

160945
S samokresom in nožem

Od tega časa je minilo šest mesecev.

To so bili meseci polni sreče za mladega siromašnega zdravnika. Magdo je ljubil in jo vedno bolj spoštoval. Iskreno in odkrito je pripovedovala o vsej svoji preteklosti, on pa jo je tolažil rekoč:

— Ljubim te, uboga deklica, ljubim te iz vsega srca zato, ker si v svoji mladosti toliko pretrpela! Jaz čutim, da sem poklican, da popravim vse tisto, kar je človeštvo zagrešilo na tebi!

Od tega časa sta živela skupaj in zdravnik se ni smel nikdar pritoževati nad svojo gospodinjjo. Štedila je in delala, okraševala je sobo, odgovarjala je njegovi ljubezni, ki je postajala vedno večja in se je naposled izpremenila v strast.

Tako je šlo do nedavnega. Nekega dne pa Magda ni mogla vstati iz postelje, Emilio je videl, da se ji bliža konec.

Ubožica, ki je bila do zadnjega dne lepa kakor angel, je ležala na postelji in težko sople, strašno je trpela, pritoževala pa se ni.

Emilio je kot zdravnik takoj vedel, da je konec tukaj. Že naslednjo noč je začela Magda fantazirati, vedno je govorila o Emiliju in o njegovi ljubezni, toda njene misli niso imele več zveze.

In prišli so dnevi, ko se je samo po enkrat na dan zavedla. Ko se je nekega dne zvečerilo in so zvonovi z reggijskih cerkva oznanjali Zdravo Marijo, je izdihnila Magda svojo mučeniško dušo.

Dolgo je stal doktor Emilio Valeni sklonjen nad svojo mrtvo ljubico, edinim bitjem, kateremu je pripadalo njegovo srce, katerega je ljubil in kateremu je bil prijatelj.

Sklonil se je k njej, še enkrat je poljubil njeno visoko čelo, potem pa je z velikim pregrinjalom pokrnil njeno mrtvo telo. Prižgal je sveče in jih postavil na mizico, ki je stala ob postelji.

Ko je pozneje odšel iz svojega stanovanja, da bi kaj kupil, je prinesel tudi dve beli krizantemi. Položil jih je na prsi svoji prijateljici.

— Bele cvetice polagamo po navadi na grobove, nedolžnih ljudi, toda tudi tebi pristojajo, res je, tvoje telo je bilo

58/1964

ostala čista in nedolžna!

In sedel je na stol, si vzel komad sira in košček kruha, ker ni še cel dan ničesar jedel. To mu je bilo kosilo.

Neprenehoma je ihtel. Nenadoma pa je porinil jed od sebe in dejal:

— Čemu še to? Jaz vem, kaj mi je storiti! Čemu bi to bedno življenje? ... Mar naj bi še dalje živel na tem svetu brez ljubezni in brez tovarišev in vedno v tem strašnem pomanjkanju! Ne, draga Magda, obljubil sem ti, da bom vedno ostal pri tebi in — sedaj bom šel za teboj v smrt...

Hitro se je odločil in stopil k pisalni mizi.

Odpri je predal mize, ki ga je držal vedno skrbno zaklenjenega, vzel je iz njega majhno stekleničico, v kateri je bila nekakšna zelena tekočina.

To je bil strašen strup, ki hitro deluje.

— Ena edina kaplja od tega, je govoril mladi doktor Emilio Valeni, bo zadostovala in jaz bom s teboj za vedno združen. Ha, ha, ha, moj testament bo hitro gotov!

Vzel je list papirja in nanj napisal te besede:

— Umiram, ker v življenju nimam več ničesar nadejati. Vse, kar imam v tej mali sobici, je moja last. Naj se to proda za stroške, ki jih bodo imeli s pogrebom dveh trupel. Ta mlada deklica, ki leži na moji postelji, je moja zaročenka. Celemu svetu kličem zbogom z vsem prezirom, ki mu pripada.

Dr. Emilio Valeni.

— Končano je, si reče mladi zdravnik na tistem, sedaj pa pridi, smrt, velika tolažnica, pridi in me odpelji čimprej iz tega ostudnega in sebičnega sveta, kjer teptajo vrline in nedolžnost in kjer kraljuje človeška zloba.

Vzel je malo stekleničico s strupom in sedel na posteljo, kjer je zleknjena ležala nesrečna Magdalena. Še enkrat je nežno pogledal mrtvo Magdaleno, gledal jo je dolgo, kakor da bi hotel ponesti njeno podobo s seboj na drugi svet, potem pa je hitro dvignil stekleničico, v zadnjem trenutku pa se je zdrznil.

Na vrata njegovega stanovanja je nekdo potrkal.

Mladi zdravnik je postal nemiren, istočasno pa je klical nekdo pred vrati:

— Gospod doktor, odprite!

Zdravnik je zlovoljno zopet zamašil steklenico in počasi vstal s postelje. Ta nehvaležni svet mu niti ne privošči, da bi v miru umrl!

Toda doktor Valeni je bil tako vesten človek, da je vedno pozabljal na samega sebe, kadar je bilo treba misliti na življenje svojega bližnjega. Tudi sedaj je vedel, da prihaja ta obisk radi kakšnega nevarno obolelega in on ni mogel odreči svoje zdravniške pomoči.

Z nesigurnimi koraki se je opotekel do vrat, silno pa je bil presenečen, ko je zagledal pred seboj, majhnega človeka, pritlikavca, oprášenega in zasoplega od hitre hoje, prav gotovo pa tudi od dolge poti.

— Gospod doktor, prosim vas, gre za težko bolnico, spregovori pritlikavec kómaj.

Doktor Valeni, ki je vedno in vsakomur rad pomagal, je odpeljal pritlikavca v sobo in mu ponudil stol.

Pritlikavec mu je povedal, da gre za mlado deklico, ki je težko obolela in ga prosil, naj gre takoj z njim, ker je bolnica daleč, za svoj trud pa mu je obljubil, da bo bogato nagrajen, posebno, če bo bolnico rešil.

Ta pritlikavec je bil Timbal, ki je prišel s svojim dvema tovarišema v Reggio, da bi pripeljali Juliji zdravnika.

Samo po sebi je umevno, da Timbal ni povedal svojega imena, še manj pa ime bolnice, toda ta okolnost zdravnika ni motila. Zanj je bilo glavno, da gre za bolnika, za vestnega zdravnika doktorja Valeno pa so bili vsi bolniki enako vredni in naj bi se imenovali kakorkoli.

Razen tega pa so odkrite oči in dobrodušno držanje pritlikavčeve ugašale mlademu zdravniku, da se je brez nadaljnega odzval njegovemu pozivu in šel s Timbalom do kočije, ki je čakala pred hišo in na kateri sta bila rdečelasí Krišpino in slikar Alfred.

Ko so se že pripeljali iz mesta, je Timbal povedal zdravniku bolničino željo, da mu zavežejo oči in naj mu jih zopet razvežejo šele tedaj, ko bo pri njej.

Zdravniku doktorju Valeni se je zdelo to sicer malo čudno, vendar pa se ni branil in po enourni vožnji je bil v votlini ob bolni Juliji Musolino...

Nečakinja iz Amerike

Strašna kaznilnica Porta Langone je zavzemala skoraj polovico mesta.

To je bilo ogromno poslopje, ki je že od zunaj izdajalo strašen cilj, kateremu je služilo.

Porto Langone so poznali v vsej Italiji, komurkoli pa je kdo želel hudo, mu je dejal, da bo poginil v Porti Langoni. Samo največje zločince, kakor tudi tiste, ki so bili obsojeni na ječo nad deset let, so pošiljali v to kaznilnico.

V tem zavodu je bilo po navadi od pet do šest tisoč kaznjencev in cel polk uradnikov, ki so nadzirali in učili kaznjence najrazličnejših del.

Pred vsem je morala imeti vlada pripravnega človeka, ki je upravljal kaznilnico. To je moral biti človek brez srca, ki ni poznal sočutja za človeško trpljenje. In izbira je padla na Sebastijana Dorinija, ki je absolvirал pravo, potem pa je stopil v rudnike, da tam uvede mir in red. To je izvršil Dorini energično, brez vsakršnega oziranja, znal je nesrečne delavce, ki so bili zaposleni v rudnikih tako prijeti in jim odvzeti vsako pravico, da jih je imel popolnoma v svoji oblasti in ko je vlada iskala upravitelja za Porto Langono je izbrala njega kot najprimernejšega človeka.

Tako je Dorini postal ravnatelj in odkar je bil on v Porti Langoni, to pa je bilo že kakšnih dvajset let, se boje obsojenci te kaznilnice kakor vrag križa in kdor je bil nekoč kot kaznjenelec v Porti Langoni, se je dobro pazil, da ni imel več prilike drugič se z njo seznaniti.

Največji zločinci so vpili od groze, ko so jim v sodni dvorani sporočili da so obsojeni na izdržanje kazni v Porti Langoni.

Dorini je znal kaznjence prisiliti k delu tako, da je zavod stal državo zelo malo denarja. Obsojence so hranili skoraj samo s tem, kar so si prislužili s svojim delom, ki so ga morali opravljati v zavodu.

Sebastijano Dorini je bil sedaj človek star kakšnih petdeset let, že popolnoma osivel, oženjen, stanoval pa je v sami kaznilnici.

Žena Dorinijeva je bila kakor ustvarjena zanj. Tudi ona ni imela srca in niti malo je niso ganile solze trpečih kaznjencev.

cev. Ona ni nikdar prigovarjala svojemu možu, da bi milejše postopal, nasprotno, ona ga je še nagovarjala, naj kazni po-ostri. Sovražila je ljudi in se iz vsega srca veselila nesreče svojega bližnjega. Prav gotovo je to sovraštvo prihajalo odtod ker ji je narava vzela vse čare, s katerimi je okrašena ženska. Bila je suha kakor treska in čeprav je bila za deset let mlajša od svojega moža, je vendar izgledala kakor starka pri šestdesetih letih.

Poleg vsega tega pa je bila najneprijetnejše bitje pod božjim solncem. Sovražila je vsakogar, pa tudi vsakdo, ki jo je poznal, jo je sovražil. Radi tega je bila izredno zadovoljna, da je njen mož postal ravnatelj kaznilnice. Tu je bila prava kraljica, tu je delala lahko kar je hotela, obdajali so jo samo uradniki, ki so ji kot soprogi svojega predpostavljenega globoko klanjali. Dorini je stal popolnoma pod vplivom svoje žene. On je bil pravi junak pod copato.

Ko je solnce zahajalo sta sedela ta dva zakonca v veliki sobi. Povečerjala sta že in Sebastijano Dorini si je prižgal naj-finejšo cigaro.

— Mar moraš venomer kaditi? se zadere gospa Dorini. Prvič kvariš zrak v sobi, drugič pa so tudi cigare precej drage. — Toda, se je branil Dorini, ti vendar veš, da samo po obedu in po večerji pokadim po eno cigaro in mislim, da to ne bo mnogo vplivalo na najine denarne razmere.

— In vendar je to popolnoma nepotrebno, reče gospa Dorini, in že iz galantnosti napram meni bi se bil lahko odval-dil tega kajenja!

Dorini vzame iz žepa časopis in začne čitati.

— Že zopet čitaš?! se znova zadere gospa. Seveda, ti nimaš niti najmanjše obzirnosti napram svoji ženi — niti tega mi nisi povedal, kaj je novega v zavodu?

— Ničesar novega ni, odgovori Dorini raztreseno. Ti veš, kaj se je zgodilo z Giuseppom Musolinom?

— Musolino?! ... Ah, to me zanima! reče hitro zadirčna gospa. Pa ne, da bi zahteval razbojnik, da ga osvobodiš osamljene celice? Tega ne smeš pod nobenim pogojem do-voliti!

— To mi ne prihaja niti na misel, odgovori Sebastijano Dorini. Pomisli, danes ko je čuvaj Antonio stopil v njegovo celico, da mu izroči Sveto pismo, ker je zahteval kakšno čtivo, ga je Musolino z nogo brcnil iz celice.

— Zakaj? Mar mu Sveto pismo ni bilo po volji? se je začela zanimati gospa.

— Maščeval se je Antoniju, je odgovoril ravnatelj in se zasmejal. Čuvaj mi je razbojnika namreč nekolikokrat zažil...

— Ti moraš torej njegov zapor poostriti! reče Sabina ukazujoče.

— Poostrenje zapora Giuseppu Musolinu ni več mogoče, odvrne ravnatelj skoraj ponižno. Zaprt je sam v eni celici, privezan je z verigo k steni tako, da ne more napraviti več kot pet korakov po celici. Najslabšo hrano dobiva, trdo posteljo ima, kako naj bi mu zapor torej še poostрил?

— Ukaži, naj mu zadelajo okno!

— Toda dokazano je, da so kaznjenci, katerim so svetlobo popolnoma odvzeli, v doglednem času oslepel! priporini ravnatelj Dorini. Minister pa pazi strogo na to, da so vsi kaznjenci zdravi in bilo bi mi silno neprijetno, če bi moral napisati v svoje obvestilo, da je eden izmed kaznjencev oslepel.

— Ali bi ne bilo mogoče, da bi kaznjenec tudi od česa drugega oslepel? Pravim ti, daj mu zapreti okno in mu tako vzemi svetlobo! Ali si razumel?

— Dobro, jutri bom izdal potrebno naredbo.

V tem trenutku pa se odpro vrata in v sobo stopi umazana in raztrgana služkinja.

— Kaj hočete? se zadere gospa Dorini.

— Prosim oprostjenja, gospa, je jecljala deklica, toda zunaj čaka neka mlada gospodična, ki bi rada govorila z gospodom Dorinijem.

— Tako?... Mlada gospodična!... reče gospa Dorini in premeri svojega moža, kakor da bi mu hotela brati na obrazu, kdo je neznanka. Kdo je ona?...

— Ni mi povedala svojega imena! odgovori služkinja. Rekla je, da ga bo povedala samo gospodu ravnatelju.

— To je več kakor sumljivo! zavpije gospa Dorini in se vzravna na svojem stolu. Pustite to gospodično vstopiti, na vsak način jo hočem videti!

In ko so se vrata za služkinjo zaprla, napade gospa Dorini svojega moža:

— Kaj pomeni ta obisk?

— Kaj jaz vem! Morda bi me rad kdo prosil, da bi kateremu izmed kaznjencev kaj storil.

Zdajci odpre umazana služkinja zopet vrata, v sobo pa stopi mlada, prekrasna deklica, ki ni bila kdo ve kako bogato oblečena, vendar pa je bila elegantna in fina.

— Prosim, kar pridite bližje, reče gospa Dorini s strogim glasom. Tukaj je moj mož, kaj hočete od njega?

— Kaj želim od njega? reče mlada deklica. O, moj Bog, v tem trenutku ne najdem besed... Jaz res ne vem, kako naj bi rekla — mar me ne poznaš stric?...

— Stric!... vzklikne direktor Dorini. Zelo žal mi je, gospodična, toda jaz nimam...

— Da, jaz sem tvoja nečakinja, jaz sem hčerka tvojega brata, ki je nekoč odšel v Ameriko, ki pa je tam umrl, moja uboga mati pa je umrla še prej kakor on... Sedaj sta vidva moja edina sorodnika in jaz sem prišla k vama, da bi našla pri vama zavetja in ljubezni...

Težko bi bilo uganiti kakšen vpliv so napravile te besede na strogega ravnatelja in njegovo ženo. Dorini in njegova žena sta stala kakor prikovana in strmela drug v drugega.

Mlada deklica pa je prijela starčevo roko, mu jo poljubila in rekla:

— O, kako ste podobni mojemu dragemu očetu, ljubi stric! Kako srečna sem, da sem prispela k svojim sorodnikom! In vi, dobra teta, dovolite, da tudi vas pozdravim! Oče mi je mnogo pripovedoval o italijanskih ženah, hvalil mi je njih dobroto in nežnost. Kajneda, vi boste ubogi siroti dobra mati, sprejeli jo boste v svojo hišo? Popolnoma zadovoljna bom, ne bom zahtevala mnogo, samo pomirjena bi bila rada, rada bi imela zavest, da nisem več tako sama na tem svetu, da sem spravljena pri sorodnikih, ki jih smem ljubiti!

Ravnatelj Dorini in njegova kakor okostenjak suha žena sta se še vedno gledala. Dorini ni mogel spregovoriti niti besedice, toda njegova boljša polovica se je kmalu zavedla.

— Čemu vsa ta komedija? spregovori ravnateljeva žena trpko. Kako si naju upate imenovati strica in teto? Midva vas niti ne pozna in vas nisva še nikdar videla!

— Vi me ne poznate? vpraša mlada deklica skromno. Toda jaz sem Elen Dover, kakor se je imenoval moj pokojni oče v Ameriki ali pa Dorini, ah, ali se ne spominjate, dragi stric? Mar se ne spominjate, dragi stric, svojega edinega brata Kristofa, ki je že v mladosti odšel iz domovine?!

— Vi ste torej Kristofova hčerka? jo vpraša ravnatelj, ko jo je premeril od pet do glave. No da, jaz sem imel brata

Kristofa, toda o njem ne vem ničesar več! ... Nenadoma je izginil, ko je očetu in materi povzročil mnogo skrbi, res je, nekolikokrat je pisal iz Amerike, potem pa ni bilo o njem niti siedi več. Kaj se je zgodilo z njim?

— Umrl je, odgovori mlada in lepa deklica ter si pritisne rutico na solzne oči. Da, moj ubogi oče je umrl v tujini! V poslednjem trenutku svojega življenja me je prosil in rotil, naj takoj zapustim Ameriko in se naj po njegovi smrti vrnem v pravo domovino.

— Kar obrni se na mojega dobrega brata, mi je dejal na smrtni postelji, on mi je bil vedno najboljši prijatelj in te ne bo zapustil. Oženjen je in ima blago ženo, ki ti bo druga mati, v njeno naročje se zateči, tam boš varna pred hudobnim svetom!

Že od prvega začetka se je gospa Dorini komaj premagovala, sedaj pa je morala spregovoriti:

Kaj hoče ta deklina iz novega sveta?! ... Čemu te solze in to vzdihovanje? Midva živiva mirno in popolnoma zadovoljno in nočeva, da bi naju kdo vznemirjal!

Vašega očeta, gospodična, nisem jaz nikdar niti poznala, in če je bil on zares brat mojega moža, toda navsezadnje koliko je bratov, ki ne vedo drug za drugega! Vaš oče bi vam bil moral zapustiti kakšno premoženje, pa se vam ne bi bilo treba zanašati na usmiljena srca svojih sorodnikov, toga vedite, da ne moreva midva za vas ničesar storiti, prav ničesar, pravim, ker sva tudi sama navezana na mesečno plačo, ki jo ima moj ubogi mož.

Torej z eno besedo — zmotili ste se, gospodična, v tej hiši ni zavetišča za vas in najboljše bi storili, če bi se vrnili v Ameriko in bi si tam poiskali kakšnega dela, morda bo tudi zaslužek dober. Delajte, zakaj pa tudi ne bi delali, kakor delajo mnoge deklice in si služijo vsakdanji kruh! Zato vam pravim zbogom in nadejam se, da se ne bomo več videli!

Tudi samemu ravnatelju se je zdelo to odbijanje njegove nečakinje s strani njegove žene presurovo. Prijel je suho roko svoje žene in jo potegnil na stran ter ji zašepetal:

— Toda, ljuba ženka, najprej bi morala vendar pregledati njene listine, prepričati bi se morala o tem, če ...

— Ali si zblaznel, Dorini! se ga otrese suha žena. Ali mi-sliš, da bom jaz pristala, da bi vzel to mlado bitje v svojo hišo, to Američanko, ki bi mi utegnila povzročiti še sitnosti?! Kaj naju briga tvoj brat, kaj naju briga njegova hčerka?! Lepa

je, pa tudi tako strašno neumna ni videti, se bo že spomnila, kaj ji je treba storiti, da ne bo umrla od gladu.

— Da, vsekakor, nadaljuje ravnatelj, ko je s pogledom ošinil lepo deklico, ki je stala še pri vratih, toda vendar...

— Nič »vendar«! ga žena grobo preseče. Odide naj in s tem je vse končano!

— Ostane torej, gospodična, pri mojem sklepu! reče go-spa Sabina mladi deklici, ki se je borila s solzami. Midva vas ne moreva sprejeti, pojdite z bogom in bodite srečni!

— To zares ni bil sprejem, na katerega sem z vso goto-vostjo računala, toda jaz... jaz imam še spregovoriti z vami nekaj besed, gospod stric!

— Še nekaj besed, hm, kaj bi mi imeli povedati, gospo-dična? reče Dorini.

— Moj oče mi je dal neke listine, nadaljuje tujka, ki čisto in jasno dokazujejo, da imam pravico na velik del premoženja svojega pokojnega deda.

Meni bi nikdar ne prišlo na misel, da bi zahtevala to dedščino, če bi me bili sprejeli k sebi, ker pa me tako neusmi-ljeno odganjate od sebe, mi ne preostaja ničesar drugega, ka-kor da vzamem takoj dobrega odvetnika in mu zadevo izro-čim. Mi vemo, da je dedščina po pokojnem dedu znašala nad sto tisoč lir! Ker pa so ostali bratje in sestre mojega pokojnega očeta pomrli, in živite samo vi, gospod stric, in sem jaz edini zakoniti naslednik svojega očeta, znaša ta moja terjatev naj-manj petdeset tisoč lir brez obresti, ki bodo pa tudi pre-cejšnje!

Najboljše bi storili, gospod stric, če bi ta denar čimprej pripravili kajti po takšnem sprejemu v tej hiši bom morala ta-koj odvetnika pooblastiti, da bo postopal z največjo strogostjo, da bom čimprej prišla do svojih pravic.

Zakonca Dorini sta po teh dekličinih besedah še bolj osupnila kakor takoj v začetku. Sabina je stala nepremično kakor strma stena, ali boljše povedano špičašta, dolga in ne-premična kakor Kleopatrina igla!

Ravnatelju Doriniju je izginila iz obraza zadnja kaplja krvi.

Popolnoma naravno! Dobri človek ni imel mirne vesti v pogledu ogromne dedščine svojega očeta. Še tedaj je dobil od sodišča nalog, naj na račun dedščine svojega brata takoj naloži petdeset tisoč lir, on pa tega ni storil, temveč si je celo vsoto sam pridržal.

Misel, da bo moral naenkrat tako veliko vsoto izplačati, je delovala nanj kakor kačji pik.

— Da bi vam morda ne prišlo na misel, da imate pred seboj lažnjivko, nadaljuje deklica, vam pokažem svoje listine, ki mi jih je izročil moj dobri oče in ki bodo pred sodiščem dokazale, na čigar strani je pravica!

Deklica potegne hitro iz kovčega usnjato torbico, iz nje pa vzame več papirjev.

Bila je toliko previdna, da jih ni dala nikomur iz rok, temveč jih je samo držala pred očmi Dorinija in njegove žene, da bi spoštovana zakonca prepričala o svoji pravici.

Zopet je hotela ravnateljeva žena udovoljiti svojemu jeziku svoboden razmah, toda Dorini jo je prehitel.

— Sedaj sem šele popolnoma prepričan, da ste vi zares moja draga nečakinja! Prosim vas, sedite, mislim, da vam ni-sva še niti stola ponudila! In tedaj... prosim vas... dajte mi časa, da se z ženo malo posvetujem!

— Kajneda, moja draga žena, se obrne ravnatelj k svoji boljši polovici, odšla bova, da se bova malo pogovorila, vi pa, moje sladko dete, se ne jezite na najin sprejem! Kot Američanka veste sami, kako mora biti človek napram tujcem previden.

— O, jaz vem, odgovori mlada deklica, morda ste do tega trenutka mislili, da imate opravka s kakšno sleparko. Oh, dragi stric, ko bi mi videli v srce, tedaj bi mi verjeli in sprejeli bi me malo ljubeznjivejše!

— Sedite torej, drago dete, reče Dorini še enkrat z blagim glasom in ji ponudi stol, dajte nama pet minut časa! Dragga Sabina, prosim te, pojdi z menoj v drugo sobo, rad bi nemo-teno govoril s teboj!

Gospa Sabina je ubogala in odšla s svojim možem na posvetovanje, ne da bi se bila od mlade deklice poslovila tudi z enim samim pogledom.

Zakonca sta se ustavila šele v spalni sobi. Tu sta bila popolnoma sama, tu jima ni mogel nihče prisluškovati.

— Povej, Dorini, kaj si si vendar izmislil? reče gospa Sabina jezno. Kaj igraš to neumno komedijo s to deklinjo? Tej deklini iz Amerike ponujaš stol, vabiš jo naj sede in naj ti oprosti sprejem!... Ali zares misliš, da jo bom imela v svoji hiši, to beračico, to...

— Predvsem te prosim, Sabina, da ne govoriš tako

glasno, ji je začepetal Dorini, in če mas le malo pameti bos razumela, zakaj sem obrnil tej deklici drugo stran obraza.

— Ali bi morda ti rada, nadaljuje Sebastijano Dorini po kratkem molku, da bi ji moral izplačati devetdeset ali pa morda sto tisoč lir?

— Sto tisoč lir! vzklikne gospa Sabina prestrašena. Ali misliš, da bi ji moral zares toliko izplačati, če bi pustil, da bi te tožila

— To je pravda, reče ravnatelj Dorini, ki mora v najslabšem slučaju končati v šestih tednih. Če si vzame le kakšnej dobrega odvetnika, lahko doseže, da moram ves kapital, ki ji ga moram izplačati, položiti pri sodišču. In radi tega ti pravim, moja draga žena, da bova storila najboljše, če bova to deklico obdržala v svoji hiši.

— Toda to vendar ne gre, se je jezila gospa Dorini, tedaj ne bom več jaz sama gospodar v svoji hiši! Ti veš vendar prav dobro, da ne trpim, da bi se v hiši upoštevala razen moje še katera druga volja!

— Toda mlada deklica ne bo mnogo zahtevala, nadaljuje ravnatelj s smehom, njej ne bo prišlo nikdar niti na misel, da bi hotela biti gospodinja in saj veš, da imam jaz svoje ideje. Ko bo dalje časa v najini hiši, tedaj...

Dorini umolkne za trenutek, ko pa se je prepričal, da jima nihče ne prisluškuje, je nadaljeval:

— Med nama si ti pametnejša, Sabina, ali ne uvidiš, pri tej priložnosti pa bi bilo dobro, da bi tudi ti mene enkrat ubogala! Ta mlada Američanka nama je v najvišji meri nevarna. Stala bi naju lahko ogromnega denarja in zato je boljše, da ji pravočasno popustiva in kot drago nečakinjo vzameva v svojo hišo.

Gospa Sabina je imela še vedno kisel obraz.

— Lepo bova z njo postopala, nadaljuje ravnatelj Porte Langone, in nekega lepega dne ji bova pod kakršnimkoli vzrokom vzela te važne listine! Ne s silo, o, ne, samo ne s silo, kajti jaz sem velik nasprotnik nasilnega postopanja, toda to je treba dobro urediti, da nama bo ona naposled sama po sebi izročila listine. Ko pa jo bova imela enkrat v svojih rokah, bodo listine kmalu priromale v peč in — midva bova najino nečakinjo spodila na ulico. Tedaj bova objavila, da je čisto navadna sleparka, da ni hčerka mojega ubogega brata in ko ne bo imela več papirjev, naj dokaže pred sodiščem svojo pravičico, če bo kdo polagal na njene besede kakšno važnost.

Ravnatelj Dorini si je zadovoljno trl roke, ker si je izmislil tako pretkani načrt. Sabina se je tresla pri misli, da bi morala izgubiti tudi eno samo liro, kaj bi šele tedaj storila, če bi morala izplačati sto tisoč lir?

— Priznati moram, da imaš tokrat ti prav, reče gospa Sabina čez nekaj časa. Moj Bog — saj tudi slepa kokoš včasih kakšno zrno najde!

— Prav dobro, moja sladka ženica, reče ravnatelj. Rad tega bova mlado Američanko obdržala v svoji hiši, toda vedi, ta komedija ne sme dolgo trajati, skrbeti morava, da ji bova čimprej natresla prahu v oči.

— Po mojem mnenju bi zadostovali štiri tedni, da bi ji vzela listine, potem pa — drugo prepusti meni!

V očeh gospe Sabine se je svetila škodoželjnost.

— Izvrstno, ti si pametna in prebrisana žena! jo je pohvalil stari ravnatelj.

Ravnatelj je hotel biti napram ženi malo nežen, ona pa ga je surovo sunila od sebe.

— Sedaj pa grem k mladi deklici, da ji bom povedal, da sem te pregovoril, da jo bova sprejela!

— Počakaj! zakliče za njim gospa Sabina. Čemu ji hočeš to sporočiti! Deklica mora biti prepričana, da je v meni našla svojo drugo mater, ona mora biti napram nama zaupljiva!

— Tedaj pojdi in govori z njo, jaz bom prišel za teboj! odgovori ponižno ravnatelj.

Ko je gospa Sabina odšla iz sobe, si je ravnatelj znova zadovoljno trl roke in si mislil:

— Vse gre kakor namazano! Devetdeset tisoč lir mi ne bo treba izplačati, pa tudi mala ni napačna! Ko jo bom imel malo dalje časa v svoji hiši, mi ne bo težko doseči, da bi dobil od nje tudi malo ljubeznjivosti! Moj Bog, če ima človek takšno veščo za ženo, kakor jo imam jaz, si mora poiskati odškodnino kje drugje...

Če bi bila gospa Sabina mogla le malo slutiti o načrtu svojega moža, bi ne prišla v sobo deklici s tako sladkim obrazom, kakor je to storila.

Gospa Sabina je bila dobra igralka. Planila je k lepi tujki, ponudila ji je obe roki in ji rekla kolikor najbolj ljubeznjivo in prisrčno je mogla:

— Drago dete, tisočkrat vas prosim odpuščanja! Sami ste se lahko prepričali, da sem silno nezaupljiva ženska. Dvomila sem, da ste vi hčerka mojega svaka, toda mož mi je sedaj pripovedoval o svojem bratu in mi dejal, kako sta v mladosti lepo skupaj živela, ko so še starši skrbeli za nju. Tako lepo mi je pripovedoval, da so mi solze same po sebi prišle v oči.

In gospa Sabina si je res z robcem obrisala solzne oči, te solze pa so bile krokodilove.

— Sedaj pa na moje srce, draga sorodnica! Prepričana sem, da se v meni ne boste zmotili! V najini hiši boste našli varno zavetje, našli boste svojo drugo domovino. Moj mož in jaz nimava na žalost otrok in zato nama boste vi mila in ljubljena hčerka in prosim vas, da ljubite tudi vi mene, kakor ljubim jaz vas in bodite napram nama zaupljivi!

Mlada Američanka ni niti za trenutek pomišljala, da ne bi omahnila v naročje te strašne žene.

— Draga teta! zajeclja mlada deklica. Kako srečna sem, da ste svoje obnašanje napram meni izpremenili, toda kmalu se boste prepričali, da se v meni niste zmotili!

— Ti boš zares moja draga hčerka? Ne, ti si to že sedaj, moje dete si, moja draga hčerka... nadaljuje gospa Sabina. Zdajci se odpro vrata in v sobo stopi ravnatelj.

— Moja draga hčerka! vzklikne ravnatelj Dorini in objame lepo deklico z očitnim uživanjem, česar pa stroga gospa Sabina k sreči ni opazila. Da, moja mila hčerka, blagoslovljen naj bo tvoj prihod v mojo hišo!

Lepa Američanka je poljubila roko svojemu stricu in ihtela od veselja.

— Ubogo dete je silno razburjeno, reče ravnatelj Dorini. Draga žena, pustiti jo morava nekaj časa, da si bo malo opomogla!

— Pojdite, drago dete, reče gospa Sabina s potvorjenim glasom, da vas odpeljem v malo sobico, ki sem jo namenila vam! Ko se boste odpočili, pa pridite zopet doli k nama, da bomo malo založili. Počutite se v naši hiši, kakor da bi bili doma, pri svojih na žalost prezgodaj umrlih starših!

— Ne bo minilo niti pol ure, ko bom prišla k vam, draga teta! odvrne deklica.

Gospa Sabina odide, deklica pa ostane sama v sobi.

Ko je zaklenila vrata za gospo Sabino, je omahnila na

kolena, sklenila roke in molila, molitev pa, ki so jo govorile njene ustnice, se je glasila:

— Dobri Bog v nebesih, zahvaljujem se ti iz vsega srca, da si mi pomagal, da sem prišla v bližino svojega ubovega očeta! Sedaj mi še pomagaj, da pridem čisto k njemu, da ga rešim iz temnice in mu vrnem zlato svobodo!

Ta nečakinja iz Amerike je bila Julija Musolino!

Kako se je zgodilo to, da je Julija zamenjala mlado Američanko Elen Dover?

Kajti iz Amerike je zares prišla neka deklica, ki se je tako imenovala in ki je bila prava sorodnica ravnatelja Sebastijana Dorinija in ki je prišla v Italijo, ker je ostala sirota ko so ji umrli starši.

Kedaj je Julija ozdravela in kako je za vse to izvedela in kako je prišla do originalnih dokumentov, ko do sedaj ni poznala te deklice, sorodnice ravnatelja kaznilnice Porte Langone, kjer je bil zaprt njen nesrečni oče, nekdanji strahovalec Kalabrije — Giuseppe Musolino?

To bomo izvedeli v naslednjem poglavju.

Na povratku iz Amerike

V Ameriki je zares živel Kristof Dorini, brat ravnatelja kaznilnice v Porti Langoni.

Kristof Dorini si je nadel v Ameriki drugo ime. Pisal se je Dover. Žena mu je umrla, ko pa je umrl tudi on, je pustil na svetu hčerko edinko, lepo in mlado Elen Dover.

Ko je deklica ostala sama, je sklenila, da se bo vrnila v domovino svojega očeta in se zatekla k svojemu stricu, za katerega ji je povedal oče pred svojo smrtjo.

In odpotovala je.

Vkrcala se je na prekooceanski parnik »Atlantik«, ki bi bil moral pristati v Genovi, kjer bi se bila ona izkrcala, toda parnik je doživel med potjo katastrofo.

Že je lepo vozil ob italijanski obali, toda malo pred Genova je zadel na skale in se potopil, večina potnikov se je rešila s pomočjo rešilnih čolnov, med temi srečnimi je bila tudi mlada Elen Dover.

Katastrofa se je pripetila v bližini Reggija in tako je Elen prispela v Reggio.

Na parniku se je Elen seznanila z nekim Amerikancem, ki je bil po poreklu Italijan, z gospodom Barbetom, ki se je tudi vračal v domovino, ko je v Ameriki z različnimi posli obogatel, pozneje pa je prodajal delavcem v zlatih rudnikih obušala in obleko in si tako zaslužil mnogo denarja.

Tudi gospod Barbeto se je rešil, svoje mlade prijateljice pa ni zapustil niti v Reggiju. Prizadeval si je, da bi ji bil pri vsaki priliki pri roki, ponudil se ji je celo, da bi jo spremil do mesta, kamor je bila namenjena.

Elen je s hvaležnostjo sprejela prijazno ponudbo in ko sta se dodobra odpočila, sta najela kočijo in se odpeljala iz Reggija proti Porti Langoni.

In v kočiji se je razvil med njima zanimiv pogovor. Elen je bila žalostna in ko jo je Amerikanec vprašal, kaj ji je, je zahtela in mu med solzami odgovorila:

— Tam preko so mi starši umrli!

— Umrli — in vi ste sami na tem svetu?

— Popolnoma sama, prav za prav imam tukaj v Italiji neke sorodnike, strica, pri katerem si bom poiskala zavetišča. To je bila moja želja mojega pokojnega očeta in to željo moram izpolniti! Rada sicer ne delam tega, toda dala sem besedo svojemu očetu, dano besedo umirajočemu pa moramo izpolniti!

— In vaš stric stanuje v Porti Langoni?

— Da, gospod, odgovori deklica, v malem kalabrijskem mestecu Porti Langoni.

— Kaj je on tam?

— On zavzema tam zelo ugleden položaj in po mojem mnenju bi moral biti izredno bogat, tako mi je vsaj pokojni oče pripovedoval. Moj stric je tam ravnatelj kaznilnice Porte Langone.

— Grom in peklo, odgovori Barbeto, ravnatelj kaznilnice v Porti Langoni, tedaj je on kralj malega mesteca, ker vlada temu celemu mestecu, ki nima ničesar drugega kakor ogromno kaznilnico, ki je največja v vsej Italiji, in če je vaš stric, miss Elen, tam ravnatelj, je vsemogočen, on dela tam lahko, kar se mu zljubi!

Toda, radi česa jočete, miss Elen? Veseliti bi se morali, da greste k stricu, ki vas bo gotovo z veseljem sprejel, srečen bo, da bo smel sprejeti pod svojo streho edino hčerko svojega brata.

— Res je, kar pravite, gospod Barbeto, zares je otročje od mene, da jočem, toda kljub temu še ne vem, kako me bo stric sprejel.

Glejte, moj ubogi oče, je kot mlad človek odšel iz Italije, za ljubezen moje mile matere! Moj ded je bil višji oficir, mi-slim, da je bil general. Imel je dva sina, starejši je študiral in je postal uradnik in pozneje ravnatelj kaznilnice v Porti Lan-goni. Moj oče je bil umetnik na klavirju in če bi bil ostal v do-movini in bi se še nadalje učil, bi postal slaven pianist.

Toda nekega dne se je seznanil z neko navadno deklico iz naroda, ki si je na mah osvojila njegovo srce in ko je tudi deklica njega hitro vzljubila, je bila nesreča zapečatená. Spr-se je radi tega s svojim očetom in njegov lastni brat je hujskal očeta proti bratu. In naj se je zgodilo kakorkoli, moj oče je vzel svojo ljubico in nekaj prihrankov iz mladosti in se napotil v Ameriko.

Od začetka mu je šlo v novem svetu prav dobro. Ko se je moj oče oženil in ko sem prišla jaz na svet, je dobil mesto kapelnika pri nekem orkestru. Dolgo smo živjeli v Filadelfiji, pozneje v Baltimoru in nazadnje v Čikagu. Tu je doletela mo-jega očeta nesreča, izgubil je vid.

Moja mati je umrla v žalostnih razmerah, v katerih smo živeli. Jaz sem bila tedaj stara sedemnajst let, mlada deklica, morala sem negovati in čuvati svojega očeta in radi tega ni-sem mogla ničesar zaslužiti.

Ko je bil oče na smrtni postelji, mi je dejal, naj po nje-govi smrti takoj zapustim Ameriko in naj odidem v Porto Lan-gone, kjer živi njegov brat. Gotovo me bo sprejel k sebi, ker mi je to prav za prav dolžan.

Moj oče ni dobil ničesar po zapuščini svojega očeta in nadejal se je, da bo njegov brat, kateremu gre dobro in ki nima rodbine, toliko usmiljen, da me bo sprejel v svojo hišo in skr-bel zame. Če pa tega ne bi hotel, mi je dejal moj pokojni oče, naj na podlagi listin, ki mi jih je dal, tožim svojega strica in da potem pravde zahtevam del premoženja, ki mi pripada po očetu od dedove zapuščine.

— No, jaz se bojim, da boste morali tožiti, reče gospod Barbeto, kajti medtem ko smo mi tam preko v Ameriki šted-ljivi, so Italijani umazani skopulji, ki ne dajo radi od sebe niti lire! Jaz vam prerokujem, da vam stric ne bo dal denarja ra-dovoljno. Toda kakor že bo, spomnite se name — pozneje vam

bom dal svoj naslov in če boste kedaj potrebovali dobrega prijatelja, se obrnite name!

Takšnemu človeku kakor je ravnatelj kaznilnice v Porti Langoni more pokazati zobe samo moški in ne mlada deklica, ki ne ve, kaj ji je storiti, da bi prišla do svojih pravic.

— Nadejam se, gospod, da se bo s svojim stricem na miren način sporazumela, nadaljuje mlada deklica. Na vsak način pa sem vam hvaležna za vašo prijateljsko ponudbo. Če me bo sprejel v svojo hišo in me prenašal v svoji bližini, mi bo to popolnoma zadostovalo, ker ne morem ostati sama na tem svetu.

— Prav tako, reče gospod Barbeto, toda pri vsem tem ne pozabite na svoje pravice. Ali imate še listine, ki vam jih je izročil vaš oče?

— Nosim jih v nedrjih! odgovori Elen Dover. Vse sem jih spravila v usnjato torbico in hvala Bogu nisem jih izgubila kakor ostale stvari, ki sem jih imela s seboj, pa tudi morje jim ni škodovalo!

— Pazite dobro na te dokumente, nadaljuje Amerikanec, in jih ne pustite v hiši svojega strica! Podnevi in ponoči jih hranite pri sebi. Toda povejte mi, kako se imenujete?

— Imenujem se Elen Dover! odgovori deklica. Tako se je imenoval moj oče v Ameriki, njegovo pravo rodbinsko ime pa, ki ga ima tudi moj stric v Porti Langoni, je Dorini.

— Ali vas stric pričakuje? Ali ve, da pridete?

— Pisala sem mu iz Amerike, pismo sem odposlala preden sem odpotovala. V pismu sem mu označila tudi parnik, s katerim pridem in prosila sem ga, naj mi javi v Genovo, če me hoče sprejeti v svojo hišo. Pisala sem mu tudi, da bi mi napravil izredno veselje, če bi mi prišel že do Reggija naproti. Radi nesreče, ki jo je doživel parnik, smo se zakasnili s prihodom in stric me bo najbrž zaman pričakoval. »Atlantik« ni priplul v pristanišče Genovo, temveč se je potopil ob italijanski obali in mi smo z rešilnim čolnom prispeli v Reggio. Samo po sebi je umevno, da moj stric tega ni mogel vedeti, morda me še sedaj čaka v Genovi... V najslabšem slučaju pa je on pisal tja...

— Z eno besedo, popolnoma nepričakovano ne prihajate, reče Barbeto. To je že nekaj — ali pa je vaš stric oženjen?

— Tega ne vem za gotovo, oče mi je dejal, da nima otrok, vendar pa ne vem, če ni oženjen. Moj oče je vedel samo toliko, da zavzema visok položaj, ki si ga je pridobil z vestnim

delom in izredno strogostjo, s katero je opravljal vsako službo. Toda nadejam se, da ima človek, ki je sicer vesten, tudi srce in v njem sočutja za hčerko svojega pokojnega brata, ki je ostala na svetu navezana sama nase.

— Upajte, reče gospod Barbeto.

Po teh besedah sta umolknila. Dolgo sta se vozila, zatopljena vsak v svoje misli.

Gospod Barbeto je sedel v kočiji naslonjen in je od časa do časa mlado deklico od strani pogledoval, zmajal je nekolikokrat z glavo, potem pa dejal:

— Vi ste lepa in nežna deklica, miss Elen, in zaupanje za zaupanje. Povedali ste mi povest svoje preteklosti, sedaj pa je treba, da slišite tudi vi mojo. Ni tako tragična, vendar pa je zanimiva za življenje človeka, ki je bil nekoč v Ameriki stiskan skozi sito in rešeto in ki je bil že vse, kar človek le more biti. Ne bom vas mučil z dolgim pripovedovanjem, temveč vam bom vse povedal samo na kratko.

Vidite torej, jaz v Ameriki nisem menjal svojega imena, ker so tam ime Barbeto zelo lahko izgovarjali, pač pa sem se sam v marsičem izpremenil.

Tukaj v Italiji sem bil razuzdan mladenič, ki ni bil vreden prebite pare. Moj dobri oče je imel tukaj v Kalabriji veliko premoženje, nas pa je bilo sedem otrok, sami sinovi, eden bolj divji od drugega, vendar pa sem bil jaz najslabši. Imel pa sem tudi nekaj sester, toda vse so bile dobre in ubogljive. Zame ni bilo neumnosti, ki bi bila toliko neumna, da je jaz ne bi počel. Nisem se zmenil za nasvete svojih staršev, počel sem marsikatero neumnost, vsi so mi to zamerili, grdili in zmerjali so me, jaz pa nerazumen mladenič sem sklenil, da bom odšel v svet. Pobegnil sem od hiše.

Barbeto je za trenutek umolknil, potem pa je nadaljeval:

— Tako sem prišel v Reggio. V velikem mestu sem se seznanil z vsemi zabavami. Toda ni minilo dobrih štirinajst dni, ko sem bil popolnoma brez sredstev, suh kakor cerkvena miš. Sedaj sem si moral poiskati kakšen zaslužek in ker sem nameraval zapustiti domovino, sem našel službo na neki ladji petroleja, ki je odplula v Ameriko.

To potovanje ni bilo zame kdo ve kako prijetno, kajti kamorkoli sem se obrnil, sem dobil brco z nogo. Ko smo prispeli v Ameriko, sem pobegnil z ladje in se vrgel v vrtinec življenja in sklenil, da bi tu poskušal svojo srečo.

Najprej sem snažil čevlje, potem sem bil sluga v nekem

hotelu, potem sem bil vodja potnikov, pek, črevljar, nazadnje sem potoval z neko umetniško družbo, skratka — nisem več vedel, kaj vse sem že bil in česa vsega že nisem poskušal odkar sem prišel v Ameriko.

Tedaj sem bil štiriindvajset let star in trudil sem se, da bi obogatel. Med tem časom se je raznesla vest, da je v Nevadi mnogo srebrnih rudnikov. Ves svet je hitel, da bi prišel tja in našel kakšen rudnik srebra. Marsikdo je našel celo srebrno goro, mnogo pa jih je tudi bilo, ki so popolnoma propadli. Nesreča je bila samo v tem, da v rudnikih ni bilo ničesar dobiti za življenje, niti obleke niti čevljev, da so se rudarji mučili in so si vse to nabavljali iz velike daljave.

Tedaj sem imel približno dve sto dolarjev gotovine. — Petdeset dolarjev sem potrošil za pot, s sto dolarji sem si priskrbel osla in klincev za obuvala.

Jaz sem namreč špekuliral tako, hodil sem po Nevadi od rudnika do rudnika in jih prodajal. Rudarji so večinom trpeli radi slabih čevljev.

Skratka, miss Elen, vrnil sem se iz Nevade v Newyork, v žepu pa sem imel čez dvesto tisoč dolarjev, ki sem jih v kratkem času zaslužil s prodajanjem klincev. V Čikagu sem osnoval tovarno za izdelovanje čevljev in danes imam tristo tisoč dolarjev.

Večji del svojega premoženja sem pustil v Ameriki na varnem mestu, tukaj v tej torbi, saj vam lahko zaupam, imam tristo tisoč lir — ki jih bom naložil tukaj v Italiji...

— Ne pripovedujte nikomur tega, kar ste povedali meni, ga prekine Elen, posebno pa ne to, da imate v tej borbi tristo tisoč lir, kajti tukaj v Kalabriji je mnogo hudobnih ljudi...

— Ha, ha, ha, gotovo vam je kdo v Reggiju pripovedoval o razbojnikih, ki se klatijo po Kalabriji? se je smejal Barbeto. Gostilničar je tudi meni priporočal naj bom previden in mi napolnil ušesa. Toda, kakor vidite, miss Elen, se jaz niti najmanj ne bojim! Vidite, dva samokresa imam, to je najboljša obramba, ki jo more človek imeti. Če bi naleteli na kakšnega razbojnika, bi mu takoj pognal kroglo v glavo...

— Pri Bogu, gospod Barbeto. Če naju tukaj napadejo, vam ne bosta pomagala oba samokresa.

— Kdo neki bi naju mogel tukaj napasti? odgovori gospod Barbeto. Pa četudi bi naju napadli bi se branila. Jaz bom vzel en samokres, vi pa drugega... Ali pa znate sploh streljati?

— Ne, jaz nisem še nikdar streljala...

— E, tedaj se morate naučiti. Poglejte, tako se strelja: tako se prime samokres, tukaj se pritisne, vidite, takole... Barbeto pritisne na petelina in strel odjekne.

Toda v tem trenutku se je pripetilo nekaj strašnega. — Strašen glas je zavpil:

— Ubili ste enega naših tovarišev! Sedaj, prijatelji, ne čakajmo več — streljajte!

To je bil pritlikavec Timbal, ki je zavpil in pet strellov je odjeknilo, pet krogel je priletelo v kočijo.

Kočijaž se je dvignil s svojega sedeža, potem pa je omahnil in padel pod kolesa. Krogla ga je zadela v glavo, siromak je bil takoj mrtev.

Gospod Barbeto je bil ranjen v levo roko, dočim je ostala miss Elen nedotaknjena. Barbeto bi bil moral takoj spoznati, da bi bilo tukaj vse nadaljnje, da bi se obranil, brez uspeha. Toda mož tega ni uvidel.

— Ne bojte se, miss Elen, reče on svoji mladi spremljevalki, vam ne smejo lopovi ničesar storiti, ti ničvredneži, na, tu imaš ti pritlikavec, tu...

Toda preden je Barbeto pritisnil na petelina, je pritlikavec Timbal izprožil svojo puško. Barbeto pade okrvavljen, miss Elen pa ga zadrži na svojih rokah...

Vse to se je zgodilo tako hitro, da Elen ni niti prišla do tega, da bi si kaj mislila. Velik človek je skočil k njej in zamahnil nad njo s svojim bodalom. Na njeno srečo pa je prihitel v tem trenutku nekdo drugi, ga sunel v stran in jezo zavpije nad njim:

— Norec! Ali hočeš še večjo nesrečo? Saj bomo še to, kar se je zgodilo pred Julijo težko opravičili! Če bo slišala, da si hotel ubiti mlado žensko, tedaj se ji ne smeš več prikazati pred oči, ona bi te za vedno pregnala iz svoje okolice.

Te besede je govoril pritlikavec Timbal.

Skočil je v kočijo in zaklical deklici:

— Predajte se in ne protivite se, kajti sami lahko uvidite, da bi bila to velikanska neumnost! Ničesar se vam ne bo pripetilo, če se pokorite!

Elen se je morala predati.

Počasi je spustila Barbetovo truplo, ki je omahnilo na sedež, stopila je s kočije in banditi so jo obkolili.

Timbal je preprečil, da je niso zvezali.

— Kaj pa bomo storili s trupli? vpraša goreči menih svoje tovariše.

Pritlikavec Timbal, ki je imel v rokah že Amerikančev denar, odgovori:

— Obe trupli bomo takoj zakopali, prav tako bomo storili tudi z mrtvimi konji, našega padlega tovariša pa bomo odnesli s seboj. Potem pa razdrite kočijo in jo zažgite, pepel pa naj raznese veter, da ne bo ostalo nobenega sledu...

Timbal je pustil svoje ljudi na tem prostoru, da bi izvršili, kar jim je ukazal.

— Pojdite z menoj, deklica, se obrne pritlikavec Timbal k Elen. Ne bojte se, tam, kamor vas vodim, boste našli dobro prijateljico in čuteče srce!

Elen, ki se še ni pomirila po silnem strahu, je šla popolnoma brez volje za pritlikavcem Timbalom in po polurni hoji sta prispela v Musolinovo votlino.

Julija je bila v Petrovi družbi pred votlino.

Nekateri tovariši so delali v votlini, nekateri pa so sekali v bližini drva.

— Koga nam pelješ, Timbal? ga vpraša Julija, ko je zagledala mlado deklico. Kje so ostali?

— Gospodarica, odgovori Timbal tiho, pripetila se je nesreča, katere pa se nismo mogli izogniti.

In Timbal je pripovedoval o vsem, kaj se je zgodilo, kako je neki potnik streljal in ubil enega tovariša in kako so ga kaznovali za to.

— Ali je mrtev? vpraša Julija mračno.

— Mrtev in pokopan, odgovori pritlikavec Timbal. Tukaj, gospodarica, sem ti prinesel njegovo usnjato torbo z denarjem, ki smo jo našli v kočiji. Ostali ti bodo prinesli tudi dragocenosti, ki jih je imel s seboj, kakor uro, prstane, verižico in sploh vse, kar je imel pri sebi.

— Kaj pa ta mala deklica?

— Tudi ona je bila z njim v kočiji.

Julija je dala Timbalu znak, naj k njej privede deklico, ki je Julijo začudeno gledala.

— Predvsem, deklica, ne boj se ničesar! ji reče Julija, ko ji je položila roko na ramo. Zagotavljam ti, da tukaj ne boš izgubila niti glave, niti časti! Kar pa se tiče tvojega premoženja, se mi zdiš dovolj skromno oblečena, kar pomeni, da nimaš kdo ve kaj pri sebi.

— Sirota sem! odgovori Elen.

— Ali si ti sorodnica človeka, ki je umrl?

— Ne — jaz sem mu bila popolnoma tuja, samo skupaj sva potovala s parnikom, ki se je potopil.

— Dobro, reče Julija, in tvoje ime?

— Imenujem se Elen Dover.

— Ti si torej Američanka?

— Rojena sem v Ameriki.

— Kam pa si bila namenjena s kočijo?

— V Porto Langone.

Komaj pa je deklica spregovorila to ime, jo je Julija opazovala že z večjim zanimanjem.

Porta Langone!

Pri tem imenu so vstali v njeni duši žalostni spomini. To ime je imela Julija neprestano v mislih, skrivalo je Julijino največjo nesrečo in tudi največjo srečo.

Porta Langone! Ah, tam je bil zaprt njen nesrečni oče, tam se je nahajala strašna kaznilnica, v kateri je bil njen oče Giuseppe Musolino.

In baš v Porto Langono je bila tujka namenjena?...

— Ali imate morda tam sorodnike ali prijatelje, ki vas pričakujejo? je vprašala Julija.

— V Porti Langoni živi moj stric. Ne vem če me pričakuje ali ne.

— Kdo je vaš stric?

— Imenuje se Sebastijano Dorini in je ravnatelj kaznilnice v Porti Langoni.

Julija se je zdrznila.

— Ravnatelj kaznilnice, tiste strašne hiše, v kateri tiči njen nesrečni oče, Dorini, od katerega zavisi življenje Giuseppa Musolina! Juliji je bilo, kakor da bi se je bila dotaknila roka usode, kakor da bi ji bila to deklico poslala previdnost božja in je zašepetala:

— Ali poznaš sedaj pot, po kateri jo moraš udariti, ali veš sedaj, da ta mlada deklica ni prišla k tebi samo slučajno, temveč da jo je k tebi poslala previdnost božja?

— Ali se je tej mladi deklici kaj pripetilo? vpraša Julija Timbala. Ne da bi jo bil kdo razžalil?

— Nič se ji ni zgodilo, odgovori pritlikavec Timbal, jaz sam se skrbel, da se deklici ni ničesar pripetilo.

— Najbrž je silno utrujena, nadaljuje Julija: Prinesite ji stol!

Prinesli so stol in mlada deklica se je sesedla nanj kakor

napol mrtva. Elen še vedno ni mogla razumeti, kaj se je zgodilo z njo. Okrog sebe je videla divje bradate moške in to mlado deklico, ki je stala pred njo in ji stavila toliko vprašanj in ki je pričakovala odgovore v tonu človeka, ki je navajen ukazovanja.

Ne bom te dolgo pustila v negotovosti, povedala ti bom, v čigave roke si padla, nadaljuje Julija, ko si je tujka malo oddahnila. Jaz, ki stojim pred teboj, se imenujem Julija Musolino, hčerka sem tistega Giuseppa Musolina, o katerem si prav gotovo že slišala, hčerka velikega italijanskega razbojnika, ki so ga imenovali bič Kalabrije, ti ljudje pa tukaj so moji zavezniki in tovariši. Toda še enkrat ti ponavljam, da se ti ni treba ničesar bati! Mi te ne bomo oropali, toda ukazujem ti, da mi daš na vsa moja vprašanja resnične odgovore.

— Jaz nikdar ne lažem, odgovori Elen.

— Sedaj pa mi povej — ali te stric v Porti Langoni pozna? vpraša Julija.

— Ne pozna me, odgovori deklica. On je sicer brat mojega očeta, ki je na žalost umrl, toda jaz ga nisem nikoli videla, kajti kakor sem že dejala, sem se rodila v Ameriki! Ko je bil moj oče na smrtni postelji, mi je dal neke listine in me rotiti, naj takoj odpotujem v Italijo in zahtevam dedščino po svojem dedu. Oče se je nadejal, da me bo moj stric, ravnatelj kaznilnice v Porti Langoni vzel k sebi in skrbel zame.

— Ti si torej svojemu stricu popolnoma tuja?

— Popolnoma tuja.

— Toda kakšno tvojo sliko je gotovo že kdaj videl? je izpraševala Julija.

— Nikdar mu nismo poslali nobene moje slike. Moj dragi oče je odšel v jezi s svojci iz domovine, ali z eno besedo — on ni bil njegov najboljši prijatelj.

— Ti si prej omenila listine, ki ti jih je izročil tvoj oče? Kje so te listine?

— Jaz jih nosim tukaj v nedrih, odgovori Elen. Gotovo mi ne boste vzeli teh listin, saj jih ne potrebujete?

— Daj mi te listine, potrebujem jih! reče Julija strogo.

Tokrat se je Elen upirala. Vstala je, stopila za korak nazaj in rekla.

— Kaj boste s temi listinami?

— Ne izprašuj me dalje, deklica, kajti jaz ne trpim vprašanj, kadar ukazujem! odgovori Julija.

Pri teh besedah se Elen obrne malo vstran, si sramežljivo

odpne obleko na prsih in vzela je iz nedrij usnjato torbico in jo s solznimi očmi izročila Juliji.

Julija je napravila nekaj korakov vstran in pregledovala dekličine listine. Njene poteze so se izpremenile, oči so se ji nenavadno zasvetile in čim dalj je strmela v dokumente, tem bolj se je zrcalila na njenem obrazu odločnost, ki se je v teh hipih porajala v njeni duši.

— Povej mi, se obrne Julija zopet k Američanki, ali mišliš, da ti bo tvoj stric na podlagi teh listin izplačal del premoženja, ki ti pripada?

— Jaz ne verjamem tega. Po tem kakor mi je oče opisoval svojega brata, mi brez dvoma ne bo nikdar hotel rade volje odšteti tega denarja, ki mi pripada kot dedščina. Toda sklenila sem, da bom to svojo pravico iskala pred sodiščem.

— Tedaj šele ne bi ničesar dosegla, odgovori Julija. Ravnatelj Porte Langone je izredno vpliven mož, ki bi brez dvoma pravdo podaljšal v neskončnost, med tem časom pa bi bila ti že izgubljena! Toda, tu imaš mojo roko, obljubljam ti, Elen, da boš dobila dedščino, ki ti pripada po pokojnem očetu! Jaz, Julija Musolino, ti bom to izvojevala!

— Vi?!... Sveti Bog, kaj nameravate storiti?

— O tem ne bom sedaj govorila, odgovori Julija, toda povedala ti bom nekaj, kar te bo v prvem trenutku morda bolelo, toda jaz ne morem tega izpremeniti! Slovesno ti zagotavljam, da ti nikdar ne bo žal, da si prisiljena, da nekaj časa ostaneš pri meni pod zemljo, ker te moram obdržati tukaj.

— Tukaj?!... se Elen Dover prestrašeno zdrzne. Milostljivi Bog, tedaj bom umrla!

— Elen, nič hudega ti ne bo, ji je Julija prijateljski zagotavljala. Res je, da so ti ljudje grobi, toda — napram mladi deklici so kavalirji, tu delaš lahko, kar se ti bo zahotelo, samo za enkrat ne smeš nadaljevati svoje poti! Tvoje listine bom obdržala pri sebi, ko pa bo prišel čas, ti jih bom zopet vrnila.

Sedaj pa mi podaj roko, Elen, in ne zameri mi, kajti če bi ne bila prisiljena, bi te prav gotovo ne zadržala tukaj.

Ti pa boš videla, reče Julija čez nekaj časa in se nasmehe, da življenje med razbojniki ni baš tako slabo. V ničemer ne boš trpela pomanjkanja in napočil bo čas v tvojem življenju, ko se boš tega dogodka rada spominjala. Jaz bom tvoja prijateljica in zagotavljam ti, da ti bo prijateljstvo koristilo.

Morda je storil to prijeten Julijin glas, ali pa pojava lepe hčerke Giuseppa Musolina, toda Elen je bila takoj prepričana, da te deklice ne bi mogla sovražiti.

— Dobro, reče deklica čez nekaj časa, jaz ostanem in v vsem se zanašam na tvoje besede, Julija, ker vem, da se mi tukaj ne bo pripetilo ničesar slabega. Vedi pa tudi to, da te ne bom nikdar izdala, ko se bom vrnila med ljudi.

— Tedaj boš imela prvo večerjo pri meni! ji reče Julija in ji stisne roko. Dobro mi došla kot mili gost v votlini Giuseppa Musolina!

Čez pol ure so bili vsi zbrani v tako zvani splošni dvorani v votlini.

Tu je bila pripravljena velika miza in čeprav je izgledala silno enostavna, so bila vendar na njej razvrščena samo dobra jedila.

Ko so odšli k počitku je vzela Julija Elen s seboj v svojo sobo, kjer ji je dala pripraviti posteljo.

In Elen Dover je mirno spala z zavestjo, da je v gosteh pri svoji najboljši prijateljici in prepričana je bila, da je našla sorodno srce.

Sluga božji — mučitelj

Povedali smo že enkrat, da so celo najhujši zločinci vpili od groze, ko so jim sporočili, da so obsojeni na izdržanje kazni v Porti Langoni, v najstrašnejšem zavodu za kaznjence v vsej Italiji.

Kakršen človek je bil ravnatelj kaznilce, strah in trepet kaznjencev, takšni so bili tudi njegovi uradniki.

Najnesrečnejši med nesrečnimi pa je bil Giuseppo Musolino. Dorini si je stavil kot nalogo, da Musolina čim bolj muči in mu ne dovoli nobenih olajšav. Prepričan je bil, da bo s tem napravil vladi veliko uslugo, ker je misli, da mora z vsakim zločincem, ki je bil obsojen na dosmrtno ječo, tako postopati, da ne bo nikdar več zagledal svobode. Ti ljudje so samo državi v škodo, ker ima država samo stroške z njimi in zato je najboljša, da čimprej izginejo z zemeljskega površja.

Tako so začeli postopati tudi z Giuseppom Musolinom od prvega dne, ko je prišel v Porto Langono, da bi ne mogel vzdržati niti nekaj let.

Sam je bil v zaporu, njegova celica je bila med vsemi naj-

slabša, ker je ležala globoko pod zemljo, globlje kakor vse ostale. Skozi nizka vrata, da se je moral človek pripogniti, če je hotel vstopiti si prišel v votlino, kjer je bil zaprt Giuseppe Musolino. Niti iztegniti se ni mogel v prostoru, ne da bi pri tem z nogami zadel ob mokre stene.

V votlino, kjer je bil zaprt Giuseppe Musolino je prihajalo zelo malo svetlobe skozi majhno okence, da je bila v celici vedno poltema. Tla so bila iz mehke in vlažne zemlje. Vse pohištvo je tvorila v celici lesena postelja brez vsakršne odeje.

Za Giuseppea Musolina pa so iz varnostnih razlogov napravili še druge korake. Privezali so ga k steni z verigo, hrana je bila slaba, da bi ne mogla biti slabša, nikdar ni dobil gorke hrane. Samo po trikrat na teden so mu dajali juho, meso in prikuho, toda vse, kar je dobival je bilo že hladno, meso pa je po navadi že smrdelo, da ga ni mogel jesti.

Kruh, ki ga je dobival, je bil pečen iz ovsene moke in tako trd, da ga Giuseppe Musolino, čeprav je imel izredno močne zobe, skoraj ni mogel jesti. Voda, ki so jo dajali Giuseppeu Musolinu, ni bila iz vodovoda, bila je umazana in smrdljiva, nosili so mu jo iz neke mlakuže v bližini kaznilnice. Mnogo najrazličnejših bacilov je bilo v tej vodi in Giuseppe Musolino je imel kljub enoletnemu stradanju v preiskovalnem zaporu še vedno železno naravo, da mu ta nečista voda v začetku ni škodovala.

Razen tega je bilo v pravilih, da ima vsak kaznjenec v Porti Langoni pravico, da se dnevno po pol ure sprehaja po dvorišču in se navžije svežega zraka. Toda odkar je bil Giuseppe Musolino v kaznilnici mu niso dovolili še nobenega izprehoda, nikdar še ni bil na svežem zraku.

Dolgo je Giuseppe Musolino vse to prenašal, ker je sklenil, da bo s hladnim mirom storil vse, kar bodo zahtevali od njega.

Zgodilo se je včasih, da so bili obsojenci, ki so bili obsojeni na dosmrtno ječo in so se prva leta, ko so prišli v kaznilnico, lepo in mirno obnašali, pozneje pomišložčenj in vrnili so jim zlato svobodo. Giuseppe Musolino je računal na to in je radi tega mirno prenašal vse, ni prigovarjal slabi hrani, pa tudi nad zmerjanjem čuvaja se ni pritoževal, pa tudi radi tega, da ga niso puščali na sveži zrak, se ni pritoževal in če bi bili v tej kaznilnici le malo pravični, bi morali na list Giuseppea napisati: njegovo obnašanje je odlično.

Toda napočil je čas, ko je Giuseppe Musolino dobesedno podivjal, k temu pa ga je prisilil kaznilniški duhovnik.

Pater Bonifacius je imel celo župnijo in godilo se mu je prav dobro. Toda Banifacius se je napram svojim ženskim izpovednicam skrajno netaktno obnašal, tako da so začele prihajati pritožbe za pritožbami na merodajna mesta. Naposled so dokazali, da je pater Bonifacius kriv in premestili so ga kot duhovnika v kaznilnico. Na tem svojemu službenem mestu je bil že cela tri leta.

Tudi on je bil dober Dorinijev prijatelj, ker je bil najpokornejši sluga kaznilniškega ravnatelja. Pater in ravnatelj sta delala vedno sporazumno, zabavala sta se kakor sta se znala, delala pa sta samo na tem, da bi kaznjencem napravila življenje čim neznosnejše. Neprenehoma sta si izmišljala nove načine, da bi nesrečneže mučila, da bi naposled zblažnili.

Ko je pater Bonifacius zvedel, da so pripeljali v kaznilnico Giuseppa Musolina, si je stavil kot nalogo, da začne tega grešnika spreobračati.

— Giuseppe Musolino mora postati pobožen, je dejal pater ravnatelju, tako pobožen, da bo od jutra do večera klečal in molil k Bogu, ter ga prosil odpuščanja za velike zločine, ki jih je storil na zemlji. Od takšne pobožnosti pa ni daleč do blaznosti... Ha, ha, ha, midva imava v tem dobre izkušnje, kajneda? Giuseppe Musolino mora znoreti!

In tako je odšel pater Bonifacius k Musolinu z namenom, da bi ga izpreobrn timer. Vedno je stal tako daleč od Giuseppa Musolina, da bi ga ne bil mogel prijeti in mu storiti kaj žalega. Tako je delal sleherni dan, prepoldne in popoldne, včasih pa je Giuseppa Musolina celo ponoči budil iz spanja, pridigoval mu je, češ da je lopov, zločinec, ničvrednež, ki ni vreden, da živi na svetu.

Bonifacius je bil res rojen govornik in z neverjetno spretnostjo je znal predočiti kaznjencu vse njegove muke, ki ga čakajo po smrti.

— Pekel preži nate, nesrečnež, je ponavljal pater Bonifacius, in verjemi mi, grešnik, da si vsega tega ni izmislil človeški um! Furi je te bodo mučile in te raztrgale po smrti, če ne boš sedaj storil vsega, kar ti ukazuje sveta cerkev. Če se boš kesal, če boš molil, ti bo Bog odpustil grehe, usmilil se te bo in odvzel od tebe strašno trpljenje.

Giuseppe Musolino je vse žalitve duhovnikove mirno prenašal. Smejal se mu je celo včasih in ga pustil govoriti,

dokler je hotel. To je jezilo duhovnika in kakor da bi se bil zaklel, mu ni dal od tega časa več miru. Po cele noči je prestal pater Bonifacius pri Giuseppu Musolinu in mu prigal. Toda Giuseppo Musolino se je že tako navadil tega, da je mirno spal in ni slišal, kako mu je duhovnik govoril in ga rotil, naj se spokori. In pater Bonifacius si je izmislil drugo sredstvo, da bi Giuseppu Musolinu ugrabil njegov mir, pa tudi to mu ni pomagalo.

Nekega dne je pater Bonifacius zopet prišel v Musolinovo celico, toda ko je vstopil je ostal Giuseppo Musolino mirno na svojem ležišču in obrnil glavo od njega.

— Kakor vidim, reče Bonifacius, prespiš cele dni in vse noči. O, kdo ve, kje so sedaj tvoje misli! Gotovo misliš na svoje zločine, ki si jih nekoč storil. Toda vsi grehi, ki si jih storil, bi ti bili lahko odpuščeni, kajti nebeški oče je dober — on odpušča vsakomur. Samo nečesa ti ne bo nikdar oprostil, lopov, in zato te bo pahnil v večno temo!

Giuseppo Musolino, ki je bil navajen takšnih pridig, ni niti trenil z očesom.

Bonifacius je nadaljeval:

— Nikdar ti ne bo odpustilo tega, ničvrednež, da si potegnil k sebi v globino greha čisto bitje, mlado deklico iz nje si napravil grešnico in zločinko, tako da je sedaj prokleta tudi ona, da so tudi njej sojene peklenške muke in to samo radi tebe, Giuseppo Musolino! Ali slutiš, o kom govorim! Mar te ne peče vest? Ali ti ne pravi tvoje peklenško srce, koga tako bridko obžalujem in za kom teko moje solze?

To je mlada in prekrasna deklica, ki se ti je nekoč pridružila, to je tvoja žena, ki je bila knezova hčerka, ki ti je verjela, katero pa si ti zapeljal...

Musolino se počasi dvigne s prostora, kjer je sedel. Še nikoli ni duhovnik govoril o njegovi ženi, o njegovi ljubljeni Juliji, ki je že zdavnaj umrla. Kaj hoče naenkrat s tem?

— O, da bi je ne bil nikoli poznal, te lepe in dišeče cvetke, ne bil bi je zlomil v najnežnejši dobi njene mladosti! In kaj si napravil iz nje? Veliko grešnico, ki se ti je udala iz nečiste ljubezni, ki je cerkev ni nikoli blagoslovila. Iz nje si napravil obsojano propalico, ki je bila nazadnje prav takšna, kakršen si bil ti, prav tako prokleta, kakor ti, prav tako — — —

— Dovolj! zavpije Giuseppo Musolino z gromkim glasom in napravi z rokami kretnjo, da so verige strašno zažvenketale. Nehaj, jaz ti to svetujem! Ves čas, ko si me grdil in zmer-

jal, sem bil miren in sem te komaj napol poslušal, toda sedaj si se drznil govoriti o moji ljubljeni in čisti ženi in jaz te rotim, molči, sicer te bom ubil kakor psa! Kajti vse, kar si govoril o moji ljubljeni Juliji, ves strup, ki so ga sikale tvoje ustnice, ni bilo ničesar drugega kakor podla laž! Praviš, da je bila najina ljubezen greh, in sicer greh, ki ga je sam Bog preklel? Jaz pa ti pravim, da cerkev ni nikdar blagoslovila dveh src, ki sta bili plemenitejši in čistejši, kakor najini tedaj, ko naju je cerkev za vedno zvezala!

Bonifacius se je porogljivo smejal, vendar pa se je vedno skrbno umikal, da ga Musolino ni mogel doseči.

— Laž mi hoče natveziti! reče Bonifacius, kajti vsakdo lahko vidi sam, ki je zrastel iz tega zakona!

Pazi se, moja kri začenja vreti! krikne Giuseppe Musolino.

— O, da bi le zavrela! reče pater Bonifacius in dvigne roki kakor k molitvi. Da bi se mi le posrečilo, da bi dosegel, da bi ti zblaznel, veliki razbojnik, da bi lahko javil svetu: blaznost je uničila strašni bič Kalabrije! Kajti sad, ki ga je rodilo to drevo, je podoben drevesu samemu. Sad, ki se je rodil iz tvojega zakona z Julijo Borgeze je popolnoma pokvarjen. Jaz govorim o tvoji hčerki Juliji, Giuseppe Musolino, katere ime izgovarja danas s prezirom ves svet.

— Julija! Moja ljubljena, draga hčerka! spregovori Giuseppe Musolino razburjeno. O, tvojo sliko hoče omadeževati, ponižati te hoče pred tvojim očetom, toda ne in tisočkrat ne! Nikdar se ti to ne bo posrečilo, prokleti razbojnik, čeprav si oblečen v redovniško obleko!

— Julija Musolino, nadaljuje pater Bonifacius po kratkem molku, to je lepa, mlada deklica, stara kakšnih dvajset let, katero je sam pekel obdaril z izredno lepoto, ha, ha, to je tvoja hčerka, Giuseppe Musolino! Sploh pripovedujejo, da je ubrala pot, ki si jo hodil ti. Zbrala je krog sebe celo tolpo razbojnikov, imenujejo jo največjega ženskega roparskega poglavarja. Najbrž plača ta Julija, preden napravi kakšen pohod v okolico, vse člane svoje tolpe s svojim lepim telesom! Iz roke gre v roko, vsak bandit jo ima kolikorkrat jo hoče... Ha, ha, ha, Julija Musolino ni ničesar drugega kakor navadna deklina s ceste, navadna...

Namesto da bi pater Bonifacius nadaljeval te ostudne besede je strašno zavpil. Umolknil je, glas pa, ki se mu je izvil iz prsi, je bil podoben rjoventu zveri.

Giuseppe Musolino je planil in skušal navaliti na Bonifaciusa. Z enim samim skokom, ki je bil podoben skoku tigra, ga je hotel zgrabiti in ga vreči na tla in lahko si mislimo, da če bi bil Bonifacius bližje bi izkusil, kako se godi grešniku, ki pride popolnoma nepričakovano pred večnega sodnika.

Giuseppe Musolino se je tako izpremenil, da je bil bolj podoben pošasti kakor pa človeku.

Medtem ko je doslej patra Bonifaciusa popolnoma mirno poslušal in se mu porogljivo smehljaj, je pri teh besedah prebledel kakor mrtvec. Gledaj je kakor blazen, na usta mu je udarila pena, pesti so se mu krčile in skušale prijeti Bonifaciusa, ki se je umaknil v kot celice.

— Raztrgal te bom, prokleti pes! je ječal Giuseppe Musolino. Lažnjivec, klevetnik, to mi boš še drago plačal... Tako govoriš o mojem otroku, o mojem nesrečnem otroku! Angela rišeš črno kakor vraga, mlado in nedolžno deklico, čisto in plemenito, da bi ji ne našel zlepa primere na svetu ponižuješ na tako podel način in jo hočeš potegniti v blato...

O, nebo, zakaj nimam te moči, da bi potrgal okove in da te dobim v svoje pesti, lopov in izrodek pekla! Nikdar več ne stopi čez prag moje celice, ne drzni se tega storiti nikdar več, prisegam ti, da ti tega trenutka ne bom nikdar pozabil! Plačal ti bom to in ne bom miroval prej, dokler si ne bom ohladil svoje jeze v tvoji krvi! Ha, raztrgal te bom na kosce, kakor da bi te imela v svojih krempljih krvoločna zver!

— Znorel je! je mrmral pater Bonifacius, že je znorel! Na pomoč, na pomoč, zgrabil me bo!

Giuseppe Musolino je res neprenehoma poskušal, da bi dosegel patra Bonifaciusa, toda na žalost se mu to ni posrečilo, kajti vrv je bila prekratka, da bi mogel priti v kot celice kamor se je Bonifacius umaknil.

Naposled je prihitel jetničar, toda ko je zagledal Musolina, se je umaknil. Giuseppe Musolino je bil tudi v verigah strašen in temničar je moral privedi šest vojakov, ki so ga naposled premagali in ga vrgli na tla...

Polnih osem dni je ležal Giuseppe Musolino z iztegnjenimi pestmi, niti ganiti se ni mogel z mesta.

Pater Bonifacius se Musolinu ni smel več približati, samo od časa do časa je prihajal in gledal skozi malo okence jetnikove celice ter tako klical Musolinu grde besede in psoval njegovo pokojno ženo ter njegovo hčerko.

Ko je pozneje postal Giuseppe Musolino mirnejši so mu

sneli vezi, ki jih je imel do sedaj na sebi, toda — kakor smo slišali iz ust samega ravnatelja kaznilnice, so ga zopet okovali radi denunciacije temničarjeve, katerega je Giuseppe Musolino brcnil iz svoje celice...

Za kazen pa so ga oropali tudi svetlobe.

Udarec, ki ga je dobil temničar od Musolina, je bil tako močan, da je moral ležati štrinajst dni v postelji, potem šele je mogel nastopiti službo, toda od tega časa Musolina niso več tako mučili. Z veliko previdnostjo mu je dal temničar Antoni hrano v celico.

Nihče se mu ni smel približati, celo sam ravnatelj kaznilnice ni tega storil, nikoli ga ni bilo v Musolinovo celico, da bi se prepričal, kaj počenja.

Obsojen na večno temo

Naši cenjeni čitalci že vedo, da se Julija Musolino poslužila dokumentov Elen Dover in z njih pomočjo prišla v hišo ravnatelja kaznilnice v Porti Langoni, v neposredno bližino svojega ubogega očeta.

Vsak dan je slonela pri oknu ob času, ko so težke kaznjence puščali na dvorišče. S hrepenenjem je čakala, da bi videla Giuseppa Musolina, toda njega ni bilo.

Nekega dne je prišel pri obedu tudi pogovor na Giuseppa Musolina. Ravnatelj je bil, posebno tedaj, kadar tega ni videla njegova boljša polovica, napram Juliji silno prijazen in ji je odgovarjal na vsa njena vprašanja z vso ljubeznjivostjo.

— O tem velikem razbojniku sem čitala še v ameriških časopisih, reče Julija, in zares se za tega človeka silno zanimam. Toliko sem že slišala o njem.

— Zares! pristavi ravnatelj. E, moje drago dete, tedaj ti bom dal priliko, da ga boš lahko videla!

— Da bi ga videla! O, če bi bilo to mogoče! vzklikne Julija z navdušenjem. Zdi se mi, da so njegove oči zareče kakor ogenj... Predstavljam si ga kot strašnega človeka...

— Videla ga boš moja draga hčerka, ji zatrdi ravnatelj še enkrat. Dovolil ti bom, da boš lahko gledala skozi majhno okence v celico, v kateri je razbojnik zaprt.

O, s tem mi boste napravili veliko veselje, dragi stric! vzklikne Julija.

— Baš danes, reče ravnatelj kaznilnice, imam opravka v celici Giuseppa Musolina. Lahko me spremljaš. Bodi torej po obedu pripravljena, svojega uradnika sem že obvestil, da bom napravil danes Musolinu majhen obisk.

Pri tem pogovoru je v Juliji kar kipelo, s silo se je morala premagovati, da se ni izdala.

Zopet bo videla svojega ljubljenega očeta, toda z njim ne bo smela spregovoriti niti besedice. Ah, ona bo storila vse, samo da se ne bi izdala!

In če bi smela tudi samo za hip pogledati v njegovo celico je pomenilo to korak bližje njegovemu osvobojenju. To je pomenilo že velik napredek na težki poti osvobojevanja, katero je nastopila.

— — — — —

— Tako, sedaj sem tukaj, dragi stric, reče Julija, ko je stopila v ravnateljevo pisarno eno uro po obedu. Obljubili ste mi, moj dragi stric, da vas bom smela spremljati v celico Giuseppa Musolina, nadejam se, da vas sedaj ne nadlegujem.

Pisarna ravnateljeva je bila popolnoma oddeljena od njegovega stanovanja, nahajala se je celo v drugem krilu palače. Dorini je bil popolnoma sam s svojo lepo nečakinjo, takšen trenutek pa je že zdavnaj željno pričakoval.

— Zares, draga hčerka, reče Dorini s ponarejenim glasom, kmalu boš spoznala Musolinovo celico. Toda pred tem moram končati še neko delo. Prosim te, sedi malo tja na divan, napravi se udobno in ne bo minilo nekaj trenutkov, ko bom gotov in bova lahko odšla.

— Prosim, stric, nikar se ne vznemirjajte radi mene, sedla bom malo in medtem čitala časopise.

Julija se je zatopila v neki italijanski časopis, ki ga je našla na divanu, naenkrat pa je začutila, kako so jo objele dve roke, ko pa je dvignila obraz je videla od poželenja spočeni ravnateljev obraz čisto zraven sebe.

— Dragi in sladka Elen! ji reče ravnatelj počasi in jo skuša pritegniti k sebi. Prekrasna mala deklica, ti niti ne veš, da si si moje srce popolnoma osvojila! Da, moja draga nečakinja, jaz te ljubim od prvega trenutka, ko sem te zagledal.

— Zares, dragi stric, se začudi Julija, to me pa zares osrečuje!

— No, pred teto ti tega seveda ne morem dokazati, nadaljuje Dorini s hripavim glasom, ko se je sedel k njej na di-

van. Saj to lahko uvidiš, moje drago dete, da je sleherna žena več ali manj ljubosumna, moja žena pa se v tem pogledu ne da primerjati z nikomur. Jaz pa ti pravim, moja oboževana Elen, da te ljubim tako silno, da bi zate vse storil!

— Ah, dragi stric, vi niti ne slutite, kako ponosna sem na to, da sem si pridobila vašo naklonjenost!

— Ali pa me boš tudi ljubila? vpraša ravnatelj, ko je pripravljaj ustnice k poljubu.

— Da, iz vsega srca, odgovori Julija, pri tem pa se je zapeljivo nasmehnila.

— Dobro, ti me ljubiš, to vem, toda jaz ne bi hotel, da bi me ljubila samo kot strica, temveč kot...

— Toda dragi stric... ga prekine Julija. Če bi dobra teta to izvedela, bi bilo strašno!

— No, bova že poskrbela, da teta tega ne bo izvedela, je govoril Dorini prepričevalno. To ni težko — ti boš hodila k meni, moja mila Elen, sem v mojo pisarno, boš že našla kakšen izgovor, da se teti to ne bo zdelo sumljivo, tukaj pa se lahko ljubiva, da se nama bosta napili žejni duši...

Juliji se je studil podli starec, toda z vso silo se je pre-magovala, da ne bi izdala, kako silno se ji studi in kako ga prezira, stud, ki ga je čutila v tem trenutku, ji je bil doslej še popolnoma neznan.

Pretvarjala pa se je radi tega, ker je bila prepričana, da ji bo ravnateljeva ljubezen lahko v marsičem koristila in sklenila je, da bo pustila starega zakonolomca, da se bo vanjo smrtno zaljubil.

Pustila je, da ji je ostudni ravnatelj poljubljal roke, da ji je s svojimi ledenomrzlimi rokami gladil lepe lase, prenesla pa je celo to, da ji je pritisnil vroč poljub na čelo, ko pa se je začel strastnejše udejstvovati, ga je pahnila od sebe z besedami:

— Oprostite mi, dragi stric, čeprav vas iskreno ljubim — ne morem biti vaša, dokler imate ženo.

Sedaj pa mislim, da je čas, reče Julija, ko je vstala z divana in se otresla moža, ki se je tresel od strasti, da odideva v celico Giuseppa Musolina! Prosim vas, dragi stric — dobra teta bi lahko začela kaj sumiti. Tedaj bi ne mogla več ostati v tej hiši in ne vem, kaj bi se potem zgodilo z menoj, z ubogo in zapuščeno deklico?

— Samo še en poljub, moja draga Elen, potem pa greva! je prosil starec.

— Dobro torej, dragi stric, poljub na lice. Ah, moj dragi stric, vi ne veste, kako vas ljubim in če bi bili neoženjeni ali pa vdovec, tedaj, tedaj bi si niti za hip ne pomišljala postati popolnoma vaša, tako pa...

— Zares? Hm, stvar bi se utegnila še popraviti...

Julija ni niti slutila, kako strašne misli so hitele v tem trenutku Dorinu po glavi.

In napotila sta se proti Musolinovi celici, med potjo pa se jima je pridružilo še nekaj uradnikov. Pred visokimi železnimi vrati je stal močan človek, katerega je ravnatelj ogovoril.

— No, kako je, moj dragi Antonio? Kako se sedaj obnaša? — Sedaj je postal zopet mirnejši, odgovori Antonio, toda previdni moramo biti, gospod ravnatelj, kajti s tem Musolinom bi nikomur več ne priporočal šale. Malo je manjkalo, da me ni poslal tja, kjer ni muh, toda temu psu ni treba misliti, da mu bom to oprostil! Pošteno se mu bom maščeval!

V tem trenutku je prihitel tudi pater Bonifacius, kjer je slišal, da namerava ravnatelj kaznilnice obiskati kalabrijskega razbojnika. Skoraj je pritekel po hodniku, ker je mislil, da mu namerava ravnatelj povedati nekaj važnega.

— Ah, vi ste tukaj, spoštovani ravnatelj, reče Bonifacius in prijazno stisne ponudeno mu roko. Zares, draga gospodična, lahko ste ponosni na svojega strica in morete ga samo ljubiti in spoštovati. On je plemenit in pošten človek.

— Zares sem ponosna na svojega strica! odgovori Julija in se nasmehne. Vidite, kako je dober, celo strašnega razbojnika Musolina mi hoče pokazati...

— Kaj! ... Vi bi radi videli to zver v človeški podobi? vpraša Bonifacius osuplo. Tega vam ne bi svetoval, ker on ni za vašo nežno narav, miss Elen!

— Saj je vendar privezan k steni z verigo in mi ne ničesar storiti, odgovori Elen, od jeze pa ji je kri udarila v obraz in pripravljena je bila v tem trenutku prisoliti redovniku dobro zaušnico, ker je poniževal njenega očeta.

— Giuseppe Musolino je res na verigi, odvrne pater Bonifacius, toda od njega prihaja okužen vzduh po grehih.

— No, moja nečakinja ga lahko pogleda skozi okence, pristavi ravnatelj Dorini, toda, moja draga Elen, prosim te, bodi popolnoma mirna, da te razbojnik ne opazi!

Julija je stisnila ustnice, ker je čutila, da ji srce preburno utriplje, ko je stopila na okno. In pogledala je v celico,

ki je bila le slabo razsvetljena in zagledala je v kotu svojega milega očeta.

Musolino je sedel na leseni postelji, z globoko povešeno glavo, ki si jo je podpiral z rokama.

Brada mu je zrastle in je bila dolga, obraz ovel od dolgega zapora, samo oči so še govorile o mladeniški živahnosti in o neustrašenosti. Nesrečnež ni opazil, da ga nekdo skozi okence opazuje, Julija pa ni smatrala za pametno, da bi se mu sedaj izdala.

Zdajci pa je videla, kako je Giuseppe Musolino dvignil roke proti nebu in zašepetal:

— Gospod Bog! Nedopusti, da bi se uresničile strašne Bonifaciusove klevete! Čuvaj mojo Julijo in je ne vodi v izkušnjo! Daj ji moči, da se bo obvarovala zapeljivcev na tem svetu, da bo ostala čista, neomadeževana! Ah, jaz je ne morem braniti pred neizogibnimi, ki ji prete med svetom, bodi milostljiv ti Bog v nebesih in jo brani! ...

Julija ni mogla več vzdržati, zaihtela je.

Zdajci pogleda Musolino na vrata. Njegov pogled pa je le za trenutek obvisel na oknu.

Zagledal je obraz lepe in mlade deklice, katere obraz je bil obrobjen s črnimi kodrčki. Videl je velike oči, ki so bile zalite s solzami ...

Hitro se je Julija umaknila z okna, Musolinu pa je izginila slika kakor v sanjah.

Nesrečni Musolino je mislil, da je bilo to, kar je pravkar videl, prikazen. On ni mogel niti slutiti, da je tako blizu njegova Julija, njegova mila hčerka in da ga je ona gledala.

— Ne, ne, to ni ničesar drugega kakor plod moje domišljije, kajti ko sem pogledal proti oknu je Julijina slika izginila! je vzdihoval nesrečni oče.

— No, ali si videla tega strašnega človeka? je vprašal ravnatelj kaznilnice Julijo, ko se je odmaknila od okna in se naslonila na steno ter si pritisnila roke na prsi. Ta razbojnik je zares strašen, kajneda?

— Da, stric, videla sem ga, spregovori Julija, njene ustnice pa so bile smrtnoblede.

— In vendar si ga sedaj videla popolnoma mirnega, nadaljuje Dorini, toda videti bi ga morala, kadar je razdražen, tedaj je podoben zveri ne pa človeku! Toda nič ne de, mi ga bomo že ukrotili, nam ne bo delal posebnih preglavic!

Sedaj ga bomo zopet razdražili. Ha, ha, ha, jaz mu pri-

našam zanimive novice ,ki ga bodo razburile in ga zdramile iz njegovega mira. Zopet bo začel divjati, zvenketanje njegovih verig bo odmevalo po hodnikih in skakal bo po svoji celici, kakor razdraženi lev v kletki. Toda ponavljam vam, ne bojte se, ničesar nam ne more storiti!

— Ne, hvala Bogu, ne more nam storiti ničesar žalega, reče pater Bonifacius, za to smo poskrbeli in znamo ga k sreči dobro zvezati!

Ravnatelj je stopil k malemu okencu in zaklical vanj s strogim glasom:

— Giuseppe Musolino! Giuseppe Musolino! O nečem bi rad govoril s teboj!

Musolino se ni niti zganil. Zopet se je udal premišljevanju, mislil je na svojo dobro in ljubljeno ženo Julijo ter na njeno hčerko, ki mu je ostala edina na svetu.

— Mar me ne slišiš, razbojnik, govoriti moram s teboj! ponovi ravnatelj.

— Kdo ste? odgovori Giuseppe Musolino in malomarno dvigne glavo. Če ste človek, ki živi zunaj med svetom, nimate vzroka, da bi govorili z menoj! Kajti zame je mrtvo vse zanimanje za ta svet, za svet laži, klevete in pretvarjanja. Jaz živim v svojem posebnem svetu, med štirimi hladnimi stenami, na vlažnih tleh, lesena postelja, na kateri se ne morem niti iztegniti, jeklena veriga, s katero sem prikovan k steni — to je svet Giuseppa Musolina, svet človeka, ki je bil navajen svobodnega in veselega življenja v svetu, ki je bil vaje solnčnih gora, vladanja in ukazovanja — to je svet Giuseppa Musolina, ki so ga nekoč imenovali »bič Kalabrije«.

— Vsakdo leže, kakor si je postlal, odgovori ravnatelj in se objestno zasmije. Za vse, kar ste nekoč storili, se morate sedaj pokoriti! Če bi se bili obnašali mirno in ljubeznjivo, bi lahko računali s pomiloščenjem, tako pa se vam ni treba pritoževati, da z vami tako strogo postopamo! Grdili in onečastili ste spoštovanega duhovnika, celo ubiti ste ga hoteli! K sreči se vam to ni posrečilo. Tudi s temničarjem ste postopali, kakor bi ne smeli, tako ste ga udarili, da je več tednov ležal bolan in je le komaj zopet okrevall

— Morda, odgovori Giuseppe Musolino, toda jaz vsakomur resno odsvetujem prihajati v mojo bližino! Kajti utegnilo bi se zgoditi, da bi se mi zahotelo smrti kakšnega človeka in tedaj bi si prav nič ne pomišljal. Česa naj se še bojim? —

Smrtna kazen v Italiji ne obstoja, največja kazen pa, ki je po zakonu dovoljena, mi je že itak namenjena. Ti pa, lopovski ravnatelj tega strašnega zavoda, ne zganeš niti z mezincem, da bi mi kazen vsaj malo olajšali, nasprotno, s svojo zlobo in s svojimi ukazi mi pretvarjaš življenje v zaporu v pekel! Tedaj ni čudno, da sem podoben divji zveri, ki bi vsakogar, ki bi prišel v njeno bližino, zgrabila in raztrgala!

— Mi ti bomo že ostrigli peroti! odgovori ravnatelj Dorini. Sicer pa se motiš, Giuseppe Musolino, če misliš, da je voja kazen dosegla vrhunec! Dovolj sredstev imamo še na razpolago, s katerimi te lahko pokorimo! Prišel sem k tebi, da bi ti sporočil novo kazen, ki bo gotovo boljše delovala, kakor vse dosedanje, ta te bo popolnoma izpremenila...

— Novo kazen! reče Giuseppe Musolino. Kakšno kazen si morete še izmisliti? Če hočete doseči, da umrjem od gladu, tedaj to lahko storite, če se boste pred svojo vestjo in pred svojimi predpostavljanimi lahko opravičili. Lahko pa vam rečem nekaj, popolnoma vseeno mi je, lopovski rabelj, če umrem leto prej ali pa leto pozneje!

— Ti boš odslej, kakor si do danes sprejemal svojo hrano, jemljam pa ti to, kar je mnogo potrebnejše kakor kruh in voda, jemljam ti svetlobo, ki ti je bila doslej dodeljena.

— Svetlobo! ponovi Giuseppe Musolino. Jaz itak nimam svetlobe kadar se stemni! Ko solnce zaide, ki že itak slabo sveti v mojo celico, sem v popolni temi...

— Ta tema, reče Dorini in se zasmije, ti bo odslej zvesta tudi podnevi — si me li razumel? Izdal sem že povelje, naj tvoje okno, skozi katerega prihaja svetloba v celico, zadelajo z deskami. Noben solnčni žarek ne sme več prišvetiti k tebi, naj vlada krog tebe večna tema, da ne boš videl niti pedi pred očmi, jaz pa vem kot dolgoletni kaznilniški ravnatelj, da so to najtežje kazni, ki jih lahko uporabimo proti nepokornim jetnikom. Prepričan sem, prokleti razbojnik, da boš čez nekaj tednov bolj dostopen lepim besedam...

Ravnatelj skoči z bliskovito naglico od okna, kajti Giuseppe Musolino je s strašnim krikom nenadoma skočil k vratom, kolikor mu je dovoljevala dolžina verige.

— Ali sem prav slišal?! vzklikne Giuseppe Musolino razburjeno. Svetlobo, svetlobo božjo, edino kar sem imel še v tej podzemeljski jami, mi hočejo vzeti? V večni temi me hočete pustiti, da ne bom videl niti pedi pred seboj, o vrag, to si si izmislil, ker mi hočeš zadati smrtni udarec, kajti večna tema

pomeni za jetnika tudi blaznost! Vi hočete, da bi oslepel? Ah, to je vaša lopovska namera! Kajti kadar zapro človek v popolnoma temen prostor, je čez leto dni popolnoma slep. In če bi čez leto zopet dali svetlobi v ta prostor prost pristop, bi mi to ne pomagalo več, kajti tedaj bi bil že slep!

— Sam si si kriv, da se moram boriti proti tebi z zadnjimi sredstvi, ki mi jih dovoljuje postava! vzklikne kaznilniški ravnatelj s pretečim glasom.

— Dobro torej! Zaprite okno in ne dovolite solncu, da obseva Giuseppa Musolina!

Zamolkel šum se zasliši na steni pod oknom in Julija je slišala strašen krik, ki ji je paral srce.

— Tema, tema bo krog mene! Nesrečnež, tako boš izvedel svojo strašno grožnjo, da bom postal slep!

Zamolkel padec se zasliši, Giuseppo Musolino se je zgrudil na svoje ležišče.

— Vidite, gospoda, to je najboljšo sredstvo, ki prinese siguren uspeh pri postopanju s takšnimi kaznjenci, prepričan sem, da bo Giuseppo Musolino že čez nekaj dni na kolenu prosil milosti! se je širokoustil ravnatelj. Samo po sebi je umevno, da se za njegove prošnje ne bom zmenil, kajti kar je ukazano, mora biti izvršeno in Giuseppo Musolino bo le nekaj dni ležal v popolni temi!

Ravnatelj kaznilnice ni niti slutil, da ni bil še nikoli življenju tako blizu smrti kakor v tem trenutku.

Julijina roka je krčevito stiskala majhen samokres, ki ga je vedno nosila pri sebi, borila se je s samo seboj, če bi takoj ubila tega ničvredneža in rablja, ali pa bi to odgodila na poznejši čas.

Kaj pa bi s tem tudi dosegla?

Če bi ta izginil s tega sveta, bi prišel na njegovo mesto drug ravnatelj, pa tudi njo bi takoj aretirali! S tem bi ne pomagala svojemu nesrečnemu očetu, ker bi še nadalje moral ostati v svoji celici.

— Ne, Julija je dobro vedela, da je osveta obsodba, jo mora človek mirno izreči.

— Prosim vas, dragi stric, je spregovorila polglasno odidimo odtod v vaše stanovanje, kajti tukaj je strašno, sreča bi bila, če bi bila zgoraj na svežem zraku! Ves ta prizor me bolj razburil, kakor pa sem si mislila!

— Slabe živce imaš, dete moje, reče ravnatelj Doric.

toda to slabost moraš premagati, če hočeš ostati tukaj v zavodu. Počasi se človek vsega privadi!

Julija je že stopala naprej po temnem in ozkem hodniku. Naenkrat pa je obstal ob njej, kakor da bi bil zrastel iz tal, človek, ki ga je ona sovražila z vso dušo, to pa je bil pater Bonifacius. Prvikrat ga je danes videla in neki notranji glas jo je opozarjal, naj se pazi pred njim...

Stopil je čisto k njej in ji zašepetal:

— Prekrasen človek je ta vaš stric, kajneda? To je energija, to je delo, ki si zasluži vso pohvalo!

— Da, takšen človek si zasluži res vso pohvalo, odgovori Julija malomarno.

— In jaz vam morem samo svetovati, ji je šepetal pater Bonifacius, ki je za to svoje prigovarjanje gotovo dobil od ravnatelja poseben nalog, da se napram svojemu stricu lepo obnašate. Ne bo se vam godilo slabo, če boste držali z njim. On spada k ljudem, ki znajo kraljevski nagraditi vsako najmanjšo uslugo in prijaznost.

Julija ni slišala teh besed, bavila se je s tisočerimi načrti in mislimi, ki so ji brzele po glavi. Julija ni mogla več prenašati bede svojega očeta, pomoč mu je bila nujno potrebna, ni smela več odlašati...

Kajti čeprav ji je oče obljubil, da ne bo nikdar pomislil na samomor, bi vendarne bilo v teh strašnih razmerah nič čudnega, če bi ne izpolnil svoje obljube.

Kakor osvobodjena je dihala mlada deklica sveži zrak, ko je prispela na prosto.

Toda misel, da je na svetlobi dneva, njenega očeta pa obdaja trdna tema, jo je silno bolela.

Njen nesrečni oče ni več videl svetlih solnčnih žarkov, luna in zvezde so mu zašle, večna tema se je naselelila v njegovo celico, to pa pomeni biti živ pokopan ali — blažen v grobu.

Žarek svetlobe

Noč je legla na Porto Langono.

V uradniških stanovanjih je že zdavnaj ugasnila vsa svetloba, vse je spalo. Toda po dvorišču, po hodnikih in stopnicah si lahko slišal enakomerne in težke korake straže, ki ni

nikdar spala in ki se je menjala, tako da so mesto utrujenih in zaspanih prihajali spočiti vojaki.

Iz hiše, v kateri je stanoval ravnatelj, je prišla visoka črna postava. Ali je bila to senca ali prikazen?

Senca je hitela po dvorišču.

To je bila Julija Musolino v precej nenavadni obleki.

Slekla je s sebe dekliško obleko, oblekla si je triko, ki se ji je popolnoma prilagal k telesu.

Triko je bil še v Reggiju, si je Julija naročila ta triko po Timbalovem priporočilu iz Pariza.

Pritlikavec Timbal je pripovedoval Juliji, da oblačijo takšne trikoje v Parizu veliki zločinci kakor tudi detektivji, ki jih lovijo. Te obleke so si izmislili najslavnejši detektivji.

V takšni črni obleki se plazi človek ponoči lahko okoli, ljudje pa, ki ga vidijo, mislijo, da je to samo senca. Razen tega je triko zelo prikladen za vsako delo in za vsako gibanje.

Ko je prišla Julija v hišo kaznilniškega ravnatelja, si je prinesla pod vrhnjo obleko takšen triko in sedaj ga je uporabila. Okrog pasu je imela Julija pas in na njem usnjato torbico, v kateri je nosila vse, kar ji je utegnilo biti potrebno pri takšnem nočnem izletu.

Previdno je hodila prekrasna Musolinova hčerka po dvorišču, naenkrat pa se je ustavila.

Nekaj korakov pred seboj je zagledala stražnika, umaknila se je v vdolbino stene, stražar pa je odšel počasnih korakov mimo njenega skrivališča.

Julija se je prav dobro spoznala v vseh posameznih predelih te velike kaznilnice. Našla je vhod v tajni hodnik, zvedela pa je tudi to, da vodi ta hodnik do same celice, v kateri je tičal Giuseppe Musolino.

V naslednjem hipu je obstala v odprtini, ki je vodila v hodnik. Iz usnjate torbe je vzela tanko toda zelo močno vrv. privezala jo je za kljuko in jo spustila v globino.

Na drugi konec vrvi je pritrdila svinčeno kroglo, prvič zato, da jo je nategnila, pa tudi zato, da bi se prepričala o tem, če je vrv dovolj dolga.

Julija je slišala slab šum, kar je pomenilo, da je vrv dosegla dno. Na ta način je Julija dobila zvezo z zaporom svojega očeta, prišla je za vrv z rokama in z nogama in se spuščala vedno nižje.

Kmalu je stopila na trdna tla.

Zagledala je deske, ki so bile pritrjene na malem oknu celice.

Vzela je iz žepa svetiljko in jo prižgala.

Tukaj se je lahko brez skrbi gibala, ker je ni mogel nihče videti in motiti.

Osvetila je deske in kmalu se je prepričala, da jim bo kos. Vzela je iz torbe klešče, pobrala iz desk žreblje in na posled je še morala uporabiti vso silo, da jih je odtrgala od stene. Deske je položila na tla, pred njo pa se je pokazalo okno celice njenega nesrečnega očeta.

S svetiljko je posvetila v celico.

Zagledala je svojega ubovega očeta, ki je ležal na golih deskah v strašnem prostoru.

Toda nesrečni Musolino ni spal. Z rokama si je podpiral glavo in gledal predse.

Tako je bil zatopljen v premišljevanje, da ni slišal ropota, ki ga je povzročila Julija, ko je odstranila deske.

Sedaj pa je padla nanj svetloba z Julijine svetiljke.

Musolino se zdrzne in spregovori:

— Kaj je to? — Svetlobni žarek?

— Da, žarek svetlobe, utehe in upanja, ki pada v tvojo temno celico, dragi oče, spregovori Julija z drhtečim glasom. Jaz sem, Giuseppe Musolino, jaz, tvoja hčerka, tvoje dete, Julija — jaz sem pri tebi!

Če bi se ne bil Giuseppe Musolino v tem trenutku premagal in pridržal vzklika začudenja, bi bilo vse končano, kajti pred vrati njegove celice je podnevi in ponoči stala straža, dva vojaka sta neprenehoma pazila nanj. Od ravnatelja kaznilnice sta dobila povelje, naj dobro pazita na vsako gibanje v celici Gluseppa Musolina in takoj javita temničarju, če bi se jima zdelo kaj sumljivo.

Temničar ni stanoval daleč od razbojnikove celice in bi bil v slučaju potrebe takoj pri roki.

Toda Musolino je planil in se približal odprtini. Njegove ustnice so se strnile z Julijinimi, njegove roke so prijele Julijine in s slabim glasom je spregovoril:

— Ali si angel iz nebes ali pa si zares moje ljubljeno dete, moja Julija? Morda te je Bog poslal k meni in ti dal postavbo moje drage Julije?

— Ne, ne, dragi oče, jaz sem zares tvoja Julija! — je ihtela Julija razburjena, ko je slišala glas svojega nesrečnega

očeta. Istočasno pa sem tudi odposlanec božji, ki je prišel, da ti javi, da boš kmalu svoboden!

— O, moje ljubljeno dete, vzdahne Giuseppe Musolino, kako se ti je vendar posrečilo, da si prišla v to prokleta hišo, ne da bi se spoznali? Ah, že mnogokrat si mi dokazala s svojimi deli, kako razumna si in zdi se mi, da si tudi tokrat napravila poseben načrt za moje osvobojenje.

— Poslušaj me, dragi oče in takoj ti bo vse jasno, reče Julija sedaj že popolnoma mirno. Sedaj se morava hitro sporazumeti, kaj nama je storiti, da bi bil ti svoboden!

In hitro je Julija povedala svojemu očetu, kako je prišla v stanovanje ravnatelja kaznilnice. Pripovedovala mu je, kako si je že pridobila ravnateljevo naklonjenost in kako se je na posled spustila po temnem hodniku po vrvi k njemu v celico.

— Moje hrabro dete! vzklikne Giuseppe Musolino. O, sedaj se ne bojim ničesar! Sedaj vem, da si mi blizu in mislim, da se ne motim, če mislim, da je trenutek mojega osvobojenja že blizu! Obenem pa bo to tudi trenutek strašnega maščevanja, moja Julija, kajti tukaj so me teptali kakor psa, postopali so z menoj kakor s strupeno kačo, tega pa Giuseppe Musolino ne bo pozabil dokler bo živel!

— Strašno se bova maščevala, mili oče, pristavi Julija, in zagotavljam ti, to maščevanje ne bo majhno. Ti si некоč vršil osveto, jaz pa se bom sedaj namesto tebe maščevala tvojim sovražnikom in povrzočiteljem tvoje nesreče!

Giuseppe Musolino poljubi roko svoji hčerki.

Dušil se je v solzah in ni mogel odgovoriti svoji hčerki niti besedice.

— Prosim te, dragi oče, pomiri se, ga je prosila Julija. Nikdar te nisem videla brez pomena jokati in ne dovoli, da bi radi tega izgubljala dragoceni čas. Daj, dogovoriva se, kako bi te rešila. Na žalost sem se prepričala, da ne moreš potisniti skozi okno niti glave, kaj šele, da bi zlezel skozi to odprtino. Pa tudi stene so tako debele, da jih je nemogoče prodreti, mesece in mesece dela bi bilo treba, da bi nastala v steni tolikšna odprtina, da bi lahko zlezel skoznjo. Ne, dragi oče, na ta način ni mogoče ničesar storiti!

— Zares ne, drago dete, potrdi Musolino, saj niti jaz sam ne vem, kako bi izvršil beg.

— Dober načrt imam, nadaljuje Julija, če pa se nama bo to posrečilo, je druga stvar. Poslušaj me torej, dragi oče, kaj sem si izmislila in si dobro zapomni vsako mojo besedo, kajti

vsak nesporazum bi utegnil prinesiti strašne posledice. Predvsem, dragi oče, moraš neko noč odpreti vrata tvoje celice. Kako pa je s ključavnico, ali je močna, ali pa bi jo mogoč odpreti s kakšnim ponarejenim ključem?

— Kak drug ključ nama tukaj ne bi prav nič pomagal, odgovori Giuseppe Musolino žalostno. Prvič, ključavnica je umetno delo, zanj bi bilo ključ težko napraviti, drugič pa — vrata so zadelana z dvema močnima drogoma. In vendar obstoja način, da bi lahko vrgel vrata iz tečajev...

— In ta bi bil? vpraša Julija hitro.

— Priskrbeti bi mi morala malo dinamit-patrono, da bi razdrl vrata.

— Dragi oče, to bi bilo znamenje za splošno zmedo! pripomni Julija, pomisli samo na strašno eksplozijo, vsa zgradba bi se stresla, če niti ne upoštevamo tega, da bi bil pri tem v veliki nevarnosti, ker bi te kamenje lahko ubilo. Ne, ne, moj dragi oče, s tem načrtom ni nič!

— Tedaj bi morda lahko uporabila kakšno zvijačo, reče Musolino čez nekaj časa.

— Da, to bi bila edina prava pot, odgovori Julija, in za tem stremi načrt, ki sem ga sestavila. Povej mi oče, ali te pater Bonifacius pogosto obiskuje?

— Sedaj ne, ko sem ga enkrat že skušal zadaviti, odgovori Giuseppe Musolino zamolklo. Prej je prihajal pogostokrat zasmehoval me je in me žalil...

— Tedaj, oče, ti se moraš pomiriti s tem človekom. Jutri ga daj poklicati k sebi in ga prosi odpuščanja...

— Ah, začenjam te razumeti! vzklikne Musolino.

— Vso to komedijo moraš ponavljati nekaj dni, nadaljuje Julija, pokazati moraš, da se kesaš tako, da bo nesrečnež lahko prihajal v tvojo celico ob vsakem času, ne da bi se mu bilo treba bati, da se mu bo kaj pripetilo. Sedmo noč od danes, dobro si to zapomni, dragi oče, se boš začel pritoževati, da si bolan. Temničarju odločno zagotavljaj, da se ti bliža konec. Poslal ti bo zdravnika, ti ga pa odbij in mu reci, da ti ne more pomagati in zahtevaj duhovnika, reci, da bi se rad izpovedal. Takoj bodo poslali po patra Bonifaciusa, čigar stanovanje se nahaja tukaj v bližini in ki bo takoj prišel, toda to ne bo Bonifacius, temveč jaz!... Jaz bom prišla k tebi!

— Ti, ti, moja mila Julija! Ali boš mogla to izvesti? — vpraša Musolino začudeno. Toda kako nameravaš to izpeljati?

— To prepusti meni, odgovori Julija. Ko bom enkrat v njegovi redovniški obleki bo vse samo malenkost. Nadejam se, da se mi bo posrečilo, da te bom osvobodila...

Torej sedmo noč! Sicer pa te bom odslej vsako noč obiskovala in vsakikrat ti bom prinesla nekaj hrane, ki te bo malo okrepčala, ljubljeni oče! Za danes ti morem ponuditi samo to steklenico močnega vina in ta komad pečenega hladnega mesa. Nisem mogla prinesiti več s seboj, prihodnjo noč pa boš dobil več.

Julija je odprla svojo usnjato torbo na pasu, vzela je iz nje steklenico vina in kos mesa, ki je bil zavit v čist papir. Vse to je ponudila Giuseppu Musolinu skozi majhno okence. Musolino, ki je bil izstradan kakor volk, je z velikanskim užitkom pojedel kos mesa, potem pa je izpraznil steklenico do dna.

Ko je Julija zopet spravila steklenico v svojo torbo, da je ne bi čuvaji našli in vsega odkrili, je dejal Giuseppo Musolino s solznami v očeh:

— O, moja ljubljena hčerka, sedaj se počutim zopet okrepčanega, sedaj sem stari Musolino, kakršen sem bil nekoč. To je storila tvoja navzočnost, moja draga Julija, to je napravilo trdno prepričanje, da le nisem popolnoma zapuščen, kakor sem bil prej, da sem našel v svoji hčerki najboljšega prijatelja in najzvestejšega tovariša, na katerega se lahko popolnoma zanesem.

— Torej, zbogom, mili oče! Na svidenje jutri ponoči! — spregovori Julija z drhtečim glasom. Izdelala bova načrt. Ne pozabi že jutri poklicati k sebi patra Bonifaciusa, pretvarjaj se, kolikor najbolj se moreš...

— To bo precej težavno delo, reče Giuseppo Musolino, toda pretkana morava biti! Težko mi je, da se moram pretvarjati, toda storil bom vse! Zbogom, moja draga Julija, Bog naj te spremlja in varuje!

Še enkrat je Giuseppo Musolino poljubil svojo hčerko, potem pa je položil roko na njeno glavo in jo blagoslovil. Čez nekaj trenutkov je Julija zopet plezala po ozki odprtini po vrvi navzgor z zavestjo, da je nihče ne more videti. Predtem pa je pritrdila deske na malo okno v celici svojega očeta.

Ko je Julija Musolino prispela v svojo sobo, jo je navdajala zavest, da je to noč dosegla največjo in najtežjo nalogo svojega načrta z velikim zadovoljstvom, legla je na svojo posteljo in mirno zaspala...

Lopov in nezvesti zakonski mož

Julija je z zadovoljstvom opažala, da je stari Dorini od dne do dne vanjo bolj zaljubljen.

Ravnatelj kaznilnice se je lotila pravcata ljubezenska vročica in stari neumnež že ni tega več skrival pred svojo ženo. Posledica tega je bila, da se je gospa Sabina jezila na Julijo.

Mnogokrat je skušala izzvati Julijo, da bi prišlo potem do rodbinskega škandala, toda Julija je bila pametnejša in se je vsega previdno izogibala. Zavedala se je, da ji je potrebno, da ostane še nekaj časa v tej hiši. In zato je potrpežljivo opravljala je najtežja dela v hiši, samo da bi ugodila starki in vendar se ji to ni posrečilo.

Sabina je po cele dneve pridigala svojemu možu, naj že enkrat spodi to Američanko iz hiše.

— Midva je ne potrebujeva, je govorila suha gospa Sabina, ona nama je samo v nadlego in pravo breme se mi je navalilo na hrbet, odkar je ona v najini hiši, ti misliš samo nanjo, mene pi si prezrl! Ali bi se me rad iznebil? Seveda, jaz nisem več tako mlada in lepa kakor Američanka, čeprav sem morda še lepša od nje, toda vi moški ste pač takšni...

Dorini zamahne z roko.

— Elen bo ostala v tej hiši, je zavpil nad svojo ženo, dokler bom jaz hotel, ali razumeš?

— Ah, ti govoriš pa zares v lepem tonu z menoj!... odgovori Sabina trpko. Prej sva živela kakor dva angela, sedaj pa...

— Pusti mlado deklico popolnoma pri miru in tedaj ne bo med nama nobenega nesporazuma več, če pa misliš še tako nadaljevati, te opozarjam, Sabina, spomni se, saj veš, da znam biti tudi energičen!

Najbrž je gospa Sabina zagledala nekaj izrednega v očeh svojega moža, kajti v drugem slučaju bi mu po tako ostrih besedah izkopala oči in mu z nohti spačila obraz, da več kot mesec dni ne bi mogel pred svoje uradnike.

Zdaj pa se je mirno umaknila in ni spregovorila več besede.

To je bilo tisti večer, ko je bila Julija pred usodno nalogo, ki si jo je zadala.

Celih sedem dni in noči je minilo od tistega dne, ko je prvič govorila z Giuseppe Musolinom, to sedmo noč pa bi bil moral biti tudi on osvobojen.

Julija je bila nemirno, toda prepričana je bila, da je načrt dobro sestavljen in da ji je uspeh zagotovljen.

Ker je mislila, da je treba baš danes Dorinijevo nezaupanje napram njej popolnoma uspavati, je bila z njim, ko sta ostala po večerji sama, posebno ljubeznjiva.

Gospa Sabina je odšla takoj po večerji iz sobe. Bila je preveč razžaljena in med večerjo je sklenila, da se mora te Američanke na kakršenkoli način iznebiti. Pa tudi ravnatelj se je ta večer napram svoji nečakinji izredno ljubeznjivo obnašal.

V zadnjem času je ravnatelj kaznilnice pil več kakor po navadi, ta večer pa je ukazal, naj bo na mizi več steklenic najmočnejšega vina, in odpiral je steklenico za steklenico. Njegov obraz je bil zabuhel in rdeč, žile po telesu so mu nabrekli, oči pa je imel krvave kakor pravi pijanec.

Ko je Sabina odšla iz sobe je sedel k Juliji na divan. Poskušal jo je objeti in jo pritegniti k sebi, toda Julija ga je z močno kretnjo sunila od sebe in sedla na stol tako, da se je nahajala med njima velika miza.

— Toda moja draga Elen, spregovori ravnatelj, zakaj bežiš od mene? Mar ne veš, da te ljubim?

— Pri Bogu, stric, spregovori Julija s strahom, če bi to slišala moja teta?

— Teta?! ... Ha, ha, ha ... Ona ve že vse! se je Dorini hripavo smejal. Toda kaj me to briga, jaz sem se iznebil predsodkov, odločil sem se že ...

— Odločil? vpraša Julija začudeno.

Ravnatelj je s težko muko vstal z divana, stopil počasi in previdno k vratom ter jih odprl, da bi se prepričal, če ne stoji gospa Sabina za njimi in ne prisluškuje. To je bila namreč navada Dorinijeve boljše polovice, kajti Dorini jo je že večkrat zasačil, ko je prisluškovala.

Tokrat pa je izjenoma ni bilo pri vratih in ravnatelj kaznilnice se je zopet vrnil k Juliji.

— Poslušaj me, sladka moja deklica, reče Dorini in pogladi Julijo po laseh. Dejal sem ti že, da sem se odločil. Ali pa veš za kaj? Sklenil sem ... da, sklenil sem, da te vzamem ... ti boš moja sladka ženica ...

Julija je začudeno gledala neumnega človeka. Po njego-

vem rdečem obrazu in težkem govoru je spoznala, da je pijan vendar pa se ni nadejala takšne izjave.

— Da, jaz se bom poročil s teboj, nadaljuje ravnatelj Dorini, ti pa, moja mala Elen, boš gospodarica v tej hiši... Bogata gospa boš in si boš lahko nabavila vsega, po čemer ti bo hrepenelo srce, nakita boš imela, najmodernejših oblek, skratka vsega, kar boš hotela...

— Toda, moj dragi stric, spregovori Julija, vi pozabljate da ste oženjeni, da imate dobro ženo. Če pa ste poleg tega še dober katoličan, o čemer ne dvomim, ne boste mogli prtrgati teh vezi, kajti cerkev ne dovoljuje ločitve zakona.

— Ločiti... ločiti se prav za prav ne morem, nadaljuje zaljubljeni starec, toda če bi bil vdovec, povej mi, moja mala, ali bi me tedaj hotela za moža?

— Iz srca rada, dragi stric, odgovori Julija kakor očarana po njegovih besedah in je celo dovolila, da se je je Dorini dotaknil in jo neprestano gladil po laseh. Ah, presrečna bi bila, toda čemu to vzdihovanje, vi niste vdovec in konec! — Nasprotno, pri trdnem tetinem zdravju ne morete niti misliti na njeno smrt, ona je sicer suha, vendar pa trdna.

— Tako?... Ti si tega mnenja?... je izpraševal Dorini, kakor da bi se bal prav z besedo na dan. Toda večkrat se pripeti, da ljudje, ki izgledajo najbolj zdravi, v nekaterih dneh umro.

— Seveda, tudi takšni slučaji se dogajajo! pripomni Julija na videz malomarno. Lahko zadene človeka kap, tedaj je hitro gotov.

— Ali pa če znori in si vzame sam življenje! pristavi Dorini in pogleda svojo nečakinjo.

— Ali je mogoče, dragi stric? ga vpraša Julija, ki je začela slutiti nekaj strašnega.

— Seveda, to se premnogokrat dogaja, odgovori ravnatelj kaznilnice, da, v svoji službi sem imel že mnogokrat priliko, da sem se o tem prepričal na lastne oči. V kaznilnici je na primer kaznjencev, ki niso nikoli dali niti najmanjšega povoda, da bi se kdo pritoževal radi njihovega obnašanja, obsojeni so, recimo na deset let in so že prestali devet let kazni. Treba jim je vzdržati samo še eno leto ali pa morda še manj — nekega dne pa jih najdejo mrtve v celici — sami so si vzeli življenje! Nihče ne ve radi česa so se umorili, kajti če so vzdržali devet let, bi vzdržali še deseto.

Moja draga Elen, vzemimo slučaj, da bi tudi moji ženi prišlo kaj takšnega na misel! Ona že ve, da ljubim tebe, kajti v zadnjem času sem ji popolnoma pokazal hrbet in res grdo sem z njo postopal. Vse to je mirno prenašala, toda recimo, če bi se ji nekega dne zmešalo in bi jo našla mrtvo. Kaj tedaj, moja draga Elen?

Julija se je zgrozila, ko je slišala ostudne besede zločinskega starca, v naslednjem hipu pa se je spomnila, da gre za osvobojenje njenega ljubljenega očeta, premagala se je in odgovorila:

— Tedaj bi nekaj časa žalovala za dobro teto — potem pa bi se poročila s teboj, dragi stric!

— Prekrasna deklica! je vzkliknil Dorini in si zadovoljno trl roke. Za ta odgovor te moram poljubiti!

In preden mu je mogla Julija to preprečiti se je sklonil k njej in ji skušal pritisniti poljub na čelo. Julija se je branila, hotela ga je pahnuti od sebe in se osvoboditi, Dorini pa je bil v svoji pijanosti tako močan, da mu Julija kljub svoji moči ni bila kos...

— Sedaj sem te zalotila, nezvesti! je odjeknil v tem trenutku v sobi hreščeč glas. To je bila gospa Sabina, ki je nenadoma planila v sobo.

Dorini se zdrzne. Samo strmeli so v svojo strogo ženo, ki ga je zalotila pri zakonolomstvu.

Julija je skočila, bila je bleda, v resnici pa se je veselila, da ga je žena zalotila in odkrila njegovo nezvestobo.

Strašen je bil pogled na gospo Sabino v tem trenutku. V obraz je bila bleda, njen nos je bil videti še bolj šiljast kakor sicer, oči pa so se ji svetile kakor divji mački. Preden si je ravnatelj Dorini opomogel po prvem strahu je planila vanj in začela s svojimi dolgimi in ostrimi nohti gospodariti po njegovem obrazu.

— Ti lopov, ničvrednež nezvesti! je s hreščečim glasom vpila prevarana soproga. Za ženo bi jo rad vzel, kajneda? Sedaj že vem kaj pripravljáš, toda pravim ti, pazi se! Dorini, spomni se, da začnem pripovedovati neko povest, tedaj bo tvoja karijera hitro končana! Ministru pravde in vsem tvojim predpostavljenim bom povedala vse, kam vem o tebi, odprla jim bom oči, da bodo videli, kdo je ravnatelj Dorini.

Takoj te bodo odgnali odtod! Ha, prosjačiti boš moral na svoje stare dni, jaz pa bom živela lahko popolnoma mirno in se mi ne bo treba družiti s takšnim ničvrednežem kakršen si ti! Maščevala se ti bom — ali slišiš, Dorini, strašno se ti bom maščevala! Razžaljena žena sem, kot takšna pa sem zmožna vsega, zapomni si to, norec, ničvrednež, izdajalec!

O, da bi ne bile moje oči nikdar videle te proklete deklina!

S temi besedami se je obrnila razjarjena gospa Sabina k Juliji, ki je stala doslej popolnoma mirno v sobi.

Človek bi ne mogel opisati vseh psov in kletev, ki jih je bila deležna uboga Julija Musolino. Vsaka beseda, ki jo je gospa Sabina namenila Juliji, je bila tako nizkotna, tako ostudna in žaljiva, da bi bila Juliji zkipela kri, če bi si ne bila vsega tega baš nocoj tako silno želela. Vse je bilo v njenem načrtu, hotela je zakonca spreti med seboj.

— Srečo si mi ukradla! je pričala gospa Sabina. To je hvaležnost, da sva te sprejela v svojo hišo, da nisi umrla od gladu in pomanjkanja, toda ti, podla Američanka, nisi ničesar drugega kakor navadna sleparka, prostitutka, kateri ni enake na svetu. Toda še nocoj moraš izginiti iz te hiše, niti sekunde več te nočem trpeti v svojem stanovanju, — zadavila te bom in četudi postanem morilka — izkopala ti bom oči iz glave — ne strašim se nobene kazni in če bi bila še strašnejša!

In kakor divja mačka je planila proti Juliji in svojo grožnjo bi bila tudi izvršila, če bi se ne bila mlada in odločna deklica pravočasno umaknila in z močnim udarcem v prsi porinila bojovito ženo, da se je sesedla na stol.

— Udarila me je! je kriknila gospa Sabina. Drznila si me je udariti! Dorini, in ti dovoliš to? Ti pustiš, da bije tvojo zakonsko ženo v njeni lastni hiši navadna propalica, ki se je pri-tepla iz Amerike! ... To te bo stalo življenja ... O, jaz nesrečna žena, prevarana in izgubljena!

— Napravi enkrat konec tej ostudni komediji, reče zdajci Julija ravnatelju Doriniju. Vi, moj dragi stric, me morate vzeti v zaščito, kajti vi sami veste najboljše, da je vse to klevetanje, kar mi očita draga teta!

— Zaščitil te bom! zavpije Dorini in udari s pestjo po mizi, da se je podrlo vse, kar je bilo na njej. Zagotavljam ti, Elen, ta scena mora končati!

— Saj bo tudi končala, nadaljuje Julija, kajti jutri zjutraj, dragi stric, bom zapustila vašo hišo!

— Tega ne boš storila, tega ne smeš! vzklikne Dorini. Ti ne boš odšla od mene!

— Predlagala vam bom nekaj, dragi stric, odgovori Julija... Nadejam se, da bo tudi teta z menoj zadovoljna! Jaz ne poznam nikogar, na katerega bi se mogla obrniti, prositi moram prijatelja, enega edinega, ki ga imam tukaj v Porti Langoni, da bi smela ostati nekaj časa pri njem, dokler si ne poiščem drugega mesta. Potem pa bom odšla iz Porte Langone v Rim, tam si bom poiskala kakšno službo.

Prosila bom prečastitega očeta Bonifaciusa, da me sprejme k sebi. Duhovnik je in nadejam se, da me ne bo odbil. Takšnemu človeku se lahko mirno zaupam, brez bojazni bom živela v njegovi hiši.

Kakor pa se je Julija že v naslednjem hipu prepričala, ni imel Dorini preveč zaupanja napram redovniku.

— To ne gre, je jezno vzkliknil. Pri patru Bonifaciusu ne smeš preživeti niti ene noči, Elen, kajti kaj bi ljudje rekli! Če hočeš že zares zapustiti mojo hišo, tedaj počakaj samo še to noč! Jutri zjutraj lahko takoj odpotuješ v Rim, dal ti bom dovolj denarja, toda samo do jutri zjutraj počakaj, ali slišiš moja draga Elen!

Nekaj nenavadnega je govorilo iz Dorinijevih besed, kar ni ostalo Juliji prikrito. Odgovorila je:

— Počakala bom, dragi stric, toda zagotavljam vam, draga teta in obrnila se je h gospi Sabini, da zares nimam namena vas motiti v zakonski sreči. Saj vidite, da sem pripravljena takoj zapustiti vašo hišo in prosim vas, da me samo še nocojšnjo noč trpite pod svojo streho.

Te njene besede so gospo Sabino malo pomirile, toda zmerjati ni prenehala. Zopet je začela vpiti nad Dorinijem:

— Ha! To mi boš plačal, ničvrednež, lopov, propalica! Nikdar, nikdar ti tega ne bom pozabila.

Po teh besedah je gospa Sabina planila iz sobe in tak zaprla vrata za seboj, da se je vse poslopje streslo.

— Prokleta čarovnica! zavpije Dorini za njo. Vešča — to je bila iskra v smodnik — sedaj ne bom jaz kriv, če bo nastala strašna eksplozija.

— Dragi stric, spregovori sedaj Julija, zelo žal mi je, da se morava posloviti, — toda, saj sami uvidite, da ne morem vnaprej ostati v tej hiši. Hvaležna sem vam za vse, kar ste storili zame, toda praga vaše hiše ne bom nikdar več prestopila. Zbogom, dragi stric, jaz se umaknem iz vaše hiše.

— Moja draga Elen, zakliče Dorini in jo prime za roko, toda ti si mi obljubila, da boš ostala do jutra tukaj. Samo po sebi je umevno, da se strinjam s tem, da odideš iz moje hiše in bogato te bom založil z denarjem, toda morda bi se pripetilo do jutri nekaj, kar bi bilo za naju ugodno, draga Elen!

— Kaj bi se utegnilo pripetiti? je vprašala Elen na videz začudeno.

— No, vendar, je začel jecljati ravnatelj Dorini... v tem času bi se utegnilo zares še marsikaj izpremeniti... počakajva! Mnogokrat pride v najkočljivejših trenutkih človeku usoda sama na pomoč, ko se je najmanj nadeja. Sedaj pa, draga Elen, odidi v svojo sobo in mirno spi! Ni treba, da bi te kaj vznemirjalo, če bi slučajno slišala v hiši kakšno ropotanje ali pa stokanje, se ti ni treba zmeniti za to! Prav gotovo me bo teta napadla in bo med nama prišlo do končnega obračuna, toda ti se ne gani, zakleni se v svojo sobo in bodi mirna!

— Storila bom, dragi stric, kakor ukazujete. Saj veste, da sem vas vedno ubogala!

Po zadnjih besedah je Julija stisnila ničvrednežu roko in odšla iz sobe.

Pogumno dejanje

Julija je sicer odšla v svojo sobo, toda ne za dolgo. Ko se je v hiši vse pomirilo, se je ogrnila v plašč in odšla po stopnicah navzdol. Hitro je zapustila hišo, vrata svoje sobe pa je zaklenila tako, da jih od zunaj ni mogel nihče odpreti.

— Stoj! Kdo je? zavpije stražnik in Julija je videla proti sebi naperjeno puško.

— Mar me ne poznate? odgovori Julija hladno in popolnoma mirno. Jaz sem nečakinja ravnatelja Dorinija. Sicer pa je tukaj dovoljenje, ki mi daje pravico, da odidem iz kaznilnice kadar hočem.

Julija si je že zdavnaj priskrbela takšno dovoljenje. Sama si je pritisnila na tiskovino ravnateljev žig, ki ga je dobila na njegovi pisalni mizi in takoj je bil premagan vsak stražnikov dvom.

— Kam ste namenjeni, gospodična? jo vpraša stražnik.

— K častitemu očetu Bonifaciju, ki stanuje tam v prvem nadstropju, odgovori Julija.

Julija je hitro odšla mimo njega in čez nekaj hipov je stala pred dvonadstropno hišo, ki je bila zvezana s kapelo. V pritličju v tem nadstropju je bila velika dvorana, v kateri so obsojenci, ločeni drug od drugega, molili k Bogu. V gornjem nadstropju je stanoval pater Bonifacius.

V svojem stanovanju je bil popolnoma sam, ker v Porti Langoni ni smel vzdrževati kuharice. Vsako jutro je prihajal v njegovo stanovanje kaznenec lažje vrste, da mu je očistil stanovanje in ga uredil.

Julija je torej z gotovostjo računala, da bo našla patra Bonifaciusa samega. Vrata hiše so bila odprta, ker je v Italiji povsod navada, da vrata cerkve niso nikdar zaprta.

Julija je vstopila in se brez skrbi napotila po stopnicah v prvo nadstropje. Zdajci se je ustavila pred vrati njegovega stanovanja. Oddahnila si je in — potrkala.

Kakor je bilo videti je pater Bonifacius gotovo že spal, kajti minilo je precej dolgo, da so se oglasili koraki, nato pa glas, ki ga je Julija takoj spoznala.

— Kdo me kliče? Kaj se je pripetilo?

— Odprite, prosim vas, prečastiti oče! je prosila Julija. Govoriti moram z vami.

— Da, toda je jecljal duhovnik, vi ste, mis Elen ...

— Da, jaz sem, prečastiti oče. Vest, ki vam jo prinašam ne dovoljuje odlašanja! Odprite hitro!

— Takoj, samo da si oblečem redovniško haljo, sedaj namreč nisem oblečen, čez dve minuti vam bom na razpolago...

In Julija je slišala kako je pater Bonifacius odšel v drugo sobo, kjer je bila njegova postelja. Nista minili niti dve minuti in vrata se odpro.

Pater Bonifacius je dvignil svetiljko čisto k Julijinemu obrazu, da bi se prepričal, če je lepa in mlada Američanka prišla zares k njemu sredi noči.

— Jaz sem, reče Julija, ko je stopila v sobo, in prosim vas, da me nekaj minut poslušate!

— O, prosim, prosim, izvolite sesti! reče Bonifacius in ponudi Juliji mehek naslanjač. To je zares redek obisk ob tem nočnem času! Pri Bogu, kaj se je pripetilo? Ali je pri Dorinijevih kdo bolan, morda se je mojemu dragemu prijatelju kaj pripetilo?

Postavil je svetiljko na mizo, potem pa je stopil pred Julijo in jo motril s poželjivimi pogledi.

Že zdavnaj je Julija Musolino spoznala, da je tudi pater Bonifacius vanjo zaljubljen.

— Prečastiti oče, spregovori Julija, zaupati vam moram nekaj prav za prav — priznati, to je vest, ki me izredno boli in mi ne da ponoči miru!

— Predvsem vas prosim, da sedete! reče Bonifacius in jo potisne z drhtečimi rokami v naslanjač. Poslušal vas bom, miss Elen, in bodite prepričani, da vam bom dober svetovalec, name se lahko popolnoma zanesete! Dober prijatelj sem vam, vi pa, miss Elen, niti ne slutite, kakšna čuvstva mi prežemajo dušo, ko vas vidim v svoji bližini. Zares sem presrečen, da ste se obrnili name, kajti, naj veste, da je duhovnik človeku vedno najboljši prijatelj, njegov svet je obenem glas, ki živi v človeku in ga vedno opominja k dobremu.

— To vem, odgovori Julija, ko je odložila plašč, pri tem pa so se pokazale prekrasne oblike njenega telesa in zopet je sedla v naslanjač. Prepričana sem o tem, toda ... ah, sramežljivost mi ne dovoljuje govoriti ...

— Sramežljivost?! ... Oh, ne sramujte se, odgovori pater Bonifacius razburjeno, ko je primaknil stol in sedel čisto k Juliji. Dajte mi svojo ročico, miss Elen, potem pa govorite z menoj, kakor bi govorili s svojim očetom, ali pa morda ... s svojim možem, če bi ga imeli ...

— Možem! O, jaz se ne bom nikoli poročila!

— Toda, zakaj ne? Vi ste še tako mladi in lepi in prepričan sem, da vam bo dal stric Dorini bogato doto, zakaj se ne bi torej poročili?

— Zato, ker sem imela priliko proučiti zakon, ki mi je vzel ves pogum! ...

— Kateri zakon?

— Zakon Dorinijevih!

— A, to je torej zadeva, radi katere ste se potrudili k meni, miss Elen! reče pater Bonifacius in si prekriža roke na prsih. Da, pri Dorinijevih ni vse v redu, toda gospa je sama tega kriva! Strašno čudna je, toda pripovedujte mi, miss Elen, kaj se je zgodilo?

— O, jaz sem razžaljena in jutri ... ah, jutri moram zapustiti hišo svojega dobrega strica!

— Pomislite samo, prečastiti, je nadaljevala Julija, stric me ljubi, nocoj mi je to povedal, objel me je, v tem trenutku pa se odpro vrata, v sobo pa stopi — gospa Sabina divja kakor osa! ...

— O, prokleta! vzklikne pater Bonifacius. To je pa res smola, da je morala vstopiti baš v tem trenutku?! Kaj pa moj prijatelj Dorini, kaj je storil on?

Star je že, njemu je odcvetela takšna roža, drugi ljudje so še na svetu, mlajši od Dorinija, ki bi vas mnogo bolj osrečili, ljudje, ki so duhoviti in bogati, ki pa so po svojem poklicu obsojeni, da ne smejo uživati...

— Povejte mi, prečastiti oče, kaj naj sedaj storim? — vpraša Julija nenadoma. Saj si lahko mislite, da je gospa Sabina name strašno jezna in da me neprestano zmerja...

— Ah, ne zmenite se za vse njene psovke! ji odgovori pater Bonifacius. Gospa je strašno občutljiva in se hitro razjezi. V tem slučaju ji človek ne more zameriti, da ji je k udarila v glavo, kajti saj vidite, miss Elen, ona je naposled žena in katera žena bi kaj takega mirno gledala? Toda raz tega vam ni treba oditi iz Porte Langone in če že ravno ne boste ostali v hiši svojega strica, bi našli drug izhod, pridite na primer... k meni! Ob vsakem času ste mi dobro došli. Zdavnaj sem si želel, da bi imel gospodarico — ki bi mi — kako bi dejal — bila simpatična... In če bi se hoteli pobrigati za moje gospodinjstvo, miss Elen, tedaj bi lahko živela tukaj kakor v raju. In midva bi bila skupaj kakor angela — skupaj bi molila k Bogu in...

Pater Bonifacius je vstal in se vedno bolj sklanjal k Juliji ter ji neprestano govoril, naenkrat pa se je pripetilo nekaj, kar je patra vrglo iz devetih nebes.

Popolnoma neopaženo je segla Julija v žep.

V tem žepu je imela majhen železen prstan, ki si ga nataknila na prst in v trenutku, ko jo je pateru Bonifacius hotel poljubiti, ga je s prstanom udarila po spodnji čeljusti tako, da se je zaljubljeni Bonifacius kar opotekel.

In okrvavljen je omahnil na tla, ker mu je Julija z mojim udarcem zlomila čeljust in izbila nekaj zob.

Julija ga ni pustila, da bi si opomogel. Z bliskovito nagot jo je planila k njemu in ker je imela že vse pripravljeno za ta slučaj, je bil pater Bonifacius že čez nekaj sekund zvezan na rokah in nogah, usta pa je imel dobro zamajena.

Na tleh je ležal popolnoma brez moči.

Julija ga je prijela za noge in odvlekla v drugo sobo. Tam ga je potisnila pod posteljo in ga tako pustila.

— Sedaj sem jaz gospodar situacije, reče Julija, sedaj

naj se hitro preoblečem! Tukaj vidim njegovo redovniško obleko.

Oblekla si je redovniško haljo, ko pa je svoj plašč odložila v drugi sobi, si je potegnila na glavo kapuco.

Pogledala se je v ogledalo. Bila je popolnoma podobna redovniku, na svojo veliko srečo pa je znala dobro posnemati tuje glasove in je sedaj lahko po svoji vnanjosti in po svojem glasu lahko zamenjala patra Bonifacija.

Julija je stopila k oknu in pogledala v dvorišče. Ali ne bo kmalu prišel človek, ki bi moral poklicati duhovnika k bolnemu Giuseppu Musolinu?

Dogovorila se je s svojim očetom, da se bo to noč delal kakor da je na smrt bolan in bo zahteval duhovnika. Giuseppo Musolino je doslej vedno točno izpolni vse, kar mu je ukazala, čudno da nocoj tako dolgo ni bilo glasu od njega.

V zadnjem času je Julija že slišala, da se je Giuseppo Musolino nekoliko pomiril, to ji je povedal ravnatelj, omenil pa ji je tudi, da je pater Bonifacius radi tega zelo srečen. Vsak dan je hodil h Giuseppu Musolinu v celico in molil z njim. Na ta način je Giuseppo Musolino vse pripravil in prepričan je bil, da mu bodo to noč poslali duhovnika, če ga bo zahteval.

Na dvorišču ni bilo nikogar. Julija se je vrnila od okna, zdajci pa je zaslišala na stopnicah korake.

Nekdo potrka na vrata.

— Vstopite! reče Julija z globokim glasom in si oddahne, kajti izborna je posnemala Bonifacijev glas.

Vrata se odpro, na njih pa se ni pojavil sluga, temveč sam ravnatelj kaznilnice Dorini, ki je napravil v tem trenutku silno slab vtis na Julijo, tako da je morala zbrati vso silo, da ni kriknila od strahu.

Izpoved zločinca

Ko je Julija stopila od vrat in pogledala proti oknu, jo je minil ves strah, ki ga je v prvem trenutku čutila pred tem človekom. Julija se ni več bala, pa saj je ni niti to tako presenetilo, da je ravnatelj Dorini tako nenadoma vzrastel pred njo, zgrozila se je nad strašno Dorinijevo vnanjostjo.

Dorini se je v tej uri, odkar ga Julija ni videla, strašno izpremenil. Sedaj je bil Dorini strašen, njegov obraz je bil

spačen, oči izbuljene, lasje pa so mu padali na čelo in se prilepili na znojno kožo.

Razen tega pa je bil njegov obraz smrtno bled in bolj podoben prikazni kakor pa živemu človeku. In sedaj, ko je ravnatelj Dorini dvignil svoje roke in jih preseče iztegnil proti dozdevnemu redovniku Bonifaciju, je takoj opazila, da se je moralo pripetiti nekaj strašnega.

— Pater Bonifacij! Prijatelj Bonifacij! ... spregovori ravnatelj. Jaz ... jaz sem ...

Julija odgovori s ponarejenim glasom:

— Mar misliš, prijatelj Dorini, da te ne poznam! Vstopi, prosim in počakaj malo — takoj bom prižgal svetiljko.

— Ni treba svetlobe, pristavi Dorini, ne, ne ... moje oči ne prenesejo več svetlobe — ostanimo rajše v temi!

To je bilo Juliji dobro došlo. Samo nalašč je rekla, da bi napravila svetiljko, v resnici pa bi bila storila vse, samo da ji ne bi bilo treba pri svetlobi govoriti z Dorinijem ...

— Pojdi torej sem, reče Julija ravnatelju, zakaj stojiš vendar na pragu?

— Jaz vidim, dragi prijatelj, reče Julija, da si malo pregloboko pogledal v kozarec, toda jaz ti ničesar ne očitam, ker tudi jaz ljubim dobro kapljico ... Toda vendar bi bil storil mnogo boljše, če bi bil ostal doma in se pošteno prespal, jutri pa bi bilo že dobro! Toda radi česa si prišel k meni?

— Takoj ti bom to povedal, pater Bonifacius, odgovori Dorini z zamolklim glasom. Prosim te, zapri vrata ... kajti ... oče, jaz bi se rad izpovedal.

— Izpovedal bi se rad?!

— Da, da, izpovedati se hočem, odgovori ravnatelj Dorini, toda ti mi moraš dati odvezo!

— Morda ...

— No, da, ti si sluga božji in če mi ti rečeš: »Odpuščeno ti je!« tedaj se mi ni treba bati, da me bo Bog kaznoval.

— Tako torej izgledajo ti pobožni ljudje, kakor tale Dorini! si je mislila Julija na tihem. Domišlja si, da bo po protekciji tega patra Bonifaciusa dobil odvezo za kakršenkoli greh. Morda pa je to najtežji greh?

Julija zapre vrata in odpelje ravnatelja v sobo, ponudila mu je stol, sama pa je sedla za majhno mizico, obnašala se je kakor redovnik in dobro posnemala njegov glas.

— Kaj se je zgodilo? Odpri mi svoje srce in mi pusti, da

se vanj zazrem, toda povej mi čisto resnico, ne skrivaj ničesar pred menoj! Ker samo tako boš dobil odvezo!

Na Julijino veliko presenečenje je začel Dorini jokati kakor otrok, tako da se ji je skoraj zasmilil. V tem trenutku pa se je Julija spomnila vsega trpljenja in poniževanja, ki ga je ta lopov povzročil njenemu nesrečnemu očetu.

Ali ni bilo nečloveški, da je vzel ta lopov njenemu očetu, velikemu Musolinu zadnje, kar je imel, vzel mu je svetlobo, vid — največji dar božji?

Ne, za takšnega lopova in mučitelja Julija Musolino ni poznala usmiljenja.

— Kaj se je zgodilo, dragi prijatelj? vpraša Julija po kratkem molku. Popolnoma sama sva tukaj in ti veš, da mi vse lahko zaupaš kot izpoved, katero sem dolžan čuvati kot največjo skrivnost.

— Vem, vem, reče Dorini obočavljaje, pa je preveč strašno... Oče, ti mi moraš pomagati — tvoje pomoči potrebujem, na vsak način mi moraš biti pri roki...

Julija je takoj spoznala, da leži ravnatelju nekaj težkega na duši, da je nekaj storil, kar ga je strašno vznemirjalo in sklenila je, da mora zvedeti njegovo tajno.

— Storil bom to, toda preden ne slišim za kaj gre, ti ne morem ponuditi svoje pomoči.

— Za mojo ženo gre! spregovori Dorini s strahom.

— Za tvojo ženo! Mislim, da ti bom dal lahko odvezo, če si svojo ženo malo premlatil, kajti žali te od jutra do večera, ona je prava Ksantipa.

Dorini zmaje z glavo, še vedno je ihtel.

— Da, ona je bila Ksantipa, spregovori komaj. Jezila me je in mučila, toda — Sabina je mrtva.

— Mrtva! je hotela reči Julija, toda beseda ji je zastala v grlu. Vendar je vedela vse.

Prepričana je bila da se je v pičlem času pol ure, odkar je ona odšla iz hiše in imela opravka z Bonifacijem, odigrala pri Dorinijevih strašna tragedija.

— Da, Sabina je mrtva, ponovi Dorini zamolklo, jaz pa sem njen morilec...

Julija se ni pri teh besedah niti malo začutila. Gospo Sabino je umoril njen lastni mož, človek, ki je bil neusmiljenjši od divje zveri napram svojim kaznjencem. Dorini je bil podli ubijalec — ha, ha, sedaj je Julija vedela, da se ji je načrt posrečil.

Ko je Dorini priznal dozdevnemu patru Bonifaciusu umor je omahnil na kolena in se zvijal pred Julijinimi nogami kakor črv. Ogromna pijača, nekaj pa tudi strah in zmedenost radi umora sta povzročila, da je bil Dorini popolnoma brez moči.

— Pomiri se, dragi prijatelj, reče Julija in se sklone k njemu, da bi mu pomagala, da bi vstal. Pomiri se in mi povej na kratko vse, kar se je zgodilo. Torej si zares umoril svojo ženo Sabino, kakor si dejal?

— Da, zadavil sem jo ... spregovori Dorini komaj.

— Zadavil? se Julija malo začudi. Torej je bila med va-
ma borba?

— Ne, ne, jaz sem jo popolnoma premišljeno zadavil, odgovori Dorini. Že nekaj dni sem nosil v duši sklep, da jo bom odstranil s sveta ...

— Toda čemu si storil to? ga je izpraševala Julija, ki je hotela vse izvedeti. Ali te je Sabina težko razžalila, ali pa ti je storila kaj drugega, prijatelj?

— S svojimi lastnimi rokami sem jo zadavil, odgovori Dorini, ker mi je bila na poti.

— Zakaj?

— Zato, ker ljubim drugo. Saj veš, pater Bonifacius, da sem ti že nekoč slutiti, jaz ljubim lepo, mlado deklico, svojo brhko nečakinjo — Elen!

— Nesrečnež! se zgrozi Julija. Torej si si s človeškim življenjem hotel kupiti srečo?!

— Nisem mogel drugače, odgovori Dorini zamolklo, sicer bi se Sabine nikdar ne iznebil ona ne bi nikdar hotela oditi sama od mene, Elen pa noče postati moja, dokler se ne otresem vseh vezi, ki me vežejo na koga drugega.

— Ali hočeš morda s tem trditi, da ti je ona nasvetovala umor? vpraša Julija.

— Ne, ne, tega ne morem trditi, če hočem biti pravičan, je jecljal ravnatelj Dorini, toda dejala mi je, da bo popolnoma moja šele tedaj, ko se bom iznebil Sabine! Najprej sem se pošteno napil, da sem postal dovolj pogumen, ko pa sem čutil, da začenja kri v meni vreti, sem se tiho splazil v Sabinino spalno sobo ...

— Ah, kako si to pametno storil reče Julija. Zares, dragi Dorini, to si napravil izvrstno!

— Kajneda, ha, ha, ha? se zasmije Dorini! pripovedujem ti kakor iskrenemu prijatelju, popolnoma odkrito in ne kot

duhovniku. Poslušaj me torej, kako se je odigrala ta strašna drama v spalni sobi moje Sabine.

Sprejela me je s strašnimi očitki, psovke so letele kakor ploha name. Strašno je bila ljubosumna.

— Kaj iščeš tukaj? se je zadrila nad menoj. Pojdi k oni drugi, pojdi k svojim sorodnici, mene ne potrebuješ več! Uporabi zadnjo noč pri njej, kajti jutri na vsezgodaj mora oditi iz te hiše prokleta deklino, to propalico in pustolovko!

— Bodi mirna, draga ženica, sem ji odgovoril nežno, prišel sem k tebi, da bi se pomirila! Vse, kar očitaš mladi Američanki, je neresnica. Veš, draga Sabina, jaz se delam, kakor da bi bil zaljubljen vanjo, saj veš, radi tistih listin, s katerimi bi lahko dokazala pravico do ogromne dedščine.

To je delovalo. Sabina mi je takoj verjela, da je vse z mlado Američanko samo komedija.

— Zakaj pa mi tega nisi takoj povedal, norec, to je že nekaj drugega, je govorila Sabina, tedaj se pretvarjaj, kolikor se ti ljubi in se delaj, da si vanjo zaljubljen, to je meni popolnoma vseeno!

Svoje grde suhe roke je po teh besedah dvignila k meni, da bi me objela, jaz pa sem komaj čakal na ta trenutek, stopil sem k njej, si jo pritisnil na prsi, obenem pa so moje roke krepko stisnile njen vrat...

— Kaj delaš? zavpije Sabina. Tako močno me stiskaš za vrat, zadušil me boš...

Jaz pa sem stiskal vedno močneje, toda medtem je Sabina že spoznala, kaj nameravam, hotela je klicati na pomoč, toda iz njenih ust ni prišel niti glasek, ker sem jo z vso silo stisnil. V tem trenutku, ko sem bil tako blizu nje, ko so moje oči gledale v njene, ko sem jo že začel daviti, se mi je ta ženska strašno zastudila, vse sovraštvo, ki sem ga skrival leta in leta, je planilo v tem trenutku na dan in stisnil sem, kolikor sem mogel.

— Nesrečnica, sem sikal ves divji, vse življenje si mi zagrenila, nobenega mirnega trenutka nisem imel v svojem življenju, bila si potuhnjena in hinavska, življenje sem ti žrtvoval, za to pa nisem dobil ničesar! Umri, da boš enkrat za vselej umolknila, da ne bom nikdar več slišal tvojih ostudnih psov! Sedaj se te bom enkrat za vselej osvobodil!

Moje roke so čutile, da je njeno telo vztrepetalo, njene oči pa so bile izbuljene, strašne kakor tigrove. Toda v tem

trenutku se mi je hotelo krvi bolj kakor vsaki krvoločni zveri, stiskal sem jo vedno bolj, dokler ni naposled podlegla.

Toda nisem je izpustil, z njo sem omahnil na tla in tukaj dovršil svoje delo. Ko sem čutil, da se ni več tresla, sem jo izpustil. Najrajši bi bil planil nanjo in jo teptal kakor škodljivo golazen in jo raztrgal na drobne kosce!

Ali veš kaj sem storil, da sum ne bi padel name, pate Bonifacius, ali veš?

— Ne, odgovori Julija, katero je izpoved zločinca ganila. Ne vem, prijatelj Dorini kaj si storil, ne vem — govori torej!

— Nad posteljo moje žene so visele svilnate zavese, nadaljuje zločinec. Na eno od teh vrvi sem jo obesil, da bi ljudje mislili, da se je sama umorila.

Dolgo sem stal tako pred njo, smejal sem se na ves glas in jo vprašal:

— No, Sabina, ali si sedaj mirna?! Kajneda, sedaj me ne moreš več zmerjati?

In Sabina mi ni več odgovorila. Jezik ji je visel iz ust, njene oči pa so bile strašno izbuljene... Te strašne oči, sedaj šele v smrti so se pokazale, kako strašne so bile!

Naenkrat pa mi je postalo tesno pri srcu, zdelo se mi je da mi ga neka nevidna roka stiska. V tisti strašni hiši nisem mogel več vzdržati, ogrnil sem plašč in prišel k tebi, prijatelj Bonifacius, da se ti izpovem, in da dobim od tebe odvezo, da mi bo duša mirna in da se mi ne bo treba pokoriti za to svoje delo v večnem ognju...

V tem trenutku je Juliji šinilo nekaj v glavo. Kaj če bi uporabila ravnateljevo izpoved v korist svojega nesrečnega očeta? Kaj ko bi ga odpeljala v celico Giuseppa Musolina in bi njen ubogi oče oblekel ravnateljevo uniformo ter se na ta način rešil strahot kaznilnice?

To je bila izredna misel in Julija je sklenila, da jo bo skušala uresničiti. Delala se je, kakor da bi jo bil ta Dorinijev zločin strašno pretresel.

— Sin moj, reče Julija z žalostnim, skoraj obupanim glasom, kaj si storil? Ali se zavešaš, da si s tem storil strašen greh?

To je greh, za katerega ti bo le težko doseči odpuščanje. Toda kar je storjeno je storjeno in se ne da več popraviti, ker pa sem ti prijatelj je moja dolžnost, da te skušam pomiriti z večnostjo.

— Ah, pater Bonifacius! vzdahne Dorini. Če boš hotel to storiti — boš postopal z menoj kot s svojim bratom in vse življenje ti bom hvaležen!

— Molil bom zate, Dorini, reče Julija, toda s tem še ni vse doseženo, ti sam se moraš kesati — storiti moraš, grešnik, kar bo Bogu ugajalo...

— Pomagal bom revežem, reče ravnatelj Dorini, to se pravi, iz blagajne kaznjencev bom jemal za siromake in s tem jim bom pomagal. Iz tega fonda bom pomagal sedmerim otrokom. Ali bo to zadostovalo, Bonifacius?

— Ne, nebo zahteva od tebe nekaj drugega, reče Julija. Pokoriti se moraš, Dorini, in poteptati svoj ponos!

— Pokoriti bi se moral!... Kaj moram torej storiti? je vprašal Dorini razburjeno.

— Dobro misel imam in nadejam se, da ti bo nebo oprostilo zločin, ki ti leži na vesti, če boš storil, kar ti bom dejal. Baš sedaj se nahaja v Porti Langoni zločinec, največji, kar jih je bilo kedaj na zemlji, to pa je Giuseppe Musolino...

— Kaj je z njim? je vprašal Dorini hitro.

— Postopal si z njim, kakor ti nalagata tvoj položaj in tvoja dolžnost, vendar pa si svoje pravice, ki si jih imel, napram njemu večkrat prekoračil. Sedaj si mu vzel tudi zadnje, kar je imel, svetlobo in z njo vid, kajti ukazal si, naj mu okno celice zabijejo z deskami. Svetujem ti, da takoj, še ta trenutek, odideš v celico tega prokletega razbojnika in ga prosiš, naj ti oprostí vse, kar si mu storil žalega, ponižaj se pred njim in mu obljubi, da boš sedaj z njim lepše postopal...

— To naj bi storil in to praviš ti, pater Bonifacius?! se prestraši ravnatelj Dorini. Mar naj bi tega prokletega razbojnika, morilca tega...

— Stoj! ga prekine Julija z gromkim glasom. Ne pozabi, Dorini, da si ti sedaj isto kakor Giuseppe Musolino! Ali jo vidiš grešno kri? Že se povišuješ na Giuseppa Musolina, v resnici si pa slabši od njega!

Giuseppe Musolino je svojo ženo ljubil, spoštoval jo je in ji ni bil nikoli nezvest, ti pa si prelomil besedo, ki si jo dal ženi pred oltarjem, nezvest si ji bil, navsezadnje pa si jo še s svojimi lastnimi rokami zadavil!

Dorini je mrko pogledal dozdevnega patra Bonifaciusa, prepričan je bil, da ga bo lažje pridobil zase, da bi mu oprostil.

— Ti veš, dragi Dorini, nadaljuje Julija, da sem ti najboljši prijatelj in da te ne bom nikdar zapustil, vendar pa mo-

raš storiti nekaj, da boš dal nebu vsaj deloma zadoščenja. Na posled pa, saj te nihče ne bo slišal, kaj boš rekel Giuseppe Musolinu, nihče se ne bo zmenil za to, če boš odšel v njegovo celico. Torej, ne pomišljaj si dalje, prijatelj moj dragi, pri stani...

Ah, kaj je to? Nekdo trka na vrata! ... Dorini, umakni se, da bom pogledal, kdo je!

Juliji je začelo srce hitreje utripati, kajti vedela je, da trka sluga, ki je prišel, da bi poklical redovnika h Giuseppe Musolinu. Stopila je k vratom in vprašala:

— Kdo je?

— Temničar Antonio, prečastiti oče! odgovori glas od zunaj.

— Ah, vi ste prišli? Kaj hočete od mene v tem nočnem času? Kaj se je zgodilo?

Julija odpre vrata in temničar stopi v sobo. Dorinija n videl, ker se je skrčil za omaro.

— Oprostite, prečastiti oče, spregovori Antonio zasoplo, da vas vznemirjam sredi noči, toda mislim, da bo to zadnja noč Giuseppa Musolina...

Ta vest je Julijo vznemirila, čeprav je vedela, da je to pripravljeno samo po medsebojnem dogovoru.

— Da, nocoj bo Giuseppe Musolino izdihnil, nadaljuje temničar, vso noč je stokal v svoji celici, sedaj pa me je prosil, da bi pripeljal k njemu vas, prečastiti oče, ker bi se vam rad izpovedal in zadnjikrat molil z vami...

— No, če je pa tako s kaznjencem, odgovori dozdevni pater Bonifacius, bom takoj prišel, kajti umirajočemu, in če bi bil to še večji grešnik, moramo izpolniti zadnjo željo.

— Hvala, prečastiti oče, reče Antonio, in zaupno vam povem, da bom zares iz srca vesel, ko tega Musolina ne bo več med živimi, kar kamen bi se mi odvalil od srca, če bi se iznebil velike odgovornosti, ki jo imam zanj.

— Prepričan sem, odgovori pater Bonifacius, da vam ta razbojnik ne bo delal dolgo preglavice.

Temničar odide.

— Ali ni to znak usode? reče Julija ravnatelju Doriniju, ko je z njim ostala sama v sobi. Ravno sva govorila, da bi bilo dobro, če bi odšel h Giuseppu Musolinu in ga prosil odpuščanja, da bi dal Bogu zadoščenje, ko je prišel temničar Antonio in javil, da je velikemu razbojniku napočila zadnja ura. Tvoje kesanje bo toliko več veljalo, Dorini, kajti če bo Giu-

seppo Musolino nocoj umrl, bo v nebesih pripovedoval, da si se z njim pomiril in da si k njegovim nogam položil ves svoj ponos...

— Pojdiva! vzklikne Dorini kakor v vročici. Pojdiva hitro! Navsezadnje, saj Giuseppe Musolino ne bo mogel nikomur pripovedovati, da sem ga prosil odpuščanja! Torej hitro, pater Bonifacius, hitro!...

In v naslednjem trenutku sta Julija in Dorini odšla iz Bonifaciusovega stanovanja, kjer je pater še vedno ležal zvezan...

Na svobodi

Ničesar nenavadnega ni bilo, če se je pojavil ravnatelj kaznilnice v tem poznem nočnem času v kaznilnici. Mnogokrat je sredi noči kontroliral svoje ljudi in radi tega so se ga vsi silno bali, razen tega pa se je razglasilo po celi kaznilnici, da se je Giuseppe Musolinu približal konec in zato se ni nikomur zdelo niti malo sumljivo, da je prišel ravnatelj Dorini v spremstvu patra Bonifaciusa v kaznilnico.

Hitro sta prišla v hodnik pod zemljo, kjer se je nahajala celica Giuseppa Musolina. Že oddaleč so slišali ječanje, kakor da bi nekdo umiral v globini in Julija se je prepričala, da je Musolino kos svoji ulogi.

— Kakor se mi zdi, je Antonio govoril resnico, Musolinu je res napočil konec! reče Dorini. Nikdar bi se ne bil mislil, da bo ta razbojnik tako hitro usahnil v celice Porte Langone. Ko so mi ga poslali je izgledal kakor človek iz jekla, prepričan sem bil, da bo najmanj dvajset let ostal v tej kaznilnici. Sicer pa je boljše tako, jaz sem od srca hvaležen usodi, da me je tako hitro rešila tega človeka, za katerega sem bil dolžan odgovora vsej pravični Italiji.

Antonio je odprl težka železna vrata, ki so zapirala celico Giuseppa Musolina.

Julija je stisnila ustnice, ko je stopila v celico svojega nesrečnega očeta.

Vse, o čemer je nekoč sanjala, se ji je sedaj izpolnilo, ker je znala odstraniti zapreke, ki so ji bile na poti. Sedaj se je nahajala v neposredni bližini svojega ljubljenega očeta, in ni bilo daleč, ko si ga bo lahko pritislila na srce in ga objela.

Pa tudi Giuseppe Musolino je odlično igral svojo ulogo. Bil je zavrt v raztrgane cunje in se valjal po deskah, se tresel in bolešno ječal.

— Giuseppe Musolino! zavpije Dorini.

— Giuseppe Musolino! ga pokliče sedaj tudi Julija, ki je izborna posnemala glas patra Bonifaciusa. Poklicali ste me, da bi vas izpovedal in zadnjikrat molil z vami k Bogu! Ali s zares počutite tako slabega, da mislite, da za vas ni v ozdravljenja in pomoči?

— Umrl bom... odgovori Giuseppe Musolino in vzdahne. Jaz čutim... ah, bolečine!...

— Sedaj pokleknite h Giuseppu Musolinu! zašepeče Julija Doriniju. Recite mu, da boste jutri odstranili deske, ki branijo svetlobi dohod v njegovo celico. Recite mu, da vam je zelo žal, da ste ga mučili in zatirali!

— Ali mi bo nebo tedaj odpustilo greh, ki sem ga storil? vpraša Dorini.

— Bo, odgovori Julija s svečanim glasom in povzdigne roke, kajti samo kdor se ponižuje, bo povišan!

Ravnatelj kaznilnice se je še enkrat ozrl proti vratom, potem pa se je spustil na Musolinovo ležišče in začel šepetati.

— Poslušaj me, Giuseppe Musolino, jaz, ravnatelj Dorini, ki je bil do danes vaš največji sovražnik, vas prosim odpuščanja za vse krivice, ki sem vam jih storil in vam zagotavljam, da vas ne bom več mučil! Deske bom dal odstraniti z okna tvoje celice... jaz bom...

Dalje ni mogel govoriti.

Zamolklo hropenje je prekinilo Dorinijeve besede, kajti na Julijino znamenje je Giuseppe Musolino zgrabil Dorinijo obema rokama in ga stisnil za vrat.

— Stisni dobro! mu zašepeče Julija. Niti glasek ne sme priti iz njegovega grla, noben klic na pomoč!

— Ne boj se, dobro ga držim, draga hčerka, odgovori Giuseppe Musolino tiho. Niti glasu ne bo iz njegovih ust, vsaj sedaj ne...

— Nikar ga ne zadavi! reče Julija. Jaz mislim, da zadostuje, če ga onesvestiva, to bom pa jaz storila s svojo močjo sekirico.

In vzela je iz žepa majhno sekiro in zamahnila s topim koncem po Dorinijevi glavi in en sam udarec je zadostoval, da se je ravnatelj onesvestil.

Dorinijeve roke so omahnile ob telesu, ko pa ga je Gi

seppo Musolino izpustil, ni dal odsebe več glasu, ležal je onesveščen in nepremičen.

— Sedaj pa, oče, na delo! reče Julija nestrpno. Nimava mnogo časa, teh par minut, ki jih imava na razpolago, morava dobro izkoristiti. Predvsem te moram osvoboditi verig. Poglej, tukaj imam pilo, tu pa tekočino, ki bo omehčala železne okove.

— To zadostuje, reče Giuseppe Musolino, potrebujem dobro minuto in ne bom imel več verig na nogah, pusti me, Julija, naj sam delam, kajti sedaj se počutim močnejšega kakor kadarkoli poprej!

Musolino je delal hitro in grozničavo, toda šele po desetih minutah se je osvobodil okov, ki so zropotali na tla.

— Kaj pa bova storila sedaj? je vprašal Giuseppe Musolino Julijo. Ali imaš kakšen načrt, kako bi se splazila iz te strašne hiše?

— To bo prav lahko, dragi oče, je odgovorila Julija. Jaz bom počasi slekla ravnatelja, ti pa boš oblekel njegovo obleko. Dotlej pa vzemi te škarje in si ostrizi brado, tukaj pa imaš tudi britev in milo, vse sem pripravila, da se boš lahko napravil, da te ne bodo spoznali! Pazi samo, da si boš pustil majhne brke, prav takšne kakor jih ima Dorini. Toda hiti, dragi oče, da boš čimprej rešen!

Julija je hitro dala ljubljenu očetu škarje, britev, milo in majhno ogledalce, nato pa se je lotila ravnatelja Dorinija. Medtem ko je ona slekla Doriniju lepo uniformo, si je Giuseppe Musolino že obril brado.

— Kako si se pomladil, dragi oče! je vzkliknila Julija, ko je videla Giuseppa Musolina obritega. Takšen si, kakor mladenič pri dvajsetih letih!

— Tako se tudi počutim, reče Giuseppe Musolino. Ha, ha, ha, ko sem ležal, sem bil slaboten kakor otrok, sedaj pa, ko sem se osvobodil vezi čutim svojo nekdanjo hrabrost in moči! Orel je zopet dobil svoja krila.

Giuseppe Musolino si je hitro oblekel Dorinijevo uniformo, svoje cunje pa je vrgel raz sebe.

Julija zavije Dorinija v kaznjeniške cunje in ga položi na deske.

— Sedaj pa naprej, dragi oče! vzklikne Julija in prime dragega očeta za roko. Sedaj zapuščaš ta zapor v obleki ravnatelja Dorinija in nadejam se, da se nama bo posrečilo, da bova brez posebnih težkoč prišla iz te proklete hiše.

Vendar si vzemi za vsak slučaj ta nož in ta samokres, reče Julija in mu izroči orožje, toda uporabi ju samo tedaj, če bo potreba!

Musolinu so se zasvetile oči, ko je zopet po dolgem času čutil orožje pri sebi. Divje koprnenje po borbi se je zrcalilo v njegovih očeh.

Julija se je zavila v svoj plašč in zašepetala očetu:

— Sedaj pa v imenu božjem na prosto, v svobodo in novo življenje!

Pogumno je odprla vrata celice.

V tem trenutku Julija ni več niti malo dvomila, da se načrt ne bo posrečil. Kdo bi mogel stopiti sedaj njenemu očetu v uniformi ravnatelja kaznilnice na pot?

Tema je bilo zunaj kakor v rogu, tako da ga nihče ni mogel spoznati.

Ko bosta enkrat prispela na dvorišče, tedaj jima ne bo težko deseči popolne svobode, kajti ravnatelja kaznilnice ne bo smel nihče zadržati, vse straže ga bodo pustile mirno mimo prav tako kakor patra Bonifaciusa.

Ko sta oče in hči prišla iz celice, ju je sprejel temničar in ju ponižno vprašal:

— Ali smem vprašati, kakšnega ste našli razbojnika? Ali mu je kaj boljše?

— Njegova izpoved je bila kratka, odgovori Julija z dobro izpremenjenim glasom. Hiteti sem moral, kajti takoj ko je umolknil je zaspal in po mojem mnenju se iz tega spanja ne bo tako kmalu zbudil! Gospod ravnatelj bo sedaj ukazal, naj gredo po zdravnika, vi pa ga pustite in ne hodite k njemu. Vendar pa zaklenite celico od zunaj in ga ne vznemirjajte! Če vas je nekoč razžalil, pozabite, kajti če kdo umira, je vreden našega sočutja in pa — odpuščanja.

Ko sta odšla mimo temničarja in že precej izginila v hodnik, je Julija zašepetala svojemu očetu:

— Dobro je, ni te spoznal! Vendar si čepico še bolj potisni na čelo in prepusti meni, da bom jaz govorila in odgovarjala, ti ne smeš spregovoriti niti besedice in nadejam se, da nama bo šlo po sreči!

— Jaz ne dvomim več o tem, odgovori Giuseppe Musolino, toda komu naj se zahvalim za svoje osvobojenje? Tebi moje sladko dete, tebi, moja mila Julija!

Hodila sta po stopnicah navzgor. Srečala sta uradnika, ki ju je vljudno pozdravil, ker je mislil, da sta to ravnatelj

Dorini in pater Bonifacius, zdajci pa se odpro neka vrata in pred njima se pokaže dvorišče.

Julija reče:

— Tam je zadnji stražnik, ki bi nama utegnil biti nevaren in ki nama bo odprl vrata na prosto.

— Kakšna hiša je to? vpraša Musolino in pokaže na malo hišo, ki je stala v dvorišču.

— To je stanovanje ravnatelja kaznilnice Dorinija, odgovori Julija šepetaje, toda v trenutku, ko je spregovorila te besede, se je zdrznila, kajti videla je nekaj, kar se ji je zdelo popolnoma nerazumljivo. Vsa okna Dorinijevega stanovanja, ki so gledala na dvorišče, so bila razsvetljena. Julija je videla, kako se za zavesami premikajo temne postave in slišala je hrup, ki je prihajal iz hiše.

— Tam se je nekaj pripetilo! reče Julija. Pojdi oče, midva morava čimprej priti na prosto!

— Ej, prijatelj, se obrne Julija z zapovedujočim glasom k stražniku, ki je stražil pred vrati, odprite, mislim, da ste naju že spoznali!

Toda preden je mogel stražnik odgovoriti, se je pripetilo nekaj nepričakovanega.

Hipoma se neka vrata Dorinijevega stanovanja odpro.

Julija se prestraši, ko je zagledala uniformiranega človeka, za njim pa še deset policajev, ki so prišli iz stanovanja. Sleherni izmed njih je nosil svetiljko, s katerimi so dvorišče popolnoma razsvetlili.

— Kdo je tam? se je oglasil nekdo s strogim glasom. Pa ne da bi bil to ravnatelj kaznilnice, gospod Dorini?

Ini preden sta se Giuseppe Musolino in Julija toliko zavedla, da sta potegnili samokrese k obrambi, je prihitelo k njima deset ljudi in eden od njih je zaklical:

— Ravnatelj Dorini, v imenu zakona vas aretiram! Poskušali ste umoriti svojo ženo.

Juliji je bilo takoj vse jasno. Te kratke besede so ji povedale več kakor dovolj, povedale pa so ji tudi prejasno, da ji tokrat usoda ni bila naklonjena, da se ji je osvobojenje ubogega očeta ponesrečilo.

Dorini, strašni ravnatelj kaznilnice je postal zločinec, ker je podlo umoril svojo zakonsko ženo. Prepričan je bil, da je Sabino najprej zadavil, potem pa še obesil, toda krepka narava Sabine je zmagala, čez nekaj časa se ji je vrnila zavest in takoj je poklicala policijo.

Upravitelj policije v Porti Langoni je takoj osumil preoblečenega Musolina, takoj mu je padla v oči uniforma ravnatelja Dorinija, ki je bila splošno znana.

Julija je videla, kako je potisnil Giuseppe Musolino roko v žep, da bi se branil, toda v naslednjem hipu mu je zašeptala:

— Ne brani se, oče! To bi bila brezuspešna borba! Izmisli si bom nov načrt, ki nama bo morda boljše uspel.

— Ah, vi ste tukaj, prečastiti oče! reče policijski uradnik. Ali ste že slišali? Naš Dorini je najbrž nenadoma znorel, kajti hotel je zadaviti svojo lastno ženo!

Ko je Julija slišala te besede je v strahu stopila korak nazaj, kakor da bi se ji zločinec studil.

— Strašno! je vzkliknila še enkrat s ponarejenim glasom, potem pa se je še enkrat ozrla na nesrečnega ravnatelja, svojega očeta, videla je, kako so ga napadli in zvezali.

Od tega trenutka je mislila samo na svojo lastno rešitev, takoj je odšla.

Če bi ne bilo nje, bi ne nosil v tem trenutku svet človeka, kateremu bi se njen nesrečni oče smilil.

Ponesrečeni poizkus

Giuseppe Musolino si je nadel ulogo ravnatelja kaznilnice v Porti Langoni — Dorinija.

Vedno mu je bil cilj pred očmi, skrival se je, da bi svetloba, ki je prihajala od svetilk, ne padla na njegov obraz. Policijski ravnatelj je mislil, da se sramuje storjenega zločina in da je zato povetil glavo.

Višji uradnik je zapovedal, naj Dorinija odpeljejo v njegovo stanovanje, da se bo tam srečal s svojo ženo.

Julija je še videla, kako so odpeljali njenega ubogega očeta, potem pa se je žopet obrnila k stražniku rekoč:

— Saj ste slišali, kdo sem!? Oficir je itak malo prej izgovoril moje ime!

— O, jaz vas predobro poznam, prečastiti oče, odgovori stražnik ponižno. Vi ste oče Bonifacius, ni dolgo od tedaj, ko sem bil pri vas na izpovedi.

— Odpri mi vrata, jaz moram proč iz te hiše! nadaljuje Julija z zapovedujočim glasom. Proč moram iz te strašne hiše

zločina. O, ta Dorini, kdo bi si mislil, toda brez dvoma se mu je omračil razum, ko je storil zločin, kajti sicer je bil vendar izredno pravičen človek! V najbližji samostan grem, da bom od predstojnika dobil ukaz, če bi ostal še tukaj, ali naj bi prosil za novo mesto!

Stražnik je vzel velik ključ in odprl težka železna vrata.

Julija si je potegnila kapuco še globlje na obraz, odhitele je iz strašnega poslopja.

Ona je bila svobodna, toda, oh...

S težkim srcem se je poslovila od te hiše, v kateri je preživela celih štirinajst dni v trdni veri, da se ji bo posrečilo doseči osvobojenje Giuseppa Musolina — svoje nesrečnega in ljubljenega očeta.

Vse je propadlo in njen nesrečni oče se je moral zopet vrniti v temnico.

Julija pa se je morala vrniti k svoji družini v gozd in čakati tam na ugodnejši čas, ko bo lahko s silo ali pa z zvijačo osvobodila svojega očeta iz zapore.

Sicer pa je imela dovolj vzroka, da je skrbela, da bi čimprej izginila iz kaznilnice.

V tem trenutku so morda že spoznali dozdevnega ravnatelja Dorinija. Takoj bodo uvideli tudi to, da je tuja roka delala na osvobojenju Giuseppa Musolina in prav nič bi ne bilo čudnega, če bi začeli tega tujca takoj iskati.

Julija je hitela kolikor so jo noge nesle po Porti Langoni. Ulice so bile prazne, ker so prebivalci še spali, kdor pa jo je srečal jo je pozdravil pobožno, ker je bil prepričan, da je to pater Bonifacius.

Pri vsem tem pa si je Julija šele odahnila, ko je prispela v gozd, v svobodo.

Tukaj se je ustavila, toda samo za toliko, da je vrgla raz sebe redovniško obleko, potem pa je hitro nadaljevala pot.

Hodila je po gozdu in neprenehoma ihtela, to so bile solze razočaranja, solze globoke žalosti za nesrečnim očetom. Usoda je mačehovski postopala z njo. Na tej naporni poti ni dosegla uspeha, ki si ga je tako želela.

Kam jo bo sedaj povedla usoda?

— — — — —

V stanovanju ravnatelja Dorinija se je odigral precej ne-
navaden prizor, ki je bil navsezadnje tudi komičen, čeprav je
povzročil veliko razburjenje.

Policijski oficir, ki je bil ravnateljev dober prijatelj in je premnogokrat sedel z njim pozno v noč pri čaši vina, ga je vodil sedaj previdno po stopnicah v njegovo stanovanje.

Nadejal se je, da bo lahko dokazal Dorinijevo nepreračunljivost. Dorini je izvršil svoj zločin samo napol.

Gospo Sabino je stiskal za vrat, da se ni mogla braniti, pozneje pa ji je lopov zadrnil vrvico krog vratu, da bi jo tako obesil. Toda v naglici Dorini ni vrvico prav naravnal in zanka se ni stisnila krog vratu.

Dorini še ni odšel iz svojega stanovanja, ko se je gospa Sabina že zavedla.

Takoj je pojmla situacijo, spomnila se je vsega in divje hrepenenje po maščevanju jo je prevzelo. Z lahkoto se je osvobodila zanke in omahnila na posteljo.

Ko si je malo odpočila, je skočila kakor furija iz postelje in planila k umivalniku, si odgrnila obraz z osvežujočo vodo, potem pa je vzela plašč in odšla iz sobe.

Z razpletenimi lasmi je prihitela na policijo, zbudila je oficirja in mu javila, da jo je njen mož skušal umoriti! Oficir je šel z gospo Sabino, s seboj pa je vzel vse ljudi, ki jih je imel na razpolago.

Ko so prišli v stanovanje kaznilniškega ravnatelja Dorinija, in ga pregledali, so se prepričali, da je bilo vse, kar jim je pripovedovala gospa Sabina, resnica. To so dokazovali odtisi prstov na njenem vratu, kot posledice davljenja, nered po stanovanju in na postelji, naposled pa tudi zanka, ki je visela nad njeno posteljo. Na podlagi vsega tega je sklenil policijski oficir, da bo Dorinija aretiral.

To svojo dolžnost je silno nerad izvršil, ko pa je gospa Sabina to energično in popolnoma upravičeno zahtevala, se je moral pokoriti in storiti, kar mu je velevala dolžnost.

Ko je oficir pripeljal preoblečenega ravnatelja v sobo, kjer ga je gospa Sabina z uživanjem pričakovala, je prestrašeno osupnil. Kakor furija je planila žena na svojega moža in ga zgrabila za prsa.

— Kaj si si vendar drznil, ti pošast, ti morilec, ti zakonolomec, ti pes prokleti! ... Ha, ha, ha, sedaj boš čutil posledice za zločin, ki si ga hotel izvršiti nad menoj, izkusil boš kazen v zavodu, kjer si bil doslej ravnatelj, sedaj pa boš ...

In gospa Sabina je tako zavpila, da so vsi policisti mislili, da se ji je omračil um.

Z enim samim skokom je planila k vratom, dvignila je svoje dolge in suhe roke kakor k prisegi in zavpila:

— To ni moj mož! ... To ni ravnatelj kaznilnice Dorini! To je Giuseppe Musolino! ...

Policijski oficir s svojimi ljudmi ni vedel kaj naj bi si mislil o tej ženi, toda že čez nekaj hipov se je prepričal, kako silno se je prevaral.

Če bi bil poskušal Giuseppe Musolino v tem trenutku pobegniti, bi si z lahkoto napravil s samokresom prosto pot v svobodo, toda ostal je popolnoma miren, ker je vedel, da je na dvorišču še več stražnikov.

Sicer pa je tudi ta zmeda, ki je nastala po Sabininih besedah, trajala samo nekaj trenutkov.

V oficirjevi desnici se je zasvetil samokres in zapovedujoč glas je odjeknil v sobi:

— Roke kvišku, Giuseppe Musolino, ali pa te bom ubil! Ha, bandit je pobegnil iz svoje celice — prišli smo ravno ob pravem času! Planite nanj in ga zvežite!

Samo za nekaj hipov je prijel Giuseppe Musolino samokres v roko, toda takoj je uvidel, da bi bilo vse zaman in vrgel je samokres daleč od sebe.

Sam je dvignil roke, da bi ga zvezali in dejal:

— Ali mislite, da sem neumen, da bi se protivil tolikšni nadmoči? In četudi bi vas vse pobil bi kljub temu ne mogel odpreti vrat kaznilnice, Giuseppe Musolino pa ni nikdar krvi prelival zastonj!

Deset minut pozneje so zvedeli vse.

Dorinija so našli v Musolinovi celici, kjer je še vedno ležal na trdem ležišču povit v cunje in onesveščen in vsi so bili skoraj prepričani, da ravnatelj Dorini ni niti poskušal umo, riti svoje žene Sabine.

Mislili so, da je Giuseppe Musolino že prej hodil iz svoje celice in si oblekel ravnateljevo uniformo. In vsi so bili prepričani, da je Giuseppe Musolino nameraval v tej uniformi zadaviti gospo Sabino.

Uboga gospa Sabina je bila tako zmedena, da si ni znala pomagati iz te zadrege in ni minilo dolgo, ko je bila tudi ona sama prepričana, da je njen mož popolnoma nedolžen pri vsej stvari.

Vrniti se moramo k ravnatelju Doriniju. Še vedno je ležal onesveščen u Musolinovi celici in ko so ga prenesli v njegovo stanovanje na njegovo posteljo, je poklicani zdravnik ugotovil,

da je bil z nekim topim predmetom udarjen po glavi in se je radi tega onesvestil.

Kot posledico tega udarca je zdravnik navedel pretres možganov, vendar pa je upal, da bo okreval.

Tudi patra Bonifaciusa so našli v položaju, iz katerega si ni mogel sam pomagati. Ko so ga hoteli poklicati k bolnemu Doriniju, so ga našli pod posteljo zvezanega.

Po izpovedi patra Bonifaciusa so vsi sklepali, da je v tej komediji imela glavno ulogo nečakinja ravnatelja Dorinija, ki je prišla iz Amerike.

Takoj je bilo vsem jasno, da je ta Američanka delala na osvobojenju Giuseppa Musolina in po tem so sklepali, da ta deklica ni nihče drugi kakor hčerka Giuseppa Musolina, velikega kalabrijskega razbojnika.

Nesrečnega Musolina so zapet odvedli v njegovo podzemeljsko celico in ga še trdneje zvezali kakor prej.

Stražo pred njegovo celico so podvojili, da bi mu enkrat za vselej onemogočili beg.

Tako je končal ta Julijin poizkus, da bi Giuseppa Musolina osvobodila iz kaznilnice v Porti Langoni in da bi mu vrnila zlato svobodo! Ponesrečeni poizkus!

Karneval v Rimu

Napočil je čas veselja, zadovoljnosti in razposajenosti v večnem mestu Rimu, kjer se je sicer razlegalo pobožno zvočenje, ki je vabilo vernike v cerkev. Rim je oživel v veseli razposajenosti, to staro mesto, predstavnik dostojanstva in stare moči, pa tudi mesto, kjer je več revežev kakor kjerkoli na svetu!

Karneval v Rimu!

Kakor da bi se bilo celo mesto prerodilo. Kamorkoli si pogledal, vesele obraze, razposajene ljudi, ki so maskirani hodili po ulicah večnega mesta.

Kavarne in hoteli so bili prenapolnjeni z veselimi ljudmi. Vrata in okna hiš so bila ozaljšana, povsod so stale mlade deklice in žene in opazovale to nenavadno vrvenje, posebno pa mlade moške, ki so jim ugajali.

Te dni ni bilo razlike med posameznimi sloji, ko je bil v Rimu karneval, so si bili vsi enaki. Nihče ni razlikoval bogataša od plebejca, ločil nisi grofice od sobarice, niti kneginje od navadne tovarniške delavke. Vsi so stremeli za istim ciljem, vsem se j ehotelo veselja, dogodovščin in v tem pozabljene — kratko izpremempo!

Ena izmed ulic, v katerih so prebivalci najmanj občutili karnevalsko vrvenje in kjer so se najmanj veselili je bila Via Lingusta.

Ta ulica je bila daleč v najsiromašnejšem delu Rima, kjer so se nahajala velika poslopja, v katerih so stanovale delavske rodbine in ki ni bil podoben staremu veličanstnemu Rimu, temveč je bila neka potvorba novejšega časa.

Pa tudi gostilnice in kavarne v Via Lingusta so bile polne obiskovalcev. Pri dolgih mizah so sedeli delavci in delavke, karnevalu na čast so jedli in pili malo več kakor sicer. Zato je bilo malo živahnejše kakor po navadi, včasih pa se je pokazala celo katera maska, toda to življenje ni bilo niti oddaleč podobno ostalemu v Rimu.

V neki gostilnici tega siromašnega kraja pa je bilo še manj gostov kakor v ostalih, v točilnici pa je stal sam gostilničar. To je bil že star človek z dolgo sivo brado in nagubanim obrazom. Kljub temu pa so vsi smatrali krčmarja Nova za bogataša, prepričani so bili, da ima mnogo denarja in da ima najbrže še nekje trgovino, s katero pa si ne upa na dnevno svetlobo.

Nikdar ni imel opravka s policijo, nasprotno, oblasti so ga ščitile in kada se je kaj pripetilo v njegovi gostilni, so njega vedno oprostili medtem ko so bili drugi dosledno kaznovani.

Novo je stal v točilnici in imel opravka s kožnato prevleko, ki jo je imel za obrambo proti muham, ki so neprenehoma sedale na sir in na klobase.

Nenadoma pa se odpro vrata, v lokal pa stopi visoka in mlada deklica ali pa žena.

Človek bi ne mogel prav presoditi njene starosti. Bila je oblečena v navadno obleko tovarniške delavke, obraz pa je imela zakrit s črno svilnato polmasko.

To pa se ni zdelo nikomu čudno, kajti med karnevalom je hodil lahko vsakdo maskiran po rimskih ulicah.

— Vi ste signor Novo? je vprašala žena prekrasne rasti krčmarja, ko je stopila v točilnico.

— Da jaz sem Novo, vsak otrok v Rimu, oziroma v tej četrti me pozna!

— Prišla sem, da bi govorila z vami! reče neznanka. Pogledajte, kaj vam prinašam!

In lepa tovarniška delavka je segla z roko v nedrija, izvlekla je šop bankovcev in jih ponudila krčmarju.

— Šef vas pošilja? Ah, tedaj se je moralo pripetiti nekaj važnega. Prosim vas, pridite bliže! Toda počakajte, najprej bom zaprl vrata svoje točilnice, da naju ne bi kdo vznemirjal. Sedaj so itak slabe kupčije in zato je boljše, da sploh nihče ne pride v mojo gostilnico.

Ko je Novo zaklenil vrata svoje gostilnice in tako onemogočil vsak prihod v lokal, je pokazal mladi deklici vrata neke male sosedne sobe in ji ponudil naj vstopi.

V tej sobi ni bilo sicer bogatega pohištva, vendar pa je bilo v njej popolnoma prijetno.

Očividno je služila ta soba staremu gostilničarju kot stanovanje, kajti v njej je bila postelja, na drugem koncu pa divan in miza, tla so bila pregrnjena s preprogo, na steni pa so bile prav lepe slike.

— Dovolj vzroka imam, da sem nezaupljiv, spregovoril starec, da vi niste to, kogar predstavljate. Če vas pogledam, bi si nazadnje še res mislil, da ste delavka iz kakšne tovarne, toda jaz bi stavil svojo staro glavo, da ste preoblečeni! Sedaj živimo v času veselega karnevala in tedaj se tisti, ki obiskuje starega Novo ne pokaže v svoji pravi obleki.

— Morda imate tudi prav, odgovori dama z masko, toda ni vaša naloga, da izveste, kdo sem jaz! Prinesla sem vam denar od človeka, ki ga morate ubogati, če se ne motim!

— Zares, ubogati ga moram, odgovori stari Novo. On je starešina društva, kateremu pripadam.

— Vi ste torej detektiv? ga je po teh besedah vprašala maskirana. Vašega šefa, signora Setegoja smatrajo za najboljšega detektiva v vsej Italiji.

— Detektiv! ponovi stari Novo in skomigne z ramenom. To ni ravno prava označba niti zame niti za signora Setegoja. Mi sestavljamo družbo, ki dela vse! Da, mi delamo, kar nam kdo plača! Bavimo se tudi s tem, da razkrinkamo zagonetne zločince, katerim italijanska policija ni kos in v tem pogledu smo dosegli naravnost presenetljive uspehe.

Mi smo torej za vse in če vas je signor Setego poslal

meni, lepa maska, bi stavil, da gre za nekaj, kar ni popolnoma v redu!

Ne mislite o meni tako slabo, reče mlada dama. Tukaj gre prav za prav za ljubezensko afero...

— Takoj sem si to mislil!

— Poslušajte me torej, stari Novo. Če mi boste pomagali, vam zagotavljam, da vas bom dobro plačala.

— Pripravljen sem, odgovori starec mirno. Prosim vas samo povejte mi, za kaj gre, da si bom lahko stvar uredil.

— Dobro torej, poslušajte me! spregovori neznanka. Moj mož zavzema v Rimu visok položaj, čeprav živiva tukaj šele pol leta. Če vam hočem orisati svojega moža, se revež ni mogel nikdar pohvaliti z mojo ljubeznijo. Ker pa sem mlada in željna življenja, si prizadevam, da se na drugi strani odškodujem.

— Tako je prav! odgovori stari Novo.

— Tako sem nekoč srečala mladega človeka, ki ga moram dobiti za vsako ceno.

— Lepi ste in prepričan sem, da vam ne bo delalo mnogo preglavic, da si pridobite lepega moža!

— Popolnoma pravilno, odgovori neznanka, toda na svetu so moški, ki imajo svoje posebne muhe in med te, zdi se mi, spada tudi moj oboževanec! Seznanila sem se z njim v družbi in storila sem vse, da bi si ga pridobila, toda on je kljub temu ostal nedostopen in hladen. Jaz pa sem se v to misel, da ga moram imeti in nazivati svojega, tako vživela, da se ne morem več premagovati — sklenila sem, da bi uporabila tudi silo, če bi ga ne mogla dobiti drugače!

— Silo! ... Kako mislite to, signora?

— To mislim doseči na ta način, nadaljuje mlada dama. Vzela bom zasebno hišo v najem, vanjo bom dala s silo priversti tega mladega moža, ko pa bom enkrat z njim na samem, tedaj, tedaj mi ne bo težko pridobiti tega mladega Angleža...

— Torej je mladi mož Anglež? vpraša stari Novo.

— Da, on je Anglež in sicer zelo odličen. Sicer pa vam moram povedati njegovo ime, kajti drugače ne bi mogli ničesar storiti! On je lord Harry Darsi!

— Ah, lord Darsi! reče stari Novo. Tako je, ni dolgo, odkar se je naselil tukaj v Rimu. Čuden človek je to, silno rad obiskuje muzeje in pri njem bi ne bilo čudno, če bi stal tri dni pred eno samo sliko! Dober jezdec je, in prireja s svojimi konjem izlete daleč v planine.

— Kako? Vi ste tako dobro informirani o tem Angležu? Kako je to mogoče?

— Signora, ji odgovori Novo, mi se zanimamo za vse tujce, ki prihajajo v Rim, saj pa na njih največ zaslužimo, oni potrebujejo našo pomoč.

— Kaj pravite torej o mojem načrtu? vpraša mlada dama čez nekaj časa. Ali mislite, da bi ga mogla izvesti?!

— Vaš načrt je izvedljiv, signora, ji odgovori Novo zamisljeno, saj pa je sedaj tudi najprimernejši čas za to! Mnogo-krat se dogaja ob tem času, da odvedejo ženo ali pa moškega, povabijo jih na kakšno zabavo, odtam pa jih odvedejo. Sedaj pa je glavno na vrsti, najti je treba hišo, v katero bi ga povabili. Predvsem, signora, ali bi se lahko ločili od svojega moža za nekaj dni, ne da bi on to opazil?

— Bom že našla izgovor, odgovori maska, rekla mu bom da grem k svoji dobri prijateljici.

— Prav dobro, med tem časom pa boste prišli v hišo, katero vam bom jaz navedel. Če vam je mogoče priti nocoj k meni popolnoma neopaženo, vas bo čakala pripravljena kočija, ki vas bo odpeljala v neko hišo v gorovju Sabina, v prekrasno majhno vilo, ki stoji popolnoma osamljena!

— Kdaj pa bi mogla videti tam lorda Harryja Darsija? vpraša lepa maska nestrpnost.

— Tam ga boste lahko že sprejeli prihodnjo noč? odgovori stari Novo. S svojimi ljudmi bom napadel lorda Harryja Darsija, zvezali mu bomo oči, da ne bo nikogar videl in ga odpeljali v osamljeno vilo. Če ga boste tam obdržali je odvisno od vas, jaz pa za svojo osebo mislim, da ste dovolj lepi, da mladega moža pritegnete k sebi.

— Ah, kar se tega tiče, me niti malo ne skrbi, se je zasmejala lepa dama pod masko.

— No, tedaj ne bo delo težko, nadaljuje stari Novo. Sicer pa dovolite, da se sedaj dogovoriva za nagrado. Delo, ki ga bom prevzel, signora, bo stalo dva tisoč lir! Za to vsoto boste imeli vilo na razpolago cele tri dni, pripeljali pa vam bomo lorda Harryja Darsija.

— Dva tisoč lir! reče lepa mlada dama, odpre brez pomišljanja svojo ročno torbico, vzame iz nje majhno zeleno denarnico in odšteje dva tisoč lir.

— Tukaj imate! reče neznanka. Vidite, da vam plačam takoj in v gotovini in nadejam se, da se bom na vas lahko popolnoma zanesla, da mi boste pomočnik in svetovalec.

— Lahko se zanesete name, sicer pa jamči zame tudi moj šef, signor Setego, ki bi me najstrožje kaznoval, če ne bi delal, kakor mi je to dolžnost!

— Torej bom zvečer ob sedmih tukaj?

— Dobro, pritrdi stari Novo, zvečer ob sedmih — kočija bo pripravljena!

— Ali smem vzeti s seboj tudi eno služkinjo? je vprašala mlada dama.

— Samo tega ne! odgovori Novo. Vsakikrat smo imeli z njimi zelo slabe iskušnje! Te služabniške duše so silno radovedne in izdajalske.

— Dobro torej, prišla bom sama!

— Dobro, pridite in jaz vam zagotavljam, da se bo vse prav dobro obneslo. Niti najmanjšega vzroka ne boste imeli, da bi se bali česa v tej hiši, kajti nihče ne bo slutil, da stanuje kdo v njej, najmanj pa bi prišlo še komu na misel, da je njena stanovalka lepa, bogata in ugledna dama!

— Ali se na vašo diskretnost lahko zanesem?

— Signora, zakaj bi se ne mogli zanesti name? odvrne Novo prepričevalno. Jaz ne vem ničesar o vas, niti vašega imena ne vem, sicer pa sem vedno strogo diskreten, kajti to mi vелеva služba!

— Torej zbogom in na svidenje zvečer ob sedmih.

Ne da bi odstranila krinko s svojega obraza se je lepa dama poslovila od starca. Novo jo je spremil iz svoje sobe do vrat, ko pa je hotel odpreti vrata, se je spomnil, da je pozabil ključ na mizi.

— Samo trenutek, prosim, reče starec lepi dami, takoj bom prinesel ključ od vrat!

Vrnil se je v svojo sobo in previdno zaprl vrata za seboj. Toda že v naslednjem trenutku je odprl omaro, ki se je nahajala v kotu te sobe in prikazala se je odprtina, skozi katero si mogel priti v neko tretjo sobo, iz katere so vrata vodila na hodnik, ki je bil precej prostoren.

Novo je zažvižgal in ni minilo dolgo, ko je obstal pred njim dvanajstleten rdečelas deček.

To je bil grd deček, njegov obraz je bil poln mozoljev, strašno suh je bil in je imel ploščat nos, tako da je bil bolj podoben strašilu kakor pa človeku.

— Bepo! pokliče Novo dečka. Spremljaj od daleč to lepo damo, ki bo prišla iz hiše! Na vsak način moram izvedeti, kdo je ona in kje stanuje!

— Zvedeli boste to, mojster, odgovori deček, se nasmehe in izginil je v hodniku.

Ko se je stari Novo vrnil v točilnico, se je oprostil dami, da ga je morala tako dolgo čakati, kajti dejal ji je, da je moral tako dolgo iskati ključ, v resnici pa ga je stari lisjak nosil v žepu pri sebi.

Stari Novo je računal, da mora še nekaj časa zadržati lepo masko, da bo medtem Bepo lahko prišel na ulico in ji sledil, zato pa je dolgo odklepal, dokler se vrata naposled niso odprla.

— Velja torej kakor sva se dogovorila! reče Novo še enkrat maskirani dami. Točno ob sedmih zvečer!

— Da, ob sedmih! odgovori tiho lepa dama in kmalu izgine za voglom ulice.

Za njo je hodil rdečelasi deček, glasno je žvižgal neko arijo in se delal, kakor da mu ni do ničesar drugega, kakor da se malo izprehodi po svežem zraku.

Čez dobro uro se je Bepo vrnil k svojemu gospodarju.

— No, ali si kaj izvedel? ga vprašal Novo.

— Vse.

— Kdo je ta signora?

— O, to je izredno ugledna dama, mojster! odgovori Bepo. Angelika Bartolo je njeno ime, ona je žena predsednika apelacijskega sodišča v Rimu!

— Kdo bi si to mislil! se začudi stari Novo. To je zares odličen gost! Ali si šel za njo do hiše, mladenič?

— Do Vie Apie, odgovori rdečelasi deček, tam stoji elegantna palača doktorja Luigija Bartola, v kateri stanuje, odkar se nahaja v Rimu!

Temu je šele pol leta, je mrmral stari Novo kakor sam zase. Poklicali so ga v Rim za predsednika najvišjega apelacijskega sodišča, tako visoko službo pa je dobil, ker je izvrstno vodil proces proti Giuseppu Musolinu, mojemu prijatelju! — Svojo službo si dobro izvršil, Bepo, vzemi si eno klobasico!

Mali rdečelasi spak je planil kakor mačka v točilnico in odtrgal z droga klobasico, držal jo je z obema rokama in hlastno požiral velike kose.

Stari Novo je odšel v svojo sobo, prekrižal je roke na hrbtu in hodil gor in dol.

— Nudi se mi dobra prilika, da se Juliji lahko izkažem vdanega!... je govoril sam s seboj. Mar mi ni ukazala, naj jo o vsem obvestim, kar se nanaša na nekdanjega predsednika

tribunala? Prepričan sem, da bi Julija Musolino rada obračunala z njim — kaj naj bi torej storil? Giuseppe Musolino je moj dragi prijatelj. Z njegovo pomočjo sem nekoč zaslužil mnogo denarja, vedno se je obnašal napram meni kakor pravi plemič.

Tedaj, ko sem bil zaprt v temni ječi — kdo me je iz nje osvobodil? Musolino! Ne, ne, te usluge mu ne morem nikdar pozabiti in ker sem mu vdan, sem dolžan tudi njegovi hčerki...
Ej, Bepo, Bepo!

Rdečelasi deček priteče.

— Kaj je mojster? je vprašal zasoplo, še vedno je mlatil dobro klobasico.

— Odneseš boš neko brzojavko. Počakaj, takoj jo bom napisal toda hitro mora biti dostavljena, vest je nujna!

Stari Novo je sedel k svoji mizi, vzel je kos papirja in ko je nekaj časa premišljeval, je napisal:

»Pridi takoj — če je mogoče, da prideš zgodaj jutri k meni, — blago je prišlo in lahko si ga ogledaš.

Novo.«

Kot naslov tega redkega brzojava pa je napisal: »Gostilničarju Bandi, Reggio.

Stari Novo je dobro vedel, da pošilja Julija vsak dan katerega svojega zaupnika v gostilnico Bandi v Reggiju, da se prepriča, če je prispelo kaj na naslov Bandi.

Brzojav bi lahko prispel v Reggijo v dveh urah. In če bi ga Julija kmalu dobila in takoj odpotovala, bi bila v Rimu lahko že proti večeru prihodnjega dne. Brez dvoma bi imela še dovolj časa za delo. V tem slučaju mora vedeti, da ima doktor Bartolo nezvesto ženo, ker bi ga s te strani lahko najstrožje kaznovala in se mu maščevala.

Bepo je odnesel brzojavko v Reggio in čez dobre štiri ure je pritlikavec Timbal, ki je bil po opravkih v Reggiju, izročil list svojemu kapetanu.

Ko jo je Julija prečitala, je takoj vedela za kaj gre. Staremu Novi je zapovedala, naj dobro zasleduje doktorja Bartola in naj jo obvesti o vsem, kar bi se pri njem ali pa v njegovi rodbini zgodilo nenavadnega.

— Jaz odpotujem v Rim! je dejala Julija takoj svojim zaupnikom. Čez pol ure bom odšla iz votline. Mislim, da mi ni treba še posebej omenjati, da bom za to pot dobro preoblečena. Elen me bo spremljala!

Te zadnje Julijine besede moramo pojasniti.

Iz enega prejšnjih poglavij že vemo, da je Elen Dover, mlada Američanka ostala v Musolinovi votlini, Julija pa je z njenimi dokumenti odšla v Porto Langono, da bi poskušala rešiti svojega nesrečnega očeta iz zapor.

Med Julijo Musolino in Elen Dover se je razvilo vprav prijateljsko razmerje.

Ko se je Julija vrnila iz Porte Langone v votlino in je svoji prijateljici povedala, da ni dosegla ničesar in da nima sedaj več vzroka, da bi jo še zadrževala, je mlada Američanka odgovorila z odločnim glasom:

— Rotim te, draga prijateljica, pusti me še nadalje v svoji bližini. S teboj bom delila usodo, naj me doleti karkoli, iz srca sem te vzljubila in, glej, jaz sem popolnoma osamljena na svetu. Tukaj v tej votlini sem naletela na pravo prijateljstvo in prosim te, da mi odkazeš prostorček v tem vašem stanovanju, v vaši sredi!

Julija se je razveselila tega predloga, kajti ona, ki je živela tako dolgo že v družbi samih moških, si je od srca zaželela tovarišico, ki ga je spoštovala in vzljubila.

Vendar pa je bila Julija preveč vestna, da bi Elenin predlog sprejela brez vsakršnega pojasnjenja.

— Moje drago dete, reče Julija lepi in mladi Američanki, lahko mi verjameš, da bi z največjim zadovoljstvom rekla svoj »da«, če bi se ne bala, da bi ti nekega dne ne utegnilo postati žal, da si to sklenila. Ti morda niti ne slutiš v kakšno nevarnost se podajaš, ko želiš vstopiti v našo družbo.

— O, prav dobro se zavedam, da lahko vsak trenutek žrtvujem svoje življenje za tvoje, Julija Musolino, odgovori mlado bitje navdušeno.

— Ah, to bi bilo malo, kajti tako hitro ne pride priložnost da bi žrtvovala svoje življenje za moje, pristavi Julija zamolklo toda nekega dne bi se utegnilo zgoditi, da bi te odvedli v zapor. Tedaj te ne bodo vprašali na kakšen način si prišla k nam, sodili te bodo za to, da si ostala pri nas, kratko bodo opravili s teboj in te vrgli v temni zapor. Prav tako boš kaznovana kakor mi ostali in zidovi strašne kaznilnice te bodo za vedno požrli, kakor so požrli mojega nesrečnega očeta — velikega Musolina!

— Jaz se ne bojim ničesar, ji je zagotavljala Elen, in jaz ti zagotavljam, Julija Musolino, da ne boš imela nikdar vzroka da bi se pritoževala radi mene. Prav tako ti bom služila kakor moški, zate se bom borila, zate živela in trpela, kakor vsak

član tvoje družine. Vzljubila sem to vaše življenje, ker sem spoznala, da tukaj pod zemljo, tukaj v tej votlini ni zlobe in prostastva, ki vlada med svetom, kjer žive drugi ljudje. Prosim te torej — obdrži me pri sebi!

Julija Musolino je objela Elen Dover, pritisnila si jo je na srce in rekla:

— Elen, ostala boš pri meni, v tem trenutku te sprejemem v svojo službo in ker ima vsak od mojih tovarišev svoje posebno ime, se boš tudi ti imenovala »Američanka«.

Od tega dne je bila Elen Dover član te družine, Julijina zvesta tovarišica.

Julija se ni nikdar kesala, da je to mlado deklico sprejela. Američanka je imela v glavnem ulogo gospodinje, skrbela je za vse člane rodbine. Kuhala je za svoje tovariše, skrbela je da so imeli v votlini prijetno stanovanje, izvrstno pa se je uveljavljala tudi v vohunski službi. Imela je bistre oči, bila pa je tudi izredno razumna, tako da se je Julija nanjo lahko v vsakem pogledu zanesla.

Zato si je Julija takoj izbrala Elen, da bi jo spremljala na potovanju v Rim. Pritlikavcu Timbalu pa to ni bilo najbolj po volji.

— Mar ne boš niti enega od nas moških vzela s seboj? jo je vprašal skoraj užaljeno. Mi bi ti lahko pomagali.

— Ne, ne, vi boste ostali tukaj! je sklenila Julija. Kajti s silo ne moremo ničesar doseči, samo zvijača nam bo pomagala. Za zvijačo pa popolnoma zadostujeta dve ženski. Če bo potrebno bom takoj brzojavila na Bandija v Reggiju in v tem slučaju se boste lotili dela.

Vsa zadeva je bila urejena, o vsem so se dogovorili in čez dobro uro sta stopili v kupe prvega razreda na reggijski postaji dve dami.

Ena od teh dam je bila starka aristokratske vnianjosti z belimi kodrčki ob sencih v elegantni črni obleki, druga mlajša pa je bila njena spremljevalka.

Stara dama ni bil nihče drugi kakor Julija Musolino, ki je hotela v tej obleki odpotovati v Rim. Druga, mlada dama pa je bila Elen Dover, tudi ona se je tako dobro preoblekla, da bi je nihče ne mogel spoznati.

Srečno sta potovali ves dan in o mraku sta prispeli obe potniki v večno mesto. Čeprav sta bili silno utrujeni od dolgega potovanja, je Julija sklenila, da se bosta takoj lotili dela. Najela je v hotelu Imperijalu, v enem najuglednejših rimskih

hotelov, tri elegantno opremljene sobe in v knjigo tujcev se je vpisala kot grofica Luzina iz Napolja.

Še isti večer je odšla Julija iz hotela in se napotila k staremu Novi. Elen je naročila, naj čaka, dokler se ne bo vrnila.

— Tako, vi ste vendar prišli, Julija Musolino! jo stari Novo veselo pozdravi, ko jo je zagledal. Saj sem si mislil, da ne boste premišljevali niti trenutek, temveč da boste takoj pohiteli k meni v Rim. Vstopite, prosim vas, da vam bom takoj povedal, za kaj gre.

Ko je starec odpeljal Julijo v majhno sobo, kjer sta se lahko popolnoma mirno razgovarjala, ji je pripovedoval, da ima Luigi Bartolo nezvesto ženo, da je mlada in lepa Angelika s silo privedla svojega mladega ljubimca v lepo vilo, ki se nahaja v gorovju Sabina.

Novu se je zdelo brezpomembno, da bi Juliji omenil ime mladega ljubimca.

Ko je Julija vse to slišala, je veselo vzkliknila:

— Sedaj je napočila ura osvete! Prepričana sem, da mi bo doktor Bartolo plačal vse, kar je storil mojemu ubogemu in nesrečnemu očetu!...

Ko ji je stari Novo natančno opisal mesto in položaj, kjer leži lepa vila v planini, se je Julija vrnila v hotel.

— Elen, je poklicala Musolinova hčerka svojo prijateljico, napočila je ura osvete, še nocoj mora Bartolo, največji lopov in nepravični sodnik, občutiti, da je tudi na svetu še pravice — da je na svetu še kazen, ki zadene krivca!

Zakon, kakršnih je toliko...

Predsednik apelacijskega sodišča v Rimu, doktor Luigi Bartolo, ni bil najboljšega razpoloženja, kajti že celih štiriindvajset ur je bil sam — popolnoma sam, njegov žena Angelika je odšla od njega.

— Ta prokleti karneval! je mrmral doktor Bartolo pri-
tajeno, držal je roke v žepih in slonel pri oknu ter gledal množice, ki so se maskirane prerivale po ulici mimo njegove palače. Vsak človek je vesel, samo jaz... jaz sem se moral žrtvovati temu prokletemu karnevalu!

Angelika je obljubila svoji dobri prijateljici v Benetkah, da bo o karnevalu nekaj dni gost v njeni hiši. In samo po sebi

je umevno, da sem ji moral to dovoliti, kajti sicer bi bil zopet tiran. O, ta žena mi manjka, strašno je biti brez nje! Občutil sem to, čeprav je šele štiriindvajset ur, odkar je odšla.

Iz teh besed lahko sklepamo, da je doktor Bartolo ljubil svojo ženo. V svojo lepo in mlado ženo je bil zaljubljen do ušes, Angelika pa je znala njegovo strast še bolj podžigati, to pa si je doktorja Bartola osvojilo.

Brez nje ni mogel storiti nobene malenkosti. Povsod je morala biti ona v njegovi bližini.

Lepa Angelika je bila iz ugledne plemiške rodbine in bila je precej bogata, ko jo je doktor Bartolo vzel za ženo. Toda še kot dekle in pozneje kot zaročenka je imela vse polno ljubezenskih odnošajev. Bila je ena od tistih žensk, ki ne morejo živeti brez moškega in v katerih življenju ima samo moški glavno in važno ulogo.

Angelika je goljufala svoje starše, ko je bila še mlada deklica. Kljub veliki strogosti in skrbi svojih staršev je imela vedno polno kavalirjev. Nekaj časa je imela gizdalinskega oficirja, nekaj časa zopet bogatega plemiča, izbirala pa si je ljubimce tudi iz stanov, ki ji niso bili enako vredni.

Lep in mlad moški, ki je bil v službi pri njenih starših si je osvojil njeno srce in on aje brez najmanjšega obotavljanja odgovarjala njegovi ljubezni. Celo neki mladi in lepi mizarski pomočnik, ki se je tedaj po oprasku nahajal v palači njenih staršev, se je mogel pohvaliti, da ga je lepa Angelika, ki so jo vsi poznali, uslišala.

Res je, da so dobri starši opazili, da ima njihova hčerka izredno živ temperament in pazili so, da bi vsak škandal preprečili. Storili so vse, kar so mogli, da bi svojo hčerko obvarovali, toda vsi njihovi poskusi so ostali brezuspešni. Smatrali so za najboljšo, da bi Angeliko čimprej poročili. Kmalu so sklenili, da bi bil mladi doktor Bartolo najboljša partija za lepo in živahno Angeliko.

Doktor Bartolo res ni pripadal aristokraciji, kajti njegov oče je bil si nnavadnih ljudi in se je sam povzpел na visoki položaj, ki ga je pozneje zavzemal, toda rodbina Bartolo je bila bogata, od mladega doktorja pa so še vsi pričakovali sijajno karijero. Še tedaj je zavzemal precej odlično mesto pri napoljskem sodišču in že tedaj so si uradniki šepetali med seboj, da ne bo minilo dolgo, ko bo postal predsednik sodišča.

Starši so ponudili svoji hčerki Bartola, toda Angeliki ni mladi doktor prav nič ugajal. Ni se ji zdel dovolj delaven, on ni znal niti jezdit, ne streljati, ne plavati, skratka, ničesar ni imel, kar bi se lepi Angeliki zdelo mikavno. Njegova postava je bila dolga in robata, njegov obraz je bil nagrbančen, niti enega moškega čara ni imel in edino, kar bi ga moglo Angeliki priporočiti, je bilo to, da je vedno strogo pazil na elegantno obleko, ki jo je nosil. To pa ni bilo dovolj za mlado in veselo deklico in Angelika ni hotela pristati na predlog svojih staršev.

Oče ji je pripovedoval, kako bo z mladim doktorjem srečna, mati pa, ki je bila pametna žena, je prepričevala svojo hčerko, da se bo kot žena mnogo lažje vdajala uživanju in različnim športom, kakor kot deklica. To je delovalo. Angelika je res mislila, da bo kot žena mnogo manj izpostavljena nevarnostim, ki so ji pretile pri ljubavnih sestankih, kakor kot deklica.

Tako je prišlo do zaroke in pozneje tudi do poroke.

Bartolo je bil od prvega trenutka do ušes zaljubljen v lepo in mlado deklico. Domišljavec, kakršen je bil Bartolo po svoji naravi, je bil izredno zadovoljen, da aje imel najlepšo ženo v Napolju, kar je Angelika tudi v resnici bila. Pripeljal jo je v razkošno opremljeno palačo, toda lopovska žena ga je že tretji dan njunega zakona prevarala, ne da bi on to vedel.

Pripotoval je kapetan neke ladje. Ta človek je bil nekoč njen ljubimec in sedaj ko sta se z Angeliko po dolgem času zopet srečala, mu je mlada žena brez vsakršnih pomislekov omahnila v naročje. Za tem kapetanom je prišel drugi in za njim tretji in tako je šlo po vrsti in doktor Bartolo je moral biti gluhi in slepi, da ni videl, da njeno srce ne pripada samo njemu. Postal je ljubosumen, toda to mu ni mnogo pomagalo. Pazil je nanjo, hodil je za njo, da bi jo zalotil, toda vse je bilo brez uspeha. Ničesar ni mogel izvedeti, čeprav ga je stalo mnogo truda in mnogo časa, pa tudi denarja, kajti Angelika je znala vse tako uravnati, da bi je mož ne mogel zasačiti.

Imela je sto lažnih naslovov, na katere so ji pisali njeni ljubimci in tako je živela Angelika razuzdano in nemoralno, mladega doktorja Bartola pa je mučila ljubosumnost, kajti mislil je, da mu je žena kljub vsemu zvesta, ker ni imel proti njej nobenih dokazov.

Doktorju Bartolu je bilo silno neprijetno, ko ga je žena prosila za dovoljenje, da sme o karnevalu obiskati svojo dobro prijateljico v Benetkah. Zelo rad bi jo bil spremljal, toda dolžnost najvišjega predsednika sodišča v Rimu mu ni dovoljevala, da bi si vzel dopust. In čeprav s težkim srcem, je vendar ugodil ženini prošnji. Sam jo je spremil na postajo in se mirno poslovil od nje. Toda predsednik apelacijskega sodišča se še ni pripeljal domov, ko je bila Angelika že v Rimu. Odpeljala se je do prve postaje, z drugim vlakom pa se je pripeljala zopet nazaj v mesto njene ljubezni.

In sedaj ko je gledal doktor Bartolo vesele maske, kako so se prerivale spodaj na ulici in se stiskale druga k drugi si je mislil sam pri sebi:

— Prav za prav pa je boljše, da Angelike ni sedaj tukaj, kajti kaj bi delala tako lepa in vesela žena kakor je moja Angelika med karnevalom? Nihče bi je ne mogel kontrolirati v tem pisnem vrvenju. V Benetkah pa je le varno spravljena in prav sem storil, da sem ji dovolil, da obišče svojo prijateljico. Toda kaj bom počenjal sedaj sam tukaj? Tudi meni ne bi škodilo, če bi se vrgel temu vrvenju v naročje, da bi saj enkrat videl, kako se ljudje zabavajo o karnevalu!

Pozvonil je svojemu komorniku in mu ukazal, naj mu priskrbi domino in polmasko.

— Gospod predsednik bi se rad udeležil malo karnevalskih svečanosti? ga je vprašal sluga.

— Iz karnevala izvirajo čestokrat pravde in zato bi ne bilo slabo, če bi to vrvenje malo proučil.

Sluga se je skrivaj za predsednikovim hrbtom zvito nasmehnil. Takoj si je mislil, da gre za poručavanje kakšne mlade in lepe deklice — da pa bi predsednika res zanimalo samo karnevalsko življenje, to se mu je zdelo popolnoma neverjetno.

Kmalu zatem je sluga prinesel zelen domino.

Bartolo si je privezal na obraz polmasko, cilindar si je posadil na glavo, vzel svojo palico in odšel iz hiše. Že na VII. Apiji ga je zajel tok življenja in kakor bi trenil se je znašel na Forumu. Tu je bilo najveselejše.

Forum Rima, kjer so nekoč izrekli sodbe in ki je še dandanašnji najznamenitejši del večnega mesta, je bil pretvoren v gledališče, kjer je igralo več godb in kjer so se ljudje veselili življenja.

Predsednik je obstal v bližini neke male kapele. Videl je

pare, ki so hodili mimo njega, videl je, kako ga je zdaj zdaj pogledalo katero žareče oko in tudi to, da nekateri paskrivnostno izginjajo v manjše ulice, mu ni ostalo nezapaženo. Sicer pa je tudi njega, predsednika najvišjega sodišča v Rimu, mikalo, da bi se pomešal med to množico in poizkušal svoj srečo.

In nanj so začeli padati konfeti, nenadoma pa je začel na svoji rami neko roko in ženski glas mu je zašepetal:

— Ali me hočeš spremljati, zeleni domino?

Doktor Bartolo se zdrzne.

— Prosim, lepa maska, odgovori on lepi in dražestni deklici, ki se je zaupljivo privila k njemu, katere obraz pa je bil s polmasko in s črnim pajčolanom popolnoma zakrit. Prosim te — pusti me, kajti zares nimam časa.

Ko pa je videl, da se stasita postava ne gane od njega, je nadaljeval:

— Kam pa bi me vodila, lepa maska? Izredno me to zanima, kajti tukaj je toliko drugih mladih moških, ki so lepi, ti si pa ravno izbrala mene?

— Izbrala sem tebe, ker mi ugajaš! odgovori maska gracijozno.

— Zares! In vendar mi nisi niti videla obraza! odgovoril je doktor Bartolo.

— Toda ta mrka brada, ki gleda izpod maske, mi silno ugaja, odgovori ženska in se zasmee.

— Ha, ha, ha! Kaj pa če je brada ponarejena? se je zasmejal tudi doktor Bartolo.

— Tega ne verjamem, zeleni domino! Sicer pa se lahko o tem takoj prepričam!

In nežna ženska roka, ki se je iztegnila proti njemu, je rahlo potegnila za brado.

— Vidiš, zeleni domino, se je maska veselo smejala, tvoja brada je naravna! Pojdi z menoj, povedala bi ti rada zanimivo povest!...

— Dobro, šel bom s teboj, se odloči doktor Bartolo, toda pod enim pogojem...

— Ti postavljaš pogoje, zeleni domino? Pozabil si, da jih danes ni!

— Šel bom s teboj, če mi oblubiš, da me boš takoj izpustila, ko bom jaz to hotel.

— Dobro, to ti obljubljam.

In lepa maska je odpeljala predsednika apelacijskega

sodišča s Foruma v neko stransko skoraj prazno ulico, kjer si je Bartolo šele lahko prav ogledal svojo spremljevalko. Imela je prekrasno postavo, ki se je lepo odražala pod kalabrijsko narodno nošo. Brez dvoma je bil tudi njen obraz lep, kajti izpod maske so gledale lepe žareče oči, kadar pa se je pajčolan malo zganil, je Bartolo videl majhna, sladka usteca.

— Predlagala ti bom nekaj, reče neznanka, pelji me v kavarno »Angleži«! Tam bi se rada malo okrepčala.

— Grom in peklo! si je mislil doktor Bartolo na tistem. Ravno v kavarno »Angleži« hoče iti, v kateri je vedno najboljše družba Rima! Toda ker imam zakrit obraz me najbrž nihče ne bo spoznal. Kaj pa če to izve moja žena?

Ah, Angelika mi je že povzročila toliko bridkih trenutkov tako sem bil že ljubosumen radi nje, da sem si prav želel, da bi si privoščil enkrat kakšno pustolovščino. Ko se bo vrnila iz Benetk, ji bom pripovedoval, kako lepo se mi je godilo ob strani lepe maske. To bi gotovo vzbudilo njeno ljubosumnost in tedaj me ne bo več puščala tako samega. To je dobro. Strup lečimo vedno s protistrupom!

— Dobro, sprejemem tvoj predlog, reče Bartolo svoji lepi maski, odpeljal te bom v kavarno »Angleži«, toda po eni uri me boš zapustila, kajneda?

— Tako je! Če boš hotel po eni uri sam oditi, te gotovo ne bom zadrževala! odgovori lepa maska.

Tajinstven opomin

Kavarna »Angleži« je stala na koncu ulice, v kateri sta bila in ni minilo dolgo, ko sta bila pri njej. Doktor Luigi Bartolo je iskal prostora v kavarni, ki je bila nabito polna. Ko je Bartolo potisnil prvemu natakarju v roko srebrn novc, je ta prinesel na teraso majhno mizico in jo pogrnil.

Sedla sta in predsednik apelacijskega sodišča je naročil različne delikatese za okrepčanje. Kalabrijska kmetica se je z njim zelo prijetno zabavala. Ta neznanka je bila duhovita oseba in Bartolu ni bilo žal, da je naletel nanjo.

Njegovi častihlepnosti je bilo ugodeno, ko je videl mlade gospode, ki gledajo njegovo spremljevalko in mu zavidaju to srečo. Naposled sta začela govoriti tudi o ženah. To je bila

tema, ki je doktorja Bartola vedno izredno zanimala in je bila zanj vedno enako privlačna.

— Ali veš, mu reče kalabrijska deklica, da mislim, da ni v vsem Rimu zveste žene!

— Kako misliš to, lepa maska? jo vpraša Bartolo.

— No, če hočete, da vam povem — trdno sem prepričana, da vsaka lepa in mlada žena svojega moža vara!

To je zadelo doktorja Bartola kakor nož v srce in nehotoma se je spomnil svoje Angelike.

Kaj neki dela ona sedaj v Benetkah? Moj Bog, saj je tudi v Benetkah polno mladih in lepih kavalirjev in storil je velike napako, da jo je pustil samo odpotovati.

Čeprav predsednik apelacijskega sodišča ni imel nobenega mnenja o lepih ženah, jih je kljub temu branil.

— Jaz mislim, da pretiravaš, lepa maska, odgovori doktor Bartolo. Res bi se možem v Rimu slabo godilo, če bi morali trepetati za svoje zakonske žene, to se pravi — trepetati za njih vdanost in zvestobo!

— Ah, ti možje ne trepečejo, pristavi maska, kajti po navadi niti ne vedo, da so prevarani. Oni pripovedujejo celo v družbi o zvestobi in vdanosti svojih žena! Navsezadnje pa kdor ne ve, da je prevaran tudi ni varan!

— To ni resnica, reče doktor Bartolo, kdo je varan in tega ne ve, je vreden največjega sočutja. Ta igra v družbi, v kateri je doma, silno smešno ulogo.

— Ali misliš to resno, zeleni domino?! Ha, ha, ha, lahko bi ti pripovedovala o nekem zanimivem dogodku, ki sem se ga baš spomnila in ki se sedaj odigrava!

— Zares? se nasmehne doktor Bartolo. Toda povej mi, lepa maska, ali je tvoja povest resnična?

— Popolnoma resnična, prisegam ti to, zeleni domino, lahko bi ti tudi navedla dokaze, ki bi te popolnoma prepričali o njeni resničnosti.

— Dobro torej, pripoveduj mi, kajti čisto resnico poslušam vedno rad!

— Prisegam ti, zeleni domino, da ti bom pripovedovala samo čisto resnico! nadaljuje kalabrijska kmetica. Gre za mojo mlado prijateljico. Poročena je z nekim gospodom, človekom, ki zavzema v Rimu visok položaj. Moja prijateljica je izredno lepa, to moram pripomniti, njen mož pa je strog, vase zatopljen človek, ki nima v svojem srcu ljubezni...

Doktor Bartolo se je smejal.

— Radi tega nisem zamerila svoji dragi prijateljici, je nadaljevala lepa maska, da je svojega moža od prvega dne zakona varala, toda to je delala tako spretno, da njen mož tega niti oddaleč ni mogel slutiti. Ponaša se z zvestobo svoje žene in ne dovoli, da bi kdo zinil proti njej tudi eno samo besedico. In ta človek je tako domišljav, da si misli, da je nemogoče, da bi ga žena varala. In vendar je strašno varan, posebno sedaj o karnevalu, ko je vse veselo...

In pripovedovalka se je veselo zasmejala, vendar pa ni svoje svilnate maske premaknila z obraza.

Tudi Bartolo se je smejal.

— Pripoveduj, prosim te, dalje o svoji prijateljici, reče predsednik veselo, izredno se zanimam zanjo. Kaj je storila sedaj o karnevalu?

— Ona živi že tri dni s svojim najnovejšim ljubimcem, z nekim lepim, mladim moškim, odgovori maska.

— Ha, ha, ha, to je izvrstno! se je smejal Bartolo. Kaj pa njen mož? Ali je tako neumen, da jo je pustil za tri dni od sebe, posebno še, če je lepa?

— Seveda ji je to dovolil, kajti ona se mu je nalagala, da gre na obisk k svoji prijateljici.

— Prijateljici?! Tako... hm, hm... zamrmra doktor Bartolo. K svoji prijateljici... da, da, to je navadn izgovor v takšnih prilikah — ha, ha, to je že znano!

— Ta prijateljica stanuje v Benetkah, nadaljuje lepa mlada maska, žena pa je samo na videz odpotovala v Benetke. Sedaj pa se nahaja v Rimu in leži sedaj v objemu svojega ljubimca, in pod njegovimi poljubi prav gotovo ne misli na svojega ljubosumnega moža...

Kaj ti je, zeleni domino? Ti si postal nenadoma tako zamišljen... Mar ti ne prija šampanjec?

Doktorja Bartola j espravila povest lepe kalabrijske kmetice v skrbi. Kako je bila ta povest podobna vsemu, kar se je odigralo v njegovi hiši?

Tudi njegova žena Angelika je odpotovala v Benetke, toda ona je odpotovala, o tem je bil prepričan in se ni mogla vrniti v Rim in v tem trenutku najbrž ne leži v naročju svojega ljubimca, ki...

Doktor Bartolo se je prestavljal na stolu, postajal je vedno nemirnejši bi bil odhitel na postajo in odpotoval v Benetke, ali pa naj bi telefoniral?

— Poslušajte me, lepa maska, spregovori doktor Bar-

tolo čez nekaj časa, tvoja povest je lepa, toda zdi se mi, da je izmišljena.

— In vendar ima moja povest to prednost, da je resnična? odgovori maska in se zasmije.

— Tedaj riskira tvoja prijateljica res mnogo! pristavi predsednik zlovoljno. Kaj bi se zgodilo, če bi prišlo njenemu možu na misel da bi telefoniral v Benetke? Prav lahko bi poklical prijateljico svoje žene in jo prosil, naj pride njegova žena k telefonu, da bi rad z njo govoril.

— Niti tedaj bi ne mogel ničesar izvedeti, odgovori lepa maska, morda si se lahko že kedaj prepričal, zeleni domino, da žena nikdar ne izda žene. Vrana ne izključuje vrani oči in žene si medsebojno pomagajo. Ta prijateljica bi rekla lepo gospodu možu, da je odšla njegova žena na izlet ali pa da je bolana, da ne more priti k telefonu. Morda pa bi ga prepričala, da je njegovi ženi dobro in da neprenehoma misli na svojega moža in da namerava celo za en dan skrajšati dogovorjeni dopust, da bi se čimprej vrnila v moževo naročje...

Doktor Bartolo se vgrizne v ustnico. Maska je imela prav. Vsi možje so več ali manj varani, to se ne da odpraviti. S pomočjo telegrafiranja in telefoniranja bi ne mogel ničesar izvedeti. Premišljeval je in premišljeval in naenkrat se mu je zazdelo, da bi moral svoji lepi prijateljici dokazati, da je njena povest neresnična, vendar pa ji je hotel priznati, da je lepo izmišljena.

— Ali ti res verjameš to, lepa maska, jo je vprašal, da bo tvoja prijateljica ostala s svojim ljubimcem cele tri dni? Kje bi se mogla nahajati v Rimu sedaj, kô pa je vsak hotel poln in ni dobiti nikjer niti sobe.

— Saj ljubimca nista v nobenem rimskem hotelu, se maska pomembno zasmije. Za to sta preveč pametna in pretkana, v Rimu bi jih utegnil kdo videti, ti pa najbrž tu i sam veš zeleni domino, da človek v samoti najbolj ljubi.

— Kje sta torej?

— Moja prijateljica je najela za to priliko lepo vilo v gorovju Sabina, odgovori maska.

— Vilo! ... Eno celo vilo ... v gorovju Sabina? je jecjal doktor Bartolo prestrašeno.

— No, da, najela sta celo vilo, ta najemnina pa ne znaša ravno preveč. Najela sta to malo vilo, ker se ne nahaja daleč od Rima in prispe človek lahko vanjo po enourni vožnji s kolickaj hitrimi konji. Tu se nahaja ona sedaj s svojim ljubimcem

in ne vem kaj bi dala za to, če bi mogla slišati, kako se roga svojemu možu. Ha, ha, ha, to se mora smejati norcu, kateremu je tako lepo posadila rogove na glavo.

— Da, da, to je usoda zakonskih mož! reče doktor Bartolo in globoko vzdahne. Može varajo povsod in se jim potem smejejo. Kajneda, lepa maska, prej si rekla, da je mož te tvoje prijateljice v Rimu visok uradnik? Prepričan sem, da poznam v Rimu vse višje uradnike in silno me zanima, kdo je ta nesrečnež, ki ga je žena tako nesramno prevarala. Ali bi mi hotel povedati ime tega ubogega človeka?

— Napisala ti ga bom, reče lepa maska, kajti prisegla sem, da tega imena ne bom spregovorila. Kar pa se ne more in sme povedati, se lahko napiše...

— Ha, ha, ha, res je, kar praviš, lepa maska, tako si zvesta dani besedi in nihče ti ne more ničesar očitati. Tako, tukaj je notez, napiši mi vanj ime!

— O, ne, ne v notez, zeleni domino. Reci natakarku naj prinese pismo in kuverto in jaz ti ne bom napisala samo imena prevaranega moža, temveč tudi vilo, v kateri se srečna zaljubljenca nahajata, jutri pa pismo lahko odpreš, toda poslušaj me, ne prej kakor jutri!

— Oh, to je predolgo in jaz pri najboljši volji ne bom mogel premagati svoje radovednosti.

— No, dobro, tedaj mi vsaj obljubi, da pisma pred večerom ne boš odprl.

— Dobro, to ti obljubljam.

Natakar je prinesel papir, kalabrijska deklica pa je napisala na polo nekaj besed, jo zložila in zalepila v kuverto.

— Tako, dragi prijatelj, je rekla, ko je izročila pismo doktorju Bartolu, morda boš čital v pismu ime svojega najboljšega prijatelja — morda je ta gospod tvoj najboljši prijatelj, zeleni domino!

— Tedaj ga jaz ne bi opozarjal, reče Bartolo in previdno spravi pismo v žep, jaz ne bi storil tega pod nobenim pogojem. Nikdar se ne sme človek mešati v tuje rodbinske zadeve!

— Sedaj pa mi povej, zeleni domino, ga vpraša lepa maska, kaj bi ti storil, če bi se tebi pripetilo kaj takšnega? Saj ne vem, če si oženjen, toda vzemimo, da si! Če bi našel v tej kuverti svoje ime, kaj bi storil tedaj?

— Jaz! zavpije doktor Bartolo in udari s pestjo po mizi. Prevaro bi maščeval s krvjo!

— Ah, kdo bi bil takoj tako krvoločen! To zares ni lepo! pristavi lepa maska in se poredno zasineje.

— Jaz sicer nisem maščevalen, toda — v tem trenutku bi si ne pomišljal niti za hip!

— Koga pa bi ubil, nezvesto ženo ali njenega ljubčka?

— Oba! reče Bartolo odločno.

Tega ne smatram za pravilno, odgovori maska, zakaj b kaznoval ljubimca, nihče mu ne more škoditi tega v zlo, če uporabi lepo priliko, ki se mu ponudi? On ni nate niti z najmanjšim vezan, toda žena — ona si zasluži res strogo kaznen.

— Ubil bi jo, reče doktor Bartolo, niti trenutka bi jo ne trpel več pri sebi!

— Toda tedaj bi postal morilec, zeleni domino!

— Na to bi ni niti ne pomislil, toda... takšen slučaj se meni ne more pripetiti, lepa maska!

— Ali si oženjen, zeleni domino?

— Sem! pritrdi domino. Prekrasno ženico imam, mislim, da je najlepša v Rimu, toda... ona mi je zvesta kot zlato in... Ah, nikdar bi ne mislila na takšno prevaro!

— Kje je sedaj tvoja žena? Zakaj te ni spremljala, da bi videla veselo življenje karnevala?

— Moja žena?... da... ona je odpotovala...

— Odpotovala?... ah, če bi ne bilo indiskretno vprašati kam je odpotovala...

— V... v... in predsednik apelacijskega sodišča v Rimu doktor Luigi Bartolo ni mogel spregovoriti ene besedice. Beseda Benetke mu je zamrla v grlu.

Toda lepa maska od njega tudi ni pričakovala nobenega intimnejšega odgovora. Nenadoma pa je planila s svojega stola pokazalo z roko proti vratom in rekla:

— Ah, to je neka moja dobra prijateljica iz prejšnjih časov! Ustavila se je... Počakaj, zeleni domino, nekaj ji moram povedati, takoj se bom zopet vrnila.

Doktor Bartolo je potrpežljivo čakal četrto ure, ko pa se lepa maska v kalabrijski narodni noši le ni vrnila, je zmajal z glavo in si dejal:

— Potegnila me je in odšla. Prav gotovo ni bila pri vrtih prijateljica, kateri je hotela nekaj povedati, temveč kakšen dober prijatelj, katerega družba ji je najbrž bolj ugajala kakor moja... Da, da, ženske... Prav za prav bi se mi ne bilo niti treba spuščati v to pustolovščino — jaz predsednik apelacijskega sodišča v Rimu! Zares, bilo je pod mojo častjo, da sem

sedel pri mizi z masko in pil z njo šampanjec! K sreči me ni nihče videl in spoznal!

Sedaj pa moram prečitati pismo, ki mi ga je maska dala, si je dejal na tihem, nisem ravno radoveden, vendar pa bi rad vedel, kdo je višji uradnik, ki ga žena tako nesramno vara?

Po teh besedah je potegnil doktor Bartolo pismo iz žepa, odprl kuverto in vzel iz nje papir. Naenkrat se je vzravnal in vstal s stola, v naslednjem trenutku pa se je zopet sesedel.

— Oprostite, gospod, reče natak, ki je skočil k njemu. Ali vam je postalo slabo? Želite morda čašo sveže vode?

— Poberite se mi izpred oči! zavpije doktor Bartolo divje. Še vedno je držal list v roki.

— Zmotil sem se, najbrž sem se zmotil, je šepetal zbežano. To je gotovo storila samo prokleta maska, katere nisem mogel spoznati, da bi me razdražila!

In ponovno je čital vrstice, ki so bile napisane na poli papirja:

»Če bi radi izvedeli ime moža, ki ga je njegova žena prevarala, naj vam povem, da je pravo ime tega človeka doktor Luigi Bartolo, predsednik apelacijskega sodišča v Rimu. Njegova dobra in lepa Angelika se nahaja sedaj v vili Roži, ki stoji na poti v gorovje Sabino v prekrasni okolici. Toda prosim Vas, ohranite to vest strogo tajno, kajti če bi družba izvedela, da je doktor Bartolo tako ostudno varan, bi se smejala...

— Smejala... smejala... ponovi doktor Bartolo tako glasno, da so se gostje pri sosednih mizah začeli obračati in ga opazovati.

Vsi so mislili, da je pijan.

Začel je premišljevati. Sedaj so mu prišle na misel neke okoliščine, ki so se mu pri tem potovanju svoje žene zdele sumljive. Zakaj je vzela s seboj popolnoma majhen kovčeg, zakaj ni dovolila, da bi njene prijateljci brzojavno javil njen prihod v Benetke?

— Nenadoma bi rada prišla k njej, mu je rekla pri odhodu, presenetila bi jo rada.

In čim več je doktor Bartolo premišljeval o tej zadevi, je postajalo prepričanje, da je ravno on tisti srečni mož, ki je tako nesramno prevaran, vedno trdnejše.

— Kdo neki je ta nesrečnež! se je na tihem izpraševal. Kdo mi je mogel ugrabiti njeno srce? Njeno srce mi je ukra-

deno! Ha, ha, žena, ki zna tako urediti vso stvar, ne vara moža prvič!

Bartola je prevzela divja jeza.

— Brez pomišljanja jo bom ubil, si je dejal, takoj bom odšel v vilo Rožo, najel si bom najhitrejšega izvoščka! Toda predvsem si moram kupiti samokres!

Vrgel je zlatnik natakarju in skoraj oddirjal iz kavarne. Takoj se je napotil v trgovino z orožjem.

Izbral si je najboljši angleški samokres, kupil je potrebno število nabojev. Vse je spravil v žep in odšel iz trgovine, da bi najel kočijo, ki ga bo odpeljala do vile Rože.

Med kraljevanjem karnevala ni bilo lahko najti kočije, kajti vse so bile zasedene.

Doktor Bartolo je ježno pogledoval na uro.

— Že je minila deseta ura ponoči! si je dejal. In to mu je bilo ravno dobro došlo, kajti svojo ženo je hotel presenetiti ponoči.

Naposled je naletel na kočijaža, ki je bil pripravljen voziti ga. Doktor Bartolo je sedel v kočijo in obljubil kočijažu dobro napitnino, če bo z vso silo podil konje. Na uri predsednika apelacijskega sodišča je bilo nekaj minut pred poldnavajsto, ko se je kočija ustavila pred začetkom gorovja Sabine. Odtod je bilo do vile še pet minut hoda. To je predsednik vedel in zato je moral tukaj obstati. Odpustil je kočijaža, kajti potem mu je bilo vseeno, kako se bo vrnil v Rim.

Tako je stopal proti vili Roži.

Morda se je ta vila nekoč po vsej pravici imenovala Roža, toda sedaj ji to ime ni več pristojalo, ker je bila prilično zanemarjena, ker že dolgo ni v njej nihče prebival.

Tisti Setego, ki so ga poznali kot najboljšega detektiva v Rimu, in ki je delal temne kupčije, je najel celo vilo, ker je tako oddaljeno mesto potreboval za svoje interese in tako je stari Novo, ki je bil Setegova desna roka, dal vilo lepi Angeliki za tri dni v najem.

Predsednik apelacijskega sodišča se je moral plaziti skozi divje grmovje, ki je bilo nekoč najbrž prekrasno urejeno, dokler ni naposled v temi zagledal pred seboj vile. Samo v prvem nadstropju so bila okna razsvetljena, pa še ta so bila zastrta z gostimi zavesami.

Bartolo se je plazil okrog hiše kakor sestradan volk, njegovo stanje pa je postajalo vedno bolj divje. Še vedno je bil prepričan, da se je lepa maska z njim samo pošalila, še vedno

se je nadejal, da je vse samo nedolžna karnevalska šala. Na drugi strani pa se je njegova ljubostinnost vedno bolj razvnela.

Nenadoma se doktor Bartolo razveseli. V temi je naletel v bližini vile na lestev. Ogledal si jo je in spoznal, da je dovolj dolga, da bo po njej lahko prispel na balkon, ki je bil baš pred razsvetljenimi okni. Ko bo enkrat na balkonu, se mu bo morda posrečilo, da bo videl, kaj se godi v hiši, ali pa da bi vsaj kaj slišal.

Počasi in popolnoma neslišno je priplezal na balkon. Stal je pred enim od razsvetljenih oken in poskušal, da bi videl kaj v notranjost. Svilnate zavese so bile strnjene, videti ni mogel ničesar, naslonil je uho na steklo okna in poslušal.

Naenkrat pa se je krčevito stresel... Z naglo kretnjo je potegnil samokres iz žepa in ga dvignil ter pomeril z njim...

Žrtev svoje strasti

Če je bil v Rimu človek, ki se ni niti malo zanimal za karnevalsko življenje, katerega pisano in veselo življenje ni moglo pritegniti v svoj vrtinec, je bil to lord Harry Darsi. Še vedno je bil v Italiji, naselil se je v Rimu, najel je tukaj lepo vilo. Toda v tej veliki in lepi hiši je stanoval popolnoma sam in živel življenje priseljencev.

Imel je samo najnujnejše služabnike, ki so mu stregli pod poveljstvom komornika Vitora.

Komornik Vitor je skrbel za vse in nabavljal vse potrebno, lord Darsi pa je gledal samo v svoje knjige. Podnevi ni hodil iz hiše, če pa je to le storil, je obiskoval muzeje ali pa zahajal v okolico Rima.

Darsijeva duša je bila vedno razdražena. On ni mogel razumeti zakaj je Julija po obsodbi, izrečeni nad Giuseppom Musolinom tako nenadoma izginila, zakaj je pobegnila od njega?

O tem je govoril s svojim komornikom Vitorjem, ki je postal na žalost njegov zaupnik, kajti pred njim ni skrival nobene tajne, ta pa je znal postaviti Julijo v takšno luč in lorda tako razočarati, da je postajala njegova nestrpnost od dne do dne silnejša. Viktor mu je govoril, da ga je Julija sprejela tedaj pri razpravi Giuseppa Musolina gotovo samo zato tako prijazno, ker se že dolgo nista videla, da pa je med časom dolge

ločitve gotovo že dala svoje sce drugemu, izključeval ni niti možnosti, da se druží Musolinova hčerka tudi z vsemi moškimi, med katerimi stalno živi. V začetku se je lord sicer žalostil nad takšnim klevetanjem, toda čeprav tega ni verjel, je vsaki-krat padla v njegovo srce kaplja strupa.

Lord Darsi se ni niti malo jezil na Julijo, s svojim bistrim umom je uvidel, da je Julija še vedno svobodna, da razpolaga s samo seboj in da bi bilo mogoče, da je darovala svoje srce komu drugemu. Da pa je hotela z njim v Napolju igrati samo komedijo — tega ni mogel razumeti.

Mar mu ni v mali zagovorniški sobici omahnila na prsi, mar ga ni ljubila, ker mu je odgovarjala na njegove poljube? Mar mu ni zagotavljala, da ga toplo in iskreno ljubi in da je med časom odkar se nista videla, vedno mislila samo nanj?

In potem — tako nenadoma je izginila kakor da bi se bila udrla v zemljo. Nobenega glasu ni več od nje, lord Darsi ni dobil več pisma, niti besede v pozdrav. Nobenega pozdrava ni bilo od nje in vendar bi mu ga lahko poslala, ker je vedela, da se še vedno nahaja v Italiji in da jo išče.

Lord Harry Darsi je podnevi in ponoči premišljeval o tej zagonetki in vendar je ni mogel rešiti.

In naposled ga je začela moriti misel, da ga Julija ni nikdar ljubila in da je dala svoje srce drugemu moškemu.

Naj bo kakorkoli — lord Darsi je vedno bolj obupoval in odtegnil se je vsemu svetu.

Nekaj časa se je celo resno bavil z mislijo, da bi popolnoma zapustil Italijo in da bi se nastanil v enem svojih gradov v Angliji ali pa v Škotski.

Toda zemlje, v kateri se je seznanil z Julijo, ni mogel zapustiti. Italijo je ljubil prav tako kakor svojo domovino, ker je Julija dihala italijanski zrak in živela v Italiji. Tako je najel v Rimu lepo in elegantno vilo, ostal je v velikem mestu in si prizadeval, da bi s proučevanjem in dobrimi knjigami pozabil na svoje gorje in se rešil žalostnih misli, ki so ga neprenehoma mučile.

Nekega dne je lord Harry Darsi obiskal angleškega poslanika v Rimu proti svoji volji.

Poslanik je priredil neko svečanost in povabil lorda Darsija, ki pri najboljši volji ni mogel povabila odbiti, ker bi bila to velika žalitev ne samo za poslanika, temveč tudi za Anglijo. Vsi uglednejši Angleži, ki so tedaj živeli v Rimu, so se srečali ta večer pri poslaništvu, tu je bila zbrana vsa odličnejša rimska družba.

Tudi Darsi je prišel in se tukaj seznanil z dražestno Angeliko, soprogo doktorja Bartola. Ne da bi vedel in to hotel je vnel srce mladi in lepi plavolasi ženi, vžgal je v njej strast, ki ni poznala premagovanja.

Lord Harry Darsi ni plesal in medtem ko so se elegantni pari vrteli po dvorani, je stal naslonjen k stebru in s sočutnim smehljajem motril plesalce.

Nenadoma pa je obstala pred njim prekrasna postava zavita v svilo in čipke, lahko se mu je priklonila in rekla:

— Mylord, prosim tale valček!

Če bi bil lord Darsi prosilko odbil, bi bila zanjo to strašna razžalitev. In ni mu preostajalo drugega, kakor da je ovil svoje roke krog vitkega stasa mlade plesalke in se pomešal med ostale plesalce.

Angelika je plesala lahko, izvrstno in neutrudljivo. Ko je ples končal ji je lord Darsi ponudil roko, da bi jo odvedl na njen prostor, kakor se to kavalirju spodobi, ona pa ga je prosila, da bi jo odpeljal v neko malo sobico, ki je bila ob dvorani, da bi si tam malo odpočila. Tako je bil lord Darsi njen kavalir ves večer. Mlada Angelika je bila duhovita in vesela žena in znala je prav dobro razgnati zamišljenost, ki je lorda Darsija vedno morila.

Celi dve uri je bil lord Harry Darsi v prijetni zabavi z lepo Angeliko in med tem časom je pozabil na vse skrbi, ki so ga morale.

Angelika je bila ena izmed tistih mnogih žena, ki se ne znajo obvladati, kadar se strast v njih srcih razplamti. Ko se je ta večer poslovila od lorda, mu je rekla:

— Videti se še morava, mylord, kajti, zares — v vsej rimski družbi nisem naletela na človeka, s katerim bi se bila tako prijetno zabavala, kakor sem se z vami! Prosim vas, mylord, da naju izvolite kak večer obiskati, mojega moža bo izredno veselilo, da vas bo lahko sprejel v svojem domu, jaz pa ... jaz bom srečna —

Lord Harry Darsi je res prišel nekega večera v hišo predsednika apelacijskega sodišča in je bil od doktorja Bartola izredno prijetno, od lepe in mlade gospe Angelike pa izredno ljubeznjivo sprejet.

Predsednik doktor Bartolo se je ponašal s tem, da se je lord Darsi odzval vabilu njegove žene, kajti dobro je vedel, da ugledni in bogati angleški lord dvigne sloves hiše, v kateri je bil nekoč gost.

Angelika je bila ta večer posebno duhovita in ljubeznjiva, storila je vse, kar je vedela in znala, da bi si mladega angleškega lorda pridobila zase.

Samo po sebi je umevno, da se ji to ni posrečilo — kajti kdor je nosil enkrat v srcu Julijino sliko, ni bil več pristopen lepim besedam in tajnim vabilom, nobena boginja lepote bi ga ne mogla odvrniti od Julije.

Še enkrat mu je dala lepa in vesela Angelika priliko, da bi se ji približal.

Da bi dosegla svoj namen, je priredila v okolico Rima z mladim lordom kratek izlet. Pripovedovala je lordu, da se v gorovju Sabina nahaja samostan, v katerem je mnogo redkih del. Darsi, ki je bil izreden prijatelj knjig, je takoj sklenil, da bo obiskal stari samostan. Lepa Angelika mu je zagotavljala, da njega ne bodo sprejeli v samostan, ponudila se je, da bi ona po protekciji, kot dobra znananka predstojnika samostana, dosegla, da bi dobil prost vstop v samostan.

Nekega dne je prišla lepa Angelika v elegantni kočiji po lorda Harryja, da bi se odpeljala v samostan. Angelika je sama imela ulogo kočijaša. Ob njej je sedel kočijaž, kateremu je izdala strogo naredbo, da se napravi bolnega in se vrne v Rim, ko bo do prispel do gozda.

Tako je Angelika ostala sama z lepim Angležem. Vozila sta se skozi prekrasen in skrivnosten gozd.

Naenkrat pa se je zazdelo Angeliki, da bi bilo dobro, če bi si konji malo odpočili. Z mladim lordom sta stopila iz kočije in sedla pod veliko palmo.

Sedela sta drug drugemu tako blizu, da je bila lordu potrebna samo ena kretnja, pa bi naslonil Angelikino glavo na svoje prsi in jo poljubljal, kolikor bi se mu hotelo. Toda lord Darsi ni niti pomislil na to, lepa Angelika pa je drhtela skrivaj od strasti, jezila se je in ni si mogla raztolmačiti, da more ostati lord tako hladen. Naposled pa je ugotovila, da je lord Darsi Anglež in kot takšen je hladnokrven in se mu strast ne vname tako hitro.

V tej smeri je razvijala svoj načrt. Zvečer se je vrnila k svojemu možu, koprnjenje po ljubezni lepega lorda Darsija pa je raslo vedno bolj.

Temu koprnjenju pa se je še pridružila zavest, da je nesramno odbita in to jo je bolelo. In prisegla si je, da lord Darsi mora biti njen, premagati je hotela tega oholega Angleža. Na kakšen način se ji je to posrečilo, nam je že znano.

Angelika si ni ničesar očitala, ko je vzela na pomoč slavnega detektiva Setega, človeka, ki je storil vse, kar je kdo zahteval od njega, samo če mu je kdo dobro plačal. Ni se sramovala, ko je posiskala detektiva Setega in njegovega pomagača starega Novo in

se z njima dogovorila o načrtu, ki nikakor ni bil primeren za most, preko katerega dosežemo ljubezen ljubljenega človeka, kajti ta načrt je bil združen z nasiljem, ki nas sicer mnogokrat privede do cilja, samo v ljubezni ne more ničesar doseči.

Lordu Harryju Darsiju se ni niti sanjalo kakšna nevihta se zbira nad njegovo glavo. Lepe Angelike ni videl celih štirinajst dni, kajti nikamor se ni ganil od znanstvenega dela, ki ga je proučeval. Niti karneval ga ni spravil od njegovega študija in od načina njegovega življenja.

Ni se oziral na hrup in vrvenje na ulicah, veselje, ki je vladalo krog njega ni spravilo iz ravnotežja, vendar pa ni mogel več vzdržati nad knjigo, odšel je na ulico malo na sveži zrak. Odločil se je, da bo napravil kratek izlet. K nesreči Vitorja ni bilo doma. Kot Italijan se je veselo zabaval na karnevalu, ne da bi se pri tem zmenil za svojega gospodarja. Tako je bil lord prisiljen sam oditi na izprehod.

Oblečen v črno obleko kakor navadno, pokrit s širokim panama slamnikom in elegantno palico v roki, je lord hitel preko Koloseja in ko je prišel do rimskih vrat se tudi ni ustavil.

Daleč od vsega hrupa se je mirno izprehajal in si oddahnil. Nenadoma pa se je znašla pred njim lepa maskirana ženska in mu začela nežno šepetati:

— Pojdi z menoj, lepi tujec, pojdi z menoj, da se bova malo zabavala!

Komaj pa se je otresel te vsiljive ženske, se mu je pridružil menih, ki je bil tako pijan, da se je komaj držal na nogah in ga prosil miloščine. Lordu naposled ni preostajalo drugega, kakor da s palico spodi tega pijanca od sebe. Zopet je hodil sam dokler niso bila rimska vrata že daleč za njim in je ugotovil, da se nahaja na državni cesti.

Ko se je približal palmovemu gozdičku, so nenadoma planili izza drevja štirje maskirani moški. Eden od njih je imel pasjo glavo, zavrt je bil v pasjo kožo, drugi je predstavljal konja, tretji je izgledal kakor siromašni potnik, ves raztrgan, četrti pa je bil oblečen v pisano obleko, ki je bila sestavljena iz najrazličnejših komadov barvastega sukna.

Darsi je hotel hitro nadeljevati svoj pot, toda štirje maskirani so ga obkrožili.

— Kam nameravate, lepi tujec? ga je vprašal eden od teh ljudi. Mar ne veste, da je danes karneval — pridite, danes morate tudi vi biti veseli, proslavljati morate naš praznik! Petji nas v gostilnico, da bomo jedli in pili!

Mladi lord potegne hitro iz žepa svojo denarnico, ponudi jim nekaj srebrnikov in reče:

— Tukaj imate in pijte!

Šel je dalje in baš ko je hotel zaviti za ovinek in se izgubiti med palmami, je opazil, da gredo trije za njim.

— Vsiljiva in predrzna sodrga! si je mislil lord na tihem. Ne preostaja mi zopet ničesar drugega kakor da uporabim proti tem vsiljivcem palico.

Toda tokrat se je lord zmotil. Ko so maske prišle do njega so vedno bolj silile vanj.

Mladi lord se je razjezil in zavpil:

— Glejte da izginete!

Toda trije so planili nanj, prijeli so ga za roke in preden je mogel lord Darsi to preprečiti, so vrgli čezenj vrečo, ki je zakrila njegovo glavo in zgornji del telesa. Mladi Anglež se je hotel osvoboditi, toda z rokami ni mogel napraviti več niti kretnje.

Dvignili so ga in ga odnesli, čez nekaj minut pa so ga zopet previdno postavili na tla.

Darsi je takoj opazil, da ga niso spustili na gozdna tla, temveč na neke deske. Čutil je, da so ga posadili v kočijo in ga peljali daleč od Rima, daleč v globino gozda. Lord je bil trno prepričan, da je padel banditom v roke.

Toda kam ga peljejo ti razbojniki? Gotovo ga nameravajo odvesti v kakšno skrito votlino, da bi mu tam vzeli čimveč denarja.

— Skoraj bi dejal, da pri tej priliki ne bom izgubil glave, si je mislil lord Darsi na tihem, kajti ti prokleti banditi gledajo samo na denar in na ničesar drugega. Moje krvi ne bodo brez potrebe prelivali! Najboljše je, da sem popolnoma miren!

Votlina ali pa kakšno drugo mesto, kamor so ga peljali, ni bilo daleč od Rima, kajti niso se še vozili dobre pol ure po mehkih gozdnih tleh, ko se je kočija ustavila in lorda Darsija so zopet dvignili in ga nekam odnesli.

Slišal je kako so se nenadoma odprla neka vrata in za njimi druga in vrečo so mu sneli z glave...

Sedaj je lord Darsi zagledal svetlobo, ki je prihajala od elegantne svetiljke. Videl je, kako je neka postava odšla iz sofe in prepričan je bil, da je spoznal v njej enega izmed banditov. Z bliskovito naglico je planil k vratom, toda prispel je prepozno, vrata so bila že zaklenjena. Lord je bil ujet, kajti vrat ni mogel odpreti, niti razbiti in sedaj je začel ogledovati svoj zapor.

— Zares, je dejal in se nasmehnil, ti banditi se v marsičem razlikujejo od ostalih razbojnikov, s katerimi sem se imel priliko

do sedaj seznaniti. Kakor se mi zdi, so me prinesli v neko elegantno hišo, to vidim po elegantnem in bogatem pohištvi. Ne, ne bom gledal na nekaj tisoč lir, če me bodo potem knalu zopet izpustili na svobodo.

In lord je sedel na naslonjač in da bi se malo pomiril, si je prižgal cigareto.

Komaj pa si je prižgal cigareto, ko se je ključ v ključavnici obrnil in vrata se odpro...

Lordu Darsiju se izvije iz prsi vzklik presenečenja. Namesto razbojnika se je pojavila na pragu lepa mlada dama, ki je stopila v elegantno opremljeno sobo, dama, ki je bila oblečena v prekrasno toaleto.

— Torej ne razbojnik, temveč lepa mlada dama! si je mislil lord Darsi. Grom in peklo, torej ni nič hudega, jaz pa sem mislil, da so me dobili razbojniki v svoje gnezdo, gre torej samo za malo karnevalsko šalo...

V tem trenutku pa je obstal mladi lord kakor okamenel, kajti, ko je mlada dama stopila k njemu, je spoznal v njej lepo Angelko, ženo predsednika Bartola.

— Pozdravljam vas v svojem domu, reče lepa Angelka, ko mu je pristrčno stisnila roko. Kajneda, mylord, da se ne jezite name, da sem vas na tako nenavaden način pripeljala na ljubavni sestanek! Preostajalo mi ni ničesar drugega, kajti lord se me je izogibal, jaz pa sem morala govoriti z vami, kajti mnogo, mnogo vam imam povedati, mylord...

Mladi Anglež je neodločno nagubančil svoje lepo visoko čelo. Resno in karajoče je gledal zapeljivo ženo, ki je stala pred njim in ki je izzivalno razgalila ženske dražesti, s katerimi jo je narava bogato obdarila.

— Signora, reče mladi lord, nikdar bi si ne bil mislil, da bi se kedaj, dama, ki uživa splošno spoštovanje in ugled, mogla odločiti za takšno karnevalsko šalo! Toda sedaj vidim, da se v Italiji, deželi pustolovščin, dogajajo tudi takšne stvari in da se ne sramujejo takšnih nedostojnih šal!

— Mylord, odgovori Angelika, to, da sem vas privedla sem, nikakor ne smete smatrati za šalo — to je svečana resnica, ki me je prisilila k temu, da uporabim takšno pot, da bi sklenila bližje prijateljstvo.

— Res?! Za Boga, kaj mislite s tem, signora?

V tem trenutku je Angelika vztrepetala po vsem telesu, planila je k Angležu, ga krčevito prijala za obe roki in mu dejala razdraženo:

— Človek, ali zares ne razumeš kaj pomeni, če pripelje mla-

da žena s silo moškega v svojo hišo? Ali ne slutiš, da me sili k temu najčistejše čuvstvo, ljubljeni človek, in da to ni ničesar drugega kakor ljubezen!

— Ljubezen?! ... Darši spregovori to besedo skoraj z grozo. Sedaj mu je bilo vse jasno, sedaj je vedel, da se je Angelikina strast vnela zanj.

— Signora, reče mladi Anglež čez nekaj časa, rotim vas, pomirite se, premislite to, kar ste mi pravkar rekli! Kako smete govoriti o ljubezni, če ste žena drugega moža, moža, ki zavzema v družbi spoštovanje? Mar se ne zavedate, da je to zločin, velika krivica, ki jo delate svojemu možu, če se niti ne ozirate na to, da vam moram že vnaprej povedati, da ne bom nikdar prišel v položaj, da bi se odzval vaši ljubezni — nikdar, poudarjam, signora!

— Nikdar! ... Nikdar! ... je zahropila Angelika in se odmaknila od lorda. Ne, ne, te besede nisem še nikdar slišala! Kako je mogoče, da se mi upiraš? Ali nisem dovolj lepa? ... Poglej me samo, poglej v moje hrepeneče oči! ... O, če me ne uslišiš, tedaj bom nesrečna do groba!

Razširila je roke in ponovno planila k lordu ter ga objela, lord pa se ni dal zapeljati.

Z naglo kretnjo se mu je posrečilo, da se je osvobodil mlade in zapeljive žene.

— Proč! je lord Darsi zavpil razjareno. Vi pripadate svojemu možu, moja ljubezen pa pripada drugi!

— Ha, ha, ha, dragi! sikne Angelika kakor kača. To je torej vzrok?

— Da, signora, jaz ljubim drugo, njej pripadam z dušo in telesom in četudi je morda ne bom mogel imenovati nikdar svoje, jo bom ljubil do svojega poslednjega diha!

Angelikine oči so se čudno zasvetile.

— Kdo pa ... kdo je ta druga? ...

— Signora, to je moja tajnost in te tajne ne bo od mene nihče izvedel, odgovori mladi Anglež. Sedaj pa vas prosim, da napravite enkrat konec tej komediji!

— Nikdar! krikne Angelika. Poslušaj me, bedak! Tukaj sva popolnoma sama, nihče naju ne vidi, pridi torej in daj, da bova uživala ... Samo eno edino noč hočem preživeti s teboj, potem pa bom pripadala drugim.

— Kdor je bil samo eno edino noč nezvest, je bil nezvest vse življenje! odgovori lord. Ne, madame, midva nimava med seboj nobenega opravka.

— Ti me torej odbijaš?!...

— Da in tisočkrat da!

— Dobro, odgovori Angelika, če nočeš ti poljubiti mene, bom pa poljubila jaz tebe!

Te besede je spregovorila kakor blazna, potem pa je še enkrat planila k mlademu angleškemu lordu, njene roke so se ovile krog njegovega vratu, njene ustnice pa so iskale njegove .

— Znorela je!... Pustite me!... je vpil lord Darsi. Jaz...

tavka ni mogel končati. Nenadoma je odjeknil strel, šipe na oknih so se razletele...

— Usmiljeni Bog, zadeta sem... ubita sem!... zaječi lepa Angelika prestrašeno in se okrvavljena zgrudi na tla sredi sobe.

Pravica ji je plačala nezvestobo.

Amerikanski dvoboj

Lord Harry Darsi osupne. Nekaj trenutkov ni ničesar videl, kajti mala soba se je napolnila z dimom, tudi zavedel se ni v prvem trenutku. Zatem pa je slišal, kako je nekdo lomil okna, slišal je ropotanje z vrati, ki so vodila na balkon in v naslednjem trenutku so bila vrata že odprta...

Moški je obstal pred njim, na tem obrazu pa sta se zrcalila strah in osuplost obenem.

Obraz tega človeka je bil strašno spačen, tako da je bil podoban divji zveri, njegove oči so bile izbuljene in so divje merile mladega lorda, dvignjena roka pa je pretila, kakor da bi iskala lordov vrat.

— Lopov! Ničvrednež! se je izvilo temu človeku iz prsi, ki je držal v roki samokres, iz katerega se je še kadilo. Ha, ha, ha, sedaj boš prejel tudi ti zaslužen plačilo, kakor tale tukaj, ki se valja na tleh v svoji lastni krvi.

Lord je mislil, da ima posla s kakšnim zblaznelim človekom, zato se je hotel zavarovati in skočil je na stran.

V naslednjem trenutku je zgrabil polblaznega za roko s svojo železno močjo in ga prisilil, da je roko z orožjem povestil. Moški pa je zopet pobesnel in zavpil:

— Ha, sedaj sem vas spoznal!... Vi ste lord Darsi... Vi ste torej zapeljali mojo mlado ženo! Vi ste lopov, ki je poteptal mojo čast...

— Vi pa ste doktor Bartolo, spregovori mladi lord, ki je še-

le sedaj vedel s kim ima opravka. Usmiljeni Bog, kaj ste vendar storili? Svojo mlado ženo ste ubili!

— Ali naj bi ne smel tega storiti? vpraša doktor Bartolo porogljivo. Ne, ne, če bi stal še enkrat pred odločitvijo, bi jo zopet popolnoma hladnokrvno ubil! Vi pa, vi ste mi vzeli orožje, vi ste mi preprečili, da še vas kaznujem kakor ste si to zaslužili, toda vseeno zahtevam, da mi daste zadoščenje za žalitev, ki ste mi jo povzročili!

— Storil bom vse, kar zahtevate od mene, odgovori mladi Anglež, toda ne prej, preden me mirno ne poslušate, doktor Bartolo! Sicer pa mislim, da je važnejše, da oskrbiva za nesrečnico, ki leži na tleh, morda ji lahko še pomagava!

Darsi je spravil samokres v žep, da doktor Bartolo ne bi imel prilike povzročiti še kakšno nesrečo, in se sklonil k nesrečnici. Pokleknil je k lepi Angeliki. En sam pogled na njo mu je povedal, da je vse prepozno. Angelika sicer še ni bila mrtva, toda borila se je s smrtjo. Krogla iz moževega samokresa jo je zadela naravnost v srce.

— Poglejte, kaj ste storili! reče lord Darsi in pokaže na umirajočo ženo. Uničili ste življenje, ki ga je ustvaril Bog! in vendar ni bilo med menoj in njo ničesar, kar bi vas moglo prisliliti k temu strašnemu dejanju!

— To je moja pravica, pravica moža, katerega je strašno prevarala! odgovori ježno doktor Bartolo. In če bi vedel, da jo bom rešil, če bi stopil samo do hišnih vrat, tega ne bi storil!

— Jaz pa bi storil to brez najmanjšega pomišljanja! pristavi lord. Toda ah, ona hoče govoriti, ona mora z vami govoriti, opravičiti se vam mora!

— Jaz ji ne verjamem niti besedice! odgovori Bartolo zamolklo. Vsaka beseda, ki bi jo spregovorile njene ustnice bi bila laž, to vem že vnaprej. Kajti ženi, ki je enkrat prevarala svojega moža — ne verjame nihče več!

— Rešite me! Rešite me!... so spregovorile blede in drhteče ustnice umirajoče. O, moj Bog... saj jaz še ne bom umrla... usmilite se me, lord Darsi!

— Poslušajte me, gospa Angelika, reče mladi Anglež in potisne svojo roko pod glavo z zlato-rumeni kodrčki, poslušajte me! Ne bo minilo dolgo, ko boste stali pred prestolom Vsemogočnega in tam boste odgovarjali za vse, kar ste storili!

Prepričan sem, da vam bo Bog vse oprostil vaša sveta dolžnost pa je, da operete tudi mene, kajti vi veste prav dobro, da

sem jaz popolnoma nedolžen pri tem nezaslišanem zločinu, ki je sedaj izvršen nad vami!

Govorite, pri Bogu, rotim vas, ali sem storil kedaj kaj, kar bi vas moglo navdati z upanjem, da vam bom dajal kedaj ljubezni? Ali sem samo enkrat prišel v vašo bližino, ali so kedaj počivali moji pogledi na vas, proseč ljubezni?

— Da, ona mora to povedati! reče zdajci doktor Bartolo. To hočem slišati!

Angelika je napela vse svoje moči, da bi se vzravнала, njena mala usteca so se odprla. Lord Darsi je videl, da bi rada govorila, toda v trenutku, ko je spregovorila besedico »jaz«, ji je udrla kri iz ust, Angelika je omahnila po tleh, njene oči pa so ostale motne. Zadnjikrat se je streslo njeno lepo telo in vse je bilo končano.

— Mrtva je! reče lord Darsi resno.

— Res je, mrtva je! reče tudi doktor Bartolo, ko je stopil malo bližje. Nič zato, to si je popolnoma zaslužila; zato kar sem tukaj storil bom moral jaz sam odgovarjati, sicer pa se nađejam, mylord, da boste vsaj toliko poštene in pravični, da boste molčali o vsem.

Lord Darsi se vzravna. Prezirljivo pogleda doktorja Bartola, potem pa reče popolnoma mirno:

— Jaz vam ne dajem niti najmanj pravice, da bi govorili o moji časti in poštenosti, gospod! Odločno vam prepovedujem, da govorite v takšnem tonu! Jaz bi imel pravico soditi vas, kajti to kar ste tukaj storili, ni bilo ničesar drugega, kako podel in zahrbtnen umor nad slabotno ženo.

— Ali smatrate vi to za umor, če ubije mož svojo nezvesto ženo! se doktor Bartolo porogljivo zasmee. Sicer pa, vse to sem dolžan poravnati samo s svojo vestjo.

— Če vas tudi jaz ne izdam, madaljuje mladi lord, veste sami najboljše, kaj vam je storiti pri tej priliki! Sedaj pa prosim še nekaj besed!

Moja dolžnost je, da sam pripovedujem o vsem, kar se je tukaj pripetilo! Vaša soproga je bila zaljubljena vame, to sem slišal iz njenih ust in povedal vam bom popolno resnico! Na današnjem izletu so me napadli, vrgli so mi čez glavo veliko vrečo in me prinesli sem.

— S silo?!... je vpraša doktor Bartolo porogljivo, Mylord, ali bi me morda radi s svojim pripovedovanjem prepričali, da so vas s silo privedli sem?

— Ton, v katerem govorite z menoj, me nikakor ne more

užahiti! odgovori lord Darsi. Kar govorim, je popolna resnica, kajti laži bi se sramoval, laž pa je mojemu življenju tuja in odvratna. Mene so torej s silo pripeljali v to hišo in tukaj me je sprejela gospa Angelika in mi izjavila z žarečimi očmi, da me ljubi. Odgovoril sem ji, da me ne more ganiti njena ljubezen, ker nosim v svojem srcu sliko druge...

— To vam kdo lahko verjame, lahko pa tudi ne! se porogljivo zasmee doktor Bartolo. Naj bo kakorkoli, jaz sem vas zalotil pri svoji ženi in radi tega zahtevam od vas zadoščenje!

— Zadoščenje?!

— Kakor je v navadi med poštenimi ljudmi! odgovori doktor Bartolo kratko.

— Ah, vi mislite viteško zadoščenje z orožjem! vzklikne lord Harry Darsi. Prav, jaz sem tudi za to pripravljen. Pošljite mi torej svoje priče in jaz se bom z njimi o vsem dogovoril!

• Darsi je po teh besedah obrnil doktorju Bartolu hrbet, ta pa je skočil k vratom in mu preprečil izhod.

— Nisva še končala! zavpije predsednik apelacijskega sodišča ježno. Še me morate poslušati!

— Govorite prosim! Kaj mi imate še povedati?

— Predloga, s katerimi hočete vi oprati svojo čast, ne morem sprejeti, reče doktor Bartolo, kajti kot predsednik sodišča v Rimu se ne morem dvobojevati, zakon mi to prepoveduje! Razen tega pa ste morda vi dober borec, oziroma strelec in se menite ne bi niti malo dopadlo, če bi mi skrunilec moje časti napravil še kakšno rano na glavi! To naj stori kdorkoli, jaz pa tega ne bom! Jaz imam drug način zadoščenja!

— In ta bi bil?

— Amerikanski dvoboj!

— Amerikanski dvoboj! vzklikne lord Harry Darsi. Ali pa veste, gospod, da je ta dvoboj prepovedan? Sicer pa je neumnost izbrati takšen način borenja, kajti na ta način uživa laško tudi krivec nad zmagovalcem.

— To je popolnoma vseeno! Jaz se pokoravam božji prevdnosti, reče doktor Bartolo. Povejte torej, ali ste mi pripravljeni dati zadoščenje na ta način?

Darsi je nekaj časa premišljeval, potem pa je odgovoril:

— Dobro, jaz se strinjem z vašim predlogom! Ali pa mi hočete dovoliti, da vam stavim predlog in način, po katerem bi igrala za najini življenji?

— Ničesar lažjega ni kakor to nadaljuje doktor Bartolo, ko je stopil h kaminu in vzel nekaj iz njega. Jaz sem našel tukaj

majhno kocko, ki nama v tem primeru lahko izvrstno služi. Ta predmet predstavlja pomanjšano kocko, kakršne uporabljajo v Monte Carlu, rdeča polja, črna polja in tridesetšest številčk. Vso zadevo rešiva lahko popolnoma enostavno.

Vi vzamete črdečo barvo, jaz bom vzel črno, ali pa obratno, kakor vas je ravno volja. Vi vržete kocko in jo pustite, da popolnoma mirno pade in če se ustavi na poljih, ki ste si jih vi izbrali, ste dobili igro, sicer ste jo izgubili!

Številke, ki jih pokaže mala kocka, naj pomenijo dneve, ki lahko še pretečejo do dneva, ko mora tisti, ki je izgubil, izginiti s sveta. Če bo kocka padla na tri, se mora premaganec tretji dan ubiti, če pa pade na petnajst, mu ostane še celih petnajst dni življenja!

— Razumem, reče mladi angleški lord, in če že mora biti ameriški dvoboj, se mi zdi ta način najprikladnejši.

— Če vam je torej po volji, sestaviva protokol o tem, kar sva pravkar sklenila? je navdušeno predlagal doktor Bartolo. Vsak od naju bo napisal po eno obveznico, katerih vrednost bosta prav za prav najini življenji. Če vi izgubite, mylord, tedaj boste predali vi meni svojo obveznico, v kateri se zavežete, da si boste ob tem in tem času končali življenje.

— Tudi s tem se strinjam! odgovori lord, če že nočete verjeti, da sem popolnoma nedolžen...

— Jaz sem vas zalotil pri svoji ženi, ga prekine doktor Bartolo hladno, vi pa ste mi sami priznali, da vas je Angelika privedla sem na sestanek. To mi je dovolj in moja čast je užaljena in omadeževana...

— Prihranite mi nadaljnja zasramovanja, ga prekine lord Harry Darsi mirno. Pripravljen sem sprejeti ameriški dvoboj, čeprav se zavedam, da sem storil največjo neumnost v življenju.

To pa sem storil radi tega, da ne boste morda rekli, da vam nisem hotel dati zadoščenja.

— Tedaj sedite k tejle mizi, reče doktor Bartolo, in pišite z menoj obveznico. Vi svojo, jaz pa svojo!

Celih pet minut je vladala v sobi mrtva tišina. Samo škripanje peresa je motilo strašni molk.

Protokola sta izmenjala. Doktor Bartol je previdno čital Darsijevo obveznico besedo za besedo, medtem ko je mladi Anglež samo površno pregledal vrstice, ki jih je napisal predsednik apelacijskega sodišča v Rimu.

— Vse je v redu! reče doktor Bartolo. Začniva! Katero barvo ste si izbrali?

— Izbral sem si — rdečo! odgovori mladi Anglež.

— Tedaj ostane meni črna!

Bartolo izroči kocko lordu. Oba sta stala pred mizo, kjer se je morala določiti njuna usoda.

— Kakšna neumnost! reče lord Darsi in vrže na mizo, dva človeka igrata tukaj za življenje in sicer dva moža, ki se medsebojno niti razžalila nista.

— Naprej! vzklikne Bartolo.

Lord Darsi je prijel kocko vrgel jo je v zrak in kmalu je priletela na ploskev ter se ustavila.

— Črno! vzklikne doktor Bartolo. Polje, na katerem se je kocka ustavila je črno, prepričajte se o tem!

Lord je bil bolj blede, vendar njegov glas ni drhtel, ko je ponovil besede:

— Da, polje je črno!

— Vi ste izgubili, mylord!

— Sem.

— In vi boste izvajali posledice?

— Bom.

— Dobro, poglejva torej, kakšno številko je pokazala kocka, reče doktor Bartolo in se skloni globoko čez mizo, da bi se prepričal o položaju svojega nastrotnika.

— Ah, imeli ste srečo, mylord! reče doktor Bartolo. Krogla se je ustavila na številki tridesetšest.

— Živeti mi je torej še celih trideset in šest dni! reče lord Harry Darsi zamolklo. Proti večeru tridesetšestega dne pa se moram zavedno posloviti od tega sveta...

— Tega se z gotovostjo nadejam! pripomni predsednik apelacijskega sodišča škodoželjno.

— Dal sem svojo besedo! izjavi lord odločno.

— Ali smem prositi vašo obveznico?

Darsi je z lahnim poklonom izročil doktorju Bartolu svojo obveznico, roka starega lopova pa je zadržala, ko je sprejela tako važno listino. Na njegovem obrazu je bilo videti, da ga je strašna odločitev pretresla, bolj je bil podoben v tem trenutku blaznežu kakor pa normalnemu človeku. Vendar pa se je na tihem veselil, da je dobil igro, da je njegov nasprotnik in tekmeč obsojen na smrt.

— Da bi se izognila vsakršne zmote, reče predsednik apelacijskega sodišča s strogim glasom, mi dovolite, mylord, da vam vašo obveznico še enkrat prečitam.

— Kakor hočete...

Doktor Bartolo se postavi v uradniško pozo pred lorda Darsija in začne čitati:

— Spodaj podpisani priznavam s tem, da sem danes sprejel ameriški dvoboj z doktorjem Luigijem Bartolom, predsednikom apelacijskega sodišča v Rimu. Ta dvoboj je izpadel zame nepovoljno, usoda je odločila proti meni. Radi tega sem prisiljen, da si v teku tridesetšestih dni vzamem življenje. Pot in način, kako bom to storil, je odvisen samo od mene. S tem se zavežujem, da ne bom pred svojo smrtjo nikomu o tem govoril in da ne bom zapustil nikakršnega lista, ki bi pojasnil mojo nenadno smrt. Obljubljam, da ne bom ničesar izdal, kar se je odigralo na današnji dan v vili Roži in potrjujem vso vsebino te listine, ki sem jo napisal pri popolni zavesti in ne da bi me kdo silil.

Lord Harry Darsi.

— Ste slišali, mylord? — vpraša doktor Bartolo, ko je prečital obveznico.

— Seveda! — odgovori lord Darsi mirno. Popolnoma brez skrbi ste lahko, gospod predsednik. Jaz sem človek, ki je vedno izpolnil, kar je obljubil!

Doktor Bartolo je raztrgal svojo obveznico, ki jo je napisal, vsak komad posebej je sežgal na plamenu od sveče, pepel pa je vrzel v kamin.

Lord Darsi je počasi vstal in odšel proti vratom, ne da bi se enim samim pogledom poslovil od predsednika. Pri vratih pa je obstal za trenutek, se še enkrat obrnil proti Bartolu, pokazal na truplo mrtve Angelike in dejal:

— Čez tridesetšest dni me ne bo na svetu, tedaj bo z menoj izginila zadnja priča, ki bi mogla dokazati, da niste vi, doktor Bartolo, predsednik apelacijskega sodišča v Rimu, ničesar drugega kakor navaden in strahopeten morilec! Kljub temu pa sem prepričan, da vaš umor ne bo ostal večna tajna, razen mene je videl vaš dočlin tudi Bog, Bog pa ne pozablja! Ne, gospod predsednik, on ne pozablja niti dobrega, niti zla in nekoč, ko se boste morda najmanj nadejali, se bo spomnil, da ima z vami poravnati še račun!

Ne da bi čakal odgovora je lord Darsi izginil za vrati in odšel po stopnicah navzdol.

Ko je bil na prostem, je odšel hitro dalje, ko pa je bil od vile že precej oddaljen, se je na nekem malo vzvišenom prostoru ustavil in pogledal proti hiši, kjer se je odločila njegova usoda. V obupu je sklenil roke na prsih in vzdihnil:

— Tako torej naj končam...! Postati žrtev lopova, ničvrednega, ah, tega si nisem nikdar mislil! Toda jaz ne trepečem za svo-

je življenje, temveč za tvoje, moja ljubljena, dobra Julija! Gotovo te ne bom nikoli več videl in ti ne boš nikdar izvedela, radi česa sem moral tako zgodaj, tako mlad in življenja željan oditi s tega sveta. Zbogom, moja ljubljena Julija!... Zbogom, — samo trideset šest dni mi je še sojenih, samo toliko časa bom še lahko gledal kako bo vzhajalo solnce, tedaj pa bo nastala krog mene trdna nova tema, katere ne prodre noben solnčni žarek!

Povešene glave je odšel lord Darsi z brega in nadaljeval po gozdu in med skalovjem, ki so bile prav tako hladne in neusmiljene, kakor človek, ki ga je prisilil k temu obupnemu koraku.

Zločinec in njegova žrtev

Doktor Bartolo, predsednik apelacijskega sodišča v Rimu je imel polne roke dela. Z vsemi silami si je prizadeval, da bi za brisal za seboj sled zločina.

Ko je ostal sam, je z mračnim obrazom stopil k svoji žrtvi se sklonil čez njo in rekel porogljivo:

— Torej tako daleč si morala prignati, nezvesta Angelika! V cvetu svoje mladosti si morala umreti! Ha, ha, ha svojo nikdar nasiteno ljubezen si morala plačati s svojo glavo! Kako neki gledajo sedaj tvoje prekrasne oči v praznino?!... Kako pokriva rumenilo smrti tvoja, nekoč tako lepa rdeča ličeca! Tvoje telo bo razpadlo v prah in pepel — izpremenila se boš v nič! Nihče ne bo izvedel, da si padla, zadeta po moji roki, nihče ne bo vedel, da si bila midva nocoj v vili Roži! Svojim prijateljem bom pripovedoval, da si pri svoji prijateljici v Benetkah umrla in s to izjavo bo do popolnoma pomirjeni.

Nikomur se ne bo zdelo to sumljivo. Nekaj časa se bom zamislil v ulogo vdovca, lord Harry Darsi mi je dal častno besedo, da bo molčal razen tega pa imam tukaj tudi njegovo obveščeno, da me ne bo izdal. Od njega mi ne preti torej nobena nevarnost.

Po teh besedah se je lotil strašnega dela — pogreba svoje žrtve.

Čez divan, ki je stal v sobi, je bilo pregrnjeno svilnato pregrinjalo. Bartolo ga je potegnil z divana in zavil vanj mrtvo truplo, potem pa ga je dvignil in ga odnesel iz sobe po stopnicah v vili, ki je pripadal vili Roži...

Že iz prejšnjega poglavja nam je znano, da je bil ta vrt popolnoma zapuščen, da je v njem raslo le grmovje in robidovje. Po

ložil je truplo v travo, potem pa se je vrnil v hišo, da bi si priskrbel orodje, ki ga bo potreboval.

V neki majhni sobici je našel motiko in lopato.

Doktor Bartolo, ki ni bil navajen takšnega dela, se je trudil v potu svojega obraza dobre pol ure, da je izkopal jamo. Porinil je truplo vanjo in ga pritiskal z nogami, toda glava ni nikakor hotela nastati v jami, ker je bila prekratka, vedno je gledala izpod zemlje.

Bartolo ni imel časa, da bi jamo naprej kopal, temveč je še enkrat dobro pritisknil truplo in začel sipati nanj zemljo, tako, da je napravil cel grob, ki ga je skušal nato potlačiti. Nalomil je vedro, da bi nihče groba ne videl.

Vse je bilo končano. Angelika Bartolo, prekrasna mlada žena, je izginila, njeno truplo je bilo zakopano v revni jami.

Bartolo je sedaj zopet odšel v hišo, odnesel je orodje na mesto, kjer ga je našel in si opral roke, ki je imel umazane od krvi in blata. V sobici, kjer se je odigrala drama, je zopet vse spravil v prejšnji red. Umil je vse madeže, ki so se poznali na tleh od krvi, posodno kocko je postavil zopet na njeno prejšnje mesto na kamin, eno besedo, odstranil je vse, kar bi moglo izdati strašni zločin, ki se je zgodil tukaj.

Ko je Bartolo zapustil vilo Rožo, je kazala njegova ura dve polnoči. Mesec je zašel za oblake, samo tu pa tam je bilo videti kakšno zvezdo...

Zdajci pa je prestrašen obstal. Iz teme je planila predenj postava, ki je s svojim strašnim izrazom na obrazu povzročila, da se je morilec zdrznil.

Žrtev pohlepa

V onem delu Rima, kjer so mnogi delali od ranega jutra do poznega večera, v ozki in mračni ulici je stanoval čevljar, ki se imenoval Francesco Roseti.

Roseti je bil star kakšnih dvajsetšest let in po vsej pravici ga lahko prištevali med najlepše mladeniče Rima. Visok in vitak, kljub svojemu poklicu, je nosil glavo ponosno vzravnano kakor stari rimski plemiči. Njegova lepota je bila izredna in marsikatero žensko srce se je streslo, ko ga je zagledalo.

Ko je bil star trinajst let se je šel Rozeti učiti čevljarstvo k nekemu čevljarskem mojstru. Njegov mojster je bil brez srca in zelo strog in kolikor je bil bolj radodaren s palico, toliko večji

skopuh je bil pri hrani. Mali Rozeti je mnogokrat legel lačen v posteljo in lahko bi bil na prste preštel dneve, ko je dobil košček mesa.

Toda vse to ni vplivalo na malega Rosettija in mu vzelo poguma. Pridno je delal in že je toliko napredoval, da je izgotavljal prav lepe moške in ženske čevlje.

Naposled je napočil tudi dan njegove oprostitev, dan, ko se s ponosom nazval pomočnika.

Nekaj let je delal čevlje pri drugih mojstrih, toda vedno je mislil, kako bi nekega dne začel delati zase, pod svojim lastnim imenom.

Da bi uresničil svoje misli, je hranil liro za liro, privoščil si je le najnujnejše, in ko je nekega dne preštel svoje prihranke, je našel sto lir.

Odpovedal je mojstru službo, in najel temno klet, v katero si prišel po sedmerih stopnicah. Ko je najemnino za prvi mesec plačal vnaprej, si je nabavil najpotrebnejše in na obeh straneh vhoda je obesil po en čevelj, tako da je imel sedaj svojo lastno delavnico.

Na vročem jugu je v navadi, da nosijo blago na prosto in da sede manjši obrtniki pred svojimi hišami na zraku in solncu. Tudi Rozeti je sedel na majhnem stolčku na ulici pred svojo delavnico bil je v srajci, na sebi je imel zelen predpasnik, izvrševal je svojo obrt pred očmi mimoidoče publike, ki se je vedno ustavljala pred njim. Splošno je bil mladi Rozeti lahko zadovoljen s svojim delom. Kakor smo že enkrat omenili, je bil izredno lep mladenik in kot takšen je našel vedno dovolj odmeva pri nežnem spolu. Vse mlade žene so bile zaljubljene vanj, čeprav je bil samo čevljiarski mojster. Z delanjem novih čevljev je šlo precej slabokajti v ozki ulici ni nihče kupoval novih čevljev, če pa je kdaj kupil, je odšel v večje prodajalne. Rozeti je imel vedno dovolj popraviljanja, svoja popravila a je izvrševal zelo dobro in pa poceni.

Ko je nekega večera zahajalo solnce, se je približala Rozetijevi delavnici dobro oblečena gospa in mu rekla:

— Mojster Rozeti, naročilo imam za vas. Napraviti morate tri pare novih čevljev!

— Tri pare novih čevljev! si je mislil Rozeti na tihem. Da, to bi bilo krasno naročilo!

— Če ste torej voljni, nadaljuje stara gospa, tedaj izvolite imenaj!

Rozeti je čudno zmajeval z glavo. Tri pare novih čevljev, to je naročilo, ki ga ni še nikoli dobil odkar je postal mojster. Po

spravil je v svoji delavnici, umil se je in se preoblekel, potem pa je zaklenil vrata kleti.

Stara žena je šla prva. Rozeti pa jo je mahal za njo. Pot ga je vodila v drugo ulico, iz te po uličicah in večjih ulicah v bogatejši del Rima, dokler se starka ni ustavila pred elegantno dvonadstropno hišo.

Rozeti je bil silno presenečen, ko ga je starka privedla, v elegantno urejeno sobo. Ni dolgo čakal, ko je prišla izza svilnate zavese v sobo elegantna, visoka in lepa dama, najbrž tudi odličnega rodu, ki je Rozetija še bolj presenetila kakor bogato pohištvo te sobe.

Z lepo zvenečim glasom mu je lepa dama dejala, da se veseli, da ga zopet vidi. Nekolikokrat se je že peljala mimo njegove delavnice, videla ga je in izredno ji je ugajal. In lepotica je sedla v naslanjač in rekla čevljarju:

— Vzeli mi boste mero, rada imam čevlje, ki napravijo nogo lepo, bodite torej previdni!

Rozeti je pokleknil pred lepo damo, ji sezul čevljiček in odstranil svilnato nogavico z lepe noge. Roke so se mu tresle, ko je opravljal ta posel. Čuvstvo, ki mu je bilo do tega trenutka popolnoma neznano, je pretilo z zmago.

— Vi mi ugajate, mojster Rozeti, reče lepa dama. Pridite sedaj k meni, mero za čevlje mi boste še vedno lahko vzeli! Malo se bova pogovarjala, komornica pa nama bo prinesla nekaj malega za okrepčilo.

Lepa dama je pritislila na lep srebrn zvonec in starka je vstopila. Prinesla je pladenj, na katerem je bila poleg delikates tudi steklenica močnega črnega vina.

Vse to je bilo že prej pripravljeno in starka je čakala samo na glas zvonca. Rozeti se je lepo zabaval. Dama mu je darovala tudi svojo ljubezen.

Šele naslednjega dne zjutraj je odšel mojster Rozeti iz te hiše. Preživel je noč, o kakršni ni mogel v svojem življenju nikdar niti sanjati.

In vendar ni zvedel, kako se imenuje ta lepa zlatolasa žena, ko pa jo je zjutraj skromno vprašal, če sme zopet priti, mu je lepa neznanka položila obe roki na ramena, ga čudno pogledala in mu zašepetala:

— Da, zopet smeš priti, toda samo tedaj — kadar te bom zopet poklicala! Moja stara komornica bo zopet prišla k tebi in te povabila v mojo hišo!

Od tega dne je bil mojster Rozeti popolnoma izpremenjen. Delo mu ni šlo več tako od rok kakor prej. Kakor v polsnu je

sedel na majhnem stolčku pred svojo revno delavnico in mnogokrat, na veliko presenečenje mimoidočih, ki so bili navajeni gledati ga kot poštenega in pridnega obrtnika, je sedel in po cele četrte ure držal roke križem ter sanjavo strmel v daljavo in se od časa do časa trpko nasmehnil. Odjemalci so bili nezadovoljni z njim, ker je zanemarjal svojo obrt.

Stara komornica je kmalu zopet prišla v ozko ulico in povabila mojstra Rozetija, naj pride, in zopet je preživel tajinstveno noč ljubezni in tako je bilo kakšnih sedemkrat ali osemkrat po vrsti. Čevljar je postal ljubimec odlične dame.

Minila sta dva meseca tega življenja. Razmere pa so se menjavale Rozetiju v škodo.

Ker ni izvrševal niti petine dela, ki ga je z lahkoto opravljal poprej, je izgubil svoje najboljše odjemalce, godilo se mu je čez dalje slabše. To mu je povzročilo velikih skrbi, kajti videl je pred seboj dan, ko ne bo mogel plačati kože, ki jo bo vzel za svoje delo.

Minevali so dnevi, stare komornice pa ni bilo na spregled, Roseti je bil kakor blazen.

Mimoidoči, ki so ga opazovali, so zmajevali z glavami, med seboj so si šepetali, da je mladi čevljar najbrž znorel.

Nekega dne pa je prišel trgovec z usnjem in zahteval svoj denar. Rozeti ni mogel plačati, trgovec pa je napravil takšen škandal, da so bili vsi prebivalci te ulice na oknih. Naposled pa je bila tudi kupa čevljarjeve potrpežljivosti polna, zgrabil je trgovca in ga odnesel po stopnicah iz svoje delavnice, ter ga vrgel na ulico. To je bilo za trgovca skrajno žaljivo in sklenil je, da se bo maščeval. In še isti dan popoldne je prišel z uradnikom iz davkarije, da bi izvršil popis stvari! Vse, kar je mojster Rozeti imenoval svoje, so mu odnesli in zvečer je bil revnejši kakor tedaj, ko je prvokrat otvoril svojo lastno delavnico v zakotni ulici v Rimu.

Sramoval se je sedaj svojih sosedov in sklenil je, da ne bo več ostal v svojem stanovanju.

Blodil je po ulicah Rima. Vsako lepo ženo, ki jo je srečal, je natančno ogledoval, misleč, da bo srečal kje kraljico svojega srca. Toda nikjer je ni našel, največja nesreča zanj pa je bila še ta, da ni vedel, kjer ona stanuje. Njega je stara žena vedno vodila ponoči iz njegovega stenovanja in še to po stranskih rimskih ulicah.

Nekega večera pa se mu je zdelo, da mu je bila sreča mila. Ko je hodil po neki ulici, je nenadoma prišla mimo njega postava in ko jo je zagledal se je izvil iz njegovih prsi vzklik veselja

To je bila stara žena, posrednica med njim in prelepo zlatolaso ženo, njegovo ljubico.

— Počakaj, starka! jo je ustavil. Jaz sem — kakor vidiš! Zakaj niste prišli več k meni, kaj je z vašo gospodarico?

— Ona mi vendar ni ukazala naj grem po vas! odgovori star ka popolnoma mirno.

— To ni resnica! vzklikne Rozeti.

— Nisem se ti zlagala, dobri človek, odgovori starka. Če pa hočete, da vam povem čisto resnico, moja lepa gospodarica se vas je naveličala in zato me ni poslala več po vas.

V tem trenutku pa je starka bolešno kriknila. Na svojih ramenih je čutila močne čevljarjeve roke. Jezno jo je stresal in vpil nanjo:

— Vi ste se mi zlagali, da se se me je ona naveličala! Tega jaz ne morem verjeti. Sedaj se mi ne boste umaknili vse dotlej, dokler mi ne poveste njenega imena!

— No, mar niste še ničesar slišali o signori Korneti, ki jo poznajo v celem Rimu pod imenom lepa Fausta?

— Korneti! Fausta? Oba imeni sta mi popolnoma neznani!

— Ej, vi vendar nimate nobenih izkušenj, vi nimate med velikim svetom nobenih znancev, toda treba vam je vprašati samo mlade rimske kavalirje! Ona zasluži s svojo lepoto mnogo več denarja, kakor pa ga potrebuje.

Rozeti se zdrzne.

— Navadna prostitutka! je zajecjal.

— Nekaj moških se je radi nje tudi že ubilo, nadaljuje starka, ker jim je denarnico dodobra izpraznila. Toda vi, vi ste imeli največ upov na srečo, kajti ona je bila do blaznosti zaljubljena v vas... toda sedaj se vas je popolnoma naveličala in vrhu tega — sedaj ima opravka z nekim zelo odličnim gospodom, ki nikakor ne trpi tekmeča in ki je tako ljubosumen da naju vsak dan čuvajo voluni.

— Lažeš! zavpije zdajci Rozeti. Sedaj ti ukazujem, da me takoj odpelješ k svoji gospodarici! Iz njenih ust hočem slišati, da se me je res naveličala. Pri sebi imam nož in z njim te bom prebodel, če me takoj ne odpelješ k njej.

Kaj je starki preostajalo drugega, kakor poslušati razjarjenega mladega moža.

Ni minilo dolgo in stala sta pred dvonadstropno hišo kurtizane in Rozeti je bil v naslednjem trenutku na stopnicah, ki so vodile v gornje nadstropje.

— Bedak! je zamrmrala starka za njim. Kaj neki si domiš-

ljube — to je bila samo njena muhavost, sedaj pa, ko se ga je naveličala, ga bo gotovo vrgla iz hiše!

Rozeti je prišel do vrat sobe, v kateri je bil tolikokrat. Rozeti je vstopil, ne da bi potrkal.

V tem trenutku je slišal vzklik presenečenja in Fausta je skočila sredi sobe. Sedela je na kolenih elegantno oblečenega gospoda, kateremu je bilo takoj videti, da je milijonar, ker je imel na prstih dragocene prstane z briljanti, na prsih pa se mu je svetila igla neizmerne vrednosti.

Rozeti je obstal kakor prikovan. Sedaj se je prepričal, da mu je starka povedala resnico. — Fausta je bila dekle s ceste, ki jo je vsakdo lahko kupil za denar.

Nekaj trenutkov, ga je prestrašeno opazovala, potem pa mu je stopila naproti.

Stari grof se je umaknil, ker se je bal škandala.

— Nesrečnež, kako si smel vstopiti v mojo hišo brez mojega posebnega dovoljenja?

— Storil sem to, ker nisem mogel več prenašati ločitve od tebe, odgovori Rozeti, zaman sem čakal na kakšno vest, ki bi me bila povabila k tebi. Za tvojo ljubezen sem zanemarjal svojo obrt, vse sam izgubil, toda tega ne zahtevam! Ne, ne, meni ni do moje delavnice, jaz hočem samo tebe...

Z razširjenimi rokami ji je šel naproti, Fausta pa se mu je umaknila in mu rekla z drhtečim glasom:

— Sedaj sem uvidela, da moraš slišati resnico! Da, res je, jaz sem te videla in ker si bil lep in prekrasen mladenič, si me ugajal! Nekaj časa si se mi zdel zanimiv, sedaj pa sem se te naveličala. Kaj sem in kaj počenjam, to najbrž že veš. Ta grof, ki si ga videl pri meni, ni moj edini ljubimec — deset, dvajset jih imam istočasno! Jaz sem žena, ki živi od ljubezni. Pri tebi mi je ugajala tvoja mladost, drugače pa pripadam samo tistim, ki me dobro plačajo!

— Če pa bi te mogel jaz plačati? spregovori Rozeti kakor blazen. Kaj tedaj?

— Tedaj bi se zadeva seveda zasukala v popolnoma drugo smer! Če bi mi ponudil nekaj tisočakov, tedaj bi ne imela vzroka, da te manj nežno sprejemem kakor ostale. Nasprotno — tebi bi dala prednost! Sedaj sem ti vse odkrito povedala in prosim te, da odideš in se nikdar več ne povrneš!

Obrnila mu je hrbet.

— Poslušaj me, Fausta, spregovori čevljar zdajci, slišal sem tvojo izjavo! Ti si torej dekle s ceste — kakršnih je v Rimu in po drugih večjih mestih toliko! Dobro, jaz uvidim, da nimam

pravice, da bi ti kaj očital, ker pa te ima človek lahko za denar, si bom tudi jaz nabavil denarja in potem boš moja!

Namesto da bi odgovorila človeku za katerega se je nekoč vnelo njeno srce, se je sladko nasmehnila.

Čevljar pa ji je obrnil hrbet in odšel, kmalu je obstal na uljci.

Kri mu je vrela po žilah in tisoč misli mu je hitelo po glavi. Bogat mora postati! To je bila njegova edina misel, edina zavest, to so bila čuvstva, ki so v tem trenutku razdirala njegovo ubogo dušo.

Tako je hodil brez vsakega pravega cilja naprej, naenkrat je obstal izven Rima, zašel je tudi v gozd. Tako je hodil po Sabina gorovju med skalami in strmimi stenami. Plazil se je po grmovju in hodil vedno dalje.

Mesec je izginil za oblaki in veter je začel strašno zavijati. Zdajci so odjeknili nekakšni koraki. To so bili koraki potnika, ki se je pozneje prikazal na vzpetosti.

Človek je bil elegantno oblečen, to je Rozeti videl. Najbrž je zašel v gorovju.

V Rozetijevi glavi se je porodila strašna misel. Kaj ko bi tega človeka napadel? Gotovo je njegova denarnica dobro napolnjena, morda pa nosi na prstih briljante in zlato uro in druge takšne dragocenosti, ki bi jih lahko spremenil v denar.

Toda komaj je Rozeti na to pomislil, že se je lotil izvršenja tega strašnega dela.

Ko je zapustil klet, svoje dosedanje stanovanje, je vzel s seboj tudi nekaj orodja, kladivo in oster nož. In sklenil je sedaj, da bo uporabil to orodje za izvršitev zločina, najprimernejše se mu je zdelo kladivo.

Krepko je stisnil kladivo in čakal dokler ni prišel tujec v njegovo neposredno bližino. In sedaj, sedaj je že popolnoma razločno slišal njegove korake.

Rozeti plane iz svojega skrivališča.

— Denar sem, ali pa te ubijem! zavpije Rozeti, ki je bil popolnoma podoben pravemu razbojniku s svojimi izbuljenimi očmi in strašnim pogledom.

Tujec je obstal. Rozetiju pa se je zdelo, da je z roko segel v žep.

— Ti mi torej nočeš dati denarja! Tedaj sprejmi to-le! zavpije zdajci čevljar Rozeti.

Tujec je strašno kriknil, dvignil je obe roki nad glavo, kakor da bi jo hotel zavarovati, toda bilo je že prepozno, kajti Ro-

zetijevo kladivo je z vso silo udarilo po njegovi glavi, kriknil je še enkrat in omahnil na tla.

— Mrtev! reče mojster Rozeti, ko je planil nanj. Ne, ne, o on je samo onesveščen, še giblje, pa tudi srce mu še bije. Sedaj pa hitro na delo!

— Ah, prstani z briljanti, vzklikne Rozeti pridušeno in začne snemati dragocene prstane s tujčevih prstov. Zlata ura, tudi to je dobro, potreboval jo bom, gotovo jo bom lahko drago progal.

Potisnil je roko v hlačni žep napadenega in potegnil je iz njega denarnico. Takoj jo je odprl in videl v njej nekaj zlatnikov.

— Zlato, srebro... Prav dobro, toda malo, zelo malo... Ta človek mora imeti še denarja pri sebi.

Zdajci je veselo vzkliknil, kajti denarnica je bila polna bankovčev.

Rozeti skoči. Še enkrat je pogledal napadenega, ki je nepremično ležal na tleh. Po tem dogodku je zopet odhitel v mesto. Sedaj je mislil samo na to, kako bo še ta večer vrgel ves denar k nogam lepe Fauste in kako si bo z denarjem zopet pridobil njeno naklonjenost.

Rozeti je kmalu prispel v mesto. Hitel je vedno naprej in naprej, ko pa je prispel v ulico, kjer je stanovala Fausta, je videl pred njeno hišo množico ljudi. Zamolklo mrmranje je šlo od ust do ust.

— Umorjena! Ubita!... Ona je mrtva!... jih je slišal, ko so si šepetali.

V Rozetijevih prsih je postalo tesno, srce mu je skoraj nehalo utripati, globoko je vzdihnil. Do Faustine hiše ni mogel prodreti, kajti množica se ni premaknila. In zopet je Rozeti slišal med vrstami radovednežev:

— Umorjena! Da, da, po navadi končajo takšne žene svoje življenje na strašen način!

— Kdo je umorjen? — je vprašal Rozeti z drhtečim glasom velikega gospoda, ki je stal v njegovi bližini.

— Kaj pa tako kričite? mu odgovori gospod. Fausta je umorjena.

— Toda ona ni mrtva, ona ni umorjena, odgovori Rozeti, saj to je nemogoče!

— Mrtva kakor miš, ki jo stisne past, reče tretji. Sicer pa ni zanjo nobene posebne škode. Mnogokrat sem jo videl, ko se je vozila na izprehod, bila je zares zelo lepa!

— Kako se je to zgodilo? je vprašal četrti in stopil k de-

belemu gospodu. Pripovedujte nam, gospod, kaj se je pripetilo v hiši te lepe žene?

— Fausta je upropastila marsikaterega mladega in starega kavalirja, ona je bila vampir med ženskami. Nekega mladega oficirja iz kraljeve garde je popolnoma upropastila. Mladi človek ji je dajal, kolikor je mogel, ko pa ni imel več denarja, je četal dolgove. Naposled je imel tolikov dolg, da ni mogel na cesto, ne da bi srečal katerega svojih upnikov in že mu je pretila nevarnost, da izgubi svojo službo, če ne poravnava dolg, takoj. Tega ni mogel in sklenil je, da si bo končal življenje. In dejal si je, zakaj bi odpotoval sam v kraljestvo peklenščkov, zakaj ne bi storil tega v prijetni družbi?

Pred kakšne pol ure je prišel v hišo mladi oficir. Ko je stopil v sobo mlade Fauste ni bilo slišati nikakega prepira, naenkrat pa sta odjeknila dva strela drug za drugim. Ustrelil je sebe in Fausto. To je cela povest in lepa Fausta ni prva, niti zadnja teh deklet, ki tako umirajo.

V tem trenutku se vrata hiše na stežaj odpro in štirje moški pridejo z nosilnicami iz hiše.

Rozeti si je prebil pot do nosilnice, katero so naložili na črn voz. Na nosilih je ležalo truplo, pokrito s črnim pokrivalom. Čevljar je potegnil pokrivalo s trupla preden so mu mogli to preprečiti. Videl je svojo ljubico, toda bila je hladna, kakor marmorna statua.

— Predrzni človek! zavpije eden od nosačev in porine Rozetija vstran. Kako si drznete potegniti pokrivalo z mrtveca, ki vas nič ne briga?

In takoj so zopet pokrili truplo in lepa Fausta je izginila v črnem vozu.

Množica, ki se je nabrala pred hišo, se je polagoma nazšla, vsak je po svoje premišljeval o tem dogodku. Ulica je bila že popolnoma prazna, čevljar Rozeti pa je stal še vedno pred Faustino hišo. Zgrabil se je za lase. Zaman je storil zločin, zaman je ropal in morda celo ubil!

Trpko se je nasmehnil, ozrl se je še enkrat na visoko postopje in izginil v temi.

V zadnjem trenutku

Naslednjega dne so našli drvarji v gozdu telo nekega moškega, ki so ga smatrali za mrtvega. Na glavi so našli takoj težko rano in ko so ga hoteli odnesti, so opazili, da je še živ.

Policija je prišla takoj na lice mesta in ko so ponesrečenca prenesli v najbližjo gostilnico, so videli, da gre za odličnega človeka, ki je bil napaden.

In uradnik, ki ga je preiskal je ugotovil, da je to predsednik apelacijskega sodišča doktor Bartolo.

Ko so se informirali v hiši doktorja Bartola o gospodarju, so izvedeli, da je minuli večer odšel iz hiše in da se še ni vrnil. In sluge so povedali, da je predsednikova soproga pred nekaterimi dnevi odpotovala k neki svoji prijateljici v Benetke, zdravniki so se zaman trudili z doktorjem Bartolom, ki so ga medtem prenesli v njegovo palačo.

Ugotovili so sicer, da rana ni tako strašno nevarna, vendar pa so se bali za njegov razum. Najslavnejši profesor iz Rima je izjavil, da so Bartolovi možgani poškodovani in da bo ostal brez dvoma slaboumen.

Nesrečneža so takoj operirali in tako so ga deloma rešili, ko pa se je predsednik apelacijskega sodišča zavedel, je začel jecati posamezne besede, celega stvaka pa ni mogel povedati. Policija pa je medtem iskala prijateljico v Benetkah, da bi obvestila gospo Angeliko o nesreči, ki je zadela njenega moža.

Medtem ko so v Rimu in Benetkah izpraševali pri vseh prijateljih o Bartolovi ženi, je prispela druga, še strašnejša vest. Otroci, ki so pasli po gorovju črede, so se igrali v napol divjem vrtu pred vilo Rožo. Med igro so kopali v zemlji malo jamo, naenkrat pa so naleteli na človeško roko. Otroci so prestrašeni odhiteli domov in javili svojim staršem, kaj so videli.

Ljudje so odhiteli v vrt, kopali so dalje in našli so v zemlji zakopano truplo mlade žene.

Policiji je bilo lahko ugotoviti, da je umorjena žena soproga predsednika apelacijskega sodišča doktorja Bartola iz Rima. Pri njej so našli majhno torbico, v kateri je bila posetnica, glaseča se na ime: Angelika Bartolo.

Toda vse to je bila zagonetka.

Kako je to mogoče, da je bila žena ubita v vili Roži, moža pa so napadli daleč gozdu?

Naposled si je bila rimska policija edina v tem: Brez dvoma je napravil predsednik doktor Bartolo s svojo ženo izlet v planine. Gotovo so ju napadli na mestu, kjer so našli doktorja Bartola, njega so pretepli, njegovo ženo pa so odvedli v vilo Rožo, kjer so jo umorili.

Ko je Julija to čitala v časopisu, je rekla Elen:

— Moj nesrečni oče je z usodo lopova Bartola maščevan! Najstrašnejša kazen ga je doletela. Živ je zakopan, in če je moj ubogi oče, ki ga je doktor Bartolo obsodil na dosmrtno ječo nesrečen, je doktor Bartolo še nesrečnejši, moj oče tiči v ječi, on pa bo zaprt v blaznici Jaz pa mislim, da bo vsak pameten človek smatral za boljše ječo! Žal mi je samo, da nisem mogla svojega ubogega očeta neposredno maščevati, temveč mi je pomagala slučaj, ki ga nisem imela v načrtu.

— Kaj se je odigralo v vili Roži si lahko mislim, nadaljuje Julija, ko je nekaj časa zamišljeno zrla predse, jaz vem, kdo je ubil Angeliko Bartolo! Nihče drugi, kakor njen mož, doktor Bartolo! Svojo zakonsko ženo je zalotil v naročju drugega in ko jo je ubil, je zapustil vilo Rožo in se napotil proti Rimu, kjer so ga potem med potjo napadli. Sedaj pa, moja draga Elen, midve sva rešili svojo ulogo in ne vem, kaj bi delali sedaj tukaj! Rim morava čimprej zapustiti, kajti policija bi utegnila naleteti na naju, bo bo iskala morilce po rimskih hotelih. Odidiva takoj v gozd, v našo votlino, kajti prijatelji naju gotovo že težko pričakujejo.

Julija pozvoni in ko je prišel natakár mu je ukazala, naj prinese račun o vsem, ker nameravata odpotovati. Natakár se spoštljivo prikloni in odide.

— Pripravi se za pot, Elen, reče Julija svoji prijateljici. Jaz bom medtem naročila kočijo, previdni morava biti. Morda so naju detektivi skrivaj zasledovali in morda se bo šele pozneje izvedelo, da sva stanovali tukaj v hotelu in tedaj bi naju utegnili spremljati. Da bi zbrisali policiji sled za seboj, ne bova najeli navadne kočije, ki bi naju odpeljala do Reggija, da ne bi pozneje od kočijaža izvedeli, s katere postaje sva odpotovali, temveč bom vzela kočijo od starega Nova, ki mi je stavil kočijo na razpolago, na njegovega kočijaža pa se lahko brezpogojno zanesem! Ostani torej tukaj in pripravi vse za odhod, jaz pa grem k staremu Novu, da se z njim o vsem dogovorim! Čez dobro uro bom zopet tukaj in kočija bo pripravljena za odhod.

Tako se je tudi zgodilo.

Čez dve uri sta sedeli Julija in Elen v kočiji, kočijaž pa je bil stari Novo sam.

Julija je bila še vedno preoblečena, predstavljala je staro modno gospo, Elen pa njeno tovarišico. Kočija je vozila sedaj po predelu gorovja Sabina.

— Ali moramo čez Sabino? vpraša Julija starega Novo.

— To bi ne bilo baš potrebno, toda napravil bom ovinek, kajti človek ni nikdar dovolj previden.

Dan je bil lep in solnce je zahajalo kakor bi leglo v jezero, ki je bilo tako prozorno, da bi lahko videl v njem vsak kamenček. Pod kronami dreves je bilo hladnejše in Novo je pustil vajeti svojemu konjemu, šli so počasi, da bi Elen in Julija lahko uživali v prijetnem hladu gozda.

Zdajci pa potegne Novo vajeti.

— Grom in peklo — ali ne vidita, tam le visi nekdo na drevesu! vzklikne starec prestrašeno.

— Človek je še živ! reče Julia. Pridita, morda ga bomo še našli!

Novo, Julija in Elen so hitro priskočili. Julija je prijela s svojimi rokami telo visečega, Novo pa je s svojim ostrim nožem precekal obešencu vrv.

— Lep, mlad moški je to, reče Elen s sočutjem, škoda za njega.

— Živ je še! vzkline zdajci Julija, ki se je sklonila nad mrtvca. Upam, da ga bomo lahko rešili, to je naša človeška dolžnost. Hitro, Novo, prinesite vode, jaz pa bom dotlej uporabila umetno dihanje!

Medtem ko je stari Novo odšel, da bi prinesel vode, je Julija odprla ponesrečencu obleko in začela z umetnim dihanjem.

— Poglejte, denarnica mu je padla iz suknje! reče Elen.

— Poberi jo in mu jo shrani!

— Zelo elegantna denarnica, nadaljuje Američanka, zdi se mi, da je polna denarja!

— Tedaj ni vzrok samomora pomanjkanje, pristavi Julija, je samomorilca venomer drgnila z rokami po sencih. Ah, kdo vidi kaj je tega mladega človeka pognalo v smrt?

— Morda ljubezen? zašepeče Elen.

— Tedaj bi ga še bolj pomilovala, nadaljuje Julija, kajti tedaj bi bil samo velik nesrečnež!

— Ah, poglej, tukaj v denarnici je napisano ime samomorilca, reče Elen.

— Tako, kako pa se imenuje? je vprašala Julija in neznanec je neprenehoma drgnila.

Medtem je prispel tudi stari Novo in samomorilcu spustil nekaj kapljic v odprta usta.

— Kako se imenuje? ponovi Elen, ki je opazovala bogato denarnico. Počakaj, zdi se mi, da je to neko italijansko ime... Ah, to je čudno!... Ali je mogoče, da je tale mladenič doktor Bartolo?...

— Bartolo! vzklikne Julija, ki se je pri tem imenu hitro odvrnila. Ali piše tukaj doktor Luigi Bartolo?

— Tukaj je vezeno to ime z zlato nitjo v črno svilo! — odgovorj Elen.
Julija je pogledala nabasano denarnico, naenkrat pa je presenečena vzdiknila:

— Ali vesta, koga smo našli! To je človek, ki je napadel doktorja Bartola.

— Zdi se mi, da bo vsak trenutek odprl oči, reče stari Novo. Skrijte denarnico, da se ne bo prestrašil, ko bo videl, da imam v svojih rokah dokaz njegove krivde.

— Ni se mu treba prestrašiti! reče Julija. Ne, on je moj prijatelj, ta človek mi je storil največjo uslugo, kakršno bi mogel človek storiti. In radi tega sem še bolj vesela, da se nam je posrečilo rešiti ga. —

In zares, samomorilni kandidat se je napol vzravnal, njegove oči so se odprle in čudno gledale okrog sebe. Ni mogel takoj razumeti, kjer se nahaja.

Z drhtečim rokami si je obrisal solzne oči, potem pa jecljaje spregovori:

— Torej sem še živ? — Jaz živim — —

— Vi ste živi, prijatelj, mu odgovori Julija, kajti preprečili smo, da se na tako nepremišljen način poslovite od tega sveta! V zadnjem trenutku smo prispeli in vas rešili sedaj pa nikar ne mislite več na samomor! Pozabite na tisto, kar vas je težilo in prepričana sem, da se boste še radovali življenja! Pogum, prijatelj in v boj za obstanek!

Toda mladi človek s črnimi kodrastimi lasmi je zmajeval z glavo.

— O, zakaj ste me rešili, spoštovana gospa? je vzdahnil obupano. Gotovo ste mi hoteli dobro, vendar pa sem jaz trdno sklenil, da si končam življenje.

— Pustita me malo samega z njim! reče Julija ostalima. S tem gospodom bi rada spregovorila nekaj besed med štirimi očmi!

Ko sta se stari Novo in Američanka Elen odaljila, je Julija spregovorila:

— Podajte mi roko, gospod! Vi najbrž niti ne slutite, da ste mi najboljši prijatelj?

— Jaz da bi bil vaš prijatelj!? — Saj vi me niti ne poznate — ne veste niti mojega imena?

— In vendar vas smatram za svojega prijatelja, odgovori Julija, kajti storiti ste mi veliko uslugo!

— Jaz . . . vam? Da bi napravil jaz vam kakšno uslugo! —

„Spoštovana gospa, vi mi govorite kakor govorimo malim otrokom, toda s tem me ne morete pomiriti!“

— Še enkrat ponavljam, reče Julija svečano, da ste mi vi prijatelj! Mnogo sem vam dolžna, svoje hvaležnosti napram vam pa ne bom nikoli pozabila, na to se lahko popolnoma zanesete!

— Hvaležnost? . . . Kakšno uslugo sem vam storil? . . . Rotim vas, pojasnite mi svoje besede!

Samomorilni kandidat se je skušal dvigniti, bil pa je še pre slab in se je naslonil na deblo.

— Potegnite en požirek iz te steklenice! reče Julija in ponudi steklenico z vinom.

— Hvala vam, gospa, vi ste napram meni res zelo dobri, samo ko bi jaz vedel. . .

— Morda vem jaz več kakor pa si vi mislite, ga prekine Julija. Jaz vem na primer, da ste pred kakšnimi tremi večerji napadli nekega moškega.

— Usmiljeni Bog! . . . Vi veste to? . . . Tedaj sem izgubljen! Kako neusmiljeni ste, gospa, ko bi me bili vsaj pustili, da bi izdihnil, zakaj me hočete odgnati v zapor?

— Na to niti ne mislim, mu je zagotavljala Julija, kajti kajkor sem vam že ponovno dejala, ste mi vi najboljši prijatelj in v tem je ravno bistvo usluge, da ste uničili tistega, ki mi je bil največji sovražnik!

Z izbuljenimi očmi je mladenič strmel v Julijo.

— V čem torej obstoja moja usluga? jo je vprašal.

— V tem, da ste človeka, ki ste ga okradli, oropali razuma, nadaljuje Julija zamolklo, ta človek je bil že od nekdaj moj smrtni sovražnik. . .

— Vaš smrtni sovražnik?

— Da, to je doktor Bartolo, lopov in propalica, človek brez poštenja in časti, s katerim sem imela poravnati neki stari račun. Vi ste mi v tem pomagali in obračunali z njim namesto mene! Ali me razumete sedaj, ali znate ceniti hvaležnost, ki sem vam jo dolžna?

— Jaz ne razumem ničesar, kajti v moji glavi vre vse polno misli, odgovori nesrečnež.

— Tako, tedaj bom govorila z vami popolnoma odkritosrčno, odgovori Julija in se primakne k mladeniču. Ali veste, kdo sem jaz? Ne veste! Dobro, tedaj vam bom to povedala, kajti že vnaprej vem, da ste moji!

Vedite torej, jaz sem Julija Musolino, hčerka velikega razbojnika Giuseppa Musolina, ki so ga imenovali bič Kalabrije. Jaz

sem deklica, poglavar čete, ki se je zbrala, da bi odvodila Giuseppe Musolino iz strašne ječe.

— Vi ste Julija Musolino?! — vzklikne mladenič. Vsemogočni Bog, kako srečen slučaj! Prisegam vam, da sem v zadnjem času, ko sem se bal, da bi me policija ne prišla in ko sem pobegnil iz varnosti sem v gozd, nepreghoma mislil na vas. Bil sem prepričan da bom lahko zopet živel, če bom naletel na četo Julije Musolino. Toda nisem vedel potil! . . .

— Tako pa vam je srečen slučaj pokazal pot, pristavi Julija. Sedaj pa mi povejte, ali vas je vodilo kaj posebnega, da ste našli doktorja Bartola?

— Ničesar drugega nisem nameraval kakor oropati ga! odgovori mladenič.

— Ali ste trpeli pomanjkanje?

— Bil sem tudi v pomanjkanju, toda radi tega bi ne bil nikdar postal razbojnik, delal bi bil . . . Da vam povem na kratko, ljubi! sem neko ženo . . .

— Dovolj! ga prekine Julija. Sedaj vem vse. Vi niste bili prvi, pa tudi zadnji ne boste, ki je postal razbojnik samo zato, da bi si pridobil žensko srce, kajti vi, prijatelj, ste postali sedaj razbojnik, ki ga zasleduje policija po dnevi in po noči! Tudi jaz mislim, da vam ne preostaje ničesar drugega, kakor da stopite v mojo družino. Toda preden postanete moj pomočnik, mi morate pripovedovati o svojem dosedanjem življenju. To pa mi morate povedati popolnoma odkrito!

— Storil bom to! odgovori samomorilni kandidat. Tedaj čujte, imenujem se Francesco Rozeti.

Julija je stopila čisto k njemu. Odkrito in po pravici ji je Rozeti pripovedoval kakor je bil nekoč pošten in dober čevljarški mojster, dokler ni ljubezen nekega dne napravila vsemu konec. — Vse ji je pripovedoval o doživljaju z lepo Fausto.

— Sedaj nisem ničesar drugega, kakor človek, ki ga preganjajo, človek, ki ima na vesti zločin! Kaj pa šele bo iz mene, kdo naj mi to poveča?

— Moj prijatelj, mu je dejala Julija sočutno. Sedaj morate začeti novo življenje! Pojdite z menoj, odpeljala vas bom v Musolinovo votlino, tam jih boste našli še več, ki so pobegnili pred človeško nepravičnostjo in čeprav im je utonila ladjica sreče, so našli mir med svojimi tovariši, ki čutijo z njimi! Prisezite mi, da mi boste zvesti do smrti — kakor vam tudi jaz prisegam zvestobo do svojega poslednjega vzdihljaja!

Rozeti je pokleknil k Julijinim nogam in ji prisegel večno zvestobo.

— Vstanite, Rozeti, reče Julija, pozdravljam vas kot svojega tovariša. Za spomin na svoje prejšnje življenje se boste imenovali v moji družini »čevljar«. Mislim, da vam to ime ne bo neprijetno.

Rozeti je pokleknil k Julijinim nogam in ji prisegal večno zvestobo.

— Sedaj pa stopite hitro z nami v kočijo, reče Julija, kajti hiteti moramo, da bomo čim dalje od Rima. Vi, Novo, poženite dobro konje, da bomo še lahko prispeli pravočasno na malo postajo, da se bomo lahko odpeljali s prvim vlakom.

In ni minilo dolgo, ko so dirjali konji s kočijo po hladu širokega gozda.

Med vožnjo se je Elen spomnila denarnice, ki jo je našla pri čevljarju in katero je imela v svojih nedrjih.

— Kaj bomo storili z denarnico? je vprašala Elen Julijo. Ali jo boste vi vzeli?

— Do tega denarja nimamo nobenih pravic, odgovori Julija. Rozeti si je pridobil ta denar preden je postal član naše družine! Draga Elen, daj mu denarnico nedotaknjeno nazaj, ona je njegova iast!

S smehljajem na ustnicah je spravil Rozeti denarnico v žep. V tem trenutku ni Julija mogla niti slutiti, da so v tej denarnici vesti, ki bi bile zanjo večjega pomena kakor samo življenje. Če bi bila pogledala vanjo, bi bila našla obveznico lorda Harryja Darsija, s katero se je obvezal na smrt.

Zavrnjena in premagana

Če je bilo na zemlji bitje, ki so ga prevarili vsi upi, je bila to Adrijana od Šavane.

Znano nam je že, da je prišla lepa Adrijana za lordom Darsijem v Napoli, da je stanovala v majhni hišici izven mesta in da je s pomočjo komornika Vitorja hotela privabiti mladega lorda in si ga osvojiti.

Toda vse to ji ni prav nič pomagalo. Adrijana od Šavane ni mogla doseči svojega cilja. S pomočjo Vitorija je vedno vedela kje se lord Harry Darsi nahaja in kaj dela in tako je bila tudi ona vedno tam, kjer je bil on, če je le mogla.

Nekega dne jo je komornik Vitor obvestil, da bo lord Darsi ta večer v veliki operi v loži številka trinajst. Adrijana je takoj storila potrebne korake, da bi tudi ona dobila sedež v tej loži, na žalost pa se je glasil odgovor, da je cela loža že zasedena.

— Jaz moram dobiti sedež v tej loži! je rekla Adrijana od Šavane blagajniku.

— Signora, zelo žal mi je, pred pol ure sem prodal zadnje tri sedeže v tej loži nekemu Nemcu.

— Kdo je ta Nemec?

— Slučajno vam lahko povem njegovo ime, odgovori blagajnik. Imenuje se Edmondo Müller, doma je iz Berlina, tukaj pa stanuje v hotelu »Golf«.

— Koliko stane sedež v tej loži?

— Petdeset lir, signora!

— Poslušajte me, gospod, reče Adrijana od Šavame, če bi mogli pod kakršnimkoli vzrokom odvzeti tem Müllerju tri sedeža v loži, jaz vam nudim za vsak posamezen sedež dve sto lir, če mi ga preskrbite!

— To bi bilo torej šest sto lir! je blagajnik počasi izračunal in se namuznil.

— Da, šest sto lir nagrade in stopedeset za vstopnice, pritrdi Adrijana.

— Dobro, toda kljub temu vam ne morem obljubiti za gotovo, če se mi bo posrečilo, da vzamem gospodu Müllerju tri sedeža v tej loži — morda bo stvar še dražja, morda bo zahteval več, radi tega vas prosim, da se potrudite čez dobro uro k meni, tedaj vam bom lahko sporočil rezultat svojega truda!

Ko je Adrijana odšla, je blagajnik zaklenil blagajno in se napotil v hotel »Golf«.

Našel je gospoda Müllerja v salonu sklonjenega nad časopisom ko je ravno pušil dobro cigaro.

— Oprostite, gospod, če vas vznemirjam, reče blagajnik opere in se vljudno prikloni. Prihajam z veliko prošnjo. Gre namreč za to: Danes sem napravil veliko napako ... Danes sem vam prodal tri sedeža za nocojšnjo predstavo, vendar pa nisem bil upravičen to storiti!

— Zakaj ne?

— Neki italijanski knez jih je naročil pred vami, odgovori blagajnik obupano.

— No, tedaj recite temu knezu, naj gre drugikrat v opero, nocoj pa je na vrsti Müller s svojo rodbino.

— Nemogoče, odgovori blagajnik, to se pravi ... Če ostanete pri tem, gospod Müller, je pravica seveda na vaši strani in nihče vam je ne more ovreči, toda jaz bom v tem slučaju izgubil službo

— Jaz pa imam rodbino —

in blagajnik zaihti.

— No, no, ne kremžite se, reče Berlinčan, pomoč še ni izključena. Res je, moje dame so se že pripravile in zelo se vesele na nocojšnjo predstavo, sicer pa — pravkar prihajajo, videli bomo kakšnega mnenja sta.

Zadeva je bila hitro urejena.

Dami sta se usmilili nesreče, ki je zadela blagajnika in opustili sta misel, da prisostvujeta nocojšnji predstavi. Gospod Müller mu je vrnil vstopnice in ni hotel sprejeti denarja nazaj, temveč ga je poklonil blagajniku.

Ko je blagajnik obstal na ulici, je malo manjkalo, da ni poskočil od veselja.

Čez dobro uro je prišla zopet Adrijana od Šavane v blagajno in vprašala:

— No, ali ste dobili tiste tri sedeže?

— Dobil sem jih, toda le s težavo, odgovori prevejanec, toda zadeva še ni popolnoma urejena. Gospod zahteva tisoč lir za svoje tri sedeže —

— Tukaj imate tisoč lir, reče lepa Adrijana in izroči blagajniku bankovec za tisoč lir.

— To je zaslužek! si je mislil blagajnik na tihem, ko je Adrijana vzela vstopnice in odšla. Tisoč šest sto lir! Če bi mi Bog poslal vsak dan kakršnega bedaka!

Prišel je večer.

Lord Harry Darsi je sedel v svoji loži, ničesar sluteč je poslušal ouverturo, ko se nenadoma vrata lože odpro, vanjo pa stopi lepa dama s šuštečo elegantno svilnato obleko. Lord se ni niti zme nil na njo.

Adrijana od Šavane si je morala priznati žalostno resnico, da je lord Darsi med prvim dejanjem niti opazil ni. Naposled pade zave sa po prvem aktu in lord Harry Darsi, se ozre po loži. Takoj je spoznal v lepi dami Adrijano od Šavane. Njegovo čelo se je nagr bančilo in skoraj neopaženo je pokimal z glavo na mesto pozdrava, h kateremu je bil prisiljen.

— Harry, mu je zašepetala Adrijana od Šavane, ko je sedla na žametast stol čisto k njemu, Harry, ali je to pozdrav ženi, ki si jo nekoč ljubil?

— Jaz mislim, madame, odgovori mladi Anglež polglasno, da gledališče sploh ni kraj, kjer bi mogli izzivati takšne spomine! Si cer pa vedite, da želim pozabiti tisti čas mladeniške norosti, ki je že zdavnaj minil!

Po teh besedah je lord vzel knjigo in se poglobil vanjo.

Adrijana pa ni odnehala, govorila mu je in govorila, med ce lim prvim dejanjem ni umolknila niti za hip, šepetala mu je nežne

besede, povedala mu je, da je smo radi njega prišla v Napoli, in da mora pod vsakim pogojem govoriti z njim med štirimi očmi. Prosila ga je in rotila, naj ji dovoli sestanek, mladi Anglež pa je bil tako zatopljen v svojo knjigo, da je sploh pozabil, da je razen njega še kod drugi v loži.

In tako je šlo drugo in tretje dejanje, dokler se Adrijana od Šavane ni razjezila in odšla iz lože ne da bi svojemu sosеду rekla tudi najmanjšo besedico v pozdrav — —

Napad je bil odbit, grofica Adrijana od Šavane premagana v tej borbi pa je zmagala ljubezen, ki jo je gojil lord Harry Darsi napram Juliji Musolino.

Mona Vana

Ko je prišel komornik Vitor naslednje jutro k Adrijani, jo je našel popolnoma obupano.

— Vitor, vaš gospod je človek brez srca! mu zakliče Adrijana od Šavane, ko je stopil v sobo. Pomislite, prosim, komaj da me je pogledal!

— Da, da takšni so Angleži, odgovori Vitor, pri tem pa je poželjivo opazoval lepo ženo, ki je bila oblečena v zapeljivi jutranji obleki. Mi Italijani imamo bolj vročo kri! Ah, kdo bi se mogel upirati lepoti, katere srečna lastnica ste vi?

— In vendar ga moram premagati! reče Adrijana in se trpko nasmehne. Hočem in moram ga premagati in naj me stane karkoli! Vitor, dajte mi dober svet, kako bi mogla govoriti še enkrat z vašim gospodarjem med štirimi očmi?

Vitor skomigne z rameni.

— Sicer bo šlo zelo težko, toda imeli se boste priliko prepričati, signora, reče komornik, da sem za vas pripravljen vse storiti. Jutri imam prostó. Dal vam bom ključ od našega stanovanja. Vi pa le mirno stopite v sobe njega svetlosti! Lorda boste našli samega in mislim, da hladnokrvni Anglež ne bo šel tako daleč, da bi osamljeno damo pognal iz svoje hiše, imeli boste torej priliko govoriti z njim med štirimi očmi!

— Da, prav tako bom storila! reče Adrijana od Šavane Uporabila bom vse mogoče, samo da bi si ga zopet pridobila. Še enkrat bom poskusila, če ima ta človek v svojih žilah res ribjo kri... Ah, in kako je bila prej njegova kri vroča, toda kaj bi vam pripovedovala, to vem jaz sama najbolje!

— Prav takšen je lord tudi sedaj, odgovori Vitor in se zvito nasmehne, toda med vama je vstala druga...

— Da, prav dobro poznam to drugo — to je Julija Musolino! — spregovori Adrijana v ljubosumni jezi. O, Vitor, najin načrt ni rodil uspeha! Tisto pismo, ki sva ga pisala Juliji Musolino, ni rodilo zaželenega sadu!

— Kako morete to trditi, signora? odgovori Vitor. Koristilo nam je v toliko, da je Julija takoj odpotovala iz Napolja in od tega trenutka se lordu Darsiju ni več prikazala, lord pa ne more doumeti, kaj se je zgodilo z njo... Neprenehoma premišljuje o tem, čemu je pobegnila od njega...

— Da, samo najina intriga ni bila popolna, pristavi Adrijana in se trpko nasmehne. Midva bi bila morala lorda prepričati, da mu je Julija bila nezvesta.

— Tega bi ne mogli natveziti lordu, ker nimava dokazov, ki bi ga mogli prepričati o tem.

— Tedaj ostane pri najinem dogovoru, reče naposled Adrijana od Šavane. Jutri bom stopila pred lorda in tedaj — tedaj bomo videli, če bo podlegel mojim čarom. Vitor, ali veste vi pripovedko o Mona Vani?

— Seveda jo vem! odgovori Vitor samezavestno. Saj je bila Mona Vana moja rojakinja!

— Pripovedujte mi, reče Adrijana, ko je sedla na naslanjač, res, pripovedujte mi, kaj je počenjala ta Mona Vana!

— Mona Vana je bila najlepša žena v mestu, začne Vitor, bila je žena nekega vojskovodje in guvernerja. Mesto je bilo oblegano po sovražniku, ki mu je pretil s pogunom, če se ne vda. Vojskovodjo sovražnikov je Mona Vana ljubila, nekoč jo je tudi zasnil, toda ošabna lepotica ga je zavrnila in se j erajši poročila s svojim sedanjim možem.

Ko je nezadovoljnost v obleganem mestu tako narastla, da ni bilo več mogoče vzdržati in ko je začela slava njenega moža temneti, je sklenila rešiti mesto, na žrtve, ki so bile združene s tem, ni niti pomislila.

Ko je bila noč najtemnejša se je, ogrnjena v dolg črn plašč, splazila iz obleganega mesta in se vtihotapila v tabor vojskovodje sovražnikov. Sedel je pri neki mizi, sklenjen nad načrti, katere je proučeval, ko je Mona Vana stopila predenj; prosila ga je, naj se usmili njenega moža in preneha z obleganjem mesta ter naj odide s svojo vojsko.

Vojskovodja pa ji je s hladnim mirom odgovoril:

— Zavedam se svoje službene dolžnosti in znal jo bom tudi izvršiti!

— Tedaj je tvoja dolžnost močnejša od tvoje ljubezni, mu reče Mona Vana, некоč si me snubil, dobro torej, vzemi me — vsa sem tvoja — vzemi me!

V tem trenutku je zdrknil plašč z njenih ramen in ona je obstala pred častnikom v vsej nezakriti lepoti s svojim rožnatim telesom, ki bi vsakega moškega spravilo iz ravnotežja, vojskovodja sovražnikov pa je ostal popolnoma miren — preziral jo je..

— Dovolj, dovolj, — samo ne govorite o neuspehu! — vzklikne Adrijana tesnobno. Jutri, da — jutri bo stopila Mona Vana v delovno sobo lorda Harryja Darsija, Vitor, in ta Mona Vana ne bo zavrnjena. Lahko se zanesete na to, Vitor!

Vitor se jesmejal, ko pa je zagledal Adriano od Šavane ponosno vzravnano pred seboj, tako da je mogel skozi tenko obleko razločiti vsako mišico njenega prekrasnega telesa, ji je moral četudi nehotе odgovoriti:

— Ne! Ta Mona Vana ne bo zavrnjena!

Vse je bilo pripravljeno.

Vitor je odšel ob šestih popoldne iz hiše svojega gospodarja, kajti ta večer je dobil dovoljenje, da je smel izostati, lordu je dejal, da bo odšel v gledališče. Lord je pohvalil to komornikovo namero in mu priporočal, naj se po gledališki predstavi malo pozabava. — Lord sam pa je odšel v knjižnico, si izbral knjigo, ki ga je ravno zanimala in začel čitati.

Komaj pa je prečital nekaj vrstic, ko se vrata knjižnice nenadoma odpro in preden je mogel lord Harry Darsi, vstati s svojega sedeža, je stala pred njim — Adrijana od Šavane.

Zavita je bila v dolg črn plašč, na glavi pa je imela čepico, ki ji je prav dobro pristojala.

— Vi tukaj, madame! vzklikne lord Darsi razdraženo, ko je vstal s stola... Kako ste prišli sem?

— Vrata sem našla samo priprta, odgovori Adrijana od Šavane in se zapeljivo našmehne, ker pa sem morala na vsak način govoriti s teboj med štirimi očmi, sem se potrudila sem k tebi. Oprosti mi, prosim, če sem te motila!

— To motenje ne zasluži oprostjenja! — odgovori Darsi razdraženo. Kajti vi, madame, veste prav dobro, da sta se najini poti enkrat za vselej ločili. Boljše bi bilo, da bi poskrbeli, da se mi nikdar več ne prikažete pred očmi!

— Mar so to besede človeka, ki je некоč počival na mojih prsih, človeka, kateremu sem žrtvovala vso svojo ljubezen in katerega že danes neizmerno ljubim?

— Madame, vi govorite o človeku, ki vas pozna do najmanjše podrobnosti, o človeku, ki je nekoč blaznel ljubezni po vas in ki si je domišljal, da je prostitutka lahko poštena žena! Saj vidite, da govorim z vami tako, kakor mi srce narekuje, toda to odkri-srčnost ste si po vsej pravici zaslužili, ker ste se odločili za skraj-nost, da me napadete v mojem stanovanju.

— To imenuješ ti napad? reče lepa rdečelasa Adrijana. Drug moški bi smatral to za nepopisno srečo, če bi bil z menoj med štiri-mi očmi med gluhi in nemimi stenami! Vidim, da se je kri v tvojih žilah ohladila, kakor je tudi izginila iz tvojega srca ljubezen, ki naju je nekoč družila!

— Temu se pač ne boste čudili, odgovori mladi Anglež hlad-nokrvno, jaz vem, da ste mlado in nedolžno deklico preganjali, jaz vem za celo vrsto intrig, ki ste jih uporabili, da bi Julijo ločili od mene! Madame, premagovati se moram, kajti sicer bi vam pove-dal še marsikaj hujšega! Sicer pa vas prosim, da takoj odidete od mene in me pustite samega. Pojdite, sicer bi se moral poslužiti pra-vice, ki mi pripada kot gospodarju, čeprav bi me to silno bolelo!

— In vse to na ljubo Juliji Musolino, se je izvilo osramočeni Adriani iz prsi, za ljubezen mlade deklice, za ljubezen hčerke ban-dita, ki je obsojen na dosmrtno ječo, za ljubezen deklice, ki ni ničes-sar drugega, kakor potepuhinja, čisto navadna propalica! — —

Lord Darsi jo je hotel prekiniti, Adrijana pa je nadaljevala:

— Pustite me, da vam povem, za kar sem se namenila, saj sem tudi jaz vas poslušala. Imenovali ste me prostitutko, res je, bila sem toda od prvega trenutka ko sem vzljubila vas, nisem bila več to ka-kor poprej. Od tistega trenutka ni moškega, ki bi me mogel ime-novati svojo. Od tistega časa sem ljubila samo tebe! Tista Julija, ki te je tedaj očarala s svojimi dražestmi, je postala tovarišica raz-bojnikov. Mar ni dokazano, da je ravno ona poglavar razbojniške tolpe in mar si morda domišljuješ, da živi med razbojniki kot re-dovnica? Ha, ha, ha, prepričana sem Harry, da si Julija prej zasluži ime, ki si ga dal meni!

— Madame, izginite mi izpred oči, jaz nikakor ne dovoljujem, da grdite mojo Julijo!

— Saj tudi jaz nisem prišla sem radi tega, da bi govorila o tej deklici, reče Adrijana, samo enkrat sem te še hotela spomniti na tiste prelepe dneve in noči, ki sva jih preživela skupaj! In vse to naj bi kar tako minilo? ... Ne, ne, jaz ne morem tega verjeti, kajti v meni še živi ljubezen in izginila bo z mojo smrtjo!

— Tedaj, madame, mi je žal, da sem vas sploh spoznal, prista-vi lord Harry Darsi. Zares mi je žal, da sem izzval v vas takšna

čuvstva, toda zagotavljam vam, da se vaše želje ne bodo nikoli izpolnile!

— Poslušajte me, Adrijana! Nikdar več ne bom vaš, nikdar več ne bova imela ničesar skupnega! Radi tega bi storili najboljše, če bi me popolnoma pozabili, kakor sem pozabil tudi jaz vas in vas pregnal iz svojega srca!

— Ti si pozabil na blaženost, katere si bil deležen, ko si počival na mojih prsih, odgovori Adrijana, in vendar — spomnila te bom na tiste lepe trenutke, poglej sem in reci sam, oholi človek, ali se more meriti katera druga žena z menoj? Mar ne bi tudi Julija padla v prah, če bi videla mojo lepoto?

Po teh besedah je vrgla Adrijana od Šavane črn plašč raz svoja ramena in s svojim prekrasnim rožnatim telesom je obstala pred lordom, dvignila je svoje lepe, mehke roke k objemu, njene ustnice pa so zašepetale:

— Pridi, Harry, o pridi! Pozabi na vse, pridi, vsaj nekaj trenutkov bodiva zopet blažena!...

Lord Harry Darsi pa se je s prezirom obrnil od nje, pritisnil je na gumb električnega zvonca, ki je vodil v pritličje, kjer so stanovali služabniki.

— Madame, ji je dejal, ne da bi jo pogledal, svetujem vam, da se hitro oblečete, kajti — čez nekaj trenutkov ne bova več sama! Poklical sem svoje služabnike in ne verjamem, da ste priredili to komedijo, da bi se sluge lahko nalajali!

— Harry! vzdikne Adrijana od Šavane že enkrat. Harry, mar me res več ne ljubiš!? ... Ali bi mogel biti zares takšen napram meni tudi sedaj!?

— Moji služabniki so že v predsobi, madame, — resno vas opozarjam, ogrnite si plašč!

Hitro je pobrala Adrijana od Šavane plašč s tal in se zavila vanj, kajti v sosedni sobi so se že oglasili koraki. Zdajci pa se vrata odpro in dva lakaja vstopita.

— Ta dama je zašla v mojo sobo, se obrne lord Darsi k slugom. Poskrbite, da bo odšla zopet na ulico!

Adrijana si je grizla ustnice in težko sople. Njene oči so se svetile kakor oči krvoločne zveri in izgledalo je, da bo vsak hip planila na lorda.

Lord Harry Darsi pa jo je s prekrižanimi rokami popolnoma mirno opazoval tako, da jo je takoj minila vsa besnost, ko je opazila ta prezirljivi pogled.

Solze so ji zalile lepe oči in zaihtela je:

— Pustite me, je zaklicala slugom, jaz poznam pot tudi brez vas! Ne poskušajte se me dotakniti, kajti jaz nosim samokres pri

sebi in gorje mu, ki bi položil svojo roko name! Midva pa, lord Harry Darsi, midva se bova še videla!

— Ven! zavpije lord Darsi jezo in pokaže z desnico proti vratom, ven iz moje hiše!

Adrijana ni čakala, da bi jo sluge zgrabili. Izginila je za vrati, hitro je odšla po stopnicah na ulico, kjer jo je že čakala naročena kočija.

V kočiji je krčevito zaihtela. Zadnji poskus se ji ni posrečil, tokrat je lord Harry Darsi pokazal, da so vsi mostovi med njo ni njim porušeni in da ni več voljan pod nobenim pogojem obnoviti razmerja z njo.

Adrijana od Šavane ni imela ta dan sreče. Kajti poleg svojega neuspeha, ki ga je doživela pri lordu Darsiju, je našla silno neprijetnega gosta, ko je prispela v svojo malo vilō.

To je bil sodni eksekutor.

Lahko življene — teške posledice

Na takšne ljudi naletimo v vseh državah sveta. Mnogo je ljudi, ki delajo dolgove, katerih pa nočejo plačati in sodišče ne ve drugega izhoda, kakor da popiše premoženje teh lahkomišelnih ljudi. Uradnik, čigar dolžnost je to, je sodni eksekutor.

Nikakor ni prijetna služba prihajati k nesrečnežem ki so morada radi pomanjkanja padli v dolgove. Človek mora imeti pač trdo srce, biti mora popolnoma ravnodušen, ko vidi, kako odneso upniki siromakom tudi zadnje predmete iz hiše. Zato pa sodni eksekutorji vedno dobro razlikujejo dolžnike, ki so se zadolžili iz lahkomišelnosti od onih, ki niso po svoji lastni krivdi prišli v tako težak položaj.

Sodni eksekutor, ki je počakal Adrijano v njenem stanovanju, se ji je vljudno poklonil in dejal:

— Madame, med vašo odsotnostjo sem pregledal vse predmete v vašem stanovanju. Menico imam, ki ste jo izdali bankirju Sateliju. Morda jo lahko plačate?

O, ta nesrečna menica, koliko preglavic je povzročil že ta papir ubogi Adrijani. Kajti Adrijana je živela tako, da je dala za obleko, ki ji je slučajno ugajala po deset tisoč lir, za sam klobuk, pa je dala po pet sto lir. Tudi Vitor ji je praznil blagajno, ker ni bil zadovoljen s tistimi tisoč dinarji, ki jih je dobival kot mesečno plačo.

Nekega dne je Adrijana od Šavane priznala komorniku Vitorju, da se nahaja v zelo težkem denarnem položaju. Vitor ji je svetoval, naj si izposodi denar pri bankirju Sateliju, splošno znanemu oderuhu v Rimu.

Adrijana ga je ubogala in znala je tako imponirati Sateliju, da ji je takoj posodil na menico trideset tisoč lir. Informiral se je o njej in izvedel, da vzdržuje že dalje časa razmerje z lordom Harryjem Darsijem, on pa je bil prav dobro informiran o denarnem položaju mladega angleškega lorda in vprašal je Adrijano, če je še prijateljica lordova. Adrijana pa mu je odgovorila, da je lord njen ljubimec, da pa ne živi z njim pod eno streho radi zlobnih jezikov, da pa bo on plačal zanjo menico, če ona slučajno ne bi imela denarja.

To je bilo Sateliju dovolj, dal ji je trideset tisoč lir, ona pa mu je zanj podpisala menico za petdeset tisoč lir. Menica je bila že enkrat prolongirana, sedaj pa je Sateli zahteval plačilo brez odloga.

Sateli je obvestil Adrijano, da je rok izplačila potekel, ko pa Adrijane ni bilo na spregled, je dvignil proti njej tožbo in čez tri dni je prišel sodni eksekutor, da bi zahteval izplačilo.

Sodni eksekutor se je takoj prepričal, da to ni tako lahko. V hiši je našel sicer dovolj oblek in nakita, ki ga je cenil na deset tisoč lir, za ostanek štiridesetih tisoč lir pa ni našel kritja. Pohištvo v vili ni bilo Adrijanino, ona ga je vzela v najem z vilo, radi tega eksekutor ni mogel popisati pohištva. Prehodel je celo stanovanje in ga pregledal ko pa je odšel je Adrijana bridko zaihtela.

To pa je bila samo predigra — najhujše je prišlo šele slededčega dne.

Bilo je okrog enajstih — Adrijana se je ravno okopala in je sedela v bogati jutranji toaleti pri zajutreku, naenkrat pa se odpro vrata in Sateli plane v sobo.

— Madame, vi ste me nesramno prevarili! je zavpil in udaril s pestjo po mizi. Madame, prej vas nisem poznal, sedaj pa vem, da ste pustolovka...

— Kako si drznite tako govoriti z menoj? vzklikne lepa rdečelasa žena, ki je slušala razjarjenega bankirja pomiriti. Mar se ne zavedete, da imate opravka z damo?

— Dobro, dama, dama, reče Sateli toda jaz nočem izgubiti svojih petdeset tisoč lir, če pa jih že moram izgubiti, ne bom odnehal prej, dokler vas ne spravim v zapor, če mi do nocoj ne vrnete dolžne vsote! —

— Kakšne neumnosti vendar govorite! mu reče Adrijana užaljeno, čeprav v tem trenutku nima denarja, boste pozneje dobili ves dolg!

— Pozneje bom dobil, kajnega? se je Sateli progogljivo zasmejal. Če si domišljujete, da se bom s tem zadovoljil, ste se silno prevarili madame! Poslušajte me, pravkar prihajam od njega, od mladega Angleža ki mi je dejal, da nima z vami nikakih stikov in da nima več nobenega razloga plačevati vaše dolgove...

— Lopov! Vi ste se drznili nadlegovati mladega lorda! kriknje Adrijana, ki je smrtno prebledela.

— Moja draga gospodična, nikar se ne razburjajte! reče Sateli. Še nocoj boste počivali onstran ključavnice! Odtod grem naravnost na policijo in zahteval bom, da vas takoj zapro! Ah, prevara z mladim lordom Darsijem vam bo zlomila vrat, to bom že jaz poskrbel!

Adrijana je uvidela, da ji tukaj ne bi pomagalo nobeno kljubovanje več, temveč da mora svojega upnika prositi milosti. — Omahnila je predenj na kolena, prosila ga je in ihtela poskušala ga je celo pridobiti s svojimi ženskimi čari. Sateli pa ni lepote te žene niti pogledal. Oderuh, kateremu je šlo za petdeset tisoč lir, ni poznal strasti, kadar je šlo za denar.

— Gospa, ne delajte neumnosti! je dejal Sateli popolnoma hladno. Name nimajo takšni momenti učinka! Jaz nisem mladenič, meni pomeni denar lepoto in vse, jaz hočem samo svoj lepi denar!

— Vi me hočete torej zares onesrečiti?

— Mar vi niste mene onesrečili? Petdeset tisoč lir izgubiti — mar to ni nesreča?

— Kaj boste imeli od tega . če me spravite v zapor?

— Kaj bom imel od tega? Dobil bom vsaj zadoščenje!

— Počakajte vsaj še mesec dni!

— Kaj mislite, da sem tako naiven. Čez mesec dni ste vi lahko že v Ameriki.

— Tedaj mi pustite vsaj osem dni!

— Niti na to ne mislim! Jaz hočem, da mi danes plačate, kar ste mi dolžni!

— Toda vsaj tri dni mi boste pustili, da si bom priskrbel denar ali ne?

— Dovolj časa imate do večera! Madame, petdeset tisoč lir vam ne bo težko priskrbeti. Lepi ste ni če noče angležki lord izplačati menice za vas, bo storil to kdo drugi! Meni je vseeno kdo bo plačal, glavno je, da je menica plačana! Zvečer vas torej pričakujem v svoji prodajalni!

— Samo do večera mi dajte torej časa! zajeclja Adrijana. Ah, Bog, jaz zares ne vem, kao bi si prisrbela do večera tako veliko vsoto!

— Eh, kako? Mar ne veste, kako pravilo, reče Sateli in se zasmije, slaba ura zadostuje, da omahne najmočnejši moški k nogam mlade in lepe žene, do večera pa imate na razpolago še mnogo takšnih ur, izkoristite eno, to je edino, kar vam morem svetovati, kajti jaz hočem svoj denar!

Po teh besedah je vzel blobuk in se napotil proti vratom. Tu je obstal, še enkrat se je obrnil in zaklical:

— Toda ne mislite si, da mi boste lahko pobegnili, kajti poskrbel sem že za to, da pazijo na vas madame. Torej ob devetih zvečer! Če ne pridete, tedaj vas bo že ob desetih prišla iskat v vaše stanovanje policija, sami pa veste, da policaji niso baš posebno galantni gospodje.

S porogljivim smehljajem je Sateli odšel iz sobe, kjer je ostala Adrijana vsa obupana.

Kje naj bi dobila toliko denarja?

Premišljevala je in premišljevala našla pa ni nobenega izhoda. Minevala je ura za uro in naposled se je tudi zvečerilo. Kaj naj bi storila? Kako bi se rešila velike sramote, ki ji je pretila?

Mar naj bi dovolila, da bi jo odvedli v zapor? Ne tega bi ne mogla prenesti. To bi ji onemogočilo vsako upanje, da bi se lahko še kedaj pomirila z lordom Darsijem.

Ona, ki je bila sicer zelo pretkana, se ni znala izkopati iz zadrege, v kateri je bila.

Kazalec je obstal na devet. Adrijana je drgetala po vsem telesu, kajti mislila je na trenutek, ko bodo policaji udrli v njeno stanovanje in jo odpeljali s seboj.

Sklenila je, da bo zadnjikrat poskušala svojo srečo, pokleknila bo na tla pred oderuhom, ki bo imel vsaj toliko srca, da ji bo dovolil daljši rok za izplačilo dolga.

Oblekla si je najboljšo obleko, da bi bila čim gracijoznejša in odšla je na ulico.

Častni predlog

Poslovalnica menjalca Satelija se je nahajala v živi, toda umazani ulici v neki stari hiši. Adrijana je stopila v hišo in takoj jo je sprejela stara ženica, ki jo je vprašala, česa želi.

— Rada bi govorila z gospodom Satelijem! odgovori Adri-
jana z vsem dostojanstvom.

— Mislim, da ne bo mogel govoriti z vami signora, odgovori
starka, ker ima sedaj obisk.

— Prosim vas, recite mu moje ime, gotovo me bo sprejel. Re-
cite, da bi Adrijana od Šavane rada govorila z njim!

Starka je premerila Adriano od pet do glave, potem pa je izgi-
nila skozi vrata. In ni minilo dolgo, ko se je zopet vrnila in rekla
Adrijani:

— Sprejel vas bo, pojdite prosim z menoj! Tam je delovna
soba gospoda Satelija, le potrkajte, sprejel vas bo!

Adrijana je globoko vzdahnila, ko je potrkala na vrata, kajti
sedaj bi se morala odločiti njena usoda.

— Naprej! je slišala Satelijev glas.

Odprla je vrata in — osuplo obstala na pragu. Sateljeva de-
lovna soba je bila podobna votlini, v kateri je bilo nagrmađeno
vse mogoče iz vsih koncev sveta. Sredi sobe je stala pisalna mi-
za, prenapolnjena z različnimi knjigami, s posodo od večerje, s
steklenicami in podobnim.

Sateli ni bil sam, pri sebi je imel obisk. Pri njem je sedel maj-
hen plešat gospod s sivo brado. Ta tujec se je zagledal v lepo že-
no, ki mu je na prvi pogled izredno ugajala in se pomembno na-
smehnil.

— Ah, vi ste! reče Sateli ko je zagledal Adriano od Šavane.
Izvolite priti bližje, nadejam se, da mi prinašate denar. Teh pet-
deset tisoč lir ravno nujno potrebujem, ker imam kupčijo, za ka-
tero potrebujem precejšen kapital.

— Oprostite, gospod Sateli, reče Adriana s sigurnim glasom,
o svojih zadevah nisem vajena razpravljati pred tujci. Ali vas
smem prositi za kratek pogovor med štirimi očmi?

— Odstranil se bom, če dama želi, reče stari gospod in hoče
vstati s svojega stola. Sateli pa je hitro skočil in mu to s sigurno
kretnjo preprečil.

— Ostanite, prosim, velespoštovani prijatelji, reče Saleti sta-
remu gospodu. Brez skrbi lahko sedite, ker naju niti malo ne mo-
tite. Zakaj bi ne smeli slišati, kaj imam s to damo — vsa zadeva je
silno enostavna! Gre za...

— Mar me hočete seznaniti z damo? reče stari gospod s sivo
brado.

— Predstaviti? ... O, prosim, če želite! Torej ta-le dama je
Adrijana od Šavane. Parižanka, ki biva samo začasno v Rimu, ta-le
gospod tukaj pa je moj spoštovani prijatelj, velikj in v vsej Italiji
splošno znani bankir — Andreja Balzano!

Adrijana se je z dostojanstvom poklonila, stari gospod pa je vstal in se globoko priklonil.

— Ali veste, madame, kdo je Andreja Balzano? vpraša Sateli in pokaže na starca s sivo brado. Ah, vi ne veste tega, madame!? Da, da, vi nimate znancev, med finančijskim svetom. Andreja Balzano je človek, pred čigar imenom se klanja ves plemiški svet, kadar ga kdo omeni. Odtegnil se je poslovnemu življenju, — stanuje v Reggiju v lepi vili ob morski obali, zapustil je svoje menjalnice v Rimu, Milanu, Benetkah, Florenzi in kdo ve kje, izročil je v druge roke, toda njegov denar je neprestano v prometu. Z eno besedo, moj velespoštovani prijatelj je tisočkratni milijonar, kralj bogatašev...

Vsakikrat, kadar je Sateli izgovoril ime Balzano, se je globoko poklonil. Adrijana je opazila porogljive poglede, s katerimi je Balzano ves čas meril Satelija.

— Vi pripovedujete tej dami o meni stvari, ki je prav gotovo ne zanimajo, reče Balzano z blagim glasom. Pripovedujete ji o milijonih, to ni ničesar nenavadnega, če pa je kdo lep in dražesten, kakor madame, tedaj... tedaj je nebo odkrito pokazalo, da ga je hotelo nagraditi...

— Vi ste galantni gospod! reče Adrijana in starega gospoda zapeljivo pogleda, kajti vse, kar je slišala od Satelija, ji je bilo dovolj velia vzpodbudba, da se zanj malo bolj zanima. In smatrala je za najpametnejše, da mu pripoveduje žalostno povest o svojem meničnem dolgu.

— Saj veste radi česa sem prišla sem! reče Adrijana od Šavane Sateliju.

— Seveda vem! odgovori menjalec samozavestno. Brez dvoma mi prinašate petdeset tisoč lir, ki mi jih dolgujete za menico, ki je pred tremi dnevi zapadla.

— Ne, nisem vam jih prinesla, jaz ne morem plačati, odgovori Adrijana s krepkim glasom.

— Dobro, če že moram izgubiti toliko vsoto, si bom pač znal poiskati zadoščenje za to, pristavi Sateli. Še enkrat vam ponavljam, da vas bom izročil policiji, če mi ne morete plačati zapadle menice, tedaj pa ste v mojih očeh sleparka in svetovna pustolovka!

— Jaz zavračam takšne besede, reče Adrijana ključovalno. O kakšni prevari ni niti govora!

— Nehajmo govoriti o tem, zagrmí bankir Sateli in udari s pestjo po mizi, da so steklenice kar zažvenketale. Plačajte mi takoj petdeset tisoč lir, sicer bom...

— Jaz nimam denarja!

— Tako! Vi ne morete plačati! je kričal Sateli. Dobro, tedaj naj me moj velespoštovani prijatelj za toliko časa oprosti, da bom odšel na policijo, da prijavim zadevo, kajti...

— Počakaj, ne tako hitro! ga prekine Andreja Balzano v tem trenutku. Koliko znaša dolg te dame?

— Petdeset tisoč lir! odgovori skupuh.

— Kaj pa ste ji v resnici dali za petdeset tisoč lir? vpraša stari gospod.

Sateli se zdrzne.

— To je popolnoma postranska stvar, odgovori, jaz zahtevam petdeset tisoč lir in konec!

— Jaz pa sem prepričan, da tej dami niste dali celih petdeset tisoč lir, nadaljuje Andreja Balzano, potem pa se obrne k lepi Adriani in ji reče:

— Ali bi bili tako dobri in bi mi pojasnili zadevo, ki jo imate z gospodom?

— To je hitro pojasnjeno! odgovori Adriana s smehljajem na ustnicah. Bila sem v pomanjkanju in izposodila sem si pri njem tri-deset tisoč lir.

Za to vsoto sem morala podpisati menico za petdeset tisoč lir, sedaj pa sem v največji zadregi in obupu, ker te vsote ne morem plačati.

— Signor, reč stari gospod Sateliju, ali hočete pustiti damo in mene za trenutek sama?

Sateli je takoj ubogal velikega bogataša Andreja Balzano. Globoko se je poklonil in odšel v sosedno sobo, Balzano pa je stopil k lepi Adriani in ji ponudil roko.

— Madame, ji je dejal, ali pristanete na to, da napraviva mi-dva sporazum?

— Sporazum? se začudi Adriana.

— Da. Jaz sem sovražnik dolgih pogajanj, če lahko s kratki-mi besedami dosežem svoj cilj. Vi ste lepi, madame, dopadate se mi, kakor se mi ni še dopadla nobena žena na svetu. Mladi ste, jaz pa sem mož pri sedamdesetih letih, toda nič ne de, moje srce je ostalo čilo in mlado!

Sam stanujem v Reggiju v veliki palači! Delite z menoj mojo osamljenost in izpremenite mojo samoto v skupno veselo življenje! Ali hočete postati moja ljubica?

Ah, vidite, madame, popolnoma odkritosrčen sem, toda kakor naštevam sedaj vaše dolžnosti, tako bom pozneje strogo pazil na vaše pravice. Da, vi boste moja ljubica, moja tovarišica, ki bo tu-

di gospodarica mojega gospodinjstva. Jaz zahtevam od vas samo malo nežnosti in prijetnosti in mnogo, mnogo zvestobe. Na poslednje polagam posebno važnost, kajti ko bi opazil, da se ne morem več popolnoma zanesti na vašo zvestobo, bi takoj prekinil najino razmerje. Za vse to pa vam obljubljam na leto sto tisoč lir nagrade, ko pa bom umrl, vas bom v testamentu imenoval za dediča milijon lir. Samo po sebi pa je tudi umevno, da bi dolg temu bedaku Sateliju takoj izplačal.

— Madame, povedal sem vam svoj predlog in želim samo, da mi vi prav tako odkritosrčno odgovorite!

Vse to je govoril bankir Balzano v poslovnem in mirnem tonu, kakor da bi šlo za kaj takega, kar se razume samo po sebi. In Adrijana od Šavane se je hitro odločila.

— Gospod, mu je odgovorila, spoznala sem v vas gentlemana in jaz ne cenim pri moških ničesar bolj, kakor to lepo lastnost. Če ste že precej stari — nič ne de! Radi tega sem s tem, kar ste mi ponudili popolnoma zadovoljna in pripravljena sem z vami še nočjo odpotovati, če to želite! Zvesta vam bom in vdana, ker vem, da mi je pri vas zagotovljena bodočnost...

— Ponoviva torej vse še nekrat na kratko, da ne bo morda kakšnega nesporazuma, reče bankir Balzano. Sto tisoč lir na leto, v testamentu en milijon zapuščine in plačilo vseh dolgov. Razen tega je seveda razumljivo, da vas bom vzdrževal stanu primerno, radi tega bova še jutri ostala v Rimu, da si priskrbite vse potrebne toalete! Peljal vas bom k prvemu jujelirju, kjer si boste lahko izbrali najdragocenejši nakit!

— Ah, gospod, kako hvaležna sem vam!

Adrijana od Šavane je staremu gospodu galantno ponudila roko in on je pritisnul svoje ustnice nanjo.

— Da me ne bi smatrali za slabega trgovca, nadaljuje Balzano, vam bom takoj naštel tudi dolžnosti, ki jih boste morali izpolnjevati! Od vas zahtevam brezpogojno vdanost in zvestobo! Priseči mi morate, da ne boste imeli nikdar z nobenim drugim moškim razmerja, dokler bom jaz živ! Kaj boste počenjali po moji smrti, mi je popolnoma vseeno, toda dokler sem živ, morate biti popolnoma moji! Strašno nezaupljiv človek sem in ne puščam rad tujcev v svojo hišo in vi ne boste smeli sprejeti nobenega obiska brez moje vednosti. Ali se lahko zavežete na vse to? Ali mi morete vse to obljubiti?

— Iz srca rada! reče Adrijana odločno. Tudi jaz sem utrujena, mnogo trpljenja mi je dalo življenje, sedaj pa hrepenim po samoti in — če bom ob vaši strani našla zaščito in malo ljubezni, vam bom vdana in zvesta!

— Tedaj je najina pogodba končana! reče stari bankir. Potrdite to, tu je moja roka!

Lepa Adrijana si ni dolgo pomišljala, kajti sedaj ni imela drugega izhoda, vendar pa ni niti mislila na to, da bo ostala svoji pri-segi zvesta.

Ta starec naj bi ji bil samo sredstvo, po katerem bi dosegla svoj cilj, to se pravi, da bi si nabrala dovolj denarja, da bi potem izginila iz te države in se nikdar več ne povrnila vanjo.

— Vaša sem, gospod Balzano! reče Adrijana od Šavane. Prosim vas, da me čimprej odpeljete iz Rima, kajti kar se tiče moje preteklosti...

— O tem ne želim ničesar izvedeti, jo prekine stari gospod. S tem me ne boste razyneli, nasprotno, zapravili bi si mojo naklonjenost. Bodite torej pametni! Sedaj pa dovolite, da končam vašo zadevo s tem Satelijem.

Bankir Balzano je ukazoval v tej hiši kakor da bi bila njegova. Vrata se odpro in Sateli vstopi. Prisluškoval je pred vrati in slišal je vsako posamezno besedo, ki sta jo spregovorila Adrijana od Šavane in stari bankir.

Na vsak način pa mu je bilo jasno, da se je denarni kralj Italije zagledal v njegovo dolžnico in lepo Adrijano je gledal sedaj s čisto drugačnimi očmi in zato je vstopil ponižen, kakor da bi hotel že oddaleč čestitati lepi Adrijani in jo prositi odpuščenja za vse žalitve.

Balzano je sedel na svoje prejšnje mesto k pisalni mizi in nervozno bobnal s prsti po njej.

— Vi imate menico, Sateli, ki vam jo je podpisala mlada dama? — je spregovoril strogo.

— Da, podpisala mi je menico, ki jo imam v svojih rokah...

— Kje imate to menico? ga prekine Balzano.

— Tukaj je, odgovori Sateli in potegne menico iz svoje denarnice, ki jo je vedno nosil pri sebi.

— Menica bo plačana, reče bankir Balzano, toda tej dami morate dati zadoščenje. Obremenite mene za vrednost te menice! Plačal vam bom teli petdeset tisoč lir, Sateli, toda pod pogojem, da pred očmi te dame raztrgate to menico na drobne kosce!

Adrijana si je na tihem oddahnila, kajti Sateli je brez besede menico raztrgal.

— To ne zadostuje, reče Balzano in pokaže na kosce papirja, ki so ležali na mizi. Te kosce morate še bolj raztrgati, kajti utegnili bi se zgoditi, da bi menica zopet oživel!

Sateli je vzel velike škarje, naprej zmajal z glavo, kakor da bi

se čutil užaljenega radi teh Balzanovih besed, potem pa je začel rezati papirčke na čisto majhne delce.

— Bravo! vzklikne zdajci Balzano in se zasmije. Zadeva je sedaj lepo urejena. Sedaj pa, dragi Sateli, vam dovoljujem posojilo, katerega ste me prosili, preden je ta dama prišla k vam. Sporočil bom svoji banki v Napolju, naj vam da za vaše posle petsto tisoč lir na razpolago!

— Ah, mojster, vzklikne Sateli veselo in ni mnogo manjkalo, da ni omahnil na kolena pred bankirjem Balzanom. Vi ste angel, zares, pravi angel!

Balzano ga niti ne pogleda.

Vstal je s svojega sedeža, si oblekel plašč in si posadil na glavo cilinder, za tem pa je vzel palico, si nataknil rokavice in ponudil lepi Adrijani roko.

— Dejali ste, da greste z menoj, madame! reče on Adrijani silno vljudno.

— Da, z vami grem, kamorkoli me odpeljate!

Adrijana je odšla s kraljem bogatašev iz te hiše, naslednjega dne pa je odpotovala z brzovlakom v kupeju prvega razreda iz večnega mesta.

Z zlatom natovorjeni osel

Po dveh mesecih je sedela Julija sama v veliki sobi v Musolini novi votlini. Vsi ostali so že legli k počitku, samo pred votlino so odmevali koraki straže, ki je vedno pazila na votlino. Julija si je podprla glavo z rokami, njene oči pa so bile napolnjene s solzami.

— Kako slaba in nehvaležna hčerka sem jaz! je šepetala s slabim glasom. Veliki Giuseppe Musolino, moj dragi in ljubljeni oče tiči še vedno v zaporu, jaz pa doslej nisem mogla še ničesar zanj storiti, da bi mu vrnila zlato svobodo.

O, mar naj bi Giuseppe Musolino umrl kot jetnik v strašnem zaporu!? Kako naj bi ga osvobodila, kako bi izpolnila obljubo, ki sem mu jo nekoč dala?!

— Zopet s solzami v očeh, Julija, hčerka Musolinova!? je zdajci spregovoril nekdo za njenim hrbtom. Zopet žrtvuješ dragoceno spanje. Ne, dete, to ne sme več tako naprej, upropastila si boš svoje zdravje!

Človek ki je govoril Juliji za hrbtom, je bil pritlikavec Timbal.

— Ti si, Timbal? se obrne Julija k njemu. Sedi k meni, dragi prijatelj, saj veš, da se s teboj najrajši posvetujem! Ah, vedno pretresamo eno in isto, vedno se posvetujemo, naša posvetovanja pa so vedno brezuspešna.

Timbal je stal ob mizi, pri kateri je sedela Julija. Njegova glava je malo gledala izza mize.

— Gospodarica, ali bi me hotela nekaj časa poslušati? jo vpraša Timbal. Ali hočeš upoštevati moj nasvet?

— Ti veš, dragi Timbal, da sem vedno sledila tvojim nasvetom, odgovori Julija. Od vseh tovarišev, ki me obdajajo tukaj v votlini, si ti najpametnejši. Moj zaupnik si in vedno visoko cenim besede, ki mi jih rečeš!

— Dobro, tedaj ti bom povedal neko povest v kratkih potezah, reče pritlikavec Timbal. Po teh besedah se boš lahko prepričala, da neprenehoma mislim na Giuseppa Musolina in na to, kako bi ga mogli osvoboditi...

— Govori, Timbal, jaz poslušam!

— Nekoč je bil velik vojskovodja, je začel pripovedovati pritlikavec Timbal, eden izmed redkih, ki so navajeni zmagovati.... Kamorkoli je prispel s svojo vojsko, je premagal sovražnika in vsako mesto se mu je moralo ukloniti.

Nekega dne pa je prispel ta vojskovodja pred mesto, ki je bilo precej močno in tudi dobro utrjeno, kajti prebivalci tega mesta so bili bojevitih hrabri in neustrašeni, predvsem pa so bili častihlepní in se niso hoteli ukloniti, še manj pa jih je mogel kdo premagati.

Veliki vojskovodja je besnel in neprenehoma pošiljal svoje ljudi nad trdnjavo, vsi napadi pa so bili odbiti. Vajen sijajnih zmag je vojskovodja že obupaval in že je mislil na ukinjenje obleganja in zadnjikrat je sklical vojno posvetovanje. Posvetoval se je z ostalimi poveljniki, kaj naj bi storili. Vsi so si bili edini v tem, da opuste obleganje, ko je najstarejši od njih vstal in dejal vojskovodji:

— Povedal ti bom za sigurno sredstvo, s pomočjo katerega boš trdnjavo z lahkoto zavzel. Z vso svojo vojsko bi se ti nikoli ne posrečilo zavzeti močnega obzidja tega mesta! Svojih vojakov tudi ne potrebuješ za to, pusti jih, naj mirno odidejo domov, ne prelivaj dalje krvi, kajti to bi bilo brezpomembno! Trdnjavo zavzameš lahko z lahkoto s pomočjo osla, posebej pa poudarjam, da mora biti ta osel do dobra z zlatom otovorjen, kajti njemu bodo vse poti odprte, prišel bo lahko tudi čez najvišji zid! S tem ti hočem povedati, da ne boš nikdar mogel s silo zavzeti tega mesta, temveč s podkupljenjem.

Obljubi kakšnemu človeku, da mu boš daroval z zlatom otovorjenega osla, če ti odpre neke noči mestna vrata in zagotavljam ti, — našel ga boš in zmagoslovno boš vkorakal v mesto, ki se ti je doslej tako uspešno upiralo!

— Tvoj svet je dober! odgovori vojskovodja in hvaležno stisne starcu roko. Da, da, jaz se klanjam tvoji domiselnosti. Česar človek ne more doseči s prelivanjem človeške krvi, z neustrašenostjo in hrabrostjo, doseže lahko z zlatom otovorjeni osel — upajmo torej!

Naslednjega dne je ukazal vojskovodja enemu od svojih zvestih strelcev, naj vrže v trdnjavo puščico, na kateri bo pritrjeno majhno pisemce. V pismu je veliki vojskovodja obljubil tistemu, ki bi mu ponoči odprl mestna vrata in mu tako priskrbel prost prihod v mesto, osla, natovorjenega z zlatom.

In res — pismo je našlo sprejemljivo dušo. Ni minilo dolgo, ko se je v taboru vojskovodje prijavil meščan iz trdnjave in se dogovoril z njim, da bo naslednjo noč odprl velika mestna vrata pod pogojem, da dobi za to z zlatom otovorjenega osla. Pogodba je bila sklenjena in izdajalec je storil, kar je obljubil.

Naslednjo noč so vojaki prodrli skozi odprta vrata v trdnjavo, napadli so stražo, ki ni ničesar slutila in med strašnim vpitjem zasedli vse mestne ulice. Ko so prebivalci mesta videli, da so izdani, je bilo njih hrabrosti konec, predali so se brez odpora, ne da bi prelili tudi najmanjšo kapljo krvi in vojskovodja je bil gospodar trdnjave, katero je toliko časa zaman oblegal...

— Kakšno misel naj bi torej jaz posnela iz te povesti? vpraša Julija, ko je Timbal umolknil.

— To, da osvobodiš tudi ti lahko svojega očeta, Giuseppa Musolino iz zapore samo s pomočjo z zlatom natovorjenega osla, odgovori pritlikavec Timbal. Toliko si se trudila, da bi zdrobila okove na njegovih rokah, toda vse je ostalo na žalost brez uspeha... Sedaj psкуси z oslom, ki bo natovorjen z zlatom, ali če že hočeš drugače, podkupi uradnike kaznilnice, da bi Giuseppa Musolina pustili na svobodo.

— Tvoj nasvet bi bil prav dober, Timbal, odgovori Julija in globoko vzdahne, samo ti veš, da nimam tolikšne vsote denarja na razpolago!

— Zlata bi morali najprej imeti, kajti z malo vsoto si ne moremo mnogo pomagati, pristavi pritlikavec Timbal. Na razpolago moramo imeti težke stotisoče, kajti uradniki kaznilnice, ki bi sodelovali pri osvobojenju Giuseppa Musolino, ne bi stavili na kocko samo svoje službe, temveč tudi svojo čast in življenje. Dobro bi

morali biti nagrajeni, ponuditi bi jim morali svote, ki bi zmajale njih zvestobo v službi!

— Ah, s takšnimi vsotami jaz na žalost ne raspolagam, reče Julija žalostno. Bojim se, moj dragi Timbal, da tokrat ne bom mogla slediti tvojemu dobremu svetu!

— Zakaj ne? vpraša Timbal. Mar si ne moreš priskrbeti denarja!? Potrebna je samo odločitev in hitro bomo imeli toliko denarja, kolikor ga potrebujemo!

— Dvomim! vzdahne Julija zamišljeno. Čeprav bi morda za ljubezen svojega očeta odprla sama nebesa, denarja kljub temu ne morem priskrbeti!

— Motiš se, Julija, nadaljuje pritlikavec Timbal. Ne bi ti bil tega svetoval, če bi ti ne mogel hkrati pokazati tudi poti za uresničenje tega načrta. Poslušaj me torej. Julija! Če veljam v tvojih očeh še kaj, tedaj ti tega nisem zaman govoril. V Reggiju živi mož, ki ima ogromno bogatstvo, ki pa je takšen skopuh, da ima ves denar pri sebi, namesto, da bi ga imel naloženega po drugih bankah.

— Kdo je ta mož? ga prekine Julija.

— Ta človek se imenuje Andrea Balzano, starec, ki vse svoje življenje ni delal drugega, kakor spravljaj denar na kup. Milijone ima spravljene v svoji hiši!

— Milijone?... ponovi Julija nemirno.

— Da, težke milijone, Julija, in vse to ogromno premoženje bi bilo tvoje, če najdemo pot in način, da starega Balzana ulovimo, to pa ni tako lahko delo kakor bi si človek na prvi pogled mislil, kajti starec ni samo silno skop in skrajno nezaupljiv, temveč tudi pameten in je svojo hišo sezidal, da je vanjo nemogoče udreti s silo...

— Torej vidiš, dragi Timbal, tedaj nam ne ostaja niti malo upanja! reče Julija.

— Toda, se je zasmejal pritlikavec Timbal in začel hoditi po sobi sem ter tja, česar bi ne mogel nihče drugi storiti, to bomo storili mi, gospodarica, ko gre za osvobojenje našega Giuseppa Musolina velikega!

— Ali si izvedel kaj natančnejšega o tem Balzanu in o načrtu, kako bi mogli udreti v njegovo hišo?

— Vse sem izvedel, kar človek lahko izve, odgovori pritlikavec Timbal, in jaz vas lahko o tem natančno obvestim!

Hiša Andreja Balzana se nahaja na obali v Reggiju. Zunanja stran hiše gleda proti morju. Lokavi Balzano ni zidal na svoji hiši prav nobenega balkona, ker je dobro vedel, da se lopovi prav radi

poslužujejo balkonov. Vhod v hišo se nahaja na tisti strani hiše, ki je obrnjena proti kopni zemlji. Vhod obstoja iz divnega portala, za katerim se nahajajo železna vrata, ki so ponoči vedno zaklenjena. Da bi bil ponoči slehernemu tujcu onemogočen vhod v hišo, se na pritisk nekega tajnega gumba spremeni štirimeterski prostor v globoko jamo, prepad, ki vodi v globoko klet. Kdor bi torej imel srečo, da bi se splazil tudi skoz železna vrata, bi se brez rešitve, kakor miš, ujel v nastavljeno past. Razen tega se nahajajo v tej hiši tudi samokresi in kdor naleti nanje, dobi nenadoma kroglo v glavo ali prsa.

— Glavno pa je vendar-le, vpraša Julija, — če si zvedel, kje ima Balzano shranjen svoj denar?

— Ravno tega nisem mogel zvedeti, mislim pa, da nam tega ni niti vedeti potreba, ker se pride na vsak način zelo težko do denarja. Jaz imam boljši načrt. Najprej se moramo njega polastiti in potem bo njegov denar gotovo naš, ker nam bo moral za ceno svobode pokazati, kje ima denar!

— Ali pa ga bomo tudi lahko ujeli? — vpraša Julija.

— Zelo težko, nadaljuje Timbal. Balzano le redkokdaj zapušča svojo hišo, kadar pa to le stori, se pelje v svoji kočiji na kratek sprehod. Pri takšnih prilikah ga spremlja poleg kočijaža še en sluga, na katerega se lahko popolnoma zanese. Kadar pa gre kam peš, gredo vedno za njim njegovi ljudje in pravijo, da ne vzame nikdar nikogar prej v službo, dokler se ni prepričal, da je dober detektiv.

In vendar sem jaz našel pot, po kateri bi prišli do cilja. Pred nedavnim je starec pripeljal iz Napolja, prekrasno mlado ženo, v katero je do blaznosti zaljubljen. Nekateri mislijo, da je ta žena Francozkinja, drugi jo smatrajo za Angležinjo, italijanski govori namreč z nekim tujim naglasom.

— In ti misliš, da bi s pomočjo te metrese prišli do cilja? — Morda bi jo lahko podplačali, da bi nam izdala starca?

— Podplačati! ... zamrmra Timbal in zmaje z glavo. Tujemu človeku ni pametno zaupati tajne, jaz tega ne bi storil. Morda pa se nam bi posrečilo, da bi starca napeljali h kakšnemu nepremišljenemu koraku, stari je do blaznosti zaljubljen v mlado ženo! Kako bi bilo, če bi mu podtaknili tekmeča, da bi v starcu vzbudili ljubosumnost? Ljubosumnost je strast, ki zmeša človeku lahko razum oropa ga miru in razsodnosti. Ko bo starec postal ljubosumen, bo pozabil na previdnost in tedaj nam ga ne bo težko izvabiti iz hiše. Ali razumeš sedaj, gospodarica?

— Popolnoma te razumem, odgovori Julija, načrt mi izredno ugaja, toda kako bi bilo mogoče v tem starčevskem srcu vzbuditi ljubosumnost?

— Za to bo potrebna komedija, odgovori pritlikavec Timbal, ki je hodil po prostoru sem ter tja. Jaz mislim, da bi bilo najboljšje poskusiti pri lepi metresi, ki ni niti cela dva meseca v hiši. Ta žena je izredno lepa in željna ljubezni in po tem sklepam, da se v svojih računih nisem zmotil. Kako bi bilo, če bi ji ponudili osla, natovorjenega z zlatom, ki bi se ji zdelo večje, kakor pa bi ga mogla dobiti od starca?

Podtakniti bi ji morali človeka, ki bi nosil sjajen naslov, ki bi izgledal silno bogat in ki bi bil, kot živo nasprotje k staremu Balzanu, lep, mlad in ljubeznjiv! Svojo glavo bi stavil za to, da bo mlada dama zapustila starega Balzana in pobegnila z našim dozdennim princem... Ha, ha, ha, princu, ki ji ga bomo nastavili, bo gotovo padla v mreže.

— Toda kje naj bi priskrbeli takšnega princa? vpraša Julija pritlikavca.

— Ničesar lažjega ni kakor to, odgovori pritlikavec Timbal. Mar nimamo v naši družini mladih in lepih mož?

— Dobro, pripomni Julija, toda to bi moral biti kdo takšen, ki bi znal vso stvar dobro izpeljati! Sicer pa, čemu si beliva glave, mar nimamo slikarja? Mar bi ne mogel prevzeti vloge princa in je tudi izvrstno izpeljati?

— Izvrstno! pritrdi Timbal. Slikar je kakor ustvarjen za to. Julija je zamišljeno strmela pred se.

— Dobro je, da sva izbrala slikarja, reče Julija čez nekaj časa, Alfred pl. Hofmanstal je inteligenčen človek, vendar pa ima to napako, da je nepazljiv! Vedno bi moral biti kdo z njim, da bi ga nadziral! Toda ne zato, da bi nam utegnil povzročiti s svojo neprevidnostjo sitnosti in nas izdati, toda nepreviden je, ljudem preveč zaupa...

Nenadoma stopi Julija k pritlikavcu, ga potrka po rami in mu reče:

— Dobra misel! Naš princ mora imeti tajnika, ki ga bo spremljal — ta tajnik pa bom jaz!

— Kako!?... Ti sama, gospodarjica!? se začudi Timbal. Ah, jaz se bojim, češtu siliš v nevarnost?

— Če bi se v Reggiju bala nevarnosti, tedaj ne bi poslala niti slikarja tja, ker mi je njegovo življenje prav tako drago, kakor življenje kateregakoli moje družine. Prepričana sem, da bova dolro preoblečena popolnoma varna, slikar se bo vživel v ulogo princa, jaz pa bom predstavljala njegovega tajnika.

Sedaj pa pridi, Timbal, da vso zadevo še enkrat prerešetava in o vsem dobro razmisli! K sreči imamo dovolj denarja, da to komedijo lahko izvedemo in prepričana sem, da nam bo denar, ki ga bomo vložili v to kupčijo prinesel kraljevske obresti!

— Lahko bi nam prinesel milijone, reče pritlikavec Timbal, z milijoni pa bi lahko osvobodili tvojega očeta. Julija Musolino, spomni se osla, natovorjenega z zlatom, ta osel more osvoboditi Giuseppa Musolina, bogastvo kralja zlata, Balzana, pa najlažje odpre vrata njegove ječe.

Julija in pritlikavec Timbal sta sedla k drugi mizi in dolgo med seboj šepetala. Že se je začelo daniti, onadva pa sta še vedno v pogovoru sedela pri mizi, ko pa je prisijalo v votlino že solnce, je Julija vstala, ponudila Timbalu roko in mu rekla:

— Hvala ti, Timbal, nocojšnjo noč si mi dal nasvet, ki bi naпослед rešil usodo mojega nesrečnega očeta in izpolnil najtoplejšo željo mojega srca! Sedaj pa bi rada za nekaj ur zaspala, potem pa se bomo lotili dela za izvedbo našega načrta. Živel knez Heraklus! Živel njegov tajnik!

V hiši kralja bogatašev

Če bi bila Adrijana od Šavane pozabila na lorda Harryja Dar-sija, če bi si ga bila vedno pregnala iz srca, bi mogla biti sedaj popolnoma zadovoljna.

Andreja Balzano je vestno izpolnjeval vse obveznosti napram njej, da, storil je celo mnogo več.

Pripeljal jo je v svojo elegantno palačo in mlado lepotico sta presenetila bogastvo in luksuz, ki ga je našla pri tem starem bogatašu. Sanovala je v prekrasni vili, ki je bila tako razkošno urejena, da je to prekašalo vse njeno pričakovanje in vse, kar je slišala o tem izrednem bogatašu.

Njegova hiša se je razlikovala od ostalih italijanskih hiš, ki so bile na pročelju okrašene z balkoni in terasami, Balzanova hiša je bila obzidana kakor mala trdnjavnica, kakor mesto, ki je pripravljeno k obrambi.

Toda kdor je stopil v to hišo, se je na prvi pogled prepričal, da je to stanovanje človeka, ki je gospodar mnogih milijonov, in ki uživa v luksuzu.

V hiši pa se niso nahajali samo najmodernejši luksuzni predmeti, tu si naletel tudi na mnogobrojne starine visoke vrednosti. Ktj jih je Balzano drago plačeval.

Balzano pa ni bil človek, ki bi užival na kupu denarja, znal je izrabiti svoj položaj in nabral si je mnogo umetnin. Cele dvorane so bile polne mnogovrednih starin.

Andreja Balzano je vodil Adriajno že prvi dan njenega bivanja v tej palači po vseh prostorih, opozoril jo je na vse.

Najlepši v tej palači je bil brez dvoma zimski vrt. Nahajal se je v prvem nadstropju palače obrnjen proti morju. Ko je Adriajna od Šavane videla ta vrt ji je bilo jasno, da Andreja Balzano ne čuti potrebe, da bi se sprehajal izven svoje palače. Vrt je bil dolg 80 metrov in se je razprostiral po celem prvem nadstropju in še naprej v polkrogu.

V tem vrtu je bilo vsakovrstnega drevja in cvetja, kamenja in strmih skal in drugih naravnih lepot, po marmornatih votlinah so plavali zlate ribice, sredi vrta pa se je dvigal celo hribček.

Vrh tega hribčka je stala utica, v kateri je bogati Balzano najraje posedal in čital knjige iz svoje bogate knjižnice.

V prvem nadstropju je dal stari bankir Adriajni štiri velike sobe na razpolago. Z največjo pozornostjo je nabavil stari bogataš svoji ljubici vsega, kar je kot mlada žena potrebovala in česar ji je bilo žejo srce.

Toalete, nakit, perilo in parfume pa je nabavljala sobarica, ki je bila najeta samo zanj. Sobarica se Adriajni od Šavane že prvi dan ni nič kaj dopadla, kajti slutila je, da je ta stara služabnica Balzanijeva zaupnica in da vrši ulogo vohuna.

To je bila neka stara Sicilijanka, ime pa ji je bilo Cerlina. kakšnih štirideset let, bila pa je podobna starki s sedamdesetimi leti. Sicer pa se Adriajna od Šavane ni mogla pritoževati, radi Cerline. Že od prvega dne je storila vse, o čemer je le slutila, da si Adriajna želi.

Kaj pa Andreja Balzano.

Adriajna bi si ne mogla želeť pozornejšega in bolj strastnega ljubimca. Kljub njegovi starosti je opazila, da si ga je popolnoma pridobila in da ni bila to kakšna predhodna simpatija, temveč prava strast, ki jo je gojil do nje.

In vendar ji je bilo življenje v Balzanovi hiši precej dolgočasno. Vse v tej hiši je šlo po gotovem redu in ni krenilo niti za hip na stranpot. Ta stari in pošten človek je delal vse ob gotovem času, spat je hodil ob določeni uri, prav tako je vstajal. Ljubil, se sprehajal, vse je delal ob določenem času z uro v roki. On sam je bil živa ura.

Balzano je zgodaj vstajal. Ob petih zjutraj je bil že na nogah.

in se je okopal, je sedel k pisalni mizi, potem pa je popolnoma mehanično zajtrkoval.

Ob osmih je bil že v zimskem vrtu, v svoji utici je sedel do desetih, od desetih do enajstih je čital knjige, sama filozofska dela, od enajstih do dvanajstih pa je sprejemal v svoji delovni sobi svoje ljudi, ki so prihajali po opravkih.

Vsi ti ljudje so morali biti izprašani, preden so stopili predeni. To je opravljala posebni sluga, detektiv. Ob dvanajstih je Balzano obedoval, potem je nekaj časa počival in zopet delal, ob petih pa je stala pred palačo pripravljena kočija, s katero se je peljal na enourni izprehod. Ko se je vrnil s sprehoda, je zopet obedoval. Kadar Adriane ni bilo doma, je obedoval sam.

Po večerji je Balzano celj dve uri šahiral. V ta namen je prihajal k njemu vsak večer pritlikavec, precej zarastel z brado, ki je veljal za najboljšega šahista v Italiji. Ta pritlikavec pa tudi ni delal ničesar drugega, kakor dan za dnem igral z bogatim Balzonom in za vsakodnevno dveurno igro je dobil na mesec tisoč lir. V začetku je z lahkoto zmagal Balzanija, toda sčasoma sta zanimanje za šah, pa tudi razum in talent starega Balzanija toliko pripomogla k njegovi igri, da se je slavnj italijanski šahist komaj branil, mnogokrat pa je bil celo premagan.

Da bi bila stvar še zanimivejša in da bi nasprotnika prisilile, da bi se z vsemi svojimi močmi zavzel za igro, je predpisal Balzano za igro posebno pravilo. V slučaju, da premaga on grbastega Madea, si lahko od njegove plače odtrga petdeset lir, če pa je zmagovalec Madeo, mu bogataš nadomesti tri sto lir. Vse dobljene in izgubljene partije so bile točno zabeležene, na koncu vsakega meseca pa je bil natančen obračun.

Na ta način je zrastle plača grbastega Madea neki mesec na tri tisoč lir, neki mesec že je bil slavnj italijanski šahist zelo slabo razpoložen. Izgubil je osem sto lir in na koncu meseca je starš bogataš skomignil z ramenj in izročil grbavcu ostanek dve sto lir.

To je bila razdelitev časa in ves vzpored dela bogataševega, ki je sedaj, ko je prišla lepa Adriana od Šavane v hišo moral pretrpeti velike izpremembe.

Bogati Balzano sicer ni opustil šahiranja, vendar pa je posvečal večino dneva Adriani.

Toda kljub vsemu Adriana le ni bila srečna. Studila se ji je starčeva ljubezen in tresla se je pred urami, ki jih je morala posvetiti starcu. Razen tega pa se je počutila v tem velikanskem poslopu kakor v ječi, kajti le ob določenem času se je smela sama peljati na izprehod.

Po štirih tednih se je Adriani le posrečilo, da je dobila dovoljenje, da se je smela po dvakrat na teden peljati po mestnih ulicah in nakupit po trgovinah kaj malega, kar je slučajno potrebovala. Dobro se je zavedela, da ni niti tokrat sama, da jo spremljata najmanj dva detektiva, ki so obveščali svojega gospodarja, kje povsod je Adriana bila. Toda za to se je ona prav malo zmenila.

Ona je zares hodila v velike prodajalne, si izbrala, kar je hotela in samo navedla naslov Balzanija, ki je užival neizmerno zaupanje.

Adriana je živela brez skrbi.

Tako je stalo razmerje med Adriano in starim bogatašem vse do nekega dne, ko je prišel v palačo izreden gost.

Med posetniki, ki so bili prijavljeni bankiru Balzanu za obisk, je bil knez Stanislav Heraklus iz Varšave. Balzano je opazoval elegantno posetnico in zmajeval z glavo, posebno pa ga je zanimala kneževska krona na njej.

— Pustite gospoda, naj vstopi! je dejal popolnoma miren svojemu slugi, kajti mnogokrat so ga obiskovali razni francoski in angleški plemiči, zakaj ne bi prišel torej k njemu tudi kakšen knez iz Varšave. Samo po sebi je umevno, da so bili vsi ti različni obiski po navadi v zvezi z denarjem. In ravno napram tem aristokratom je bil stari Balzano posebno nezaupljiv. On ni spadal k tistim ljudem, ki jih takoj očara veliko ime ali zvaneč naslov. Starec je cenil ljudi po položaju in bogatstvu in po ničemur drugem. Res je, upošteval je tudi razum, kajti siromašen učenjak mu je vedno bolj imponiral kakor človek s kneževskim naslovom, ki ni niti vedel kdo je Dante, i ni poznal Lessinga in lorda Byrona.

Ni minilo dolgo in v bogataševo delovno sobo stopi mlad in zelo lep človek.

Stari Balzano je bil dober poznavalec ljudi in en sam pogled na elegantnega prišleca mu je zadostoval, da je vedel, s kom ima opravka.

Prvi obisk.

Stari Balzano je bil prepričan, da je mladi gospod rojeni aristokrat in da pripada izredno odlični rodbini.

Knez Heraklus je bil zares pravi aristokrat. Bil je visok, zastaven, odličnega vedenja, priporočala pa ga je tudi elegantna in moderna obleka.

Balzano je poznal skoraj vsa imena ne samo nemških plemičev temveč tudi onih iz ostalih držav. Spominjal se je, da je nekoč

slišal, da je na Poljskem plemiška rodbina Heraklus, katere člani so izredno bogati. Ta mladenič je gotovo prišel k njemu, da bi se priskrbel z denarjem.

— Že moja posetnica vam je povedala, kdo sem, reče mladenič, ko se je spoštljivo priklonil Balzanu, pa tudi jaz vas poznam. Že večkrat sem slišal o kralju bogatašev Južne Italije.

— Teda j ste slišali tudi to, svetlost, da sem človek, odgovori Balzano, ki ne dela več in ki je silno nezaupljiv!

— Seveda, tudi to sem slišal, se zasmeje mladi knez, toda ravno radi tega bi vas bil rad spoznal.

— Izvolite sesti, svetlost, ga povabi Balzano in mu ponudi udoben naslonjač. Bodite tako ljubeznjivi in mi v kratkih besedah povejte, čemu moram biti hvaležen za vaš spoštovani obisk. Kratko in jedrnato, če smem prositi, kajti, vidite, kazalci moje ure gredo vedno naprej in kadarkoli se premakne velik kazalec od črte do črte vidim, da je minila ena minuta mojega življenja!

— K vam prihajam z malo prošnjo, gospod, reče mladi knez Heraklus.

— Ah, s prošnjo! ponovi bogati Balzano. Lahko si že mislim, vi želite denarja od mene?

— Nasprotno, jaz bi vam rad izročil denar, gospod, da mi ga shranite, pristavi hitro knez.

Starec posluhne. Da bi prišel plemič k njemu in ga prosil, da bi mu spravil denar, to je bila redkost, po navadi so plemiči vedno potrebovali denarja.

Z lahnim poklonom je potegnil iz žepa denarnico in vzel iz nje zvezek čekov.

— Poglejte te čeke, gospod, reče mladi knez, ko ih je razprostrl po mizi. Tukaj je en ček na Narodno banko v Rimu, tukaj na banko Emanuelo v Napolju, tukaj je ček na Angleško banko. Vsi ti čeki predstavljajo vrednost 1.700.000 lir.

— Izvrstno! In kaj naj storim s temi čeki? Jaz vam ih ne bom izkopčal!

— Tega niti ne zahtevam od vas, odgovori mladi knez, samo prosil vas bom, da jih sprejmete in obdržite v svoji hiši. Jaz sem šele dva dni v Reggiju, nastanil sem se v hotelu »Nationalu«. Nemogoče je, da bi svoje čeke shranil v svoji sobi, kajti odkrito povedano, bojim se, da bi mi jih kdo ne ukradel, bojim pa se tudi, da jih ne bi izgubil in izvedel sem za način, kako bi jih lahko najboljšje spravil.

— Dovolj bank imamo, v katerih vam bodo ti papirji varno spravljene, pripomni Balzano.

— Vse banke mi niso dovolj varne, reče mladi knez, povedali pa so mi za edino varno hišo v Reggiju, to pa je palača slavnega Andreja Balzana.

Starec se je smehljaj in si gladil brado.

— Povedali so vam resnico, svetlost, odgovori Balzano. Prepričan sem, da je moja hiša dobro zavarovana.

— Tedaj vam ne bo težko, gospod, da spravite moje čeke pri sebi, nadaljuje knez Heraklus, jaz pa bi bil hvaležen, če bi mi to storili, če pa bi zahtevali kaj za to uslugo...

— Jaz ne zahtevam ničesar, odgovori stari Balzano, in jaz bom to storil izjemoma, ker mi izredno ugajate. Jaz bom torej zel čeke in takoj vam bom izdal priznanico za denar.

— O, s tem bi me samo razžalili, reče mladi knez Heraklus, čemu priznanico?

— Zato, odgovori kralj bogatašev, kajti utegnil bi biti tudi slab človek, pa bi vam pozneje zatajili, da sem sprejel od vas čeke...

— To se ne bi izplačalo, se nasmehne mladi poljski plemič, kajti človek, kakršni ste vi, človek, ki poseduje mnogo milijonov se ne bi nikdar toliko ponižal, da bi ugrabil komu 1,700.000 lir, takšno malenkost...

— Tako, vi verjamete torej moji besedi? Dobro, tedaj je zadeva končana, reče Balzano in ko je ponudil mlademu knezu roko, ni ostalo temu nezapaženo, da počiva na starčevih ustnicah lahen usmev. To je bil usmev zadovoljnosti. Balzanu so zelo ugajale laskave besede mladega kneza. In proti svoji navadi je začel stari Balzano govoriti z mladim knezom, razpravljala sta o denarju in o zadevah te vrste. Izpraševal je kneza, kako mu ugaja v mestecu Reggiju in koliko časa namerava ostati še tukaj.

— V Reggiju bom ostal toliko časa, dokler mi bo ugajalo, odgovori mladi knez Heraklus. Prepričan sem, da je Reggijo eno najlepših italijanskih mest! Samo žal mi je, da nimam tukaj nobene prave družbe, nič ne de, obsojen bom torej na samevanje! Predvsem mi je žal, da nimam prilike, da bi se sešel s kakšnim dobrim šahistom...

Balzano tujca začudeno pogleda.

— Ali ste vi šahist, svetlost? ga vpraša stari milijonar radovedno.

— Prepričan sem celo, da sem zelo dober šahist, odgovori mladi knez Heraklus, navajen sem bil odigrati dnevno po več partij. Te zabave, kakor se mi po vsem dozdeva, se bom moral tukaj odreči, kajti ko sem se o tem informiral pri ravnatelju hotela, mi

je dejal, da ne pozna nobenega dobrega šahista razen nekega Ma-dea, ki pa je zaposlen na tem polju, ker igra vsak dan z drugim najboljšim šahistom v Reggiju.

— Z drugim najboljšim šahistom! reče stari Balzano polglas-no in si pogladi brado. Morda pa se je ta hotelier zmotil, in je Ma-deo slabši igralec, tisti drugi pa, ki igra z njim, mnogo je boljši?

— Naj bo kakor hoče, nadaljuje mladi poljski knez, jaz ne naj-dem poti, kako bi mogel priti kedaj do kakšne dobre šahovske par-tije. Da pa bi igral s kakšnim slabim šahistom, mi ne prihaja niti na misel.

— Imate popolnoma prav, odgovori hitro Balzano, kajti ničesar neprijetnejšega ni, kakor igrati takšno partijo! Vsem finočam šaha se posveča le malo ljudi.

— Res je in jaz vidim, da imate tudi nekaj pojma o šahu reče mladi knez in se nasmehne.

— Pojma! se zameje Balzano. Zares, nekaj pojma in pohva-liti se moram, da to ni niti tako malo!

— Torej šahirate tudi vi?

— Prilичno...

— Ah, kako srečen bi bil, če bi mogel z vami odigrati vsaj eno partijo! mu je zagotavljal mladi poljski knez Heraklus. Toda človek, kakor ste vi ima najbrž mnogo dela s svojimi posli in ne more izgubljati s tem časa?

— Tudi to bi bilo mogoče, odgovori stari Balzano, ki je po-mežiknil, ko je pogledal poljskega kneza, toda, svetlost, ali imate sedaj malo časa?

— Jaz imam vedno dovolj časa, kajti tukaj v Reggiju se na-hajam samo radi zabave.

— Tedaj bi mogli torej z menoj odigrati partijo šaha? vpraša Balzano.

— O, kako srečen bi bil, toda...

— Nič toda, vi boste ostali pri meni, knez, da otvoriva borbo na rumeno-črnem polju!

— Bojim se, da vas motim, reče mladi knez, ki se je zdel star-cu izredno skromen. Za človeka, kakor ste vi, je vsaka minuta zlata vredna.

To zlato pa rad pozabljam, kadar se mi nudi prilika, da odi-gram zanimivo šahovsko partijo, svetlost! Sedaj pa nobenega iz-govora več, izvolite z menoj, svetlost!

— Ah, vi ste tako ljubeznjivi! Na takšen sprejem bi ne bil ra-čunal! vzdikne mladi knez navdušeno.

Balzano je prijel mladega poljskega kneza pod pazuo in ga odpeljal skozi celo vrsto sob v luksuzno urejene sobo za igranje,

kateri bi ne našel enake na svetu. Vse, kar je v zvezi s človeškim umom, vse igre, vsi aparati so bili razstavljeni v tem prostoru. Tu je bil prekrasen biljard, mize za najrazličnejše igre, šah, roullet in podobno. Deska od šaha je bila iz slonove kosti, vsako polje je bilo iz zlata, figure pa, ki jih je vzel Balzano iz škatlje, so bile tudi iz zlata.

— To je kraljevski šah! reče mladi knez, ki je bil navdušen, da bo lahko igral na takšem šahu.

— Dobro si oglejte figure, reče bogati Balzano. To je silno stara izdelava, na katero sem zelo ponosen. Srečen sem, da vam lahko povem, da je to tisti šah, na katerem se je zabaval nesrečni Hohenstaufen, zadnjo noč pred svojim koncem, kupil sem ga za dve sto tisoč lir...

— Odkrito povedano, pripomni mladi knez Heraklus, jaz ne bi tega šaha nikdar kupil.

— Zakaj ne?

— Iz enostavnega razloga, ker sem vraževeren! Ali vam nikdar ne pride misel, da bi vam ta šah utegnil prinesiti nesrečo, gospod Balzano?

— Meni nesrečo? odgovori Balzano in se nasmehne. Meni se ne more pripetiti nobena nesreča. Zbolel bi lahko, ker sem že precej star, tega se zavedam. Vse moje posestvo je utrjeno tako, da mi ga nihče ne more ugrabiti in četudi bi mi kdo vzel, četrtino, polovico, da, če bi me oropal toliko, da bi mi ostala samo osmina ali pa sedmina, bi mi ostalo vendar toliko, da bi lahko do svoje smrti bogato živel!

— Mnogo je tudi drugih nesrečnih slučajev, ki človeka lahko dolete, odgovori mladi poljski knez zamišljeno. Mar nimate bitja, za katerega utriplje sleherna žila vašega srca?

— Jaz...

Balzano je že hotel odgovoriti »ne«, naenkrat pa se je spomnil nečesa, z roko si je potegnil preko čela in oči in spregovoril je nekaj, česar pa mladi knez ni mogel razumeti, vendar pa je slišal neko ime, to pa je bilo Adrijana.

— Igrajva torej! reče sedaj Balzano! Izvolite zavzeti svoje mesto, svetlost! Ali hočete igrati z zlatimi ali s srebrnimi figurami?

— Jaz bom vzel srebrne figure, odgovori mladi poljski knez, ki je že sedel k mizici.

In Balzano mu je sedel nasproti in ni minilo dolgo, ko sta se nasprotnika poglobila v kraljevsko igro.

Premikala sta figure po deski, in se trudila, da bi drug drugemu pokazala svoje znanje in zmagala ter triumfirala nad prema-

gancem, toda oba sta bila odlična šahista in Balzano se je na tihem čudil umetnosti igranja mladega kneza.

— Zares, te poteze bi ne napravil niti Madeo, gotovo bi jo bil spregledal, spregovori Balzano navdušeno. Gospod, jaz vidim, da ste pravi mojster!

— Jaz pa vam moram ta poklon vrniti, reče mladi poljski knez in se ljubeznjivo pokloni. Vi igrate tako spretno, kakor tega še nisem doživel! V vas sem našel nasprotnika, ki mi ni samo povsem enak, temveč, ki me v svoji igri daleč prekaša!

— No, tedaj bova vsaj videla, kateri izmed naju bo dobil prvo partijo! reče bankir zadovoljno.

Cele tri ure je trajala ta partija in oba gospoda sta popolnoma pozabila na drugo delo. Naposled pa se je Balzanu le posrečilo, da je mladega kneza premagal.

Z največjim užitkom mu je dejal »Šah mat«, knez pa se je presenečeno ozrl na desko in mirno priznal, da nima več sredstev za obrambo, da je partijo izgubil.

— Ali je to verjetno? reče Balzano, ko je potegnil iz žepa uro okrašeno z diamanti in dragim kamenjem in pogledal nanj. Igrala sva cele tri ure in en četrt!

— Tedaj vas ne bom dalje motil, reče mladi knez in vstane s svojega sedeža. Dovolite mi, gospod, da odidem!

— Tega vam ne morem dovoliti pod nobenim pogojem! se odločno upre Balzano. To pa iz dveh vzrokov: Prvič bi ne bila to prava gostoljubnost, če bi vam, moj knez, dovolil, da bi sedaj odšli, ne da bi me počastili s tem, da sedete za mojo mizo, drugič pa vi ste pozabili zahtevati od mene revanš.

— Revanš! se zdrzne mladi knez.

— Seveda, ena izgubljena partija ne pomeni še ničesar, reče bogati Balzano, in se zadovoljno nasmehne, odigrati morava še eno, da bova vsaj vedela, kateri izmed naju je boljši.

— To je resnica, reče mladi knez Heraklus, toda nočem vas več zadrževati, kajti vrniti se moram v svoj hotel k obedu.

— Svetlost, zagotavljam vam, da boste pri meni prav tako dobro obedovali, kakor v hotelu, reče Balzano s prepričevalnim glasom. Torej vas smem prositi, da greste z menoj v obednico!

— Vi ste napram meni tako ljubeznjivi, odgovori mladi poljski knez vljudno, takšna vljudnost pa zelo prija tujcu, ki ne poznan v tem mestu nikogar. Tako mi je sedaj, kakor da bi po dolgem času samevanja našel dobrega prijatelja...

— Prepričan sem, da si bova še dobra prijatelja, odgovori

Balzano, to se pravi, če mi ne boste odrekli časti vašega prijatelja, stva!....

— O, čutim se izredno počaščenega, ko mi dajete priliko, da vam dokažem, kako hvaležen sem vam, da ste me sprejeli v svojo hišo, gospod Balzano! Jaz sprejemem torej prijateljsko povabilo in nadejam se, da vam ne bom v nadlego!

Balzano je odpeljal svojega gosta v obednico. Komaj pa sta sedla k bogato pogrnjeni mizi in je Balzano ukazal slugi, naj prinese obed na mizo, ko se nenadoma vrata obednice odpro in prekrasna mlada žena vstopi.

Balzano se zdrzne.

Niti spomnil se ni prej na to, da je Adrijana navajena z njim obedovati. Adrijane sploh ni mislil predstaviti mlademu knezu, toda sedaj si ni vedel pomagati, ker bi bila to žalitev za mladega poljskega plemiča. In najpametnejše, kar mu je prišlo v tem trenutku na misel, je bilo to, da seznani mladega plemiča z Adrijano.

Predstavljanje je bilo takoj izvršeno.

Adrijana je neprenehoma pogledovala mladega kneza, ki ji je izredno ugajal. Srečna je bila, da je lahko videla v tej hiši tudi kakšnega mladega moškega.

Tujec joj je skoštljivo pozdravil, vljudno se ji je prostil, da je s silo udrl v to hišo.

— Nadejam se, milostljiva gospa, je dejal poljski knez, da sem tudi vam dobrodošel, jaz se bom vsaj trudil, da bi si pridobil vašo naklonjenost!

— To je za res pravi plemič! si je mislila na tistem Adrijana od Šavane. Hvala Bogu, da sem naletela po dolgem času na takšnega človeka, bom vsaj lahko zopet enkrat govorila!

Čutila je, da mora storiti vse, da bi se mlademu knezu dopadla, da bi jo občudoval in storila je vse, da bi to dosegla.

— Moja prijateljica!

Tako je predstavil kralj bogatašev Balzano Adrijano od Šavane mlademu knezu.

On ni mogel reči kar tako — to je moja metresa, ali pa morda ljubica, prav tako pa ni hotel imenovati Adrijane za svojo ženo. In predstavil je kot svojo prijateljico in pustil knezu, da si je mislil, kar je hotel.

Prvikrat, odkar je se Adrijana nahajala v tej hiši, ji danes ni bilo dolg čas. Obed je minil med izredno živahnim pogovorom in knez se je pokazal ne samo ljubeznjiv in družaben človek, temveč tudi izredno duhovit in šaljiv. Posebno dobro se je spoznal na vse vrste umetnosti, kar je Balzana izredno veselilo.

Ko je Balzano povabil po obedu mladega poljskega kneza, naj mu sledi, da mu bo pokazal svojo galerijo slik, je mladi aristokrat ocenil vsako sliko tako, kakor da bi bil sam slikar. Takoj je sodeloval vsako sliko in takoj ji povedal, čigar umotvor je slika.

Pojasnjeval je Barzanu marsikaj, posebno pa mu je dal dober svet, kako spravi stare slike lahko zopet v red. Odtod pa sta odšla oba gospoda v sobo za igranje, z njim pa je bila tudi Adrijana od Šavane.

Tu je bila servirana kava in gospoda sta nadaljevala igro. Adrijana jima je pri tem delala družbo, dobro je vedela, da je treba pri šahiranju molčati in zato je samo opazovala igro obeh nasprotnikov.

Zopet je trajala partija dobri dve uri, zopet je vstal stari Balzano in dejal:

— Tokrat ste vi mene premagali, knez! Dosežen je uspeh proti uspehu, midva pa le ne meva, kakor stoji drug proti drugemu! Ker pa sem videl, da ste našli užitka v igri z menoj, se nadejam, svetlost, da se bova jutri zopet videla in da bova lahko zopet igrala! Vedno sem vam na raspolago, svetlost, s toliko večjim veseljem, ker me je moj Madeo prosil za kratek dopust...

Knez Heraklus se pri teh besedah vljudno pokloni.

— Ali je s tem ugodeno tudi vašim željam, milostljiva gospa? se je obrnil mladi poljski knez k Adriani. Ali vam ne bom v naslednjem, če bom jutri zopet prišel?

— Jaz... odgovori Adrijana, ki ga je gledala z žarečimi očmi, jaz se bom od srca veselila, če vas bom zopet videla!

Adrijana je spregovorila te besede tako tiho, da jih Balzano, ki je pospravljaj figure od šaha, ni slišal.

Stari bogataš ni opazil niti tega, kako sta se oba mlada človeka strasno in pomembno spogledala.

Knez se poslovil. Najel je kočijo in se odpeljal z njo v hotel National. Tu ga je služabništvo ponižno sprejelo in knez je odšel v svoje sobe.

Tu ga je pričakal mlad in zastaven mladenič, ki je imel nad zgornjo ustnico majhne brčice, in ki je bil videti izredno plemenit.

Tega mladeniča so poznali v hotelu kot knezovega tajnika.

Pripotoval je s svojim gospodarjem in izvrševal njegove naloge, knez se namreč ni brigal za malenkosti, kakor so na pr. različni računi. Tajnik se je imenoval Lebaudi.

Ponižno se je poklonil tajnik svojemu gopodarju in ker so

bila vrata odprta, mu je odvzel celo palico in klobuk. Ko pa je zapri vrata ki so vodila v celo vrsto sob, se je obrnil k dozdevnemu knezu z besedami.

— Dolgo te ni bilo nazaj, slikar! Ali se ti je posrečilo?

— Nad vsa pričakovanja! odgovori dozdevni knez Stanislav Heraklus, ko si je slačil rumene rokavice. Pravim ti, gospodarica zmagali smo! ... Boljše bi si ne mogli želeti, kakor se nam je posrečilo!

Spoznal sem starega Balzana, napravil sem nanj sijajen vtis znanil sem se z lepo Adriano...

— Z Adriano?!... se začudi Julija in se nehote zamisli. Mar, sikateri Francozinji je ime Adriana, sedaj pa dalje!

— Kaj naj bi ti povedal, gospodarica? reče slikar. Svojo ulogo sem zares izvrstno odigral. Lepi mladi Adriani sem malo podvrgel in prepričan sem, da je pripravljena stopiti z menoj v bližje odnošaje. Toda, gospodarica, zares ni to usmiljeno od tebe, da si ravno mene izabrala za te posel! Mar nisi mogla najti drugega in bi pustila mene?

— Izbrala sam tistega, ki se mi je zdel najprimernejši za to, odgovori Julija, in še enkrat te prosim, slikar, da mi z nobeno besedo ne omeniš več prošlosti! Prisegal si mi, da ne boš nikdar več govoril o svojih čuvstvih, sedaj pa sva si samo dobra prijatelja, kajne, Alfred?

Alfred si je prižgal cigaro, potem pa je začel pripovedovati, dala.

— Tukaj ni treba nobenih galanterij, mu reče Julija, ko jo je zazčuden pogledal. Poljubljanje rok izostane med razbojniki, kakor smo mi. — Sedaj pa sedi in mi pripoveduj o vsem, kar si doživel danes v hiši slavnega kralja Južne Italije.

Alfred si je prižgal cigaro, potem pa je začel pripovedovati. Julija se je čudila njegovemu uspehu.

— Zares, je rekla Julija, ko je Alfred umolknil, to je uspeh kakšnega nisem pričakovala od prvega obiska in nadejam se, da se nam nebo treba dolgo pripravljati, da stopiva k poslu. Sedaj ti povem lahko tudi to, kako bi postopala. Vse sem že pripravila in sedaj je samo vprašanje, kako uglasiti pot.

Julija je vstala in še enkrat pogledala proti vratom, da bi se prepričala, če kdo na hodniku ne prisluškuje in ko je previdno zaprla vrata, je stopila k slikarju in nadaljevala:

— Zadeva je precej enostavna, slikar! Z Adriano se boš dogovoril za kratek sestanek! Ker pa jo vedno spremlja, kadar se

pelje na isprehod, ti bo gotovo navedla kot mesto sestanka samo Balzanovo palačo. Gotovo ti bo dejala, da prideš ponoči skozi kakšno odprto okno v njeno spalno sobo. Če ti ona tega ne bo predlagala, stori ti to, prepričan sem, da bo ona sprejela ta predlog. Da pa bi to dosegel, ti mora spustiti lestev iz vrvi raz okno in ti boš po njej lahko splezal v njeno sobo. Ko pa boš pri njej, bom tudi jaz splezala po isti lestvi v njeno sobo in ko bova oba v Adrijanini spalnici, nama ne bo težko premagati jo in jo napraviti nevarno, ne da bi ji storila kaj žalega.

Zo tem dogodku bova takoj odšla v Balzanovo spalnico, tu pa je vsa stvar zelo enostavna. Tu se bova morala spustiti v borbo, kajti slišala sva, da čuvata Balzana vedno dva detektiva, kadar spi. S tema dvema se bova morala spogledati preden se bova lotila samega Balzana. Tedaj pa bova dvignila gospoda Balzana iz njegove mehke postelje in prirediti mu bova morala malo neprijetno zabavo. Na moje znamenje bo priplezalo po lestvi k nama pet naših najsposobnejših ljudi in tedaj bomo vsi skupaj zasliševali gospoda milijonarja. Povedati nam bo moral, kje hrani svoje težke milijone. Tega stari lisjak seveda ne bo hotel storiti, toda jaz se ne bom ničesar ustrašila, če bo to potrebno! Zagrozili mu bomo s smrtjo in čeprav je precej star, bo vseeno rajši živel in nam bo vse priznal. Ne bomo ga izpustili prej, dokler se ne bomo prepričali, da nam je povedal pravo resnico, kajti utegnili bi se zgoditi, da bi nas skušal samo preslepiti.

Ko bomo napravili dobro kupčijo, bomo takoj zapustili njegovo palačo in se zatekli v našo votlino. Z dobljenim denarjem pa bomo osvobodili mojega nesrečnega očeta, kajti pritlikavec Timbal je imel prav, ko je dejal: z zlatom natovorjeni ošel premaga vse ovire, celo najvišje zidove!

— Načrt je dober, reče slikar, ko je Julija umolknila, vprašanje je le, če se mi bo posrečilo lepo Adriano pridobiti toliko zase, da me bo pustila ponoči v svojo spalno sobo?

— Zakaj pa ne? Trdno sem prepričana, da boš imel že jutri z njo dogovorjeni sestanek, če bi nocoj z njo o tem govoril! Mlada žena, ki se je prodala starcu, ponavadi poskrbi, da najde tudi kakšnega mladega moškega. Takšna žena ne pozna zvestobe, ona ne pozna zveste ljubezni napram starcu — ona poskrbi, da se vedno na drugi strani odškoduje, da ugotovi svojem strastem.

— Za jutri sem zopet povabljen k Balzanu, reče slikar. Tedaj bom razpel svoje mreže in videl bom, kakšen vtis sem napravil na lepo Adriano.

— Stori to, slikar, reče Julija Musolino, toda na vsak način ti priporočam, da ji dvoriš, kolikor najboljše znaš! Ona se mora vate tako zaljubiti, da ti bo omahnila v naročje, kakor pade zrela jabolka z drevesa na tla.

— Ah, jaz sovražim to ulogo, ki mi je dana! vzklikne slikar in se strese. Studi se mi izvršiti to tvojo zapoved, gospodarica, toda ti si ukazala, jaz pa moram ubogati...

— To je tvoja sveta dolžnost in jaz sem prepričana, da jo boš izpolnil na mojo veliko zadovoljnost! reče Julija. Sedaj te puščam samega, dobiti moram še zvezo z gostilničarjem Bandijem, kajti, ko me boš obvestil o dogovorjenem sestanku, mora Bandi iz Reggija obvestiti o tem tudi najine ostale tovariše. Timbal, goreči menih, Peter, rdečelasj Krispino in čevliar morajo biti navzoči, ko bomo počastili s svojim obiskom Balzanove milijone... Ha, ha, ha, to bo izredno dejanje, o katerem ne bo govoril samo Reggio, temveč vsa Italija.

— Jaz se bojim, gospodarica, da bo sum takoj padel na nas, ko bodo izvideli o ropu!

— Seveda bodo vsi takoj mislili, da je to storila Julija Musolino, s svojo družino in takoj bodo poslali za nami zasledovalce, toda v Musolinovi votlini nas ne bodo mogli izslediti! Sicer pa bi se ne bala nikogar, v prvi vrsti moramo misliti na svobodo Giuseppa Musolina!

Po teh besedah si je lepa in preoblečena deklica nataknila klobuk na glavo, in odšla iz hotela Nationala.

Od mladega prosjaka do milijonarja

Adrijana je sprejela knezov predlog. Po osmih dneh, odkar je miadi poljski knez prvič prišel v palačo kralja bogatašev in tu videl Adrijano, mu je lepotica že odredila sestanek po istem načrtu ki si ga je zamislila Julija Musolino. Mladega poljskega kneza je hotela sprejeti v svoji spalnici sobi.

Slikar pa ni imel lahko dela, da je pridobil Adrijano za ta sestanek. To pa ne morda radi tega, ker bi si Adrijana dolgo pomišljala, o ne, ta lepa špekulantinja si je že zdavnaj sestavila načrt in vedela je prav dobro, kaj dela.

Dobro je precenila, kaj bi s tem pridobila, če bi starega bogataša Balzana zamenjala z mladim in lepim ter tudi precej bogatim poljskim knezom.

Toda Balzano ni dal knezu priložnosti, da bi na lahek način zašepetal Adriani ljubezensko izpoved.

Ceprav je teh osem dni vsak dan sprejemal svojega novega prijatelja v svoji palači in vsak dan odigral z njim po eno partijo šaha in ga pri vsaki priložnosti odlikoval z izredno ljubeznjivostjo, je v starčevi duši kljub temu tlela iskra žarke ljubosumnosti. — Adriana mu ni dala niti najmanjšega povoda za ljubosumnost, nobena mišica njenega obraza ni izdala, kaj čuti njena notranjost, za mladega kneza, toda Balzano je bil izredno pameten človek, ki se je učil na izkušnjah.

Imel je to edino lepo lastnost, da ni bil domišljav. Primerjal se je v mislih z mladim knezom in prišel je do sklepa, da bi ne bilo nič čudnega, če bi se Adriani zahotelo mladosti. In na tihem si je priporočal previdnost.

— Ne dovoli temu mlademu človeku, da bi bil preveč zaupljiv s tvojo ženo, ki je bila doslej samo tvoja! si je često govoril, kadar je premišljeval o svojem novem prijatelju.

Nikadar ju ni puščal sama in nikakor ni hotel dovoliti, dabi kedaj govorila med štirimi očmi. Sedmega dne pa je hotel nesrečen slučaj, da so ga poklicali in je moral odstopiti od šahovske partije. Prišel je posetnik, katerega niso mogli odpraviti in Balzano je moral vstati od mize.

In teh nekaj minut, ki jih je imel na razpolago, je slikar dobro izkoristil. Prijel je Adrianine roke, jih stisnil, si jih pritisnil na ustnice in izjavil brez vsakega uvoda:

— Ti, veš, lepa žena, da te ljubim! Do tega trenutka nisem imel nikoli prilike, da bi ti povedal kako silno te ljubim! Povej mi pri tej dobri priložnosti, kje in kedaj bi mogel govoriti s teboj na samem, kje bi bila lahko sama — popolnoma sama?

Adriana od Šavane ni niti poskušala, da bi se delala presenečeno. Hitro je pogledala na vrata, skozi katera je pravkar odšel Balzano in zašepetala slikarju:

— Bodi previden, tukaj je vse polno vohunov!

— O vsem sem dobro informiran, reče mladi knez Heraklus, kje bi te torej mogel videti in najti?

— Jaz ne smem zapustiti hiše!

— Tedaj me sprejmi v tej hiši!

— Dobro — naj bo! pritrdi Adriana po kratkem premišljevanju v moji spalnici! Jutri večer?

— Kedaj?

— Okrog polnoči!

— Kako bom mogel priti v tvojo spalnico?

— Spustila ti bom lestvico iz vrvi, odgovori Adrijana hitro. Okna moje spalne sobe gledajo na morje in v bližino hiše se moraš prikrasti v majhnem čolnu!

— Dobro, tako bom storil.

— Srečna sem, prisegam ti..

V tm trenutku je slikar zaslišal pred vrati šum in takoj se je zopet naslonil v svoj naslonjač, si nataknil monokel na desno oko in nadeljaval:

— Čeprav je vaše zanimanje za šah še tolikšno, milostljiva gospa, še nisem poznal dame, ki bi mogla nadvladati šah do vseh njegovih poedinosti! Nikakor nočem s tem razžaliti vas pa vašega rodu, toda prepričan sem, da šahiranje presega moči pojmovanja pri ženah!

— Ha, ha, ha, to je pa zares odlična ocena! reče zdajci stari Balzano, ki je obstal pri vratih in slišal zadnje besede mladega poljskega kneza. Poglejte, dragi knez, to se popolnoma ujema tudi z mojim mnenjem.

— Da, da, midva oba sva istega mnenja, reče mladi knez in skrivaj pogleda Adrijano.

Slikar se tega dne ni dolgo zadrževal v bogataševi hiši, ker se mu je mudilo domov, da bi obvestil Julijo Musolino o svojem najnovejšem uspehu. Vsaka minuta je bila dragocena, kajti tudi tovariši so morali biti obveščeni, da bi prišli svoji gospodarici na pomoč.

Balzano je prosil kneza da bi prišel prihodnjega dne, da bi zopet odigrala kakšno partijo šaha. Po končani partiji ga je spremlil do vrat in se poslovil od njega.

— Malo sem se prehladil, reče Barzano. Oprostiti mi boste morali, moj knez, da ne grem na hodnik!

— O, prosim, prosim, gospod Balzano, je mladi poljski knez hitro odgovoril. Kar ostanite, prosim, zares ni potrebno, da bi me spremljali! V tej hiši se spoznam že tako dobro, da bom tudi sam našel pravo pot!

Te besede je spregovoril mladi knez z nekim posebnim poudarkom, s tem je hotel še enkrat povedati lepi Adrijani: jutri o polnoči me čakaj — našel bom svojo pot!

Adrijana pa, ki ga je dobro razumela, se mu je prijazno nasmehnila.

Komaj pa so se vrata za mladim knezom zaprla, je stopil Balzano nazaj k mizi, sedel je Adrijani nasproti.

— Lep je ta mladi knez, kajveda, kako ti ugaja? ... Je vprašal Adrijano in jo v pričakovanju motril.

Adrijana je bila pripravljena na to vprašanje in ni povsila pogleda.

— Odvraten mlad moški je, je odgovorila.

— Toda kakor ustvarjen, da zapeljuje žene, nadaljuje Balzano.

— Morda žene, ki imajo še svobodna srca. Na te bi morda lahko posebno vplival!

— Adrijana! reče starec z drhtečim glasom in prime mlado ženo za roko. Adrijana, ali me ljubiš?

— Kakšno vprašanje? se je mlada pustolovka spretno pretvarjala. Mar bi bila sicer pri tebi?

— O, jaz vem, da ti mene ne moreš ljubiti, nadaljuje Balzano, jaz sem star! Da, če bi te bil spoznal pred tridesetimi leti, tedaj bi mogel vzbuditi v tvojem srcu ljubezen, tako pa — moje telo je uvelo in le malo mi koristi, če sta ostala duša in srce mlada in sveža!

Adrijana mu je hotela oporekatj on pa je proseče dvignil roke in nadaljeval:

— Ne, ne, ne poskušaj, da bi mi to mnenje iztrgala iz srca! Jaz nisem tako nespameten da bi si domišljal, da bi te morda še lahko zapeljal. Zlate vezi naju družijo, toda strast je močnejša, kako vsa takšna sredstva, strast utegne razdreti vse te vezi!

— Andreja, zakaj me vendar mučiš? je vprašala Adrijana. Ali sem ti dala kedaj povoda, da tako misliš o meni?

— Ne, zares ne, doslej si mi bila zvesta toda kljub temu ni možnost izključena. Dobro torej, treba je, da me popolnoma spoznaš, kajti do sedaj ti nisem še vsega odkril.

Potrebno je, da poznaš povest mojega življenja, to je povest človeka, ki so ga skrbj naučile strogosti, dokler ni postal tako strog, da je postal drugim ljudem nevarno orožje. Nadejam se, draga Adrijana, da ti bo to dobro opozorilo, in preden bo noč legla na Reggio, bom gotov s svojo povestjo. Tedaj boš vedela vse, tedaj me boš boljše poznala in morda me boš ljubila — radi ljubezni, ki jo gojimo do trpečega.

Kralj bogatašev je vstal, prijel je Adrijano pod pazuo in jo odpeljal h kaminu, kjer je sedel v udobem naslanjač in začel pripovedovati povest svojega življenja.

— Kadar se človek v mojih letih spomni svoje mladosti, se njegovo srce segreje ob spominih, žalost pa prevzame njegovo dušo. Mladost stoji čista pred njim, razsvetljena z žarki zahajajočega solnca, čista kot svetiljka. Tisoči in tisoči sladkih spominov mu vstanejo pred očmi. Vidi se v krogu svoje rodbine, on vidi svoje dobre prijatelje, mile brate in sestre in tisoč majhnih predmetov, ki stvarjajo celoto, ki se zlije v prekrasno sliko, ob kateri se človeku orose oči.

Kadar pa se jaz spomnim svoje mladosti, mi postane hladno pri srcu, kajti tedaj mi se zazdi, da stojim na vzpetosti, pred mano pa zija črn prepad z vso svojo strahoto. In v tem prepadu se plazijo kače in vsakovrstna goľazen in tisoč malih živalic, ki se hranijo z mrhovino.

Vsa moja mladost ni bila ničesar drugega, kakor velika mlaķuķa, da pa še sam nisem ostal v tej niķini, se mi zdi pravi ķuddeķ. Pravijo da so ljudje, ki so se dvignili iz niķav ķivljenja, na to ponosni, meni pa je usoda vzela tudi zadnje, kar more imeti človek najboljšega, to pa je spomin na mladost, ki jo je lepo preķivel.

— Daj sem otroka! Ji je zaklical in me iztrgal iz njenih rok. To je zares lep deķek, bilo bi ķkoda za nj! No, saj postane iz njega lahko nekoķ še dober človek.

Moja mati je bridko zaihtela in omahnila k nogam koķijaķevim.

Rojen sem bil v hlevu, kjer je leķala moja mati, leķala je na kupu gnile slame in jaz sem prišel na svet v najveķjih mukah. Moja mati je imela tedaj ķele osemnajst let, toda ķe od svojega trinajstega leta je hodila po rimskih ulicah kot deķle, ki je lovilo moķke v svoje mreķe.

Kaj je hotela storiti z menoj, ko ni imela niti hiķe, niti doma? Ubiti me je hotela! Da, Adriķana, tako blizu sreķe sem ķe bil...

— Sreķe? ... ga Adriķana radoķedno pogleda. Mar je to sreķa biti ubit?

— Kdor umre takoj po roķstvu, ta si prihrani ķivljenje, nadaľjuje bogataķ, in lahko smo prepriķani, da je to najboljķe, kar more človek storiti. Na ķalost pa so moji materi to prepreķili. Odnosla me je proti Tiberi. Daleķ sredi polja je naķla mesto, ki se ji je zdelo najpripravnejķe za izvrķitev svojega naķrta. Tu se je strmo

dvigala skala v reko in raz to skalo me je hotela vreči v deročo reko. Nihče bi ne vprašal, kaj se je zgodilo z otrokom dekleta s ceste, nihče bi tega ne vedel. Poskrbela je tudi za to, da bi ne splaval na površino. Privezala mi je za vrat vrvico, nanjo pa je obesila vrečico s peskom.

Bilo je torej vse pripravljeno in še ena minuta in Andreja Balzano ne bi obremenil sveta s svojimi deli, od katerih marsikatero ne bi dandanšnji niti obstojalo. Toda ni se bilo tako lahko iznebiti svojega otroka, kakor si je to moja mati predstavljala. Naposled se je le zbudila v njej materinska ljubezen, čutila je kakor čuti vsaka na njenem mestu, poljubljala me je, njene solze pa so močile mojo glavo.

— Zakaj bi ne mogla biti jaz poštena žena človeka, ki bi pošteno živel? je spregovorila. Teda bi mi ne bilo treba metati otroka od sebe, kakor zavržemo nepotrebno breme, lahko bi ga vzgajala in pazila nanj! Toda kako naj bi storila drugače, ko pa sem sama prezirana in zavržena!

Dvignila me je na svojih rokah in me hotela vreči v globino, v tem trenutku pa je slišala za seboj:

— Prokleta žena, kaj vendar delaš? Zakaj hočeš umoriti svojega otroka?

Nenadoma je obstal pred njo moški iz iste vrste ljudi, s katerimi se je moja mati klatila po rimskih ulicah. Spoznala ga je ker ga je večkrat videla. Ni vedela sicer njegovega priimka, toda slišala je pripovedovati, da je hlapec pri nekem špedicijskem podjetju in da ga kličejo hromi Luigi. Videl jo je, ko je prišla iz hleva in šel je za njo ter ji prepričal, da me ni vrgla v deročo vodo.

— Daj sem otroka! ji je zaklical in me iztrgal iz njenih rok. To je zares lep deček, bilo bi škoda zanj! No, saj postane iz nje ga lahko nekoč še dober človek!

Moja mati je bridko zaihtela in omahnila k nogam kočijaževim.

— Ne izdaj me, je ječala in prosila, ne izdaj me, kajti sicer me bodo odgnali v zapor!

— Čemu naj bi te izdal? reče hromi Luigi, kakor da bi ne vedel, da sta te samo beda in pomanjkanje prisilila k temu, da si si vtepla v glavo, da bi ne mogla ničesar storiti za tega neboljencega in si smatrala kot najprimernejše, da ga odstraniš s sveta.

Povej, dakle, je nadaljeval kočijaz, čemu se potikaš po ulici od enega do drugega, reci, ali nisi že sita tega?

Res je kar praviš, je odgovorila moja mati toda kaj naj bi storila — živeti je treba!

— Ali je to življenje, kj ga živiš ti?

— Popolnoma prav imate, hromi Luigi, mu je odgovorila nesrečna žena, to ni življenje, toda kaj hočem početi — ne gre drugače, pa ne gre!

— Ali znaš kuhati? jo je vprašal Luigi.

— O, to znam!

— Ali pa znaš delati, reči hočem namreč, če se ne bojiš sela? Je izpraševal kočijaz.

— Srčno rada bi delala, pa me niso hoteli nikjer v službo, ker nimam nobenega izpričevala.

— Pri meni ne potrebuješ izpričevala! Poslušaj me, dober predlog imam zate! Pojdi zmenoj v moje stanovanje, v majhno sobico v bližini hleva, tam bova jaz in ti živeli! Spoštoval te bom kakor svojo ženo in tudi ta mali deček bo imel toliko, da mu ne bo treba umreti od gladu!

Moja mati se je razveselila. Imela bi stanovanje, bila bi žena kočijaža, človeka, ki je imel mesečno plačo? To se ji je zdelo lepo kakor v sanjah.

— Veš, je nadaljeval Luigi in se popraskal za ušesom, tudi jaz sem sam, pa bi si tako lepo gospodarila. Vedno si mi ugajala in vedno sem si mislil, to bi bila žena zame, ti si stara približno osemnajst let, jaz pa sem samec pri štiridesetih — dvajset lir zaslužim na teden, ali misliš, da bi to zadostovalo za skupno življenje?

— Dvadeset lir! reče moja uboga mati. Saj to je celo premo-

Počijaz mnuednrednu mnligao laoilao haoavthwvsokgs sosgs ženje! Dvajset lir na teden čovek ne more niti potrošiti!

— Kočijaz se smejal, Zvedel je, da se tolkšna vsota kaj hitro potroši, vendar mu je odgovor moje matere ugajal.

— No, da, je dejal naposled, zadostovalo bo, dokler ne bodo prišli tudi drugi otroci, potem pa se boš tudi ti malo lotila dela, kajti za vsakogtr se najde delo, če hoče delati! Skratka, pojdi sedaj z menoj in od danes bova ostala skupaj!

Moji materi so zalile solze veselja oči. Pritisnila me je močnejše na svoje prsi, kakor da bi se mi bila hotela oprostiti za svojo strašno namero.

Luigi ni ravno najboljši izgledal, bil je že precej siv, imel je veliko brado in v noge se mu je naselil že revmatizem. Moja mati je bila od tega dne poštena žena. V splošnem je bil Luigi zvest dani besedi, toda kmalu je moja mati spoznala, da je pijanec in da je polovico tedenskega zaslužka uporabil zase za vino, žganje in druge podobne pijače.

Toda v življenju med tema človekoma, v njunem divjem zakonu je prišlo mnogokrat do prepira, ob takšnih prilikah je moja mati pokazala na mene. Luigi, ki me je ljubil kakor opica, je takoj umolknil. Kakor se je vrnil zvečer iz službe, me je vzel na kolena, jaz pa sem jezdil pri njem in se igral, on pa je prepeval siciljanske pesmi. Vse bi bilo šlo lepo, če bi moja mati ne začela zopet življenja, ki ga je bila vajena od poprej.

Imel sem kakšna štiri leta, ko nas je zadela nesreča. V špediterjevi hiši je bil tudi skladiščnik, ostuden človek, ki sem ga vedno sovražil. Gospodaril je in ukazoval kočijažem, ti pa so se ga izredno bali, ker jih je lahko očrnil pri gospodarju. To je bil morda tudi vzrok, da je moji materi ugajal, kajti ne vem, kaj sicer bi našla vabljivega na rdečelasem dolginu.

Morda bi bilo vse dobro, če bi se tovariši ne rogali mojemu krušnemu očetu, da hrani svojo zvestobo moji materi in deli z njo svojo tedensko plačo. Ko se je nekega dne zapletel v prepir z drugim kočijažem, mu je ta zaklical:

— Ti si pa reš pravi mož, da vzdržiš ženo, ki te vara in ljubinka z drugimi!

Pritih besedak se je Luigi stresl, oči pa so se mu svetile kakor vročične. Poklical je svojega tovariša na stran in mu dejal:

— Ti, zapomni si, če mi ne moreš tega, kar si mi malo preje dejal, dokazati, boš pri prvi primerni priliki dobil mož med rebra! Si me li razumel?

— Da bi ti pokazal — zakaj ne? Tvoja žena in rdečelas skladiščnik — pazi, pa se boš tudi lahko prepričal, da imam popolnoma prav!

Luigi je postal previden in ni minilo dolgo, ko se je prepričal, da je bil za svojo dobroto prevaren! Moji materi niti skladiščniku ni dejal niti ene besedice, temveč se na tihem pripravljal za obračun.

Ko so bili nekega sobotnega večera vsi izplačani in je moj krušni oče ostal na dvorišču sam s skladiščnikom mu je dejal:

— Gospod skladiščnik, kobila ni popolnoma zdrava, pogledati jo morate, jaz mislim, da nam bo poginila.

Oba sta odšla v hlev in zaprla vrata, da bi ne bilo prepiha. Rdečelasi skladiščnik je stopil h kobili in dejal:

— Toda jaz ne vidim nobenega znaka, ki bi pomenil bolezen. Najbrž ste se zmotili!

— Tudi to bi bilo mogoče, odgovori kočijaž, toda v nečem drugem se nisem zmotil. To se nanaša na drugo kobilo, na tisto dvonogo— toda, tu imate nož in se branite, kajti eden od naju ne bo prišel živ iz hleva!

Rdečelasec se zdrzne in prebledi, kajti Luigi mu je potisnil v roko dolg, ozek nož, drugega pa je zase potegnil iz žepa.

— Branite se! zakliče kočijaž skladiščniku.

Rdečelasi skladiščnik je bil navajen ravnanja s peresom, nikakor pa ne z nožem. Zaklical je na pomoč tu pa je umolknil. — Luigi je planil nanj in mu porinil ostri nož v prsi. Hropeč se je zgrudil skladiščnik na tla. Vpitje je bilo slišati iz hleva in ko je prihitelo nekaj kočijažev, se jim je nudil strašen prizor. Umirajoči skladiščnik pa je imel toliko moči, da je povedal:

— Luigi je moj morilec!

Sluge so napadli Luigija, ki pa se ni branil. Mirno je dovolil, da so ga izvlekli iz hleva, istočasno je slišala tudi moja mati, ki je pripravljala večerjo, na dvorišču hrup. Vila je roke, ko je hitela po stopnicah, jaz pa sem jo mahal za njo.

— Spodite to ženo! je zavpil moj oče, ko jo je zagledal, kaj ti sicer bi se utegnilo zgoditi, da bi še drugič preli kri! Nekoč sem jo potegnil iz blata, vzel sem jo k sebi, ona pa me je za to ostudno prevarala!

Tedaj so kočijaži šele razumeli za kaj gre in ni manjkalo mnogo, pa bi bili še njo poslali za njenim ljubčkom, toda v tem so prispeli na dvorišče karabinjeri, ki so Luigija odpeljali. Ko so ga hoteli potegniti skozi glavna vrata, se je njegov pogled ustavil na meni.

— Ubogo, ubogo dete! je dejal. Mali Andreja, kaj se bo zgodilo s teboj? Ne pozabi me! Uči se, otrok, ti pravim, uči se in delaj, kajti sicer boš potepuh!

In čudno, na te njegove besede sem mislil vse svoje življenje. —

— Uči se in delaj, kajti sicer boš potepuh!

Moja mati ni mogla več ostati v tej hiši. Ko so Luigija odpeljali v zapor, so ostali kočijaži navalili na mojo mater in jo pošteno prematili, da se je spominjala tega do svoje smrti. Vpila je in prosila milosti in pustili so jo živo, toda takoj je morala pobrati svoje stvari in izginiti iz dvorišča.

K sreči si je moja mati prihranila nekaj od tistega, kar ji je dajal Luigi. Prvo noč sva preživela v nekem siromašnem prenočišču. Naslednjega dne je mati našla revno sobico, pa tudi to je bilo dobro, bila sva vsaj pod streho.

Mati je iskala dela in našla ga je. Dobila je mesto prodajalke časopisov, zaslužila je vsaj toliko, da nama ni bilo treba umreti od gladu. Kmalu sem tudi jaz lahko pomagal svoji materi, bilo mi je šele šest let in že sem prodajal časopise po ulici. Tudi to je nekaj veljalo, kajti kot dober deček sem prinesel materi vsak denar, ki sem ga zaslužil.

Morda bi nama šlo tudi vnaprej prav tako dobro, če se ne bi moja mati prijela drugega moškega!

Ženske so kakor bršljan, prijeti se morajo kakšnega moškega, ker se čutijo preslabe, da bi mogle same ostati na svetu. Moja mati je bila stara šele dvajset let in je bila zelo lepa žena. Ni bilo torej nič čudnega, če je moja mati ugajala moškim. Precej je morala prenašati radi moške vsiljivosti, ker je morala hoditi po stanovanjih, ko je prodajala časopise. Toda kar je redkost, moja mati, ki je bila prej navadno dekle s ceste, je živela od krvavega dohodka popolnoma pošteno. Bala se je moških in je vsakikrat, kadar ji je kdo dejal, da je lepa, pobegnila.

Nekega dne sem bil med njo in nekim mladim moškim posredovalcem, ne da bi sam kaj vedel o tem. Tekal sem po rimskih ulicah in prodajal časopise. Prišel sem v Kavarno Anglezi, kjer so se večinoma mudili tujci. Tam me je poklical neki plavolasni mladi gospod k sebi in zahteval »Tribuno« in ko mi je plačal, me je vprašujoče motril.

— Lep deček si, mi je dejal, ali bi hotel zaslužiti denarja vsekakor več, kakor pa ga zaslužiš s prodajanjem časopisov!

— Signor, sem mu takoj odgovoril, srčno rad bi zaslužil kaj denarja!

— Tri lire na uro ti bom plačal, če boš stal v mojem ateljeju kot model!

To je bil slikar, ki je potreboval lepo otroško glavo, katero pa je najbrž na meni našel!

— Tukaj imaš mojo posetnico, jutri pa pridi med deseto in enajsto uro na moje stanovanje!

Dal mi je malo in lepo posetnico, ker pa jaz nisem znal čitati, sem jo odnesel k svoji materi in jo vprašal, kaj piše na njej. Prečitala je ime: Egon Vilde in ko sem ji pripovedoval o vsem mi je dejala:

— Gospod je slikar in srečen si lahko, dete moje, kajti če stojiš kot model, si lahko zaslužiš mnogo denarja, to sem slišal pripovedovati. Jutri zjutraj te bom odpeljala h gospodu, kajti veš, da te deti moram, če misli on s teboj resno!

Naslednjega dne me je mati umila od pet do glave, oblekla me je v mojo najboljšo obleko in me odpeljala k slikarju. Ko sva potrkala in ko so se nama odprla vrata sem prvič v svojem življenju zagledal slikarski atelje z mnogimi slikami, barvami, čopiči itd. To je bil zame nov, popolnoma neznan svet, ki sem ga radovedno opazoval.

Mladi slikar je pripovedoval moji materi, da slika sedaj Madonno z otrokom in da dela sedaj otroka.

— Madonno, kakršno sem potreboval, nisem mogel srečati na ulicah starega Rima, sedaj pa, sedaj sem jo naposled našel — vi ste Madonna, signora, in prosim vas, da mi stojite za model, vi in vaš sin... Dobro vas bom plačal za to!

Moja mati je sprejela ta predlog in tako sva hodila dan za dnem v atelje mladega slikarja in ostala sva pri njem po cele predpoldneve. Bil je Nemec in ne bogat! Od svojega strica iz Nemčije je dobival precejšnje vsote denarja, kajti ta stric je hotel, da postane njegov nečak v Italiji slaven umetnik.

Med njim in mojo materjo je postajalo razmerje vedno intimnejše in nekega dne mi je mati rekla:

— Midva se bova sedaj popolnoma naselila v hiši mladega slikarja. Midva morava biti vedno pri njemu, da bo čimprej in čim lepše dovršil sliko!

— Jaz sem smatral to kot nekaj takšnega, kar se razume samo po sebi in naselila sva se v dve lepi sobi ob ateljeju. Sedaj nisem več hodil prodajat časopisov po rimskih ulicah, slikar mi tega ni dovolil, kupil mi je novih oblek, jaz pa sem ga klical »oče«. Mati je bila videti vsa srečna, tudi ona se je oblekla v nove obleke, ki so prekrasno pristojale njenemu telesu, Nemec pa mi je bil kakor pravi oče.

Ubogi Luigi je bil obsojen na dve leti ječe, toda bil je prepričan da mu je storjena krivica, ni hotel več živeti, obesil se je v ječi.

Življenje z dobrim slikarjem je trajalo celi dve leti. Ti dve leti sta bili odločilni za moje življenje, kajti slikar Vilde me je pošiljal

v šolo, da bi se učil. Sam me je učil marsičesa. Česar v šoli ne poučujejo in umerjeno rodbinsko življenje je imelo name dober vpliv.

Toda to lepo življenje je bilo kmalu končano. Sliko, ki jo je gospod Vilde naslikal, je poslal na razstavo v pričakovanju, da bo tam našel kupca. Večkrat se je pritoževal moji materi, ki je vedno trdila, da je slika prekrasna.

— Morda je ta slika pravo umetniško delo, je govoril mladi slikar, toda na žalost ne gre na takšnih razstavah po vrednosti, temveč po milosti in protekciji. Ubogega slikarja kdo komaj omeni. Tukaj imajo ljudje vsakovrstna priporočila, jaz pa ne morem niti računati na to! Jaz mislim, draga Margita — tako se je moja mati namreč imenovala — da bom popolnoma zadovoljen, če bi našel človeka, ki bi mi dal za sliko deset tisoč lir! Ah, tedaj bi bil presrečen!

— Toda, dragi Egon, ti ne potrebuješ denarja, ampak slave! — mu je ugovarjala mati.

— Seveda, odgovori mladi slikar, toda da postane človek slaven ne gre tako hitro! Kar pa se denarja tiče, je resnica, da mi ga pošilja stric, toda mar naj bi me on vedno zalagal? Človek s šestdeset osmimi leti lahko kar nenadoma umrje in kaj bi bilo, če bi se to pripetilo njemu?

In zopet je minilo nekaj mesecev, dneva pa, o katerem bom sedaj govoril, ne bom nikdar pozabil. Vesel, kakor po navadi, sem prišel iz šole. Slišal sem prodajalce časopisov, ki so klicali mimo-idočim. Poklical sem malega dečka in ga vprašal, kaj piše v časopisu.

— Kaj? odgovori mladi prodajalec. O razstavi je danes naposled odločeno. Tisti, ki je razstavil najboljšo sliko, dobi izredno veliko nagrado in vrhu tega tudi zlato odlikovanje.

Dal mi je »Tribuno« jaz pa sem hitro pogledal na prvo stran in vzkliknil od veselja. Ime Egon Vilde je bilo tiskano z velikimi črkami! V časopisu je pisalo:

— Egon Vilde je za svojo prekrasno sliko: »Madonna s Kristom« odlikovan s prvo nagrado! Nanovo odkrit talent, slikar, ki ima bodočnost pred seboj in...

Naprej nisem čital, dirjal sem po ulici kako blazen in niti danes ne vem, kako sem se znašel doma. Brez daha sem planil v sobo, kjer sta sedela moja mati in mladi slikar. Onadva še nista ničesar vedela o veliki sreči ki nas je obiskala. Dvignil sem časopis visoko nad glavo in zaklical:

— Egon Vilde — prvo nagrado za svojo razstavljeno sliko in veliko zlato medaljo!

Oba sta planila s svojih sedežov, iztrgala sta mi časopis iz rok in tedaj...

Nekdo potrka in mnogo gospodov v frakih stopi v sobo. Gospod Vilde jih je odpeljal takoj v svoj atelje, kjer so ga pozdravljali v dolgih govorih, jaz in moja mati pa sva prisluškovala pri vratih, jokala in veselila sva se obenem in moja mati je med ihtenjem govorila: «Kakšna nesreča!», kajti s tem dnem se je zopet začelo najino bedno življenje. Zopet je nastal za naju obrat, toda moja mati in jaz tega nisva vedela.

Naslednjih osem dni smo živeli gospod Vilde, moja mati in jaz v neskaljeni sreči. Za sliko se je hitro našel kupec, ki je plačal za njo petdeset tisoč lir. Moja mati je dobila nekaj svilnatih oblek, zlato ogrlico, jaz pa sem dobil novo obleko in moj največji ponos je bila srebrna ura, ki mi jo je daroval slaven slikar. V kočiji smo se vozili na sprehod in meni se je zdelo silno imenitno, da so nas vsi, kamor smo prišli, s poštovanjem gledali in govorili za nami:

— To je on — to je Egon Vilde!

Toda ko smo nekega popoldneva sedeli v kavarni, smo slišali za nami neko damo, ki je govorila:

— Da, to je Egon Vilde! Škoda zanj, da je padel v takšne roke! Pripovedujejo, da mu je služila za model!

To je šlo na račun moje matere. Toda to še ni bilo najstrašnejše! Opoldne smo obedovali. Mati je bila dobra kuharica in po obedu smo se zadovoljno pomenkovali. Naenkrat pa se odpro vrata, v sobo pa stopi siv gospod z dolgo brado. Mi smo ga popolnoma mirno in brezskrbno gledali. Zdajci pa plane mladi slikar s svojega sedeža in vzklikne:

— Stric, moj dragi stric, ti si?

— Da, jaz sem, odgovori starec, ki si je gladil svojo dolgo brado, in če smem vprašati, kdo sta ta gospa in njen deček?

— To... to sta... moja gospodinja in njen sinček.

— Tako, tako, in ti sediš z njima tako prijazno za pogrnenjo mizo, zdi se mi, da si pozabil, iz katere familije izhajaš! Toda meni je vse znano, ne dam se preslepiti: Ta oseba tukaj je tvoja ljubica. Sedaj pa se takoj obleci in pojdi z menoj, jaz imam s teboj opravka!

Zdelo se je, da je imel ta stari gospod na mladega slikarja izreden vpliv, kajti Egon Vilde ga je takoj ubogal. Ne da bi sprego-

voril z mojo materjo tudi eno besedico, se je oblekel in odšel s svojim stricem.

Ko sta odšla je moja mati krčevito zaihtela in mi rekla:

— Andreja, jaz se bojim, da je konec lepih dni najinega življenja! Zapomni si, on se ne bo več vrnil!

— Toda, saj to je nemogoče, mati, sem ji odgovoril, on naju vendar tako ljubi.

— Ne, ne, on se ne bo k nama nikdar vrnil! je odgovorila mati in zopet zaihtela. Navsezadnje pa mu človek tega ne more niti zameriti. Midva ga morda ovirava na njegovi poti k slavi — midva nisva zanj!

Mati je imela prav. Mladi slikar se res ni vrnil več k nama. Zato pa je proti večeri prišel njegov stric.

— Govoriti moram z vami, je dejal moji materi. Pojdite z menoj v atelje, ni treba, da bi deček slišal, kaj bova govorila.

— Končajmo torej kratko, reče stari gospod. Vi ste živeli skupaj z mojim nečakom. Med vama se je razvila povest, ki ni prav za prav ničesar nenavadnega — model je slikarju ugajal. Nekaj let vas je moj nečak vzdrževal, hranil in oblačil, vas in vašega sina, ki ni njegov otrok, to je bilo zares lepo od njega. Toda on se niti noče ločiti od vas, ne da bi poskrbel za vašo bodočnost. Jaz sem dobil od njega naredbo, da vam takoj izplačam tri tisoč lir, to pa le pod tem pogojem, če vi pismo, ki mi ga je napisal advokat potpišete. S tem mi boste potrdili, da od mojega nečaka Egona Vildeja ne boste nikdar več zahtevali nobene odškodnine, — ali hočete torej to storiti?

— Ne, ne! ... Tega ne bom storila! je odgovorila moja mati. Ljubila sem ga, njega edinega, on je bil edini moški, ki sem ga v svojem življenju ljubila in sedaj, sedaj zahtevate od mene, da bi ga prodala za tri tisoč lir?

— Kaj pa še, to vendar ni prodaja! Vi mi vendar ne boste očitali, da hočem odkupiti od vas svojega nečaka, sicer pa vam moram povedati, da za ženske solze nisem niti malo občutljiv. Ja vam samo lahko svetujem, podpišite, kar sem prinesel tukaj napisanega. — Tri tisoč lir, to je vendar boljše kakor nič. Mislite na svojega sina — za tri tisoč lir mu lahko marsikaj kupite!

Moja uboga mati je res mislila name, kajti prišla je pero in napisala na listino svoje ime.

— Danes še lahko spite v tej sobi, nadaljuje starec, jutri navsezgodaj pa morate oditi iz te hiše. Da pa se ni bi kedaj zopet srečali vajini poti, bo moj nečak že jutri odpotoval z menoj v Nemčijo in se ne bo nikdar vrnil v Italijo. Torej vzemite denar in odidite jutri iz hiše!

Vrgel je moji materi nekaj bankovcev na mizo in odšel. Tedaj sem slišal v ateljeju težak padec in ko sem prihitel skozi vrata sem zaklical:

— Mati, mati, kaj se je zgodilo?

Nesrečnica je ležala nezavestna na tleh. Njene roke so krčevito stiskale bankovce, ki jih je starec vrgel na mizo kakor vržejo tujemu psu, ki ga nočejo imeti več pri hiši, zadnje kosti.

Saloma

Stari Balzano si je za trenutek zakril obraz z rokami. On sicer ni bil človek s čuvstvi, toda spomin na ta dogodek ga je premagal.

— Ne vem, če ti ni dolgočasno, da ti tako obširno pripovedujem, se obrne starec k Adriani, kajti mi moški, ko se postaramo, si domišljujemo, da naša preteklost vsakogar zanima, v resnici pa je zanimiva samo za nas, nikakor pa ne za druge. Podobna je romanu, razlika je samo v tem, da so romanj izmišljeni, to pa, kar ti jaz pripovedujem, je resnično. Sicer pa ne bom dolgo izkušal tvoje potrpežljivosti, draga Adriana, poslušaj me torej dalje!

In starec je nadaljeval.

Minilo je dolgo preden se je moja mati zavedla. Ko pa je začela zopet trezno misliti, mi je rekla:

— Tri tisoč lir imava in ne smeva zopet čakati tako dolgo, da ne bova imela ničesar. Lotiva se torej kakšnega dela, s katerim se bova lahko hranila!

In najela je malo prodajalno v ulici, koder je hodilo navadno ljudstvo, odprla pa je tudi pralnico za perilo. Za prodajalno sva stanovala v majhni sobici. O, tu je vladal strašen vzduh po perilu, da bi človek ne mogel vzdržati. Na tem perilu si lahko videl, kaj je kdo delal, kako je živel in se veselil. Dve mladi deklici sta v prodajalni likali perilo, ki sta ga pred tem oprali z mojo materjo. Delo je procvitalo. Naslednja leta si je mati lahko že nekaj prihranila in kar je bilo najvažnejše, jaz sem lahko posečal šolo kakor doslej.

Toda na mater je legel greh, ki je izviral iz tistega časa, ko je morala zapustiti Egona. Mladega slikarja ni mogla pozabiti in da bi našla pozabljenje se je vdajala pijači. Da, skrivaj je pila, v začetku samo vino, pozneje pa žganje. To se je hitro pokazalo na njej, mnogo je govorila o vsem mogočem in nemogočem in za

vsako malenkost je začela krčevito ihteti. Obe njeni delavki sta se ji skrivaj smejala. Metali sta ji na pot razne predmete, da bi padla čez nje. Mnogokrat je šla na izprehod tako daleč, da se je vrnila šele pozno ponoči, jaz pa sem jo v strahu pričakoval.

Nekoč je prišla domov ko se je že zdanilo. Pijača je napravila iz nje zopet navadno žensko s ceste in takšno življenje jo je upropastilo.. Jaz sem bil star tedaj dvanaest let in obiskoval sem neko višjo šolo, nadejal sem se, da bom študije lahko dokončal. Dobro sem se učil in se veselil napredka.

Bilo je popoldne. Mati je praznila steklenico za steklenico, naposled se je napila celo žganja in ko se je zvečerilo je odšla zdoma. Deklete sta se ji smejala v obraz, za njenim hrbtom sta govorili največje prostaščine, katere pa sem jaz namenoma preslišal.

Bilo je polnoči, nje pa še ni bilo domov, zdanilo se je že, ona pa se še ni pojavila. Ko je že zjutraj solnce posijalo, je prišel k meni policaj in mi dejal:

— Vi se imenujete Andreja Balzano?

— Da, tako mi je ime!

— Ali ste vi sin Margite Balzano?

— Da, njen sin sem.

— Pojdite z menoj, komisar vam ima sporočiti nekaj važnega.

Vzel sem kapo in šel za njim ničesar hudega sluteč. Ko sem prišel na policijo, me je poklical dežurni oficir in me odpeljal v neko majhno sobico, sočutno me je opazoval in mi naposled povedal:

— Ubogi mladenič, zadela vas je huda nesreča! Vašo mater so našli nocoj na polju v bližini Rima mrtvo, bila je zadavljena, Morilca so že našli, to je neki mornar! Več mi ni treba povedati!

In jaz sem se opotekel, prišel sem tako domov in nisem vedel, kaj bo z menoj. Najhujše je bilo to, da so izvedeli, da moja mati ni živela tako, kakor se to spodobi poštenim ženam. Tajno, brez moje vednosti je delala dolgove, skratka, trgovino so zaprli, mene so pa vrgli na ulico praznih rok in še bolj praznih žepov. Na nadaljevanje začetega študija nisem mogel niti pomisliti, gledati sem moral, da sem našel kakšno delo. Prijeti sem se moral seveda prvega, kar mi je prišlo pod roke, da nisem umrl od gladu. Postal sem vajenec v neki majhni trgovini. Pakete sem moral zapustiti posteljo in se vrniti vanjo šele pozno zvečer. bedno življenje in jaz sem zaslužil ravno toliko, da sem si kupil

vsakdanji kruh in si najel pri neki siromašni rodbini posteljo. Spal sem v sobi s štirimi drugimi moškimi in ko se je zdanilo, sem moral zapustiti posteljo in se vrniti vanjo šele pozno zvečer.

Napočili so mi težki časi, spoznal sem, da ljudje nimajo srca in duše. Delal sem podnevi in ponoči. Majhna prodajalna je prišla kmalu v konkurz in jaz sem ostal zopet brez službe. Komaj sem si poiskal drugo mesto, ki pa je bilo in od tega sem moral živeti. Med tem časom sem večinom stradal. Le redkokdaj sem večerjal, zajtrkoval nisem nikoli, obedoval pa, kadar sem imel.

Mnogokrat so mi zaupali velike vsote denarja in jaz bi bil z njimi lahko pobegnul ter se vsaj pošteno najedel.

Nekega dne me je zadela velika nesreča. Izročili so mi tri sto lir, katere bi bil moral izročiti neki tvrdki. Spravil sem ta denar v hlačni žep, ko pa sem prispel k tvrdki in sem hotel plačati, ni bilo denarja nikjer. Hitel sem po poti nazaj ihtel sem in stokal, ljudje so se zbirali krog mene in me izpraševali, kaj mi je in jaz sem jim pripovedoval kaj se mi je pripetilo. Še sedaj se dobro spominjam, kako je stopil k meni neki elegantno oblečeni gospod z bogatimi prstani na rokah, mi položil roko na ramo in mi dejal:

— Vidiš, moj dragi mladenič, to ti bo dober nauk, da ne boš imel nikdar več raztrganih žepov!

S solznimi očmi sem odšel v podjetje, kjer sem bil zaposlen, da bi javil, kaj se mi je pripetilo. Vreči so me hoteli na ulico, niso mi hoteli verjeti, da sem izgubi denar in obdolžili so me, da sem ga ukradel. Srečen sem bil, da me niso prijavili policiji in me obdržali v službi vse dotlej, dokler nisem odslužil vsote. Nespameten sem bil in sem pristal na ta pogoj in služil sem cela tri leta, da sem odslužil vsoto tri sto lir.

Tedaj je napočil v mojem življenju srečen obrat.

Tistega dne, ko sem odslužil izgubljeno vsoto, sem javil to svojemu šefu in ga prosil za izpričevalo. Toda ravno tedaj je bil pri njem neki njegov prijatelj na obisku.

— Zakaj vas ta mladi človek zapušča? — je vprašal mojega šefa.

In moj šef mu je pripovedoval o vsej zadevi. Človek ni pripomenil niti besedice, ko pa sem prišel na ulico, je stopil k meni in mi dejal:

— Poslušajte me, Balzano, rad bi govoril z vami! Imenujem se Abraham Pinkas in sem v Napolju bankir! Žid sem, toda mislim, da vas to ne bo oviralo, da stopite pri meni v službo!

— K vam naj bi stopil v službo! sem odgovoril jaz, ker so me zbegale njegove besede.

— Seveda, jaz vas smatram za dobrega mladeniča! odgovori tujec. Človek, ki je cela tri leta zastoj služil in stradal, da bi svojemu gospodarju nadomestil izgubljenih tri sto lir, gotovo ni brez srca. Koliko ste zaslužili pri svojem gospodarju?

— Štirideset lir na mesec! sem mu odgovoril.

Tujec se je smejal in nekaj na tihem mrmral.

— Jaz vam plačam na mesec osamdeset lir, je dejal čez nekaj časa, pojdite z menoj v Napolj!

Ko sem mu priznal, da nimam niti toliko, da bi plačal potne stroške, mi je dal brez obotavljanja bankovec za sto lir in mi dejal:

— Nabavite si s tem, kar najbolj potrebujete in bodite zvečer na železniški postaji in bova odtam skupaj odpotovala proti Napulju!

Tako sem prišel v Napolj v hišo Abrahama Pinkasa, to pa je bila zame velika sreča, kajti tu sem se naučil vsega, kar potrebuje dober trgovec.

Abraham Pinkas je bil menjalec, posojeval je denar proti obrestim, prodajal, delal je vse, kar spada v delokrog bankirja. Ko je opazil, da se pošten in da v vsakem pogledu ščitim njegove interese, me je vzel v svojo pisarno, kjer sem sedel ob njegovi pisalni mizi in slišal vse kupčije, ki jih je sklepal, od njega sem se naučil vseh fines kupčevanja, ki jih mora dober trgovec poznati. Nekega dne mi je dejal:

— V svoji hiši imam prazno sobo. Ni vam treba stanovati pri drugih ljudeh — pridite k meni!

K malu mi je plaču povišal na stopedeset lir. Zakaj me je Abraham pripeljal v svojo hišo, sem kmalu spoznal.

Stari trgovec je bil vdovec, toda žena mu je zapustila hčerko, ki je bila stara tedaj kakšnih sedemnajst ali osemnajst let in je bila najlepša deklica v Napolju. Ne da bi jo opisoval, Adrijana, naj ti povem, da je bila to prava orijentalaska lepota, v pravem pomenu besede. Vse na njej je bila dovršena lepota in bila je prava slika lepe Salome.

Morda misliš, da me je stari vzel v svojo hišo zato, da bi postal njegov zet? Ne, za zeta tega botaša sem bi preneznaten in presiromašen človek, kajti on je imel velikansko premoženje, jaz pa samo pridne roke. Svojo hčerko je hotel poročiti z nekim zelo uglednim gospodom, bil pa je napram njej nežen. Storil je Salomi vse, kar je mogel in kar si je zaželelo njeno srce.

Ko sem bival že štiri tedne v njuni hiši, sem zvedel, radi česa me je vzel Abraham k sebi. Nekega večera sva bila sama Abraham pa je začel pripovedovati:

— Balzano, jaz sem vas vzel k sebi kod človeka, na katerega se lahko zanesem. Zvesti ste mi bili, jaz pa vam bom dal najlepši dokaz, kako znam ceniti zvestobo. Bogat človek sem, bogatejši kakor pa si svet morda misli, toda imam zaklad, ki mi je dražji kakorves denar, ki ga imam, to pa je moje dete — moja draga Saloma. Moja hčerka je tako lepa, kakor je bila nekoč kčerka Izraelova. Toda ravno za najlepšimi stvori iztegajo grešniki in umazanci svoje roke. Jaz se bojim tudi samih pogledov, s katerimi obsipajo ti ljudje mojega otroka.

Balzano, v svojo hišo sem vas pripeljal, da mi čuvate nad otrokom! Star sem že in mnogo časa mi vzamejo drugi posli, pa se ne morem dovolj posvetiti pažnji na svoj hčerko. Vi boste pazili na to, kam hodi, kje ostaja in kako dolgo, skratka, nadzirali jo boste in če boste kaj opazili, kar bi moral jaz vedeti, me o tem takoj obvestite: Ne zahtevam od vas, da bi bili vohun, samo prijatelja hočem v vas, ki mi bo pomagal, ki bo pazil na mojo Salomo. Svoji hčerki sem že odredil moža in moja sveta dolžnost je, da stojimo v poslovnih zvezah s Fridlandom in Komp. iz Frankfurta na Mainu.

Mladi Fridland, ki je član te tvrdke, bo kmalu prišel v Napolj in zaprosil za roko moje hčerke. Med njegovimi očetom in menoj je že dosežen sporazum in če bosta otroka drug drugemu ugajala, bo poroka lahko v najkrajšem času. Tedaj se mi bo odvalila velika skrb z vratu, ko bom videl svojo Salomo preskrbljeno, vse do tedaj pa ne bom imel miru! Bojim se, da bi mi usoda nekega dne ne prekrižala računa in je ne odvedla v pekel...

Starec je pogledal proti vratom, ko pa se je prepričal, da nihče ne prisluškuje, je dejal poltiho:

— Jaz govorim o princu Evghenu Gonzoli!

Princ Gonzola je bil s starim Abrahamom v poslovnih zvezah. Njegova telesna lepota, način njegovega obnašanja, njegov prekrasni glas in ime ter naslov, ki ga je imel in neusmiljeno razmetavanje denarja, vse to je očaralo žene in deklice tako, da so mu padale kakor omamljene muhe v naročje.

Ko je bil nekega dne v pomanjkanju se je obrnil na Abrahama Pinkasa in od tedaj je bil z njim v rednih poslovnih zvezah, ki so Pinkasu prinašale lepe dohodke.

Pri tej priliki je princ zagledal Salomo, razvil se je med njimi pogovor in princ ji je povedal sto laskavih besed.

Ko mi je Abraham to povedal, je nadaljeval:

— Če sta se od tistega dne še kedaj videla, ne vem, toda deklica se mi zdi v zadnjem času nekam čudno zamišljena. Nekaj nenavadnega je pri njej in bojim se, da je princ Gonzola tega kriv.. Kako naj bi jaz mogel nadzirati hišo princa Gonzola? Kako bi vedel kaj se godi v njegovi hiši? Z menoj se noče spuščati v pogovor, niti nobenih prijateljskih vezi ne bo z meno sklepat, ker sem jaz Žid. Balzano, vi se jim lahko približate, vi si lahko pridobite med njegovimi ljudmi prijatelje. Za to vam bom dal denarja, kolikor ga boste hoteli, točno se morate informirati katero ženo ima princ Gonzola za ljubico... Ne bdbijajte moje prošnje, Balzano, bodiva si prijatelja in ne bo vam žal, če to mojo željo izpolnite!

Starec je govoril te besede s takšnim strahom in s takšno skrbjo, da nisem mogel drugače, kakor sprejeti njegov predlog in reči svoj »da«, je Balzano nadaljeval. Mene pa je vodilo nekaj drugega, da sem nadziral lepo Salomo, interes, o katerem ni imel stari Abraham niti pojma.

Ljubil sem lepo Salomo, ona je bila prva žena, katere slika se je vsadila v mojo dušo. Radi tega sem hotel zvedeti, kakšno je razmerje med njo in lepim princem.

Abraham Pinkas mi je dal večjo svoto denarja, jaz pa sem se takoj lotil posla. Ni mi bilo težko pridobiti si enega od princovih ljudi.

To je bil neki Petro, knezov tajnik, človek, ki ni bil nikdar vaje del, katerega pa je imel knez rad, ker je bil sicer — pravi nepridiprav in k vsemu pripravljen. Petro je bil v denarnem pomanjkanju in nekega dne me je vprašal, če bi mu hotel stari Pinkas dovoliti majhno posojilo. Takoj sem obvestil o tem svojega gospodarja, ki mi je dal vsoto, ki jo je Petro zahteval. Radi tega sem postal Petrov najboljši prijatelj, z njim sem se družil in se potepal in tako mi je Petro zaupal vse tajne svojega gospodarja. Pripovedoval mi je o poročenih ženah, naštel mi je sto imen mladih deklic, hčerk iz najuglednejših hiš, s katerimi je princ imel odnošaje, samo enega imena ni omenil, to pa je bilo ime Salome! Vse to sem sporočil svojemu gospodarju in on se je malo pomiril. Kmalu sem se pa prepričal, da prekanjeni Petro ni bil odkritosrčen, da je govoril v interesu svojega gospodarja.

Nekega večera nikakor nisem mogel zaspati. Namenil sem se oditi na ulico, da bi se še malo izprehodil. Popolnoma tiho sem

šel po stopnicah navzdol, da ne bi koga zbudil in ko sem hotel odpreti vrata sem zaslišal za seboj nekakšen šum. Skril sem se za prvi steber in čakal, kaj se bo zgodilo.

Na stopnicah se je pojavila visoka postava, v kateri sem takoj spoznal Salomo, ki je počasi odprla vrata in se splazila na ulico.

Malo sem počakal, potem pa sem tudi jaz odšel iz hiše in šel za njo ter jo sledil na vsakem koraku. Saloma je šla samo do prvega ogla, tu pa jo je čakala zaprta kočija. Prav gotovo ni to noč prvič ušla iz hiše svojega očeta, kajti po njeni hoji sem videl, da je popolnoma brezskrbno prišla do kočije in skočila vanjo. Prijel sem se na drog za kočijo in se znjo odpeljal do vile Egona Gonzole. Tu je Saloma izstopila in izginila v vili.

Brez sape sem prihitel domov in planil v spalno sobo starega Abrahama Pinkasa. Zdramil se je iz spanja in ko me je videl, da stojim pred njim, se mu je takoj zazdelo, da se je moralo pripetiti nekaj strašnega.

— Vaša hčerka je odšla zdoma in se sedaj nahaja v vili princa Egona Gonzole! sem mu dejal.

Starec je planil kakor blazen iz postelje in po nekaterih minutah sva bila že na ulici. Ko sva srečala prvo kočijo, jo je Pinkas ustavil in ukazal kočijažu, naj naju zapelje k vili princa Gonzole. Med vso vožnjo ni starec spregovoril nitj besedice. Nedaleč od vile se je kočija ustavila in midva sva izstopila. Starj Pinkas je tako dirjal po stopnicah, da sem ga komaj dohajal. Hodil je od vrat do vrat, se ustavljal in prisluškoval, nenadoma pa mi je pokazal na neka vrata in dejal:

— Tukaj sta!... Slišim Salomin glas!... Ona se smeje!... O, preklketa!... prisegam, da mi bo plačala ta svoj smeh!

Z vso silo je starec navalil na vrata, ki so popustila sili in midva sva se znašla v sobi. To, kar sva videla, je bilo dokaz, da je Saloma že bila princova ljubica. Skoraj gola je sedela ob princu na nekem divanu, v bližini pa je stala majhna mizica z vinom in raznimi delikatesami.

Abraham Pinkas je obstal pred zaljubljeni, princ pa je planil in vzkliknil:

— Kdo si drzne tukaj vstopiti!... Ah, vi ste Abraham?!...

— O, oče, oče, oprosti mi! vzklikne Saloma in se vrže k starčevim nogam.

Ktarec pa je nitj ne pogleda.

— Vidim, da ste pripeljali s seboj tudi pričo, reče princ in pokaže name, toda pravim vam, da to ni bilo potrebno. Kar se

je zgodilo tukaj se na žalost ne da izpremeniti, toda vse konča lahko še dobro. Jaz prosim za roko vaše hčerke Salome, spremeni jo hočem v princeso Gonzole.

— Dobro, reče stari Pinkas, prestopili boste v židovsko vero, potem pa se boste poročili z mojo hčerko!

— Ah, jaz nisem mislil tako, nadaljuje mladi princ in se nasmehe. Princ Gonzola se ne sme izneveriti veri svojih očakov, toda Saloma, zakaj bi ona ne postala kristjanka?

— Nikdar! vzklikne starec divje. Preden bi to doživel jo bo požrlo morje, prej bo drug vesoljni potop uničil stvarstvo, preden se bo Saloma izneverila veri!

— Oče, rotim te, usliši naju, je prosila lepa Saloma, in midva bova srečna!

— Ti boš odšla z menoj domov, odgovori starec mrko, kajti sicer nisi več moja hčerka!

— Dobro, jaz vam dajem vašo hčerko nazaj, reče mladi princ Gonzola, toda jutri bom prišel k vam in nadejam se, da boste do jutri izpremenili svoje mnenje!

Stari Pinkas ni več poslušal princovega pojasnjevanja. Drhtel je po vsem telesu, ko je pomagal Salomi, da si je oblekla plašč, potem pa ji je dejal:

— Teda j pojdi s svojim očetom!

— Pustite me, da mu rečem z bogom!

In preden ji je mogel starec to preprečiti je omahnila na prsi princu, ki jo je nežno poljubil.

— Dal vam bom na razpolago kočijo, reče mladi princ, toda še enkrat, oče Pinkas, vas rotim, mislite bolj trezno, bodite mirni in pravični!

Zgrabil je Salomo za roko in jo vlekkel z nepremagljivo silo dalje, kjer je še čakala kočija, v kateri sva se jaz in starec pripekljala v svojem nočnem zasledovanju. Pinkas je spravil Salomo v kočijo, ko pa sem hotel še jaz za njima, mi je dejal:

— V kočiji ni prostora za tri, pustite me, da se vozim sam s svojo hčerko!

Šel sem peš, komaj pa je kočija izginila v temi, sem si očital, zakaj nisem vztrajal na tem, da bi se peljal tudi jaz. Hitel sem, kolikor sem mogel in prispel sem pred Pinkasovo hišo baš ko je stari Abraham Pinkas izstopil:

— Vse je v najlepšem redu! je dejal ko me je zagledal in se zdrznil, da sem moral to opaziti. Pomiril sem se z njo, ona se še v tem trenutku vrne k princu. Dovoljujem ji to, ker sem uvidel, da je ne morem zadržati, naj gre!

Pogledal sem skozi okence v kočijo, in videl sem Salomo naslonjeno v kotu in zavito v črn pajčolan. Spregovoriti sem hotel z njo par besed, toda bal sem se, da bi Pinkas tega ne razumel krivo. V tem trenutku pa je starec spregovoril:

— Poženite nazaj in ustavite pred hišo princa Gonzole! Tam recite, da se je moja hčerka Saloma premislila in se je vrnila nazaj k princu, sam princ naj jo povede nazaj v svoje stanovanje!

Kočijaž je prikimal z glavo in ko mu je Pinkas potisnil v roko bankovec, je pognal konje in kočija je izginila.

— Sedaj pa pojdite z menoj! se obrne Abraham. Pinkas k meni. Govoriti moram z vami!

Stopila sva v hišo in jaz si nisem mogel kaj, da bi ga ne vprašal kako, da je tako hitro opravił s hčerko. On pa je samo skomignil z ramen in mi ni ničesar odgovoril. Odpeljal me je v pisarno in spregovoril:

— Še nočoj bom odpotoval daleč, najbrž v Jeruzalem! Kot skromen Žid bi bil srečen, če bi mogel tam umreti! Tukaj je moj testament! — ri Pteh besedah je vzel iz omare precej zmečkan papir in ga pokazal. — Že zdavnaj sem ga napisal in vse svoje premoženje sem zapustil svoji hčerki Salomi. Toda ona ne potrebuje sedaj teg adenarja, ko je postala princeza Gonzola. Zvesti ste mi bili Balzano in zato boste vi moj edini dedič!...

Vse, kar je mojega, bo prešlo na vas, to bom tudi pismeno potrdil. Pripeljite mi takoj kakšnega pisarja in rabina, da bosta vse to potrdila, toda hitite!

Odšel sem in ni minilo dolgo, ko sem se vrnil z obema pričama. Med tem časom je napisal stari Abraham Pinkas drug testament in zares, mene je odredil kot edinega dediča. Priči sta potrdili testament s svojima podpisoma in pečatoma in listina je bila prav noveljavna.

Stari Žid je vzel iz železne omare denarja, toda samo toliko, kolikor je mislil, da ga bo potreboval za pot do Jeruzalema in za tri mesece življenja, potem pa mi je dal ključe z besedami:

— Uporabite ta denar samo za dobro, Balzano! Ne pozabite tega, da ste bili nekoč siromašni in ne prezirajte nikadr siromakov! Sedaj pa zbogom in Bog naj vas blaooslovi!

Po teh besedah s je zvil v dolg plašč, vzel palico v roko, si posadil na glavo staro čepico in — niti slišal ni, kako sem se mu s solznimi očmi zahvaljeval, tako hitro je odšel iz hiše in izginil na ulici...

Naslednjega dne se je raznesla po mestu vest o strašnem zločinu, o nezaslišenem umoru. Kajti v kočiji, ki je odpeljala Sa-

Salomo nazaj, je našel princ Egon Gonzola samo truplo. Salomo je njen lastni oče zadavil.

Pinkasa so zasledovali, toda brez uspeha. Pol leta po tem strašnem umoru sem nekje čital, da je v eni jeruzalemskih ulic umrl berač, ki je živel samo od miloščine in da so po njegovi smrti izvedeli, da je bil to pobegli bogataš Abraham Pinkas iz Napolja.

Že tedaj sem imel lepo menjalnico in lahko sem zasluži mnogo denarja. Temelj moji sreči je položil nesrečni Abraham Pinkas in ni minilo dolgo in nazvali so me kralja bogatašev Južne Italije. Ostal sem neoženjen, ker sem ljubil Salomo, za katero sem dolgo, dolgo žaloval.

S princom Egonom Gonzolom me veže iskreno prijateljstvo, tudi on je bil silno nesrečen radi Salomine smrti in dolgo si ni opomogel. Zakopal jo je kakor rojeno kneginjo, postavil ji je spomenik, ki ga še danes kažejo tujcem, ki pridejo v Napolj, na marmornati plošči pa se vidi slika lepe Salome, pod njo pa besede:

Saloma Pinpas pred ljudmi —
kneginja Gonzola pred Bogom!

Končal sem svojo povest, reče stari Balzano, ki si je tri obraz z rokami, kakor da bi se hotel iznebiti žalostnih misli, samo to bi še rad pristavil, lepa Adrijana, da mislim s teboj popolnoma pošteno in dobro! Nikdar bi si ne bil mislil, da se bom v svojem življenju lahko kedaj globlje zanimal za kakšno ženo! Ne boš se kesala, Adrijana, če mi ostaneš zvesta in če vztrajaš pri meni! Kad itak ne bom več dolgo živel!... Adrijana, daj mi besedo, da mi boš ostala vedno zvesta!

Adrijana mu ponudi svojo belo roko in odgovori:

— To vam obljubljam, to vam prisegam, Andreja Balzano!

Starec ji je poljubil roko, vstal s svojega naslanjača in ji želel lahko noč.

Ko je odšel iz sobe je tudi Adrijana vstala, odšla je v svoje sobe, da bi sprejela kneza Stanislava Heraklusa, kateremu je to noč v svoji spalni sobi obljubila nežen sestanek...

Usodni sestanek

Spalna soba Adrijane od Šavane je bila v palači bogataša Balzana izredno lepo opremljena.

Ko je stopila v sobo, si je trudno snela zlat diadem iz las, njeni lepi rdeči lasje pa so se ji usuli po plečih. Ugasnila je elek-

triko, kajti v sobo je sijala mesečina, da je bilo svetlo kakor po-
dnevi.

Ponovno je odšla k vratom, da bi se prepričala, če so zakle-
njena. Tri okna njene spalne sobe so bila obrnjena proti morju
in s te strani ni mogel nihče ničesar videti. Dogovorila sta se z
mladim kezom, da bo prišel z majhnim čolnom do stene hiše z
morske strani, ona pa mu bo tedaj vrgla raz okno svilnato lestev,
da bo priplezal k njej.

Adrijana je zaprla oči, potegnila si je z roko preko čela in
premišljevala, če je morda storila napako, da je dovolila mlade-
mu knezu ljubavni sestanek. Kaj jo je prav za prav spravilo do
tega? Ali je ona tako ljubila mladega in zastavnega kneza, da mu
tega ne bi mogla odreči?

Ne! Žena kakršna je bil aAdrijana je dobro premislila vsak
korak, nobenega dejanja ni storila nepremišljeno. Tudi v tem stu-
čaju je bila Adrijana prava špekulantinja.

Navajena bogatstva in brezskrbnega življenja se ni mogla
več zamisliti v položaj, da bi si najela privatno stanovanje in se
borila z različnimi upniki. Zato je uporabila mladega kneza kot re-
zervo. Če bi ji bogati Balzano nenadoma odpovedal ljubezen, te-
daj bi ostal mladi poljski knez Stanislaw Heraklus, milijonar. Ze
večkrat je prosila Balzana, da bi poklical pisarja in ji pisмено od-
kazal, kaj ji pripada v slučaju, če bi ga smrt nenadoma pokosila,
toda Balzano jo je vselej zavrnil z njemu lastno odločnostjo.

— V mojem testamentu boš bogato nagrajena, ji je vedno od-
govoril, Adrijana od Šavane pa mu ni verjela, bila je dovolj pret-
kana, da je vedela, da se človek na same besede v takšnem slu-
čaju ne more zanašati. Zato si je prizadevala, da bi si pridobila
mladega kneza in ga ujela v svoje mreže.

En sam pogled na dragoceno uro, ki je stala v njeni spalnici,
ji je povedal, da bi bil knez že moral prispeti pod njena okna. Bil
je torej skrajni čas.

Hitro je privlekla iz skrivališča svilnato vrv za lestvico, ki
jo je skrbno skrivala. To lestvico je pripravila, da bi mogla pobeg-
niti od starega Balzana v slučaju, če bi se ji slabo godilo, kakor
je ona pričakovala.

Odrpala je srednje okno, ki je gledalo proti morju in se sklo-
nila s svojim lepim telesom v noč. Na gladini, ki jo je obsevala
srebrna mesečina, je zagledala gondolo, ki se je zibala na lahni
valovih. V gondoli sta bili dve postavi. Prva je bila večja, to je
bil gotovo knez Heraklus, drugi pa, Adrijana ga je popolnoma
razločno videla, je bil gondolier, ki je mladega kneza prevažal. To

Adrijani sicer ni bilo prijetno, toda računala je z gondolierjevo molčečnostjo.

Sedaj se je oglasilo spodaj pritajeno žvižganje.

Mladi knez je gotovo dajal znamenja. Adrijana je vzela z drhtečo roko lestvico, jo pritrdila na železno kljuko in jo spustila v globino. Ko je lestvica dosegla višino gondole, je bil knez pripravljen k plezanju. Slekel je svoj plašč, izdal je neko povelje in začel plezati navzgor.

Za to dejanje pa je bila potrebna precejšnja mera poguma, kajti en edini korak bi ga lahko strmoglavil v morje.

Adrijana je bila prepričana, da bo mladi mož srečno prišel do nje. Stopila je za korak od okna — in ni minilo dolgo, ko se je prikazala na oknu lepa postava mladega Poljaka in en skok — in bil je v Adrijanini spalnici.

— Adrijana! Draga Adrijana! vzklikne mladi knez in pohiti k lepoticici z razširjenimi rokami.

— Potegni lestvico navzgor! mu reče Adrijana polglasno. Lahko bi kdo videl z morja.

— Mar nočeš pred tem priti v moj objem, moja draga, ljubljena, reče mladenič.

— Moj dragi prijatelj, vse ti bom dovolila, samo oprosti mi, če sem malo bolj previdna! je hitela govoriti Adrijana. Saj me razumeš, kajneda? ... Moja čast ... Ah, ko bi naju zalotili, — jaz bi bila nesrečna in izgubljena!

— Saj je nemogoče, da bi naju kdo opazil, reče mladi poljski knez in stopi k oknu ter začne zvijati svilnato lestvico, vendar pa jo je pustil pri oknu. Kdo bi naju opazil? Morda tisti stari bogataš?! Ha, ha, ha, prepričan sem, da on sedaj trdno spi, pa tudi če bi začel kaj sumiti — vrata so zaklenjena in v istem trenutku, ko bi on potrkal na vrata, bi jaz pobegnil skozi okno in splezal po lestvici na varno! Draga moja, ničesar se nama ni treba bati in popolnoma mirno se lahko predava sladkostim in opojnosti ljubezni ...

Mladi poljski knez je bil tako ljubeznjiv, govoril je tako prepričevalno, da mu je Adrijana takoj omahnila na prsi.

— Ah, jaz postavljam s tem vse na kocko, toda ljubim te tako silno, da moram biti popolnoma tvoja!

In roke mladega poljskega kneza so se ovile krog njenega prekrasnega telesa, stiskale so jo vedno bolj in bolj, naenkrat pa...

— Kaj delaš?! ... zavpije Adrijana. Ali me nameravaš zadaviti?! ... Pusti me! ...

In samo ena knezova kretnja in Adrijana se je zgrudila na preprogo.

Pri tem padcu je potegnila tudi mladega Poljaka s seboj ali pa je on nalašč tako storil, da je takoj omehnil čez njo, da bi jo mogel tako čimbolj obvladati.

Adrijana se je domislila, da je to napad, ki si ga je sama pripravila. Kavalir jo je že držal za vrat, krepko jo je stiskal in komaj je še slišala besede:

— Samo en krik in izgubljena si! Če pa boš popolnoma mirna, ti bo tvoje mlado življenje ohranjeno!

Potegnil je vrvico iz žepa in je zvezal roke, potem pa je zvil svilnati robec in ji ga potlačil v usta.

Sedaj pa se je slikar dvignil — kajti to je bil slikar Alfredo — in zvezal še njene noge. Tako nemočno jo je dvignil in odnesel v njeno svilnato posteljo.

— Tako, sedaj boš ležala, reče slikar, ko jo je položil na nje ne mehke blazine, ti nam nisi več nevarna in pot v hišo nam je prosta! Ha, ha, ha, se je smejal slikar, če bi ne bil nikdar videl oči krvoločne živali, bi si jih dobro predstavljal ob pogledu na to ženo!

Čeprav se trudi, da bi si spravila robec iz ust, se ji to ne bo posrečilo, jaz sem ga dobro pritrdil, moja gospodarica pa bo popolnoma zadovoljna z menoj. Sedaj je ne bom več pustil čakati — skrajni čas je, da ji spustim lestvico, kajti energično se moramo lotiti dela.

Ne da bi se zmenil več za lepo Adrijano, ki je neprenehoma poskušala, da bi se osvobodila neprijetnih vezi, in ki se je kar jeze, je pohitel k oknu. Svilnata lestvica je zopet dosegla morsko gladino in trikratni žvižg je odmeval v noč.

Gondolier je skočil iz gondole in začel plezati po lestvici kakor mačka in ni minilo dolgo, ko je dosegel okno.

— Previdno, gospodarica, le previdno, ji reče slikar, primi se za mojo roko, ko boš dosegla vrh, jaz te bom potegnil skozi okno v sobo!

— Ni treba, mu odgovori Julija Musolino, ki je bila preoblečena v moškega, vse to je samo malenkost — tako, sedaj sem tukaj. No, slikar, kako se ti je dogodilo?

Sedaj je bila v sobi in je razumela položaj.

— Vse je v najlepšem redu, ji odgovoril slikar, mlada lepa žena leži zvezana in z robcem v ustima na svoji postelji. No, sedaj se lahko svobodno gibljemo v tej hiši, sedaj je glavno, da najdemo starčevo spalnico.

— Kje je spalna soba? spregovori Julija. Čakaj, to bomo sveli takoj od tele tukaj.

Ko je Julija stopila k lepi postelji in ko je pogledala ženo, ki je ležala na njej, se je zdrznila.

— Adrijana! Adrijana od Šavane! je spregovorila.

V tem trenutku se je Adrijana divje dvignila, kolikor so ji dopuščale moči in robec je padel iz njenih ust.

Preden pa je mogla Adrijana zaklicati na pomoč, je planila Julija k njej, jo krepko zgrabila za prsi in ji z desnico prislonila samokres na prsi.

— Nikar si ne prizadevaj, Adrijana! ji reče Julija polglasno. En sam vzklik in mrtva si! Prav za prav bi bilo najboljšje, da bi te takoj odstranila s tega sveta, dabine kužila več ozračja, toda sklenila sem, da ne bom prelivala krvi brez potrebe, radi tega ti bom darovala tvoje bedno življenje, jaz, Julija, tvoja najhujša sovražnica!

— Julija Musolino?! spregovori Adrijana osuplo.

— Da, Julija Musolino!

Adrijani se je zdelo, kakor da bi ji kdo s temi besedami izrekel smrtno obsodbo. Tresla se je po vsem telesu, ker se je bala svoje neizprosne sovražnice.

Če bi imela ona Julijo v oblasti, kakor je imela Julija njo, bi si niti za hip ne polišljala, svoje tekmovalke, ki jo je sovražila v svoje dušo, bi se hitro iznebila, toda sedaj je Adrijana videla, da je brez moči, sprijaznila se je z svojo usodo, pripravljena da stori vse, kar bodo od nje zahtevali, samo da bi si ohranila življenje.

Julija pa ni niti mislila na to. Sedla je na rob Adrijanine postelje, in se obrnila k Adrijani z besedami:

— Stavila ti bom nekaj vprašanj, Adrijana — če pa bi se drznila nalagati me, si izgubljena, mislim, da uvidiš da si popolnoma v naši oblasti.

— Da, v tvoji oblasti sem, odgovori Adrijana od Šavane prestrašeno. Toda kdo je tale tukaj? — je vprašala Adrijana, ko je uprla svoj pogled v mladega slikarja. Ha-ha-ha ta človek me je na ostuden način prevaral, izprosil si je ljubezni, da bi mogel ženo potem učiniti!

— ,az mislim, da ti o tem ni treba več govoriti, Adrijana, ji odgovori Julija. Ne govorimo torej o slikarju in o njegovem delu, ki ga je odlično izvedel, sama si lihko lišš, da tudi on pripada moji družini! Ti pa, Adrijana, si bila zares dovolj nespametna, da si se dala ujetj v past. Toda ne jezi se zato! Saj si tudi ti marsikoga zvabila v past — in navsezadnje je popolnoma prav, da tudi ti občutiš enkrat, kar so tvoje žrtve tolikokrat čutile: nemočno

jezo in razočaranje!

— Kaj hočete od mene, reče Adrijana, če ste si zaželeli stvari, ki, jih vidite v tej sobi, jih vzemite, saj itak niso mnogo vredne, potem pa čimprej izginite!

— Dovolila si bova toliko svobode, ji odgovori Julija s preziranjem, da bova ostala tukaj, dokler naju bo volja! Ti nama ne boš ukazovala, si me li razumela? To kamenje, ki ne velja več kakor nekaj ti očajkov nam ne more mnogo koristiti, nam se bolj dopade nekaj drugega. Zovej nam sedaj, Adrijana, kje je spalna soba bogataša Balzana?

— Ah, kot cilj ste si postavili starca, reče Adrijana, sedaj razumem vse! Jaz sem v tem slučaju sredstvo za dosego cilja in skozi mojo spalnico vodi pot do kralja bogatašev!

— Ne govori mnogo, jo prekine Julija, temveč nema takoj povedaja, kajti mar mi je za starega skopuha Balzana! Toda kaj nameravata z njim, ali ga hočete oropati ali pa celo ubiti!

— Pojdite skozi ovo sobo, odgovori Adrijan od Šavane, in prišla bosta v dolg hodnik, ki je skrit z rdečo zaveso. Ko bosta imela za seboj vso dožino hodnika, odprita vrata, ki se nahajajo na nasprotni strani!

— Ah v tem prostoru spi torej stari skopuh! vzklikne slikar Alfredo veselo.

— O ne, Balzanovo spalnico bosta šele našla! nadaljuje Adrijana. Starec je nenavadno strahopeten, boji se tatov in razbojnikov in se je zavaroval za vsak slučaj. Ko bosta odprla vrata, ki sem vam jih omenila, bosta prišla v velik prostor. Tu se nahaja slika, ki predstavlja Venero. Ta slika se s pomočjo peresa ki ga ima na strani, premkne. Tedaj bosta opazila neka železna vrata in čese vama bo posrečilo da bosta ta vrata odprla, še ne boste v Balzanovi spalnici.

— Še ne?

— Ne, še ne!

— Ah, reče Julija, te starec se čuva kakor dragulj, kakor da bi bil zaprt v blagajni!

— Toko je tudi v resnici, odgovori lepa žena porogljivo, kajti ko bosta prišla do železnih vrat, bosta opazila tam dva detektiva, ki vama bosta prišla naproti.

— Popolnom tako, pritrdi tudi slikar to sem že slišal pripovedovati, ta dva detektiva spita pred samimi vrati starčeve spalnice; lia boljše povedano, onadva ga tam čuvata.

— Gotovo bosta še bedela nadaljuje Adrijana od Šavane, in prepričali se boste, da je napad na starega Balzana popolnoma

nemogoč. Če pa premagata tudi ta dva detektiva brez posebnega hrupa, vendar še ne vem če se vama bo posrečilo prodreti v njegovo spalnico. Prostor, v katerega boste prišli skozi ta železna vrata, kjer stražita dva detektiva, ima samo edina vrata, skozi katera bosta vstopila kako pa se starec splazi iz tega prostora v svojo spalnico, ne vem niti sama in tega vam ne morem izdati. To je tajna, ki je stari Balzano nj niti meni zaupal.

— Jaz pa se nadejam, da bova premagala tudi to tajno, reče Julija in se nasmehe. Vse težave bova premagala.

— Če vse teškoče premagaš ki sem ti jih navedla, še vedno nisi v Balzanovi spalnici, reče Adrijana.

— Da, toda kako, da ti ne veš, Adrijana, kako se pride k starcu? Saj ti si njegova ljubica in stari bogataš ti je gotovo tudi to zaupal!

— Nikoli še nisem prekoračila praga njegove spalne sobe, to ti lahko prisežem! odgovori Adrijana svečano. Kadar je hotel biti v moji družbi, je vedno prišel k meni, nikdar pa mi ni dovoljil da bi prestopila prag njegove spalnice! Kakšna sredstva pa je uporabil starec za varnost v svoji sobi, ne vem, toda vse, kar sem vama povedala, sem poknela iz pogovorov z njim in ostalimi stanovalci, uslužbenci te hiše!

— Nadejam se, da si nama govorila resnico, reče Julija z zamolklim glasom, kajti laž bi se ti prehitro maščevala! Sedaj pa, dragi prijatelj, ne izgubljavaj več časa, takoj se morava lotiti dela! Predvsem zamaši tej ženi usta, da ne bi morda začela klicati na pomoč, ko bova odšla iz sobe.

Slikar je vzel robec in ga potlačil Adrijani od Šavane v usta, tokrat pa ga je namestil tako dobro, da bi se ji ne bilo v nobenem slučaju posrečilo osvoboditi se ga.

— Poslušaj me, slikar, se zdajci obrne Julija k Alfredu, situacija je mnogo težja, kakor sva si to sprva predstavljala. Ta Balzano je uporabil najrazličnejše mere opreznosti ki jih bova zelo težko premagala, toda premagala jih bova, ker jih morava! Misel, da moramo osvoboditi mojega nesrečnega očeta, naju bo navdala z novo močjo!

— Jaz pa sem pripravljen spremljati te, četudi bi vedel, da greva v smrt! ji reče slikar.

— Izključeno ni niti to, morda greva oba v smrt,, reče Julija zamišljeno, toda na to sva pripravljena. Borila se bova rame ob ramenu, sedaj pa pazi, kaj ti bom povedala. Prava nevarnost začenja za naju tedaj, ko bova odprla železna vrata kjer se nahaja-

ta detektiva. Tega ne bova mogla storiti brez hrupa in detektiva naju bosta takoj opazila, radi tega morava uporabiti zvijačo!

— In sicer?

— Z Adrijaninim glasom jim morava ukazati, naj nama odpročeš, da hočeva k Balzanu. V trenutku, ko nama bosta odprla, morava navaliti nanju. Noben strel se ne sme slišati, kajti stari Balzano bi gotovo uporabl še kakšna sredstva za obrambo, ki jih ima v svojih sobi. Ne preostaje nama torej ničesar drugega, kakor da se z detektivu boriva na življenje n smrt! Sedaj ga pa ne izgublajva več časa! Ta rdečelasa bestija nama ne more več škodovati!

V pasti

Ko sta prišla na hodnik, je Julija potegnila iz žepa svoje obleke majhno svetiljko.

— Za vsak slučaj imej nož vedno pripravljen, zašepeče Julija slikarju, utegnilo bi se zgoditi, da bi srečala kakšnega čuvaja!

V celi hiši je vladal popolen mir.

Previdno sta prišla do vrata na koncu hodnika.

Vrata so bil zaklenjena, Julija je potegnila iz žepa sveženj ključev in poskušala drugega za drugim.

— Niti eden noče odpreti! reče Julija. To mora biti umetno izdelana ključavnica, uporabiti morava žico.

Potisnila je tenko zvito žico v ključavnico in ni minilo dolgo, ko so bila vrata odklenjena.

Vstopila sva in prvi pogled jima je obvisel na Venerini sliki.

— To sliko morava odstraniti in zagledala bova železna vrata reče Julija, toda po mojem mnenju nama ni terba iskati tajnega peresa, da bi odstranila sliko. Sliko bova kar enostavno izsekala iz okvira in s tem je zadeva končana!

Z ostrim nožem je Julija izsekla sliko z železnih vrat, katera sta morala sedaj odpreti. Tu je bilo treba ponovno izkušati naklonjenost usode.

Julija je daa slikarju ponovno znamenje naj zaostane.

— Mirno, bodi previden! mu je zašepetala tiho. Kmalu bova morala vzdržati borbo.

Slikar potegne svoj nož in se postavi k napadu. Julija pa stopi k vratom in brez pomišljanja potrka.

— Kaj delaš, gospodarica? vzklikne slikar prestrašeno. Prebudila boš detektive!

— To tudi hočem.

— Toda zakaj?

— Zato, ker midva nemoreva odpreti železnih vrat ki imajo umetnoi izdelano ključavnico. Ne preostaja nama torej ničesar drugega, kakor da nama detektivi odpro od znotraj.

Nekdo se je oglasil zaspano na vrati.

— Kaj je? Kdo je tu?

— Jaz sem! odgovori Julija z izpremenjenim glasom.

— Kdo si?

— Adrijana!

— Ah, vi ste, signora! Pri Bogu, kaj hočete tukaj sredi noči? Ne da bi se vam bilo kaj pripetilo?

— Gospodu Balzanu moram sporočiti nekaj važnega! Odprite mi prosim!

— Žal mi je, signora, odgovori glas za vrati, toda gospod Balzano nama je ukazal, da ga ne smeva nocoj pod nobenim pogojem prebuditi. Silno utrujen je in hoče spati.

— Ukazujem vam, da mi odprete! zavpije Julija zapovedujoče. Gospod Balzano mi je dovolil, da smem priti v njegovo sobo kadarkoli se mi zljubi. Sicer pa vam zgotavljam, da ne boste imeli nikakršnih neprilik, če mi radi tega odprete. Nasprotno, gospod Balzano vas bo za to uslugo bogato nagradil!

Detektiva sta se nekaj trenutkov pomenkovala med seboj, vrata pa so se počasi odpirala.

Julija si je oddahnila, potegnila je oster nož in ga držala z obem rokama pripravljenega k zamahu.

V naslednjem trenutku pa sta se odprli obe krili vrat in kakor dva podivjana tигра sta planila Julija in slikar Alfredo na detektiva, ki sta držala naperjene samokrese v rokah.

Toda nista imela časa, da bi streljala.

Julija je porinila svoj nož enemu od detektivov naravnost v srce, zgrudil se je, slikar pa je zgrabil drugega za vrat in mu prerezal na vratu glavno žilo.

— Drži ga tako, reče Julija, dokle mu kri nebo popolnoma odtekla, kajti lahko bi začel kričati! Slikar ga je položil k njegovemu tovarišu.

— To je končano! reče Julija in si oddahne. Bog v nebesih mi bo oprostil, kajti on sliši obupne klice mojega nesrečnega očeta, proti kateremu upotreblja svet silo, jaz pa, njegova hčerka,

prelivam kri, da bi svojemu ljubljenu očetu izvojevala svobodo, ki so mu to ugrabili!

Po teh besedah, ki jih je Julija spregovorila s solzami v očeh, se je hitro znašla v prvotnem položaju.

Adrijana je zvezana v svoji sobi, ta dva detektiva sta odstranjena, nobenega služabnika ni v bližini — kako bosta prišla v Bajanovo spalnico, katere vhoda nista videla, strmela sta samo v štiri tapecirane stene.

Julija je stopila k steni in potegnila s svojim bodalom po tapeti.

Nekaj je zažvekentalo.

— Takoj se mi je to zdelo, reče Julija Musolino, za to tapejo se mora nahajati kovinasta plošča. In vendar je res, da stanuje starec kakor zaprt v blagajni. Midva po morava na vsak način najti vrata. Samo malo pretrpežljivosti! Pomagaj mi iskati, slikar, dobro presveti steno s svojo svetiljko kakor jaz.

Nenadoma pa se Julija ustavi in da slikarju znamenje, naj pride k njej.

— Našla sem! mu je šepetala zakoplo. Ali vidiš tukaj tale klin? Jaz sem prepričana, da če pritisne človek na ta klin, se vrata odpro!

— Tedaj stori to, gospodarica, kajti skrajni čas je, da končava v tej hiši kajti ljudje, ki najo čakajo, so najbrž že silno nestrpni!

— Dobro, jaz bom pritisnila, ti pa drži samokres dobro, pripravljen! odgovori Julija. Bog naj naju varuje, kajti utegnilo bi se zgoditi, da su tukaj shranjeni samokresi — toda, če sva prodrla že tako daleč, se ne smeva več obotavljati. Naprej torej!

Julija je pritisnila, v tem trenutku pa se je začela navijati navzgor železna plošča. Svetel prostor se pokaže — oglasi se strašno pasje lajanje in

Julija pade na tla. . Velikanski kalabrijski pes plane na njo in jo podre na tla ter jo skuša zgrabiti s svojimi močnimi zobmi. Drugi pes pa plane na slikarja, toda Alfred sproži in pes se je valjal v svoji krvi na tleh.

Takoj na to pa je še trikrat ustrelil v drugega psa, kajti bil je že skrajni čas, da je priskočil Juliji na pomoč.

Divji pes si je prizadeval, da bi jo zgrabil s svojimi zobmi za grlo, toda dva dobra strela iz njegovega samokresa sta ga zravnila z zemljo.

— Bravo slikar, dobro si storil! mu reče Julija, ko se je pobrala s tal. Naprej, za meno!

Planila sta skozi odprtino, ki sta si jo izvojevala in obstala v spalnici starega Balzana.

Soba je bila elegantno urejena. Sredj sobe se je šopiril marmornat bazen v katerem se je starec po mili volji kopal.

Julija zagleda starca v njegovi postelji, oblečen je bil samo v dolgo belo haljo.

Gledal ju je z izbuljenimi očmi.

Stari bogataš Balzano ni bil videti niti malo razburjen, popolnoma mirno je vprašal tujca:

— Kako sta prišla sem?

— Kakor vidite, sva tukaj! mu reče Julija in se porogljivo nasmehne.

— In vendar me zanima, nadaljuje starec z istim mirom, mar sta našla vhod v steni?

— Našla sva ga!

— Kaj pa oba detektiva, ki pazita name?!... Malopridneža, mar ju zato tako kneževski plačujem, da dovolita, da razbojniki tako pridejo v mojo sobi? —

— Ne dolžite teh ljudi, onadva sta v izvrševanju svoje službe izgubila življenje!

— Ah, onadva sta mrtva, torej ju nisem zastonj plačeval! Kaj pa psi, gotovo ste tudi psa ubili?

— Dovolila sva si to in sva jih pobila, odgovori Julija. Nisva hotela, da bi naju oni raztrgali. Pametna človeka sva, ali se morda temu čudite, majster Balzano? Pametna sva, kakor ste bili tudi vi v svojem življenju, kajti sicer bi si ne mogli pridobiti tolikšnega premoženja!

— Da, da vidva sta zares pametna človeka, nadaljuje stari Balzano, samo škoda, da sta se lotila tako slabega dela! Vama bi ne bilo treba ropati, bankirja bi bila lahko in tedaj bi dosegla najbrž še mnogo več!

Toda slutim, da ste vi mlada žena, nadaljuje starec tako mirno, kakor da bi mu ne pretila niti najmanjša nevarnost. Kaj neda, vi ste preoblečeni?

— Uganili ste in jaz vam bom takoj povedala svoje ime, kajti tedaj boste takoj vedeli, da vam ni več pomoči! odgovori Julija samozvestno. Jaz sem Julija Musolino, hčerka velikega Giuseppa Musolina iz Kalabrije!

Starec se trpko nasmehne.

— Ha, ha, ha... to je pa zares smešno! Hčerka Giuseppa Musolina me je počastila s svojim obiskom! — Toda zdi se mi, da je hčerka veliko slabotnejša od svojega očeta! Škoda samo, da so

Giuseppa Musolina ujeli. On je bil genijalen človek in jaz sem po-
nosen, da sem se seznanil z njim!

Julija se zdrzne.

— Vi ste poznali mojega očeta?

— Da, jaz ga poznam — nekoč je bil tako prijazen, pa me je
počastil s svojim obiskom —

Julija je motrila starega Balzana z izprašujočim pogledom naj-
da starec je bil tako miren kakor da bi se povogarjal s svojim naj-
boljšim prijateljem o popolnoma vsakdanjih stvareh. Nobena ml-
šica na njegovem starčevskem obrazu ni zadrhtela, nobena poteza
ni izdajala nemira.

— Da, Julija Musolino, nadaljuje starec popolnoma hladno.
Poznal sem tvojega očeta, toda priznati moram, da sem imej o
njem boljše mnenje, kakor ga imam o njegovi hčerki, ki jo sedaj
gledam pred seboj — —

— Kaj hočete povedati s tem? vpraša Julija.

— Samo to, da se mi zdi, da si udrla sem v nepošteni nameri,
odgovori stari bogataš. Ti si s silo prodrla v mojo hišo, na vesti
imaš umor dveh detektivov, prišla si sem, da bi me oropala. To
je, Julija, navadno razbojništvo, tvoj oče pa se ni nikdar posluž-
val takšnih sredstev. Giuseppu Musolinu so storili krivico on se
je boril proti svojim mnogoštevilnim in mogočnim sovražnikom
vodil je pošteno borbo za svojo čast, ki so mu jo oropali, nikdar
pa ni bil razbojnik, kakor so ga slkali njegovi sovražniki in ka-
lkršna je sedaj njegova hčerka.

Julija je za trenutek pozabila na cilj, radi katerega je napravi-
la ta korak in povabila je glavo pred starcem, čigar besede so
bile resnične.

— Zakaj si storila to, Julija Musoline? vpraša Balzano, ki
je gledal deklici naravnost v oči.

Kakor da bi bile te besede Julijo osvestile, se je spomnila svo-
je dolžnosti in odgovorila odkritosrčno.

— Poslušajte me, Balzano! Jaz sem prava hčerka velikega
Giuseppa Musolina. Tudi jaz nisem cestni razbojnik in ne ropam
ljudi. Prepričana sem, da je moj oče nepravilno obsojen, prepri-
čana sem da mora nedolžen prenašati strahote zapora in stavila
sem si kot svojo življensko dolžnost, kot svojo sveto nalogo, da
se borim in se lotim vsega mogočega, da osvobodim svojega ne-
srečnega očeta in da mu vrnem zlato svobodo.

Če pa na tej poti storim kaj takšnega, za kar bi ne mogla od-
govarjati pred svojo vestjo, storim to samo radi tega, ker se te-

mu ne morem izogniti. Povedala sem vam, da sem si stavila kot življenjsko nalogo, da osvobodim svojega nesrečnega očeta iz strašne temnice. V dosego tega cilja pa potrebujem denarja, mnogo denarja — —

Kje naj bi dobila ta denar? Mar naj bi ropala siromašne ljudi? Ne, Balzano, tega nisem hotela. Vedela sem, da ste vi bogati, vedela sem, da imate ogromno premoženje, vedela sem, da ne boste niti čutili, če vam vzamem del tega ogromnega bogastva v dosego svojih ciljev, da se vam to niti ne bo poznalo, jaz pa bi lahko s tem denarjem rešila svojega očeta, popravila bi veliko krivico, ki jo je družba storila mojemu ljubljenu očetu, Giuseppeu Musolinu. Vidite, Balzano, sedaj veste vse —

Med časom, ko je Julija pripovedovala, ni stari Balzano niti trenil z očesom.

— In ti si za to udrla v mojo hišo? Jo vpraša, ko je Julija naenkrat umolknila.

— Da, samo zato!

— In ti misliš, da bi z denarjem, ki bi ga meni vzela, lahko rešila svojega očeta iz temnice?

— Da, nadejam se, da bi to lahko storila!

— Koliko denarja pa bi potrebovala?

— En milijon lir.

Starec se zamisli.

— Težko nalogo si si stavila, deklica! Ji reče bogataš po kratkem molku. Trnjavo je pot, ki si jo ubrala!

— To vem, Balzano, toda usoda mi je namenila to pot! odgovori Julija zamišljeno.

Balzano se zopet zamisli. Julija je videla, da nekaj premišljuje. Na njegovem obrazu ni bilo opaziti niti najmanjšega sledu kakšne jeze, ravno nasprotno, v njegovih očeh je počival izraz zadovoljstva.

Slikar je stal za svojo gospodarico. Sprva mu ni bilo prav, da se je Julija obotavljala, sedaj pa je začelo tudi njega zanimati starčevo mirno obnašanje, molčal je radi tega in mirno poslušal njen pogovor.

Čez nekaj trenutkov, pa se je stari Balzano otresel mirnega držanja, kakor da bi se bil za nekaj odločil, potem pa je dejal popolnoma mirno:

— Julija, hčerka Musolinova! Jaz razumem tvoj položaj, razumem tvoje plemenite namere, razumljiva mi je žrtev, katero si pripravljena doprinesiti za svojega očeta! Kakor otrok, ki ljubi

svojega očeta, ne moreš drugače, hoditi moraš po poteh, ki ti jih je namenila usoda, proti usodi pa ne more nihče ničesar storiti, kajti ta borba bi bila brezuspešna. Radi tega ti ne zamernim, da si udrila v mojo hišo...

Julija se zdrzne.

— Da, Julija Musolino jaz te razumem, da, še več pripravljen sem celo ti pomagati v plemenitem prizadevanju. Sam ti bom dal denarja, ki ga potrebuješ in ni ti ga treba s silo jemati od mene. Dal ti bom tudi nekaj nasvetov, kako boš s tem denarjem najlažje pomagala svojemu očetu in kako ga boš osvobodila iz strašne ječe, kamor so ga zaprli —

Julija osupne. Ni mogla vjerjeti svojim ušesom, ni mogla verjeti, da je to govoril človek, ki ga je nameravala oropati. O Balzanu je slišala pripovedovati samo nepovoljne stvari, sedaj pa se je pokazal napram njej tako plemenitega, tako prijateljskega.

Julija se je sramovala svojega dejana pred tem človekom.

Balzano nadaljuje:

— Da, dal ti bom svet, kako boš najlažje osvobodila svojega očeta in kako boš uporabila denar, toda to ti bom povedal samo med štirimi očmi, ker nočem imeti pri tem priče — —

Julija pogleda svojega tovariša.

Balzano je želel, da se slikar oddalji.

Julija je samo za trenutek pomišljala, če bi ubogala starca in dovolila, da slikar odide.

Toda zakaj bi ne storila tega?

Saj je bil Balzano tako prepričevalen, tako prijateljski je govoril z njo, da je iz njene duše izginil tudi zadnji dvom. Povedal ji je, da je pripravljen prostovoljno ji izročiti denar, ki ga potrebuje. Če ga ne bi ubogala, bi morda izpremenil svoje mnenje in tedaj bi morala uporabiti silo. Razen tega pa je obljubil, da ji bo dal tudi nekakšne nasvete, s katerih pomočjo bo z lahkoto rešila svojega očeta. Balzano je bil bogat, mogočen in podjeten človek, morda pa je imel tudi kakšne dobre zveze!

Že sama ta okolnost je zadostovala, da je Julija sklenila, da bo starca ubogala. Razen tega pa je bila tudi tako hrabra, da se ni ničesar bala, navsezadnje pa, kaj bi ji tudi mogel storiti ta starac?

Zopet je pogledala svojega tovariša in ta pogled je slikarju jasno ukazoval, naj odide.

Vendar je stal slikar Alfredo nekaj trenutkov neodločen. In čeprav se tudi njemu to ni zdelo sumljivo, vendar ni hotel svoje

gospodarice kar tako pustiti same, toda kot njen podrejeni je moral brezpogojno ubogati njeno povelje.

S pogledom je opozoril Julijo, naj bo previdna, potem pa je odšel v predsobo.

Ko sta ostala sama, se je Julija obrnila k Balzanu, ki je bil še vedno v svoji postelji.

— Ti si torej trdno sklenila, da se žrtvuješ za svojega očeta? jo vpraša Balzano.

— Odločila sem se! odgovori Julija krepko.

— Dobro, jaz ti bom dal v to svrho na razpolago milijon lir, če pa ti to ne bo zadostovalo, se obrni name in zopet ti bom pomagal. Sedaj pa poslušaj moj svet! Če hočeš, da bo tvoj oče csvo-bojen temnice, moraš podkupiti uradnike in jetniške paznike!...

— Ah! vzdikne Julija radostno, toda ne pove, da je tudi sama mislila to storiti. Ali pa bo to mogoče?

— Bo, Julija, v Italiji ni to ničesar novega, odgovori starec prepričevalno. Sedaj ti bom izročil denar, čez tri dni pa se zopet oglasi pri meni, dotlej pa bom izpraševal tudi jaz, kateri uradniki so tam uslužbeni. Jaz sam bom storil s svoje strani vse, lahko pa ti povem tudi to, da je ravnatelj kaznilnice moj dolжник in da ga imam v svoji oblasti —

Julija je bila ganjena do solz. Iz hvaležnosti je hotela prijeti starčev roko, toda Balzano ji tega ni dovolil.

— Ne, ne, nobene hvaležnosti. Sedaj pa glej, da čimprej zapustiš mojo hišo, da te ne bi kateri mojih služabnikov našel tukaj, jaz sam pa bom poskrbel, da bom odstranil trupli obeh detektivov! Pogledj, tam v tistem železnem zabojčku se nahaja denar! Odpri zabojo in vzemi denar, ki ga potrebuješ!

Starec je pritegnil pri teh besedah izpod blazine majhen ključek, ga izročil Juliji ter ji pokazal na zabojo.

Z drhtečimi rokami je Julija vzela ključ, stopila je k zabojčku in ga odklenila.

Ne da bi se ganil je Balzano gledal za njo.

Julija dvigne težki pokrov in iztegne roke, da bi prijala svežnje bankovcev, naenkrat pa je strašno zavpila —

Dvoje želez se je sklenilo in krepko stisnilo njene nežne ročice.

Istoačasno plane Balzano iz svoje postelje.

Julija še enkrat strašno zavpije in s svojim razjarjenim pogledom ošine Balzana.

V trenutku ji je bilo vse jasno.

Ujela se je v past. Pretkanj Balzano jo je prevaral. Tako

spretno se je znal pretvarjati in igrati ulogo dobrotnika, da je Julijo s svojimi besedami popolnoma premotil.

— Ah, gad! je siknula Julija ki se je zvijala od bolečin. Zlikovec!

— Ha, lepa Julija, ali si mislila da sem zares tako nespameten, da bom storil, kar sem ti obljubil! Ha, ha, ha, nisem vedel, da ima Giuseppe Musolino tako neumno hčer!

— Proklet bodi, Balzano! je vpila Julija. Ah, to mi boš drago plačal! Čuvaj se moje osvete!

— Eh, lepa Julija, sedaj se jaz maščujem, da se ne boš maščevala. bomo pa že poskrbeli! Jaz mislim, da bom že zdavnaj mrtev, preden boš ti prišla iz ječe, v katero te bodo sedaj zaprli! Morda ne boš nikdar več prišla živa iz nje!

Julija je vzdihnila od bolečin, na ves glas je zaklicala slikarja, katerega pa ni bilo od nikoder.

— Le kliči ga, le kliči, toda on ti ne bo prišel na pomoč. Dobro bi bilo, če bi tudi ti njemu lahko pomagala, ker se tudi njemu ne godi nič boljše!

Ah, kak strašen je bil sedaj Julijin pogled, s katerim je premerila Balzana!

Balzano pa se je hladnokrvno oblačil kos za kosom,, pri tem pa je govoril:

— In ti si zares verjela, da ti bom pomagal, da bi rešila iz ječe tistega prokletega razbojnika, ki se imenuje Giuseppe Musolino, ki je strahoval vso Italijo!? O, mar naj bi reševal Balzano s svojim denarjem tega zločinca, tega krvoločneža in razbojnika? In ti si prišla da bi Balzana oropala! Le počakaj, bestija, to mi boš drago plačala! V verigah v temni ječi boš imela dovolj prilike,, da se boš kesala za ta korak, ki si ga storila! Strašno se ti bom maščeval! —

— Stori, kar hočeš, izroči me policiji, saj kaj drugega niti ne pričakujem od tebe, samo ne pripoveduj mi ničesar in mi izgini izpred oči! Ni mi žal svoje usode, jaz objokujem usodo svojega nesrečnega očeta! Ah, kdo ga bo osvobodil, kdo bo mislil na njegovo osvobodjenje, ko jaz ne bom več mogla! Giuseppe Musolino bo moral vse svoje življenje preživotariti med mračnimi kaznilniškimi stenami, njegova hčerka pa je bila dovolj neumna, da se je dala ujeti v takšno past da je sama pripomogla k temu, da so jo storili nenevarno!

Zdajci se loti Julije nepopisen bes.

Vlekla je tako močno, da je le malo manjkalo, da si ni rok iztrgala iz sklepov.

Kri ji je tekla iz rok, ona pa se za to ni zmenila, nadejala se je, da bi se ji morda posrečilo iztrgati železi iz njunih tečajev. Toda ponovno se je morala prepričati, da je to nemogoče..

In ko se je obrnila je opazila, da je starl Balzano izginil iz svoje sobe..

Balzano je izginil iz sobe — Julija je le predobro vedela, čemu je odšel.

Gotovo je odšel, da bi zbudil služabnike, da bi poklical policijo, — ah, Julija se je zgrozila pri tej misli!

Ona, ki je bila vajena svobode prostih gora, se bo morala sedaj zadovoljiti s temno celico, živeti bo morala med grobimi in neotesanimi kaznilniškimi pranziki.

V sosedni sobi sta ležala dva mrtva detektiva. To djestvo, pa tudi druga dejanja, ki jih ji bodo lahko dokazali, jo bodo odvela v zapor, iz katerega se ne bo tako lahko rešila.

— Prihajajo, si reče Julija na tihem, njen obraz pa je smrtno prebledel. Da, glasove slišim, Balzano pelje policijo. Dobro, vi boste spoznali v meni Julijo Musolino, hčerko Giuseppa Musolina! Ne njo, ki prosi in kliče na pomoč, temveč ženo, ki ima tudi v zaporu svoj ponos!

— Samo izvolite vstopiti, gospoda! je slišala Balzanov glas. Tukaj, gospod komisar, tukaj je ujeta, ona je zares Julija Musolino, hčerka razbojnikova!

— To bi bil dragocen plen, ki se vam ga je posrečilo uloviti, gospod Balzano, je slišala Julija govoriti policaja in nenadoma je postalo v sobi svetlo. Moški so planili v sobo, Juliji pa se približa visok in suh človek v uniformi.

— Kako ste prišli sem? vpraša človek surovo.

Julija ga pogleda s svojimi krvavimi očmi, vendar pa odgovori popolnoma brez strahu:

— Hotela sem si nabrati denarja.

— Kdo ste vi?

— Jaz sem Julija Musolino!

Komisar se vzravna.

— Prav dobro! reče suhi človek. Julija Musolino, v imenu postave vas proglašam za ujeto. Torej naposled smo vas vendarle dobili v svoje pesti!

— Jaz se vam predajem, reče Julija ponosno. Ta malopridnež Balzano me je zvabil v past, toda tega mu ne bom nikoli pozabila! Gospod komisar, lahko me takoj odpeljete v zapor, toda ne pozabite, če ne bom ostala dolgo v vaših rokah..

— Ha, ha, ha! se policijski komisar porogljivo zasmije. Kar se tega tiče, dekle, si lahko popolnoma pomirjena, mi bomo že poskrbeli da ti bomo onemogočili vsak beg in da te bomo zelo dolgo obdržali v svojih rokah!

— Prevarili se boste v svojih računih! ga Julija trpko zavrne. Usoda me je sicer pahnila na trnjeva pota, toda sreče me le še ni popolnoma oropala. Videla bova, kdo izmed naju bo imel prav, jaz ali vi, gospod komisar! Videli bomo, kdo bo močnejši, vi s svojim orožjem ali pa slabotna deklica, katero navdaja samo ena misel z močjo in pogumom, to pa je misel, da je hčerka velikega Giuseppa Musolina! Ponavljam vam, gospod komisar, da ne bom dolgo v vaši oblasti in čudili se boste, da ste se tako zmotili v računih! Odpeljite me sedaj!

Nevarnost iz oblaka

Po poti, ki vodi od železniške postaje na jug proti večnemu mestu Rimu, se je pomikala čudna povorka. Šest konjenikov karabinerjev je jezdilo naprej, za njimi je vozila navadna kmetška kočija, ki je bila nalašč v ta namen priskrbljena in radi večje varnosti pokrita s streho.

V kočiji na slamnati blazini je sedela prekrasna deklica z razpletenimi lasmi.

Ta nesrečnica pa je imela zvezane roke, te vezi pa so bile iz železa in zaklenjene s ključavnico.

Ključ od te ključavnice je gotovo nosil pri sebi oficir karabinerjev, ki je sedel z deklico v kočiji in mirno pušil svojo cigaro.

Na vsaki strani kočije je jezdil po eden policaj, za kočijo pa so jezdili zopet štirje jezdec, ki so bili oboroženi z nabitimi karabinkami.

Tako so nekega dne, ko se je začelo večeriti, vodili Julijo Musolino iz Reggija v Rim.

Julija je bila videti sicer malo bleda, nikakor pa ne potrta, pogumna je bila, kajti v njenih lepih črnih očeh se je zrcalil popoln mir, od časa do časa pa se je pojavil na njenih ustnicah prekrasen smehljaj, posebno tedaj, kadar se je oficir, ki ji je sedel nasproti, obrnil nanjo s kakšnim vprašanjem.

V Reggiju, kjer je bila dotlej zaprta, so jo posadili na voz, ki so ga vlekli voli in na tem vozu je morala vzdržati dolgo pot z enim karabinerjem.

Na vsej poti je dobivala zelo slabo hrano in le malo vode, čeprav je bila vročina strašna in je bila Julija vedno žejna. Razen tega pa je morala v družbi surovih vojakov poslušati njihove neslane dovtype in nesramna pripovedovanja pri katerih ji je kar rdečica zalivala obraz. Tóda na vse to je odgovarjala hčerka Musolinova samo s prezirljivim molkom.

Oficir, ki jo je prevzel na prvi postaji in jo premestil v malo boljšo kočijo, jo je spremljal. Sprva je bil napram njej silno galanten, toda Julija je hitro spoznala, kaj namerava, s preziranjem ga je zato odbila, radi tega pa je bil napram njej poznej toliko nesramnejši, ker se je smatral užaljenega in ponižanega, ker ga je navadna razbojniška deklica zavrnila.

Julijo bi bili z lahkoto prepeljali po železnici do Rima, toda vlada je odredila, da jo prepeljejo v kočiji, da ne bi prevoz Musolinove hčerke napravil med narodom senzacije.

— No, sedaj bomo kmalu prispeli do cilja, je dejal oficir, ko je vrgel dopušeno cigaro na tla. Sedaj boš prispela tja, kamor spadaš in ne bo minilo dolgo, ko baš odromala iz navadnega zapora v kakšno kaznilnico!

Julija mu ničesar ne odgovori. Oficir pa se skloni globoko k njej in ji zašepeče:

— Obljubi mi, Julija, da bom lahko računal s tvojo ljubeznijo, pa ti bom dal priliko, da boš lahko pobegnila. Ne bo minilo dolgo, ko bomo prispeli do gozda, ti se boš napravila bolno, jaz pa bom s teboj odšel iz kočije. Odpeljal te bom malo vstran, potem pa se bom vrnil k svojim ljudem in jim dejal, da si pobegnila in da bi bilo vsako zasledovanje brezuspešno. No, odgovori mi sprejmeš li moj predlog!?

— Ne! odgovori Julija odločno.

— In zakaj me odbijaš?

— Zato, ker vas preziram!

— Ha, ha, ha, ti preziraš mene?... Ti, hčerka obsojenega bandita, in razbojnika, ti, ki si navadna tatica, razbojnica, ti si drzneš govoriti tako?

— Ah, kako malo vas je prida! odgovori Julija z žarečimi očmi. Preziram vas in prepričana sem, da bi vas vsaka druoa deklica na mojem mestu prezrla!

— No, le počakaj! je zamrmral oficir in se ugriznil v ustnico ter se zamislil.

Sedaj je meril Julijo s pogledi, polnimi sovraštva. Julija ni želela ničesar drugega, kakor da bi čimprej prispela v Rim! Zavedala se je tega, da jo čaka tam zapor, pa bo vsaj sama in ji ne bo treba poslušati nesramnega besedičenja tega človeka.

Nenadoma pa se skloni oficir čisto k njej in ji zašepeče v uho: — Čeprav se braniš in nočeš postati moja ljubica, lepa mačkica, ti to ne bo mnogo pomagalo! Lahko bi se bila s tem okoristila, ker pa tega nisi hotela boš kljub temu moja in odšla boš potem v zapor! Poglej tja, že se kaže gozd, skozi katerega se moramo peljati! Svoje ljudi bom odstranil, vzrok za to bom kaj hitro našel, tedaj pa... Ha, ha, ha, kalabrijska mačka, streljaj me s svojimi očmi, kolikor se ti ljubi, prav nič ti ne bo pomagalo, kajti ko bova ostala sama — boš moja!

Julija se je silno prestrašila. Čutila je, da je izgubljena, kajti kaj je mogla storiti proti temu nenavadno močnemu človeku, ona, deklica z zvezanimi rokami!?

O, ko bi se ji ponudil na pomoč kakršenkoli slučaj, da bi se rešila te usode!

Ali naj bi ga prosila, da bi opustil svojo ostudno namero? — Ah, Julija je vedela, da ji vse to ne bi prav nič pomagalo, kajti ta surovi vojak ni imel srca ne čuvstev.

Vedno bolj se je čudna povorka bližala smrekovemu gozdu, kjer bi bila morala pasti odločitev o Julijini usodi.

— Grom in peklo! zakolne eden od vojakov, ki sta jezdila ob kočiji. Tista ptica nas spremlja že cele pol ure!

— Kakšna ptica? vpraša oficir malomarno.

Vojak dvigne roko in pokaže na črno točko, ki se je gibala nad njimi v višini kakšnih sto metrov.

— Zdi se mi, da je to neka roparska ptica, reče mladi oficir, no, če se nam bo približala, jo bomo vpitjem prepodili! Takšna bestija se namreč ne boji streljanja!

Še kakšnih tri sto metrov, jim je manjkalo do gozda.

— Kmalu bomo dosegli cilj, reče mladi oficir Juliji s smehljajem, le počekaj, mala mačka, dokazal ti bom, da sem človek, ki svojo voljo tudi brez vsega uresniči!

— Gospod podporočnik! ga pokliče človek ki ga je prvi opozoril na ptico. Bog ve, kaj pomeni to, zdi se mi, da postaja ptica nad nami vedno večja!

— Zares, vedno večja postaja pritrdi oficir, ki je gledal kvišku. Najbrž je to kakšen orel, pripovedujejo, da so Sabinske planine polne teh živali Počakajte, jaz jo bom takoj ubil, kajti ubiti orla je velika čast!

Vzel je svoj samokres in pomeril na ptico. Strel je odjeknil, ptica pa se je umaknila, kakor da bi bila videla lesk samokresa in vedela, kakšna nevarnost ji preti.

— Nisem je zadel, reče oficir jezno. Toda drugi strel jo bo.
.... Grom in peklo, ptica plava naravnost k nam — ali se hoče morda spustiti z nami v borbo?

— To niti ni ptica! vzklikne eden od jezdecev. To je leteči človek!

— Bedak, reče oficir, ali si že videl kedaj človeka, ki je letel? To mora biti velikanska ptica!

V naslednjem trenutku pa je priletela ptica z velikansko hitrostjo nad samo kočijo.

Oficir je zagledal dvoje velikih kril, slišal je šumenje stroja, potem pa je sledilo strahovito presenečenje.

— Človek! ... Človek! ... je vpil mladi oficir in vstal v kočiji, v tem trenutku pa je dobil močan udarec po glavi tako, da se je takoj onesvestil. Ogromna ptica, oziroma leteči človek se sklone nad kočijo in ...

— Odnese! bo zvezano Julijo! so vpili prestrašeni ljudje, ki so mirili svoje konje, ki so se plašili. Poglejte odnesel jo bo s seboj v zračne višave! ...

Vojaki so prestrašeni vpili, kajti mislili so, da je to duh, prikazen angel ali pa vrag in križali so se ter mirili svoje preplašene konje. Konji so kakor divji bežali od vruga s krili.

Zares, zgodil se je čudež!

Iznad kočije se je z velikansko brzino dvignil leteči človek in odnesel seboj Julijo.

Takoj nato se je prebudil tudi oficir iz omedlevice in mogel je videti samo končano delo.

— To je človek z aparatom za letenje, reče on. Naprej ljudje, streljajte in dobro merite! Če je ne moremo odpeljati v Rim žive, jo moramo izročiti vsaj mrtvo!

Sam častnik je streljal s svojim samokresom na aparat, pa tudi karabinjerji so sprožili mnogo strellov, toda aparat je odlično funkcioniral tako, da je vsak strel zgrešil.

Čez dobro minuto je bil aparat že tako visoko, da ga ne bi mogel zadeti več noben strel.

Aparat je vzel smer proti gozdu in od jeze rdeči oficir je moral gledati, kako je ponosno letel daleč čez visoke vrhove stoletnih smrek in jelk. Postajal je vedno manjši in manjši in kmalu je popolnoma izginil.

Oficir je bil ves divji, psoval je in klet, toda vse je bilo zaman. Naposled je tudi sam spoznal, da bi bilo vse zasledovanje zaman in ni tega svojim ljudem niti ukazal.

Človek bi bil pričakoval prej Julijin konec v ječi ali pa ka-

kršnokoli osvobojenje, samo to, da jo bo rešil človek z letočim aparatom, bi se ne moglo nikomur sanjati.

Oficiru ni bilo ravno najlaže pri srcu, ko je pomislil, da bo moral izročiti raport, da so mu Julijo Musolino med potjo ugrabili. Poklical je jezdece krog sebe, da bo jo pričali, da so bili nena- doma napadeni, da pa niso mogli niti pomisliti na obrambo — in nadaljevali so pot proti Rimu.

Leteči človek pa je letel s svojim aparatom in Julijo Mysolino nad temnim gozdom.

Zdaj pa se je počasi in previdno spustil na zemljo. En sam pritisk na pero je zadostoval in stroj je nehal delovati, ko se je aparat spustil na tla.

Ko je pristal na tleh, se aparat ni niti malo stresel, mirno, kakor je letel, je tudi pristal.

Julija se še ni zbudila iz omedlevice, v katero je padla, ko jo je ptica prijela in odnesla v višave.

Samo čutila je, da se je pripetilo nekaj strašnega, to pa je zadostovalo, da se je po vseh naporih, ki jih je prestala v zadnjem času, onesvestila.

Leteči človek se previdno spusti na jaso sredi gozda in se osvobodi aparata.

— Posrečilo se mi je, reče leteči človek zadovoljno medtem ko je ves srečen opazoval lepo Julijo, ki je ležala na tleh v mahu. Da, tako se mi je posrečilo, da bi si ne bil mogel želeči boljše!

To je bil lord Harry Darsi.

Pomenbena iznajdba

Kako in na kakšen način je postal mladi angleški lord Harry Darsj Julijin rešitelj?

Kako je letel po zraku?

Kakšen aparat je bil to, s pomočjo katerega je priletel iz zračnih višav na pomoč Juliji in z njegovo pomočjo zopet odletel ter odnesel seboj dragoceni plen?

Kako je lord sploh zvedel, da so Julijo aretirali in da jo bodo ravno danes vodili po tej poti v Rim?

Če hočemo to pojasniti, se moramo vrniti za nekaj časa nazaj, pred te dogodke.

Lord Harry Darsi je sedel pri zajtrku. Prejšnji večer je pozno v noč sedel v svoji biblioteki in čital, radi tega je bil silno

utrujen. Njegovi prijatelji v Rimu so mu svetovali, naj se zateče k kakšnemu dobremu zdravniku, ker so mislili, da je bolan, toda lord Darsi je sam najboljšje vedel kaj mu je. On je vedel, da je njegovo telo zdravo samo duha mu je trla bolest. Misel na svojo drago in ljubljeno Julijo, ki jo je ljubil do blaznosti, hrepenenje po njej je povzročilo, da ni mogel spati, da pa se ne bi brez spanja premietaval po postelji, je pozno v noč čital in preučeval razne znanostne probleme ki so ga navadno zanimali. Znanost mu je bila edina tolažba.

Najbolj ga je zanimal problem o letenju, ki se je že začel temeljito razvijati. Še vedno so se ljudem, ki so trdili, da bi bilo možno po zraku leteti kakor ptica s posebnim aparatom, smejali.

Lord Harry Darsi se je za problem letenja zanimal že od prvega dne. Njegova pisalna miza je bila preobložena s knjigami in brošurami, ki so govorile o uspehih letenja in on je vse to temeljito proučaval.

V velikem vrtu, ki je pripadal njegovi vili, si je napravil celo delavnicó. Tu se je ukvarjal mladi lord z aparati za letenje. Angleži so sploh čudni ljudje strašno fini so, hkratu pa za vse sposobni. Razen toga pa je bil lord Darsi dober strelec, borec, plavac in sploh dober športas. V svoji mladosti si je prizadeval, da bi se izpopolnil v najraznovrstnejših obrtih. Tako je bil dober mehaniker, mizar in kovač. Vse to znanje mu je dobro došlo, vse, kar je potreboval, je izdeloval sam.

Posamezne dele strojev je naročal v tovarnah, toda načrte za iste je delal sam, kar pa je bilo najvažnejše — vse dele strojev je sestavljal sam. In na svoje veliko zadovoljstvo je prigugal nekega dne tako daleč, da je napravil s svojim novo dograjenim aparatom prvi poizkus letenja.

Ta prvi poizkus se mu je izvrstno porečil.

Ne da bi bil kdo slutil se je dvignil lord Harry Darsi nekega dne s svojim aparatom kakšnih deset metrov nad zemljo. »Avijator«, ki je bil podoben ptici, je letel nekaj minut sem ter tja, potem pa se je spustil na istem mestu, odkoder je vzplaval.

»Avijator« je bil sestavljen v glavnem iz dveh velikih kril, ki sta bili na hrbtu strnjeni, na sprednjem delu pa je bil pritrjen majhen motor. Na spodnji strani — pri nogah — je bil tudi pritrjen majhen aparat s krili, ki so služila bolj za krmarenje kakor pa za letenje. Vse je bilo narejeno iz najlažjega materiala, vendar pa dovolj trdnega, katerega ni bilo tako lahko prelomiti.

Lord Harry Darsi je čuval svojo tajno kakor svetinjo in samo enemu edinemu človeku jo je zaupal. To pa je bila na žalost člo-

vek, kateremu je lord Harry Darsi zaupal vsako svojo tajno, to je bil Vitor Garsi, njegov komornik, morilec, ki se je pod krinko zvestobe dobro vtihotapil v lordovo srce in je lord njemu najbolj zaupal.

Viktor Garsi se je skrivaj vsemu smejal, kar je delal mladi lord. Prvič, Italijan ni imel smisla za vse to, drugič pa je mislil kakor navaden puhloglavec, da dela mladi lord vse to samo za zabavo, da bi si preganjal čas in potrošil svoje veliko bogastvo. Toda Vitor je bil silno presenečen, ko je lord Darsi prišel nekega dne k njemu in mu dejal:

— Dragi Vitor, spremiti me v vrt, pokazal vam bom namreč nekaj prekrasnega!

Ko pa je prišel komornik v lordovo delavnico, mu je lord dejal s svečanim glasom:

— Vi, Vitor, boste prvi človek, ki bo videl na svetu leteti človeka po zraku in sicer ne brez cilja in lastne volje temveč s prepričanjem, da s svojim aparatom ravna kakor hoče, na levo ali na desno, dviga se lahko ali pa spušča, da bi dosegel cilj, katerega si je zastavil...

— Ha, ha, ha, sedaj bo začel s svojimi neumnostmi, si je Vitor Garsi mislil na tihem, kljub temu pa se je delal, kakor da bi ga vse to silno zanimalo. stal na drugem vrtu.

— Čez vrh tistega drevesa bom sedaj letel, reče mladi angleški lord, potem se bom obrnil, se vrnil in pristal zopet tukaj v svoji delavnici.

— Mylord, pazite pri tem na svoje življenje! reče Vitor. Rotim vas, mylord, ne spuščajte se tako daleč!

— Kar se pa tega tiče, moj dragi Vitor, ste lahko popolnoma mirni, mu odgovori lord in se prijazno nasmehne. Sicer pa hvala vam za vašo skrb, to mi je zopet dokaz vaše zvestobe, toda, prepričan sem, Vitor, da stavlja vsak iznajditelj na kocko svoje življenje za svoje delo, vendar verjame, jaz v svoj aparat, ker je dobro zgrajen. Sedaj pa na delo! Vitor, bodite tako ljubeznjivi in mi zategnite zaponko na hrbtu! Tako! sedaj je dobro, sedaj pa stopite vstran!

— Sedaj se bo pošteno blamiral si je mislil Vitor in komaj je premagal škodoželjni smehlaj.

Malopridnež Garsi pa se je tokrat strašno zmotil. Lord Darsi se je z bliskovito naglico dvignil od tal, letel v višini kakšnih deset metrov čez vrt.

Vitor, ki je stal na zemlji, ni mogel prav verjeti svojim očem, kakor da bi se godil čudež.

— Grom in peklo, si je mislil na tihem, pa sem se v tem mladem Angležu le stranšo zmotil! Proslavil se je res z veliko iznajdbo! Poskrbeti moram, da ga bom še bolj priklenil k sebi, kajti če se mu to posreči, bova lahko zaslužila milijone, kajti prepričen sem, da bo postal lord Darsi s tem svojim izumom središče družabnega in znanstvenega sveta. Ljudje se bodo prerivali krog njega, pri tem bom pa tudi jaz lahko dobro služil.

V tem trenutku pa se je izvil Garsiju iz prsi pridružen krik. Lord se je vzel še višje, tako da je plaval sedaj v višini kakšnih petindvajset metrov. Letel je nad gredami, nad grmovjem in precej visokim drevjem in se dvigal vedno višje. Sedaj je lord dosegel višino tistega drevesa, ki ga je pokazal kot cilj svojega poleta. To je bil star siciljski topol, krasota med drevjem. Lord Darsi se je dvignil v višino štiridesetih metrov in dosegel vrh topola.

Počasi je letel okrog ponosnega vrha dvakrat, trikrat, potem pa se je vrnil k svoji delavnici.

Zdelo se je, kako da bi bila po zraku letela velikanska ptica. Človek bi bil moral verjeti v čudeže, ko je gledal lorda letečega po zraku.

— Tako, tukaj sem, reče lord s smehom, ko se je vrnil in pristal pred Vitorjem. No, moj dragi Vitor, kako ti je ugajal moj prvi polet?

Ničvrednež Vitor se je delal navdušenega.

— Mylord, je dejal, prepričan sem, da ste se danes ovekovečili in da ste si pridobili veliko slavo na polju znanosti! Vaše ime ne bo pozabljeno niti po mnogih stoletjih, spominjali se vas bodo kot človeka, ki je storil človeštvu veliko dobroto. To je izum, od katerega bi človek zaslužil lahko milijone in izpreobrnil ves svet. Mylord, jaz vas občudujem, vedno sem bil prepričan, da ste bredden talent, toda danes...

— Prihrani si svoje besede, Vitor, ga prekine mladi Anglež, kateremu to hvalisanje ni bilo po volji. Saj veš, da jaz nisem prijatelj takšnega hvaljenja, da ga ne dovoljujem... Za sedaj še nisem mnogo dokazal, ker sem šele v prvih začetkih svojega izuma. Vsa moja iznajdba ima svoj temelj v zavojih, ki so bili doslej nemani. Nadejam se da se mi bo posrečilo, po čemer hrepenim, da bo človek letal lahko po zraku kakor ptica in tekmoval z metuljem, da se bo dvignil v sinje višave, ko pa bo napočil pravi čas, bo poletoval lahko z mojim aparatom po vsem svetu in se bližal zvezdam

— tedaj bom šele čutil, da sem storil nekaj za človeštvo, za napredovanje človeškega uma

— Nepopravljiv domišljavec! si je mislil na tistem Vitor Garsij, potem pa je pomagal lordu Darsiju, da je zložil aparat in ga odnesel nazaj v delavnico.

V Vitorjevi glavi se je začela porajati misel, ki je v njegovi glavi hitro rastla. Ko bi se mu posrečilo, da bi izpeljal to idejo, bi lordu Darsiju ukradel aparat? Mar se on ne bi mogel izdati za iznajditelja tega aparata? Kako bi lord Harry Darsi tedaj dokazal, da je on pravi iznajditelj? Samo če bi ne bila delavnica, tako trdno zgrajena in bi lord ne čuval svojega aparata bolj kakor blagajne!

Lord Harry Darsi je dobro poskrbel za to, da različni lopovi ne bi mogli postati njegovi iznajdbi nevarni. Vsa delavnica je bila obložena s pločevino, novi deli aparata pa, ki ga je mladi lord iznašel, so bili zaklenjeni v železni blagajni v sami delavnici. Vrata, ki so vodila v delavnico, so bila tudi iz železa, ključ pa je lord Darsi čuval kakor svetinjo. Toda malopridnežu, kakor je bil Vitor Garsi, ni bila nobena stvar nemogoča, če je sklenil, da jo bo izvršil.

Lord Darsi je v spremstvu svojega lopovskega komornika odšel z vrta in se napotil po stopnicah na veliko teraso. Ves srečen da se mu je posrečilo, daje izpopolnil aparat in se tako približal velikemu cilju — ni imel miru, ta misel ga je navdajala z nemirom.

— Letel bom po zraku in premeril svet, kakor ga ni doslej še noben človek na svetu, reče lord Harry Darsi, toda — čeprav bom s svojih višav lahko opazoval in se čudil vsem zemeljskim krasotam, ne morem najti najdragocenejšega; kar je mojemu srcu najdraždje, je zame vedno izgubljeno, izgubil sem svojo Julijo, ki je nikakor ne morem najti!

Smela odločitev

Takšne mračne in žalostne misli so polnile dušo mladega Angleža, ko je sedel na teraso, da bi zajtrkoval. Vitor mu je stregel, nalival mu je čaja iz srebrnega servisa, prinesel mu je dišečih kolačkov, zatem pa mu je prinesel angleški zrezek, ki ga je lord vsako jutro použil.

— Časopisi in pisma! reče komornik Vitor in mu prinese na srebrnem pladnju vso pošto.

— Daj, da bom videl, kaj je novega, reče lord in takoj prime »Tribuno«, list, ki so ga tedaj v Rimu najbolj čitali.

Vitor je bil zapslen v bližini z nekim delom, naenkrat pa se prestrašeno obrne.

Slišal je vzklik, ta vzklik pa se je mogel izvitj samo mlademu lordu iz prsi, ko pa je pogledal nezvesti sluga svojega gospodarja, ga je videl strmečega in bledega kakor stena, buljil je v časopis, ki mu je zdirknil iz drhteče desnice v naročje.

— Mylord pa ne da bi vam bilo postalo slabo? je vprašal nezvesti komornik svojega gospodarja in skočil k njemu. Pri Bogu, kaj se je zgodilo?...

— Nič mi ni, odgovori mladi lord z drhtečim glasom, samo časopis mi daj, da bom še enkrat prečital to notico!

In znova je dvignil časopis, njegov pogled pa je blodil po nekem članku. Glavni naslov tega članka se je glasil: »Julija Musolino — ujeta!« Ponovno je lord Darsi na glas prečital te besede.

Sedaj je bilo Vitorju jasno, zakaj je lord tako kriknil in za stvar se je začel globlje zanimati.

— Julija Musolino — ujeta to je zvenelo nekdanjemu državnemu pravdniku v ušesih kakor mila godba. Vitor Garsi še ni poznal tistega, kar mu je Julija storila nekoč v Parizu, kajti samo ona je bila vzrok vsej nesreči, ki ga je tam doletela.

Vitor Garsi je komaj zatajeval veselje, ki ga je čutil, ko je zvedel, da je Julija ujeta, vendar pa je stopil k svojemu gospodarju in ga vprašal v skrbeh:

— Moj Bog ali je to resnica?! Da bi bil Julijo Musolino ujeli?! Zakaj vendar?!...

— Čitaj, pa boš zvedel, reče lord Harry Darsi potrto in vrže Vitorju časopis. Komornik je začel takoj čitati:

»Julija Musolino — ujeta! Iz Reggija javlja jo senzacionalno vest, ki bo gotovo vse naše čitatele zelo zanimala. Vsi vedo, da so italijanske oblasti v zadnjem času zasledovale in iskale Julijo Musolino, hčerko velikega razbojnika Giuseppa Musolina, ki je zaprt v kaznilnici Porti Langoni. Obtožena je, da je že večkrat poskušala osvoboditi Giuseppa Musolina iz temnice, da je osnovala celo razbojniško tolpo, da bi dosegla ta svoj cilj, ona sama pa je poglavar teh razbojnikov. Policija si je prizadevala, da bi Juliji enkrat za vselej onemogočila podobne poskuse, toda vsa prizadevanja so ostala brezuspešna. Julije niso mogli nikjer izslediti. Sedaj pa jo je policija v Reggiju dobila popolnoma nepričakovano v svoje roke.

Ujeli so jo, ko je hotela oropati milijonarja Andreja Balzana...«

In naprej je bil opisan ves dogodek v hiši milijonarja Balzana. Na koncu članka pa je stala pripomba, da se je sam minister pravde zanimal za Julijo Musolino in ukazal, naj jo privedejo v Rim, kjer jo bodo sodili. Bali so se, da bi se dali kalabrijski porotniki zapeljati, ko bi prišlo do Julijine sodbe.

Vitor Garsi je spustil časopis iz rok in opazoval svojega gospodarja hotel je videti kakšen vtis je napravil članek na mladega angleškega lorda. Lord pa je sedel mirno pri mizi, z rokami si je podpiral glavo in zamišljeno strmel predse. Nenadoma pa je vstal, stopil k Vitorju in mu položil roko na pleča.

— Kaj želite, mylord? ga je vprašal Vitor, ki ni mogel vedeti, česa si želi njegov gospodar v tem trenutku od njega.

— Vitor, reče lord Harry Darsi razburjeno, povej mi — ali ti smem zaupati?

Preden pa je ta lopov odgovoril, je lord Darsi nadaljeval:

— Vitor, jaz mislim, da sem ti dovolj dokazal, kako te cenim in kako rad te imam ter da ne vidim v tebi sluge, svojega podrejenega, temveč prijatelja!

— O, mylord, odgovori sluga pretvarjajoče in skuša mlademu angleškemu lordu poljubiti roko, vi niti ne veste, kako hvaležen sem vam in kako rad bi vam to hvaležnost dokazal. Svoje življenje bi dal za vas, mylord...

— Sedaj je napočil trenutek, ga prekine lord Darsi, ko mi to lahko dokažeš, Vitor, jaz potrebujem človeka, človeka, ki je odločen v svojih dejanjih. Vitor, zaupal sem ti že, da ljubim mlado deklico, zaupal sem ti celo to, da ta mlada deklica ni nihče drugi kakor Julija Musolino, ki je sedaj zaprta v Reggiju. Lahko si predstavljaš, kaj pomeni ta vest meni! Toda jaz ne obupujem in nisem popolnoma brez upanja! Do sedaj nisem vedel, kje se Julija nahaja, mislil sem, da je izginila, da je ni več med živimi. Ta vest pa mi pravi, da je še živa in da jo morda še lahko vidim. Da, Vitor, videl jo bom, osvobodil jo bom, zlomil bom verige, s katerimi je okovana — potem pa jo bom odpeljal daleč iz tega zavidnega in pokvarjenega sveta kamor naju ne bo mogel nihče spremljati, tam pa bom z njo srečen, oh, tako nepopisno srečen!

Lord je v zanosu pogledal proti nebu.

Vitor ga še ni nikdar videl takšnega. Te besede pa so mu povedale dovolj jasno, da je mladi lord ljubil to deklico z vso silo svoje duše, z vsem srcem in vsem svojim telesom. Toda daleč od sočutja je koval Vitor tudi nadalje svoj načrt, ki ga je pričel. Nje-

mu je v resnici pretela velika nevarnost, če bi lord Darsi dosegel svoj cilj in se združil z Julijo, kajti Julija bi ne dovolila, da bi še eno sekundo ostal v lordovi bližini.

Julija je dobro vedela, kdo je Garsi in kaj je stroil, vedela je, da je zločinec, ki ga iščeta francoska in italijanska policija.

Vitor je videl svoj položaj zrahljan. Moral je torej prepričati, da bi se lord sestal z Julijo, da, niti videti bi je ne smel, če bi hotel Vitor ostati tudi nadalje na svojem mestu...

— Ona obupuje v Reggiju v zaporu, nadaljuje mladi angleški lord. Povej mi, dragi Vitor, ali bi jo mogel rešiti iz reggijskega zapora z denarjem? Pomni, da bi mi ne bila za Julijo nobena cena previsoka. Če bi stalo milijon in če bi potreboval polovico svojega premoženja, da bi jo rešil iz zapora, bi žrtvoval vse...

Vitor je kot nekdanji državni pravdnik dobro vedel, da bi zadostovalo pol milijona lir, pa bi Juliji Musolino izvojevali zlato svobodo, kajti dobro je poznal italijanske nižje uradnike, toda kljub vsemu je odgovoril:

— Žal mi je, da moram vašo svetlost v tem opgledu razočarati. Jaz mislim, da bi Julije ne mogli osvoboditi z denarjem. Da, ko bi šlo za koga drugega, tedaj bi z denarjem lahko marsikaj dosegli, toda kateri uradnik bi si upal odpreti vrata Juliji Musolino, hčerki banditovi!?

— No, ali pa veste morda katero drugo pot, po kateri bi jo rešil? vpraša hitro lord Darsi.

Vitor skomigne z rameni.

— Jaz vam ne morem dati nobenega nasveta, odgovori komornik. Prepeljali jo bodo v Rim in tam sodili!

— Kako pa ti misliš, da se bo glasila obsodba?

— Ker je Julija poglavar razbojniške tolpe — jo bodo gotovo poslali v dosmrtno ječo, če pa bi bila obsodba lažja, bo obsojena na petnajst let ječe.

Mladi lord prebledi.

— Petnajst let! se mu je izvilo iz prsi. O, Bog, to je mnogo, tedaj bo njena lepota popolnoma uničena. Ne, ne, to se ne sme zgoditi — to bo lord Harry Darsi preprečil!

— Oprostite mi, mylord, pripomni Vitor, toda jaz ne govorim takrat kot sluga, temveč v imenu vsega človeštva! Mylord je že blizu, da izda svoj veliki izum. Aparat je že iznajden, samo izpopolniti se še mora. Mylord, ali hočete zares pustiti vse delo na tem polju za ljubezen Julije Musolino? Prosim vas, rotim vas, da se ne zavzimate toliko za to deklico, temveč...

Lord mu je z divjo kretnjo roke presekala besedo. Nekaj časa

je strmel v Vitorja, potem pa je planil nanj in preden se je Vitor zavedel, kaj to pomeni, ga je prijel z obema rokami in si ga močno pritisnil na prsi.

— Hvala ti, Vitor, je vzklikal lord. Vitor, storil si mi največjo uslugo in tega ti ne bom nikoli pozabil.

— Jaz, mylord? ... se je čudil podli Vitor.

— Da, pritrdi lord Darsi, hvaležen sem, da si me spomnil na moj leteči aparat!

— Mylord, jaz vidim, da so moje prošnje padle na plodovita tla, kajti tako krasen izum je zares važnejši kakor hčerka navadnega razbojnika ...

— Nobena stvar bi mi ne mogla biti važnejša na svetu od moje ljubljene in oboževane Julije, odgovori mladi angleški lord navdušeno, da pa si me spomnil na moj aparat za letenje — je to za Julijino osvobodjenje velike važnosti. Julijo bom osvobodil, ker sem izumil pripravo za letenje, z njo bom Julijo iztrgal iz rok njenih mučiteljev in nihče več je ne bo mogel odtrgati od mene!

Vitor je hotel lorda še nekaj vprašati, toda lord je hotel ostati sam.

— Odidi, Vitor, mu reče lord Harry Darsi, sam bi bil rad s čuvstvi, ki mi prežemajo dušo! Da, da, prav imam, tako bo šlo, spustil se bom iz neebških višav, vzel bom svojo Julijo in se zopet z njo dvignih v zrak. Ha, ha, ha, kakšni bodo neki njeni mučitelji, ko bodo videli, da je Julija Musolino nenadoma dobila krila! O, hvala ti, Vitor za dobro misel, Bog daj, da bi jo izpeljal in moja Julija bo svobodna, svobodna kakor ptica v gorji in galeb nad širnim morjem!

Vitor je odšel s terase z zlovoljnim obrazom, zaveđal se je, da je storil veliko neumnost, ko je mislil, da bo Juliji najbolj nagođil, o aparatu je govoril v svojo lastno škodo.

Združenih src

Ko je lord Harry Darsi gledal nekaj časa na mahovitih tleh ležečo Julijo je vzkliknil:

— Blagoslovljena bodi ta moja iznajdba! Rešil sem nalogo, ki je pred menoj ni še nihče rešil, — nikdar si nisem mislil, da bom s tem dosegel veliko zmago, da bom lahko letel kakor ptica po zraku! Toda sam moram priznati, da sem vse odlično izdelal. V prvi vrsti sem s pomočjo svojih volunov izvedel, da bodo Julijo v kočiji prepeljali iz Reggija v Rim, vse ostalo pa je prišlo samo

po sebi. Prav za prav se nisem niti preveč mučil, kajti aparat je izborno deloval.

Julija je še onesveščena, strah ji je vzel dar mišljenja in jo je zazibal v nezavestno stanje. O, kako lepa si, moja ljubljena Julija, ko bi le odprla oči, bi se prepričala, da se ti ni treba ničesar bati, kajti nahajaš se pod varstvom moža, ki te ljubi bolj kakor vse na svetu! Sedaj pa jo moram predriniti, prinesel bom od najbližjega studenca vode in jo zmočil.

Prinesel je mrzle studenčnice, pokleknil k Juliji na mehka gozdna tla in jo previdno namočil z vodo. Ni minilo dolgo in Julijin obraz je dobil rdečo barvo.

Ah, in Julija je odprla svoje prekrasne oči, lordu Darsiju pa se je zazdelo, da se je odprl raj.

— Kje sem!? je zašepetala Julija Musolino. O, moj Bog, kaj se je vendar zgodilo z menoj!? Mar nisem več v oblasti svojih mučiteljev?

— Popolnoma svobodna si, moja ljubljena Julija! vzklikne lord Harry Darsi, ki svojega nepopisnega veselja ni mogel več skrivati. Tvoji mučitelji te ne bodo dobili v svojo oblast, kajti sedaj te ščitim jaz, sedaj si za vedno moja in jaz te bom čuval kakor kraljico!

Iz Julijinih prsi se je izvil lahen vzklik.

Počasi se je vzravнала, pogledala mladega angleškega lorda in vzkliknila:

— Harry!... Harry, ali si ti!?... Ne, ne, to so samo sanje, sanje, ki me varajo... Mrtva sem in sedaj sem v nebesih, to dobro čutim, tu gori pri Bogu in pri lepih angelih sva se našla, moj dragi Harry... Ah, ti si umrl prej kakor jaz, moral si me pustiti samo na svetu!

— Ne, moja draga i ljubljena Julija, ji odgovori lord Harry Darsi, prijel jo je z rokami za glavo in se globoko zazrl v njene oči, oba sva na zemlji in zemeljska sreča nama je sojena!

Julija je sedaj spoznala, da to niso bile sanje in da se nahaja v naročju ljubljenega moža, z vzklikom neposodne radosti je položila svojo glavo na njegove prsi...

— — — — —

Krepko je objela mladega moža in ker je slonela na njegovih prsih, je čutila, kako burno utriplje to zvesto srce, ki jo iskreno ljubi in po katerem je tako neskončno hrepenela.

— Da, da, ti si moj Harry, je spegovorila Julija s solzami v očeh. In ker si me rešil, sklepam, da si uporabil redko sredstvo, da si me iztrgal mojim mučiteljem iz rok! Prepričana sem, da ni

ničesar nadzemeljskega, da si človek lako vse pojasni, toda še vedno sem razburjena radi prejšnjih dogodkov. Ali je res, da si z menoj letel po zraku? Ali si bil ti tisti, ki me je nenadoma potegnil iz kočije, me vzel v svoje naročje in odletel z menoj kakor ptica? Ah, Harry, pojasni mi vse, kajti ko mi boš povedal, da se ni zgodil čudež, bom mirnejša...

— O kakšnem čudežu ne more biti niti govora, odgovori Darsi, vsa zagonetka tiči v tem, da sem izumil aparat, ki je podoben ptici in s katerim letim lahko po zraku, vse ostalo pa se razume samo po sebi! Čital sem v časopisih, da so te ujeli, Julija, in takoj sem se oprijel vsega, da bi te osvobodil! Veseliva se torej, da se nama je to tako odlično posrečilo!

— Ali sva tukaj popolnoma varna? vpraša Julija prestrašeno. Ali misliš, da naju karabinjerji ne bodo zasledovali?

— Gotovo, odgovori Harry Darsi, kajti priletela sva tkao daleč, da naju v treh urah ne bi mogli dohiteti. Sicer pa tudi ne bova tukaj ostala dolgo. Pij, prosim, nekaj požirkov, gotovo ti bo prišlo!

— Jaz ne morem, odgovori Julija, mar ne vidiš — roke imam zvezane!

— Zares, na to sem popolnoma pozabil, toda teh vezi se boš kmalu iznebila, k sreči imam pri sebi dobro ododje, s katerim te bom hitro osvobodil neprijetnega železja.

Lord Harry Darsi se je takoj lotil dela, da bi odstranil železne okove. Ker pa ni imel pri sebi ključa, je kar enostavno uničil ključavnico in Julijine roke so bile proste.

— Naposled! vzklikne Julija. Sedaj bom vsaj lahko zopet gibala z rokami po mili volji. Sedaj pa, kako naj bi jih najboljše uporabila, krog vratu ti jih bom ovila, Harry!

Potegnila ga je k sebi in ga krepko objela.

Im lord Darsi jo je dvignil k sebi, gledal jo je tako, njegovo dušo pa je polnila nepopisna sreča.

— Sedaj naju ne bodo nikdar več ločili, moja draga Julija! je dejal. Ti si moja, jaz pa sem tvoj in kmalu se boš imenovala lady Darsi. Ali ti bo žal, ko boš zgubila ime Musolino in ga zamenjaš za mojim?

— Ponosna sem na svoje ime, reče Julija ponosno, toda nositi tvoje ime bi bila še večja sreča!

Za ta odgovor ji je lord Darsi poljubil roke, potem obrz oči in usta. Zopet sta se objela, kakor da bi se morala ločiti za vedno —

Z drevja se je visoko dvignil škranec in zažvrgolel prekrasno melodijo, hvaleč stvarnika.

— Sedaj pa me poslušaj, ljubljena, reče mladi angleški lord vse sem pripravil in če hočeš postati moja žena, postaneš to lahko

— Tvoja žena! odgovori Julija Musolino z drhtečim glasom. Tvoja žena — O, Harry, ko bi ti vedel, kako prekrasno zveni ta beseda, kakor me navdušuje, kako sladka je ta edina beseda, ki prežema vse moje bistvo! In vendar se ne morejo te lepe sanje nikdar izpolniti!

— Kaj govoriš, Julija!? ... Ali nisi moja, ali ne pripadaš meni, mar nisi moja zaročenka?

— Bili so časi, odgovori Julija žalostno, ko sem bila popolnoma prepričana, da sva midva nerazdružljiva za vse življenje, ko pa je napočil tisti trenutek...

— Kateri trenutek?

— Ko si mi poslal tisto zadnje pismo!

— Katero pismo?

— No tedaj, ko je bil moj nesrečni oče obsojen, odgovori Julija. O, ko bi ti vedel, Harry, kako si me tedaj razžalil! Ah, ko sem čitala tedaj tisto nesrečno pismo, sem mislila, da se bo ves svet podrl name...

Ko se je Julija spomnila tistega trenutka, so ji solze zalile prekrasne oči.

Mladi lord je stal pred njo nemo kakor skala, ker ni vedel, kaj naj bi odgovoril.

O kakšnem pismu govori Julija?

Tu mora biti nekakšen nespোরазum.

— Prosim te, rotim te, moja draga Julija, ne joči! jo je prosil lord Darsi. Poslušaj me, pa si bova takoj vse pojasnila! Dejala si, da si dobila v Napolju od mene nekakšno pismo?

— Da, v Napolju!

— Tistega dne, ko je bil tvoj oče obsojen?

— Da tistega strašnega dne. Vsa potrta in uničena sem prišla iz sodne dvorane...

— Kakor tudi jaz, reče lord Darsi tudi mene je uničila stroga obsodba tvojega očeta!

— Pol ure pred tem, nadaljuje Julija med solzami, si me držal v svojem naročju in me imenoval svojo ženo!

— Tako je to sem ti dejal, kar pa lord Harry Darsi enkrat reče, je trdno kakor skala, to se ne da odvreči, to velja za vedno. Toda, povej mi, ljubljena, od koga si dobila pismo, o katerem govoriš?

— Od nekega dečka, ki mi ga je hitro potisnil v roko ... odgovori Julija in znova zaihti.

— Kje te je srečal ta deček?

— Pred sodnim poslopjem!

— In ta deček ti je dejal, da je pismo moje?

— Pismo je nosilo tvoj podpis in tvojo pisavo!

— Kaj pa je bilo v pismu?

— Da si me ljubil, da pa se me moraš na žalost odreči, da me ne smeš nikdar več videti. Misel na to, da sem Julija Musolino, hčerka človeka, čigar krivda je popolnoma dokazana in ki je obsojen na dosmrtno ječo, ti brani, si mi pisal v pismu, da me ne vzameš za ženo!

— In to naj bi bil jaz napisal? se je zgražal mladi Anglež. In ti si verjela. Julija? O, Julija moja ljubljena, mar nisi takoj uvidela, da je bila to intriga, da bi naju za vedno ločili in da bi enkrat za vselej prekinili vse vezi, ki so družile najini srca? Intriga! To pismo ... je bilo ponarejeno. Bog v nebesih mi je priča; da je bilo zares ponarejeno! Verjemi mi, da jaz nisem nikdar napisal niti besedice o tem! Vedno sem s hrepenenjem mislil nate, pričakoval sem te in bil sem trdno odločen, da takoj skupaj zapustiš Italijo in da te odpeljem v Anglijo, kjer bi te takoj spremenil v svojo ljubljeno ženo!

Julija se je z rokami prijela za čelo.

— Ponarejeno da je bilo? ... je šepetala. Tedaj mi ga ti nisi pisal, Harry! ... O, to je zame velika sreča!

— Kako si mogla samo pomisliti, da bi te mogel jaz kedaj zapustiti! vzdikne mladi angleški lord in ovije svoje močne roke krog njenega vratu.

— Tedaj povej mi, reče Julija, kdo bi bil napisal to pismo, kdo je imel interesa na tem, da bi naju ločil?

— Mar ne moreš tega uganiti, ljubljena? Jaz pa sem se takoj spomnil?

— Jaz si ne morem misliti nikogar! odgovori Julija, Kdo je torej pisal?

— Adrijana od Šavane in nihče drugi! odgovori lord. Ona je napisala pismo, da bi izvedla intrigo!

— Ah, ta nesrečnica! Jaz pa ... jaz pa sem ji darovala življenje, ko bi jo bila lahko uničila!

— Ti si srečala kedaj Adrijano?

— Da, v hiši Andreja Balzana, tam kjer so me ujeli, odgovori Julija. Toda vse to ti bom pozneje pripovedovala, Harry! Daj mi roke, dragi, da se ti zahvalim, da mi nisi ti pisal tistega straš-

nega pisma in prosim te da mi oprostiš, da sem o tebi kedaj dvomila!

— Iz vsega srca ti odpuščam, odgovori lord, da pa nisem napisal pisma, ti bom sedaj dokazal.

Darsi vstane, se ponosno vzravna in spregovori z resnim in svečanim glasom:

— Julija Musolino, pred teboj stoji lord Harry Darsi, angleški per, in te prosi, Julija, hčerka Giuseppa Musolina, za roko! Prosi te, da mu napraviš to čast in postaneš njegova žena, da greš z njim, da ti da svoje ime in da živiš z njim do konca njegovega in svojega življenja! In samo ena edina beseda iz tvojih ust, moja sladka in ljubljena Julija, in midva bova še danes poročena. kajti čuti tvoje srce — reci mi, ali lahko upam ali... ali se moram za vselej odreči sreče!

Julija je molčala.

Dve veliki solzi sta pritekli po njenem obrazu. Hotela je odgovoriti, toda beseda ni hotela iz grla. Lordu je bilo jasno, da jo je nekaj tajnega mučilo, česar ni mogla pozabiti niti v tem zanj naj-srečnejšem trenutku.

— Ti ne odgovarjaš, Julija? jo je vprašal lord proseče. Ti nočeš priti v moj objem, nočeš mi reči, da boš moja?

— Ah, mar ne veš, da koprni vse moje bistvo po tem, da bi bila tvoja, odgovori Julija. Toda... jaz te ne morem, jaz te ne smem onesrečiti! Harry!

— Onesrečiti?

— Da, onesrečiti — kajti jaz sem hčerka Giuseppa Musolina, ti pa si ugleden človek! Kaj bodo rekli tvoji prijatelji, ko bodo slišali, da si vzel ženo hčerko bandita in vodje razbojnikov?

Mar se ne bo vse javno mnenje v Angliji obrnilo proti tebi in meni? Kaj pa tvoja familija? Mar ne bodo tvoji sorodniki uporabili vse mogoče, ter naju naposled zopet ločili? In mar ne bo napočil čats, ko se boš tudi ti za to kesal? Ti me ljubiš, to vem, toda ljubiš me morda samo zato, ker me vidiš tukaj v gozdu samo in v navadni obleki. Toda ko me boš odpeljal v katerega izmed svojih gradov in ko me boš uvedel kot svojo soprogo, tedaj bo ta romantičnost gotovo hitro izginila. Tedaj boš šele videl razliko med meno in aristokratinjami, ki so fino vzgojene, ki imajo in poznajo vse, kar zahteva družabno življenje, te ti bodo bolj ugajale kakor jaz...

Harry, ali veš, da me boš ubil tisti trenutek, ko bom opazila na tebi, da se kesaš za svoje dejanje? Jaz bi ne mogla preživeti misli, da si radi mene nesrečen! V tem slučaju me nobena stvar ne bi odvrnila od samomora!

— Julija! vzklikne lord Harry Darsi divje, v njegovih lepih očeh je plamtela bojazen, da bi izgubil lepo Julijo, hkratu pa se je v njih zrcalila odločnost. Julija — kaj govoriš vendar? Kako bi se mogel kedaj kesati? Ne, ne in tisočkrat ne, to se ne bo nikdar zgodilo, to ti prisegam! Ah, kako visoko stojiš ti nad damami naše družbe! Res je, da so vse te dame več ali manj napiljene in četudi si ti dobro vzgojena, imajo one morda več prakse v družabnem življenju, bolj so domače v družabnih razmerah in odnošajih kakor ti, moja draga Julija!

Toda ti si za to čista, imaš zvesto in ljubeče srce, to pa velja v mojih očeh več kakor vse drugo kar imajo te takozvane izobražene dame! In kdo bi imel pravico, da bi mi očital, da sem tebe povzdignil v svojo ženo? Jaz sem lord Harry Darsi in v vsej moji rodbini ni nobenega člana, ki bi imel pravico, da bi to nad menoj izvršil. Jaz sem lord in sam gospodar v svoji rodbini, na svojih posestvih in gradovih in če boš ti dobra in boš moja soproga, Julija, ne bo smel nihče na svetu reči proti tebi in meni kakšno besedico!

Radi tega, moja ljubljena Julija, otresi se tudi zadnjih takšnih misli in mi reci, da boš moja! Preden pa mi to rečeš, ti prisegam tukaj pod zvezdnatim nebom, da te ne bom nikdar zapustil, naj se zgodi karkoli, zvest ti bom ostal vse svoje življenje, ljubil te bom do svojega poslednjega vzdihljaja!

Julija se ni mogla več premagovati.

Omahnila je v objem ljubljenega moža.

Med solzami mu je zašepetala, da bo njegova žena, njegova zvesta soproga.

— Vendar pa me poslušaj, reče Julija nenadoma, ko jo je hotel lord Darsi vročo poljubiti. Še en pogoj bi ti rada stavila! Ti ga veš in ne bi mi ga bilo prav za prav treba še posebej povedati!

— Ah, ti misliš na svojega očeta?

— Da, nanj mislim v tem trenutku, na njega, ki je sedaj zaprt v strašni ječi! Ti veš, da sem obljubila, da bom vse življenje žrtvovala za dosego njegovega osvobođenja. To obljubo moram izpolniti, usoda me je za to odredila!

— To tudi moraš, ljubljena, reče mladi angleški lord globoko ganjen. Tu ti dajem svojo roko, da ti bom vedno pomagal, da bi dosegla zaželeni cilj! In kar se ti ni posrečilo kljub vsej tvoji energiji in moči, bova sedaj mnogo lažje dosegla z mojim denarjem, ljubljena Julija!

Julija se je takoj spomnila na Timbalovega osla natovorjenega z zlatom, ki preskoči tudi najvišje trdnjavske zidove.

Ko bo lady Darsi in bo neizmerno bogata, ko bo razpolagala z milijoni bo uradnike v kaznilnici v Porti Langoni kaj lahko podkupila!

Nikdar ni bila bližje svojemu cilju kakor v tem trenutku, ko se je v prastarem borovem gozdu zaročila z lordom Darsijem.

Zaroko sta obhajala mirno, popolnoma osamljeno in neslišno. Poljubila sta se, neprenehoma sta si zrla drug drugemu v oči, držala sta se za roke, njune ustnice pa so šepetale prisege večne ljubezni.

Zdajci pa se je utrnila zvezda, letela je nekaj časa po nebeškem svodu in izginila v vesoljstvu.

Julija se je privila k svojemu zaročencu in vzdiknila:

— Zvezda se je utrnila!... Ali veš, kaj sem ti vedno želela, ljubljeni moj?

— Kaj, moja Julija?

— Da bi umrla prej, kakor pa bi začela dvomiti o tvoji ljubezni! se je glasil odgovor.

Redovnik

— Sedaj pa, Julija, hitiva, da čimprej doseževa svoj cilj! reče lord Darsi. Še enkrat se bova zaupala najinemu aparatu za letenje, dvignila se bova v višave in pohitela kakor na perotih angelskih svojemu cilju naproti.

Lord je hitro pripravil aparat.

Tokrat ni lord Darsi nosil Julije na svojih rokah, določil ji je mesto na hrbtu, sam pa se je privezal k aparatu.

— Ali se bojiš, Julija? jo je vprašal.

— Ne, odgovori Julija samozavestno, hčerka Giuseppa Musolina ne pozna strahu. Po kalabrijskih gozdovih sem premnogokrat plezala po najvišjih in najstrmejših skalah, na katerih se drže samo divje koze in nikdar se nisem onesvestila, ko sem pogledala navzdol.

— Eh, tedaj bo naravnost odlično! reče lord.

Mladi angleški lord je namestil krili, aparat pa si je privezal na prsi. Julija mu je pomagala da je spojil motor s krilima, motor je začel delovati in naenkrat je Julija čutila, kako se s svojim zaročencem polagoma dviga v višino.

Dokler sta se nahajala med visokimi drevesi je šlo popolnoma počasi, ko pa sta se dvignila nad vrhove dreves, je aparat poletel s takšno silo, da se je morala Julija krepko držati svojega spremeljevalca, da ni padla.

Ta neprijetnost pa ni trajala dolgo. Minilo je nekaj minut in Julija se je smejala, ko je gledala z višine na svet, ki se ji je zdel tako strašno majhen. In čimbolj sta se dvigala, tem lažje ji je bilo pri srcu. Zdelo se ji je, kakor da bi bile vse posvetne skrbi ostale globoko pod njo, kakor je ostal gozd, ki se je razprostiral globoko pod njo.

— To je prekrasno! reče Julija svojemu zaročencu. To je največji užitek v mojem življenju! ... Ah, Harry, tako bi hotela vse življenje letati po vesoljstvu s teboj, nikdar bi se ne hotela spustiti na zemljo, ki se mi zdi sedaj malenkostna in nizka, kakor še nikdar doslej!

Lord Darsi ji ničesar ne odgovori, ker je bil zaposlen pri ravnanju s svojim aparatom. Zavedal se je velike odgovornosti, ki jo je prevzel s tem poletom.

Sedaj ni stavil na kocko samo svojega lastnega življenja, šlo je za življenje njegove zaročenke, ki mu je bilo dražje od svojega lastnega. Zdajci je mladi Anglež zagledal svoj cilj. Pod njima se je razprostiral temen gozd, nad katerim je letel aparat v višini kakšnih trideset metrov.

Naenkrat pa je začel lord Darsi sukati neko ročico in aparat se je začel počasi spuščati. Pristala sta na obali neke majhne rečice, najbrž kakšnega pritoka Tibere, ki je žuborela po skalnati gozdni strugi. Nekaj korakov od tega mesta se je nahajala revna kolibica, zgrajena iz ilovice, iznad njene strehe pa se je dvigal križ s podobo Kristovo.

Vsakdo v Italiji je vedel, da je ta koliba kapelica, v kateri je stanoval pobožen redovnik, ki se je odtegnil javnemu življenju, da bi tu v samoti in molitvi preživel ostanek svojega življenja.

Skoro v bližini vske vasi v Italiji je kakšno takšno mesto, kjer stanujejo puščavniki. Iz vse okolice je prihajal lahkoverni svet k tem puščavnikom in od menihov zahteval nasvetov, njim se je izpovedoval in zahteval blagoslova za vsa važnejša dejanja in podjetja v življenju.

Tako je užival ta redovnik v vsej okolici splošno zaupanje in spoštovanje. Zelo skromno se je oblačil pa tudi hranil se je prav tako, kakor je pripovedoval, samo s kruhom, z mlekom in medom od divjih čebel.

— Ta duhovnik ima pravico naju poročiti, reče lord Darsi. Vse sem mu povedal o tebi, on ve, kdo si ti, Julija, in on me je še sam potrdil v nameri, da te vzamem za svojo ženo! Pojdi, da bova potrkala na njegova vrata. Starec gotovo že spi, pa nama ne bo štel v zlo, če ga zbudiwa.

Po teh besedah potrka lord na vrata.

V naslednjem trenutku se že odpro vrata in pred Darsijem in Julijo je stal oče Lorenzo.

Srebrnkasta mesečina je padala na starca, ki je bil ogrnjen v dolg plašč, imel je dolgo belo brado in dolge kodraste lase, ki pa so tudi že sivi in so padali čez ramena, kar je delalo njegovo pojavo še bolj svečano.

— Ali prav vidim? reče stari Lorenzo. Ti si, lord Darsi? Pridi bližje, moj dragi prijatelj! Deklica, ki jo držiš za roko, je gotovo izvoljenka tvojega srca, to vem, to čutim — to je Julija Musolino, hčerka velikega Giuseppa Musolina! Dobro došla mi oba v mojem osamljenem stanovanju!

Po teh besedah je starec stopil k lordu Darsiju in mu prijateljski stisnil desnico, nato pa je ponudil Juliji obe roki, ki jih je brez pomišljanja sprejela.

Oče Lorenzo se je pri mesečini zagledal Juliji globoko v oči, kakor da bi bil hotel s svojim pogledom prodreti na dno dekliške duše.

Nekaj trenutkov jo je tako gledal, potem pa se je obrnil k Darsiju, se nasmehnil in dejal:

— Dobro si si izbral, moj dragi prijatelj! Ta deklica te je v polni meri vredna!

Julija se je sklonila in poljubila starcu roko, on pa je položil obe roki na njeno glavo in spregovoril s svečanim glasom:

— Blagoslovljena bodi, Julija Musolino, Bog naj te obdaruje z vsem, za kar ga boš prosila! Poznal sem tvojega očeta, ko je bil še svoboden in ko je vladal kakor kralj po kalabrijskih planinah! Jaz vem da je grešil, vem pa tudi, da je storil marsikatero dobro delo in da je število dobrih del večje. Poznal sem tudi tvojo mater, princezinjo Borgeze, videl sem jo v polnem sijaju v kneževski palači v Rimu, pozneje pa sem jo videl tudi s tvojim očetom. Ljubil sem tvojo mater, Julija, ljubil sem jo, kakor ljubi oče svojega otroka! Te prekrasne oči, nežne roke, usta in njih smehljaj — vse to me spominja na tvojo mater, na Julijo, mojo drago učenko! Zelo si ji podobna, vendar si si navzela poguma in neustrašenosti svojega očeta!

— Učenko! se začudi Julija. Tedaj ste vi...

— Jaz sem bil učitelj tvoje drage matere in jaz sem jo izobraževal. Izgubila je svoje starše. Prav dobro in z nekim posebnim zadovoljstvom se spominjam te lepe male in ljubeznjive deklice, ki je premnogokrat sedela na mojih kolenih, ovijala mi je roke krog vratu in me s svojimi velikimi otroškimi očmi nežno gledala.

kadar sem ji kaj pripovedoval ali pa jo učil različnih molitev. Toda časi so minili in ostalo ni ničesar, kar je narava dala, ti pa si ostala, moja draga Julija, v tebi živi tvoja mati. Sicer pa mi nisi tuja, hčerka moja, jaz vem o tebi vse, kar more človek vedeti. Nič drugega bi ne bila mogla biti, kakor kar si postala. Usoda ti je namenila to pot.

Dobra si draga hčerka, kajti ljubezen napram svojemu očetu, vdanost in požrtvovanje, ki si ga dokazala, ko si odločno stala svojemu nesrečnemu očetu ob strani, vse to dokazuje, da si plemenitega srca!

Lahko bi se bila odrekla svojega očeta. Vsa odlična družba bi se bila zavzela zate, za vnukinjo kneza Borgeza! Toda ti se nisi hotela skličevati na odlične prednike, temveč si ponosno izjavila: Jaz sem hčerka Giuseppa Musolina!

Ves svet te je za to prezrl, jaz pa sem te ravno zato vzljubil. Pridi v moj objem, drago moje dete, da ti dam kot duhovnik svoj blagoslov in te pozdravim kot svojo izpovednico!

Julija je povabila glavo in sprejela od starega duhovnika poljub blagoslova na svoje čelo.

— Sedaj pa vstopita! nadaljuje stari Lorenzo po kratkem molku. Pridita sedaj v moje revno stanovanje!

Ko sta vstopila se je starec obrnil k lordu:

— Torej se ti je vendar posrečilo, dragi prijatelj, da si rešil svojo Julijo iz rok njenih mučiteljev? No, tudi jaz sem doprinesel nekaj k temu.

— Zares, tudi ti imaš zaslugo pri tem, oče Lorenzo, kajti brez tebe bi ne bil nikdar izvedel, po kateri poti bodo vodili Julijo iz Reggija in da jo bodo v kočiji prepeljali v Rim. Ti si me pravočasno o vsem obvestil in jaz ti bom za to večno hvaležen!

Redovnikova soba je bila popolnoma skromna, v njej je bila le najpotrebnejša oprema. Na stenah je bilo mnogo polic, na katerih so bile postavljene knjige, stakleničice, razne večje in manjše živali v špiritu, tu je bila tudi velika zbirka metuljev in zbirka rastlin, kateri bi ne našel kmalu enake. Vse to je bil dokaz, da se je oče Lorenzo bavil z znanostjo in raziskovanjem in spoznavanjem narave.

Za to sobo je bila majhna kuhinja, ki ni bila ločena od sobe niti z vrati. Povsod pa je vladala nenavadna čistota in nek poseben mir.

— Sedeta, draga otroka reče stari Lorenzo, ko je pokazal Juliji in lordu Darsiju na nizka stola. Gotovo sta lačna. Ali hočeta, da vam prinesem kakšen prigrizek ali pa naj rajše prej končamo s svetim pravilom?

— Prosim vas, prečastiti oče, reče lord Darsi, jaz bi vam bil iz srca hvaležen, če bi naju hoteli takoj poročiti, rad bi bil s svojo ljubljeno Julijo čimprej zvezan!

— Dobro, naj bo v imenu božjem! odgovori stari Lorenzo. Bodita tako prijazna in odidita zopet iz kolibice. Pod starimi kromami teh velikanskih dreves vaju bom poročil. Gozd bo valovil nad vajinima glavama kakor dragocena streha! Pri križu pokleknila, molita k Bogu in čakajte name!

Lord je prijel Julijo za roko in jo odpeljal iz kolibice. Pred križom sta oba pokleknila, držala sta se za roke in mōlila, starec pa je ostal v svoji hišici.

Naenkrat pa je v ozračju nekaj zabrenčalo, kmalu nato pa se je oglasilo glasno zvonenje. Majhen zvon na stolpu te kapele je zazvonil v znak, da se bo zgodil svečan obred.

Svečano zvonenje z zvonika je povzročilo, da sta bila Julija in lord Darsi še svečanejše razpoložena. Niti besede nista spregovorila med seboj, temveč mirno čakala na duhovnikov prihod.

Stari Lorenzo se je počasi bližal iz hišice.

Oblečen je bil v svečano mašniško obleko. Na plečih je imel kardinalski plašč, na glavi pa mu je počival pozlačen kardinalski blobuk. Ko je prišel k njima, je nad njunima glavama iztegnil svoji roki in začel govoriti:

— Če se dva najdeta v božjem imenu, je tudi Bog z njima! Prišla sta sem s sklepom, da bi se združila za vse življenje. Ljubezen živi v vajinih srcih, ljubezen bo med vama tista vez, ki vaju bo vezala vse življenje.

Ti, lord Darsi, ki nosiš ponosno ime, hočeš vzeti za ženo hčerko razbojnikovo. S tem boš dokazal, da si pobožen človek. Pri nas so vsi ljudje enaki, nihče ne prednjači pred drugim.

Toda ti, Julija Musolino, doprinašaš svojemu zaročencu veliko žrtev. Iz svobode gora in gozdov mu slediš v tesne sobane. Vendar se ne boš kesala, da si pred njim upognila svojo glavo, ti, ki si bila navajena ukazovati, ti boš v bodoče ubogala besede svojega moža, kajti on bo tvoj gospodar, ti pa boš z njim do konca svojega življenja!

Tako, združil sem vajini roki, blagoslavljam vaju in izjavljam svečano, da sem vaju za vedno zvezal! Lord Harry Darsi in Julija Musolino, vidva sta sedaj poročena za vse čase in za večnost. Vidva sta sedaj mož in žena, vidva ste ena duša in eno teio, ena misel in eno srce, eno bitje v očeh božjih. Božji blagoslov naj vaju spremlja po vseh potih, koder bosta hodila!

Lord Harry Darsi, ali si pripravljen vzeti za svojo ženo Julijo

in ji dati svoje ime, jo spoštovati in ceniti in jo braniti ter ščititi pred vsakomur?

— Sem! odgovori lord Darsi odločno.

— Kaj pa ti Julija, odgovori mi: Ali hočeš postati žena tega moža? Ali mu hočeš biti pokorna in ubogati, ga li hočeš spoštovati in ljubiti, ali hočeš gledati v njem vse na svetu?

— Hočem! odgovori Julija.

Duhovnik se skloni, zveže zaročencema roke in spregovori nad njunima glavama kratek blagoslov. Ko je spregovoril zadnji Amen jima je dejal:

— Vstanita in odslej sta mož in žena!

Lord je vstal, potegnil Julijo k sebi, jo objel in poljubil in spregovoril pridušeno:

— Julija, moja ljubljena žena! Vzemi ta sijajni briljant! — Pri teh besedah si je lord Darsi snel s prsta dragocen prstan. Nosi ga Julija, za spomin na ta trenutek!

Nataknil ji je prstan, Julija pa ga je poljubila. Potem pa je segla v nedrja in prinesla iz njih železen prstan.

— Jaz nimam briljantov, niti dragocenega nakita, da bi te obdarovala, reče Julija, toda dajem ti tale prstan, ki ni prav nič slabši! Moj dragi oče ga je nosil, ta železni prstan je bil znamenje njegove moči, kdor mu je prinesel ta prstan je bil siguren njegove pomoči. Od njegovega nasledstva nisem dobila razen tega železnega prstana ničesar. To je v mojih očeh najdragocenejši spomin, ki ga imam. Tebi, ljubljeni moj, ga dajem, da gaносиš kot večni spomin na ta trenutek!

— Spoštoval bom ta železni prstan reče lord Harry Darsi in si ga natakne na prst, nikdar, nikdar se ne bom ločil od njega, na sebi ga bom imel tudi tedaj, ko bom odšel v grobnico svojih pradedov in se bom izpremenil v pepel!

— Tako, moja draga otroka, reče zdajci stari Lorenzo, sedaj pa je miza pogrnjena in poročno gostijo bomo obhajali kar tukaj v gozdu, v svobodi!

Harry Darsi in Julija sta se čudila temu, kar je stari puščavnik pripravil v kolibici med časom, ko je ostal sam. Na hrastovo mizo je pogrnil prt, postavil je po njej krožnike in ostalo, razen tega pa je okinčal mizo tudi z dišečim cvetjem. Lord Darsi in Julija sta sedla k mizi, stari Lorenzo pa je prinašal, kar je imel v svoji skromni kuhinji.

Jedila so bila okusna, starec pa je prinesel tudi dve steklenici dobrega vina. Po večerji je stari redovnik dvignil čašo in nazdravil novoporočencema.

Lord Darsi in Julija sta se starcu pristrčno zahvalila za vse, kar jima je storil, zagotavljala sta mu, da mu tega v svojem življenju ne bosta pozabila.

— Da pa se boste prepričala, da vlada tukaj red, reče stari Lorenzo, bom ta sveti obred zapisal tudi v knjigo, ki jo moram voditi!

Prinesel je neko veliko staro knjigo in odprl njeno zadnjo stran, kajti drugega prostora ni bilo v njej. Oče Lorenzo je zapisal v knjigo, da je bil danes izvršen slovesen obred poroke lorda Harryja Darsija z Julijo Musolino.

Pod te vrstice je napisal stari redovnik svoje ime, udaril je pečat na list, se nasmehnil in dejal:

— Sedaj sta lahko prepričana, da bodo vaju zakon priznali v vseh državah! Knjigo bom jutri odnesel v samostan, kjer jo čuvajo v arhivu, kadar pa bosta potrebovala dokaz o svoji poroki kar obrnita na samostan in zahtevajte izpisek iz poročne knjige!

S tem je bila poroka končana.

Vstajenje

Starec odpre še eno steklenico vina in napolni čaše.

— Na vajino ljubezen! je dejal stari redovnik in trčil z lordom Darsijem in z Julijo. Moja draga Julija, nikdar ti ne treba pozabiti, da moraš osvoboditi svojega nesrečnega očeta, da pa nam ne bo sedaj dolgočasno, vama bom povedal svojo življenjsko povest. Štirinajst let, otroka moja, nisem že o njej govoril, nikomur je nisem zaupal in kadar sem premišljeval o njej med visokim grmovjem so me poslušale samo ptice, te pa znajo molčati, one ne prenašajo skrivnosti — prav tako pa bosta tudi vidva molčala, o tem sem prepričan!

Poslušajte torej povest človeka, ki je bil nekoč na tem, da postane cerkveni poglavar, da postane več kakor car in kralj, ki pa ni bil nič drugega kakor siromašen puščavnik v samoti.

— Moja zibelka je tekla tam, spregovorj oče Lorenzo, kjer si bila rojena ti Julija! Svetlobo dneva sem zagledal v neki majhni planinski vasič Kalabrije. Moj oče je bil siromašen drvar. Kaj pomeni to, že veš, Julija, kajti ti poznaš to zemljo in ljudi, ki jo obdelujejo. Živelim smo sredi velikega gozda, kjer je moj oče delal!

Moji starši so imeli šestnajst otrok in vseh šestnajst so nas enako ljubili in pazili na nas. Meni, kot najstarejšemu pa je oče nekega dne dejal:

— Drvar boš, kakor sem drvar tudi jaz, da si boš lahko služil vsaj vsakdanji kruh. Dobro se uči, kako je treba držati sekiro!

Ko sem bil star šestnajst let, sem odšel z očetom v gozd. Vzel sva s seboj malo kruha in sira, ko pa je napočil čas počitka sva sedla z očetom v hladno senco pod visoko drevo.

Oče je legel, da bi malo zaspal. Sekira, s katero je podiral drevesa, je ležala ob njem. Meni pa je prišlo na misel, da bi sedaj očeta iznenadil. Stopil sem k visoki smreki, ki je bila že zasekana, mislil sem, da je potrebnih še nekaj udarcev in padla bi bila. Vzel sem sekiro in začel z vso silo udarjati po ogromnem deblu. Naenkrat pa mi je zašumelo po glavi, čutil sem, da me je nekaj zbolelo in padel sem na tla.

Ko sem se zopet zavedel, sem ležal v mali, navadni krsti,

Pokrova še ni bilo na njem, toda nad mojo glavo sta goreli dve sveči, slišal pa sem tudi jok. Spoznal sem glas svoje mile matere, pozneje pa sem slišal tudi glas svojega očeta, ki je govoril:

— Grobar je že tukaj, odnesti ga moramo!

Še enkrat je moja mati omahnila čez mene, poljubljala me je in jecljala neprestano:

— O, moj dragi sin, sedaj te bodo spustili v hladni grob in jaz te ne bom nikdar več videla!

— Sam si je kriv, da je moral tako zgodaj umreti, reče zdajc moj oče, sekiro bi moral pustiti pri miru!

V tem pa je prišel grobar, jaz jim nisem mogel javiti, da sem še živ. Nahajal sem se v nepopisnem stanju, kajti že sama misel, da me bodo živega zakopali, je bila strašna!

Krog mene je nastala tema. Tedaj sem čutil, kako so me dvignili in nosili. Mislil sem si, da se bom že zadušil, preden me bodo prinesli na pokopališče in me položili v grob. Toda nebo je hotelo drugače, ni mi bilo sojeno, da tako mlad umrem! Ko sta me moj oče in grobar prinesla na pokopališče, je tam že čakala moja sestra. Ona je bila najstarejša, imela je že sedamnajst let, služila je pri nekem bogatem posestniku v bližnji vasi. Poslali so ji vest, da sem umrl, ko pa so me prinesli do groba, je neprestano prosila, naj ji dovoli, da vidi še enkrat svojega dragega Lorenca.

Oče ji tega nikakor ni hotel dovoliti, ker je mislil, da je boljše, da ne vidi spačenega trupla, toda ona je vztrajala pri svoji zahtevi, da odpro pokrov. Oče je naposled popustil, grobar je odprl krsto, meni pa je postalo lažje. Sestra se je sklenila čez krsto in me začela poljubljati.

Naenkrat pa je z grozo vzkliknila:

— Znoj na čelu!... Poglej, oče!

— Ne bodi nespametna, deklica, jo je tolažil oče. To je vendar smrtni znoj!

— Ne, dragi oče, to je gorak znoj! odgovori moja sestra z odločnim glasom. Oče, rotim te, pokliči takoj zdravnika, da bo našega Lorenca preiskal!

Oče je ukazal moji sestri, naj odhiti v najbližjo vasio po zdravnika. In ko je stari zdravnik prišel in me pregledal in dognal, da mi srce še utriplje, je dejal z grozo:

— Mladenič je živ!

Takoj je uporabil vsa sredstva, ki so ublažila krče, v katerih sem tedaj ležal. Vzravnal sem se v krsti in začel govoriti, oče pa me je hitro dvignil iz nje in v sestrinem spremstvu me je odnesel domov. To je izzvalo v hiši svplošno radost in veselje. Od tega trenutka so me inovali »Od mrtvih vstali Lorenzo«, ker so bili moji starši silno pobožni in so bili prepričani da je stal nad mojo krsto sam Stvarnik, ki me je prebudil iz smrtnega spanja. Vest, da sem vstal od mrtvih, se je kaj hitro raznesla po vsej okolici. Čudno, posebno slaba stvar izpade navadno najboljše. Vsakdo me je hotel videti, kmetje so prihajali kar trumoma, da bi me videli in nihče ni prišel, ne da bi mi kaj prinesel.

Vsak je prinesel kolikor je mogel, eden več, drugi manj, bogati posestniki niso prav nič zaostajali. Prvi mi je dal denarja, drugi kakšnega teleta, tretji par piščancev, drugi zopet kakšnega petelina, vina, žita, potic, v hiši mojega očeta, kjer smo živeli prej v pomanjkanju, se je naselilo sedaj blagostanje.

Oče si je lahko z darovanim denarjem kupil kos zemljišča v bližini naše hiše, pridno je delal in ker je znal varčevati si je s časom precej prislužil. Zame pa je imel ta dogodek poseben pomen. Ves dogodek je bil popisani v časopisih in nekega dne je prišel k nam duhovnik iz bližnje vasi.

— Moj mladenič, mi je dejal, velika čast te je doletela, visoko posvečeni škof bi rad s teboj govoril, rad bi te videl, ker se je zgodil takšen čudež!

Pritrdil sem mu in nisem vedel, kaj naj bi počel od prevelike sreče. Naslednjo nedeljo se je ustavila pred našo hišo kočija, v kateri je sedel duhovnik, ki se je imenoval Toreli in jaz sem sedel k njemu.

Kamorkoli sva prišla, so se zbirale krog naju velike množice, duhovnik pa jim je pripovedoval o mojem vstajenju. Svet se mi je klanjal in mi celo poljubljaj roke.

Tako sva prispela v mesto, kjer je stanoval škof. Pripeljala

sva se pred prekrasno palačo. Odpeljali so me v sijajno urejeno sobo in stal sem pred samim škofom.

— Tebe je Gospod izbral — in veselim še, da te morem videti! me je pozdravil visoki cerkveni dostojanstvenik in ukazal duhovniku, naj odide.

Ko sva ostala sama, me je škof povabil naj sedem k njemu na divan in na njegovo zahtevo sem mu moral pripovedovati vse, kar sem vedel. Ni bilo sicer mnogo, toda opisal sem mu vse iskreno, vse tiste strašne misli, da bom moral biti živ pokopan.

— Odslej boš ostal v moji hiši, mi reče škof. Pripovedal mi je še, da so k meni prišli angeli, toda jaz se ne spominjam, da bi se bilo to v resnici zgodilo, toda dejstvo, da bom ostal odslej v njegovi hiši, mi je bilo v veliko čast in sklenil sem, da bom izpunil vse njegove želje.

Glavna škofova želja je bila, da pripovedujem ljudem, da so tedaj stali angeli krog moje krste, ko sem vstal od mrtvih. Nisem vedel, kaj pomeni ta laž, vendar sem njemu na ljubo začel to pripovedovati in ljudje so me smatrali za svetnika.

Odpeljali so me v lepo urejeno sobo in mi dali jedi, kakršnih nisem še nikoli jedel, ki pa so mi izborno prijale. Vsakega dne je prhajal škof k meni in mi pripovedoval o vzvišenem poklicu duhovnika, pristavljaj je, kako me je sam Gospod rešil smrti in da je moja sveta dolžnost, da se že iz hvaležnosti posvetim cerkvi. Rad sem pristal na to in nekega dne mi je nadškof dejal:

— Sedaj boš odšel v Rim, kjer boš stopil v semenišče. Tam se boš učil vsega, kar potrebuješ za svoj poklic, pa tudi jaz bom pazil na tebe!

Poljubil sem mu roko in že prihodnjega dne sem v spremstvu duhovnika, ki je medtem postal škofov tajnik, odpotoval v Rim. V semenišču v Rimu sem ostal celih osem let. Najboljši dijak sem bil, ker sem bil najbolj nadarjen. Pridobil sem si veliko in vsakovrstno znanje, vendar pa nisem bil srečen.

Ko sem bil posvečen v duhovnika sem dobil mesto v neki majhni italijanski vasici. Mislil sem, da pred menoj ni bilo še nikdar nobenega duhovnika, ki bi bil vzel svojo službo tako resno kakor sem jo jaz.

Bog mi je dal svet poklic, jaz pa sem ga hotel izvrševati z najboljšim znanjem in z vestjo, saj to sem prisegel v tistem trenutku, ko sem bil posvečen v duhovnika.

Minila so že tri službena leta, ko je nekega dne prišel škof k meni na obisk, temu človeku bi bil moral biti hvaležen za svojo

srečo. Popolnoma nepričakovano je prišel v svoji prekrasni kočiji. Mudil se je na nadzorstvenem potovanju in ustaviti se je moral tudi v moji župniji, da bi se prepričal, če je vse v redu.

— Moj dragi brat Lorenzo, o tebi sem že dovolj dobrega slišal, in vem, da mi pri tebi ni treba ničesar pregledovati. Toda, sin moj, ali si popolnoma zadovoljen s svojim poklicom...

Vzdahnil sem.

— Jaz vem, kaj pomeni ta tvoj vzdihljaj, mi odgovori visoki cerkveni dostojanstvenik, jaz vem, kaj bi mi rad s tem povedal. Toda, zgotavljam ti, moj sin Lorenzo, da se mučiš s popolnoma nepotrebnim in brezpomembnim strahom. Kaj si storil slabega? Delal si samo v interesu naše svete cerkve, to pa pomeni, da si delal v interesu božjem.

Bodi tudi v prihodnje takšen, kakršen si bil do sedaj, kajti nahajaš se pred začetkom sijajne karijere. Zaupno ti lahko povem, da je v Rimu obrnjena vsa pozornost nate in ne bo minilo dolgo, ko ti bodo odkazali visoko službo! Sedaj pa mi povej, kako je s tvojo vestjo?

— Visoko spoštovani gospod, na svoji vesti nosim breme, sem odgovoril s pridruženim glasom. Ah, mnogo noči je, ko ne morem zatisniti očesa, če pomislim na to, da sem v svoji mladosti prevaral toliko ljudi!

— Kako moreš vendar tako govoriti, sin moj! vzklikne škof ogorčeno. Kolikokrat ti bom moral še povedati, da vse to ni bila prevara, da so angeli v resnici stali ob tvoji krsti, toda ti se tega ne moreš spominjati! Toda pusti sedaj to!

Tako je odgnal ta človek strah iz moje duše, dober govornik je bil, čigar besede so na meni našle vedno odziva. Ubogal sem ga in nikdar več se nisem ukvarjal z mislimi, ki so me dotlej tako mučile in mi niso dale spanja.

— Gotovo se še spominjaš, moj dragi sin, nadaljuje nadškof, tistega mladega duhovnika iz tvoje vasi, ki te je pripeljal k meni?

— Da, sem odgovoril, imenoval se je pater Toreli.

— Tako je, moj sin, mi pritrdi škof, gotovo se tudi še spominjaš, da sem si vzel tega Martina Torelija za tajnika. V začetku sem bil s tem Torelijem popolnoma zadovoljen, ker je bil izredno inteligenten človek, toda — kmalu sem se prepričal, da ni vreden svojega položaja. Sprejemal je podkupnino od prosilcev, ki so prihajali k meni v avdijenco, bogate, ki so mu kar s polnimi pestmi metali zlato, je predpostavljaj, skratka — delal je tako, da nisem mogel več vzdržati in začel sem mu vse očitati. Obljubil mi je.

da se bo poboljšal in jaz sem ga pustil na njegovem službenem mestu. Toda čez dobrega pol leta sem se prepričal, da ima Toreli na vesti tudi marsikatero poneverbo denarja.

Vsi dohodki od mojih posestev so šli skozi njegove roke in ko sem nekega dne pregledoval račune, sem se moral na žalost prepričati, da mi je Toreli poneveril več stotisoč lir. Dalje ga nisem mogel več trpeti v svoji službi, vendar pa se mi je toliko smilil, da ga nisem prijavil oblastem.

Poslal sem ga v neki samostan, da bi se popravil, Toreli pa ni ostal v samostanu več kakor šest tednov. Pobegnil je, od tistega časa pa se potika po Rimu in se druží tam z najslabšimi ljudmi, skratka, izključen je iz našega reda in vzeta mu je pravica, da tudi nadalje služi.

To ti pripovedujem v dobri veri, da bi se znal varovati. Ni izključeno, da bi Toreli nekega dne potrkal tudi na tvoja vrata in zahteval od tebe denarja! Poženi ga takoj iz hiše, to ti svetujem, moj dragi sin!

To sem mu obljubil. Naslednjega dne je bila nedelja in škof je ostal pri meni, prenočil je v mojem stanovanju. V nedeljo je bila moja cerkvena polna, Božjo službo sem tako odlično opravil, da me je škof pred vsemi zbranimi verniki poljubil in me nazval s svetlo točko v katoliški cerkvi.

Odpotoval je, dva meseca pozneje pa sem dobil obvestilo, da sem postavljen za duhovnika cerkve Sv. Štefana v Rimu. To je bilo veliko odlikovanje, v karijeri ubogega duhovnika velikanski skok. V Rimu sem postal kmalu splošno znana osebnost, k mojim pridigam je zahajala vsa rimska inteligenca, postal sem znamenit in od vseh strani so se mi laskali.

Ker pa sem bil slabotnega zdravja so me poslali za dve leti v Madejro za ravnatelja semenišča, jaz pa sem se tega izredno razveselil. Toda po dveh letih so me poslali zopet nazaj v Rim, postavili so me za papeževega tajnika, za komornika in naposled — sem bil imenovan za škofa Kalabrije in pozneje odrejen za kardinala.

Med tem časom je v Rimu umrl papež. Poklicali so me, da se udeležim volitev novega papeža. Nisem vedel, za koga naj bi glasoval, ker je bilo več kandidatov.

Ko sem prispel v Rim in se nastanil v nakazanem mi stanovanju v Vatikanu, je prišel k meni najstarejši od kardinalov in mi dejal:

— Jaz mislim, brat, da si ti tisti, ki ga bo doletela čast, da si

natakne na roko prstan svetega Petra in si posadi na glavo zlato krono. Ti boš poglavar naše cerkve!

Osupnil sem in nisem mogel verjeti, da je tudi mnenje ostalih na moji strani. Naslednjega dne je pričela volitev novega poglavarja svete cerkve.

Vest se je prebudila

Presenetile so me besede, ki sem jih slišal in odšel sem v svoje sobe, popoldne pa sem se odpeljal na kratek sprehod po Rimu, kajti naslednega dne ne sme nobeden kardinal oditi iz Vatikana, toda ne samo iz Vatikana, temveč celo iz svoje sobe, v kateri se je nastanil, dokler si niso vsi kardinali, edini v izbiri novega papeža. Radi tega sem najel odprto kočijo, da bi se malo vozil po rimskih ulicah.

Povsod, koder sem se vozil, sem slišal za seboj šepetanje: »Ta — le je... ta bo izbran... to je naš novi papež!«

Radi tega sem odpustil kočijaža in nadaljeval pot peš po neki mirnejši rimski ulici, ker sem se hotel izogniti vsiljivi publiki. Nenadoma pa se pojavi pred menoj, kakor da bi zrastel iz tal, popolnoma propadel človek v cunjah. Zaupno je stopil k meni, jaz pa sem popolnoma mehanično segel v žep in vzel iz njega zlatnik.

— Tukaj imaš, prijatelj, sem mu dejal, to ti dajem srčno rad in želim ti, da se poboljšaš, kajti prepričan sem, da nisi na pravi poti!

Na moje veliko presenečenje pa berač ni hotel sprejeti zlatnika, temveč je sunil desnico, ki mu ga je hotela dati, od sebe.

— Ha, ha, ha! se je rezko zasmel. Vaša svetlost me je hotela nasititi z enim zalogajem, jaz pa imam večji apetit!

— Usmiljeni Bog! sem si dejal na tihem. Ta glas... jaz sem ga v življenju že nekje slišal, ta obraz poznam, nekje sem ga moral že videti!

— Mar me zares ne poznate več? reče tujec porogljivo. Če se vame malo boljše zagledate, boste spoznali v meni človeka, kateremu morate biti hvaležni, da ste dosegli svojo srečo! Kaj bi bili vi, če bi vas ne bil odpeljal tedaj k škofu, če vas ne bi bil priporočil in napeljal misli na angele?! Ha, ha, ha, lahko vam poveri, da je cerkev napravila z vami dobro kupčijo!

— Toreli?! sem spregovoril osuplo. Torej ste padli že tako nizko, da v cunjah hodite po svetu?!

— To je krivica sveta! odgovori Martin Toreli predrzno. Če je človek preveč pameten, ne pride daleč, samo bedaki in otroci imajo srečo! Toda nadejam se, da ne bo dolgo, ko se mi bo nudila pomoč, vaša desnica mi jo bo nudila! Vi ste na poti, da postanete papež, o tem je prepričan ves Rim in jaz vam prisrčno častitam na tej časti!

— Jaz pa ne sprejemem te častitke, sem mu odgovoril z blagim glasom, ker se še ni nebo podrlo, da bi ta čast padla nanje, kdo ve, če se bo to sploh kedaj zgodilo?!

— Zgodilo se bo, odgovori Toreli, in jaz se vam že predstavljam kot vaš tajnik! Na ta položaj reflektiram — in prepričan sem, da ga moram dobiti! Odkar sem prišel v Rim vas čakam in iščem, da bi vas našel kje izven Vatikana. In sedaj vas prosim, ekselenca, dajte mi besedo, da me boste postavili za svojega tajnika, če postanete poglavar svete cerkve.

— Izgini od mene, nesrečnež! sem zaklical predrznežu. Nikdar se ne bo izpolnila tvoja sramotna želja!

— Ne pozabite, Lorenzo, da stojim med vami in papežkim prestolom jaz in tako vaša tajna iz mladosti!...

Strašno nerazpoložen sem se vrnil v Vatikan. Prizadeval sem si, da bi pozabil na ta dogodek, na tega propadlega človeka, toda nisem mogel. Besede, ki mi jih je zaklical nesrečnež, so mi prenehoma zvenele v ušesih in nikjer nisem mogel najti miru!

Ko sem prispel v svoje stanovanje in sedel v miru, se je zopet oglasila vest, bolelo me je in ponovno sem slišal glas v sebi, ki mi je govoril:

— Nisi vreden, da bi te proslavili s tem, da bi ti postavili papeško krono na glavo in te povzdignili v poglavarja Kristove cerkve! Ne, ti nisi vreden, da bi bil pastir tolikih ljudi!

Jaz pa sem bil kljub temu le samo človek. Misel, da bi postal papež, poglavar krščanstva, me je vlekla z vso silo, ki nisem se mogel otresti želje, da se pozvpnem na najvišje mesto, ki je človeku dosegljivo.

Da, hotel sem postati to, kar so kardinali že zdavnaj sklenili. Še nikdar niso končala pogajanja tako hitro kakor tokrat. Po štirideset osmih urah je bilo že objavljeno v Rimu, da je škof Kalabrije, pater Lorenzo izbran za papeža in da bo vladal sveti katoliški cerkvi pod imenom »Lorenzo VII.«.

Prijatelji so me obkolili, izjavili so mi, da sem bil soglasno izvoljen in bom kmalu tudi potrjen, ko pa sem se branil, so smatrali to za mojo skromnost in mi dejali:

— Nihče si bolj ne zasluži, da zasede to mesto kakor ti. Se nikdar ni nosil svete krone vrednejši od tebe in prepričani smo, da boš tvoj blagoslov krščanstva!

Vest me je skelela in jaz sem silno trpel. Ves Rim je bil vesel in je slavil ta dan, ko se je razvedelo, kdo je izbran za papeža! Pred Vatikanom so se zbrale stotisočglave množice, ki so me slavile in gledale proti oknom ter čakale, da bi me videle in da bi jih blagoslovil.

Časopisi so prinašali dolge članke, hvalili so me in trdili, da ni nihče drugi vrednejši od mene, da ne more nihče drugi zasesti papežkega prestola, opisovali so moje življenje in hvalili moje delo.

Jaz pa sem med tem časom klečal in molil k Bogu, viš sem z rokami kakor pokornik, kajti čutil sem, da sem kakor tisti pustolovec, ki je dosegel nekaj, česar pa ni zaslužil, temveč si je pomagal s prevaro. Moja posvetitev v sveto službo bi se morala izvršiti na najslavesnejši način.

Že naslednjega dne bi bila morala biti ta svečanost, ves Rim se je zbral in se prerival krog cerkve Sv. Petra. Jaz pa sem najstrožje ukazal, naj me ne vznemirjajo. Klečal sem še vedno in molil k svojemu Odrešniku.

— Dobri Bog v nebesih, če sem kedaj kaj zagrešil, radi česar nisem vreden, da zasedem ta sveti prestol, mi oprostite, ali ra mi daj vsaj vidno znamenje! Tedaj te bom hvalil in slavil, njim pa se bom zahvalil za veliko čast, ki mi jo hočejo nakloniti in v službi svojemu bližnjemu in Bogu!

ln kaj se je zgodilo!

Molek, ki sem ga držal v rokah, se je pretrgal in — dragoceni biseri so se raztresli po tleh!

Sedaj sem vedel vse — vedel sem, da mi je Bog hotel povedati, da nisem vreden visoke časti, ki mi je namenjena. Mirno sem molil dalje in naposled sem med solzami spregovoril:

— Bog, tvoja volja naj se zgodi!

Gledel sem sedaj, da bi čimprej in neopaženo pobegniti iz Rima, kajti če bi me bili dobili, bi me odpeljali v cerkev in me brez moje volje posvetili.

Odprl sem počasi okno, ki je gledalo v vrt Vatikana. Odtam sem se nadejal, da bom lahko pobegnil, ne da bi me kdo opazil. Pa niti to ni bilo lahko, kajti na vsakem vhodu in izhodu iz Vatikana stoje gardisti. Preden pa sem se lotil samega bega, sem napisal nekaj vrstic, ki naj bi pojasnile moj beg:

— Nisem vreden, da bi zasedel visoko mesto, oprostite mi in izberite drugega, ki bo vrednejši od mene! Umaknil se bom v samoto in se tam posvetil svlužbi svojega bližnjega in svojega Gospoda. Bog me je razsvetlil in mi pokazal pot, po kateri jo moram mahnit. Prvič in zadnjikrat vas blagoslavljam, moji dragi otroci, blagoslavljam vas z blagoslovom papeža istočasno pa z blagoslovom siromašnega in spokorniškega redovnika.«

Privezal sem svilen vrvico, ki sem jo našel nekje v sobi, k oknu in ko sem se prepričal, da je dosegla zemljo, sem se lotil bega. V veliki nevarnosti za življenje sem se spuščal po tenki vrvici in naposled sem srečno prispel v vrt.

Toda kamorkoli sem se namenil, povsod so odmevali koraki gardistov. Medtem sem naletel na nekega redovnika, ki je bil vrtnar in je zalival cvetje. Ko me je zagledal, se je zdrznil in mi dejal:

— Gospod s teboj, brat moj! Gotovo ste pripotovali oddaleč v Rim, da bi prisostvovali kronanju presvetlega očeta! Gotovo ste se izgubili v velikem vatikanskem vrtu, kajne da brat? No, tedaj je že ksrajni čas, da odidete v Petrovo cerkev, kjer se bo vršila svečanost, kajti sicer boste izgubili priliko, da bi videli, kar človek le redko vidi.

— Prav rad bi šel tja, sem mu odvrnil, toda, brat, jaz ne morem najti izhoda iz tega vrta in bojim se da me gardisti ne bodo pustili na ulico.

— Dal ti bom za to nasvet, reče menih, ki je zalival cvetice. Na koncu tega vrta so neka majhna vrata, tja te bom odpeljal in tam boš lahko brez skrbi odšel iz vrta! Gardisti, ki tam stražijo, te bodo brez besede izpustili!

— Če bi mi mogel storiti to uslugo, brat, bi ti bil iz srca hvaležen! Vprašal sem ga, zakaj zaliva cvetice danes, ko je velika svečanost in bi bila njegova dolžnost, da prisostvuje kronanju svetega očeta, mi je odgovoril:

— Sveti oče papež me še ne pozna in ne bo opazil, da ne prisostvujem svečanostim, te mlade rastlinice pa nimajo razen mene nikogar drugega, ki bi jih zalival in negoval. To je moja največja dolžnost in jaz jo z ljubeznijo izvršujem.

Nisem se mogel več premagovati, stopil sem k njemu, ga objel in mu dejal:

— Pošten in vreden si, brat moj, kajti ti imaš sočut dožnosti

in skromnosti, to pa sta dve posebnosti, ki napravita človeka vrednega svojega imena.

Drug drugemu sva si nemo stisnila roke, potem pa mi je vrtar posodil svojo haljo in mi dejal:

— Brat, v žepu boš našel legitimacijo, s katero pomočjo boš lahko odšel iz vatikanskega vrta.

Po nekaterih minutah sem bil že med prerivajočo se množico na ulici. Oddaleč je prihajalo zvonjenje, ki je vabilo pobožne ljudi k svečanosti in ko sem bil že daleč iz vsega vrvenja, daleč iz Rima, so zvonovi umolkneli. Tedaj sem vedel, da so zvedeli za moj beg in da je nastala v Vatikanu cela zmešnjava. Jaz pa sem šel vedno naprej in naprej po gozdu, dokler nisem naposled prispel do tega mesta.

Takoj sem si začel graditi hišico in od tega časa živim tukaj, daleč od sveta, razen od onih, ki pridejo iskat k meni pomoči in nasvetov. Ta moja dobra dela so povzročila, da me ljudje tukaj imenujejo svetj Lorenzo.

No, draga moja gosta, sedaj pa bi gotovo rada vedela, kaj se je zgodilo v Rilu po mojem begu? Kardinali in visoki cerkveni dostojanstveniki so me nestrpnostno pričakovali, ko pa je minila cela ura je bilo njih potrpežljivosti konec in poslali so slugo pome, da bi me poklical. Sluga je trkal na vrata moje sobe, toda odgovora ni dobil. Temu so se vsi čudili.

Tedaj pa so se vsi kardinali potrudili v moje stanovanje in vrata so bila hitro odprta. Ko so videli, da me ni v sobi so se silno prestrašili. Naposled je eden od njih našel poslovilno pismo, ki pa je povzročilo, da je postala zmeda še večja. Kardinali so bili zbegani, kajti niso vedeli, kaj naj bi napravili ob tej priliki. Ali naj bi zbranim dostojanstvenikom in množici, ki je nestrpnost čakala, povedali, da je novoizvoljeni papež, ki bi moral biti kronan, pobegnil?

Ne, s tem bi se preveč osmešili! Takoj so poslali odposlance na vse strani z nalogo, naj me iščejo, toda vse iskanje je bilo zaman, mene niso našli. In zbrani kardinali so se dogovorili, da bodo javili, da sem nenadoma težko obolel in čez nekaj dni se je raznesla vest, da sem umrl. In ni minilo dolgo, ko so bile odredjene nove volitve za papeža in najpripravnejši in najvrednejši je bil enoglasno izbran od svojih kolegov.

Oče Lorenzo si je malo oddahnil, potem pa je nadaljeval:

— Sedaj pa vama moram nekaj povedati tudi o tistem nesrečnežu Martinu Toreliju. Dolgo vrsto let sem živel tukaj v svoji

hišici in niti spominjal se nisem na to, da še obstoja svet in da živim tudi jaz na tem svetu.

Nekega večera, ko sem že legel, da bi zaspal, sem zaslišal nenadoma pred svojimi vrati stokanje in ječanje. Vstal sem in odprl vrata, na pragu pa sem zagledal človeka v strašnem stanju. Neka nesrečna bolezen, ki je nočem niti omeniti, ga je strašno spačila, posamezni deli telesa so mu že odgnili, oblečen pa je bil v same cunje, ki so visele od njega.

— Usmilite se me, oče, reče nesrečnež s prosečim glasom in iztegne svoje roke proti meni, proseč usmiljenja, ko me je zagledal. Ljudje me podijo od sebe, nihče me noče sprejeti, bodite vsaj vi usmiljeni napram meni in me ne gonite od sebe!

Dvignil sem ga, položil v svojo posteljo in mu dejal:

— Kdorkoli si, nesrečnež, si mi dobrodošel, kajti bolan si, radi bolezní te sprejemam!

Ko pa sem prižgal svečo in posvetil na njegov obraz, sem čutil, kako sta se mi tresli roki in komaj sem spregovoril:

— Sveti Bog — zdi se mi, da te moram poznati!

— Tudi jaz tebe, vzklikne bolnik in se vzravna v postelji kakor da bi hotel bežati.

Prisilil sem ga, da je zopet legel in mu dejal blago:

— Kar ostanite, Toreli, pred menoj se vam ni treba ničesar batí — človek sem, kateremu nekoč niste dovolili, da bi postal papéž — toda jaz vam kljub temu odpuščam!

Nesrečnež je ihtel, poljubiti mi je hotel roke, jaz pa mu tega nisem dovolil. In začel mi je pripovedovati, da ni imel nikjer sreče, da se je potepal povsod po svetu in se le s težavo vrnil v svojo domovino in v Rim. Nadejal se je, da ga bodo tu sprejeli v kakšno bolnico, toda zaman. Navsezadnje so ga izgnali iz mesta in komaj se je privlekel do gozda.

Živel je še celih osem dni. Njegoval sem ga in pripravil njegovo dušo za večno življenje. Ko pa je umiral, so bile njegove zadnje besede prošnja, naj mu odpustim vse, kar je v življenju storil. Zatisnil sem mu oči in mu vse od srca odpustil. Pokopal sem ga pod neko staro drevo v gozdu, križa mu nisem postavil, ker je bil potnik in kot takšen ne potrebu nobenega vidnega znaka.

Starec je umolknil.

— Sedaj pa moja draga otroka, je dejal starec čez nekaj časa, ko se je dvignil, vama odstopam svojo hišico! Mnogokrat sem spal že zunaj v gozdu in to bom storil tudi danes. Za vaju se

bo ta majhna skromna kolibica izpremenila v palačo, kajti tudi najmanjša in najsiromašnejša kolibica je pozlačena, če posije vanjo žarek ljubezni.

— Sprejmeva vašo ponudbo, reče lord Harry Darsi vesele, toda jutri vam ne bova več v nadlego! Jutri bom nadaljeval pot s svojo drago ženo, s svojo prekrasno Julijo, vi pa boste zvedeli, kam bova krenila! Pa tudi ti, Julija, me poslušaj, kajti doslej se še nisva pogovarjala o svojih načrtih za bodočnost! Tri ure daleč od Rima na nekem prekrasnem mestu ob modrem jezeru leži mala vila. Jaz sem jo kupil in sicer popolnoma tajno z vso opremo! Mnogo sem polagal na to, da nihče ne zve za to kupčijo, niti moj komornik ne ve, da sem dobil to vilo, v kateri bova z Julijo preživela medene tedne. Moj komornik je ostal v Rimu, samo od časa do časa ga bom videl in govoril z njim, kadar mu bom moral kaj ukazati, s teboj pa, moja sladka in ljubljena Julija, bom srečen pod isto streho. Ali morda veš, draga Julija, kdo je stanoval nekoč v tej vili?

Julija odmaje z glavo.

— Ta prekrasna vila je sezidana iz samega kamenja, z balkoni in verandami, ki gledajo na morje, z vrtom, ki je sedaj sicer malo podivjal, ki pa je nekoč spadal k najlepšim vrtom Italije. s prekrasnim parkom, ki se razprostira čisto do jezera, je bila nekoč last kneza Alberta Borgeza!

— Mojega deda! vzdahne Julija razburjeno.

— Da, tvojega deda! Oče tvoje, nažalost tako zgodaj premrle matere, je stanoval v tej vili, ko je živel v vsem razkošju. V tej vili je preživel svojo mladost, zlato dobo prve ljubezni, pod to streho pa se je rodila tudi tvoja mati. Da, v tej vili je zagledala prvič luč sveta.

Toda tudi žalostni spomini so v zvezi s to hišo, ki je sedaj moja last, kajti tukaj so nekega dne starši bridko jokali nad svojim otrokom, od katerega so se morali ločiti. Tvoja mati, draga Julija, je še kot otrok nekega dne izginila in zato so starši to hišo tako osovražili, da niso v njej nikdar več stanovali. Neki stari pisar je prodajal to vilo, ker pa je zanjo mnogo zahteval, ni mogel najti kupca. Jaz sem brez pomišljanja sklenil kupno pogodbo in sicer na tvoje ime, draga Julija! In danes, na dan tvoje poroke, ti poklanjam to vilo v spomin na tvoje prednike! Vila Borgeze ob sinjem jezeru — je tvoja!

Solze so zalile Julijine oči. To so bile solze veselja in hva-

ležnosti, da jo lord tako ljubi in spoštuje. Nežno je omahnila v Darsijev objem, on pa je poljubljal njene ustnice.

— Ali sem storil prav? jo je vprašal in se blaženo smehljaj. Kajneda, draga Julija, ta majhen dar bo popolnoma zadostoval, da bo skrival najino srečo! Že jutri te bom odpeljal v najino vilo, roko v roki bova hodila po vseh teh prostorih, kjer so nekoč živeli tvoji predniki in kjer je tvoja draga mati preživela svoje detinstvo. Toda, zamišljena se mi zdiš, draga Julija? Na kaj misliš? Povej mi vse, kajti sedaj ne smeva imeti drug pred drugim nobenih skrivnosti, mož in žena sva in — svoja!

— Presrečna sem, moj mili Harry, odgovori Julija in globoko vzdahne, ah, presrečno bom živela s teboj v vili Borgezev, toda... v svoji sreči ne morem pozabiti na svojega nesrečnega očeta, ki je zaprt v Porti Longoni!

— Ti govoriš o svojem dragem očetu, Julija! reče lord Darsi. Mar misliš, da jaz ne mislim tudi na najinega dragega očeta? Ne, moja ljubljena Julija, Giuseppe Musolino bo in mora biti osvobojen, sedaj je to bolj gotovo, kakor kadarkoli poprej. Bogat sem, potrebna sredstva imam na razpolago, ki bodo odprla vrata njegovega zapora. Radi tega bova morala napraviti nov načrt, sedaj lahko z gotovostjo računava na uspeh. Za vse to bova imela dovolj časa, ko se bova naselila v vili Borgeze!

— Kaj pa moji ljudje, ki so mi bili vedno tako zvesti!... Nesrečneži, ki so šli z menoj v nadi, da jih bom vse življenje vodila? vpraša Julija.

Lord Darsi si zamišljeno podpre glavo z roko.

— To je zares težka okolnost, odgovori angležki lord, toda uvideti moraš, moja draga Julija, da kot moja žena ne moreš biti kapetan svoje družine! Sicer pa, saj ne bova ostala vedno v Italiji, odpotovala bova v mojo domovino, ko se nama bo posrečilo osvobodjenje najinega očeta. Tedaj bova vzela Giuseppa Musolina s seboj in mirno bomo živeli v enem mojih gradov na Škotskem, kjer ga ne bo mogel nihče najti.

Kar se pa tiče tvojih ljudi, draga Julija, je najboljšo, če jim dam sredstev za mirno življenje. Zbrali so se z namenom, da bi izvojevali Giuseppu Musolinu osvobodjenje, če pa se jaz lotim tega dela, ti onj niso več potrebni in lahko se vrnejo v svoje prejšnje življenje.

Slehnemu izmed njih bom dal precejšno vsoto, da bodo lahko začeli novo življenje. Najboljše bi bilo, da bi vsi odšli iz Italije, da bi jih policija ne dobila v roke, z denarjem pa, ki ga bodo

dobili od mene, začne lahko vsak izmed njih novo življenje tam preko morja. Jaz mislim, da bodo sprejeli moj predlog? ...

Vidiš, draga Julija, da sem za vse poskrbel preden sva se poročila, o vsem sem premišljeval ...

— Ti dobri, ti edini moj! reče Julija ganjeno in poljubi lordu roko. Z vsakim trenutkom čutim, kolikšno hvaležnost sem ti dolžna!

— Še enkrat ti ponavljam, ljubljena Julija, nadaljuje lord Darsi, ko jo je ponovno objel in si jo ponovno pritisnil na prsi, vse bova uredila, kakor se nama bo zdelo najboljše, za to pa potrebujeva nekaj tednov časa. Sedaj pa, moja draga Julija, si gotovo utrujena?

Julija je zatisnila oči in položila svojo prekrasno glavo na njegove prsi, to je bil njen odgovor.

Stari oče Lorenzo je že vstal s svojega sedeža in gledal ta dva srečna otroka.

— Lahko noč, moja draga otroka! reče stari redovnik in ponudi lordu Darsiju roko, svojo levico pa položi na Julijino glavo. Lahko noč, draga moja, Bog naj vaju čuva in blagoslovi!

Starec odide iz kolibice in vrata se zapro, v majhni sobici pa sta ostala dva srečna ...

Dva lopova

Zadnji trije tedni so nudili Vitorju Garsiju, nekdanjemu napoljskemu državnemu pravdniku najlepše življenje. Stanoval je v veliki prekrasni palači, ki jo je imel lord Darsi tedaj najeto v Rimu.

Nekega dne, ko je pripekalo solnce najhujše in je vladala neznošna vročina je ležal Vitor na mehkem divanu pri spuščeni zavesah, oblečen v svilnato srajco svojega gospodarja, ob divanu pa je stala majhna mizica, na kateri je bila steklenica močnega črnega vina v ledu in doza z najfinejšimi cigaretami. Vse to je bila seveda last lorda Darsija, Vitor pa je razpolagal z vsem tem tako, kakor da bi bilo njegovo.

— Neznosna vročina je zunaj! spregovori Vitor in zazeha. K sreči je tukaj prijetno hladno, drugače bi ne mogel niti dihati. Dovolj dolgo sem spal. Ura je že pet popoldne. Kaj naj bi sedaj delal? Človek zares ne ve, kaj bi počenjal od samega dolgega

časa! Zvečer sem namenjen na vožnjo s čolnom, da se bom malo pohladi, potem pa bom odšel k svoji majhni Francozinji, ki sem jo spoznal. To je majhna golobica, prekrasna deklica! Saj pa ne je stala tudi dovolj denarja — toda nič ne de, saj ga imam dovolj!

Vitor Garsi si prižge fino cigareto potem pa nadaljuje svoj samogovor.

— Zares sem zadovoljen s svojo usodo in ničesar boljšega bi si ne mogel želeli. Ah, samo znati je treba, pa ima človek vsega. Česar mu je željno srce! Posebno zadovoljen sem, da skriva moj gospodar že nekaj časa svoje tajne pred menoj in je le redkokdaj doma. Od časa do časa pride, da konča manjše posle, potem pa zopet izgine. S tem pa sem tudi jaz rešen vsakega dela in počenjam karkoli se mi zljubi!

Vitor je stal z divana, na svilnate nogavice si je potegnil dragocene copate in hodil po sobi sem ter tja.

— In vendar bi rad vedel, je dejal, na katero žensko se je tako navezal?! Mislil sem, da je to Julija Musolino, toda če primerjam s tem članke v časopisih v zadnjem času, vidim, da je to popolnoma nemogoče. Julijo zopet vidijo v Kalabriji, ona vodi svojo razbojniško četo — torej ni med njo in med mojim gospodarjem nobene zveze, kajti — on stanuje v bližini Rima!

In odprl je časopis, ki je ležal na mizi ter se prepričal o tem, kar je mislil, toda niti sanjati bi se mu ne bilo moglo, da je ravno ta članek poslal v list sam lord Darsi. Mladi angležki lord je hotel s tem premotiti rimsko policijo, ki je Julijo še vedno iskala. S pomočjo svojega neizmerne bogastva je podkupil nekega novinarja, ki je skozi nekaj listov natisnil vest, da se Julija Musolino nahaja v Kalabriji.

Tako vsaj ni nihče mogel priti na misel, da se Julija nahaja v bližini Rima, najmanj pa, da stanuje v hiši svojih prednikov v vili Borgeze ob sinjem morju!

— Julija Musolino torej ni! je šepetal Vitor. Tedaj mora biti katera druga. Toda, kdo bi mogla biti ta druga? Sicer pa sem popolnoma zadovoljen s takšnim stanjem stvari. Večino služabnikov sem odpustil, ker nisem hotel, da bi me kdo kontroliral in me gledal, kaj počenjam!

— E, kaj pa je to, vzklikne Vitor presenečeno. Korake slišim na stopnicah... Ne da bi bil to moj gospodar?... Toda ne, to mlad lord, to je tuj glas, katerega nisem še nikoli slišal! — to je glas nekega Angleža! Vrtar ga bo gotovo prav prijazno odslovil.

kajti ukazal sem mu, da ne sme nobenega tujca pod nobenim pogojem puščati v hišo!

Na veliko Vitorjevo presenečenje pa se zdajci vrata odpro in v sobo stopi neki tujec. To je bil človek, po čigar vnanosti bi vsakdo takoj sklepal, da živi v dobrih razmerah. Njegova pojava je bila aristokratska, njegovo obnašanje pa je pričalo, da zavzema v družbi visok položaj.

Tujec je nekaj trenutkov opazoval Vitorja skozi svoje naočnike, potem pa je hladno spregovoril:

— Vi ste komornik lorda Harryja Darsija?

Vitor je spoznal, da leži v tem vprašanju neko čudenje, kajti on v resnici ni izgledal kakor sluga. V vprašanju je ležala strogost in Vitor je moral odgovoriti, četudi mu to ni bilo ravno najbolj po volji.

Tujec je še enkrat ponovil svoje vprašanje, toda tokrat že bolj strogo:

— Ali ste vi komornik lorda Darsija?

— Ukazuje, gospod, odgovori Vitor, jaz sem komornik njegove svetlosti lorda. Ker pa je moj gospodar na potovanju, sem se malo poenil, kakor vidite in radi tega vas prosim, da mu to oprostite, če pa gospod želi, bom takoj preoblečen in sepo kaza v livreji komornika.

— To ni potrebno, odgovori tujec, midva se lahko tudi tako razgovarjava! Ali veste vi kdo sem jaz? Jaz sem sir John Penbrok, stric lorda Darsija!

Grom in peklo!... Vitor se je vzravnal kakor vojak v svojih svilnatih hlačah in prizadeval si je, da bi bil videti čim uslužnejši. Lord mu je pripovedoval, da je sir John Penbrok najstarejši član rodbine in da ne stoji baš v najljepših denarnih razmerah. In topovski Vitor je takoj pomislil, kako bi starega Angleža pridobil zase, da ga ta ne bi zatožil lordu radi njegovega obnašanja med njegovo odsotnostjo ali pa mu pripovedoval o njem karkoli nepovoljnega.

— Ali mojega nečaka ni doma? nadaljuje sir John Penbrok in počasi stopi v elegantno urejeno sobo, pri tem pa je pazljivo motril vsako stvar. Vi pa, prijatelj, vi ste se, kakor se mi zdi, med odsotnostjo svojega gospodarja tukaj zelo prijetno namestili! Toda ni treba, da bi se mi oprostili. Lahko si mislim, da hočete svoj prosti čas kolikor mogoče najboljše izkoristiti. Sicer pa moram jaz z vami govoriti in radi tega mi je prijetnejše, da svojega

nečaka nisem našel doma. Sediva torej, vi sedite k meni, jaz vam to dovoljujem.

— Toda naj mi dovoli vaša svetlost, da se malo preoblečem... bilo bi preveč predrzno od mene, če bi...

— Ni se treba ženirati, nadaljuje sir John. Sedite samo tukaj in me poslušajte, kar vam bom povedal.

Vitor se je ponovno globoko priklonil in sedel k Angležu vendar v dostojni razdalji.

— Da sem stric lorda Darsija to že veste. Ali je moj nečak kedaj govoril o meni?

— Seveda, odgovori Vitor, celo pogosto... Spominja se vas z velikim spoštovanjem in pravo ljubeznijo!

— No, no, temu najbrž ne bo tako, nadaljuje John Penbrok in se nasmehne, kajti odkrito povedano, midva ne stojiva ravno v najboljših medsebojnih odnošajih! Toda, da, to so delikatne stvari, ki jih Harry ne pripoveduju svojim slugom, toda jaz bom napram vam popolnoma iskren in vam bom povedal radi česa sem prišel, prijatelj! Sicer pa je samo angleško dedno pravo krivo, da si s svojim nečakom nisva prijatelja, kakor bi si to lahko bila.

Jaz sem brat njegovega očeta, mlajši sin rodbine Darsi in kot takšen sem moral imeti kot Anglež gotove pravice pri delitvi dedščine. Moj starejši brat, Darsijev oče, je dobil vse premoženje, vsa večja posestva in vse rodbinsko imetje, jaz pa nisem mnogo dobil. Toda to je usoda drugih sinov v Angliji in jaz se ne morem radi tega pritoževati, toda, prijatelj, razumelj boste, da me je to vseeno peklo!

— Popolnoma razumljivo pristavi Vitor, ki je takoj spoznal, da sir John Penbrok ni prav za prav niti prišel radi lorda Harryja Darsija, temveč, da je iskal njega samega in videl je, da mora ta dolgi Anglež imeti nekaj na vesti, o čemer je hotel z njim govoriti.

— Moj starejši brat je umrl, jaz pa sem ostal zopet na cedilu! spregovori zopet Anglež. Kajti Harry je postal dedič celokupnega imetja in lord Darsi je postal glava cele rodbine. Jaz nisem mogel tega več gledati in preselil sem se v Pariz. Že več let živim v Parizu, kjer izobrazujem svoja otroka, sina in hčerko. Niti s svojima otrokima nisem imel sreče. Moj sin je postal proti moji volji zdravnik, kajti nikdar še ni nihče slišal, da bi se član rodbine Penbrokov bavil z znanostjo radi česa drugega kakor iz zabave. Toda moj sin je strašno trmoglav, pa tudi hčerka ni boljša, toda otrokoma ne morem niti toliko zameriti, kajti dobro sta videla.

kako stoji z mojim premoženjem in da jima jaz ne morem ničesar drugega zapustiti razen naslova angleških baronov.

Vi se najbrž čudite da se imenujem Penbrok in ne Darsi, čeprav pripadam rodbini Darsijev? Temu je krivo to, da nosi samo lord ime Darsi, ostali člani rodbine pa se morajo enostavno imenovati Penbrok. Pri vsem tem pa ni prišlo do nikakršnih pogajanj med menoj in mojim nečakom. Sicer pa se ne bi imel prav za prav vzroka pritoževati nad svojim nečakom Harryjem. Nekolikokrat mi je že pomagal, da sem se rešil iz denarnih neprilik, v katere sem zablodil in prepričan sem, da bi on zopet to storil, če bi se obrnil k njemu.

— Brez dvoma pristavi Vitor, kajti na svetu ni boljšega človeka kakor je mylord!

— Toda, kako se imenujete, gospod? vpraša John Penbrok nenadoma kakor da bi se nečesa spomnil.

— Vitor mi je ime!

— Vitor! ... Ah, tedaj ste Italijan?

— Da — baron!

— Pravijo, da so Italijani pametni ljudje in da najdejo povsod le svojo korist. Ali je tudi pri vas tako, Vitor?

— Še nikdar nisem pustil ugodne prilike mimo, ne da bi se okoristil, pristavi lopovski Vitor Garsi, toda pri vsem tem sem njegovi svetlosti popolnoma zvesto služil!

— To morate storiti tudi v prihodnje, reče sir John Penbrok, toda če tako ljubite svojega mladega gospodarja, tedaj boste tudi meni pomagali, da bom prišel do njega!

— Da bi vam pomagal?! ... se začudi Vitor. Za kaj gre?

— To vam bom takoj pojasnil, toda pred tem mi morate odgovoriti na nekatera vprašanja!

— Pripravljen sem.

— Vnaprej vam moram povedati, da boste napravili z menoj zelo dobro kupčijo, če me boste ubogali. Jaz sem celo pripravljen odšteti vam majhen predujem, nadaljuje angleški baron in potegne listnico iz svojega žepa.

— To ni potrebno, reče Vitor Garsi, vaša obljuba, gospod baron, mi popolnoma zadostuje, toda v resnici ne vem, kaj imam storiti!

— Povejte mi, koliko časa ste že v službi mojega nečaka? vpraša Penbrok.

— Kakšni dve leti.

— Ali vam moj nečak zaupa?

— Popolnoma!
— Tedaj ste vi njegov zaupnik?
— Na to sem ponosen, baron!
— Tako, tako... Ali pa je bil tudi v zadnjem času napram vam enako zaupljiv?

— V zadnjem času?... Hm, če hočem po pravici povedati, se mi zdi, da skriva v zadnjem času pred menoj nekakšno tajno!

— Ah, ravno prihajava k stvari, o kateri bi bil rad z vami govoril. Mojega nečaka ni sedaj doma?

— Ni ga!

— V zadnjem času je bil sploh zelo malo doma?

— Zelo malo!

— Izostal je tudi marsikatero noč?

— Tudi!

— Kako dolgo pa že gre tako?

— Približno kakšne štiri tedne.

— Dobro! reče Penbrok. Ali pa morda vi veste kje se mudi lord podnevi in ponoči?

— Ne vem, svetlost!

— Res ne?

— Hm, moj Bog!... zamrmra Vitor. Seveda, v takšnem slučaju človek dvomi... misli...

— Povejte mi iskreno, prijatelj, kaj mislite, kje se lord zadaje čase toliko mudi?

— Jaz mislim, da je temu kriva kakšna dama! odgovori Vitor brez obotavljanja.

— Kakšna dama... žena... Vidite, dragi prijatelj, da sva enega mnenja, kajti tudi jaz mislim, da je lord Darsi na poti, da napravi veliko neumnost in da je dejanje, ki se ga je lotil, mnogo resnejšega pomena, kakor pa si midva to predstavljava!

— Ah, gospod baron, reče Vitor in se zvito nasmehne. Zdi se mi, da ste o vsem mnogo boljše obveščeni, kakor jaz, čeprav ste šele prispeli v Rim.

— Vse hočem zvedeti, kar se tiče mojega nečaka ali pa vsaj to, kar drugi vedo o njem, kar imam gotovih razlogov, da zvem vse to. Svojega nečaka sem v zadnjem času spremljal in nadziral s pomočjo nekega detektiva, ki je stražil nad njim. Zakaj sem to delal je popolnoma razumljivo in vi kot njegov komornik se temu pač ne boste čudili.

Ali niste tudi vi opazili, dragi Vitor, da se je lord Harry Darsi v zadnjem času prav čudno obnašal? Človek bi dejal vprav

ekscentrično! Čeprav ima v Angliji mnogo prekrasnih gradov in velikanskih posestev, katere bi moral nadzorovati, se mudi že tako dolgo v Italiji. Zadnje leto se ni niti ganil iz Rima, temveč se je, kakor se mi zdi, tukaj kar za stalno naselil.

Detektiv mi je sporočil, da živi tukaj popolnoma priseljeniško življenje, da se niti malo ne meša v družbo in baš to njegovo samotarstvo se mi zdi sumljivo. Da bi pa zvedel za vzrok takšnega življenja, sem angažiral slavnega rimskega detektiva in ni minilo dolgo, ko sem dobil popolnoma točne informacije; detektiv me je obvestil, da je moj nečak zvezan z neko ženo, da živi z njo v zelo intimnih odnošajih — in da sumijo, da se je z njo tajno poročil . . .

— Tajni zakon! vzklikne Vitor, kakor da bi ga te besede pogodile v srce. Ne, ne, to ni mogoče! . . . Za vraga, če bi se to v resnici zgodilo . . . toda jaz tega ne verjamem.

— Če se je lord Harry Darsi tajno poročil nadaljuje sir John Penbrok, tedaj njegova izvoljenka gotovo ne pripada boljši družbi, ona je žena, ki ni zanj in ki ga ni vredna. V tem slučaju bi jaz ne odobril tega zakona in kot najstarejši član rodbine Darsi bi se poslužil vseh sredstev, da bi to neumnost preprečil. Da bi odstranil od naše rodbine škandal, ki bi vrgel na nas vse senco. V tem slučaju bi bilo treba delati izredno previdno!

Vitor je Angleža zamišljeno gledal, ni vedel, kaj naj bi si o vsem mislil. Mladi lord se je v zadnjem času res precej čudno obnašal, tako, da bi človek lahko sklepal, da je storil važen korak v življenju, katerega pa nikomur ni hotel zaupati. Toda s kom naj bi se poročil?

Vitor je o tem dolgo premišljeval, toda spomniti se ni mogel imena nobene dame, za katero bi bil lord Darsi toliko vnet, da bi se poročil z njo.

Nenadoma pa se zdrzne. Spomnil se je imena, ki pa je povzročilo, da se je prestrašil.

— Ah, vidite, dragi moj, reče sir John Penbrok, ki je dobro spremljal vsako najmanjšo izpremembo na iVtorjevem obrazu. Vi ste se nenadoma stresli — ali ste našli kakšno sled ali pa ste morda prišli na pravo pot? No, pomislite samo, kdo bi mogla biti mlada deklica, ki bi tako premotila lorda Darsija, da bi napravil to neumnost?

— Ali vam smem to zares zaupati, gospod? vpraša Vitor.

— Lahko se zanesete name, mu je zagotavljal John Penbrok. Saj jaz vam ponujam dobro kupčijo . . . Ha, ha, ha, sedaj bom z

vami popolnoma odkrito govoril, gospod. Ali veste, da boste za-
služili celih sto tisoč lir?

— Sto tisoč lir! Ah, to je lepo! . . .

— Toda to še ni vse. Dal vam bom dve sto tisoč lir, sprego-
vori odlični Anglež, toda vi morate delati z menoj v sporazumu,
pomagati mi morate, da mojemu dragemu nečaku onemogočimo,
da ne bo tudi nadalje počenjal neumnosti, ki bi utegnile upropastiti
celo rodbino . . .

Sedaj je Vitor vedel vse. Ne bi se mogel več zmotiti.

Johnu Penbroku ni bilo na tem, da bi lorda Harryja Darsija
odvrnil od kakšne dame ali pa da bi z njo stopil v zakon, ki bi mu
škodoval ali ga celo ponižal, ne, ta stari lisjak je imel čisto dru-
gačne načrte. Siru Johnu Penbroku se je hotelo ribarjenja v
kalnem.

Zaupno se je približal lopovskemu komorniku, med njima je
izginila vsaka razlika.

— Vidim, da imate tukaj steklenico vina! reče sir Penbrok
s smehljajem. Natočite, da bova pila!

Vitor prinese steklenico vina i dozo s cigaretami, sir Pen-
brok pa mu zašepeče:

— Svojega nečaka bi rad ohladil? Ali veste, moj dragi Vitor,
kaj to pomeni?

— Ne, odgovori pretkani Vitor, čeprav je dobro vedel, kaj
mu je hotel baron s tem povedati.

— Vam je pa treba precej dolgo razlagati, preden kaj razu-
mete, dragi prijatelj! Jaz, kot stric, hočem s svojim nečakom po-
ravnati račune, kajti nisem več voljan ostati v senci, medtem ko
se moj dragi nečak greje na solncu. Skratka rad bi uporabil pri-
liko ki se mi sedaj nudi, da svoji rodbini zasiguram premoženje
Darsijev ali pa vsaj velik del istega. Če se mi bo to posrečilo, bo-
ste takoj dobili dve sto tisoč lir, razumete, Vitor, dve sto tisoč
v gotovini, naštel vam jih bom na mizo in s tem denarjem storite,
kar vas je volja!

Vitor je takoj začel računati: Mesto, ki ga je imel pri lordu
Harryju Darsiju, je bilo zelo dobro, prinašalo mu je lep letni do-
hodek, toda bil je že sit livreje in že zdavnaj je sklenil, da to me-
sto zapusti in se loti česa drugega.

Petdeset do šestdeset tisoč lir si je že prihranil ali boljše po-
vedano — ukradel in če bi še k temu dodal dve sto tisoč lir, bi že
imel premoženje, od katerega bi lahko živel samo kot kapitalist,

kateremu prinašaju obresti toliko, da si lahko privošč vse slasti življenja.

Na vsak način pa je bila to dovolj velika vsota, da bi pričel lahko kakršnokoli podjetje. Če bi kot šolan človek odprl kakšno trgovino, v katero bi vložil kapital dve sto tisoč lir, bi lahko postal milijonar, če bi imel le količkaj sreče.

— Dobro, jaz sprejemem vaš predlog, gospod! reče kamornik Vitor. Za dve sto tisoč lir bom napravil z vami sporazum in lahko se v izpolnitvi svojega načrta popolnoma zanesete name!

— Midva bova delala vzajemno, dobra prijatelja sva postala, Vitor!

In angleški plemič ponudi lopovskemu Vitorju roko in komornik jo je krepko stisnil in stresel.

Tako sta se našla dva lopova, ki sta si bila po svojih lopovščinah popolnoma enakovredna, ki sta hotela poštenemu človeku ugrabiti premoženje, ki mu je po vsej pravici priadalo.

— Vzemiva slučaj, reče sir John Penbrok, da je najin sum utemeljen, da lord zdržuje razmerje, ki obljublja popolnoma resne posledice, tedaj bova uporabila vse svoje sile in prepričan sem, da bo šlo odlično. Kajneda, Vitor, saj vaš mladi gospodar ni eden tistih kavalirjev, ki letajo kakor metulj od cveta do cveta?

— Tako je! pritrdi Vitor. Njegova svetlost lord misli preveč resno, da bi se z ženskami spuščal v ljubezenska razmerja, ali pa v kakršnekoli intimnejše odnošaje.

— Če pa je to kljub temu storil, reče sir Penbrok, je tem nevarnejše, da ga to razmerje privede v zakon.

— Brez dvoma, tako je!

— Recimo torej, da takšno razmerje že obstoja, nadaljuje stari Anglež, ali pa še boljše — recimo, da se je moj nečak že tajno poročil — ta slučaj bi mi bil še ljubši, kajti po angleških družabnih pravilih bi smatrali mladega lorda za umobolnega!

— Ah, kot umobolnega! reče podli Vitor. Ah, sedaj že vem, kaj nameravate!

— Ali razumete sedaj, reče sir John Penbrok in se nasmehne, no, tedaj bi bila vsa zadeva silno enostavna! Mojega dragega nečaka bodo odpeljali v umobolnico, mene pa bo sodišče proglasilo za njegovega kuratorja, jaz bom upravljal celokupnemu premoženju rodbine Darsijev in ne bom nikomur polagal računa o tem, če bo mojemu nečaku boljše in če mu bom moral njegovo premoženje zopet izročiti!

— Ali boljše povedano, dokler ga ne bodo izpustili iz blaznice! pristavi Vitor in se nasmehne.

— Vi ste zares uganili mojo misel, pametni ste! nadaljuje sir John Penbrok, Med časom, ko bo lord na zdravljenju boste dobili dve sto tisoč lir, jaz pa . . . tudi meni bo pomagano. Toda kaj je vam? Glavo ste podprli in zdi se mi, da nekaj premišljujete? Morda vam kaj v mojem načrtu ne ugaja?

— Jaz nekaj premišlujem, gospod.

— Kaj?

— Vendar je skrajno lopovski in nehvaležno od mene, če svojega dobrega gospodarja na tako nizek način izdam, reče Vitor, kakor da bi si pomišljal.

— Grom in peklo! zavpije baron. Mar sem se zmotil v vas? Ali spadate res k tistim sentimentalnim bedakom?

— Njegova svetlost mi je vedno storil samo dobro, reče komornik Vitor, vedno me je smatral za svojega dobrega prijatelja in sedaj naj bi se mu izneveril? Pomagati bi vam moral, baron, da bi ga poslali v umobolnico in to za Judeževih dve sto tisoč lir, za podel denar?

Na obrazu angležkoga lopova se je pojavila rdečica silnega razburjenja.

— Sedaj vas razumem, reče Penbrok, dve sto tisoč lir vam je premalo, vi zahtevate več!

— Da, gospod, govoriva popolnoma odkritosrčno, jaz zahtevam za usuge, ki jih vam bom storil milijon lir.!

— Milijon lir?! . . . Ali ste znoreli, Vitor?

— Neumen bi bil, če bi usluge, ki jih zahtevate od mene, storil za malenkostno vsoto dve sto tisoč lir! odgovori Vitor predrzno. Pred sodniki in pred zdravniki bi moral priseči, da počenja mladi lord stvari, radi katerih bi ga mogli smatrati za blaznega. Krivo bi moral priseči, tega pa jaz ne bom storil za revnih dve sto tisoč lir, to mi mora prinesiti najmanj milijon lir! In če mi te vsote ne zagotovite pismeno, tedaj ne sprejem vašega predloga, če pa to storite, sem vaš . . . Tedaj ne bo min to niti osem dni, ko bo lord Darsj med temnimi zidovi blaznice, o tem pa naj gleda, kako bo prišel zopet na prosto . . .

— En milijon . . . milijon! . . . je mrmral sir John Penbrok, ustnice pa so mu nervozno drhte. Milijon . . . to je veliko, dragi prijatelj, to je silno veliko!

— Vi pa boste pri tej kupčiji dobili najmanj trideset milijonov! Radi česa pa ne bi mogel dobiti jaz vsaj tridesetega dela

ttega? Ne, uvideli boste, da se res ne morem zadovoljiti s takšno malenkostno nagrado!

— Dobro torej, jaz sprejem tudi ta predlog, odgovori sir John Penbrok, toda ne pismeno, pismneega potrdila ne morem in nočem dati kajti v takšnih slučajih ni navada, da bi si kdo zagotovil svoje pravice pismeno!

— Tedaj mi je prav žal, gospod! odgovori Vitor, ki je govoril že sedaj z Angležom, kakor s sebi enakim človekom. Jaz sprejem samo to, kar dobim črno na belem, kajti le to ima zame pravo vrednost!

— Dobro! Tedaj vam bom popustil tudi kar se tega tiče! se odloči naposled sir Penbrok. Vidite, moj dragi Vitor, jaz postopam z vami čisto tovariški in nedajem se, da boste tudi vi napram meni tako postopali!

— Zares, ne bom delal drugače, kakor delate vi z menoj, odgovori lopovski komornik, kajti samo tako bova dosegla cilj, ki nama bo obema prinesel dobička!

Sir John Penbrok je sedel k mizi in napisal listino, s katero se je obvezal, da bo Vitorju Garsiju, komorniku lorda Harryja Darsija, izplačal vsoto milijon lir tistega dne, ko bo lord Harry Darsi proglašen za umobolnega in kot takšen zaprt v kakšno umobolnico.

Na to žalostno listino se je angleški plemič John Penbrok podpisal.

In takšen človek si je upal trditi, da bi lord Harry Darsi uničil in poteptal ugled svoje rodbine, če bi se poročil s kakšno siromašno deklico? Ali pa je bil morda on ponos svoje rodbine?

Vitor previdno prečita listino, zadovoljno preklima z glavo in jo spravi v žep.

— Sedaj sem popolnoma vaš, baron, reče podli komornik, sedaj pa lahko . . .

Toda v tem trenutku se Vitor zdrzne, plané k siru Penbroku in mu zašepeče v uho:

— Lord prihaja!

— Kateri lord?

— Moj gospodar, lord Darsi, slišim njegove korake na stopnicah! . . .

— Grom in peklo! Jaz ga ne smem srečati! Kam naj bi se hitro skril, da me ne bi videl!

— Ničesar lažjega ni kakor to, odgovori komornik s smehom in potisne angležkega plemiča za neko črno zaveso, ki je zastlala veliko okno.

— Če pa bi slučajno moj nečak pogledal za zaveso, mu bom dejal, da sem se skrila, da bi ga prijetnejše presenetil! reče sir Penbrok tudi med smehom.

Še enkrat se je porogljivo nasmehnil in izginil za zaveso. In komaj je Vitor imel še toliko časa, da si je oblekel livrejo, potem pa so se odprla vrata in lord Darsi vstopi . . .

Dvojna uloga

Mladi angleški lord se je v zadnjem času nenavadno polepšal in pomladil. Izgledal je kakor človek, ki je našel popolno srečo in zadovoljnost.

Malo presenečen je obstal na pragu in dejal s smehljajem na ustnicah:

— Kakor vidim, sem te vznemiril, dragi Vitor? Izgleda, da si imel obisk!

Vitorju se je zdelo najpametnejše, da ničesar ne odgovori.

— Lahko si mislim, nadaljuje mladi lord, ki je prihajal Vitorju vedno bliže, gotovo kakšna majhna deklica, s katero si se nežno zabaval! Ne ugovarjaj, jaz vidim dve napolnjeni čaši na mizi! . . .

— Mylord, spregovori zdajci Vitor, priznati vam moram, da se čutim krivega, toda mylord bo dovolil, da pozna tudi sluga nežnejša čustva.

— Saj to popolnoma razumem, dragi Vitor, odgovori lord Darsi s smehom in potrka svojega nezvestega komornika zaupljivo po rami. Jaz ti to opraščam, dragi Vitor, in oprosti mi . . .

— Tukaj gre pa res vse narobe! si je mislil podli komornik na tihem. On me prosi oproščenja, namesto da bi jaz to storil! Ah, ko bi vedel, kdo je pri meni na obisku!

— Poglej tja, Vitor, zašepeče lord Vitorju, tam za debelo zaveso pri oknu se je nekaj zganilo! Ha, ha, ha, tja se je skrila mala? Ne boj se, ne bom dvignil zaves, pa tudi vsega skupaj bom ostal samo nekaj minut tukaj. Ali so prišla zame kakšna pisma? . . .

— Samo časopisi . . .

— Časopisi?! . . . Zares v zadnjem času sem že skoraj pozabil čitati. Prosim te, moj dragi Vitor, izroči ta le pisma na pošto!

— Mylord, lahko se popolnoma zanesete name! odgovori zdajalec in se spoštljivo prikloni.

— S tem so moji opravki v Rimu gotovi, Vitor, in minilo bo zopet osem dni, ko se bova videla, spregovori lord, ko je listal po časopisih. Pazi dobro na hišo! Ali pa morda potrebuješ denarja?

— Kmalu bom pri kraju s svojo blagajno, mylord!

— Tedaj vzemi ta ček in dvigni denar pri banki. Ta vsota bo več kakor dovolj za vse stroške, ki jih boš imel med tem časom!

Lord Darsi je izpolnil ček in ga izročil Vitorju.

— Sedaj pa zbogom, moj dragi prijatelj, bodi srečen tudi v prihodnje — kakor je srečen tvoj gospodar!

Po teh besedah je lord Darsi odšel iz sobe in zaprl vrata za seboj.

Istočasno pa se je razgrnila zavesa na oknu, izza nje pa plane sir Penbrok z bleščečimi očmi.

Bil je nenavadno razburjen.

— Za njim! je zaklical Vitorju.

— Za kom?

— Za lordom vendar. Mislim, da bi bilo dobro, če bi uporabila to priliko, da bi izvedela, kje se zadržuje! nadaljuje Anglež. To morava še danes izvedeti in če se nama to posreči, sva napravila v najinem delu velik napredek. Hitro za njim in morda boste izvedeli, kam je odšel.

— Ah, to je pa zares prekrasna misel, reče Vitor svojemu tovarišu, počakajte me tukaj, mislim, da se bom lahko kmalu vrnil z dobro vestjo.

Vitor si hitro ogrne plašč, si posadi na glavo klobuk, ki ga je imel najprej Anglež in plane iz sobe.

Na cesto je prispel baš v trenutku, ko je lord Darsi zavil za ogel. Po nekaterih sekundah je bil tudi Vitor na voglu in dobro je videl, kako si je lord najel izvoščka in se odpeljal.

Vitor ni kolebal več sedaj v takšnih dvomih, kakor pred nedavnim. Sedaj je bilo lahko zvedeti, kam se je lord odpeljal.

Načrt v njegovi glavi je bil že narejen.

Po nekaterih minutah se je vrnil Vitor v sobo, kjer ga je čakal sir John Penbrok.

— No? ga je vprašal sir Penbrok začudeno. Že nazaj? Gotovo niste mnogo izvedeli?

— Vse sem izvedel! odgovori Vitor mirno.

— Vse? . . . Kako je to mogoče — v teh kratkih minutah?!

— Popolnoma enostavno, odgovori lopovski sluga. Zapomnil sem si številko kočije, s katero se je odpeljal.

— To je izredno pametno, reče Anglez veselo. Vi boste torej

poiskali kočijaša, ki ga je odpeljal in prepričan sem, da bo za majhno napitnino povedal, kam je odpeljal lorda Harryja Darsija. Ko bova imela kočijaža, nama bo lahko izvedeti vse ostalo. Izvrstno, Vitor! Vi ste prekrasen človek in izredno uporabljiv! Na vas se bom lahko popolnoma zanesel! Za poplačanje manjših izdatkov vam dajem tisoč lir katerih ni treba poračunavati z menoj!

— Kam pa vam naj prinašam vesti o vsem, kar bom izvedel? vpraša Vitor.

Stanujem v hotelu Italijanski kralj, reče sir John Penbrok, toda mislim, da bi bilo najboljšje zame, če bi zgodaj zjutraj ali pa ob takšnem času hodil sem k vam, da se na lastne oči in ušesa o vsem prepričam! Ali lahko brez skrbi prihajam v to hišo, ne da bi koga srečal tu?

— Ostali služabniki, ki so tukaj, odgovori Vitor, so sami bebci, radi njih prihajate sem lahko brez skrbi, gospod!

— Dobro, tedaj bom prišel jutri ob tem času in nadejam se, da bom že kaj dobrega izvedel.

— Tudi jaz se nadejam, odgovori Vitor in spremi sira Penbroka iz sobe.

— Človek si lahko mnogo zasluži, če je pameten, se je smejal Vitor Garsi, nekadašnji državni pravdnik. Tisoč lir sem dobil od tega mičvrednega Angleža, štirikrat tolikšno vsoto, ki mi je potrebno za izdatke, ki jih bom imel tekom tega tedna. Res je, dvo-rezni nož sem, toda ta uloga je dobičkonosna.

Sedaj pa na delo, poiskati moram kočijaža, ki je vozil lorda Darsija — kajti zares bi rad zaslužil milijon lir, kakor mi jih je obljubil ta baron!

Naslednjega dne je prišel ob istem času sir John Penbrok v palačo svojega nečaka, ali boljše, na obisk k Vitorju, komorniku svojega nečaka.

Vitor Garsi ga je sprejel v elegantni obleki.

— Danes pa ste zares pravi gentleman, se je smejal sir John Penbrok, ko ga je pozdravil toda — ali ste izvedeli kaj o najini važni zadevi, dragi prijatelji?

— Vse sem izvedel! odgovori Vitor.

— Vse, ah to je važna stvar! Vi ste torej našli izvoščka, ki je odpeljal lorda Darsija?

— Sem!

— Ali je minilo dolgo, preden ste ga našli?

— Hitro sem ga našel, odgovoril komornik, toda minilo je precej dolgo, preden sem izvlekel iz njega vse, kar nama je potrebno, baron. Vso noč sem se klatil po krčmah in iskal kočijaža. Naposled sem našel številko 287!

— Ali ste govorili z njim?

— Sem! Za sto lir mi je pripovedoval o vsem do najmanjše podrobnosti, kar sem ga vprašal!

— Kam se je torej odpeljal moj nečak?

— V okolico Rima!

— Toda, Vitor, iz tega še ne moreva vedeti točno — kam?

— V gorovje Sabino! Tam se nahaja prekrasna vila, do katere pride človek v dveh urah.

— In v tej vili biva moj nečak?

— Da!

— Res?!

— Da, tam stanuje!

— Toda gotovo ne sam? . . .

— Ne! odgovori hitro Vitor. Nasprotno, tam stanuje z neko prekrasno mlado ženo . . .

— Kdo pa je ta žena?

— E, gospod, tega mi kočijaž ni mogel povedati, dejal mi je samo, da jo je videl na balkonu, ko je pozdravljala mladega lorda s svilnato žepno rutico, ko sta se pripeljala do vile. In kljub temu veljaj, kdo je ta lepa mlada dama, s katero živi tam . . .

— Ah! Kako to?! vzklikne baron.

— Jaz sklepam to iz samega imena vile . . .

— Kako pa se imenuje vila? vpraša hitro sir Penbrok.

— Imenuje se — vila Borgeze!

Sir John Penbrok se zdrzne.

— Vila Borgeze! . . . ponovi stari angleški plemič zamišljeno. To je prav gotovo vila, ki je nekoč pripadala znani kneževski obitelji Borgezev! Gotovo je to prav lepa vila, kakor je lepa tudi palača v Rimu, ki so jo nekoč posedovali Borgezi, gotovo je mojemu nečaku ugajala in jo je vzel v najem!

— Lord Darsi je vzel to vilo v najem iz popolnoma drugega razloga, odgovori Vitor pretkano, in dovolil si bom v nekaterih besedah navesti vam vzroke, ki so za naju izrednega pomena. Gotovo vam ni znano, da sta zadnja člana te rodbine umrla?! Knez Alberto Borgeze je imel hčerko, od katere pa se je moral ločiti, ko je bila še otrok pri petih letih. Pozneje jo je iskal, toda zaman. Deklica je preživela svojo mladost v kalabrijskih planinah

in ko je postala iz deklice mladenka, se je naselila v njeno srce ljubezen. Zaljubila se je v človeka, čigar ime je vaši svetlosti gotovo znano, kajti v razbojniškem življenju Italije je imelo važno ulogo . . .

— Ali govorite o Giuseppu Musolinu? vpraša Anglež.

— Da, o njem govorim! pritrdi Vitor. Giuseppo Musolino je bil človek, v katerega se je lepa princeza zaljubila in s katerim jo je poročil neki duhovnik.

— Ah, sedaj se spominjam, da sem to povest že nekoč čital v angleških časopisih, reče sir John Penbrok, toda smatral sem vse to za novinarsko senzacijo. Torej se je vse to v resnici pripetilo, kakor pravite, Vitor?

— Ta povest je popolnoma resnična, nadaljuje Vitor, kakor je resnica tudi to, da je lepa princeza Julija živela zelo srečno s svojim možem Giuseppom v samotnih razvalinah v gorovju Aspromonte, kjer mu je rodila tudi otroka, majhno deklico . . . Dali so ji materino ime in deklica se sedaj imenuje Julija . . .

— Julija Musolino! . . . reče sir John Penbrok presenečeno. Ha, ha, ha, ta deklica mi ni neznana. Nekoč sem že imel to čast, da sem se srečal z njo!

Vitor ni vedel, da je imel sir John Penbrok že opravka z Julijo Musolino v Parizu, ko je hotela dvigniti dedščino, ki ji jo je odkazal lord Darsi.

— To ime poznate gotovo iz časopisov? nadaljuje komornik Vitor. Ta Julija Musolino je sicer prekrasna deklica, ki bi z lahko očarala vsakega moškega in vtepala si je v glavo, da mora osvoboditi svojega očeta, ki je zaprt v Porti Langoni. Da bi to dosegla je zbrala krog sebe četo razbojnikov in stanuje po zgledu svojega očeta v kalabrijskih planinah. Tako pripovedujejo, toda jaz ne verjamem tega in prepričan sem, da se nahaja sedaj v boljši družbi . . .

— V boljši družbi? Kako naj si to razlagam? vpraša sir John Penbrok.

— Da, vaša svetlost, odgovori hitro Vitor, trdno sem prepričan, da živi ta Julija kot ljubica vašega nečaka z njim, morda pa celo kot poročena žena. Samo onadva bi utegnila živeti skupaj v vili Borgeze.

Penbrok stopi za korak nazaj, potem pa se od srca zasmije in reče:

— Tem boljše, moj dragi Vitor, tem boljše za naju oboja! To bi bila voda na našin mlin . . . Povejte mi, Vitor, kako ste prišli na

to misel, da je navezal moj nečak bižje odnošaje s to razbojniško deklino?

— Da jo ljubi, to vem prav dobro, odgovori Vitor. Da se je zavzemal zanjo in jo hotel osvoboditi, ko je bila v rokah policije, vem tudi gotovo.

V svoji nežnosti napram svoji ljubeči ženi ali ljubici, je najel ali pa morda celo kupil prekrasno vilo Borgeze, ki je bila last njenih prednikov, sicer pa pripada sedaj tudi ta vila Juliji.

— Vitor, vi ste pravi detektiv! reče sir John Penbrok navdušeno. Vi mislite tako dobro in tako logično, česar bi človek od komornika ne pričakoval. Sedaj morava zvedeti samo še to, če stanujeta Julija in moj nečak skupaj v vili.

— Ničesar lažjega ni kakor to, odgovori Vitor prekanjeno. Jaz sam bom odšel v vilo Borgeze in se na lastne oči prepričal, če sta tam lord in Julija.

— Izvrstno! reče sir John Penbrok, toda to morate storiti čimprej, moj dragi Vitor, kajti ne smeva se ustavljati ob malenkostih in z njimi izgubljati časa!

— To bom storil še danes, toda prej kakor jutri večer vas o svojem uspehu ne bom mogel obvestiti, baron!

— Dobro, tedaj bom jutri večer zopet prišel sem, reče sir John Penbrok. In če se bo uresničilo najino domnevanje, da se je moj nečak Darsi tako daleč ponižal — da živi skupaj z razbojniško deklino, morda pa je napravil celo to neumnost, da je vzel Julijo za svojo ženo — tedaj mi ne bo delalo posebnih preglavic, če ga bom hotel odpeljati v umobolnico, v kateri bo ostal potem vse svoje življenje!

Po tem razgovoru sta se razbojnika poslovila. Sir John Penbrok je odšel v svoj hotel, kjer je s slastjo obedoval — in že je gledal pred seboj uspehe svojega zločinskega dejanja in zdelo se mu je, da že sliši v svojem žepu prijetno zvenketanje lordovih milijonov.

Dom sreče in ljubezni

Vila Borgeze je bila najlepše poslopje tistega časa. V njej je bilo vse prav tako kakor tedaj, ko je prebival tu še knez Alberto Borgeze.

Isto pohištvo, iste preproge in slike ter vse ostalo iz davnih dni je še sedaj krasilo to vilo.

Tu je stari knez Alberto Borgeze preživel svojo mladost tudi starost, tu se je spominjal lepega življenja s svojo Karmen z ljubljenó ženo, spominjal se je tudi ljubkega otroškega glasa svoje hčerke, svojega angelja Julije, ki so mu jo ukradli.

Vila Borgeze je bila osamljena in najbližja hiša v bližini bila od nje oddaljena pol angleške milje. Prebivalci vile so bili lord Harry Darsi in njegova mlada in prekrasna žena Julija.

Sem je pripeljal lord Darsi svojo mlado ženo, ko se je z njo poročil v Kolibici puščavnika svetega Lorenca. Tu sta preživel prve dni svojega zakonskega življenja.

Bilo je pomladi, cvetje v vrtu je s svojim vonjem opajalo vzduh, drevje je zelenelo, pa tudi jezero je bilo sinje modro. Če bi bilo odvisno samo od lordove volje, ne bi on zapustil svoje vile niti za trenutek, niti za minuto. Toda mnogokrat je moral odhajati v Rim po opravkih, sprejemati pisma in časopise in sklepati o denarnih zadevah v svoji banki.

Silno nerad se je vselej ločil od svoje ljubljene Julije. Kadar pa je že moral odditi v Rim, je v velemestu tako hitro končal svoje opravke, da se je v razmeroma zelo kratkem času vrnil nazaj k svoji ženi.

In Julija?

Izgubljen ji je bil vsak trenutek, ko lorda ni bilo doma, ko ni mogla poslušati njegovega nežnega glasu in njegove lepe govorice. Julija je živela samo za lorda, mislila je, kar je on mislil, gledala je svet z njegovimi očmi, njeno srce pa je bilo samo zanj.

Srečna sta bila, tako nepopisno srečna, kakor se to le redko dogaja pri novoporočencih. Izmučena po dolгих borbah, koprnenju in neprilikah, sta bila sedaj toliko srečnejša in sta tem lepše uživala v miru.

Vila Borgeze je bila kakor ustvarjena za takšen ljubavi par in sedaj je zopet postala dom sreče in ljubezni.

Solnce se je že nagibalo k zatonu. Dnevna vročina je popustila, okna vile pa, ki so bila obrnjena proti jezeru, so bila odprta.

Tako sta lord Harry Darsi in Julija sedela nekega dne na velikem balkonu vile nad jezerom. Julija se je mudila s pogrnjanjem mize za večerjo, ona je bila kuharica in služkinja, kajti na Julijino željo ni jemal lord Darsi v svojo hišo nobenega sluga, niti kakšne služkinje za postrežbo.

— To bi najino srečo samo motilo, je govorila Julija ob takšnih prilikah lordu Darsiju. Ljubezen je tako nežno čustvo.

da ni treba, da bi se obregnil vanjo tudi en sam tuj pogled, stkana je iz najtanjše snovi, tako da bi ena sama tuja beseda zadostovala, da bi se razblinila.

Lord Darsi je sprva nasprotoval Julijini zahtevi, da bi sama vodila gospodinjstvo, naposled pa je popustil. Tako sta v veliki hiši živela popolnoma sama, toda kljub temu sta vladala povsod najlepši red in snaga.

In kako srečen je bil lord Darsi, ko je videl, da ga Julija sama opremi z vsem potrebnim. Zgodaj zjutraj je Julija vstajala, ko je lord Darsi še sladko spal in mu pripravljala zajutrek, obenem pa pospravljala.

Takšno ženo muž lahko ljubi, ne pa lenobo, ki čaka, da jo služkinja ob desetih ali pa ob enajstih vrže iz postelje. Takšnih žena se zakonski možje kmalu naveličajo, četudi so še tako bogati. Ko je vse to pripravila in prinesla svojemu možu na posteljo, se je veselila pohvale kakor majhen otrok. Bila je nad vse srečna, če je Harryju jed ugajala.

Tudi sedaj je lord Darsi Julijo občudoval, s kolikšno ljubeznijo in srečo mu je nalivala čaja in mu prinašala peciva.

— O, moja Julija, kakšna vzorna žena boš še ti postala! Ne, ne, ti nisi za to ustvarjena, da bi živela v razbojniški vojski, po svojih žilah se pretaka kri tvoje plemenite matere . . . — kajt ona bi bila tvojega ljubljeneža očeta gotovo osrečila, če bi se bil hotel odreči svobode v gozdu in začeti življenje, ki bi ga po njegovi genijalnosti dvignilo v izredno spoštovanega človeka!

Toda že v naslednjem trenutku je postalo Harryju žal, da je omenil Julijinega očeta. Julijine roke so se tako tresle, da je majhni krožnik, ki ga je držala komaj postavila na mizo. Njene oči so se napolnile s solzami in nenadoma se je zgrudila na stol ob svojem možu.

— Kaj ti je, draga Julija? jo vpraša lord presenečeno.

Julija pa se privije k njemu, se ga prime z obema rokama tako, kakor da bi se ne hotela nikdar več ločiti od njega.

— Kaj mi je? odgovori Julija z izpremenjenim glasom. No, moj dragi, ti vidiš prav dobro, kaj se dogaja v meni, pogostokrat čitaš moje misli in ravno te misli, ki so me nenadoma prevzele, te so ti ostale nezapažene?

— Govori moja draga Julija, in zagotavljam ti, da bom storil vse, da bi te tvoje solze čimprej in enkrat za vselej usahnile, da bi te zopet videl srečno in zadovoljno!

— Ah, moj Harry, reče Julija žalostno, jaz živim tukaj v sijaju

in razkošju v blagoslovu bogatstva in kulture. Sedaj sem najsrečnejša žena pod solncem, srečna radi tvoje ljubezni, moj Harry, toda med hladnimi zidovi Porte Longone ječi v največji bedi in obupu nesrečnež. Njega mučijo tam, niti eno edino noč ne privoščijo, da bi mirno spal in v temno noč odmevajo vzdih, ki prosijo osvobojenja in nihče jim ne odgovarja. Ta nesrečnež je moj oče, jaz pa sem hčerka, ki je pozabila na svojo dolžnost.

— Julija! krikne lord.

— Ne, ne, Harry, jaz vem najboljšo kako nehvaležna sem, pozabila sem na svojo dolžnost. Jaz ne smem biti srečna vse dotlej, dokler bo ležal moj nesrečni oče v zaporu v Porti Longoni, ne, gotovo ne, jaz ne morem biti srečna, dokler ne bo mojemu ubogemu očetu zasijalo solnec svobode...

— Poslušaj me, Julija, jo prekine lord Harry Darsi z drhtečim glasom, ko je zrl v njene solzne oči. Ti veš prav dobro, da je bila vedno moja dolžnost, da delam za osvobojenje tvojega ubogega in nesrečnega očeta. In jaz se nadejam, da se nama bo nekoč posrečilo, da osvobodiva tvojega očeta iz rok njegovih preganjalcev. Toda, pusti nama še osem dni sreče, moja draga Julija, ko pa bo minil ta čas, se bova z vso energijo lotila dela, izpolnitve velike naloge, ki sva jo prevzela.

— Ah, moj Harry, tako te ljubim, da bi moja ljubezen ne mogla postati večja, če pa bi se ti posrečilo, da osvobodiš mojega dragega očeta tedaj bi ne gledala več v tebi človeka, temveč Boga in spoštovala bi te kakor Boga...

— Jaz ti bom vedno samo ljubeči mož, ji odgovori lord z blagim glasom, toda tvojega očeta bova rešila. Če se strinjaš s tem, bova odšla čez osem dni v Porto Longono...

— Zakaj naj bi odlašala še celih osem dni? reče Julija. Ah, moj ljubljeni Harry, mar se ne bi mogla lotiti tega prevažnega dela že poprej?

— Ne, reciva, čez tri dni, draga moja, nadaljuje lord Darsi, toda trije dnevi morajo ostati, kajti najmanj toliko potrebujem, da se pripravi vse, kar je treba!

— Pripraviti moraš?

— Da, Julija.

— Kaj moraš pripraviti?

— Predvsem moram jutri oditi v Rim in ukazati svoji banki, da mi pripravi cel milijon lir. Nadejam se, da bova z enim milijonom lahko odprla težka vrata, ki zapirajo celico nesrečnemu Giuseppu Musolinu.

— Ah, kako veilkanske so žrtve, ki jih doprinašaš usodi radi mene! Toda, jaz jih rada od tebe sprejemam, ker vem, da kar storiš zame, ti prihaja od srca!

— Srčno rad storim zate vse pristavi lord, in če bi moral žrtvovati vse svoje premoženje za rešitev in osvobojenje tvojega očeta, si ne bi niti trenutek pomišljal. Sedaj pa se vrniva zopet v dom najine sreče in ljubezni.

In Julija se je zopet presrečna smejala, medtem ko ji je lord Darsi poljubljaj solze, ki so se kakor biseri svetile na njenih dolgih trepalnicah.

Starec s sivo brado

— Mila!... Ščetkic za zobe! Svinčnikov, knjižic, dežnikov, pisemskega papirja... Kupite, spoštovana gospoda, kupite tako poceni, kakor ne bi mogli kupiti na celem svetu...

— Kaj pa je to? reče lord Darsi s smehom, ko je pogledal čez ograjo balkona. Ha, ha, ha, spodaj stoji prodajalec...

— Po mojem mnenju je to prvi človek, ki ga vidim tukaj v najini prekrasni samoti, reče Julija in se zasmije. Počakaj, tudi jaz bi ga rada videla!

To je star človek, reče Julija sočotno, ko je videla krošnjarja. Poglej, Harry, njegova brada je že popolnoma siva! To je eden od tistih natovarjenih Židov, ki prepotujejo vso Italijo, da bi prodali svoje blago za nekaj lir...

— Dober večer, lepa mlada gospa! pozdravi stari trgovec Julijo, sname klobuk in se globoko prikloni. Ali potrebujete česar za toaleto? Ali ni lepa ta ščetka za zobe, lepa gospa? Ah, samo po sebi umevno, če ima kdo tako lepe zobe, kakor jih vidim pri mladi gospe, tedaj je ščetka nepotrebna...

— Ta vidi celo od spodaj tvoje zobe, Julija! pripomni lord veselo razposajen.

— No, jaz mislim, da sta gospod in gospa novoporočenca! je hreščal starec dalje.

— Uganili ste, starec, mu odgovori lord Darsi veselo, poročila sva se šele.

— Ah, medeni tedni, pristavi starec s sivo brado, to je prav lepo, jaz pa imam nekaj baš za novoporočence, nekaj prav lepega, kar je vredno posebnega priporočila!

— To je zares izreden gost! reče lord Darsi s smehom. In jaz mislim, Julija, da bi ga lahko pustila k nama!

— In bi mu dala kakšen prigrizek in dober požirek, pristavi Julija, to mu bo gotovo prijalo!

— Takoj ga bom pripeljal! odgovori lord Darsi in izgine z balkona.

In ni minilo dolgo, ko se je vrnil s starim Židom.

Starec je nosil velikanski svežanj najrazličnejših predmetov spredaj na prsih pa je visel zaboječek, napolnjen z najrazličnejšimi malenkostmi, ki jih je prodajal kmetom in bogatašem.

— Bog naj vas blagoslovi lepa, mlada gospa, pozdravi stari Žid in se prikloni skoraj do tal, ko je stopil na balkon. Bog, kako lepi s.e, kako pre-asni! Vam, milostljivi gospod bi lahko vsakdo čestital, da ste dobili tako izredno lepo gospo — takšne signore nisem zares videl že celih sedamnaajst let!

— Človek, opustite svoje poklone, mu reče Julija, sedite tukaj ter jejte in pijte — gotovo ste lačni!

— Pravični Bog, jaz naj bi sedel ter jedel in pil! se je čudil starec. To se staremu Samuelu še ni pripetilo, da bi ga takšna gospoda povabila, naj sede, ter mu celo ponudila jedi in pijače, čeprav se potikam že mnogo let po svetu in sem obhodil že vse pokrajine.

— Sveženj, ki ga nosite, je gotovo težek, tudi sveženj smete odložiti! mu reče lord.

— Hvala, milostljivi gospod!

Starec je sedel in začel jesti ter zalivati dobre požirke, ko pa se je nasitil, si je obrisal usta z rokavom in dejal:

— Sedaj pa izvolite k mojemu zaboju, da napravimo kakšno kupčijo! Tukaj v zaboju imam predmet, ki ga bi ravno v prihodnjih dneh lahko dobro uporabili!

— Kaj je to? vpraša lord.

— Ali uganete, kaj bi moglo to biti? Milostljivi gospod, tukaj je svilnata odeja, ki bi utegnila služiti za pokrivanje majhnega otroka ali pa otročje posteljice, kakor hočete...

Julija pordeči do ušes, mladi lord pa se ni mogel premagati, da se ne bi zasmejal.

— No, tako daleč pa še nismo, starec, reče lord s smehom, to da, kar še ni, se lahko zgodi, kajne da Julija?

— Ali sta gospod in gospa zares poročena? vpraša starec, ki je postrani meril lorda.

— Kaj hočete reči s tem, starec? vpraša lord. Mar ne stanujeva skupaj?

— No, mladi gospod mnogokrat stanuje z lepo damo, posebno če se imata rada.

— Ah, tega ni več pri nama, reče lord, ki je bil posebno dobro razpoložen in se zasmije. Midva sva zakonitim potom, pred duhovnikom naše cerkve poročena!

— Tem boljše, odgovori starec, tedaj pa lahko še celo kupite to svilnato odejo, saj stane samo dvajset lir in prisegam vam pri svoji dolgi sivi bradi, da ne bom pri tem zaslužil niti toliko, da bi...

— Tukaj imate trideset lir! reče lord Darsi in vrže na mizo tri zlatnike po deset lir. Odeja je najina. Kajneda, draga Julija, saj si zadovoljna s tem?

Julija samo prikima.

Stari Žid je napravil zares izredno kupčijo, kajti lord in Julija sta pokupila mnogo drobnarij, mila, parufmov, ščetk in podobnega...

Skoraj celo uro je ostal stari Žid na balkonu pri mlademu paru, potem pa je odšel, blagoslavljaajoč ju.

Lord Darsi ga je spremil čisto do glavnih vrat, ko pa sta bila že na pragu, je prišlo mlademu Angležu na misel, da ga prav za prav ne bi bilo treba spuščati v vilo. Doslej ni nihče vedel, da živi lord Harry Darsi v vili Borgeze z mlado ženo. Od tega starega Žida pa mu tako ni pretila nobena nevarnost, kajti s kom bi se utegnil zaplesti v pogovor o lordu Darsiju?

Vendar pa je slutil, da mora napram temu človeku napreči vse mere previdnosti, radi tega ga je na samih vratih zadržal in mu dejal:

— Poslušajte, starec, prosil bi vas, da v Rimu ne pripovedujete, da ste napravili tukaj dobro kupčijo!

— Moj Bog, čemu bi neki jaz pripovedoval komu o svojih kupčijah! ponovi ogorčeno stari Žid. Mar naj bi stvarjal sebi konkurenco, ko to ni prav nič potrebno? O, milostljivi gospod, name se lahko popolnoma zanesete, molčal bom o vsem, stari Samuel molči vedno o vsem kakor riba v vodi!

— Torej, starec, niti besede nikomur! reče lord Darsi in zaple za njim težka hrastova vrata.

Starec se je počasi odzibal od vile, ko pa je prišel v gozd je neverjetno pospešil svoje korake. In sedaj je stopal ponosno vzravnán, človek bi dejal, skoraj mladenaški, ne pa kakor prej, z opotekajočim in nesigurnim korakom kakor betežni starec.

Nenadoma pa stopi v gozdu predenj moški.

To je bil Vitor Garsi.

— No, rdeči Izak, mu reče nekdanji državni pravdnik, ali si izvedel kaj, s čemur bi se jaz lahko okoristil?

Starec je potegnil s svojega obraza dolgo sivo brado, potegnil si je tudi lasuljo z glave in prikazal se je rdeč obraz.

— Če sem zares kaj zvedel? odgovori Žid. No gospod, takoj boste vse izvedeli, kar sem videl in slišal v odlični hiši. Sprejeli so me prijazno, povabili so me, da sem sedel, dali so mi jedi in pijače in dobil sem trideset lir, od vas pa jih bom dobil še trideset, kajneda?

— Dobili jih boste, odgovori lopovski Vitor, toda samo tedaj, če mi boste odgovorili na vsa moja vprašanja, kakor zahtevam. Pojdiva malo v grmovje, da nama nihče ne bo prisluškoval!

Vitor Garsi je poslal tega trgovca v vilo Borgeze, da bi tam vohunil.

On sam se ni smel pokazati pred lorda ker se je bal, da bi ga mladi Anglež utegnil spoznati. Stari Žid je moral izvedeti, v kakšni družbi se nahaja mladi lord in kdo je mlada dama, s katero živi v samotni?

Starec je vse to izvedel.

— Kako se imenuje gospod, ki stanuje v prekrasni vili? — vpraša sedaj Vitor.

— Imenuje se lord Darsi.

— Kdo pa je lepa žena, ki sem jo odtod videl, ko je stala na balkonu?

— To je neka Julija. Jaz je ne poznam, toda pravim vam, dragi Vitor, da je silno lepa ta Julija, kaj takšnega še nisem srečal v svojem življenju, čeprav sem videl že marsikatero lepo gospo! In človek bi niti ne mogel zameriti lordu, da je vzel tako lepo in mlado ženo...

— Ženo? — spregovori Vitor porogljivo. Najbrž bo to samo njegova ljubica, rdeči Izak?

— Mislite, Vitor? Tudi jaz sem tako mislil v prvem trenutku toda mladi lord mi je popolnoma resno zagotovil, da je mlada dama njegova soproga in da ju je poročil duhovnik po vseh pravilih, ki jih predpisuje sveta cerkev...

— Torej je zares oženjen?!...

— Čisto gotovo, na to se lahko zanesete, gospod Vitor! odgovori krošnjar. Toda, povejte mi, lord Darsi je vendar vaš gospodar, vi pa vohunite za njim, to ni...

— Kaj vas to briga? zavpije Vitor ježno. Jaz vas bom za to usiugo dobro plačal in s tem je zadeva končana. Da pa ne bi mislili, da sem morda nezvest ali pa da nameravam kaj slabeg storiti...

riti svojemu gospodarju, vas bom obvestil za kaj gre. Moja velika skrb za svojega gospodarja, moja velika ljubezen in vdanost sta me prisilili, da sem vas poslal v vilo Borgeze, da bi zvedeli vso tajno, kajti tako mlad človek ne sme počenjati neumnosti, ki bi mu utegnile škodovati...

— Ha, ha, ha, popolnoma vas razumem, se je smejal rdečelas Izak, vi ste torej malo v skrbeh za svojega gospodarja. No, no, sicer pa me to kaj malo briga...

— Svojo dolžnost ste izpolnili, nadaljuje Vitor, tukaj imate trideset lir in molčite o vsem, kar sva tukaj govorila. Sedaj pa glejte, da čim prej izginite, midva se morava mahiniti po različnih poteh v Rim, kajti ni treba, da bi naju kdo videl, da hodiva skupaj — — — — —

Bilo je že pozno zvečer, ko so siru Johnu Penbroku v hotelu Italijanski kralj javili nekega gospoda.

Elegantno oblečen je stopil Vitor v sobo.

— Sedaj veva vse, kar potrebujeva! zašepeče Vitor angležskemu plemiču.

Anglež zapre vrata sobe.

— Lord Harry Darsi živi v vili Borgeze s svojo mlado soprogo, s katero ga je poročil neki duhovnik...

— S svojo soprogo? se začudi Anglež.

— Da, pritrdi Vitor. To je dejstvo in sicer z ono, na katero sem jaz mislil...

— Kdo je ona?

— Nihče drugi kakor — Julija, hčerka Giuseppa Musolina!

Ko je sir John Penbrok slišal te besede, si je zadovoljno trl roke.

— Izvrstno, dragi Vitor! je dejal naposled. Sedaj imava v rokah ves material, ki nama je potreben. Jaz nočem izgubljati niti trenutka, takoj bom odšel k ravnatelju policije, da bom napravil z njim sredi noči dobro kupčijo. Prepričan sem, da bo to kupčijo takoj sprejel.

— Kupčijo? se začudi Vitor.

— Da, kupčijo! odgovori stari Anglež. Le prepustite to meni, dragi Vitor, midva bova ubila sedaj dve muhi z enim udarcem. Policija išče že dolgo Julijo Musolino in sedaj jo bodo takoj aretirali in zaprli, da se bo lahko pokorila za svoje grehe. Za to pa mi mora policijski prefekt dati besedo, da bo dal lorda Darsija za nekaj časa aretirati ali pa boljše, zapreti v kakšno blaznico, kjer bo imel čas premišljevat o svoji usodi! To pa bo storila

policija toliko prej, kjer bo imela za Julijo dobro pričo. Zaslužili ste si milijon lir, dragi Vitor, in sedaj nama je treba napraviti samo še zadnji korak!

In ni minilo dolgo, ko je sedel sir John Penbrok v zaprti kočiji in se vozil proti ravnateljstvu policije.

Usluga za uslugo

Kavaliere Rosi, prefekt policije mesta Rima, se je vrnil po operni predstavi v svojo pisarno, kakor po navadi, da pregleda prispela pisma in izda potrebne naredbe.

Prefekt policije v velikem svetovnem mestu, kakršen je Rim, je imel vedno dovolj dela.

Nikdar ni smel zatisniti očesa, ne da bi vedel, da opravlja njegov stroj ki ga je imel na razpolago, vestno svojo službo. Ta stroj je moral neprenehoma in pravilno delovati, če ni hotel, da so se dogajale v postopanju neprijetnosti.

Kavaliere Rosi je bil človek pri petdesetih letih, že malo posivelih las, vendar pa živih oči.

Pod njegovim upravljanjem je napravila rimska policija dober korak k napredku in je bila moderno urejena. Ko še njega ni bilo v Rim, je bilo to mesto polno banditov in drugih sumljivih tipov, ki so ropali ljudi, posebno tujce in potnike.

Tujec, ki je prišel v Rim, se ni mogel braniti pred to sodrzo. Mnogokrat so ti banditi postajali celi razbojniki in marsikaterega tujca so oropali v Rimu pri belem dnevu.

V okolici Rima se je nahajalo zopet mnogo razbojnikov, posebno v gorovju Sabina in nikomur niso priporočali izletov v to okolico. Tujec, ki je slučajno zašel sem, se je rešil le z odkupnino, to se pravi — z veliko vsoto denarja.

Kavaliere Rosi se ni prav nič šalil, takoj se je lotil dela z vso energijo. In ni minilo dolgo, ko so bili vsi rimski zapori polni banditov in klatežev, da že ni bilo nikjer prostora za prisilno delavnico. V to hišo je spravljal bandite in jih držal v njih na delu po cela leta.

Istočasno pa je poskrbel Rosi, da so bile rimske ulice boljše razsvetlene, nočna policijska služba je bila uvedena, za straže, ki so se nahajale na vseh ulicah in na vseh prostorih, kjer je bilo gibanje malo živahnejše in ni minilo dolgo, ko je zaslovel Rim po svoji urejenosti kakor Pariz in London.

Za svoje plodonosno delo je bil Rosi večkrat odlikovan od italijanskega kralja pa tudi samo mesto Rim mu je pošiljalo zahvalnico za zahvalnico.

Ta večer bi bil moral Rosi zelo hitro oditi iz svoje pisarne. Pregledal je pošto, ukazal tajniku, kaj mu je storiti in ravno je hotel oditi, ko so mu javili, da želi neki Anglež govoriti z njim o jako nujni zadevi.

— Anglež! se začudi Rosi. Ah, ti ljudje ne dovole človeku, da bi se tudi samo za nekaj trenutkov odpočil.

Sir John Penbrok vstopi, se lahno prikloni in reče:

— Bodite tako ljubeznjivi, gospod ravnatelj, in mi dovolite nekaj besed med štirimi očmi!

— Oddaljite se prosim! reče prefekt svojemu tajniku in pogleda na uro, kar je pomenilo, da mu je čas odmerjen.

Sir John Penbrok pa mirno potegne iz žepa svojo denarnico, vzame iz nje nekaj dokumentov in jih položi na mizo pred prefekta ter reče:

— Prosim, preglejte najprej moje legitimacije in druge listine, gospod ravnatelj.

Prefekt je na hitro pregledal vse legitimacije in ko se je prepričal, da ima opravka z izredno odličnim gospodom, je postal malo prijaznejši.

— Kakor vidim, reče prefekt, ko je vrnil siru Penbroku njegove dokumente, mi je čast govoriti s sirom Johnom Penbrokom, članom slavne rodbine Darsijev?

— To popolnoma zadostuje, gospod, da me poznate, kajti med angleško aristokracijo me dobro poznajo, tam zavzemam eno višjih mest. Sedaj pa me poslušajte, gospod ravnatelj, kaj vam bom povedal!

— Če vam je po volji, sedite! reče prefekt Penbroku in se nasmehne.

Penbrok sede in nadaljuje:

— Vi morda mislite, gospod ravnatelj, da bi se tudi jaz rad radi česa pritožil, kako je to navada mojih rojakov? Toda ne! Tukaj gre prav za prav samo za italijansko notranjo zadevo, ki bo vas bolj zanimala, gospod ravnatelj, kakor pa mene, ki sem sicer tudi v nekoliko osebno prizadet!

— Vi povzročate, da postajam radoveden, gospod Penbrok!

— Povejte mi, gospod ravnatelj, ali bi se vam hotelo aretirati Julijo Musolino? vpraša Penbrok nenadoma.

Prefekt je osupnil pri teh besedah, ker ni kaj takšnega priča-

koval od tega odličnega tujca, vendar pa ni mogel razumeti, kaj naj bi to pomenilo.

— Julijo Musolino, sem dejal, hčerko Giuseppa Musolina, tistega bandita, ki je zaprt v Porti Longoni. Pripovedovali so mi, da je povzročila ta Julija italijanski policiji mnogo skrbi, da je bila že ujeta, da pa je pobegnila!

— O, gospod, vi hodite tukaj krog moje rane, ki me najbolj tišči! Da, Julija Musolino, bila je že v mojih rokah, toda pobegnila nam je na nezaslišan način . . .

— Moj dragi gospod ravnatelj, lahko jo imate zopet v svojih rokah in sicer takoj . . .

— Ali je to mogoče! vzklikne policijski ravnatelj. Ali pa bi mi vi mogli pomagati pri tem poslu, sir Penbrok, tuji ste v tej državi? . . .

— Morda se mi je ravno radi tega, ker sem popolnoma tuj v tej državi, posrečilo najti Julijo Musolino! odgovori Anglež. In jaz vam dajem častno besedo, gospod ravnatelj, da bo hčerka slovitnega razbojnika že jutri zjutraj v vaših rokah, če me boste hoteli ubogati . . .

— O, gospod, vi bi storili s tem rimski policiji velikansko uslugo! Bodite torej tako ljubeznjivi, sir Penbrok, in mi povejte vse kar veste! Ali mi morete izročiti Julijo, hčerko razbojnika Giuseppa Musolina?!

— Ničesar lažjega ni kakor to!

— Kdaj?

— Še nocoj!

— Kje se nahaja sedaj?

— V bližini Rima!

— Toda je vendar nemogoče!? Kaj so moji karabinjeri z vso previdnostjo preiskali celo okolico, detektivi so bili stalno na delu, toda brez uspeha!

— Popolnoma razumljivo je, da jo vaši ljudje niso mogli najti, saj njim se ni niti sanjalo, kje se ona sedaj skriva . . .

— Dober detektiv mora vse upoštevati, odgovori Rosi, vendar pa se lahko pripeti, da se izogne ravno tistega mesta, kjer se krivec nahaja! Prosim vas, sir John Penbrok, povejte mi mesto, kje se nahaja Julija Musolino? Zagotavljam vam, da bo ne minilo pol ure, ko bo ujeta. Vi molčite?

— Staviti vam moram pogoj! reče angležki plemič kakor da bi se obotavljal.

— In ta je? Morda mislite na nagrado, ki bi vam pripadala

kot takšnemu? Če je temu tako, tedaj bom z veseljem storil kar je obljubljeno!

— Vi me žalite, gospod ravnatelj! se zdrzne Anglež. Človek, ki je visokega položaja, kakor sem jaz, ne sme niti v sanjah pomisliti na kakšno nagrado! Mi, člani rodbine Darsi smo vajeni samo dajati, nikdar pa ne sprejemati!

— To sem prav za prav tudi mislil, odgovori prefekt, in zato se mi je zdelo čudno, da govorite o kakšnem pogoju.

Sir Penbrok je za nekaj trenutkov umolknil, potem pa je spregovoril:

— Jaz imam nečaka lord Harryja Darsija!

— Ah, tega poznam osebno! reče policijski prefekt. To se pravi, pred nekaterimi meseci sem bil z njim v družbi . . .

— Ah, dragi ravnatelj, ko bi vi vedeli, kakšne neprijetnosti mi je že povzročil ta nečak!

Ravnatelj se presenečeno zdrzne.

— Da vam dela neprijetnosti — tako pameten človek?

— Ah, on ni kriv, gospod ravnatelj, odgovori sir Penbrok, odkrito vam bom povedal, da je malo bolan, bojim se, da je postal umobolen . . .

Ravnatelj osupne.

— Tega nisem nikdar opazil!

— Morda, toda, spoštovani gospod ravnatelj, na svetu najdete ljudi z največjo inteligenco, ki pa so kljub temu umobolni! nadaljuje Anglež ki se je spretno pretvarjal. Slavni nemški filozof Nietzsche je napisal v umobolnici svoja najboljša dela, ki jih imamo od njega. Veliki iznajditelji so trpeli na umobolnosti, ko so še delali na svojih iznajdbah. Torej, inteligenca ne dokazuje ničesar, nasprotno, tu imate ravno dokaz, da gresta inteligenca in blaznost isto pot in da sta zvezani med seboj.

— Zares tako trdi Lombrozo, naš veliki italijanski učenjak, nadaljuje policijski prefekt, in mnogokrat sem imel priliko, da sem se prepričal, da je ta trditev popolnoma osnovana. Mnogo je zločincev, ki so genijalni ljudje in če ne bi bili zašli na pot zločina, bi imelo človeštvo od njih mnogo koristi!

— Moj dragi nečak ni nikakršen zločinec, toda — blaznež, ki ni odgovoren za svoja dejanja, ki jih stori. Radi tega se nadam, da boste mojemu nečaku oprostili!

— Ali pa je sploh storil kaj, kar je po zakonu prepovedano? vpraša policijski prefekt.

— Ponavljam še enkrat, lord Darsi je popolnoma blazen, od-

govori sir John Penbrok s takšno odločnostjo, da ravnatelj policije ni mogel dvomiti o resničnosti njegovih besed. In čeprav nisem mogel doslej postopati z njim kakor s človekom, ki je blazen, me njegovo poslednje dejanje sili k temu! Kajti pomislite samo, dragi gospod ravnatelj, moj nečak lord Darsi, mnogokratni milijonar in agležki per, človek, ki zavzima v Veliki Britaniji enega najuglednejših položajev, je . . . O, oprostite mi, velespoštovani gospod, žalost mi ne da govoriti — to je strašno . . . da, zares strašno!

Penbrok vzame žepno rutico iz žepa in si jo pritisne na oči kakor da bi si hotel obrisati solze, ki jih sploh ni bilo!

— Pomirite se malo, spoštovani baron, mu reče ravnatelj. Povejte mi, kaj je storil vaš nečak? Stvar bi lahko mnogo blažje sodil, sicer pa umobolnih ne pošiljamo v ječe, temveč v najboljše umobolnice!

— Lord Darsi tudi zares ni za v ječo! mu vpade hitro sir Penbrok v besedo. Res je kar pravite, on je za v blaznico! V kakšno umobolnico ga moramo izročiti, kajti on ne sme več storiti ničesar, kar bi sramotilo njegovo rodbino, kakor je to delal do sedaj!

— Sramotil?! . . . vpraša policijski ravnatelj. Kako, mar je lord koga sramotil?

— Mar ni to največja sramota, ki jo je mogel povzročiti svoji veleugledni rodbini ta, da se je on — lord Harry Darsi — poročil z Julijo Musolino?

Ko je policijski ravnatelj slišal te besede, je planil s stola, toda v naslednjem trenutku je zopet sedel.

— To? . . . To je storil lord Darsi?! . . . je naposled policijski prefekt s čudenjem spregovoril.

— Da, to, pritrди sir Penbrok. Tudi jaz sem se najprej čudil, ko sem to slišal in nisem mogel verjeti, da bi se to utegnilo zares pripetiti! Toda že čez nekaj trenutkov se boste lahko sami prepričali o tem! Hčerka Giuseppa Musolina ni samo njegova ljubica, kar bi človek navsezadnje lahko mislil, ne, on se je poročil z njo. Našel se je malovredni duhovnik, ki ju je poročil . . . Mene strese, če samo pomislim na to — Julija Musolino, moja nečakinja? . . . Hčerka zloglasnega razbojnika — lady Darsi!

Stari lopov se je tako spretno pretvarjal, da je imel policijski prefekt dovolj posla, da ga je pomiril.

— Pomirite se, gospod baron, mu je prigovarjal ravnatelj in položil roko na njegovo ramo, vidim, da vaš je zadela nepopisna

nesreča, vašega nečaka lorda Darsija bi človek prej lahko obžaloval kakor pa obsojal . . .

Anglež vzdahne.

— Da, zares je vreden obžalovanja, kajti nasvetov zdravnikov ni hotel poslušati! Zdravniki so mu priporočali, naj odide v enega svojih nešteti gradov in si tam pomiri svoje živce, on pa jih ni hotel ubogati, temveč se je potikal po svetu, iz države v državo je potoval in tako je naletel na to razbojniško dekle, ki ga je ujelo v svoje mreže!

— Za to se bo Julija Musolino kesala! vzdikne ravnatelj Rosi. Zagotavljam vam, gospod baron, da se ne bo več tako lahko rešila, ko jo bomo enkrat ujeli!

— Oprostite, gospod ravnatelj, reče Penbrok, jaz sem, kar se tega tiče, lajik, vi pa ste strokovnjak, toda jaz mislim, da to ne bo šlo tako lahko kakor si vi to predstavljate! Ali hočete takoj aretirati Julijo in jo odtrgati od mojega nečaka? Z njegovo ženitvijo je postala Julija Angležinja in ne bi bilo izključeno, da bi se zanjo zavzel angleški konzul . . .

— Julija Musolino je predvsem zločinec, kajti ona je poglavar razbojniške tolpe, ga prekine policijski ravnatelj. Pregrešila se je proti italijanskim zakonom in ne bomo tako nespametni, da bi dovolili, da nam bo pobegnila!

— Oprostite, gospod ravnatelj, toda pri vsem tem bi utegnili imeti neprilike s angleško vlado, ki svoje podanike v tujih državah ščiti kakor malokatera druga država. Sicer pa obstoja način, ko bi Julijo lahko brez odpora aretirali.

— Če mi poveste ta način, vam bom res od srca hvaležen! reče ravnatelj Rosi.

— Popolnoma enostavno, spoštovani gospod ravnatelj! Najprej je treba mojega nečaka lorda Harryja Darsija proglasiti za umobolnega in ga zapreti v katero umobolnico, potem pa Julijo lahko brez vsega aretirate. Pozneje bo lahko dokazati, da je bil lord Darsi že blazen, ko je sklenil zakon z Julijo Musolino in da je bil ta zakon neveljaven ter da ni bila Julija Musolino nikdar lady Darsi, temveč da je ostala kot hčerka Giuseppa Musolina Italijanka . . .

— Razumem, dobro, kaj hočete, moj gospod, reče ravnatelj policije in se nasmehne. Govoriva popolnoma odkritosrčno in brez ovinkov! . . . Vi ne želite ničesar drugega, kakor da proglasijo lorda Harryja Darsija za blaznega. Zato je potrebno, da postane lord Darsi zares umobolen in da se ga pošlje v blaznico.

— Moj nečak je v resnici umobolen! reče sir John Penbrok. Mar bi on kot angležki per in lord napravil takšno neumnost, če bi ne bil blazen!

— Tako mislim tudi jaz, gospod baron, ali pa — tako mora človek to vzeti, odgovori policijski ravnatelj. Navsezadnje pa, ljubezen je že marsikaterega mladega človeka pripravila k takšnim korakom, ki bi jih človek ne mogel nikdar opravičiti!

— Tedaj so bili vsi ti ljudje slaboumni, če so počenjali takšne neumnosti radi ljubezni, tega pa trezno misleči človek nikakor ne more dovoliti pripomni sir John Penbrok divje. In radi tega, moj dragi ravnatelj, mi dajte pismeno dovoljenje, da svojega nečaka lahko odpremim v blaznico in tam skrbim zanj, dokler ne bo okreval.

Policijski ravnatelj je premišljeval.

— Mi živimo v državi, spoštovani gospod baron, odgovori prefekt, v kateri ne morete poslati človeka v umobolnico brez razloga. Zato potrebujem zdravniško izpričevalo.

— To bom priskrbel jaz, reče John Penbrok, in zagotavljam vam, gospod, da bo vse to v najkrajšem času opravljeno. Za uslugo pa, ki jo vam bom storil, zahtevam od vas samo pismeno dovoljenje, listino, s katero pomočjo bom lahko predal svojega nečaka v blaznico...

— Dobro. To listino vam bom takoj izdal!

Ravnatelj Rosi je sedel k svoji pisalni mizi in izpolnil neko listino, preden pa se je podpisal, je vprašal Penbroka:

— Toda vi mi še niste povedali, kje se nahaja Julija, da bi jo lahko aretirali?

— V vili Borgeze! odgovori John Penbrok.

— V vili Borgeze!?... S kakšno pravico stanuje vaš nečak v tej prekrasni vili?

— Kupil jo je.

— To prodajo je moral odobriti tajnik Lotrino, reče prefekt, kajti kolikor mi je znano, je on razpolagal v zadnjem času s to vilo! Sicer pa se lahko o tem po telefonu informiram!

In Kavalieri Rosi stopi k telefonu in zahteva zvezo s pisarjem Lotrinom.

Po krajšem pogovoru pa se je vrnil in dejal:

— Res je! Lord Harry Darsi je kupil prekrasno vilo od pisarja Lotrina in ta vila je sedaj njegova last!

— Znorel je! krikne John Penbrok divje. Dati toliko denarja za navadno razbojniško deklino!

— No, no, to še ni takšna nesreča, kajti je veliko vredna, ker

hrani mnogo dragocenosti in bi se hitro našel kupec, ki bi morda še več ponudil zanjo! odgovori ravnatelj Rosi. Sedaj pa vam dajem zaželeno pismo, s katerim boste lorda Harryja Darsija takoj lahko predali v zavod za umobolne!

— Hvala! vzklikne Penbrok, ne da bi pri tem pokazal nepopisno veselje, ki ga je prevzelo in spravi listino v žep. Sedaj pa, gospod ravnatelj, bi bilo po mojem mnenju zelo dobro, če bi se sporazumela o načinu aretacije. Kedaj mislite aretirati zločinko?

— Po mojem mnenju bi bilo najboljša če bi zaljubljeni par zalotili še v postelji, reče policijski ravnatelj. Mislim, da bi bila to najprimernejša ura, kajti ljudje, ki so brez toalete so kakor brez obrambe!

— Kar se tega tiče imate popolnoma prav, reče odlični Anglež, kajti moj zblaznjeni nečak bi se utegnil braniti in na ta način bi bilo življenje vaših uradnikov v nevarnosti.

— Odlično! Torej aretacija se bo izvršila jutri zjutraj med peto in šesto uro! Moji ljudje bodo neslišno odšli v vilo Borgeze, toda biti moramo silno previdni in radi tega bom jaz sam prisostvoval aretaciji!

— Izvrstno! reče sir John Penbrok, ki si je zadovoljno trl roke. Samo prosim vas, spoštovani gospod ravnatelj, da nikomur ničesar ne omenite o tem, da bodo mojega nečaka odpremili v blaznico. Njemu ni treba o tem ničesar vedeti, nadejam se, da bo to itak še dovolj zgodaj zvedel. Moj nečak bi si utegnil storiti kaj žalega, vi pa me boste razumeli, gospod ravnatelj, da se jaz bojim za življenje svojega nečaka!

— To popolnoma razumem — kajti ni vsakdo tako srečen, da ima tako dobrega in skrbčevega strica! Dovolite mi, gospod baron, da vam stisnem roko in se vam zahvalim za dobroto, da ste mi storili takšno uslugo ter ste mi pomagali izročiti Julijo Musolino sodišču. Za to uslugo vam bom storil protiuslugo, rešil bom vašega nečaka lorda Harryja Darsija.

— Torej med peto in šesto uro! ponovi Penbrok. Tudi jaz si bom dovolil prisostvovati aretaciji.

— Lahko se udeležite pohoda z menoj in z mojimi ljudmi, toda najpozneje morate biti tukaj do štirih. Peljali se boste lahko do tja v moji kočiji!

— Točno ob štirih bom tukaj! odgovori Penbrok. Torej na svidenje, gospod ravnatelj!

Policijski ravnatelj je spremil uglednega Angleža do vrat in se tu od njega najljubeznivejše poslovil.

Ravnatelj policije pa ni niti slutil, da ga je ugledni Anglež izpremenil v svojo igračko, v sužnja svoje volje z namenom da bi izvršil zločin nad dvema mladimi bitji...

Opozarjanje na dolžnost

Tam daleč sredi gorovja Sabine, kjer se nahajajo največji prepadi in kipijo ogromne stene najstrmejše proti nebu, kjer je drevje popolnoma podivjalo in ostarelo ter izgubilo svoje prvotne oblike, kjer vlada svečana gozdna tišina — so tistega večera, ko se je sir John Penbrok dogovarjal s šefom rimske policije Rosijem, sedel Julijini tovariši pod starim drevesom, potrti — brez sreče.

Zakurili so ogenj pod strmo steno in pripravljali večerjo. Svoje orožje, ki so ga sicer vedno nosili s seboj, je bilo v neredu naslonjeno na steno.

Vsi so molčali in premišljevali.

Naposled pa se zgane majhen človek z razmeroma veliko glavo, vzame iz žepa srebrno uro, pogleda nanjo in reče svojim tovarišem s slabim glasom:

— Jaz mislim, da je že čas! Pripravimo se na pot, dragi prijatelji, na pot, ki bo odločala o vsej naši bodočnosti, o bodočnosti vsakega posameznika!

— A, kako malo mi je mar za svojo usodo, pristavi drugi prav tako žalostno. Prav malo mi je mar, kaj se bo zgodilo z menoj! Toda tukaj gre za usodo človeka, ki ga vsi ljubimo in spoštujemo, ki pa nikakor ne sme ostati v strašni ječi, v kateri ječi že nekaj let!

— Če je njegova hčerka pozabila na njegovo strašno usodo, mora vsaj vedeti, da imā še nekaj zvestih tovarišev in prijateljev na svetu, toda najprej moramo videti, kaj lahko storimo zanj, kajti tako ne smemo dalje viseti v negotovosti!

Prepričati se moramo, če je hčerka Giuseppa Musolina zares pozabila na svojo dolžnost in s tem zavrgla sveto nalogo, katero je obljubila izpolniti. Prepričati se moramo, če namerava ostati zvesta prisegi zvestobe, ki nam jo je položila. Če jo namerava prelomiti ali pa če jo je že prelomila bomo vsaj vedeli, kaj nam je storiti, pa se ne bomo kar tako potikali po svetu, lotili se bomo dela, pa naj izpade kakor luče. Prizadevali si bomo, da bi rešili našega kapetana Giuseppa Musolina, ki ga sovražniki mučijo v strašni ječi...

— Ne govori tako, Peter, mu odgovori pritlikavec Timbal, za enkrat nimamo še nobenega vzroka, da bi dvomili o dobrih name-nih naše Julije . . .

— Jaz sem Timbalovega mnenja! se je oglasil zdajci mlad moški, na čigar obrazu je bilo videti, da ni dolgo tega, ko je vstal iz postelje po prestani bolezni. Prepričan sem, da Julija ne bo pozabila zvestobo, ki nam jo je prisegla —kdo ve, kaj se ji je pri-petilo, da se nam toliko časa ne javi!

In petero članov Julijine družine je sedelo krog ognja ter ugibalo, kaj se je pripetilo njih gospodarici.

To so bili pritlikavec Timbal, slikar Alfred, Peter Gavran, Goreči menih in Rdeči Krispino.

Ob priliki tistega ponesrečenega pohoda v Balzanovo hišo je slikar Alfred spremljal Julijo. Ko so Julijo ujel se je slikarju po-srečilo da je rano prebolel in ozdravel.

— Uganka je, zares je prava uganka, je mrmral Peter Gavran, kaj se je pripetilo naši Juliji. Nikdar bi se mi ne bilo nitj sanjalo, da bo ona tako postopala z nami! Iz pisma, ki nam ga je poslala, ne more človek . . .

— No, ali ne misliš, moj dragi Peter, ga prekine pritlikavec Timbal, če ne razumeš tega pisma, tedaj si samo dokazal, da nisi bil nikdar v življenju zaljubljen in da ne znaš čitati med vrstami kakor znam to jaz!

— Ali hočeš reči s tem, Timbal, spregovori sedaj tudi slikar Alfred, da se je Julija ločila od nas, ker je bilo njeno srce naklo-njeno nekemu drugemu!

— Da, odgovori pritlikavec. Iz pisma, ki sem ga dobil, jasno vidim, da je Julija nepopisno srečna in sicer srečna — radi lju-bezni! Sicer pa vam bom to pismo še enkrat prečital, tukaj ga imam, na svojih prsih ga nosim! Poslušajte torej, kaj nam piše, potem pa se bomo odločili!

Pritlikavec Timbal vzame pismo, se približa ognju, da bi boljše videl in začne čitati:

»Dragi prijatelji!

Ko boste prejeli to pismo, boste po večini mnenja, da vašega kapetana ni več med živimi, kajti časopisi so marsikaj pisali o menih, kar bi vas moglo privedi na misel, da sem kje našla smrt. Toda k sreči se to ni zgodilo. Morda pa ste mislili, da tičim v kakšnem zaporu. Res je, že sem bila na poti v kaz-nilnico, toda — samo nebo me je obvarovalo in me rešilo iz rok mučiteljev. Zavidajte mi, dragi prijatelji, kajti jaz sem

srečna, tako srečna, da se nisem nikdar nadjala takšne sreče. Morda se vam bo zdelo čudno, da se ne vrnem k vam? Morda mislite da sem pozabila na prisego, ki sem vam jo položila, da ne mislim več na svojega nesrečnega očeta, radi katerega smo se vsi zbrali, da ne mislim na vas, katerim sem prisegla, da jim bom ostala zvesta do svojega poslednjega vzdihljaja!

Moji dragi prijatelji in tovariši, zvesta sem vam, toda v tem trenutku vam ne morem in ne smem dokazati te svoje zvestobe, čeprav bi srčno rada to storila. Imenujte me lahko-mislno, prezirajte me, prekolnite me, toda pustiti mi morate še nekaj čas, potem pa se bo vse pojasnilo! Tedaj bo napočil zopet čas, ko bom stopila med vas in vas poklicala, da končamo veliko delo, katerega smo obljubili izvršiti! Saj veste, kaj mislim!

Toda naj vam priznam pravo resnico: zadnje štiri tedne sem res mislila prav za prav samo na sebe. Morda sem egoist — toda v prsih vsakega človeka se krije čuvstvo, ki izbruhne in ki ostane zmagovalec na človekom. Ne bojte se, moji dragi prijatelji, jaz sem srečna in dobro spravljena! Kmalu boste dobili od mene vest, ki vas bo silno presenetila, ki pa bo brez dvoma izzvala pri vas vseh veliko veselje. Dotle ostanite mirno in potrpežljivo v Musolinovi votlini, in skrbite, da vas policija ne bo opazila! Še enkrat, prijatelji, vrnila se bom k vam, toda ne smem vam označiti časa. Morda se bo to zgodilo prav kmalu — morda pa bo dotlej minil še cel mesec, vendar pa bom prišla, — prišla bom čisto gotovo! Vem, vsi me tako ljubite, kakor ljubim jaz vas in ne boste mi zavidali zato, da sem srečna!

Pozdravljeni! Čakajte na trenutek, ko bo zopet z vami — vaša

Julija Musolino.

— No, kaj sklepamo lahko iz tega pisma? ponovi pritlikavec Timbal, zloži pismo in ga spravi v žep. Samo eno je gotovo, to pa je, da je Julija — naš kapetan — zaljubljena do blaznosti in da živi nekje z nekim moškim, od katerega se ne bo ali pa od katerega se ne more ločiti. Toda, bratje, zvedeli smo, kje se skriva pred velikim svetom, pred nami in pred zavidno usodo; dobro smo vohunili in videli smo jo, ko je stala na balkonu prekrasne vile Borgeze. Po njenem nastopu bi človek zares sklepal, da je ona gospodarica te vile in če bi človek lahko sklepal po tisti pre-

krasni svilnati toaleti, bi dejal, da se ji godi izvrstno. Toda naj bo kakorkoli, nas pet, ki smo odšli, da bi poiskali Julijo in da jo opozorimo na dolžnost ki jo je pod prisego dolžna izpolniti, moramo še nocojšnjo noč stopiti pred njo.

Vprašali jo bomo, če more njena vest kot vest hčerke Musolinove mirno prenašati ves sijaj in bogatstvo, s katerim je obdana, medtem ko ječi njen nesrečni oče v strašni temnici Porte Longone in zaman pričakuje osvobojenja?

— Ona nam mora odgovoriti, spregovori tudi Goreči menih. Ko bo jutri solnce znova pozlatilo vrhove gora, ne bomo vsaj živel v tej strašni negotovosti.

— Toda čemu bi si dalje pomišljali, vzklikne Peter Gavran in vstane. Potrkali bomo na vrata vile in gotovo nam jih bodo odprli. Vila je popolnoma osamljena in kolikor vem iz informacij, ne stane v njej nobeno služabništvo. Julija nam bo takoj odprla, ko bo slišala, da smo mi tisti, ki bi radi vstopili!

— Naprej torej, dragi tovariši! vzklikne pritlikavec Timbal. Naprej v vilo Borgeze!

Razbojniki so pogasili ogenj.

Vzeli so puške in se odpravili na pot. Ni jim bilo treba dolgo hoditi, ko se je že pokazala vila Borgeze.

— Zares je čudno, je šepetal pritlikavec Timbal slikarju Alfredu, da stane ravno v vili Borgeze! Tam so, kolikor mi je znano, stanovali njeni predniki, tu je stanoval njen ded in kako je mogla prispeti sedaj tudi Julija sem? . . .

— Da, da, neka tajna je skrita v tem, odgovori lepi in šasiti slikar malo v zadregi. Jaz zares nisem radoveden, toda vem prav dobro, kdo nam bo prišel odpirat vrata! Julija ljubi nekega moža in zanos, ki jo je prevzel, ji ni dal, da bi se vrnila.

— Ubogi mladenič, si je mislil pritlikavec Timbal, ko je vodil pod pazuo mladega slikarja, prav dobro vem, da si jo tudi ti nekoč ljubil — in še kako ljubil.

Glasno pa odgovori:

— Toda dragi prijatelj, človek ji ne more zameriti, če je dala svoje srce kakšnemu moškemu. Saj ona je mlada in še jaz, ki sem razmeroma star, razumem to!

Slikar vzdahne, potem pa spregovori polglasno:

— Ah, kako srečen bi bil sedaj, če bi ne vstal nikdar z bojniške postelje! Kako bi si sedaj želel, da bi me bila tedaj krogla lopovskega Balzana zadela v kateri važnejši organ in da bi me bila uničila za vedno! Toda ti dragi Timbal, si me rešil s svojim pre-

vijanjem, zdravili in z nego! Vendar pa bi bilo zame tisočkrat boljše, da bi bil tedaj zatisnil oči in jih nikdar več odprl!

— Ti si pa zares velik melanholik, slikar! mu reče pritlikavec Timbal. Nadejam se, da se bodo tvoje oči zopet začele svetiti, prebolel boš to! Ah, dragi slikar, lep si in zastaven, marsikatero srce bo še utripalo koprnjenja po tebi, toda tišje, prispeli smo že do vile Borgeze!

— Kaj sedaj? reče Peter in pogleda Timbala.

— Popolnoma enostavno, odgovori Timbal. Prosili bomo, naj nas puste vstopiti!

In pritlikavec je dvignil svojo puško in udaril s kopitom trikrat ob vrata.

— To bosta gotovo slišala, reče Krispino Gorečemu menihu. Takšen udarec bi moral zbuditi tudi mrtve.

— Pogledjte, tisto okno tam se je že razsvetlilo! vzklikne menih. Korake slišim . . . mislim, da prihajajo! . . .

— Kdo je tu? se je istočasno oglasil moški glas.

— Moški! reče slikar Timbalu. Torej živi ona v resnici s kom pod isto streho! . . .

— To mora biti zares plemenit človek, odgovori pritlikavec Timbal slikarju, da ga Julija odlikuje s častjo, da sme biti njen mož ali pa njen ljubimec. Toda, otroci, pustite me, naj govorim v imenu nas vseh!

Tovariši so mu pritrdili.

— Kdo je to? se je oglasil ponovno moški glas za vrati. Kdo nas budi ponoči iz spanja?

— Ljudje, ki so prišli sem, da bi videli Julijo, svojega kaptana! odgovori pritlikavec Timbal z odločnim glasom. Ljudje smo, ki imajo pravico, da v vsakem trenutku stopijo pred njo, da jo vidijo in govorijo z njo!

Nekaj časa je bilo vse tiho. Potem pa se moški za vrati zopet oglasi.

— Pa kdo so ti ljudje?

— Poslušajte vendar, menda vam mi ne bomo svojih imen klicali skozi zaprta vrata! vzklikne Timbal. To ne gre kar tako, kakor si vi to predstavljate, toda če imate dober pomin, tedaj ponosite naša imena Juliji, o kateri smo prepričani, da stanuje v tej hiši in bo hitro prihitela k nam, da bi nas videla in pozdravila. Recite ji, da stojijo njeni tovariši iz kalabrijskih planin pred vrati in sicer: pritlikavec Timbal, slikar Alfred, Peter Gavran, Goreči

menih in Krispino, ti vsi so prišli, da bi videla svojo gospodarico in jo pozdravili!

Zopet molk.

— Vi ste prišli, da bi govorili z mojo drago Julijo? je vprašal zopet moški glas za vrati.

Julijini tovariši pa gotovo niso slišali tega vprašanja, ker niso ničesar odgovorili. Še nekaj trenutkov je počakal človek za vrati, potem pa je zaklical:

— Počakajte malo!

In ni minila niti minuta, ko so se vrata odprla in slaba svetloba je padala na prišlece.

Svetloba je prihajala od svetiljke, ki jo je držal v svoji roki visok mlad moški le napol oblečen.

— Vstopite, prosim reče lord Darsi prišlecem, mi vemo, da se nam ni treba pred vami ničesar bati . . . Julija bo čez nekaj trenutkov pri vas, silno se že veseli, da vas bo lahko pozdravila!

— Pri svetem Petru, mojem zaščitniku! vzklikne Peter Gavrán, ko je pogledal gospodarja hiše. Ta obraz sem že nekje vide!! Ali niste vi lord Harry Darsi?

— Da, jaz sem lord Darsi, odgovori stanovalec vile Borgeze z blagim glasom, in jaz vas pozdravljam in vam kličem: »Dobro došli v moji hiši!« Vi ste prijatelji moje Julije, moje ljubljene soproge in kot takšni lahko popolnoma mirno prestopite prag te hiše in ostali boste pri meni tako dolgo, dokler vam bo to uga-jalo — kajti jaz vas pozdravljam kot svoje goste!

In ko jim je lord ponudil roko, so mu vsi ponudili svoje des-nice in povedali vsak svoje ime.

— Vse vas že zdavnaj prav dobro poznam, reče lord Harry Darsi in se nasmehne. Julija vas je tolikokrat omenjala, tolikokrat mi je pripovedovala o vas, da vas vse prav dobro poznam, ne da bi bil kedaj v vaši družbi. Pojdite sedaj, da vas odpeljam v gornje nadstropje, vendar pa mi dovolite, da zaprem hišna vrata, da nas ne bi kdo presenetil.

Previdno je zaklenil lord Harry Darsi vrata, potem pa so se napotili vsi po stopnicah navzgor.

Svetloba je padala s svetiljke na dragoceno pohištvo. Zdajci pa odpre lord Darsi vrata neke velike sobe in povabi vse goste naj vstopijo.

— Sedite, prijatelji, Julija bo takoj prišla! povabi lord pri-jazno svoje nočne goste.

— Mylord, reče pritlikavec Timbal in stopi k lordu. Malo

prej ste govorili o Juliji Musolino kot svoji mladi ženi — ali je to resnica?

— Vse to vam bo sama povedala, odgovori lord s smehom. Ah, tu je že . . .

Svilnata zavesa se je razgrnila in v svilnato jutranjo obleko oblečena stopi Julija y sobo. Njena lica so bila malo rdečkasta, kakor da bi nekdo dahnil vanja, njene oči so se bleščale in bila je tako lepa, kakor je tovariši niso prej še nikoli videli. Z globokim spoštovanjem so gledali to nenavadno lepoto in niso mogli odtrgati svojih pogledov z nje.

— Dobro mi došli! je vzklikala Julija in prihitela med svoje tovariše, objemala je bradate moške in jim stiskala roke. Tako, vi ste me torej našli, moji dragi prijatelji! Ah, kajneda, saj se ne jezite, da sem vas zapustila za toliko časa, da sem za tako dolgo odšla od vas?

— Ti si nas vse zapustila v strašni negotovosti, Julija, hčerka Giuseppa Musolina, odgovori pritlikavec Timbal s krepkim glasom. Nismo vedeli, kaj je s teboj, ker nismo imeli niti pojma, če si še živa ali pa se ti je pripetila kakšna nesreča. Vendar pa ne bi mogli verjeti, da bi mogla prelomiti prisego, veliko in sveto prisego, ki si jo položila, svete besede, ki jih je spregovoril sleherni med nami!

— Velika uganka, radi česa sem ostala toliko časa odsotna, bo hitro rešena, odgovori Julija.

Pri teh besedah je stopila lepa žena k svojemu možu, prijela njegovo desnico in ga odvedla v krog, ki so ga napravili krog njiju njeni zvesti tovariši.

— Pogledajte, to je lord Harry Darsi, moj ljubljeni soprog, človek, kateremu edinemu je bila vedno namenjena moja ljubezen in kateremu sedaj popolnoma pripadam . . .

— Poročena! so vzkliknili vsi soglasno.

— Da, moji dragi prijatelji! nadaljuje Julija. Častiti duhovnik naju je poročil po vseh pravilih svete cerkve.

— Da, neki duhovnik naju je poročil, pristavi tudi lord Darsi, in Julija je sedaj lady Darsi.

Te besede so tako vplivale na te ljudi, da so popadali na kolena kakor da bi s tem hoteli Juliji čestitati.

— Kaj delate? zavpije Julija skoraj jezno. Čeprav sem postala lady Darsi, sem ostala Julija Musolino, in vas prosim, da me tudi v bodoče smatrate za svojega kapetana. Sedaj pa mi povejte — radi česa ste prišli k meni?

— Prišli smo, odgovori pritlikavec Timbal, ker smo se hoteli prepričati, če ti, Julija, še misliš na osvobojenje svojega nesrečnega očeta — Giuseppa Musolina velikega?

— Mar ste mogli samo za hip podvomiti, da bi mogla jaz kdaj pozabiti na svojega dragega očeta? Ne, moji dragi prijatelji! Ni trenutka, ko bi ne mislila na svojega očeta, na nesrečnega Giuseppa Musolina in kolikokrat mi zabije srce, je vsak utrip želja da bi bil Giuseppe Musolino zopet svoboden človek, kakor je bil nekoč. In baš z mojo poroko z lordom Darsijem je narejen velik korak k napredku. To česar nismo imeli do sedaj, imamo sedaj — zlati ključ! Moj ljubljeni mož nam bo dal denarja in ne bo minilo dolgo, ko bodo odprta vrata njegove strašne ječe — on pa bo zopet med nami!

— Jaz vam morem samo potrditi besede svoje soproge, se oglasi sedaj lord. Nobena vsota bi ne bila prevelika in jaz bom z veseljem žrtvoval vse za osvobojenje Giuseppa Musolina! Radi tega, dragi prijatelji, bodite popolnoma mirni in čakajte na primeren trenutek — prišel bo, jaz vam to prisigam! Morda bomo potrebovali pri tem tudi vašo pomoč, radi tega ne bo moja ljubljena soproga razpustila svoje družine, ta družina mora še obstajati. S tem bi bila ta zadeva rešena in pojasnjena, sedaj pa mi dovolite, da vas kot goste malo počastim, kajti prepričan sem, da ste utrujeni in nič manj lačni? Prvi gostje ste, ki jih sprejemava v hišo, odkar sva se poročila, proslavimo torej danes najino poroko, v kolikor se pač da!

— Lord Darsi, vi ste prekrasen človek! reče pritlikavec Timbal in ponudi lordu svojo desnico, in jaz vidim sedaj, da bi ne mogla Julija boljše izbrati, kakor je storila, ko je pristala, da postane vaša žena. Odkrito povedano, mi si nismo niti mislili, da se bo Julija poročila, smatrali smo jo kot dragulj, ki je bil last vseh nas in katerega nismo nameravali nikoli izpustiti iz svoje sredine. Sedaj pa naj ta dragi kamen sveti vaši ljubezni, naj vas spremlja s svojo žarko svetlobo v vsem življenju in prepričani smo, da boste smatrali in spoštovali ta kamen kot najdragocenejši nakit na zemlji!

— To bom tudi storil! odgovori lord samozavestno. Julija je največji zaklad, ki ga imam in obdajal jo bom z ljubeznijo, kakor mož še doslej ni ljubil svoje žene!

Julija je povabila svoje tovaršje sedaj v obednico. Velika miza je bila bogato pogrnjena. Julija in lord sta nanosila vsega, kar sta mogla v naglici pripraviti.

— Sedite, dragi prijatelji, reče lord Darsi, in vzemite od tega, kar nama je Bog dal! Če boste pozneje kedaj prišli v katerega od mojih angleških gradov, boste gotovo našli bogatejšo obloženo mizo kako je tale tukaj!

— O, mylord, ljudje kakor smo mi, so zadovoljni z vsako mizo! odgovori Peter s smehom.

Vsi so posedli krog mize, samo slikar Alfred se je obotavljal. Tedaj pa ga je prišla Julija za roko in mu zašepetala:

— Alfred, jaz bi si res iz srca želela, da bi si bila z mojim dragim soprogom prijatelj. Pojdite, ponudite mu roko in bodite mu to, kar sem jaz vedno želela!

Zdajci pa pride lord Harry Darsi in prisrčno ponudi mladeniču obe roki.

— Tako, da si bova prijatelja, reče Anglež pri tem, jaz vem vse, jaz vem, da ste mojo drago Julijo nekoč iskreno ljubili in baš radi tega ste mi še draži.

Dve veliki solzi sta zdrknili Alfredu pl. Hofmanstalu po licu, potem pa se je vzravnal, stisnil roko mladega Angleža in dejal z glasnim glasom:

— Nudim vam svoje prijateljstvo, lord Harry Darsi, in pri-segam vam pri vsem, kar mi je najsvetejše, da odslej ne boste imeli zvestejšega prijatelja od mene!

Za tem objame lord slikarja in Julijo in ga odpelja, da je sedel k mizi na Julijino desno stran.

Čaše so bile napolnjene in ko je bil potolažen prvi glad, vstane pritlikavec Timbal, dvigne napolnjeno čašo in reče:

— Moji dragi tovariši! Štejem si v prijetno dolžnost, da dvignem na tem našem lepem sestanku čašo na zdravje mladega para, ki nas je sprejel v svojih gosposkih sobanah kot svoje drage goste! Toda ta svečani trenutek, ki nas je pripeljal vse skupaj, bom posvetil drugemu človeku, ki na žalost ne more biti med nami, čeprav bi imel največ pravice, da zavzame za to mizo častno mesto! Spomniti se hočem našega nesrečnega jetnika! Saj veste, o kom govorim! To je veliki Giuseppe Musolino, bič Kalabrije, ki je storil v svojem življenju več dobrega kakor katerikoli drugi človek!

To čašo dvignem in izpraznil jo bom na njegovo osvobojenje in iz globine srca kličem:

— Bog daj, da bi kmalu z nami dihal svobodni zrak kalabrijskih gora! Bog daj, da bi se nam posrečilo, da bi tako zbrani popeljali Giuseppa Musolina iz zapora v svet, ki ga je on tako ljubil.

da bi bil vsaj srečen v starosti! Živela lady Darsi, živel Giuseppe Musolino!

— Živela! Živela! so vzklikali vsi.

— Živel Giuseppe Musolino! vzklikne Julija in dvigne svojo čašo, da bi trčila s Timbalom, toda . . .

— Usmiljeni Bog, kaj je to? vzklikne v tem trenutku lord. Ali ste slišali?

— Človek bi moral biti gluhi na obe ušesi, da bi tega ne slišal! reče Peter Gavran. Nekdo hoče razbiti vrata od hiše! Ali so razbojniki spodaj? Ha, ha, ha, tedaj se bodo prepričali, da je ta vila pod močnejšo zaščito!

Lord Darsi je skočil k enemu oknu in ko je pogledal v globino se je zdrznil.

Obrnil se je nazaj v sobo, toda govoriti ni mogel.

— Kaj je? vpraša Julija z grozo. Ti si prebledel, moj Harry, in tako prestrašen se mi zdiš? . . .

— Izgubljeni smo! krikne lord pridušeno. Vilo so zasedli policaji!

— Kaj hoče policija v loji hiši! vzklikne lord Darsi. Ha, ha,

Nepričakovani napad

— Kaj hoče policija v moji hiši! vzklikne lord Darsi. Ha, ha, to mora biti namerjeno samo proti tebi, moja ljubljena Julija! Toda ne boj se! Umrli bomo, če bo to potrebno, toda od mene te ne bodo ločili! Nebo je napravilo čudež, da so baš danes prišli k nama ti tvoji prijatelji!

— Eh, to bo zares vesel ples, se je smejal Peter Gavran, ki je tudi stopil k oknu in pogledal v globino. Prišli so ravno ob najprimernejšem času!

— Ne bo si treba dolgo pomišljati! reče Goreči menih, ki je tudi gledal skozi okno.

In vsi Julijini tovariši so odhiteli v sosedno sobo, kjer so pustili orožje.

— Stojte! jim zakliče Julija, ko so se oboroženi zopet vrnili v obednico. Pa ne da bi meni na ljubo prelivali svojo kri? Nič ne da, če me aretirajo, vi me boste zopet osvobodili! Ni treba, da bi nas vse dobili v svoje roke. Vidite, na tej strani hiše je več kot dvajset policajcev, na nasprotni strani pa jih je brez dvoma prav toliko — česa naj se potem še nadejamo? Če prodro v hišo, tedaj nisem iz-

gubljen samo jaz, temveč vi vsi! Radi tega je najboljšje, da se jaz predam, vi pa se skušajte osvoboditi . . .

— Nehaj, Julija! jo prekine lord Darsi. Nikdar ne bomo dovoliti, da bi padla sovražniku v roke!

— Da, bori se z nami, Julija! so ji klicali tudi ostali, pa tudi lord Darsi se je pridružil tej želji.

Julija se vzravna. V njenih očeh se je zasvetil žar, ki so ga poznale Musolinove oči samo v trenutkih, ko bi se bila morala biti odločilna bitka. Zaklicala je z jasnim glasom, kakor nekdanj, ko se je borila še v kalabrijskih planinah:

— Dobro, dajte tudi meni orožje! . . . Hitro, Harry, prinesi iz svoje sobe orožja, kolikor ga moreš, borili se bomo do zadnje kaplje krvi!

Od spodaj je prihajalo vpitje, ropotanje in bobnenje, celo močni udarci s sekiro, toda vrata so ostala trdna.

Lord je medtem prinesel mnogo pušk in dovolj streliva.

— Sedaj pa pridite sem! zakliče pritlikavec Timbal. Sedem nas je — enkrat lahko izstrelimo sedem krogel!

— Poslušajte, dragi prijatelji! reče lord Darsi. Preden začnemo prelivati kri, bi bilo vendar dobro, da bi zvedeli, kaj oni ta spodaj prav za prav hočejo od nas? Bilo bi vendar strašno, če bi prelivali kri radi kakšnega nesporazuma!

— Harry ima prav! reče Julija. Slišati moramo, kaj hočejo!

— Samo odlaganje! je mrmral Peter.

Ostali so se odmaknili od okna in samo lord Darsi je ostal pri njem ter ga odprl. Ko ga je odprl, se je spodaj vse pomirilo, kakor da bi utihnil vihar. Takoj pa se je oglasil nekdo z zapovedujočim glasom:

— Ali ste vi lord Darsi, gospod?

— Sem! In kdo ste vi?

— Jaz sem ravnatelj policije v Rimu! se je glasil odgovor od spodaj.

— S kakšno pravico skušate sredi noči udreti v mojo hišo? Je vprašal lord ogorčeno.

— S pravico, ki mi jo daje moja služba! odgovori policijski prefekt. Svetujem vam, lord, odprite vrata hiše, da ne bom prisiljen uporabiti sile in si sam zavojeovati vhoda! Storite to, če nočete dokazati, da ste delali vzajemno z zločinko!

— Vi govorite o nekakšni zločinki, gospod? V tej hiši ne biva nobena zločinka!

— Vi živite tukaj v tej hiši z neko mlado ženo, mylord? Je vprašal prefekt.

— Jaz živim v tej hiši s svojo poročeno ženo, lady Darsi, odgovori lord z mirnim, toda krepkim glasom.

— Torej je le res poročena žena! je slišal sedaj lord Darst strog glas, katerega pa je takoj spoznal.

Ah, njegov stric si je vmešal tukaj svoje prste! — Sedaj je bilo lordu vse jasno.

— Ker sem vam povedal, gospod prefekt, da ni v tej hiši nikogar razen moje soproge lady Darsi in moje malenkosti, nadaljuje lord Harry Darsi, gotovo ne boste dalje iskali kakšno zločinko in teptali pravice gostoljubnosti! Smatram se za gosta te države, v kateri sem se samo začasno naselil s svojo mlado ženo in če me boste še nadalje vznemirjali, bom prisiljen poiskati si zaščito angleškega poslanika.

— Vi ste, mylord, gost v Italiji, odgovori policijski ravnatelj, toda četudi ste gost, se morate pokoravati zakonom, ki veljajo v tej državi! Tujec, ki teh zakonov ne spoštuje in jih tepta z nogami, bo kaznovan prav tako, kakor vsak državljani, ki postopa proti zakonom.

— Hvala vam, gospod, za informacije, odgovori lord Harry Darsi s smehom, toda meni se res ne ljubi stati tukaj na mrazu! Dovolili mi boste, da bom zaprl okno in odšel zopet v svojo posteljo, prepričan, da bom imel ostali del noči mir pred vami in pred vašimi ljudmi!

— Počakajte še trenutek, mylord, reče policijski ravnatelj. Dal vam bom svoj ultimatum, potem pa lahko storite, kar hočete! Ne rečem, morda je resnica da ni v tej hiši nikogar razen vas in vaše soproge lady Darsi, toda ravno vaša soproga je zločinka, ki jo že zdavnaj iščemo in ki se je imenovala Julija Musolino! Pozivam vas, mylord, da me točno obvestite, če ste vzeli Julijo Musolino za ženo?

— Da, gospod ravnatelj, Julija Musolino se je imenovala moja mlada soproga, preden je postala moja žena! Razumeli me boste, da bom svojo ženo branil do zadnje kaplje krvi in nikakor ne bom dovolil, da bi se ji kaj pripetilo!

— Julijo Musolino bom aretiral, za to imam pravico po zakonu! odgovori prefekt policije. Jaz mislim, mylord, da so vsi ti razlogi zadostni, da ne vztrajate dalje na tem, da ostanete mož te žene, ki ji pripada mesto v prisilni delavnici, ne pa ob strani angleškega lorda!

— Vi, gospod, nimate pravice, da bi sodili o tem! odgovori lord Harry Darsi jezno. Spoznal sem, da je Julija Musolino vredna, da postane moja žena in to mi popolnoma zadostuje! Opozarjam

vas, gospod, da ne hodite do skrajnosti! Kajti kri bi utegnila biti posledica tega, kri nedolžnih pa bi zopet lahko padla na vašo glavo in ne na mojo, kajti jaz je nisem povzročil! Sedaj pa storite, kar smatrate za najboljše!

Po teh besedah je lord Darsi zaprl okno, pri katerem je slonel, slišal pa je še prefektovo povelje:

— Sekire v roke in razbijte vrata!

Kakšnih deset policajcev s težkimi sekirami je planilo proti vratom in jih začelo razbijati.

— Ali imate nabite puške? vpraša lord svoje prijatelje, ki so se zbrali pri oknu krog Julije.

— Vse je v redu! odgovori Peter.

Sedem strelav je zagrmelo, sledilo pa jim je smrtno ječanje, pomešano s psovskami in kletvami.

Krogle so priletele med goste vrste policajcev. Dva sta obležala mrtva, pet pa jih je bilo težko ranjenih in valjali so se po tleh v svoji krvi.

— Nazaj! je poveljeval ravnatelj Rosi. Nazaj! Ne bomo se več izpostavljali strašnem ognju!

— No, povzročili smo jim dober strah, pa tudi malo smo jih poučili! reče pritlikavec Timbal. Toda na vsak način bi bilo dobro, da bi jim poslali še en pozdrav na kožo! Še enkrat prijatelji!

In ponovno je zagrmela salva strelav in trije policaji so padli prej kakor so se umaknili za drevje.

— Tako, sedaj imamo brez dvoma nekaj minut časa, reče lord Harry Darsi. Toda teh nekaj minut moramo uporabiti za voljno posvetovanje! Stopimo proč od okna, da ne bodo videli, koliko nas je! Zares, posrečilo nam je, da smo odbili prvi napad, toda kaj nas sedaj čaka? Po mojem mnenju je policajev kakšnih šestdeset in mi se nikakor ne moremo braniti pred njimi! Ti bodo udarili proti nam, ne da bi se na kaj ozirali! Radi tega poslušajte moj svet: Julija mora bežati, ona ne sme tukaj nadalje ostati in čakati da bodo udrli v hišo!

— Bežati? Brez tebe? reče Julija. Ne, moj mili Harry! Nobena zemeljska sila me ne bo ločila od tebe in naj se zgodi karkoli, jaz bom ostala pri tebi!

— Bodi pametna, Julija, jo je prosil lord Darsi, saj bo najino slovo trajalo samo malo časa, — toda mora biti — brezpogojno zahtevam to!

— Ali bi sploh lahko pobegnili? vpraša Goreči menih.

— Da, mogoče bi bilo, odgovori mladi Anglež, in to na ta na-

čin: Spustili se boste skozi majhno okno, ki gleda v ozadju hiše proti jezeru. Ko boste prišli na obalo, boste našli tam privezan čoln, v katerem se prepelje lahko šest ljudi. Julija ve, kje leži čoln. Odvežite čoln, potem pa hitro veslajte na drugo obalo jezera, ko boste pa prispeli tja, ste na varnem! Odtod pa morate bežati dalje, da boste popolnoma svobodni, to pa se vam bo lahko posrečilo, o tem sem prepričan! Jaz mislim, da prefekt nã postavil policije tudi na zadnji strani hiše, ker niti ne misli, da bi mu mogel kdo z one strani pobegniti . . .

— Toda zakaj naj bi ti ostal tukaj, ljubljeni Harry? Zakaj ne našati name! Jaz nisem strahopetnež, da bi se skril in si nakopal na

— Jaz bom ostal tukaj, kajti rad bi poravnal s svojim stricem majhen račun, z lopovskim sirom Johnom Penbrokom, kateremu, vsaj po mojem mnenju, sem lahko hvaležen za ta napad! Vmešal se je v moje življenje in to bo drago plačal. Skril se je policijskem prefektu za hrbet in vem, da je z njim v sporazumu. Gotovo je na kakšen način zvedel, da si ti postala moja žena, sedaj pa bi naju rad ločil. Toda ta poskus ga bo mnogo stal, to mu garantira lord Harry Darsi!

Penbrok mi dolguje velikanske vsote, ki sem mu jih izplačeval v gotovini, zadnja leta je sploh živel samo od moje pomoči. Temu bo napočil sedaj konec! Povedal mu bom, da se mu ni treba več zanašati name! Jaz nisem strahopetnež, da bi se skril in si nakopal na glavo posledice njegovega dejanja. Sodišču bom polagal račun o tem, kar se je nocoj pripetilo v moji hiši! Tukaj sem ukazal za lastno obrambo naj streljajo, sicer pa ne more nihče dokazati, da sem jaz streljal na policaje. Nikakor ne morem dovoliti, da bi me zalezovali kakor kakšnega zločinca, to pa bi se zgodilo, če bi hotel pobegniti!

Jaz bom ostal torej tukaj in nadejam se, da bom policijskega ravnatelja pridobil zase. Morda pa bom tudi tvojo zadevo zasukal v čisto drugo smer, moja draga Julija!

— Kje pa se bova zopet videla? je vprašala Julija, ki se je dušila v solzah.

— Ti beži s svojimi ljudmi v Musolinovo votlino, ji odgovori lord Darsi nežno. Tam si popolnoma varna, dobro si spravljena, nihče te ne bo tam našel. Jaz poznam Musolinovo votlino, prav dobro vem, kje se nahaja in tudi sam bom prišel tja, ko bom svoje stvari uredil!

— To je zelo pametno! pristavi pritlikavec Timbal. Dolgo se itak ne bi mogli držati, sedaj pa je glavno, da se ti rešiš, Julija; kajti če bi te ujeli, bi ne mogel več sanjati nesrečnež v Porti Longoni o osvobojenju.

Timbal je nalašč omenil Giuseppa Musolina, dobro se je zavedal, za kaj je to storil. S tem je hotel Julijo prisiliti k begu in posrečilo se mu je.

Misel na nesrečnega očeta v Porti Longoni je Julijo vzpodbudila k begu.

— Dobro, bežala bom, skrila se bom v Musolinovo votlino, odgovori Julija žalostno, toda prisezi mi, moj ljubljeni Harry, da boš kmalu prišel k meni!

— Ali je treba v tem slučaju še prisegati! odgovori lord Darsi. Jaz sam bom komaj čakal ta trenutek, ko te bom lahko zopet objel! Prisegam ti, moja ljubljena žena, da ne bom pustil mimo niti trenutka, ne da bi hitel, da bi prišel čimprej zopet k tebi!

— Toda boljše je, ljubljeni Harry, da greš tudi z menoj, kajti kdo ve, če ne budu tudi tebe aretirali!

— Mene?! reče lord Harry Darsi s smehom. Ti pozabljaš, da sem angležki per in da ne sme nihče položiti svoje roke name! Sedaj pa ne izgublajte več časa, prijatelji! Pojdite z menoj v balkonsko sobo!

Posvetovanje je bilo gotovo.

Prijatelji so vzeli svoje orožje, Julija pa se je privila k svojemu Harryju in tako so šli skozi več sob, dokler niso prispeli v tako zvano balkonsko sobo ob jezeru. Lord Darsi je previdno stopil na balkon, kmalu pa se je prepričal, da je tu najpravnejše mesto, odkoder je bilo lahko pobegniti, ker na tej strani ni bilo nobenega policaja.

Timbal je imel za vsak slučaj pripravljeno svilnato lestvico, ki jo je sedaj potegnil iz žepa. Lestvica je bila takoj pritrjena k balkonu in ko so jo spustili, je dosegla obalo.

— Ne delajmo si slovesa težkega, reče lord Darsi prijateljem.

Pridi, moja ljubljena in mila Julija!

In dolg poljub ju je držal v objemu. Zdelo se je, kakor da bi se nikdar ne mogla ločiti.

Potem pa spusti lord svojo ženo iz objema.

— Tako, sedaj pa na delo! Bog naj vas vse čuva!

V naslednjem trenutku je stopila Julija na balkon in začela plezati po lestvici navzdol in tako je prva stopila na obalo. Za njo so plezali prijateji drug za drugim.

Darsi je stal še dolgo na balkonu in opazoval beg svojih. Ko so bili že vsi na obali, je pritlikavec Timbal snel lestvico z balkona, da bi zabrisali za seboj vsako sled bega.

Julija je odhitela k čolnu in ga s slikarjevo pomočjo odvezala.

Darsi je še videl, kako so vsi posedli po čolnu. Šest vesel je pogrnalo čoln in v naslednjem trenutku se je zibal na gladki jezerski površini.

— Na svidenje! Na svidenje!

To su bile zadnje besede, ki jih je lord Harry Darsi slšal od svoje Julije. Potem pa je še samo videl, kako mu je mahala z žepno rutico.

Lord Darsi ni odšel z balkona prej, dokler se ni prepričal, da so mu prijatelji prispeli na nasprotno stran jezera.

— Sedaj so na varnem! reče lord. Sedaj bom z ravnateljem policije v Rimu in s svojim dragim stricem Johnom Penbrokom temeljito obračunal.

Žrtev lopova

Lord Darsi se vrne v obednico. Ko je stopil k oknu, razkaterega se je pred nekaterimi trenutki pogovarjal s prefektom rimske policije, je videl, kako so karabinerji v gostih vrstah napadali njegovo vilo. Bilo jih je kakšnih petdeset, samih korenjakov, ki so bili od pete do glave izborno oboroženi.

Darsi se je na tihem nepopisno veselil, da je Julija pobegnila in je bila sedaj že na varnem. Potegnil je iz žepa rutico in zamahnil z njo po zraku. S tem je dal policijskemu ravnatelju znamenje, da se predaje in da se je voljan pogajati.

Kavaleri Rosi je takoj razumel znak.

— Vi se hočete torej predati, lord Darsi? mu je zaklical policijski prefekt.

— Ni se mi treba predajati vam, reče mladi angleški lord, toda odprl vam bom vrata svoje hiše, da boste z menoj lahko govorili!

— To bi vam tudi svetoval, reče ravnatelj Rosi. Grom in peklo, prelivali ste kri mojih ljudi, toda prisegam vam, to boste drago plačali!

Lord ne odgovori ničesar, temveč mirno odide po stopnicah k hišnim vratom in jih na stežaj odpre.

— Zasedite vrata! zapove policijski ravnatelj s strogim glasom. Nihče ne sme iz vile! Deset ljudi za menoj! Lord Harry Darsi, vi ste moj ujetnik!

S temi besedami je stopil policijski ravnatelj pred mladega Angleža.

Lord ni osupnil, pa tudi prestrašil se ni, temveč je skomignil z rameni in odgovoril:

— Mislim, da se boste dobro premislili, gospod ravnatelj, pruden me boste dali aretirati, kajti jaz nisem storil ničesar, za kar bi mogel odgovarjati pred zakonom. Sicer pa — pojdite z menoj — mislim, da se ne bomo kar tukaj na pragu pogajali, ali pač!

Po teh besedah je stopil k nekim velikim vratom, ki so se nahajala v pritličju, toda policijski ravnatelj se je obotavljal:

— Pa me najbrž ne mislite zvabiti v kakšno past, mylord?

— Lord Harry Darsi ni še nikogar vodil v nastavljene pasti in ne bo tega niti sedaj storil! se je glasil samozavesten in ponosen odgovor mladega Angleža.

In odprl je velika vrata ter stopil v sobo, Rosi pa je šel za njim, ne da bi si pomišljal.

Z ravnateljem je stopilo tudi deset policajev v sobo.

Ko se je lord Darsi obrnil, je videl v sobi razen ravnatelja in policajev še nekega človeka, na katerega ni računal.

— Ah, sir John Penbrok, moj dragi stric! reče lord Darsi in se ironično nasmehe. Kako ste se vi naenkrat pojavili tukaj? Mislil sem, da ste v Parizu ali pa v Monte Carlu, katera vam zelo ugajata, hazardne igre so vam bile vedno všeč in radi tega ne vem, kaj iščete tukaj v moji vili? ... Ali ste se tukaj slučajno srečali s policijskim prefektom mesta Rima? ...

— Na to vprašanje vam bom hitro odgovoril, nesrečnež! odgovori sir John Penbrok, ki si je prizadeval, da bi zvenel njegov govor čim sočutnejše. O, Harry, kaj se je zgodilo s teboj?

— Jaz vam najstrožje prepovedujem, da tako govorite z menoj! odgovori lord popolnoma mirno. Kajti če bi hoteli obžalovati slučaj, sir Penbrok, bi vas to izdalo, da nimate o stanju, v katerem se nahajam niti pojma — ali pa je ta ton lažnjiv in izmišljen in kot takšen bi mi bil odvraten! Za enkrat pa imam opravka samo s tem gospodom tukaj ne pa z vami, sir John Penbrok, ali ste razumeli?

In obrnil se je k policijskemu ravnatelju.

— Izvolite sesti in si povejmo drug drugemu, kar si imamo povedati! reče lord Darsi in sede policijskemu ravnatelju nasproti. To, kar vam imam jaz povedati, bo hitro gotovo. Vi mi morate sedaj odgovoriti, gospod, s kakšno pravico ste hoteli vdreti v mojo vilo in me vznemirjati sredi noči ...

— Ne, jaz, mylord, ampak vi mi boste morali odgovarjati! odgovori Kavalieri Rosi.

— Ne, vi ste s silo vdrli v mojo hišo!

— Sem, toda samo s tem vzrokom, da aretiram Julijo Musolino! reče prefekt.

— Dejal sem vam že, gospod, da Julije Musolino ni več! temveč da obstoja samo lady Darsi, lady Darsi pa stoji sedaj pod zaščito angleške vlade!

— Toda na to ni niti misliti, reče policijski ravnatelj, ona je izvrševala v Italiji zločine, za katere mora biti po vsej pravici kaznovana! Sicer pa — kje je vaša soproga, mylord? Aretirati jo moram, čeprav mi je to v tem trenutku zelo težko storiti, toda to je moja služba, ki je ne smem zanemarjati!

— Vi ne boste našli moje soproge v tej hiši! odgovori lord Harry Darsi popolnoma mirno. Pobegnila je in v tem trenutku je ni več med temi zidovi!

Rosi je kakor divji planil s stola.

— Pobegnila?!... To je nemogoče! Preiščite vso hišo in ne spreglejte nobenega kotička!

Povelje je bilo takoj izvršeno, preiskali so vso hišo, toda vse iskanje je bilo zaman. Žene, ki je pobegnila, niso mogli najti nikjer. Po polurnem iskanju so se detektivi vrnili in javili svojemu šefu, da Julije ni nikjer in da je pobegnila.

— Kako je to mogoče?! vzklikne policijski ravnatelj. Kako je vendar mogla pobegniti? Iz te vile je samo en edini izhod, tega pa smo imeli zasedenega mi!

— Z veseljem vam bom povedal, kako je lady Darsi pobegnila, pristavi lord Darsi s smehom. Z balkona je plezala po svičnati lestvici, na obalo, odtam pa se je s čolnom prepeljala čez jezero. Sicer pa ni ona sama pobegnila. Slučajno je prišlo to noč pet najmočnejših ljudi iz njene družine v vilo Borgeze, toda ti ljudi niso prišli v mojo hišo v sovražni nameri, ne, oni niso storili ničesar takšnega, radi česar bi jih morali preganjati! Prišli so, da bi videli svojega kapetana in se poslovili od njega za vedno, kajti vsakomur je lahko razumljivo, da se bo lady Darsi odrekla svojega prejšnjega življenja!

Nisem jaz streljal z okna, temveč oni, ki so se nahajali v tej sobi, braniti so hoteli svojo mlado gospodarico in to bo gospod ravnatelj pač razumel. Za vse, kar so oni delali v moji hiši, uvideli boste, gospod ravnatelj, da o kakšni aretaciji ne more biti niti govora!

— Saj ni niti nihče nameraval vas aretirati mylord! odgovori policijski ravnatelj. Toda z druge strani je pripravljen načrt, da vas bodo spremili v neškodljivega. Meni ne preostaje sedaj nič-

sar drugega, kakor da se vrnem v Rim in tam sestavim sporočilo o ponesrečenem pohodu!

— No, kar se mene tiče, odgovori lord Darsi, se bom pritožil proti vašemu postopanju pri svojem konzulu in prepričan sem, da se bo angleško poslaništvo zanimalo za ta slučaj, kajti vsak Anglež je ponosen na svojo hišo, radi tega pravi — moja hiša — je moje kraljestvo!

— Jaz vidim, reče Rosi, da nimam vzroka, mylord, da bi vas proglasil za ujetega, kajti vi, mylord, ne morete biti kaznovani za to, da ste vzeli Julijo Musolino za svoj ženo, lady Darsi, to je zadeva vašega okusa in če vzame visokospoštovani lord Harry Darsi za ženo hčerko zloglasnega razbojnika in bandita, ki je obsojen na dosmrtno ječo, če ji izkazuje to čast in ji da svoje ime, odgovarja on za to svoji vesti in svoji familiji.

— Da, vsej svoji familiji! pristavi sir John Penbrok, pri teh besedah pa plane s stola, na katerem je doslej nervozno sedel. Ah, gospod ravnatelj, sedaj prihajamo na točko, s katero je zvezano vse naše delo!

— Nesrečni Harry!... Moj ubogi nečak... pristavi sir John Penbrok in stopi k lordu. Torej je res nastopilo to, kar sem že zdavnaj samo slutil! Ekscentričnost se je pri tebi spremenila polagoma v strašno umobolnost in sedaj — sedaj gori v tvojih možganih in ti ne veš več, kaj delaš...

Lord Harry Darsi osupne, meril je svojega strica Johna Penbroka od pet do glave, kakor da bi se bal, da je njegov stric nenadoma zblaznel.

— Nadejam se, dragi stric, odgovori naposled lord Harry Darsi popolnoma mirno, da ste vi tudi tako zdravj na umu, kakor je to slučaj pri meni! Ko sem Julijo Musolino vzel za ženo, sem po mojem mnenju ravno s tem dokazal, da sem pametnejši kakor marsikateri drugi človek, ki blodi po svetu, dokazal sem, da sem se dvignil nad vse predsodke, ki jih ima svet!

Sicer pa je moja Julija žena, na katero sem v vsakem pogledu lahko ponosen. Prepričan sem celo, da bo ravno ona tista, ki bo nekoč dika in ponos rodbine Darsijev in da ne bo svoji rodbini nikdar delala sramote, kakor delajo to drugi njeni člani.

— Pri vsem tem, ker je razbojniška deklina! vzklikne John Penbrok pretvarjajoče.

— No, mnogo lopovov in banditov je tudi v tako zvani boljši družbi, pristavi lord z nepopisnim mirom. Ni treba človeku naleteti na bandita, ki je oborožen do zob, tudi v tako zvani boljši družbi se lahko pripeti, da človeka oropajo do kože, kajneda, dragi stric?

Zapomnite si to, moj dragi sir Penbrok! So med nami na primer ljudje, ki prodajo svoja poštena imena akcijskim družbam, ki so osnovane na prevari, takšnim goljufnim družbam služijo s svojimi imeni kot firma.

Vidite, moj dragi stric, takšni ljudje niso v mojih očeh ničesar drugega kakor lopovi, banditi! ... Da, ti ljudje so večji nesrečneži, kakor sam Giuseppe Musolino!

Vest sira Johna Penbroka ni mogla ostati po teh besedah kdo ve kako mirna, kajti postal je rdeč kakor kuhan rak, brisal si je znoj s čela in nekaj jecljal, pravih besed pa ni mogel najti, da bi se opravičil.

— V boljši družbi naletiš pogosto na ljudi, nadaljuje lord Harry Darsi neusmiljeno, ki žive samo od kartanja in ki se lahko preživljajo samo s svojimi naučenimi kartaškimi prevarami, da, in ti ljudje so mnogo večji nepoštenjakj kakor je Giuseppe Musolino, ki ni storil ničesar drugega kakor kaznoval bogataše in odiruhe! Kako, moj dragi stric, mar niste vi tega mnenja!? Kdo bi si mislil, da vas vznemirjajo te besedice?!

— Ah, v grlu me tišči, zadušil se bom ... Zraka! ... Zraka! ... je vpil sir John Penbrok.

— Pa tudi na takšne ljudi sem že naletel, ki pripadajo tako zvani boljši družbi, reče lord Harry Darsi glasno, katerim ni pod častjo, da dovoli, da jih sorodniki vzdržujejo leto za letom in ne smatrajo za potrebno, da bi si poiskali poštenejši način zaslužka za vzdrževanje! Mar ni tako, sir John Penbrok? Takšni ljudje najdejo svoje pribežališče v prosjačenju, z navadnimi lažmi vznemirjajo svoje sorodnike, da bi prišli do denarja. Takšni ljudje, ki niso v svojem življenju delali ničesar drugega, razen da so prosjačili in varali, se v prevari in laži mnogo bolj razumejo kakor v poštenem delu! Takšni ljudje životarijo od dolgov — —

Vidite, moj dragi stric, takšni ljudje si bolj zaslužijo, da bi sedeli v ječi v Porti Longoni, kakor pa si je zaslužil nesrečni Giuseppe Musolino!

Penbroka je popustila besnost. Pretvarjal se je in na svoj obraz je pričaral izraz sočutja.

— Prav za prav bi se moral jeziti nanj, gospod ravnatelj, reče lopovski Penbrok, kajti ves njegov sedanjí govor so žalitve, ki so namenjene meni! Sicer pa, čemu bi se razburjal, saj on ne ve, kaj govori, morda ne ve niti tega, kar mi je dejal! Ah, to je človek, ki je odigral med svetom in v družbi svojo ulogo, ker je vzel Julijo Musolino za svojo lady Darsi, ker se je poročil s hčerko

zloglasnega razbojnika in bandita. Ne, ne, na takšnega človeka bi se bilo nespametno jeziti!

Sedaj pa me poslušaj, nesrečnež, poslušaj me, kar ti bom povedal! S svojim nepremišljenim korakom si dokazal, da bi umobolen mogel biti. Tako daleč si prignal, da sem zvedel za tvojo nesrečno bolezen! Zdravniki so te pregledali in vsi so izjavili, da si umobolen in to so mi tudi pismeno potrdili! Tukaj, v svoji roki imam važno listino, ki dokazuje, da si umobolen! Ti nisi več sposoben svobodnega življenja, potrebna ti je takojšnja pomoč!

Lord Harry Darsi se zdrzne, ko je slišal besede svojega lopovskega strica.

Sedaj mu je bilo vse jasno.

Sedaj je spregledal strašni načrt, ki ga je skoval proti njemu njegov lopovski stric.

Iz njegovega obraza je izginila tudi zadnja kaplja krvi.

Divji krik se mu je izvil iz prsi, krik, o katerem bi človek dvomil, da je prišel iz človeških ust. To je bil krik jeze, ki bi je pero ne moglo opisati.

Sedaj je zvedel za vso peklensko igro, ki so jo vprizorili krog njega in v katero so ga potegnili. Takoj je razumel, kaj je podlaga vsej stvari. Radi bi prišli do njegovega premoženja!

— Vse je samo enostavna, navadna in podla komedija! je zavpil lord Darsi. Lopov ničvredni, to si pripravil samo zato, da bi se okoristil z mojim premoženjem! Sedaj si se pokazal — enkrat, prvič in zadnjič v vsej svoji pravi barvi, ničvrednež! Torej ti me hočeš proglasiti za umobolnega!?... Lopov!... Ali pa si morda to že dosegel... Ha, ha, ha to je prekrasna ideja, toda vsebuje vso previdnost... Peklenska igra in jaz se sam smejem, iz srca se smejem temu...

Lord se je krčevito smejal.

— Pomirite se, mylord, spregovori policijski ravnatelj z blagim glasom in stopi k lordu. Pod zaščito policije ste in ne bo se vam pripetilo ničesar, kar bi bilo protizakonito. Toda, na žalost, mylord, zdravniki so se izjavili proti vam...

— Kaj? Nosupne lord.

— Pri vas se je naselila bolezen, ki se je najbolj jasno začrtala s tem, da ste vzeli Julijo Musolino, hčerko navadnega razbojnika za svojo ženo. Če bi bili spremenili Julijo Musolino v svojo ljubico, bi se nam zdelo to še nekako opravičljivo, vsakdo bi dejal, da je treba to vpoštevati, ker je silno lepa. Toda vzeti jo za ženo, povzdigniti jo v lady Darsi, hčerko človeka, ki je obsojen na došmrtno ječo!...

Pomislite samo, lord Darsi, to bi mogel storiti samo človek, ki je umobolen! Kam bi prišel svet, če bi vsak tako delal?

— O, vi malenkostni, o vi podli ljudje! spregovori lord Darsi z drhtečim glasom: Tu ste ponovno dokazali, kako nizko mislite in sodite! Če bi se mi bilo posrečilo, da bi zapeljal Julijo Musolino pod kakršnokoli pretvezo, tedaj bi bilo po vašem mnenju vse v redu, tedaj bi bil junak — tako pa! Tedaj bi imel po vašem mnenju bogataš in večkratni milijonar pravico, da nedolžno deklico uniči in bi bil za to še pohvaljen, namesto pošteno kaznovan! Biti lopov, ničvrednež po vaših družabnih pravilih, da, to je dovoljeno!

Zato pa, ker sem bil vesten, ker nesrečnice nisem hotel prevarati in sem ji kavalirski ponudil svojo roko, prosil sem jo, da bi mi postala žena, ker sem iz Julije Musolino napravil lady Darsi, po čemer mi je težilo srce, zato, ker sem jo povzdignil v svojo zeno, sem umobolen!

Toda to so samo prazne besede in ničesar več! Jaz vem, kaj hočete doseči in kakšen cilj vas vodi pri tem, premoženje mi je treba ugrabiti. In kdo se hoče obogateti? Nihče drugi kakor lopov, sir John Penbrok, ki bi bil že zdavnaj umrl od glada, če mu ne bi bil vselej delil iz polnih rok! Ta lopov si je izmislil načrt, da bi spravil moje milijone v svoje žepe...

— Imenoval me je lopova in ničvredneža, mar ni to dokaz, da je blazen?! reče Penbrok.

— Nasprotno! je grmel lord Darsi. Če ste človek s častjo, gospod prefekt, tedaj boste poskrbeli in mi dali priliko, da dokažem, da sem popolnoma zdrav!

— Ta žalostna scena mora enkrat končati, se vmeša zdajci i ravnatelj policije, ki je doslej mirno poslušal in samo vprašujoče motril oba nasrotnika, člana najuglednejše angleške plemiške rodbine. Lord Darsi, tukaj so dokumenti, ki vas proglašajo za umobolnega. To so zdravniška izpričevala!

— Ha, ha, ha, zdravniška izpričevala! se je lord Darsi porogljivo zasmel. Kje so neki te kapacitete, ki so me preiskale in opazovale? Jaz se zares ne morem spomniti, da bi bil prišel kedaj v dotiko s kakšnim zdrajnikom, ki bi me bil pregledal in ugotovil moje duševno stanje.

— Opazovali so te oddaleč! reče Penbrok.

— Torej najde človek v Italiji tudi tako nevestne zdravnike, ki človeka samo iz daljave opazujejo, potem pa si drznejo koga proglasiti za umobolnega? reče lord Darsi zasmehljivo. To je pa zares izvrstno, nikdar v življenju bi si ne bil mislil, da so tudi

med zdravniki takšni brezvestneži! To so lažna izpričevala tega ničvredneža, ta lopov jih je kupil za denar, samo da bi se me odkrižal in se mastil z mojimi milijoni!

— Naj bo kakorkoli vas bodo odpeljali v umobolnico lord Darsi! reče policijski prefekt. Svojemu stricu boste lahko hvalježni, da tako lepo skrbi za vaše zdravje in vam ga hoče zopet vrniti. Ne bo minilo dolgo in zopet boste umobolnico zapustili popolnoma zdravi in zopet boste lahko razpolagali s svojim imetjem.

— Da, ko bi me opet izpustili na svobodo, reče lord Harry Darsi z zamolklim glasom, toda prepričan sem, da mi tega ne bodo dovolili, ker bo že ta lopov poskrbel, da se bodo vrata blaznice za menoj za vedno zaprla!

In sedaj je prevzela mladega angleškega lorda takšna nepopisna jeza, da bi bil lopovskega strica na mestu zadavil, če bi ne bili navzoči drugi ljudje. Toda ti so mu preprečili, da se ni mogel maščevati človeku, ki je stremel za tem, da bi si osvojil njegovo premoženje.

In planili so proti njemu, da bi ga zvezali in odpeljali iz vile Borgeze.

— Nazaj! Proč od mene!... Ne drznite se me dotakniti, kajti prvi, ki bo to storil, bo obležal mrtev! zavpije lord Darsi. Ha, ha, blazen bi moral biti!... Saj pa bi tudi ne bilo nič čudnega, če bi postal slaboumen! O, vi bedaki, vi vsi skupaj, kako morete verjeti temu lopovu in sleparju? Ah, zakaj nisem tudi jaz pobegnil, zakaj nisem ubogal tvojega nasveta, Julija?... Toda z zavestjo, da sem nedolžen sem ostal, to pa...

Z divjim skokom je hotel planiti na dva, ki sta mu preprečila, da ni mogel do Penbroka.

Kavalier Rosi je skočil k vratom, jih odprl in poklical še nekaj policajev v sobo.

Sir John Penbrok pa je pobegnil, ko je zagledal v Darsijevi desnici samokres. Nihče ni vedel, kam je izginil, kajti poštenemu Angležu je bilo pod častjo, da bi služil svojemu nečaku kot tarča.

— Držite ga! Zvežite ga, saj je zblaznel! je vpil policijski ravnatelj neprestano.

Lord Harry Darsi je hotel streljati, toda samokres mu je odrekel pokornost.

V naslednjem trenutku pa so planili policaji nanj in ležal je na tleh.

— Dobro ga morate zvezati, je vpil sir John Penbrok, ki se je nenadoma pojavil od nekod in je obstal pri vratih, nevaren člo-

vek je postal, gospod ravnatelj, silno previdno moramo postopati z njim, da bi se ne pripetila kakšna nesreča.

— Zvežite mu roke in noge toda pazite, da mu pri tem ne povzročite nikakih bolečin, zapove Kavalieri Rosi.

Lord Harry Darsi je kričal, psoval in se branil, toda vse to mu ni pomagalo — moral je dovoliti, da mu surovi policaji zvežejo roke in noge.

— Moja kočija stoji pripravljena, takoj ga bomo odpeljali v njej! — reče sir Penbrok.

— Gospod, reče policijski prefekt, ki je postal v zadnjem času napram Johnu Penbroku popolnoma hladen, izročam vam vašega nečaka. Odpeljite ga v bolnico za duševne bolezni, toda pazite, da bodo z njim postopali, kakor je potrebno in poskrbite, da čimprej ozdravi. Sicer pa vam zagotavljam, sir John Penbrok, ravnatelj policije v Rimu se bo vsak dan zanimal za stanje in zdravje lorda Harryja Darsija, niti za trenutek ga ne bom pustil brez varstva in trdno sem prepričan, to vam ponavljam, da bo v najkrajšem času ozdravljen!

— Odnosite ga, reče sir John Penbrok, ko je videl, da se je lord Harry Darsi onesvestil, toda hitro, le hitro v kočijo, ki je pripravljena!

Sir John Penbrok se je policijskemu ravnatelju globoko priklonil, ko pa mu je hotel ponuditi roko, je Kavalieri Rosi samo priklimal z glavo.

Morda je ravnatelju policije v Rimu postalo v zadnjem trenutku jasno da ga je pretkani Anglež spremenil v svoje orodje, da bi mogel izvesti to nasilno dejanje?

Mrkega obraza je gledal ljudi, ki so nesli lorda Harryja Darsija iz hiše, zmajeval je z glavo in mrmral polglasno.

— Ali sem napravil tukaj kakšno neumnost? Mar policijskega ravnatelja tako lahko prevarajo? Kljub temu, naj se zgodi kar koli — jaz bom na lorda Harryja Darsija strogo pazil. Ta angleški baron naj se okoristi z njegovo boleznijo...

Nepričakovani gost

Eno izmed najlepših plemiških posestev v Angliji in sploh v velikem britanskem carstvu je bil dvorec Darsi Hal s svojo prekrasno okolico, z velikimi kompleksi zemlje, ki so se razprostirali daleč naokoli. To posestvo je bilo oddaljeno kakšni dve uri od Londona in je ležalo na glavni postaji neke stranske železnice.

Dolgo časa je stal ta grad zapuščen, ker ni nihče stanoval v njem. Lorda Harryja Darsija ni bilo dolgo let na to posestvo in ljudje so ga že pozabili, toda lord je iz vile Borgeze ukazal, naj strokovnjački pregledajo ves grad Darsi Hal in takoj izvrše potrebna popravila, ker je nameraval v kratkem priti na to svoje posestvo, da se tu naseli za stalno.

Upravitelj tega posestva je bil gospod Herfort, Anglež starega kova. Na tega človeka se je lahko lord Harry Darsi, kakor bomo videli pozneje, popolnoma zanesel. Gospod Herfort je bil gentleman v pravem pomenu besede.

Gospod Herfort je pripadal z veliko ljubeznijo in vdanostjo rodbini Darsi, posebno rad pa je imel lorda Harryja Darsija, katerega je poznal še kot otroka in ga je že tedaj vzljubil.

Lord Harry Darsi je imel navado, da se je ob vsaki mogoči priliki zaupal Herfortu.

Zaupal mu je tudi lepo posestvo. Gospod Herfort je služil dolgo vrsto let pri Harryevem očetu in ko je postal lord Harry Darsi lastnik celokupnega imetja se je popolnoma prepričal, da dela Herfort samo v interesu rodbine Darsi. Radi strogosti in pravičnosti so ga imeli vsi radi.

Mnogokrat je moral prihajati v London, kar mu ni bilo baš najbolj prijetno. Sovražil je London kakor malokateri človek, vzrok tega pa ni mogel nihče izvedeti. Poleg Londona pa je sovražil še nekoga in to je bil sir John Penbrok.

Prav za prav pa mu sir John Penbrok ni storil nikdar ničesar žalega. Nasprotno! Kolikorkrat je videl sira Johna Penbroka na posestvu Hal, to pa je bilo v prvih letih mnogokrat, je bil napram zvestemu upravitelju silno prijazen in postrežljiv. Herfort ga je poznal še iz mladosti in vedel je prav dobro, da je bil Penbrok izrodek familije, ker ga ni krasila niti ena vrlina, ki je bila last starega Darsija, ker je vse dobre lastnosti podedoval lord Harry Darsi.

Sir John Penbrok je bil še v mladosti lenuh in razsipnik, vse svoje veliko premoženje je kaj hitro upropastil, kar je njegovega brata, starega Darsija silno bolelo. Herford se je često jezil, ko je dobil naredbo, naj toliko in toliko funtov šterlingov odpošlje na naslov sira Johna Penbroka v London, kjer je stalno živel in zato si je od srca oddahnil, ko je zvedel, da zapušča John Penbrok London in da se je za stalno naselil v Franciji. Nadejal se je, da se bo tam umiril in začel redno življenje.

Tudi stari lord, njegov brat je tako mislil in namenil mu je vsa leta precejšnjo vsoto za vzdrževanje, s tem pa je bilo odlo-

čeno tudi, da prenehajo vsi drugi denarni viri, kakor je bilo to doslej. V tem smislu je napisal lord svojemu bratu dolgo pismo. Sir John Penbrok pa svojemu bratu ni hotel niti odgovoriti, ker mu to pač ni ugajalo. Kljub vsemu temu pa je moral stari lord pre-mnogokrat poseči v svojo blagajno in poravnati dolgove, ki jih je napravil njegov brat.

— To moram storiti radi onih dveh malih otrok, je govoril ob takšnih prilikah lord svojemu upravitelju. Ubogi mali Mortimer in nedolžna nečakinja Edita nista kriva, da je njun oče takšna propalica. Njima ni treba živeti v pomanjkanju radi njega in nikdar bi ne našel miru, če bi ju pustil v takšnem položaju.

Ko je stari lord umrl in je postal lord Harry Darsi edini dedič celokupnega premoženja, je dajal ogromne vsote, delal pa je tajno, da Mortimer in Edita tega nista vedela. V tem pogledu ni hotel lord ubogati Herforta, kateremu je sicer popolnoma zaupal in mu izročil vso upravo nad svojim premoženjem...

Herfort se je nepopisno razveselil, ko je dobil od lorda Darsija iz Italije pismo, v katerem mu javlja, da bo prišel in živel dalje časa na posestvu Darsi Hal.

Z veliko delavnostjo in izredno energijo si je prizadeval upravitelj Herfort, da bi v gradu vse čim lepše in v čim krajšem času uredil.

Cela vojska delavcev iz najrazličnejših strok je bila zaposlena v gradu in delala neprenehoma podnevi in ponoči, samo da bi bila dela pravočasno gotova.

V pismu je lord Harry Darsi pisal svojemu upravitelju, naj gleda, da bo grad tako urejen, da bo stanovala v njem ugodna dama svojemu položaju primerno, sobe pa naj bodo urejene tako, da bo v njih mogla stanovati lady Darsi.

— Torej vendar! si je dejal Herfort in si trl roke ter se zadovoljno smehljal. Lord se bo le oženil... on se je torej odločil? Iz srca me bo veselilo da bom med temi zidovi lahko pozdravil lady Darsi. Tako se bo po dolgih letih izpolnila moja srčna želja, kajti bal sem se, da se lord nikdar ne bo odločil na tako važen korak, kakor je ženitev. To bi bila največja nesreča za imetje Darsijev, kajti na koncu bi dobil vse v svoje roke tisti lopovski John Penbrok!

Danes je stari Herfort zopet proučeval besedo za besedo iz lordovega pisma.

Nenadoma pa je slišal toptanje konjskih kopit in drdranje kočije, ki se je ustavila pred vrati. Zložil je pismo in stopil k oknu, ki je bilo obrnjeno proti dvorišču.

— Zaprta kočija! zamrmra starec zlovoljno. Kdo bi neki mogel to biti?

Nenadoma pa se ves bled odmakne od okna.

— Sir John Penbrok! spregovori Herfort z glasom, ki je drhtel od razburjenja. Kaj hoče on sedaj v gradu? Vrag vedi, kardkoli pride ta lopov in nenasitnež v grad, se pripeti kakšna nesreča, ali pa se bo šele pripetila!

V tem trenutku potrka nekdo na vrata pisarne in Herfort še ni rekel: »prosto«, ko je sir John Penbrok že odprl vrata in obstal pred starim upraviteljem posestva.

Že v prvem trenutku je Herfort videl, da je postal sir John Penbrok nekam čudno ohol, kajti sicer je bil z njim vedno prijazen in še celo vsiljiv. Vedno mu je ponudil obe roki in ga najljubeznivejše povpraševal po zdravju, rad je poslušal starega prijatelja in zaupnika rodbine Darsi, danes pa?

Danes je obstal sir John Penbrok nekaj korakov pred Herfortom, meril ga je z nenavadnim pogledom, potem pa je dejal matomarno, kakor da bi zehal:

— Dobro jutro, gospod Herfort! Nadejam se, da ste zdravi in da vam je dobro?

— Hvala, baron, odgovori Herfort hladno. Nadejam se, da je tudi vam dobro?

— O dobro, prav dobro, kakor še nikoli doslej v življenju! odgovori sir John Penbrok s smehljajem na ustnicah. Toda kakor vidim, dragi Herfort, ste dali cel grad prenoviti in popraviti! To me izredno veseli! Hvala vam, dragi Herfort...

Sploh je bilo zelo na mestu od vas, da ste dali za moj prihod vse tako lepo urediti!...

— Jaz ne verjamem, da mi dolguje svetlost hvaležnost na čemkoli, odgovori Herfort hladno. Jaz ne morem reči, da je to pripravljeno in urejeno za vas, baron. Vse to je pripravljeno za njegovo svetlost lorda Harryja Darsija...

— Torej ne za mene!... Za koga torej tedaj, moj dragi prijatelj? se je smejal John Penbrok, ko je slekel plašč in sedel na stol. Vi ste vendar uredili ta grad za tistega, ki bo vprihodnje stanoval v njem, Herfort? Kajneda?

— To je resnica, odgovori Herfort, toda kolikor mi je znano, namerava lord Harry Darsi stanovati tukaj, naselil se bo tukaj za dalje časa! Pisal mi je in v pismu mi je ukazal naj grad preuredim, da bo lepo stanovanje v njem...

— To je izredno lepo od mojega nečaka, izredno ljubeznjivo, odgovori sir John Penbrok. Iz tega je razvidno, da je imel ubogi mladi človek v zadnjem času tudi kakšen svetel moment! Toda na žalost so ti momenti hitro minili!

Herfort osupne. Ni mogel verjeti svojim ušesom.

— Gospod baron, reče Herfort, kaj pomeni to, da tako govorite? Gotovo se je kaj pripetilo. Bodite tako ljubeznjivi in mi vse odkrito povejte!

— Kaj se je pripetilo? ponovi sir John Penbrok zamišleno. Gotovo veste to tudi sami! Mar niste ničesar čitali v časopisih, dragi Herfort?

— Ne!... V zadnem času sploh nisem čital nikakšnih časopisov, pa tudi ne spominam se, da bi bil slišal kaj, čemur bi se moral čuditi!

— Čudno se mi zdi to in skoraj nerazumljivo! odgovori John Penbrok malomarno. Že vrabci na strehi čivkajo in ves svet zeve, kaj se je pripetilo.

Herfort je prebledel.

— Gospod baron, ne mučite me dalje! Recite mi, prosim vas, za kaj gre!

Penbroku pa se še ni zdelo potrebno, da bi prišel z besedo na dan, še je hotel mučiti zvestega starca.

— No, reče naposled prezirljivo. Predstavljam se vam kot gospodar Darsi Hala.

Novi gospodar

Herfort prebledi. Pred njegovimi očmi je postalo vse črno. Prijel se je za stol, da bi ne padel, toda že v naslednjem trenutku se je zavedel.

— O, moj Bog! je ječal stari Herfort. Torej je... lord Harry Darsi umrl?

— Ne, ne, on je še živ! odgovori John Penbrok s strašno malo marnostjo.

Herfort si oddahne.

Če je lord Darsi živ, tedaj je baron lagal, kajti dokler je mladi lord živ, ne more biti niti govora o tem, da bi postal ta lopovski Penbrok gospodar gradu.

— Da, on je živ, nadaljuje sir John Penbrok, toda bilo bi zanj mnogo boljše, če bi ga Bog poklical k sebi in ga rešil strašne usode...

— Kako ti? Kaj je z lordom?

— Moj drag nečak se nahaja kot umobolnik, kot blaznež v bolnici za umobolne profesorja Cercera v bližini Rima in po zagotovitvi najboljših zdravnikov tega zavoda, je stanje mojega nesrečnega nečaka niti malo ne menja!

— Znorel!... Da je lord Harry Darsi znorel!... krikne Herfort v težki boleti in si z rokama zakrije obraz. Oh, to je strašna nesreča!...

— Da, da, to je zares velika nesreča, moj dragi Herfort, odgovori sir John Penbrok, toda računati moramo na žalost s strašnim dejstvom!

— Toda, kako je samo to mogoče?! je tarna! Herfort popolnoma potrta, jokala je kakor majhen otrok. Kako je samo mogoče, da bi mogel tako mlad in zdrav mož kakor je bil lord Harry Darsi tako nenadoma znoreti!...

— V vsej rodbini Darsijev, nadaljuje dobri starec med solzami, ni bilo nikoli nobenega slučaja, da bi kdo znorel, in da se je moralo to pripetiti baš mojemu gospodarju?! Ne da bi se bilo to zgodilo radi kakšnega padca?

— O ne, odgovori John Penbrok popolno mirno, njegova bolezen je nastala radi nezmerne življenja, kateremu se je moj dragi nečak v zadnjem času vdajal, česar pa je v glavnem kriva neka Julija Musolino, hčerka Giuseppa Musolina, slovitega italijanskega razbojnika.

— Jaz tega ne verjamem! odgovori Herfort z vso gotovostjo. Tega jaz ne morem verjeti!... Lord Harry Darsi ne spada med mladeniče, ki se s svojim življenjem igrajo! Njegovo življenje je bilo takšno, tak se je pazil kot zadnji član rodbine Darsijev, da bi mogel vzdržati sto let in svojo rodbino povečati...

— Vi se motite, draži prijatelj, ga prekine sir John Penbrok z ošabnim smehljajem. Tudi jaz sem Darsi.

— Tako je, toda stranska vrsta, ki ne prihaja tukaj v poštev, odgovori Herfort.

— Stranska vrsta?! se zasmee Penbrok. No, dobro, nekoč stranska vrsta, sedaj pa glavna rodbina Darsijev! Ker pa zdravniki nimajo upanja, da bi moj nečak tako hitro ozdravel, me je sodišče že postavilo za upravitelja celokupnega premoženja, ki je sedaj pripadalo lordu Darsiju.

Če bi slučajno dvomili o resničnosti mojih besed, Herfort, bodite tako ljubeznjivi in proučite te listine, ki vam jih dajem. Tu je potrdilo rimske policije, da je moj nečak že dalje časa počenjal neumnosti, ki so povzročile, da se je policija začela zanj zanimati.

Policija mi je tudi ukazala, naj lorda Harryja Darsija odvedem v umobolnico.

Tukaj pa si lahko ogledate izpričevala različnih zdravniških kapacitet. Vsi ti zdravniki so bili mnenja, da bi bilo najboljšje, če bi svojega dragega nečaka predal v umobolnico.

Mislim, da ne boste dvomili o resničnosti teh dokumentov! V vsakem slučaju pa so oblasti na moji strani!

Stari upravitelj je vzel dokumente v svoje roke in jih čital s solznimi očmi. In čeprav je videl pred seboj črno na belem, ni mogel še ničesar verjeti. Toda tako je bilo na žalost napisano v teh strašnih listinah.

Lord Harry Darsi, njegov dragi mladi gospodar, da bi bil blazen v rimski bolnici, nesposoben, da bi vodil sam posle in upravljal svoje premoženje!...

Ah, to je zares strašno, da si človek ne bi mogel strašnejšega misliti! In vendar — tako je bilo tu napisano.

Herfort je okamenel.

— Tukaj pa imam dokument, potrjen z uradnimi pečati najvišjega sodišča v Londonu, ki pooblašča mene, sira Johna Penbroka, da med tem časom, dokler lord Harry Darsi ne bo ozdravel, upravljam celokupnemu premoženju, polnomočen kurator sem vseh posestev rodbine Darsi. Bil pa sem tudi toliko previden, da se tudi kar se tega tiče lahko legitimiram.

Po teh besedah je položil sir John Penbrok na mizo velik akt s pečati.

— Ker pa sem že vnaprej vedel, da mi ne boste verjeli brez dokumenta, sem si vzel pri sodišču pismo naredbo, ki se glasi osebno na vas, dragi Herfort. Prosim vas, vzemite jo in jo prečitajte, pa boste vedeli, kaj vam je storiti!

Kakor v sanjah je prijel Herfort listino, ki mu jo je ponudil John Penbrok. To pa, kar je čital tukaj, mu je dvignilo tisto malo las, ki jih je še imel na glavi.

— Vsemogočni Bog!... Vse, vse premoženje rodbine Darsi, vsa uprava prekrasnih posestev, ki jih imajo Darsiji naj bi izročil — moram izročiti temu lopovu, siru Johnu Penbroku?

To bi bilo strašno, toda tako se mora zgoditi.

Razen tega pa je stala pod baronovnim podpisom pripomba od sodišča iz Londona:

»Vsa blagajna naj se takoj izroči siru Johnu Penbroku prav tako tudi vse knjige in položi naj mu se račun o upravi posestev. Njemu je poverjena celokupna uprava posestev!«

radi lažjega upravljanja vsega gospodarstva bo stanoval v gradu Darsi Hah, tudi tu bo popolen gospodar vse dotlej, dokler ne bo lord Harry Darsi popolnoma ozdravel in prišel iz umobolnice.«

Do ozdravljenja lord Harryja Darsija!

Torej je le še malo upanja, toda tudi ta žarek upanja je v zvestih Herfortovih prsih uničil sir John Penbrok s svojimi besedami:

— O kakšnem Harryjevem ozdravljenju ne more biti, samo po sebi umevno niti govora, kajti obvestila, ki mi jih pošilja doktor Cercero, kapaciteta na tem polju, zatrjujejo, da je mojemu nečaku vsak dan slabše, namesto da bi mu bilo boljše... Harry je popolnoma neobčutljiv, ničesar ne ve, kaj se dogaja krog njega, celo svojega imena ne more povedati.

Dragi Herfort, pogledite, iz tega pisma se lahko o tem prepričate. Iz srca mi je žal, da je zadela mojega dragega nečaka tako strašna usoda, z druge strani pa, dragi Herfort, sprejemam nase skrb, da ostane celokupno premoženje Darsijev nedotaknjeno in radi tega vas prosim, da mi takoj po odločitvi sodišča v Londonu prinesete obračun in mi izročite premoženje v upravljanje, kajti zanj nosim od današnjega dne jaz sam popolno odgovornost pred oblastmi.

— Kar se tiče mojega obračuna, reče Herfort popolno mirno, ga bom že danes popoldne lahko izročil. Samo nekatere knjige mi je treba še zaključiti, potem pa vam bom obračun lahko prinesel in vam predal upravljanje.

— Nadejam se, da bo vse v redu? reče sir John Penbrok in se porogljivo nasmehne.

— Do pare, odgovori stari upravitelj Herfort strogo. Gospod baron, nekaj pa vam samo lahko rečem, to pa je, da me ne boste mogli spremeniti v lopova, še manj pa, da bi mogli pri meni dokazati kakšen primankljaj. Tukaj sem pri poštenem delu posivel in nadejam se, da bom tudi pošteno končal...

— Toda, moj dragi Herfort, ga prekine John Penbrok s sladkim smehljajem, jaz misem tako mislil. Vi me krivo razumete...

Pri teh besedah je hotel starcu ponuditi roko, Herfort pa se je dejal, kakor da tega ne bi videl.

— Kdo pravi, da vam jaz ne verjamem? nadaljuje John Penbrok. Nasprotno, moj dragi Herfort, jaz vem, da ste vi najstarejši in poštenj uradnik te hiše, da ste vi za Darsije izredno mnogo storili in da vam mora biti, kar se tega tiče, vsak hvaležen! Da pa boste videli, kako visoko vas spoštujem, vas bom takoj, ko mi

boste podali obračun, utrdil v vašem položaju, in vi boste pač tako ljubeznjivi, da mi boste pomagali, kakor ste pomagali mojemu pokojnemu bratu in — samo po sebi se razume — vi boste postali moj zaupnik, moja desna roka, kajti ostala bova dobra prijatelj, kakor sva si bila tudi do sedaj, dragi Herfort...

— To mi ne prihaja niti na misel, je hotel odgovoriti poštenj Herfort, v zadnjem trenutku pa se je še premislil. Spomnil se je, da bi ne bilo od njega pametno zapustiti posestva in ga prepustiti na milost in nemilost siru Johnu Penbroku, temu ničvrednežu in lopovu.

Sodišče sicer zahteva, da se uprava izroči njemu, toda če bi bil on ob Penbrkovi strani, bi lahko marsikaj preprečil, kak bi se sicer zgodilo, ko bi ne bilo nikogar, ki bi nadziral lopovskega Johna Penbroka.

— Moja sveta dolžnost je, da ostanem tukaj, odgovori Herfort glasno, to sem dolžan staršem lorda Harryja Darsija, katerim sem bil vedno dober prijatelj. Jaz sprejem vaš predlog, ostajem v službi in služil bom samo vam...

— Dobro, odgovori sir John Penbrok. Če vam je po volji, dragi prijatelj, začneva lahko takoj s polaganjem računa, tiste knjige pa, ki niso zaključene uredite lahko popoldne.

Želel bi, dragi Herfort, da bi najprej obhodil z vami celo posestvo, v prvi vrsti ves grad, da bi izdal naredbo glede stanovanja, v katerem bom prihodnje bival, kakor tudi da odredim sobe, v katerih bosta stanovala moja otroka. Moj sin Mortimer in moja draga hčerka sta že na poti iz Pariza v London in pojutrišnjem bosta že prispela sem.

— Torej se boste vi nastanili tukaj! je mrmral stari Herfort skozi zobe.

Penbroku je dejal, da mu je popolnoma na razpolago in obhoda sta ves grad.

Penbrok je napravil razpored za stanovanje, toda v velikem gradu prednikov lorda Harryja Darsija mu marsikaj ni bilo po volji, premalo modernega duha je bilo povsod.

— Jaz sem vajen večjega konforta, je dejal John Penbrok staremu uravitelju, radi tega bom poslal nekaj naročil v Lodon, ki morajo biti takoj izvršena. Sedaj pa se bova takoj vrnila v pisarno in pričela z obračunom!

Večerilo se je že, ko je bil obračun šele gotov. Čeprav je sir John Penbrok zelo natančno pregledoval postavko za postavko,

da bi našel kakšno nepravilnost, se je vendar pokazalo, da so vsi računi pravilni in da ni nikjer pomote niti za paro.

Ko je prišel upravitelj Herfort zvečer v svoje stanovanje, je padel na stol kakor ubit.

— Prokletstvo začenja nad posestvom Darsi Hal! je jadikovat stari Herfort. Gorje nam, da smo pali v roke temu brezvestnežu in temu lopovu!

Kar se mene tiče, jaz se prav za prav ne morem pritoževati, star sem že in radi tega mi je vseeno kako bo šlo dalje, naj bo usoda kakršnakoli, toda moj ubogi mladi gospodar!... Bog, kdo bi si kedaj mislil, da ga bo nekoč doletela tako strašna usoda, da ga bodo zaprli v umobolnico?...

Osiroтели aristokrat

Naslednih dni je doživel stari Herfort izpremembo, ki ga je nenavadno razveselila.

Pripotovala so Penbrokva otroka.

Herfort ju je spoznal. Z največjo prisrčnostjo sta govorila z njim, kadar sta prišla z njim v dotiko, Herfort pa je bil dober poznavalec ljudi in se je takoj prepričal, da so čustva, ki sta jih kazala otroka napram njemu, iskrena.

Mortimerja je spoznal kot fino vzgojenega mladeniča na vrhuncu znanstvene izobrazbe, vendar pa se je mladi zdravnik pokazal zelo skromnega.

Edita je bila prekrasna mlada deklica, ki je bila posebljena ljubeznjivost.

Stari Herfort se je veselil, da je videl ti dve mladi bitji in od prvega trenutka ju je vzljubil. Nobeden od njiju ni imel lastnosti, ki so tvorili njunega očeta.

Herfort se je dolgo pogovarjal z Mortimerjem o bolezni svojega mladega gospodarja.

— Kakor so mi orisali bolezen mojega sorodnika, reče Mortimer, ne sme človek pomišljati...

— Zakaj?

Vedno moramo biti pripravljeni na najhujše.

Herfort je bil bled.

— Da, z gotovostjo lahko pričakujemo to, kar se mora zgoditi, nadaljuje Mortimer. Kakor vsa znamenja kažejo, boleha lord Harry na paralizi, ki po navadi končuje s smrtjo. Pod temi straš-

nimi okolnostmi bi človek želel mojemu sorodniku skorajšno smrt, da bi se rešil neznosnih bolečin. Njegova bolezen je neozdravljiva, kakor se to že sedaj kaže in tedaj bi bilo zanj stokrat boljše, da bi bil že v grobu kakor pa v bolnici za umobolne. Kar se tega tiče sem strokovnjak in lahko premerim kaj človek lahko vse prenese. Ta bolezen je neozdravljiva in nihče ne more preprečiti napadov, ki mu prihajajo in ki povzročujejo strašne bolečine, ki pacienta silno zmučijo.

— Od kod pa veste vi vse to o mojem nesrečnem mladem gospodarju? ga nenadoma vpraša Herfort. Kdo vam je pripovedoval, kako je mojemu gospodarju? Kdo vam je sploh povedal, da je bolezen mladega lorda neozdravljiva?

— Iz pisem, ki jih dobiva moj oče od zdravnikov, posebno od doktorja Cercera, sem vse zvedel, kar sem vam tukaj povedal, moj dragi Herfort, odgovori Mortimer. V zadnjem pismu je opisal ves potek napada iz tega pa sledi, da ni na žalost nobenega upanja na rešitev in ozdravljenje.

— Vi ste sami zdravnik, če se ne motim? pristavi Herfort čez nekaj časa. Mortimer, zakaj niste napravili majhnega izleta in odšli v Rim, da bi se sami prepričali o bolezni svojega sorodnika in se o vsem točno prepričali? Zares, če bi bil jaz na vašem mestu, bi niti trenutka ne omahoval, temveč bi takoj odšel.

Mortimer je za trenutek molčal.

Potem pa je odgovoril odločno:

— To bi tudi srčnorad storil!

— Zakaj pa niste tega že do sedaj storili?

— Ker..., ker mi moj oče to brani!

— Pravi mi, da ni treba, da bi si kvaril spomine na svojega dobrega sorodnika, ker bi se prestrašil v največji meri, če bi ga sedaj videl. Z druge strani pa bi se moj sorodnik zopet lahko vznemiril, ko bi me videl, jaz pa mu zopet ne bi hotel povečavati že itak velikih bolečin.

Pravijo, da je imel že nekaj divjih napadov, v teh napadih pa je besnel proti mojemu očetu. Toda moj oče mu zares ni storil ničesar slabega, temveč je takoj odpotoval v Rim, ko so ga poklicali in ga odpeljal v umobolnico.

— Ali poznate vi to bolnico, Mortimer? Mislim, če ste jo njej ali pa o njenem lastniku že kaj slišali?

— Sem. Doktor Cercero je eden najslavnejših zdravnikov za te bolezni. Njegova bolnica je ugledna in stoji pod državnim nadzorstvom. O vsem sem se informiral in po dobljenih vesteh sem se prepričal, da delajo tam zelo vestno.

Iz vsega tega pogovora so se starega upravitelja Herforta posebno dojmile te besede:

— Moj oče mi brani, da bi odpotoval v Rim in videl svojega sorodnika.

Ne da bi bila tu kakšna tajna namera?

To bi ne bilo ničesar nemogočega pri ljudeh, kakršen je bil John Penbrok in zato je Herfort sklenil, da bo v tej smeri dalje poizvedoval in morda našel pot, da bi svojemu mlademu in nesrečnemu gospodarju kako pomagal.

Herfort ni nikakor mogel verjeti, da je stanje mladega lorda tako nevarno, kakor so mu ga slikali, kajti Penbrok je imel vzrok, da je risal nečalovo stanje tako strašno.

Herfort je mislil na to, da bi sam odpotoval v Italijo in v Rim, da bi odšel v zavod doktorja Cercerja, da bi sam videl, kako je njegovemu gospodarju.

Ko pa je stari in pošteni Herfort nekega dne izjavil to svojo željo pred sirom Johnom Penbrokom, mu je ta popolnoma ravnodušno odgovoril, da se bo zaštonj potrudil tako daleč, ker ga doktor Cercero ne bo pustil k bolniku, ker on še prevestno postopa z bolniki takšne vrste.

Razen tega pa je Herfort lajik kar se tega tiče in lahko bi ga prevarili. Navsezadnje pa so pri takšnih bolnikih trenutki, ko so videti popolnoma zdravi, dokler ne dobe napadov, bolezen v možganih pa počasi napreduje in grize, ne da bi mogel lajik to videti.

Herfort si je bil prijatelj tudi z Mortimerjevo sestro, z lepo Edito.

Mlada prekrasna deklica je čutila neko privlačno moč v tem starem upravitelju posestva Darsi Hal. Po večkrat na teden ga je poiskala in pregovorila, da je delal v njenem spremstvu daljše izprehode v okolico.

In ni minilo dolgo, ko je stari in sicer nezaupljivi Herfort vzljubil mlado Edito, kot svojo lastno hčerko in čuditi se je moral na tihem, da ima ničvredni in lopovski oče, kakor je bil to sir John Penbrok, tako dobra otroka.

Eno pa je spoznal iz pogovorov z Mortimerjem in Edito — da nihče od otrok ne ve, da je njun oče ničvrednej in lopov v najslabšem pomenu besede, kajti oba sta iskreno obžalovala svojega sorodnika in nihče izmed njiju ni bil vesel, da so se z boleznijo mladega lorda njih denarne prilike znatno izboljšale.

Kadar je Edita govorila o mladem lordu Harryju Darsiju, so ji vedno solze zalile oči. Obžalovala je svojega sorodnika in molila k Bogu za njegovo ozdravljenje.

— Toda na žalost nam ne ostaje niti ta tolažba! reče Edita nekoč staremu Herfortu. Kajti oče mi odločno pravi, da ni zanj razen smrti druge rešitve.

V pogledu postopanja na posestvu Darsi Halu se stari upravitelj ni mogel v ničemer pritoževati.

John Penbrok je res živel sedaj kakor lord, kakor bogat aristokrat, ki lahko počenja, kar se mu zljubi, vendar pa ni razsipal denarja kakor po navadi.

V dvorcu Darsi Halu pa že zdavnaj ni bilo toliko gostov kakor sedaj, ko se je naselil sem novi gospodar. Siru Johnu Penbroku je bilo mnogo na tem, da dobro živi s svojimi sosedi. Zato je prirejal velike pojedine.

Posebno mladi plemiči so hiteli k njemu, kakor da bi imel v svojem gradu magnet, ki bi jih vlekel z nepremagljivo silo. Ta magnet je bila lepa Edita.

Njena lepota, ljubeznjivost in privlačnost so bile tolikšne, da ji je vsakdo dvoril in si prizadeval, da bi si pridobil njeno naklonjenost. Istočasno pa je veljalo mnogo tudi to, ker so vedeli, da bo lepa Edita imela milijone, ker bo njen oče podedoval vsa ogromna posestva rodbine Darsi, ko bo mladi lord Harry umrl v rimski umobolnici.

Siru Johnu Penbroku je bilo to dobro došlo, ker je na ta način občeval zopet v angleški boljši družbi.

Herfortu vse to ni ostalo nezapaženo in nepopisno se je veselil, kako se je Edita vseh svojih kavalirjev izogibala in se le malo zmenila za vse njihove poklone.

Napram enemu edinemu se je le pokazala naklonjeno in ko je Herfort govoril z njo o tem plemiču, se je pokazala na njenem obrazu lahna rdečica. In stari upravitelj je takoj vedel za kaj gre. Da, samo eden je Editi med vsemi najbolj ugajal in ravno ta je bil med vsemi najsiromašnejši. Vendar ni bila njegova krivda, da je tako obubožal, prevzel je zadolženo posestvo svojih prednikov.

Uro hoda od Darsi Hala se je nahajal majhen grad, kateremu je nekoč pripadalo ogromno premoženje. Grad in posestvo je bilo last grofov Lajcestrov. Malo je rodbin v Angliji, ki bi uživale takšen sloves, kakor ga je bila deležna ta!

Ta rodbina je imela mnogokrat glavno ulogo v zgodovini Anglije. Zadnji Lajcester pa je bil posebno vpliven in je bil celo ljubimec kraljice Elizabete.

Od kraljice je dobival ta grof ogromna premoženja in tako se je premoženje Lajcestrov silno povečalo, toda počasi, od leta do leta, je ogromno bogastvo propadalo.

Slabo gospodarenje, nesrečni slučaji, bolezen, zraven pa še vojske, v katere je bilo angleško plemstvo vedno zapleteno, vse to je premoženje Lajcestrov vedno manjšalo, dokler ni naposled popolnoma propadlo.

Grof Cecil Lajcester, zadnji član te nekoč tako ugledne rodbine, je bil star največ kakšnih dvajset in pet let. Mladi je bil in silno lep, toda mladi grof se je že od svojega dvajsetega leta boril s skrbmi.

Preveč ponosen, da bi se zaupal kateremu svojih prijateljev in preveč občutljiv napram svojim upnikom, je samo skrbel, kako bi odplačeval dolgove, ki so jih delali njegovi predniki — in lahko si mislimo, da ti dolгови niso bili mali.

Vse upnike je hotel odplačati, vsak dolg, niti dinarja ni hotel ostati dolžan. In tako je prodajal posestvo za posestvom, kos zemljišča in gozda, dokler mu ni ostalo samo premoženje krog gradu, ki je bil oddaljen od Darsi Hala kakšno uro hoda. Pa tudi že od tega svojega posestva ni imel skoraj ničesar.

Tudi to posestvo je bilo obremenjeno z različnimi posojili in samo ta okolnost, da je grof Cecil točno plačeval obresti, je storila, da je bilo premoženje še v njegovih rokah. Toda odreči se je moral marsičesa, celo svojih najnujših potreb ni mogel kriti, samo da je lahko plačeval obresti, ki jih je bil dolžan upnikom od izposojenega kapitala.

In ta mladi grof ni poznal uživanja in veseljačenja, skrbel je samo za gospodarstvo in premišljeval, kako bi rešil zadnje posestvo. Od jutra do večera je hodil po solncu in vetru in nadzoroval svoje delavce, učil ih je in jim pomagal. Bil je pravi ekonom, kakršnih dobimo le malo med plemstvom. V družbo ni zahajal, pa tudi vabila, ki jih je dobival, je zavračal.

Oni pa, ki so poznali mladega grofa Cecila Lajcesterja in niso poznali razmer, v katerih je živel, so ga imenovali sanjarja. Vendar pa mladi grof ni kazal svojega uboštva. Bil je ponosen, kakor da bi že vseh sedamdeset posestev pripadalo njegovemu gospodarstvu in nihče ni mislil, da je prišel mladi grof Lajcester že tako daleč, da si ni mogel privoščiti majhnega koščička mesa za obed.

Kljub vsem tem okolnostim pa je ostal ponosni grof Lajcester moderno in elegantno oblečen, jezdil je vedno najboljše konje, povsod so ga z navdušenjem sprejemali in izražali nad njegovo pojavo svoje dopadenje, pa tudi v dobrodelne namene je vedno kaj prispeval iz svoje skromne blagajne.

Pokazal se je torej vedno takšnega, da bi vsakdo mislil, da je to eden najbogatejših plemičev.

Samo malo jih je bilo, ki so bili informirani o njegovem resničnem položaju, to pa so biti večinoma samo njegovi upniki, ki so dajali njegovim prednikom posojila.

Ko je sir John Penbrok obiskaval vse sosede Darsi Hala, ko se je naselil na lepem posestvu svojega nečaka lorda Darsija, je obiskal tudi grofa Lajcestra. Mladi grof je smatral za svojo dolžnost, da vrne angležkemu baronu obisk.

Pri tej priliki pa se je seznanil s sosedovo hčerko, prekrasno Edito, katere lepota in ljubeznjivost sta ga v prvem trenutku očarali. In ko je čez štirinajst dni sir John Penbrok razposlal vabila vsem bližnjim plemičem na pojedino, ki naj bi bila uvod v družabno življenje na Darsi Hali, je bil med povabljeni tudi mladi grof — Cecil Lajcester.

In mladenič se je odzval vabilu.

S svojim prihodom na Darsi Hal je presenetil večinoma vse navzoče, kajti marsikatera odlična osebnost se je trudila, da bi ga pritegnila v svojo družbo, marsikdo ga je vabil na razne domače prireditve, toda osiroteli mladi grof je znal ta vabila prav spretno zavrniti.

Nenadoma pa se je zgodilo, da je mladi grof Lajcester začutil, kako ga nekaj z nepremagljivo silo vleče k Editi, lepi gostiteljevi hčerki. In ni minilo dolgo, ko je na svoje nepopisno zadovoljstvo opazil, da tudi Edita ni napram njemu popolnoma ravnodušna, drugačna je bila v občevanju z njim, kakor pa z ostalimi, ki so se trudili krog nje.

Njegov lep, toda žalostni obraz, sanjarske oči, prekrasni brki, lepo ravno čelo z globokimi očmi in vsa njegova pojava — vse to je napravilo na Editi globok vtis.

Ko je Edita čutila na sebi pogled mladega grofa, ji je začelo srce hitreje utripati in z nikomur v vsej družbi se ni rajše zabavala kakor z grofom Cecilom Lajcestrom.

Ko je pa mladi grof odšel z Darsi Hala, je bila Edita silno žalostna, mislila je, da ga ne bo nikdar več videla in da je bilo to njuno zadnje srečanje.

Da je mladi grof vedno zamišljen in v skrbeh — to ji ni ostalo nezapaženo, to jo je žalostilo in neprenehoma je premišljevala, kako bi mu lahko pomagala.

Samo po sebi je umevno, da mu tega ni mogla kar tako povedati, vendar pa mu je čestokrat namignila, da bi rada nosila z njim

njegove skrbi in da bi bila rada, da, srčnorada njegova prijateljica, kateri bi se on mogel popolnoma zaupati.

Tudi nekega dne sta se o tem pogovarjala.

Preden pa bomo opisali ta dogodek, moramo pripomniti, da je imel mlad grof Cecil Lajcester enega edinega dobrega prijatelja v sosesčini, ki je imel dostop v njegovo hišo in kateremu se je mladenič popolnoma zaupal, to pa je bil gospod Herfort, upravitelj Darsi Hala.

Prijateljski svet

Stari upravitelj Herfort in grof Cecil Lajcester sta se prav dobro razumela. Oba sta bila silno resna človeka, čeprav sta bila precej različne starosti.

Herfort je v gotovih prilikah pomagal grofu. Mlademu grofu Lajcestru je pomagal izvršiti marsikakšno delo, ki mu je povzročalo velike skrbi. Grof pa je starega Herforta spoštoval kakor očeta in ga ljubil kakor brata!

Herfort se je nepopisno razveselil, ko je videl, da prihaja mladi grof v Darsi Hal.

Nekoč pa mu je dejal:

— Zelo me veseli, da vam v Darsi Halu tako ugaja. Jaz vam želim najboljši uspeh in prav vesel bi bil, če bi nekoč slišal, da ste srečni! Ah, vedno sem se nadejal, da bo prišel nekoč mladi lord Harry Darsi v ta dvorec, in prepričan sem bil, da si bosta vidva postala nerazdružljiva prijatelja, moj dragi grof, kajti vidva sta kakor ustvarjena drug za drugega!

Toda ubogi lord tiči v bolnici za umobolne v bližini Rima tr bal sem se, da vam ti novi ljudje, ki so se naselili tu v gradu, ne bodo ugajali! In prijetno sem bil presenečen, moj dragi grof, ko sem vas videl tukaj!

Povejte mi, dragi prijatelj, ali vam sir John Penbrok, sedanji gospodar gradu, ugaja?

Grof Lajcester skomigne z rameni.

— Jaz ne morem izreči definitivne sodbe o baronu, odgovori mladi grof hitro in mirno. Zdi se mi, da je dober trgovec in slab človek. Sicer pa ni neumen...

— To zares ni, reče Herfort s smehom, toda na žalost takšni ljudje niso najboljši!

— Jaz sicer tudi ne prihajam radi njega, prizna mladi grof in lahna rdečica mu zalije obraz, temveč samo — Editi na ljubo!

— Ah, tako stoji torej stvar! reče Herfort, oči pa se mu veselo zasvetlijo. No, kar se tiče Edite, dragi prijatelj, vam lahko mirne duše rečem, da ni na svetu boljšega in ljubeznivejšega bitja! Radi tega vam lahko iz vsega srca čestitam na izbiri, dragi grof!

Mladi grof pa je žalostno zmajeval z glavo.

— Da ljubim jo iz vsega svojega srca, z vso svojo dušo, obožujem jo, toda, nikdar ne bom imel toliko poguma, da bi ji to povedal!

— Zakaj pa ne? Prepričan sem, da tudi vas Edita ljubi in čudil bi se, če bi temu ne bilo tako...

— Tudi jaz sem prepričan, da me Edit ljubi, odgovori mladi grof, toda — o, moj dragi Herbert, vi ste edini človek, ki pozna moje razmere... Ali bi mi mogli mirno in odkritosrčno svetovati, kaj naj bi storil?

— Da, moj dragi grof, jaz vam dajem ta svet, odgovoril stari Herfort odločno. Prosite za Editino roko in ravno zato, ker sem prepričan, da vam bo Edita ugledna žena, kakršna morda ne obstoja na zemlji, idealna spremljevalka v življenju vam bo o tem sem prepričan!

— Vi mislite vedno samo na mojo srečo, moj dragi Herfort odgovori grof Lajcester, toda pomislite samo — ali bi mogel jaz Edito osrečiti?

— No, no, kdo drugi bi mogel to? je odgovoril Herfort in se dobrodušno smehljaj.

— Toda, dragi Herfort, kako naj bi si drznil, jaz, osiroteli plemič prositi Edito, da bi mi postala žena, njo, ki je naj najboljši poti, da bo postala dedič težkih milijonov?

— Vzemite Edito za ženo, kakor sem vam to svetoval, odgovori Herfort, za ostalo pa ne skrbite, moj dragi prijatelj, ne ozirajte se na to, če je ona bogata ali pa siromašna deklica!

— Da, toda če bi jo zaprosil in jo morda tudi izprosil, mar bi svet ne govoril, da sem to storil kot lovec za milijoni? Tega ne bi hotel slišati, kajti to bi me bolelo!

— Ne bojte se, pristavi stari Herfort odločno, svetujem pa vam tudi, da ne odlašate mnogo temveč, da se takoj lotite dela z vso energijo!

— Ali pa vi mislite, Herfort, da bi hotela postati Edita moja žena, tudi če bi izvedela, da sem osiroteli plemič, da sem berač, ki nima ničesar svojega razen plemiškega naslova in kupa dolgov in upnikov?

— Moj dragi Cecil, takoj vam bom odgovoril na to vprašanje, odgovori Herfort. Mlada deklica kakršna je Edita, ne vpraša če ima človek, ki jo ljubi, denarja in posestev! Mlada deklica postane žena tistega, o katerem je prepričana, da jo ljubi in prezira vse tiste, ki delajo samo poklone in četudi bi bili tisočkratni milijonarji.

Radi tega poskušajte popolnoma brez skrbi svojo srečo pri Editi, moj mladi prijatelj, in niti malo se vam ni treba obotavljati! Recite ji, da jo ljubite in ji odgovorite s tistim, s čemer bo ona vam odgovorila!

Cecil Lajcester je molčal za trenutek. Ko pa je dvignil glavo, je iz njegovih oči sijala odločnost.

— Popolnoma prav imate, dragi Herfort, reče mladi grof ponosno, storil bom tako, kakor ste mi svetovali! Prvo priliko, ki se mi bo nudila, bom uporabil!

— Izvrstno, grof! odgovori Herfort navdušeno. Neki notranji glas mi pravi, da bo Edita vaša!

Dvoje src

Med zabavami, ki jih je prirejal sir John Penbrok svojim gostom, je bil tudi velik lov v nepreglednih gozdovih posestva Darsi Hala. Prekrasen je bil pogled na lovce in njihove spremljevalke, ki so v živih jahalnih oblekah jezdile proti gozdu. Veselo lajanje je odmevalo med drevjem, tu pa tam pa je odjeknil tudi kakšen strel.

Lov je pričel.

Grof Lajcester se je nahajal med vsem lovom v bližini Edite. Niti za trenutek se ni mogla skriti njegovim pogledom, sicer pa ni niti Edita čutila potrebe, da bi se zabavala z ostalimi gosti. In tako sta se od ostale družbe oddaljila, da sta ostala popolnoma sama. Edita se je pritoževala, da je žejna in na njeno srečo se je v bližini nahajal studenec z izvrstno pitno vodo, ki je bila čista kot kristal.

— Ako želite stopiti s svojega konja, gospodična Edita, reče grof Lajcester, tedaj se lahko okrepčate pri tem hladnem studencu, pa tudi malo bi se lahko odpočili od naporne ježe!

— Popolnoma sama sva! odgovori Edita in lahna rdečica ji zalije obraz. Kaj bodo rekli ostali? Ne, odjezdiwa rajše, da se ne bova izgubila!

— Če vas smem prositi, gospodična Edita, spregovori mlademu grofu, poslušajte me nekaj trenutkov pod tem prekrasnim starim drevesom?! Že dolgo sem s hrepenjenjem čakal na priliko, ko bi bil nekaj trenutkov lahko sam z vami!

— Tedaj moram seveda stopiti s konja in vas poslušati, reče Edita, na ustnicah pa ji je počival smehljaj.

Mladi grof je že skočil s svojega konja.

In pomagal je Editi da je tudi ona stopila na mehka gozdna tla. Z majhnim kozarcem, ki ga je nosil s seboj, je zajel vode in jo ponudil Editi.

— Hvala vam iz vsega srca, ah kako to človeka osvežuje! reče mlada deklica navdušeno. Ali hočete tudi vi, dragi grof, napraviti kakšen požirek?

In Edita ponudi mlademu grofu kupo, katero si je ta pritisnil na ustnice.

— Edita, reče mladi angleški plemič z drhtečim glasom, ko je spustil kozarec v travo. Edita, kakor sva sedaj skupaj pila iz te kupe, tako bi rad srkal srečo iz velike kupe življenja skupaj z vami! Edita, opazili ste že, da vas ljubim. In če je našlo moje čuvstvo v vašem srcu odmeva, če se je v njem prebudila iskrena ljubezen, tedaj bom razširil svoje roke in ti dejal navdušeno:

Pridi na moje srce, ljubljena deklica, da bova za vedno svoja — da boš moja do groba!

— Da, tvoja sem, ljubim te grof Lajcester, reče Edita in tudi v njenem glasu se je zrcalilo razburjenje. Da, tvoja hočem biti, ti ljubljeni mož!

Duša mu je prekipevala iskrenih čuvstev, ki so našla sedaj izraza v vročih besedah in strastno je objel prekrasno telo svoje ljubljene. Vroč in strasten poljub ji je pritisnil na sladka usteca in dolgo sta ostala mlada človeka tako v objemu pod prastarim drevesom, pod katerim sta se našla.

Božanska gozdna tišina je navdajala okolico s svojo čarobnostjo. Noben ptič se ni oglasil, samo potoček je neprenehoma žuborel in skakljal po kamenju.

Naenkrat pa spusti grof Edito iz svojega objema.

— Kaj ti je, ljubljeni? reče Edita.

— Edita, najprej mora biti med teboj in menoj vse razčišče-no, reče grof Lajcester mirno. Draga, ljubljena, najprej ti moram podati neko izjavo.

— Izjavo?

— Da, ko sem te malo prej objel, si ti morda mislila, da je grof Lajcester bogat človek, silno bogat, da ti bo lahko nudil po-

polno uživanje, ki ti ga more omogočiti samo bogastvo! Na žalost pa tega ni pri meni. Vedi, da je moje premoženje popolnoma propadlo, toda jaz nisem tega kriv!

Moji predniki so poskrbeli, da je ogromno premoženje Lajcestrov polagoma propadalo, da ga je bilo z vsakim dnem manj in da zame ni ostalo ničesar.

Vsa ogromna posestva, ki so tvorila bogastvo Lajcestrov, so polagoma propadla in jaz se že dolga leta borim s pomanjkanjem najpotrebnejšega, z bedo in z upniki, katere morem le počasi odplačevati, truditi se moram da plačujem visoke obresti.

Doslej se mi je vedno posrečilo, da sem si ohranil svoje pošteno ime, če bo šlo pa to vedno, tega ne vem.

Torej moja draga Edita, če bi te odpeljal v svoj stari grad, bi postala žena človeka, ki je obsojen na večno delo in večno skrb. Odreči bi se morala marsičesa, kar ti je doslej slajšalo življenje. Edita, ali bi hotela doprinesti meni to žrtev?

— Ah, dragi in ljubljeni človek! vzklikne Edita navdušeno, ko je mladi Lajcester umolknil in povetil svojo glavo, kakor da bi pričakoval sodbo ljubezni.

Edita mu položi obe roki na ramena, s solznimi očmi ga je gledala v njegove prekrasne, v katerih se je zrvabila vsa njegova duša.

— Ah, kako morete tako govoriti? Mar sem jaz ena tistih, ki hočejo prodati svojo ljubezen? Mar spadam k tistim, ki gledajo v močujo samo posrednika za lepo življenje in uživanje, ki jo čaka v družbi in položaju, kamor jo bo privedel?

Jaz ljubim tebe, s tem pa je vse povedano in dokazano! Jaz bi te ljubila, Cecil, tudi če bi morala s teboj bloditi po svetu in si prositi miloščino! Vedno bom pri tebi, to ti prisegam! Vse skrbi in težave, ki tiščijo tebe, bodo moje in vedno jih bom z veseljem delila s teboj!

Glasen vzklik radosti odjekne po gozdu.

Cecil Lajcester je ponovno objel Edito. Jokal je in se smejal obenem, pa tudi njej so solze zalile oči.

In šla sta po gozdu stisnjena drug k drugemu, roko v roki, konja sta stopala ubogljivo za njima. Med potjo sta se posvetovala, kaj bi storila.

Če bi bilo tako, kakor je hotel grof Lajcester, bi že istega dne stopil pred sira Johna Penbroka in ga prosil za roko njegove hčerke. Mladi grof je bil odkritega značaja, tajne so mu bile tuje in sklenil je, takoj obvestiti sira John Penbroka, da se mu je posrečilo pridobiti ljubezen njegove hčerke.

Edita pa, ki je bila hčerka Johna Penbroka, je svojega očeta mnogo boljše poznala. Slutila je, da njen oče ne bo takoj pristal v to, posebno pa še ne tedaj, če bi zvedel, da grof Cecil Lajcester tako slabo stoji, kar bi mu ta na vsak način povedal.

— Vidiš, moj dragi Cecil, reče Edita, jaz nočem svojega očeta žaliti z besedami, toda on je človek, ki se bori s predsodki in kakšemu je glavno denar.

Če bi ti prosil danes za mojo roko in mu priznal, da si siro- mašen človek, bi zares dvomila, če bi nama hotel dati svoj bla- goslov! Radi tega bi bilo boljše, da bi našla prej kakšnega zavez- nika in prijatelja...

— Ta pa bi bil? vpraša hitro grof.

— Moj brat, Mortimer!

— Ah, to je prekrasen človek! reče grof Lajcester navdušče- no. Iskreno sem vzljubil tvojega brata in nadejam se, da sem si pridobil tudi njegovo prijateljstvo!

— Kar se tega tiče, se nisi zmotil, moj dragi Cecil. Mortimer, moj brat, polaga mnogo nate, ti si mu najdražji od vseh, ki prtha- jajo v goste na Darsi Hal. Še danes bom govorila z Mortimerjem, prosila ga bom, naj mi svetuje, na kakšen način bi sporočila očetu najino zaroko. Mortimer je pameten, on pozna očeta še boljše ka- kor jaz in on mi bo svetoval, kaj nama je storiti, da bi dosegla svoj cilj.

— Kedaj pa boš govorila z njim? vpraša mladi grof. Ni tre- ba, da bi s to zadevo predolgo odlagala. Za nepošteno bi smatral, če bi brez vednosti tvojega očeta, ki me sprejema v svojem gra- du tako prijazno, navezal stike z njegovo hčerko.

Najpozneje v dvajset štirih urah mora sir John Penbrok izve- deti, kaj se je med nama pripetilo, kajti nihče ne sme kedaj reči, da sva imela med seboj kakšne tajne!

— Še nocoj bom govorila z Mortimerjem in sicer med lov- sko večerjo. Od tega pogovora bo odvisno, kdaj boš stopil pred mojega očeta.

Grof je odobril ta sklep.

Med večerjo, ki je bila prirejena lovcem na čast, je Edita ime- la priliko, da je govorila lahko z Mortimerjem. Potegnila ga je v sobi, kjer je bil banket, v kot in mu tam z zardelimi licí priznala da ljubi Cecila Lajcesterja.

— K tvoji izbiri ti morem samo iz vsega srca čestitati, reče Mortimer, ko je prijel sestrino roko v svojo, ti si si zares izbrala do- brega mladeniča.

In povedala je Mortimerju, da je Cecil siromašen človek, vendar pa ne po svoji krivdi.

Pri teh besedah se je Mortimerjevo čelo zmračilo.

— Tedaj, o tem sem skoraj prepričan, da ne moreta upati da bosta dobila očetovo privoljenje, odgovori Mortimer. Kar se tega tiče, poznam najinega očeta prav dobro ...

— Kaj naj bi torej storila? reče Edita. Pričakovala sem, da mi boš svetoval, Mortimer, dragi brat! Povej mi, dragi Mortimer, ali naj bi stopil Cecil zvečer pred najinega očeta, kajti on čuti, da je to dolžan storiti, predvsem pa, da mu prizna, da je siromašni plenič?

— Kolikor poznam grofa Cecila Lajcestera, bo najinemu očetu gotovo sve odkritosrčno povedal, odgovori Mortimer zamišljeno. Ničesar ne bo skrival, povedal mu bo čisto resnico, tedaj pa bo nastala prava burja.

Draga sestra, jaz bom najprej govoril z očetom. Lajcester naj malo dalje ostane na Darsi Halu, dokler ne bodo vsi gostje odšli, ko pa ga bom poklical, naj stopi k očetu! Jaz smatram, da je mnogo boljše, da jaz govorim naprej z očetom, da bo vsaj malo orientiran. Potem pa delamo po mojem mnenju naprej lahko brez vsake bojazni.

Ne boj se, draga setra, jaz bom vso zadevo že lahko uredil, da bo Lajcester lahko na samem govoril z očetom. Ni se mu treba bati, odkrito naj mu pove, kaj mu leži na srcu. Ko bo minila očeta prva jeza, bo Lajcestera prijazneje sprejel, kakor pa da bi vse to slišal šele iz njegovih ust ...

— — — — —
Ko so bili že skoraj vsi gostje pošteno pijani in so že po večini odšli z gradu, je bil mladi grof Cecil Lajcester z Edito sam v biblioteki.

Nista se mogla ločiti.

Edita se ni niti za trenutek oddaljila od grofa, delala mu je družbo in oba sta čakala, kaj bodo prinesli najbliži trenutki, njuni duši pa je polnila skrb.

Mortimer je že odšel k očetu. Govoril je z njim in v nekaterih trenutkih bi se bilo moralo vse odločiti, pastj bi bila morala odločitev o usodi dveh bitij.

Nenadoma pa se odpro vrata biblioteke, vstopila sta Mortimer in sir John Penbrok. Obraz Penbrokov je bil mračen in ni obetal ničesar dobrega. Njegove oči pa so kazale celo sovražen in azzivalni izraz.

— Grof Cecil Lajcester, reče sir John Penbrok, ko je skoraj neslišno stopil k mlademu grofu. Moj sin Mortimer mi je povedal,

da obstoje med vami in med mojo hčerko ljubavne izjave. Boljše bi bili storili, če bi se bili najprej sporazumeli z menoj! V tem slučaju bi vam bil jaz takoj povedal svoje mnenje in prihranili bi sceno, ki bo sledila!

Grof Lajcester se zdrzne, vendar na baronovo izzivanje še ni odgovoril.

— Razočaranje! reče Edita hitro in odločno. Toda, dragi oče, midva se iskreno ljubiva in ta ljubezen ni majhna in sklenila sva, da odstraniva vsako zapreko, ki bi nama bila naproti k skupnemu življenju!

— Prosim te, da molčiš, reče John Penbrok jezo. Nadejam se, da imam v tebi ubogljivo hčerko, sicer pa, ti se moraš vedno pokoriti moji volji, nikdar ne smeš delati proti mojim zapovedim...

Prav za prav bi ne imel ničesar proti vam, grof Lajcester, se obrne stari baron k Cecilu, ki je stal sredi sobe in ni mogel najti besedice. Rodbina Lajcester je ena najstarejših plemiških rodbin v Angliji in bilo bi mi zares v veliko čast, če bi stopil z njo v sorodstvo!

Toda kakor mi je moj sin Mortimer povedal, ste vse svoje premoženje izgubili in popolnoma upropastili, to dejstvo pa izpremeni vse. Da niste živeli v najsijajnejših razmerah to sem že itak vedel. Natančno sem se informiral o vseh kavalirjih, ki prihajajo v mojo hišo in vse vem o njih. In slišal sem, da je z vami zelo slabo, gospod grof!

— Da, da, to so mi v resnici povedali, nadaljuje sir John Penbrok, ki je hotel mladega grofa čim bolj ponižati. Na sebi imate dolgov, iz katerih se ne boste tako kmalu izkopali. Ali je to resnica, gospod grof, ali pa so me morda nalagali?

— Informacije, ki ste jih dobili o meni, so popolnoma resnične, gospod baron, odgovori mladi grof Lajcester odločno toda popolnoma mirno, ne da bi bil tudi samo za trenutek v zadregi. Samo to bi imel še pristaviti, da to ni moja krivda, temveč krivda mojih prednikov in da si resnično prizadevam, da bi vsa bremena, ki leže na mojem posestvu, počasi toda sigurno z delom in štednjo poravnal. To sem povedal tudi vašemu sinu Mortimerju in Editi.

Oba sta prikimala v znak odobrenja.

— Mlad sem, baron, nadaljuje grof Cecil Lajcester, delal bom kakor sem delal tudi doslej. Jaz ne verjamem, da bi Edita vprašala, če sem bogat ali ubožen in če ji bom lahko nudil, kar je potrebno ali ne. Prisegla mi je, da bo vse težave življenja nosila z menoj, da me ne bo nikdar zapustila...

— Oče je dolžan skrbeti za svojo hčerko, če ona tega ni več zmožna, pristavi sir John Penbrok strogo in divje, in skrbel bom, da bo tudi vprihodnje tako. To sem doslej vedno delal in pri tem bom vztrajal tudi v bodoče, gospod!

Ne, ne, moj dragi grof, izbijte si enkrat za vselej to misel iz glave, da bi postali kedaj moj zet. Moja hčerka bo dobila najmanj milijon funtov šterlingov za doto, in razumeli boste, gospod grof, da tisti, ki jo hoče dobiti za ženo, mora imeti najmanj toliko! Pod takšnimi okolišninami boste uvideli, gospod grof, da morate prenehati zahajati v mojo hišo, kajti brezzmiselno bi bilo, da bi se vi in moja hčerka še nadalje srečavala! Jaz bi nikdar ne dovolil, da bi bila ona vaša...

— Oče! vzklikne Edita odločno in stopi pred sira Johna Penbroka. Če ti je res kaj na tem, da postanem srečna, tedaj ne smeš moje srce porušiti!

— Nadejam se, gospod grof, da mi ne boste moje odkritosrčnosti šteli v zlo, nadaljuje Anglež, obrnjen h grofu, ne da bi se zmenil za besede svoje hčerke.

— Kaj bi dosegel s tem, če bi naju hotel ločiti? nadaljuje Edita popolno mirno. Jaz bi vedno in vedno poskušala priti v njegovo bližino in niti za trenutek bi se ne branila postati njegova, če bi se mi za to nudila prilika. Zaman se boš trudil, dragi oče, da bi naju ločil. Jaz ljubim Cecila in pri vsem mogočem, kar mi je sveteга na tem svetu, ti prisegam, da ga ne bom nikdar zapustila in se mu morda izneverila!

— To je odgovor, kakršnega bi ne bil nikdar pričakoval od svojega otroka, zavpije Penbrok jezno. Navajen sem, da me moji otroci brezpogojno ubogajo!

Sedaj pa, gospod grof, vi veste kaj vam je dolžnost kot mlademu plemiču! Sklicujem se na vašo čast in vas pozivam, da se iz moje hiše oddaljite!

— Ali si slišala, Edita? reče grof Cecil Lajcester, smrtnobled. Tvoj oče me za vedno podi iz te hiše! Pod takšnimi pogoji seveda ne morem ostati več tukaj, niti prihajati ne morem več, ker bi to nasprotovalo moji časti, jaz pa nočem nikomur biti v breme! Tebi, ljubljena Edita vračam besedo, ki si mi jo dala, toda prepričan sem, da je ne boš nikdar sprejela nazaj.

Pri slovesu naj ti pa povem še to — le:

— Ljubil te bom, Edita, do zadnjega trenutka svojega življenja te bom ljubil, Edita, zvest ti bom in ne bom mislil na ničesar drugega kakor na najino skorašnjo združitev!

Vi pa, baron, se pazite, da ne boste prišli kedaj v položaj, da

bi se kesali, da ste me na tako surov način pognali iz svoje hiše! Nikdar, dokler bom živ, ne bom pozabil tega trenutka in te žalitve! Spodili ste iz hiše človeka, ki bi vam utegnil postati vdan in dober sin in če se ne motim, ste v tem trenutku za vedno izgubili zaupanje svoje hčerke.

Zbogom, ljubljena Edita! Mortimer, moj ljubljeni brat, hvala ti za vse usluge, ki si mi jih storil! Ne bomo se več videli! Zbogom!...

— Cecil, ljubljeni! krikne Edita in hoče planiti za njim, Penbrok pa je grobo zgrabil svojo hčerko za ramena in jo z vso silo odtrgal od vrat.

— Pusti ga naj gre, ta bedak nespametni! Ji zašepeče oče v uho. Ha, ha, ha, pusti tega berača, ki se zavija v zakrpan plašč svojega grofovskega ponosa! Niti besede več o njem, si me razumela?! Pozabila ga boš, da, da, pozabila boš na tega sanjarija, pa se boš nekoč smejala njegovemu nastopu, ko boš postala žena človeka, katerega ti bom našel!

Poglejta, otroka, pravkar sem dobil brzojavko, da dobimo jutri obisk gosta, ki bo bival pri nas dalje časa.

— Obisk! reče Mortimer, ki je stal pri Editi, ki je sedela v naslanjaču in pritajeno ihtela.

— Da, nadaljuje sir John Penbrok. Dober prijatelj, ki sem ga našel v Rimu in s katerim sem preživel marsikakšen vesel trenutek in kateri si je zadobil moje popolno zaupanje. Konte Vitor je njegovo ime, rimski grof je in večkratni milijonar, on me bo obiskal. Jutri bo že tukaj in nadejam se, draga otroka, da ga bosta ljubезnjivo sprejela in da bosta prijazna z njim! Sedaj pa — lahko noč!

Oče je odšel iz biblioteke in zaprl vrata za seboj. Mortimer ga je spremljal z jeznim pogledom, ko pa je slišal očetove korake, ki so se izgubljali na hodniku, je dejal:

— Konte Vitor!... Konte Vitor!... O tem prijatelju nama oče ni še nikoli pripovedoval!

Tudi Edita vstane, njen obraz je bil smrtno bled, izbuljene oči pa so govorile o sovraštvu in mržnji.

— Mar ti tega ne razumeš, dragi Mortimer? vpraša Edita z drhtečim glasom svojega brata.

— Kaj, draga sestra?

— Mar se ti ne zdi, da ne prihaja ta konte Vitor sem s kakšnim posebnim namenom?

— Hm, draga sestra, kaj bi mogel on tukaj iskati?

— Ženo, odgovori Edita s sovraštvom, ta pa bi morala biti jaz! ... To je načrt mojega očeta!

Rimski grof

Pričakovani gost je prispel.

Konte Vitor de Vitorino se je imenoval visoki in plečati človek, ki je v bogati potniški obleki prispel s kočijo s poslednje postaje.

Sir John Penbrok je hitel, da bi ga čim radostnejše sprejel in pozdravil ga je že na dnu stopnic, ki so vodile v hišo.

— Dobro mi došli, moj dragi prijatelj, tisočkrat dobro došli v mojem gradu! je klical baron prihajajočemu, ko ga je objel in z rokami krepko stisnil. Zares sem presrečen, da ste bili zvesti besedi, ki ste mi jo dali v Rimu, da me boste obiskali na mojem posestvu Darsi Hallu. Komaj sem čakal na trenutek, da vas zamorem tukaj pozdraviti.

Tistih prekrasnih dni, ki sva jih v Rimu skupaj preživela, ne bom nikdar pozabil, niti vaših uslug, s katerimi ste me obsipali pri žalostni priliki mojega nečaka!

— Tudi jaz sem zares srečen, da vas lahko vidim, spoštovani baron, odgovori konte Vitor de Vitorino. Oh, kako prekrasen grad imate! To je zares romantika lepega zapada to je torej posestvo Darsi Hal?

— Da, to je glavni grad mojih prednikov. Vendar pa še nisem pravi gospodar tega gradu, dragi konte, kajti saj veste, dragi prijatelj, da sem samo upravitelj tega posestva dokler živi moj nečak! Toda vi prihajate iz Rima, gotovo ste tudi kaj slišali o mojem nečaku? Kako mu je?

Sicer pa dovolite, da vam predstavim svojega sina in hčerko ki prihajata! — Moj sin Mortimer in moja hčerka Edita — moj dragi prijatelj konte Vitore de Vitorino ...

Obotavlja se sta ponudila brat in sestra roko rimskemu grofu, ki pa jima je takoj povedal par ljubeznjivih besed v pozdrav. Te besede so zvenele precej sladko, vendar pa niso mogle izpremeniti hladnega držanja brata in sestre.

Rimski grof je bil lep človek. Bil je lepo počesan, čisto in elegantno oblečen, vendar pa je že kazal znake debelenja, kajti trebuh je imel že precej okrogel.

— Izredno sem vesel, da sem vaju spoznal, je Viktor de Vitorini zagotavljal bratu in sestri.

O vas, dragi doktor Mortimer, mi je še vaš oče mnogo pripovedoval, tako da vas sedaj prav dobro poznam!

Kar pa se tiče Edite? Ah, sedaj šele vidim, moj dragi baron, da niste pretiravali, ko ste pripovedovali o svoji hčerki, da je najlepša v vsej deželi! Gospodična Edita bi v naši državi s svojo pojavo, z izredno lepoto in ljubeznjivostjo izazvala splošno občudovanje...

To suhoparno laskanje se je Editi še bolj studilo in nehote se je obrnila od njega.

Samo površno je poslušala tega rimskega grofa, najljubše pa bi ji bilo, če bi mogla pobegniti, če ne bi s tem odkrito užalila svojega očeta in gosta.

Da bi pomagal svoji hčerki iz zadrege, se je obrnil sir John Penbrok h gostu.

— No, povejte nam, prijatelj, ali ste kaj izvedeli, kako se godi ubogemu Harryju? Ah, ko bi vi vedeli, dragi grof, kako podnevi in ponoči, da, ob vsakem trenutku mislim na svojega dragega, da tako nesrečnega nečaka! Še vedno imam pred očmi tisto strašno kočijo, ki ga je odpeljala v blaznico!

— Ali se je njegovo stanje kaj popravilo? vpraša Mortimer z izrednim zanimanjem.

— Nasprotno, njegovo zdravstveno stanje in njegovo obnašanje se je poslabšalo, je odgovoril rimski grof žalostno. Mislijo, da ne bo dolgo, ko se bo mladi lord rešil vsega trpljenja in vseh bolečin! Saj sem vam že pisal, prijatelj, kako slabo stoji z njim, da se zdravniki boje katastrofe.

— To so mi že tedaj zagotavljali, reče sir John Penbrok s ponarejeno žalostjo in si potegne z žepno rutico preko oči, kakor da bi si hotel obrisati solze. O, to je zares žalostna vest, ki mi jo prinašate, moj dragi grof! Kdo vas je obvestil o tem, kar ste pravkar dejali?

— Ravnatelj zavoda, v katerem se lord Harry Darst nahaja, odgovori rimski grof. Obiskal sem ga, preden sem odpotoval iz Italije v Anglijo, vprašal sem ga, kako se godi mlademu lordu. In ravnatelj mi je dejal, da se lord Darsi ne spominja več niti svojega imena. Strašni krči ga mučijo in profesor Cercero mi je namignil, da bo nekega dne pri takšnem krču umrl.

— To je silno slabo znamenje! reče Mortimer.

— Zakaj, brat?

— Tako, kajti ko nastopijo krči, je konec blizu! odgovori Mortimer zamišljeno.

— To mu jaz tudi iz srca želim, reče rimski grof in ošine s pogledom prekrasno Edito, ki se je ob tem pogledu stresla. Da, bolezen mladega lorda je res strašna!

Rad bi vam bil prinesel boljšo vest, dragi baron, kajti vem, kaj ste vse storili v Rimu za svojega nečaka, toda povedati sem vam moral čisto resnico!

— Popolnoma pravilno, dragi grof, odgovori lopovski John Penbrok. Boljše je vedeti resnico, kakor pa živeti v negotovosti. Ah, kakor vidim bomo morali k malu odpotovati v Rim na pogreb! Toda pustimo sedaj ta žalostni pogovor!

Sedaj pa, dragi prijatelj, si bom dovolil spremiti vas v vaše sobe, da se malo odpočinite...

— O ne, dragi baron, jaz se ne počutim niti malo utrujenega, odgovori italijanski grof in se nasmehne.

— Edita, ukaži naj obed pogrnejo na terasi! se obrne sir John Penbrok k svoji hčerki, in nadejam se, da bosta tudi vidva z nami obedovala!

Sedaj pa pojdite, dragi Viktor, da vas spremim v vaše sobe, reče John Penbrok, ga prime pod pazduho in odpelje.

Mortimer in Edita sta se spogledala, ko sta John Penbrok in grof odšla.

— No, kako ti ugaja prijatelj najinega očeta? vpraša Edita svojega brata.

— Prav slabo, na človeka napravi vtis bogatega plebejca, ki je slučajno prišel do časti rimskega grofa!

— Ali je to mogoče?! vpraša Edita.

— Prav lahko! V Italiji je mnogo grofov, ki jih papež imenuje, draga sestra! Samo ti naslovi ne veljajo v inozemstvu in nihče jih ne priznava. Ta človek je gotovo postal šele tedaj grof, ko je plačal veliko vsoto za takso... To gre v Rimu zelo lahko in proces je kaj hitro gotov...

— Če je pa temu tako, tedaj je moral biti ta človek prej kakšen sluga, neke vrste lakaj ili pa barbar! pripomni Edita z divjo jezo.

Mortimer se je smejal.

— Ali si videl njegove roke? In ves način njegovega obče-
vanja! se je jezila Edita.

— Oprosti, draga sestra, način obče-
vanja pa ga izdaja za študirane-
ga človeka, reče Mortimer, ne sme-
va trditi, kar v res-
nici ne obstoja!

— Naj bo, nadaljuje Edita, toda iz vsake njegove besede govorita podlost in odvratnost!

— Med časom, ko sta se brat in sestra tako pogovarjala, je odpeljal sir John Penbrok svojega prijatelja v gornje nadstropje, kjer so mu pripravili lepe sobe.

Dva služabnika sta prinesla težko grofovo prtljago v njegovo sobo.

Peklenski načrti

Ko sta služabnika odšla iz sobe je stopil John Penbrok vratom in jih skrbno zaklenil.

— Tako, sedaj sva sama, reče John Penbrok zamolklo, sedaj govoriva lahko brez ovinkov! Jaz smatram za svojo osebo kot netaktno, da ste me prisilili, da sprejemem vaš obisk tukaj v Darsi. Halu, da vas sprejemem kot svojega prijatelja in vas predstavim kot rimskega grofa, prisilili ste me, da sem moral celo svoja otroka nalagati! Zakaj niste ostali v Rimu?

— Eh, zakaj? Zato, ker se mi ni ljubilo! odgovori gost ravno-dušno in ne da bi se tudi samo malo sramoval, kajti ta rimski grof ni bil nihče drugi kakor preganjani državni pravdnik iz Napolja, Viktor Garsi, ki je umoril Marijo Ferari. Kar mislite vi in družba o meni, to mi je kaj malo mar! Glavno je, da je vaša in ne moja dolžnost, da vso zadevo vodite! Ste me li razumeli? Sedaj sem tukaj in ne mislim več tega gradu zapustiti!

Pri teh besedah je vzel iz svoje doze cigareto in si jo prižgal, žveplenko pa je vrgel skozi okno.

— Kaj naj bi to pomenilo? — zamrmra John Penbrok. Vi hočete ostati tukaj? To ne more biti...

— Zakaj ne? odgovori Viktor predrzno, sede na naslanjač in iztegne dolge noge po sobi, od strani pa je Johna Penbroka izzivalno motril.

— Pred vsem morava poravnati majhen račun!... pristavi grof Vitor čez nekaj časa.

— Kakšen račun? vpraša Anglež jezno. Milijon, ki sem vam ga obljubil, boste dobili izplačenega točno v tistem trenutku, ko bo mladi lord Harry Darsi za vedno zatisnil svoje oči in ko bom ja definitivno postal njegov naslednik.

— Eh, v Rimu pa midva nisva tako sklenila, kakor vi sedaj

trdite, baron, se pretkano zasmee Vitor Garsi, ker pa ste mi že odšteti dve sto tisoč kot delno plačilo, bom za ostatek še pričakal, sicer pa da vam zaupno povem, dragi baron, bova morala počakati še precej časa, da bova dobila te vsotice v svoje roke. Toda ne gre več za milijon, temveč...

— Kako mislite to? se začudi Anglež.

— No, nadajam se, da si bova imetje bratovski delila, pristavi Vitor Garsi porogljivo.

— Oospod Vitor, vi postajete napram meni naravnost nesramno predrzni...

— Zakaj?

— Vi se zanašate na mojo veliko potrpežljivost, ki sem jo do sedaj imel z vami, toda prosim vas, da se izogibljete takšnih izjav, kajti sicer bi se utegnilo zgoditi, da bi se v meni prevarali, potem pa ne bi vse tako dobro končalo, kakor si vi to morda predstavlja!

Vitor se je smejal, nesramno se je smejal, kajti užival je ob izbruhih baronove jeze. Z največjim mirom je kadil svojo cigareto in spuščal oblake dima v zrak.

— Da, utegnilo bi se zgoditi, da bi se v svojih računih prevarali, pristavi baron še enkrat odločno.

— Nikdar in v nobenem slučaju, baron! Tukaj bom ostal, dokler bom jaz hotel in nadajam se celo, da bom z vami navezal bližje odnošaje! Ali niste že vi mislili na to?

Anglež je molčal. Strašna misel se mu je porodila v glavi. Ali je lopovskemu Vitorju na tem, da ga popolnoma uniči?

— Da bi stopili z menoj v bližje odnošaje? zamrmra Anglež. Vendar ne mislite uresničiti grožnje, ki ste mi jo poslali v svojem zadnjem pismu?

— Zares, to hočem, dragi prijatelj, to hočem in ne odneham od svoje zahteve pod nobenim pogojem, pristavi Italijan odločno, toda popolno mirno. Vaša draga hčerka, gospodična Edita, ki sem jo danes videl, mi izredno ugaja in ne mogli bi si želeli boljšega zeta kakor sem jaz, ne mogli bi najti človeka, ki vam bi bil po svojih dejanjih bolj podoben. Ni treba da bi naju še kakšna stvar ločila, midva se morava čimbolj zvezati drug z drugim, kajne, to bi nama potrdil tudi ubogi lord Harry Darsi, ki tiči ne da bi kaj zakrivil, v blaznici profesorja Cercerja v bližini Rima.

Nesrečni lord bi gotovo takoj dejal:

— Večjih lopovov, kakor sta Vitor Garsi in moj spoštovani stric sir Jonh Penbrok, ni na svetu! —

Ali ni tako, dragi baron?

— Grom in peklo, Vitor, ne govorite tako glasno! reče baron prestrašeno in prebledi. Ali hočete, da bi naju kdo tukaj slišal?

— Prepričan sem bil, da na dvorcu Darsi Hal ni prisluškovalcev, odgovori Vitor Garsi s pritajenim smehljajem. Sicer pa je meni popolnoma vseeno, saj nama bi ne bilo treba tišje govoriti, kajti jaz govorim tako rad od srca, tako odkrito, kakor je to moja navada... Poštenemu človeku ni treba trepetati pred prisluškovalci na vratih...

Sir John Penbrok je škripal od jeze z zobmi, toda vse to mu ni prav nič pomagalo. Zvezal se je s lopovom, proti kateremu je bil brez moči.

Vitor Garsi se je lotil dela z največjo brezobzirnostjo, kajti zavedal se je svoje moči.

— Vse, kar sem vam doslej povedal o stanju lorda Harryja Darsija, je bila seveda prevara, kar ste si lahko itak že sami mislili! Ta mladi angleški lord ima takšno voljo do življenja, ki je vredna občudovanja!

— On je torej še vedno živ?

— Da, odlično živi, kakor so me obvestili in niti enkrat še ni bil bolan.

— Zakaj vendar ne napravi ta prokleti doktor Cercero z njim konca? krikne John Penbrok pridušeno, ko se je sklonil k svojemu razbojniškemu tovarišu, da je samo on mogel slišati, kar je dejal. Ponudil sem mu pol milijona lir, ki bi mu jih izplačal, če bi tekom treh mesecev dobil od njega vest, da je mladi lord Harry Darsi umrl...

— Vi govorite kakor majhen otrok, dragi baron, odgovori lopovski Vitor. Doktor Cercero bi gotovo rad zaslužil tolikšno vsoto, če bi šlo to tako lahko kakor si vi to predstavljate. Doktor Cercero je zakrknjeni zločinec, ki je k vsemu pripravljen, toda lorda ni tako lahko poslati na oni svet...

— Zakaj ne more Cercero tega storiti?

— Zato ker je zavod, kateremu je on ravnatelj, pod stalnim državnim nadzorstvom in on nikakor ne more dovoliti, da bi se zgodil v njegovem zavodu umor. To pa je tudi popolnoma pametno od njega, kajti v tem slučaju ne bi bil izgubljen samo on, temveč bi potegnili tudi naju s seboj, kajti v kolikor poznam ničvrednejša Cercera, bi si ne pomišljal niti za hip, ko bi naju bilo treba izdati.

Razen tega pa pregledajo vsakega bolnika, ki umre v zavodu profesorja Cercera, najatančneje. Pri tem pregledu postopajo

točno in previdno in v slučaju, da bi se našlo kaj zastrupljenega v želodcu ali pa v črevah, bi profesorja Cercera takoj aretirali in stavili pred sodišče...

— To pomeni torej, da naju lord Harry lahko preživi! zašepče baron prestrašeno.

— Eh, tudi to ni tako lahko mogoče, nadaljuje Vitor. Doktor Cercero pravi, da niti najbolj zdrav človek ne more dolgo vzdržati v blaznici. V takšnih zavodih dobe pacienti za najmanjši prestopok kazni. Tako je lord Harry Darsi nosil pred kratkim časom tri dni in tri noči prisilni jopič, kar bi vsakega drugega spravilo v besnenje, njemu pa, kakor izgleda, ne napravi to nobenih posebnih neprilic. Ko so mu slekli prisilni jopič, si je samo malo oddahnil.

Vsak dan mu dajejo mrzel tuš, ali pa mislite, da mu to kaj škoduje? Nasprotno, on se pri tem izborna počuti! Najslabšo hrano mu dajejo, pokvarjeno meso, lord ga je, ne škodi pa mu niti malo. On je celo popolnoma ljubeznjiv napram osebju v zavodu in zdravnikom, ki ga pregledujejo. On se niti ne pritožuje radi svoje strašne usode...

— Tedaj mora biti zares blazen! pristavi sir John Penbrok jezo. Človek ki lahko mirno prenaša, če se mu godi takšna krivica, je blazen!

Vitor Garsi je vstal in začel hoditi po elegantno urejeni sobi gor in dol. Naposled pa se ustavi pred Penbrokom.

— Poslušajte me, dragi moj! reče nekdanji državni pravdnik po kratkem molku. Kakor sedaj vsa znamenja kažejo, ne smeva računati z lordovo smrtjo. Mladi lord bo še dolgo živel, midva pa ne moreva tako dolgo čakati.

Sicer pa sem si zamislil drugi načrt, ki naju bo gotovo privedel do cilja. Lord Harry Darsi ne bo nikoli prišel iz blaznice, to se pravi, ostal bo tam dokler boste vi doktorja Cercera plačevali. Ta čas pa morate izkoristiti!

V nekaterih mesecih si tukaj lahko nabavite milijonov, kolikor vam jih poželi srce! Čim več si naberete, toliko bolje bo za naju, ko pa se nama bo zdelo, da imava dovolj, bova kar enostavno izginila, da naju ne bo nihče nikoli več videl.

To je edino, kar moreva še storiti. Dodobra si morava napotniti žepe, potem pa pobegniti, da naju ne bo nihče več videl, niti našel...

— Ah, to je zares izvrsten nasvet, pristavi sir John Penbrok, kajti ko bova imela mnogo denarja, tedaj... tedaj naj pride Harry Darsi iz blaznice...

— Kolikor pa jaz poznam lorda Darsija, pristavi Vitor z lo-

povskim smehljam na ustnicah, ne bi dvignil tožbe proti vam. Nikdar bi on ne hotel osramotiti svojega imena in povedati javnosti, da je bil sir John Penbrok, njegov stric, ničvrednež in lopov brez primere. Tega on ne bi storil že Mortimerju in Editi na ljubo, ki jih ima nepopisno rad. Toda jaz vam bom pomagal, dragi Penbrok, da boste vso zadevo lahko uredili!

— Toda kako naj bi to storil? zamrmra Anglež.

— To je pač lahko, odgovori Vitor zavito. Prodati moramo vse gozdove, posestvo za posestvom moramo odtujiti čimprej, z eno besedo, premoženje Darsi Hal, kakor stoji, morava unovčiti, potem pa si bova plen bratovski razdelila in čakala razvoj nadaljnjih stvari popolnoma mirno.

— Hvala vam dragi Vitor, reče sir John Penbrok. Zelo me veseli, da ste prišli, kajti dali ste mi izvrsten nasvet. Še enkrat srčna vam hvala! ...

— Ali pa si morda mislite, dragi prijatelj, pristavi nekdanji državni pravdnik pretkano, da je zadeva s tem urejena, če mi rečete: »Hvala vam, dragi Vitor« in še to zato, ker mi nekaj pač morate reči?!

— Ne, ne, jaz nisem bedak, da bi se zadovoljil s samimi besedami. Še imam pogoj in sicer najmanjšega in tudi zadnjega, če hočete ...

Kir John Penbrok si je brisal znojno čelo. Slutil je najstrašnejše. In ni se zmotil.

— Torej z eno besedo, nadaljuje lopovski Vitor, midva si bova dobiček bratovski delila, če pa vam to ni prav, tedaj ne boste nič uro več upravitelj velikega premoženja Darsi Hala! Odšel bom v London in bom tam sodnikom odprl oči, povedal jim bom, da je postavil volka, da bi pazil jagnje ...

Sir John Penbrok osupne. Zgrozil se je, naposled pa je dejal z zamolklim glasom:

— Dobro, dobro, delila si bova ... Spoznali boste, moj dragi Vitor, da delam z vami popolnoma pošteno ... Vse, kar bova dobila, si bova bratovski delila ...

— To pa še ni vse, dragi Penbrok, pristavi Vitor, izpolniti mi morate še najnovejši pogoj kakor sem vam to že poprej dejal!

— Kakšen pogoj?

— Imeti hočem vašo hčerko, odgovori nekdanji državni pravdnik z vso predrznostjo, ko pa boste moj tast, predragi Penbrok, tedaj se vam ni treba ničesar več bati, tedaj bodo vezi med nama še trdnjše in se ne bodo nikoli porušile!

Sir John Penbrok prebledi in zajeclja:

— Toda če moja hčerka ne bo hotela, ona ima vendar pravico, da si sama izbira moža.

— Tedaj morate vi prisiliti svojo hčerko, da se poroči z menoj, nadaljuje Vitor mirno.

— Vi zahtevate od mene mnogo, odgovori sir John Penbrok, ki si je brisal znoj s čela, toda — poskušal bom... Sicer pa si morate sami pridobiti Editino naklonjenost!

— Ah, Edita je izredno mila deklica! vzklikne pretkani Italijan. Izbral sem si jo za svojo ženo in ona mi mora to tudi postati! Mar nimam dobrega okusa? Pridobil si bom njeno naklonjenost, dal ji bom za to dobro priložnost, le zanesite se name, moj dragi Penbrok. Marsikateri deklici sem že zmešal glavo, s tem se pač lahko pohvalim in prepričan sem, da si bom nazadnje tudi Editino naklonjenost pridobil!

Nesramno se je zasmeljal in stisnil svojemu lopovskemu tovarišu roko.

Sir John Penbrok je hitro odšel iz sobe, ko pa je prišel na stopnice, se je naslonil na ograjo. Srce mu je burno utripalo, kri mu je plala po žilah in mu silila v glavo in ni mnogo manjkalo, da se ni onesvestil od razburjenja.

— Lopov!... zamrmra sir John Penbrok. Ničvrednež ničvrednežev, on hoče bratovski deliti z menoj!... O, da bi se ne bil nikdar nameril na tega Vitorja!...

Čutil je, da je proti temu Vitorju popolnoma brez moči, da ga ima do najmanjše podrobnosti v oblasti.

Globoko je vzdahnil in odšel po stopnicah navzdol, ko pa je po nekaterih minutah prišel na balkon, kjer je bil serviran obed. in stopil pred svoja otroka, ki sta bila tukaj, ker je on tako želel, ni bilo na njegovem obrazu niti najmanjšega sledu razburjenja in jeze in vse tiste onemoglosti, ki jo je občutil pred nekaterimi trenutki.

Nasprotno, z veselim obrazom se je obrnil k Editi in jo med smehom vprašal:

— No, kako ti ugaja moj prijatelj iz Rima?

Edita skomigne z rameni. Niti pogledala ni svojega očeta, ko mu je odgovorila:

— Zares mi je žal, moj dragi oče, da ti moram reči, da ta Vitor de Vitorino ni napravil name niti najmanj prijetnega vtisa, nasprotno, najljubše bi mi bilo, da bi ne bil nikdar prišel in da bi mi ni prihranil neprijetno dolžnost, da si me moral seznaniti z njim! Prepričana sem, da je moj brat Mortimer istega mnenja, tudi on čuti napram tujcu iste antipatije, ki jih gojim jaz.

Mortimer je potrdil besede svoje sestre in vstopil vstran, kar je spravilo sira Johna Penbroka v skrb, kajti videl je, da imata njegov sin in njegova hčerka zelo slabo mnenje o njegovem prijatelju iz Rima, o dozdevnem italijanskem grofu.

— Naj bo kakor koli, reče stari Anglež jezno, jaz vama še enkrat ukazujem, da se napram njemu lepo obnašate, da ga srečujeta z vso prijaznostjo, kajti on mi je napravil marsikatero uslugo, sprejel me je v svojo hišo kot gosta in gotovo bi mi zameril, če ne bi bil v moji hiši tako prijazno sprejet in če ga ne bi srečavali z isto ljubeznjivostjo, katere sem bil deležen jaz, ko sem bival pri njem v Rimu!

V tem trenutku stopi Vitor na teraso. V izpopolnjeni toaleti je bil videti malo lepši.

Sir John Penbrok se je čudil, da se zna bivši komornik tako odlično obnašati in ni si mogel pojasniti, kako se je sluga vsega tega priučil. Občudoval je Vitorjevo znanje, ki ga je pokazal v razgovoru z Mortimerjem, posebno kadar je šlo za kakšno znanostno vprašanje.

Penbroku se ni niti sanjalo, da je bil Vitor nekoč državni pravdnik in zakaj je zapustil svoj ugledni položaj in je napravil karijero v komorniški službi.

Edita pa se je izogibala vsakega pogovora z dozdevnim italijanskim grofom. Ona se je postavila na stališče, ki je žalilo očeta in gosta, toda ona se je prav malo zmenila za to. Kolikorkrat je pogledala tega človeka, tolikokrat je morala obrniti glavo od njega, ker so njegovi nesramni pogledi žalili čut njenega dekliškega dostojanstva.

Neprestano jo je poželjivo pogledoval, ti pogledi pa so povzročali Editi strah in skrb.

Ko pa se je nudila prva prilika, je vstala od obeda in odšla; isto je storil tudi Mortimer.

Sir John Penbrok je bil ves divji, ko sta otroka odšla, vendar pa ni imel poguma, da bi jima ukazal, naj še nadalje ostaneta. Tudi lopovskemu Vitorju je bilo samemu neprijetno, toda premagal se je in molčal. Tako sta ostala sama na terasi.

— No, moj dragi Penbrok, spregovori nekadANJI državni privd-nik, ko si je prižgal že drugo cigaro, ali ste kaj premišljevali o tem, kar sem vam malo prej predlagal? Ali ste se prepričali, da bi bilo najboljšo, če bi celo premoženje izpremenili v denar?

— Tako mislim tudi jaz, pritrdi sir John Penbrok pridušeno. V prvi vrsti bova počela z gozdovi v Darsi Halu. Ta ogromen gozd, v katerem stoje prastara drevesa, predstavlja najmanjšo

vrednost pol milijona funtov šterlingov. Sekanje bi bilo dolgotrajno in radi tega mislim, da bi bilo najboljšje, če bi stopil v stike s kakšnim bogatim lesnim trgovcem v Londonu. Vsa zadeva bi bila s tem končana v eni uri, midva bi ne imela nobenega posla s tem, on ga naj seka kakor zna in kakor hoče...

Vitor je pritrjeval s kimanjem glave. Penbrokov načrt mu je ugajal.

— Pojdite z menoj v mojo pisarno! reče John Penbrok svojemu prijatelju iz Rima. Tam se lahko popolnoma brez skrbi razgovarjava tam pa tudi lahko piševa v London nekaterim mojim prijateljem. Če hočeva premoženje pošteno opleniti, morava hiteti, kajti vrag vedi zakaj, meni se kar nekako dozdeva, pa še celo sanja se mi pomoči, da bo nekega dne lord Harry Darsi ozdravel in se pojavil popolnoma zdrav med nami!

— Da bo ozdravel! se zasmije nekdanji državni pravdnik na ves glas. Zares, moj dragi sir Penbrok, želel bi, da bi bila le midva tako zdrava, kakor je lord Harry Darsi, in prepričan bi bil, da bi doživela visoko starost.

Toda vi mislite, da se bo lordu na kakšen način posrečilo, da bi pobegnil iz umobolnice? Kar se tega tiče, se nama ni treba ničesar bati, o tem sem trdno prepričan. Doktor Cercero je dober čuvar, na katerega se človek lahko popolnoma zanese, ali z drugimi besedami povedano, tako dolgo, dokler ga dobro plačate, bi si ne mogla želeti boljšega čuvarja od profesorja Cercerja!

Po teh besedah sta oba odšla v pisarno, zaklenila sta za seboj vrata in izpopolnjevala svoj peklenski načrt...

Rad ljubezni v smrt

Osem dni je minilo odkar je grof Vitore Vitorino prispel na Darsi Hal.

Nepopisno se je zanimal za posestva in gozdove in tako sta se z Johnom Penbrokom vsak dan vozila v prekrasno okolico gradu pregledovat polja, travnike in gozdove.

Stari upravitelj Herfort se je sprva čudil, kaj je prišlo tema dvema na misel, da tako zgodaj zjutraj vstajata in se vozita v okolico, toda dobri starec se je le malo zmenil za Sira Johna Penbroka. Mislil je na nesrečo svojega mladega gospodarja lorda Harryja Darsija in na razmere, ki so se nanašale na njegovo premoženje.

Razen nesrečnega lorda pa ga je skrbela tudi usoda grofa Cecilajcestra. Sleherni dan je odjezdil h grofu v grad in ostajal tam skoraj do polnoči.

Tistega dne, ko sta ostala grof Lajcester in Edita sama v gozdu pod starim drevesom, ko je mladi grof povedal Editi da jo ljubi in sta si prisegla zvestobo na veke, je prišel k upravitelju Herfortu jezdec na konju in mu prinesel pismo od mladega grofa Lajcestra. V tem pismu je pozval grof Cecil Herforta na zelo važen pogovor o resnih stvareh.

— No, moj dragi grof, je vprašal upravitelj Herfort svolega mladega prijatelja, ki ga je veselo sprejel in mu pristrčno stisnil roke, ali ste priznali Editi svojo ljubezen?

Cecil pa je samo prikimal z glavo.

— Da, jaz sem ji povedal, kako silno jo ljubim, odgovori mladi grof pridušeno, izrazil sem ji željo, da bi si srčno želel, da bi morda postala žena.

— Kaj pa je ona odgovorila?

— Srčnorada je pristala na to, omahnila mi je na srce in prisegla sva si večno ljubezen!

— No, tedaj vam človek lahko samo iz vsega srca čestita! reče Herfort radostno. Ker pa ste me tako žalostno sprejeli, sem prepričan, da obstoje še druge zapreke, morda starec?

— Res je, kar pravite, moj dragi prijatelj Herfort. Sir John Penbrok me je zavrnil s tako žaljivimi besedami in če bi bilo to kaj drugje, bi zahteval od njega zadoščenje, tako pa... Toda naj vam povem, popolnoma mirne duše mi je povedal, naj si enkrat za vselej izbijem iz glave misel, da bom kedaj postal njegov zet in na precej navaden način mi je prepovedal še kedaj prestopiti prag njegove hiše!...

In mladi grof je povedal Herfortu vse do najmanjše podrobnosti, kaj se je zgodilo.

— Kaj hočete, reče upravitelj Herfort in skomigne z ramenoma. John Penbrok nima srca, radi tega ne more človek od njega ničesar boljšega pričakovati. Ali pa ste dobili od Edite kakšnih vesti, dragi grof?...

— Sem! Zvečer sem dobil od nje pismo. Lahko ga prečitате, če ga hočete.

Herfort yzame iz žepa svoje naočnike in začne čitati pismo, ki se je glasilo:

— Zvesta sem ti in trdno sem sklenila, da za tvojo ljubezen zapustim očeta in Darsi Hal in vsemu obrnem hrbet za vedno! Prosim te, rotim te, misli na pot in način, da bi se

mogla čimprej in za vedno združiti in karkoli boš sklenil, — tvoja Edita ti bo vedno zvesto stala ob strani in pripravljena je na vse!

— Izvrstno!... Edita je prekrasna deklica, kakršno človek redkokdaj sreča! vzklikne Herfort, ko je grofu vrnil pismo.

— To je deklica, kakršno sem si vedno želel, reče mladi grof Lajcester ves srečen. Zares, nikoli ne bom mogel biti usodi dovolj hvaležen, da mi je poslala to deklico!

Toda kaj vam je, moj dragi prijatelj Herfort?!... Oči so se vam napolnile s solzami... Ali vas je tako ganila ljubezen moje zveste in dobre Edite?

— Ni samo to, odgovori starec z drhtečim glasom in povese svojo posivelo glavo ter globoko vzdahne, premagala so me čustva, ki jih ne morem zatreti! Da, moj dragi, mladi prijatelj, bila je še ena Darsi, ki je imela prav tako dobro in požrtvovalno dušo, kakor jo ima ta Edita Penbrok...

Starec vzdahne, si obriše solze in nadaljuje:

— Študiral sem teologijo in kot mlad človek sem imel srečo, da sem prišel na grad Darsi Hal. V vasi sem stanoval v majhni hišici, posvetil sem se svojemu študiju in župniji, ki so mi jo dali in bil sem nepopisno zadovoljen.

Tedaj je v gradu stanoval ded lorda Harryja Darsija. On je bil eden od tistih starih plemičev Darsijev kakršnih je bilo mnogo. Njegov sin, Harryjev oče, je mogel imeti tedaj kakšnih deset let, toda jaz sem mu ugajal, vedno se je družil z menoj in kadarkoli je imel čas je prišel k meni in me spremljal na izletih. Zabavljala sva se z lepimi knjigami, ki sva jih dobivala in reševala razna filozofska vprašanja.

Samo po sebi je umevno, da sem se seznanil tudi s sestro svojega prijatelja — z lady Heleno Darsi. Ona ni bila več tako mlada, imela je polnih dvajset osem let. Šteli pa so ji v dobro svojstvo, da med vsem tem časom ni imela bližnjih odnošajev z nobenim moškim, da je bila ponosna in nedostopna. Bila je visoka in vitka, njen obraz pa so krasile pravilne poteze.

Jaz se je nisem mogel nagledati, ko sem jo prvič videl, ko pa je ona to opazila, je pordečela. Da, ona je bila lepa kakor malokatera druga na svetu, jaz pa, mlad duhovnik, ki nisem nikjer ničesar imel, sem se takoj zaljubil vanjo, ko sem jo prvič videl. In želel si nisem ničesar drugega, kakor da bi bila Helena moja. Tudi Helena me je ljubila, to sem videl na njenih pogledih in nekoga dne me je prosila, naj grem z njo v majhno knjižnico, da bova čitala.

In v tem trenutku naju je združila rajska ljubezen. Knjiga nama je kmalu padla iz rok, kajti držala sva se za roke, kmalu pa so se strmile tudi najine ustnice v dolgem poljubu. To je bil v mojem življenju najsrečnejši trenutek, katerega ne bom nikoli pozabil!

Nekega dne sem stopil pred lorda Darsija in ga prosil, naj nama podeli svoj očetovski blagoslov. Mirno sem mu povedal, da zares nisem enakopraven plemiški rodbini, da pa me Helena nadvse ljubi. Sivolasi grof pa mi je odgovoril:

— Da ljubite mojo hčerko, dragi Herfort, to vam prav rad verjamem, pa tudi o tem sem prepričan, da vas Helena ljubi, to smatram za stvar, ki je sama po sebi razumljiva! In kar se mene tiče, bi dal srčnorad svoj blagoslov tej zvezi in rad bi vas imenoval svojega sina, vendar pa tega ne morem! Nikdar se ni nobena plemkinja še poročila s kakšnim meščanom, nikdar se ni pripetilo, da bi vzel plemič meščanko za ženo, in jaz, ki sem poglavar velike rodbine Darsijev, moram strogo paziti na to, da ostane tako še v prihodnje.

To sem tudi jaz uvidel. Vrnil sem se v svoje stanovanje in napisal Heleni pismo, ki je obsegalo deset strani. V tem pismu sem ji napisal, da se ne smeva več shajati, da je med nama vsega konec, — kajti ona je članica slavne rodbine Darsijev jaz pa sih navadnega čevljarja — s tem je bilo povedano vse.

Nikdar več nisem govoril z njo, pa tudi nikdar več je nisem videl — žive! Naslednjega dne so potegnili njeno truplo iz bližnjega jezera, ki je pripadalo posestvu Darsi Hal — ona se je sama umorila, ker je uvidela, da ima njen oče prav.

O, to je bila nepopisna nesreča, ki je zadela lorda, toda pri vsem tem ni valil krivde niti z eno besedo name — plemenit človek! Ko pa so se težka železna vrata grobnice Darsijev zaprla za mojo ljubljeno Heleno, ko sem se vračal v svoje stanovanje, je stopil stari lord nenadoma predme in mi dejal z očetovskim glasom:

— Ali hočeš ostati pri nas, Herfort, ali mi hočeš nadomestiti, kolikor se to pač da, ljubljeno hčerko?

Sprejel sem ta predlog in mu stisnil roko. In ostal sem v gradu. Tako sem se preselil iz revne duhovniške hišice v prekrasni grad in postal upravitelj posestva.

Stari lord ni dolgo živel, hčerke, ki jo je ljubil nadvse, ni mogel pozabiti. Prihodnjo jesen, so morali grobnico zopet odpreti, da so postavili vanj krsto z zemaljskimi ostanki starega lorda, toda njegovemu sinu sem ostal zvest prijatelj in zaupnik, ko pa je tudi

on umrl, mi je pustil na rokah svojega sinā edinca, našega nesrečnega lorda Harryja Darsija, ki živi sedaj v blaznici. In vidite, moj dragi grof Lajcester, radi tega ljubim mladega lorda kakor da bi mi bil sin.

Ko ste mi malo prej govorili o Editi, ki je tudi članica rodbine Darsijev, tedaj je prava slika moje ljubljene Helene vstala pred mojimi očmi, in ko sem čital Editino pismo, sem se takoj spomnil svoje Helene in dejal:

— Ljudje odhajajo od nas, pa se zopet vračajo — Helena je vstala v Editi! —

Grof Cecil Lajcester je prijel starčevo roko in mu jo krepko stisnil. Dobro je čutil s starcem, ko je slišal to povest.

— Vi ste vse to preživeli, moj dragi prijatelj Herfort, reče mladi grof z drhtečim glasom, jaz pa stojim še sredi življenja, srce mi bije burno in z nepremagljivo silo, ko pomislim na ljubljeno Edito! Herfort, vi ste spoznali bol neutešene ljubezni, radi tega vas rotim pomagajte mi, da dobim svojo ljubljeno!

— Da, da, pomagal vam bom, reče stari upravitelj Herfort, kakor da bi se bil prebudil iz sanj, drugi Darsi ni treba udariti po poti, ki vodi v tiho in hladno jezero! Ne, zares ne, tvojo Edito bom obvaroval od te strašne usode! Tebi ne preostaje ničesar drugega, kakor da primeš svojo Edito pod pazduho in jo odpelješ odtod...

— Toda ne daleč! mu vpade mladi grof v besedo. Najdalje do Londona. Tam se bom poročil z njo, ko pa bova mož in žena se bo sir John Penbrok premislil...

— Torej z eno besedo, vi jo boste odpeljali? vpraša Herfort.

— Da, odpeljal jo bom! odgovori mladi grof Lajcester odločno. Vi pa, moj dragi prijatelj, mi morate pri tem pomagati! Predvsem morate Edito obvestiti o mojem sklepu! Če bo zadovoljna s tem, izvršimo beg lahko v nekaterih dneh!

— Toda kako mislite izvesti to? vpraša stari upravitelj. Posebej vas moram opozoriti, da je sir John Penbrok strašno maščevalen, tako kakor najdete le malokaterega človeka in on bi vam utegnil načrt še v zadnjem trenutku pokvariti. Dela se morate točiti z največjo predvidnostjo, da nihče tega ne bo opazil!

— Tega se prav dobro zavedam, odgovori grof Lajcester, toda poslušajte, kako sem si jaz to zamislil, moj dragi Herfort, potem pa mi vi povejte svoje mnenje o vsej zadevi! Pred vsem se moramo izogibati vsega, s čemer bi bila Edita kompromitirana, radi česa bi trpel njen ugled, v prvi vrsti zato moramo postopati zelo previdno. Radi tega bom najprej sam odpotoval v London in vaju bom na določenem prostoru ob domenjenem času pričakoval! Prosil bi vas, da bi spremljali mojo Edito! Ali mi boste storili to veliko in prijeteljsko uslogo?

— Bom! odgovori Herfort takoj.
— Najprej sem mislil, nadaljuje grof Lajcester, da bi prosil Mortimerja, Editinega brata, da bi spremil svojo sestro v London, pa sem se premislil...

— Zakaj?
— Nočem povzročiti, da bi nastale radi mene v rodbini morda kakšne zmešnjave.

Herfort prikima.

— Mortimerju ni treba torej ničesar vedeti o begu svoje sestre Edite?

— Ne, naj vse ostane tajno!

— Kda naj bi se torej to izvršilo?

— O tem naj odloča Edita, ona mora najprej v to privoliti! odgovori mladi grof Cecil. Dragi Herfort, prosim vas, da govorite čimprej z Edito o tej zadevi in ji vse pojasnite!

"Jutri bom to storil pod pogojem seveda, da bom mogel nemo-teno govoriti z njo med štirimi očmi, kar mi je to bilo doslej le redko mogoče, odkar imajo v svoji hiši gosta iz Rima...

— Kakšnega gosta?

— E, o tem vi vendar še ničesar ne veste, nadaljuje Herfort in se nasmehe. Prispel je iz Rima neki grof, Vitore de Vitorino, to mora biti dober prijatelj sira Johna Penbroka, kajti neprenehoma tičita skupaj!

— Jaz ne polagam kdo ve kaj na tega rimskega grofa, reče grof Lajcester, kajti kdor je intimen prijatelj sira Johna Penbroka ne more biti dober človek!

— Ha, ha, ha, se zasmee stari upravitelj, svojega bodočega tasta sta zares izvrstno proučili! Da, da, prav imate, tu velja: povej mi, s kom se družiš in povedal ti bom — kdo si! To je sicer samo pregovor, vendar velja v polni meri za tega rimskega grofa.

— Ali ste se seznanili z njim, Herfort?

— Seveda sem imel čast, da sem ga spoznal, sicer pa vam bom nekaj zaupal, kar pa naj ostane med nama, vam pa, dragi grof Lajcester, ni treba biti ljubosumen, ker nimate niti najmanjšega povoda za to...

— Za kaj gre?

— No, ta nesramni rimski grof hoče pogoltniti vašo Edito s svojimi pogledi in če sem dober poznavalec ljudi — jaz pa trdim da sem, je prišel v Darsi Hal s posebnim namenom, jaz pa se na-dejam, da se je zmotil v svojih računih.

— Grom in peklo! zavpije Cecil Lajcester in skoči s svojega stola. Pa ne da bi si domišljeval...

— Da bo Edita njegova žena, pristavi stari zvesti upravitelj, on je o tem gotovo prepričan, in jaz sem opazil, da ga sir John Penbrok v temu še vzpodbuja!

— Ah, t edaj je skrajni čas! pristavi grof Cecil nemirno. Tedaj jo morava čimprej odpeljati v London, da se tam poroči, morda že jutri ali pojutrišnjem, vendar pa prepuščam vse to vam in svoji ljubljeni Editi.

Herfort vzame jahalni bič in si posadi širokokrajni klobuk na glavo.

— Groj Cecil Lajcester, reče stari upravitelj, ko je položil roke na grofova orijaška pleča in se mu globoko zagledal v oči. Vso stvar ste izročili meni v roke, jaz pa vam zagotavljam, da boste z menoj popolnoma zadovoljni!

Ko bom govoril z Edito, vam bom prinesel odgovor. Dotlej pa ne storite ničesar, kar bi vašo namero izdalo, ne prihajajte v bližino Darsi Hala, da ne bi sir John Penbrok kaj sumil. Bodite torej silno previdni, to je moj svet in čakajte na moje vesti, povoljne vam bodo, za to se vam ni treba bati!

Dva prijatelja sta si prisrčno stisnila roke in se poslovila.

Sprejeti predlog

Že naslednjega dne se je staremu Herfortu ponudila prilika, da je lahko govoril z Edito.

Mlado deklico je našel v vrtu v utici, ki jo je obdajal španski bezeg, kjer se je Edita zelo rada mudila.

— Tako žalostni gospodična Edita? spregovori stari Herfort ko je popolnoma tiho stopil v utico. Prinašam vam dobre veste in nimate vzroka, da bi bile vaše oči rdeče od joka.

— Ah, gospod Herfort, vi ste! vzklikne Edita veselo. Prestrašila sem se že, da je kdo drugi!

— Nekdo drugi? ponovi Herfort. Mar bi se smel kdo drugi priplaziti, da bi vas vznemirjal, gospodična Edita? Toda slutim, koga mislite! Kaj neda vi ste mislili na gosta svojega očeta, na predrznega grofa Vitorja de Vitorina?

— Res je, na njega sem mislila! odgovori Edita. Pogledi tega človeka me povsod spremljajo, vedno bolj predrzni so, vedno bolj odkrito govorijo, kaj nameravajo. Ah, kadar ga le vidim, se moram premagovati, da ga ne želim kot gosta svojega očeta. Toda že vidim, nekega dne bom morala tudi to storiti...

— No, gospodična Edita, ne bo vam treba dolgo prenašati teh

predrznih pogledov, niti bati se vam jih ne bo treba, ko boste slišali vest, ki vam jo prinašam...

Herfort jo je takoj obvestil o razgovoru z grofom Cecilom Lajcestrom, povedal ji je, da se je grof odločil, da jo pod vsakim pogojem odvede iz očetovske hiše.

Edita je drhtela od radosti.

— Grof se bo poročil z vami v Londonu, ko pa boste njegova soproga, tedaj, grof se vsaj tako nadeja, vama bo dal sir Penbrom svoj očetovski blagoslov.

— Moj oče tega ne bo nikdar storil! reče Edita. Kar se tega tiče poznam svojega očeta predobro. Nasprotno, on bi me brez dvoma preklel in nikdar ne bo hotel več o meni slišati, za vselej me bo pregnal iz svoje hiše!

Toda vse to ne more omajati mojega zaupanja napram ljubljemu Cecilu. Jaz sem se trdno odločila, da grem z njim kamor me bo odpeljal, če tudi bi bilo to na konec sveta! Odnosite mu moj odgovor in mu recite, naj odredi mesto in čas, jaz pa sem pripravljena priti k njemu in z njim pobegniti.

— O času in prostoru se bova midva dogovorila, odgovori upravitelj Herfort.

— Zakaj midva?

— Vi ne boste odpotovali v London z grofom, temveč z menoj. To mora biti rati ljudi. Meni boste gotovo zaupali, ali ne?

— Srčnorada, odgovori mlada deklica, kajti ko boste vi poleg mene, se mi bo zdelo, da me spremlja oče k poroki, moj dragi gospod Herfort!

Edita je prijela starčevo roko, on pa jo je gladil po njeni lepi glavi.

Stari upravitelj posestva Darsi Hala je ljubil Edito, kakor da bi bila njegov otrok, toda sedaj ni bil čas, da bi se prepustil čuvstvom, zato je takoj nadaljeval:

— Poslušajte torej, gospodična Edita, kakšen načrt sem napravil. Če se ne motim, bo v gradu Darsi Hal velika svečanost. Na tej prireditvi se boste pokazali kakor po navadi. Smejati se morate, pripovedovati, plesati in se prijetno zabavati. Vse sile morate napeti, da bo vaš beg ostal popolnoma tajnost in da nihče ne bo izvedel, kaj sva sklenila!

— Prizadevala si bom, da bom storila vse tako, kakor mi boste svetovali, dragi Herfort.

— Jaz pa vam poleg drugega svetujem, da boste napram temu rimskemu grofu ljubeznjivi. kajte na ta način jih bomo vse najlažje preslepili! Ko boste ujeli primerno priliko, odidite na vr

in pridite k meni. V moji hiši bo že pripravljen vaš potni kovčeg. Zapregel bom najhitrejše konje, kar jih je na Darsi Hala in jaz sam bom kočijaž...

— Ob kolikih naj bi prišla? vpraša Edita.

— Ob enajstih! Pozneje bi bilo težko oditi, kajti časa potrebujeva, da bova pobegnila čim dalje od Darsi Hala preden bo sir Penbrok opazil vaš beg!

— Prav, storila bom kakor ste dejali, reče Edita in Bog naj naju blagoslovi, da bi se nam beg posrečil! Iz vsega srca sem vam hvaležna za požrtovanje, ki ga izkazuje meni in Cecilu, hvala vam, tisočkrat vam hvala! Dobro vem, da tvegate s tem tudi svojo dobro službo, si jo imate pri mojem očetu, kajti s tem boste nakopali njegovo sovraštvo...

— Moja draga Edita, odgovori stari upravitelj Herfort, na to se ni treba več obazirati! Jaz tudi sicer ne bi mogel nadalje ostati v svoji dosedanji službi. Ko vas bom spremljal, se bom samo še enkrat vrnil v grad, da bom uredil svoje stvari in si pripravil kovčege, potem pa bom tudi jaz takoj odpotoval v Italijo...

— V Italijo?

— Da, moje drago dete! pritrди Herfort. Tam bom poiskal svojega nesrečnega gospodarja lorda Harryja Darsija, obiskal ga bom v blaznici in se prepričal o tem, kako mu je. Potem pa se ne bom od njega več ločil. Kajti če mu je sojeno, da mora umreti v tujini, tedaj naj vsaj izdihne v naročju svojega najboljšega prijatelja iz detinstva....

— Nesrečni Harry! vzdihne Edita žalostno in solza se ji za-blešči v očesu.

Tudi staremu upravitelju Herfortu se je izvil iz prsi globok vzdihljaj, toda premagal se je in dejal:

— Sedaj je vse dogovorjeno, draga Edita. Oddaljiti se moram, kajti ni dobro, da naju vidijo skupaj!

Herfort stisne Editi roko in hitro odide iz utice. Mimo vrtnih gredic je prispel na dvorišče.

V tem trenutku pa je videl, kako je hlapec izpregel konje od elegantne kočije in jih odpeljal v hlev.

— Ej, Pito! zakliče stari upravitelj kočijaža. Kje ste bili s kočijo.

— Pripeljal sem nekega gospoda, odgovori kočijaž.

— Nekega gospoda! Odkje je prišel?

— Iz Londona...

— Ali veste, kdo je ta gospod?

— Vem, gospod upravitelj, imenuje se Konfeld, lesni trgovec je, kakor mi je dejal baron...

Herfort se zdrzne. Nekaj trenutkov je gledal zamišljeno predse, potem pa se vzravna.

— Lesni trgovec Konfeld iz Londona? zamrmra Herfort med zobmi. Kaj hoče ta tukaj?

Ko je kočijaš ze odpeljal konje, je Herfort še vedno stal na mestu in premišljeval. :

Nenadoma pa se je obrnil in namesto da bi bil odšel v svoje stanovanje, se je napotil v grad...

Ponesrečena trgovina

In ni minilo dolgo, ko je stal stari upravitelj Herfort pred pisarno, v kateri je prej on sam delal, katere ključ pa je nosil sedaj sir John Penbrok. Samo za trenutek je obstal na vratih, slišal je mnogo glasov in takoj mu je bilo jasno, da gre tukaj za nekakšno pogajanje.

— To ne more biti, spoštovani gospod Konfeld, je slišal močan glas sira Johna Penbroka. Ceneje ne dam gozdov Darsi Hala. Če mi zanje ne daste popolnega pol milijona funtov šterlingov in sicer v gotovini, se morate na žalost vrniti v London, ne da bi sklenili kupčijo!

— Pol milijona funti šterlingov! je klical lesni trgovec s hreščečim glasom. Pri Bogu, pomislite samo, baron, pol milijona funtov sterlingov, to je vendar preveč!

— Dragi prijatelj, ne delajte toliko hrupa, jaz vem prav dobro, da so gozdovi krug Darsi Hala vredni dvakrat toliko...

V tem trenutku pa se odpro vrata in na njih se pojavi stari upravitelj posestva Herfort.

—Gospod Herfort! vzklikne sir Penbrok neprijetno presenečen po prihodu upravitelja. Odkod prihajate?

— Oprostite, gospod baron, odgovori stari Herfort s strogim glscom, ko je stopil v sredino sobe. Doslej mi niste nikoli jemali te pravice...

— Res je, kar pravite, moj dragi Herfort, se hitro popravi Penbrok. Sicer pa je ravno prav, da ste prišli, kajti potreboval vas bom pri kupčiji, ki jo bom najbrž sklenil z gospodom Konfeldom! Gre za prodajo gozdov krog gradu Darsi Hala. Potrebujemo mnogo denarja kajti dognano je, da je moj nesrečni nečak lord

Harry Darsi delal v zadnjih letih velike dolgove. Ti dolgovi mu niso bili pošteno plačani, kajti na imenu Darsi ne sme ostati nič najmanjši madež. Vi, moj dragi Herfort, boste seveda to razumeli.

Herfort je stal mrkega pogleda sredi sobe, da pa bi se izognil tega strogega pogleda, se je Penbrok obrnil lesnemu trgovcu v Londona:

— No, gospod Konfeld, odločite se, recite mi, ali hočete kupiti gozd ali ne?!

— Če že ne gre drugače tedaj bom sklenil kupčijo, reče Konfeld, čeprav sem prepričan, da bom imel s tem izgubo! Toda povejte mi, gospod baron, kdaj hočete imeti tega pol milijona funtov sterlingov izplačanih?

:— Čez osem dni!

— Dobro, tedaj vam bom to vsoto ob določenem času izplačal, izdal bom ček na Angleško banko, kjer boste dobili denar! odgovori lesni trgovec.

— Tedaj je pogodba sklenjena! reče Penbrok. Napraviti moramo samo še pismeno obvezo...

— Ta pogodba ne more biti in ne bo nikdar sklenjena! vzklikne Herfort nenadoma popolnoma mirno.

Vsi ga presenečeno pogledajo.

— Kako? Kaj ste rekli?! vzklikne sir John Penbrok, ko se je zavedel.

— Sodišče vas je odredilo, da upravljate rodbinsko premoženje, nadaljuje Herfort resno, nikakor pa niste s tem pooblaščen, da lahko prodajate gozd!...

— Zakaj? zavpije Penbrok jezno. Zakaj delate tukaj zmedo? Zakaj govorite neumnosti?

— Še enkrat ponavljam, da se ta prodaja ne more nikakor izvršiti, gospoda moja, ker si nasprotuje z zakonom! pristavi Herfort. Vi, sir Penbrok, niste upravičeni, da prodajate te prastare gozdove! Sodišče vas je imenovalo upravnikom premoženja nekdanjega srečnega lorda, vendar vam ni dana s tem pravica, da tudi najmanjšo stvar odtujite ali pa jo izpremenite v denar! Toliko vam ne sme vednost, gospod Konfeld!

Čelo sira Johna Penbroka je bilo nagrbančeno, globoke brazde so se zarezale vanj, oči pa so mu postajale vedno manjše in manjše, sipale strele sovraštva na Herforta.

— Kakor vidim, dragi Herfort, reče John Penbrok z drhtečim glasom, mi branite storiti to, za kar sem popolnoma upravičen. Vendar vam zagotavljam, da ne bom nikdar dovolil, da bi me učili, kaj smem in česar ne smem!

Samo nekaj vam lahko povem, gospoda moja, da imam popolno pravico, da tako delam, kajti za vse bom samo jaz odgovarjal! Iz tega razloga zaključujem pogodbo z vami, gospod Konfeld, ne da bi se zmenil dalje za prigovarjanje tretjega...

— Jaz pa vas opozarjam, da ne sklepate pogodbe z baronom, gospod Konfeld, pristavi ravnatelj Herfort in se obrne k Konfeldu, kajti jaz vas poznam kot poštenega moža! Če izplačate baronu tega pol milijona funtov šterlingov, tedaj bo ta denar brez dvoma izgubljen...

Mali debeli trgovec vstane.

— Gospoda upravitelja Herforta poznam že dolgo let, spregovori lesni trgovec, ko si je nataknil na nos naočnike. Herfort je dober in plemenit človek in jaz verjamem njegovi besedi. Baron, eč stoji stvar tako, sib om dobro premislil o vsem! Priporočam se vam, gospoda, pisal pa vam bom iz Londona o svojem sklepu in o vsej stvari!

Po teh besedah odide Konfeld iz pisarne.

Ko pa so sev rata zaprla, je John Penbrok jezno vstal s svojega stola in šel s stisnjeno pestjo proti Herfortu.

— Kako si dovolite to predrznost da me pred tujim človekom tako blamirate! zavpije Anglež ves divji. To je največja nesramnost ki ste mi jo storili! Ah, zapomnili si boste te trenutke, gospod!

— Pomirite se, gospod baron, reče stari upravitelj Herfort, in predvsem me ne žalite! To, kar sem vam storil, je bila moja dolžnost in še enkrat pristavljam, da takšnih kupčij, ki se nanašajo na odtujevanje posestev Darsijevega rodbinskega imetja, ne bom nikdar odobril niti dovolil, da bi se dogajala, četudi pod različnimi pretevezami!

Z največjo odločnostjo bom znal takšne poizkuse preprečiti če pa bo potrebno, bom prijavil zadevo sodišču in zahteval, da vas kot kuratorja zamenjajo, ker ogrožate imetje svojega varovanca! Zapomnite si to in imejte to vedno pred očmi! Gospod, jaz se vam priporočam!

Staremu upravitelju Herfortu je bilo popolnoma vseeno kaj je vpil sir John Penbrok za njim kakor divji, vseeno mu je bilo, da je iztresal za njim psovke, kakršnih bi ne bil zmožen niti največji potepuh. Počasi je odprl vrata, odšel iz pisarne in zaprl zopet vrata za seboj. Mirno kakor da bi se ne bilo ničesar pripetilo je šel po dvorišču in se napotil proti svoji majhni hišici.

— To nama je sedaj nova neprilika, reče Vitor Garsi pretkano, ko so se vrata zaprla.

— Lopov! je besnel sir John PePnbrok in ježno udaril z ного ob tla. Stari lisjak! Sam vrag ga je prinesel baš v trenutku, ko smo bili že na najboljši poti, da sklenemo kupčijo! Toda jaz se mu bom maščeval za to, dobro si bo zapomnil ta trenutek! Ta lopov bi bil res zmožen oditi v London in tam prijaviti najvišjemu sodišču da veliko rodbinsko premoženje Darsijev uničujem!

— To bo starec brez dvoma tudi storil! pristavi Vitor mirno.

— Da, da, on je nevaren sovražnik!

— Katerega se morava varovati, nadaljuje Italijan pretkano, nekaj pa je gotovo, da dokler živi ta stari lopov, ne moreva ničesar storiti in iz ogromnega premoženja ne bova mogla izveliči niti bornih tri sto tisoč funtov šterlingov, kajti ko bi se česa lotila, bi naju lisjak takoj prijavil sodišču! Ena edina prijava pa zadostuje, da pošlje vlada sem kakšnega svojega zaupnika z nalogo, da kontrolira vaše delo, potem pa je itak vse končano...

— Ah, kako bi si želel, ga prekine stari lopov Penbrok, da bi tega starega lisjaka še danes zadela kap ali pa da bi kamorkoli izginil...

— Ah, dragi prijatelj, to mi pa od vas zares izredno ugaja! pristavi hitro zakrknjeni zločinec Vitor Garsi in se nasmehne. Če ga že ravno ne bo zadela kap, bi utegnilo biti pač kaj drugega, kar bi opravilo pri njem to majhno delo...

Ali me razumete, moj dragi Penbrok? Herforta je treba odstraniti, izginiti mora s sveta, na to sem fakoj pomislil, ko se je pojavil na vratih...

— Izvrstno dragi prijatelj! vzklikne sir John Penbrok. Jaz vidim, da se razumeval! Toda, povejte mi, dragi prijatelj, kako mislite to izvesti?

— Prepustite to meni, da o tem še enkrat premislim, pristavi nekdanji državni pravdnik in začne hoditi po sobi sem ter tja, naenkrat pa se ustavi in vpraša:

Če se ne motim, nameravati prirediti jutri v gradu neko zabavo, ali ne?

— Tako je, odgovori sir John Penbrok. Priredili bomo beneško noč...

— Ali so upravitelja povabili na zabavo?

— Da:, tudi on je povabljen, toda kolikor vem, se vabilu ne bo odzval!...

— To pomeni torej, da bo preživel noč v svoji majhni hišici, reče Vitor.

— Brez dvoma!

— Ali spi starec tam sam?

— Kolikor mi je znano popolnoma sam. Ta človek ima velikansko zaupanje v samega sebe. Hvalil se mi je, da spi pri nezaklenjenih vratih in trdi, da ni v vsej okolici človeka, ki bi se mu upal storiti kaj žalega...

— Res ne? se porogljivo nasmeje Vitor. No, videli bomo, če se ne bo temu Herfortu pripetila jutri kakšna neprijetnost! Prepustite vso nadevo meni, moj dragi sir Penbrok, in lahko ste popolnoma brez skrbi! Pojutrišnjem zjutraj se nam ne bo treba pred tem človekom ničesar bati...

— Ali ga nameravati umoriti?

— Na vsak način!

Pri teh besedah je potegnil nekdanji državni pravdnik iz svojega žepa tenek in oster nož, potipal je njegovo konico, potem pa nadaljeval:

— Toda predvsem morate tudi vi, dragi prijatelj, izpolniti svojo obljubo!

— Vi mislite na milijon lir?... Moj Bog, Vitor, mar ne vidite, da mi denarja primanjkuje...

— Jaz nisem mislil na denar, ga hitro prekine prekanjeni Italijan, vi me razumete, toda nočete me razumeti. Poslušajte me, moj dragi sir Penbrok, jutri večer, ko bo zbrana vsa družba, me boste predstavili kot Editinega zaročenca in pred vsemi položili njeno roko v mojo!

Penbrok je stal začuden in neodločen.

— To je pogoj, ki ga stavljam, nadaljuje nekdanji državni pravdnik z odločnim glasom. Zato pa vam dajem besedo, da starega Herforta jutri ne bo več med živimi! In pot vam bo svobodna, da se boste lahko obogateli s premoženjem lorda Darsija!

— Dobro!... zajeclja stari Penbrok. Vse se bo tako zgodilo. ... to se pravi... dragi Vitor, poskušajte si najprej priti pri moji Editi na jasno... kajti razumeli boste, da ne morem svoje hčeri nenadoma predstaviti kot vašo zaročenko!

— Dobro, tedaj bom jaz govoril z Edito, reče grof Vitor de Vitorino, morilec Marije Ferari in preganjani zločinec. Povedal ji bom, da jo ljubim in če bi me ona zavrnila, jo morate vi kljub temu predstaviti kot mojo zaročenko!

— Dobro, storil bom to, spregovori lopovski Penbrok komaj z drhtečim glasom. Toda poslušajte me... jutri zvečer mora biti stari Herfort...

— Odstranjen s tega sveta! pristavi Italijan tako mirno, kakor da bi šlo za najnevarnejšo in najnedolžnejšo stvarco. Name

se lahko popolnoma zanesete, dragi baron, prav tako pa se jaz nadejam, da vam lahko verjamem.

Z jeznim pogledom vstran, ne da bi pogledal lopovskega Vitorja, ponudi sir Penbrok Vitorju roko.

Tako je bila sklenjena pogodba dveh zločincev, ki bi bila morala biti zapečaten s krvjo nedolžnega človeka in poštenjaka upravitelja Herforta...

Brat in sestra

Grad Darsi Hal se je bleščeval v morju lučic. Najboljša družba iz okolice je bila tukaj zbrana.

Sir John Penbrok pa je hodil med vrstami gostov ponosno z visoko dvignjeno glavo, kakor pravcati triumfator. Čestitali so mu, kakor je ob takšnih prilikah običaj, prilizovali so se mu, niso več vedeli, kako naj bi ga proslavljali, on pa se je delal vedno bolj ljubeznivega.

Navzoče pa je bilo tudi veliko število dam, ki po prilizovanju, veselju in popiti pijači in razuzdanosti niso zaostajale v ničemer za gospodi.

Tudi Vitor de Vitorino si je kot učen človek uglajenih manir takoj pridobil sicer nedostopna srca Angležev. Dobro je znal zabavati in razveseliti Angleže.

Pokazal se je pravega in ognjevitiga Italijana kakor pri plesu tako pri zabavi, istočasno pa se je našlo tudi mnogo lepih deklic in žen, katerim je živahni, vročekrvni, veseli, lepi in stasiti Italijan ugajal.

Toda nekdanji državni pravdnik se jih je izogibal, niti z eno kretnjo ni odgovoril na vroče ljubavne poglede dam, ki so si prizadevale, da bi ga osvojile, katerih cilj pa je prekanjeni Vitor dobro poznal. S svojim pogledom je iskal samo eno, ki se je znala izogniti, da ni prišla z njim v dotiko ali pa da vsaj ni ostala z njim med štirimi očmi.

To je bila Edita.

— Prosim te, dragi brat, je rekla Edita svojemu bratu Mortimerju, ko je začela proslava, ostani zvečer neprenehoma ob moji strani, kajti dozdeva se mi, da se mi bo pripetilo nekaj strašnega. Brani me pred tem italijanskim grofom ki me neprenehoma zasleduje s svojimi pogledi. Bojim se, da je izbral današnjo zabavo, da mi predloži svoje strašne načrte.

— O, bodi brez skrbi, draga sestra, ji odgovori Mortimer, vse bom tako uredil, da se ti rimski grof ne bo približal.

Vitor se je jezil. Ni si že mogel več domisliti, kaj naj bi storil. Kadarkoli se je namenil k Editi, se je vneto pogovarjala s katero od odličnejših dam, ko pa se mu je posrečilo, da je prišel do nje, je obstal Mortimer pred njim, kakor da bi bil zrastel iz tal, takoj se je zapletel z njim v pogovor, ki je po navadi precej dolgo trajal.

Buffet je bil obilen. Pred njim so se prerivali gostje, kajti kadar prične Anglež piti, mu ni hitro dovolj.

Vsa družba se je nahajala v veselem razpoloženju. Včasih pa je skipelo tudi preko meja. Razlegal se je smeh, pomešan z razposajenimi vzkliki in kdor je gledal plesalke in plesalce, bi ne dejal, da pripadajo najboljši družbi.

V tem divjem vpitju in smehu sta se srečala tudi sir Jon Penbrok in Vitor.

— No, dragi grof, se li dobro zabavate? je vprašal John Penbrok svojega gosta.

— Pa se res imenitno zabavam! reče nekdanji državni pravdnik rezko. Vi želite, da bi se na nocojšnji prireditvi odločilo med menoj in vašo hčerko. Toda gospodična Edita se me neprestano izogiblje. Do nje ne morem niti priti, čeprav sem to že kdo ve kolikokrat poskušal...

— Poiščite si priložnost, saj vi znate to, mu odgovori angleški baron in se nasmeje.

— Kaj mi vse to pomaga, reče Vitor jezno, ko pa me vselej kdo v tem prepreči...

— Kako je to mogoče?

— Kolikokrat sem se približal vaši lepi hčerki, tolikokrat je bil njen brat Mortimer z njo. Zdi se mi, kakor da sta ta dva nerazdružljiva in vselej me je pritegnil ta zdravnik v kakšno debato. Res bi vam bil od srca hvaležen, dragi baron, če bi na kakršenkoli način zaposlili svojega sina Mortimerja, da bi mi ne bil vedno na poti. In ravno sedaj je izborna prilika za to, dragi prijatelj. Poglejte ju tam gresta po vrtu in se držita za roke — kakor se mi zdi hočete oditi v kakšno utico! Pokličite Mortimerja svojega sina, jaz pa bom med tem časom govoril z lepo Edito in ji povedal, kaj mi želi srce.

— Dobro, jaz bom to tudi poskušal, reče sir John Penbrok, toda kako stoji zadeva s starcem v majhni hišici, moj dragi prijatelj?

— Dovolj časa imam še, odvrne italijanski grof, ki je gledal za bratom in sestro.

Edita in Mortimer sta zares odšla v utico, ki so jo obdajali grmi dišečega španskega bezga in v kateri sta se zelo rada mudila. Edita ni mogla zatreti glasu svojega srca in oditi z gradu, ne da bi se poslovila od svojega dragega brata. Mortimer ni imel niti pojma o tem, kar namerava sestra in ničesar sluteč je stopil za njo v utico.

— Popolnoma te razumem, moja draga Edita, je govoril mladenič, zakaj se izogiblješ teda italijanskega grofa! Niti sam nisem že naletel na človeka, ki bi mi bil tako odvraten kakor je tale Vitor de Vitorino...

— Tedaj pa pomisli če bi bil to tvoj svak! reče Edita in se cinično nasmehne.

— Da bi bil moj svak, bi moral postati tvoj mož, moja draga Edita, prislovi Mortimer, jaz pa sem trdno prepričan, da si takšnega može ne boš nikoli izbrala. Sicer pa, saj je tvoje srce že govorilo lepo pesem ljubezni! Edita, ali si dobila kakšno vest od Cecila Lajcestra?

— Poslušaj me, dragi Mortimer, spregovori Edita namesto odgovora, pri tem pa je bratu resno gledala v oči. Nisem te brez vsakega razloga prosila, da bi šel z menoj na kratek izprehod! Mortimer, midva se moramo posloviti!...

Brat jo začudeno pogleda.

— Brat, vedi, da me čez eno uro ne bo več v gradu! nađaljuje Edita.

— Sestra! vzklikne Mortimer.

— Ne tako glasno, pri Bogu! ga opozori lepa Edita z drhtečim glasom. Da, moj ljubljeni Mortimer, že čez eno uro se bom nahajala na poti proti Londonu! Tam me pričakuje moj ljubljeni Cecil in jutri opoldne bova že srečen par, ki ga ne bo mogel nihče razdružiti, združena bova z blagoslovom cerkve in z močjo zakona. Vse je že pripravljeno in ne da se več izpremeniti...

Mortimer je bil ves bled ko je odgovoril:

— Toda sestra, to je enostaven beg od doma!

— Imenuj to, kakor ti je drago, mili moj Mortimer, odgovori lepa deklica, toda to je edini izhod. Uvidel boš, da se moram umakniti svojemu očetu in temu rimskemu grofu, kateremu me hoče oče izročiti! Razen tega pa sem Cecilu prisegla zvestobo do groba in svojo prisego bom na vsak način izpolnila, naj se zgodi kar hoče!

Če ostanem tukaj, vem da me čaka nevarnost, kateri najbrž ne bi mogla biti kos! Oče bi z vso strogostjo zahteval, da vzamem tega rimskega grofa za moža, preden pa bi to storila, bi udarila

po isti poti, katero je nekoč že ubrala nesrečna lady Helena Darsi,
pot — v jezero!

Edita je spregovorila te besede s takšno odločnostjo, da jo
je Mortimer objel in po kratkem molku dejal:

— Res je kar praviš, draga sestra! Takšnemu nasilju, ki se
pripravlja tebi, človek ne sme nikdar upogniti svoje glave, odločno
se je treba upreti! Zagotavljam ti, da bom vedno na tvoji strani!
Toda povej mi sedaj, ali odpotuješ sama v London?

— O ne! Dober prijatelj me zaupno vodi v naročje mojega
ljubljenega Cecila!

— Dober prijatelj? ... Kdo bi to mogel biti?

— Gospod Herfort ...

— Torej Herfort je z vama v sporazumu? se je razveselil
Mortimer.

— Da, on mi je ves načrt izdelal in pomagal mi bo, da ga bom
tudi izvršila!

— Kako prekrasen in plemenit človek je to! reče Mortimer
globoko ganjen. Edita, jaz se bojim, da se bo Herfort s tem tvojim
begom težko sprl z najinim očetom! Oče bo ves divji, ko bo o
tem slišal!

— Prav imaš, brat, toda dobri starec mi je dejal, da niti ne
namerava dalje ostati v službi najinega očeta in da torej žrtev,
ki mi jo doprinaša, ni tako velika. Sedaj pa, moj mili Mortimer,
mi prisezi, da me ne boš izdal niti z eno besedico, ko bom odšla,
da ne boš nikomur povedal, kaj se je zgodilo. Pokaži se popolnoma
presenečenega ...

— Vse bom poskušal, da bi očetovo jezo potolažil in morda se
mi bo posrečilo doseči, da bi se čez nekaj časa oče toliko pomiril,
da bi ti odpustil to dejanje in da bi se morda vsa zadeva še za-
sukala v lepo smer!

Nenadoma pa sta se oba zdrznila.

— Mortimer! Mortimer! je klical nekdo pred utico in ni minilo
dolgo, ko se je pokazal sluga na vhodu.

— Gospod baron mi je ukazal naj vas prosim, da takoj pri-
dete k njemu, nekaj minut bi rad govoril z vami o neki silno važ-
ni zadevi! izjavi sluga.

Mortimerov obraz se zmračí. Ta zahteva mu je prišla v naj-
bolj neprimernem času, vendar pa ni hotel pustiti očeta, da bi ga
moral dolgo čakati.

— Počakaj me tukaj draga sestra, takoj se bom vrnil, kajti
govoriti moram še s teboj!

Mortimer je krepko stisnil svoji sestri roko in hitro odšel na

terasu, kjer ga je pričakoval sir John Penbrok, ki mu je takoj dejal:

— Pojdi z menoj v mojo delovno sobo, Mortimer. Važno poslovno pismo moram napisati, katerega moram poslati takoj po jezdecu na bližnjo postajo. Na to pismo sem popolnoma pozabil in nadejam se, da mi ne boš odbil te moje prošnje.

Mortimerju je bila očetova želja v najvišji stopnji neprijetna, toda kaj naj bi bil storil, ubogal ga je...

Oba sta odšla v baronovo delovno sobo, ki se je nahajala v pritličju.

Vitor pa je stal v bližini in nič ni ostalo nezapaženo, kar je mislil, da bo potreboval. Z zadovoljstvom je slišal, da je John Penbrok odpeljal svojega sina za četrť ure.

Ta čas pa je on uporabil.

— Sedaj pa hitro na delo!

Vedel je, da se Edita nahaja popolnoma sama v utici, ki jo obdajajo grmi španskega bezga, kajti videl je, kako sta brat in sestra malo prej tu vstopila.

In čez nekaj trenutkov je rimski grof nenadoma obstal pred Edito, ki ga je sprejela z rahlim vzvikom presenečenja...

Vreden odgovor nedostojnežu

— Vi ste se prestrašili, gospodična Edita? vpraša Vitor di Vitorino, ko je obstal na vhodu. Ali sem zares tako silno neprijeten gost?... —

— Vi ste gost mojega očeta, gospod grof, mu odgovori Edita in povesi pogled, da bi ga ne bilo treba gledati, in jaz nimam prave, da bi vam to povedala...

— Toda povejte mi, gospodična, radi česa sem padel pri vas v nemilost? Človek sem, ki odkrito govori in ki napravi na prvi pogled slab vtis. Ali sem vas morda s čim razžalil, gospodična Edita, radi česa se sedaj jezite name?... Ali pa se me morda bojite?...

— Gospod grof, najboljšje je, da na vsa ta vprašanja ne zahtevate od mene odgovora! odgovori Edita. Še enkrat vam ponavljam, da ste vi tukaj kot gost mojega očeta in radi tega sem prisiljena biti napram vam ljubeznjiva, toda tega ne smete zlorabljati, gospod grof!

— Zares sem presrečen, da se mi je enkrat ponudila prilika,

da zamorem z vami govoriti! nadaljuje grof brezobzirno. Vendar pa vam moram povedati, kaj mi leži na srcu...

— Gospod grof, prosim vas, ne pravite mi svojih skrivnosti! Niti najmanj volje nimam, da bi jih poslušala! odvrne mlada deklica ponosno.

Bolj odkrito bi ne mogla nobena deklica v tem slučaju govoriti. Vitor je takoj uvidel, da ga je Edita hotela s temi besedami zavrniti, toda trdno je sklenil, da se mora nocoj zadeva med njim in Edito razčistiti.

Namesto da bi se oddaljil, je stopil čisto blizu Edite, ki se mu je umikala.

— Gospodična Edita, je spregovoril nekdanji državni pravdnik ustnice pa so mu drhte, mar naj bi moralo ostati tajno, da ste me očarali v prvem trenutku ko sem vas videl! Edita, jaz vas ljubim! Prisegam vam pri vsem, kar mi je sveto, da še nikdar nisem ljubil ženske... vi ste prva, ki si je osvojila mojo dušo in moje srce...

— Dovolj, gospod grof! zavpije Edita, ki se je prestrašeno ozirala krog sebe, če bi že zagledala kje Mortimerja. Vi nimate pravice da tako govorite z menoj!...

— Vsakdo ima pravico, da izraža svoje dopadenje nad čem, odgovori rimski grof predrzno, kakšno pravico pa ima šele tisti, ki vas ljubi in kateremu ste namenjeni za ženo, gospodična Edita...

— Namenjena?! ... Oho, kdo pa bi imel pravico v tem pogledu kaj odrejati?

— Vaš oče!

— Ah, tedaj se silno motite, gospod grof! Kot oče more zahtevati sir John Penbrok od mene ubogljivost, več ne! V pogledu izbiranja moža se oziram samo na svoje srce in na njegove zahteve, tu je moja pravica in ne dam si predpisovati nobenih pravil, ali razumete gospod grof, in če je tudi ta, ki si hoče lastiti te pravice, moj oče!

Da pa si bova enkrat na čistem, vam sedaj izjavljam enkrat za vselej, da ne bom nikdar pristala da bi se izpolnila želja mojega očeta in naj se zgodi karkoli! In če tudi bi to hotela, ne morem...

Zdajci pa je Edita umolknila, stavka ni dokončala. Zakaj bi temu lopovu povedala, da ljubi Cecilia Lajstera in da je pripravljena že jutri postati njegova žena!

— Povejte mi vsaj vzrok takšnemu obnašanju napram meni, gospodična Edita? vpraša italijanski grof z drhtečim glasom. Vi me sovražite?

— O ne! odgovori Edita, na njenem obrazu pa je počival porogljiv smehljaj. Tudi za sovraštvo je potrebna strast v neki meri, moj gospod, v mojem srcu pa ni niti takšnega sovraštva napram vam. Da vam pojasnim svoje čuvstvo — meni je popolnoma vseeno, če vas vidim ali pa ne!

— Vseeno vam je?

Tisočkrat bolj bi bilo ugajalo nekdanjemu državnemu pravdniku, če bi mu bila Edita govorila, kako se ga boji, da ji je njegova pojava odvratna, kajti Vitor je bil dober poznavalec ljudi in je vedel, da se iz ženskega sovraštva razvije premnogokrat najčistejša in najiskrenejša ljubezen.

Toda Vitor ni bil človek, ki se je v borbi takoj umaknil. Dobro je vedel, da stoji za njim sir John Penbrok z vso očetovsko avtoriteto.

— No, gospodična Edita, nadaljuje Vitor de Vitorini z glasom, ki je lahno drhtel, ker ste tako iskreni napram meni, mi dovolite, da bom tudi jaz iskreno govoril z vami!

Vaš dragi oče in jaz sva si zelo dobra prijatelja, skupni interesi naju vežejo in teh vezi ni tako lahko razdijati. Vaš oče mi je dal celo svojo besedo, da boste vi moja žena. In vi hočete, gospodična Edita, prisiliti svojega očeta, da prelomi dano besedo?

— Morda, pripomni Edita neustrašeno, kajti on nima pravice razpolagati z mojim srcem.

— Toda vaš oče vas bo k temu prisilil in ne pozabite, da ima na razpolago sredstev, da bo izvršil, kar je obljubil!

— Sredstev, se deklica porogljivo zasmee, da bi me prisilil da se poročim s človekom, ki mi je popolnoma ravnodušen, kateri se mi celo studi!... Ha ha, ha, to je zares prekrasno! Nihče me ne more prisiliti k ljubezni, ali razumete, gospod grof? Ker pa ste že spregovorili to brutalno besedo »prisiliti«, tedaj ste se pokazali pred menoj v svoji pravi luči!

Prekanjenega Italijana pa niso te besede spravile v zadrego, nikakor ni hotel odstopiti od svojega cilja.

— Čeprav me mierite z jeznimi pogledi, gospodična Edita, je dejal, vas bom kljub temu objel! Morda boste potem zaslutili veliko srečo, ki vas čaka, ko boste moji, znali me boste šele ljubiti, ko boste čutili na svojih majhnih, lepih in rdečih ustnicah moj poljub...

Edita je stopila korak nazaj, potem pa se je pognala proti vratom, da bi ušla mimo tega lopova, toda — Vitor jo je že zgrabil v svoje pesti, njeno dekliško telo je vlekel vedno bolj k sebi in jo s svojimi rokami vedno bolj stiskal.

Ta predrzni človek, je hotel uporabiti sredstvo, ki je bilo toliko podlo kakor nedostojno. V mladi in nedolžni deklici je hotel vzbuditi strast, toda zmotil se je...

V trenutku, ko jo je hotel poljubiti na usta, je Edita osvobodila svojo desno roko in — odspodaj navzgor je zamahnila z njo in predrznega lopova tako udarila po spodnji čeljusti, da je zašel kakor zver in se umaknil.

Čutil je, kako se mu zobje majejo v ustih, krvava pena mu je silila iz ust. Udarec je bil tako močan, da kakšne pol minute ni mogel spregovoriti niti besedice, niti ganiti se ni mogel in z vso silo si je prizadeval, da bi se ohranil pred nezavestjo, ki se ga je polasčala.

— Lopov ničvredni! zavpije Edita in švigne z bliskovito naglico proti vratom. Mar si prišel že res tako daleč, da te mora deklica učiti pameti! Toda tega strašnega udarca se boš spominjal vse svoje življenje in kadarkoli se boš v bodoče približal kakšni pošteni deklici, da bi jo nadlegoval s svojimi ostudnimi poljubi, s svojim odurnim laskanjem in nežnostmi, se spomni Edite Penbrok, ki te je naučila pameti... Lopov!... Lopov!...

— Maščevanje! je zahropel Vitor de Vitorinj in hotel planiti na Edito, v tem trenutku pa je vstala med njim in Edito visoka moška postava.

To je bil Mortimer.

— Kaj se dogaja tukaj? zavpije mladi doktor in s prezirljivim pogledom ošine Vitorjev obraz, ki je bil oblit s krvjo. Edita, kaj se je zgodilo?

— Ničesar, dragi brat, odgovori Edita zasoplo, samo kaznovala sem ničvredneža, ki se me je drznil na podel način pritegniti k sebi in ki me je hotel s svojimi odvratnimi poljubi razžaliti, da ne govorim niti o njegovih besedah!

Mortimer je takoj vse razumel. Z bleščečimi očmi je stopil čisto k Vitorju.

— Gospod grof, zavpije Mortimer z grozečim glasom, vi ste se drznili dvigniti svoj umazen pogled na mojo sestro! Vi ste se drznili dotakniti Edite Penbrok! O, ona vam je prav dobro pokazala kakšen odgovor si zaslužite, toda odgovarjati boste morali za to tudi meni, gospod grof!

In če bi se mi ne bilo treba premagovati, če bi mi ne bilo treba misliti na to, da ste gost mojega očeta, bi niti ne čakal na ta dvojboj! Vi niste vredni poštenega boja! Vi ste ničvrednež, lopov, katerega je treba ubiti kakor psa!

Vitor je bil smrtno bled in je strmел v tla pred seboj. Naposled

pa se je zavedel in začel se je smejati kakor da bi nenadoma zblaznel.

— Ah, le počakajte malo, mladi gospod, reče nekdanji državni pravdnik porogljivo, toda videli boste, kdo izmed naju bo prvi na beraški palici, jaz ali vi! Jaz imam boljše orožje proti vam vsem, jaz imam bič, s katerim vas bom lahko bil kadar vas bom hotel in dokler bom hotel, vse vas Penbroke, toda to ne bo bič iz usnja in lesa, to bo bič, ki zadene živo v srce! Ha, ha, ha, naduta sodruga Darsijev! Dobro si me boste zapomnili!!

Tistega dne ko boste osramočeni pred vsem svetom, ko bo padla na vas senca in vas bodo pošteni ljudje teptali s svojimi nogami, tistega dne, ko boste siromašni in ponižani — bom stopil pred vas in vas spomnil na to strašno sceno, ki se je nočoj odigrala v osamljeni utici, spomnil vas bom na strašni udarec! Tedaj boste mislili na grofa Vitorja de Vitorinija in na maščevanje Italijana!

Preden je mogel Mortimer odgovoriti, je rimski grof pobegnil med bratom in sestro kot strela in izginil. Brat in sestra sta stala nekaj minut in se nemo in razburjeno gledala.

— Kaj je bilo to? vpraša Mortimer naposled. Kakšne čudne stvari je govoril ta človek! Če ni govoril tega v hipni omoči, draga sestra, tedaj se zares bojim, da ima v svojih rokah bič, s katerim nas bo lahko upropastil!

Kakšen bič bi mogel to biti?

— Draga sestra, strašne misli se mi porajajo v glavi, reče Mortimer z drhčečim glasom, kljub temu pa, ne, ne, otrsti se moram teh strašnih misli! O, to bi bilo strašno, če bi se uresničilo to, kar mi govori duša; to bi bila velika sramota, naravnost proklestvo za najinega očeta...

— Usmiljeni Bog, kaj misliš, Mortimer! vzklikne Edita vsa blede, kajti tudi njo so prevzele čudne misli.

— Sestra, reče Mortimer pridušeno, zdi se mi, da ve ta rimski grof za neko tajno najinega očeta!

Edita se zgrozi.

— Kakor da bi imel nekaj skupnega z očetom, kar bi oba privedlo z zakonom v nasprotje! nadaljuje Mortimer po kratkem molku, ko se je malo pomiril.

— Nehaj, ne dalje, Mortimer! vzklikne Edita. Ne govori dalje, kajti vsaka tvoja beseda mi reže srce! Res je, moj oče postopa z menoj grobo, nečloveški, lahko je tudi v največji meri lakomen na denar, vse to dopuščam — da pa bi izvršil zločin, ne, on tega ni

mogel storiti! Dragi Mortimer, nikar ne misli na takšne zveze najinega očeta in rimskega grofa!

Globok vzdihljaj se je izvil iz Mortimerjevih prsi. Z drhtečo roko je gladil svojo sestro po glavi.

— Tudi jaz sem mislil, da je bila tista strašna misel samo neumnost, pristavi Mortimer s še vedno drhtečim glasom.

— Jaz ti lahko potrdim, da je tako, reče Edita. Italijane poznam pač predobro, da bi ne vedela, da se radi poslužujejo krilatice, s katerimi se skušajo obraniti, ta nesrečnež pa ni imel drugega orožja, zato naju je hotel malo prestrašiti.

Ne misliva več na to, dragi brat, kajti že je napočila ura odhoda in midva se morava posloviti! Gospod Herfort me pričakuje v svoji mali hišici, točna moram biti! Zbogom, ljubljeni brat Mortimer, in naj se zgodi karkoli, ne dvomi o ljubezni svoje sestre!

Brat in sestra se krepko objameta.

— Zbogom, moja ljubljena sestra! Nadejam se, da bo tudi tebi zopet posijalo solnce in slutim, da bomo nekoč še vsi skupaj zopet srečni! Pozdravi najpristrčnejše mojega dragega prijatelja Cecila Lajcesterskega, mojega spoštovanega svaka in mu povej, da ga že smatram za svojega dragega brata i ga kot takšnega srčno ljubim! Zbogom, moja draga sestra!

Še nekaj trenutkov sta stala brat in sestra objeta, pristrčno sta se poljubila, potem pa se je Edita iztrgala iz bratovega objema in odhitela iz ute ...

Razbojnik na delu

Na grajski uri je odbilo enajst.

Majhno okence, na katerega je Edita potrkala, se odpre in na njem se prikaže Herfortov obraz.

— Ali ste vi, Edita? je vprašal starec tiho.

— Da, jaz sem, čas je!

— Dobro, počakajte malo!

In starec je izginil z okna. Edita se nasloni na steno hišice, kakor da bi s tem hotela skriti svojo senco, da bi je ne izdala, če bi prišel kdo v bližino.

Toda ni ji bilo treba dolgo čakati, kajti starec se je hitro pojavil. Ogrnjen je bil v dolg plašč. Klobuk si je pritegnil globoko na oči, tako da se poteze njegovega obraza niso videle.

— Pojdite z menoj, gospodična Edita! reče starec tiho. Kočija čaka že pripravljena!

— O, vsemogočni Bog! vzklikne deklica. Srce mi tako burno utriplje in kar nekaj mi pravi, da se nama bo med potjo pripetila kakšna nesreča...

— To je popolnoma naravno, odgovori Herfort. To je važen trenutek v vašem življenju, toda le pogum! Vse bo dobro in ne bo minilo dolgo in jaz vas bom izročil v naročje vašemu ljubljenuemu Cecilu Lajcestru!

Edita je prišla starca pod pazduho in z njim odšla izpred male hišice. Odpeljal jo je za hišo po neki stranski poti k vodi. To je bilo tisto jezero, v katerem je nekoč lady Helena Darsi našla smrt. Tu je bilo vse mirno.

— O, Herfort, ko bi vi vedeli, kako strašno sceno smo doživeli! reče deklica svojemu spremljevalcu.

— Kdo?

— Moj brat in jaz!...

— S kom?

— Z Vitorjem, tem lopovom!

— Kaj je storil?

— Nadlegoval me je, poljubiti me je hotel, jaz pa, jaz sem ga dobro naučila pameti!

— Izvrstno, to ste prav dobro storili, odgovori Herfort, ko mu je Edita opisala ves dogodek. Z ničvredneži je treba tudi tako postopati! Prav nič bi me ne iznenadilo, če bi on...

Naenkrat pa umolkne.

Reči je hotel, da tudi njen oče ni prav nič boljše od tega lopova, pa je rajši molčal, hčerke ni hotel žaliti radi ničvrednega očeta.

— Poglejte, tukaj stoji kočija, ki naju bo odpeljala! pokaže Herfort na kočijo z dvema najboljšima konjema.

— Mali kovčeg, ki ste mi ga poslali, je že v kočiji. Prosim vas, gospodična Edita, sedite samo v kočijo, jaz pa bom sedel na kočijaževo mesto!...

— O, Bog moj, vzdahne Edita in si prekriža roke na prsih ter še enkrat pogleda s solznimi očmi proti Darsi Halu. Če ne delam v tem trenutku prav — tedaj mi, Bog v nebesih, odpusti, oprosti! mi ta greh, pomagaj mi, Bog moj, vodi me in blagoslovi, ter daj, da bi vse srečno končalo!

— Amen! odgovori Herfort iz globine duše. Bog bo uslišal našino molitev, Editi!

Po teh besedah je prišel Editi in jo posadil v kočijo. V tem trenutku je prinesel val godbo iz vrta.

— Tam igrajo in plešejo še neprenehoma, reče Editi pridru-

šeno, vsi se veselijo, hčerka gospodarja pa beži — v negotovo bodočnost. Toda oče ni hotel drugače, tako mora biti!

— Da, tako se mora zgoditi, potrdi stari Herfort. In pogna! Je konje, ki so z bliskovito naglico oddirjali v hrastov gozd, ki je pripadal Darsi Halu.

— Ko bova imela gozd za seboj, reče stari upravitelj Herfort, ko se je obrnil k Editi, se bova nahajala že na glavni cesti, tam pa se nama ni treba ničesar bati!

— Kako dolgo pa se bova vozila še po tem gozdu?

— Največ eno uro!

Begunca sta se vozila vedno globlje v temen gozd. Herfort je pot prav dobro poznal. Podil je konje po trdni poti vedno hitrejša, da bi čimprej prispel s svojo spremljevalko na cilj. Edita je sedela na mehkem sedežu, naslonjena malo nazaj. Večkrat se je zdrznila, kajti prestrašil jo je vsak najmanjši šum.

— Ali ve Mortimer vse? vpraša Herfort.

— Ve! Povedala sem mu vse, kajti od njega sem se tudi poslovila ...

— Jaz pa sem še danes v zgodnjem jutru govoril z grofom Cecilem Lajcestrom, odgovori Herfort tiho. On je že odpotoval v London in tam naju bo čakal. Silno nesrečen je in komaj čaka na trenutek, ko vas bo imenoval svojo ljubljeno in zakonito ženo!

Oba sta mirno sedela, vsak se je bavil s svojimi mislimi. Naenkrat pa skoči Edita prestrašena s svojega sedeža ...

— Gospod Herfort! zavpije Edita.

— Kaj je, Edita?

— Zdi mi se, da slišim za nami topotanje konjskih kopit!

— Ah, to so razburjeni živci, vam se samo tako dozdeva, Edita!

— Ne, ne, jaz se ne motim! Jezdec dirja za nami v najhujšem galopu, zdi se mi, da naju hoče dohiteti.

— Ne, jaz ne slišim ničesar, reče Herfort, ki se je dvignil in gledal nazaj.

Toda v naslednjem trenutku se zdrzne tudi stari Herfort, pri-tegne vajeti k sebi in reče tiho:

— Prav imate, jezdec je!

— Tedaj sva izgubljena! zašepeta Edita prestrašena.

— Ne bojte se, draga Edita, če naju jezdec spremlja, ne pomeni to še ničesar! Gotovo vodi tudi njega pot tod, razen tega pa se mu morda tudi mudi. Sicer pa bom poskušal, da bi mu ušla!

Herfort udari z bičem po konjih. Kočija je letela kakor strela

po gozdu, da se je Edita komaj držala v njej. Toda jezdec je bil še hitrejši.

Imeti je moral izvrstnega konja, kajti do kočije mu je manjkalo samo še kakšnih sto metrov. Sedaj je Herfort sklenil, da se bo prepričal, kdo je jezdec.

Vzravnal se je na boku in zaklical razločno:

— Ali hočete jezdit po poti mimo nas, gospod? ... Kdo ste?

V tem trenutku pa je odjeknil strel.

Strašen smrtni krik je sledil strelu in z grozo je Edita videla, kako je padel stari Herfort z boka med konje ... Krogla morileca ga je zadela.

Konji se splašijo. Nihče bi jih ne bil mogel več zadržati, planili so čez mrtvo telo Herfortovo in dirjali s takšno hitrostjo, kakor morejo bežati samo dobri splašeni konji.

Edita je ležala skoraj nezavestna v kočiji. Ona ni mogla zgrabitivajeti, ni več vedela, kaj se z njo dogaja, kajti je bila onem-sveščena.

Strašni jezdec, ki je ustrelil Herforta, je skušal dirjati za kočijo. Komaj pa je konj napravil nekaj korakov, ko se je zaletel v neko drevo, žival se je z njim zgrudila na tla.

— Proklet bodi! — je zavpil človek v plašču. Sedaj mi je pobegnila za vselej, kajti ne morem si niti misliti, da bi jo dohitel, če bi tekel za njo. Ha, ha, ha, že izginja kočija za drevjem v gozdu ... Naj jo vrag vzame! Vrnila se bo, ne bo mi pobegnila, vrnila se bo, tedaj pa bo prišla v moje roke in — gorje ji! Tedaj ji bom plačal klofuto, ki sem jo dobil sinoči od nje!

To je bil Vitor, nekdanji državni pravdnik, morilec svoje ljubice iz Napolja. Da, to je bil lopovski Vitor, ki je izvršil sedaj tudi drugi umor.

Vrnil se je na mesto, kjer je ležal Herfort v zadnjih krčih in ni minilo dolgo, ko je izdihnil.

— Torej drugi umor! spregovori Vitor in se nasmehe, svojo žrtev je umoril brez najmanjšega sočutja.

Potem pa je pokleknil k truplu, da bi se prepričal, če je svojo žrtev dobro zadel.

Herfort je bil na žalost mrtev. Zadet je bil sredi čela in zato je smrt takoj nastopila.

— Niti mislil si nisem nikoli, da sem tako dober strelec, se je smehljajl Vitor. Pomeril sem, sprožil in zadel, to je bilo vse! Vsak šport je treba malo obvladati!

Ha, ha, ha, starega lisjaka smo odstranili s poti, sedaj bova delala lahko na posestvu Darsi Halu, kar se nama bo ljubilo! Sedaj

bova lahko gospodarila in prodala, kar bova hotela! Ha, stari lo-
bov, sedaj nama ne boš mogel več preprečiti, da bi si nabasala
svoje žepe z Darsijevimi milijoni, potem pa izginila! Sedaj pa bom
izprožil eno kuglo iz njegovega samokresa, da bodo mislili, da se
je sam ubil iz kakršnegakoli vzroka.

Vitor potegne samokres iz Herfortovega žepa in odjeknil je
strel. In položil je orožje k truplu, da bi ga tu našli.

— To so vsa sredstva previdnosti, reče Vitor in se zasmeje.
Sedaj pa se lahko popolnoma mirno vrnem domov, plesal bom in
zopet praznil čaše šampanjca! Majhnega sprehoda, ki sem ga na-
pravil, ne bo nihče opazil. Pa sem imel res srečo, kakor izgleda se
konj ni hudo poškodoval, ker že vstaja. Policijo bom malo potegnili
za nos, ker sem izstrelil kroglo iz starčevega samokresa in vst
bodo mislili, da gre za samomor in zadeve ne bodo preiskovali.

Sedaj pa pridi konj, da me boš ponesel nazaj v Darsi Ha!
prepričan sem da boš molčal in mi ni treba trepetati, da bi me
izdal.

Skočil je na svojega konja, še enkrat mimogrede pogledal
svojo žrtev in izginil v gozdu.

Nad njegovo glavo je naenkrat priletela ptica roparica in ža-
lostno krakala.

— Torej le nisem delal brez priče, reče Vitor porogljivo. Toda
k sreči je ta ptica brez uma!

Strašna obtožba

Zabava na gradu Darsi Halu je dosegla vrhunec.

Večina uglednih gostov je bila pijana, dame so letele iz rok
v roke, njihovi žareči pogledj in njih neomejena razigranost so pri-
čali, da so popile več šampanjca kakor bi bilo treba.

Sir John Penbrok je stal na terasi.

Vedno se je oziral proti parku kakor da bi nekoga pričakoval.
Naenkrat pa se je pokazal na stezi Vitor di Vitorino. Odložil je že
svoj širokokrajni klobuk in plašč, ponovno se je oblekel v slav-
nostno obleko, ki mu je izborna pristojala.

— Ali ste vendar prišli? ... Kaj se je zgodilo? ... mu je šepetal
sir John Penbrok.

— To kar se je moglo in moralo zgoditi! odgovori prekanjeni
Italijan svojemu tovarišu.

— Ali je mrtev?

— Da, ubit! Zadel sem ga s sigurno roko, toda pojdite sedaj, dragi Penbrok, ker moram z vami govoriti in vam sporočiti važno vest!

Oba sta odšla v baronovo delovno sobo.

Tudi doktor Mortimer je že odšel v svojo sobo, studilo se mu je gledati divje obnašanje v parku.

— Torej je čisto gotovo mrtev? je vprašal sir John Penbrok z drhtečim glasom, iz oči pa mu je sijalo veselje.

— Mrtev kakor pes, odgovori Vitor in se nasmehne. Vso zadevo sem odlično izpeljal, baron, in mislim, da si sedaj lahko odahneva!

— Kaj pa ste storili z njegovim truplom?

— Pustil sem ga v gozdu. Poskrbel sem, da bo izgledalo, kakor da bi bil izvršil dobri stari Hersort samomor. Dragi Penbrok, midva pa bova znala pojasniti ta samomor.

— Kar se tega tiče, bova ostala pri svojem dogovoru, pristavi Penbrok ki si je zadovoljno trl roke. Toda kaj mi imate sporočiti, Vitor? Zdi se mi, da me nekam čudno gledate. Ali ste starca ubili v njegovi hiši?

— Ne. Starega Herforta sem ubil v gozdu, ko je hotel pobegniti v kočiji...

— Pobegniti!?... se začudi Penbrok. S kom? Kaj je vodilo starca, da bi pobegnil?

— Ni šlo samo zanj, pristavi Vitor prekanjeno, temveč — za neko drugo osebo, ki bi jo moral nekdanji upravitelj Darsi Hata odpeljati v London...

— Mar ni bil sam?

— Ne! Potoval je v spremstvu neke dame, ki pa je bila izredno lepa...

— Ha, ha, ha, se je smejal John Penbrok, gotovo je skrival pred nami kakšno malo tajno...

— Zmotil si se, pristavi Vitor de Vitorino, ki je hodil neprenehoma po sobi sem ter tja in s peklenskimi pogledi meril sira Penbroka, dragi Penbrok! Da, da, če hoče človek vse zvedeti, mora biti izredno previden, moj dragi prijatelj!

Toda preidiva takoj k stvari. Stari Herfort ni bil ničesar drugega kakor posrednik. Neki mladi deklici je hotel pomagati pri begu, da bi jo tako popeljal dragemu v naročje...

Zdajci se Penbrok zdrzne.

Kaj se je pripetilo! Zakaj mu je Vitor pripovedoval vse v tako čudno skrivnostnem tonu? Tu se je brez dvoma nekaj pripetilo, kar ga bo gotovo silno prestrašilo!

— Ali pa veste morda, kdo je bila ta mlada dama? vpraša Vitor lokavo.

— Ne! Kdo je bila?

— Vša hčerka, sir John Penbrok!

Penbrok se strese in skoraj bi se bil opotekel. Nobene kapljice krvi ni bilo v njegovem obrazu in prijel se je za stol, da ni padel. Toda že v naslednjem trenutku se je sesedel na stol, katerega mu je podstavil Vitor. Dolgo je sedel Penbrok popolnoma nem.

— Vidite, dragi baron, da ne znate niti malo sklepati, mu reče Vitor di Vitorino, ko je sedel Penbroku nasproti. Jaz sem takoj spoznal celo situacijo in nisem niti za trenutek podvomil. Sedaj pa poslušajte, kako se je vse zgodilo.

Prišel sem v Herfortovo hišo, vrata so bila odprta, hiša prazna. Hitro sem planil zopet na prosto, slišal sem korake in zagledal, kako je Herfort posadil vašo hčerko v kočijo. Obstal sem malo in slišal, ko sta govorila: »Beg... London... Cecil Lajcester,« in takoj sem vedel vse. Videl sem vse in vedel, za kaj gre, toda nisem imel več časa, da bi begunca zadržal. Herfort je udaril z bičem, konji pa so oddirjali in nisem mogel več ničesar videti!

Toda takoj sem se spomnil, kaj mi je storiti. Za seboj sem stisnil v hlevu rezgetanje konj. Odprl sem vrata hleva, tu je stal visok konj in takoj sem videl, da je hiter. Odpeljal sem ga iz hleva, sedel nanj in letel sem kakor blisk po gozdni cesti. Konja sem podal, kolikor sem ga mogel — in kočiji sem se vedno bolj bližal. Toda moje približevanje so opazili tudi v kočiji.

Herfort je vstal s svojega sedeža in me vprašal, če ju name-ravam prehiteti, kot odgovor pa sem sprožil svoj samokres in malopridnež je zgrudil z boka naravnost pod konje, splašeni konji pa so pobegnili in odpeljali s seboj Edito...

— Usmiljeni Bog! zaječi Penbrok. Moja hčerka... Moja Edita... je pobegnila iz očetove hiše!

— Morda ni Edita niti več živa! pristavi čez nekaj trenutkov Vitor popolnoma mirno. Toda naj bo kakorkoli, jaz bi si ne želel, da bi se Edita vrnila sem, ker bi mogla pokazati na vzrok Herfortove smrti...

— Ali vas je Edita spoznala?

— Klobuk sem si potegnil globoko na oči in dobro sem pazil, da ne bi spregovoril niti ene besede in se tako izdal.

— Nehvaležna hči! spregovori Penbrok in krčevito stisne pesti. Prokleta bodi, kajti radi tebe me bo svet zasmehoval — in če bi se še enkrat vrnila sem, bi jo takoj spodil!

— To mi ugaja! se je smejal Vitor de Vitorino. Kljub vsemu

ste le praktičen človek! Vi je ne preklinjate brez vzroka. Vi veste, da se Edita ne bo nikdar več vrnila na Darsi Hal, sicer pa je tudi za naju mnogo boljše, če je izginil s tega posestva človek, ki bi nama utegnil prisluškovati in nadzirati...

Toda kaj je tam spodaj? Zdi se mi, da se nekdo preriva na terasi!

Sir John Penbrok skoči hitro k oknu, odmakne zavese in pogleda na razsvetljeno teraso, potem pa se zdrzni. Sedaj je tudi Vitor stopil k oknu in pogledal v globino.

— Kaj vidite? vpraša Penbrok.

— Ničesar važnega, odgovori Italijan. Policija je tu, gotovo so že našli Herforta!

— Kaj bova sedaj naredila? vpraša Penbrok prestrašeno.

— Ničesar lažjega kakor to, odgovori Vitor popolnoma mirno in zašepeče Penbroku nekaj besed v uho.

— Izvrstno!... reče Penbrok. To ste si dobro izmislili!, kajti na ta način bo samomor popolnoma utemeljen!

Po nekaterih trenutkih stopi policijski komisar v delovno sobo sira Johna Penbroka.

Globoko se prikloni obema gospodoma in reče:

— Jaz sem komisar postaje. Gospod baron zelo žal mi je, da sem moral vznemiriti vaše goste, toda v gozdu Darsi Hala se je pripetil strašen zločin. Upravitelja Herforta so našli v gozdu ubitega. Mrtveca smo prinesli sem, v svoji majhni hišici leži, sedaj pa bi vas prosil, baron, da mi to zadevo vsaj nekoliko pojasnite, rad bi slišal vaše mnenje, posebno čudno se mi zdi, kako je prišel Herfort ob tem času v gozd.

Sir John Penbrok se je takoj zavedel resnosti položaja in odgovoril:

— Gospod komisar, takoj vam bom dal točne informacije, ki jih zahtevate od mene! Gospod Herfort je napravil rodbini Darsijev marsikatero uslugo, kakor bi tega ne storil nobeden drugi sluga in vem, da je vselej izvrševal svojo službo, kakor je bilo to treba. Kar se tega tiče, bi ga rad obvaroval...

Komisar se zdrzne.

— To je znana stvar, reče komisar. Gospod Herfort je bil v vsej okolici spoštovana oseba...

— Ne da bi bil to zaslužil! pristavi baron strogo.

— Kako to? se začudi komisar.

— Vse prevare, ki jih je izvršil tekom svojega službovanja, sem odkril! nadaljuje Penbrok hladnokrvno. Lahko si mislite, gospod komisar, da sem moral zahtevati obširen in natančen prera-

čun o vsem premoženju, da bi se lahko v vsakem pogledu opravičilo, ko me je sodišče imenovalo za kuratorja svojega nesrečnega nečaka. Pri tej priliki sem naletel na marsikatero zlorabo, ki jo je imel na vesti zlasti gospod Herfort in primanjkljaj, ki se je nabiral tekom let, znaša več sto tisoč funtov šterlingov...

— Ah, kdo bi si to mislil! vzklikne policijski komisar. Da bi bil gospod Herfort navaden tat?... Ali je to mogoče?!...

— Na žalost, moj dragi gospod komisar, je tako! Odkrito moram priznati, da je tudi mene neprijetno dirnilo, ko sem to odkril. Ni mi bilo toliko žal denarja, bolela me je le nezvestoba in nepoštenost uradnika, ki je vse svoje življenje služil pri rodbini Dar-sijev, ki ga je obsipala z največjim spoštovanjem in neomejanim zaupanjem.

V prisotnosti mojega starega prijatelja grofa Vitorja de Vitorina mi je vse priznal. Dejal sem mu, da si bom še premislil, če ga bom javil oblastem ali ne in to ga je brez dvoma prignalo do tega, da se je umoril...

— Ah, tako? Vi torej mislite, da gre v tem slučaju za samomor? vpraša policijski uradnik.

— Brez dvoma! pristavi baron z vso gotovostjo. Hotel se je izogniti kazni in sramoti!

— No, sedaj mi je vse jasno! reče policijski komisar. Zagonetka starčeve smrti je sedaj popolnoma pojasnjena. Hvala vam, gospod baron! Svoje sporočilo bom poslal še nocoj v London, pri-pomnil pa bom, da vi ne želite, da bi vest o samomoru prodrla v javnost, kajneda, gospod baron?

— Hvaležen vam bom zato, gospod komisar, pristavi Penbrok in ponudi uradniku obe roki.

— Oprostite, prosim, da sem vas vznemirjal, reče policijski komisar, kar pa se tiče pogreba samomorilca bom izdal še potrebne naredbe. Priporočam se, gospod baron!

Komisar je odšel s svojimi ljudmi, zbrana družba je takoj izvedela, da se je Herfort ustrelil.

— Radi česa? so izpraševali nekateri gosti.

— Radi neozdravljive bolezni! odgovori sir John Penbrok, pri tem pa se tako zvito nasmehne, da bi bil lahko vsakdo uganil kaj je na stvari.

Novi bolnik

Mnogokrat so služile umobolnice nevestnim zdravnikom kot največji vir dohodkov in dobrih špekulacij.

V Italiji ne postopajo niti danes tako kakor bi bilo treba po

takšnih zavodih, mnogo je tudi dandanes takšnih brezvestnežev med zdravniki.

Med takšne zdravnike so prištevali nekoč v Italiji tudi doktorja Cercera. V bližini Rima je imel v velikanskem poslopju svojo umobolnico. Svoj zavod je moderno uredil, opremil ga je z vsemi potrebnimi pripravami, nabavil si je dobre zdravnike ter poiskal tudi ostalo osebje.

Pri vsem tem pa ga je vodila misel, da bi si zaslužil mnogo denarja.

Doktor Cercero je bil eden izmed tistih ljudi, ki so pripravljent za denar storiti vse. Izročali so mu popolnoma zdrave ali pa samo malo oboljele ljudje z željo, da bi nikdar več ne ozdrayeli, doktor Cercero je bolezen tako dobro zdravil in zavlačeval, da je prišlo na posled do strašne katastrofe. Vedel je, da bo dobro nagrajen za vsako vest o smrti svojega pacienta.

Čeprav so marsikomu stavliali njegov sijajno urejeni zavod za vzgled, se je tu dejalo, česar bi poštenjak nikdar ne odobral. Pazniki v zavodu so se kazali silno ljubeznjive in uslužne, dočim so v resnici z bolniki skrajno surovo in naravnost nečloveški postopali. Razen tega pa so bile v umobolnici narejene temne in vlažne kleti, v katere je doktor Cercero zapiral bolnike, katere je hotel čimprej uničiti.

Ko je doktor Cercero videl lorda Harryja Darsija popolnoma zdravega, je takoj vedel, za kaj gre, vedel pa je tudi, da mu bo ta slučaj prinesel mastno nagrado in pristal je, da je lord Harry Darsi ostal v njegovem zavodu.

Vitor Garsi je bil posredovalec v pogajanjih med doktorjem Cercerom in sirom Johnom Penbrokom. Nekega dne je obiskal doktorja Cercera in mu kmalu vse zaupal, ne da bi bil dolgo spomišil.

— Vse vem! mu je dejal doktor Cercero. Bogatega angleškega dediča je treba odstraniti s sveta, ničesar več! No, samo po sebi je umevno, da ga bom zelo hitro ozdravil, posebno če mi ne boste točno plačevali!

Hitro sta se sporazumela o nagradi.

In prvega dne je začel doktor Cercero delati na tem, da bi lordove mirne živce razburil, da bi jih polagoma zastrupljal in napolnil njegovo čisto dušo z blaznostjo.

Toda to ni šlo tako lahko.

Mladi in močni Anglež je vzdržal več, kakor bi bil kdo pričakoval. Izgledalo je, da je mladi mož iz železa, ne pa iz mesa in kosti.

Sredstva, ki jih je uporabljal doktor Cercero, da bi dosegel svoj cilj, so bila raznovrstna.

Najprej so ga zaprli v neko majhno in tesno celico. Ta celica je bila tako majhna, da je mladi lord v njej komaj ležal. V celici je imel samo slamnjačo, temno je bilo v prostoru, kajti majhno okence je bilo popolnoma zakovano z železnimi rešetkami. Njemu je doktor Cercero dodelil enega najhujših čuvajev, ki so ga poznali kot strašilo nesrečnih bolnikov. To je bil grbast, majhen in oduren človek, bil je poosebljena slaba vest. Kdor ga je le videl, se je s studom obrnil od njega. Toda kljub svoji mali postavi je bil tako močan, da je bolnika kar zgrabil krog pasu in ga treščil ob tla.

Razen tega je dobival lord najslabšo obleko, dajali so mu najslabšo vodo in nezdravo jed. Čestokrat so ga obsojali tudi na prisilni jopič, v katerem je nesrečnež komaj dihal...

Pod temi pogoji je držal doktor Cercero lorda Darsija v svojem zavodu in prepričan je bil, da bo mladi lord propadel, toda brezvestni zdravnik se je strašno zmotil.

Lord Darsi je vse prenašal z največjim junaštvom in vse mučenje ni moglo zatemneti njegovega zdravega razuma, njegovo zdravo telo se je z vso silo upirjalo mučenju.

Že prvega dne je lord Harry Darsi sprevidel, čemu ga je njegov stric John Penbrok pripeljal v blaznico in kaj namerava z njim in to mu je dajalo odporno moč. Hoteli so priti do njegovega ogromnega premoženja, lord pa je sklenil, da bo prenesel vse, samo da bi to onemogočil. Temu primerno se je tudi obnašal.

Ko je grbasti paznik skušal nekega dne zgrabiti Darsijeve roke in mu jih krepko stisniti, je naletel na zelo slabo izkušnjo.

Z bliskovito naglico je zgrabil lord Darsi čuvarjevo roko in jo tako stisnil, da so mu prsti kar utrnili. Čuvarja je seveda strašno bolelo, zvižal se je, tulil in prosil, toda vse je bilo zaman, mladi angleški lord je vedno bolj stiskal. Nazadnje pa ga je še sunil z nogo v trebuh s takšno silo, da je grbavec kar odletel proti vratom.

Od tega trenutka je imel lord Darsi mir pred njim, čuvar se je proti njemu dostojno obnašal in ga ni več nadlegoval.

Hrana, ki jo je mladi angleški lord dobival je bila takšna, da se mu je studila, vendar pa jo je po sili jedel. Vsakikrat, kadar so mu prinesli hrano, se je Darsi vljudno zahvalil. Takšno obnašanje mladega Angleža je služabnike popolnoma razorožilo, mnogo lepše so postopali z njim, kakor pa jim je bilo ukazano.

Doktor Cercero je skrivaj divjal. Ni vedel več, kaj naj bi počel s tem mladim Angležem.

Nekega dne mu je dal pritrditi mrežo na glavo, ne da bi bil

imel zato kakšen povod. Darsi je to mučenje junaški prenašal, čeprav so mu rane krvavele, se je delal, kakor da bi tega sploh ne opazil, ko pa so mu mrežo zopet sneli z glave, se je glasno smejal, čeprav se je komaj držal na nogah.

In ravno radi tega njegovega junaškega obnašanja so ga prenehali mučiti. Doktor Cercero se je zadovoljil z velikim zaslužkom, ki ga je imel z njim in katerega je dobival redno vsak mesec in kmalu je tudi popolnoma opustil misel na veliko nagrado, ki mu jo je obljubil sir John Penbrok v slučaju, če bi njegov nečak v kratkem času umrl.

Danes je prišel doktor Cercero v precejšnjo zadrego. Sedel je v svoji delovni sobi in držal v rokah majhno pismo, čigar vsebina mu je povzročila nemale skrbi.

— Torej sir John Penbrok mi grozi v tem pismu, da bo bolnega lorda vzel iz mojega zavoda in ga bo prepeljal v drug zavod, kjer umobolne boljše zdravijo! je govoril sam s seboj. Ha, ha, ha, saj vidim, kje tiči zajec! Mladi lord mu predolgo živi! Težko mi je izpolniti njegovo zahtevo, še hujše bi mi bilo, če bi moral izgubiti lepe dohodke... Kaj naj bi storil?

Lahno trkanje na vrata ga je zdramilo iz premišljevanja.

Sluga v prekrasni livreji odpre vrata in obstoji na pragu.

— Oprostite prosim, gospod doktor, reče sluga, toda ravno kar je prišel neki gospod, ki pravi, da mora z gospodom doktorjem takoj govoriti. Mislim, da je pripeljal s seboj neko pacientko. Oba sta izredno bogato oblečena in zdi se mi, da pripadata boljšim krogom!

— Dobro, pusti ju, naj vstopita! odgovori doktor.

In ni minilo dolgo, ko je stopil v sobo visok človek. Imel je močno brado, ogrnjen je bil z dragocenim plaščem, cilinder pa je držal v roki.

— Prosim, spregovori doktor Cercero, želeli ste z menoj govoriti. S kom imam čast?

— Jaz sem grof Florentini, tale mlada dama tukaj pa je moja sestra...

— Zdi se mi, da je mlada dama bolna, pripomni doktor Cercero, zato ima najbrž pajčolan na svojem obrazu? Ali so se pojavili na obrazu kakšni znaki?

— Dvigni pajčolan, Julija! ukaže grof.

Kakor majhen ubogljiiv otrok je dvignila mlada dama pajčolan. Doktor Cercero se je začudil lepemu obrazu mlade deklice, ki pa je bilo seveda samo malo blede.

— Jaz mislim, da bi bilo najboljšje, reče grof Florentini, če bi

mogel govoriti z vami med štirimi očmi, gospod doktor! reče zopet mladi grof. Moja draga sestra pa bi morda lahko med tem časom počakala v sosedni sobi. Samo dobro morajo paziti na njo, da ne bi komu storila kaj žalega.

— O, ne bojte se, zato bom že poskrbel! reče doktor Cercero v svesti si svoje oblasti v zavodu. Oprostite me, prosim, za trenutek, gospod grof, samo poklical bom bolničarko, v naslednjem trenutku pa bom že zopet tukaj!

Ko je doktor Cercero odšel se je mlada deklica obrnila k svojemu spremljevalcu in mu rekla:

— Ha, ha, ha, lopovu se niti ne sanja, da stoji pred njim Julija Musolino, hčerka velikega Giuseppa Musolina, in da grof Florentini ni nihče drugi kako nekdanji sirotinjski zdravnik iz Reggija, doktor Emilo Valeni. Jaz vidim, da bom dosegla zaželeni cilj...

— Samo previdno, Julija! jo opozori doktor Valeni. Tukaj bi nama lahko kdo prisluškoval, potem pa bi propadel cel Timbalov načrt. Takšni lopovi, kakor je tale doktor Cercero, imajo povsod svoje vohune, celo njihove stene imajo ušesa in bi nama utegnile prisluškovati, temu pa se morava izogniti, če očeva priti do cilja... Ah, kar težko mi je pri srcu, če pomislim, da boš morala ostati v tej hiši!

— Vse to naj ti ne dela skrbi, mu odgovori Julija tiho. Ti poskrbi, da me bo doktor Cercero sprejel v zavod, ostalo pa prepusti meni! Vse bom storila, kar je treba. Dobri Timbal, ki je podnevi in ponoči vohunil in zasledoval, ni miroval, dokler ni odkril celega strašnega načrta.

Sedaj je vrsta na meni, da se maščujem in pripravljena sem za svojega ljubljenega moža žrtvovati tudi svoje življenje in Bog naj mi bo priča, da srčnorada žrtvujem svoje lastno življenje, samo da bi rešila njegovo...

— Tiho — on prihaja! jo opozori doktor.

Ta opomin je zadostojal, da je Julija zopet molčala, stala je mirno kakor kip in njen obraz, ki je postal rožnatordeč, je zopet pobledeł.

Doktor Cercero se ni vrnil sam. Z njim sta prišli tudi dve bolničarki.

— Dragi gospodična, reče doktor Cercero blago, ali bi hoteli malo s tema ženama na sprehod po vrtu? Med tem časom pa mi bo vaš brat povedal kaj vam je!

Popolnoma ravnodušno, kakor da bi ne bile te besede namenjene njej, je Julija mirno odšla z bolničarkama na vrt.

— Sedaj pa, gospod grof Florentini, lahko govoriva, začne

zdravnik zavoda, kakor je imel navado. Prepričan sem, da bi mi radi povedali nekaj med štirimi očmi, kar bova najbrž morala samo midva vedeti?

— Ah, vi ste tako ljubeznjivi, gospod doktor, spregovori grof s prijetnim smehljajem, tega sem zares vesel! Moja sestra je postala umobolna i sklenil sem radi tega, da se je enkrat za vselej iznebidim! Kajti če bo umrla v vašem zavodu, tedaj bo prešel njen del, ki je precej znaten, v mojo last in jaz ga tudi potrebujem, zato bi mi bila njena smrt samo dobro došla!

Doktor Cercero je bil zviti kakor lisica. Ni ga bilo tako lahko pripraviti k čemu. Na videz se je razjezil, skočil korak od grota in zaklical:

— Gospod, jaz ne razumem pomena vaših besed! ... Zdravnik sem, kot takšen pa sem poklican, da bolnike zdravim in jim lajšam bolečine, nikakor pa ne, da jih ubijam!

Grof pa se pomembno nasmehne in vpraša:

— Ali pa ste tako odgovorili tudi siru Johnu Penbroku?

Doktor Cercero se zdrzne. Strah mu je pogledal iz oči, toda to je trajalo samo za trenutek, zopet se je pomiril in hitro vprašal mladega grofa:

— Morda imate priporočilo od njega?

— Imam, odgovori lažni grof popolnoma mirno. Res je, samo ustmeno poročilo imam, kajti pismenih stvari po navadi ne dajemo ob takšnih prilikah.

S sirom Johnom Penbrokom sem si zelo dober, da, intimen prijatelj in pripovedoval mi je, kako je svojega mladega nečaka pri vas spravil in tedaj mi je dejal, da ste človek, kakršnega bi tudi jaz potreboval ...

Doktor Cercero si je zadovoljno tri roke in dejal prekanje o:

— No, če pa je tako, tedaj mi lahko verjamete, da se sir John Penbrok ni zmotil! Ali pa vam je sir John Penbrok povedal tudi to, da so moje usluge precej drage?

— Ah, kar se tega tiče, se bova lahko hitro sporazumela! odvrne lažni grof. Dobro, prediva takoj na stvar samo! Koliko zahtevate mesečno za »čuvanje« moje sestre, koliko pa za njeno smrt? Mislim, da bova hitro gotova!

— Ne, ne, o smrti nočem govoriti! Smrt je stvar narave! reče doktor Cercero s posebnim povdarkom. Za nego in oskrbovanje bolnice mi boste plačali tri tisoč lir na mesec. O, to niti ni velika vsota, kajti vaša sestra bo v mojem zavodu tako dobro negovana, da bo v kratkem času izgubila razum in vso moč ...

— Sprejemem vaš predlog! reče grof in položil zdravniku na mizo denar za prvi mesec.

Prekanjeni doktor je pohlepno zgrabil denar, stlačil ga je v žep in dejal:

— Sedaj pa mi povejte, ali je vaša sestra zares bolna?

— Da, pritrdi grof, silno rad jo imam in hudo mi je, ko jo moram gledati kako se muči. Mnogo boljše bi bilo zanjo, če bi takoj umrla, tako bi ji bilo vsaj trpljenje prikrajšano...

— Eh, to ne bo šlo tako hitro! pripomni zdravnik zvito. Takšni bolniki vzdrže po navadi pri meni po tri leta...

— Ah, to je dolgo! Žal mi je, da mora nesrečnica tako trpeti. Mar ne morete nikakor skrajšati tega njenega trpljenja?

— Lahko, gospod grof, če mi plačate pristojbino za tri leta takoj, nesrečnico bom osvobodil prevelikega trpljenja. Sicer pa boste vi z njeno smrtjo pridobili na bogastvu, zakaj naj bi torej jaz izgubljal? Če jo bom zdravil tri leta, mi boste tako tedaj plačali takso, zakaj mi ne bi torej takoj izplačali sto tisoč lir? Tako bi tudi vam ne bilo treba dolgo čakati na lepo dedščino...

— Dobro, izvrsten predlog! reče grof. Ko bom dobil vest o smrti svoje sestre, vam bom izplačal sto tisoč lir!

Pogodba je bila sklenjena.

Prekanjeni doktor Cercero je bil zadovoljen, vendar pa ni niti slutil, da se je ujel v past. Novi bolnik ni prišel sem, da bi umrl v tej žalostni in zloglasni hiši, temveč zato, da bi osvobodil iz nje nesrečnega človeka in po možnosti uničil tudi samega zločinskega zdravnika doktorja Cercera in njegov »zavod«, v katerem so se dogajali strašni zločini.

Ko sta se grof Florentini in doktor Cercero o vsem sporazumela, je Cercero ukazal, naj pripeljejo bolnico.

Bleda in popolnoma ravnodušna je Julija vstopila, doktor pa ji je povedal s ponarejeno prijaznim glasom, da je od njenega brata izvedel, da je bolna in mora ostati v zavodu radi zdravljenja, ko pa jo je vprašal, če je zadovoljna s tem, je hitro in brez pomišljanja odgovorila:

— Da, da, pri vas hočem ostati in popolnoma se bom zaupala vašemu zdravljenju, samo prosim vas, da mi daste sobo v najbolj zavrženem delu zavoda, kjer ne bom nikogar videla in kjer ne bo mene nihče videl, niti slišal... Bojim se ljudi... Svet je tako hudoben, neprijeten, vsiljiv in neusmiljen... Povsod me zasledujejo... Vedno se mi zdi, da kdo šepetne za menoj in da kaže cel svet s prstom za menoj... Strašno je to, lahko verjamete in jaz ne morem tega več prenašati, če nočem popolnoma znoreti...

— Sicer pa, gospodična, ne boste tukaj ostali dolgo, ne bo minilo dolgo, ko boste popolnoma ozdraveli, tedaj pa vas bom pustil domov, reče doktor Cercero, potem pa se obrne k mlademu grofu. Torej gospod grof, vašo spoštovano sestro bom obdržal tukaj, vi pa jo lahko pridete od časa do časa obiskat, vendar bi vas prosil, da vsaj prve štiri tedne nikakor ne pridete na spregled, ko pa boste pozneje prišli, boste našli svojo sestro mnogo mirnejšo, počutita se bo mnogo bolj zdravo.

— Uboga sestra! reče dozdevni grof Florentini z drhtečim glasom. Zbogom, puščam te tukaj in Bog daj, da bi ozdravela!

Grof Florentini vzame svoj cilindar, se poslovil od doktorja Cercera in odide.

— Kam naj odpeljeva grofico? vpraša bolničarka.

Doktor Cercero je za trenutek pomislil, potem pa dejal:

— Odpeljita jo gori v tretje nadstropje in ji dajta zadnjo sobo!

Pojdite s tema dvema ženama, kontesa, se obrne doktor k Juliji, jutri pa si bom dovolil vas obiskati, da se bom prepričal, kako ste spali prvo noč pod mojo streho!

Julija si je spustila pajčolan čez obraz in odšla z bolničarkama. Ko je hodila po stopnicah, je Julija štela stopnice kakor delajo to ljudje, ki nameravajo hoditi po isti poti v temi.

— Tako, sedaj smo prispele! reče naposled ena od bolničark. Izvolite, gospodična!

Pri tem je odprla vrata, jo zgrabila in jo ne ravno prenežno sunila v sobo, ki je bila najmanj primerna za budoar mlade kontese. To je bila ozka sobica, katere vso opremo je tvorila postelja z mizo in enim samim stolom.

Toda Julija se za to ni zmenila. Obstala je sredi sobe in zaklicala bolničarkama:

— Nagradila vaju bom, če me bosta sedaj pustili samo!... Ne glejta me vendar tako, sramota je začrtana na mojem obrazu — to je moja nesreča!

Bolničarki, ki sta bili vajeni takšnih govorov, sta se zasmejali in se vrnili v pritličje.

Noč borbe in maščevanja

Nastala je noč.

V zavodu doktorja Cercera je bilo vse mirno. Julija ni spala. Komaj je pričakala noč in hotela se je prepričati, če so bila sporo-

čila pritlikavca Timbala resnična, ki so zatrjevala, da se lord Darsi nahaja tukaj.

Preden se ni še popolnoma zmračilo in ni v zavodu nastala popolna tišina, se ni mogla ničesar lotiti. Toda tudi medtem ko je čakala, ni izgubljala časa.

Pregledala je vse stene svoje celice in se seznanila s ključavnico na svojih vratih. Ko so jo sprejeli v umobolnico je niso niti pregledali, toda Julija se ni bala četudi bi jo pregledali, ker je vedela, da ne bi našli pri njej ničesar. Vse najrazličnejše instrumente je skrila na ta način, da jih je imela izdelane iz železa in jih je nosila v svojih bujnih laseh.

S temi majhnimi pripravami je lahko odprla vsako celico, vsaka vrata kakor tudi najbolj komplicirane ključavnice, ni bilo zaprte sobe, v katero bi ona ne mogla. Razen tega pa je imela tudi lep steznik, čigar vrvica je bila tako dolga, da jo je lahko uporabila za vrv in splezala lahko po njej z največje višine, ne da bi se pri tem pretrgala.

Skratka, Julija je bila opremljena z vsem, kar bi ji utegnilo pri osvobojenju koristiti.

Največjo pažnjo je posvečala temu, da bi zvedela, v kateri celici je zaprt lord Harry Darsi.

Toda kako?

To ni bilo tako lahko izvedljivo, toda Julija se je odločila, da mora to na vsak način zvedeti.

Ko se je v zavodu vse pomirilo, se je Julija lotila dela. Zmetala je s sebe svoja ženska oblačila, ki jih je imela na sebi doslej in obstala je v kotu sobe v črnem trikoju, ki je imel nalogo napraviti njeno telo čim gibkejše in vitkejše, da bi ga nihče ne mogel opaziti.

Svojo obleko je Julija povila v sveženj in jo vrgla pod posteljo. Splazila se je k vratom svoje celice in malo prisluhnila, toda vse je bilo mirno kakor v grobu in brez skrbi se je lahko lotila težkega posla.

Na svojem trikoju je imela Julija pritrjeno mehko kožnato torbico, v kateri je nosila potrebno orodje. Kar je bilo največjega pomena, je imela majhen toda izvrsten samokres, nabit s šestimi krogli, manjkalo ni niti bodalo, ki ga ni bilo prav za prav nič večje in debelje, kakor igla, s katero so si nekoč dame pripenjale klobuke na glavo, vendar je bilo za borbo izredno pripravljeno in nevarno orožje, kadar se je nahajalo v večjih rokah.

Razen tega je imela v torbici tudi zavoj zmletega popra, ker

je vedela, da ga bo lahko dobro uporabila, če ji bo treba kakšnega človeka onesposobiti za borbo in ga tako oslepiti. In nazadnje si je Julija privezala še na svoje prsi majhno svetiljko, katero je namenila za razsvetljevanje temnih hodnikov.

Tako je bila opremljena z vsemi potrebnimi sredstvi in brez skrbi bi šla lahko nočnim dogodkom naproti, samo če bi bila vedela, kje se nahaja njen ljubljeni mož lord Harry Darsi. Zaupala je to svoji srečni zvezdi in prepričana je bila o svojem uspehu in o lordovem osvobojenju.

Lotila se je ključavnice.

Uporabila je vse svoje priprave in kmalu se ji je posrečilo, da je premagala mehanizem in brez posebnih težav odprla vrata. Stopila je na hodnik in se previdno ozirala okrog sebe.

Tako je šla od vrat do vrat, ki so se žalostno vrstila na dolgem hodniku.

Naenkrat je slišala globoko dihanje. To dihanje je moglo prihajati samo iz človeških prsi, kdo pa je bil človek, ki je spal za vratih — o tem se je morala prepričati.

Ponovno je uporabila Julija svoje orodje in čez nekaj trenutkov se ji je posrečilo, da je odprla vrata celice in počasi ter previdno vstopila...

Popolna tema je vladala v celici, toda toliko se je le mogla orientirati, da se ji je zdelo, da vidi na postelji zleknjeno človeško telo.

— Harry! zašepeče Julija s tihim, skoraj neslišnim glasom. Harry, jaz sem!

Nobenega odgovora. Stopila je nekaj korakov naprej proti postelji, toda na svojo nesrečo...

Oduren človek, prava grdoba, je planil s postelje in preden je Julija mogla pomisliti na obrambo, jo je blaznež zgrabil s svojimi koščenenimi rokami za vrat, da bi jo zadavil...

Julija je samo čutila, kako so jo njegove koščene roke stiskale kakor klešče za vrat vedno hujše in že ji je primanjkovalo zraka.

In res, Julija je prišla v celico najhujšega norca v zavodu doktorja Cercera.

Tega človeka so imenovali divji Pavijan, to ime pa si je po vsej pravici zaslužil. Njegova blaznost je obstojala v tem, da je verjel za pavijana in se je tudi kot takšen obnašal.

Vsa njegova zunanost je bila podobna veliki opici. Roke je imel razmeroma predolge, kajti segale so mu čisto do kolen. Sploh je bilo pogled nanj strašen, noge je imel velike, koščene in široke, tako da ni mogel hoditi vzravnano kakor hodijo ostali ljudje. Vsa

oblačila si je strgal s telesa in z dolgo dlako porastlo telo je bilo podobno opičjemu. Njegov obraz je imel neumen izraz, čelo je bilo nizko, spodnja ustnica povešena, nos pa upadel.

Vendar pa je bil to nekoč lep mlad mož, ki je užival ugled in splošno spoštovanje v rimskih plemiških krogih, kamor je imel dostop. Toda njegova plača, plača bančnega uradnika ni bila dovolj velika, da bi z njo poplačal vse svoje izdatke za življenje, ki ga je živel, segel je z roko v bančno blagajno, radi česar so ga aretirali, da bi odslužil kazen. Pobegnil je v gorovje, kjer je živel več mesecov v neki votlini. Hranil se je samo z jagodami in drugim sadjem, ki ga daje gozd, živel je res življenje živali.

Propadal je vedno bolj in bolj in naposled si je začel domišljevati, da je opica. V svoji votlini je zblaznel. Ko so ga naposled našli, ni več vedel, kaj se z njim dogaja. Ker pa je imel bogate sorodnike, so ti izposlovali, da je bil sprejet v zavod za umobolne doktorja Cercera v Rimu.

Ni minilo dolgo, ko so ga v zavodu proglasili za strašilo vseh paznikov. V zadnjem času niso smeli niti več prihajati k njemu v celico, kadar pa so mu prinašali hrano, so mu jo dajali skozi železno mrežo na vratih. Doktor Cercero bi ga bil že zdavnaj pustil iz svojega zavoda, če bi ne dobil zanj mnogo denarja.

Divji Pavijan je bil vedno sam v svoji celici. Nikdar ga niso puščali, da bi prišel z ostalimi bolniki v dotiko, kajti marsikoga je že napadel, posebno še tedaj, dokler ga niso poznali in so drugi bolniki prihajali v njegovo bližino.

Tako je bil popolnoma izoliran in Julija je bila prva, ki je po večih mesecih stopila v njegovo celico. Divji Pavijan je takoj planil nanjo in sedaj jo je čakala borba na življenje in smrt.

Julija ni obupavala, čeprav se je zgrudila po prvem napadu znorelega na tla. Padla je na pod celice, divji pavijan pa ji je pokleknil na prsi in jo poskušal s svojimi strašnimi rokami zadaviti. Pri tem je strahovito tulil.

Iz njegovih ust je prihajal tako strašen smrad, da se je Julija komaj premagovala, da se ni onesvestila. Z zadnjo močjo je potegnila bodalo iz kožnate torbice in ga porinila z vso silo divjemu Pavijanu v prsi.

Divji Pavijan je skočil vstran, potem pa omahnil na tla. Julija je bila rešena.

Z bliskovito naglico je planila pokonci, slišala je blazneževo hropenje, potem pa se je vse umirilo.

Hitro je zaklenila vrata celice. Sedaj je ni mogel nihče presesteti, kajti v celico divjega Pavijana si ni upal nihče stopiti. Še

enkrat je pogledala svojo žrtev, potem pa je odšla iz celice nadaljevala pot po hodniku od vrat do vrat.

Nenadoma pa obstoji kakor prikovana k tlom, niti dihati se ni upala.

Tiha pesen je prihajala izza vrat, pred katerimi je stala, toda ta pesen?

Ah, sedaj je bila prepričana, da ga je našla, njega, za katerega je utripalo njeno ljubeče srce. Slišala je prekrasno škotsko pesen, katero ji je njen Harry mnogokrat zapel, to je bila njegova najlepša pesen iz domovine.

— Harry! je zaklicala z drhtečim glasom.

Popolnoma tiho kakor zvok violine je zvenel njen glas v tihih noči v umobolnici. Toda čeprav je izgovorila ime ljubljenega moža še tako tiho, on ga je slišal.

V naslednjem trenutku je stal lord Darsi pri vratih svoje celice in ona je razločno slišala njegov glas:

— Usmiljeni Bog! Ali sem naposled res znorel, ali pa je bil to res glas moje ljubljene Julije, ki me je klical? Ah, ko bi bila to resnica!

— Ne dvomi več, dragi, ljubljeni moj, tvoja Julija stoji pred vrati in te kliče, Julija, ki je prišla, da bi te osvobodila! Toda prisim te, bodi popolnoma miren, Harry, sedaj bom odprla vrata in takoj bom pri tebi!

— To so sanje! ... Ne, ne, to so samo sanje! ... je slišala Julija govoriti lorda Darsija, toda ni ga poslušala, ločila se je od ključavnice, da bi odprla vrata.

Minilo je pet, deset minut, pa tudi četrte ure, Julija pa še ni mogla odpreti trdne ključavnice. Mehanizem ji je povzročal izredne težkoče, vendar se ji je naposled posrečilo, da je ključavnico odprla in ...

— Harry, moj dragi Harry!

— O, sladka Julija, moja draga žena!

S temi besedami sta si omahnila drug drugemu v naročje. Lord Harry Darsi je potegnil Julijo v svojo celico in ko jo je pristrčno poljubil, jo je vprašal:

— Kako si prišla do mene?

Ti še vprašuješ, dragi mož? Ali obstoja na svetu trdnjava, preko katere ne bi mogla priti ljubezen in si jo zavojevati? Našla sem te, s tistim prokletim doktorjem Cercerom sem si privoščila majhno komedijo, sprejel me je za dobro nagrado v svoj zavod in tukaj bi morala ostati na zdravljenju kot umobolna, čeprav to nisem in si ne želim, da bi kedaj bila!

Ah, doktorja Cercera bom kaznovala za vse njegove zločine, ki jih ima doslej na vesti in kdo ve, kaj vse je počenjal s teboj, moj dragi Harry?!

— Kaj je delal z menoj! odgovori mladi Anglež, pri tem pa so se mu roke skrčile in škripal je z zobmi. Ah, ko bi ti to vedela! Taj doktor Cercero je pravi vrag v človeški podobi, prav za prav pa je orodje v tujih rokah, v rokah lopova, ta človek pa, kateremu se bom nekoč strašno maščeval, biva sedaj gotovo v katerem mojih gradov, razsiplje moje premoženje in igra ulogo lorda Harryja Darsija!...

— Kdo je ta prokleti človek? vpraša Julija tiho.

— To je moj stric, sir John Penbrok! Da, kaznoval ga bom, kakor si je to tudi zaslužil, nikdar se ne bo mogel umakniti moji pravični kazni, toda pred vsem se morava osvoboditi! Ali bo to mogoče, ali pa si prišla k meni, Julija moja draga, da bi skupaj umrla?

— Ne, ne, moj ljubljeni Harry, če Bog da, bova oba še mogoč zapustila to strašno hišo, toda odločno se morava lotiti dela! Železno mrežo, ki zakriva to okno, bova strla, da bova lahko skozi odprtino pobegnili...

— Toda kako nama bo to mogoče?

— Le zanesi se name, dragi Harry, pristavi Julija s komaj slišnim glasom. Vse imam pripravljeno, kar je potrebno za najin beg in tvoje osvobojenje...

Oba sta stopila k oknu in preizkušala železno mrežo. Julija je žalostno zmajevala z glavo.

— Popolnoma nemogoče je, da bi to železje v eni sami noči prepilila!... reče Julija.

— No, tedaj si morava pot v svobodo izvojevati s silo! vzklikne lord Darsi.

— Kako misliš to? ga vpraša Julija v skrbeh.

— Skozi vrata morava na hodnik iz te celice! Spodaj bova napadla čuvaje in jim vzela ključ od zavoda in pobegnili v svobodo!

— Dobro, tedaj nama ni treba izgubljati več časa po nepotrebnem! se odloči Julija. Tu imaš samokres, jaz pa bom ime!a bodalo!

Takoj sta odšla iz ozke celice.

Harry je stopil prvi, Julija pa je odšla za njim. Julijo je bilo v temi komaj opaziti, ker je bila oblečena v črni triko, ki se je nje-nega telesa tesno oprijemal.

Tako sta prišla v drugo nadstropje. Tu je sedel na stolu čuval in trdno spal. Ko pa sta prispela v prvo nadstropje, je skočil pred

njiu čuvaj ogromne postave, ki je hotel zavpiti, ko ju je videl, toda Julija ni čakala tako dolgo. Kakor divja mačka je planila nanj in mu porinila ostro bodalo sredi srca. Čuvaj je padel po tleh, kakor da bi ga bila zadela strela.

Sedaj sta jo mahnila po stopnicah navzdol kolikor so ju nosile noge. Tu ju je brez dvoma čakala najnevarnejša borba. Glavna vrata zavoda so bila okovana z železjem, v čuvarski hišici pa je sedel sleherno noč eden od zavodskih paznikov, ki je bil oborožen od pet do glave.

Ko je zagledal stražnik oba begunca, ki sta prihitela po stopnicah, jima je zaklical:

— Nazaj, sicer bom streljal!

Mladi angleški lord mu odgovori na to jedrnato povelje s strelom iz svojega samokresa. V veliki razburjenosti pa ni zadel, toda četudi je stražnik sprožil na begunca dva strela, je obakrat zgrešil cilj. Obe krogli sta odžvižgali nad glavama lorda Darsija in njegove žene in k sreči nista nikogar zadeli.

Sedaj pa je Julija planila k temu človeku in preden se je ta zavedel nevarnosti, ki mu je pretila, mu je stresla v oči cel zavojček popra.

Čuvaj je tulil kakor divji, kajti bolečine so bile neznosne, samokres mu je padel iz roke.

— Hitro, ključ morava imeti! zakliče Julija svojemu možu. Vrzi ga na tla in mu preglej vse žepe, ključ morava dobiti za vsako ceno...

Ali slišiš, kakšen hrup je nastal v hiši! Vsi zvonci zvonijo — v posameznih nadstropjih je vse živo — samo še dobro minuto imava časa!

Harry je hitro planil na močnega čuvaja.

— Ah, tam visi! vzklikne Julija v tem trenutku in z radostnim vzklikom skoči in sname ključ, ki je visel na steni in ni minilo dolgo, ko so bila velika vrata odprta.

— Držite ju!... Primite ju!... Pobegniti hočeta!... je vpil nekdo za njima.

To je bil doktor Cercero, ki se je pokazal na nekem oknu prvega nadstropja.

In že v naslednjem trenutku je dirjal po stopnicah v spremstvu nekaterih čuvajev in bolničark, ki so v naglici vstali, ko so slišali streljanje.

Da bi jih prestrašil je lord Harry Darsi izprožil dva strela drugega za drugim, s tem pa je dosegel, da sta z Julijo napravila nekaj korakov naprej.

Nista vedela, kam bežita, ko pa sta imela trg, ki se je razprostiral pred zavodom doktorja Cercera za seboj, sta prispela na veliko cesto, ki je vodila v Rim. Na desni strani ceste se je razprostiral velikanski gozd in begunca sta zavila vanj.

Toda za seboj sta slišala divje vpitje zasledovalcev, kajti doktor Cercero ni mogel nikakor dovoliti, da bi se ta dva blazneža rešila iz njegovega zavoda.

Bal se je prijave pri oblasteh, trepetal je ob misli, da bi utegnila ta dva razkrinkati njegovo zločinsko obrt pred vsem svetom, zato je sklical vse svoje ljudi in jih vzel s seboj na lov za pobegilima. On sam je dirjal na čelu deseterice ljudi.

Begunca se nista teh ljudi posebno bala, ker sta bila že tako daleč, da bi jih ti le težko dohiteli. Toda kmalu sta spoznala, da jima preti veliko večja nevarnost. Za seboj sa slišala divje lajanje psov.

— Veliki psi doktorja Cercera! vzklikne Julija.

Če se nama ne bo posrečilo te golazni pobiti, tedaj sva izgubljena, moj ljubljeni Harry!

Velikanski pes se je pojavil že popolnoma blizu lorda. Skočil je na mladega lorda in ga hotel podreti na tla, toda — v tem trenutku odjekne strel. Lord Harry Darsi je izprožil in ogromna žival se je zadeta zvalila na tla.

— Poglej, je že drugi tu! vzklikne Julija.

— V pekel z njim! reče lord Darsi in sproži zadnji strel. Krogla je zadela velikanskega psa sredi čela in omahnil je na skalnata gozdna tla.

Toda z ubijanjem psov sta izgubila begunca tudi mnogo časa, zasledovalci so se jima vedno bolj bližali. Doktor Cercero in njegovi spremljevalci so bili že čisto blizu in naenkrat sta Julija in lord Darsi opazila, da sta obkoljena.

— Stojta! zavpije doktor Cercero. Ali pa vaju bomo pobil, kakor sta to vidva storila z mojimi psi! Ha, to je lord Harry Darsi, kdo pa je ta druga?...

— To je njegova žena! odgovori Julija, ki se je privila k svojemu ljubljenu Harryju. Da, doktor Cercero, jaz sem lady Darsi in pripravljena sem s svojim možem tudi umreti!

V trenutku ko je Julija spregovorila te besede, se je oglasil v grmovju krik neke ptice.

— Pomoč je blizu! vzklikne Julija z drhtečim glasom in tudi ona prav tako krikne.

— Predajte se! je kričal doktor Cercero, ki se je previdno bližal beguncema. Vrzita samokrese od sebe!

— Vrzi ga! reče Julija svojemu možu. Saj ga itak ne boš več potreboval, samo prosim, da zavlačuješ pogajanja, kolikor moreš! Če si pridobiva tri minute časa, sva varna in ni se nama treba ničesar več bati!

— Poslušajte me, doktor Cercero! zavpije lord Harry Darsi. Vi veste, da ste me brez vsake pravice obdržali v tem vašem prokletem zavodu! Jaz nisem blazen, to pa veste tudi vi prav dobro! Obljubite mi, da boste dovolili, da me bodo pregledali trije najboljši rimski zdravniki in mirno se vam bom predal in se vrnil z vami v vaš zavod! Da pa boste videli, da vam popolnoma verjamem, vržem samokres od sebe.

Angleški lord je vrgel samokres na tla in doktor Cercero se mu mirno približa.

— Dragi prijatelj, vi ste zares popolnoma blazni! zavpije doktor Cercero. Vi ne potrebujete nobenega pregleda, jaz sem zadostna avtoriteta za vas. Sicer pa vas držim v svojem zavodu samo iz tega razloga, ker hoče vaš spoštovani stric, sir John Penbrok tako.

— Sir John Penbrok je lopov! odgovori mladi angleški lord neustrašeno.

— O tem bomo pozneje govorili! se je smejal doktor Cercero škodoželjno. Dajte mi svoje roke in dovolite popolnoma mirno, da vas zvežemo, zvezali bomo pa tudi to damo, ki trdi, da je vaša žena. Ha, jaz se ne motim, to je Julija Musolino!...

Od vseh strani so hiteli čuvaji, da bi pomagali odvesti begunca nazaj v zavod. Doktor Cercero, ki se je sedaj opogumil, dvigne samokres, da bi tako ustrašoval lorda Darsija in Julijo, toda...

— Živel lord Darsi!... Živela Julija Musolino! je odjeknilo kakor grom iz dvajsetih grl.

Strelj so odmevali iz bližine in iz bližnjega grmovja je planilo kakšnih dvajset postav.

Trije pazniki so bili na mestu mrtvi, ostali pa so bili težko, nekateri tudi samo lažje ranjeni, rešili so se z begom.

— To so moji ljudje! vzklikne Julija vzradoščena. Hvala vam, moji dragi prijatelji, ravno ob pravem času ste prispeli!

— Dobro smo vedeli, Julija, da se bo nocoj pripetilo nekaj važnega! se je smejal Peter, ki je obstal pred Harryjem.

— To je doktor Cercero! zakliče Julija in pokaže na begunca. Primate ga, njega moramo imeti!

— Imamo ga že! sta zaklicala čez nekaj trenutkov rdečelasi Krispino in goreči menih.

In zares, k Juliji in lordu sta vlekla doktorja Cercera, ki sta ga po nekaterih daljših skokih dohitela.

— Takoj moramo dalje! reče Julija. Tukaj ne moremo ostati! Moji dragi prijatelji, umakniti se moramo globlje v gozd, tam pa bomo izrekli strašno sodbo nad tem lopovskim zdravnikom, ne samo radi nas, temveč tudi radi ostalih nedolžnih žrtev, ki so izgubile svoj zdrav razum in življenje v njegovem zavodu. Usodo, ki sem mu jo namenila, je že zdavnaj zaslužil!

Doktor Cercero se je zvijal in tulil, jokal je kakor otrok in klical na pomoč, prosil je usmiljenja, toda vse to mu ni prav nič pomagalo. Julijini tovariši so ga vleklj v gozd.

Lord Harry Darsi in Julija sta hodila objeta. Uspeh in svoboda sta ju tako osrečila in navdušila, da sta hodila po gozdu in nista spregovorila niti besedice.

— Stoj! zapove Julija svojim ljudem, ko je prišla na prostor, kjer je staro in velikansko drevje obdajalo jaso, porastlo z lepo zeleno travo.

Takoj so se vsi ustavili, rdečelasi Krispino in goreči menih, pa sta privlekla doktorja Cercera pred Julijo. Zdravnik se je tresel po vsem telesu in komaj se je držal na nogah.

— Na kolena, pes! zavpije nad njim rdečelasi Krispino in mu prisoli dober udarec, ki ga je podrl na tla.

— Usmilite se me! ... Milost, milost! ... je ječal doktor Cercero in dvignil roke k Juliji. Jaz sem popolnoma nedolžen, jaz sem hotel samo dobro ... Sir John Penbrok mi je dejal, da je mladi lord Darsi blazen ...

— Tako, on ti je to povedal! ... reče Julija Musolino in ga premeri s strogim pogledom. Kaj pa ti? ... Mar nisi zdravnik?! Oh, ničvrednež! Dovolj dolgo si počenjal svoje orgije, dovolj dolgo si spreminjal zdrave ljudi v blazne in jih pošiljal na oni svet — tvoja obsoda je že izrečena!

— Usmilite se me, imejte sočutja z menoj, Julija Musolino! ... je stokal doktor Cercero in skušal objeti mladega angleškega lorda krog kolen, lord Darsi pa ga je z nogo sunil od sebe.

— Milost! je doktor Cercero ponovno vzkliknil. Vse vam bom vrnil, kar sem dobil plačanega ... vse bom vrnil ... kar sem dobil od sira Johna Penbroka! ...

— To ne zadostuje, odgovori lord Darsi mirno.

— Kaj želite torej?

— Predvsem mi dajte pismeno potrdilo, da ste bili v zvezi z mojim stricem Johnom Penbrokom! nadaljuje mladi Anglež strogo. Pišite torej svoje priznanje.

— Svoje priznanje!... Da, vse bom rad in z veseljem priznal, je govoril doktor Cercero z drhtečim glasom, ta zdravnik je bil očitvidno pravi strahopetnež, ki se je tresel za svoje bedno življenje, kateremu je pretila resna nevarnost.

— Priznajte torej, spregovori zdajci Julija, kdo vas je prisilil k temu gnusnemu zločinu?

— Sir John Penbrok in...

— Ha, torej je imel še kdo drug tu vmes svoje prste! vzklikne lord Harry Darsi. Kako se imenuje tisti drugi lopov, ki me je hotel uničiti?

— Vitor... vaš komornik, mylord... Vitor... on je bil posredovalec med menoj in sirom Johnom Penbrokom, brez dvoma se je ta človek hotel prikupiti Johnu Penbroku in na ta način dobiti precejšen del vašega premoženja.

Lord Darsi se prime z obema rokama za glavo.

— Torej tudi Vitor, moj komornik, je bil udeležen pri tem zločinskem dejanju! reče mladi Anglež z drhtečim glasom. Ah, sedaj sem si šele na jasnem, sedaj šele vidim, zakaj je šlo meni marsikaj tako težko od rok! Tega bi ne bil nikoli pričakoval od tega človeka! Kako more biti človek tako hudoben in nehvaležen! Temu človeku sem zaupal, česar ni vedel nihče drug na svetu, on pa me je izdal!

— Da, ravno on, zaječi doktor Cercero, on je bil tisti, ki si je izmislil tudi ves peklenski načrt, ki je posredoval in naposled prevedel vse do uresničenja...

— Radi česa pa so sestavili prav za prav ves ta načrt? vpraša lord Darsi.

— Hoteli so si zagotoviti premoženje mladega lorda in to so tudi že storili! Sir John Penbrok se je že zdavnaj naselil na posestvo Darsi Hal kot njegov pravi gospodar in lastnik... Grom in peklo!... Za ta dva lopova pa moram sedaj jaz plačati ves račun, onadva pa sta si polnila žepe!

— In morali ga boste plačati! pristavi Julija mirno, ko se je ponovno obrnila k zločinskemu zdravniku. Napišite sedaj, kar vam bo moj mož diktiral!

Peter Gavran je moral nastaviti svoj hrbet, da je ničvrednejši na njem lahko pisal.

Z drhtečo roko je moral doktor Cercero pisati sledečo izjavo:

— Jaz, doktor Cercero, lastnik znanega zavoda za umobolne pri Rimu, priznavam s tem in prisegam, da so bile moje izjave glede lorda Harryja Darsija popolnoma neresnične, sedaj pa bom napisal resnico.

Sir John Penbrok me je s posredovanjem nekega Vitorja,

komornika pri lordu Harryju Darsiju, prisilil k zločinu, ki je bil naperjen proti življenju in varnosti lorda Harryja Darsija in proti njegovemu premoženju. Nerešnico sem izjavil, ko sem dejal, da je lord Harry Darsi blazen in brez vsakega razloga sem ga držal doslej v svojem zavodu.

Lord Harry Darsi ni bil nikdar v svojem življenju umobolen, s tem trdim ravno nasprotno, da je popolnoma zdrav in da je bil samo žrtev nesramnega atentata. Sir John Penbrok me je plačal, da sem izdal napačno izjavo.

Doktor Cercero je brez obotavljanja napisal svoje ime pod to izjavo, ki je bila za mladega lorda tolike važnosti.

— Tako, sedaj sem vse storil, kar ste od mene zahtevali! Je spregovoril lopovski zdravnik. Sedaj mi vsaj darujte življenje!

— Obesite ga! se je glasilo Julijino povelje. Za lopova, ki je uničil toliko zdravih ljudi, ki bi lahko še vedno živeli, nj milosti! To je prvi, ostali pa, ki so bili z njim v zvezi, bodo prišli na vrsto za njim, nihče ne bo ušel usodi, ki mu je namenjena!

— Živela Julija! se je razlegalo po gozdu in razbojniki so planili na doktorja Cercera.

Peter Gavran je medtem privezal k nekemu drevesu vrv, zanjo pa je vrgel Cerceru krog vratu.

— Milost!... Milost!... Usmilite se me... jaz nočem umreti!

To so bile zadnje besede doktorja Cercera, lopova in največjega zločinca.

Minuto pozneje je bil mrtev...

Julija je stopila k mrtvem truplu, iztegnila roke nad njim in spregovorila s svečanim glasom:

— Dragi in dobri Bog v nebesih! Ti veš, da nisem nikdar odobraval ubijanja, to pa, kar sem danes storila, sem morala storiti, to je bila neobhodna potreba, kajti maščevati sem se morala in kaznovati človeka, ki je bil pravi bič vsem ljudem.

Sedaj pa, pojdi, moj dragi Harry, se obrne Julija k lordu Darsiju, ki je stal ob njej in ga prime za roko. Tukaj v Italiji ni več prostora za nas! Dolžnost nas kliče v Anglijo! Maščevati se moramo siru Johnu Penbroku in tistemu prokletemu lopovu Vitorju, ki je bil njegov pomočnik!

— Da, moja draga Julija, odgovori mladi angleški lord, maščevati se moramo, v prvi vrsti pa očistiti ime Darsi velike sramote, ki bo ležala na njem vse dotlej, dokler bo sir John Penbrok gospodaril na Darsi Halu!

Črne slutnje

Nemiren kako da bi nekoga pričakoval je hodil pred frančiškansko cerkvijo v Londonu visok in mlad gospod, ogrnjen v dolg črn plašč.

— Kje neki je ostal? je šepetal na tihem, ko je ponovno potegnil uro iz žepa in se prepričal da je ura domenjenega sestanka že zdavnaj minila. Že ob dvanajstih bi bila morala biti tukaj s Herfortom!

To je bil mladi grof Lajcester, vemo pa tudi, da je bila Edita Penbrok tista, katero je tako željno pričakoval.

— Kaj se je pripetilo? Kdo ve, če bo vse to dobro izpadlo? Morda sta se med potjo zamudila? To bi bilo navsezadnje čisto lahko mogoče, če potuje človek s kočijo v London.

Morda pa je sir Penbrok zasledoval svojo hčerko, pa jo je dohitel in ustavil? Ne, to je nemogoče, pa tudi, če bi to bilo...

Naenkrat je prišlo grofu Lajcestru na misel, da sta Herfort in Edita morda že odšla v cerkev.

Ni si dolgo pomišljal, temveč kar hitro stopil v cerkev. Ob tem času je bila cerkev popolnoma prazna.

Star cerkovnik je stopil pred mladega grofa in ko se je informiral in zvedel, da Edite še ni bilo, je Cecil Lajcester zopet odšel iz cerkve.

Na cerkveni uri je bilo štiri.

Počasi je šel grof Lajcester po ulici pred cerkvijo in stopil v elegantno restavracijo, da bi se malo potolažil glad, kajti od jutra ni še ničesar okusil. Naročil si je biftek in pol litra vina. Hitro je jedel.

Ko je bil gotov, si je napolnil še čašo vina, si prižgal cigaro in popolnoma mehanično segel po novinah, ko pa je pogledal prvo stran, se je zdrznil. Dve imeni sta mu padli takoj v oči in vzbudili njegovo pozornost, to pa sta bili imeni: » Herfort in Darsi Hal«.

»Samomor Herforta, upravitelja Darsi Hala« se je glasil naslov dolgega članka.

Grof Cecil Lajcester je čital. Komaj je verjel, da je vse to res tu napisano.

— Herfort!... Samomor!... je jecljal grof globoko ganjen, toda njegova boleost se je izpremenila v razjarjenost, ko je čital naslednji odstavek ki se je glasil:

— Vzrok samomora je ležal v nepravilnostih, ki jih je ku-

rator, ki ga je imenovalo sodišče v Londonu, našel v blagajni in ob priliki točnega pregleda poslovnih knjig. Govori se, da je tekom dolgih let svojega službovanja pokraдел več sto tisoč funtov šterlingov!

To je največja lopovščina! zavpije grof jezno in skoči s stola. Da bi bil gospod Herfort tat — goljuf?!... Ne, ne in tisočkrat ne. To ni ničesar drugega kakor nesramna izmišljotina, ki jo je nekdo priobčil v tem listu z namenom, da bi omadeževal čast tega poštenega človeka!

Sedaj je mladi grof vedel, zakaj pričakuje Editó zastónj. Herfort je ni mogel pripeljati s kočijo v London, ker se je umoril.

Cecil Lajcester ni dolgo premišljeval.

Hitro se je moral vrniti v Darsi Hal, moral je videti, kaj se je pripetilo, moral je govoriti s svojo ljubljeno Editó in iz njenih ust slišati o smrti svojega zvestega prijatelja Herforta, kajti vedel je, da bo samo tako izvedel pravo resnico.

Ponovno pogleda na uro. — Čez pol ure je odhajal vlak proti Darsi Halu.

Hitro je plačal svoj račun, odhitel iz restavracije in skočil v prvo kočijo. V vlak je skočil v zadnjem trenutku.

Ko je prispel na postajo Darsi Hal, mu je prišel postajenačelnik naproti in ga vprašal:

— No, gospod grof, ali ste morda že slišali kaj se je nocoj pripetilo?

— Slišal sem, toda povejte mi, gospod, ali je renica, da je stari gospod Herfort mrtev?

— Da, da, na žalost — mrtev je, izvršil je samomor! Govorijo pa na tihem še o marsičem, kar je bilo v zvezi s Herfortovim samomorom...

— Čital sem, kaj vse govore. V časopisu trdi nekdo, da je Herfort zagrešil marsikakšno zlorabo.

— Da da, tako trdijo, odgovori stari načelnik postaje, toda vrag naj me vzame, če verjamem le trohico od vsega tega...

— Vse to je laž! zavpije Lajcester.

— Vidite gospod grof, odgovori dobri stárec, tukaj sva že dva istega mnenja. Prepričan sem, da je vse to, kar pišejo časopisi, samo spletká, tisto pa, o čemer časopisi sploh molčijo, je še zanimivejše!

— Tedaj je še kaj novega? vpraša grof.

— No, jaz mislim tisto o mladi milostljivi gospodični... reče stárec kakor da bi si ne upal z besedo prav na dan.

— Izginila je, odgovori postajenačelnik. Sluga z gradu mi

je pripovedoval, da je milostljiva gospodična krog kakšne polnoči izginila z gradu.

Grof se prime za čelo.

Edita je izginila o polnoči, torej ravno v trenutku, ko bi se bila morala s Herfortom odpeljati v London.

Toda kje je Edita?

Ali je prišla v London, ali se je med potjo v kočiji ponesrečila, ali pa je na kakšen način prisiljena opustiti misel na London?

Lajcester je mislil, da je stari gospod Herfort njegovo ljubljeno v zadnjem trenutku pregovoril in jo s silo odvrnil od potovanja in je sedaj kje skrita. Toda kje?

— Ali so te vesti točne? vpraša grof starca po kratkem molku. —

— Popolnoma točne, odgovori načelnik postaje, vse to sem zvedel od nekega sluge z gradu. Popolnoma zaupno povedano pa naj bo tudi to, da niti sama smrt Herfortova ni tako sigurna stvar.

— Kako to? se začudi grof.

— Tako, kajti sinoči je stari Herfort vpregel dva najboljša konja v lahko lovsko kočijo, odgovori stari gospod. Te kočije od včeraj ni in nihče ne ve, kje je, pa tudi o prekrasnih konjih ni doslej nikjer sledu.

Cecil Lajcester je premišljeval za trenutek, potem pa se je obrnil k načelniku:

— Ali bi bili tako ljubeznjivi in bi odšli z menoj na prostor, kjer je bil izvršen samomor?

— Z največjim zadovoljstvom vam bom storil to, kajti tudi sam sem radoveden in bi rad videl to mesto. Prosim samo, da me za trenutek oprostite, takoj se bom vrnil.

Postajenačelnik je izginil v svojem stanovanju, grof Cecil Lajcester pa je hodil med tem časom po peronu sem ter tja in premišljeval o vsem, kar je slišal.

Starec se je vrnil in odšla sta.

Četrť ure pozneje sta bila oba na mestu. Policija je že ta prostor označila s tem, da je zabila v zemljo nizek kol. Žalostno so stari hrasti in grčave bukve spuščale svoje veje v mrak nad potjo, ki je bila oškropljena s Herfortovo krvjo.

Cecil Lajcester je stal kakor ubit.

Naenkrat pa se je sklonil in pokazal svojemu spremljevalcu na gozdna tla.

— Poglejte sem! je dejal staremu načelniku. Tukaj se točno vidijo sledovi konjskih kopit, tukaj pa zopet kočije.

— Vidim odgovori stari uradnik. Res, ne razumem, kako da policija tega ni videla?

Mladi grof Lajcester pa se medtem zopet skloni in pobere s tal majhen predmet.

— Kaj mislite kaj je to? je vprašal načelnika postaje in mu pokazal predmet.

— Po mojem mnenju je to trak od kakšnega odlikovanja! — odgovori starec.

— Ali poznate te barve?

— Barve? ... Ne!

To so italijanske barve, nadaljuje grof Lajcester mirno. Koli-
kor mi je znano, nima noben lord v okolici italijanskega odliko-
vanja.

Načelnik skomigne z rameni.

— Tega ne vem.

— Spomnite se, nadaljuje grof Lajcester po kratkem premiš-
ljevanju, ali ste videli v zadnjem času kakšnega človeka, ki je no-
sil na prsih takšen trak?

Starec si pogladi brado in se zamisli, naenkrat pa se zdrzne.

— Počakajte, gospod grof, je dejal nenadoma. Italijanski trak
pri odlikovanju? ... Da, tako je čisto tako! ... Videl sem takšnega
človeka ... to je rimski grof, ki biva sedaj v gradu Darsi Hal ...
Kako se že imenuje? ... Ah, konte Vitor de Vitorino!

To je bilo tisto, kar je hotel mladi grof Cecil Lajcester slišati
in vedel je dovolj.

Sedaj ni bilo nobenega dvoma več, odkril je glavnega mo-
rilca in zakrknjenega zločinca.

Ta rimski grof je ljubil Edito, lepa deklica pa ga je zavrnila.
V zadnjem trenutku je lahko opazil, da se Edita pripravlja k begu,
plazil se je skrivaj za njo in na kakršenkoli način prispel na to
mesto istočasno s starim Herfortom in njegovo varovanko Edito.

Tu je hotel z enim strelom podreti Editin načrt. Ta lopov je
dobro meril in ubogemu Herfortu predrl čelo, da je moral pasti.

Kaj pa se je potem zgodilo z Edito?

V očetovo hišo se ni več vrnila, to je izvedel od starega na-
čelnika postaje. V London tudi ni prišla, torej je izginila nekje med
potjo od prostora, kjer se je izvršil umor, in Londonom. Ali je
ostala kjer skrita, ali pa so jo morda kje s silo zadržali? Ali pa
so se konji splašili in je kočija kam padla in se razbila? Morda
Edite sploh ni več med živimi?

Najrazličnejše misli so drvele po glavi mladega grofa. Ne, on
sam ne bi bil kos tej tajni, potreboval je človeka, ki je navajen

rešavanja takšnih zagonetk in ki vedno pojasnuje zapletene kriminalne dogodke...

Detektiv Bob Oliver

Na svojo srečo je grof Lajcester poznal v Londonu takšnega človeka. Sklenil je, da ga bo poiskal.

— Sedaj sem videl dovolj, reče grof načelniku, lahko se vrneva. Kdaj odide prvi vlak proti Londonu?

— Čez eno uro, gospod grof.

— Dobro, jaz se bom takoj vrnil v London.

Uradnik je mladega grofa postrani začudeno pogledal. Opazil je, da se grof silno zanima za starega Herforta, vendar pa ni rekel besedice.

Po enournem oddihu se je vrnil grof v London.

Ko je stupil s perona na ulico, je sedel v kočijo in zaklical kočijažu:

— Peljite me v Pikadelistret šte. 7!

Kočija se je ustavila pred dvonadstropno hišo, novo sezidano z visokim stolpom. Vsak otrok v Londonu je vedel, čigava je ta hiša in kdo stanuje v njej.

V tej hiši je stanoval človek, ki je bil slaven v Londonu. »Robert Oliver« je stalo napisano na ozki tablici, ki je bila izklešana na steni ob vratih.

Robert ali Bob Oliver, kakor so ga imenovali v Londonu, ni bil samo v Londonu slavljen, njegovo ime je prešlo tudi meje Velike Britanije, slavili so ga v Evropi.

Bob Oliver je bil najboljši in najslavnejši detektiv svojega časa. Vse kriminalne zagonetke, ki jih ni mogla rešiti policija, so izročali njemu in vedno so bili vsi prepričani, da jih bo ta človek v kratkem času rešil.

In vselej se mu je posrečilo najti svetel žarek, ki je vodil v temo.

Mednarodni zločinci so trepetali pred njim, kajti kjer se je pojavil, je bilo zanje konec varnosti. Neprenehoma jih je zasledoval kakor preganja lovec divjačino, niti za trenutek jim ni privoščil miru, zasledoval jih je, dokler jih naposled ni našel.

Grof Lajcester je potegnil za zvonec in ni minilo dolgo, ko so se velika hišna vrata odprla in grof je slišal:

— Bodite tako ljubeznjivi, gospod grof Lajcester in pojdite »

stopnicah v prvo nadstropje. Tam odprite vrata na desno in jaz vas bom sprejel!

Grof Lajcester je osupnil.

Spoznal je glas Boba Oliverja, vendar pa ni mogel razumeti, kako da ga je detektiv lahko videl. Toda odhitel je po stopnicah v gornje nadstropje, odprl je vrata na desno in obstal pred slavnim detektivom Bobom Oliverjem.

Bob Oliver je vstal s svojega stola za pisalno mizo, kjer je bil zaposlen s proučevanjem nekih aktov in se mlademu grofu prijazno nasmehnil.

— Kako redek obisk! je dejal prisrčno. Dobro mi došli, dragi grof Lajcester!

— Oprostite mi, gospod, da prihajam ob tako nenavadnem času! se je skušal mladi grof oproščati.

— Po navadi prihajajo ljudje k meni ob nenavadnem času, to pa me zelo veseli, kajti kdor mi želi sporočiti kakšno tajno, ne bo prišel k meni tako, da bi ga vsakdo videl, ali ni tako?

Lajcester prikima.

— Sedaj pa sedite, dragi grof! Če se ne motim ste prišli k meni radi samomora v Darsi Hala?

— Kako veste vi to, Bob Oliver? vpraša grof presenečeno svojega znanca.

— Stvar je popolnoma enostavna, gospod grof. Jaz vem, da ste sosed Darsi Hala. Vem tudi to, da ste bili zelo dober prijatelj starega upravitelja Herforta, to vem in še mnogo več, vem, da ste ves popoldne stali pred frančiškansko cerkvijo in se sprehajali sem ter tja.

Gotovo sta čakali pred cerkvijo osebo, s katero bi se bili morali poročiti in jaz slutim, da bi vam bil moral to osebo pripeljati stari Herfort?

— Vi ste pravcati čarodej, gospod Oliver! reče mladi grof, ki se je čudil, da je slavni londonski detektiv o vsem tako dobro informiran. Jaz zares občudujem vaše kombinacije ki se tako ujema, jo, kakor da bi bili s samim peklenščkom v zvezi!

— Tudi to bi bilo mogoče! odgovori Bob Oliver! in se nasmehne. Sicer pa vam bom takoj povedal, moj dragi prijatelj, kako sem vse to izvedel, kajti pred svojim prijatelji ne skrivam nikdar skrivnosti. Jaz sam sem šel danes najmanj trikrat mimo vas. Prvič sem bil oblečen kakor berač, drugič kot policaj, tretjič pa kot prikupljiva mlada dama...

— Iz kakšnega razloga ste se tako preoblačili?

— Moj dragi prijatelj, tukaj v Londonu se človeku čestokrat

ponudi prilika, da se na ulici pokaže v najrazličnejših kostumih, zahteva moja služba. Ko sem torej tako hodil mimo vas sem opazil, da ste neprenehoma pogledovali na uro in kot detektiv sem takoj vedel, da nekoga pričakujete.

Potem pa, veter je od časa do časa privzdignil vaš plašč in opazil sem, da imate na sebi nov frak, popolnoma novo obleko in človek ne more pričakovati ničesar drugega kakor lepo mlado deklico, ki se bo pripeljala k poroki.

Razen tega pa sem čital o Herfortovem umoru. Takoj sem si mislil — grof Cecil Lajcester je iz tega kraja. Morda ni prišla ona, ki jo je pričakoval, radi tega, ker je Herfort medtem izvršil samomor. In takoj sem si lahko mislil, kdo bi mogla biti ta oseba...

— No, kdo bi mogel to biti? vpraša grof.

— Vi ste pričakovali gospodično Edito, hčerko Johna Penbroka, ki živi sedaj na posestvu Darsi Hal, izjavi londonski detektiv z vso gotovostjo.

— Ali pa veste, da je Edita prejšno noč brez vsakega sledu izginila? reče grof Lajcester z glasom, ki je drhtel od razburjenja. Ali pa veste tudi to, dragi gospod Oliver, da v Herfortov samomor niti malo ne verjamem?

— Tudi jaz ne! reče Bob Oliver. Nikdar ne bom mogel verjeti, da bi ta vseskozi pošten človek, s katerim sem se šestokrat sešel in ga tudi dodobra spoznal in o katerem sem imel najboljše mnenje, dvignil roko na samega sebe, da bi se tako umaknil odgovornosti, ki jo je bil dolžan sodišču.

Herfort je bil pošten človek, eden od tistih maloštevilnih ljudi, v katerih življenju ni niti najmanjšega madeža. Sedaj mu seveda lahko vsakdo očita razne prestopke — samo nekaj popravkov je treba napraviti v njegovih knjigah in ničesar več...

— Toda komu bi bilo na tem, da bi odstranil starega upravitelja s sveta?

— Nihče drugi kakor sir John Penbrok! odgovori detektiv. Zaupno povedano, gospod Lajcester, sira Johna Penbroka ne poznam šele od včeraj! O, ne! V moji listi nezanesljivih oseb, ki bi bile sposobne izvrševati najhujše zločine, stoji med prvimi sir John Penbrok.

Že dvakrat mu ni mnogo manjkalo, da ga niso odgnali v zapor, toda njegov brat je vsakikrat zanj plačal, po bratovi smrti pa je to zvesto izpolnjeval njegov nečak lord Harry Darsi. Če ne bi bilo teh dveh, bi se ta človek že zdavnaj seznanil s kakšno kaznilnico v državi, v najkrajšem času bi bil odstranjen iz boljše družbe in pri-

padal bi tistim, katerih se človek daleč izogne, kadar jih sreča na ulici.

— Ah, to je strašna sodba, ki jo imate o baronu! vzklikne grof Lajcester.

— To je sodba, ki sem si jo tekom dolgega časa ustvaril o njem pristavi Bob Oliver. Sedaj pa mi, grof, povejte, kaj mislite vi o Herfortovem somomoru, pred vsem pa mi povejte, kar veste o zgí-njenju mis Edite?

Lajcester je takoj pripovedoval o vsem. Priznal je detektivu svoje razmerje napram Editi in da mu je Herfort obljubil, da mu bo pripeljal deklico v London.

In pripovedoval je, kako je pred frančiškansko cerkvijo zaman čakal na Edito in Herforta ter se potem vrnil na Darsi Hal ter povpraševal po mestu, kjer bi bil moral stari Herfort izvršiti samomor. Omeniti ni pozabil niti sledov kočije in konjskih kopit. Naposled mu je pokazal tudi trak italijanskega odlikovanja in ga položil pred Oliverja na pisalno mizo.

— In to ste našli na prostoru, kjer je bil Herfort ustreljen, vpraša detektiv, ko je opazoval trak odlikovanja. Kdo bi mogel to izgubiti na tem prostoru?

— Edino rimski grof Vitor de Vitorino, ki biva že dalje časa kot gost na Darsi Halu, napram kateremu pa se sir John Penbrok obnaša kar najljubeznivejše! izjavi grof.

— Tedaj se mi zdi ta rimski grof v najvišji stopnji sumljiv! reče Bob Oliver. Ako ga sir John Penbrok smatra za svojega prijatelja in z njim tako gostoljubno postopa, tedaj morava delati proti njemu z največjo previdnostjo!

— Kaj pa boste dejali, gospod Oliver, če vam povem, da je ta rimski grof neprenehoma lazil za Edito in jo nadlegoval s svojimi ljubezenskimi izjavami?

— Tedaj je sum toliko bolj utemeljen, reče londonski detektiv in vstane.

— Ali ga sumite? vpraša grof.

— Ne samo to, reče Bob Oliver in se pomembno nasmehne, že lahko trdim z gotovostjo, da je bil on glayni povzročitelj Herfortove smrti in Editinega izginjenja.

— Ah, tudi jaz sem tega mnenja! vzklikne grof. In kaj mislite, kaj nama je storiti?

Oliver pa odgovori brez pomišljanja:

— Najprej morava poiskati Edito. Sira Johna Penbroka imava še vedno na razpolago, pa tudi rimski grof nama ne more pobegniti.

medtem ko bi zadela nesrečno deklico lahko kakšna nesreča. Rad tega morava najprej rešiti njo..

— Toda kako jo bova našla, ko pa niti ne veva, kje se nahaja?

— To je moja stvar, zagotavljam vam, dragi prijatelji, da jo bova kaj hitro našla

— Ah, to pomeni, da ste pripravljeni zavzeti se za to stvar, vzklíkne grof radostno.

— Na vsak način, kajti radi tega ste prišli tudi k meni. Jaz sem pripravljen takoj začeti z iskanjem...

— Ali mislite, da bi takoj odpotovala v smeri proti Darsi Hali?

— Ni potrebno, poiskala jo bova tukaj v Londonu.

— Toda Edita je izginila med potjo od Darsi Hala proti Londonu! je ugovarjal grof.

— Vseeno, midva jo bova najlažje našla tukaj!

Grof Cecil Lajcester ni razumel detektiva, vendar pa mu ni več ugovarjal.

Detektiv pa je nadaljeval:

— Prav dobro vem, da je nekdo preiskal vso okolico. To dela jo gotovi ljudje vsak dan, in ti nama bodo lahko povedali, kaj se je zgodilo z Edito.

— Ali so to vaši organi? vpraša grof.

— Nasprotno! odvrne londonski detektiv. To so najnevarnejši razbojniki.

Grof se začudi in prestraši.

— Le bodite brez skrbi, mu je zagotavljal detektiv, ker pa je že napočila noč, se morava takoj lotiti dela. Vi me boste spremljali, gospod grof. Res je, to je neprijetno delo in morda tudi nevarno, toda ne bojte se ničesar. Sicer pa vas kot mojega spremljevalca itak ne bo nihče spoznal.

In potem ko je detektiv nakratko pojasnil grofu kaj namerava storiti, ga je odpeljal v sosedno sobo, kjer so se nahajale najrazličnejše obleke...

Krčma pri »Zelenem Pavijanu«

V zapuščenem delu Londona se je nahajala stara in po vnanjosti zapuščena hiša. To je bila zloglasna krčma in nad vrati se je bleščal napis »Pri zelenem Pavijanu«.

Njen lastnik je bil velikanski človek John Spuler, ki pa je bil pri londonski policiji zelo slabo zapisan, kajti v svoji krčmi je zbu-

ral največje lopove in razbojnike, sploh je bila njegova krčma blag najnevarnejših razbojniških družin, katerih član je bil tudi on sam.

Ta krčma je bila vedno polna propadlih moških in žensk, vseh najsumljivejših tipov in radi tega je policija mnogokrat prihajala vanjo, toda le redkokdaj z uspehom, kajti prekanjeni John Špuler je imel tajne prostore, za katere ni nihče vedel, kjer pa so se zbirali razbojniki. Ti prostori so se nahajali v kleti, vhod vanje pa ni bil nikomur znan in kdor ni bil član te tolpe, sploh ni mogel prispeti vanje.

Vsak večer so se razbojniki zbirali v teh prostorih v kleti in si tam delili plen, ki so ga dobili tekom dne ali pa se dogovarjali o novih podjetjih.

Glavni razbojnik je bil neki Kister, ki je imel tudi ulogo nekega vodje.

Tudi nocoj je bila večina razbojnikov zbrana. Kister je hotel predložiti neki načrt in radi tega je čakal, da bi se zbrali vsi člani tolpe.

Krčmar je od časa do časa hodil v klet, potem pa se je zopet vračal v krčmo in stregel pijanim gostom.

Ko je prišel zopet iz kleti v krčmo, mu je neki pritlikavec javil, da je prispela na dvorišče kočija, v katero sta vprežena dva osla.

Špuler je takoj vedel, kdo je prišel, kajti poznal je vse svoje goste. Takoj je odšel na dvorišče.

Tam sta ga ob kočiji sprejeli dve osebi, grd moški, močno razvitih mišic in ostudna ženska, ki je šepala na eno nogo in so jo radi tega imenovali »šepasta Žeti«.

— Kje sta bila tako dolgo? ju vpraša krčmar zaupno, ko se k njima je približeval. Na vas čakamo. Kister nam ima nekaj važnega predložiti, kar bo tudi vaju zanimalo!

— Vsekakor, tudi midva hočeva delati, zahrešči Žeti. Toda prej nisva mogla priti, morala sva čakati, da se je popolnoma stemnilo...

— To pomeni torej, da nista sama prišla? vpraša krčmar radovedno.

— Evo, poglej, kaj sva pripeljala s seboj, reče Tarhener, tako se je namreč imenoval ta razbojnik, in vrže s kočije nekaj praznih vreč. Eh, John Špuler, če imaš še pojma, koliko velja silno lepa mlada deklica in sicer tukaj v Londonu, tedaj mi reci, če nisva došla dober plen!

John Špuler se skloni nad kočijo in vzklikne začudeno:

— Grom in peklo, saj to je prekrasna deklica! Moj dragi Tarhener, povej mi, kako si prišel do te deklice?

— Ali bi nam kdo lahko prisluškoval? vpraša Tarhener, ko se je ozrl na vse strani.

— Saj vidiš, da smo popolnoma sami, pristavi hroma Žeti, ki se je naslanjala na svojo palico in se ozirala na levo in desno.

— To moraš samo ti slišati, Špuler, reče Tarhener, tudi ti bi lahko kaj zaslužil, kajti to deklico, veš nameravam pustiti v tvoji hiši.

— Tedaj ni treba ostalim ničesar o tem vedeti? vpraša krčmar svojega tovariša.

— Seveda ne, odgovori Tarhener. Kar človek lahko sam izvrši, ni treba zaupati vsej družini.

— Toda povejta mi, kako sta prav za prav prišla do nje? Tako nepremična je, kakor da bi bila mrtva.

— Živa je, odgovori šepasta Žeti, samo malo kloroforma sem ji dala, da ga je vdihavala, da nama med vožnjo ne bi delala morda kakšnih neprilik.

— To je sijajno, kajti tedaj niti ne ve, kam sta jo pripeljala.

— Tega ji ni treba tudi nikdar izvedeti, pristavi hroma Žeti, sedaj pa naj ti povem, kako sva prišla do nje, John Špuler!

Tarhener in jaz sva hodila po vaseh v okolici Londona, da bi pregledala ozemlje, če bi se morda našlo kaj za nas. Slišala sva, da je priredil gospodar Darsi Hala veliko svečanost in takoj sva si mislila, da bi utegnili biti tam kaj za nas.

Hodila sva po poti proti Darsi Hali in že sva prispela v gozd, ko sem nenadoma zagledala, da nama prihaja naproti z največjo hitrostjo lahka elegantna lovska kočij z dvema iskrima konjema. Konja sta tako dirjala, da sem mislila, da sta namenjena naravnost proti nama in da naju bosta poteptala.

Tarhener si je ohranil še toliko prisotnosti duha, da je potegnil osla vstran, da bi konji lahko oddirjali mimo naju. Toda pot je bila preozka, razen tega pa je bil na drugi strani tudi visok nasip. Oba konja sta s kočijo zadela ob velikansko drevo, odtrgala sta se in oddirjala dalje, ker jih ni mogel nihče zadržati sicer pa hridva nisva niti mislila na to, skočila sva s svoje kočije na mesto nesreče, dvignila sva mlado deklico s tal in videla, da se ji ničesar pripetilo.

Majhna ranica na glavi in ničesar več in vendar je bila nesveščena. Grom in peklo, ali je lepa, sem dejala, ko sem motrila lepo neznanko. Ah, s to-le bova v Londonu napravila lahko dobro kupčijo!

Skratka, takoj sva jo spravila v najino kočijo. Dala sva ji vd-

havati kloroforma, da je zaspala, pokrila sva jo z nekaterimi praznimi vrečami in jo tako pripeljala sem.

— Kdo bi mogla biti ta deklica? je vprašal krčmar.

— Ne veva! Ničesar nisva našli pri njej, odgovori šepasta Žeti, bila je lepo oblečena, na prstih je imela prstane, ki sva jih seveda takoj pobrala, pa tudi zlato uro je imela pri sebi, denarja pa nisva našla kdo ve koliko.

— Kaj nameravata torej storiti z njo? Prodati? vpraša Špuler. Odpremita jo v kakšno veselo hišo!

— To je blago za eksport, je poučevala oba razbojnika bivša prostitutka Žeti, ki se je odlično spoznala v tem poslu. Krasno priliko imam zanj in če bi mlado lepo deklico mogla pustiti samo nekaj dni pri vas, bom že pripeljala trgovca, ki jo bo brez dvoma kupil. Ali pa jo bom ponudila kakšnemu uglednemu plemiču v Londonu, katerega poznam ali pa bom pripeljala kakšnega bogatega trgovca z dekleti, ki jo bo takoj odpeljal...

— Kaj pa bom jaz pri tem zaslužil? je vprašal John Špuler, ki je bil prijatelj dobrih kupčij.

— Veš kaj, Špuler, mu odgovori šepasta Žeti, dala ti bova desetino zaslužka!

— Desetino! To je premalo, jaz hočem imeti od vsega tretjino, odgovori Špuler.

— To pa je zopet preveč, reče Tarhener. Ti boš dobil petino, ostalo pa si bova obdržala sama.

— Dobro, pristajem, reče Špuler.

Kupčija je bila sklenjena in krčmar je premišljeval, kam bi namestil mlado deklico.

— Ah, tukaj nad hlevom je majhen in ozek prostor, dovolj sena je na njem in tudi svetlobe prihaja sem dovolj, ker sta v strehi dve okni. Ta prostor pa ima tudi dobro stran, da ima vrata, skozi katera more priti človek vanj samo od zunanje strani po lestvici.

John Špuler prinese lestev, jo prisloni k strehi, odpre nato neka vrata, ki so vodila v majhen prostor, kjer je vladala neznosna sopena. Ni minilo dolgo in telo mlade deklice je izginilo v tem prostoru. Krčmar zapre vrata.

— Tako, naj tukaj mirno spi! je dejal, ko je skočil z lestve. Jutri zjutraj ji bom dal zajtrk. Lepo moram paziti nanjo, ker ni treba, da bi kaj izgubila na svoji lepoti.

— Tako je! reče Tarhener, ki si je zadovoljno trl roke. Sedaj pa pojdimo k večerji!

— Dobro, tedaj pojdimo skupaj v klet, pristavi krčmar John

Špuler. Kister ima dobro kupčijo in bi vas rad vse sprejel kot svoje družabnike

Krčmar odpelje Tarhenerja in šepasto Žeto v kuhinjo, tam si naloži mesa, sira in kruha ter nekaj steklenic vina in odide tako oborožen s tovarišema v klet.

— No, vendar sta prišla! reče Kister veselo. Saj sem vedel, da se bosta udeležila sestanka.

Vsi ostali so bili že itak v kleti.

Vsa razbojniška družina je posedla ob dolgih mizah, Trahener in njegova žena pa sta začela hlastno požirati velike zalogaje, ki jima jih je prinesel krčmar.

Kister spregovori.

— Otroci, če bomo poštene, bi lahko vsi zaslužili lepe denarce. Kaj bi dejali k temu, če bi dobil sleherni izmed vas kot svoj delež pet tisoč funtov šterlingov?

To je bila lepa vsota za vsakega člana in Kister je tako vabljivo govoril.

— Samo po sebi je umevno, da brez prelivanja krvi ne bo šlo, nadaljuje Kister, toda — na naši strani imamo prijatelja Kurhija in Tarhenerja, onadva bosta gotovo odstranila vse, kar se da z nožem odstraniti. Vso stvar sem proučil in spoznal sem, da bo šlo precej gladko.

Zunaj ob Themsi, kjer imajo bogataši svoje vile, se je pred kratkim časom naselil neki bogataš. Dolgo je stal ta dvorec nenaseljen in mnogokrat sem spal v njem, ne da bi policija ali pa kdo drugi o tem kaj vedel. Sedaj pa sem izvedel, da je vzel to celo hišo v najem neki stari in bogati Italijan, v njej stanuje s svojo mlado ženo ali pa ljubico.

Mož se imenuje Balzano in je po rojstvu Sicilijanec. Tudi njegovo ljubico sem videl, to je izredno lepa rdečelasa mlada žena in če je ta žena zvesta svojemu možu, se dam tudi obesiti. V samo vilo nam ne bo težko priti.

Razbiti moramo majhno okence, ki gleda proti Themsi in prišli bomo v dolg hodnik, iz njega po bomo lahko prišli v hišo, ne da bi nas bilo treba biti strah, da bi nas kdo ujel.

Starec in njegova ljubica ne spita skupaj. Po mojem mnenju bi bilo najprej treba onesposobiti ženo, potem pa bomo udarili po starcu. Trdno sem prepričan, da ima starec najmanj sto tisoč šterlingov v svoji hiši, ki mu jih bomo lahko vzeli. Ko se je pripeljal sem videl med drugo prtljago velik zaboj za denar, neke vrste blagajno, po tem pa sklepam, da ima najbrž večji del svojega premoženja pri sebi v hiši.

Ko bomo oba pošteno obdelali, bomo razbili zaboj, saj imamo v svoji sredi dva specialista za odpiranje blagajn.

— Da, da, stvar je popolnoma enostavna, je mrmral Tarhener, ko je slišal pohvalo svojega tovariša, patrono z dinamitom in vse je končano.

— Vse bomo storili, nadaljuje Kister. Torej otroci, odločite se, če hočete plen s menoj deliti?

— Toda kako si bomo delili? so izpraševali nekateri.

— Enaki bratje, enake glave, odgovori poglavar razbojnikov, enaki deleži za vse, meni pa še posebni delež, ker sem vse zavohal in sestavil načrt.

— Sprejeto! so vpili kakor iz enega grla.

— Kdaj pa bomo odšli na delo? vpraša hroma Žeti.

— Okrog polnoči, tako da bomo okrog enih popolnoči na licu mesta, pristavi Kister, razen tega pa ...

Kister umolkne.

V tem trenutku je odjeknil v kleti žvig, ki je prihajal iz nizkega aparata, ki je bil pritrjen na neki mizi v kotu podzemeljskega prostora.

— Ah! reče John Špuler, odprl je majhna vrata na aparatu, potegnil iz njega gumijasto cev, si jo nastavil na uho in začel nape-to poslušati.

— Kdo me kliče? je vprašal. Ali naj pridem gor?

V naslednjem trenutku se razbojniški krčmar zdrzne. Njegove drhteče roke so izpusstile cev.

— Otroci, v veliki nevarnosti smo, je dejal z zamolklim glasom, toda bodite popolnoma mirni dokler ne bo vse minilo ... Čakajte tukaj v kleti, dokler se ne bom vrnil. Ali veste kdo je v krčmi in hoče govoriti z menoj?

— Kdo? so vprašali mnogi.

— Človek, pred katerimi vsi trepečemo!

— Kdo bi mogel to biti? vpraša hroma Žeti.

— Edini človek na svetu, ki bi nam utegnil biti nevaren ...

— No grom in peklo, povej že enkrat, kdo te čaka gori v krčmi, katerega se ti tako bojiš, da si se prestrašil, kakor še nikdar doslej? Čaka vpraša Kister nestrpno.

John Špuler pa je stopil k vratom, ki so vodila iz kleti in položil prst na usta.

Na sledi

Ko je prišel krčmar iz kleti in stopil v sobo, kjer so se nahajali gosti, se je najprej previdno oziral krog sebe, Boba Oliverja ni takoj opazil, pač pa je videl med pijanimi gosti dva raztrganca, ki sta sedela pri mizi ob peči. Eden od teh dveh gostov je malo dvignil svojo desnico, John Špuler pa je takoj vedel, da je to slavní detektiv Bob Oliver.

Stopil je h gostoma in dejal:

— No, kako vama ugaja moje žganje?

— To vama bova povedala med štirimi očmi, — odgovori detektiv. Ali imate kakšen prostor, kjer bi mogli biti sami?

— Odšel bom skozi tale majhna vrata iz sobe, — reče krčmar, pridita za menoj — toda šele čez nekaj minut in jaz vaju bom odpeljal v majhno sobico, ki jo uporabljam za svojo privatno pisarno. Tam se bomo lahko pogovarjali, ne da bi se nam bilo trebalo bati, da nam kdo prisluškuje.

Krčmar je kmalu izginil in ni minilo dolgo, ko sta odšla za njim iz sobe tudi oba raztrganca.

Nihče ni tega opazil, kajti gostje »Zelenega pavijana« so se zabavali z nekim pijanim moškim, ki je stresal šale in burke, da so se mu vsi na vse grlo smejali.

Po temnem hodniku sta prišla v nizko in umazano sobico, katere opremo sta tvorila dva stara stola, manjkal seveda ni napol raztrgan divan, sredi sobe pa je stala miza, ki se je že majala.

John Špuler ju je sprejel z besedami:

— Tukaj smo popolnoma sami, gospod Oliver, in če vam morem storiti kakšno uslugo, sem vam z veseljem na razpolago.

— John Špuler, od vas bi rad izvedel, spregovori slavní london-ski detektiv, kajti on je bil eden raztrgancev, v drugega pa se je oblekel grof Cecil Lajčester, samo opozarjam vas na to, da mi poveste čisto resnico, kajti če bi se, četudi v najmanjšem, priporočal, da niste napram meni iskreni, bo to rodilo strašne posledice!

— Vem, odgovori krčmar polglasno, in res se bom varoval, da bi tako slavnega detektiva kakor ste vi nalagal! Vprašajte torej, jaz pa vam bom na vsako vprašanje odgovoril, kolikor seveda vem!

— Prišla sva k vam, da bi nama sporočili, če niso morda naši mlade žene, kateri se je pripetila nesreča med Darsi Halom in Londonom?

Krčmarja je presenetilo to vprašanje slavnega londonskega detektiva, toda zadrega ni trajala dolgo, John Špuler se je že v naslednjem trenutku pomiril in odgovoril z glasom, v katerem ni bilo niti sledu nobene razburjenosti:

— Mlada ženska, ki je ponesrečila med Darsi Halom in Londonom?! ... Kaj mislite vendar s tem, Bob Oliver? Kdo bi jo mogel najti?

— Prijatelj, zdi se mi, da vi načete razumeti mojega vprašanja, pristavi angleški detektiv mirno. Vi veste prav tako dobro, kakor vem to jaz, da londonski zločinci zelo radi hodijo po okolici Londona in jo preiskujejo.

Povsod naletiš na kakšnega zločinca, na vseh poteh in stezah, ki vodijo v London in lahko je mogoče, da so mlado deklico, ki jo iščem, med potjo oropali, ker je imela gotovo tudi nakita na sebi. Toda prepričan sem, da se je vest o bogatem plenu že raznesla in je prispela v vašo krčmo, kajti ravno tukaj se shajajo vsi zločinci iz Londona in okolice, nobena stvar vam ne ostane skrita.

— Gospod Oliver, odgovori John Špuler, ko si je pritisnil roko na srce, o tej deklici, ki je izginila, nisem zares ničesar slišal, prav tako pa je nisem niti videl. Če bi jo bil videl, eh, moj Bog, zakaj vam ne bi povedal resnice?! Saj jaz ne bi vedel kaj storiti z deklico, ne vedel bi je kje skriti, da bi jo obvaroval pred tistimi, ki jo iščejo ...

— No, za enkrat bomo to pustili popolnoma na strani! pripomni detektiv. Na vsak način je mogoče, da boste izvedeli o tem še nocoj, ali pa najpozneje jutri zjutraj V tem slučaju vam ukazujem, da me o tem takoj obvestite!

Vi veste, kje je moja hiša, veste kje stanujem in ko boste izvedeli kaj o izgubljeni deklici, ste me dolžni takoj o vsem obvestiti! Razen tega pa moram pripomniti, da vas ne bom pustil brez nagrade, ki vam pripada, ali razumete?

— Da, na to se lahko popolnoma zanesete, gospod! Ali pa bi mi hoteli to izgubljeno deklico malo natančneje opisati? Kakšna je, kako izgleda?

— Izgubljena je izredno lepa mlada žena, reče grof Lajcester po razburjenju in žaru, s katerim je izgovoril te besede je krčmar takoj opazil, da je mladi detektivov spremljevalec tukaj osebno prizadet. Lepe košate lase ima, visoka je, vitka, sploh z eno besedo, prava lepota ...

— Ali veste, kako je deklici ime?

— Seveda, odgovori Bob Oliver, iz odlične hiše je doma, toda čemu naj vam bo njeno ime? Vi ga ne potrebujete! Vendar naj bo — povem vam ga — ime ji je Edita.

— No, bomo že videli, si je mislil John Špuler. Ako bom kaj izvedel o tej zadevi, vas bom takoj obvestil, gospod Oliver, na to se lahko zanesete!

— Se li res lahko zanesem na vas, Špuler?

— Da, popolnoma!

Po teh besedah je Špuler odprl vrata in pustil oba gosta, da sta odšla v zakajeno krčmo.

Ko sta bila v krčmi je grof Lajcester svojemu spremljevalcu nestrpno dejal:

— Ah, tukaj nisva imela nobenega uspeha, dragi prijatelj! Kakšno razočaranje zame!

— Ne bojte se! mu zašepeče slavni londonski detektiv, seže v žep in vrže na mizo nekaj drobiža za pijačo, ki sta jo popila. Prižgal si je cigaro, prijel svojega prijatelja pod pazduhu in pustil, da ga je ta vodil.

Ko pa sta prišla na ulico, je obstal detektiv in potegnil mlade. ga grofa čisto k sebi ter mu zašepetal:

— On ve nekaj!

— Vendar nama je dejal, da ne ve ničesar! odgovori grof Cecil Lajcester začudeno.

— Seveda nama je tako dejal, toda lopov krčmarski naju je nagal, odgovori detektiv. Toda mene ne more preslepiti, pa če bi bil še bolj pretkan. Ko sem ga vprašal po mladi dami sem takoj lepo videl, kako so se mu mišice na vratu zdrznile, opazil sem, da ga je moje vprašanje spravilo v zadrego.

— Vi ste zares dober opazovalec, Bob Oliver! vzklikne Lajcester navdušeno.

— To spada k mojemu poklicu, pristavi slavni detektiv in se nasmeje. To je najmanj, kar morem videti in opaziti.

— Kaj pa mislite sedaj storiti? Ali bi se vrnila v vaše stanovanje in tam čakala, dokler nama krčmar ne bo prinesel kakšnega obvestila?

— Zaman bi čakala, kajti lopov nama ne bi prinesel nobene vesti, to vem prav dobro! odgovori Bob Oliver. On namerava gotovo kaj z gospodično, samo po sebi se razume, da nekaj podlega, nekaj proti zakonu, toda bodite popolnoma mirni, dragi prijatelj. Jaz poznam svoje ljudi predobro, da ne bi vedel pri čem sem.

Dokler se bo gospodična Edita nahajala v rokah tega lopova, se ji ne bo pripetilo ničesar hudega. Kajti ti razbojniki polagajo mnogo na to, da svojega blaga ne oddajo prepoceni. Kaj me razumete, grof Lajcester?

— Ne popolnoma!

— Tem boljše, če ne želite, da bi videli globlje v prepad deškega življenja. Sedaj pa poslušajte, kaj vam bom povedal: Jaz vas ne potrebujem več, vi me morate zapustiti!

— Kako? Vi me podite od sebe? se začudi grof.

— Da, pošiljam vas od sebe, ker moram delati to noč sam! Vrnil se bom še enkrat v razbojniško krčmo, seveda, dobro preoblečen, da me ne bodo spoznali!

— Kje boste dobili obleke?

— Povsod imam dobrih prijateljev, skladišč, kjer imajo vse-mogoče preobleke, ki jih uporabljam za svojo službo! Kar se vas tiče, besedo vam dajem, da bom jutri navsezgodaj pri vas!

Ah, saj res, ni vam treba hoditi v hotel! Tu, vzemite ključ, odprl vam bo vrata moje hiše. Vstopite in lezite v mojo posteljo!

— Toda to pomni zlorabljeni gostoljubnost! se je upiral grof Cecil Lajcester.

— Nasprotno, tako bom najbolj gotovo vedel, kje vas moram iskati. Torej na svidenje, grof Lajcester? Da bi se vam ponoči kaj lepega sanjalo, kajti jaz se nadejam, da vam bom jutra zjutraj prinesel lahko kakšno dobro vest! Zbogom!

— Zbogom, gospod Oliver!

Detektiv je odšel po ulici in izginil za vogalom.

— Tako, sedaj pa na delo! si reče Bob Oliver na tihem. Sedaj moram tega prokletega lopova Johna Špulerja ukaniti! Sicer pa imam tega razbojniškega krčmarja že zdavnaj v svojem spisku, sedaj pa mu moram naposled pokvariti račune! Saj ta človek vleče za nos vso londonsko policijo!

Medtem ko je Bob Oliver tako premišljeval je hitel po ulici, toda v popolnoma nasprotni smeri, kakor mladi grof Lajcester, zavil je v stransko ulico, iz te pa v ulico, kjer je bila vse polno nizkih in siromašnih hišic.

Pred eno teh hišic je obstal in potrkal na majhno okence. Kmalu se je odprla polovica okna in neki Žid je pomolil glavo skozenj.

— Kdo je? je vprašal starec.

— Jaz sem, stari Izak, odgovori Bob. Odprite hitro!

Takoj se odpro vrata in na prag stopi stari žid, grbast in sivolas in reče vljudno:

— Izvolite vstopiti. Bob Oliver, dobro mi došli, če pa vam morem s čim postreči, mi to samo povejte, kajti stari Izak vam je vedno na razpolago. Mnogo dobrega ste mi že storili, stari Izak pa tega ne pozabi!

— Dajte mi hitro drugo preobleko, reče slavni londonski detektiv in stopi za Izakom v neko večjo sobo, ki je bila podobna stari-narnici, kajti po stenah so visele najrazličnejše obleke in mnogo drugih stvari, ki jih človek potrebuje kedaj v življenju.

— Kakšno preobleko? vpraša stari Izak. Pogledal bom v svojo zalogo. — Kaj potrebujete?

— Po mojem mnenju bi bilo najboljšo, če bi mi dali staro mornarsko obleko in lasuljo, ki me bi prelevila!

— Vse to imam! odgovori starec in odpre pri tem predal velike omare.

Detektiv začne takoj izbirati.

Hitro je zmetal s sebe umazane cunje in oblekel suknjič modre barve, ozke hlače, in barvasto mornarsko srajco. Stari Izak pa mu je še dal sivo lasuljo, ki jo je detektiv skrbno uravnal in lepo počesal.

— Tukaj je čepica, reče stari Izak. Bog mi je priča, da ste podobni sedaj pravemu mornarju, ki je pravkar prišel s kakšne ladje iz pristanišča!

— Takšen moram tudi biti in nihče me ne sme spoznati. Siva lasulja me je res dobro prelevila. Tako, sedaj pa mi dajte še kakšno pipo in vrečico za tobak!

— Kaj se je zopet zgodilo? vpraša stari Izak. Zdi se mi, da ste zopet zasledili veliko razbojništvo?

— Zasledil, tega ne morem ravno trditi, toda zgodila se je velika lopovščina. Neka mlada deklica je nenadoma izginila in slutim, da je padla v roke londonskim zločincem.

— No, tedaj naj vam Bog pomaga! reče stari Izak in hvaležno pogleda detektiva.

— Lahko noč! odvrne detektiv in odide na ulico.

Hitro je stopal proti »Zelenemu Pavijan« in ni minilo dolgo, ko je odprl vrata, kjer je sedel še le pred pol ure kot raztrganec in potepuh s ceste, in vstopil kot lepi mornar.

Rdeča hiša

Toda Bob Oliver je prišel prepozno.

Med tem kratkim časom je bil v razbojniški krčmi drugi, ki je vse njegove načrte pokvaril.

Takoj potem ko sta Bob Oliver in njegov spremljevalec odšla, so se nenadoma odprla vrata krčme in visok človek, zavit v dolg črn plašč je vstopil.

Obstal je za hip na pragu in hitro pregledal zakajeno sobo, kjer so sedeli gostje.

— Izvolite, prosim, gospod? je vprašal krčmar neznanca kar najbolj vljudno.

— Rad bi govoril s vami med štirimi očmi, odgovori neznanec polglasno, odpeljite me radi tega v kakšno sobo, kjer bova lahko nemoteno govorila!

— Poglejte tista majhna vrata tam v ozadju! reče krčmar in pokaže z roko proti vratom, ki so vodila na dvorišče. Odprite jih in odidite na dvorišče. — mene boste našli tam!

John Špuler je vedel, da neznanec ne bi rad hodil po celi krčmi, radi tega mu je pokazal to pot.

Tujec je takoj odšel na dvorišče, kjer je našel krčmarja.

— Izvolite kar sem! reče stari krčmar in odpre vrata, ki so vodila v isto sobico, njegovo pisarno, kjer je bil malo prej z Bobom Oliverjem in njegovim spremljevalcem.

Tujec je držal ves čas roke v žepih.

— Prosim vas, da mi na moja vprašanja takoj in brez obotavljanja odgovarjate, zgotavljam vam, da vam to ne bo zastoni, reče neznanec Johnu Špulerju. Niso li k vam pripeljali mlade deklice, ki je ponesrečila med potjo od Darsi Hala do Londona in sicer v gozdu.

— Jaz nisem o tem ničesar slišal! odgovori krčmar.

— Res, žal mi je, da mi tako odgovarjate, pristavi tujec, morda pa boste vljudnejši naprama meni, če vam pokažem ta znak? Kaj mislite o tem novcu?

Tujec je segel z roko v žep svojega plašča in vrgel pred krčmarja na mizo bakreni novc.

John Špuler se je najprej zdrznil ko je videl bakreni novc, stopil je korak nazaj, čez hip pa vprašal zaupno:

— Vi ste torej eden naših!

— Kaj vas to briga! odgovori neznanec osorno. Jaz vam prikažem novc z razbojniškim znakom na eni strani, na drugi pa z napisom. Saj menda veste, John Špuler, kaj pomeni ta novc, ki leži tukaj na mizi?

— To je mednarodni znak razbojnikov, reče John Špuler. No, sedaj izveste lahko vse, kar hočete!

— Torej ali so nocoj pripeljali k vam lepo mlado deklico, bogato oblečeno?

— So! odgovori krčmar mirno.

— Če se ne motim, so pripeljali to deklico k vam v kočiji, v katero so bili vpreženi osli?

— Tako je, gospod!

— Kako pa se imenujejo ljudje, ki so jo pripeljali?

— To sta bila Tarhener in njegova žena hroma Žeti!
— Ali je mlada deklica še živa?
— Da, živa je!
— Ali je povedala svoje ime?
— Ne, — ona je bolna.
— Ali z drugimi besedami povedano, dali ste ji uspavalno sredstvo! pripomni tujec porogljivo. Priznajte, kajti to na stvari ničesar ne izpremeni, samo da ji niste storili kaj drugega, kar bi škodilo njenemu zdravju?

— Nismo, gospod!
— Kje se nahaja sedaj deklica?
— Spravljena je v moji hiši.
— Kaj mislite storiti z njo?

— Nismo prav za prav še ničesar sklenili. Tarhener se je zavzel zanjo in da se ji ne bi ničesar pripetilo, ko je prišel k meni...

— Ničvrednež! Čemu lažete tako nesramno?! zavpije neznanec. Mlado deklico hočete prodati kakšnemu trgovcu z belim blagom, kakor da bi jaz tega ne vedel!

— Ker pripadate našemu udruženju, reče krčmar mirno, vam bom povedal pravo resnico. Da, to mislimo storiti z njo! Prodati jo nameravamo za lepe denarce!

— Dobro! reče čez nekaj trenutkov tujec. Jaz bom deklico prenesel iz vaše hiše v svojo!

— Res, to lahko storite, toda za uslugo nas morate dobro plačati! Kar se mene tiče so moje zahteve zelo skromne, toda Tarhener in njegova žena zahtevata precejšnjo vsoto, katero bi jima trgovci z dekleti brez dvoma tudi dali...

— Tarhenerja in njegovo ženo naj vrag vzame! zavpije tujec ježno. Midva sama skleneva lahko to kupčijo, sama se lahko pogodiva in ne potrebujeva nikogar tretjega. Sto funtov šterlingov vam dam, John Špuler, če mi izročite deklico in jo prenesete na mesto, ki vam ga bom takoj označil.

— Sto funtov šterlingov!... Dobro, kupčija je zame končana. Sprejemem! Toda, kdo ste vi — povejte mi svoje ime?

— Čemu vam bo moje ime?... Jaz pripadam našemu velikemu udruženju in to naj vam bo za sedaj dovolj!

— Vi niste Anglež, pripomni krčmar, to poznam po vašem naglasu, vi morate biti z juga, na primer iz Italije?

— Morda! odgovori tujec, ki nikakor ni hotel, da bi krčmar zvedel njegovo ime. Toda kje je deklica?

— Tega va množem povedati, niti ni treba, da bi vi to vedeli.

odgovori krčmar prkanjeno. Če mi boste dobro plačali, vam bom deklico odnesel tja, kamor boste ukazali!

Človek v plašču je nekaj trenutkov premišljeval, potem pa je hitro dejal:

— Ali veste, kje je rdeča hiša v pristanišču?

Krčmar se zdrzne, ko je slišal to ime, njegov od pijače sinji obraz je prebledel.

— Rdeča hiša! ... je ponovil. Kako naj bi tega ne vedel? Razvpita je po vsem Londonu in daleč po okolici in nihče noče imeti opravka z njo!

— Zakaj ne? se začudi neznanec. Jaz pa sem jo z vso opremo vzel za leto dni v najem.

— Kaj nameravate storiti s to hišo?

— Stanovati hočem v njej.

Krčmar se v strahu pokriža. Nikakor ni mogel verjeti tujčevim besedam.

— Prijatelj, kaj ste vendar storili? je vprašal naposled.

— Jaz mislim, da sem vse pametno uredil, odvrne tujec popolnoma mirno. Hišo sem dobil za nizko ceno in ravno radi tega sem jo vzel za leto dni v najem.

— Vi hočete torej, da bi prenesli mlado deklico v rdečo hišo in sicer takoj? vpraša krčmar. Storil bom to, če ukazujete, toda dragi prijatelj, če ste dostopni dobremu svetu, tedaj pustite to hišo in ne prestopite njenega praga niti za trenutek! Nesrečo bi vam utegnili povzročiti ta hiša, jaz pa vam tega nikakor ne bi želel.

Zakaj hočete stanovati v tej hiši, v kateri preži na vas gotova smrt?

— Ha, ha, ha! se neznanec na vse grlo zasmee. Nikakor ne bi še rad umrl, pa tudi tako lahko ni umreti, kakor si vi morda to mislite, človek je trden!

— Tam boste umrli še preden bodo minili trije dnevi! nadaljuje krčmar. Tujec ste in radi tega vam bom povedal vse, kar križem o rdeči hiši od ust do ust in prepričan sem, da boste odnehali od svoje namere, ko boste vse slišali in da se ne boste tam nastanili niti za eno samo noč...

— Prav dobro, prinesite mi torej steklenico najboljšega vina, potem pa mi pripovedujte bajke, ki jih šepetajo ljudje s strahom o rdeči hiši v pristanišču!

John Špuler je kmalu prinesel steklenico vina in dve čaši, postavil je vse na mizo in dal Vitorju Garsiju znak, kajti neznanec ni bil nihče drugi kakor nekdanji državni pravdnik iz Londona, naj sede in posluša.

— Če bi ljudje ne pripovedovali strašnih stvari, ki so se pripetile tam v rdeči hiši v pristanišču, je začel krčmar tedaj bi bila ta hiša lepo stanovanje, kajti sezidal jo je bogat človek, ki ni štedil z denarjem, toda prepričan sem, če bi hoteli darovati rdečo hišo najsiromašnejšemu beraču v Londonu, da je ne bi sprejel...

— Kdo je sezidal to hišo? Kdo je bil njen lastnik? ga radovedno prekinе Vitor Garsi.

— To je bil človek po imenu Barnet in čigar premoženje je znašalo več milijonov lir. Toda to je bil tudi največji skopuh in morilec v Londonu.

Cele rodbine je pognal na beraško palico, mnogo samomorov je bilo izvršenih samo radi njega, toda Barnet je ostal vedno isti, mirno je jemal svoje odstotke in ni niti trenil z očesom, svoje kupčije pa, katere je imel razpredene po celem Londonu, je znal tako urediti, da mu sodišče ni nikoli moglo do živega.

Ni se ženil, tudi otrok ni imel in nihče ga ni videl, da bi se kdaj s kom družil. Obleke je imel raztrgane in en plašč je nosil celih trideset let. Če so se mu čevlji raztrgali, jih je sam zakrpal. Ko pa je bil Barnet star šestdeset let, je zaprl svojo prodajalno in prvičrat v življenju sedel v kočijo in ukazal kočijažu, naj ga vozi po Londonu.

Najprej je odšel v veliko oblačilnico in si kupil najlepšo in najmodernejšo obleko, perila in ostalih potrebščin vse najboljše kvalitete, potem pa se je odpeljal k najboljšemu londonskemu stavbeniku in mu dejal:

— Napravite mi načrt za hišo, ne štedite z denarjem, naj stane kolikor hoče, samo lepa mora biti in okna morajo gledati na morje!

Stavbenik se je lotil dela in ko je bil načrt dogotovljen, so pričeli takoj z zidanjem.

Hiša je bila gotova, Barnet se je vselil v njo, vzel je v službo več slug, kupil konje in kočijo, v gledališču je kupil eno najlepših lož in jo plačal za celo leto naprej, skratka, uredil si je vse tako, da bi lahko užival življenje, kakor se je spodobilo njegovemu bogastvu.

Toda v novi hiši ni stanoval niti tri dni.

V noči od prvega na drugi dan so slišali sluge strašno vpitje in klicanje na pomoč. Poskakali so s svojih postelj in odhiteli po stopnicah navzgor, ko pa so prišli v njegovo spalno sobo, so videli starca, ki je stal v srajci zgrbljen sredi sobe prestrašen kakor divja zver in s steklenimi očmi buljil vanje, počasi se je zgrudil na tla.

— Bil je mrtev.

Prišli so uradniki od sodišča, popisali vse predmete in ker starcu ni napravil testamenta, so iskali sorodnike. Navsezadnje je sodišče ugotovilo, da ima starec nečaka.

To je bil živahen mladenič star kvečjemu kakšnih dvajset pet let. Ko je slišal, da je podedoval tolikšno premoženje, se je sveda silno razveselil, mislil je, da se bo odškodoval za vse tretljenje, ki ga je bil deležen kot delavec v tvornici v Manchesteru. Takoj je odpovedal službo, odpotoval v London in se naselil v rdeči hiši.

In drugo ali tretjo noč njegovega želenja v rdeči hiši se je pripetilo to-le:

Trije mornarji so šli po pločniku ob rdeči hiši, ko je nenadoma priletel kos stekla na tla in se razbil pomešan z divjim kričanjem — blazneža. In ko so se ozrli kvišku, odkoder je prihajalo vpitje, so videli mladega človeka v srajci s spačnim obrazom in odprtimi usti, kakor da bi hotel klicati na pomoč.

Odhiteli so v hišo in ko so prišli v sobo — so našli nesrečnega mladega dediča mrtvega. Kakor pri Barnetu, tako niso našli pri tem mladem možu nobenih ran.

Pred vsemi se je odkrila strašna, nepojasnjiva zagonetka.

Mlad delavec je imel ljubico, kateri je po svoji smrti zapustil vs svoje premoženje. Ljubica je žalovala celj dve leti, tedaj se je poročila z nekim oficirjem in mladi par se je vselil v rdečo hišo da bi preživel v njej medene tedne. In kaj se je zgodilo?

Po nekaterih dneh, ko mladega para nikakor ni hotelo biti na spregled, so udrli v hišo in takoj začutili strašen smrad po gnitobi — mladega oficirja in njegovo ženo so našli skupaj v postelji — toda mrtva. Tudi o njuni smrti niso mogli ničesar dognati.

In tako je šlo dalje. Kdo ve kolikokrat so še poskušali, da bi prodali to hišo ali pa jo vsaj oddali v najem, posrečilo se jim je to naposled, toda s kakšnim rezultatom?

Pisar Pažin, ...

— Ah, tega poznam, reče Vitor Garsi, od njega sem vzel tudi hišo v najem — čuden, vase zatopljen mladenič. On je imel torej pravico razpolagati s to hišo?

— Da, sodišče je izročilo to hišo njemu, da bi jo v korist londonskih siromakov oddajal v najem. Dedičev ni bilo več, ki bi imel pravico do rdeče hiše, — torej pisar Pažin je sedemkrat oddal hišo v najem in vsi — vsi so umrli že prve tri dni svojega bivanja v njej.

In kar je pri vsej stvari najbolj čudno, pri nobenem ni mogla policija ugotoviti vzroka smrti, policija in zdravniki stojé pred veliko zagonetko.

Od tistega časa je ostala rdeča hiša prazna, sedaj pa je minilo že celih pet let, odkar ni človeška noga prestopila praga te hiše in to bo za London velika senzacija, ko bodo slišali, da je rdeča hiša zopet naseljena.

Toda po vsem tem, kar ste slišali od mene, se nadejam, da se boste tudi vi premislili in da boste odnehali od sklepa, da bi stanovali v tej hiši!

— Nikakor! odvrne nekdanji državni pravdnik. Jaz odidem sedaj tja, in pričakoval bom mlado deklico v rdeči hiši. Če je še vedno nezavestna, tedaj je ne budite, temveč mi jo prinesite takšno, kakršna je.

Tukaj pa... tukaj imate pogojenih sto funtov šterlingov — ne boste me pravarali, kajti lahko si mislite, da bi se strašno maščeval! Zbogom!

Vitor Garsi se je zavil v svoj dolgi plašč in odšel iz krčme pri »Zelenem Pavijanu« skozi majhna vrata dvorišča, razmišljajoč o povesti o rdeči hiši.

Špuler, krčmar je gledal za njim in zmajeval z glavo.

— To je zares peklenski človek, ki hoče po vsem tem, kar je slišal od mene, stanovati v rdeči hiši! Toda jaz mu moram dobro postreči, kajti dozdeva se mi, da je eden od velikih, z velikimi pa se ni dobro šaliti!

Odnesel mu bom uspavano mlado deklico, kateri pa bi se godilo mnogo boljše, če bi jo obdržal zaprto v svoji hiši, kajti v rdeči hiši jo čaka gotova smrt!

V prokleti hiši

Noč je legla na londonsko пристanišče, ki je najživahnejše, tam, kjer se izliva Themsa v morje.

Ni naroda, ki bi ne bil po svoji zastavi zastopan v pristanišču Londona. Ogromne ladje se ustavljajo tukaj in odhajajo iz pristanišča. Cela obala je posejana z večjimi in manjšimi stavbami, hišami za stanovanje, skladišči, posebno pa s hoteli in krčmami, v katere zahajajo radi mornarji in potniki.

Toda vse te hiše so bile malo pomaknjene proti celini, samo eno edino poslopje se je dvigalo nad samim morjem.

To je bila rdeča hiša.

Bila je zgrajena kakor kakšna vila z mnogimi verandami in balkoni, okna so bila zidana v gotskem slogu in izredno fino izde-

lana. In ljudje so se tako bali te rdeče hiše, v kateri se je pripetilo že toliko zagonetnega, da se niso upali niti najhujši londonski razbojniki prihajati vanjo in tu prenočevati, čeprav so vedeli, da je prazna, da nihče ne stanuje v njej.

In vendar se je nocojšnjo noč bližal tej hiši osamljen par. Priveslal je v čolnu in se izkrcal nedaleč od obale.

To je bil visok mlad možki, oblečen v plašč in elegantna mlada dama, ki je bila tudi skrbno ogrnjena v dolg plašč, narejen iz najboljše svile.

Obe osebi, ki sta se izkrcali, sta pripotovali pred četrto ure z veliko ladjo, ki je priplula iz Hamburga in se usidrala pod izlivom Themse. Po protekciji sta dobila od kapetana ladje čoln na razpolago in dva mornarja, ki sta veslala, ko pa so prispeli do obale, je gospod bogato obdaril mornarja in odšel z damo iz čolna. Dama je prijela gospoda pod pazduho, nežno se je privila k njemu in se pustila od njega voditi.

Sedaj sta stala pred samimi vrati rdeče hiše. Mladi mož se obrne k svoji spremljevalki:

— Povedal sem ti že, moja draga Julija, kaj so mi pripovedovali o tej rdeči hiši. Ničesar ti nisem zamolčal, pripovedoval sem ti o strašnih zločinih, ki so bili izvršeni v tej hiši. Še enkrat te vprašam torej, ljubezen moja, in moja sreča, ali si pripravljena stanovati z menoj v tej hiši?

— Kako moreš še tako vprašati, moj ljubljeni Harry, odgovori Julija, kajti to je bila v resnici hčerka Giuseppa Musolina, ki jo sedaj zopet srečamo, njen spremljevalec pa je bil mladi lord Harry Darsi, njen mož. Kako me moreš vprašati, če bi bila pripravljena s teboj stanovati v tej hiši? S teboj bi šla skozi vso puščavo Sahara. Prav dobro vem, da za sedaj ne moreva drugače, kajti v Londonu ne bi ob tem času našla nobenega drugega stanovanja. Predobro te vsi poznajo tukaj!

— Res je to, odgovori mladi angleški lord, tako sem zares prisiljen ostati vsaj nekaj časa popolnoma neopažen. Če bi se naselil s teboj v kakšnem hotelu ali pa v kakšni krčmi, bi bilo moje ime takoj natisnjeno v listi tujcev, jaz pa nameravam svojega lopovskega strica neprijetno iznenaditi, občutiti mora vse tisto, kar sem moral občutiti jaz.

Še ni uničena listina, s katero je italijanski zdravnik potrdil, da sem umobolen, sir John Penbrok pa, ki je odrejen za mojega kuratorja, bi imel še vedno dovolj časa, da bi me spravil v kakšen angleški zavod za umobolne, iz katerega pa se mi najbrž ne bi posrečilo rešiti.

Prepričan sem, da je rdeča hiša najboljši prostor, kjer ostane človek lahko nezapažen. Na bajke, ki pripovedujejo, da so se vršili v njej čudeži, ne dam ničesar, smrt nesrečnežev, ki so živeli v njej, je bila seveda prirodna, ali pa so bili izvršeni na njih strašni zločini.

Ta okolnost me torej ne more odvrniti od tega, da ne bi stanoval za malo časa v tej hiši s teboj, draga Julija. Naprej in ne bo minilo dolgo, ko bova na cilju!

Lord Harry Darsi je pritisnil na kljuko, v naslednjem trenutku pa se je moral prepričati, da so bila vrata zaklenjena.

— Nič ne de, reče Julija, hčerka velikega Giuseppa Musolina zna odpirati vrata tudi brez ključev!

Po teh besedah je potegnila iz žepa šop ključev, ki jih je že v umobolnici z uspehom uporabljala in se začela ukvarjati s ključavnico.

Mladi angleški lord je držal svetiljko in svetlil Juliji, da je lažje delala.

Po petih minutah je Julija vzkliknila:

— Tale je dober! Poglej ga, odpira in zapira!

Majhna vrata so bila na stežaj odprta in Julija in Harry si nista niti trenutek pomišljala, da ne bi vstopila, previdno sta vrata zopet zaklenila za seboj in mladi lord je prižgal svetiljko in svetil z njo okrog sebe, da bi se mogel orientirati, kje se nahaja.

Predsoba, kamor sta prišla, je bila zelo dobro ohranjena. Tu so visele še celo nekatere slike na stenah, preproge pa so bile pokrite s debelo plastjo prahu, vile so se po marmornatih stopnicah, ki so vodile v prvo nadstropje.

— Morava v prvo nadstropje, — reče lord Darsi, kajti jaz vem, da je rdeča hiša popolnoma opremljena in brez dvoma bova našla kakšno sobo, ki bo primerna za prenočišče. Vsekakor bova ostala tukaj nocojšnjo noč, jutri zjutraj pa bova odšla v dobri preobleki v Darsi Hal, da bom videl kaj dela moj lopovski stric na mojem posestvu, da bom videl, koliko mi je že uničil.

Ali se bo prestrašil, ko bom tako nepričakovano stopil predenj! Pokoriti se bo moral za vse, kar mi je storil in niti najmanjšega usmiljenja ne bom imel z njim, toda ne bom ga mogel kaznovati, kakor sem to prvotno nameraval...

— Zakaj ne?

— Zato, ker nosi tudi on ime Darsi, jaz pa nikakor ne morem dovoliti, da bi ga zaprl v kakšno kaznilnico. Vendar je še drug vzrok, da ne morem z njim tako strogo postopati...

— In sicer? vpraša Julija.

— Radi njegovih otrok, Mortimerja in Edite, odgovori mladi angleški lord. Dobro sta vzgojena in vedno sta se z vso ljubeznivostjo obnašala napram meni, in že radi njiju ne morem njunega očeta onesrečiti. Kar enostavno ga bom zapodil s premoženja in nikoli več mu ne bom dal nobene podpore, kakor sem to doslej vedno storil, kadar sem ga videl v zadregi.

To bo zanj največja kazen, kajti v pomanjkanju in života ne bo mogel dolgo vzdržati, na ta način pa se mu bom jaz najbolje še maščeval!

Po teh besedah je objel mladi angleški lord svojo Julijo krog pasu in jo vodil po lepo pregrnjenih stopnicah v prvo nadstropje. Odprla sta na hodniku težka hrastova vrata in stopila v elegantno urejen majhen salon.

Lord Darsi je odprl druga vrata in ugotovil, da se nahajata v prekrasno urejeni spalnici.

Široka viseča postelja je bila v sobi in Julija in Harry si nista dolgo pomišljala, sklenila sta, da bosta tukaj prenočevala.

Vrnila ste se v prvo sobo. Hitro je slekla Julija svoj potovalni plašč in kot praktična gospodinja pripravila večerjo.

Iz majhne košarice, ki jo je nosila na roki pod plaščem, je vzela hladnega mesa, gnjati in raznih delikates.

Večerjala sta z najboljšim apetitom.

— Le poglej, reče lord po kratkem molku, ničesar sumljivega nisva doslej še doživela v tej rdeči hiši, niti najmanjše stvari nisva opazila...

— Res ne, odgovori Julija, in vse, kar sva slišala doslej pripovedovati o tej rdeči hiši, ne smatram za drugo, kakor za izmišljene in pretirane bajke in pripovedke...

— Tako mislim tudi jaz, pristavi lord in si napolni čašo z vinom. Ne bom oporekal, da so ljudje tukaj kar povprek pomirali, toda — vsega tega gotovo ni kriva rdeča hiša. Naj bo kakorkoli, nama se tukaj ni treba ničesar bati, tukaj bova spala popolnoma mirno in brez skrbi, spala boš, moja draga Julija, in ne bo se ti treba ničesar bati!

— Jaz vendar vedno sladko spim, odgovori Julija in se ljubeznivo nasmehne. Česa naj bi se bala, moj dragi Harry, kadar si ti pri meni? Lord je vzel medtem dva nabita samokresa iz svojega plašča in ju položil na mizo.

— Če so zares duhovi v tej hiši, se lahko brez skrbi pojavijo

pred nama! Jaz jih ne bom sprejel zaklinjanjem, temveč s krogla-
mi, prepričan pa sem, da se tudi duhovi boje svinca!

Ugasnila sta svetiljko in legla. Bilo jima je toplo in prijetno.
Takšnim mladim zakoncem, kakor sta bila Julija in lord Darsi, je
tudi najtrše ležišče mehko.

Krog njiju je vladala mrtva tišina. V sobi se je naselila trdna
tema. Julija je hitro zaspala, pa tudi lorda je začel premagovati
spanec.

Naenkrat pa se lord zdrzne iz polsna, se vzravna na postelji
in gleda krog sebe. Samo minuta je minila...

Darsijeve oči so postajale vedno večje, njegovi pogledi so bili
vedno bolj ostri, poslušal je vedno previdnejše. Počasi in podza-
vedno se je iztegnila njegova roka po enem izmed obeh samokre-
sov, ki sta ležala na nočni omarici, in ga krčevito stisnila.

V tem trenutku se je zbudila tudi Julija.

— Harry! Harry! ali si ti pri meni? je spregovorila mlada
žena polglasno.

— Tiho, pri Bogu, tiho, ne spregovori niti besedice, midva ni-
sva sama y rdeči hiši!

— Nisva sama! ponovi Julija z drhtečim glasom. Ti najbrž ne
misliš da...

Toda mlada žena ni mogla izgovoriti, kar je nameravala, kajti
v tem trenutku je pretrgal tišino v rdeči hiši strašen krik brez-
mejnega strahu in obupa...

Med tremi samokresi

Vitor Garsi je nestrpno hodil po eni velikih sob, ki so se na-
hajale v rdeči hiši.

Stopil je k oknu, pogledal navzdol in zamrmral:

— Kdo ve, če bo John Špuler, ta lopov držal svojo obljubo in
mi pripeljal deklico? Ah, ne bo mu prišlo na misel, da bi me pre-
varal, bal se bo, kajti majhni bakreni novc, mednarodni znak zlo-
čincev, je prepričal tudi njega, da spadam k velikemu razbojni-
škemu udruženju. Ha, ha, ha, to je bila zares prekrasna misel, da
sem pred desetimi leti, ko sem bil še državni pravdnik, vzel ta
bakreni novc nekemu zločincu in ga spravil do danes.

Še tedaj sem slučil, da ga bom nekoč potreboval, in res, ni-

sem se zmotil! Tisti zločinec tedaj, je bil prepričan, da ga bōne blažje kaznoval, če mi bo izročil ta neznatni novec in prepovedoval mi je o njegovem pomenu in vrednosti.

Zopet se je vrnil Vitor Garsi od okna; vprašujoče je motril prostor, v katerem se je nahajal.

— Ta soba je kakor stvorjena za novoporočenca, tam je velika postelja za dve osebi, uredil sem jo že in zrahljal blazine. Ah, lepa Edita Penbrok, zavrnila si me in me prezrela in če se prav spominjam, si mi dejala, da se ti studim, toda videli bomo, kaj boš storila, ko boš videla, da si mi izročena na milost in nemilost! Na ta način se bom najboljše maščeval za vse žalitve, s katerimi me je poniževal tvoj brat, ta Mortimer!

Toda le počakaj, fante, prišel bo čas, ko boš še klečal pred menoj! Ko ti bom poslal onečaščeno sestro, tedaj me boš moral na kolenih prositi, da ji bom vrnil čast z ženitvijo...

Moj dragi sir John Penbrok se ne bo prav nič jezil name, ko mu bom povedal, da sem njegovo trmasto hčerko učil pameti! Dobri mož se boji svoje Edite, toda — ko bom imel deklico enkrat v svojih rokah, bo že bolj dostopna lepi besedi, mirno bo storila vse, kar bomo zahtevali od nje!

Ah, s svojo usodo sem lahko popolnoma zadovoljen! Četudi nisem več državni pravdnik v Napolju, sem vendar človek, kateremu ne primanjkuje ničesar. Moji žepi so polni zlata, kajti v prvi vrsti sem znal izvrstno oropati svojega lahkomiselnega gospodarja lorda Darsija, pa tudi prijatelj sir John Penbrok mi je izplačal že precejšnje vsote...

Ah, ta Penbrok, to je prekrasen človek! Meni bo ostal za vedno dobra molzna krava, molzel ga bom dokler bo živ, kajti od ene same moje besede vzdrhti lahko kakor — — —

Vitor Garsi je umolknil, kajti slišal je tri tope udarce po hišnih vratih.

— Tu so! John Špuler je zvest dani obljubi! si reče nekdanji državni pravdnik.

Vzel je svetiljko, odhitel po stopnicah navzdol in odprl vrata. Pred vrati sta stala dva moška, ki sta nosila bitje, zavito v volneno odejo. Špuler je stal ob strani, ko pa je zagledal Vitorja Garsija, mu je zašepetal v uho:

— Prinesli smo vam, kar ste kupili od nas, vzemite jo in jo odnesite sami v hišo, ter pazite nanjo!

— Dovolj močen sem, odvrne Vitor Garsi, in takoj sem se

misli, da se nihče drugi ne bo upal stopiti v rdečo hišo. Hvala
vam, dragi prijatelj, videli se še bomo!

Z obema rokama je prijel zavito bitje, dvignil ga je in s stisnjenimi
krepkeje k sebi, zaklenil je vrata za seboj in odnesel plen po pre-
grnjenih stopnicah navzgor.

— Sedaj si naposled moja! spregovori lopov, njegov glas
je pri tem drhtel. Ha, ha, ha, sedaj si moja, lepa Edita! Ona še
vedno spi in ne ve, kaj jo čaka, toda — namazal se bom s potrpe-
žljivostjo in bom čakal, da se bo zbudila, kajti videti hočem njeno
jezo, njeno prestrašenje, naslajati se hočem ob njenih prošnjah in
rotenju — da, naslajal se bom ob njenem obupu in jo spominjal
strašnega trenutka v Darsi Hallu, ko me je s prezirom pahnila od
sebe!

Po nekaterih trenutkih je ležala Edita na mehki postelji, ki
jo je Vitor pripravil nalašč zanjo. Svetloba od svetiljke je padala
na njen blede obraz in njene zaprte oči.

Vitor je stal ob postelji, roke je imel prekrížane na prsih s ci-
ničnim smehljajem na ustnicah je opazoval spečo.

Motril jo je s pogledi uživanja, s pogledi poželenja, nizke
misli so mu pri tem rojile po glavi in živalski smehljaj je spuščal
njegov obraz.

— Eno okno moram malo odpreti, da jo bo sveži nočni zrak
čimprej osvestil. Gotovo je že dalje časa omamljena in uspavalno
sredstvo bo na svežem zraku kaj hitro nehalo učinkovati!

Toda predtem moram skrbno zapreti tista vrata tam, kajti če-
prav se čutim v rdeči hiši popolnoma varnega, bi vendar ne hotel
biti presenečen, obvarovati se moram vsakega presenečenja!

Previdno je zaklenil vrata. Stopil je k oknu, sedel na stol in
čakal, kako se bo stvar razvila.

Ni mu bilo treba dolgo čakati, kajti pod vplivom svežega noč-
nega zraka je nezavest, ki je bila Editi Penbrok pripravljena, hitro
minila.

Njeno dihanje je postajalo vedno globlje, njeno telo se je lahko
stresalo. Zdalci pa so se odprle oči in vendar je minilo še nekaj
minut, preden se je Edita zavedla.

Zopet je lepa glava omahnila težko na vzglavje, oči s črnimi
trepalnicami so bile zopet zaprte.

Vitor pa je čakal, čakal je mirno, ne da bi trenil z eno samo
mišico, kakor prežji pajek na svojo žrtev.

Parkrat je še globoko vdihnila in vrnila se ji je zavest. Zopet je lahko spregovorila, vsega se je zopet mogla spomniti.

In prve njene besede, ki jih je mogla izgovoriti po tako dolgem času, po trenutku, ko je videla, kako je zadet po zločinčevi krogli njen dragi prijatelj Herfort omahnil krvav na tla, so bile:

— Cecil!... Moj Cecil!

Potegnila si je z roko preko čela, ko pa se je v postelji napol vzravnala, spregovori s strahom:

— O, Bog, kje sem?... Mar so bile vse to strašne sanje?...

Da so Herforta, mojega dobrega in zvestega prijatelja ubili? Ne, ne, tega nisem mogla sanjati, Herfort je ubit, konji pa — konji so se splašili, uboge živali, tudi one so se prestrašile strašnega zločina prav tako kakor jaz... Ah, sedaj se prav spominjam vseh strahot, ki so se zgrnile nad mojo glavo!...

Zopet je omahnila na blazine, solze pa so ji zalile oči. Te solze so ji olajšale dušo, pomirile so jo, njen pogled je postal zopet jasen.

— Kje neki sem?... je zopet spregovorila, ko je vstala. Kam so me privedli? Nikdar še nisem videla te sobe, v kateri se nahajam, — ne, ne, ta prostor mi je popolnoma neznan!

Ah, morda so me dobri ljudje našli na cesti, pa so me prinesli v svojo hišo, kjer so pazili name in me negovali... Toda neko šumenje slišim, čuden šum... to je podobno šumenju vode!... Na poti od Darsi Hala do Londona vendar ni nikake vode, ne, ne, to je nemogoče, kako bi vendar jaz prispela sem!

Obtipala se je po obleki.

— Hvala Bogu, oblečena sem, je govorila nesrečna deklica, vso, kar sem imela, je na meni...

Ne, ne, kje so moji prstani! Kje je majhna zaponka, ki sem jo vedno nosila, moja ura... ah, kje je moja zlata ura, ki bi mi povedala, kako pozno je sedaj?

Nobenega nakita nimam na sebi!... vzklikne Edita zdajci žalostno. Okradena sem!... Ah, konec moram napraviti tej strašni negotovosti — prepričati se moram, kje sem? Ah, tam je okno, odprto je, sveži zrak prihaja skozenj, vzduh po soli — torej se nahajam v bližini morja!...

Stopila je k oknu.

Naslonila se je in se sklanjala sem in tja, v naslednjem trenutku pa je zopet prevzela slabost, omahnila je v naslonjač, kajti bila je še preveč onemogla.

— Ah, moj ljubljani Cecil, je govorila, njen glas pa je pri tem drhtel, — zaman si me čakal, toda Bog mi je priča, da tvoja uboga Edita ni tega niti malo kriva. Ah, kako srečna bi bila, če bi bila sedaj njegova žena! Vendar se bo to še zgodilo, zopet se bova našla, moj ljubljani Cecil, in oba bova presrečna!

Da, srečna, je vzdahnila in pogledala proti oknu. Ah, sveži zrak, čutim se popolnoma prerajeno! Močnejšo se čutim in kmalu se bom lahko rešila te strašne negotovosti!

Luna se je borila z gostimi oblaki — zmagala je in zmagoslavno pogledala na zemljo.

— Vsemogočni Bog, to je morje — to je ocean! Je vzkliknila Edita prestrašeno. To odkritje je nanjo tako strašno delovalo, da se je komaj držala na nogah.

Kako je mogla prispeti v to hišo, ki je silno daleč od bešte, kjer se ji je pripetila nesreča?

Kakšna hiša more biti to, ki stoji čisto ob obali in kaj pomenijo tiste svetle točke, ki jih vidi tam?

Edita se zdrzne.

— To je veliko mesto, je spregovorila z vzdihom. Da, da, Jaz sem daleč od Darsi Hala, jaz sem v Londonu!

Ta misel jo je prestrašila. Vedela je, da brez tuje pomoči ni mogla priti v London, da so jo odnesli v veliko temno mesto. Toda kdo naj bi to storil?

— Gospod Bog! vzklikne nenadoma Edita. Ta hiša je brez dvojma naseljena, v njej so ljudje, ki mi bodo gotovo pojasnili, kako sem prispela sem.

Stopila je od okna in se napotila proti vratom, ki jih je videla v mesečini.

Že je prispela do vrat, že je hotela pritisniti na kljuko, ko je naenkrat strašno zavpila in se zdrznila.

Iz vdolbine ob peči je stopil možki.

— Možki v tej sobi! je zaječala Edita v strahu. Gospod, bodite kdorkoli, imejte usmiljenje z menoj — povejte mi, kaj se je zgodilo z menoj — kje sem in kako sem prispela sem?

Zvonki glas ji je odgovoril na to vprašanje:

— Krila ljubezni so vas prinesla sem, lepa Edita — ali vam je sedaj vse jasno?

Ta glas!

Edita bi bila rajše poslušala lajanje divjega volka, slišala bi rajše rjojenje mogočnega leva, sikanje strupene kače bi ji bilo v

primeri s tem glasom prijetno in sladko. Dvignila je roke kakor k obrambi, njen obraz je bil smrtnobled, ko je rekla:

— Grof Vitor di Vitorino ... Vi ste?

— Ukazujete, milostljiva gospodična, odgovori Vitor Garsi z lo-povskim smehljajem na ustnicah in se pokloni. Nadejam se, da vam moja prisotnost v rdeči hiši v Londonu ne bo ravno neprijetna, kaj-neda?

Globok vzdih se je izvil iz Editinih prsi.

Prisiljeno se je nasmehla.

— Zakaj pa sem se prav za prav prestrašila, ko sem zagleda-la tega človeka? Je mislila nesrečnica na tihem.

To je bil vsekakor človek iz boljše družbe, dober prijatelj nje-nega očeta. Kaj bi se ji moglo huđega pripetiti?

Ta grof Vitor di Vitorino jo bo gotovo odpeljal nazaj v Darsi Hal, ničesar se ji torej ni treba bati.

— Gospod grof, je spregovorila Edita polglasno, prav dobro se zavedam, da si nisva prijatelja. Sovražite me, kajti v gradu svojega očeta sem vam povedala popolnoma odkrito, da bi vas ne mogla nikdar ljubiti, zavrnila sem vas!

Priznavam, da sem vas s tem razžalila, isto pa je storil tudi moj brat. Vendar ni moja krivda, da je prišlo do tega, saj ste sami ustvarili takšno situacijo.

Vendar vas vse to ne bo odvrnilo od tega, da postopate z me-noj kakor človek s častjo in radi tega vas prosim, da me takoj in čimprej odpeljete iz te hiše, v katero so me pripeljali na popolno-ma nepojasnen način. Odpeljite me nazaj k mojemu očetu v Darsi Hal, v prvi vrsti k mojemu bratu!

Odprite ta vrata in mi dovolite, da odidem iz te sobe, kajti ne spodobi se, da bi ostala tudi nadalje sama tukaj z vami, gospod grof ...

— Toda, moja draga Edita, jo prekine Vitor s sladkim glasom, Vi nameravate oditi odtod? Zakaj vendar, saj vi ste v najini hiši, v svoji poročni sobi!

Edita prebledi.

— Dovolite mi gospodična, da vam vse pojasnim, odgovori lo-povski Vitor Garsi, prepričan sem, da se bova lahko sporazumela popolnoma mirno. Saj ste pametna deklica, kakor sem vas spozna!, in hitro boste vso zadevo spoznali!

— Jaz nimam o ničemur razpravljati z vami, gospod grof, od-govori Edita strogo, kajti takoj je uvidela, da ima rimski grof z njo

slabe namene. Še enkrat vas prosim, da me takoj pustite iz te hiše, iz te sobe!

— Takoj vas bom pustil oditi, če želite, toda najprej me poslušajte!

— Dobro — kaj mi imate povedati?

— Smem li prositi, da sedete sem? vpraša Vitor in prima krog velik naslanjač. Prosim vas, sedite, od strahu, ki ste ga pretrpeti, ste še vedno precej slabotni!

— Hvala — ne bom sedla! odgovori kratko Edita. Tudi stoje bom lahko poslušala, kar mi imate povedati!

— Dobro torej, če nočete drugače, bom govoril! nadaljuje Vitor. Torej, mis Edit, vi ste z menoj poročeni!

Popolnoma nepričakovano in hitro je izgovoril Vitor te besede, ki so zadele Edito kakor strela.

— Poročenal zavpije Edita. In z vami, gospod grof! Vi ste gotovo znoreli!...

— O, nikakor, človek sem, kakršen sem bil doslej. Toda res je, da ste z menoj poročeni in v posebno čast in srečo si lahko štejete, da se imenujete moja žena!

— Mar si res domišljate, da bom verjela tem vašim ostudnim besedam, da bom nasedla vaši podli laži? zavpije Edita Penbrok. Ha, ha, ha, zares dobro ispričevalo svoje podlosti in nizkote si dajete s tem, gospod grof! Jaz, pa z vami poročena!...

Ne, ne, nebo bi me ne moglo toliko kaznovati, da bi mi dalo moža, kakršni ste vi! Tega ne verjamem! Vse svoje življenje bi ne mogla reči, da sem vas tudi en sam trenutek ljubila!

— Ah, kar se tega tiče, je aridevnost žene mnogokrat popolnoma napačna, pristavi Vitor in se nasmehne. Ne poznate me in če ste doslej nosili drugega moža v svojem srcu, ni s tem rečeno, da ne bo napočil trenutek, ko me boste vzljubili in zahtevali...

— Prosim vas, ne govorite več o ljubezni in preidite enkrat k stvari! ga Edita užaljena prekine.

— Saj je vsa stvar popolnoma enostavna! pristavi nekdanji državni pravdnik mirno. Vi ste hoteli pobegniti! Podli stari Herfort vam je pri tem pomagal!...

— Prosim vas, da tega starega in poštenega moža ne sumnjate in ne grдите! zavpije Edita ogorčeno. Najboljši prijatelj mi je bil in postopal je z menoj kakor brat!

— Kakor brat!... Ha, ha, ha, gospodična, to je precej širok

pojem! se zasmeye lopovski Vitor. Ta Herfort vas je hotel odpeljati v London, ko pa je opazil, da ga zasledujejo, je izvršil samomor...

— To ni resnica! zavpije Edita neustrašeno. Starega Herforta so umorili? Gospod grof, neka slutnja mi pravi, da vam je Herfortov morilec dobro znan!

— Herfort je izvršil samomor, tako je ugotovila sodna preiskava, pristavi Vitor glasno, toda mislim, da se nama ni treba o tem prepirati! Povedal vam bom rajši, kaj se zgodilo z vami, ko je Herfort padel mrtev s svojega sedeža.

Konji so se splašili in pobegnili, vas pa so našli onesveščeno v jarku ob državni cesti, moja gospodična! Kmetje so vas našli in vas takoj prenesli v Darsi Hal...

— V Darsi Hal? se začudi Edita. Kako pa, da sem sedaj v Londonu in ne v Darsi Halu?

— Ah, to vam bom takoj povedal, če boste tako ljubeznjivi in me boste nekaj minut poslušali. Vse boste slišali, kar bi radi izvedli in kar vam mora biti pojasnjeno!

Če mi boste verjeli ali ne, mi je popolnoma vseeno, toda kar vam bom povedal, moja gospodična, je vse resnično in dokazano!

Kakor sem že dejal, so vas popolnoma nezvestno prinesli v hišo vašega očeta. Sir John Penbrok, moj dobri prijatelj, se je strahno jezil na vas in izjavil mi je, da ste izgubili s svojim begom vso njegovo očetovsko ljubezen, da ste mu popolnoma nepotrebni. Spediti vas je hotel, o vas ni hotel več slišati, ni vas trpel niti trenutka več v svojem gradu.

— Dobro torej, sem mu dejal, Edita ne more ostati sama na tem svetu in če se je vi odrekate, tedaj jo bom jaz vzel za svojo ženo, kajti jaz... ljubim Edito!

Sir John Penbrok je začel premišljevat, naposled pa mi je dejal, da je vendar boljše, da odide njegova hčerka pošteno iz hiše svojega očeta, da tako ne bo osramotila poštenega imena Penbrokov, stihnil mi je roko in spregovoril:

Grof, če hočete vzeti mojo Edito za ženo, tedaj ste mi dobro došli kot zet! Lepo doto ji bom dal, toda samo pod pogojem, da se takoj poročite z njo! Takoj bom dal poklicati duhovnika, ki ga poznam in kateri bo opravil cerkvene ceremonije!

Toda Edita je vendar onesveščena, sem dejal. Vaš oče pa je končal avdijenco:

— Če bi se samo toliko lahko zavedla, samo trenutek je potre-

ben, da bo izrekla svoj »da«, ko bo zahteval to duhovnik, pa bo vse dobro!

In vidite, draga gospodična, duhovnik je prišel in vas poročil z menoj, čeprav ste nezavestni sedeli v naslanjaču, toda midva sva po vseh pravilih poročena in vi ste sedaj moja ljubljena žena, lepa Edita!

— In to imenujete vi zakon? reče Edita. To ni ničesar drugega, kakor nizka in podla prevara, ki ste jo izvršili nad menoj, če je res vse, kar ste mi pripovedovali!

Toda ponavljam vam, da ne verjamem tega, in vam nikoli ne bom ničesar verjela!

— Vi me žalite lepa Edita! Priporočal bi vam, da bi bili malo bolj previdni!

— Čigava je ta hiša! Kdo me je pripeljal vanjo, kje je njen lastnik? vpraša Edita odločno.

— To hišo sem vzel v najem, odgovori nekdanji državni pravdnik, da bi preživel z vami v njej medene tedne. Da, prve tedne bova preživela tukaj skupaj, moja ljubljena Edita!

Tisto noč, ko naju je duhovnik poročil, sem vas odnesel v kočijo in vas pripeljal v tole hišo. Vaš oče nama je dal svoj blagoslov in pravico imam, da vas smatram za svojo ženo...

— Vi nimate do mene najmanjše pravice! reče Edita. Kajti četudi je izvršena ta poroka, tedaj je lažna, nepravilna in jaz vas zadnjikrat pozivam, da mi odprete vrata in me pustite, da odidem. sicer...

— Sicer? vpraša lopovski Vitor radovedno. Kaj bi storili, če vas ne bi pustil?

— Tedaj bi si znala pot v svobodo sama priboriti, gospod grof! vzklikne Edita odločno.

— Ah, pa ne mislite najbrž na to, da bi uporabili silo! se porogljivo zasmee Vitor. Saj samj vidite, da vam vse to ne bi prav nič pomagalo! Toda zdi se mi, da resnice še vedno ne vidite, čeprav sem vam jo tako jasno orisal!

Dovolite torej, da vam vse pojasnim. Prvič, hiša, v kateri se nahajava, je popolnoma prazna, živa duša ne stanuje v njej! Jaz in vi se nahajava v njej, nihče drugi! Drugič, hiša se nahaja ob morski obali in klicanja na pomoč, s katerim bi morda hoteli poizkušati svojo srečo, ne bi nihče slišal, ker bi utihnilo v bučanju morja! Tudi če bi ne bilo tega, vas ne bi nihče slišal, kajti hiša je oddaljena od vseh ostalih v okolici in razen tega prihaja tod mimo, kjer stojlva

drug nasproti drugemu, le redkokdaj ponoči kakšen človek, kajti razvpita je po vsem Londonu, kakor malokatera druga!

Če upoštevate vse to, moja lepa Edita, uvidite lahko tudi sami, da vam vse vpitje in klicanje na pomoč ne bi prav nič pomagalo, kajti preden bi vam utegnil kdo priskočiti na pomoč, bi bilo končano...

— Kaj bi bilo končano? zajeclja Edita zamolklo, kajti postalo ji je jasno, da je padla v roke lopovu, njena odločnost je izginjala, kajti pred seboj je gledala neizogibno propast.

— To, kar se mora zgoditi, reče Vitor v tem trenutku popolnoma mirno, moja prava žena moraš postati — objel te bom, te stisnil v svoje naročje, praznovala bova prvo poročno noč, moja draga, noč, o kateri že davno sanjam in koprnim po njej, ti pa boš počivala na mojem srcu!

Kakor krvoločni tiger je planil lopovski Italijan proti nesrečnici. Ni mnogo manjkalo, da ni Edita omahnila pod sunkom, v zadnjem trenutku pa je odskočila.

— Nazaj! je zavpila in iztegnila svoje drhteče roke. Ne drznite se me dotakniti! Prisegam vam, da grem preje v smrt, kakor pa da bi postala vaša! Niti trenutka ne bom omahovala, ko bi išlo za mojo čast, znala se bom braniti!

Ha, kaj me gledate tako divje... Kri mi zastaja po žilah pred tem vašim pogledom, — dobro torej rajše v globino, da si tam razbijem glavo, rajše v smrt, kakor pa z vami v zakonsko posteljo!

In Edita je planila k oknu. Trdno je sklenila, da se bo vrgla v globino, dobro je vedela, da jo tam čaka smrt, ki jo bo rešila sramote.

Skočila je na odprto okno in že se je sklonila, da bi strmoglavila v globino, toda — Vitor je že bil za njo...

Iztegnil je obe roki, objel jo je krog pasu in precej napora je bilo treba, da je mlado deklico odtrgal od okna.

— Umreti! je klical razburjeno. Ne, ne, lepa Edita, ne pustim te še umreti — prej moraš biti moja! Meni pripadaš, sedaj ne smeš še umreti...

Nocoj moraš počivati v mojem naročju, pritisnil te bom na svoje srce, blažene trenutke bom užival s teboj, lepa Edita — ko pa se bom napil vseh sladkosti, tedaj — ne bom ti več branil!... Tedaj umreš lahko jutri — meni bo vseeno...

Ne gledaj me tako, ne strmi vame s svojimi očmi, draga, mar

si ne moreš misliti, da s tem mojo strast samo še bolj podžigaš! Ha, ha, ha, tako, tako, daj da pritisnem svoje ustnice na tvoje in...

Zgrabil jo je in jo odnesel na posteljo, v tem trenutku pa je Edita zavpila, kolikor so ji dopuščale moči.

To je bil strašen krik, s katerim je vzela slovo od vsega; od svoje mladosti, od svoje čiste ljubezni napram Cecili, od vsega, kar ji je bilo drago na tem svetu.

To je bil krik, ki ga je slišal lord Harry Darsi in kateri ga je prisilil, da je prebudil svojo ženo...

— — — — —

— Julija, v tej hiši se dogaja nekaj strašnega! je šepetal angleški lord svoji ženi, ko sta planila pokonci. Ali si slišala strašni klic na pomoč?

— Sem odgovori Julija. Sedaj vidiva lahko, da nisva sama v rdeči hiši!

— Zares ne, toda kakor izgleda, se nahaja človeško bitje najbrž ženska, v veliki nevarnosti. Ostani tukaj, draga Julija, jaz bom poskušal nesrečnici pomagati!

— Tudi jaz grem s teboj, reče Julija neustrašeno. Saj veš da si vedno deliva nevarnost!

— Dobro, tedaj pojdiva!

Lord Harry Darsi je planil k vratom, jih odprl in stopil na hodnik. Ni mu bilo treba dolgo iskati, kajti takoj je našel vrata za katerimi se je vršila borba.

— Vsemogočni Bog! sta slišala Julija in lord Darsi ženski glas, ko sta prišla do teh vrat. Imejte usmiljenje z menoj... ne jemljite mi zadnjega, kar imam, ne jemljite mi časti... Ne, ne, pojdite od mene, jaz vas preziram, lopov nizkotni!... To je nesramnost, nezvestno ste me privedli v ta prepad!

Medtem sta reševalca pred vrati slišala težko dihanje, kakor da bi prihajalo iz prsi krvoločnega tigra, takoj pa sta vedela, da je to hropenje moškega, ki ga je strast spravila skoraj ob pamet.

— Odprite! zagrmel lord Harry Darsi in se z vso močjo upre v vrata. Odprite — zločinec! Vaša ura je odbila!

Nekdo je divje zaklel in strašno krohotanje je spremljalo psovke.

— Lahko udrete vrata, odgovori moški glas, toda preden boste to storili, bom jaz že dosegel zaželeni cilj!

Zdajci je mladi Anglež čutil, kako se mu je Julija naslonila na ramo.

— Taj glas, je šepetala Julija, jaz ga poznam, Harry pa tudi tebi ni popolnoma neznan!

— Zares, odgovori lord razburjeno. Zdi se mi, da sem ta glas v življenju že večkrat slišal, toda, saj to je nemogoče!... To ne more biti, kajti če je človek, iz čigar ust slišim to, zares tukaj notri tedaj — tedaj je to moj komornik Vitor!

— On je, ti pravim! potrdi Julija. To je podlež, ki se je vtiho-tapil k tebi pod krinko, ki pa ni nihče drugi kakor Vitor — morilec svoje ljubice!

Darsi ne odgovori ničesar. Z vso svojo močjo se je še enkrat uprl v vrata. Zaman! — Vrata niso popustila niti za las.

— Umakni se, prosim, in pusti mene, da poskusim svojo srečo, reče Julija, k sreči sem vzela s seboj svoje ključe, ko sva odhajata iz najine sobe...

O, Bog moj, dolgo bo minilo preden bom našla pravi ključ, medtem pa bo že izvršen strašni zločin!

Julijine roke so se tako tresle, da nikakor ni mogla vtakniti ključa v ključavnico.

Nov krik je prodril vrata, strašne besede sta slišala lord Darsi in njegova žena:

— To je torej usoda deklice iz ponosne rodbine Darsijev!... Gorje ti, plemenita obitelj, kako strašno moraš propasti!...

Harry se zdrzne in silno prebledi.

Komaj se je držal na nogah in če bi se ne bil prijel, bi bil padel na tla.

— Članica rodbine Darsijev se nahaja torej v nečloveških rokah, zver jo ima v svoji oblasti! zaječi mladi angleški lord. Ha, ha, če je to resnica, tedaj je to moja edina sorodnica Edita Penbrok!

— Samo še trenuek! reče zdajci Julija zasoplo. Ha, vrata so že odprta!

Lord Harry Darsi je sunil z nogo ob vrata, ki so se na stežaj odprla in istočasno sta planila oba čez prav z dvignjenima samokresoma.

Toda kri jima je zastala v žilah in lasje so se jima naježili, ko sta zagledala prizor pred seboj.

Slika je bila strašna.

Zares je bil komornik Vitor, ki je hotel oropati nedolžno deklico časti in ko je lopov opazil, da so vrata odprta in da je od svojih preganjalcev ujet, je izgledalo, da se je odločil k strašnemu, vendar odločilnemu koraku.

Julija in njen mož sta mogla samo še videti, kako je lopovski Vitor dvignil napol onesveščeno Edito v svoje naročje in jo odnesel, da bi jo vrgel skozi okno.

Skočil je na stol, ki je stal ob oknu in hotel skočiti z deklico v globino, toda ...

— Nazaj! zavpije v tem trenutku strog glas in na lestvi, ki je bila prislonjena na zunanji strani, se prikaže mornar, ki je namestil samokres proti Vitorju. Nazaj! — Po tej poti ne morete iz hiše! Vi ste moj ujetnik, kajti jaz sem — Bob Oliver, londonski detektiv! Vitor se zdrzne. Bil je v pasti in od treh strani so merile nanj cevi nabitih samokresov.

Lisica v pasti

Pojava Boba Oliverja, ime detektiva, pred čigar imenom so trepetali vsi zločinci, je presenetila, prav za prav njegov nepojasnjen prihod je s takšno silo deloval na Vitorja Garsija, da je zarjaval kakor ranjena zver, spustil Edito, da je padla na tla in začel bežati proti vratom.

Tu pa sta mu Julija in lord Darsi preprečila pot, lord je gromko zaklical »nazaj« in Vitor je videl v mesečini se bleščeče cevi samokresov.

Italijan se je prijel za žep, da bi potegnil iz njega bodalo, toda do tega ni mogel.

Lord je z bliskovito naglico planil nanj, dvignil je roko in zločinca s takšno silo udaril s samokresom po glavi, da se je takoj zgrudil na tla.

— Izvrstno! vzklikne londonski detektiv Bob Oliver, ki je bil z enim skokom skozi okno v sobi. Zares, tega bi niti jaz ne mogel boljše izpeljati, moj gospod! Priznam vam to!

Toda preden bom deležen časti, da vas bom osebno spoznal in slišal ime junaka, ki je tako nenadoma postal moj pomagač, mi dovolite, da se najprej pogovorim s tem lopovom.

Vi pa in vaša dama, bodite tako ljubezniva in poskrbita za tisto ubogo deklico, ki leži tam na tleh!

Darsi in Julija sta odhitela k Editi, dvignila sta jo in jo odnesla na posteljo.

Julija je skušala Edito prebuditi. Takoj je poslala Harryja v sobo, kjer sta hotela prenočiti, s prošnjo, da bi ji odtam prinesel majhno stekleničico, ki je stala na njeni nočni omarici.

V steklenici je hranila močna sredstva za obujenje zavesti, ki so vedno dobro delovala.

Bob Oliver pa se je sklonil k Vitorju, v trenutku pa, ko se je pretkani Italijan hotel dvigniti in pobegniti, ga je slavni londonski

detektiv že zgrabil za vrat in sicer s takšno silo, da se ni mogel niti ganiti.

— Ne boš mi več pobegnil! zavpije Bob Oliver. Enkrat sem te ujel in za vselej boš moj, samo moj, ker pa se jaz za tebe izredno zanimam, moj mladenič, boš pač razumel, da mi ne prihaja niti na misel, da bi te pustil odtod!

Daj sem svoje roke, da boš videl, kakor izvrstno izdelujemo angleške jeklene okove! To je popolnoma nov patent, glej, že jih imaš na svojih rokah, kakor da bi bili nalašč za tebe narejeni, dragi prijatelj! Tako, sedaj smo brez skrbi, sedaj nam ne boš več pobegnil. Sedaj pa lahko vstaneš in se prav narahlo spustiš v tisti naslanjač, kajti kakor vidim, se ti še vedno tresejo udi od strahu!

Bob Oliver je celo pomagal Vitorju Garsiju, da je vstal, dvignil ga je s tal, kajti zločinec je bil res tako slaboten, da bi človek mislil, da ga je zadela kap.

Hropeč se je Vitor sesedal v naslanjač.

— Samo neko malenkost moram še opraviti, reče slavni londonski detektiv, kajti lahko bi se porodila v tvoji glavi dobra misel, da bi vstal in skočil skozi okno ali pa čakal na dobro priliko in pobegnil skozi vrata in na ta način izginil v meglo!

Ne, tega pa bi za nobeno ceno ne hotel dovoliti, radi previdnosti in za vsak slučaj ti bom malo okoval tudi noge! Lepo pripravo imam tudi za to pri roki. Ali vidiš, mladenič, sedaj je vse urejeno! Tako, sedaj si moj!

Bob Oliver je spregovoril te besede s pravim humorjem Angleža, vstal je in stopil k mlademu angleškemu lordu, ki se je medtem že vrnil z majhno stekleničico.

— Gospod, bodite kdorkoli, reče slavni londonski detektiv, dovolite mi, da vam stisnem roko! Nisem jaz rešitelj te mlade deklice, temveč vi in vaša spoštovana spremljevalka! Moje ime ste gotovo že slišala, kajti povedal sem ga, ko sem bil še na deštvi pred oknom! Res ne vem, če vam je to ime znano, toda če ste Anglež, gospod, tedaj se nadejam...

— Kdo ne pozna imena najslavnejšega angleškega detektiva, odgovori Harry Darsi z lahnim poklonom, to ime omenja vsak zaveden državljanin s ponosom!

— Zares zelo laskave besede, gospod! Toda vi?... Kdo ste vi, gospod?

— Jaz sem — lord Harry Darsi!

Bob Oliver osupne.

Silno se je čudil, ko je gledal mladega moža, vprašujoče ga je motril od pet do glave, potem pa se je nasmehnil.

— Lord Harry Darsi!... Ali sem prav slišal? Vi ste zares lord Darsi?

— Sem, odgovori lord in če želite, pristavim tudi svoj naslov, per angleški in gospodar Darsi Hala!

— Popolnoma tako, če ste lord Harry Darsi, tedaj ste tudi angleški per in gospodar Darsi Hala, toda, kolikor mi je znano vem, da se lord Harry Darsi nahaja v nekem zavodu za umobolne blizu Rima, tudi sodišče ga je proglasilo za umobolnega!

— Res je sicer to, odgovori mladi angleški lord, toda sam veste prav dobro, da ni treba, da bi bil vsak, ki ga proglasijo za umobolnega, zares blazen!

— Bog varuj! Nasprotno, jaz trdim celo, da marsikateri nesrečnež, ki je zaprt v državne ali pa v privatne zavode za umobolne, ni izgubil razuma, temveč tisti, ki ga je tja odvedel in pri skrbel zdravniška izpričevala. Marsikateri izmed teh nesrečnežev je pametnejši od marsikaterega zdravega in baš radi tega, ker bi utegnil komu postati nevaren, so se ga morali na kakšen način osvoboditi in mu vzeti orožje. Brez dvoma je bil to slučaj tudi pri vas, mylord!

— Hitro ste uganili! odgovori lord Harry Darsi. V Angliji živi človek, kateremu je moje življenje na poti in kateremu posebno ugaja moje premoženje. Domislil si je, da sem postal umobolen in poslal me je v blaznico.

— Kdo je ta lopov?

— To je moj spoštovani stric sir John Penbrok, ki gospodar danes na Darsi Hallu kot upravitelj mojega celokupnega premoženja in neusmiljeno razsiplje moj denar!

— Tako, tako! se je smehljal Bob Oliver. No, tedaj bomo tega vašega strica malo natančneje proučili in si ogledali njegovo poštenost, ko pa bomo odkrili njegove načrte, jih bo dobil pošteno po prstih. Zavzel se bom za to stvar, v tem pogledu nas čakajo gotovo še mnoga presenečenja.

Ali ste že storili kaj proti njemu? Sicer bi vam predlagal, mylord, da spravimo tega poštenega strica v zapor, kjer bo lahko vsaj nekaj časa premišljeval, da ne gre vselej tako, kakor si človek zmisli.

Toda, vi se gotovo ne boste hoteli okoristiti s to pravico! prstavi londonski detektiv šepetaje.

— Res je! Ne bom! pritrdi lord.

— Zakaj pa?

— Iz ozirnosti do te-le tukaj!

Pri teh besedah je pokazal lord na Editó, ki je še vedno ležala nezavestna na postelji.

— Ah, vi že veste, kdo je ona!

— Krik iz njenih ust me je takoj prepričal, da je to moja sorodnica Edita Penbrok, in res, ko sem jo videl, sem se prepričal, da je to zares ona!

— Vi se ne motite, reče londonski detektiv, to je zares Edita Penbrok, ki smo jo našli v precej obupnem položaju! Toda tiho, ona se sedaj budi!

Edita se je budila in ko so se njene oči počasi odprle, je bila brez dvoma velika sreča zanj, da se je Julija s svojim angelskim smehljajem na ustnicah sklonila k njej, kajti ta pogled jo je pomiril in razgnal iz njenih prsi strašne spomine, vse strahote, s katerimi ji je pretila usoda in jo hotela strmoglaviti v prepad, iz katerega bi ne bilo vrnitve.

— Ne bojte se ničesar, draga gospodična, ji reče Julija polglasno. Rešeni ste, ničesar se vam ni pripetilo, radi česa bi bili oškodovani!

— Rešena! vzdahne Edita slabotno. O, Bog moj v nebesih, tedaj se je zgodil čudež!

V tem trenutku, ko se je napol vzravnila v postelji, se ji je pogled ustavil na Vitorju.

Kriknila je in omahnila bi bila na posteljo, da je ni Julija ujela na svoje roke in jo pridržala.

— Ni se vam ga treba več bati! reče soproga lorda Harryja Darsija blago. Ta nesrečni zlikovec tam ima zvezane roke in noge! Na tem svetu ne bo mogel več nikomur škodovati! Nikdar več ne bo v življenju prekrižal vaše poti, nikdar več vas ne bo srečal, za to bomo že mi poskrbeli!

— Da, moja dobra sorodnica Edita, reče zdajci tudi lord Darsi in stopi k postelji, popolnoma mirni ste zdaj lahko in čisto brez skrbi! Jaz sem pri vas, vaš sorodnik, lord Darsi in skrbel bom, da boste popolnoma svobodni!

— Harry!... Harry!... Vi stel?... je spregovorila uboga Edita. Toda, kako je to mogoče!... Vi ste vendar...

— Umobolen, ste hoteli reči, pristavi mladi angleški lord, ko je opazil, da je Edita nenadoma umolknila. No, zdi se mi, da nisem ravno tako neumen, kajti sicer bi ne prispel ravno ob pravem času in vas rešil!

Toda ne govorimo sedaj o meni, temveč o vas, moja draga Edita! Nisem vas jaz sam rešil, temveč predvsem tale pogumni gospod tukaj, gospod Bob Oliver, katerega mi je čast predstaviti!

— Kako, mornar? se začudi Edita.

— Samo preoblečen, gospodična! se nasmehe Bob Oliver in se spoštljivo prikloni. Mi detektivi smo na žalost prisiljeni, da se

poslužujemo oblek drugih ljudi, v katerih se moramo plaziti okoli, da premotimo zločince.

Bob Oliver se je zopet priklonil Editi, njegov jasni in čisti glas jo je malo pomiril.

— Sicer pa sem že čisto natančno poučen o vsem, kar se je zgodilo, nadaljuje Bob Oliver, le nekatere stvari so vmes še kakor v megli in nadejam se, gospodična, da boste tako ljubeznjivi in mi jih pojasnili. Preden pa nadaljujem, se mi je čast predstaviti kot zastopnik grofa Cecila Lajcestra! To ime vam je vsekakor dobro znano.

— Cecil!... Cecil!... vzklikne zdajci Edita obupno. Kje je kje je moj Cecil?

— Nič hudega se mi ni pripetilo, ji je zagotavljal slavní londonski detektiv. Sedaj se nahaja v mojem stanovanju! Takoj bom poslal k njemu enega svojih ljudi z naročilom, naj takoj pride sem in ne bo minilo pol ure, ko bo že tukaj in vi, gospodična Edita, se boste imeli priliko prepričati o tem, da vas grof Lajcester še vedno ljubi prav tako kakor prej in da bo srečen, da vas bo mogel zdravo stisniti v svoje naročje!

Po teh besedah je detektiv odhitel k oknu. Rezko je zažvižgal, iz teme pa je vstal raztrganec.

— Hej, mladenič! zakliče Bob Oliver mladeniča, ki je bil gotovo eden njegovih agentov in je bil radi tega tako oblečen, da bi v njem ne mogel nihče spoznati detektiva. Hiti, kolikor moreš v moje stanovanje! Tam boš našel nekega gospoda, pripelji ga takoj sem in mu reci, da je vse najlepše končalo, da je dama popolnoma zdrava in da hrepeni po skorašnjem šestanku!

— Razumem, sir! se je oglasilo iz teme in mladenič je takoj krenil proti mestu.

— Ali se počutite dobro? vpraša Julija mlado deklico. Vonjajte še malo te tekočine, prej vam je vrnila zavest, jaz vam bom pa še malo z njo odrgnila čelo. Tako, kajneda, v glavi vam je že mirnejše, živci so vam lažji!

— Čisto dobro mi je, odgovori Edita in vstane z ležišča, toda še se ne morem vrniti... Harry, ali ste res vi?

— Da, jaz sem, draga Edita, se je smejal mladi angleški lord. Dovolite mi, draga sošodnica, da vam predstavim svojo ženo, lady Darsi, katere prijateljstvo ste si hitro pridobili!

— Kako!? Vi, myladi?... reče Edita in pristrčno iztegne proti Juliji obe roki, nenadoma pa se zdrzne i vzklikne:

— Vsemogočni Bog!... Saj midve se najbrž že poznavata!... Jaz vas ne vidim prvi krat, ne, ne motim se, te poteze... O, myladi, nekoč sem poznala mlado deklico, ubogo in nesrečno deklico v Pa-

rizu, ki je bila mojemu bratu Mortimerju zelo draga, pripeljal je deklico k meni in bila sva si dobri prijateljici, ohranila sem si jo v najlepšem spominu!

— Jaz pa sem nekoč poznala Edito Penbrok, ki sem jo ljubila iz vsega srca, pristavi Julija in se nasmehe, toda tedaj se še nisem imenovala lady Darsi, takrat so me enostavno imenovali Julijo Musolino...

— Ah, Julija Musolino! vzklikne Edita.

— Edita!

In dve prijateljici sta se objeli in se pristrčno poljubili.

Bob Oliver pa je medtem poklical angleškega lorda vstran.

— Ali vas smem nekaj vprašati, mylord? vpraša slavní londonski detektiv svojega nepričakovanega pomagača.

— Prosim lepo, mister Oliver, kaj želite? mu prijazno odvrne lord Darsi.

— Ali je vaša soproga res Julija Musolino?

— Brez dvoma!

— Ona je torej hčerka znanega razbojnika Giuseppa Musolina, ki je zaprt v Porti Langoni, če se ne motim! je nadaljeval Bob Oliver.

— Da!

— In vi ste se poročili s to Julijo Musolino, mylord?

— Sem!

— Ah, tedaj vas čaka tukaj v Angliji težka borba! vzdahne Bob Oliver.

— Kaj hočete reči s tem, gospod Oliver?

— Sovražnike boste imeli radi te ženitve, mylord!

— Vsem se bom znal izogniti.

— Morda bodo tudi vašo soprogo preganjali, kajti... v mednarodnih kriminalnih časopisih sem čital tiralico za njo... nadaljuje Bob Oliver.

— Tudi to vem, odgovori mladi angleški lord mirno. Radi tega ne sme moja žena sedaj odkrito potovati, tudi v angleški javnosti se ne sme pokazati, predvsem pa upam, gospod Oliver, da z vašo diskretnostjo lahko z gotovostjo računam?

— Zanesete se lahko name, kakor na samega sebe! potrdi detektiv. Siser pa kolikor je odvisno od mene, vam bom v tem na roki in gledal bom, da bo vsa zadeva imela uglašeno pot. Italijanska tiralica ima tukaj v Angliji samo pogojno vrednost, kajti Julija Musolino ni še vedno obsojena!

— Hvaležen vam bom, reče mladi lord, če mi boste v tem pogledu pomagali!

Lord Harry Darsi in slavní londonski detektiv Bob Oliver sta si prísrčno stisnila roke.

Za Vitorja se sploh zmenili niso več, noben se ni spomnil nanj, kakor da bi sploh več ne obstojal.

Lopovski Italijan je sedel na svojem stolu, nekolikokrat je poskušal vstati, toda takoj se je prepričal, da angleških pkov ni mogoče tako hitro raztrgati.

Ni minilo še pol ure, ko se je pred hišo oglasilo drdranje koles in Bob Oliver, ki je hitro skočil k oknu, je zaklical:

— Grof Cecil Lajcester je tu! Pripravite se, gospodična Edita, da ga sprejmete, že je vstopil v rdečo hišo!

— Kje je Edita, kje je? — je vzkliknil moški glas pred vrati. Bob Oliver je odprl na stežaj vrata in dejal:

— Izvolite vstopiti, grof, vse je dobro končalo! Tukaj je vaša zaročenka!

— Edita, moja ljubljena Edita! — je vzklikal mladi grof, z razširjenima rokama je hitel k ljubljeni deklici, ki mu je z vzklikom radosti omahníla na prsi.

— O, moja Edita, kaj si morala pretrpeti!... je govoril Cecil razburjeno. Kaj so ti storili?

— K sreči ji niso še ničesar storili, pristavi Bob Oliver, toda skrajni čas je bil, da smo prišli, jaz skozi okno, lord Darsi s soprogo pa skozi vrata.

— Lord Darsi?!... Kateri Darsi? se začudi grof Lajcester in se ozre po sobi.

— Ali me še poznate, grof Lajcester? vpraša lord Darsi. Vedno sva si bila dobra prijatelja.

Grof Lajcester osupne.

— No, no, popolnoma mirno mu lahko ponudite roko, reče angleški detektiv, on ni umobólen, nasprotno, izredno pameten je, kar si je izbral najlepšo ženo na svetu za svojo soprogo in dokazal s tem ničevost sodbe drugih ljudi.

— Tedaj sem zares presrečen, da vas pozdravim, dragi Harry, reče grof Cecil Lajcester in oba mlada moža sta si prísrčno stisnila roke. — Toda — kdo je ta dama?

— Moja soproga — lady Darsi!

Grof Lajcester se galantno pokloni in poljubi Juliji roko.

Dovolite mi, mylady, da vam iskreno čestitam k sreči, da imate takšnega soproga, s katerim vas je združila usoda, kajti v njem boste našli plemenitega in dobrega moža, kateremu morda ni enakega na svetu!

— O, tega se dobro zavedam reče Julija. Zares, ponosna sem na svojega Harryja!

— Kakor tudi jaz na svojo drago Julijo!

— Oprostite, gospoda, reče Bob Oliver, da sem tako predrzen, da hočem prekiniti ta prijetni pogovor, toda, končati moramo važno stvar, ki ne trpi odlaganja!

— Katero?

— Ki se nanaša na tega-le lopova tukaj.

Angleški detektiv je pokazal na Vitorja Garsija, ki se je pri teh besedah zdrnil. Lopov se je zavedal, da bo stvar zavzela zelo resno stališče.

— Poglejte, reče slavní londonski detektiv po kratkem mo'ku in vzame svetiljko z mize ter posveti z njo Italijanu v obraz, tako izgleda lopov, ki si je drznil s svojimi nizkotnimi očmi gledati miss Editó! Prosim, pogledjte ga še enkrat dobro, gospod grof, morda boste našli v njem katerega svojega znanca, kajti tudi on je grof...

— Grof?! ... se je zasmejal lord Darsi. Ta bi moral biti torej grof! ... Kdo trdi to?

— Kot grofa ga je predstavil moj oče v naši hiši, reče Edita s slabotnim glasom in se obrne od lopova, ker mu ni mogla gledati v oči. Kot grofa Vitorja de Vitorinija ga je predstavil vsem číanom najboljše družbe!

— Ah, tako?! vzklikne lord. On ni ničesar drugega, kakor navadna propalica, potepuh, koristolovec, ki si zasluži, da bi ga s palico pognali iz hiše. To ni grof, on je slepar. Dalje časa je bil pri meni v službi kot komornik, izvrstno se je znal vtihotapiti k meni, kazal se je zelo zanesljivega, toda zaupanje, s katerim sem ga obisipal, je nesramno zlorabljal!

— Komornik! se je Bob Oliver na vse grlo zasmejal. Ha, ha, ha, zopet stara pesen, ki se tolikokrat ponavlja, da se komornik nauči od svojega gospodarja finih manir, pa se mu zbudi želja, da bi prevzel ulogo svojega gospodarja in se potem kot takšen predstavlja po svetu in družbi!

— Počakajte! se oglasi naenkrat Julija, vsi navzoči pa jo s pričakovanjem pogledajo. Jaz poznam tega človeka, čisto drugo ulogo je imel tedaj! Grof in komornik — to bi bilo nazadnje nekaj popolnoma enostavnega in ne bi niti toliko pomenilo, toda jaz ga poznam kot morilca svoje ljubice in kot takšnega ga že dolgo zasleduje rimska policija.

Njegovo pravo ime je Vitor Garsi, svojo nekdanjo ljubico je zadavil, njeno mrtvo truplo so našli v njegovem kovčegu v »Grand Hotelu« v Parizu!

Ko je Vitor Garsi slišal to obtožbo, je obstal kakor da bi ga bila zadela strela.

— Ah, Vitor Garsi! reče Bob Oliver in se nasimehne. To je pa

zares zanimivo odkritje, kaj takšnega bi se ne nadejal v rdeči hiši. To je torej bivši državni pravdnik iz Napolja, ki ima na vesti toliko zločinov!

Da, to je morilec, ki ga iščejo oblasti že tako dolgo, njegova žrtev pa, če se ne motim, se je imenovala Marija Feraril!

— Da, Marija Feraril se je imenovala nesrečnica, ki jo je lopov skrivaj umoril, odgovori Julija s prezirom, katera pa bo sedaj po dolgem času maščevana!

— Tako je! pristavi detektiv Bob Oliver. Ta prokleti lopov ri vreden niti toliko, da bi mu človek pošteno kroglo pognal v glavo! Vendar je v teh možganih mnogo spominov, s katerimi se bomo lahko še okoristili.

Sedaj pa bi vas prosil, da se malo odstranite. Najboljše bi bilo, če bi odšli v sosedno sobo, počakajta tam, dokler vaju ne pokliče!

— Radi česa naju pošiljate iz te sobe, Bob Oliver? vpraša Julija. Čeprav boste sklepali o najstrašnejših stvarih, bova mirno poslušali!

— Radi Edite! pripomni tiho angleški detektiv. Mar naj bi ona slišala iz ust tega človeka, da je njen oče lopov, ki je bil najbrž udeležen pri tem zločinu?

— Ah, res je, kar pravite! odgovori Julija. Vi postopate nežno in taktno!

Objela je Edito in jo potegnila s seboj.

— Pustiva moškim strašno delo, da bodo tega morilca zaslišali in kaznovali, kakor si je zaslužil, je šepetala Editi v uho. To ni za naju, Edita, pridi, midve bova medtem v sosedni sobi govorili o času, ki sva ga preživeli skupaj v Parizu, ko sem bila še uboga in zapuščena deklica...

Priznanje

Komaj so se vrata zaprla za damama, ko je Bob Oliver prinesel stol in ga postavil Vitorju Garsiju nasproti.

Prinesel je drugi in tretji stol in ko je sedel v sredino, je z roko povabil lorda Harryja Darsija in grofa Lajcestra, da bi sedla k njemu.

— Tako, sedaj sedimo vsi skupaj, reče Bob Oliver in se nasmehe. Vi pa, moj dragi Vitor, rimski grof, komornik in državni pravdnik... vidite, da sem v zadregi, ne vem, kako bi vas prav tituliral! No, rad bi, da bi se malo pogovorili.

Kaj je torej resničnega na vsej stvari? Ali ste vi umorili Marijo Ferari? Toda prosim vas, ne prizadevajte si, da bi nam kaj utajili, kajti o vsem sem že točno informiran in sedaj potrebujem samo še vaše priznanje.

— Četudi sem jo ubil, odgovori nekdanji državni pravdnik predrzno, kaj vas briga za to?! Mar ste vi morda moji sodniki?... S kakšno pravico me zaslišujete?

— Nikar ne bodite tako predrzni, mladič, reče Bob Oliver, kajti sicer vam bom dokazal, da sem za to popolnoma upravičen, da te naslonim na razbeljeno železo, kakor pri nas imenujejo strogo zasliševanje — ali razumeš?

Slučaj z Marijo Ferari je bil torej resničen, kajti če bi ne bil, bi nam ti ne odgovoril tako! Sicer pa, kaj drugega bi te moglo prisiliti k temu, da tako visok položaj, ki si ga imel kot državni pravdnik, zapustiš in ga zamenjaš s službo komornika? To je najboljši dokaz za tvojo krivdo!

Toda vse to je za nas stranskega pomena, mi bi radi od tebe nekaj drugega slišali!

Vitor je molčal.

— Povej nam, v kakšnem razmerju si napram siru Johnu Penbroku, to se pravi, kako si se seznanil z njim?

— Popolnoma enostavno, kakor se pač dva človeka seznani, odgovori Vitor Garsi. Nekega dne, bilo je v Rimu, je prišel v hišo lorda Harryja Garsija, ker pa lorda ni bilo ravno doma, me je spoznal in — — —

— Zakaj ste umolknili? Nadaljujte!

— Nočem govoriti, odvrne Vitor, nočem govoriti, pa napravite z menoj, kar hočete...

— Tako! Tedaj te bomo malo nategnuli, morda se ti bo jezik potem odveza! in se boš spametoval, dragi prijatelj! Videli bomo, če ti bo to vseeno!

Ne da bi izgubljal nepotrebne besede, je Bob Oliver vstal s svojega stola, postavil je stol na mizo, vzel je iz žepa vrstico in jo pritrdil na strop za močno kljuko, ki je bila tam pripravljena za obešanje svetiljke. Drugi konec vrvice je uporabil za zanko, ki jo je vrgel Vitorju krog glave in ga stisnil za vrat.

Italijan je uvidel, da bi utegnila stvar postati resna. Tako strogih dejanj bi ne bil pričakoval, toda Bob Oliver je bil zmožen storiti vse. Stopil je za naslanjač, na katerem je sedel Vitor in ga prijel z obema rokama.

— Pazi, prijatelj, je dejal, kakor da bi se pripravljaj k odločilnemu dejanju. Če mi sedaj ne odgovoriš na vsa moja vprašanja, ki

ti ja bom zastavil, boš visel tako gotovo, kakor se jaz imenujem Bob Oliver!

Odgovaraj torej, sicer ti bom izpodnesel naslanjač — ti boš padel, zanka krog vratu pa se ti bo zategnila! Torej, jaz bom štel do tri, če nam do tedaj ne poveš, kako sta se tedaj dogovorila s sirom Johnom Penbrokom, tedaj bo padel naslanjač!

Torej ena... dve...

— Govoril bom! zavpije Vitor, na čelu pa so se mu pojavile znojne kaplje. Vse bom priznal, — samo življenje mi darujte!

— Z največjim veseljem, odgovori Bob Oliver. Zakaj bi te ne pustil živeti — takšnega redkega človeka, kakor si ti, človek ne najde tako lahko, tukaj je treba previdno delati! Vidiš torej, da postopam s teboj zelo nežno, torej povej nam, o čem sta se dogovarjala tedaj s sirom Johnom Penbrokom?

— Ta dogovor se je nanašal na lorda Harryja Darsija, spregovori Vitor in povese pogled.

— Kaj je hotel sir Penbrok?

— Napraviti lorda nenevarnega!

— Toda zakaj?

— Priti je hotel do njegovega premoženja.

— Lepa namera, reče angleški detektiv. Premoženje je vredno več milijonov funtov šterlingov, za to se že izplača zločin! Za kaj sta se torej dogovorila?

— Zadeva z blaznico vendar!

— Kdo je prišel na to misel?

— Sir John Penbrok!

— Torej že zopet ta Penbrok?

— Da on.

— Kdo se je dogovoril z umobolnico, da so sprejeli mladega angleškega lorda?

— Sir John Penbrok.

— Kdo je izposloval lažno izpričevalo od zdravnikov?

— Sir John Penbrok.

— Kdo je podkupil doktorja Cercera, da je obdržal lorda Darsija v blaznici, čeprav je bil popolnoma zdrav?

— Sir John Penbrok.

— Ha, ha, ha, že zopet stara pesem! Kadar se ujameta dva lopova v zanko, se po navadi sleherni izmed njiju trudi, da bi zvalil vso krivdo na drugega! se je zasmel Bob Oliver. Trdno sem prepričan, da bo sir John Penbrok, ko ga bomo zasliševali, odgovarjal na vsa vprašanja:

To je storil Vitor Garsi!

— Tedaj bo lagal! pripomni bivši državni pravdnik.

— Popolnoma vseeno mi je, kateri izmed vaju je večji lažnjivec! nadaljuje Bob Oliver. Dokazano je torej, da sta si vidva prizadevala, da bi mlademu lordu Harryju Darsiju več ali manj ugrabila življenje, kajti drugače ni moglo biti, da sta popolnoma zdravega človeka spravila v zavod za umobolne.

Če bi ne bil lord Harry Darsi na čudežen način rešen, bi se danes sedel v celici, ki mu jo je namenil doktor Cercero in prej ali slej bi moral pod takšnimi okolnostmi izgubiti razum popolnoma zdrav človek, sir John Penbrok pa bi bil dosegel svoj beklen-ski cilj.

Sedaj pa bodite tako ljubeznjivi, gospod grof, in potegnite sem tisto majhno mizico ter poskrbite za pisalno orodje, ker moramo napisati majhno toda zvesto pismo.

— Tukaj je vse, reče grof Laicester, ko je s pomočjo lorda Darsija prinesel malo mizico.

— Hvala, odgovori Bob Oliver, prosil bi še gospoda, da bi pripravila svoje samokrese!

Lord Darsi in lord Laicester sta to takoj storila.

— Prosim vas, postavita se tako, vi, mylord z desne, vi, grof, pa z leve strani! Če bi se lotil česa, da bi komu kaj storil, prosim, kar streljati! Mislim, da mu bosta dve krogli zadostovali, da ne bo mogel nikamor pobegniti!

Torej vidiš, moj mladenič, kaj smo sklenili! Osvobodil ti bom sedaj roke okov, prepričan sem, da te bosta ta dva z lahkoto obdržala v strahu!

Medtem ko sta držala oba prijatelja nabasana samokresa in z njima merila na Vitorja, mu je Bob Oliver razklenil okove, s katerimi je bil lopov zvezan, takoj mu je potisnil peresnik v roko in dejal:

— Tako, sedaj pa piši, mladenič! Tako prijazen boš, da boš napisal majhno priznanje, ki ti ga bom jaz narekoval! Torej pa prej, priporočam se!

Vitor Garsi se je ozrl v levo, potem zopet v desno — cevi samokresov so bile naperjene proti njemu in videl je, da bi njih lastnika niti trenutek ne omahovala, ko bi bilo treba izvršiti detektivovo naredbo.

— Kaj naj pišem? je vprašal z zamolklim glasom, ki je drhtel nemočne leze in smrtnega strahu.

Slavni londonski detektiv pa si je z nadčloveškim mirom prižgal cigareto, začel je hoditi po sobi gor in dol, začel je narekovati, Vitor pa je poslušno pisal:

Jaz Vitor Garsi, nekdanji državni pravdnik v Napolju, pozneje sluga komornik v službi pri njegovi svetosti lordu Harryju

Darsiju priznavam s tem, da sva si prizadevala, da bi lorda Darsija onemogočila s tem, da sva ga proglasila za umobolnega in kot takšnega sva ga zaprla v blaznico doktorja Cercera v bližini Rima. To sva storila, da bi ne mogel ničesar storiti, da bi se ne mogel nikjer pritožiti, da bi postavile oblasti sira Johna Penbroka za začasnega oskrbnika vsega njegovega premoženja, da bi na ta način dobili veliko premoženje v svoje roke. Načrt se nama je posrečil v toliko, da so lorda Harryja Darsija zares proglasili za umobolnega, kar sva dosegla s tem, da sva merodajne zdravnike podkupila.

Jaz pa dajem s tem svoje priznanje, da lord Harry Darsi v svojem življenju ni storil nikdar ničesar takšnega, kar bi dalo slutiti, da je umobolen. Nasprotno — v času, ko so lorda Harryja Darsija proglasili za umobolnega, je bil telesno in duševno popolnoma zdrav, čital in premišljeval in samo najine intrige so bile krive, da so ga zaprli v umobolnico.

S tem povdarjam še posebej, da me je sir John Penbrok pridobil za ta zločin, da je bil on duša in začetnik vsega tega, priznavam pa, da sem mu pri vsem vneto pomagal, tako da sem tudi jaz soudeleženec tega zločina in nosim za nj vso odgovornost.

Pri tej priliki izjavljam tudi to, da sem se poslužil tujega imena, da sem prišel lordu Harryju v službo, da sem jaz Vitor Garsi, človek, za katerim so talijanske oblasti že zdavnaj izdale tiralico radi umora svoje ljubice Marije Ferari...

— To je smrtna obsodba, ki bi jo moral podpisati, reče Vitor Garsi zasoplo. Mar me hočete s tem takoj poslati na vislice ali na morišče?

— Samo po sebi se razume, da vas hočemo takoj poslati na vislice in sicer z največjim zadovoljstvom, pristavi Bob Oliver, ko je sročilca petirka! po rami, toda iskreno povedano, vse to hočemo imeti napisano samo zato, da bi mogli uporabiti to važno listino proti siru Johnu Penbroku!

— Sedaj je tudi Penbrok izgubljen? pripomni Vitor Garsi skoraj veselo.

— Seveda je tudi izgubljen, toda kakor vsa znamenja kažejo, ne bo nikogar srce bolelo, če bo obsojen! Predobro poznam lopove, kakršna sta vidva, dragi prijatelj, kadar se hoče eden rešiti, noče izpustiti prilike, da bi ne dal svojega tovariša pravici v roke. Kar se tega tiče, se nadejam, da bodo napravili v peklju posebno ognjišče, kjer vaju bodo pekli in cvrli!

Sedaj pa končajmo! Napiši pod to:

To priznanje sem dal popolnoma svojevoljno, ne da bi me bil kdo k temu prisilil.

Bob Oliver, defektiv, me je aretiriral v trenutku, ko me je zalotil, da sem hčerko sira Johna Penbroka, miss Edito, nadlegoval,

—Precej dobro priznanje, se obrne londonski detektiv k obema plemičema. Samo en edini stavek zadostuje, da požene človeka za dalje časa v kakšno kaznilnico.

Sedaj pa, gospod Vitor, bodite ljubeznjivi, in podpišite svoje ime na ta dokument, ne pozabite pa tudi datuma, tudi ta je važen! Vitor Garsi se je obotavljal.

— Ubijte me, je dejal z drhtečim glasom, toda jaz ne morem in nočem tega podpisati!

— Dobro torej, tedaj prosim gospoda, da na moj »tri« mirno ustrelita. Štel bom torej ena... dve...

Toda Vitor Garsi je že zapisal svoje ime na nenavaden in usoden dokument.

Ko pa je bilo vse kočano, je zločinec omahnil kakor ubit na zaj na stol.

Bob Oliver je takoj vzel važni dokument in ga ponudil z lahkim poklonom lordu Darsiju.

— Bodite tako ljubeznjivi, mylord, in shranite ta dokument, ki kaže jasno sliko vašega dobrega strica sira Johna Penbroka. To je kratko postopanje, kajti prepričan sem, da bo sir John Penbrok skušal lagati na življenje in smrt. Toda na to važno priznanje njegovega tovariša, udeleženca pri njegovih strašnih zločinih bo moral umolkneti.

— Uboga Edita!... Ubogi Mortimer! reče lord Harry Darsi sočotno. Toda, ah, v tem slučaju vama pri najboljši volji ne morem pomagati!

— Tega tudi ne morete, mylord, pristavi stavni londonski detektiv, — kajti — vi morate sedaj takoj dobiti izpričevalo svojega zdravstvenega stanja. To boste najboljšje storili s tem, da izročite to pismo lordu velikemu sodniku v Londonu.

Sicer pa bom tudi jaz s svoje strani storil vse, da bo stvar čim krajša, da se boste lahko gibal med ostalo družbo z zavestjo, da ste pametnejši, od vseh drugih, tem prej, ker bo vaša pamet potrjena s postavo in zakonom.

— Kaj pa se to sedaj zgodilo s tem nesrečnežem? vpraša grof Cecil Leicester.

— Tega bomo ponovno zvezali, odgovori londonski detektiv malomarno, začasno ga bomo pustili tu v rdeči hiši, naj mirno leži! Jaz pa odidem naravnost k policijskemu ravnatelju, obvestil ga bom, da sem aretiriral Vitorja Garsija. Čez pol ure bodo že policaji tukaj in prokletega lepova bodo odvedli s seboj. Dobil bo

prijetno stanovanje v Towerju, močno in varno, kakršne imajo pripravljene za tako težke zločince.

Medtem ko je Bob Oliver govoril to, je zopet zvezal zločincu roke in noge.

Garsi se ni mogel niti ganiti.

— Gospoda, se obrne Bob Oliver k lordu Darsiju in grofu Cecilu Lajcestru, jaz mislim, da bi bilo najboljšje, če bi s svojima damama takoj zapustili rdečo hišo. Vam, mylord, stavljam na razpolago svoje lastno stanovanje dokler hočete, da ne boste prisiljeni nastaniti se v kakšnem hotelu. Sicer pa se nadejam, da ne bo minilo dolgo, ko se boste lahko zopet naselili v Darsi Halu, morda se to bo zgodilo že jutri.

— Vi ste zares izredno ljubeznjivi, Bob Oliver, reče lord Harry Darsi in pristrčno ponudi slavnemu detektivu roko, jaz pa se bom z največjim veseljem poslužil vašega dovoljenja, smatral vas bom za svojega prijatelja.

— Tudi jaz, reče grof Lajcester, tudi jaz bom pustil svojo Editu pod zaščito lady Darsijeve, da bi zlobni jeziki ne imeli o njej kaj govoriti.

Detektiv je spremil oba gospoda do praga in ravno je hotel z njima zapustiti sobo, ko se je zločinec naenkrat oglasil z zamolklim glasom:

— Gospod Oliver! Gospod Oliver! Samo eno besedo bi še rad spregovoril!

— Ah, vi mi imate še kaj povedati, reče detektiv, prosim, kar govorite!

Morda ste se spomnili še kakšnega umora, ki ga imate na vesti, tedaj mi to lahko mirno poveste...

— Z vami bi rad govoril med štirimi očmi! reče Vitor Garsi detektivu.

— To je torej tajna, ki mi jo imate sporočiti! Pojdita, prosim vaju, gospoda, in takoj zapustita rdečo hišo. Naša pota tudi sicer niso ista, sedite v kočijo in se odpeljite na moje stanovanje, ključ od tega imate vi, dragi grof Lajcester, jaz pa bom medtem odšel k policijskemu ravnatelju.

Še enkrat so si pristrčno stisnili roke, potem pa je ostal slavní detektiv sam v sobi z večkratnim morilcem.

Božja kazen

Počasi se je detektiv vrnil nazaj k mizi.

— No, kaj hočete povedati, toda na kratko, kajti jaz nimam mnogo časa na razpolago!

— Osvobodite me, je šepetal Vitor Garsi londonskemu detektivu, pustite me, da bom pobegnill!

— Ah, kako ste neki mogli priti na to blazno idejo, da predložite meni kaj takšnega? Zakaj bi vas bil torej zvezal, če sem vas nameraval izpustiti?

— Bogato vas bom nagradil, bogati boste — ubogajte me! ga je rotill Vitor.

Detektiv se nasmehne.

— Vi mi ponujate denar? Ali pa mate sploh kaj denarja?

— V gotovini imam dvajset tisoč funtov šterlingov! odgovori Vitor Garsi.

— Res?

— Prisegam vam, da je to resnica, nočem vas preslepiti, in zapeljati, če pa se mi obvežete, da mi boste darovali svobodo, vam povem, kje imam skrit ta denar, imenoval vam bom mesto, da ga boste lahko takoj našli?

— Kje pa je denar?

— V Darsi Halu se nahaja.

— Kje?

— V sobi, kjer sem stanoval, ko sem bil gost sira Johna Penbroka, odgovori lopovski Italijan. Lahko ga boste našli, če globoko sežete z roko v kamin! Tam boste našli denarnico, v njej pa dvajset tisoč funtov šterlingov!

— Ali je to resnica?

— Resnica, potrdi Vitor Garsi, in ves denar naj bo vaš, če me izpustite na svobodo!

— Z veseljem bom vzel ta denar, dragi prijatelj, in izpustil vas bom v tistem trenutku, ko mi boste prisegli in dokazali, da je ta denar vaša last!

— Prisegam vam, da je ta denar moj!

— Da, toda — kako in kje ste ga zaslužili?

— Grom in pekló, kaj vas to briga?

— Vsekakor me to izredno zanima, kajti nikakor ne bi hotel, da me izpremenite v svojega sokrivca! Vidite, vsotica je sicer čisto lepa, toda če bi jo jaz vzel, bi bila to neke vrste tatvina, jaz pa bi postal vaš soudeleženec!

Jaz pa vam povem, da sem trdno prepričan, da vam je dal ta denar sir John Penbrok!

— In če bi bilo res tako?

— Tedaj bi ne pripadala ta vsota nikomur drugemu, kakor lordu Harryju Darsiju, kajti denar je njemu ukraden, on ga mora zopet dobiti, da, vzel bom teh dvajset tisoč funtov šterlingov in jih zopet izročil lordu, kot edinemu pravemu lastniku...

— Ničesar nimam proti temu, gospod Oliver, samo izpustite me na svobodo!...

— Eh, to mi ne prihaja niti na misel! odgovori mirno detektiv. Mar me smatrate res za tako naivnega?

— Toda to je pogodba, najina pogodba vendar, je jecjal lopovski Italijan.

— Dragi moj, ne govorite neumnosti, reče Bob Oliver mirno in resno. Vi pozabljate, da ste moj ujetnik in da med menoj in vami ne more biti nobene misli o kakšni pogodbi! Mar si domišljate, da bi po vsem, kar ste storili, mogli doseči še svobodo, to svobodo pa naj bi vam jaz dal!?

Človek, bodite pametni in razumite svoj položaj. Izgubljeni ste, niti sam pekel vam ne more več pomagati. Napočil je čas, ko boste dobili za vse svoje zločine zaslužen kazen in se boste kesali za zgrešeno življenje....

Vitor je nekaj trenutkov brez besede buljil v trdi in mirni detektivov obraz.

Sedaj je začel tudi sam spoznavati, da je njegov položaj popolnoma resen, vdati pa se še ni hotel v svojo usodo. Še je hotel poskusiti, da bi se rešil nevarnosti, ki mu je pretila.

— Toda, saj boste spremenili svoje mnenje! je spregovoril z glasom, ki je zvenel malo nesigurno. Res je, priznal sem vam že, da sem po prigovarjanju sira Johna Penbroka napravil grd zločin na svojem dobrem gospodarju lordu Harryju Darsiju, toda kesam se, da sem se dal zapeljati temu lopovskemu Penbroku.

Mar mi po tem priznanju ne boste oprostili, posebno pa še, če vam obljubim, da se bom v bodoče poboljšal, da ne bom počenjal takšnih neumnosti. Popravlil se bom!

— Dobro, kaj pa je z umorom v Parizu? vpraša Bob Oliver in Vitorja prodirujoče pogleda.

Vitor povesi glavo.

— Mar ni tudi to zločin, da ste se pri lordu Darsiju predstavili pod tujim imenom? V resnici ste državni pravdnik iz Napolija. Prijatelj moj, to niso samo slučajne napake, to niso grehi, ki jih človek lahko oprosti!

Ko ste spravili nesrečnega lorda v blaznico, ste se tudi nadalje posluževali prevare. Pojavili ste se kot lažni grof Vitor de Vitorino. Mar vas je tudi k temu kdo nagovoril?

Nazadnje pa dejanje, pri katerem smo vas zalotili tukaj v tej prokleti hiši, ko bi bila morala postati žrtev vaše nizke pohote mlada in nedolžna deklica? Mar vas je tudi k temu kdo nagovoril, človek?

Vitor je molčal.

— Vidite, z vašim molkom priznavate sami, da vaša dejanja niso bila le slučajna. Ne, vi ste zakrknjeni zločinec, katerega morajo požreti zidovi jetnišnice, da bo imel svet pred njim mir, da bo zopet svobodno zadihal!

Torej, ne poskušajte več, da bi se osvobodili, kajti vsak poskus bi bil brezuspešen. Pripravite se torej, da sprejmete kazen, to bo za vas najboljše!

Vitor je vzdahnil, hotel je še nekaj reči, toda detektiv ga ni hotel poslušati, odšel je iz sobe v predsobo, kjer so ga čakali nekateri njegovi ljudje.

Nekaj trenutov pozneje se je vrnil s tremi policaji, dal jim je nalog, naj priskrbi eden izmed njih kočijo in pol ure pozneje je že spremljal slavní angleški detektiv Bob Oliver zločinca Vitorja v glavno policijsko poslopje.

Kratko poročilo je zadostovalo, da je sedel Vitor Garsi že čez dobro uro v celici londonske kaznilnice.

Noč se je nagibala h koncu.

Preden je prispel detektiv do svojega stanovanja, se je že zdanilo.

Bob Oliver je vzdržal brez spanja po več noči, ko je lovil londonske zločince, pa tudi tokrat ni legel, da bi se odpočil, temveč je ukazal ženi, ki mu je gospodinjala, naj pripravi dober zajutrek za več oseb.

Okrog devete ure predpoldne so sedeli lord Harry Darsi s svojo soprogo Julijo in grof Cecil Lajcester z Edito v družbi Boba Oliverja pri mizi in zajtrkovali.

Detektiv jim je pripovedoval, kaj se je zgodilo po njihovem odhodu iz rdeče hiše in sporočil jim je, da se Vitor Garsi že nahaja v zasluženi celici v londonski kaznilnici.

Pri tej priliki so se o vsem pogovarjali in se sporazumeli, kaj jim je storiti. Toda o tem bomo govorili v naslednjem poglavju.

Tu bomo opisali, kaj je bilo z Vitorjem.

— — — — —
Policija in sodišče sta hitro proučila zadevo Vitorja Garsija. S pomočjo tiralice, ki jo je izdala italijanska oblast, je bilo lahko določiti in dokazati, da je on zares državni pravdnik Vitor Garsi iz Napolja, ki je po umoru svoje ljubice Marije Ferari brez sledu izginil.

Po poročilih francoske policije in po opisu, kje je bil izvršen umor, so prišli do jasnih dokazov, da je zares on pravi morilec.

O njegovem delovanju proti lordu Harryju Darsiju in o dejanjih proti Editi Penbrok so obstojala sporočila detektiva Boba Oliverja in deloma samo zločinčevo priznanje.

Razen tega je Vitor Garsi kot nekdanji državni pravdnik dobro vedel, da mu ne bi prav nič pomagalo, če bi skušal stvar tajiti, radi tega je vse priznal in vse obstoječe dokaze potrdil in izpopolnil, da je imelo sodišče takoj zbran ves material, da je bila obravnava proti njemu že tretji dan, ker pa so bili dokazani vsi zločini, je bila tudi obsodba lahka.

Po dvehurni obravnavi je bil Vitor Garsi, nekdanji državni pravdnik napoljski obsojen na dvajset let težke ječe...

Isti dan so ga prepeljali tudi v kaznilnico Tover, da bi tukaj sedel, toda Vitorju, kot težkemu zločincu ni bilo dano, da bi tukaj preстал kazen.

Kot nevarnemu zločincu mu je bila dodeljena celica, ki se je nahajala daleč pod zemljo in je bila polna vlage in ostudne golazni, ki po navadi živi po takšnih mestih.

In tako se je zgodilo, da je Vitorja prvo noč v njegovi celici pičila strupena kača, katere strup je takoj deloval in so nastopile posledice.

Po kačjem piku nastopa po navadi smrt, toda pri zločincu Vitorju Garsiju se je zgodilo nekaj popolnoma drugega. On ni umrl, temveč znorel...

Kričal je, grizel in besnel, da so ga obvladali, odnesli so ga iz strašne podzemelske celce in ga odpremili v londonsko umobolnico.

V blaznici je živel nekdanji državni pravdnik strašno življenje, označen je bil za najtežjega i najnevarnejšega bolnika, kar jih je bilo v zavodu.

Zares, vredno je bil kaznovan za svoje zločine! Ljudje so ga obsodili na dvajset let tamnice, Bog pa mu je namenil strašnejšo kazen, obsodil ga je na večno temo.

Iznenadenje

Ko je pri zajtrku Bob Oliver povedal svojim gostom, kaj se je zgodilo z Vitorjem, je končal:

— S tem lopovom smo opravili, spravili smo ga na vedno in varno, in ne bo ušel pravični in zasluženi kazni. Sedaj moramo pa še obračunati z onim drugim...

Bob Oliver ni hotel imenovati Penbroka pred Edito, grof Cecil Lajcester pa mu je takoj pojasnil, da Edita vse ve, ker so ji ponoči vse povedali.

Mlado deklico, je silno bolelo, da je njen oče zavlil na takšna

pota, toda čut pravice je premagal to žalost. Človek, ki je delal proti svojemu krvnemu sorodniku, ki mu je vedno storil samo dobro, ni zaslužil, da bi gojil otrok napram njemu ljubezen, ni vreden, da bi se svojemu lastnemu otroku smilil, človek, ki je hotel žrtvovati svojo lastno hčer zločincu, si ni zaslužil da bi hčerka čutila z njim in ga jemala v zaščito.

Po tem pojasnjenju je Bob Oliver brez ovinkov govoril.

— Torej, sedaj moramo tudi sira Johna Penbroka poklicati na odgovor. Jaz predlagam, da takoj odpotujemo proti Darsi Halu...

— Ne! se zoperstavi lord. Čeprav se je stric tako nedostojno obnašal napram meni, mu vendar nočem napraviti škandala. On je član Darsijev, jaz pamoram obvarovati to ime sramote.

Jaz sam bom odšel na Darsi Hal in obračunal s svojim stricem med štirimi očmi. Kaznoval ga bom na način, kakor to odgovarja našemu imenu, on pa bo občutil to kazen, ne da bi mi bilo treba dvigati škandalov!

— Razumem vas, mylord, pripomni detektiv, in jaz odobravam vaše postopanje, vendar bi vas rad nekoj opozoril. Ne pozabite, da sir John Penbrok ni izbiral sredstev, ko vas je ločil od sveta in družbe, ko vas je zaprl v blaznico, da bi dobil vaše premoženje; on tudi sedaj ne bo izbiral sredstev, da bi se vas znebil, če se ponovno pojavite pred njim...

— Kar se tega tiče, ste lahko popolnoma brez skrbi, gospod Oliver, ga prekine lord Darsi. Tudi jaz računam s to možnostjo, vendar sem prepričan, da bo stric izpremenil svojo taktiko, ko me bo videl. Niti na misel mu ne bo prišlo, da bi mi storil kaj žalega, ker se me sedaj boji.

— Ravno radi tega mislim, pripomni detektiv. Sir John Penbrok se vas bo bal in da bi se zavaroval pred vami, bi utegnil kaj storiti...

— Tega ne verjamem, odvrne lord. Sicer pa se zanesem na samega sebe in če bo treba, se bom znal tudi braniti.

— Dragi Harry, gospod Oliver ima popolnoma prav, reče tudi Julija. Tudi jaz mislim, da bi ne bilo pametno, da bi se sam pojavil na Darsi Halu! Tudi jaz grem s teboj!

— Ne, draga moja Julija, ni se ti treba ničesar bati! Nikomur ni treba oditi z menoj, prosim tudi tebe, da odnehaš od svoje namer.

Sam hočem govoriti s svojim stricem. Kar bova govorila, ni treba nikomur slišati, kar pa bom uredil, o tem vam bom že pozneje natančno poročal.

Lord je govoril s takšno odločnostjo, da so ostali videli, da bi bilo vsako prigovarjanje zaman.

Sklenili so, da bo lord takoj odpotoval na Darsi Hal in sicer v kočiji, ne z vlakom, da bi bil njegov prihod kar najbolj tajen.

— Tedaj vam želim srečno pot in najboljši uspeh! reče slavní londonski detektiv. Dame in gospoda grofa prosim, da tudi nadalje uporabljajo moje stanovanje, meni pa oprostite odsotnost, kajti ker lord ne potrebuje več mojih uslug, se moram posvetiti drugi službi. Jutri se bom vrnil.

Če gospod lord dovoli, bom priskrbel kočijo, ker nimam svoje lastne, da bi jo stavil na razpolago.

— Iz srca hvaležen vam bom, odgovori mladi lord in stisne detektivu roko.

Ni minilo dolgo, ko se je pred hišo ustavila kočija, ki bi bila morala odpeljati lorda na Darsi Hal.

Pol ure pozneje je lord zapustil London.

Potniška kočija je drvela po ravni in gladki cesti. Lord je sedel v njej naslonjen na blazine in premišljeval o neljubem srečanju s svojim stricem.

Na bkou je sedel starejši možki, ki je ravnal s konji in pri tem mirno pušil iz svoje pipe.

Solnce se je nagibalo k zatonu, ko je kočija prispela na Darsi Hal. Samo nekaj ljudi je srečalo kočijo med potjo, toda nihče ni spoznal potnika, ker se je lord Harry Darsi nemenoma skrival radovednim pogledom.

Kočija se je ustavila pred glavnim vhodom v grad. Lord Darsi je ukazal kočijažu, naj počaka pred vrati, dokler se ne bo vrnil in odhitel je v grad.

Edini sluga, ki se je nahajal pred vrati, mu je prišel naproti, veselo pozdravil lorda, ker ga je takoj spoznal. Marsikaj mu je hotel povedati sluga, lord pa mu ni pustil govoriti, temveč vprašal, če je njegov stric doma.

Sluga ga je odpeljal v grad, ko pa je odprl vrata salona, je lord dostojanstveno stopil čez prag.

V salonu je bil sam sir John Penbrok.

— Ah! vzklikne stari lopov prestrašeno in plane pokonci.

— Klanjam se, dragi stric! reče mladi lord porogljivo. Kakor vidim, vas je presenetil moj prihod.

— Odkod pa vendar prihajate?! — vpraša sir John Penbrok z drhtečim glasom.

— Mar vas to bolj zanima, kakor pa, da bi zvedeli, kako se mi godi, odvrne lord Darsi hladno. Od svojega strica bi bil pričakoval prej takšno vprašanje.

— Da, oprostite, dragi sorodnik, tako presenečen sem bil, se je skušal John Penbrok oproščati. Da, znano mi je bilo, da ste bili bolni, kako pa se počutite sedaj?

— Hvala, prav dobro, boljše, kakor si marsikdo želi! izjavi lord mirno.

— Toda vi ste bili v nekem zavodu...

— Da, v Italiji, v bližini Rima — —

Penbrok je stal nedoločeno sredi salona in v zadregi strmel v svojega nečaka. Ni vedel, kako stališče naj bi zavzel proti svojemu mlademu sorodniku.

Tako je bil presenečen, da se še vedno ni prav zaveдел, ni vedel, če bi svojega nečaka ljubeznjivo sprejel ali pa naj bi ga nadalje smatral za umobolnega in ga zaprl v kakšen angleški zavod. Najhujše mu je bilo, ker ni vedel niti tega, če je mlademu lordu znano, da ga je on spravil v blaznico doktorja Cercera v bližini Rima, največje preglavice p amu je delalo to, ker bi bil rad vedel, na kakšen način je zapustil slavni italijanski zavod za umobolne.

Premišljeval je in premišljeval, naenkrat pa je skoraj podzavedno vprašal svojega nečaka:

— Kako pa ste prišli sem, dragi nečak?

— Vsekakor proti vaši volji, mu odgovori lord s krepkim glasom, ki je takoj Johna Penbroka osvestil in ga prepričal o resni situaciji, v kateri se je naenkrat znašel.

— Kako mislite to? se je hotel izviti.

— Ne pretvarjajte se! vzklikne lord in ga strogo premeri z očmi. Vse mi je znano, informiran sem o vsem, kar ste storili proti meni, da bi dobili na nepošten način moje premoženje! Zares, to ni pošten, še manj pa je vredno moža, k pripada slavni obitelji Dar-sijev!

Penbrok si je prizadeval, da bi se izkopal iz zadrege.

— Kaj vendar govorite? je vprašal začudeno in na videz osupnil. Jaz ne razumem, kaj mi hočete s tem povedati?

— Ne razumete? se je prezirljivo zasmel mladi lord. Dobro torej, če ne razumete, vam bom pač to jasnejše povedal!

Na meni ste izvršili ostuden zločin! Za dobro nagrado ste si pridobili doktorja Cercera, k je tudi lopov, spravili ste me v njegov zavod za umobolne in me proglasili za umobolnega, tedaj pa ste izposlovali pri oblastih, da so vas imenovali za upravitelja mojega celokupnega premoženja, na tem položaju pa ste me nameravali pošteno okraستي in popolnoma uničiti!

Za to nepošteno delo ste angažirali še drugega lopova, mojega bivšega komornika...

— Zdi se mi, dragi nečak, da so vas napačno informirali, se

je izvijal Penbrok kakor kača. Vašega komornika nisem niti poznal, čeprav sem slišal, da je to nesoliden tip....

— Dovolj! zavpije lord divje. Mar se drznete tudi pred menoj govoriti nesresnico? Noben član rodbine Darsijev doslej ni lagal, vi ste prvi, čigar ustnice so lagale!

Pravite, da niste poznali mojega komornika Vitorja? Po kom pa ste uredili stvar z doktorjem Cercerom in vse pripravili? Koga ste še pred nekaterimi dnevi imeli tukaj v gosteh? Mislite, da ne vem, da ni lažni grof Vitor di Vitorino nihče drugi, kakor moj komornik in vaš sokrivec Vitor?

— Kdo pravi to? zavpije Penbrok, ki se je skušal na brezobziren način izvleči iz neprijetnega položaja. Vitor di Vitorino je vendar rimski grof...

— To je slepar in lopov, pustolovec, ki ste ga izpremenili v sokrivca... ga prekine lord.

— Vi govorite budalosti, moj dragi nečak, da neumnosti, nepremišljene stvari! Kako morete tako govoriti o grofu, ki ga vsi poznajo kot poštenega človeka?

Lord se prezirljivo nasmehne.

— Kje ga poznajo?

— Ves Rim ga pozna!

— To ni resnica! zavpije lord. Ponavljam, da vi ne govorite resnice! Dozdevni grof Vitor de Vitorino ni nihče drug, kakor moj komornik Vitor, s katerim sta se zvezala, da bi me uničila! On je pod lažnim imenom stopil tudi pri meni v službo, v resnici pa je to državni pravdnik iz Napolja, to je navaden razbojnik in morilec, ker je ubil svojo zaročenko in ljubico in se je moral radi tega skrivati.

On je zločinec, kot takšen pa je postal seveda lahko vaš sokrivec in vaš izdajalec —

Penbrok se zdrzne.

V glavi se mu je zasvetilo. Mladi lord je dejal, da je njegov izdajalec ta Vitor di Vitorino! Saj to se je moralo zgoditi, sicer bi lord ne vedel vsega!

— Tedaj pomeni to, da je bil vaš komornik velik spletkar in slepar! je komaj spregovoril. Če vam je on kaj pripovedoval, tedaj je lagal!

— Toda, saj ste vendar malo prej rekli, da je to pošten človek, ki ga v Rimu spoštujejo in visoko cenijo! se zasmije lord. Vidite, kako kratke noge ima laž!

Torej, prosim vas, nikar se ne skušajte izviti, jaz vem vse, vse mi je znano in prišel sem, da bi obračunal z vami! Čeprav ste na žalost moj stric, vam moram reči, da ste lopov vseh lopovov!

Ne samo radi tega, ker ste vstali proti meni, temveč ste tudi svojo nesrečno hčerko žrtvovali tistemu zločincu, samo da bi molčal! Ostudno in nizkotno!

Toda, bodimo kratki. Usoda ni hotela, da bi se zgodilo tako, kakor ste si vi to zamislili. Poglejte, jaz sem se osvobodil blaznice, slučaj me je pripeljal v London v zadnjem trenutku, da sem rešil čast svoje sorodnice, na žalost vaše hčerke, ki ste jo žrtvovali temu ničvrednežu!

Edita je rešena, zločinec Vitor pa se nahaja v rokah pravice. V rokah imam njegovo priznanje o vseh njegovih in vaših zločinih. Vitor bo postavljen pred sodišče, vam pa bom jaz izrekel svojo obsodbo...

Penbrok je z izbuljenimi očmi strmел v svojega nečaka. Sedaj mu je bilo jasno vse.

Jasno mu je bilo, da je izgubljen, da je napočil konec njegovem vladanju in gospodarjenju na Darsi Halu. Ah, mar naj bi se to zgodilo tako hitro?

Temu lopovu, ki mu ni bilo na svetu nič svetega, je bilo to najtežje, bil pa je tako zakrknjen grešnik, da ga to ni niti malo zbegalo, takoj je začel premišljevali, kako bi se rešil iz svojega položaja.

Mar ni nobenega izhoda več, da bi nesrečo odvrnil od sebe?!

Ni mu bilo treba dolgo premišljevali, takoj se je pojavila v njegovih domiselnih možganih dobra misel. Če bi ne bilo lorda, bi ga nihče ne mogel obtožiti, nihče bi mu ne mogel ničesar dokazati, tudi s premoženja bi ga ne mogel nihče odstraniti. Najti je bilo treba samo izhod, da bi odstranil lorda.

Zato pa sta bili potrebni samo dve možnosti, ali bi ubil lorda, ali pa bi ga zopet zaprl v blaznico kot človeka, ki ni več gospodar svoje lastne volje.

Prvega ni mogel storiti, ker je sluga videl, da je lord pripotoval, pozneje bi lahko vse izdal, ko bi se zvedelo, da je mladi lord izginil.

Umor je hitro zavrgel, ni mislil več nanj, vendar se mu je ono drugo zdelo modro in lepo in vedno bolj ga je vabilo, da bi izvršil svoj sklep. V nekaterih trenutkih se je odločil.

Lord je moral torej nazaj v blaznico! Toda kako naj bi to izvedel? Če bi poskušal z zvijačo, si je bil v svesti lepega uspeha, toda za to je potreboval časa, on pa je moral hitro delati. Ni mu preostajalo torej ničesar drugega, kakor uporabiti silo.

Stal je pred oknom in opazil, da čaka pred gradom kočija, v kateri se je pripeljal lord iz Londona.

Naiboljše bi bilo, če bi uporabil to kočijo, kajti na svoje ko-

nje ni smel misliti v tem trenutku, ker se je bal, da bi mu služabništvo odreklo pokornost in se zavzelo za lorda.

— Torej, dragi nečak, vi ste prepričani, da sem jaz dela proti vam? vpraša Penbrok po kratkem razmišljanju.

— Da, to trdim z vso gotovostjo! odgovori lord odločno. Pogledajte, tukaj imam tudi Vitorjevo pismeno priznanje!

— Dobro torej, kaj pa nameravate storiti sedaj? vpraša Penbrok, ki se je delal popolnoma ravnodušnega.

— Zahtevam, da takoj odidete s tega gradu!

— Dobro, storil bom to, toda ne pozabite, da sem od oblasti postavljen, da oskrbujem vaše premoženje, kajti vas smatrajo za blazneža! Ker ste sedaj zapustili zavod za umobolne, smatram kot edino pravilno, da odidete sedaj z menoj v London in se prijavite oblasti, jaz pa bom izjavil, da ste popolnoma zdravi, tako vam bodo vrnilo osebno svobodo in pravico, da upravljate s svojim lastnim premoženjem, meni pa bodo vzeli pooblastilo, ki so mi ga dali!

Lord ne odgovori takoj na ta predlog.

Dobro je vedel, da namerava John Penbrok izvesti kakšno zvijačo, mislil pa je tudi, da se namerava na ta način izogniti različnim neprijetnostim, ker pa je tudi sam lord želel, da bi bila ta stvar poravnana brez vsakega škandala, je sprejel Penbrokov predlog.

— Dobro, sprejemem vaš predlog! je dejal lord.

— Tedaj vas prosim, da me nekaj trenutkov počakate, reče John Penbrok, iz čigar oči je sijalo zadovoljstvo. Hitro se bom oblekel in pripravil.

Lord Darsi se je malomarno spustil v naslanjač, John Penbrok pa je odšel iz salona.

Komaj pa je obstal za zaprtimi vrati, se je njegov obraz strašno spačil. Izraz obraza in oči so mu govorile o nepopisnem sovražstvu, stisnjene pesti pa je dvignil in z njimi zapretil proti vratom, za katerimi je ostal lord.

Gorje mlademu lordu, če bi se temu lopovu posrečilo izvesti svojo namero!

John Penbrok je napravil nekaj korakov in obstal je pri glavnih vratih na dvorišču, na katera se je v brezdelju in čakanju naslanjal kočijaž, ki je pripeljal lorda.

— Hej, prijatelj, je zaklical Penbrok in udaril kočijaža po ramenu. Vi ste pripeljal tega mladega gospoda iz Londona? Ali veste, kdo je on?

— Ne vem, gospod, odgovori kočijaž. Mi peljemo vsakogar, ki nas ustavi in najame!

— Ali pa veste, da je ta gospod blaznež, ki je pobegnil iz bolnice za umobolne?

Kočijaž se prestrašeno zdrzne.

— Da, vi ste pripeljali blazneža v mojo hišo, nadaljuje Penbrok. Zaprli vas bodo in vas poklicali na odgovor, če ste mu pomagali pri begu!

— Vsemogočni Bog! zaječi kočijaž. Jaz pa ničesar ne vem, ničesar nisem opazil... po svoji vnanjosti ne izgleda gospod boian, človek mu tega ne bi prisodil...

— Eh, prijatelj, to je pač takšna vrsta bolezni, da izgleda bolnik v nekaterih trenutkih popolnoma zdrav, sicer pa je zelo nevaren, njegova blaznost je združena z besnenjem... Radi svoje bolezni je napravil ta človek že marsikakšen zločin, zategadelj oblasti tudi pazijo nanj in zato bodo strogo kaznovani vsi oni, ki bi mu pomagali, da pobegne iz blaznice...

— Toda jaz ničesar ne vem, ničesar nisem zakrivil!... se je opravičeval kočijaž.

— Saj vas po tem nihče ne vprašuje, dragi prijatelj! nadaljuje John Penbrok. Če se hočete izogniti vsem neprijetnostim in kazni, morate takoj odpeljati nesrečneža nazaj v blaznico...

— Bog varuj! se je branil kočijaž. Niti za pol Londona bi ne sedel več z njim v kočijo!...

— Ničesar se vam ni treba bati, prijatelj, ga je bodril John Penbrok. Jaz bom sedel z bolnikom v kočiji, za vas pa potem itak ne obstoja več nobena nevarnost, človek mora biti samo previden! Bolniku ni treba vedeti, da ga peljemo v blaznico. Če vas bo kaj vprašal, mu recite, da peljete h glavnemu lordu sodnika.

— Eh, to je nekaj drugega, če se bo peljal tudi gospod z nama, si je oddahnil kočijaž. Da, da, blaznežu ni treba vedeti, kam ga peljemo in jaz se bom dobro varoval, da mu tega ne bom povedal. Samo glejte, prosim vas, da ne bo zadela mene pri tem nobena krivda, kajti jaz sem siromašen človek, ne brigam se za nikogar in vozim vsakogar, ker moram nekaj zaslužiti!

— Ne bojte se ničesar! Nihče ne bo vedel, da ste vozili blazneža, kar pa se tiče vožnje, bom jaz vse plačal!

Penbrok je potegnil iz listnice dva funta sterlinga in ju ponudil siromašnemu kočiažu, ki si jih je upal komaj sprejeti, kajti to je bila kraljevska nagrada.

Sedaj je torej vse v redu! Takoj bom pripeljal bolnika, vi pa dobro pazite, da se ne zagovorite!

Kočijaž se je nekolikokrat ponižno poklonil Penbroku, ki se je takoj oddaljil v grad.

Pol ure pozneje je dirjala kočija proti Londonu. Kočijaž je v skrbeh zmajeval z glavo, v kočiji pa sta sedela lord Harry Darsi in John Penbrok.

Med vso potjo nista potnika spregovorila niti ene besedice. Proti večeru je kočija zavila v londonske ulice. Mrak je legal na zemljo, svetiljke še niso prižgali.

— Ali ve kočijaž, kam mora peljati? vpraša lord svojega poštenega strica.

— Ve, povedal sem mu to, odgovori John Penbrok, ne da bi pri tem pogledal svojega nečaka.

Zopet sta umolknila.

Kočija je drvela dalje. Vozili so se po različnih ulicah. Lord Harry Darsi in John Penbrok sta previdno opazovala, kod se vozijo, zdelo pa se je, da sta oba začudena, kajti kočija je dirjala v popolnoma drugačni smeri, kakor sta si onadva to želela.

Lord Harry Darsi je opazil, da konji ne vozijo po ulicah po katerih bi se prišlo do palače lorda sodnika, Penbrok pa je videl, da po teh ulicah nikakor ne bodo prišli do blaznice, kakor je on ukazal kočijažu.

Kočijaž pa je medtem popolnoma mirno sedel na svojem mestu in podil konje iz ulice v ulico.

Potrpežljivost lordova in Penbrokova je bila izčrpana, kajti bila sta grdno prepričana, da ju vozi kočijaž v popolnoma drugo smer in ravno sta se oba hotela obrniti na kočijaža s vprašanjem, kam ju vozi, ko se je kočija v tem trenutku pred nekim poslopjem sunkoma ustavila.

Oba potnika sta začudena skočila s svojih sedežev, kočijaž pa je medtem že stopil s kočije in odprl vrata.

— Kam ste naju to pripeljali? je zavpil Penbrok, iz oči se mu je bliskalo.

Kočijaž pa mirno zmigne z rameni.

— Mislim, da sem vas pripeljal tja, kamor je to potrebno, je dejal in pri tem pomembno oba ošinil s pogledom. Gospoda, izvolite prosim izstopiti!

— Kaj pomeni vendar to? je divje vpil John Penbrok. Jaz sem vam dal vendar popolnoma drugačen naslov.

— Vem, odgovori kočijaž, vi ste mi ukazali, naj vozim v blaznico, jaz pa mislim, da bi bilo dobro, če bi se najprej oglasili v tej hiši radi majhnega pojasnila...

Lord Harry Darsi je obstal v prvem trenutku presenečen, ko pa je slišal te zadnje besede, ko je slišal ta glas, ki je zvenel sedaj popolnoma drugače in ko je pogledal proti hiši, pred katero se je nahajala kočija, mu je bilo vse jasno...

Spoznal je hišo — to je bila hiša detektiva Boba Oliverja. Spoznal je kočijažev glas, kajti to je bil slavní londonski detektiv Bob Oliver sam!

Medtem ko je lord Darsi začudeno in presenečeno gledal svojega prijatelja, je John Penbrok drhtel od jeze.

— Vi ste propalica! je vpil John Penbrok. Vozite tja, kamor sem vam ukazal, sicer...

— Sicer se vam bo slabo godilo! pristavi detektiv popolnoma mirno. Prosim vas, sir John Penbrok, da izstopite, da pa boste vedeli, kam ste se pripeljali, si bom dovolil predstaviti se. Jaz sem detektiv Bob Oliver!

Po teh besedah si je detektiv mirno strgal z levico lažno brado in lase, z desnico pa je potegnil samokres in nameril proti Johnu Penbroku.

Pretkani lopov se je prestrašeno zdrznil. Uvidel je, da se je ujel v zanko, ki mu je detektiv spretno pripravil.

— Nisem verjel, da imate z mladim lordom dobre namene, nadaljuje detektiv, in nisem se zmotil. Ni vam bilo dovolj vse, kar ste do sedaj storili, ponovno ste hoteli svojega gospoda nečaka spraviti v umobolnico. Pri vsem tem pa si niste mislili, da je kočijaž, kateremu ste to zaupali, ravno Bob Oliver sam, ki ne ljubi takšnih šal!

Lord Darsi je svojega prijatelja presenečeno opazoval, ker ni niti slutil, da ga je ta človek na poti spremljal, sedaj pa je po njegovih besedah spoznal, da ga je rešil velike nevarnosti.

— Ah, gospod Oliver! vzklikne zdajci mladi angleški lord. Vi ste me preslepili?

— Oprostite, mylord, da sem bil toliko predrzen, da sem si dovolil vas spremljati, toda prepričan sem bil, da je to potrebno, sedaj pa ste se tudi sami prepričali o tem. Vaš spoštovani gospod stric vas je nameraval odpeljati v blaznico, toda pustimo to za pozneje. Sedaj izvolite v moje stanovanje, o vsem se bomo pogovorili, vse se bo med nami pojasnilo. Gospod Penbrok, izvolite, prosim, naprej!

John Penbrok je uvidel, da je izgubljen in da bi bilo vsako upiranje zaman, še enkrat je sovražno pogledal londonskega detektiva, zatem njegov samokres — in ubogljivo je stopil iz kočije in se napotil v hišo.

Bob Oliver in lord sta išla za njim.

Da ne bi opazila njihovega prihoda grof Cecil Lajcester in Edita, ki sta se nahajala v hiši, je odpeljal Bob Oliver svoja gosta v majhen salon, ki se je nahajal v drugem delu poslopja.

Ko so vstopili, je povabil detektiv lorda in Johna Penbroka, naj sedeta.

V nekaterih stavkih je pojasnil lordu Darsiju, kako je prevzel ulogo kočijaža, povedal mu je, kaj mu je dejal Penbrok, ko je čakal nanj pred gradom.

Lordove oči so žarele jeze, ko je vse to slišal.

John Penbrok pa je medtem nepremično sedel na svojem stolu in topo zrl predse.

Ko je detektiv povedal lordu vse, kar se je zgodilo, se je obrnil k Johnu Penbroku in mu pripovedoval o vsem, kar se je pripetilo Vitorju, na koncu je še pristavil, da se Vitor nahaja v blaznici. Prečital mu je Vitorjevo priznanje.

Penbrok je molčal. Vsaka beseda je bila tukaj odveč. Z lordom samim bi se še nekako pomenil, morda bi ostal celo on zmagovalec, toda s slavnim mojstrom Bobom Oliverjem bi ne mogel ničesar storiti, z njim se ne bi mogel meriti in ne bi tako dosegel nobenega uspeha.

— Priznavate torej sedaj, da je vse to resnica? vpraša lord po daljšem molku.

Penbrok je povetil glavo, ničesar ni odgovoril. Ta molk je bilo njegovo priznanje.

— Žalostno in človek bi ne prepisoval tega Penbroku! nadaljuje lord. Z vsakim drugim človekom na vašem mestu bi ne imel usmiljenja in nobenega obzira, ker pa ste vi član slavne rodbine Darsijev, vas bom obvaroval sramote in neizbrisne blamaže, toda kljub temu vas bom občutno kaznoval!

Penbrok je vzdahnil. V duši se mu je vzbudilo novo upanje. mišlil je, da še ni popolnoma izgubljen.

— Poslušajte me torej, povedal vam bom, kaj sem sklenil, izjavi lord Harry Darsi. Podpisali boste listino, ki vam jo bom sedaj predložil, z njo se boste obvezali — prvič, da boste živeli tam prek v Ameriki pod imenom Jovan Brise; drugič, da ne ostanete v vzhodni Ameriki, temveč, da se naselite kje v zapadnem delu Združenih držav, dajem vam na razpolago zemljo med San Franciscom in Sv. Louisom, tretjič, da še danes odpotujete v Ameriko, ne da bi se poslovili od svojih otrok; četrtič, da se zavežete, da ne boste nikdar več stopili na angleško ozemlje in da ne boste nikdar zapustili Amerike.

Pod tem pogojem sem vam pripravljen dajati na leto pet tisoč dolarjev, to je vsota, s katero lahko pošteno živite kakor navaden meščan. Če pa bi se upirali podpisati to listino, tedaj je tukaj le-

tektiv Bob Oliver, ki ima v svojem žepu naredbo, naj vas takoj aretira in odvede v zapor!

— Ne, ne, saj bom podpisal! odgovori John Penbrok zasoplo. Dajte mi pero — vse sprejemam!

Penbrok je podpisal dokument, medtem pa si je lord Darsi zakril oči in bolešno vzdahnil:

— Kako nizko je padel ta človek, da daje popolnoma mirno od sebe svoja otroka, svoje ime, položaj, ki ga je imel doslej v svetu, da bo v bodoče samo živoraril. Če bi bil na njegovem mestu, bi prosil vsaj za tri minute časa, da bi se medtem premislil, v teh treh minutah pa bi si pogнал kroglo v glavo! Ah, on je prvi Darsi, ki je rojen kot slabič!

John Penbrok pa ni niti za hip pomislil na to, da bi si vzel življenje. Podpisal je popolnoma mirno in brezskrbno zanj tako sramotilni in nizkotni dokument, sprejel je od lorda Harryja Darsija denar za pot, tudi tokrat se je pokazal mladi lord izredno darežljivega in plemenitega, kakor vedno, — in odšel.

Še isti večer se je sir John Penbrok vkrcal v prisotnosti detektiva Boba Oliverja na prekoceanski parnik, ki je pravkar odhajal proti San Franciscu, — Bob Oliver ga je namreč vedno skrivaj spremljal. Angleški detektiv ni zapustil pristanišča vse dotlej, dokler se ni prepričal, da je parnik s Penbrokom odplul že daleč na odprto morje.

Naslednjega dne je bila opravljena poroka grofa Cecila Lajcestra z Edito, še isti dan pa je lord Harry Darsi odpeljal svojo ljubljeno ženo Julijo na Darsi Hal.

Vodil jo je po bogato opremljenih dvoranh starega gradu, ko je naenkrat opazil, da Julija joče.

— Kak to, da jokaš, moja ljubljena Julija!? je vprašal začudeno. Kaj ti je? ... Zakaj jočeš?

— Ti še vprašuješ? odgovori Julija. Zares, moj Harry, presrečna sem, ko sem pri tebi, toda manjka mi oče ...

Lord objame svojo ljubljeno ženo in ji reče:

— Da, da, moja ljubljena, res je, kar praviš! Midva ne smeva uživati tukaj sreče, kakor drugi novoporočenci, ne moja Julija, najina sveta dolžnost je, da izpolniva nalogo, ki nama jo je dala usoda!

Še vedno trpi tvoj nesrečni oče v kaznilnici Porte Longone — dobro torej, moja draga Julija, z današnjim dnem naj začne vojna, ki mora izvojevati svobodo — svobodo Giuseppu Musolinu velikemu!

Nočni vlomilci

— Džim, ali gori tam še luč?

— Jaz ne vidim! Že je minila ena ura po polnoči — vse je mirno!

— Tedaj bom dal znamenje ostalim!

Trenutek pozneje je pretrgal rezek žvižg ozračje nad vrtno vilo, ki je stala na otoku Themse.

To so govorili nočni obiskovalci pred samo vilo, kjer je stanoval Andreja Balzano s svojo lepo Adriano od Šavane, to pa sta govorila Kurhi Džim in John Špuler, razbojniški krčmar pri »Zelenem pavijanu«.

Ko se je oglasil žvižg, se je počasi, toda previdno, bližalo več človeških postav.

To so bili Kister, Tarhener, hroma Žeti, čakali so zunaj pred vrtnimi vrati, dokler niso slišali dogovorjenega znamenja. Hitro so poskakali čez ograjo in se počasi bližali svojima tovarišema, ki sta vohunila.

— Vse je v redu in tako lepo, da si lepšega sploh želeli ne bi mogli, reče Džim in se tiho zasmee. Ha, ha, ha, videli boste, kako lahko si bomo priborili bogastvo tega starega Italijana!

Kister je strokovnjaškim pogledom opazoval poedina okna v pritličju vile. Ostali razbojniki so se poskrili v vrtni utici, ker je baš luna prisijala izza oblakov in razsvetlila vrt okrog lepe vile.

Malo pozneje so se razbojniki plazili ob steni k oknu, ki ga je Kister izbral kot najpripravnjšega.

Okno je bilo od tal oddaljeno kakšne štiri metre, to pa je bila višina, na katero ne bi mogel splezati človek, če bi bil sam. Razbojniki pa so bili praktični in se niso strašili takšnih malenkostnih ovir.

Tarhener je stopil k steni, tam pa se je sklonil in naslonil roke ob zid, da je tvoril tako njegov hrbet prvo stopnico živih in nenavadnih lestev, ki so jih v nekaterih trenutkih na zelo praktičen način napravili.

Drugo stopnico je napravil krčmar Špuler, ki je skočil na Tarhenerjeva močna pleča. Za njim je skočil tudi Džim in se zavihтел na Špulerjev hrbet.

Bil je pri oknu in se lotil svojega dela. Vzel je diament in napravil z njim po steklu krog, udaril na to po steklu s pestjo, ki je bila namazana s smolo.

Po nekaterih trenutkih je bilo okno odprto...

Od spodaj se je oglasil žvižg, ki je vprašal, če je zgoraj čisto ozračje.

— Pridite gori! jim zakliče Džim polglasno. Jaz bom že lahko vstopil!

— Pojdi mladenič skozi okno, — mi bomo prišli za teboj! odgovori Kister zapovedujoče.

Džim je skočil skozi okno v sobo, za njim pa so se počasi in previdno splazili tudi ostali.

— Pst! niti besede! je šepetal Kister svojim tovarišem.

Razbojniki so stali kakor prikovani nekaj minut. Kister je hodil počasi naprej, za njim pa vsa družba, — ko so prispeli do stene, se je v vodnikovih rokah naenkrat zasvetila žepna svetiljka.

Nahajali so se v nekem salonu vile.

— Grom in peklo! ... Ta Italijan mora biti bogat! se je oglasila Žeti. Poglejte samo to lepoto!

Bogata oprema sobe je zaslepila razbojnike, začudeno so strmeli v ves ta sijaj.

— Sedaj pa mislimo na naše delo! je opozoril Kister svoje tovariše. Skozi ta-le vrata se moramo plaziti dalje!

Po teh besedah so se napotili razbojniki proti vratom in jih odprli. Zopet so se ustavili in vsi napeto prisluškovali, če se ni morda kje kaj zganilo.

— Srečo imamo! zakliče Kister svojim tovarišem. Poglejte, sedaj smo v nekem hodniku, odtod pa nam ne bo težko priti v katero izmed sob, kjer hrani starec svoje bogastvo.

Razbojniki so prišli v hodnik, ki je delil pritličje lepe vile. Na desni in levi strani je bilo mnogo vrat, ki so vodila v poedine sobe.

— Ko bi človek vedel, da se nahaja tukaj kakšna spalna soba! je mrmral Kister, ko je previdno hodil od vrat do vrat. Ah, grom in peklo, — za temi-le vrati se mora nahajati zakladnica staroga Italijana!

Ustavil se je, za njim pa se je ustavila tudi cela družba. Vsi so se zbrali na kupu, Kister pa jim je pokazal na visoka vrata, ki so bila z železjem okovana.

— Za temi vrati leži naša sreča! je šepetal razbojnik in si zadovoljno trl roke. V nekaterih minutah moramo odpreti vrata, saj imamo strokovnjake s seboj!

Džim je stopil naprej, kajti on je bil mojster v odpiranju zaklenjenih vrat. Ostali razbojniki so se mu čudili, da je tako spretno ravnal s ključavnico, pri tem pa ni povzročeval niti najmanjšega nepotrebnega šuma.

Ključavnica pa se ni vdala nobenemu ključu.

— To je umetna ključavnica! sikne Kurhi Džim, jezo med zobmi. Stvar je postala resna.

— Kaj boš sedaj storil? je vprašal Kister.

— Ne preostaje mi ničesar drugega, kakor da celo ključavnico izrežem, odgovori Džim.

— Tedaj hiti — kajti zares nimamo mnogo časa! je priganjal Kister. Ob petih se bo začelo daniti, pred tem časom pa moramo že izginiti na varno!

— Čez pol ure bom najbrž gotov! reče Džim in že je privlekel iz torbe orodje in začel delati.

Minute so minevale — četrť ure je minilo in vedno ni bilo ničesar drugega slišati, kakor težko sopenje razbojnika, ki je delal, včasih je zaškripalo orodje.

Vendar je bil naposled gotov.

Razbojniki so se umaknili, kajti sedaj bi se utegnil oglasiti kakšen samokres, toda na največje začudenje razbojnikov se ni ničesar zganilo.

— Veselite se, prijatelji, — vrata so odprta! reče Kister in prvi vstopi.

Dvignil je svetiljko, ki je služila sedaj za razsvetljevanje in presvetil sobo, v katero so prišli.

— Grom in peklo, soba je popolnoma prazna! se je jezil Kister polglasno.

Tudi ostali so se čudili.

Strmeli so v prazne stene štirioglate sobe, kjer so pričakovali, da bodo našli ogromno bogastvo.

Za trenutek so obstali neodločeni. Zbrali so se krog Kisterja in čakali, kaj jim bo povedal. Kister pa je s pogledi iskal po tleh, po stenah in naposled po stropu sobe, vse je pazljivo premočrnil.

— Iščite, je dejal naposled, morda so tu kakšna tajna vrata, skozi katera bomo nadaljevali pričeto pot, morda pa so blagajne viden v stene.

Razbojniki so se porazdelili po sobi in natančno preiskali vsak košček stene.

— Kister, to je železna stena! se obrne John Špuler k razbojniku, ki je bil v njegovi bližini s svetiljko.

I v trenutku, ko je hotel dati Kister na to odgovor, se je naenkrat zdrznil.

— Grom in peklo, kakšen glas je bil to? je dejal.

Razbojniki so obstali kakor na povelje, nihče se ni gnil. Ugasnili so svetiljko, pet razbojnikov je stalo v trdni temi. Radi česa pa vse to?

— Kister, ali nisi slišal pritajenega in hudomušnega smejanja? vpraša krčmar.

Kister ni več pomišljal. Takoj je zopet prižgal svetiljko, svetloba je padla na vrata, skozi katera so prišli in...

Strašen krik se izvi je Kisterju iz prsi, pa tudi ostali razbojnik so presenečeno zavpili, kajti videli so, da je čez vrata spuščena železna mreža.

Toda to ni bilo vse.

Za mrežo se je pokazal bled obraz s sivo brado, ponovno se je začel režati.

To je bil Andreja Balzano — s porogljivim smehljajem na ustnicah je opazoval razbojnike, katere je kakor divje zveri imel ujet v pasti...

— Pogodba Phv,mGj-azeniattrd goveni umlheuni bfskp

Kurhi Džim je bil prvi razbojnik, ki se je zavedel. Videl je ostudni starčev obraz in mežikajoče oči Italijana, potegnil je iz žepa svoj samokres, toda preden je mogel izprožiti, je izginil blede starčev obraz, zlobno režanje pa se je ponovno razlegalo v čudnem prostoru...

— Džim, spravi svoj samokres, saj vidiš da smo v oblasti tega človeka! se je oglasil popolnoma mirno Kister, celo sam je stopil k svojemu tovarišu in mu vzel samokres iz roke. Odložil orožje, skušati moramo, da se bomo s tem človekom pogodili. Morda bom lahko izposloval, da nas bo pustil v svobodo!

— Ha, ha, ha, radi bi, da bi vas izpustil na svobodo! se je oglasil zdajci Balzanov glas za vrati. V pasti vas imam, kakor podgane in miši! Ha, ha, ha, popolnoma v svoji oblasti vas imam!

— Ne rogaite se nam, odvrne Kister, mar ne vidite, da smo izgubljeni?

— Odložite svoje orožje — tedaj bom govoril z vami! se je oglasilo ponovno za vrati.

— Kaj pa, če tega ne storimo?

— Tedaj bom spustil takoj v sobo paro, ki vas bo omamila, jutri zjutraj pa vas bom izročil londonski policiji! Ha, ha, ha, tedaj boste malo dalje časa ležali onstran ključavnice, gadi ostudni!

— Tedaj odložimo orožje, zakliče Kister, ker je uvidel, da bi bil vsak upor brez uspeha. Toda, če ste človek, ki ima srce v prsih, tedaj nas boste izpustili!

— Odložite najprej orožje, potem šele bom govoril z vami, je govoril Andreja Balzano, kajti moja roka počiva na pripravi, ki vam bo poslala plin v sobo!

Razbojniki so ga takoj ubogali in že v naslednjem trenutku so ležali njihovi samokresi v kotu, noži so se zapičili v lesena tla, pa tudi Džimovo vlomilsko orodje je bilo tam.

— Ali ste vse odložili? Pravim vam, da vam ne bi prav nič pomagalo, če bi streljali na mene, nadaljuje Balzano in pride popolnoma brezskrbno k vratom, kajti svobodni boste samo tedaj, če bom jaz živ! Sicer boste ostali tukaj, jutri pa vas bodo našli, razen vsega drugega boste imeli na sebi nov umor, radi česar vas bo sodišče najstrožje kaznovalo!

— Gospod — izpustite nas, darujte nam svobodo! je prosil Kurhi Džim.

— Ali vidiš, dragi mladenič, ti si hotel streljati name, sedaj pa si postal naenkrat tako mehak in ponižen, reče Balzano in skoraj se je stresal od veselja in uživanja ob položaju, v katerem so se nahajali razbojniki.

Razbojniki so si grizli ustnice, spregovoriti pa niso smeli niti besedice.

Samo eden zmed njih je mislil, to pa je bil Kister.

— Grom in peklo, čemu dela neki starec z nami takšno komedijo? je premišljeval. Za tem se mora nekaj skrivati, kajti sleherni drugi na njegovem mestu bi nas pustil tukaj zaprte, jutri pa bi nas kar enostavno izročil policiji, ta-le pa namerava nekaj z nami, kakor se mi povsem dozdeva! Ah, dobra misel se mi je porodila v glavi!

Če bo plačal in če nas bo pustil v svobodo, mu bomo radi pomagali, zdi se mi, da je on sam pravi pes...

— Jaz vas še ne poznam! reče Balzano, ki je z ostrim, strokovnjaškim pogledom opazoval razbojnike, kakor da bi hotel videti, koga ima pred seboj.

— Spoznali bi nas radi? ga vpraša Kister. Torej predvsem, pred vami je John Špuler, katerega imenujemo kralja vseh lopovov in ničvrednežev!

In tako je nadaljeval Kister dalje in vsakemu svojemu tovarišu je dodal pristavek, ki je silno povečal njegove zmožnosti, predstavil je vse svoje tovariše po vrsti.

Ko je omenil ime katerega razbojnika, je dotični stopil pred starega Balzana, kateri je vsakega natančno premotril od peta do glave. Zdelo se je, da je bil stari Italijan popolnoma zadovoljen, kajti ko se je Kister zadnji predstavil, mu je obraz žarel prikrita zadovoljstva.

— Videl sem torej elito londonskih razbojnikov, reče zadovoljno stari bogataš. Ha, ha, ha, ko bi vi vedeli, možje, kako prekrasno izgledate v tej kletki, v tem zaporu!

Toda, govoril bom z vami pošteno, je nadaljeval, ko se je popolnoma zresnil. Kajneda, saj uvidite, da ste popolnoma v moji oblasti?

— Res, odgovori Kister, kot zastopnik ostalih.

— Dobro, to me veseli, odvrne Andreja Balzano, mirno bi vas lahko izročil policiji in jamčim vam, da ne bi ostali brez občutne kazni, toda — jaz vas potrebujem!

Ko je stari Italijan izgovoril te besede, se je odvalilo Kisterju kakor težak kamen od srca, vodja razbojnikov je slutil, zakaj gre, medtem ko ostali razbojniki niso niti pomislili na to in so začudeno gledali starega Italijana.

— Da, jaz vas potrebujem, nadaljuje Andreja Balzano, ko je videl, da so se njegovi jetniki začudili. Potrebujem vas za stvar, ki vas bo spremenila v bogataše.

Poslušajte me, vsakdo drugi na mojem mesu bi zahteval, da mu prisežete, da boste storili, kar zahteva od vas, potem bi vas šele pustil v svobodo, jaz pa vem, da bi vi to prisego prelomili in da bi moral jaz še popuščati.

Jaz pa zahtevam od vas, da prihodnji teden delate na stvari, ki vam bo prinesla dve sto tisoč lir. Razen tega pa vas bom še nocoj pustil v svobodo, če sklenemo kupčijo!

— Gospod! ... reče Kister, ko je slišal te besede. Vi se šalite z nami!

— Jaz govorim popolnoma resno, odgovori Balzano, kajti vsakemu od vas bom izplačal vsoto, ki sem jo obljubil. To znaša skupaj točno milijon lir ...

— Kaj pa moramo za to storiti?

— To vam bom povedal pozneje, odgovori Italijan, sedaj vam samo pravim, da bo stvar zelo enostavna, vendar potrebujete za to tudi poguma in izredne smelosti. Če vas bodo ujeli, vas čaka velika kazen. Gre namreč za to, da odpeljete otroka, ki je star približno štiri leta ...

— Gospod, jaz mislim, da smo sklenili pogodbo, reče Kister, ki je pogledal svoje tovariše.

— Vi mislite torej z menoj pošteno, ga prekine Italijan, ne boste me osleparili?

— Razbojniki so med seboj vedno pošteni, odgovori Kister in se nasmehne.

— Jaz vas bom torej sedaj osvobodil, o ostalem pa se bomo domenili v drugi sobi moje hiše, nadaljuje Andreja Balzano. Opozarjam vas pa, da moje hiše ne morete zapustiti, če vas jaz ne odpeljem k izlodu. Radi tega naj vam ne pride niti na misel, da bi planili na mene, ko vas bom osvobodil!

— Gospod, prisegam vam, da bomo...

— Verjamem vam tudi brez prisege, kajti prepričan sem, da nočete zavreči lepega milijona, reče Italijan.

Zelena mreža se je dvignila in Andreja Balzano se je pomešal med razbojnike brez najmanjšega strahu.

Brez obotavljanja je stopil h Kisterju in mu ponudil roko.

— Zavezniki smo torej sedaj! reče starec, ko mu je Kister veselo in zadovoljno stisnil ponudeno roko. Z lahkoto boste zaslužili milijon, sedaj pa pojdite hitro za meno, kar najhitreje moramo zapustiti ta neprijetni prostor.

Napotil se je k vratom.

Po hodniku je vodil razbojnike in jih odpeljal v prostor, ki je bil podoben kakšni delovni sobi.

— Sedite! jih povabi Andreja Balzano, pri tem pa jim je pokazal na okroglo mizo, ki je stala sredi sobe. Sam je stopil k omari, vzel iz nje steklenico vina in čaše in postavil vse skupaj na mizo.

Medtem pa so razbojniki posedli po stolih in ko je Italijan nalil čaše in jih povabil, naj pijejo, se niso niti malo obotavljali; vsak je izpraznil svojo čašo.

— Tako, sedaj lahko popolnoma mirno govorimo, spregovori Balzano, ki je sedel h Kisterju.

— Kaj hočete torej od nas? vpraša Kister.

Balzano si je potegnil z roko preko čela, kakor da bi premišljeval, naenkrat pa je spregovoril.

— Gre samo za to, da ukradete italijanskemu kralju hčerko, ste li razumeli?

Razbojniki so se zdrznili pri teh besedah in starca začudeno gledali. Kister, ki je bil najinteligentnejši med njimi, se je ozrl v starega Italijana in iz tega pogleda so drugi sklepali, da njih vodja dvomi o tem, če je Balzano pri zavesti, če ni postal morda naenkrat slaboumen.

— Gre za to, da ukradete hčerkico italijanskega kralja, otroka, ki je star štiri leta in kateremu je ime Jolanda iz vrta Kvirinala, kjer se ponavadi igra, s tem boste zaslužili milijon lir, kakor sem vam že dejal...

— Da, kaj pa se bo zgodilo z otrokom? vpraša Kister.

— Kister, vi zahtevate res preveč, mu odgovori Italijan neprijetno zadet. Na meni je, da vam izdam naredbo, pojasnil pa vam nikakor ne morem dati. Torej hočete ali ne...

— Samo po sebi je umljivo, da hočemo, mu odgovori Kister. Kajnega, John Špuler, in vsi vi ostali, kajnega vseeno nam je, če prodajamo svoje kože tukaj v Angliji, ali pa če jih odnesemo na prodaj v Italijo.

Denar je vedno glavna stvar in — stari pregovor pravi, kdor dobro maže, se lepo vozi!

— Torej sprejmete? vpraša Balzano.

— Seveda, brez dvoma, odgovori Kister, toda povejte mi, gospod, za kaj nas boste tukaj uporabili?

— To je odvisno od našega načrta, ki ga bomo sestavili, je razlagal Balzano. Na kratko vam bom sedaj razložil, kako si predstavljam vso stvar.

Predvsem ne smete Londona kar nenadoma zapustiti, tedaj moramo gledati, da bomo našli sredstvo in način, da bi neopaženo izginili iz Anglije, kajti zahtevam, da odidete takoj v Ameriko, če se vam bo posrečil rop princeze. Tam storite s svojim denarjem kar hočete.

Potovali bomo kot Angleži, ki so obiskali Italijo, da bi si ogledali to vročo državo in se malo razvedrili v njej. Glavno pa je to, da boste vi, ko bomo imeli princezo v svojih rokah, dobili milijon lir, tedaj po boste morali izginiti! ...

— Vse bomo točno izpolnili, mu je zagotavljal Kister, izginili bomo, kakor da bi nas bila požrla zemlja. Toda, grom in peklo, saj se je že zdanilo! Hiteti moramo, da čimprej izginemo odtod!

— Tedaj pojdite za menoj! reče Andreja Balzano. Toda še prej vam morem povedati, da moramo odpotovati že v nekaterih dneh. Povejte mi, kam bi vam pošiljal svoja sporočila?

John Špuler mu je dal točen naslov od »Zelenega pavijana« in čez dobro minuto so odšli razbojniki iz vile ob izlivu Themise. Ko so se vrata za njimi zaprla, se je Kister veselo zasmel in si drgnil svoje suhe roke.

— Kaj se smeješ, Kister? ga je vprašal Džim, ko je prišel do njega.

— Mar naj bi se ne veselil po vsem tem, kar smo doživeli nocoj v tej hiši! odvrne Kister, ki se je neprenehoma režal. Spomni se samo vseh najrazličnejših situacij, v katerih smo se nahajali! Najprej so se nam duše topile od sladkosti pri misli, da bomo dobili nekaj ti-sočakov, sedaj pa — sedaj smo zaslužili milijon!

— Tako! Mar smatraš ti klepetanje starčeve za resno? vpraša Džim svojega tovariša.

Kister je obstal in tovariša premeril od pet do glave.

— Doslej sem te smatral za pametnega mladeniča, Džim, sedaj pa ... Ali misliš ti, da ta človek ne misli s svojim predlogom resno, kakor je dejal?

— Če je mislil resno, tedaj imamo opravka s človekom, ki je zblaznel!

Takšna misel se je mogla poroditi seveda samo v tvoji glavi, jaz pa sem prepričan, da gre za resno dejanje in v vsakem slučaju bomo hitro in na lahek način zaslužili milijon lir.

— To je vse lepo, toda kaj bom napravil s svojo hišo! je jadtakoval John Špuler, ki se je nenadoma pojavil ob Kisterju.

Ti si pravi neumnež, Špuler, mu odgovori Kister. Lahko bo našel koga, ki ti bo kupil tvojo bajtico, sicer pa ne bomo mi izpolnili vsega, kar nam stavlja ta stari bedak kot pogoj, mi se ne bomo odselili od tukaj. Ko bomo opravili v Italiji, se bomo vrnili sem...

Samo po sebi umljivo, pritrdi veselo John Špuler. Kaj nas briga ta starec. Takoj se bomo vrnili nazaj v London, živeli bomo veselo in zadovoljno...

Andreja Balzano je spremil zločince do majhnih vrat v ozadju hiše, skozi katera so Angleži naglo odšli, potem pa se je vrnil nazaj v pritličje, noseč v roki svetiljko, s katero je svetil razbojnikom po stopnicah.

Izredno koristna noč! je mrmral starec. To so moji ljudje — dobro jih bom znal uporabiti, lahko bom z njih pomočjo izvršil svoje maščevanje, ha, ha, ha, kralj bo...

Starec se zdrzne, njegov obraz se je zmračil, ko je buljil v bitje, ki je vzrastlo pred njim kakor iz tal.

— Vsemogočni Bog... kaj je bilo to?!... je kriknul. Adrijana, ti si prisluškovala?

Adrijana od Šavane je stopila pred kralja bogatašev in ga ježno gledala v oči. Pred tem pogledom pa se je starec prestrašil in stopil korak nazaj.

— Adrijana, ti si prisluškovala?... vpraša starec, ko je prišel do sape.

— Ali mi očitaš to? se je izvilo Adrijani od Šavane trpko iz prsi.

— Kaj si vendar slišala?

— Prav lepe stvari, odgovori Adrijana in se porogljivo nasmelne, razen ostalega tvoj sklep, da me zapustiš...

Balzano je osupnil.

— Kaj misliš s tem?

— Ti se nameravaš vendar vrniti v Italijo.

— Ali pa misliš, da ne bi vzel tudi tebe s seboj?

Adrijana zmigne z rameni.

Čeprav je ta prekanjena žena dobro vedela, da ne bi mogel Andreja Balzano niti trenutka živeti več brez nje, je hotela starčevo ljubezen še enkrat postaviti na preizkušnjo.

— Adrijana, je spregovoril starec z mehkim in jokavim glasom, Adrijana, oprosti, da sem skrival pred teboj, kar mi je že dolgo tlelo v prsih, da se nameravam vrniti v Italijo, vse ti bom priznal, ali mi moreš oprostiti?

— Nobene pravice nimam, da vi se jezila nate, reče Adrijana. Ti boš odšel z zločinci v Italijo, da bi tam ukradli neko mlado princezo.

— Gre za rop štiriletne hčerke italijanskega kralja! odgovori Andreja Balzano.

Adrijana ga začudeno pogleda.

— Kaj hočete z otrokom?

— To je posebna povest, ki ti jo moram povedati, reče stari Italijan. Ti veš, da sem izredno bogat, da bi si lahko nabavil vsega, karkoli bi mi pozeležlo srce.

Zadnja leta, ki sem jih preživel v Italiji, mi je prišlo na misel, da bi si priskrbel plemiški naslov. Obrnil sem se k merodajni oblasti, povsod so se mi odzvali, povsod so bili napram meni ljubezniivi in pripravljeni sprejemati vsote, ki sem jih dajal v podkupnino. Razumeti so mi dali, naj darujem precejšnje vsote v dobrodelne namene, pa bom dobil naslov. Zaslepljen sem bil, plačeval sem ogromne vsote.

Tako sem dal pol milijona lir samo za bolnice v Reggiju. Tedaj sem mislil, da je napočil pravi trenutek in začel sem takoj urediti pri oblasteh.

Dejali so mi, da mora biti ta akt že pri kralju. Ker so mi sporočili, da bo v prihodnjih dneh moje povišanje v kneza, sem odpotoval v Rim.

In res, takoj naslednji dan so me poklicali k šefu dvorne pisarne, toda nisem sprejel vesti o imenovanju — temveč, doživel sem razočaranje, ki me še danes tišči in ne manjka mnogo, da re zblaznim, če mislim na to.

Uradnik mi je dejal, da kralj ni podpisal mojega imenovanja in veš, kaj mi je dejal, moja Adrijana? Ko je italijanski kralj dobil dekret v podpis, je dejal svojemu tajniku:

— Italijo bi osramotil, če bi podelil temu človeku kneževsko čast. Dokler bom jaz kralj Italije, ne bo povišan v kneza noben človek, ki si ni pridobil bogastva poštenim putem in četudi bi on pozlatil vso Južno Italijo!

To je dejal kralj o meni.

Adrijana se ni mogla premagovati, da se ne bi zasmejala, ko ji je Balzano ponovil kraljeve besede.

— Ti se smeješ k temu, Adrijana? jo vpraša Balzano uža-

ljeno. Ali pa veš, da sem jokal od jeze, ko mi je uradnik ponovil vladarjeve besede?

Toda, poglej, tedaj sem prisegel, da se bom temu človeku maščeval. Niti sam kralj ni varen pred menoj...

Če je on mogel trditi, da si nisem pridobil denarja poštenim potem, mu bom dokazal, da londonski zločinci, ki mi bodo pomagali, da odpeljemo otroka, ki ga smatrata kralj in njegova soproga za največji zaklad tega sveta, ne vprašujejo po tem, če sem si pridobil denar na pošten način ali pa s pomočjo velikanskih obresti. Njim je glavno, da jim bom plačal...

— Ti nameravaš torej njegovega otroka ukrasti in ga potem umoriti? vpraša Adrijana.

— Kaj bom potem storil z otrokom, tega ne vem niti sam, odgovori Andreja Balzano, toda na vsak način bom oddal malo Julando kam v vzgojo. Ko pa bo kralj že dovolj žaloval, tedaj mu jo bom zopet izročil.

Čeprav Adrijana od Šavane ni bila ena tistih žena, ki se boje zločinov in nasilja sploh, kar je s svojimi dejanji večkrat dokazala, se je vendar zgrozila, ko je pomislila na to.

Kako strašen in neotesan je ostudni starec, ki se hoče na takšen način maščevati svojemu vladarju, ker mu ni hotel podeliti plemiškega naslova!

Na drugi strani pa Adrijana zopet ni bila takšna žena, da bi imela dovolj poguma, da bi se zoperstavila temu zločinu, posebno še ne radi tega, ker je upala, da bo imela tudi sama koristi pri tem.

Mlada žena je takoj razumela situacijo, takoj je bila pripravljena izpopolniti starčev načrt in maščevanje v njegovem srcu še bolj razplamteti, kajti nameravala je iz tega starčevega zločina dobiti lepe koristi.

— Zakaj molčiš sedaj, Adrijana? se obrne Balzano k svoji ljubici.

Nič odgovora. Adrijana je zamišljeno zrla pred se, kakor da starčevega vprašanja sploh ne bi slišala.

— Mar ti ne ugaja moj načrt? ... ponovi starec. Ali se ti morda kraljevska dvojica smili?

Adrijana se zbudi kakor iz spanja.

— Meni ... je spregovorila. Kako me moreš smatrati za tako slabo, Andreja? Nasprotno!

Ovila je svoje lepe mehke roke kralju bogatašev krog vratu in vzkliknila razdraženo:

— Andreja — jaz te bom spremljala v Italijo! Pomagala ti bom, da boš princezo ukradel!

— Prepričan sem, da bom tvojo pomoč tudi potreboval, reče stari Italijan.

— Toda, nadaljuje Adrijana pretkano, ko se nama bo posrečilo, da bova odpeljala princezo, tedaj... tedaj hočem postati tvoja žena, Andreja Balzano!

Balzano skoči.

Že zdavnaj je bil pripravljen na to Adrijanino vprašanje, ko pa ga je slišal iz njenih ust, ga je to iznenadilo in presenetilo. Kljub temu pa se je odločil, da bo izpolnil željo svoje lepe ljubice.

Sicer pa, ali bi si mogel tudi želeti boljšo ženo, kakor je bila Adrijana od Šavane.

Stopil je k Adrijani.

— Moja žena boš, ji je dejal, njegovi pogledi pa so objemali njene prekrasne oblike.

Adrijana se mu je naslonila na prsi in ga prisrčno objela.

— Andreja, ti mi boš dal torej svoje ime?

— Dal ti ga bom!

— Tedaj ti bom pomagala, da boš ukradel princezo, reče lepa žena, in zagotavljam ti, — da se nam bo posrečilo, da ugrabimo otroka iz objema človeka, ki te je tako brezmejno razžalil in ponižal!

— Ko pa bova imela v rokah princezo Jolando, se bova v največji tišini poročila! pristavi Balzano.

Objel jo je.

Adrijana je bila izredno zadovoljna. S tem, kar je slišala, je navezala starca k sebi, da je pristal, da se poroči z njo...

Starinar Aron Falina

Daleč, v temni ulici Londona, se je nahajal lokal Arona Falina. Kakšen sloves je užival Aron Falina ni vedel nihče, tega ni vedel niti sam.

Imel je firmo, ki je visela nad njegovo trgovino, nad umazanim vhodom, kjer je sam živel, brez žene, brez otrok. Miren in brez izprememb, udajal se je samo enemu — to pa je bilo delo za zaslužek.

Mnogo so govorili o njegovih kupčijah, mnogo ugibali, on pa je kljub temu gospodaril dalje, ne da bi ga bila policija pri njegovih poslih kaj ovirala, Imeti je moral neznanega prijatelja in zaščitnika, ki ga je branil pri policiji.

Aron Falina je imel nekaj, česar niso imeli njegovi tovariši v

tem kraju, to pa je bilo dobrohotno in mehko srce, ki ga je zape-
ljalo, da je počel marsikdaj tudi kakšno neumnost.

Kadar ga je prosil siromak miloščine, so bile njegove roke
vedno polne, dajal pa ni tedaj, kadar je opazil, da dobrodelnost ni
tu na svojem mestu.

Tako je marsikatera uboga vdova vedela pripovedovati o
dobroti starega Žida. On ni pomagal kakor ostali, glasno, da lahko
vsakdo sliši. Ne, on je dajal skrivaj — toda hitro.

Kljub temu pa je bil ta človek mnogokrat trdosrčen, umazana
laštost ga je popolnoma prevzela. Ob takšnih prilikah je mogel
od človeka, ki mu je ponujal ukradeno blago, izvleči tudi zadnji
šiling.

Zase je porabil ta človek zelo malo.

Ljudje so vedeli, da je bogat, pa so ga večkrat tudi napadli
razbojniki, vendar se jim je vselej slabo godilo. Samo enkrat se je
posrečilo razbojnikom, da so ga premagali in mu pobrali denar,
toda že naslednjega dne jih je ujela policija in starinar je dobil
svoj denar nazaj.

Njegovo stanovanje sta tvorili dve sobi in trgovina. V eni
sobi je stanoval sam, v drugi pa je sprejemal kupce in prodajalce.
V stanovanju je imel vse umazano, tako siromašno je bilo tukaj,
da bi človek mislil, da žid tudi strada. Svojo prodajalno pa je
okrasil z nekaterimi starimi cunjami, ki jih gotovo ne bo mogel
nikoli prodati.

Pred svetom se je imenoval starinar in temu primerno je mo-
rala izgledati tudi njegova prodajalna. O njegovi pravi obrti pa
se bo cenjeni čitalec prepričal šele tedaj, ko ga bomo privedli v
pisarno Arona Falina.

Bilo je pozno ponoči — v njegovi prodajalni je vladala tema,
niti v pisarni bi človek ne mogel opaziti luči, ker je bila prodaj-
alna vedno zaprta.

Ob pultu, na katerem je stala odprta velika knjiga, je stal
Aron Falina, in medtem ko si je z roko zamišljeno gladil svojo
brado, so bile njegove oči uprte v človeka, ki je imel klobuk daleč
na tilniku in je predrzno držal roke v žepih.

— Ali imaš uro pri sebi, Fred? je vprašal Žid muškega, ki je
stal pred njim.

— Tukaj je!

— Daj jo sem, reče Falina in vzame uro, ki mu jo je Fred po-
nudil. Poglej to-le krono! Pa ne, da bi bila ta ura last kneginje
Devoncher?

— Grom in peklo, Falina, uganil si! Čemu naj bi ti lagal — pri-

siljen sem bil... Toda, kaj te zanima to, plačaj mi. — jaz pa bom odšel, toda tebi ni treba skrbeči zame!

— Fred — jaz moram prodati uro tudi dalje, reče Falina, ko je odprl pokrovček in opazoval uro, s plenom bi moral biti bolj previden, poglej, pero je počilo!

Zločinec je stopil k pultu in pogledal uro.

— To se je zgodilo radi skoka skozi okno, je mrmral in si potegnul klobuk na čelo, da se je lahko popraskal po tilniku. Povej mi, koliko mi boš plačal za uro.

— Dva funta, moj sin!

— Ali si neumen! zavpije lopov. Mar misliš, da imaš pred seboj novince in mlečnozobeža? Le oglej si boljše briljante na kromu in monogramu. Sami briljanti so vredni deset funtov, kaj pa zlato in drugo...

Zid mu vrne uro, ne da bi izgubljal besedo.

— Prodaj jo komu drugemu! je dejal in se sklonil nad svoje debele knjige.

Fred je nekaj trenutkov stal in začudeno gledal žida, potem pa se je njegov obraz spačil od jeze.

— Ti si največji lopov v vsem Londonu! je zavpil jezo. Ti veš prav dobro, da ne morem jaz oditi nikomu drugemu. Pri vseh imam velike račune, ti si še edini, pri katerem si nisem ničesar izposodil in od katerega lahko pričakujem, da mi bo izplačal gotov denar!

— Ne varaj se, ga prekine starec, pravkar sem pregledoval tvoj račun pri sebi. Zdi se mi, da si pozabil, kakor je razvidno iz mojih knjig, da mi še dolguješ trideset šilingov, ki sem ti jih posodil za kosilo, ko si bil pred štirimi tedni pri meni — napol zmrzel in izstrašan!

Zločinec se je smejal.

— In ti mi boš to odračunal?

— Seveda!

Zločinec je uvidel, da ne bo prerekanja konec, če sam ne bo umolknil, zato je dejal:

— Plačaj mi deset funtov in ura je tvoja!

Toda Falina je zmajeval z glavo.

— Niti šilinga več, kakor dva funta!

— Na, tu imaš uro, krvoločnež, reče zločinec, toda hitro, da bom odšel iz tvoje hiše!

Ne da bi se oziral na grde besede, je vzel Aron uro, še enkrat jo je pogledal in spustil v predal svojega pulta.

Mirno je odšel k svoji blagajni, ki je stala v kotu sobe, odštel

je človeku vsoto, za katero sta se pogodila in odštel sebi trideset šilingov.

— Sedaj si pri meni brez dolga! je dejal

— Zbogom! reče Fred in odide proti vratom.

Aron Falina je odhitel za njim, zagrnil je zaveso, da ni svetloba prodirala v temno prodajalno. Ustavil se je in prisluškoval, dokler se niso vrata prodajalne zaprla za zločincem in niso njegovi koraki umolknili na ulici.

Tako je stal nekaj minut.

Naenkrat pa je skočil nazaj k neki veliki omari, ki je stala za njegovim pultom, in odprl vrata na stežanj. Človeška postava se je pokazala v svetlobi, ki je padala od svetiljke na odprto omaro.

Človek v omari je bil detektiv Bob Oliver.

Takoj bomo videli, kaj je detektiva privedlo k temu staremu židu.

— Ali je odšel? vpraša detektiv.

— Odšel je, mister Oliver. Ha, ha, ha, sedaj imate zločinca, ki so poskušali srečo pri kneginji Devoncher!

— Hvaležen sem ti zato, da si ga zaslišal, reče Bob Oliver židu in mu stisne roko.

— Jaz sem tisti, ki bi moral biti hvaležen, reče starec. (Kaj je Aron Falina proti mogočnemu Bobu Oliverju! Kolikokrat bi me bili že aretirali, kolikokrat bi že sedel v kateri kaznilnici, ali pa bi me sploh izgnali iz Anglije, če bi me vi ne ščitili!

— Ni ti treba vedno omenjati teh malenkosti, odvrne Oliver, ti vidiš, da te potrebujem...

Ah, zvoní, že zopet prihaja nekdo k tebi na obisk!

Hitro skoči Bob Oliver v omaro, ki jo je stari žid za njim zaprl, počasi je odšel k vratom, stopil v trgovino in Bob Oliver je slišal iz svojega skrivališča, da je govoril z nekom.

Po nekaterih trenutkih se odpro vrata.

— Vstopi, Floreta, potem pa mi boš povedala, kaj se ti je pripetilo, je govoril stari žid in potegnil za seboj mlado, lepo, toda zanemarjeno bitje. Ne sramuj se pred Aronom Falinom — pomagaj ti bo, če si to zaslužiš in če bo mogel, seveda!

Deklica je hitela, njeno telo se je krčevito stresalo, oči pa so govorile o nepopisni bolesi.

— O, on me je zapustil! je ječala mlada deklica.

— Zapustil! se začudi žid, ki je svojega gosta prisilil, da je sedel na stol, s sočutjem jo je pogledal. Praviš, da te je Fred zapustil!

Deklica je v odgovor zopet zaihtela.

— Potolaži se, Francozinja, ji reče starec, nazval jo je z imenom, pod katerim je bila splošno znana po lokalih tega okraja. Zopet boš dobila kakšnega, ki je prav takšen kakor Fred. Morja boš dobila boljšega, kajti on je bil pravi grobjan!

— Toda jaz sem ga ljubila in ga ljubim še sedaj!

— To je velika napaka, Francozinja! Če ga ljubiš še sedaj, tedaj si nespametna, Fred si ne zasluži tvoje ljubezni! Sicer pa, ali te je pahnil od sebe?

— Da!

— Lopov! je siknil stari žid. Že dolgo je živel od tvojega denarja, ali ni tako?

— Da!

Deklica je ponovno zaihtela.

— Ali si lačna, Francozinja? jo vpraša starec.

Odgovorila mu je samo s kimanjem glave in z glasnim ihtenjem. Ne da bi si pomišljal, je stopil stari žid k svoji blagajni in vzel iz nje bankovec. Izročil je bankovec deklici, ki ga je začudeno gledala.

— Le vzemi ta bankovec, Floreta, ji je dejal in se ji dobrodušno nasmehnil. Sedaj sem ravno zaslužil pri tvojem ljubimcu. To ni mnogo, toda dajem ti z veseljem, ker si nesrečno bitje, ki ni nikdar imelo staršev!

Deklica je vstala. Starec jo je spremil iz sobe in jo med potjo še vedno tolažil.

— Zbogom, Francozinja! ji je zaklical in zaprl vrata za njo ter se vrnil.

Omara se odpre, Bob Oliver stopi iz nje. Začudeno je strmel v starega žida.

— Ti si zares dober človek, Falina, je dejal, toda povej mi, zakaj si dal deklici takoj cel bankovec?

— Vprašajte me rajše, zakaj sem temu Fredu, ki je lopov vseh lopovov, vzel zadnji šiling pri nakupu ure, in lažje vam bom na to odgovoril.

Veste, mister Oliver, stari Aron je v tej četrti, kjer vladata pomanjkanje in zločin, božja previdnost! Ha, ha, ha, sicer pa nič ne de! Glavno, da poznam svoje ljudi!

Ta-le Fred je lopov, ki je živel od krvavega zaslužka Floretinoga. Sedaj pa se je zopet lotil »dela«.

— K njegovim prvim delom prištevamo torej lahko vlom pri kneginji! se je smejal Bob Oliver.

— Nihče drugi kakor on je vlomil v njeno hišo, pristavi Falina k detektivskim besedam, toda, saj ste videli, da se ni mnogo okoristil. Za dva funta mi je dal uro, za katero bom jaz dobil naj-

manj trideset funtov, če ne še enkrat toliko! Boljše, da vzamem zločincem in dam siromakom!

To je bilo Falinovo geslo.

Od zločincev, ki so mu prinašali ukradeno blago, je jemal dragocenosti za smešno nizke cene, dajal pa jih je siromakom, ki so bili v sili.

Bob Oliver je poznal tega starega žida in način, kako se je obnašal napram njemu je bil popolnoma različen od onega, kako je postopal z ostalo sodrgo, ki se je nahajala v tej četrti. Dolgo vrsto let je bil Aron Falina njegov zaupnik in prijatelj, od katerega je lahko zvedel vse, kar je potreboval.

Mnoge stvari, ki so bile znane detektivu Bobu Oliverju, je najprej vedel stari Aron Falina.

Tudi danes ga je slavnj londonski detektiv poiskal, kajti zlikovci so izvršili tatvino pri kneginji Devoncher sredi noči, skozi okna so prišli v sobe, ki so bile prazne, ker se je kneginja med tem časom nahajala na plesu.

Pri tej priliki so ji ukradli dragoceno uro pokojnega kneza, predmet, ki je predstavljal veliko umetniško vrednost, še večjo vrednost za kneginjo samo, ker je bila ura zapuščina po njenem umrlem možu.

Policija se je obrnila na Boba Oliverja, slavnj londonski detektiv pa je sklenil, da bo poiskal starega Arona Falina, ki mu je v resnici tudi pomagal, kakor smo videli in slišali.

S tem je bilo poslanstvo Boba Oliverja končano. Jutri bo Fregaretiran in odpeljan na policijo, kneginja pa bo za vsako ceno kupila uro od starinarja Falina.

Medtem ko je Aron Falina vpisoval svoje posle v knjige, je sedel Bob Oliver na star stol in dolgo opazoval delo starega žida.

Falina ni bil samo njegov pomočnik, bil je tudi njegov prijatelj, njegov zaupnik.

Falina mu je dajal nasvete, pomagal mu je pri lovu na lopove in razbojnike, zalagal ga je s potrebnimi oblekami, seznanil je slavnega detektiva z dejanjem in nehanjem največjih zločincev tega okraja.

Tako sta se ta dva prijatelja razgovarjala še o najrazličnejših stvareh, detektiv se je zanimal tudi za najmanjše podrobnosti v zločinskem svetu, kajti držal se je načela, da mu lahko vse prav pride pri njegovem poklicu.

— Ali ste sploh že slišali o najnovejšem? se obrne nenadoma Aron Falina k svojemu obiskovalcu in zapre veliko knjigo, v kateri je imel račune zločincev.

— Ne, za kaj torej gre? odvrne Oliver.

— Danes sem dobil ponudbo, naj kupim »Zelenega pavijana«, ali pa naj ga vzamem v najem.

Bob Oliver ga začudeno pogleda.

— »Zelenega pavijana«! je dejal. Mar ne bo imel John Špul-
er več te krčme?

— Počakajte, vse vam bom natančno razložil, reče stari žid. Danes je prišel k meni Kister, s skrivnostnim smehljajem na obrazu me je obvestil, da odhaja John Špuler na daljše potovanje in namerava radi tega prodati svojo krčmo.

Poceni, zelo poceni bi mogel dobiti »Zelenega pavijana«, ker pa nimam do te krčme posebnega zaupanja, se nisem hotel tako ujeti na limanice.

Predvsem sem vpraševal po vzroku prodaje in Kister, ki si je nadel ulogo posredovalca, mi je dejal, da odpotuje John Špulere »neko družbo, — imenoval mi je celo nekatera prekrasna imena — da se je odpravil na daljše potovanje.

Vprašal sem ga, kam nameravajo odpotovati, v odgovor pa sem dobil samo skrivnosten smehljaj. Toda stari Aron Falina se ni zadovoljil s tem! Stvar se mi je zdela izredno sumljiva, namignil sem mu, da bi kupil krčmo, toda samo pod pogojem, če mi pove, čemu jo hoče John Špuler prodati in nato odpotovati.

Tedaj pa mi je Kister povedal, da se več londonskih zločincev pripravlja na pot v Italijo. Zelo kočljivo nalogo imajo, katero jim je dal neki veliki gospod in ravno radi tega morajo za seboj porušiti vse mostove!

Bob Oliver je zmajeval z glavo.

— No, pa si potem kupil »Zelenega Pavijana?«

— Prav prijateljski sem naposled Kisterja vrgel iz svoje hiše! se je smejal stari Žid. Saj nisem tako neumen, da bi kupil nekaj takšnega, s čemer bi odkrito pokazal, da imam denar! Ne, tako neumen ni Žid!

— Prepričan sem o tem, odgovori detektiv, toda povej mi, kaj misliš ti o vsej stvari!

— Jaz mislim, da bodo lopovi pri tem delu zaslužili mnogo denarja, odgovori starec, ker so mi »Zelenega Pavijana« ponudili za tako nizko ceno, da sem se kar čudil. John Špuler mora po mojem mnenju hiteti s prodajo, ker se nadeja, da bo na drugem mestu več zaslužil.

Bob Oliver je dolgo o nečem premišljeval.

— Za to stvar se bom zanimal! je dejal naposled. Ah, Falina, morda gre tukaj za kakšen velik zločin, ki bi se moral izvršiti v Italiji! Na vsak način bo zame izredne važnosti, da izvem dan nji-

hovega odhoda iz Londona in na kakšen način bodo ti lopovi potovali ter kako bodo maskirani, kajti vem, da se nepreoblečeni ne bi upali odpotovati.

— Prepričan sem, da tega ne bodo storili, reče stari Žid, toda če bom kaj izvedel, vas bom takoj o tem obvestil, mojster Oliver. Pisal vam bom!

Bob Oliver vstane in mu ponudi roko.

— Nate se torej lahko popolnoma zanesem, je dejal. Ah, skoraj bi bil pozabil! Kajneda, tudi ti boš odšel jutri k vojvodinji in ji ponudil uro v prodaj? Le bodi brez skrbi, obvestil jo bom že prej, da si bil ti tisti, s katerega pomočjo sem zločinca zasledil in ona ti bo dala zato veliko večjo vsoto za uro, ki ti jo je prinesel Fred!

— Vem, vem, odvrne Falina in vzame svetiljko, da bi posvetil detektivu do vrat. Zbogom, mister Oliver, mnogo sreče vam želim v vaših podjetjih!

V Falinovi delavnici je ugasnila svetloba, stari Žid je odšel v svojo spalnico.

— Ta Oliver je pa zares prekrasen človek! je šepetal sam s seboj. Vedno sem prepričan, da je to edini človek na svetu, ki misli s starim Židom pošteno!

Toda uboga Floreta!... Kako nesrečno bitje je to!... O ko bi ji mogel še bolj pomagati, toda kaj more storiti ubogi človek proti bedi med svetom!?

V brzovlaku Wien-Rim

— Ali te zelo utruja ta dolga pot, Julija?

V elegantnem kupeju spalnega voza v brzovlaku Wien-Rim je vprašal tako mladi angleški lord Harry Darsi svojo ljubljeno ženo, ki je naslonjena na blazine prisluškovala enakomernemu rotpotanju koles, ki potnike uspava.

Julija se je zdramila. S svojimi lepimi, velikimi očmi je pogledala svojega moža in se nasmehnila.

— Da bi me pot utrujala? je ponovila. Ah, Harry, prenesla sem v življenju že marsikaj in ta pot ni zame niti najmanj utrudljiva! Mar se ne vračam v domovino? Mar misliš, da se ne zavedam, da se vedno bolj in bolj bližam svojemu ljubljenu očetu? Ah, moj dragi Harry, ko bi ti vedel, kako si me razveselil, ko si mi dejal, da odpotujeva v Rim!

— Saj veš, Julija, radi česa sem to storil!

— Da bi me pomiril! odgovori Julija. Ne, ne, nikar ne zanačaj z glavo, saj vem to! Pomiriti si me hotel, videl si me, kako trpim

pri misli na svojega nesrečnega očeta in kaj hitro je bil tvoj sklep storjen.

Dejal si mi:

— Česar nismo mogli doseči s silo, bomo morda dosegli s pomilostčenjem. Stopil bom pred kralja in ga prosil, naj pomilosti Giuseppa Musolina!

— Tako je, moja ljubljena Julija! Stopil bom pred vladarja Italije, in zagotavljam ti, Julija, Bog mi bo dal besed, s katerimi bom prepričal kralja o pravičnosti najinega poslanstva! Tvoja navzočnost ne sme biti seveda znana, kajti na žalost te italijanske oblasti še vedno iščejo Mene pa ne morejo aretirati, nihče mu ne more ubraniti da ne bi stopil pred italijanskega kralja!

— Kako hvaležna sem ti, da se tako zavzemaš za mojega očeta! vzklikne Julija in mu ovije svoje mehke roke krog vratu. Ah, moj Harry, šele tedaj, ko bom vedela, da je moj oče srečnejši kakor sedaj, bom znala poleg tebe uživati šele pravo srečo!

V tem trenutku potrka nekdo na vrata in nenadoma odpre.

— Ah, konduktar za spalne vagone! vzklikne lord in se zasmee, kajti velik rdeč nos se ni prav nič ujemal z elegantno obleko, ki jo je nosil ta človek.

Sicer pa je bil videti konduktar zelo prijazen, kajti lordu ni ostalo nezapaženo, da se je prijetno nasmehnil, ko je vprašal, če si potniki česa žele.

— Nocoj bi rada mirno spala! je dejal lord.

— Poskrbel bom za to! odgovori konduktar v dunajskem narčju. Ah, gospoda je gotovo komaj poročena?

Pri teh besedah je tako čudno skremžil svoj obraz, da se je lord, ki je nameraval sprva protestirati, na ves glas in od srca zasmel.

— No, tedaj vam bomo pustili mirno noč, pristavi veseli konduktar, toda še nekaj bi vam rad povedal!

Po teh besedah se je sklonil k lordu, zasmel se je in mu zašepetal:

— V Italiji vas bodo spoznali, — tamošnja policija ima dobre oči, pazite!

Lord plane.

V trenutku se mu je zdel ta človek popolnoma drugačen, tedaj pa... mar se niso konduktarjeve poteze naenkrat popolnoma izpremenile!...

Ah, sedaj je snel svojo sivo brado!

— Bob Oliver! se začudi lord in zdelo se je, kakor da bi se mu odvalil težek kamen od srca. Bob Oliver, vi?...

— Da, jaz sem, odvrne slavní londonski detektiv in se takoj

obrne te zapre vrata kupeja. Pri Bogu, silno presenečen sem bil, ko sem vas videl v brzovlaku, mölord!

— Da, kako pa pridete vi sem v tej preobleki? ga vpraša lord namesto odgovora.

— Popolnoma enostavno, službeno se nahajam v brzovlaku. Saj veste, razbojniki in zločinci nikdar ne mirujejo...

Med pogovorom je sedel med Julijo in lorda Darsija.

— Nekaj minut vam lahko posvetim, mylord je dejal, potem pa moram misliti na svoje delo. Toda vendar, povejte mi, kaj vas vleče v Rim?

— V glavno mesto Italije potujeva da bi izročila italijanske-
mu kralju prošnjo za pomiloščenje Giuseppa Musolina, odgovori
mladi angleški lord. To se pravi, jaz sam bom stopil pred kralja
in govoril z njim!

— In mislite, da bo to kaj pomagalo?

— Nadejam se, odgovori lord in zmigne z rameni. Razen tega
pa bo moja soproga zopet videla domovino, pa tudi mene vleče
nekaj v večno mesto!

— Želim vam najboljši uspeh, pristavi slavni detektiv, in če
bi se mi nudila kedaj prilika, da bi vam lahko pomagal, bom sto-
ril to z največjim veseljem!

— Torej potujete tudi vi v Rim? se začudi lord.

— Samo po sebi umevno, odgovori preoblečeni detektiv. Moji
ljudje, ki jih nadziram tukaj v vlaku, potujejo tudi v Rim. kakor
sem izvedel iz njihovega pogovora!

— Toda za kaj gre?

— Tega ne vem niti še sam točno, odgovori Bob Oliver na or-
dovo vprašanje, moja služba mi vелеva, da moram paziti na sum-
ljive. Izvedel sem v Londonu, da namerava več zločincev odpoto-
vati v Italijo.

V vseh mogočih preoblekah sem jih spremljal do Wiena, ker
slutim da se pripravlja tukaj velik zločin in da hočejo lopovi za-
bristati svojo pot v Italijo...

— Morda pa potujejo ljudje samo radi razvedrila? pripomni
lord. Morda so si s svojimi zločini v Angliji pridobili mnogo de-
narja, pa bi si radi ogledali svet!

Bob Oliver se zasmeje.

— Vi ne poznate naših londonskih zločincev, je dejal, nave-
zani so na London, kakor hišni pes na dom! Kadar pa imajo do-
volj denarja, ne potujejo radi razvedrila, temveč zapravijo vse
kar so dobili, doma z ženami.

Razen tega so ti lopovi toliko bolj sumljivi, ker so se zdru-

žili vsi največji londonski zločinci. Razen tega pa potujejo v družbi starega Italijana in neke izredno lepe žene. Zdi se, da jim Italijan daje denar.

Zločinci pravijo sicer, da potujejo radi razvedrila, — vendar kdo ve, kaj je njej pravi cilj?!

— Vi pa jim boste pokvarili račune? se nasmehne lord.

— Če se mi bo posrečilo, da jim bom lahko pri kakšni priliki prisluškoval, reče Bob Oliver zamišljeno. Doslej nisem imel še nobenega uspeha pri svojem zasledovanju. Skoraj se mi dozdeva, da lopovi slutijo, da jih spremljam!

Na Dunaju sem se šajal z njimi kot postrešček kočijaž in sploh kot človek ki je prišel lahko v njihovo bližino, toda vselej, kadar se znajde pri njih tuj človek, začno govoriti popolnoma nezmiselne stvari.

— Vi jim nameravate torej tukaj prisluškovati?

— Mislim, da jih bom tukaj imel priliko zaslediti, odgovori Bob Oliver, pri tem pa si je drgnil roke. Nastavil sem jim dobro past! Ha, ha, ha! Slišal sem jih, kako so kupili vozne listke do Rima in kako so dejali, da bodo z večernim brzovlakom odpotovali! Takoj sem se zasigural pri dunajski policiji — nočoj sem hotel dobiti mesto kondukterja v spalnih vagonih in kar je najvažnejše, v enem vagonu sem si napravil neke vrste telefon, skozi katerega bom v drugem vagonu slišal vse, kar bodo govorili.

Ko bo družba prišla, jo bom pustil v ta vagon.

Kajneda, na ta način bom izvedel vse, kar bodo moji ljudje nočoj govorili?

Lord je strmel v detektiva in se čudil.

— Vaš načrt je dober, je dejal. Na ta način boste gotovo prišli do cilja!

— Tedaj bom prišel k vam in lahko vam bom povedal, če bont potoval v Rim ali ne, reče detektiv in vstane. Želim vam lahko noč in nadejam se, da jo bom imel tudi jaz!

Bob Oliver je odprl vrata in odšel na hodnik.

Dobro minuto pozneje je izginil v kupeju, kjer so se zbifali samo kondukterji.

Medtem ko je vzel Andreja Balzano za sebe in za Adriano cel kupe, so zasedli zločinci skupaj drugega.

Zločincem seveda ni prišlo niti na misel, da bi spali, dolg čas so si preganjali z različnimi dovtipi dvomljive vrednosti in z najrazličnejšimi drugimi neslanostmi.

— Grom in peklo, Džim, je vpil John Špuler, najlepše meso, ki sem ga doslej videl, je brez dvoma Wien!

— Res je, kar praviš, John, se je oglasil Džim iz kota, toda, povedati moram, da mi je vino, ki smo ga danes popili, težko obležalo v želodcu!

— Prav tako se ti bo godilo, kakor Tarhenerju, je vpil John Špuler, on sploh ne more prenašati potovanja!

Tarhener, ki je bil kako vsi ostali elegantno oblečen in zelo lepo sfriziran, je mrmral nekaj med zobmi.

Zares, doslej mu je bila pot zelo težka.

— Bodite bolj mirni, se je oglasil Kister, ki je sedel pri vratih, konduktar je v oddelku poleg nas in lahko sliši vsako besedo, ki jo spregovorimo tukaj.

— Eh, on zna pa ravno angleški, se zasmee Džim.

— Ah, kaj nas briga to! reče John Špuler, ki je tudi pogledal malo pregloboko v kozarec. V tem ozkem prostoru itak ne bomo mogli spati — se bomo pa vsaj zabavali!

— Pst!... Nekdo prihaja k nam na obisk!

Nekdo je potrkal, Kister odpre vrata, pred njimi pa se po-kaže Andreja Balzano.

— Ljudje, ne kričite tako! je dejal svojim zločinskim tovarišem. Saj vas slišijo v vse oddelke. Sicer pa vam moram razviti svoj načrt in vam vse pojasniti, kajti čas se bliža in mislimo, moramo na svoje delo!

Medtem je Andreja Balzano prišel v kupe in sedel na klopi li Kisterju.

— Dobil sem sporočila, katera sem pričakoval, spregovoril Andreja Balzano. Sedaj sem popolnoma poučen o situaciji. Poslušajte, prečital vam bom, kaj so mi pisali!

Balzano je potegnil iz žepa pismo in ga razvil. Pismo je prinesel k luči in začel čitati:

— Princeza Jolanda živi s svojo vzgojiteljico, z neko gospo Violio Alegri, v sobah v stranskem delu kraljevskega dvora. Otrok se igra pod nadzorstvom te dame in stare do-jilje v vrtu Kvirinala. Torej možnost, da bi jo odvedli iz par-ka, je popolnoma izključena, ker jo odlično čuvajo. Vendar izgleda vzgojiteljica zelo primerna, da si jo človek pridobi in jo premami, da ne bi pazila tako na otroka. Ona je mlada in lepa, razen tega pa še neizkušena in rada verjame vsakomur. Nje se moramo torej v prvi vrsti oprijeti...

— No, kaj pravite k tem vestem? vpraša Andreja Balzano, ko je pismo zopet zložil in ga spravil v žep. Po mojem mnenju — bi jo torej lahko uporabili?!

— Vsekakor, je zagotavljal Kister. Jaz mislim, da bo Džim imel pri tej deklici lep uspeh.

Andreja Balzano vstane in premeri zločinca Džima od glave do pet.

— Hm, to ni sicer slab dečko! zamrmra starec. Ali pa boste znali občevati s to damo?

Kurhi Džim se je smejal.

— Vidim, da me še ne poznate, gospod, je dejal naposled Andreju Balzanu. Dajte mi samo nalog, jaz ga bom izpeljal, da boste popolnoma zadovoljni!

Kister, Džim in Andreja Balzano so se tesno približali drug k drugemu, nekaj minut je bilo slišati samo šepetanje, tako da človek ni mogel točno razumeti, kaj so govorili.

— Tako, sedaj veste, kaj vam je storiti, reče Andreja Balzano naposled, sedaj smo se dogovorili! Toda ta pot je strašno dolgočasna. Moja spremljevalka že zdavnaj spi, jaz pa ne morem zaspati pri tem prokletem ropotanju koles.

— Res ne, tedaj ostanite tukaj pri nas! predloži Kister starcu. Tukaj se prav lepo zabavamo in povabimo k sebi tudi vas!

— Ej, John Špuler povej nam katero veselo, katerih veš toliko, da bi spisal lahko celo knjigo, če bi bilo v tebi tudi malo pisateljskega talenta!

— Nisem ravno razpoložen, je mrmral John Špuler, toda če že ne gre drugače, tedaj moram pripovedovati, kajti vsak se mora nocojšno noč žrtvovati, da bo bolj veselo!

In John Špuler je začel pripovedovati nekaj iz svojega detinjstva vse dotlej, ko je postal razbojnik.

Tudi ostali so pripovedovali in tako so pričakali, da se je začelo daniti, potem pa so drug za drugim počasi zaspali, ne da bi bil kateri od njih slutil, da je njihovemu nocojšnjemu pogovoru nekdo prisluškoval...

Vzgojiteljica kraljeve hčerke

Malobiskovalcev Rima je imelo priliko, da bi videli princezin vrt, ki se je nahajal sredi Kvirinala in so ga obdajali prekrasni vrtovi, ki pripadajo dvorcu italijanskega kralja.

Princezin vrt je dobil svoje ime odtod, ker je služil za igranje in zabavanje otrok kraljevske rodbine in je bil najlepši vrt te vrste.

Ta vrt leži ob levem krilu Kvirinala, v katerem stanuje mala princeza Jolanda s svojim služabništvom.

Sredi tega raja je rastla mala Jolanda. Ona je bila sreča kraljevskega para, zenica njunih oči, ki so jo ljubili in čuvali, ker je bila spočetka slaboten otrok.

Bila je stara šele štiri leta in prebolela je že večino otroških bolezni.

Najhujša kriza je bila za njo, kakor so izjavili zdravniki. Začela se je razvijati, lica so ji dobivala lahko rdečico, iz dneva v dan ji je bilo boljše in hodila je v vrt Kvirinala, kjer se je zdravila.

Tako je Jolanda sedela tudi danes v hladu na lepi klopici v vrtu, na krilu je držala knjigo s slikami, na katerih je mala deklica z velikim zanimanjem opazovala najrazličnejše živali. Očarujoč je bil njen blede, toda ljubki obrazek, obrobljen z lepimi kodrastimi lasmi.

In vendar se nobenemu obiskovalcu Kvirinala ni ustavilo oko za dalje časa na mali princezi, temveč na lepi in stasiti deklici, ki je sedela poleg otroka.

— Signora!... Signora!... Mama prihaja!

S temi besedami je zbudila mala Jolanda Violo iz sanjarenja, kateremu se je bila vdala.

Viola se je ozrla in videla kraljico, ki se je bližala klopi, na kateri je sedela njena ljubljenska.

Joanda je skočila, vrgla knjigo na klop in odhitela naproti materi, ki jo je sprejela z razširjenimi rokami.

— Danes nisem mogla odoleti želji, da bi vaju ne videla, reče kraljica, ko je Jolando objela in poljubila na čelo. V nekaterih dneh imamo v Rimu velike svečanosti, tedaj pa dalje časa ne bom mogla videti svoje male Jolande!

Kraljica je sedla na klop, Jolando je držala v naročju. In medtem ko je poljubljala otroka ter se veselila njegove živahnosti, se je zabavala z Violo.

— Viola, kaj je vendar danes z vami? vpraša kraljica. Tako čudno se mi zdite raztreseni! To sem takoj opazila, vi imate nekaj na srcu?!

Violi je rdečica zalila obraz. Toda kmalu je ta rdečica izginila pred neprijetno bledostjo.

— Nič ni, Veličanstvo! je jecljala. Jaz... jaz...

— Viola, ni prav, da skrivate kaj pred svojo prijateljico, reče kraljica, kar govorite, prosim, ali ste si zaželeli matere, — ali se vam morda toži po njej?

In ko Viola ni odgovorila na to vprašanje je vladarica nadajevala s smehom:

— Ni se treba sramovati, lepo je od vas, če mislite na svojo staro mater. Jaz bom ostala do mraka pri svoji Jolandi, če pa hočete, poiščete lahko medtem svojo staro mater.

Viola pogleda kraljico, začudenje in nepopisno veselje sta bila v tem pogledu.

— Kako!... Tedaj bi mogla jaz sedaj oditi?! vzklikne mlada deklica, po njenem glasu pa je bilo videti, da se je silno razveselila te vesti.

— Zares, drago dete, odgovori kraljica, Le pojdite — za danes vas puščam svobodno!

Še trenutek se je deklica obotavljala, potem pa je vstala in odhitela, ko je poljubila Jolando in se globoko poklonila kraljici.

Po nekaterih trenutkih je bila Viola v svoji sobi. Oblekla je enostavno obleko, ki pa je bila izredno okusno izdelana in se je lepo prilegala njenim bujnim oblikam telesa, posadila si je na glavo enostaven slamnik in izginila iz sobe.

Sicer je imela mlada vzgojiteljica navado, da je odšla po velikih stopnicah, da je pričakovala kočijo, s katero se je odpeljala k svoji stari materi, danes pa je izgledalo, da se Viola ne namerava odpeljati v predmestje.

Odšla je iz dvorca po stranskih stopnicah na ulico, ki je vodila ob reki.

Prestrašeno se je ozirala, kakor da bi se hotela prepričati, če je nihče ne vidi.

Toda ob tem času ni bilo žive duše na ulici in mlada vzgojiteljica je brez strahu hodila ob reki, dokler ni prispela do izliva, kjer so se nahajali veliki vrtovi, kamor so Rimljani le malokdaj prihajali.

Danes je vladala v teh nasadih nenavadna tišina, ker se je vsakdo varoval, da bi šel po vročini na sprehod.

Samo tu pa tam je korakal kakšen človek, se sprehajal in nosil klobuk v roki.

Viola Alegri je izginila za grmovje, v goščavo in sedla na majhno klopico.

— Kdo ve, če bo zvest dani besedi! je šepetala in si zakrila vroča lica z rokami. Ah, kako se sramujem svoje slabosti! In vendar, kadar pomislim nanj, mi je, kakor da bi ga morala ljubiti!

Ko sem ga pred tednom dni prvič videla, tedaj še nisem vedela, kdo je in kaj je, tedaj mi je bil še popolnoma tuj človek, danes pa?...

Danes vem, da se imenuje Fred Glover in da je angleški in-

ženjer. Prepričana sem, da ljubi mene prav tako kakor ljubim jaz njega in — sedaj pričakujem tukaj ob Tiberi človeka, ki sem ga šele pred nekaterimi dnevi spoznala ...

Viola povesi glavo.

Ni se še odločila, če bi vstala in odšla s tega prostora, da se ji ne bi bilo treba srečati s človekom, kateremu je pripadalo njeno srce.

Vendar ne!

Zakaj ne bi počakala Freda? On je človek, ki da lahko ženski še lepo bodočnost! Gotovo bo ostal v Rimu in jo vzel za ženo, ona pa bo srečna!

S temi mislimi se je tolažila mlada deklica, ki se ji je predstavljal za Freda Gloverja.

Kako pa se je seznanila z njim?

Pred tednom dni je Viola sklenila, da bo odšla do hišice svoje matere peš.

Hodila je po isti poti kakor danes, ko pa je prišla do teh vrtov, se je ustavila, ker je bila utrujena.

In naenkrat, medtem ko je ona tako sedela, se ji je splazil za hrbet moški in preden je Viola vedela za kaj gre, ji je odnesel torbico, ki jo je položila k sebi na klop, ko je sedela, da bi si odpočila.

Skočila je in videla postavo, ki je izginila v grmovje, zavedla se je in začela klicati na pomoč.

— Gospodična, kaj se vam je pripetilo? Jo je vprašal nekdo in visok, elegantno oblečen gospod, ki je govoril precej slabo italijanski, se je ustavil pred njo.

— Gospod, nekdo mi je odnesel mojo torbico! mu je odgovorila Viola razburjeno.

Odgovora pa ni dobila nobenega, kajti videla je, da je tujec takoj razumel situacijo. Dirjal je za tatom, kolikor so ga nosile noge.

Viola je zopet sedla, ker ni hotela čakati, da bi videla, kaj bo storil mladi mož.

Prepričana je bila, da tatu ne bo mogel dohiteti, silno pa se je razveselila, ko je videla tujca, da se bliža klopi. Z elegantno kretnjo ji je ponudil torbico.

— Posrečilo se mi je, da sem lopova dohitel na obali, je pojasnjeval Violi, medtem ko ga je ona začudeno gledala. Ko sem ga dohitel, je lopov od strahu izpustil torbico in pobegnil.

Viola je vzela torbico in spregovorila nekaj običajnih besed v znak zahvale.

— Dovolite mi, da se vam predstavim, li je dejal mladenič, moje ime je Fred Glover — inženjer sem in živim v Londonu, tukaj se bom mudil nekaj tednov radi proučavanja starin, ki jih ima Rim toliko.

Čenjeni čitalci so se gotovo spomnili, da ta mladi človek, ki se je približal vzgojiteljici princeze Jolande, ni bil nihče drugi kakor Kurhi Džim.

Po nasvetu starega Balzana so si londonski zločinci izmislili vso stvar o tatvini torbice in jo tudi prav dobro izpeljali. Mlado deklico so zasledovali, ko pa je sedla na klop, se je splazil Tarhener k njej in ji vzel torbico.

Na klicanje na pomoč se je takoj pojavil Fred Glover in se zamislil v ulogo rešitelja.

Bežal je za zlikovcem, Tarhener pa ga je počakal za prvim grmovjem in mu vrnil torbico, tako je bilo Kurhi Džimu lahko, da se je seznanil z mlado deklico.

Nekaj pa mu moramo priznati, bil je izredno iznajdljiv mladenič, ki je znal takoj izkoristiti situacijo.

Mojsterski se je znal pretvarjati pred to deklico, še isti večer, ki ga je Viola presedela na tej klopi s svojim novim znancem, ji je pripovedoval o svojih starših v Londonu, o svojem očetu ki je slaven stavbenik.

Svoje razmere je opisival v najlepši luči, skratka, znal je v deklici vzbuditi zanimanje za svojo osebo, tako da mu je Viola še isti večer obljubila sestanek za drugi dan ob istem času.

Kurhi Džim je izredno hitro ugajal mladi deklici.

Viola je bila mlada in še neizkušena, o ljudeh in o njih hudobnosti je imela prav toliko pojma, kakor majhen otrok. Vsaki besedi, katero ji je dejal Kurhi Džim, je verjela, razen tega pa ji je tudi ugajala elegantna in mladostna pojava lepega gospoda.

Džim se ni obotavljal in že po štirih dneh svojega znanja je izjavil Violi, da jo ljubi.

Padel je pred njo na kolena in tako večče odglumil komedijo, da mu je mlada deklica vsa navdušena dovolila, da jo sme ljubiti.

Tudi danes ga je nestrpno pričakovala.

Danes jo je morilo koprnjenje po njem in skoraj prestrašeno je gledala na uro, ker je bilo že sedem, Freda Gloverja, dozdevnega inženjera pa še vedno ni bilo.

Materi je vedno dejala, da ima v dvoru precej dela, medtem ko je dobivala od kraljice preveč časa na razpolago.

Zdajci se lahko zdrzne.

Slišala je korake — in iz prsi se ji je izvil vzклик veselja, ko je zagledala ljubimca, ki se je bližal klopi, na kateri je sedela.

Z nenačadno eleganco se je približal Kurhji Džim mladi deklici, ki je od velikega razburjenja komaj odgovorila laskajočim besedam, s katerimi jo je pozdravil ta prekanjeni lopov in londonski zločinec.

Kakor je bilo veliko njeovo navdušenje, ko jo je pozdravil, tako je postal naenkrat žalosten in nerazpoložen, ko je sedel k njej na klop.

Viola se je čutila presrečno, ko pa je opazila zamišljenost in žalost na mladeničevem obrazu, je postala nemirna in čeprav ji je dekliška sramežljivost to branila, je vendar vprašala kakor bi se bala:

— Danes niste razpoloženi, gospod Fred?

Zapeljivo jo je pogledal in vzdahnil.

— Nesrečen sem! je dejal trpko,

Viola se zdrzne.

— Priznal sem vam, da vas ljubim, je nadaljeval in se prekanjeno pretvarjal, toda dozdeva se mi, da pri vas nisem naletel na odgovarajoči sprejem. Tega ne morem prenesti in radi tega se morava ločiti... Sklenil sem, da bom še danes odpotoval 'z Rima...

Zločinec je izbral besede, o katerih je bil prepričan, da bodo padle na plodovita tla, da bodo zadele mlado deklico v srce.

Verjela mu je in da bi ga prepričala, kako silno ga ljubi, mu je brez besede omahnila na prsi.

— Ah, toliko dokazi ljubezni sem ti dala, ti pa še vedno nisi prepričan! je šepetala!

— Toda kljub temu moram oditi, ker ne morem več živeti v Rimu, če nočeš postati moja žena!

Te besede so mlado in neizkušeno deklico popolnoma premotile. Te besede so jo prepričale da misli mladi inženjer iskreno in resno z njo in obljubila mu je, da mu bo odgovorila na to, ko se bo posvetovala s svojo matero.

Pretvarjal se je, da ga je to nepopisno razveselilo, svojemu navdušenju pa je našel izliva v objemanju in vročem poljubljanju. Viola se ni upirala.

Dolgo sta ostala tukaj na klopi, med tem časom pa se je lopovu posrečilo, da je deklico tako zaslepil, da mu je zaupala ključke od svojega dela dvorca in od sob, v katerih je stanovala, da bi jo mogel tudi ponoči obiskovati.

Nesrečna deklica ni niti slutila, kakšno napako je napravila v tem trenutku.

Ona ni o tem premišljevala, ni mogla premišljevat, saj je bila srečna in presrečna, smatrala se je za zaročenko neke vrste in

ko je zapustila park, ko se je poslovila od njega, je mislila, da je najsrečnejše bitje na svetu...

Zločinec je ostal na mestu, dolgo je gledal za njo, dokler ni izginila za drevjem.

Ko pa je ostal popolnoma sam, ko je vedel, da ga deklica ne more več videti, se je pojavil zmagošlaven smehljaj na njegovem obrazu.

Potegnil je ključke iz žepa in zadovoljno zamrmral:

— Glavni cilj je dosežen, ostalo je vse malenkost in morda bo mala princeza že nocej v naših rokah.

Po teh besedah se je nasmehnil, vstal s klopi in odšel.

Komaj pa se je odstranil nekaj korakov od klopi, se prikaže izza grmov za klopjo postava, ki je vsemu prisluškovala, izginila je v popolnoma nasprotni smeri...

Stalni spremljevalec

Povsem lahko vidimo, da je pretkani Balzano izvrstno izdelal načrt za svojo osveto.

Njegovi ljudje, ki si jih je priskrbel v Londonu, so bili spretni in sleherni izmed njih se je udeleževal na veliko zadovoljstvo Andreja Balzana in tako se je vsa akcija bližala svojemu cilju.

Morda je bilo treba samo še nekaj ur pa bi imel stari Balzano v svojih rokah hčerko italijanskega kralja.

Če bi se to zgodilo, tedaj bi ne dosegel samo Andreja Balzano, kar bi hotel, tudi lepa Adrijana bi bila dosegla svoje, pa tudi londonski razbojniki bi postali bogati ljudje in bogata nagrada jim bi omogočila brezskrbno življenje.

Njim se seveda ni niti sanjalo o nevarnosti, ki jim je pretila pokvariti vse lepe račune.

Oni niso slutili, da jih spremlja že iz Londona nekdo, ki jim želi onemogočiti njihov zločin.

To je bil slaven londonski detektiv Bob Oliver, z njim pa sta bila lord Darsi in Julija.

Vemo, da so ti trije odpotovali iz Londona, spominjamo se, da smo srečali detektiva v ulogi kondukterja spalnih vagonov in vemo, da je Bob Oliver prisluškoval s pomočjo nalašč zato urejenega telefona pogovoru razbojnikov.

Razbojniki, ki so bili prepričani, da jim nihče ne prisluškuje, so se brezskrbno zabavali, potem pa je prišel Balzano in jim razodel načrt o ropu princeze.

Vse to je slišal Bob Oliver.

Na prvi postaji bi jih bil lahko vse aretiral in zaprl, on pa ni tega storil.

Imel je za to vzrokov. Z enim udarcem je hotel storiti dve uslugi. Eno italijanskemu kralju, da mu bo obvaroval otroka, drugo pa lordu Darsiju in Juliji, ki bi se bila morala v tem slučaju pokazati kot princezina rešitelja, da bi na ta način dosegla kraljevo naklonjenost, ki bi jo uporabila v dosego pomiloščenja Giuseppa Musolina.

Direktni brzovlak je prispel v Rim.

Bob Oliver je zamenjal ulogo kondukterja. Stopil je pred vsemi iz vlaka in se pojavil pred vagonom, v katerem so se nahajali razbojniki, ponudil se je londonskim potnikom, da jim prenese prtljago.

Razbojniki, ki niso niti slutili, kdo se skriva za prtljažnim nosačem, so mu izročili prtljago z naročilom naj jo odpremi v najelegantnejši rimski hotel, v tako zvani »Angleški hotel«.

To je bilo prav za prav tudi potrebno detektivu, ker je moral na vsak način izvedeti, kje se bodo naselili ti njegovi potniki.

Ko jim je postregel in dobil dobro napitnino, je poiskal lorda Darsija, ki ga je čakal z Julijo in najel ob izlivu Tibere lepo vilo.

Kje se je Bob Oliver naselil, tega ni nihče vedel, toda takoj naslednje jutro je izvedel za lordovo bivališče in mladi zakonski par obiskal.

Naravnost od njiju se je napotil v glavno policijsko pisarno.

Prijavil se je ravnatelju rimske policije Kavalieriju Rosiju. Ko je visoki policijski uradnik prejel njegovo vizitko, je takoj razburjeno planil in ukazal, naj detektiva privedejo k njemu.

— Ah, kakšna čast, je vzkliknil ravnatelj, ko se je Bob Oliver pojavil pred njim. Osebnost vas sicer ne poznam, gospod Oliver, toda vaše ime poznajo in slavijo daleč okrog.

Bob Oliver se je priklonil in stisnil ponudeno roko.

— Oprostite mi, da vam bom vzel nekaj dragocenega časa, gospod ravnatelj! pozdravi Bob.

— O, prosim, prosim! Za človeka, kakršnen ste vi, bom vedno rad žrtvoval vse! Posebno srečen bom, če bi mogel preživeti nekaj časa v vaši družbi!

— Toda v delu, gospod ravnatelj! pristavi Bob.

— O, vedno v delu! reče policijski ravnatelj. Vaša požrtvovalnost je že postala pregovor! Za kaj pa gre, če smem vprašati, gospod Oliver?

— Izredno važen dogodek, od katerega sta odvisna sreča in

mir celega italijanskega naroda. Vas kot predstavnika italijanske policije bo posebno zanimalo...

— Tako! Tako!... se je čudil Rosi. Izvolite sesti, dragi gospod Oliver, in mi pripovedujte!

Ko sta oba sedla je ravnatelj nadaljeval:

— Priznavam, da ste me spravili v veliko skrb, gospod Oliver, s svojimi besedami, kajti po tem, kar ste mi dejali, sklepam, da se pripravlja nekaj proti kraljevski hiši, o čemer pa mi tukaj v Rimu ničesar ne vemo!

— Skoraj ste uganili! reče Bob mirno.

Kavalijeri Rosi osupne.

— Za Boga, kaj je na stvari? Je vprašal v skrbeh.

— Gre za rop male princeze Jolande, gospod ravnatelj, odvrne detektiv Oliver.

— Ali je to mogoče?! osupne policijski ravnatelj. Kdo pripravlja ta rop...

— V akciji je cela tolpa...

— Torej anarhisti?...

— Ne, nadaljuje Bob Oliver mirno. Res je, da je rop pripravil italijanski podanik, znani bogataš, v to svrho pa je najel nekatere najnevarnejše londonske razbojnike, ki so že londonski policiji povzročevali težke skrbi...

— Strašno! krikne ravnatelj in se prime za glavo.

— Nikar se tako ne razburjajte, gospod ravnatelj, ga je miril Bob Oliver. Še dovolj časa imamo na razpolago, da rop preprečimo...

— Toda kateri Italijan je to, ki bi se odločil k tako drznemu dejanju?...

— Vse vam bom zaupal, gospod ravnatelj!

In detektiv Bob Oliver je pripovedoval o vsem, kar je doslej odkril in izvedel.

— Balzano!... Balzano!... je ponavljal ravnatelj in se čudi, ko je slišal, da je ta bogataš zasnoval rop mlade princeze Jolande. Tega enostavno ne morem verjeti...

— In kljub temu je tako! mu je zagotavljal Bob.

— Toda, kolikor je meni znano, je bil ta človek še pred kratkim v Italiji! Kako je prispel v London?

— Res je, da tam ni bil dolgo!

— Toda jaz bi moral vedeti, kedaj je odšel čez mejo, ker jo strogo nadziramo?!

— To je vaša stvar in stvar vaših uradnikov, reče detektiv, toda dejstvo je, da je bil zares v Londonu in je prispel v Rim včeraj

s svojimi pomagači in s svojo ljubico. Spremljali smo ga na vsem njegovem potovanju...

— Bob Oliver, vi ste ga spremljali, se začudi ravnatelj, to pomeni torej, da niste prišli sami?

— Ne, pomagača imam s seboj.

— Kdo je to?

— Mislim, da vas to ne bo zanimalo, gospod ravnatelj, odgovori Bob mirno, izogibal se je, da mu ne bi bilo treba imenovati ime lorda Darsija.

— In zarotniki so torej prispeli v Rim? je izpraševal ravnatelj Rosi dalje, ko je videl, da londonski detektiv noče odgovoriti na vprašanje o svojem pomagaču.

— So!

— Kje pa se nahajajo?

— Dovolite mi, gospod ravnatelj, da vam mesto odgovora na to vprašanje postavim prošnjo?

— Prosim! odvrne Rosi.

— Gospod ravnatelj! spregovori slavní londonski detektiv. Vso zaroto sem pravočasno odkril in pazim na vse zarotnike, jamčim vam, da se zarota ne bo posrečila, vendar vas prosim, da mi pustite, da tudi nadalje vodim sam borbo proti zarotnikom! Ne domišljujem si samo, da bi nikomur ne uspelo aretirati zarotnike boljše kakor meni, vendar sem o tem trdno prepričan, ker jih vse najboljše poznam.

Samo po sebi je umljivo, da bom vsak dan prihajal k vam in vas obveščal o stanju njihove akcije, če ugodite moji prošnji. Ko bo napočil odločilni trenutek, boste imeli razbojnike v svojih rokah!

Policijskega ravnatelja je presenetila ta prošnja. Najprej mu je prišlo na misel, da bi ne smel ugoditi tej želji, ker gre za člana vladarske hiše, v tem slučaju pa bi padla nanj velika odgovornost.

— Gospod Oliver, reče policijski ravnatelj po kratkem molku prosim vas, da me prav razumete, toda vaši prošnji ne morem ugoditi. Pri tem ne gre samo za mojo čast, temveč za čast rimske policije, razen vsega pa velika odgovornost.

— Razumem vas, gospod ravnatelj, toda zagotavljam vam, da je vaša bojazen neupravičena. Delal bom z gotovostjo in v največji tajnosti, o vsem pa vas bom obveščal. Poseben vzrok imam, da vas za to prosim...

— V čem pa leži ta vzrok? vpraša ravnatelj.

— Žal mi je, da vam tega sedaj še ne morem povedati, toda to se ne tiče mene, temveč mojega pomočnika...

Kavalijeri Rosi je hodil po svojem kabinetu sem ter tja in premišljeval. Naenkrat pa se je obrnil k detektivu in mu dejal:

— Poznam vas kot zanesljivega in resnega človeka. Ustregel bom vaši prošnji. Prepričan sem, da moram storiti to že iz same hvaležnosti, da ste me obvestili o zaroti, zaupam vam pa, da ne boste dovolili, da bi doživeli kakšno presenečenje ali pa razočaranje, ki bi nam prineslo nepopisno blamažo...

— Kar se tega tiče, ste lahko popolnoma brez skrbi, jamčim vam s svojo besedo! izjavi Bob Oliver svečano.

— Dobro torej, gospod Oliver, delajte, kakor veste, da bo najboljše in bodite tako ljubeznjivi, ter me o vsem obveščajte! Jaz bom takoj obvestil dvor...

— Ah ne, ga je prekinil Bob proseče. Prosim vas, ne storite tega za sedaj, kajti to bi mi pokvarilo cel načrt! Razen tega pa mislim, da ne vznemirjamo dvora s takšnimi vestmi, toliko bolj, ker bo rop gotovo preprečen! Ko bomo imeli zarotnike v svojih rokah, tedaj lahko o vsem poročate.

— Dobro, storil vam bom tudi to, izjavi ravnatelj.

Prisrčno sta se poslovila in slavní londonski detektiv je odšel iz policijske palače.

Bob Oliver je bil zvest dani besedi.

Neprenehoma je pazil na zarotnike, neprenehoma jih je spremljal in vedno je vedel, kaj delajo in kje se mude. Sleherni dan je ob različnih urah prihajal k policijskemu ravnatelju in mu poročal o vsem, kar je storil in izvedel.

Osem dni pozneje je prišel k policijskemu ravnatelju kakor po navadi.

To je bilo ravno tistega dne, ko je imel prekanjeni Džim Kurhi sestanek z Viola Alegrij v velikem parku, tistega dne, ko ji je izvalil ključke od dvora.

Ne zviti Džim, niti naivna Viola Alegrij nista slutila, da je kdo prisluškoval njunemu sestanku in da je bil v grmovju za klopjo, na kateri sta onadva sedela, skrit človek, ki ni bil nihče drugi, kakor slavní londonski detektiv Bob Oliver, katerega smo videli, ko je prispel iz svojega skrivališča, ko sta zaključena vsak po svoji poti odšla iz parka.

Odtod je odšel naravnost k policijskemu ravnatelju.

— Ah, gospod Oliver, vi mi povzročate skrbi! ga je sprejel policijski ravnatelj. Od trenutka, ko ste prvič prišli k meni, nimam miru. Ali je tudi danes kaj novega?

— Da, novice prinašam, mu odgovori detektiv mirno. Stvar se bliža koncu in sedaj vam bom povedal vse, tudi to, kar sem vam doslej zamolčal. Razbojniki so zelo spretno delali in dosegli lepe uspehe... Prispeli so do cilja.

— Kaj pravite? osupne ravnatelj.
— Pravim da so blizu cilja, pa ga še niso dosegli...
— Ali jih hočete pustiti, da bodo prišli tako daleč?
— Ah, nočem! se detektiv pomembno nasmehne. Mirno sem jih pustil, da so delali do tu, sedaj pa...

— Sedaj jih je treba prijeti! reče policijski ravnatelj. Kje se nahajajo zarotniki?

— Banda, ki jo je pripeljal Andreja Balzano iz Anglije, živi v Angleškem hotelu, tam pa so ti lopovi zapisani pod različnimi slavnimi imeni.

Ker govorijo pravilno angleščino in se znajo tudi odlično vestiti, še ni nihče podvomil o njih. Denar dobivajo od Andreja Balzana, ni mi treba omenjati, da te vsote niso majhne.

Moj znanec jih je točno opazoval in v zadnjih dneh je opazoval, da je mlad zločinec odhajal iz hotela skoraj vselej ob istem času elegantno oblečen.

In izvedel sem, da se skuša ta lopov približati Violi Alegri, princezini vzgojiteljici. V začetku se mu to ni posrečilo, ker se je Viola Alegri vozila v zaprti dvorni kočiji v staro hišico matere.

Zločinec pa je dosegel svoj cilj.

Nekega dne sem ga videl, kako je sedel skupaj z Violo Alegri na klopi v parku ob izlivu Tibere. Prisluškoval sem jima in se prepričal, da je mož že precej napredoval, kajti govoril je mladi deklici o poroki, in zdi se, da mu Viola popolnoma verjame. Spremljal sem ju sleherni dan, dokler ni danes prišlo do katastrofe...

— V čem?... Kako?... se je vznemiril ravnatelj.

— Temu zločincu se je posrečilo, da je izvabil od mlade deklice ključke...

— Ah, kako je neki to storil?

— Popolnoma enostavno, se je smejal Bob Oliver. Sedel sem v grmovju, nedaleč od klopi, na kateri sta sedela zaljubljenca. Videl sem, kako je v razburjenosti, ki jo je znal spretno posnemati, povedal deklici, da mora takoj odpotovati. Prosil jo je, da bi bila popolnoma njegova in...

— Mar se Viola ni upirala tej zahtevi? vpraša Rosi.

— Ne, niti malo! nadaljuje Anglež. Po kratkih prisegah je zločinec dosegel svoj cilj.

— Hm, kaj pa mislite sedaj, mister Oliver? je vprašal Rosi in vstal. Katero pot bodo izbrali zločinci?

— Zvečer bodo mlado vzgojiteljico premagali in princezo Jolando bodo ukradli.

— Vi mislite — da bodo poskušali? se obrne policijski ravnatelj k njemu nezaupno.

— Seveda, samo poskušali bodo — kajti mi jim bomo pravčasno stopili na pot! Prepričan sem, da bodo izvedli vse v največji tišini, da bodo premagali mlado vzgojiteljico in otroka brez najmanjšega hrupa odnesli, toda — ko se bodo zločinci vrnili nazaj v vrt, jih bomo vse po vrsti polovili!

— Tedaj bodo premagani! je pritrdjeval policijski ravnatelj, kateremu se je odvalilo težko breme od srca, ker je videl, da angleški detektiv pametno dela.

Bob Oliver vstane.

— Ali potrebujete katerega moje tajne policije? vpraša Kavaleriji Rosi.

— Za nocoj potrebujem deset ljudi!

— Da, toda za danes, za čuvanje hotela, v katerem stanujejo zlikovci s svojim vodjo?

— Za danes ne potrebujem nikogar! Moj pomagač in jaz bova to sama opravila! odgovori Bob Oliver.

— Kakšen skrivnosten človek vam vendar pomaga? vpraša ravnatelj detektiva.

— Tega vam za sedaj še ne smem povedati, odgovori Bob Oliver, ko pa bomo dobili zločince v pesti, se bo pokazala tudi ta oseba! Tedaj bomo odšli h kralju s prošnjo, katere odobrenje ne bo preveliko za ljubezen življenja svojega otroka.

Še dolgo sta se policijski ravnatelj in detektiv Bob Oliver pogovarjala med seboj.

Omenila in ukrenila sta vse, kar je bilo potrebno za nenavadni lov, potem pa se je Bob Oliver poslovil, sedel v kočijo in se odpeljal v smeri proti izlivu Tibere.

Noč nesreče

Večer je legel na zemljo.

— Ah, pripovedujte mi še enkrat povest o kralju in njegovem norcu...

— Ali boš potem takoj zaspala, Jolanda?

— Bom! Kadarkoli poslušam kakšno povest o spanju, se mi oči kar same zapirajo.

— Dobro torej, povedala ti bom to povest!

Tako sta govorila priceza Jolanda in lepa Viola Alegri, mlada vzgojiteljica kraljevega otroka, ki je ležal v mehki in beli postelji.

— Nekoč je živel kralj, ki je imel veliko državo, ogromno bogastvo in mnogo podanikov, je začela pripovedovati lepa mlada deklica šepetaje, imel pa je nevarno, zelo nevarno bolezen.

Nikakor ni mogel zaspati in medtem ko so njegovi podaniki mirno spali in sanjali, so morali pri njem igrati in šele ko se je zdanilo, ko je solnce razlilo svoje zlato po lepi državi, so se trudne oči krajeve zaprle, tedaj je stari kralj šele zaspal.

Medtem je Jolanda zaspala.

Viola je še nekaj trenutkov ostala ob postelji male princeze. Pogledi, s katerimi je obsipala dragega otroka, so bili polni ljubezni, ki jo je gojila napram otroku, ki ji ga je kraljevska dvojica zupala, potem pa je neslišno odšla iz Jolandine spalnice. Odšla je v svojo sobo, vrgla se je na posteljo, ko pa je pogledala proti nebu, so se vrstale pred njenimi očmi vse slike iz preteklosti, ki so jo navdajale s kesanjem, da hoče ljubezni na ljubo vse žrtvovati.

Zdajci pa se zdrzne.

Pred vrati je slišala korake. Viola skoči pokonci. Ključ se je obrnil v ključavnici, vrata pa se nenadoma počasi odpro.

Črna postava je stala pred Violo, ko pa je odložila plašč, — je stal na pragu Kurhi Džim, ali Fred Glover, kakor se je predstavil vzgojiteljci.

Kurhi Džim je tudi sedaj odlično glumil svojo ulogo.

Z vzklikom radosti jo je potegnil v svoje naročje, tako objeta sta ostala dalje časa.

Naenkrat pa jo je zločinec rahlo potisnil od sebe, stopil k vratom in jih zaklenil...

— Zakaj delaš to? ga vpraša Viola začudeno.

— Da naju ne bo nihče presenetil! odgovori Džim.

— Saj tukaj ne more nihče priti!

Ne da bi se oziral na dekličine besede, je obrnil ključ dvakrat v ključavnici, potem pa se je vrnil k deklici in jo nežno potegnil na posteljo.

Viola se je branila toda proti zločinčevi moči ni mogla ničesar storiti.

— Fred, pusti me... Ah, zakaj me tako stiškaš k sebi?

Naenkrat pa je zločinec odskočil, v roki je držal vrvico, s katero jo je hotel onesposobiti...

— Fred, zakaj si tako surov!... Zakaj držiš vrv v svojih rokah? se je izvilo mladi deklici iz prsi, skočila je pokonci in začudeno in z grozo strmela v človeka, ki jo je gledal s svojimi krvniškimi očmi.

— Fred, odgovori mi, kaj hočeš z vrvo?...

Peklenski smehljal se je pojavil zločincu krog ust.

— Ah, sedaj snamem lahko svojo krinko, je govoril Džim z glasom, ki se je popolnoma razlikoval od tistega, s katerim ji je razodel ljubezen in jo zapeljal. Zakaj bi ne govorila midva odkrito med seboj? Naprej, daj mi svoje roke, da ti jih bom zvezal...

Z bolestnim krikom se je Viola zdrznila in se skoraj opotekla. Ko je slišala glas tega človeka, kateremu se je hotela žrtvovati, ko je videla njegov obraz, v katerem so žarele zločinske oči, ji je padla mrena z oči.

Viola je bila pametna deklica in če bi je ne bila ljubezen tako zaslepila, bi bila tega človeka takoj spoznala, toda šele sedaj, ko ni gledala nanj z očmi ljubezni in vdanosti, ko ga je opazovala z razumom in previdnostjo, je uvidela, da ima opravka z razbojnikom in zločincem.

Toda bilo je prepozno!

— Ne kliči na pomoč! ji zagrozi Fred Glover, ko je videl, da se pripravlja, da bi klicala na pomoč. Kajti če tudi samo enkrat zavpiješ boš mrtva...

V mesečini, ki je razsvetljevala sobo, je Viola videla nož, ki se je bleščal v zločinčevi desnici.

— Kaj hočeš? ... Kdo ste? ... je vpila deklica.

— Nisem tisti, za katerega sem se ti izdajal, dušica moja! se je smejal zločinec.

— Vi ste podlež, — zločinec!

— Ne imenuj me s tako grdimi imeni!

— Ali me hočete oropati? ... Tu imate, vzemite mojo uro, moje prstane ... vse ... vse ... vam bom dala, kar hočete, samo pojdite odtod ... pojdite ...

Viola se je tresla strahu.

Ponudila je zločincu zlato uro in prstane, Džim pa je surovo odrinil roko mladega bitja od sebe.

— Ali me sinatraš za takšnega bedaka, ki je prišel sem radi tih zlatih stvari?

— Kaj torej hočete?

Kurhi Džim je skočil k Violi in jo zgrabil za roko. Potegnil jo je k vratom sosedne sobe in se tu ustavil.

— To-le tukaj! Ta zaklad hočem imeti! je dejal.

— Kaj hočete reči s tem! vpraša Viola prestrašeno, ker še vedno ni razumela, kaj hoče zločinec.

— Odkrito bom govoril s teboj, deklica, odgovori zločinec, ljubim te, — to ti moram odkrito priznati — in prepričan sem, da ljubiš tudi ti mene...

Ne, ne, ne zmajuj z glavo, morda boš pozneje to sama uvidela.

Sedaj pa pojdi z menoj, pomagaj mi, da bom prišel do male princeze Jolande in obljubljam ti slavno življenje ob svoji strani! Mnogo denarja bom imel, zelo mnogo, — vse to pa bo tvoje, ker te bom odpeljal s seboj...

— Fred — tega ne morem storiti!

— Dobro, tedaj te bom zvezal in ti ne boš ničesar kriva! odgovori Fred ježno.

— Fred, jaz te ne smem pustiti v to sobo, zavpije Viola odločno in pahne zločinca od sebe s takšno silo, da je odletei sredi sobe, sama pa je stopila k vratom in jih zaščitila s svojim telesom.

To se zgodilo tako hitro, da se lopovski Džim v prvem trenutku ni niti zavedel.

Zdajci pa je stal oddaljen tri korake od vrat, iz njegovih oči pa je bliskalo strašno sovraštvo.

— Tako, ti mi nameravaš preprečiti to?! je zavpil s svojim hripavim glasom.

— Da, to bom storila! Samo preko mojega trupla vodi pot v to sobo!...

— Viola, premisli, kaj delaš!

— Vse sem že premislila! odvrne deklica neustrašeno. Ah, jaz sem verjela tvoji ljubezni!...

— Beži, sicer si izgubljena! zavpije Fred.

Viola pa mu ni odgovorila.

Razširila je svoje roke, naslonila se je na vrata in tako zaščitila s svojimi prsi pot do princezine sobe.

— Viola, tedaj!...

To so bile zadnje besede, ki jih je izgovoril zločinec v tej sobi.

Ne da bi dovršil svoj stavek je Kurhi Džim umolknil, planil je nazaj proti vratom, odkoder je prišel in kakor bi trenil je izgini! ter zaprl vrata za seboj.

Prisluškoval je pri lesenih vratih na hodniku, ki je vodil iz dvorca.

— Grom in peklo — nekdo prihaja! spregovori zločinec toda tako tiho, da ga Viola ni slišala. Ah, zalotili so me!... Sedaj moram uporabiti vse, da se osvobodim, vendar ne smem čakati, da ... bo preganjala italijanska policija!

Džimovi pogledi so se ustavili takoj ob oknih sobe. Hitro je planil k enemu izmed njih, ga naglo odprl, na svojo veliko grozo pa je opazil, da se nahajajo okna zelo visoko nad zemljo, da bi ne mogel skočiti na tla.

Kurhi Džim pa je bil prav tako strahopoten, kakor je bil predrzen in hudoben.

Medtem ko se je mudil na hodniku, je Viola slišala, da se bližajo po vrtu neki koraki, slišala je, kako je nekdo poskušal od zunaj odpreti vrata.

— Odprite, v imenu zakona!

— Razbijte vrata! zavpije Viola, kajti v tem trenutku ji je prišel svetil v dušo žarek upanja. Toda hitro, da se ne bo medtem pripecezi kaj žalega pripetilo!

Zločinec je slišal te besede in vedel je, da še ni popolnoma izgubljen.

Kurhi Džim je bil navajen hitro misliti. Tako je bil sedaj tudi njegov načrt hitro storjen.

Če bi se mu posrečilo, da bi vzel malo princezo Jolando iz njene postelje, da bi imel toliko časa, da bi planil z njo k oknu in zagrozil onim tam spodaj, da bo z njo skočil raz okno, če mu ne obljubijo, da ne bo kaznovan za svoje dejanje, tedaj — ah, tedaj bi morda še obstojala možnost, da bi se rešil iz košljivega in nevarnega položaja.

Kakor bi trenil je bil prebrisani zločinec pri vratih, na katerih je stala Viola.

Razbijanje po vratih, ki jih je zaklenil, in vpitje ga je navdalo s pogumom, da je planil na mlado vzgojiteljko in jo potisnil od vrat.

Toda nevarnost, v kateri se je nahajala, je dala Violi nadčloveško moč.

Viola je obvisela na zločinčevem telesu, njene nežne roke so se ovile krog njegovega vratu.

— Nesramnica, pusti me! je vpil zločinec. Ah, mar ne slišiš, da vrata lahko vsak hip odpro! Viola, straža... Viola, slišiš, pusti me, Viola...

Zadnje besede je samo še hropel, kajti Viola ga je vedno bolj stiskala za vrat.

Vendar je še enkrat vzplamtela v zločincu želja po rešitvi z vso silo.

Roka, ki je brez moči obvisela od telesu, ko ga je Viola stisnila za vrat, se je sedaj skrčila, posegla je po dolgem in ostrim nožu in...

Strašen krik je onemel v ropotu in hrupu, ki so ga povzročili zunaj, ko so razbili vrata in jih odprli — oster nož je zdrknil z vso silo v prsi nesrečne Viole Alegri...

In ljudje, ki so planili skozi razbita vrata v sobo, so videla, kako se je dvoje teles v objemu zgrudilo na tla in kakor je Kurhi Džim, zločinec, hotel udreti skozi vrata v sobo male princeze Jolande...

Maščevana lahkomiselnost

Vrnimo se ponovno k tistemu trenutku, ko je Bob Oliver odšel iz glavnega policijskega poslopja, kjer je bil pri Kavalijeriju Rosiju na obisku.

Londonski detektiv je takoj sedel v kočijo, ki ga je čakala in ga potem odpeljala v majhno vilo ob izlivu Tibere, nedaleč od pristora, kjer začenja park Kvirinala.

Bob Oliver odide v vilo.

— Ali je lord doma? je vprašal služabnika, ki mu je prišel odpreti vrata.

— Da, doma je in izdal mi je nalog, naj vas privedem takoj k njemu, ko boste prišli!

Skozi prekrasno urejene sobe je prišel Bob Oliver v predsobo, kjer je potrkal.

— Naprej!

In Bob Oliver je vstopil.

Lord Harry Darsi je sedel na stolu pri oknu, komaj pa je zagledal slavnega londonskega detektiva, je planil pokonci in pristrčno ponudil prijatelju roko.

— Ah, kakšna sreča, da vas zopet lahko pozdravim! reče angleški plemič in ponudi Bobu Oliverju stol ob svoji pisalni mizi. Kaj ste opravili pri Kavalijeriju Rosiju?

Ko je lord sedel, je sedel tudi londonski detektiv, namesto pa da bi odgovoril lordu na vprašanje, je vprašal:

— Kje je lady?

— Na svojem mestu je, odgovori lord Harry Darsi, ah, mister Oliver, ko bi vi le slutili, kako se bojim, kadar pomislim v kakšni nevarnosti se nahaja Julija?

— No, nevarnost pa vseeno ni tako velika! odgovori londonski detektiv.

— Res je, ni tako velika, vsaj za sedaj še ne! Kajti dokler zločinci ne slutijo, da opazuje nekdo njihova dejanja in da smo jaz in vi in moja soproga tisti, ki jih neprenehoma spremljamo in zasledujemo, tedaj ni nevarnosti za nas.

Toda pomislite, če bi lopovi nekega dne izvedeli, da jih opazujemo, tedaj...

O, Julija je vendar samo žena!

— Toda ni slabotna žena, se zasmije londonski detektiv, kaj ti pošteno vam moram priznati, mylord, da nam je lady storila največje usluge pri izvršenju tega načrta.

Sedaj pa vam naj povem, kaj sem govoril s Kavalirijem Rosi, ko sem mu povedal, da gre za rop male princeze Jolande. In ko sem mu povedal, kdo misli to izvesti, mi tega ni mogel verjeti. Prepričan sem ga in nazadnje sem dobil od njega privoljenje in zagotovilo, da nam ne bo pokvaril našega načrta. Na razpolago nam bo dal dovolj ljudi, ki jih bomo potrebovali pri lovu in aretaciji.

— Tedaj bomo zvečer postavili našo past? vpraša angleški lord radovedno.

— Če se bo zgodilo vse tako, kakor predvidevam, tedaj bomo imeli uspeh, odgovori detektiv.

— Ali pa mislite, gospod Oliver, da bomo dosegli svoj cilj, da bomo dosegli, da bo kralj pomilostil Giuseppa Musolina? Mislite, da si bomo pridobili kraljevo naklonjenost?

Anglež zmigne z rameni.

— Vi veste, mylord, da sem vam dejal, da me zadeva ne briga dalje, ko bom londonske zločince spravil v zapor in jih izročil sodišču v nadaljnje postopanje...

Lord ga prekine z energično kretnjo roke.

— Jaz vem, kaj mislite, mister Oliver, reče lord Darsi, dobro vem, da gledate z gotovim preziranjem na razbojnika Giuseppa Musolina!

— Preziranje ni to, je ugovarjal slavní detektiv, toda saj veste mylord, da nisem eden tistih, ki so pripravljeni vse storiti...

— No, saj tudi ne zahtevam od vas, da bi mi pomagali pri poskusu, da bi osvobodili Giuseppa Musolina, mu odvrne lord Harry Darsi. Prosim vas samo, mister Oliver, da mi poveste svoje mnenje, če bom imel uspeh ali ne?

Nekaj trenutkov se je Bob Oliver obotavljal, potem pa je odgovoril mirno:

— Ne!

— In zakaj ne?

— Mylord, jaz smatram pomiloščenje Giuseppa Musolina za zadevo, ki je popolnoma nemogoča!

— Tudi jaz vam moram na žalost priznati, da tudi jaz ne verjamem v uspeh svojega poslanstva, reče mladi angleški lord, toda saj veste, da me moja soproga prosi, da bi vsaj poskušal doseči njegovo pomiloščenje...

— Toda pri vsem tem ona ne sme stopiti pred italijanskega kralja!

— Res ne, ker jo preganjajo italijanske oblasti.

Pri teh besedah vstane lord.

— In vendar, jaz bom zamenjal vašo soprogo, reče Bob Oliver odločno.

Pri teh besedah je vstal tudi slavní londonski detektiv in ponudil lordu Darsiju roko.

— Zbogom, je dejal, zvečer se bomo srečali pri vhodu v vrta, tedaj pa bomo našim razbojniškim rojakom in staremu Italijanu pokazali, da ukrasti kraljevega otroka in ga odvesti ni tako enostavna stvar, kakor so si oni morda zamislili!

Bilo je ob devetih zvečer.

Mala vila, ki jo je najel angleški plemič, je počivala v trdni temi. Naenkrat pa se odpro stranska vrata, ki so vodila iz vile proti reki in iz hiše sta se prikradli dve temni postavi in hiteli ob reki.

— Pa ne da bi naju bil kateri služabnikov opazil? je šepetal lord Harry Darsi, ki je bil oblečen v popolnoma enostavno obleko, Juliji, ki se je prelevila v moškega.

— Ne, jaz se nadejam, da se nama je posrečilo, da sva odšla iz hiše, ne da bi naju bil kdo opazil! odgovori lepa žena z zamolklim glasom.

— Pa je res nekaj nenavadnega, reče lord, da mora človek odhajati iz svoje lastne hiše v temi in skrivaj, da ga nihče ne opazi!

Julija ne odgovori ničesar.

V trenutku, ko sta stopila iz vile, je prisvetil mesec izza oblakov in obsijal oba potnika.

Lord ni več govoril.

Ničesar več ni izpraševal, ker je vedel, kako je Julija silno razburjena in s kakšnim koprnjenjem čaka, da bo napočil trenutek, ko bo on, lord Harry Darsi, stopil pred italijanskega kralja in ga prosil, da bi pomilostil njenega očeta, razbojnika Giuseppa Musolina.

Hodila sta po poti, ki je vodila ob reki, dokler nista pred seboj zagledala zidov, ki so se belili v mesečini in s katerimi je bil ograjen vrt Kvirinala.

Lord je hodil ob steni, Julija pa je stopala za njim.

Naenkrat lord rezko zažviga.

Minilo je nekaj minut preden sta mož in žena slišala prav takšen žvižg nedaleč od prostora, kjer sta stala. In zagledala sta postavo, ki je počasi in previdno stopila izza grmovja in po nekaterih trenutkih je stal pred njima detektiv Bob Oliver, lordov rojak.

— Ali je vse v redu? vpraša lord.

— Prišla sta preden sem se vaju nadejal, odgovori detektiv zasoplo. Hiteta, hitro naprej, kajti že pred tremi minutami smo pustili vso tolpo, da je odšla v past!

Detektiv Bob Oliver je hitel naprej, lord Darsi in Julija sta stopala za njim.

Odšli so skozi vrata v park in hiteli proti dvoru. Skozi stranska vrata so odšli v dvor.

— Dva zločinca se že nahajata v naši oblasti! zašepeče detektiv lordu Darsiju.

— Kako to? je vprašal lord.

— To sta dve straži, ki so jih postavili, pristavi Bob Oliver. Neka ženska — pravi tip londonskih postopačev in moški, ki noče odgovarjati na naša vprašanja.

Ostali pa so se najbrž namestili pred stopnicami, kakor izgleda — po katerih nameravajo odvesti malo princezo in čakajo na svoje tovariše.

Po teh besedah je hotel voditi lorda Darsija in njegovo soprogo naprej, ko se je lord naenkrat ustavil, jo prijel za roko in jo zadržal.

— Vsak nadaljnji korak v to hišo pomeni zate vedno večjo nevarnost, ji je dejal lord. Prosim te, rotim te, da zapustiš to hišo in me počakaš na trgu tam pri reki, kjer se po navadi najdemo, kadar prisluškujemo zločincem.

Julija se je nekaj časa obotavljala, ko pa se je lordovemu mnenju pridružil tudi detektiv Bob Oliver, je popustila. Svojemu možu je stisnila roko in izginila.

Oba moža sta nadaljevala pot.

— Stoj, niti koraka dalje! se je oglasil nekdo pred njima ravno v trenutku, ko sta hotela stopiti v dvorišče ssozi katerega ib morala, če sta hotela priti v del poslopja, kjer bi našla tudi ostale postojaje.

— Jaz sem Bob Oliver! odgovori detektiv v italijanskem jeziku. Polica, ki je stražil vhod, je takoj odstopil in prijatelja sta odšla mimo.

— Ah, tam so moji uradniki! reče Anglež, ko sta z lordom Harryjem Darsijem prišla iz poslopja in se znašla v nekem dvorišču. Sedaj lahko nadaljujeva pot!

V kotu dvorišča je stalo več postav.

Negdo se je ločil od ostalih in prišel našima znancema naproti do polovice dvorišča.

— Ah, signor Rosi! Vi ste danes osebno tukaj! se začudi Bob Oliver.

Policijski ravnatelj ponudi Bobu Oliverju roko, ko pa je mesočina v tem trenutku padla na lordov obraz, je Kavalijeri Rosi presenečeno vzkliknil.

— Lord Harry Darsi! se je začudil. Kakšno presenečenje, da vas lahko pozdravim tukaj v Rimu!

Čeprav niso vezali lorda Harryja Darsija ravno najprijetnejši spomini na policijskega prefekta, ga je kljub temu prijazno pozdravil, ker se je spominjal tudi tega, da je bil Kavalijeri Rosi tisti, ki je vedno poskušal, da bi ostala pravica neoskrunjena, čeprav se mu vedno ni posrečilo, da bi to pri italijanskih sodiščih dosegel.

— Nimamo več mnogo časa, spregovori takoj Bob Oliver, gotovo so v sosednem dvorišču že nameščene straže zločincev, tudi njih moramo premagati!

— Po mojem mnenju bi bilo najboljšo, da bi to sami storili, je menil Kavalijeri Rosi. Naši uradniki in pomagači naj pridejo za nami!

— Dobro, tudi jaz se strinjam s tem, pristavi angleški detektiv Bob Oliver.

Vsi trije so stopali po temnem in dolgem hodniku, ki je vodil v notranjost palače.

Tiho, zelo tiho so hodili naprej, previdno so jo mahalji za njimi uradniki.

— Tako, tam je že vhod v drugo dvorišče, je šepetal policijski ravnatelj Bobu Oliverju. Tam bomo zalotili zločince, če niso že prodrli dalje.

— Prepričan sem, da je najprej Kurhi Džim odšel sam v sobane princeze Jolande in njene vzgojiteljice, reče detektiv šepetaje, kajti zločinci so se gotovo bali, da bi Viola Alegri začela klicati na pomoč. Uboga deklica brez dvoma niti ne sluti, kaj se pripravlja.

Zdajci so stali pred nekimi vrati.

Bob Oliver odpre previdno vrata, sklonil se je napol in pogledal v majhno dvorišče, ki je bilo preplavljeno s svetlo mesečino, da je bilo jasno kakor podnevi.

Bob Oliver je s svojim strokovnjaškim očesom pregledoval dvorišče, prodril je v vsak kotiček, kjer je bilo mračnejše, naenkrat pa je zgrabil za roko lorda Harryja Darsija, z drugo pa policijskega ravnatelja in jima pokazal na ozka vrata v nasprotnem oglu dvorišča, kjer je stala gruča ljudi.

To so bili trije zločinci, ki so ostali tukaj in so čakali poteka dejanja.

Kister, John Špuler in stari bogataš Andreja Balzano so stali tukaj in čakali, da jim bo dal Kurhi Džim, ki se je splazil v princezine sobe, kakšno znamenje.

— Grom in peklo! ... Ali se Džim še ne bo kmalu oglasil? Ali nam ne bo dal nobenega znamenja?! je godrnjal Kister ravno v trenutku, ko so prispeli preganjalci. Zares se mi zdi sumljivo, kaj dela toliko časa tam gori!

— Morda se mudi z deklico, najbrž je ne more tako hitro ob-

vladati, kakor si mi to mislimo, mu odgovori John Špuler, morda je mlada mačkica, ki ga je doslej samo božala s svojimi mehкими ročicami, kaj zavohala, sedaj pa mu je pokazala, da ima tudi kremplje in se zna braniti!

— Dobro je, da še ne slišimo nobenega hrupa odnikoder, je predstavil Andreja Balzano, ki je s strahom prisluškoval in se oziral previdno na vse strani, kakor da bi vsak trenutek pričakoval signal.

— Pobijanje in smrt! Tam prek vidim neke ljudi! zavpije nenadoma Kister, kajti njegovemu ostremu očesu ni ostalo nezapaženo, da so se na nasprotni strani odprla vrata. Sedaj se moramo rešiti...

Dalje ni mogel.

V trenutku, ko so stali zločinci kakor omamljeni v temnem kotu, so planili policaji v dvorišče in zločince obkolili, tako da bi nihče ne mogel pobegniti.

— Predajte se! se je oglasil Bob Oliver z zapovedujočim glasom. Poglejte, kdo stoji pred vami!

— Bob Oliver! krikne John Špuler, ki je pogledal detektivu v obraz. Ah, izgubljeni smo!

Preden so si zločinci mogli oddahniti po prvem presenečenju so imeli zvezane roke in zamašena usta, nihče se ni mogel ganiti, še manj ap opozoriti svojega tovariša na nevarnost, ki mu je preti-tila z dvorišča.

— Sedaj pa naprej, v princezine sobe in k njeni vzgojiteljici! zavpije Bob Oliver. Grom in peklo, če hočem govoriti po pravici, se bojim za ti dve bitji, kajti od nevarnih zločincev je Kurhi Džim najnevarnejši!

— Ali poznate grad? vpraša lord.

— Ne, odgovori detektiv, Kavalijeri Rosi nas mora pač voditi, če hočemo prav prispeti!

— Tako, tedaj za menoj, gospoda! reče policijski ravnatelj in plane po stopnicah navzgor.

Ostali so mu sledili.

Policijski ravnatelj, detektiv Bob Oliver in lord Harry Darsi so se nahajali v dolgem hodniku, iz katerega je na levo in desno vodilo mnogo vrat v različne sobe.

Kavalijeri Rosi je hitel mimo teh vrat, pri tretjih pa se je naenkrat ustavil.

— Odprite v imenu zakona! zavpije policijski prefekt.

— Razbijte vrata! pristavi Bob Oliver. Ah, tam notri se nekdo bori... Jaz slišim glasove...

Detektiv se je zaletel v vrata, uprl se je z vso silo, vrata pa niso popustila.

Prihiteli so ostali detektivi, pa tudi služabnike so vzeli na pomoč, vrata so bila razbita in v naslednjem trenutku so se z velikanskim hrupom odprla.

Lord Harry Darsi, detektiv Bob Oliver in Kavalijeri Rosi so planili v sobo.

— Prepozno! za eno samo sekundo smo prišli prepozno! je vzkliknil lord Darsi, ki je pokleknil k telesoma, ki sta ležali na sobnih tleh.

— Ah, umor! Viola Alegri je zabodena z nožem! reče policijski ravnatelj.

Tudi on je pokleknil na tla in si prizadeval, da bi telesi, ki sta ležali objeti na tleh, ločil.

Bob Oliver je stal ob strašnem prizoru, njegove oči so se napolnile s solzami.

— Božja pravičnost je tukaj spregovorila! je dejal. Viola Alegri je plačala z življenjem svojo lahkomišelnost, s katero je otroka, ki so ji ga zaupali, izpostavila življenjski nevarnosti! Vse se maščuje...

Čeprav ni nihče drugi mogel razumeti, zakaj je Kurhi Džim zabodel Violo Alegri, čeprav se je zdelo to marsikomu navzočemu zagonetno, je ležalo pred Bobom Oliverjem jasno kakor na dlani. V prvem trenutku, ko je stopil v to sobo in videl, kaj se je zgodilo, je vedel, da je mlada vzgojiteljica uvidela svojo krivdo, popraviti je hotela vse in žrtvovala se je za kraljevega otroka, za življenje male Jolande.

Medtem so uradniki hitro dvignili Violino telo in ga položili na divan.

— Še diha! reče Kavalijeri Rosi, ki se je sklonil nad težko ranjeno. Ah, ona se budi... govoriti hoče...

In medtem ko so Džima, ki ni bil ranjen, trdno zvezali in odveli iz sobe, je nesrečna deklica odprla oči.

Dekličini pogledi so blodili z obraza na obraz, nikogar ni poznala med navzočimi, ko pa je zagledala policijskega ravnatelja, ga je spoznala in prišla za roko.

— Viola Alegri — me li poznate? jo vpraša Kavalijeri Rosi.

— Da... da... poznam vas... odgovori nesrečna deklica in mnogo truda jo je stalo, da je spregovorila te kratke besedice.

— Ne govorite, signora, zdravnik vas mora najprej pregledati! jo je miril policijski prefekt. Lezite in bodite mirni, dokler ne bo prišel profesor Selgio, poslal sem že ponj in vsak hip se mora pojaviti.

Ubogljivo kakor majhen otrok je Viola Alegri zopet legla. Nje-

na glava je počivala na mehkem vzglavlju in njena bledost se je še jasneje odražala in neprijetno bodila navzoče v oči.

V sobi so napravili luč.

Služabniki so odšli in ves dvor je bil obveščen o nočnem dogodku.

Kavaljeri Rosi je odšel od Violinega ležišča in kmalu nato zapustil vzgojiteljico sobo.

Lord Harry Darsi in Bob Oliver sta sedla k nesrečni deklici, ki se je že skoraj borila s smrtjo.

— Izgubljena je! zašepeče detektiv lordu. Takoj vidim to... vendar se še drži, izgleda, da hoče govoriti. Sicer pa tudi profesor je že tukaj!

Vrata se odpro in profesor vstopi.

Njegov pogled se je začudeno ustavil ob gruči ki je stala pri Violinem ležišču.

— Kaj se je zgodilo? vpraša stari profesor razburjeno.

Z nekaterimi besedami so mu pojasnili ves dogodek.

Stopil je k divanu, na katerem je ležala mlada vzgojiteljica smrtnobleda.

Ko jo je natančno preiskal, se je obrnil k Bobu Oliverju in mu dejal:

— Viola Alegri ne bo dolgo več med živimi, strokovnjak sem, kar se tega tiče — in ugotoviti sem moral na žalost, da ne bodo minile tri ure, ko bo izdihnila!

Bob Oliver in lord Harry Darsi nista niti pričakovala drugačnega rezultata od tega pregleda.

Detektiv se zopet obrne k umirajoči deklici, ki je od časa do časa odprla oči, njene ustnice so se zganile, kakor da bi hotela nekaj povedati, samo slabotni glasovi so se ji trgali iz ust, spregovoriti ni mogla.

— Izliv krvi ji bo prinesel smrt! je šepetal profesor.

V tem trenutku je nastal zunaj precejšen hrup in nenadoma odpre lakaj vrata.

Čez prag je v naglici planil kralj, za njim pa je hitela visoka kraljičina pojava.

Za njima je vstopil policijski prefekt, ki je brez dvoma obvestil kralja in kraljico o vsem.

Smrtnobled je bil kraljičin obraz, ta barva je govorila, kako se je morala prestrašiti visoka gospa pri vesti o nevarnosti, v kateri je bila njena ljubljena.

— Kje je Jolanda?... je bilo prvo kraljevo vprašanje, ko je stopil v sobo.

— Princeza je v sosedni sobi! odgovori eden izmed služabnikov.

Vrata se odpro, na njih pa se pokaže stara dojilja, ki je držala malo Jolando na svojih rokah.

Ganljiv je bil pogled na veselje staršev, ko so zagledali svojega otroka.

Jolanda je planila k materi v naročje, kraljica pa je dolgo ihtela, ker je Bog obvaroval njeno edino in jo ohranil ljubečim staršem.

— Ah, kaj se je zgodilo z Violo Alegri? je vprašal kralj po nekaterih trenutkih resno in strogo.

Policijski ravnatelj, kateremu je bilo namenjeno to vprašanje, ne odgovori ničesar, molče se obrne in pokaže na gručo, ki je stala ob Violinem ležišču.

Strašna slutnja je prevzela kraljevski par.

V naslednjem trenutku je stopil kralj k divanu, toda s spoštovanjem se je umaknil, ko je zagledal Violino telo, ki je krvavo ležalo na divanu.

Nekaj minut ni nihče spregovoril niti besedice, nihče ni hotel motiti svečanega miru, ki je vladal ob uri, ko je umirala Viola Alegri, mlada princezina vzgojiteljica.

Kraljica je držala malo Jolando na svojih rokah, ko pa je videla Violo s krvavečo rano na prsih, se je zdrznila in še bolj zahtela.

Zdajci pa se oči umirajoče odpro, njen pogled se je ustavil na kraljici in Jolandi in hotela je vstati.

— Lezite, prosim, se je oglasil stari profesor, ki je sedel pri vzglavju nesrečne deklice, ne napenajte se, saj vam bo zaman!

Toda pri naslednji kretnji, ki jo je napravila mlada deklica, je stari profesor umolknil.

Z zadnjimi močmi se je Viola Alegri dvignila, prišla je roko male Jolande in jo pritegnila k sebi. Z drugo pa je prišla kraljičino desnico, ustnice težko ranjene so zadrhte, zadnje ihtenje je stresalo ranjenki prsi.

Plaz krvi se je utrnil Violi iz rane, omahnila je na divan — umirala je, svojo desnico pa je blagoslavljaljoč držala na glavici male Jolande.

Kraljica je ihtela in pokleknila k umirajoči Violi, mala Jolanda je sledila primeru svoje matere, ustnice starega profesorja pa so spregovorile:

— Amen! ...

Milost za Giuseppa Musolina

Nekaj trenutkov je vladala v sobi svečana tišina.

Šele ko je kraljica ponovno vstala, so sledili tudi ostali njene-mu primeru, policijski uradniki in ostali služabniki pa so zapustili sobo.

Tudi lord Harry Darsi in detektiv Bob Oliver sta hotela oditi, Kavaljeri Rosi pa ju je zadržal.

— Prosim vaju, gospoda, ostanita samo še trenutek, reče policijski ravnatelj. Sporočil sem njegovemu veličanstvu, da sta vidva prav za prav rešila princezo in on vaju bo sedaj sprejel!

Ko pa sta ga oba presenečeno pogledala, jima je pomežiknil in zašepetal:

— Izkoristita dobro situacijo, kajti kralj se nahaja v takšnem razpoloženju, da vama bo vse odobril!

Bob Oliver in lord Harry Darsi sta čakala, dokler jima policijski prefekt ni dal znamenja, da bi mu sledila.

Vodil ju je skozi najrazličnejše sobane, po mnogih hodnikih in stopnicah v drugo polovico gradu. Naposled so obstali v sobi, kjer jih je čakal kralj.

Toda kralj ni bil sam, pod pazduho je vodil svojo soprogo, italijansko kraljico.

Lord Harry Darsi in Bob Oliver sta se kralju globoko priklonila, on pa jima je odvrnil skoraj prijateljski; stapil je k Angležema, jima ponudil roko in dejal:

— Dolžan sem vam veliko hvaležnost, gospoda! Torej, najlepša hvala vama, zares ne vem, na kakšen način bi se vam oddolžil! Sedaj pa mi je kakor nalašč Kavaljeri Rosi, moj ravnatelj policije sporočil, da bi mi radi izrekli neko prošnjo! Dobro torej, govorite, odobril vam bom, kar zahtevate od mene!

— Veličanstvo, jaz mislim, da nama preveč obljubljate, spregovori zdajci lord Harry Darsi, kajti prošnja, ki jo nameravava predložiti vašemu veličanstvu, je tako velika, da se mi zdi, da mi je ne boste mogli izpolniti, ko bom spregovoril!

Kralj je začudeno gledal mladega Angleža, potem pa vprašal:

— Vi ste lord Harry Darsi, kajneda?

— Sem, vaše veličanstvo!

— Zakaj me hočete ravno vi prositi nečesa, česar bi ne mogel izpolniti? reče kralj in se nasmehne.

— Preden začnem govoriti, vaše veličanstvo, bi vas prosil, da zaslišite mojega prijatelja, mistra Oliverja, reče lord Harry Darsi, kajti njegova prošnja ne bo ista, kakor moja.

— Povejte mi torej svojo prošnjo, mister Oliver, se obrne kralj k slavnemu angleškemu detektivu, ki je pustil lorda Darsija mirno govoriti:

— Veličanstvo, moja prošnja se glasi:

Odobrite lordu Harryju Darsiju to, česar vas bo prosil! — In solza se je zalesketala za hip v detektivovem očesu.

Tem besedam se je mladi lord začudil, ker ni nikdar mislil da mu bo slaven detektiv pomagal.

Kralj pa je začudeno zmajeval z glavo. Samo po sebi je umljivo, da ni vedel za kaj gre, vendar se je čudil nastopu teh dveh Angležev.

— Dobro torej, kaj želite od mene? se obrne kralj k lordu.

Globok vzdihljaj se je izvil lordu Harryju Darsiju iz prsi, potem pa je spregovoril:

— V neki kaznilnici v tej državi tiči zaprt človek, ki je postal po svojih zločinih znan tudi izven meja svoje domovine. Imenovali so ga razbojnika, preganjali so ga in ga zasledovali, ko pa so ga ujeli, so ga obsodili na ječo v enem najstrašnejših zavodov te vrste v Italiji.

Vendar živi v srcih vseh onih, ki so ga poznali, spomin nanj, ta spomin pa ni sovraštvo, temveč ljubezen in spoštovanje! Kmetom v Kalabriji, ki so bili siromašni, toda poštene, je bil prijatelj, nasilnežem in oderuhom pa je bil neizprosni sovražnik in osvnetnik, pred katerim so vsi trepetali.

Po potezah vašega obraza sklepam, da me že razumete in radi tega bom spregovoril.

Rotim vaše veličanstvo, darujte milost Giuseppu Musolinu!

Kralj je mirno poslušal lordovo prošnjo.

Samo na njegovem čelu so bile včrtane temne sence, njegovi pogledi pa so se skoraj jezno upirali v kraljico, ki je vstala in prthajala k njemu.

— To, kar zahtevate od mene, lord Harry Darsi — se ne da nikakor izpolniti, odgovori kralj, ko se je dolgo časa boril s samimi seboj. Vem, da je bil Giuseppe Musolino človek, ki je ropal samo pri bogataših, siromake in nesrečne pa je ščitil in jim pomagal. In vendar, če bi odprl danes vrata temu človeku in mu dovolil, da odide v svobodo, tedaj...

O, tedaj bi se stanje v Kalabriji takoj poslabšalo! Kajti za državo ni ničesar nevarnejšega, kakor kraljeva milost!... Nikdar ne sme razbojnik čutiti, da sedi na prestolu človek, ki ima v prsih mehko srce in ki predpostavlja milost pravici...

In radi tega, — čeprav sem vam dolžan še tolikšno hvaležnost, lord Harry Darsi — ne morem žrtvovati miru, ki ga ima sedaj moja domovina Italija!...

Lord Darsj povesi glavo, dve veliki solzi pa sta mu zdrknili po
čicah, ko je slišal kraljeve ubijajoče besede.

Teh solz pa ni prelil lord samo radi človeka, kj je bil brezupno
navезan na strašno Porto Longo, ne, — on se je spomnil tudi svoje
mlade žene, spomnil se je žalosti, ki se bo naselila v to mehko srce,
ko bo slišala, da je tudi ta načrt, v katerega so bili položeni vsi nje-
ni upi, propadel.

— Veličanstvo! Bodite milostljivi! je vzkliknil lord in on, ki se
ni nikdar pred nikomer ponižal, je padel sedaj pred italijanskem
kraljem na kolena.

Kralj pa se skloni in ga dvigne.

— Ne prosite me dalje, lord! ... je dejal in prijel mladega ple-
miča za roko. Ne, jaz ne morem — in to naj vam zadostuje.

Zdajci pa, ko je lord že nehal prositi, ko se ni ničesar več na-
dejal, je dobil podporo z one strani, odkoder jo je najmanj pričá-
koval.

Kraljica se nenadoma vmeša v pogovor.

Roko je ovila svojemu soprogu okrog vratu, ljubeče ga je po-
gledala in mu nekaj zašepetala.

— Moja soproga me ravno vpraša, če bi se dalo Giuseppu Mu-
solinu kaj olajšati? se obrne vladar Italije k angleškemu lordu.

— Prepričan sem, da bi bilo to potrebno, odgovori lord Harry
Darsj trpko. Giuseppo Musolino ne živi kakor človek, proti njemu
postopajo zelo slabo.

Kralj se zdrzne, ko je slišal te besede

Umaknil se je nekoliko vstran in govoril nekaj trenutkov z
lakajem, ki ga je poklical iz sosedne sobe.

Lakaj je izginil in ni minilo dolgo, ko je stopil v sobo policijski
ravnatelj, Kavalijeri Rosi.

V nekaterih stvkih je obvestil kralj policijskega ravnatelja o
lordovi prošnji.

Kavalijeri Rosi se ni niti malo začudil, ko je slišal to — saj ni
ničesar drugega pričakoval, kakor da bo slišal to prošnjo iz ust
mladega angleškega lorda.

— Dejali ste, veličanstvo, da bi mogli odrediti kakšne olaj-
šave za Giuseppa Musolina! reče policijski ravnatelj. Zares — to
bi lahko storili!

Predvsem bi lahko izmenjali vse osobe v Porti Longoni, Giu-
seppu Musolinu bi postavili lahko čuvarje, ki bi človeški postopali
z njim, navsezadnje pa bi mu dali lahko tudi nekoliko več svo-
bode! Prepričan sem, da bi ga lahko brez skrbi uporabili za dela
po vrtovih!

— To bi pomenilo torej, da bi ga popolnoma pomilostil! Je menil kralj.

— Pa tudi za popravljane in grajenje ulic bi ga lahko uporabili, je predlagal Kavalieri Rosi.

— Dobro — to bom dovolil! reče kralj naposled. Postavite mu človeške čuvarje in uporabljajte ga za dela, ki jih opravljajo tudi ostali kaznjenci iz Porte Longone.

Morda sem se pokazal v tem trenutku slabotnega, toda vi ste mi rešili otroka in biti vam moram hvaležen!

Dobro torej, Giuseppu Musolinu ni treba več tičati za temnimi zidovi celice, ne, njegovo suženjstvo bo sedaj človeško, svetloba dneva ga bo obdajala, solnce naj ga greje odslej kakor greje vse ostale ljudi na zemlji! —

Več vam ne morem storiti, lord Harry Darsi, kajti tudi jaz sem samo človek in ne smem podirati, kar je napravilo državno edinstvo mogočno...

Minila je dobra ura in lord Harry Darsi in njegova mlada žena Julija sta stala pri oknu male vile in gledala proti reki, v kateri se je razlivala srebrna mesečina in se poigravala na majhnih valčkih.

V Julijinih očeh so se še vedno bleščale solze, kajti ona je še vedno jokala, odkar ji je lord Harry Darsi sporočil rezultat svojega pogovora s kraljem.

— Musolinov položaj se je sedaj popravil, v njegovo osvojenost lahko sedaj verujemo bolj kakor prej, reče lord.

— Sedaj ga ne bodo tako strogo čuvali in ko se nama bo posrečilo, da se bova sešla s tvojimi, mislim, da bomo imeli gladko pot in se bomo lahko lotili dela, poskušali bomo osvoboditi tvojega nesrečnega očeta!

Besede ljubljenega moža, ki jih je izgovoril tako trdno in odločno niso zgrešile cilja, katerega so imele z ozirom na Julijino razpoloženje.

— Res je, kar praviš, Harry! odgovori Julija, ko je nekaj časa premišljevala. Da, sedaj nam je šele napočil pravi trenutek, da bomo poskušali osvoboditi Giuseppa Musolina!

Če se nam sedaj ne bo posrečilo — tedaj se mora zgoditi pravi čudež, da bo prišel Giuseppe Musolino iz zapora!

Novo življenje

Po ponesrečenem Julijinem poizkuzu, da bi osvobodila svojega očeta iz zapora Porte Longone, je ostal nesrečni Giuseppe Musolino v rokah svojih neusmiljenih in nečloveških mučiteljev — lo-

povskega kaznilniškega ravnatelja Dorinija in njegovega pomagača očeta Bonifacija.

Vse njuno dejanje in nehanje je bilo osredotočeno v to, da bi Giuseppeu Musolinu življenje poslabšala, ga mučila in polagoma dosegla, da bi zblaznel.

Lahko si mislimo, kako neprijetno je zadela Dorinija in njegovega pomočnika vest, da sta oba odstranjena iz mest, ki sta jih imela do sedaj!

Giuseppe Musolino ni vedel, da so se v upravi izvršile takšne izpremembe, kajti šlo je vse silno hitro, razen tega pa tako mirno, da ni prodrla k njemu v njegovo temno celico nobena vest o teh dogodkih.

Nekega jutra, kaznilniški ravnatelj in njegov lopovski pomagač sta ravno sedela pri zajutreku, ko so se odprla vrata in eden izmed čuvarjev je javil, da je prišel v kaznilnico tuj človek, ki želi govoriti z ravnateljem.

Obenem je izročil ravnatelju Doriniju posetnico, ki mu jo je dal prišlec.

Dorini je pogledal na posetnico, v naslednjem trenutku pa je planil kako divlji, pater Bonifacius pa je videl na njegovem spaznenem obrazu grozo, ki je prevzela njegovega tovariša, ko je prečital na posetnici ime človeka, ki je hotel govoriti z njim ob tako nenavadnem času.

— Kdo je ta tujec? vpraša pater.

Ravnatelj pa mu ničesar ne odgovori, temveč ukaže čuvarju, naj takoj privede gospoda.

Vrata se odpro, v sobo pa stopi Kavaljeri Rosi, policijski ravnatelj v prestolnici.

Na tem mestu moramo pripomniti, da je kralj imenoval Kavaljerija Rosija, policijskega ravnatelja v Rimu, za najvišjega upravitelja vseh kaznilnic v Italiji.

Kraljeva naredba, da bi poskrbeli za Porto Longono in napravili enkrat red v njej, je povzročila, da je policijski ravnatelj sam odpotoval v to kaznilnico.

Mogočna in neomejena gospodarja Porte Longone sta stala sedaj pred Kavalijerijem Rosijem, da bosta polagala račune o svojem delovanju.

Lahko si mislimo, da je Kavaljeri Rosi našel marsikaj, kar se ni ujemalo z vladnimi prepisi, marsikaj je bilo tukaj naravnost nečloveškega, po kratkem zasliševanju posazemnih uradnikov je policijski ravnatelj odpotoval, posledica tega obiska pa je bila ta, da je bil Dorini upokojen, ostalo osebje pa je bilo zamenjano.

Kavaljeri Rosi je poiskal primerne človeka, ki bi mogel

upravljati temu zavodu, odločil se je za nekega Marka Dulčija, ki je bil doslej eden nižjih uradnikov kaznilnice v Rimu, katerega je Rosi poznal kot energičnega in strogega uradnika, ki pa je bil pravičen.

Marko Dulči je bil že precej star.

V službi je posivel in pravi čudež je bil, da si je ohranil čisto srce, ko je vse življenje gledal bedo in nesrečo vseh razbojnikov, katere je imel v svojem zavodu.

Ta človek se je zdel Kavalijeriju Rosiju kot sposoben za to mesto in še istega dne, ko je bil ravnatelj Dorini vpokojen, se je naselil Marko Dulči s svojo soprogo in hčerko v kaznilnico v Porto Longono.

Takoj si je po svoji lastni volji in uvidevnosti izbral vse osebje, ki ga je poznal kot dobro in tako se je zgodilo, da je moral Kavalijeri Rosi z mirnim srcem zatrditi, ko je pripotoval zopet v Rim, da je pustil kaznilnico Porto Longono v rokah poštnega in vestnega človeka.

In vendar niso še vse te izpremembe mogle prispeti v globino h Giuseppu Musolinu.

Nekega dne pa se odpro vrata njegove celice, temničar z dvema vojakoma vstopi.

— Giuseppo Musolino, sedaj vas bomo odpeljali pred kaznilniškega ravnatelja! mu reče temničar.

— Kaj hoče z menoj? vpraša Giuseppo Musolino, kajti prepričan je bil, da gre samo za novo grozoto, ki so si jo izmislili njegovi mučitelji.

Temničar je zmignil z rameni, nato pa se je obrnil k vojakoma in ju poklical. Vojaka sta stopila k Musolinu in mu začela jemati verige z nog in rok.

Po cele tedne je ležal Giuseppo Musolino tako privezan na vrvi in lahko si mislimo, s kakšno radostjo je pozdravil trenutek, ko je slišal, kako padajo težke verige z njegovih rok in odzvanjajo na trdih tleh, srečnega se je počutil, ko je lahko stopal svobodno med vojaki in hodil z njimi po stopnicah navzgor, dokler ni zagledal svetlobe dneva.

Ni minilo dolgo in Giuseppa Musolina so pahnili v eno tistih sob, ki pripadajo ravnateljevemu stanovanju.

Pri pisalni mizi, kjer je sedel po navadi surovi Dorini, je sedel sedaj popolnoma tuj človek, lasje, ki so bili skrbno počesani, so bili že sivi.

Imel je dolgo sivo brado, dobrodušne oči so mu žarele v obrazu in niso sipale sovraštva i škodoželjnosti, gledal je skozi očala, ki so bila obrobljena z zlatnim obročkom — tako je izgledal novi kaznilniški ravnatelj.

Oba vojaka sta se ustavila ob Giuseppu Musolinu, drugega ni bilo nikogar v sobi.

— Vi ste Giuseppo Musolino? se obrne Marko Dulči k obsojencu, ki so ga pripeljali.

— Sem!

— Ali vam je znano, da so dosedanjega ravnatelja Porte Longone upokojili, da je odšel iz tega zavoda? je vprašal novi ravnatelj.

Musolino ni verjel svojim ušesom.

— Jaz sem sedaj ravnatelj te hiše, nadaljuje sivolasi gospod, ko je na Musolinovem obrazu videl, da mu ne verjame, vse ostalo oboje je izmenjano, pa tudi v vašem življenju, Giuseppo Musolino, mora nastopiti izprememba!

— Izprememba!... Kako mislite to, gospod? Ali bo to izprememba v boljše — ali na slabše?

Ravnatelj je vzel s svoje pisalne mize akt, popravil si je očala in spregovoril:

— Kralj Italije je izdal sledečo naredbo za ta kaznilniški zavod, kar se nanaša poseboj na vašo osebo!

Vi ne boste v bodoče zaprti v podzemeljski celici, živeli boste v svetlobi nad zemljo, dali vam bomo še nekoga. Kralj hoče, da vas bomo zaposlili, lahka dela boste opravljali, — tako stoji dobesedno navedeno v kraljevi naredbi — delali boste na cesti, kakor delajo tudi ostali obsojenci!

Giuseppo Musolino se je razveselil te izpremembe kakor otrok, ki mu damo novo igračko, in še istega dne so ga premestili in odpeljali na delo.

Giuseppu Musolinu je bilo v izredno zadovoljstvo, da je mogel zopet delati, uteho je našel v delu in prišel je po dolgem času zopet na zrak!

Razen tega je imel tukaj krog sebe ljudi. Čeprav je bil to najslabši svet, ki se je zbral tukaj iz vse Italije, čeprav so bili to samo razbojniki in težki zločinci, so bili to vendar ljudje in Giuseppo Musolino jih je poslušal, kako so govorili. — Bil je kakor pre-rojen!

Strogo je bilo prepovedano, da bi se kaznjenci zabavali, vendar niso bili pazniki tako surovi in trdosrčni, da bi jim prepovedovali med delom govoriti.

Čuvarjem je bil Giuseppo Musolino izredno simpatičen.

Njegov miren značaj, njegova nadčloveška moč, ki se mu je zopet vrnila in njegova odločnost, s katero je opravljal vsa dela, so ga visoko dvigale nad ostale kaznjence, to pa je obrnilo pozornost čuvarjev nanj.

Razen tega je tudi njegovo slavno ime storilo, da so čuvarji gledali nanj z drugimi očmi kakor ostalo sodrgo, ki je delala z njim.

Giuseppe Musolino je novo življenje, ki so mu ga namenili, z lahkoto prenašal.

Vsi obsojenci, ki so jih uporabljali za delo na cesti, so morali živeti v celicah po dva in dva skupaj. Vsak je torej imel pri sebi tovariša.

In nekega dne je prišel v kaznilnico nov obsojenec in priveal, so ga v Musolinovo celico.

To je bil mlad, rdečelas človek, njegov obraz ga je izdajal za razbojnika.

Alfredo Torino se je imenoval.

Fredo je bil prava klepetulja — kako nekatere ženske — in Giuseppe Musolino ga je radi tega sovražil.

Prepričan je bil, da Giuseppa Musolina kdo ve kako lepo zabava, ko mu je lagal o svojih doživljajih, Musolinu pa je bilo to klepetanje neznosno in nekega dne mu je prepovedal, da ne sme z njim več govoriti.

Posledica te prekovedi je bilo seveda odkrito sovraštvo med tema dvema razbojnikoma.

Sovraštvo je obstajalo v tem, da je Giuseppe Musolino postopal s Fredom prezirljivo, ni se zmenil zanj, nikdar mu ni privoščil besedice, Fred pa ga je mučil in mu kalil mir, ki ga je imel v zavodu doslej.

Giuseppe Musolino je vse to mirno prenašal, Fred pa je bil kot nemiren in nedelaven človek od uprave kaznilnice itak dovolj kaznovan.

Srečna vest

Ko so solnčni žarki padali navpično na steno, kakor je bilo to danes, tedaj je bila skala tako vroča in razbeljena, da so se kaznjenci kar po vrsti onesveščali, zgodilo pa se je celo, da je včasih kateri teh nesrečnežev, ki so delali na tej vročini, zblaznel in strmoglavil v prepad.

Med prvimi delavci, ki so razbijali kamen, ki so opravljali torej najtežja dela, je delal tudi Giuseppe Musolino, odkar je prišel iz podzemeljske celice.

Oddelili so ga tja, da bi njegov mir in njegova vstrajnost pri delu ugodno vplivala na kaznjence, da bi ga stavljali za vzgled ostalim delavcem.

Giuseppe Musolino se je že popolnoma sprijaznil z mislijo, da bo vedno ostal v tem zavodu.

— Številka 265! se je oglasil paznik nenadoma.

Giuseppe Musolino je nosil to številko, odkar se je nahajal med cestnimi delavci.

Ko je paznik imenoval njegovo številko, se je začudeno obrnil.

Človek, ki ga je poklical, je bil paznik, ki je bil dodeljen rdečelasemu Fredu in Giuseppeu Musolinu za nadzornika.

To je bil lep, mlad človek, simpatičnega obraza, katerega so krasile modre oči.

— Kaj želite, signor Luigi? vpraša Giuseppe Musolino rdečelasega človeka, ki se mu je približal s puško ob rami.

Paznik mu je zamahnil.

Giuseppe Musolino je odšel za njim in ustavi se ob strani, da ju ostali kaznjenci ne bi mogli slišati.

— Veliko prošnjo imam danes do vas, Giuseppe Musolino, spregovori paznik. No, če hočete, da vam odkrito povem, gre zgolj za žensko muhavost...

Poglejte, tu je hčerka našega ravnatelja Marjeta! Prosila me je, da bi jo sprejeli v svoji celici.

Zdajci se Luigi sklone in zašepeče Giuseppeu Musolinu, da ga ne bi nihče slišal:

— Če vam smem zaupati, vam povem, da mi je moja Marjeta dejala, da je vsa najina ljubezen odvisna od tega dogovora, kajti moški — mi je dejala, — ki ne more svoji ljubljenci storiti toliko, sploh ni moški!

— No, vi ste vendar mož! se je zasmel Giuseppe Musolino. Kar se mene tiče, govori Marjeta lahko z menoj, samo kako boste to uredili? Ne pozabljajte, da stanuje rdečelasí Fred z menoj v isti celici, da nisem sam!

— Tudi na to sem že pomislil, odgovori nadzornik, ki je veselo stisnil Giuseppeu Musolinu roko. Veste, dosegel bom, da bo rdečelasí Fred ravno danes nastopil kazen, ki mu jo je ravnatelj nameril radi lenobe pri delu.

Kaznoval ga je z dvodnevnim zaporom in nočjo bo nastopil kazen, tako, da boste vi ostali sami!

S tem je paznik končal.

Ko so prišli zvečer v kaznilnico in so povečerjali, je bil Giuseppe Musolino sam v svoji celici.

Minila je dobra ura, šele tedaj je Musolino naenkrat zaslišal korake na hodniku. Kmalu je spoznal, da govorita zunaj moški in ženska.

Ključ se je obrnil v ključavnici in vrata se odpro.

Svetiljka, ki jo je držal Luigi Logino v rokah, je obsvetila Giuseppea Musolina.

— Tako, moja ljubljena Marjeta, izpolnil sem ti tvojo željo! je govoril mladi paznik goreče. Vstopi sedaj hitro in se prav nič ne boj, Giuseppe Musolino ni takšen, kakor so ga slikali, ljubeznjivo te bo sprejel!

Luigi se je umaknil, Giuseppe Musolino pa je zagledal postavo mlade deklice, ki se je prestrašeno ozirala okoli in radovedno gledala v celico.

Marjeta Dulči, hčerka kaznilniškega ravnatelja, je bila izredno lepa deklica.

Obotavljala se je nekaj časa, vendar, ko je postalo v temni celici svetlo, je pogumno stopila naprej.

— Tukaj te moram samo pustiti, Marjeta, reče mladi paznik lepi deklici, na drugem koncu hodnika moram sražiti, da vas ne bi kdo presenetil! Saj veš, da tvoj oče ničesar ne ve o tem, da sem te pripeljal sem!

Marjeta mu je prikimala, mladenič pa je odšel iz celice, še enkrat se je ozrl po ljubljeni deklici, jo hrepeneče pogledal, potem pa je zaprl vrata za seboj.

Še vedno je stala Marjeta nekaj korakov oddalej na od Giuseppea Musolina.

Zdajci pa, ko so se vrata zaprla, je skočila k vratom, prislonila uho k vratom, nato h ključavnicici in previdno prišluškovala oddaljujočim se korakom...

— Tako! ... Sedaj je odšel! ... je šepetala Marjeta in se pogumno vzravnila.

Njeni pogledi so se ustavili na kaznjencu.

Giuseppe Musolino se je najprej že silno začudil, ko mu je mladi paznik povedal dekličino željo, še bolj pa se je čudil, ko je videl Marjetino obnašanje.

Premišljeval je nekaj časa, ko pa deklica še ni spregovorila, je vprašal:

— Čemu naj se zahvalim za vaš obisk, gospodična?

Marjeta postavi hitro prst na usta.

— Govorite bolj tiho, Giuseppe Musolino! spregovori deklica šepetaje. K vam prihajam kot odposlanec... Poglejte, to-le pismo vam moram izročiti!

In na veliko začudenje Musolinovo je deklica potegnila iz skritega žepa svoje obleke pismo in mu ga izročila.

— Skrijte to pismo takoj v slamnjačo svoje postelje, reče Marjeta, ne čitajte ga sedaj, ker moram z vami govoriti, imam pa samo nekaj minut časa!

Giuseppe Musolino ni vedel, kaj naj bi to pismo pomenilo, vendar je ubogal Marjeto.

— Kdo vam je dal pismo, gospodična?

— Oseba, ki vam je zelo blizu!

Musolino je v nepopisnem začudenju strmel v deklico, nato je stopil k njej, jo prijel za roko in jo potegnil k sebi.

— Oseba, ki mi je zelo blizu, pravite?! je spregovoril z glasom, ki je drhtel od razburjenja in ki je komaj skrival pridrževane solze.

— Vaša hčerka mi je dala to pismo... reče Marjeta, ki ga ni hotela puščati v negotovosti.

Musolino se zdrzne.

Z roko se je zgrabil za srce, prebledel je in obstal trd kakor skala.

Samo v očeh mu je žarelo življenje. Velike solze so mu tekale iz oči in drsele po licih, zaihtel je in omahnil na rob svoje kaznišne postelje...

Človek, ki je bil navajen boriti se z nesrečo in ki je bil že del svojega življenja zaprt v jetnišnici, je omahnil, ko je dobil vest od svojega otroka, od svoje ljublene hčerke.

Ljubil je svojega otroka, ki ga je tepla usoda radi njega, ljubil je hčerko, ki ga ni prezirala, čeprav so ga ljudje smatrali za razbonika, ki ga je vedno znova skušala osvoboditi in mu je dokazala, da ga spoštuje kot očeta, kakor bi nobena hčerka tega ne storila...

V naslednjem trenutku pa je planil. Stal je pred Marjeto in jo prijel za obe roki.

— Ali je to resnica? jo vpraša Giuseppe Musolino in jo pogleda naravnost v oči. Ne, iz tvojih oči sklepam, da ti ne moreš lagati! Tedaj mi povej, kje si videla Julijo, kako si jo videla in kaj hoče od mene?

— Ah, morda sem storila celo kaznjivo dejanje, ko sem vam izročila to pismo, toda povedala vam bom, kako blizu mi je vaša hčerka in razumeli me boste!

Ko sem bila še čisto mlada deklica, sem bila v penzijonatu gospe Žuvnal, kjer je bila tudi vaša hčerka. Med vsemi gojenkami instituta sem bila jaz edina, ki je Julijo odkrito ljubila, bila pa sem tudi edina, kateri je bila vaša hčerka naklonjena in jo je smatrala za svojo prijateljico.

Da, bili sva si prijateljici, pravi prijateljici...

Pozneje je usoda iztrgala Julijo iz zavoda, vrgla jo je v vrtinec resnega življenja in tako sva se zgubili.

Ko sem se pred nekaterimi dnevi odpeljala v Rosario, kajti to

je prvo večje mestece i bližini Porte Longone, da bi si nakupila potrebne stvari, sem naenkrat zagledala na ulici deklico, v kateri sem spoznala svojo nekdanjo prijateljico in tovarišico iz zavoda — in padla sem ji krog vratu.

Tudi ona je spoznala mene in veselili sva se, da sva se zopet videli.

Julija me je povabila k sebi in me odpeljala v neko majhno hišico, v kateri stanuje s svojim možem...

— S svojim možem?!... prekine Giuseppe Musolino deklico in jo začudeno pogleda.

— Da s svojim možem, potrdi deklica, kajti Julija, vaša hčerka je poročena. Govorila sem tudi z njenim možem.

Ona živi v Rosariju in nihče niti ne slutí, da je to vaša hčerka, ker se izdaja pod tujim imenom.

Tedaj me je prosila Julija, da bi vam predala neko pismo, ki ga je imela že dolgo zasnovanega in je čakala samo primerne prilike, da bi ga napisala in ga izročila komu, ki bi ga ponesel k vam. Sprva sem se branila, najrajši bi ne bila sprejela tega pisma, ko pa me je Julija prosila in rotíla in ko sem videla, da nikakor ne bom odnehala, sem popustila.

Tako sem prišla do pisma, v katerem vam Julija gotovo obširnejše poroča o svoji usodi.

Giuseppe Musolino je deklico previdno poslušal. Ušla mu ni niti besedica in vedel je, da, bil je prepričan, da se nahaja njegova hčerka v bližini...

Gotovo dela zopet na tem, da bi ga osvobodila!

Toda Giuseppe Musolino je to samo mislil in ni omenil Marjeti niti besedice.

Zdajci, so se oglasili pred celico zopet koraki straže, čez nekaj trenutkov je Luigi vstopil.

— No, Marjeta, ali si se dovolj načudila velikemu razbojniku? se je smejal mladi paznik. Kaj praviš, sladka deklica, sem si li služil nagrado?

— Seveda si, moj Luigi, odgovori mlada deklica, ki se je stisnila k svojemu ljubljencu. Sedaj pa bova previdno odšla, prav tako kakor sva prišla, kajneda?

— Zbogom, Giuseppe Musolino! zakliče mlada deklica in ne da bi se ozirala na začudenje mladega paznika je razbojniku ponudila roko.

— Zdi se mi, da sta postala med tem časom dobra prijatelja! reče Luigi s smehom. No, tudi jaz vam želim lahko noč, Giuseppe Musolino!

Kaznenec je odgovoril na paznikov pozdrav, v naslednjem

trenutku pa so se težka železna vrata zaprla in Giuseppe Musolino je ostal sam v svoji celici.

Koraki so se v hodniku počasi oddaljevali.

Luigi je odnesel svetiljko in v celici je bilo sedaj popolnoma temno, samo slaba mesečina je prodirala skozi okence v celico, sredi katere je stal Giuseppe Musolino in se nekaj trenutkov ni ganil z mesta.

Naenkrat pa se je zdrznil, kakor da bi se bil predramil, segel je pod slamnjačo in potegnil pismo, ki mu ga je prinesla lepa hčerka kaznilniškega ravnatelja.

Z drhtečo roko je odprl kuverto, stopil je na posteljo čisto pod okno, pri mesečini je začel čitati vrstice, ki mu jih je pisala ljubljena roka njegove hčerke.

Julija je pisala:

— Dragi oče!

Dolgo sem čakala in iskala primerno priliko, da bi ti mogla sporočiti, da še vedno mislim nate; doslej nisem imela uspeha. Navsezadnje pa se mi je posrečilo, da sem našla osebo, ki ti bo prinesla vesti od tvoje hčerke. Te vrstice pišem v naglici kajti Marjeta, ki ti bo izročila to pismo, čaka pri meni. Radi tega ti bom samo v kratkih stavkih povedala vse, kar bo vplivalo na našo usodo.

Videli smo, kako mora Giuseppe Musolino razbijati trde skale, da bi zgradil cesto za tiste, ki ga drže ujetega. Vendar ne boš več dolgo nosil verig na svojih rokah, tvoji zvesti so že na poti, da te bodo osvobodili.

Radi tega je potrebno, da se nam javiš, ko dobiš to pismo. Ko boš pripravljen, da te osvobodimo, udari trikrat s svojim orodjem po skali, ki se nahaja pod potjo, na kateri delaš sleherni dan.

Naši te bodo opazovali in vedeli bomo, da si pripravljen. Tistega dne zvečer bomo napravili poskus, da bi te osvobodili.

Tudi ti moraš sodelovati, da bomo to dosegli; ko boste končali z delom, ko boste nehali delati, moraš pogledati proti nebu in v trenutku, ko se boš vzravnal, ti bomo pustili vrv, katere zanko si boš hitro privezal krog telesa.

Tedaj pa naj ti Bog pomaga! Kajti mi delamo lahko samo na tem, da te potegnemo navzgor, pred kroglami paznikov pa te ne moremo braniti.

Delaj torej tako, kakor sem ti tukaj napisala, ker samo tako lahko upaš, da boš kmalu svoboden. — Dotlej pa zбоgom, moj dragi oče!

Ko naju bo nebo združilo, tedaj ti bom pripovedovala o

vsem, kar se je zgodilo od časa, ko sva se zadnjikrat videla.
V duhu te objema tvoja hčerka

Julija Musolino. —

Dvakrat je prečital Giuseppe Musolino to pismo, začel pa ga je čitati še tretjič in ko je končal, so mu solze veselja in sreče zalile oči...

Zopet se je pojavilo kakor majhen žarek v duši tega nesrečnega človeka upanje, da bo kedaj še užival svobodo pod svobodnim solncem.

Nemirno se je Giuseppe Musolino premetaval po svojem ležišču. Premišljeval je, vse njegove misli pa so se venomer vračale na isto točko, to pa je bila njegova hčerka, njegova ljubljena Julija, katere slika mu je vedno lebdela pred očmi, slika otroka, ki je radi svojega očeta padal iz nevarnosti v nevarnost, ki ni imel drugega cilja v svojem življenju, kakor da reši svojega nesrečnega očeta iz temnice...

Med nebom in zemljo

V stanovanju, ki je bilo namenjeno kaznilniškemu ravnatelju, je sedela pri oknu, ki je gledalo na okolico, ki je bila vsa porastla z ogromnimi gozdovi, Marjetina mati.

Ko je bila mlada, je morala biti izredno lepa, kajti še sedaj, ko ji je starost začrtala svoje sledove v obraz in ji posivela bujne lase, je bila še vedno lepa.

Ravnateljeva žena je odložila ročno delo, njena sicer izredno pridna roka je počivala, njeni ostri pogledi pa so padali od časa do časa na Marjeto, ki je tudi z ročnim delom v rokah sedela pri drugem oknu.

— O, mati, ti še ne poznaš Luigija! je govorila mlada deklica, kadar je omenila to ime, ji je val rdečice zalil lepi obrazek. On je tako dober človek, da srečaš le redkokdaj takšnega, razen tega pa je tudi dober uradnik.

Veš, papa mu je včeraj dejal, da ga čaka še velika karijera. On je edini, kateremu je mogel papa zaupati odgovorno službo pri Giuseppeu Musolinu.

— Marjeta, zdi se mi, da se preveč navdušuješ za signora Luigija! pripomni mati in zmaje z glavo.

— Saj pa je Luigi tudi človek, ki si zasluži, da ga vsako občuduje! je branila Marjeta svoje mnenje, vselej pa je pri tem pošteno zardela.

— Nikdar še nisem trdila nasprotnega, hčerka moja, reče gospa Dulči strogo, toda sama boš uvidela, da me čuvstva, ki jih gojiš naspram Luigiju, precej presenečajo. Sedaj mi je postalo marsikaj jasno!

Marjeta se je smejala, ker je vedela, da mati ni stroga in da tudi ona sama rada gleda signora Luigija.

V naslednjem trenutku pa se je ozrla na uro in skočila s svojega sedeža.

— Kam greš, dete moje?

— Signor Luigi mi je obljubil, da mi bo pokazal novo cesto, ki jo grade skozi peklenko dolino, odgovori deklica navdušeno. Delal mi je, da je najboljše priti tja, ko se začne večeriti, preden nehajo z delom, kajti podnevi vlada na tistem skalovju naravnost neznosna vročina!

— Dobro, dovolim ti, da greš, reče gospa Dulči, toda vrni se kmalu domov!

— Kako si dobra, moja draga mamica! se je veselila deklica in se obesila materi krog vratu.

Presrečna, da ji mati ne dela nobenih zaprek, je Marjeta odhitela iz sobe in odšla je čez nekaj trenutkov iz hiše svojih staršev.

Pot v peklenko dolino ji je bila že znana, po bližnjici jo je mahnila proti cesti, ki so jo delali kaznjenci. Oddaleč jih je gledala, kako so pridno delali.

Ko je prispela tja, je Luigija hitro poiskala, mladenič se ji je ves srečen približal, ko jo je zagledal.

— Vidiš, Luigi, prišla sem! reče Marjeta veselo. Včeraj si dvomil o tem, da bi mogla dobiti od svoje matere dovoljenje za to, ni res?

Luigi se je smejal.

— Radovedni deklici se posreči vse! ji je s smehom odgovoril. Spomni se tistega od predvčerajšnjim, ko sem ti moral izposlovati, da si govorila z Giuseppom Musolinom!

— Giuseppo Musolino! ponovi deklica zamišljeno. Luigi, pokaži mi, kje dela on!

— Pogledaj tam tisto gručo, ki dela na skali? pokaže paznik Marjeti na gručo kaznjencev. Prvi tam, ki tako pridno udarja, je veliki razbojnik!

Marjeta je nekoliko minut gledala Giuseppa Musolina, ki je pridno delal.

— Tako se mi smili! reče deklica iz oči pa so ji pritekale solze. Veš, on ni bil navajen takšnega dela. .

Marjeta ni končala stavka.

Prestrašila se je, ko je videla, kako strmi njen Luigi nepre-

mično proti mestu, kamor je pravkar gledala ona sama in občudovala pridnega razbojnika...

— Vrv!... Musolino bo pobegnil! krikne nenadoma mlad; paznik in plane.

Zadnje besede je paznik tako vpil, da so kakor grom odmevale po kotlini, katero je že zagrnil prvi večerni mrak. V naslednjem trenutku pa je Luigi planil in skoraj surovo sunil Marjeto vstran in preden je deklica mogla razumeti za kaj gre, je odjeknil v dolini strel, katerega je spremljal zamolkel smeh.

To vse se je zgodilo v nekaterih sekundah.

Giuseppe Musolino je pogledal proti nebu, na skalo, odkoder bi mu morala priti pomoč.

Odložil je orodje, s katerim je delal.

Kamen je padel od zgoraj, kamen, na katerem je bila privezana vrv, ki se je hitro odvijala. Kamen z vrvjo je priletel k Musolinovim nogam, kaznjenec se je hitro sklonil, si privezal vrv krog prsi in se ozrl.

V tem trenutku je počila puška nekega paznika, krogla je udarila v steno in se odbila.

Giuseppe Musolino pa že ni bil več v tem trenutku kaznjenec, ne, on je bil osvobojen, ker so ga že vlekli kvišku, že se je začel premikati...

— Nazaj!... Ne bežite, Giuseppe Musolino, kajti sicer moram streljati!

Luigi je v strašnem razburjenju spregovoril te besede. Stal je sedaj nekaj korakov oddaljen od skale, ob kateri so Giuseppa Musolina vlekli kvišku, — puško je imel naslonjeno k ramenu, pripravljeno k streljanju.

— Zbogom, Luigi Logino, ti edini človeški paznik! zakliče Giuseppe Musolino mlademu človeku. Streljaj in — zadeni me, če me moreš!

Vrv se je začela hitro dvigati — z nepojmljivo hitrostjo se je begunec bližal vrhu skale in v naslednjem trenutku je obsedel na skali.

— Oče. ljubljeni oče, je zaklicala Julija, takoj je bila poleg svojega očeta, vrgla se mu je v naročje in mu ovila roke krog vratu...

Solze veselja so tekle obema po licih.

— Julija!... Ne smemo izgubljati časa! se je oglasil nekdo za njunim hrbtom in ko se je Julija vzravnila, je videla svojega moža. Ostali so z glasnim vzklikanjem pozdravljali svojega vodjo.

— Spodaj v dolini so se naposled zavedli, kaj se je zgodilo! je pripovedoval Peter Gavran. Poglejte jih, kako hitijo v kaznilnico in ne bo dolgo, ko nas bodo lovili!

— Ne smemo več izgubljati časa! zakliče tudi rdečelasi Krispino. Hitro v avtomobil in bežimo!

Giuseppe Musolino hitro vstane. Julija ga je potegnila s seboj, ker so morali skozi gosto grmovje in preko nagromadenega kamenja, če so hoteli priti na cesto.

Julija je glasno zažvižgala, izza nekega grmovja pa se je pojavil pred begunci prekrasen avtomobil.

— Vstopi hitro, oče! reče Julija. Moj mož in jaz te bova spremljala, ostali pa se morajo na drug način rešiti!

Musolino skoči v avtomobil, katerega je šofiral zdravnik, za njim vstopi tudi Julija.

— Harry, v avtomobil, k nama! zakliče Julija.

— Kje je lord? je kričal rdečelasi Krispino. Ah, že nas preganjajo... grom in peklo...

Streljanje se je oglasilo, na cesti pa so se prikazali policali na konjih, ki so streljali po beguncih.

— Harry!... Kje je moj mož?... je klicala Julija.

— Tam za grmovjem je in strelja na policajce, odgovori Peter, ah, poglejte, že je enega vrgel iz sedla!

Lord Darsi je videl pred vsemi ostalimi, da se bližajo zasledovalci, takoj je imel storjen sklep in se skril za bližnje grmovje ter streljal na prihajajoče in tako branil hrbet Giuseppu Musolinu in svoji Juliji.

— Julija, bežati moramo, kajti sicer nas bodo ujeli! zakliče doktor razburjeno.

— Harry!... Moj Harry!... Jaz ga ne morem zapustiti! je jecala nesrečna žena.

— Tvoj oče je izgubljen, če Harryja ne pustiš tukaj! ji odgovori zdravnik.

In Julija se je hitro odločila. Pogledala je na Musolina, ki se je utrujen naslanjal na mehke blazine in v naslednjem trenutku je dala znak za odhod.

Avtomobil se je počasi premaknil, potem pa je vozil vedno hitreje in hitreje, preganjalci pa so streljali za njim.

Lord Darsi je ostal v gozdu, z zvestimi tovariši je branil Musolinov beg.

Julija je zaihtela in omahnila svojemu očetu na prsi.

Našla je očeta, toda izgubila je soproga...

Rešitev v morju

Z največjo hitrostjo se je avtomobil odmikal, komaj pa se je odmaknil kakšnih pet sto metrov, ko je Julija glasno zavpila in vstala s svojega sedeža.

— Obkoljeni so! je vzkliknila. Karabinjerji so našim preprečili pot... Harry, — o, Harry!... Ah, ubili ga bodo! O, poslušaj me, dragi oče, to je obupna borba!

Zdravnik se je na Julijino klicanje obrnil, zavrl je ročico in avtomobil se je ustavil.

Tudi on je gledal borbo, strašno borbo...

Neprenehoma so odmevali strelji, iz avtomobila so razločno videli, kako so se borili prsa ob prsih, čelo ob čelu...

— Pustite me, da ostanem! vzklikne Julija in vstane, da bi odšla iz avtomobila. Jaz mu moram odhiteti na pomoč!... Ah, če ga dobe v svoje pesti, tedaj je izgubljen!...

Giuseppe Musolino pa je objel svojo hčerko in jo potegni! k sebi na sedež.

— Prosim te, Julija, rotim te, jo je prosil, ne stavlaj svojega življenja na kocko, ker bi bilo itak brez koristi! To, kar se dogaja za nami, se bo končalo povoljno, kajti jaz poznam svoje ljudi in če je kateri od mojih starih tovarišev zraven, tedaj se nam ni treba bati, oni bodo karabinjerje premagali!

Če mi s tem avtomobilom sedaj ne pobegnemo, nas bodo ujele in mene bodo zopet odveli v zapor, zopet me bodo okovali, z menoj pa tudi tebe, moje drago dete, moja edina, ljubljena hčerka, — tega pa bi ne mogel preživeti!

— Giuseppe Musolino ima prav! reče tudi doktor. Zastonj bi žrtvovali svoje življenje in svojo svobodo! Jaz sem trdno prepričan, da bo lord z našimi tovariši premagal svoje nasprotnike in se rešil! Po teh besedah je zdravnik odprl zavore in avtomobil je od dirjal z velikansko hitrostjo.

Julija je kmalu uvidela, da bi ne mogla ničesar izpremeniti. Prijela je očetove roke v svoje.

— Nesrečni oče! je šepetala Julija, ko je ihtela in poljubljala njegove suhe roke. Kaj so storili iz tebe?

— Ne bodi žalostna radi tega, moja ljubljena hčerka, ji odgovori Giuseppe Musolino z zamolklim glasom. Svoboden zrak in zavest, da sem se znebil strašnih zidov jetnišnice bosta storila, da bom zopet tisti, ki sem bil nekoč!

Čutim, da se mi še pretaka mlada kri po žilah, še mi utriplje

srce z isto silo kakor nekoč, vso staro moč čutim v sebi, s katero sem razpolagal pred davnimi dni!

Zadušiti so jo hoteli, stavili so si kot nalogo, da bi iz Giuseppa Musolina napravili senco, pa su se zmotili!

Res je, hčerka moja, skrajni čas je že bil, da si prišla, da si me rešila okov, kajti dalje bi ne mogel prenašati tega neznosnega življenja!

— Ne, ne, dragi oče, odgovori Julija in svojega očeta nežno in pristrčno objame, ni se ti treba bati, da bi se ti kedaj v Italiji vrnilo takšno življenje! Jaz te sedaj peljem iz te države, kajti v Italiji bi ne bil nikoli varen!

Začudeno je gledal oče svojo hčerko.

— Marsikaj se je pripetilo, spregovori Giuseppo Musolino, češar si v tem trenutku ne morem pojasniti. Povej mi sedaj, moja draga hčerka, kako si vse to uredila, da ste me osvobodili! In kdo je on, o katerem si govorila, da je človek, kateremu pripada tvoja ljubezen? Povej mi vsaj njegovo ime, da ga bom lahko blagoslovil za njegovo dobroto!

— Poročena sem, dragi oče! mu odgovori Julija. V svoji hčerki gledaš sedaj lady Darsi, moj ljubljeni mož pa je lord Harry Darsi, Anglež je in član stare in odlične plemenitaške rodbine iz Anglije...

Giuseppo Musolino je z izbuljenimi očmi strmel v svojo hčerko, ni mogel verjeti njenim besedam.

— Lady Darsi?! ... je ponovil zateglo, kako da bi hotel še enkrat slišati te besede, da bi si potem mogel prav verjeti. Ti, moja draga hčerka, si postala — lady?

O, vseмогоčni Bog, vendar se na svetu dogajajo še čudeži! Kako si si mogla osvojiti srce človeka, ki stoji družabno toliko nad teboj? Ti, ki si hčerka razbojnikova?! ...

— Da, dragi oče, mu odgovori Julija in se nasmehne, ti sam si položil temelj moji sreči! Gotovo se še spominjaš, da si nekaj dni prej, kakor so te ujeli, napadel nekega Angleža!? Odgnal si ga s seboj in ga obdržal pri sebi, da bi dobil zanj veliko odkupnino od njegovih sorodnikov!

Musolino se je zamislil.

— Da, prav dobro se spominjam tistega mladega Angleža, ki sem ga ujel! Darsi se je imenoval! In on, praviš, da te je vzel za ženo!...

Moja ljubljena hčerka, vedno bolj se mi mešajo pojmi, ničesar ne razumem in zdi se mi prav tako, kakor da bi bil doslej ležal v grobu in vstal šele pred kratkim in se sedaj vrni v novo živ-

ljenje! Počasi se moram vsega spominjati, kar se je kedaj zgodilo!

— Da, lord Harry Darsi me je vzel za ženo, še tedaj sva se spoznala...

Julija je pripovedovala očetu o vsem, kar se je zgodilo od tedaj, ko so jo v Reggiju ujeli.

— Poslušaj me, draga hčerka, reče Giuseppe Musolino, sedaj bi bilo najboljše, če bi našli kakšno ladjo, na kateri bi zamogli nadaljevati beg, kajti pobegniti iz te države bo zelo težko! Karabinjerji bodo brez dvoma uporabili vse, da bi mi onemogočili beg in me zopet ujeli!

— Dobro se tega zavedam, dragi oče, prav dobro, odvrne Julija, in radi tega moramo biti zelo previdni! Poslušaj me torej, kaj smo sklenili!

Najprej bomo poskušali, da bi z avtomobilom prispeli do morske obale. Tam nam gotovo ne bo delalo preglavic, da bomo našli kakšno ladjo, ko pa se bomo nahajali na odprtem morju — si rešen!

Po teh besedah je Julija odprla majhen oddelek v avtomobilu, vzela je iz tega prostorčka različne predmete, ki so bili namenjeni Giuseppu Musolinu v preobleko.

Avtomobil je začel počasnejše voziti in Julija je med tem časom ostrigla Musolinove dolge lase.

— Sedaj pa se moramo za nekaj časa ustaviti, doktor, kajti moj oče se mora hitro obriti!

— Nedaleč odod vidim gozd, odgovori doktor, tam se lahko ustavimo. Predvsem pa prosim velikega Musolina, da čimprej opravi svojo toaleto, kajti dolgo zadržavanje bi nam utegnilo postati nevarno!

Avtomobil se je ustavil, Giuseppe Musolino se je mogel popolnoma mirno brijati.

— Sedaj pa vrzi to proketo kaznjeniško obleko raz sebe, reče Julija, to je najvažnejše, obleko moraš takoj sleči!

Julija je že prej poskrbela za lepo obleko, sedaj pa mu je posadila na glavo eleganten klobuk in bila je zadovoljna, da se je morala nasmehniti.

— Sedaj pa naprej, dragi doktor, k morski obali! Ne izgublajmo časa!

Zdravnik je samo čakal na to povelje, sedaj pa je pustil motor, da je oddrdral kolikor je mogel.

— Če nam bo šlo po sreči dalje, reče Julija, ne bo minilo pet ur, ko bomo na morju, morda se nam bo posrečilo, da bomo še pred nočjo našli kakšno ladjo.

Ti si utrujen, dragi oče, nadaljuje Julija in Giuseppa Musolina s strahom pogleda. Počivaj, oče, nasloni se malo na blazine in skušaj zaspati!

Cele tri ure je drvel avtomobil naprej po cesti, Giuseppa Musolino pa je spal. Od časa do časa je spregovorila Julija kakšno besedo z zdravnikom, izpraševala ga je, če bo avtomobil prispel kmalu do morske obale.

Po nekaterih minutah zakliče zdravnik:

— Morje!... Morje!...

Julija je z veseljem pozdravila morje, nadejala se je, da bo ta sinja vodna raven nudila njenemu očetu varnost, da ga bo obvarovala vseh nesreč, ki so mu pretile na suhem.

Vzela je daljnogled, dolgo je gledala, vendar ni mogla opaziti nobenega človeka, še manj pa kakšno ladjo, niti nobenega ribiča ni bilo na morju.

— Torej, voda? vzdahne Julija in desnica, ki je držala daljnogled, se je povesila. V senci, ki jo meče tista skala, bomo ustavili, potem pa bom iskala ob obali, da bi našla kje kakšno ladjo.

Tako mislim tudi jaz, odgovori doktor, med tem časom pa Giuseppa Musolino tukaj lahko spi, zanj je najboljša, da ne gleda težav, ki jih imamo in da ga spanje...

Zdajci pa zdravnik umolkne. Beseda mu je zastala v grlu.

Tudi Julija je kriknila, kajti videla je, da se jim od treh strani bližajo avtomobili.

Julijin avtomobil je bil še kakšnih tri tisoč metrov oddaljen od morja.

— Na vsak način moramo poskušati, da jim pobegnemo! reče Julija zasoplo.

— Tudi jaz mislim tako! odgovori doktor in pritisne zavoro. Z največjo hitrostjo je planil avtomobil na desno.

— Prepozno! zavpije Julija z grozo. Odtod prihajajo še trije avtomobili... Že vidim orožje karabinjerjev, kako se sveti! Vsemogočni Bog, kaj naj bi storili sedaj?!

— Boriti se in umreti! pristavi doktor odločno. Sedaj nam ne preostaja ničesar drugega kakor svoje življenje kar najdražje prodati!... Zbudi Giuseppa Musolina, gospodarica, da bo vsaj branil svoje življenje!..

Toda Juliji ni bilo treba tega storiti, kajti veliki razbojnik se je že prebudil.

Z enim samim pogledom je razumel situacijo.

— Pregarjajo nas!... je dejal zamolklo.

Julija je ponudila svojemu očetu dobro puško, pa tudi sama

se je oborožila. Tudi zdravnik je imel na sedežu ob sebi dvocevko, toda sedaj je ni mogel uporabljati, ker je moral voziti avtomobil.

— V tem slučaju bi bila borba brez uspeha, reče Giuseppe Musolino, vendar vem za pot, da bi preganjalcem lahko ušli!

— Kaj naj bi storili? vpraša doktor.

— Potegni avtomobil nazaj in ga poženi naravnost v morje! odgovori Giuseppe Musolino. Poiščimo svojo rešitev v morju!... Bog nam bo pomagal...

Julija in zdravnik sta prebledela, toda nobeden se ni zoperstavil.

Mnogokrat se je Giuseppe Musolinu posrečilo, da si je prebil pot skozi vrste sovražnikov, ki so ga obdajali od vseh strani, — zakaj se mu ne bi to tudi tokrat posrečilo?

Pot, ki si jo je tokrat izbral, je bila strašna in človek bi skoraj mogel trditi, da je Giuseppe Musolino nameraval sebe z Julijo in doktorjem strmoglaviti v smrt.

Morje bi se jih morda lahko usmili, karabinjeri bi tega ne mogli!

Prva salva je že zagrmela nad glavami teh beguncev, nehote so sklonili svoje glave in mimo njihovih ušes je odžvižgalo nekaj krogel. K sreči ni nobena zadela.

— Naprej, doktor! zavpije Giuseppe Musolino in dvigne puško nad glavo. Avtomobil mora prispeti na tisto visoko steno tam, potje pa — kakor bo Bog dal!...

Zopet je zagrmelo nekaj strelcov, krogla je privršela med Julijo in Giuseppea Musolina in gotovo bi bila zadela katerega, da se ni sta umaknila.

— Krvav sem, reče doktor tiho, toda ne bojta se, draga prijatelja, še lahko izvršujem svojo dolžnost!

Prispeli so do največje višine, obenem pa je bilo tu tudi najstrmejše.

Bili so na vrhu skale.

Pred očmi beguncev se je razprostiralo morje, širno morje, nikjer celine, dokoder je neslo oko, valovi pa so se divje zaganjali ob obalo, kakor da bi hoteli podreti vse, kar jim je bilo na poti.

— Kaj pa sedaj? vpraša doktor.

— Naprej, saj ne gre drugače! vzklikne Giuseppe Musolino. Toda predtem bi se mi hotelo, da bi poskusil, kako bi bilo, če bi svojim preganjalcem pustil za slovo majhen spominček, da bi si zapomnili, da jih lev, ko si pribori svobodo, lahko zgrabi in celo še raztrga s svojimi zobmi!

Po teh besedah se je Giuseppe Musolino vzravnal v avtomobilu, ki se je zelo počasi premikal.

Ko je stal tako visoko vzravnal s puško, prislono k ramenu, je izgledal kakor nekdanji Giuseppe Musolino.

Puška počí.

V avtomobilu, ki je pravkar prispel do vnožja skale, omahne na blazino smrtno ranjen oficir.

Stari razbojnik je užival, v njegovih očeh je žarel ogenj. Zopet se je sprožila njegova puška in zopet je omahnil eden izmed karabinjerjev.

Da, da, stari Giuseppe Musolino se je zbudil in četudi bi bili karabinjerji dvajsetkrat, da, štiridesetkrat tako močni, vendar se jim ne bo tako lahko posrečilo ujetj neustrašenega in krvoločnega leva!

Pa tudi Julija in doktor nista sedela prekrižanih rok, tudi onadva sta sipala ogenj na sovražnika.

Karabinjerji so morali pobegniti iz avtomobilov, kajti sicer bi bili vsi izgubljeni.

Toda kljub tej prednosti beguncev ni bilo več mogoče dalje vzdržati.

Mar naj bi bili toliko časa čakali, da bi priplezali karabinjerji k njim na skalo?

Ne, tega niso smeli storiti, kajti v tem slučaju bi bili brezpogojno izgubljeni.

— Mora se tako zgoditi, moja Julija! reče Giuseppe Musolino in odloži puško. Napraviti moramo strašni skok v morje — Bog nam bo pomagal in nas rešil iz te nevarnosti!

Še enkrat me objemi, moje sladko, ljubljeno dete, še enkrat naj te blagoslovim in izrazim naj ti vso veliko hvaležnost za vsa, kar si mi doslej storila v življenju, — sedaj pa navzdol, v prepad in — Bog nam naj pomaga!

Tudi doktor stisne Giuseppe Musolinu roko.

— Zares mi je žal, prijatelj in tovariš, da morate radi mene v smrt! reče Musolino.

— Ni mi žal! odgovori doktor mirno.

— To so besede moža, odgovori Giuseppe Musolino in mu še enkrat pristrčno stisne roko.

Sedaj pa, moja mila Julija, sedi ti, doktor, pa odpri vse zavo-re, naj plane avtomobil z vso silo v globino...

Ha, ha, ha, poglejta jih psov — k nam hitijo, njihove krogle nam že žvižgajo okoli ušes! Toda, le počakajte malo, karabinjerji, kdor hoče ujeti Giuseppa Musolina, mora biti hitrejši, krila mora imeti!

Doktor je pustil motor delovati z vso paro, premaknil se je z mesta, karabinjerji so osupnili...

Z visoke skale je letel avtomobil naravnost v morsko globino, oče in hčerka sta sedela v njem objeta in sta z grozo čakala, kaj jima bo prinesel prihodnji trenutek...

Na nezvestih valovih

Ko je prignal Julijo močan tok iz globine na morsko površje, je imela komaj toliko časa, da je parkrat vdihnila sveži zrak, kajti že v naslednjem trenutku se je obrnila, da bi videla, kaj se je zgodilo z očetom.

Od avtomobila ni bilo nikjer niti sledu, tudi mladega zdravnika ni bilo nikjer.

Zagledala pa je svojega očeta, ki se je kot dober plavalec obdržal na morskem površju.

— Oče, oče, poglej me! je zaklicala Julija na ves glas, ker je vedela, da jo bo oče težko slišal, ker so razburkani valovi strašno šumeli.

Musolino jo je slišal.

Plaval je v smeri proti njej, Julija pa je sekala valove in se mu bližala.

Kakšnih sto metrov sta bila oddaljena drug od drugega in čprav sta se dobro zavedala tega, da se ne moreta rešiti iz morja, sta plavala drug k drugemu, da bi se še enkrat združila in potem umrla v objemu.

— Drži se, oče, mu je Julija zaklicala, samo nekaj minut še in pri tebi sem!

Naenkrat pa je Julija nehala plavati...

Izza skale, raz katero je strmoglavil avtomobil v morje, sta se pojavila dva čolna.

Oba sta bila polna karabinjerjev, ki so gotovo že čakali pripravljeni, da bi lovili begunce.

Na čolnih se je nahajalo tudi nekaj kalabrijskih plavačev, ki so sloveli daleč po svetu za najboljše plavalce, začeli so veslati, deset rok je zaganjalo vesla in čoln je drsel naravnost proti Giuseppeu Musolinu.

Drugi čoln je ubral isto pot in skoraj kosala sta se med seboj, kateri izmed njiju bo prvi.

Julija je takoj uvidela, da je njen oče izgubljen in da se ne more umakniti preganjalcem.

Misliti je morala torej na rešitev svojega lastnega življenja in četudi bi hotela oditi na pomoč svojemu očetu, bi ne dosegla drugega, kakor da bi tudi sebi nakopala isto usodo, ki je čakala Giuseppea Musolina.

Ujeli bi jo, to pa bi pomenilo dosmrtno ječo... in vse bi bilo izgubljeno...

Ne, to se ni smelo zgoditi!

Hitro je plavala na odprto morje, valovi so bili ravno primereni in so jo nosili lepo dalje od obale...

Ko je bila že tako daleč, da je vedela, da je ne morejo več dohiteli, se je ustavila in se dvignila malo nad vodo, da bi videla, kaj se je zgodilo z njenim očetom.

Nudila se ji je žalostna slika.

Giuseppa Musolina so ujeli kakor kakšno veliko ribo v mrežo, ki so jo vrgli nanj.

Mrežo so vrgli v čoln in Julija je videla, kako si je Musolino še prizadeval, da bi raztrgal mrežo in se osvobodil iz nje, kajti rajši bi bil umrl v morskih valovih kakor pa prišel karabinjerjem še enkrat v pesti.

Toda vse njegovo prizadevanje je ostalo brez uspeha.

Že so ga spravili na varno v čoln, drugi čoln pa se je obrnil proti njej.

Že je slišala strele, videla je krogle, ki so padale ob njej v vodo, toda nobena je ni zadela...

Čoln je hitel kakor na krilih.

Julija je bila brez dvoma izgubljena, da ji ni prišel srečen slučaja na pomoč, da ji ni samo morje pomagalo, da so jo karabinjerji nehali zasledovati.

Čoln je drsel po morski gladini, šest vesel je upiralo, naenkrat pa je vstal silen vihar.

Malo ladjico je premetavalo po valovih kakor orehovo lupinico, karabinjerji pa, ki niso hoteli stavljati svojega lastnega življenja v nevarnost, so hitro obrnili proti obali, da bi se rešili.

Julijo so prijeli valovi in jo nosili vedno dalje, tako da že kmalu ni mogla več vedeti obale.

Prepričana je bila, da je izgubljena, ker bi se ne bila mogla več dolgo vzdržati na morski gladini ob tako razburkanih valovih, ki so jo metali zdaj sem, zdaj tja.

Na nebu so se medtem prikazale zvezde. Stemnilo se je, vihar je ponehal. In ta mir je navdal Julijo z upanjem na rešitev.

Premišljevala je o tem, če bi mogla priti do obale in tam na kakšnem skritem prostoru oditi na kopno. Toda to je bilo popolnoma nemogoče.

Juliji ni preostajalo drugega, kakor da uporabi vse svoje sile, da bi se čim dalje časa obdržala na površini, da bi čakala, da bi prispela kakšna ladja, ki bi ji prinesla rešitev.

Tako se je držala Julija na površju, mislila je na svojega moža in na nesrečnega očeta, katerega so zopet dobili sovražniki v svoje roke, ona pa ni mogla nobenemu pomagati.

Vso noč je vztrajala na površini, naposled pa se je pričelo daniti, tudi solnce je vzšlo, Julija pa je čutila, da so to zadnji solčni žarki, ki jih gleda.

K sreči je bilo morje mirnejše, vihar je ponehal, pa tudi valovi niso bili več tako močni kakor prej, toda kaj ji je vse to pomagalo?

Morda bo živela samo še kakšno uro, potem pa bo omagala in se potopila v morje in nihče ne bo izvedel, kje je Julija Musolino našla smrt.

Kljub temu se to ni zgodilo.

Junaški mladi ženji ni bilo namenjeno, da bi tukaj našla smrt. Usoda ji je določila drugo smrt, sedaj pa ji je prinesla rešitev.

Naenkrat se je zazdelo Juliji, da vidi na obzorju oblak dima, ki se je premikal.

— Parnik! vzklikne Julija, ko se je z vso močjo dvignila nad vodo. Ta parnik mora biti v moji bližini! ... Vsemogočni Bog, če me bodo opazili ... Morda mi bo usoda naklonjena, morda se mi bo posrečilo rešiti se ...

Julija je sedaj mrzlično pričakovala, če se ji bo oblak dima približal, ali pa se oddaljil.

Parnik je v resnici prihajal vedno bližje — Julija je že lahko videla tudi oblike parnika.

Začela je klicati.

Čim bolj se ji je parnik bližal, tem glasneje je klicala na pomoč, tako, da je upala, da so jo na parniku slišali in da ji bodo prihiteli na pomoč.

Parnik pa je plul dalje in zdelo se je, da je ni nihče slišal, še manj pa videl.

Zdajci pa Julija vzklikne od veselja. Na krovu je zagledala zeleno zastavico, ki pomeni mornarskem življenju upanje. Videla je, kako so spustili v morje velik čoln in šlo je samo še zato, da bi vzdržala tako dolgo, dokler se ji bi rešilni čoln približal in jo naložil ...

Bil pa je tudi že skrajni čas, da se ji je bližala pomoč, udi so ji že skoraj otrpnili, pa tudi prepojena obleka je bila tako težka, da je obstojala nevarnost, da bi jo ta teža potegnila v morsko globino.

K sreči se je čoln zelo hitro bližal.

Štirje mornarji so sedeli v čolnu, z njimi pa je bil tudi oficir, ki je opazoval Julijo skozi daljnogled.

— Držite se! ji je klical. V nekaterih minutah smo pri vas! Obdržite se, potem pa vas bomo odnesli na svoj parnik!

Velik gumijast obroč so vrgli Juliji, začela je rezati valove, da bi se temu obroču približala, valovi pa so jo nosili vedno dalje od reševalcev.

Naposled se ji je posrečilo, da je z zadnjimi močmi dosegla obroč in se ga prijela.

Mornarji so krepko zaveslali — in mladi oficir se skloni ter potegne Julijo k sebi v čoln.

V tem trenutku je Julija izgubila zavest.

Preden pa je zaprla oči, je slišala samo še, kako je oficir, ki jo je potegnil v čoln, zašepetal:

— Vsemogoči Bog, kako je lepa!

Stric in nečakinja

Parnik, ki je rešil Julijo, se je imenoval »Marseilles«, pripadal pa je velikim francoskim parobrodskim družbam, ki je vzdrževala vezi med Francijo in Ameriko s svojim prekrasnimi luksuznimi parniki.

Čeprav to ni bilo v navadi, je plul tokrat parnik mimo Genae, vozil je potnike v Italijo.

Potniki, ki so se nahajali na Marseillesu, so hoteli potovati iz New-Yorka dalje, parnik pa ni nikjer vozil v pristanišče, kjer mu ni bilo treba odlagati potnikov.

Kapetan je ukazal rešeno takoj prenesti v kabino, ki je bila lepo urejena, poklical je tudi zdravnika, kateremu je bila Julija izročena v negovanje.

In zdravnik se je zavzel tako zanj, da se je že zavedla, preden je minilo četrte ure, v prihodnjih treh urah pa je že zapustila kabino.

Med tem časom so ji posušili obleko in ji jo prinesli, da se je lahko oblekla.

Takoj si je uredila toaleto in prosila, naj jo odpeljejo h kapetanu, da bi se mu mogla zahvaliti in mu dati potrebna pojasnila o svoji osebi.

Kapetan jo je sprejel v svoji kajuti.

To je bil človek visoke postave, pravi Francoz, galanten in zelo prijazen pomorščak. Na prvi pogled je videl, da ima opravka z damo iz najboljše družbe.

— Bodite kdorkoli, ji je dejal, iz vsega srca se veselim, moja gospodična, da se mi je posrečilo, da sem vam storil to malo uslugo!

— Ah, rešili ste mi življenje!

— Predvsem vas prosim, izvolite sesti, ji reče kapetan prijazno, potem pa bodite tako ljubeznjivi in mi pojasnite, kako ste prišli v morje, ker moram zapisati to v ladijski dnevnik!

— Gospod kapetan, vsa povest bo zelo kratka, odgovori Julija, kratka, enostavna in žalostna! Jaz sem lady Darsi, soproga lorda Harryja Darsija...

— Ah, vi ste lady Darsi! vzklikne kapetan, katerega so te besede v največji meri presenetile. Pred kratkim sem čital v časopisih, da se je lord poročil z neko lepo Italijanko...

— Res je, po rodu sem Italijanka, reče Julija, koprnjenje po domovini pa je bilo tolikšno, da sem pregovorila tudi svojega moža, da sva odpotovala v Italijo.

Ob obali sva najela lepo vilo in srečno živela tukaj. Sinoči pa, medtem ko je odšel moj mož na lov, sem sedla v čoln, da bi se malo vozila, ko pa sem bila na odprtem morju, se je dvignil strašen vihar... Kakor gora visok val je dvignil čoln, ga prevrnil, jaz pa sem padla v vodo...

Če bi ne bila tako dobra plavalka, bi bila brez dvoma izgubljena, tako pa sem si prizadevala z vsemi močmi, da bi se obdržala na površini v upanju, da bom zagledala kakšno ladjo, ki bi me rešila in nisem se zmotila, gospod kapetan!

Še enkrat, prisrčna vam hvala za vse, kar ste mi storili, in zagotavljam vam, da se vam bo moj mož lord Harry Darsi še na drug način zahvalil!

— Zadostujejo mi tudi samo besede, odgovori kapetan, toda na žalost vam moram sporočiti vest, ki vas nikakor ne bo razveselila! Moj parnik »Marseilles« se nahaja na direktni poti proti New-Yorku in vi ne boste mogli zapustiti parnika, dokler ne prispemo tja.

Samo po sebi je umljivo, da vas bom smatral dotlej za svojega gosta in poskrbel bom, da vam ne bo manjkalo ničesar. Nadejam se, da ne bo minilo celih štirinajst dni, ko bomo prispeli v New-York.

— O, Bog moj! vzklikne Julija. In tako dolgo ne bom mogla obvestiti o vsem svojega moža!

— Na žalost! pritrdi kapetan.

— Ah, razumeli boste, gospod kapetan, reče Julija, da bo moj mož živel v velikem strahu, ker me bo smatral za mrtvo po tem viharju na morju!...

Kapetan zmigne z rameni.

— Tega ne morem izpremeniti, je pristavil, ko pa bomo prispeli v New-York, mu lahko brzojavite!

— To bom tudi storila, mu odgovori Julija, samo po sebi pa je umljivo, gospod kapetan, da bo moj mož nadomestil vse stroške, ki jih boste imeli z menoj na ladji!

Pa tudi jaz nisem popolnoma brez sredstev, pristavi Julija, ki je potegnila iz žepa popolnoma mokro denarnico, prevoz na ladji plačam lahko takoj...

— Ah, o tem ni niti govora, mylady, ji odgovori kapetan galantno. Toda sedaj je pravkar zvonilo k obedu!

— Ali vas smem prositi za vašo roko, mylady, zares mi bo v posebno čast, da vas odvedem v obednico in vas tam predstavim ostali družbi...

Julija je odšla s kapetanom v veliko obednico »Marseillesa«, kjer je bil pripravljen obed. Kapetan je takoj predstavil Julijo vsem kot lady Darsi.

Potniki so bili vsi iz najboljših francoskih krogov. Vsem se je globoko dojmila Julijina izredna lepota in pazljivo so poslušali povest o njeni nesreči.

Ravno tam, kjer je sedela Julija pri kapetanu, je bilo še eno prazno mesto. Sem bi bil moral priti še en gost.

Nenadoma se odpro vrata in v salon stopi visok gospod, elegantno oblečen. To je bil človek med petdesetim in šestdesetim letom, njegov obraz je bil gladko obrit.

V trenutku, ko je stopil ta gospod v salon, se je Julija zdrznila. Takoj je spoznala tega človeka, toda ni se mogla spomniti, kje ga je videla.

Ko pa je stopil bližje, ji je začelo srce hitrejšo utripati. Vsemo-gočni Bog, ta človek bi jo lahko upropastil— on je vedel za njeno pravo ime, on je vedel da je bila lady Darsi nekoč — Julija Musolino!

— Pridite sem, dragi baron, da vas seznanim z našo prekrasno sopotnico, ki smo jo, kakor že veste, ugrabili morskim valovom! Srečno rešena je lady Darsi, soproga lorda Harryja Darsija, je govoril kapetan.

Obrnil se je k Juliji in je dejal:

— Ta gospod je rojak vašega soproga, mylady, to je sir John Penbrok!

Počasi je vstala Julija in pogledala temu človeku naravnost v oči, kakor da bi s strahom pričakovala, da bo prišlo preko ustnic tega človeka zanjo strašno odkritje, namesto tega pa je sir John Penbrok razširil obe roki in vzkliknil:

— Na moje srce, draga nečakinja! ... Kakšna sreča zame, da vas zopet vidim! Ah, nebo vas je torej obvarovalo strašnega konca v morskih valovih, nihče pa ni tega bolj vesel kakor vaš stric!

Vsa družba je vstala, bila je kakor elektrizirana po tem sestanku.

Stric in nečakinja sta se našla na parniku »Marseillesu«, nečakinja pa je bila šele rešena smrti!

Sir John Penbrok je takoj vse pojasnil družbi.

— Jaz sem stric lorda Harryja Darsija. Saj se spominjate, gospod kapetan, da sem vem že večkrat pripovedoval o svojem ljubem nečaku!

— Tako je, pritrdi kapetan.

— Vedel sem, da je moj nečak srečno oženjen, poznal sem svojo drago in spoštovano nečakinjo, s katero sem se že večkrat srečal. Kajneda, draga moja, midva sva se takoj razumeli in vi ste svojega strica takoj vzljubili?

Julija v prvem trenutku ni našla besed, da bi odgovorila na to predrznost. Toda molčala je, ker je bila srečna, da ji ni takoj dejal Julija Musolino!

Dovolila mu je tudi, da jo je objel in odgovarjala mu je, čeprav zelo raztreseno na mnoga vprašanja, katera ji je stavljala.

Penbrok se je pokazal ljubeznjivega strica, ki je bil nepopisno srečen, da so mu drago nečakinjo iztrgali smrti iz krempljev.

Po obedu je družba po večini vstala od mize, nekaj jih je odšlo v igralno sobo, da bi se zabavali z dominami, s šahom, s kartami in podobnim, drugi pa so odšli v svoje kabine, da bi se malo naspali.

Tudi sir John Penbrok je ponudil svoji nečakinji roko, odpeljal jo je v veliko knjižnico in ji zašepetal:

— Neodložno moram govoriti z vami med štirimi očmi!

Če bi ga bila srečala Julija kje drugje na kopnem, bi mu pokazala vse svoje preziranje, tukaj na parniku pa mu je bila popolnoma izročena na milost in nemilost in morala se je zatajevati v svojem sovraštvu.

V biblioteki sta bila popolnoma sama.

— Moja draga Julija, spregovori sir John Penbrok, z vami želim popolnoma odkritosrčno govoriti! Ali me hočete torej poslušati?

— Govorite, prav za prav pa ne vem, kaj bi mi imeli povedati! odvrne Julija.

— O, za vas imam dober predlog, popolnoma trgovskega značaja. Poslušajte me, lady, nadaljuje Penbrok, ko je sedel Juliji nasproti in si prižgal cigaro, preden vam stavim svoj predlog, moram poseči nekoliko nazaj!

Saj se gotovo spominjate še tistega dne, ko je stopil lord Harry Darsi tako nenadoma pred mene? Vaš dragi mož me je čisto po krivem obdolžil, nikdar mi ni prišlo na misel, da bi mu hotel na kakšen način krajšati življenje, prepričali so me, da je moj nečak zares zblaznel, od njegovega premoženja pa si nisem prilastil niti najmanjšega delca!

Da sem si malo opomogel, da sem živel, moj Bog, to vendar ni bilo najslabše! Teda sem se nahajal v silno slabih denarnih razmerah, rad bi si bil pridobil nekoliko denarja, lord pa mi je to preprečil!

Toda vaš mož, draga Julija, me je znal k temu nagovoriti, da sem pristal na njegov predlog, da odpotujem v Ameriko!

Odšel sem torej v Ameriko in ker mi je moj nečak takoj izplačal vsoto za prvo leto, sem imel pet tisoč dolarjev v žepu. Kdo drugi na mojem mestu bi se mogel s to vsoto naseliti kje in živeti vsaj pol leta — sir John Penbrok tega ne more...

Ko sem pripotoval, sem se naselil v prvem hotelu v New-Yorku, najel sem si dve elegantno urejeni sobi in začel z razgledovanjem mesta. V začetku mi New-York ni ugajal, po osmih dneh pa sem našel pravo družbo in počutil sem se v tem mestu kakor v raju. Lepa operna pevka me je opčarala, padel sem k njenim nogam, konec pesmi pa je bil ta, da so bili moji žepi po štirinajstih dneh prazni.

V hotelu nisem še ničesar plačal in to mi je bilo neprijetno. Človek bi si ne bi mislil, kako brutalni so ti Amerikanci! Nekega dne me je sam hotelir pričakal na stopnicah, surovo me je napadel in zahteval od mene, naj mu plačam račun. Prepričeval sem ga, da samo trenutno nimam denarja pri sebi, da pa bi mu to še bolj potrdil, sem mu tudi povedal, da nisem John Müller, kakor sem se vpisal v hotelsko knjigo, temveč sir John Penbrok! Tako sem ga malo pomiril.

Razen svega sem si izposodil pri njem še sto dolarjev in začel pridno brzojaviti v Anglijo. Samo po sebi je umevno, da sem se obrnil tudi na lorda Darsija, ki pa mi ni dal niti odgovora. Tudi na svoja otroka sem se obračal, toda morda sama nimata ničesar, ali pa sta nehvaležna otroka, — tudi od njiju nisem dobil niti odgovora.

Lahko si predstavljate v kakšnem položaju sem se nahajal. Ker nisem hotel, da bi me aretirali, sem ponoči pobegnil, naselil sem se v neki manjši gostilnici, kjer pa se nisem mogel privaditi. Teda pa se mi je sreča malo nasmehnila.

Sedel sem v neki zakotni krčmi, ko je stopil umazan človek k

moji mizi in ponudil srečke. Vlečenje je vsak dan in kdor ima srečo, dobi lahko precejšno vsoto denarja.

Kupil sem srečko in plačal zanjo samo petdeset santimov. Že zvečer sem izvedel na svoje nepopisno veselje, da je moja številka izvlečena in da sem dobil tisoč pet sto dolarjev. Takoj sem si kupil vozni listek za Evropo...

— Toda to je bilo vendar proti pogodbi, ga prekine Julija. Vste mojemu možu prisegli, da se ne boste nikoli več vrnili v Anglijo!

— Saj se nisem vrnil v Anglijo! odgovori sir John Penbrok. Dokler sem se mudil v Evropi, sem bival vedno v Parizu. Tam sem si prizadeval, da bi vzbudil pri svojih prijateljih zanimanje za svoj gmotni položaj.

Prepričan sem bil, da si bom zbral tam lahko pri svojih prijateljih nekaj sto tisoč frankov, toda človek se mnogokrat zmoti! Naпослед sem se zadovoljil s tem, da sem dobil vsaj toliko denarja, da sem se mogel vrniti v Ameriko, kjer je le veliko boljše kakor v Franciji.

Parnik, na katerega sem se vkrcal, se je imenoval »Marseilles«. Srečnemu slučaju pa sem lahko hvaležen, da sem vas, draga Julija, našel na tem parniku, kar bi utegnilo zame še ugodno izpasti. V silno neprijetnem položaju se nahajate, če smatramo za resnično to, da ste ponesrečili pri vožnji z gondolo...

— Vi dvomite o tem? vpraša Julija.

— Ker imam dovolj vzrokov za to! nadaljuje John Penbrok polnoma mirno. Ne bom se dalje zanimal za to stvar, toda prepričan sem, da se nahajate brez sredstev na tem parniku in da ne boste imeli prav tako nikakih sredstev, ko bomo prispeli v New-York. Opozarjam vas na to, da boste imeli v New-Yorku vse polno spremljevalcev in da boste izpostavljeni najrazličnejšim neprijetnostim, radi tega boste potrebovali moškega, ki bi vas varoval pred vsiljivci!

Če se mi hočete zaupati, se samo po sebi razume, da sem vama z veseljem na uslugo.

Poskrbel bom, da boste dobro spravljene, potem pa bom takel brzojavil vašemu možu. Človeku, ki mu je rešil ženo, gotovo ne bo odrekel hvaležnosti, morda mi bo poslal zato večjo vsoto denarja, ali pa bo moje letne dohodke podvojil, tako da bom lahko vsaj pošteno živel.

— Zaupala bi se vam samo pod nekaterimi pogoji, odgovori Julija, ko je nekaj časa premišljevala.

— Kakšni pogoji pa so to?

— Jaz potujem z vami, vi pa mi morate obljubiti, da se v New-Yorku ne boste z menoj nikamor pokazali, če ne bom od vas tega posebej zahtevala! Spremili me boste v kakšen dober hotel in si vzeli kot stric sobo ob moji sobi!

— Sprejemem! odgovori sir John Penbrok veselo. Vidim, draga, da ste pametna žena!

Julija je kmalu občutila, da je dobro in prav, da je sir John Penbrok neprenehoma pri njej, ker je takoj videla, da jo nekateri od gospodov preveč gledajo in da jo hočejo nadlegovati s svojimi ljubavnimi izjavami.

Med dolgim potovanjem se Julija radi svojega strica ni mogla niti malo pritoževati, ker je izvrstno glumil ulogo dobrega strica in si prizadeval, da je imela na ladji vse udobnosti.

Potovanje so imeli srečno za seboj in ko je zdravnik nekega jutra pregledal potnike, je parnik zavil v pristanišče.

Kapetan se je najljubeznivejše poslovil od Julije, še enkrat se mu je lady Darsi zahvalila in pod roko svojega strica stopila na zemljo novega sveta.

Uboga Julija, niti sanjalo se ji ni nikoli, da bo kedaj prispea sem!

Ko je bila najsrečnejša, ko je imela moža in dragega očeta, je nesreča hotela, da je naenkrat izgubila oba, pa tudi ona sama je bila blizu smrti in vendar je stopila sedaj na ameriško obalo.

Zares, pota usode so čudna in skrivnostna!

Čeprav je Julija še tako koprnela po sreči v krogu svojih dragih, čeprav se je še tako bojevala zanjo, ji je usoda vedno odredila druga pota!

Uslužni stric

Sir John Penbrok je pripeljal Julijo v enega prvih hotelov New-Yorka, najel za se in zanjo dve elegantno opremljeni sobi. Strogo se je držal vseh pogojev, ki mu jih je Julija stavila na ladji in nikoli je ni vznemirjal, vedno je bil pošten in dober stric, ki je vedno storil vse v dobro svoji mladi in lepi nečakinji.

In vendar mu Julija ni ničesar verjela.

Kadar se ji je stric ponudil, da bi poslal kakšno brzojavko na Darsi Hal, je Julija to odklonila, češ da bo že sama to storila, in res, takoj je odšla na prvo brzojavno postajo in brzojavila v Anglijo.

Samo po sebi je umljivo, da je malo upala, da bo dobila odgovor, ker je vedela, da se lord gotovo še ne nahaja na svojem posestvu. Če se je rešil iz borbe s karabinjerji, tedaj se nahaja gotovo še v Italiji.

Vedela pa je tudi, da mu iz Darsi Hala pošiljajo vso pošto na določen naslov v Reggio, da dobiva tako vse v svoje roke in nadejala se je, da bo kmalu dobila odgovor.

Pa tudi sir John Penbrok ni držal rok križem.

Res je, da se ni zavzel samo iz čiste človekoljubnosti za Julijo. Lopov se je nadejal, da bo iz tega dobil precejšnjo vsoto denarja.

— Julijo mi je samo nebo poslalo v roke, je mrmral, kadar bil popolnoma sam v svoji sobi. Plačati mora, sicer pa bo doživel, kar ga bo za vedno potrl!

Sedel je k mizi in napisal sledečo brzjavko:

— Parnik »Marseilles« je rešil Julijo ob kalabrijski obali, sedaj pa se nahaja pri meni. Če hočeš videti svojo ženo, tedaj mi pošlji takoj sto tisoč dolarjev, za posebne stroške pa še deset tisoč dolarjev. Če tega denarja ne dobim tekom treh dni — tedaj Julije ne boš več videl, ali pa jo boš videl takšno, da je ne boš mogel več imenovati lady Darsi!

To brzjavko je poštenu Anglež John Penbrok podpisal in jo takoj oddal za Anglijo.

Kot naslov je Penbrok seveda navedel hotel, v katerem sta stanovala z Julijo in naslednje dni je z mrzlično nestrpnostjo pričakoval odgovor lorda Darsija.

Niti za trenutek ni podvomil o tem, da ne bo dobil nekega dne brzjavnega obvestila kakšne banke, naj pride in dvigne sto tisoč dolarjev. Toda pričakoval je zaman. Obvestila ni bilo, pa tudi iz Evrope ni dobil nobenega odgovora.

Tako je minilo celih osem dni in sir John Penbrok je bil že trdno prepričan, da je lord Harry Darsi trmast in da mu ne bo poslal vsote, ki jo je zahteval, in bal se je, da ne bo vložil pri policiji proti njemu kakšne pritožbe.

Odložil se je, da se mu bo strašno maščeval.

Zvečer, bilo je devetega dne, se je obrnil sir John Penbrok po natakarju k Juliji, da bi ga sprejela.

— Še vedno ni odgovora? je vprašala Julija, ko je stopil v njeno sobo. Jaz že obupujem!

— Še nobenega glasu ni, odgovori sir John Penbrok in zmiguje z rameni. Zares izgleda, draga Julija, da vašemu možu ni mnogo na tem, da reši svojo ženo...

Julija plane.

— Toda naposled, nadaljuje John Penbrok, tega človeka ne morem razumeti, kajti tako lepe žene, kakor ste vi, moški ne moremo tako hitro pozabiti, — toda, priznati mi morate, draga Julija, da je zakon, ki ga je sklenil moj nečak z vami, nekaj nenavadnega!

— Nenavadnega?! Zakaj?

— Nočem vas žaliti, draga moja Julija, pristavi John Penbrok. toda — lord Darsi je bil dolžan svoji familiji, da si izbere ženo iz angleške aristokracije!

Julija se zdrzne.

Kar ji je Penbrok sedaj zabrusil, je bila vedno žalostna točka v njeni duši.

Čeprav niti še za trenutek ni podvomila o Harryjevi ljubezni, ker ji ni dal on nikoli niti najmanjšega povoda za to, je vendar čutila v svoji notranjosti, da se je lord poročil z njo proti tradicijam v svoji stari rodbini.

— Kaj hočete reči s tem? vpraša Julija, pri tem pa ji je daleč drhtela v strašnem pričakovanju.

— Moj Bog, kaj vam hočem reči s tem, nadaljuje Penbrok, — reči sem hotel, da se bodo našli dobri prijatelji, ki mu bodo med vašo odsotnostjo očitali, da je napravil nepremišljen korak, ko se je poročil z vami, Julija...

Saj veste, da se prijatelji vedno udeležujejo, da bi ljubezen med možem in ženo zrahljali. Bojim se, da so lorda namrskali proti vam in da zahteva morda lord Harry Darsi že danes ločitev zakona...

— Ah, vi si prizadevate, da bi v mojih očeh očrnili mojega ljubljenega moža! zavpije Julija. Toda svojega cilja ne boste dosegli! Bolj kakor v Boga verjamem v Harryjevo zvestobo in prepričana sem, da me ne bo nikoli zapustil, vem tudi, da so njegova čustva napram meni tako iskrena, kakor moja napram njemu...

— E, tedaj vam morem želeti samo srečo iz vsega srca, reče John Penbrok. Zares, draga Julija, človek bi vam lahko zavidal! Toda, moja draga nečakinja, nisem prišel danes k vam, da bi vam dejal težko srce, prišel sem z namenom, da bi vas razveselil! Že celih osem dni ste v New Yorku, pa se niste niti malo še ozrli po mestu...

To je bila resnica. Julija je samo enkrat odšla v mesto in sicer samo tedaj, ko je morala nekaj važnega nakupiti.

— Radi tega vam predlagam, nadaljuje sir John Penbrok, da odidete z menoj malo na izprehod. Razkazal vam bom New York. večerjala pa bova lahko v prekrasni restavraciji, o kateri sem pre-

pričan, da vas bo izredno zanimala. S tem ne boste izgubili niti najmanj. Sami veste, da sem se doslej obnašal napram vam kakor največji kavalir. Sramota je namreč živeti v New Yorku in ne videti kitajskega okraja...

— Kitajski okraj? ponovi Julija radovedno.

To je Julijo izredno zanimalo, mnogokrat je slišala pripovedovati o kitajskem okraju, rada bi bila spoznala ta narod in vsaj iz bližine opazovala način njegova življenja.

— Ali bi mi zares hoteli pokazati kitajski okraj? vpraša Julija.

— Seveda! odgovori veselo John Penbrok. V meni boste imeli odličnega vodnika, kajti že nekolikokrat sem bil tam in poznam kitajski okraj kakor svoj žep! Pokazal vam bom otroke nebeškega carstva, tolmač vam bom, da bi si boljšega ne mogli želeti! Tudi večerjala bova lahko v kitajski restavraciji, toda ne z nožem in z vilicami, temveč z dvema palčicama! Poslušala bova kitajsko godbo in opazovala Kitajce v svoji bližini! Ko se boste vrnili v Evropo, boste vsaj lahko pripovedovali, da ste v New Yorku kaj videli!

Še nekaj časa se je Julija obotavljala in premišljevala, toda radovednost je zmagala.

Navsezadnje pa, zakaj bi si ne smela tudi ona ogledati kitajskega okraja?

Sama bi ne mogla napraviti tega izleta, sir John Penbrok pa je bil njen sorodnik, stric njenega moža in ni se ji bilo treba bati, da bi se ji kaj zgodilo!

— Dobro! se je odločila Julija po daljšem premišljevanju. Jaz sprejemem vaše spremstvo!

Kmalu sta bila na ulici in ko je Penbrok vodil Julijo še po nekaterih ulicah, sta bila v kitajskem okraju.

Na poti ju je srečal policaj.

— Vi hočete v kitajski del? ju je vprašal vljudno.

— Da, ogledala bi si ga rada!

— Vidim, da sta tujca v New Yorku! nadaljuje policaj. Bodita tako ljubeznjiva in mi povejta, kje stanujeta? Če bi se vama kaj pripetilo, moramo vedeti, kdo ste in kje stanujete...

Penbrok je povedal imeni in naslov hotela.

Policaj je vse zapisal, potem pa pripomnil:

— Opozarjam vas na kitajski okraj, ker vemo, da tu ni ravno preveč varno hoditi!

— Vemo to, odgovori John Penbrok, že večkrat sem bil namreč v tem kraju!

Policaј se je priklonil in ju pustil naprej.

Uslužni stric je vodil svojo lepo in mlado nečakinjo po slavnem kitajskem okraju — po najbolj skrivnostnem predmestju ogromnega New Yorka...

V zadehli votlini

— Tam je kitajska gostilna, reče Penbrok. Če vam je po volji, draga nečakinja, zavijeva lahko vanjo!

Približala sta se majhni hišici, iz katere je prihajalo zamolklo petje in godba.

Ko je Julija s sirom Johnom Penbrokom stopila v gostilno, se je ustavila, kajti nudil se ji prizor, kakršnega še ni videla v svojem življenju!

Na majhnih stolčkih ali pa kar po tleh so sedeli s prekrižanimi nogami Kitajci, jedli so jedila, ki so stala pred njimi, s pomočjo lepo izdelanih lesenih palčic.

Mala sobica, ki je bila napravljena iz desk, je bila čisto navadna, ves okras so tvorili metulji, balončki in lutke, ki jih Kitajci tako spretno izdelujejo.

V kotu sobe je bila dolga miza, pri kateri so sedeli stari in mladi Kitajci in igrali.

Komaj je Julija stopila v nizko izbo, že je čutila, da diši tukaj po plesnobi.

— Ne boj se tega neprijetnega vzduha! zašepeče John Penbrok Juliji. Kitajci jedo vse, kar smatramo mi že za gnilo in neuporabno. Oni jedo čreva od živali in kose mesa, ki so že najmanj tri mesece stali na solncu!

Sedaj pa pojdite, da sedeva h kakšni mizici, kajti že tako sva obrnila pozornost ljudi nase!

Odvedel je Julijo k majhni mizici, ki je bila prazna. Tukaj sta sedla, krčmar pa je takoj prihitel k njima in ju vprašal česa želita.

Penbrok je naročil.

Julija je opazila, da so bili vsi pogledi obrnjeni nanjo. To pa so bili redki, hkrati strašni pogledi.

Pojava bele, mlade žene v takšni zakotni kitajski krčmi je bila redkost.

Bela žena deluje na Kitajca prav tako kakor rdeča ruta na bika, lepa mlada žena pa, kakršna je bila Julija, je morala razburiti vse navzoče.

— Ne zmenite se za poglede teh dolgohlačnih mladeničev, reče John Penbrok. Ko se bodo nagledali, se bodo zopet zanimali za kaj drugega!

Krčmar prinese naročeno jed.

Jed je bila izredno dobra, Julija pa se je ni niti pritaknila. Najrajši bi bila odšla takoj iz tega prostora, če bi ne bil začel Penbrok že jesti.

— Izvrstno, nenadkriljivo! ... Zares, v najboljši restavraciji v New Yorku bi ne mogel človek dobiti boljše jedi kakor pri Kitajcih.

— Dober tek vam želim, gospod Penbrok! pristavi Julija pogljiivo.

— Hvala, hvala, pa ga imam zares!

Pojedel je.

— Plačat! reče krčmarju in stopi k mizi, za katero je imel krčmar mnogo opravila.

Julija je opazila, da Penbrok z njim nekaj šepeta.

Najbrž je o nečem razpravljajal z njim, kajti minilo je precej dolgo, da se je zopet vrnil k Juliji.

— Moja draga Julija, saj boste tako ljubeznjivi in me boste oprostili za nekaj minut! Krčmar mi je pravkar dejal, da ima staro kitajsko sliko, ki bi mi jo rad pokazal. Zanimam se za sliko in kupil bi jo, če stari lopov seveda ne bo zahteval zanjo previsoke vsote.

Julija ga vprašujoče pogleda.

Staro kitajsko sliko hoče kupiti siromašni človek, ki ne ve niti, od česa bo jutri živel!

Toda že v naslednjem trenutku se je Penbrok Juliji priklonil in izginil s krčmarjem.

— Zares, je mislila Julija, so ljudje, ki ne morejo pozabiti, da so bili nekoč bogati, ljudje, ki ne verjamejo svojemu siromaštvu. Ta baron je še vedno prepričan, da je bogataš!

Julija si je naslonila roko na glavo in čakala.

Minilo je pet minut, Penbroka še vedno ni bilo.

Debeli krčmar se je vrnil v zakajeno pivnico, Penbroka pa ni bilo z njim.

Julija je še čakala dobrih pet minut, potem pa je poklicala krčmarja.

— Kje je gospod, ki je pred nekaterimi minutami odšel z vami? ga je vprašala.

Mali debeljuh pa je skomignil z rameni, kakor da bi je ne bil razumel.

— Reči hočem, kje ste pustili mojega spremljevalca? reče Julija malo nestrpno.

Kitajec je zopet zmajal z glavo in ni ničesar odgovoril.

— Dobro, tedaj odidem sama! reče Julija, odločno vstane in odide od mize.

Napotila se je proti vratom. Previdno se je ozrla, da bi se prepričala, če ji kdo sledi, toda pri vseh mizah so mirno sedeli, igralci pa se niso niti zmenili zanjo.

Odšla je skozi vrata.

V veži, ki je bila prej lepo razsvetljena, je vladala sedaj tako gosta tema, da je morala Julija previdno stopati in tipati ob steni, če je hotela najti glavna vrata.

Nenadoma pa, ko je že hotela odpreti glavna vrata, ki so vodila na ulico, je dobila v prsi močen udarec.

Lahno je kriknila in stopila korak nazaj.

Hotela je potegniti iz žepa samokres, ki ga je vedno nosila s seboj, toda bilo je že prepozno.

Nekdo jo je zgrabil za prsa in jo vrgel na tla, čez glavo so ji vrgli neko platno, — pobrali so jo ne prenežno s tal in jo odnesli.

Uboga Julija ni mogla klicati na pomoč, kajti robec so ji tako tesno zavezali čez glavo, da je komaj dihala. Vendar ni izgubila zavesti...

— Napadena sem! John Penbrok me je izdal, namenoma me je pripeljal sem v ta okraj!

Toda Julija ni imela tistega značaja, da bi hitro obupala in se mirno prepustila usodi.

Dobro je vedela, da se nahaja v nevarnosti, ker so jo Kitajci dobili v svoje roke, Kitajec pa pomeni beli ženi isto, kakor krvooločna zver.

Toda kljub temu, čeprav je Julija vedela, s kom ima opravka, je trdno sklenila, da se bo za svojo čast, svobodo in življenje borila do zadnje kaplje krvi...

Točno je zasledovala, kot so jo nosili.

Najprej so jo nosili po nekih stopnicah, nato so zavili v nekakšno klet. Razen tega je slišala, da stopajo z njo tudi drugi ljudje. Po stopinjah je sklepal, da jo spremljajo najmanj še trije Kitajci.

Ljudje, ki so jo nosili, niso spregovorili med seboj niti besedice. Bilo je tiho, kakor pri pogrebu.

Zdajci pa je slišala škripanje nekih vrat.

Najbrž me hočejo odnesti v kakšno klet? je pomislila.

Toda nosili so jo dalje. Slišala je, da je nosač vprašal nekoga v kitajskem jeziku, vprašani je odgovoril. In ni minilo dolgo, ko so jo položili na mehko ležišče, nekdo se je na ves glas zagrohoral.

Takoj je planila pokonci, vrgla robec, s katerim so jo pokrili raz sebe in se ozrla okrog.

Toda preden je to storila, so Kitajci že izginili. Sama se je nahajala v sobi, ki je bila tapecirana s svilo. Od stropa je visela svetiljka, ki je bila prevlečena s pisanim papirjem in katera je zelo slabo svetlila.

Razen široke kitajske blazine ni bilo v sobi nobene druge opreme.

— Ali je resnica, da se nikakor ne morem obraniti? se je vpraševala Julija. Ali bom mirno čakala na propast, ki preži tukaj name? Samokres, s katerim bi se mogla braniti, sem izgubila, vendar imam še orožje, s katerim bi se lahko okoristila.

Segla je pod klobuk in potegnila izza njega dolgo iglo.

— Kolikokrat sem se posmehovala modi, ki je vpeljala dolge igle za klobuke, sedaj pa vidim, da imam v tej igli dobro orožje za obrambo — kajti ta igla je podobna meču.

Dobro torej, prvi, ki se mi bo približal, bo padel kot žrtev te igle! Iglo bom uporabila namesto meča!

Celo uro je Julija potrpežljivo čakala, toda vrata se niso odprla, nikogar ni bilo k njej. Gotovo so računali, da bodo z dolgin čakanjem uničili Julijino odporno moč.

Naenkrat pa se je v steni nekaj zganelo, prikazalo se je majhno okence. Močna svetloba je prisijala skozi to odprtino, Julija pa je zagledala na njej široki kitajski obraz.

Podolgovate oči so Julijo vprašujoče motrile, gledale so jo, kakor gleda zver svoj plen.

Julija se je hotela obrniti, toda takoj ji je prišlo na misel, da bi se sporazumela s tem človekom.

— Bodite kdorkoli, mu reče Julija angleški, če govorite moj jezik, mi odgovorite!

— Kaj pa bi radi izvedeli? jo vpraša neznanec.

— Po kakšnem pravu sem tukaj zaprta?

— Po pravu, ki ga poznajo Kitajci!

— Tedaj hočejo uporabiti proti meni silo?

— Je že uporabljena!

— Kje pa se nahajam?

— V »Zadehli votlini«.

— Ali so me pripeljali sem po vaši volji, ali pa je kdo drug to ukazal?

— Tega ne vem...

— Kdo pa ste vi?

— Jaz se imenujem Nu-Fuč, reče moški na okencu, in gospodar sem te votline. Opazujem vas sedaj, ker sem vas kupil.

— Kupil? osupne Julija.

— Da, kupil sem vas za pet sto dolarjev!

— Tedaj ste vrgli ta denar na cesto! mu odgovori Julija odkrito, vendar še popolnoma mirno. Kajti vedite, preden bi pustila, da me uporabite za načrte ki jih imate z menoj, se bom umorila! Povejte mi sedaj svoj predlog — Nu-Fuč!

— Trгоvec sem in vse mi je, da kaj zaslužim! je odgovoril Kitajec. Za vas sem plačal pet sto dolarjev, ta denar pa moram na vsak način dobiti nazaj.

Da bi dosegel to, vas bom obdržal pri sebi celih osem dni. Med tem časom pa pokažite, da ste pametni, z mojimi gosti bodite ljubезnjivi, potem pa vas bom po preteku teh osmih dni pustil v svobodo! Tedaj boste lahko odšli, kamor vas bo volja!

Prav dobro vem, da boste o vsemu molčali, kajti nobena bela žena še ni govorila o svoji sramoti, prepričan sem, da ne bo nikoli nihče izvedel, da ste celih osem dni preživeli v moji hiši! Mar ni to boljše in lepše kakor umreti?! Mladi ste in lepi, pozneje boste morda še lahko srečni!

— Nikdar ne bom sprejela tega predloga! mu odgovori Julija Musolino odločno. Od vas zahtevam svobodo, zahtevam, da mi takoj odprete vrata, da odidem po svoji poti. Če tega ne storite, vas bo dobilo sodišče v roke, če pa me pustite, da takoj odidem, bom o vsem molčala! Nikar si ne mislite, da izginem v New Yorku lahko brez sledu! Prijavljena sem pri policiji, še preden sem prišla v ta del mesta, sem bila tam, policija me bo neprenehoma iskala, po sledi bo prišla sem, vi pa se boste radi tega svojega zločina še bridko kesali!

— Motite se, lepa žena! se Kitajec zasmee. Policija ne najde v kitajski četrti nikdar nobenega sledu kakšnemu zločinu! Sled se pri nas takoj izgubi, ah, tega se nisem še nikoli bal!

Sedaj pa naj vas vidijo obiskovalci moje hiše! Kdor hoče, naj odide k njej!

Glava lastnika votline je izginila, toda ni minilo dolgo, ko se je pokazala na okencu druga glava.

Tokrat se je pokazal neki mlajši Kitajec, ki je motril Julijo s pogledi, polnimi poželenja.

— Če hočete dobiti to iglo v srce, le pridite k meni! mu je zaklicala grozeče.

Kitajčeva glava je izginila.

Po nekaterih minutah se je prikazala druga glava in ko jo je Julija zagledala, je zaklicala:

— Slovesno sem prisegla, da bom prvega, ki bo prišel k meni v to sobo, ubila s to iglo!

Gospodar te votline je obupoval, kajti nobeden izmed številnih obiskovalcev ni imel toliko poguma, da bi odšel v sobo, kajti vsak se je bal smrti, ki jo je obljubljala mlada žena.

— Vse moje goste si prestrašila z svojimi besedami, reče Kitajec, ki se je zopet pokazal pri okencu, toda kljub temu imam sredstvo, s katerim te bom omehčal. Omamil te bom, potem pa v pijanem stanju...

Kitajec ni mogel končati stavka, kajti Julija je strašno zavpila in planila z iglo k oknu.

Toda preden je mogla zadeti starca, se je okno zaprlo, Julija pa je odstopila.

— Vsemogoči Bog, omamiti me hočejo!... zaječi: Julija. Ah, tedaj sem izgubljena!

Kakor blazna je planila k vratom, razbijala je po njih, da je votlo odmevalo po sobi.

Toda vse je bilo zaman.

Vrata so bila od zunanje strani okovana z železjem in Julija bi bila z golimi rokami lahko razbijala, kolikor bi hotela, ji to ne bi prav nič pomagalo.

Zdajci pa je Julija vsa zasopla od brezuspešnega truda opazila, da prihajajo skozi razpoke v sobo posebne pare, obenem pa se je širil v sobi sladak, omamljiv vzduh.

— Opij! ... je ječala Julija. Opij!

Ni hotela vdihavati tega strašnega strupa.

Krepko je stisnila ustnice, zakrila si je nos, toda tako ni mogla vzdržati dolgo.

Morala je dihati, z vsakim vdihom pa je prihajal ta strup v njena pljuča.

Sladka utrujenost je prevzela Julijo.

Živci so ji oslabei, pred očmi so ji vstajale slike iz njenega življenja.

Zdelo se ji je, da se ne nahaja več v votlini, ki je prepojena z opijem, da sploh ni več v Ameriki, temveč v Darsi Halu, na posestvu svojega moža.

Ini zdelo se ji je, da je stopil v sobo njen Harry, ona pa je omahnila na mehko blazino.

Spala je z odprtimi očmi.

Sladek smehljaj ji je počival na ustnicah, strup je začel delovati, Julija Musolino, mlada lady Darsi je ležala v sladkem, toda uničujočem spanju...

Dvojna morala

Pred Avni Hotelom v New Yorku se je tistega večera, ko je sir John Penbrok odmamil Julijo v kitajski okraj, toda četrť ur po-
zneje, ustavila kočija, iz katere je stopil visok gospod, elegantno
oblečen. Gospod je stopil v vežo hotela k vratarju in zahteval zase
lepo urejeno sobo.

Predstavil se je za Roberta Liona, trgovca iz Liverpoola.

Takoj so mu odkazali sobo v drugem nadstropju, ko pa ga je
natakar pripeljal v njegovo sobo, mu je bogati trgovec iz Liver-
pula dejal:

— Ni izključeno, da me bo takoj kdo iskal, pustite gospoda
takoj k meni!

Ni minilo dolgo in v hotel je prišel mlad gospod, bilo mu je
komaj kakšnih dvajset pet let, vprašal je po trgovcu Robertu
Lionu iz Liverpoola.

— Tu je, prišel je šele po nekaterimi minutami, mu odgovori
hotelski vratar. Stanuje v sobi šte. 113. Ali hočete, da vas odpe-
ljem k njemu?

— Prosim vas!

Mladi gospod v črni obleki je stopil v dvigalo, ki ga je po-
neslo v drugo nadstropje.

Stopil je k vratom, nad katerimi se je bleščala velika številka
113, potrkal in ko se mu je nekdo od znotraj oglašil, je brez ob-
tavljanja vstopil.

Obstal je na pragu.

— Gospod Oliver? je vprašal polglasno. Kaj neda, doletela me
je čast, da vidim pred seboj slavnega angleškega detektiva Boba
Oliverja?

— Da, jaz sem to, odgovori gospod, ki se je v hotelu pred-
stavil za Roberta Liona, trgovca iz Liverpoola. Vi pa ste gotovo
Ernest Holding? Vidite, takoj sem odpotoval, ko sem dobil vašo
brzobjavko, slučajno se je zgodilo, da sedaj v Angliji ni nič resnej-
šega in tako sem se lahko odzval vašemu vabilu.

— Tisočera vam hvala, odgovori mladenič v črni obleki. Vi ste
uporabili torej priporočilo predsednika senata, ki je brez dvoma že
govoril z vami o našem slučaju.

O, gospod Oliver, nikdar vam ne bom pozabil, da ste tako
hitro prišli sem, da bi nam pomagali! Moja mati ne bo našla za-
dostnih besed, da bi se vanj zahvalila.

— No, odgovori Bob Oliver, vaš nesrečni slučaj poznam samo

površno in preden se lotim dela, moram natančno slišati, za kaj gre!

In slavnj londonski detektiv je povabil mladeniča, naj sede na prostor k njemu.

— Vi ste torej Ernest Holding, sin slavnega profesorja Rudarda Holdinga, ki je bil še pred kratkim časom zvezda na znano-
stnem obzorju? vpraša detektiv.

— Da, odgovori mladenič, tudi jaz sem matematik, kakor
moj dragi oče! Vendar pa ne bom postal nikoli tako slaven, kakor
je bil moj oče, kajti njegova zasluga je, da je na polju te znanosti
odkrito marsikaj novega in vsa ta odkritja so mu prinesla kne-
ževsko premoženje.

Toda preidiva k stvari. Zaupal vam bom, čemu sem vas po-
klical v Ameriko.

Do pred letom dni je šlo vse lepo, pridno sem študiral in dobil
doktorat in moja dela so že sprejeta, tako da se naadam da bom
kmalu zasedel mesto, na katerem si je pridobil moj oče toliko
zaslug in si spletel lovorjeve vence. Imenovan bom za univerzi-
tetnega profesorja v Bostonu.

Našel sem deklico, kateri sem poklonil svojo ljubezen in pri-
znati vam moram, da sem presrečen, da vam lahko rečem, da pri-
pada tudi ljubezen te deklice meni. To je hčerka predsednika se-
nata Balerja, ki je vaš osebni prijatelj in po čigar prigovarjanju
ste tudi odpotovali tako daleč v New York.

— Gospod Baler je zares moj dober prijatelj, pristavi Bob Oli-
ver. Vi bi torej radi postali njegov zet, ali pa ste morda to tudi že
skrivaj? ... Ah, tedaj mi dovolite, gospod, da vam k temu prisrčno
čestitam!

Ernest Holding pa ni pustil, da bi slavnj londonski detektiv
govoril dalje.

— Vaših prisrčnih čestitk nikakor ne morem sprejeti, gospod
Oliver, reče Ernest Holding, kajti če se bo uresničilo, česar sem se
vedno bal, ne bo prekrasna hčerka predsednika senata nikdar moja
žena, kajti tedaj ne bi imel pravice, da bi ji dal svoje ime, ki je
morda omadeževano in osramočeno!

— Ah, to se nanaša torej na vašega očeta?!

— Da, na mojega očeta, potrdi Ernest Holding z drhtečim gla-
som. Poslušajte torej, kaj se je zgodilo!

Leto dni je minilo od tedaj, kakor sem vam že dejal. Dotlej je
šlo vse dobro, moj oče je živel mirno in popolnoma zadovoljno v
svoji lepi hiši tukaj v New Yorku, posvetil se je popolnoma znano-
sti in svojim študijam, pripravljal je novo knjigo, ki bo vzbudila
na vsak način veliko senzacijo, ko bo izšla.

Naenkrat pa sem opazil, da moj oče telesno hira. Sporočil sem materi, ki je že isto opazila in sklenila sva, da bova očeta vprašala, kaj je vzrok temu.

Oče pa nama je zagotavljal, da se samo malo slabo počuti, drugega nama ni omenil. Njegova bolezen je začela zelo čudno. Zvečer je bil še zvež in vesel, večerjal je z nama kakor navadno, malo prej je odšel k počitku, kakor navadno, ko pa sva ga zjutraj zopet videla, se je silno izpremenil. Njegov obraz je bil rumenkast, globoke gube so se zarezale vanj, oči je imel vodene in izmučene, roke so se mu tresle, skratka, če bi ne bila vedela, da je spaš celo noč čudoma, bi si mislila, da je celo noč kje prekrokal in ima sedaj polno glavo alkohola...

Zdravniki, ki sva jih z materjo poklicala, so zmajevali z glavo, niso si vedeli razložiti očeteve bolezni. Preiskali so ga in ugotovili, da je ves ustroj njegovega telesa silno oslavljen, naj odide na deželo na sveži zrak.

Priporočal sem očetu, naj kupi malo vilo v bližini New Yorka, denarne razmere so mu to dovoljevale, on pa ni hotel o tem nikaikor slišati. Tako smo živeli dalje in zdelo se je, da se je oče le precej popravil. To pa je bilo samo prehodno, kajti kmalu smo opazili na njem zopet prejšnje hiranje.

Tako se je vleklo približno kakšne tri tedne. Predsednik senata in njegova hčerka sta pripotovala iz Washingtona v New York in Baler nas je povabil v hotel, da bi skupaj prebili večer. Materi je bilo slabo in ni mogla z nama. Morda je tedaj Baler hotel objaviti mojo zaroko z njegovo hčerko, jaz si tako vsaj mislim. No, vabilo je bilo z veseljem prejeto, čez nekaj časa pa je oče izjavil, da se ne počuti dobro, da mora v posteljo.

Samo po sebi je umljivo, da pod takšnimi okolnostmi ni moglo biti govora o daljši svečanosti in prisiljeni smo bili očeta spremiti domov. Baler je poklical nekega svojega prijatelja in ko smo spremili očeta domov, smo posedli krog mize, večerjali smo, manjhalo ni seveda niti šampanjca.

Moja oboževana deklica je bila prekrasne volje, topil sem se sreče in zadovoljstva, vendar me je očetovo stanje spravljal v skrb, kadar sem pomislil nanj.

Baler me je večkrat izpraševal o očetovem stanju, obljubil mi je, da bo prihodnjega dne prišel k nam, da bo videi, kaj dela oče. Bilo je okrog enih po polnoči, ko se je družba razšla.

Poslovil sem se od svoje bodoče zaročenke, hvaležno sem stisnil Balerju roko in se napotil proti svojemu domu.

Na poti proti domu sem hodil ob obali, kajti noč je bila izredno lepa, zatopljen v svoje misli sem počasi stopal, ko se nenadoma

pojavi pred menoj neki Kitajec. V slabi angleščini me je vprašal, kako pozno je že.

— Pol dveh! sem mu na kratko odgovoril in nisem hotel potegniti ure iz žepa.

— To najbrž ne bo resnica, mi je dejal. Poglejte na uro, saj ni treba biti tako ošaben!

— Uro imam v glavi, sem mu odgovoril, svoje ure pa nočem jemati iz žepa, ker bi to ne bilo preveč priporočljivo v takšni noči in na tako samotnem kraju.

Medtem ko sem tako govoril, je planil Kitajec proti meni in me udaril po ustih.

Takoj sem vedel, da me je udaril za to, da bi mi prilepili na usta obliž od katrana, da bi ne mogel klicati na pomoč. Niti ust nisem mogel odpreti.

Napadli so me za hrbtom, vrgli so me na tla in videl sem samo še, kako sta se dva Kitajca sklonila k meni, vrgla čez mene nekakšno odejo in me odnesla.

Prepričan sem bil, da sem izgubljen. Vsakdo v New Yorku je vedel, da so napadi v tem delu mesta nekaj vsakdanjega in kesal sem se, da sem se tako lahkomišno ujel v past. Vedel sem, da se ni lahko rešil, kogar so dobili Kitajci v svoje pesti. Kajti ta sodrga se ni zadovoljevala samo s tem, da je človeka oropala, umori so bili na dnevnem redu.

Ko so me osvobodili pokrivala, sem se znašel v ozki sobi neke hiše v kitajskem delu. Bila je umazana in podobna razbojniškemu gnezdu. Oba Kitajca sta odprla vrata in zaklicala nekaj besed v kitajskem jeziku.

Drugi Kitajci so me preiskali, mojo uro, denarnico, verižico in prstane so položili na neko mizo, skratka, pobrali so mi vse vrednostne predmete, ki sem jih imel pri sebi.

Zdajci pa se ponovno odpro mala vrata — in visok človek v kitajski obleki vstopi, ta človek pa ni bil Kitajec. Sklonil se je k meni, jaz pa sem zagledal v njegovi roki dolg nož.

V trenutku pa, ko se je njegov pogled ustavil na mojem obrazu, se je zdrznil, stopil je korak nazaj in se skoraj opotekel, jaz pa, ker so mi medtem že osvobodili usta od obliža, sem strašno zavpil, kajti — spoznal sem svojega očeta!...

— Nemogoče!? se začudi Bob Oliver. V kitajskem brlogu ste spoznali svojega očeta?

— Da, na žalost sem ga dobro spoznal, je jadikoval mladenič in komaj zadrževal solze.

Tovariš teh razbojnikov je bil torej moj oče! On je bil profesor Rudard in nihče drugi!

— Pripovedujte dalje, gospod, je zahteval slavni londonski detektiv resno in mirno.

— Človek, v katerem sem spoznal svojega očeta, je planil hitro od mene, zaklical je okoli stoječim nekaj v kitajščini in — v naslednjem trenutku je bila v prostoru tema in slišal sem, kako so Kitajci odšli.

Naenkrat pa se je začela soba polniti z nekim sladkim vonjem, megliti se mi je začelo pred očmi in — izgubil sem zavest! Ko sem se zavedel, sem bil, kaj mislite, kje, gospod Oliver?

— V svoji postelji!? odgovori detektiv.

— Kako je mogoče, da ste to uganili?

— To je vendar popolnoma enostavna kombinacija!

— Tako je bilo tudi res! Šele opoldne naslednjega dne sem se zbudil v svoji postelji, nadaljuje Ernest Holding. Glava me je bolela, popolnoma skrokan sem bil in sploh zelo slabo razpoložen. V glavi se mi je vrtelo, kakor da bi bil prejšnji dan mnogo pil, česar pa v resnici nisem.

— Vi torej niste mnogo pili?

— Par čaš, to pa mi nikoli ne škoduje!

— No, tedaj so vas omamili s pomočjo opija, pristavi Bob Oliver, to je vendar popolnoma jasno!

— Ah, na opij mislite? Ali je to mogoče? se je čudil mladenič in nadaljeval.

Pri moj! postelji je stal oče, sklanjal se je k meni, se smehljaj in mi dejal:

— Mislim, da si sinoči preveč pil! Blodil si po sobi in imel sem precej dela, da sem te spravil v posteljo!

Osuplo sem ga gledal.

V posteljo me je položil! Zares, tedaj so bile samo sanje! sem si mislil. Da sem bil tako hitro prepričan, da so bile vse to samo sanje, je bilo to, da je stala ura na prostoru, kamor sem jo po navadi vsak večer položil, v hlačah je bila moja denarnica, skratka, imel sem vse svoje stvari.

Verjel sem, da sem vse to samo sanjal. Nihče ni bil srečnejši od mene. Vstal sem, se umil in oblekel in kmalu sem si toliko opomogel, da sem lahko sprejel obisk predsednika Balerja in njegove lepe hčerke.

Ko sem bil sam s predsednikom senata, sem ga prav zaupljivo vprašal:

— Oprostite, moj dragi gospod Baler, ali ste morda sinoči opazili, da sem pil več kakor pa bi bil smel?

— Ne, nikakor, dragi Ernest, mi odgovori predsednik senata

in se, nasmehne. Kako vendar prihajate na to vprašanje? Soliden mladenič ste in včeraj ste pili med vsemi najmanj! !

Predsedniku nisem smel pojasniti, zakaj sem ga tako vprašal. Toda v prsih se mi je porodil dvom in začel sem točno zasledovati dejanje in nehanje svojega očeta.

Po osmih dneh sem dejal staršem, da bom odpotoval, poslovil sem se od njih in odšel.

Toda zvečer istega dne sem se vrnil in se skril v klet, čeprav nisem niti slutil, da se ravno tam nahaja ključ do tajne naše hiše. Položil sem samokres k sebi in čakal, kako se bodo razvijale stvari, ki sem jim hotel priti do dna.

Ni mi bilo treba dolgo čakati. Krog polnoči sem slišal korake. Ob prostoru, kjer sem bil jaz, so se odprla vrata, skozi razpoke pa sem videl svetlobo. Kmalu nato sem slišal, kako se je odprla nekakšna škrinja.

Splazil sem iz kleti, odprl vrata v veliki prostor in vstopil. Nikdar v življenju ne bom pozabil strahote, ki sem jo doživel v tistem trenutku.

Videl sem svojega očeta v tem prostoru v isti obleki, kakor sem ga videl nekoč. Ravno si je prizadeval, da bi odprl staro skrinjo, v kateri so se nahajale starine. Ta skrinja je bila zelo umetno zaprta in oče mi prej ni hotel nikdar pokazati, kako se odpre. Videl sem, kako se je oče sklonil čisto nad škrinjo in jemal iz nje predmete, — ure, zaponke, verižice, orožje in drugo, skratka, stvari, kakršnih dotlej še nisem nikoli videl pri svojem očetu, ni jih imel, prinesli so jih morali v našo hišo na nedovoljen način...

Naenkrat pa je zaklenil staro skrinjo in komaj sem imel toliko časa, da sem se skril za staro omaro, kajti prišel je ravno mimo mene in odšel.

Pol ure pozneje sem se prepričal, da očeta ni v svoji postelji. Matere nisem hotel buditi, ker bi se silno prestrašila, če bi vse to slišala in kdo ve, če bi to sploh preživela, odločil sem se, da bom z vso vmo delal.

Stal sem pri oknu svoje sobice in vso dolgo noč sem prestražil. Preden pa se je zdanilo, torej še v jutranjem mraku, sem videl svojega očeta, ki se je skrivaj plazil proti hiši v svoji kjtajski obleki. Previdno je vstopil.

Dve uri pozneje sem sedel z očetom pri zajutreku. Bil je ves rumen in na obrazu mu je ležala utrujenost, prizadeval pa si je, da bi bil čim mirnejši.

Govoril je z menoj o raznih člankih v časopisih, ki jih je čital, o znanstvenih stvareh, skratka — bil je star ljubeznjiv človek in

znanstvenik — o tistem pa, kar sem videl preteklo noč, ni omenil niti besedice.

Tri dni sem se boril s samim seboj.

Mar naj bi očetu stavil odločno vprašanje? Toda na ta način ne bi gotovo zvedel od njega prave resnice. Ali naj bi se obrnil k policiji — toda to bi upropastilo mojega očeta.

Naposled sem se odločil, da bom o tem govoril s svojim prijateljem Balerjem. Njemu sem se odkrito zaupal. Saj je bila moja dolžnost, da se mu popolnoma zaupam, kajti v tem slučaju bi moral on odločiti, če se smem še približevati njegovi hčerki.

Toda ko je plemeniti človek vse slišal in me razumel, me je objel in mi dejal:

— Naj se zgodi karkoli, vi ste izvoljenec moje edine hčerke. ljubljenec ste mojega srca in nobena stvar na svetu nas ne more ločiti. Kar pa se tiče skrivnosti vašega očeta smatram za potrebno, da se o stvari prepričamo in vse izvemo.

Toda midva sva preslaba za to, pri tem poslu potrebujeva močnejšega. Moj prijatelj Bob Oliver v Londonu je edini človek na svetu, ki bi mogel tajno tvojega očeta dobro razkrinkati. Ker odpotujem čez nekaj dni v London, bom govoril z njim, ničesar mu ne bom povedal, ker ga morate vi o vsem točno informirati; vsekakor pa bo prišel sem in vso stvar preiskal, da ne boste živeli v dvomih!

In sedaj ste prišli, velespoštovani gospod Oliver, reče Ernest, in vse upe polagam na to, da boste vi razsvetlili vso to tajinstveno stvar.

Prosim vas, rotim vas, storite vse, da bi prodrli v skrivnosti mojega očeta, da bi zvedeli, kaj je v resnici z njim, kaj počenja, potem pa mi povejte, kako bi to stvar rešili, da bi ne bil moj oče kaznovan!...

S pristržno kretnjo je ponudil slavni detektiv mlademu človeku obe roki.

Zanesite se name! reče Bob Oliver. Obljubljam vam, da se bom iskreno zavzel za vašo stvar! Že sedaj vem dam lahko malo tolažbo. Nadejam se, da mi bo zelo lahko in da se mi bo v kratkem času posrečilo, da bom vse vaše naloge izvršil!

Prepričan sem, da bi mogel že sedaj postaviti svojo diagnozo. Vaš oče, moj dragi doktor Holding, je — žrtev opija!

— Opija! krikne mladi človek. Pri Bogu, ali mi hočete s tem povedati, da je padel moj oče v ta strašni prepad, ki ga vsi globoko prezirajo, če niti ne upoštevamo to, da je ta strup v severno ameriških združenih državah najstrože prepovedan! Ali hočete reči, da moj oče uživa opij?

— Vsekakor jemlje on velike doze tega strupa, nadaljuje Bob mirno. Dokazano je, da opij ne jemlje človeku samo telesnih sil, temveč mu degenerira tudi duha.

Odtod njegova zveza s Kitajci, odtod njegovo nagnjenje k zločinom! S tem je vse pojasnjeno!

Sedaj pa me odpeljite k svojemu očetu! Lahko vam bo, da me pod kakršnokoli pretvezo seznanite z njim. Sicer pa si bom tudi sam prizadeval, da bo vaš oče zaupljiv proti meni!

Čez pet minut bo sedem. To je najprimernejši čas. Obdržali me boste pri večerji!

Slavni londonski detektiv in mladi doktor sta odšla iz hotela, v elegantni kočiji sta se odpeljala v hišo profesorja in učenjaka Rudarda Holdinga...

Prijatelj iz Evrope

Hiša profesorja Holdinga, lepa in elegantna vila, je ležala v središču parka.

Ko je Bob Oliver prispel z Ernestom vanjo, je takoj opazil po opremi fini okus.

Človek, ki bi videl to stanovanje, bi bil prepričan, da stanujejo tukaj samo srečni ljudje, — in vendar je moral v tej hiši prezirati sin očeta, moral je smatrati za zločinca človeka, o katerem je bil ves svet prepričan, da je učenjak in poštenjak!

Bob Oliver, ki je bil navajen takšnih ugank in se radi tega niti malo čudil, je mirno izročil svoj površnik deklici, ki je stala tukaj.

— Ali so starši že v obednici? vpraša Ernest, ki se je tudi slekel.

— Niso! Gospod profesor je ukazal, naj počakamo, da boste vi prišli!

— Tako, tedaj pripravite za eno osebo več, kajti pripeljal sem gosta s seboj!

Po nekaterih minutah je stal Bob Oliver slavnemu profesorju in učenjaku nasproti.

— Dragi oče, je dejal mladi doktor, pri tem pa mu je glas drhtel, ker ni bil navajen lagati, dovoli mi, da ti predstavim svojega prijatelja! Ko sem potoval po Angliji, sem se seznanil z gospodom Robertom Lionom, on je slaven trgovec v Lîverpulu, bil je tako ljubeznjiv in me je povabil večkrat v svojo hišo, kjer sem preživel marsikatero prijetno urico!

Danes sem gospoda Liona popolnoma slučajno srečal na ulici, takoj sem ga prosil, da bi bil naš gost, on mi seveda tega ni odbil, ker me ima rad!

— To si dobro storil, moj dragi sin! odgovori profesor popolnoma mirno.

Ponudil je Oliverju obe roki in mu njegove krepko stisnil.

— Dobro došli, gospod, v moji hiši, prijatelji otrok so hkratu tudi prijatelji staršev!

Medtem ko je profesor tako govoril, ga je Bob Oliver natančno opazoval.

Ce je užival stari profesor opij, tedaj je moral prihajati v dotiko s Kitajci, tedaj pa bi ne bila izključena možnost, da je pod vplivom opija padal iz zločina v zločin!

Vse to je Oliver opazil v nekaterih trenutkih, ko pa je bilo predstavljanje končano, se je globoko priklonil in dejal:

— Srečnega se počutim, da morem bivati v hiši tako slavnega in spoštovanega človeka! Vaša slava, gospod profesor, je že zdavnaj prodrla meje Združenih držav! Pri nas vas poznajo najmlajši dijaki iz vaših del. Anglija vas ceni kot nenadkriljivega velikana v matematiki!

V tem trenutku se odpro vrata, v sobo pa stopi gospa Holding, lepa, postavna, nekoč plavalasa dama, katere lasje pa so bili sedaj že popolnoma sivi.

Še vedno so bile njene poteze simpatične, Bob Oliver pa, ki je bil dober poznavalec ljudi, je takoj videl, da je žena, ki si je pri zadevala, da bi sprejela gosta čim ljubeznjivejše, prelila mnogo solz.

Z vso ljubeznjivostjo je pozdravila prijatelja svojega mladega sina.

— Sedite sedaj, da bomo večerjali! reče starec.

In ni minilo dolgo in vsi so sedeli pri bogato pogrnnjeni mizi, na kateri so se vrstila jedila.

Profesor je bil dobro razpoložen, smejal se je in šalil ter propovedoval iz svoje preteklosti, Bob Oliver pa je večinoma molčal, ker je mogel tako najboljšo opazovati.

Po večerji so popušili vsak najboljšo cigaro, kmalu pa je Bob Oliver izjavil, da se mora vrniti v hotel, ker ga čaka veliko delo za prihodnji dan in je potreben počitka.

— Zares nam je žal, mu je zagotavljal Ernest Holding, da ne morete ostati dalje časa pri nas, toda sam uvidim, da vam ne smem kratiti prijetnega spanja.

Želim, da bi vas v tej hiši zopet kmalu videli!

Bob Oliver se je poslovil od profesorja Holdinga in njegove

soproge, zahvalil se jima je za gostoljubni sprejem in odšel z Ernestom iz hiše.

Profesor ju je spremil čisto do hišnih vrat.

Obstal je pred hišnimi vrati in stal tamo celo še tedaj, ko sta že oba prijatelja zavila v park.

— Opazuje naju, zašepeče Oliver, prepričati se hoče, če bova zares odšla! Zdi se mi, da ima za nocoj nekakšen načrt!

Mirno sta hodila oba prijatelja, držeč se za roke, po poti ko pa sta zavila za vogel ulice, da ju starec ni mogel več videti, se ustavi **Oliver**.

— Kako, vi se nameravate vrniti? ga vpraša Ernest.

— Seveda, reče detektiv in se nasmehne, kajti nocoj nameram vršiti svoja iskanja, vi pa mi morate pri tem pomagati, gospod doktor!

— Vi mislite torej, da ima moj oče za zvečer nekaj pripravljenega? vpraša doktor Holding detektiva.

— Stavil bi, da bo nocoj odšel iz hiše!

— Kakšen vtis pa je napravil na vas?

— Za sedaj ne verjamem še ničesar, nekaj pa drži, namreč to, da uživa opij in radi tega ga moramo opazovati.

— Kako pa mislite, da se bova vrnila domov? je vprašal mladi doktor Holding nemirno. Oče naju bo opazil.

— Ah, on ne bo opazil ničesar, odgovori Bob Oliver, za sedaj bova sedla v tisto točilnico tam in nekaj popila, ko pa se bo stemnilo, bova odšla skozi kakšno okno v hišo vaših staršev!

— Prav dobro, tedaj uporabiva lahko okno, ki vodi iz vrta v vilo! ...

Bob Oliver je odšel z mladim doktorjem v bližnjo točilnico, kjer sta čakala dobro uro. Zopet sta se vrnila v park Avni in se bližala vili od zadaj.

Skočiti sta morala čez precej visoko ograjo, prišla sta do okna, skozi katerega sta hotela priti v vilo.

Okno pa je bilo zaprto.

— Nič ne de, reče slavni londonski detektiv. Tega sem že navajen. Stopite malo v stran, takoj bom napravil pot, da bova prišla lahko v poslopje!

Hitro je potegnil iz žepa sveženj svedrov, izsekal je na okno toliko stekla, da je segel lahko z roko skozi odprtino, pritisnil je na izsekano mesto smolo, in odprtina je bila narejena.

Z levico je vzel izrezano steklo in ga postavil na tla, z desnico pa je odprl okno od znotraj.

— Poglejte, dragi prijatelj, je šepetal detektiv, mi detektivi moramo znati tudi nekaj iz vlomilskega poklica, tako delajo v Londonu zločinci!

— Kam pa naj vaš peljem sedaj? vpraša Ernest.
— V sobo, ki je ob spalni vašega očeta! se je glasil detektivov odgovor.

— Ah, tedaj pojdiva v knjižnico!
Sezula sta si čevlje in s čevlji v rokah sta se počasi in previdno splazila v knjižnico.

Bob Oliver je samo priprl vrata knjižnice, ostal je pri samih vratih in prisluškoval, toda vse je bilo mirno. Zdelo se je, da so v hiši vsi pozaspali, vse luči so bile ugasnjene in tako je odbila ura že dvanajst, ne da bi se bilo zgodilo kaj nenavadnega. Po dvajsetih minutah pa je Bob Oliver slišal, kako so se tiho odprla neka vrata.

— To so vrata spalne sobe mojega očeta! zašepeče Ernest.
Bob Oliver mu je dal znak, naj molči.

Odprl je malo vrata in videl, kako je prišel stari profesor iz svoje spalnice v hlačah in srajci. Za trenutek se je ustavil, se previdno ozrl na levo in desno, potem pa nadaljeval pot. Odšel je po stopnicah, ki so vodile navzgor.

— Odšel je v sobo, kjer je oblekel kitajsko obleko! je šepetal Ernest.

— Vem, reče Bob Oliver, toda bodiva popolnoma mirna. Po-
vejte mi samo, če odide lahko vaš oče iz te hiše, ne da bi šel po teh stopnicah navzdol.

— Ne more, iz naše hiše vodijo samo te edine stopnice, odgovori Ernest.

— Tedaj čakajva tukaj!

Ni jima bilo treba dolgo čakati, kajti že po desetih minutah je previdno stopal nekdo po stopnicah navzdol in Bob Oliver je zagledal visokega Kitajca.

Videla sta, kako je prišel Kitajec do hišnih vrat, jih odklenil in izginil na ulico.

— Hitro za njim! vzklikne detektiv.

Tajne kitajskega brloga

Slavni londonski detektiv in doktor Ernest Holding sta bila hitro na ulici, spremljala sta visokega Kitajca, ki je hodil po mnogih ulicah New Yorka in naenkrat zavil v kitajsko četrt.

— Poglejte ga, že zavija v svojo votlino opija! je šepetal detektiv. Midva mu tega ne bova preprečila, kajti najprej morava iz-

vedeti za hišo, v katero zahaja, tam bova šele izvedela za njegovo tajno.

Kitajec je zavil v veliko ulico kitajskega okraja.

Detektiv in doktor Holding sta bila za njim v razdalji kakšnih dve sto metrov.

Kitajec se je ozrl, ko pa ni videl nikogar za seboj, je nadaljeval svojo pot.

Naenkrat pa se je ustavil, potrkal na okence nizke hiše in čakal.

— Pazite, reče Oliver, vzemite svoj samokres, vendar ga uporabite samo tedaj, če bo šlo do skrajnosti!

In detektiv se je v senci, ki so jo metale hiše, splazil čisto blizu učenjaka, ki je stal pri vratih.

V tem trenutku se odpro vrata.

Grbasti Kitajec se ponižno priklone in pusti gosta vstopiti. Za njim pa je hotel Kitajec zapreti vrata, Bob Oliver pa mu je to preprečil, s tem da je z vso silo udrl v hišo.

Mali Kitajec je bil v precej neprijetnem položaju, ker so ga vrata potisnila ob steno.

Bob Oliver je stal med vrati, doktorju Ernestu Holdingu pa je preprečil, da bi šel za njim.

— Ostanite tukaj na pragu, mu reče detektiv, potem pa zgrabil malega Kitajca z obema rokama. Kitajec je hotel klicati na pomoč, vendar tega ni mogel, ker ga je močni detektiv že zgrabil za vrat.

Mali portir je skušal gristi, praskal je krog sebe, detektiv pa se je previdno umaknil, vendar ni niti malo popustil. Naposled je Kitajec omahnil na tla in ne da bi mu bil izpustil vratu, mu je Bob Oliver zvezal roke in noge, v usta pa mu je zatlačil robec, da ni mogel klicati na pomoč.

Tako je bil mali čuvar hiše onеспособljen.

— Ernest! je zašepetal Bob Oliver. Poiščite takoj najbližjo policijsko postajo! Recite, da se Bob Oliver nahaja v tej hiši, opišite hišo in pripeljite policijo sem, da jo bo obkolila, ko pa bodo slišali moj žvižg, naj udro vanjo!

Ernest Holding je izginil v temi.

Bob Oliver je zaprl vrata in ključ v ključavnici dvakrat obrnil. Potegnil je samokres iz žepa in stopil k malemu vratarju ter mu pritisnil hladno cev na čelo.

— Ko boš prvič zaklical, boš dobil kroglo v glavo!

Bob Oliver se je poslužil kitajščine, ki jo je zvezani takoj razumel. Slavni londonski detektiv je govoril osemnajst jezikov in sicer tako dobro, kakor da bi bil vsak njegov materin jezik.

— Od tebe hočem izvedeti, reče Bob Oliver zvezanemu, kako se ta hiša imenuje?

Mali Kitajec je molčal.

Ko pa je čutil, da mu je detektiv močnejše pritisnil cev na čelo, je odgovoril:

— To je hiša Nu-Fuča!

— Reči ste hoteli, hiša opija?

— Da ... hiša opija!

— Ali poznaš tega Kitajca, katerega si pravkar pustil vstopiti? vpraša Oliver.

Poznam ga!

— Kdo je on?

— Tujec!

— Ali veš, da on ni Kitajec?

— To mi je znano, on je eden od belih ...

— Ali prihaja mnogo belih v to hišo?

— O, precej!

— Ali pa veš, v katero sobo zahaja ta tujec, da uživa opij? vpraša Oliver.

— Da, vem, v sobo števil. 7!

— Ali imaš ključ od te sobe?

— Nimam ga, kajti od sob ključke nosi pri sebi sam Nu-Fuč! odgovori Kitajec.

— Dobro, mladenič, to ti bomo štelj pozneje v dobro, ker si mi tako lepo odgovarjal na vsa vprašanja, sedaj pa dovolj zopet, da ti zamašim usta!

Bob Oliver mu je zopet patlačil robec v usta, potisnil ga je za vrata, potem pa je obstal ter premišljeval, kaj mu je sedaj storiti.

Dobro je vedel, da ni nevarnejšega mesta za detektiva, kakor je hiša opija.

Povsod se nahajajo pasti, vdolbine, na katere človek ni pripravljen, biti je moral zelo previden, kajti izza vsake stene bi se lahko pojavil kakšen zločinski Kitajec.

In vendar Bob Oliver je moral prodreti v notranjost hiše, katere lastnik je bil Nu-Fuč.

Stisnil je majhno gumijasto žogo, ki jo je nosil v žepu, takoj se je zasvetila igla v njegovi kravati na prsih. To je bila prekrasna majhna električna svetiljka, ki je detektivu zadostovala, da se je nekoliko lahko orijentiral.

Videl je vrata, ki so bila zastrta z zaveso.

Previdno se je priplazil do tja, nekaj časa je prisluškoval, potem pa je odgrnil zaveso.

— Ah, to sem slutil! si je dejal na tistem, ko je videl prepad za zaveso. Ti lopovski Kitajci se umejo izvrstno zavarovati pred policijo! Če bi policija vdrila v to hišo, bi se eden od njih previdno skrila tukaj, policaji pa bi drug za drugim padali v globino, v kakšno globoko klet, kjer bi brez dvoma polomili vratove ali pa bi jih čakalo še kaj strašnejšega!

Detektiv je preskočil meter široki prepad in tako je prispel na nasprotno stran.

Ozek hodnik je vodil v notranjost hiše.

Bob Oliver je hodil po tem hodniku, samokres je imel vedno pripravljen in prišel je do nekih vrat, ki jih je odprl.

Slika, ki jo je sedaj zagledal slaven londonski detektiv, je povzročila, da je osupnil.

V prostoru, ki je tvoril nekakšno predsobo votline za opij, so bili siromašni Kitajci, ki niso imeli toliko, da bi si plačali dostojno pipo. Razen klopi, ki so stale ob stenah, ni bilo tukaj nobenega drugega pohištva.

Omamljeni Kitajci so ležali na klopih.

Z njimi so bili hitro gotovi. Oni niso dobivali opija, da bi ga kadili, temveč so jim ga kar enostavno ubrizgavali in ravno radi tega je opij toliko bolj deloval.

Šest Kitajcev je ležalo tukaj, siromašno so bili oblečeni in omamljeni s tem strupom.

Njihovi obrazi so bili strašno spačeni, oči so imeli vodene, krog ustnic pa jim je počival smehljaj. Ves prostor je polnil sladak in omamljiv vonj, ki ga izločajo omamljeni. Tu ni bilo nobenega človeka, ki bi pazil na omamljene, nihče se ni zmenil za ljudi, ki bi si v takšnem stanju utegnili storiti tudi kaj žalega, in si tako škodovati.

Detektiv je torej brez skrbi lahko odšel skozi ta prostor, izginil je skozi neka vrata v ozadju.

Zopet je prispel v hodnik, ki pa je bil še ožji in temnejši od prvega. Mnogo vrat je vodilo v ta hodnik. V vsakih vratih pa se je nahajalo majhno okence, da bi gospodar tega brloga in njegovi čuvarji lahko nadzirali početje omamljenih.

Bob Oliver potegne zapah na prvih vratih in videl je mladega Kitajca, ki je popolnoma nepremično ležal.

Poleg njega je ležala gumijasta cev s pipo, cev je ležala na tleh in se vila kakor kača, končavala je na prsih podobna pijavki, ki se je vsesala, da bi izpila kri.

Detektiv je previdno hodil dalje in odprl drugi prostor.

V tem prostoru je bilo več oseb, ki niso še spale. Kitajec je

ležal na blazini, bil je bogato oblečen, k njemu pa sta se sklanjali dve ženski, ki sta bili beli in ništa z ničemer zakrivali svoje golote — Kitajčeva strast je v omamljenosti rasla.

Bob Oliver je zaprl okence in odšel, da bi pogledal v sledeči prostor.

Tokrat je našel, kar je iskal.

V tem prostoru, ki je bil malo lepše opremljen, je stal tisti visoki Kitajec, katerega je Bob Oliver zasledoval iz profesorjeve hiše dotlej, ko je stopil v ta brlog in ki ni bil nihče drugi kakor profesor in slavni učenjak Rudard Holding.

Obrnjen je bil proti vratom, poleg njega pa, na blazini, na katero bi bil moral leči, je gorela pipa z opijem.

Detektiv ni izgubljal časa.

Poskusil je ključavnico, toda takoj se je lahko prepričal, da so bila vrata zaklenjena.

Potegnil je sveženj svojih ključev in prvi ključ, ki ga je poizkusil je odprl.

Z bliskovito naglico je odprl vrata in stopil v prostor, istočasno pa se je obrnil tudi profesor.

Ko je stari profesor zagledal človeka, s katerim je pred nekaterimi urami sedel v svoji hiši pri večerji, človeka, katerega so mu predstavili kot sinovega prijatelja, je hotel pobegniti. — Bob Oliver pa mu tega ni dovolil.

Z močnim udarcem je podrl profesorja na tla in čeprav mu je bilo v tem trenutku pod častjo, da bi dvignil svojo roko proti staremu človeku, je moral to storiti, če je hotel rešiti samega sebe.

Preden se je okornemu profesorju posrečilo, da je vstal, je planil Bob Oliver nanj, mu porinil v usta robec ter mu nato zveza! roke in noge.

Vendar borba pri tem ni bila lahka, kajti kljub uživanju opija je bil profesor še precej močan.

Bob Oliver ni izgubljal časa.

Hitro se je zavil v kitajsko obleko, ki jo je slekel profesorju, na glavo pa si je nataknil čepico iz usnja, ki jo je imel doslej profesor na glavi.

Tako se je nadejal, da bo lahko glumil ulogo starega profesorja in učenjaka.

Naenkrat pa je zaklical nekdo v kitajščini:

— Tujec, neodložljivo moram govoriti s teboj, tovariši te že nestrpno pričakujejo!

— Ha, sedaj se zbira ta tolpa! je pomislil Bob Oliver in hitro

se je prepričal, če ima v žepu samokres, oba ključa in piščalko, katero bi bil moral poklicati policijo.

Minila je komaj sekunda in vrata se odpro, v prostor pa stopi sam Nu-Fuč.

V sobi je bilo poltemno. Nu-Fuč se približa človeku, katerega je smatral za starega profesorja.

— Tujec, mu je dejal, tovariši te pričakujejo, govoriti hočejo s teboj, da bi se posvetovali o kakšnem novem podjetju. Ali si pripravljen oditi z nami?

— Sem, odgovori Bob v kitajščini z dobro ponarejenim glasom, tako da bi nihče ne vedel, da nima opravka s profesorjem in učenjakom Holdingom.

— Toda pred tem bi te prosil, da bi mi nekaj svetoval! mu reče Nu-Fuč.

— Govori kaj hočeš od menet

— Nocoj so mi prinesli neko belo deklico, lepa je, nepopisno lepa, takšna se ni še nikoli nahajala v votlini opija. Omamil sem jo, ker se mi je strašno upirala, sedaj pa bi rad, da bi mi ti svetoval, če bi ponudil to prekrasno deklico kateremu svojih belih prijateljev. Samo po sebi je umljivo, da bom zahteval zanjo veliko vsoto...

Prepričan sem, da se je ni dotaknil še noben bel možki...

— Pelji me, da bom najprej videl to belo mlado deklico! reče Bob Oliver.

Nu-Fuč se je obotavljal samo trenutek.

— Dovolim ti, da si jo pogledaš, je odgovoril, toda obljubiti mi moraš, da se je ne boš dotaknil!

— Obljubljam ti!

— Dobro, tedaj pojdi z menoj!

Gospodar je hodil prvi, Bob Oliver jo je mahal za njim. Samo roko bi mu bilo treba iztegniti in podreti lopovskega Kitajca na tla, tako bi ga za vselej razorožil.

Slavni londonski detektiv pa ni tega storil, kajti hotel je, moral je izvedeti vse tajne, Nu-Fuč mu je moral povedati vse, kar se je godilo v tem brlogu. V prvi vrsti je hotel videti nesrečno deklico, ki so jo s silo privedli v to hišo.

— Tukaj je, reče gospodar votline, ali si jo hočeš pogledati skozi to okence?

Zopet je Kitajec nekaj časa premišljeval, ker se je bal, da mu beli tujec ne bi zmanjšal vrednosti njegovega plena. Neprijeten sladak vonj mu je udaril v nos in z vsakim vzdihom mu je legel na prsi.

— Prinesi svečo! zapove detektiv Nu-Fuču, tukaj ne morem ničesar videti!

Hitro je prinesel gospodar kitajsko svečo.

Oliver je stopil k deklici, ki je nepremično ležala na tleh, posvetil ji je v obraz, v tem trenutku pa je detektiv, ki je bil navajen vsega, vztrepetal...

Rešitev

Komaj se je Bob Oliver ozrl v dekličin obraz, je stisnil ustnice, da bi ne zavpil, pesti pa so se mu podzavedno skrčile. Ustrašil se je, da je zblaznel.

Ali je bilo to plod domišljije, mar je bila domišljija slika, ki se je pojavila pred njim?...

Vsemogoči Bog, on je spoznal to bitje, ki je tukaj nepremično ležalo kot žrtev kitajskega strupa!

Spoznal jo je — in ni se zmotil — to je bila Julija, lady Darsi...

Bob Oliver je videl Julijo zadnjikrat v Italiji, ko je bil narejen načrt za beg Giuseppa Musolina. Tedaj je Julija brez sledu izginila in prepričan je bil, da je našla v morju smrt.

Sedaj pa jo vidi tukaj v New Yorku... Kako je prišla ta nesrečna žena sedaj sem?!...

In takoj je Bob Oliver pomislil, da se je Julija najbrž rešila na kakšno ladjo, ki jo je prinesla sem v New York, in kakor ni bilo nič nenavadnega, če se je kdo v tem velikem mestu z neštevilnimi ulicami izgubil, je dospela Julija v kitajski okraj, tukaj po so jo dobili Kitajci v svoje pesti.

Bob Oliver je takoj sklenil, da se bo lotil dela.

Julija je morala čimprej priti iz te votline, kajti opij ki je bil tukaj izparivan, bi ji utegnil škodovati na zdravju v vsem življenju.

— No, kako vam ugaja? ga je vprašal Nu-Fuč. Da, prijatelj moj drag, to je glavni dobiček, katerega človek ne zadene vsak dan! Pomislite, takšna krasota — in deklica je bela!

— Toda to je bila vaša zadnja kupčija, odgovori Bob Oliver s krepkim glasom, potegne takoj samokres iz žepa in pomeri.

Debeli Kitajec je obstal kakor okamenjel.

Od strahu ni mogel spregovoriti niti besedice.

— Roke k višku! zapove Bob Oliver energično. Če se boš le

trenutek obotavljal izvršiti moje povelje, boš dobil pri priči kroglo v glavo.

Nu-Fuč pa se ni pomišljal niti sekunde, takoj je izvršil, kar mu je tujec ukazal. Stal je pred njim in z izbuljenimi očmi strmel vanj kakor v čudežno prikazen.

— Ali veš kdo stoji pred teboj? mu zakliče detektiv. Jaz sem Bob Oliver, detektiv!

Kitajec ni odgovoril besedice, njegove oči pa so govorile o nepopisnem sovraštvu, ki mu je polnilo dušo, ko je slišal to ime.

— Sedaj pa hitro priznaj, nadaljuje detektiv, kako si prišel do te deklice!

— Pripeljal mi jo je neki moj tovariš, tudi Kitajec! odgovori pretkani Nu-Fuč.

— Ali pa veš, kdo je ta ženska?

— Ne, jaz nikoli ne vprašujem po imenih!

— Daj roke sem, ker ti jih moram zvezati! zavpije Bob Oliver, ki je držal v desnici samokres in meril na Kitajca, z levico pa je segel v žep, da bi dobil vrv s katero ga je nameraval zvezati.

Medtem pa, ko je on iskal, se je pripetilo nekaj strašnega. Divje vpitje se je razlegalo po prostoru, mala vrata se odpro, v sobo pa plane profesor Holdino, katerega je spremljalo dvanajst Kitajcev, samih oboroženih mož.

— Izdajalec! je kričal stari profesor v kitajščini. Ubiti ga moramo, on ne sme govoriti o tajnostih te hiše!

Bob Oliver je takoj spoznal situacijo, vedel je, da se ne sme obotavljati, kajti šlo je za njegovo lastno življenje, razen tega pa je moral rešiti svojemu prijatelju tudi ženo.

— Nazaj, komur je življenje drago! je zavpil. Njegove besede pa je spremilo šest strelav iz njegovega samokresa.

Dva smrtna krika sta odjeknila, dvoje teles se je zgrudilo, ves prizor pa je bil zavit v dim smodnika.

Sredi te zmešave je Bob Oliver zažvižgal.

To je bila piščalika, katere glas bi morali slišati tudi na ulico. Če je doktor Ernest Holding pravočasno obvestil o vsem policijo, ib morala biti hiša že zdavnaj obkoljena in slišati bi bili morali njegov žvižg.

V slučaju pa, da policija še ni prispela, se je nahajal Bob Oliver v skrajno kočljivem položaju, kajti boriti bi se moral protj dvanajstim Kitajcem.

Slučajno je imel pri sebi še samokres, napolnjen s šestimi kroglami.

Kitajci pa so bili strahopetci, pustili so padle žrtve in se skušali rešiti z begom.

— Na kolena! je grmel londonski detektiv. Roke kvišku in predaj se, kdor noče takoj poginiti!

— Tukaj smo! se je oglasil nekdo v angleščini in newyorška policija se je pojavila na vratih. Planili so na Kitajce in takoj povezali vse, ki so se nahajali tukaj.

Bob Oliver pa je vzel medtem Julijo v svoje naročje in jo odnesel iz tega brloga.

Polijski voz je stal pred hišo, nanj je položil detektiv Bob Oliver Julijo in jo začasno predal negi dveh policajcev, katerima je posebej ukazal, naj ne budit Julije, temveč naj jo pustita, da bo mirno spala naprej.

In odhitel je nazaj v hišo.

Baš je prispel, da je bil priča strašnega prizora, ki se je tu odigraval.

Ob truplu svojega očeta je ležal doktor Ernest Holding...

Krogla detektiva Boba Oliverja ga je zadela ravno v srce. Dobro je bilo zanj, da je tako hitro končal.

— Moja mati, moja uboga mati! je ječal doktor Holding, ko je prišel Bob Oliver k njemu. Ah, ona ne sme tega izvedeti, ona bo zblaznela od žalosti!...

— Saj ne bo tega izvedela! pristavi Bob Oliver mirno. Truplo vašega očeta bomo položili v kočijo, odpeljai ga bomo v vašo hišo, neslišno ga bova prenesla v njegovo spalnico, jutri zjutraj pa ga bo mati našla mrtvega. Ob njegovi postelji bo ležal prazen samokres in tako bo mati prepričana, da se je njen mož ponoči ustrelil. Seveda, vi boste pritrdili mnenju svoje matere in jo boste v tem utrjevali, da je vaš nesrečni oče, ki je bil v zadnjem času itak zelo nervozen v hipnem napadu dvignil roko na sebe.

Meni pa oprostite, da sem vam to storil. Toda zagotavljam vam, da nisem mogel drugače, kajti šlo je za moje lastno življenje in če bi ne bil streljal, bi bil sedaj preboden od dvanajstih kitajskih nožev!

— Razumem vas, gospod Oliver! reče doktor Ernest Holding. O, še hvaležen bi vam moral biti, dragi prijatelj! Tisočkrat boljše je, da je našel tukaj smrt, kako pa da bi njegovo početje prodrlo v javnost.

In policijski poveljnik je stopil k mlademu doktorju Holdingu in mu obljubil, da bo tudi on o vsem molčal, da bo tudi on ohranil vso zadevo v največji tajnosti.

Že naslednjega dne je bilo tiskano v vseh večjih listih, ki so izhajali v New Yorku, da se je ustrelil slavní profesor in učenjak Rudard Holding, svetla zvezda v znanostnem svetu...

Vstajenje

Bob Oliver se ni udeležil pogreba profesorja Holdinga.

Sedel je ob Julijini postelji, ki je imela hudo vročico, posledica razburjenja živcev in prestanega strahu v kitajskem brlogu. Šele peti dan je Julija lahko spoznala svojo okolico.

Zagledala je Boba Oliverja in ni mogla razumeti, kako je prispel on k njej.

Izpraševala ga je, kje se nahaja in prepričana je bila, da je bilo vse, kar se je zgodilo samo grd sen.

— Lahko bi vam dejal, da so bile vse to samo grde sanje, odgovori detektiv, toda vam ni to potrebno, predobro vas poznam! Res je, Kitajci so vas dobili v svoje pesti, toda pravočasno sem vas rešil in še več, maščevani ste, Julija!

Sedaj pa mi pojasnite, kako da so vas mogli Kitajci napasti in vas odvesti v votlino opija?

— Kako je bilo to mogoče?!... odgovori Julija, njen glas je bil še zelo slaboten. Samo malo počakajte, prosim, da bom malo pomislila... Ah, da, se že spominjam — sir John Penbrok...

— Sir John Penbrok?! osupne detektiv. Vi spravljate to ime v zvezo s celo afero?...

— Da, John Penbrok je lopov brez primere! pristavi Julija in njene oči so se zasvetile.

— Da, res je, reče Bob Oliver, že zdavnaj sem ga smatral za takšnega — toda kako ste prišli z njim v dotiko?

Julija je pripovedovala detektivu o vsem, kar se je zgodilo od tistega trenutka, ko je rešila s svojimi tovariši Giuseppa Musolina iz rok paznikov.

— Ah, moj nesrečni oče, zaječi Julija, utonil je v morju ali pa so ga dobili zopet v pesti... Ah, tako rada bi vedela, kaj je še zgodilo z njim!

Detektiv pa je nekaj časa molčal, kakor da bi se bal z besedo na dan, potem pa je le odgovoril:

— Boljše je, da izveste takoj pravo resnico! Giuseppo Musolino ni našel smrti v morju, karabinjerji so ga prijeli, sedaj pa se nahaja zopet v zaporu!

Julija je zaihtela.

— Ne jočite, mylady! jo je tolažil Bob Oliver. Kar se mi sedaj posrečilo, se bo posrečilo drugič...

— Kaj pa Harry? je Julija lastno vprašala, ko se je nekoliko pomirila. O, je-li on živ?

— Kar se tega tiče, vas lahko razveselim z dobro vestjo! odgovori Bob Oliver. Lord Harry Darsi je rešen, v boju s karabinjerji je dobil samo majhno, neznatno rano, takoj je pobegnil iz Italije v Darsi Hal.

— In on me smatra za mrtvo?

— Da, on žaluje za vami kot za umrlo, to se pravi, žaloval je, sedaj je vse dobro, kajti ko sem vas rešil, sem mu poslal brzojavko, v kateri sem ga obvestil, da ste živi in da boste z menoj odpotovali v Anglijo!

— Odgovora pa niste dobili?

— Nisem.

— To se mi zdi čudno! je govorila Julija. Harry je dobil vest, da sem živa in na to niti ne odgovori...

Julija še ni utegnila končati stavka, ko se vrata odpre, na pragu pa se nenadoma prikaže — lord Harry Darsi sam.

— Julija, moja draga ljubljena žena! vzklikne mladi lord in objame svojo ženo. Ti si živa?!...

Vsemogočni Bog, hvala ti, da si zopet obudil mojo drago Julijo in mi jo vrnil...

Kaj pa je to?... Vi tukaj, Bob Oliver, moj dragi prijatelj!

Medtem ko je držal lord Julijo v objemu, je Bob Oliver pripovedoval, kako je ugrabi Julijo iz rok Kitajcev.

— Toda kakor se mi zdi, mylord, niste prejeli moje brzojavke? vpraša Bob Oliver.

— Vašo brzojavko?... se začudi lord. Moj Bog, kako bi tudi mogel dobiti od vak kakšno vest, ko pa se nahajam že sedem dni na potovanju!

— Na poti proti Ameriki?

— Da, na poti v New York! odgovori lord. Osvoboditi je bilo treba mojo Julijo iz rok tistega lopova, ki se imenuje sir John Penbrok...

— Kako, ti veš to? se začudi Julija.

In lord Darsi je pokazal brzojavko, ki mu jo je poslal njegov spoštovani stric.

To je bila tista brzojavka, v kateri je Penbrok grozil svojem nečaku, da bo pahnil Julijo v propast, če mu ne bo poslal v treh dneh določene vsote denarja.

— Ko sem dobil to brzojavko, nadaljuje lord Darsi, sem bil

prepričan, da Julija ne bi bila rešena, četudi bi takoj nakazal denar. Predobro poznam svojega strica sira Penbroka! Sprejel bi ta denar, spravil bi ga v žep, kljub temu pa bi Julijo pahnil v propast!

Namesto pa da bi mu poslal denar, sem se pripravil za potovanje in samo nebo mi je podelilo lepo vreme in hitro vožnjo, nebo mi je pomagalo, da sem našel svojo Julijo živo in zdravo!

— Tedaj bi iemli s tem lopovom še majhen obračun, reče detektiv Bob Oliver. Po mojem mnenju je skrajni čas, da spravimo tega zločinca v kakšno temnico, kamor že zdavnaj spada... Rešeni bi bili marsičesa...

— Ne, prepustimo ga njegovi usodi! se zoperstavi mladi angleški lord. Sedaj pa moramo nazaj v Anglijo, nazaj v Darsi Hall, moja draga Julija, da bomo pripravili tam nove in boljše načrte za osvobojenje tvojega očeta!

— Hvala, tisočera ti hvala, dragi moj, odgovori Julija s solznimi očmi in poljubi roke svojemu možu. Hvala ti, ljubljeni Harry, da mi hočeš vedno pomagati, ko skušam osvoboditi svojega nesrečnega očeta!

Popolnoma zdrava sem sedaj, odkar sem te zagledala, moj dragi Harry, in če hočeš, odpotujeva lahko že danes iz tega strašnega New Yorka...

To se je tudi zgodilo.

Še isti večer so se lord Harry Darsi, Julija in Bob Oliver vkrcali na luksuzni prekooceanski parnik ameriške družbe, ki je že naslednje jutro odplul iz new-yorške luke.

In že med potjo so stvarjali trije prijatelji nov načrt za osvobojenje Giuseppa Musolina...

Testament zločinca

Po ponesrečenem ropu princeze iz Kvirinala so poročali rimski časopisi marsikaj. Vsa Italija je bila zelo razburjena, kajti malo princezo Jolando so imeli vsi radi.

Z mrzlično nestrpnostjo je pričakoval narod, kedaj bodo obsojeni zločinci.

Nepopisno presenečenje je zbudila vest, da bo odvetnik doktor Alfredo Karlotti branil Andrejo Balzana, glavnega krivca. Nenačdoma pa so časopisi prinesli vest, da je glavni krivec Andreja Balzano umrl na posledicah vnetja, ki ga je dobil v rimskem preiskovalnem zaporu.

Obžalovali so ga, toda samo zato, ker je ušel zemeljski kazni. O smrti zločinca ni prispelo nobenih podrobnosti v javnost. Izvedeli so samo toliko, da sta bila pri Balzanovi smrtni postelji navzoča neki zdravnik in odvetnik Karloti.

Osem dni po Balzanovi smrti so prinesli italijanski časopisj sie-dečo vest:

— 5. t. mes. je umrl v Rimu v preiskovalnem zaporu Andreja Balzano, rodom iz Palerma na Siciliji. Vsi prijatelji umrlega se tem potom pozivajo, da pridejo 5. prihodnjega meseca v pisarno dr. Alfreda Karlotija v Rimu, via Torino šte. 24. Tu bu odprt testament, ki ga je napravil Andreja Balzano.

— — — — —

Doktor Karloti je mislil, da se bo k odpiranju Balzanovega testa-menta zbralo mnogo ljudi. Zgodilo pa se je ravno nasprotno — prišlo jih je manj, kakor bi bil vsakdo pričakoval.

Ob pol šestih je zvonilo in prvi se je pojavil Henriko Meglio, navaden uradnik. Kot drugi gost je prišel notar Ratori, eden izmed starih Karlotijevih prijateljev, ki je bil določen da kot zastopnik so-dišča prisostvuje odpiranju Balzanovega testamenta.

Dr. Karloti je bil v sprejemni dvorani. Pozdravil je oba gosta, potem pa se je s prijateljem umaknil v kot dvorane, kjer sta se oba zatopila v živahen pogovor.

V dvorani ni bilo razen šepetanja prijateljev in tiktakanja velike stenske ure ničesar slišati.

Še nekaj minut in ura bi bila morala udariti šest.

— Neka kočija se je pripeljala, — reče notar in se skloni skozi okno. — Visoka elegantna dama je izstopila!

Karloti ne odgovori ničesar, tudi on je spremljal s svojimi po-gledi prihajajočo.

Takoj je spoznal damo, ki jo je videl ob Balzanovi smrtni po-stelji.

Adrijana od Šavane je stopila v dvorano. Ta žena se mu je zdela sedaj še lepša, kakor tedaj, ko jo je zadnjikrat videl. Smehljal na njenemu obrazu je pričal, da je na smrt svojega prijatelja in ljubimca popolnoma pozabila.

Bilo je šest.

Sredi dvorane se je nahajala miza, ki je bila preobložena z do-kumenti.

— V imenu zakona otvarjam skupščino dedičev Andreje Balza-na, spregovori notar Ratori. Prijatelj, pokaži mi listine, ki ti dajejo pravico, da na pokojnikovo željo skličeš to skupščino!

Karlotti je izročil svojemu prijatelju listino, ki jo je notar položil na stran, ko jo je pregledal.

— Vse je v redu! je dejal. Jaz ti torej lahko odstopim svoje mesto!

Umaknil se je, na njegovo mesto pa je stopil doktor Karlotti in začel govoriti:

— 5. septembra je umrl v preiskovalnem zaporu moj klijent Andreja Balzano iz Palerma v Siciliji. Kot njegov zastopnik, ki ga je odredil v svojem pisnu z dne 2. septembra pred svojo smrtjo, sem izvršitelj testamenta in sem upravičen, da to listino odprem.

Pri teh besedah je vzel odvetnik veliko kuverto, ki je bila zaprta z dvema pečatoma in je ležala pred njim na mizi. Odprl je kuverto in v naslednjem trenutku držal v rokah razne dokumente, katerih vsak je nosil posebno zaporedno številko.

Advokat je začel čitati:

— To svojo poslednjo voljo pišem z žalostnim priznanjem, da moram izročiti svoje imetje, ki sem ga pridobil s težkim delom in veliko energijo, v roke ljudem, ki si ga niso nikoli zaslužili. Samo enega edinega človeka imam, ki me je imel v življenju rad in ki mi je bil prijatelj, kateri tudi sedaj misli name in bo morda žalosten, ko bo izvedel, da sem umrl.

Ta človek je Henrico Meglio in radi tega zapuščam Henriku tri milione lir, ki mu bodo kot skromnemu delavcu zadostovale, da bo dostojno živel.

Preden imenujem svojega univerzalnega dediča, moram omeniti še neke manjše legatke, ki bodo izplačani od moje zapuščine.

Med moje stare slugе naj se razdeli pol milijona lir na enake dele. Univerzi v Rimu naj se izplača pet milijonov lir pod pogojem, da postavijo moj doprni kip v univerzi h kraljevemu in poleg kipa predsednika Rima.

Ker pa je na svetu eno bitje, ki sem ga ljubil čez vse na svetu, ker sem bil po njem rešen gotove smrti, to pa je moj dobri Edgard, umetnik na violini in ker Adrijano in Edgarda enako ljubim, jima zapuščam ostanek svojega premoženja, vendar pod pogojem, da Adrijana loči Edgarda od ženske, ki ga drži v Parizu, in si ga prizadeva tako pridobiti, da se bo poročila z njim.

Samo kot mož in žena imata Edgardo Bernardi in Adrijana od Šavane pravico, da postaneta moja univerzalna dediča.

To potrjujem s svojim lastnoročnim podpisom.

Andreja Balzano.

Krik je odjeknil v dvorani. Adrijana od Šavane se je opotekla in se komaj obdržala na nogah.

— Gospod doktor, to... to stoji v testamentu?!... je vprašala z drhtečim glasom.

— Na žalost vam moram to potrditi! odgovori odvetnik in zmi-gne z rameni

Adrijana je stopila k oknu. Sveži večerni zrak ji je dobro del in kmalu si je ohladila razgreto čelo.

In medtem, ko so se doktor Karloti, notar in Henriko Meglio pogovarjali o tem, kako bo uradnik sprejel svojo dedščino, je Adrijana razmišljala o situaciji, v kateri se je znašla.

Res je, Andreja Balzano ji je zapustil precejšnjo vsoto, toda njej, ki je bila navajena metati zlato krog sebe z obema rokama, bi ta vsota ne zadostovala za dolgo.

In uvidela je sedaj, da je popolnoma sama in zapuščena na svetu.

Adrijana je bila prava propalica. Res je, zavedala se je tega, da ni izgubljena, dokler bo imela svojo lepoto, toda kaj tedaj, ko bo stara?!

Toda ni je mučila v tem trenutku samo negotova in temna bodočnost, pred očmi se ji je pojavila slika lorda Harryja Darsija. Z bogastvom Balzana si je hotela pridobiti tega moža, sedaj pa se ne bo mogla v Londonu tako ošabno in v vsem sijaju pojaviti, kakor je to hotela.

Preostajalo ji ni ničesar drugega, kakor da odide v Pariz in si skuša pridobiti človeka, od katerega so bili odvisni Balzanovi milijoni.

— Kaj nameravate storiti, signora? jo vpraša doktor Karloti in jo sočutno pogleda.

— Kaj mislim storiti! ponovi Adrijana od Šavane hladno. Jaz se ne prištevam k tistim ženam, ki zapuščajo bojišče in puste zmagati usodo, jaz spadam k ženam, ki hočejo živeti med svetom! Borila se bom in zagotavljam vam, da boste čez nekaj tednov že dobili vesti od mene!

Lahno se je naklonila in odšla mimo treh gospodov ter izginila za vrati....

Pri braziljanskem poslaniku

Med največje svečanosti v londonski odlični družbi je spadala vsekakor maškerada, ki so jo priredili vsako leto v prostorih braziljskega poslaništva.

Ta maškerada je tvorila neko izjemo in si je pridobila mnogoštevilne prijatelje.

Medtem ko so se pritoževali radi dolgočasnosti in praznote, ki sta vladali na londonskih plesih in mučili marsikaterega obiskovalca, se je proslava v braziljanskem poslaništvu odlikovala po prostosti in veselju, k čemur je mnogo pripomogla redka okolica, v kateri so se nahajali gostje, kakor tudi velika dvorana, ki je bila pretvorjena v pravcati gozd najlepših rastlin.

Tukaj so londonski vrtnarji napravili majhne utice, ki so vabile utrujene goste na majhen odmor, razen tega je bilo gostom na razpolago več stranskih okušno urejenih sob, v dnu dvorane pa so bile razvrščene zastave vseh narodov, katerih poedinci so se udeležili zabave. Bilo je toliko zastav, kolikor tujih zastopnikov.

Samo po sebi je umljivo, da so posetili ta ples vsi zastopniki tujih držav v Braziliji, razen tega pa se je zbrala tukaj tudi najvišja aristokracija Anglije, radi tega je ples v braziljanskem poslaništvu spadal k najelitnejšim prireditvam Londona.

Okrog desete ure zvečer so prihajale maske, prekrasni kostumi in sijajne toalete so napolnile dvorano, da je valovilo tukaj in se zaganjalo kakor morje.

Visok gospod, čigar obraz je bil zakrit s krinko, je imel na sebi eleganten frak, torej ni bil maskiran in je tvoril izjemo med ostalimi gosti.

Ta človek se ni hotel skrivati, ni se oziral na pripombe dam, ki so hodile mimo njega, samo od časa do časa se je ironično nasmehtnil.

— To je torej slavni Edgardo Bernardi! je šepetala dražestna Škotkinja svojemu spremljevalcu, ki je nosil slikovito škotsko narodno nošo. Le poglej, moj dragi Harry, kako se ta umetnik zanima za maske!

— Ta Edgardo Bernardi mora biti prav poseben značaj, odgovori lord svoji dražestni soprogi. On živi sedaj s svojo mlado ženo, o kateri sem slišal pripovedovati, da je Francozinja.

Mož in žena sta ostala v bližini godbenika, gledala sta svojo okolico in nista ničesar govorila.

— Odpelji me v kakšno utico, moj Harry, — mu zašepeta Julija. Veš tako sem utrujena, nisem pač navajena takšnega hrupa in gibanja!

Lord ponudi svoji soprogi roko in jo odpelje v eno izmed utic. Julija si je oddahnila, ko sta vstopila.

— Vendar nama ni bilo treba zapustiti miru svojega gradu, se obrne Julija s smehljajem na ustnicah k lordu. Tako lepo mirno in zadovoljno sva živela tam!

— Toda tako ni moglo iti dalje, Julija! Saj veš, kaj sem ti

dejal tistega dne, ko sva zapustila Darsi Hal. Čez nekaj tednov, ko te bom seznanil s prijatelji Darsi Hala in te uvedel v družbo, se lahko zopet vrneva v mirno gozdno življenje!

Za sedaj je moja dolžnost, da te predstavim v Londonu. Mi Darsi imamo obveznosti, katerim se ne moremo izogniti!

Julija je zatajila vzdih, ki se ji je pripravljaj v prsih. Silno nerada je zapustila Darsi Hal in se preselila v sijajno palačo v Londonu.

Slutila je, da ji tukaj v Londonu, v tem sijaju, v velikem in hrupnem mestu preti neka nevarnost, ki bi jo mogla ločiti od njenega ljubljene Harryja. Najljubše bi ji bilo, da bi bila daleč od tega bučnega življenja.

Žalostno je povabila glavo in zrla brezizrazno predse.

V naslednjem trenutku ji lord dvigne glavo in pogleda v oči.

— Solze?! je vprašal v skrbih. Danes, sredi tega veselega razpoloženja vidim solze v tvojih očeh?!

— Mislim na človeka, ki je daleč od naju, v zaporu in ki v tem trenutku misli na naju! odgovori Julija. Jaz mislim na svojega očeta, na Giuseppa Musolina...

Lord je zmajal z glavo in ni ničesar odgovoril.

— Kaj moreva še storiti za tvojega očeta? je čez nekaj trenutkov odvrnil in globoko vzdahnil. Mar ne stojimo sedaj tukaj zvezanih rok? Odkar se nam je ponesrečil tisti poizkus, ima italijanska vlada čisto drugo taktiko.

Oni vedo prav dobro, da ima Giuseppo Musolino prijateljev, ki so pripravljeni žrtvovati tudi svoje življenje, samo da bi ga osvebodili. Ti veš, draga Julija, da sem storil vse mogoče, da bi izvedel, kje imajo Giuseppa Musolina zaprtega...

— Tako je, moj Harry, predvsem moramo izvedeti, kje se on sedaj nahaja...

— Baš pred nekaterimi trenutki sem se seznanil z osebo, ki je za naju celo zanimiva, reče lord Darsi in sede na klop k svoji soprogi. Gotovo si slišala, da se je minister pravde naselil za nekaj časa v Londonu.

Takrat, ko sva prišla v dvorano in si se ti pogovarjala z damami, je mene sir David Burlej odpeljal k nekemu gospodu, o katerem bi si bil vse prej mislil kakor pa da je upravnik italijanskega pravosodja. Ko sva se seznanila, sem precej časa govoril z ministrom, ki mi je pripovedoval marsikaj iz svoje domovine!

— Ta človek ve gotovo, kje se sedaj nahaja moj oče! vzdahne Julija. Ah, in vendar ga ne smem tega vprašati!

— Ne stori tega pod nobenim pogojem! jo opozori lord.

— Previdna bom, odgovori Julija, čeprav sem še utrujena, vendar me odpelji zopet v dvorano!

Lord popelje svojo ženo v plesno vrvenje.

Edgardo Bernardi je še vedno stal na svojem mestu in opazoval pare, ki so hiteli mimo.

Najbrž so se vrstile čudne misli v glavi tega mladega človeka-umetnika.

Niti opazil ni modrega domina, ki se je postavil njemu nasproti in ga opazoval.

Že dva meseca je živel Edgardo Bernardi v Londonu z Adrijano od Šavane. Bivanje v tem hrupnem mestu sta prekinila samo tedaj, ko sta skupaj odpotovala v Rim.

Doktor Karloti je videl, da je pogoj, ki ga je stavil Andreja Bazano v svojem testamentu, izpolnjen in izplačal je slavnemu godbeniku težke milijone.

Toda ni bil Edgardo tisti, ki je sprejel dedščino.

Posebno razmjerje, v katerem je stal Edgardo napram Adrijani od Šavane od tistega dne, ko sta skupaj odpotovala iz Pariza, je rodilo posledico, da je Adrijana neomejeno vladala nad njim, popolnoma sama je gospodarila z milijoni, ki sta jih skupaj podedovala po starem Italijanu.

Ta lepa žena, kateri so možje vseh položajev padali k nogam in so bili srečni, če jim je hotela darovati svojo ljubezen, si je znala Edgarda tako pridobiti, da ji je prepustil vse milijone tako da je v angleški najvišji družbi prevzela lahko veliko ulogo.

Spretno je znala Adrijana od Šavane skriti svojo preteklost, sedaj se je držala kot zakonita soproga veleuglednega umetnika. Na moža je ni vezalo niti najmanjše čustvo ljubezni, ona ni ljubila Edgarda Bernardija, ker je še vedno mislila na lorda Harryja Dar-sija..

In Edgardo Bernardi!

Od tistega trenutka, ko je prišla Adrijana od Šavane k njemu v ložo gledališča Trocadero v Parizu, jo je ljubil, kajti v Adrijani ni gledal samo žene svoje ljubezni, v njej je spoštoval tudi svojo rešiteljico, ki ga je iztrgala iz pariškega života in ga je postavila v svetlo luč njegove umetnosti.

Umetnik še ni spoznal značaja svoje žene.

Živel je v prepričanju, da ga je ta žena ljubila in se je poročila z njim iz čiste ljubezni, da ne gleda v njem samo svojega moža, temveč ga spoštuje tudi kot umetnika.

Adrijana pa je znala doseči, da je ostal mož neomajen v tem svojem prepričanju.

Edgarda je imela popolnoma v oblasti, z vsakim pogledom svojih oči mu je vladala, ker je bil popustljive narave in še šibkejšega značaja.

V ničemur se ji ni upal nasprotovati, kadar je ona hotela kaj od njega ali pa je ukazala kakšno izpremembo v palači, v kateri sta kot novoporočenca stanovala.

Edgardo Bernardi je živel za svojo ženo in svoji umetnosti. Tudi to proslavo v braziljanskem poslaništvu je posetil samo na ljubo svoji ženi.

In vendar — čeprav so mu prijatelji govorili, da si zasluži zavidanje vseh, ker ima najlepšo ženo v Angliji, veliko bogastvo, poleg tega je slaven umetnik, — je čutil, da je nesrečnejši kakor v tistih letih, ko je živel s svojo malo Margareto v Parizu v Quartier Latinu.

Ah — Margareta!

Čeprav je Edgardo ljubil svojo ženo in čeprav ga je strast privlačevala k njej, je mislil na svojo sladko deklico. Kadar je sedel sam doma in se je Adrijana zabavala na kakšnem plesu, mu je vstajala pred očmi slika Margarete in že je premišljeval o tem, da bi se odpovedal vsemu bogastvu in vsemu sijaju in se vrnil v svoje ravno stanovanje v Quartier Lateine.

Toda ko se je Adrijana vrnila domov, vsa žareča od plesa in zabave, kadar ga je božala po laseh, ga je zopet omamljala. Zopet je postal slab, zavrgel je svoj sklep in pustil, da mu je vladala ta žena.

In ravno nocoj, ko je stal tukaj sredi plesnega vrvenja in na videz opazoval maske, ki so prihajale mimo, so se mu prikazovale čisto druge slike, mislil je na svoj položaj.

Ali je dosegel to, o čemer je sanjal, ko je na Adrijanino prigovarjanje privolil, da se preselita v London?

Ne! Njegova umetniška karijera je bila zopet samo prekinjena. Toda takrat mu ni stala na poti mala pevka iz Quartier Lateina, ne, na poti mu je bila lepa, bogata žena in milijoni starega bogataša so ga zadrževali.

Videl je masko, v kateri je spoznal Adrijano, ki je bila oblečena v uniformo angleškega oficirja. In zdelo se je, da je bila ona središče vse zabave.

Kavalirji so jo obdajali, tekmovali so med seboj, da bi ji ugaiali in se nadejali, da bi si pridobili naklonjenost soproge velikega umetnika.

Večkrat je že prišlo doslej do prepirov med Edgardom Bernardijem in Adrijano.

Godbenik je postal ljubosumen, opazil je poglede nekaterih aristokratov, videl je poglede, s katerimi so merili njegovo ženo, opazil je zaupno občevanje teh ljudi napram njej, videl je, s kakšnim veseljem dovoljuje Adrijana, da ji prihajajo ti ljudje v bližino in vedno bolj se mu je vzbujalo prepričanje, da takšna žena ni zanj.

— Samo mož sem svoje žene! reče Edgardo tudi sedaj, ko je stal pred njo. Ah, kako se smeje! Ko bi le slutila, kako mi njen smeh trga srce!

— Edgardo Bernardi!... Vi tukaj?!... Moj stari Edgardo v Londonu?!

Mladeniški glas, ki se je oglasil za njegovim hrbtom, je zbudil godbenika iz njegove zamišljenosti.

Modri domino, ki je umetnika predtem dolgo opazoval, je stopil sedaj k njemu in mu pristrčno stisnil roko.

Jezik, v katerem je neznanec ogovoril umetnika, je bil italijanski, glas pa, — ta glas se je zdel Edgaru čudovito znan, prijel se je za čelo in se pozorno zazrl v masko, ki je zakrivala obraz človeka, ki se mu je približal.

— Baron Lorenzo Nicardo!... Vi ste tukaj v Londonu? vzklikne Edgardo Bernardi veselo, človek ga je potegnil za rokav in odšla sta dalje.

— To je prijetno presenečenje, reče zdajci modri domino, tukaj naleti človek na putujočo ptico, ki je zapustila svojo domovino, da bi videla svet! Sicer pa sem tudi upal, da bom svojega prijatelja našel v Londonu, ker so pisali časopisi, da tukaj koncertira!

Edgardo je peljal svojega prijatelja proti sosedni sobi, v katero sta tudi stopila.

V tem trenutku potegne modri domino svojo krinko z obraza, Edgardo pa je zagledal mlad, toda izživel obraz plavolasega človeka, z angleški pristriženimi brki.

Baron Lorenzo Nicardo je bil najstarejši sin ministra pravde v Italiji, mlad človek, ki je zavzemal v italijanski družbi eno prvih mest, prvi kavalir je bil, o katerem bi ženski svet vedel marsikaj pripovedovati.

Mladenič se pri vsem bogastvu svojega očeta ni naučil ničesar drugega kakor predstavljati elegantnega gospoda in kavalirja, ljubljenca dam.

Edgardo ga je spoznal, ko se je po končnem študiju mudil pri svojem dobrotniku v Rimu. Umetnik je spoznal značaj mladega barona, ki je bil sicer zelo lahkomišeln človek, pri tem pa tudi zelo dober.

Mladi aristokrat je umetnika vzljubil.

— Rad bi, da bi se nekaj časa pogovarjal. Kaj neda, saj imate časa?

— Zares, dragi Lorenzo, odgovori Edgardo Bernardi zaupno. Sediva tukaj, pa mi pripovedujte, kako se vam je godilo, odkar sem zapustil lepi Rim!

— Vi me vprašujete, kako se mi je godilo? Prav tako sem živel tudi dalje. Lepih žena je bilo v Rimu vedno dovolj, pa tudi ostalih zabav ni manjkalo.

Edgardo Bernardi mu je začel pripovedovati o svojem življenju, govoril mu je o svojem daljšem bivanju v Parizu, vendar mu ni omenil niti besedice o mali Margareti.

— Kako pa vam gre sedaj, dragi prijatelj?

— Sedaj živim tukaj v Londonu s svojo soprogo! odgovori umetnik.

— S svojo soprogo? vpraša baron z zanimanjem. Tedaj ste se že vezali, prijatelj?

Edgardo Bernardi je povedal svojemu prijatelju, da je postal dedič boataša Balzana in se je poročil z neko Francozinjo, ki jo je spoznal v Parizu.

— Jaz pa sem prišel v London s svojim očetom, pristavi Nicardo. Saj poznate navado mojega očeta, da hoče, da sem vedno pri njem! Gotovo bo ostal tukaj celo zimo, ker se bavi s proučevanjem angleških kaznilnic, ker smo mi v tem pogledu daleč zaostali za Angleži.

In vidite, to priliko sem uporabil, da se približam angleški družbi in pravim vam, da bi si ne bil nikoli mislil, da se bom med hladnokrvnimi Angleži tako zabaval!

— Če vam morem biti v kakšnem pogledu na uslugo, Lorenzo, tedaj se vam z veseljem stavljam na razpolago. Prav dobro se spoznam v londonski odlični družbi in v veliko veselje mi bo, da vas uvedem vanjo!

— Izvrstna ideja! pristavi mladi kavalir.

Oba sta vstala in odšla v dvorano.

Šele sedaj, ko se je Edgardo po tem sestanku s prijateljem malo razvedril, je začel opazovati vrvenje v plesni dvorani. Mladi italijan mu je postavljajal najrazličnejša vprašanja, na katera mu je rad odgovarjal. Povedal mu je imena navzočih, ki sta jih srečavala.

— Kdo pa je tisti rjavkasti človek v kostumu španskega toreadorja? ga je vprašal baron in pokazal na človeka orjaške postave.

Godbenik je pogledal starejšega gospoda, ki je stal v krogu dam in se zabaval z njimi.

— Tega gotovo poznate, reče baronu in se nasmehne. To je

naš ljubeznjivi gostitelj, braziljanski poslanik Dijego Diaz. Rađi njegovega veselega temperamenta se zbira krog njega mnogo dam, ki jih zabava!

— Ah, tako! Jaz ga poznam že nekaj dni, potrdi baron, seznanil sem se z njim na nekem plesu v italijanskem poslaništvu. Prekrasen človek, vedno je vesel, vedno je dobre volje!

Ah, grom in peklo — kdo je tista prekrasna žena? reče naenkrat mladi baron. — Kaj takšnega — — —

— Ne navdušujte se preveč, dragi prijatelj, se je smejal Bernardi in ga prekinil. Dama, ki stoji tam, je moja žena!

— Vaša soproga?! No, tedaj vam morem samo čestitati! reče baron navdušeno. Kajneda, prijatelj, saj me boste seznanili s svojo soprogo?

— To je samo po sebi umljivo, mu odgovori Bernardi. Gotovo me boste obiskali, da boste videli moje prekrasno stanovanje. Svoji ženi sem čestokrat pripovedoval o lepih dneh, ki sem jih imel pri vas v Rimu! Sicer pa je moja žena živela itak dalje časa spodaj v Italiji.

Baš se je nameraval baron začuditi, da te lepotice ni videl, ko je bivala v Italiji, ko so njegove oči naenkrat obvisеле na drugi osebi v dvorani.

Mimo njega je prišla Julija.

Njen očarujoči kostum je bil prvo, kar je pritegnilo naše pozornost mladega barona, opazoval je pod krinko njen lepi profil in takoj je pozabil na vse lepotice, ki jih je videl v zadnjem času in vse njegove misli so bile pri lepi Škotinji, ki je šla mimo njega.

— Bernardi, kdo je ta dama, ki je šla sedaj mimo naju? vpraša baron svojega prijatelja in ga potegne za seboj proti strani, kamor je odšla Julija.

Bernardi pogleda za damo, opazoval jo je, toda zmajal je z glavo.

— Tu preneha moje znanje, dragi prijatelj, jaz je ne poznam, čeprav sem pod prozirnó krinko natančno videl njen profil! je zašepetal tovarišu.

— To je brez dvoma najlepša žena, kolikor sem jih danes videl! je hitel zatrjevati baron Nicardo. Ah, jaz se moram seznaniti s to damo!

— Na žalost vam jaz tukaj ne morem pomagati, dragi prijatelj, odgovori Bernardi in zmigne z rameni. Te dame ne poznam, prav tako mi je tuja, kakor vam!

— Tedaj me morate za sedaj oprostiti, reče baron. Poglejte, zdi se mi, da se obrača, kakor da bi nekoga iskala. Ah, moram se seznaniti s to božansko ženo!

Bernardi je predobro poznal barona in ni ga hotel zadrževati pri njegovih avanturah.

— Tam je moja žena, mu je dejal, odšel bom k njej! Zbogom, Lorenzo, in — ne pozabite, da ste v Londonu in ne v Rimu, kjer ima vaš oče mogočen vpliv in je s svojo besedo že večkrat poravnal prestopke svojega sina!

Izpod prozorne krinke bi natančen opazovalec lahko videl, da je Lorenzo pordečel.

— Res je, kar pravite, vaše opozorilo je popolnoma opravičeno, vzdahne baron in se zasmije, — paziti moram, da ne bom napravil tukaj v Londonu kakšnega škandala!

Po teh besedah mu je baron prisrčno stisnil roko in izgini! v vrvenju.

Edgardo je s povešeno glavo in zamišljen stopil k veliki gručici, v kateri se je pokazala tudi Adriana.

Nepričakovano toda zaželeno srečanje

V plesnem vrvenju je Julija izgubila lorda Harryja Darsija. Velika skupina mask je preplavila dvorano in preden se je Julija mogla ozreti, je izgubila svojega moža.

— Kje more biti Harry? je šepetala Julija, hodila je med maskami in se vprašujoče ozirala na vse strani, da bi zagledala kje svojega ljubljenežega moža. Pa se mi zdi zares nerazumljivo, da je moj mož tako nepričakovano izginil.

Julija je hodila, toda le s težavo je prodirala naprej, kajti maske so se prerivale od vseh strani. Čutila je, da ji postaja vedno bolj vroče.

— Rešiti se moram v kakšno sosedno sobo, si je dejala in se obrnila, da bi prišla v kakšen salon.

To je bil majhen prijeten prostor, v katerem je bilo lepo hladno. Julija se je spustila na divan, naslonila je glavo na mehko naslanjalo in zaprla oči.

Naenkrat se ji je zdelo, da sliši nekakšne korake, ko pa je odprla oči je videla pri vhodu modri domino, na katerega je postala že pred nekaterimi trenutki pozorna.

Skozi krinko, ki je zakrivala njegov obraz, je videla moške poteze, pristrizene brki, — maska se je ustavila sedaj pred divanom.

Julija skoči.

— Lepa Škotinja, kam bežiš? jo je nagovoril neznanec v angleščini. Ostani malo še in ne beži, kajti tako rad bi se malo pogovoril s teboj!

Julija je hotela hitro skočiti mimo njega, on pa ji je to s svojo visoko postavo preprečil.

— Gospod! je zaklicala Julija z glasom, ki je pričal, da jo je to obnašanje razdražilo. Vljuden gospod ne sme prepričati dami, če hoče oditi!

Peklenško smejanje je bilo Juliji v odgovor na protestirajoče besede.

— To je pravica maske, lepa Škotinja, ji odgovori modri domino. Že dolgo te spremljam in skoraj bi te bil izgubil v množici, sedaj pa sem te le našel!

Julija je uvidela, da mora biti vsaj za nekaj trenutkov prijazna s predrznim moškim.

— Kaj želite od mene? je vprašala nekoliko mirnejše.

— Očarujoča si, mala Škotinja! reče domino. Pridi, sedi k meni, rad bi se pogovarjal s teboj!

Julija se je prepričala, da že precej dobro obvlada angleščino, katere se je začela učiti, ko je prišla s svojim Harryjem v Anglijo.

In prav tako, kakor je ona govorila v začetku, je opazila, da govori tudi človek v kostumu domina, ki se ji je približal na tako nesramen način.

— To je Italijan! si je takoj mislila in na tihem sklenila, da mora izvedeti za ime tega človeka.

Nanj je hotela opozoriti lorda Harryja Darsija in njen mož ga bo gotovo poklical na odgovor, da je njegovo ženo, četudi samo pod krinko, hotel razžaliti.

— Vi ste Italijan? je vprašala domina, ki ni bil nihče drugi kakor Lorenzo Nicardo.

— Ah, dolžnost kavalirja je, da se tako krasni dami takoj predstavi, je spregovoril. Baron Lorenzo Nicardo sem, iz solnčne in svetle Italije prihajam...

Toda, kaj vam je, signora?

Ko je soproga lorda Harryja Darsija slišala ime tega človeka, je osupnila. Sedaj je spoznala barona.

To je bil torej sin mogočnega italijanskega ministra pravde, sin človeka, v čigar rokah so se nahajali vsi akti, ki se nanašajo na njenega očeta, na Giuseppa Musolina.

Hitro se je ustvaril v njeni glavi načrt.

Ne — ona ni hotela sedaj spoditi od sebe tega mladega človeka, silila se je, da bi bila z njim čim ljubeznivejša. Kajti od tega priateljstva bi utegnila imeti še koristi.

Spomnila se je besed svojega moža, ki jih je še pred nekaterimi trenutki izgovoril:

— Najprej morava izvedeti, kje imajo tvojega očeta zaprtega, ko pa nam bo to znano, bom lahko delali za njegovo osvobodjenje!

Naenkrat je izpremenila obnašanje napram temu človeku, ki si je potegnil krinko z obraza, da bi Julijo lahko boljše opazoval in občudoval.

— Gospod baron, vaše ime mi ni popolnoma neznano, je zagotavljala baronu hčerka Giuseppa Musolina, mladenič seveda ni riti slutil, kako važno ulogo ima v očeh te dame. Tudi jaz sem Italijanka in iz srca sem hvaležna usodi, da mi je naklonila, da srečam v londonski družbi svojega rojaka!

Ponudila mu je svojo nežno roko.

Očaran po neznankini ljubeznjivosti in v svesti si svoje zmage, se je mladi kavalir globoko priklonil in poljubil dami roko.

— Svojo rojakinjo srečam tukaj sredi veselega londonskega vrvenja! vzklikne baron navdušeno, ko pa je tudi Julija potegnila svojo masko z obraza, je užival ob pogledih na te poteze, ki so bile kakor izklesane. Morda ste iz Rima ali pa celo iz najjužnejšega dela našega kraljestva?

— Benečanka sem, odgovori Julija z očarujočim smehljajem na ustnicah, kajti mnogo ji je bilo na tem, da bi si pridobila tega mladega človeka. O, jaz sem vaše ime že večkrat slišala, kajne da, vi ste se posvetili pravu?

Čeprav v resnici ni bilo tako, kajti mladi baron je samo od časa do časa izvedel kaj o italijanskem sodstvu od svojega očeta, je kljub temu pritrdil Juliji, to pa samo radi tega, da bi se dejal bolj važnega.

Julija je sedla.

Brez premišljanja je sedel tudi baron Nicardo na divan in se obrnil k Juliji.

— Kako dolgo pa ste že v Londonu, signora?

— Tukaj sem poročena, odgovori Julija in se nasmehne. Ime mojega moža ste gotovo že slišali, če ste že kaj časa v Londonu — on je lord Harry Darsi!

— Lord Harry Darsi?! ponovi Italijan začudeno. Lord Darsi zavzema najodličnejše mesto med angleškimi plemiči — obenem ima pa tudi najlepšo ženo!

— Kaj pa je privedlo vas in vašega očeta v Anglijo? vpraša Julija. Gotovo bi radi spoznali to državo?

— Moj oče se nahaja tukaj službeno, odgovori baron Nicardo.

Gotovo ste čitali v časopisih, da je prišel sem, da bi proučil upravo angleških kaznilnic.

— Ne, tega nisem čitala, odgovori Julija, čeprav je vedela to, vendar je pogovor nalašč zasukala v to smer. Mar smo mi Italijani toliko zaostali, kar se tega tiče, da je potrebno proučavanje v Angliji?

— Nismo sicer zaostali, ji je zagotavljal mladi baron, toda na žalost smo imeli z ureditvijo svojih kaznilnic v zadnjem času najslabše izkušnje. Skoraj bi se bilo namreč Giuseppu Musolino posrečilo pobegniti v svobodo.

Hvala Bogu, da se je policiji posrečilo, da ga je zopet dobila v svoje roke, sedaj tiči zopet v zaporu in prisiljeni smo tajiti prostor, kjer imamo zaprtega, če nočemo dati njegovim pomagačem prilike, da bi ga skušali ponovno osvoboditi.

Tokrat se je Julija mojsterski zatajevala. Bala se je, da se ne bi izdala, ko je baron omenil ime njenega očeta, krepko je stisnila ustnice, na njenem obrazu pa se ni zganila niti mišica.

In vprašala je barona z glasom, ki je zvenel malo negotovo:

— Povejte mi, prosim vas, ali je ta Giuseppo Musolino zares tako nevaren, kakor ga opisujejo v časopisih?

Baron se sladko zasmije.

Zdelo se je, da je zadel bogato temo in nepopisno ga je veselilo, da se je lepa dama zanjo zanimala, da ji je lahko pripovedoval.

— Ta Musolino je vrag v človeški spodobi!

Italijanski kavalir ni niti slutil, kako zelo je razžalil Julijo s to besedo.

Kot smrtonosni udarci so padale te besede na glavo razbojnikov hčerke, vendar se je premagovala, da se ni izdala.

— Nikoli nisem še slišala, da bi skrivali prostor, kjer imajo zaprtega kaznjence, je nadaljevala, ali je sploh mogoče kaj takšnega skriti? Mar ne ve cela množica uradnikov, kje je spravljen razbojnik?

— Moj oče je vso stvar naravnost genijalno organiziral, reče baron z neko ošabnostjo in samozavestjo. O, on je pripraven človek, čuval bi tudi samega Giuseppa Musolina! Razen mene in njega vedo še trije uradniki, kje je spravljen ta razbojnik. To so ravnatelj kaznilnice, v kateri se nahaja in dva čuvarja, katerima je izročen v oskrbovanje.

— Če je pa temu tako, tedaj komaj verjamem, da tudi vi veste, kje se nahaja Giuseppo Musolino, reče Julija, pri tem pa se tako

zasmeje, kakor da bi se hotela iz barona norčevati. Vaš oče bi si gotovo premislil, preden bi povedal takšno tajnost svojemu sinu!

— Ne verjamete! se zasmije tudi baron, ne da bi bil slutil, kako je padel v nastavljeno past. Ne verjamete mi, četudi vam povem, da jaz hranim načrt Musolinove celice...

Julija se je premagovala, da ni izdala veselja, ki ji je navdajalo dušo, vsak prihodnji trenutek ji je obetal, da bo izvedela, kar je hotela.

— Tajna se najbrž nahaja v kakšni železni omari v očetovi pisarni ali pa v vaši delovni sobi, ga vpraša Julija na videz popolnoma naivno.

Baron se zopet zasmije.

— Jaz ne priznavam nobene bojazni, signora! se je hvalil baron, ki ni slutil, komu izdaja v tem trenutku tajno. Načrt Musolinove celice sem prinesel celo s seboj v London in ga hranim v predalu svoje pisalne mize...

Sedaj je Julija vedela dovolj.

Te dokumente in načrt o celici svojega očeta je morala dobiti za vsako ceno v svoje roke.

Julija je bila v tem trenutku zavesta hčerka Giuseppa Musolina, ozirala se ni več na ničesar drugega, pozabila je trenutno na vse, pred očmi ji je lebdela samo misel na osvobojenje svojega ljubljenega očeta Giuseppa Musolina.

Mislila je, da je dovolj govorila o tej temi. Ni hotela, da bi začel mladi baron kaj sumiti in zato je dala pogovoru drugo smer.

— Kako vam ugaja tukaj v Londonu?

— Dobre četrť ure je minilo od tedaj, ko mi tukaj izredno ugaja, odgovori baron, tu mi ugaja od tedaj, ko sem spoznal najlepšo ženo tega mesta!

Primaknil se je k Juliji.

Soproga lorda Harryja Darsija je dovolila, da se je Italijan sklonil nad njeno roko in ji poljubil vitke prste.

Naenkrat pa Julija vstane.

— Signora, vi me nameravate zapustiti? vpraša baron in sam vstane, pri tem pa objame Julijo krog pasu.

— Gospod, kako si drznete!? zavpije Julija ogorčeno in se mu iztrga. Ah, ko bi vas moj mož...

Baron Lorenzo Nicardo je uvidel sedaj, da se je predaleč spozabil...

— Oprostite, signora, je dejal in se Juliji globoko priklonil. Nisem se mogel premagati, trenutno sem podlegel čuvstvu ki mi polnijo dušo.

Smehljaj na Julijinih ustnicah mu je bil v odgovor.

Iz tega smehljaja pa si je mladi Italijan razlagal, da mu Julija ni štela tega v zlo.

— Sedaj pa me hočete zapustiti, ne da bi mi dali upanje na skorašnje svidenje? vpraša baron.

Julija se zopet prešerno zasmee, si natakne zopet krinko na obraz in izgine.

— Prekrasna žena je to! je šepetal baron. In zdi se mi, da sem ji tudi jaz simpatičen...

Iz ljubezni do očeta

— Ah, Julija, naposled sem te vendar našel!

Hitro se je obrnila lepa Škotinja, ko je za svojim hrbtom slišala glas svojega moža.

— Kje si bila tako dolgo? jo vpraša lord. Takoj sem te začel iskati, pa te nisem našel!

Julija ni omenila lordu o svojem odkritju niti besedice, in ko sta si drug drugemu povedala, kako sta se iskala, sta odšla v dvorano, kjer je pravkar pričel ples.

Julija je sedla na divan, lord pa je stal ob njej.

— Poglej, tam pleše Cecil in Edita! reče Julija nenadoma. Ah, spoznala sem Edito po kostumu, ki si ga je izbrala! Pred nekaterimi dnevi mi je zaupno povedala, da se bo pojavila nocoj v kostumu metulja.

— Cecil pa si je izbral kostum derviša, pristavi lord. Gotovo bosta takoj prišla sem!

Lord se ni zmotil.

Ni minilo dolgo in pred njima sta se pojavila lepo pisan metulj in derviš s sivo brado. To sta bila res grof Cecil Lajcester in njegova mlada žena Edita, ki sta prišla, da bi na plesu pozdravila Julijo in njenega soproga.

Ta dva para je vezalo redko prijateljstvo, ki so ga sklenili pri posebnih prilikah. Dva moža sta se zabavala s političnimi in javnimi vprašanji. Julija in Edita pa sta opazovali maske, ki so plesale mimo.

— Kdo more biti tisti modri domino, ki stoji tam in nas neprenehoma opazuje? vpraša Cecilova žena.

Julija se je obrnila, da bi skrila rdečico, ki ji je zalila obraz. kajti to je bil gospod, s katerim se je šele pred kratkim seznanila.

Modri domino je držal roke prekrizane na prsih in je občudoval Julijo.

— Poglej ga, sem gre! reče Edit. Stavila bi, da te bo prosil, da bi z njim plesala!

Julija prebledi.

Zares, Lorenzo Nicardo je bil dovolj predrzen in ko se je približal obema damama, se je poklonil Juliji, ne da bi bil spregovoril besedico.

Julija si je nekaj trenutkov pomišljala, potem pa je vstala in naslednjem hipu izginila z njim sredi plesnega vrvenja. V začetku sta oba molčala.

— Signora, ne jezite se name! je spregovoril naposled Lorenzo Nicardo z glasom, ki je podhrteval. Nisem se mogel premagati. Ko sem slišal prijetne zvoke tega valčka, sem takoj na vse pozabil in sedaj vas imam v svojem naročju!

Julija pa, hčerka Giuseppa Musolina se je smehljala, silila se je, da bi bila vesela, čeprav bi bila najrajše tega ostudnega človeka pahnila od sebe.

— Vi se smejete, signora?! Ah, pričakujem, da bo ta smeh glasnik moje sreče!

— Kako mislite to, gospod baron?

Julija je hotela mladega Italijana napeljati, da bi bil čim predrznejši.

— Kako to mislim? je ponovil baron Nicardo. Ah, signora, mar ne morete slutiti, da vas ljubim do blaznosti, da od trenutka, ko sem vas prvikrat zagledal, blodim tukaj kakor brez glave, ne vem kaj hočem prav za prav in ne vem, kako bom dosegel, po čem mi koprne duša!

Signora, jaz moram z vami na samem govoriti! Ne tukaj v dvorani, kjer naju gleda toliko oči, prosim vas, dovolite mi kje sestanek...

Julijo so prepričale te besede, da je dosegla, kar si je stavila kot nalogo.

— Kako mislite to? ga je vprašala. Vsekakor mi morate pojasniti svoje besede!

— Pojdite z menoj v moje stanovanje!

Če bi bil kdo drugi to predlagal hčerki Musolinovi, bi ga bila s prezirom sunila od sebe.

Sedaj pa?

Strašna borba je nastala v prsih mlade žene. In vendar, tu! tokrat je zmagala ljubezen napram človeku, ki so ga imeli v Italiji zaprtega, zmagala je ljubezen do očeta.

— Kje se nahaja vaše stanovanje, gospod baron? ga vpraša Julija po kratkem molku, pri tem pa je še vedno plesala z baronom, ki jo je lepo vodil.

— V Regentstreetu imam majhno, toda prijetno stanovanje, odgovori Italijan. Pridite, da bova srečna!

— Dobro torej, prišla bom!

— Vaš soprog je pravkar vstal, ji reče baron polglasno. Ah, sedaj je mnogo gospodov vzelo vašega soproga v svojo središč, sedaj je prilika najboljša!

Julija je pogledala proti utici, pred katero je sedel lord Harry Darsi. Zares, mladi lord je vstal in obdan od svojih prijateljev se je vedno bolj oddaljal od svoje žene.

Že prej pa sta vstala tudi Cecil Lajcester in Edita in se izgubila v plesnem vrvenju.

Julija je hotela izrabiti to priliko. Hotela je izvedeti za usodo svojega očeta, hotela je imeti v svojih rokah dokumente, iz katerih bi bila izvedela o mestu, kjer je bival nesrečni Giuseppe Musolino.

— Gospod baron, odidite sedaj vi, mu je zašepetala, jaz bom prišla za vami čez nekaj minut!

— Moja kočija bo čakala na vas na voglu prve ulice, odgovori kavalir čez nekaj trenutkov, jaz vas bom spremljal tja. Zanesite se name, pazil bom, da ne bo nihče videl, kam greva in da ste z menoj zapustili ples!

Po teh besedah je baron stisnil Juliji roko in izginil med plesočimi pari.

Julija se je ozirala.

Stala je sama ob nekem stebru v plesni dvorani, nihče je ni opazoval, bila je podobna otroku, ki so ga zalotili pri majhni tatvini.

Povedati bi bila morala lordu, kaj namerava storiti, zakaj bo odšla v baronovo stanovanje.

Toda ne, on ni smel ničesar slutiti, k čemur se je ona odločila iz ljubezni do svojega očeta, čeprav je bila prepričana, da ji lord ne bi zameril, če bi napravila ta obisk.

Julija se je s strahom ozirala na vse strani.

Naposled je odšla proti vratom, ki so vodila v garderobo. Sluga jo je ogrnil v plašč iz krzna in odšla je na sveži zrak.

Sneg je naletaval in padal na kožuh mlade žene.

Ko je Julija prišla na ulico, je obstala, si globoko oddahnila in šele tedaj je čutila vso težo svojega postopanja. Šla je za človekom, katerega ni prav za prav niti poznala, šla je v njegovo stanovanje kar na slepo srečo.

In vendar, hčerka Giuseppa Musolina je šla pogumno naprej, videla je luči, ki so prihajale z nekaterih kočij, ker pa je naletaval sneg, ni mogla nikogar spoznati.

Stopila je k neki kočiji in prijela kljuko, da bi odprla vrata, ko je slišala v kočiji glasen ženski smeh in govorenje.

Neka ženska je odprla vrata in zaklicala kočijažu:

— Jean, čakajte, moj mož čaka in hoče domov!

V istem trenutku pa je Julija slišala za seboj glas barona Nicarda, ki je zašepetal:

— Julija, moja kočija čaka tam nasproti!

In Julija je odšla k elegantni kočiji, ki je čakala nedaleč oddaljeno.

V tem trenutku ni Julija niti slutila, kaj ji je pripravljala strašna usoda, ko se je odpeljala izpred palače braziljskega poslanstva v tuji kočiji.

Peklenske intrige

Pred samim Julijinim odhodom iz dvorane se je odigrala med slavnim umetnikom Edgardom Bernardijem in njegovo mlado ženo mirna, toda trpka scena.

Umetnik je dovolil svoji ženi ves večer popolno svobodo, ni se jezil, ko so jo kavalirji londonske družbe obdajali in se ji laskali, ni se jezil, ko je plesala z drugimi, njega pa je pustila, da je čakal v kakšnem kotu dvorane.

Bil je celo zadovoljen, da je ostal sam.

Tako se je počutil veliko bolj srečnega. Tako je mogel misliti in sanjariti o preteklih časih in o času, ki bo še napočil in mu morda prinesel srečo.

Medtem ko je stal tako v dvorani in premišljeval, je sklenil, da bo na vsak način odpotoval iz Anglije. Kam bo krenil, tega še ni vedel.

Navsezadnje pa je Edgarda Bernardija dolgo čakanje tudi utrudilo. Stopil je h gruči in bil je sam s svojo ženo, kavalirji so mu odstopili mesto in ko ga je Adrijana prijela pod pazduho, sta odšla po dvorani.

— Čas bi že bil, da bi odšla, — reče Edgard svoji ženi, saj veš, da ne ostajam rad tako dolgo na takšnih zabavah. Pojdiva torej, nočem, da bi bil oškodovan za svoj nočni mir!

Ob drugi priliki bi se bila Adrijana morda odzvala želji in zahtevi svojega moža, toda danes je bila Adrijana tako razdražena, da ni bilo niti misliti na to.

Spoznala je lorda Harryja Darsija.

Prvikrat ga je videla po tolikem času, videla je moža, katerega je ljubila z vsem žarom svoje duše. Le malo se je zmenila za laskajoče besede vseh kavalirjev, neprenehoma je iskala s svojimi pogledi visokega in lepega moža, ki ga je spoznala kljub temu, da je imel na obrazu masko in nadejala se je, da se bo sešla z njim.

In da bi odšla sedaj iz plesne dvorane?

Kljubovalno je stresla z glavo.

— Edgardo, jaz ne grem še domov! je dejala odločno.

— Zakaj ne? jo vpraša umetnik, ki se je čudil kljubovanju svoje mlade žene. Kaj te vleče sem?

— Mlada sem, odgovori Adrijana hlastno, in zabavati se nočem nočoj!

— Zadnjikrat te pozivam, da greš z menoj, reče Edgardo in Adrijana je takoj uvidela, da je ljubi možiček precej razsrjen. Jaz ne morem več dalje prenašati, kako te jemlje kavalir kavalirju iz rok! Še preveč sem doslej potrpel — ne skušaj zlorabljati moje dobre te v popustljivosti, kajti to bi znalo privedi do slabih posledic!

— Ti mi groziš?! Kako si moreš to drzniti? sikne Adrijana divje.

Toda hitro se je zavedla, da mora popustiti.

Vedela je sedaj, da je lord v Londonu, ona ga je videla in po nekaterih minutah sta mož in žena zapustila ples.

— Tam nasproti čaka najina kočija, reče Edgardo, ko si je zapenjal svoj plašč, gotovo je Jean že vse pripravil, da se bova lahko takoj odpeljala!

Sedla sta v kočijo.

Kočijaž je takoj vzel pokrivala s konjev.

Minilo je še nekaj minut, dokler ni naposled Adrijana zaklicala kočijaža po imenu, tedaj pa je zagledala, česar se ni nadejala...

Nekaj časa je Adrijana obstala kakor okamenela, potem pa je zaprla vrata in rekla:

— Edgardo, jaz moram nazaj!... Jaz moram zopet nazaj v dvorano...

— Toda zakaj? jo vpraša Edgardo začudeno.

Adrijana je bila pretkana žena.

Hitro, preden jo je Edgardo Bernardi utegnil pogledati, je skrivaj potegnila s svoje roke dragoceno briljantno zapestnico.

— Edgardo, jaz sem izgubila zlato zapestnico, ki si mi jo dal kot poročno darilo! odgovori Adrijana pretkano, tako strokvnjaški se je pretvarjala, da se je njen glas dušil v solzah. O, ta drago-

cena zapestnica, ki naju spominja na dan najine združitve — gotovo jo bom kje našla...

Edgardo odpre vrata in zakliče kočijažu:

— Jean, obrnite takoj nazaj in peljite naju nazaj k palači braziljanskega poslaništva, toda hitro, kajti vsaka sekunda je za naju izredne važnosti...

Medtem ko je Adrijana na videz jadikovala in žalovala za izgubljeno dragocenostjo, je premišljevala kaj ji je sedaj storiti.

Adrijana je slišala neko ime, ki ga je izgovoril neki tuji človek v bližini kočije, ko je ona pogledala skozi oknu in ukazala svojemu kočijažu, naj požene.

Ona je slišala vabilo in vedela je, da je to izredno zanimivo zanje.

Adrijana se je nocojšnji večer seznanila z nekim mladim prijateljem svojega moža, z mladim Italijanom — baronom Lorencom Nicardom. Čeprav se je na prvi pogled prepričala, da ta mladi preživeti človek ni mnogo vreden, je kljub temu smatrala za potrebno, da je treba njegovo prijateljstvo utrditi, radi tega se je dolgo zabavala z njim.

Še sedaj se je živo spominjala njegovega glasu in ta glas je slišala skozi vrata svoje kočije, ko se je z možem nameravala odpeljati domov.

Nihče drugi ni mogel to biti kakor mladi baron iz Italije — Lorenzo Nicardo.

Adrijani je prišel na pomoč pa še drugi slučaj. Veter je zapihal in ob svetlobi svetiljke je opazila kostum neke Škotinje, ki jo je Nicardo imenoval Julijo in res, v njej je spoznala Julijo, soprogo lorda Harryja Darsija, svojo smrtno sovražnico.

Kam pa je mogla oditi drugam v tej kočiji, kakor v stanovanje mladega Italijana.

Mladi Italijan ji je pripovedoval na plesu, da ima zelo prijetno stanovanje v Regent-Streetu.

Adrijana je takoj kombinirala. Vedela je, da bo Julijo uničila lahko z enim samim udarcem in da je ob tej priliki Julijina usoda samo v njenih rokah.

Adrijana se je torej odločila, da svojo tekmovalko uniči in jo za vedno odstrani iz srca lorda Darsija.

Zmagati je hotela, kajti šele tedaj, ko bi Julijo in lorda Harryja Darsija ločila, bi se vrnil v njeno dušo mir. In bila je prepričana, da bi si potem pridobila ljubezen tega lepega moža, ko ga bo prepričala, da ima njegova mlada žena razmerje z italijanskim baronom.

Hitro je sestavila bojni načrt.

Ni se hotela izdati angleškemu lordu in njemu bi ne smelo biti nikoli znano, da je od Adrijane izvedel za ženino nezvestobo. Popolnoma neznana ga je hotela odvesti na mesto, kjer bo zalotil Julijo v objemu drugega.

Medtem je kočija prispela do vrat palače, kjer so pari še vedno navdušeno plesali.

— Pojdi sama v dvorano, Adrijana, reče umetnik, jaz pa bom medtem skušal poiskati zapestnico!

Adrijani je bilo to seveda nad vse dobro došlo.

Hitro je krenila v dvorano. Bila je razburjena in kakor v vročici je dirjala po dvorani od utice do utice, toda čas je mineval, lorda pa ni našla nikjer.

— Morda je že odšel s plesa! je šepetala na tihem. Ah, tedaj bi bila izgubljena dragocena prilika, ki se mi je ponudila in jaz bi ne mogla...

Umolknila je, kajti sredi dvorane je opazila visokega človeka, ki je stal tukaj popolnoma sam in odhitela je k njemu.

To je bil lord Harry Darsi, ki je stal sam sredi dvorane in s svojimi pogledi iskal nekoga.

— Že jo išče! se je veselila Adrijana od Šavane, ko se mu je bližala.

Hitro se je obrnil in popolnoma ravnodušno pogledal lepega vojaka in izgledalo je, da mu je bila skrajno neprijetna prisotnost te maske.

— Zakaj stojiš tukaj tako sam in zapuščen? ga vpraša Adrijana nalašč porogljivo, da bi vzbudila njegovo zanimanje.

— Kaj hočeš od mene, lepa maska? vpraša lord. Tukaj stojim, ker hočem biti sam!

— Ali pa hoče biti tudi tvoja lepa Škotinja sama? vpraša Adrijana ironično.

Potem pa je stopil k njej tako blizu, kakor da bi bil hotel s svojimi pogledi prodreti svilnato masko in se zazreti v obraz, ki ga je skrivala.

— Ti pač ne poznaš meja šale, lepa maska! je dejal lord Harry Darsi in se sklonil k njenemu ušesu, da bi nihče mimoidoči ne slišal tega pogovora. Pojasni mi svoje vprašanje...

— Dobro torej, če že ravno hočeš, kje je tvoja lepa Škotinja? vpraša Adrijana.

— Izgubil sem jo v množici plesalcev! odgovori lord.

Ženski oficir se je škodoželjno zasmejal.

— Da, izgubil si jo, drugi pa jo je našel!

— Žena, kaj govoriš! je zavpil lord Harry Darsi, njegova drhteča roka pa se je iztegnila, da bi strgala masko z obraza ženi, da bi videl, katera si drzne sumničiti njegovo soprogo, vendar ni storil tega.

— Dokaži mi to, ali...

Adrijana se porogljivo zasmije.

— Ali hočeš oditi z menoj, lepi Škot?

— Hočem! odgovori Škot.

— Ali mi obljubiš, da me ne boš o ničemer izpraševal, naj se zgodi karkoli!

— Seveda bom storil, kar zahtevaš od mene, samo ne muči me dalje, temveč mi povej, kaj veš!

— Ničesar ti ne bom povedala, vse ti bom pokazala, odgovori intriganka. Pridi — z menoj moraš oditi iz te palače! Na ulici bova sedla v tvojo kočijo, kočijažu pa boš ukazal, naj vozi na vogel Regent-Streeta.

Dokazala ti bom, da nisem lagala, ko sem ti dejala, da je drugi našel njo, ki si jo ti izgubil!

— S teboj moram — da se bom prepričal! je spregovoril lord zamoklo in odšel za njo.

Po nekaterih trenutkih sta sedla lord Harry Darsi in Adrijana v lordovo kočijo.

Lord je zaklical nekaj besed kočijažu in kočija je oddrdrala v smeri, kamor se je pred kratkim časom odpeljala kočija barona Lorenca Nicarda.

Med potjo nista spregovorila niti besede. Lord si je na tihem očitil, da je sploh poslušal ženo, ki je bila tako predrzna, da je oklevetala njegovo Julijo. Sram ga je bilo, zato je molčal, v njegovih prsih pa je divjal vihar ljubosumnosti.

Ko so se konji ustavili, je Adrijana odprla vrata in skočila iz kočije, ki je stala na voglu Regent-Streeta.

— Številka 26, mi je dejal baron Nicardo, je zašepetala.

Molče je stopal lord ob Adrijani. Tako sta šla mimo več hiš, dokler se ni Adrijana naposled ustavila pred železnimi vrati, ki so vodila v prostran vrt hiše številka 26.

— Na mestu sva! reče Adrijana lordu. V tej hiši boste našli svojo ženo v objemu drugega!

Oditi je hotela po teh besedah, naenkrat pa je čutila, kako se je težka roka spustila na njeno ramo in morala je ostati.

— Niti koraka dalje! je zavpil lord. Najprej obračun, potem pa ločitev.

— Tako! Vi mi torej ne verjamete, lord? ga Adrijana porogljivo vpraša. Vi ste še vedno prepričani o nedolžnosti svoje žene? Ha, ha, ha, po nekaterih minutah boste drugače govorili!

Mar ne vidite tistega razsvetljenega okna tam gori? Splezajte gori do okna, jaz pa vam prisegam, da bom čakala tukaj na ulici in da se ne bom ganila z mesta vse do tistega trenutka, ko boste svojo ženo spoznali! ...

Adrijana je govorila s takšno prepričevalnostjo, da je lord uvidel, da mora biti na tej stvari nekaj resničnega. Desno roko je dvignila kakor k prisegi, on pa ji je verjel.

Samo še nekaj trenutkov se je obotavljal, potem pa je hitro preskočil železno ograjo, ko pa je prišel v vrt, je našel vrata odprta, kar je nesrečnega moža še bolj potrdilo v njegovem sumničenju.

Hitrih korakov je lord premeril veliki vrt. Sedaj je stal ob zidu, v katerem se je nahajalo razsvetljeno okno.

Mar naj bi potrkal na vrata, da bi mu odprli in bi potem poiskal svojo ženo?

Ne, morda bi imeli tedaj časa, da bi skrili vse, kar bi dajalo povoda kakšnemu sumu, — on pa je hotel iznenaditi one, ki so se nahajali zgoraj!

Hitro je vrgel raz sebe svoj plašč, vzpel se je na fasado majhne hišice, še nekaj močnih prijemov mu je bilo treba napraviti do razsvetljenega okna.

Sedaj je bil ob oknu ...

Adrijana je žarela zmagoslavja spodaj na ulici, kajti bila je prepričana, da se ji je načrt popolnoma posrečil.

— Sedaj je zgoraj, prislonil je glavo k oknu, reče lepa žena veselo, ah, on se je sedaj zdrznil, on ...

Naenkrat je umolknila.

Strašno lomljenje se je pomešalo med enakomerno kapljanje vode s streh, zaropotalo je steklo in se razbilo na tleh, sneg pa je neprenehoma naletaval ...

Adrijana se je zmagoslavno zasmejala, potem pa je odhitela in pobegnila.

Dosegla je svoj peklenski cilj. Njena intriga se je popolnoma obnesla.

Lord Harry Darsi je spoznal v tujem stanovanju svojo ženo in kakor divji razbil okno ...

Prezirana in zavržena

— Neprijetna noč! je šepetala Julija, ko se je z baronovo pomočjo vzbela v kočijo.

— In vendar, kakor ustvarjena za tajne sestanke! odgovori baron Lorenzo Nicardo.

Niti besede nista spregovorila več med vso vožnjo.

Julija ni nalašč ničesar izpraševala, baron pa se je ogrnil v svoj plašč in ni smel motiti tišine.

Med tem časom si je Julija očitala, da ne dela prav. Gotovo se je prenašala, kajti delala je, kakor se to ni spodobilo njenemu dostojanstvu.

Njena čustva, ljubezen napram dragemu in nesrečnemu očetu so jo potegnila h koraku, radi katerega se bo morda še bridko kesala.

Ni minilo dolgo in bila sta pri hišnih vratih. Baron je pozvonil in vrata se odpro.

Odšla sta mimo sluge, ki je odprl vrata, po stopnicah, v prvem nadstropju pa je odprl baron neka vrata.

— Vstopite, prosim, Julija! ji je dejal in hitro privil električno žarnico in v sobi je bilo svetlo. Soba, v katero vas vodim, je moja delovna soba!

Julija je takoj pogledala na pisalno mizo, v katere predalu so se nahajale važne listine, kakor ji je dejal mladi baron, več je ni zanimalo.

— Oprostite me za nekaj minut, Julija, reče baron in vzame njen plašč čez roko. Takoj bom ukazal slugi, naj priskrbi nekaj steklenic sekta!

Poklonil se je in odšel v drugo sobo.

Ničesar prijetnejšega bi se ne bilo moglo zgoditi Juliji kakor je bilo to, da jo je baron za nekaj trenutkov pustil samo. In komaj so se zaprla vrata za baronom, je skočila Julija k pisalni mizi, v kateri so bili spravljene dokumenti, s katerih pomočjo bi lahko rešila svojega očeta.

Toda pri sebi ni imela nobenega ključa niti nobenega drugega orodja. Prepričati se je morala na žalost, da bi bili vsi poskusi zaman, kajti miza je bila dobro zaprta.

Kaj naj bi storila? Ni ji preostajalo ničesar drugega, kakor še

enkrat priti v to hišo, tedaj pa bi morala biti opremljena z vsem potrebnim orodjem. Da bi dosegla to, bi morala igrati danes k. medijo z baronom, sklenila je, da mu bo vse obljubljala, dovoli pa ničesar.

Nadvse ostudna je bila tej mladi ženi ta komedija, toda misel na usodo svojega nesrečnega očeta, ki je bila v tem trenutku samo v njenih rokah, je premagala vsa ostala čuvstva.

Julija je še stala zamišljena pri pisalni mizi, ko je slišala xorake pred vrati. Še samo toliko časa je imela, da je stopila k oknu in se sklonila na ulico, ko so se vrata odprla in vstopil je baron.

Videti je bil ves srečen, stopil je k Juliji in jo prijel za roko. Ohrabren po Julijinem popuščanju, si je prinesel njeno roko k ustom in jo poljubil.

— Vi živite tukaj v prekrasni okolici! reče Julija in z nežno kretnjo odtegne mladeniču roko. Okusnejšega pohištva za mladega gospoda bi si človek ne mogel misliti!

Baron se je smehljajal.

Julija je stopila k oknu in sedla na divan. Po nekaterih minutah je vstopil sluga, nosil je nekaj steklenic sekta. Ko je sluga zopet odšel, je sedel baron Lorenzo Nicardo k svoji lepi obiskovalki.

Julija se je umaknila, prezirala je tega človeka, v tem trenutku pa se je njen pogled ustavil na veliki uri, ki se je nahajala na kamenu. Ona plane.

— Ah, jaz vas moram zapustiti, Lorenzo! reče mlada žena. Pozno je že, moj mož bi začel lahko sumiti!

— Vi hočete že oditi, Julija? osupne baron. Ah, res je, uvidim, da se morate varovati svojega moža, toda...

Dolg pogled njegovih oči je končal stavek.

— Isprazniva skupaj vsaj eno steklenico sekta, zašepeče mladi baron iz Italije in preden mu je mogla Julija to preprečiti, ji je pritisknil dolg poljub na ustnice.

In Julija se ni branila. S tem poljubom je hotela samo povečati baronovo strast.

— Jutri bom zopet prišla...

Beseda ji je zamrla na ustnizah.

Nekaj je strašno zaropotalo, kakor da bi se bilo steklo sesulo in veter je zapihal v sobo.

Julija se zdrzne in se umakne za nekaj korakov, strašen krik je odjeknil v sobi.

Na oknu se je pokazala postava lepega moža, ki je skočil v sobo...

— Harry!... je zavpila Julija kakor brez uma.

Z visoko dvignjeno glavo je stopila pred svojega moža, ki je s svojimi pestmi razbil okno in udril v sobo, ko je videl svojo ženo v objemu drugega.

Lordov obraz je bil spačen, pesti so se mu krčevito stiskale in dvignil jih je v naslednjem trenutku grozeče proti ženi, ki je bleda stala pred njim.

— Vlačuga!... Ubil te bom!... je vpil lord Harry Darsi divje in s pogledom blazneža strmel v svojo ženo.

— Harry, premisli, kaj govoriš... odgovori Julija z drhtečim glasom. Pomisli, jaz...

— Molči!... Ne pripoveduj mi ničesar... nočem te poslušati!... je kričal lord Darsi s takšnim glasom, da je Julijo kar stresalo. Na kolena!... Prosi milosti, sicer se bom izpozabil in te bom v tem trenutku zravnal z zemljo!

In zgodilo se nekaj strašnega.

Lord Darsi, ki je bil eden tistih redkih ljudi, ki niso v svojem življenju ničesar žalega dejali ali pa celo storili svojemu bližnjemu, je zgrabil Julijo za roko, da se je s krikom bolečine zgrudila na tla.

Ležala je pri nogah razsrjenega moža, njena frizura se je pri padcu razkopala in njeni krasni lasje so ji padali v velikih kitah po hrbtu.

Tedaj pa, kakor da bi ga minil prvi napad divje jeze je lord Harry Darsi odstopil, njegov pogled se je ustavil na Juliji, ki je ležala na tleh, iz oči pa so ji tekale solze.

Strmel je nekaj časa v svojo ženo, potem mu je obvisel pogled na mlademu baronu, ki se je od razburjenja tresel po vsem telesu, splazil se je k mizi in od tam opazoval sceno med lordom in Julijo, ne da bi se bil drznil stopiti pred prevarenega moža.

— Gospod, pripravljen sem vam dati vsakršno zadoščenje... je zajecel naposled baron, ko je videl, da so lordove oči uprte vanj. Toda prosim vas, ne jezite se na svojo ženo, ona ni kriva, ona je zapeljana...

Tedaj pa se je Julija zasmejala kakor blazna na tleh, kjer je ležala.

— Zapeljana! ... Ti si drzneš to trditi!... je vzkliknila Julija, ki je počasi vstala s tal. Ha, ha, mar si domišljuješ, da bi mogel zapeljati Julijo Musolino, hčerko velikega razbojnika?

Uboga lutka, ki sem te prezirala že od tistega trenutka, ko sem te prvikrat videla, ti si bil igračka v mojih rokah, sredstvo, s katerim sem nameravala doseči svoj cilj, kajti jaz...

— Bii je sredstvo, da si dosegla svoj cilj! se je oglasil zopet lord. Ha, ha, ha, in še kako si dosegla ta cilj! Mene si hotela zapustiti, morda zato, ker sem te preveč ljubil...

Prav so mi dejali ljudje, da razbojnik ne more dati družbi dobrega človeka, gad rodi lahko samo gada!...

Zdelo se je, da mlademu angleškemu lordu ne manjka mnogo do blaznosti. On, katerega je sam Giuseppe Musolino spoštoval, katerega je Julija še sedaj ljubila nad vse, je poniževal človeka, za katerega bi bil pred nekaterimi trenutki žrtvoval svoje življenje, če bi bilo treba.

Ni se mogel več premagovati. S svojimi lastnimi očmi je videl Julijo v objemu drugega, imel je popolen dokaz njene nezvestobe.

Na Julijo so njegove besede strašno delovale. S krikom groze se je zgrudila zopet na tla, ihtela je in si zakrila obraz z rokama.

— Izgubljeno... vse je izgubljeno!... vzdahne Julija. Harry, uničil si najino srečo!

— Kaj?! Jaz da sem jo uničil?! zavpije lord. Kača, — potepta! te bom!

Planil je na klečečo Julijo in jo zgrabil za lase, ki so ležali razpleteni na njenem hrbtu.

Toda preden je mogel izvršiti svojo namero je stopil k njemu baron Lorenzo Nicardo.

— Nobenega koraka dalje, gospod! vzklikne mladi kavalir, ki je smrtnobled, toda s popolno prisotnostjo duha stal pred pobesnelim možem. Niti koraka dalje, sicer... Slabotno ženo napada samo strahopetnež!...

Lord se zdrzne.

Zgrabil se je za senč in s strašnimi pogledi strmel v mladega moža, ki se je kot zaščitnik postavil med njega in njegovo ženo.

— Zadoščenje mi boste dali, baron Nicardo! je siknil lord. Pričakujte od mene nadaljnjih vesti!

— Na razpolago sem vam, mylord, odgovori baron s krepkim glasom. Samo prosim vas, ne obračajte se v svoji jezi več na svojo ženo!

Ne da bi bil pogledal italijanskega barona, je stopil lord Harry Darsi k oknu, skozi katerega je prihajal sveži zrak. Premišljeval je.

Niti za sekundo ni podvomil o nedolžnosti svoje žene, niti za hip se ni ustavil pri misli, da bi Julija, ki ga je ljubila nad vse, mogla pripadati kedaj drugemu na svetu.

Nesrečnemu možu bi človek ne mogel niti zameriti radi njegovega razburjenja. Tudi sama okolnost, da je prišla Julija sem z baronom, je zadostovala, da ji je dokazal krivdo. Razen tega pa še tisti prizor, ki ga je videl skozi okno.

Naenkrat pa je lord začutil, da se je neka roka spustila nežno na njegovo ramo.

Hitro se je obrnil in zagledal je pred seboj Julijo vso objokano, — pobrala se je bila s tal.

— Harry, ali me moreš smatrati za lažnjivko?

Čeprav je bila Julija globoko razžaljena radi lordovih grobih besedi, ga je kljub temu tako ljubila, da je bila pripravljena svojemu možu vse oprostiti.

— Ne govori mi ničesar več! reče lord Harry Darsi in je niti ne pogleda, da bi ga ne ganile njene lepe oči, ki so bile zalite s solzami in so tako proseč zrle vanj. Zaigrala si moje ime. Pojdi, odkoder sem te dvignil, v blato razbojniškega življenja...

— Harry, tako ne smeš govoriti z menoj! ga je prosila Julija z drhtečim glasom. Pomisli, kaj delaš!... Tvoje besede naju bodo ločile za vse življenje!

To je delovalo na lorda.

S prekrižanimi rokami je stal pri oknu, od časa do časa pa se je njegov pogled ustavil na Juliji. Naenkrat pa se je zasmejal, da se ji je trgalo srce.

— Nobene besede nimam več zate, je dejal z zvonkim glasom. Preziram te in te sovražim! Ničesar več skupnega nočem imeti s teboj, kajti nočem, da bi dejali, da je lorda Harryja Darsija prevarala hčerka navadnega razbojnika!

To je bilo Juliji dovolj. Z nadčloveško močjo se je premagala in skočila nazaj.

— Zbogom, Harry!... so spregovorile drhteče ustnice mlade žene. Zbogom, človek, katerega sem ljubila bolj kakor svoje lastno življenje. Morda se ti bo kedaj pojasnila usoda tvoje žene, danes ti ne morem ničesar dokazati! Morda boš nekoč spoznal, kako ne-

pravično si postopal napram meni, ko si me tako neusmiljeno pahnil od sebe!

Julija zaihti. Ponos Musolinove hčerke je bil strt, opotekla se je do vrat.

Sama ni vedela, kako je prišla po stopnicah na ulico, kjer je snežilo in je tulil veter. Še enkrat je pogledala proti oknu, pri katerem je stal lord, potem pa je odhitela, kolikor so jo nosile noge.

Kam?

Ni si vedela odgovoriti na to vprašanje, vedela je samo, da mora dalje, daleč proč od človeka, ki jo je tako neusmiljeno pahnil od sebe...

Med življenjem in smrtjo.

— Misliš, da ne bova prišla prezgodaj?

— Ne, Harry, najina nasprotnika naju bosta že čakala. Moja ura kaže že šest, to pa je čas, za katerega smo določili sestanek.

Tako sta govorila lord Harry Darsi in grof Cecil Lajcester v zaprti kočiji, ki je vozila po stranski poti velikega Hajd-Parka v Londonu.

— Jaz občudujem tvoj mir, Harry! se obrne Cecil k svojemu prijatelju.

— Lepota tega zimskega jutra me tolaži, odgovori mladi lord s smehljajem na ustnicah in se skloni k oknu.

Grof Cecil ga je začudeno gledal in zmajeval z glavo.

Čudil se je nadnaravnemu miru tega človeka, ki je pred nekaterimi urami izgubil ženo, kateremu je usoda ugrabila najdražje na svetu in ki se je vozil sedaj na dvoboj na življenje in smrt.

In vendar, če bi bil grof Cecil Lajcester boljši poznavalec ljudi, bi bil opazil, da sta bila ta lordov mir in njegova brezbriznost samo izmetničena.

Mladi Anglež se ni bal smrti, toda vest se je začela oglašati. Mislil je na tisto strašno uro, ko je spodil svojo mlado ženo, mislil je na to, da Juliji ni pustil niti toliko, da bi se branila. Morda pa le ni bila tako zelo kriva, kakor je on to tedaj mislil — — —

Mar bi ne mogla biti to samo lopovščina, da jo je zvabil v svojo hišo, morda pa je kakšen izreden slučaj privedel Julijo v njegov objem!

— Utegne se zgoditi, da padem danes, reče lord Darsi svojemu prijatelju. Če me nasprotnikova krogla zadene, tedaj posezi tukaj v moj žep, Cecil, vzemi iz njega pisma, ki sem jih zjutraj napisal in jih izroči tistim, katerim so namenjena. Našel boš tudi moj testament, ki bo najboljšje spravljen v tvojih rokah!

— Ne govori tako mračno, dragi prijatelj, odvrne Cecil, poznam te kot najboljšega strelca v vsej Angliji — prepričan sem, da boš opral svojo čast in ubil človeka, ki ti je ugrabil najdražje na svetu.

— Res je, kar praviš, to bom tudi storil, reče lord, ah, ta lopov ne sme triumfirati!...

— Prispela sva! spregovori Cecil in odpre vrata kočije. Tam vidim tudi že avtomobil Edgarda Bernardija, ki je Italijanov sekundant!

Lord je izstopil.

S Cecilom Lajcestrom je odšel h gruč, ki je stala nedaleč od njiju. Pozdravili so se.

Baron Lorenzo Nicardo je stal ob strani, bil je bled, vendar je krog njegovih ustn počival izraz neke oholosti in kljubovalnosti, videti je bil popolnoma miren in energičen.

Tudi lord Darsi je stopil vstran, da bi se sekundanti mogli posvetovati.

— Razdalja je odmerjena, se je oglasil s hripavim glasom gospod, ki je bil izbran za sodnika. Gospoda, prosim vas, zavzemite svoja mesta!

Edgardo Bernardi je odšel nekaj korakov vstran, kjer je ležal pred starim zdravnikom zaboj. Vzel je iz njega dva samokresa in stopil z njima k lordu.

— Mylord, na vas je, da izbirate orožje!

Hitro je prijel lord enega samokresov. In medtem ko so stopili drugi k baronu Nicardu, sta lord Darsi in Cecil Lajcester šepetaje govorila med seboj.

Lord ni bil tako bled kakor njegov nasprotnik.

— Ohraniti si moram mirno kri, je dejal, ko se je šalil s Cecilom. Mirno bom gledal, kam bom meril s prvim strelom, samo če mi obljudiš, česar sem te prosil!

— Barona Nicarda mi je žal, ker je simpatičen človek, pripomni Cecil Lajcester.

— Tudi jaz ga smatram za simpatičnega, odgovori lord in zmigne z rameni, toda saj veš — eden od naju mora pasti, jaz pa nočem biti tisti, saj si ni zaslužil boljše usode...

— Čas je, gospoda! zakliče Bernardi. Začnimo!

Nasprotnika sta zavzela svoja mesti. Za trenutek je bilo vse tiho, nobena mišica se ni zganila na obrazih nasprotnikov, tedaj pa je odjeknilo povelje:

— Ena — dve — tri!...

Dva strela sta zagrmela in dim od smodnika je za trenutek ovil z meglo obe postavi.

Ko je veter razgnal ta dim, so navzoči videli še oba nasprotnika, ki sta stala drug drugemu nasproti. Grof Cecil Lajcester je priдушeno kriknil, ko je videl kri na lordovem obrazu.

— Samo majhna praska! ga je miril lord Harry Darsi. Ničesar hujšega ni! On je meril z namenom, da me zadene, medtem ko sem jaz streljal v zrak! Sedaj ni zanj več milosti!

Cecil je občudoval plemenitost svojega prijatelja. Saj je bil vendar upravičen ubiti svojega nasprotnika, ker ga je ta razžalil, on pa mu je hotel darovati življenje.

Samokresi so bili zopet nabiti in zopet se je oglasilo strašno povelje:

— Ena — dve — tri!

Tokrat pa je sledil gromu dveh strelav strašni smrtni krik, ki je prihajal z mesta, na katerem je stal mladi italijanski baron Lorenzo Nicardo.

In ko se je dim razblinil so videli Edgarda Bernardija klečati ob baronovem telesu.

— Zadet je! Poglejte, v prsih ima kroglo! je razburjeno govoril Bernardi.

Umetnik se je sklonil in si položil v naročje nasprotnikovo glavo. Zdravnik je pristopil. Hitro je odstranil obleko in tudi srajo z ranjenega mesta.

— Izgubljen je — krogla ga je zadela naravnost v srce, kar mu more z vkakim trenutkom prinesiti smrt! je šepetal zdravnik prijateljem. Ne mučite se, gospodje, tukaj je brezuspešna tudi znanost zdravnikov!

Žalostno se je sklonil lord Darsi k svojemu nasprotniku.

— Ubogi, nesrečni mladi človek! je šepetal in sočutno zrl v njegov obraz. V ta obraz je že smrt začrtala svoje poteze!

Zdajci pa odpre Lorenzo Nicardo oči, pogledi so mu blodili z enega na drugega.

— Mojega nasprotnika... pripeljite lorda k meni!... je šepe-
tal s slabim glasom.

Lord Harry Darsi je prijel roko svojega nasprotnika, držal jo
je v svoji.

— Oprostite — — — jaz — jaz sem bil ničvredni lopov — je
baron Lorenzo Nicardo komaj spregovoril in videti je bilo, da je
uporabil vse svoje moči, da je zmozel te besede. — — Toda — re-
šitev uganke — — nosim na svojih prsih — tu — ah, — krogla je
prebila...

Leva roka umirajočega je prijela za rano, potem pa so se prsti
krčevito spustili, dokler niso dosegli žepa površnika, katerega je
krogla odtrgala.

V naslednjem trenutku je potegnil baron iz žepa šop listih, ka-
tere je predrla krogla in katere je sedaj nemo in z zaprtimi očmi
izročil lordu.

— Čitajte to — in razumeli boste — lord Harry Darsi — — je
baron z vidnim naporom govoril. — — To bi vam bil lahko že prej
povedal, pa se nisem hotel pokazati strahopetneža...

Zadnje besede vaše žene sem si dobro zapomnil, te besede so
mi povedale vse in mi pojasnile, da sem bil samo njena igračka, da
je hotela z mojo pomočjo priti do mojih papirjev. — — Čitajte do-
kumente — — tedaj — — tedaj...

Nesrečnež ni mogel končati stavka.

Lord Darsi je čutil, kako se je roka umirajočega skrčila, kako
je njegovo telo vztrepetalo in se iztegnilo.

— Končano je! se je oglasil zdravnik.

— Bog naj mu bo milostljiv sodnik, pristavi lord Harry Darsi in
v tem trenutku so se odprle baronove oči, pogledal je proti nebu.

Ko je lord Darsi vstal, je opazil v svoji roki šop papirjev, ki
mu jih je dal umirajoči. Odstopil je od umrlega in z drhtečo roko
odprl prvo listino, ki mu je prišla pod roko. En edini pogled na par
vrstic, ki so stale na papirju, je povzročil, da je mladi Anglež straš-
no zavpil.

Umrli baron, ki je ležal v Edgardovem naročju, je napisal pred
svojo smrtjo:

— Če padem, izročite te listine mojemu nesrečnemu oče-
tu, recite mu, da je bila morda najina sreča, da sem tukaj
padel, kajti samo tako se je lahko obvarovala tajna o biva-

nju Giuseppa, velikega razbojnika. Hoteli so mi vzeti te lističe, toda prva nesreča je obvarovala drugo!

Po nekaterih trenutkih je moral grof Cecil Lajcester voditi v kočijo mladega lorda, ki je bridko ihtel.

Nesrečnež je pretrgano izgovarjal:

— Zavržena in izgubljena — žrtvovala se je za ljubezen do svojega očeta!

V zapuščenom stolpu

Pred nekaterimi desetletji, ko po kalabrijskem gorovju še ni vodila železnica in je bil glavni prevoz ljudi in blaga izročen morja, je smatrala italijanska vlada za neobhodno potrebno, da na nekaterih mestih vzhodne Kalabrije postavi svetilnike, ki bi ladjam v temnih nočeh, ko ni bilo na nebu ne lune, niti zvezd, kazali pot do obate.

Parniki so potisnili v ozadje jadrnice in jih polagoma popolnoma onemogočili, ko pa je stekla železnica po kalabrijskem gričevju, je začel promet na morju padati in nekega dne so bili odpoklicani vsi čuvarji svetilnikov, stolpe pa so prepustili svoji usodi.

Tako je zob časa glodal na njih in marsikateri stolp se je že porušil, po njem so ostale samo razvaline, ki pričajo današnjim rodovom o minljivosti vsega.

Med temi praznimi stolpi pa je bil eden edini, ki je tvoril izjemo. Mnogokrat so videli v njem sence in narod je bil prepričan, da so to duhovi.

V resnici pa ni bilo v stolpu duhov, ampak so bili pravi ljudje iz krvi in mesa. Teh ljudi so se prebivalci bolj bali, kakor pa bi se bali duhov, o katerih so mislili, da stanujejo v stolpu.

Ljudje, ki so živeli v stolpu in ki so sedeli pravkar pri mizi, na kateri so imeli mrzle jestvine, so bili Julijini zavezniki, člani čete Julije Musolino!

Na častnem mestu je sedel pritlikavec Timbal, zdravnik, rdečelasl Krispino, Peter in goreče menih so mu sledili. Mlada žena jim je stregla, to pa je bila Elen, Američanka.

— Izpremeniti moramo način svojega življenja, prijatelji, spregovori naenkrat doktor, tako ne gre več dalje...

— Da, doktor ima prav, pripomni pritlikavec Timbal, in kakor smo se ločili od svojih tovarišev, s katerimi smo bili preden smo razpustili družino, tako bomo storili tudi sedaj, ko je postalo to dolgo čakanje na našega kapetana že preveč dolgočasno.

Komur ni prav, da ostane zvest Juliji Muoslino, naj gre kamor hoče, sem dejal tedaj svojim ljudem in bili smo veseli, ko so odšli tisti, o katerih zvestobi napram Juliji smo začeli že dvomiti. Ostali smo samo mi, ki smo ji zvesti...

— Strašno je bilo, če pomislim na tisti trenutek, ko smo z avtomobilom skočili v morje, pristavi doktor. Giuseppe Musolino se je boril, toda ujeli so ga v mrežo kakor ribo. Julija je tedaj izginila, kakor da bi bila utonila.

Zares, čudež se je tedaj zgodil, da sem se rešil na obalo, kjer sem se onesvestil, zbudil sem se šele tedaj, ko sem začutil pekoče solnčne žarke na svoje obrazu...

— Sreča je, da smo se tedaj našli, doktor, reče Timbal, kajti od tebe smo izvedeli o usodi Julijini in Musolinovi. Na žalost nismo izvedeli ničesar pozitivnega, kajti doktor nam ni vedel povedati ničesar drugega, kakor da sta Giuseppe Musolino in Julija ostala na morskih valovih.

Ostali so bili gotovo prepričani, da je Julija našla smrt v morju in ko smo se mi z Elen odločili, da bomo čakali, so se ostali ločili od nas. In boljše je tako, manj nas je, lažje bomo vzdržali, kakor pa če bi nas bilo mnogo in ne bi imeli nobenega pravega voditelja!

Kar se tiče Julije, nas je njeno pismo popolnoma pomirilo. Zares, dobro je bilo, da smo poslali k svojemu gostilničarju v Reggiju, kjer smo dobili pismo, ki nam ga je Julija pisala iz Anglije in nas prosila, da ji ostanemo zvesti.

Italijanska policija je našla sedaj nov način, da bi se obvarovala pred Musolinovimi prijatelji, da bi jim onemogočila delo za njegovo osvobodjenje. Oblastj države v veliki tajnosti prostor, kjer imajo Giuseppa Musolina zaprtega...

— Stavil bi, da ga imajo še vedno v zaporu v Porti Longoni, reče Peter. To je samo dobro izmišljeno slepilo, kateremu nam ni treba verjeti.

— Čakati moramo na čas, ko nas bo Julija poklicala ali pa bo prišla k nam, reče Timbal. Želeti moramo srečo našemu vodji ob njenem soprogu! Srečni smo bili, da smo se skrili v ta stolp, kjer nas policija ne bo našla, pa tudi če bi nas zavohali, bi se lahko branili in pobegnili! Stolp je primeren za stanovanje, toda odkod si bomo priskrbeli hrane, orožja in ostalo, kar nam je potrebno?!

— Napravimo majhen izlet na obalo, da bomo kaj našli! predlaga doktor.

Timbal se zasmije.

— Prebivalci te pokrajine so tako siromašni, da bi bilo boljše, di bi jim kaj darovali, kakor pa da bi jemali od njih! Pomagati si moramo kako drugače!

— Tedaj moramo oditi odtod in se naseliti pri kakšnem večjem mestu! reče Peter.

Tudi sedaj je Timbal zmajal z glavo.

— Stolpa nam ni treba zapustiti v nobenem slučaju, je dejal, kajti boljšega skrivališča bi ne mogli najti. Radi tega predlagam, da ostanemo tukaj in si na kakšen način priskrbimo denarja.

Po kratkem premišljevanju je Timbal zopet spregovoril:

— Jaz vem za način, po katerem bomo prišli do cilja, ravno ta stolp nam bo dal denarja! Pred večimi leti sem slišal, da je bila angleška obala polna razbojnikov. Izmislili so način, da so poedine trgovske ladje zvabili na obalo.

To so delali na popolnoma enostaven način. Ko je divjal vihar na morju in so se ladje nahajale v nevarnosti, so zakurili ponoči ogenj in sicer na mestu, ki ga z morja niso videli in v čigar bližini se je morala razbiti vsaka ladja. Na ta način so dosegli svoj cilj. Vse, kar je bilo na ladjah, je moralo priti na obalo.

Tako bomo delali tudi mi, prijatelji! Zgoraj na stolpu bomo podnetili ogenj, ko bo prvi vihar, na morju bodo mislili, da je to obala in prišli bodo k nam. Ko bo ladja prispela do obale, jo bomo lepo sprejeli in oropali, kar bomo mogli, seveda izogibali se bomo vsakega nasilja, ker potrebujemo samo hrane! Kajneda, prijatelji?! Še to noč lahko poskušamo svojo srečo!

Vsi so se strinjali s tem.

— Tedaj je potrebno, da takoj odredimo mesto, kjer bomo zakurili ogenj! Doktor, pojdimo gori v stolp, da bomo določili mesto.

Zunaj je tulil veter kakor za stavo, droban dež je pršil, precej hladno je bilo.

— Otsudna noč! zamrmra Timbal. Toda pridite, prijatelji, pripraviti moramo vse, če bo slučajno prišla mimo kakšna ladja!

Iskali so mesto za ogenj in ogledovali naprave, kjer je nekoč stala svetilka, toda vse je bilo že večinom uničeno. Timbal se je približal ograji, sklonil se je čez njo in gledal v globino, kjer je besnelo morje.

— To je vihar! reče Timbal. Stopil je k doktorju, hotel mu je še nekaj reči, naenkrat pa je odjeknil strel, ki je oba prestrašil.

To je moral biti strel iz topa.

— Grom in peklo, ladja ... parnik v nesreči! ... vzklikne pritlikavec Timbal. Prijatelj, ali si slišal, mornarji se bore z valovi! Glej, žrtev se nam bliža prej, kakor smo mi to slutili! Hitro, podnetimo ogenj, kajti priložnost je sijajna!

Doktor je odšel iz stolpa in povedal tovarišem, kaj se je zgodilo.

Slikar, rdečelasi Krispino in Peter so hitro nanosili visok kup drv in podnetili ogenj na stolpu.

— Umaknite se, prijatelji — naj ogenj vidi z morja! zapove Timbal.

Na morju se je zopet oglasil strel.

— V nevarnosti so! reče Timbal.

— Morda se nesrečneži že potapljajo! pristavi doktor.

— Da, morda so nesrečneži že v vodi, reče pritlikavec Timbal. Odidimo k obali in čakajmo, če bo kakšen predmet priplaval k nam!

— Jaz bom ostal tukaj, reče rdečelasi Krispino, eden od nas mora stražiti na stolpu!

— Dobro, tedaj ostani, odloči Timbal, toda preden odidemo, moramo ogenj pogasiti. Gotovo je že deloval.

Vsi so odšli iz stolpa, samo rdečelasi Krispino je ostal in opazoval nemirno morje.

— Ničesar ne vidim še! reče Timbal skoraj jezno. Ladja se je najbrž ponesrečila kje daleč in bo minilo precej časa, da bo kakšen predmet priplaval sem!

Cela ura je minila, tovariši na obali pa niso ničesar opazili. Naenkrat pa vzklikne Timbal.

— Ali vidite tam črno točko, ki plava na vodi?

Dobre oči bi moral človek imeti, da bi videl predmet, ki je plaval na morju nedaleč od stolpa.

— Ne, to je telo, človek ali mrtvo truplo! Naprej, videti moramo, kaj je!

Doktor je potegnil majhen čolniček, v katerem so imele prostora komaj tri osebe.

Timbal skoči v čoln, za njim pa doktor. Zgrabila sta vesla in se potisnila od obale.

Ni minilo dolgo in izginila sta v temi na morju, slišati je bilo samo še zavijanje vetra in bučanje morskih valov...

Ko sta se približala plavajočemu predmetu, sta opazila, da je to človek. Timbal se je sklonil in potegnil z vso silo truplo v čoln. Zaveslala sta nazaj proti obali.

Po nekaterih minutah sta dospela do obale in vrgla na kopno vrv, ki so jo prijeli tovariši.

Čoln so potegnili k bregu in ko sta tovariša stopila na suho, je prinesel Timbal iz čolna mrtvo truplo.

— Ali je mrtvec ali živ človek? so vpraševali ostali.

— Zdi se, da je mrtvo truplo, odgovori pritlikavec Timbal mirno. Pustite me gori v sobo, tam se bomo prepričali o vsem!

Tovariši so prevzeli Timbalu težko telo in ga odnesli v stolp v sobo in ga položili na klop.

— Mrtev je! je spregovoril pritlikavec, kako da bi bil izredno zadovoljen s svojo najdbo. Sedaj pa se prepričajmo, s kom imamo opravka!

Odpel je elegantno oblečenemu človeku obleko na prsih in mu potegnil iz žepa listnico.

— Ah, te karte in pisma so naslovljena na nekega signora Alberta Karnerija, pa tudi posetnice nosijo isto ime! To je član velike tvrdke Karneri in Komp iz Dima. Tukaj je tudi voznj listek nesrečnežev, katerega je imel na parniku.

Parnik, ki je ponesrečil, se imenuje »Roma«, nahajal pa se je na poti proti jugu.

— Tedaj bi lahko pričakovali precejšen dobiček tukaj! reče doktor.

— Zares, kajti parnik »Roma« ne prevaža samo potniške prtljage, temveč tudi ostalo blago, ki nam ga bo voda gotovo prinesla na obalo!

Timbal je obrnil truplo, sedaj pa je opazil na glavi veliko rano.

— Ta je najbrž skočil s parnika in se je pri tem ranil. Poglejte rano, prijatelji!

Doktor je medtem pregledoval listnico, ki jo je Timbal vrgel na mizo.

— Poglejte, je vzkliknil doktor nenadoma, v listnici sem našel večjo vsoto denarja, razen tega pa je tukaj tudi mnogo slik! Nesrečnež je bil gotovo amater!

Morda je bil vzrok samo radovednost, morda pa je hotel božja previdnost, da so tudi drugi tovariši pristopili in ogledovali slike, ki jih je nosil Karneri v svoji listnici.

— Slike, kakršne posnemajo po navadi na potniških parnikih! reče Timbal, ki je vzel nekaj slik doktorju iz rok in jih ogledoval. Ah, tukaj je tudi nekoliko skupin!

Timbal je stopil k svetiljki in opazoval slike drugo za drugo popolnoma ravnodušno.

Naenkrat pa je kriknil...

Ostali so začudeno pogledali sicer mirnega tovariša, ki je z drhtečo roko dvignil eno izmed slik čisto k svetiljki.

Bil je smrtnobled in razburjen, naposled pa je komaj spregovoril z drhtečim glasom:

Doktor, pridi sem!... Bog naj se nas usmili — ali pa jaz ne vidim prav!

Timbal mu izroči sliko.

— Poglej osebe, ki stoje tukaj!... Toda hitro, kajti zdi se mi, da nimamo mnogo časa na razpolago!

Doktor se je zazrl v sliko, naenkrat pa je kriknil in se prijel za glavo:

— Julija!... Da, to je Julija Musolino!... Na parniku »Roma« je gotovo našla smrt...

Po teh besedah je nastala v stolpu splošna zmeda. Vsi so se hoteli na lastne oči prepričati o doktorjevi izjavi.

— Da, to je Julija, naša Julija, pogledajte jo, kako stoji naslonjena na ograjol

Zares, oni se niso zmotili, to je bila Julija, njihov ljubljeni vodja...

Ta vest jih je silno potrla.

Prvi, ki se je zavedel resnosti tega trenutka, je bil mladi doktor. Zaklical je:

— Na noge, prijatelji! Mislimo na to, kako bi Juliji nudili pomoč!

— Kako naj bi ji pomagali! reče pritlikavec Timbal silno razburjen. Ah, ko bi vi vedeli, kako rad bi žrtvoval svoje življenje, če bi jo mogli rešiti!...

— Približati se moramo parniku in se tam skušati boriti z valovi, reče doktor.

— Toda, kako naj pridemo tja?

— V svojem majhnem čolničku!

Pritlikavec Timbal je nekaj časa premišljeval, kajti doktorjev predlog se mu je zdel preveč nevaren. Podati se v tem majhnem čolničku na odprto morje, bi pomenilo odjadrati v gotovo smrt.

— Ničesar drugega nam ne preostaje, nadaljuje doktor. Ali ali! Ali se nama bo posrečilo, da iztrgava Julijo morskim valovom — ali pa bova našla oba smrt z njo! Kajti brez našega millega vodje, ni naše življenje ničesar vredno!

— Res je, kar praviš, — to je junaško in pošteno! vzklikne Timbal. Prav imaš — poskusiti moramo to, čeprav plačava ta poskus s svojim življenjem!

Naprej, doktor, midva bova odhitela Juliji na pomoč! To je bli glas strojne piščaljke.

— Dobro je, sedaj vsaj veva, v kateri smeri bova veslala, reče Timbal.

— Hitiva, reče doktor, kajti vsaka sekunda je dragocena! Stisnimo si še drug drugemu roke, morda se vidimo zadnjikrat!

Prijatelji so si pristrčno stiskali roke, spregovorili niso niti besedce, njih oči so govorile.

Ko je doktor stisnil roko Eleni, mladi Američanki, sta iz njenih velikih plavih oči zdrknili dve veliki solzi na njegovo roko. Doktor se odtrga od nje in skoči v čoln, kje je že sedel njegov prijatelj in vse pripravil.

— Zbogom...

— Zbogom! ... Zbogom, prijatelja, Bog naj vama pomaga! so klicali za njima ostali.

Strašni valovi so zgrabili majhen čolniček in kmalu je izginil na morju.

Na obali so ostali štirje tovariši z vitko mlado deklico, odprlo so gledali vsi v daljavo, kjer so nosili valovi mogočnega oceana majhen čoln...

V oblasti hladne smrti

Vožnja pritlikavca Timbala in doktorja v majhnem čolnu po odprtem razburkanem morju je pomenila borbo na življenje in smrt. Z vsemj močmi sta veslala med valovi, ki so se besno zaganjali v čoln in mu ovirali hitro napredovanje.

Minila je cela ura, njima pa se ni posrečilo, da bi se odmaknila daleč od svetilnika. V temi sta gledala pred seboj stolp, kakor da bi bil samo nekaj sto metrov oddaljen od njiju.

Čim dalje sta se vozila, tem bolj se jima je polnil čoln z vodo, ki so jo prinašali vanj valovi.

— Spravi vodo iz čolna! je razburjeno zaklical pritlikavec Timbal in doktor je zares uvidel, da je skrajni čas, da spravi vodo iz čolna.

To je bilo težavno in neuspešno delo, kajti vsak val je prinesel novo množino vode.

Tako sta se borila z vetrom in z valovi tako dolgo, dokler nista prispela v mirnejši pas.

Cele tri ure so minile, odkar sta potisnila čoln od obale. Naenkrat pa sta zagledala v temi pred seboj svetlobo in zopet je zapisala sirena.

Kolikor najhitreje sta mogla sta veslala v tej smeri in naposled sta se bližala parniku. Videla sta obrise nekega velikega parnika z dimniki, ki so kakor pošasti kipeli kvišku.

Ko sta bila še kakšnim sto metrov oddaljena od parnika, sta prenehala z veslanjem in se spogledala.

Nista se smela približati parniku, kajti napol blazni, ki so bili v neizogibni smrtni nevarnosti, bi bili poskakali v čoln v upanju na rešitev, tedaj pa ne bi bila samo Julijina rešitev onemogočena, temveč bi se tudi onadva potopila s slabim čolničkom v morsko globino.

— Ali bi jo klical z imenom? vpraša Timbal.

Doktor je zmajeval z glavo. Kljub temu, da se je čoln zibal na morskih valovih v vetru, je doktor naenkrat vstal in tako gledal proti parniku.

Svetloba je padla zdajci s parnika na čoln in zdelo se je, da so na ladji opazili majhen čoln, kajti ljudje, ki so stali na krovu, so se zganili.

— Čoln za reševanje spuščajo v morje, reče doktor. Pog'ej, Timbal, kako hočejo vsi pritj v čoln! Ah, nesrečneži, v svojo lastno propast hite! Niti dvajset metrov se ne bodo premaknili, ko se bo čoln radi prevelike teže potopil!

Tako se je tudi zgodilo.

Čoln je bil prenapolnjen, komaj se je gibal po površju. Nekaj metrov je bil še oddaljen od doktorja in pritlikavca Timbala.

— Odstraniva se odtod, da naju vrtinec ne bo potegnil v globino, reče doktor hitro in zaveslala sta v nasprotno smer.

Nesreča se je hitro pripetila.

Naenkrat so odjeknili strašni klici na pomoč s tistega prostora, kjer se je rešilni čoln boril s strašnimi morskimi valovi.

— Bog naj jim pomaga! reče doktor in drhteč od razburjenja skoči s svojega mesta. Ah, kaj je bilo to, Timbal?! ... Ali si slišal ta glas?

Timbal je osupnil.

Med vzkliki na pomoč se je oglasil močen ženski glas, ki je ukazoval tistim v čolnu, naj bodo mirni.

— Ona je! ... to je Julija! je zavpil doktor. Timbal, naprej, sedaj ali nikoli!

Oba sta zaveslala v smeri proti rešilnemu čolnu. Čoln je letel po valovih proti ponesrečencem.

In vendar, prispela sta prepozno...

Ponovno so se oglasili klici na pomoč in ukazujoči gas Julijan, — in čez nekaj trenutkov se je čoln napolnil z vodo.

— Izgubljena je! zavpije Timbal. Ne, ne, to se ne sme zgoditi! Tako ne sme končati hčerka Giuseppa Musolina!

In kakor bi trenil je pritlikavec Timbal potegnil svojo obleko s telesa in preden se je doktor zavedel, kaj hoče, je skočil iz čolna v morje.

Doktor ni vedel ničesar drugega storiti, čakal je, da se bo posrečilo pogumnemu pritlikavcu ugrabiti Julijo iz oblasti hladne smrti. Veslal je v smeri, kamor je plaval Timbal.

Pritlikavec je z nadčloveško močjo rezal valove, dokler ni prispel do prostora, kjer se je potopil rešilni čoln.

Tedaj pa je izginil v globino.

Toda že v naslednjem trenutku se je zopet pojavil in na veliko doktorjevo veselje je prinesel iz globine telo...

Komaj je doktor to zagledal, ko je Timbal s telesom zopet izginil v globini, to se je dvakrat ponovilo.

Ko pa je čez nekaj trenutkov pritlikavec zopet priplaval na površje, je na tistem prostoru odjeknil radosten vzklik tako jasno, da ga je slišal tudi doktor.

In doktor je začel z vsemi močmi veslati Timbalu naproti.

Bil je čisto blizu njega in Timbal je dvignil tejo tako visoko, da ga je mogel doktor prijeti in potegniti v čoln.

Čoln se je nagibal, prevrnil bi se bil, da ga ni držal Timbal v ravnotežju. Po nekaterih minutah je obležal Timbal skoraj oveseščen na dnu čolna ob Juliji.

Doktor je takoj pregledal Julijo.

Hitro se je prepričal, da še globoko diha in da ni zadobila nič najmanjše poškodbe.

Timbal je bil izmučen, srce mu je nagajalo. Toda po nekaterih minutah si je toliko opomogel, da je mogel seti in z veslom dajati smer čolnu.

Doktor pa je medtem slekel svoj plašč in zavil vanj Julijo, ki je ležala na dnu čolna, kakor da bi spala.

— Sedaj pa nazaj, k stolpu! je vzkliknil Timbal. Preden se bo Julija prebudila, moramo biti pri naših!

Tudi veter je bil sedaj ugodnejši. sami valovi so jima pomagali, da sta se čim hitreje vračala k stolpu.

Že oddaleč je doktor opazil svetilnik, veslal je v tej smeri in čoln je nosil ljubljenega vodjo, ki ga je pritlikavec Timbal ugrabil strašni smrti v morskih valovih...

V krogu svojih zvestih

Že se je začelo daniti.

Minilo je nekaj ur in nihče, niti mlada Američanka Elen, se ni zganila z mesta, kjer so čakali od trenutka, ko sta jih zapustila pritlikavec Timbal in doktor. Ničesar niso govorili.

Ves čas so nemo strmeli pred se in prisluškovali. Slišali pa so samo zavijanje vetra in udarjanje valov ob obalo.

Šele, ko so prvi svetlobni žarki razsvetlili temno nebo, je goreči menih prekinil tišino.

— Naša prijatelja sta izgubljena! vzdahne menih in solze so mu zalile oči. Ah, ne bil bi strahopetnež, zadržati bi jih bil moral, da bi ne odšla! Njuno podjetje je bilo zares nespametno!

— Jaz nisem tvojega mnenja, odgovori Peter, kajti vsak od nas bi bil pripravljen žrtvovati svoje življenje, samo da bi bila Julija rešena!

Zopet je nastala tišina, ki jo je prekinjalo samo Elenino ihtenje. Vsi so vedeli, da so namenjene te solze mlademu doktorju, napram kateremu je gojila že od prvega trenutka svoje posebne simpatije.

Naslonila se je sedaj na ograjo in strmela na morje.

— Poglejte, čoln! ... Čoln se bliža svetilniku! je vzkliknila zdajci in vsa srečna pokazala z roko na morje. Tam .. tista črna točka! Bog daj, da bi bili to tisti, ki jih pričakujemo!

Tudi ostali so prihiteli in se zagledali na morje.

V nekaterih minutah bo čoln prispel do obale! reče Peter. — Hitro — pojdi v stolp, Elen, in pripravi topla jedila za tiste, ki nam jih prinašajo valovi!

Elen je odhitela.

Njen čut dolžnosti je premagal radovednost, ki bi gotovo pridržala na mestu vsako drugo ženo.

Čoln se je hitro bližal obali.

— Tri osebe so v čolnu! Gotovo so jo rešili! vzklikne Peter naenkrat veselo.

V tem trenutku je prispel čoln do obale, zgrabili so vrv, in ga potegnili h kraju.

Prvi je skočil iz čolna Timbal.

— Timbal, ali ste jo rešili? je vprašal Peter.

Pritlikavec je samo prikimal, od velike utrujenosti ni mogel govoriti.

— Poglejte jo — sprejmite jo od mene! se je oglasil doktor, ki je dvignil Julijo iz čolna in jo s pomočjo ostalih odnesel na obalo.

Vsi tovariši so se zbrali okrog njega in prepričali so se, da je rešena zares Julija, hčerka Giuseppa Musolina, njihovem veselju pa ni hotelo biti konca.

— Hitro gori! vzklikne Peter, ki je pomagal pritlikavcu, da je hodil po stopnicah.

Doktor je sam nosil Julijo.

Prinesel jo je v sobo in jo položil na posteljo kakor majhnega otroka, nato pa je pozdravil Elen.

Deklica je bila presrečna in je dolgo strmela v doktorja, čestitala mu je na junaštvu.

— Ne grejo čestitke meni, se je branil doktor. Ne, — samo našemu prijatelju Timbalu pripada vsa slava, samo on je rešil našega vodjo!

V kratkih potezih je opisal vse, kar se je odigralo daleč a odprtem morju.

Tovariši so ga pazljivo poslušali, drhteli so, ko so slišali, na kako redek način sta našla Julijo in jo rešila.

— Sedaj pa, reče doktor, pustite, prijateji, da jo zbudim iz omedlevice. Enkrat sem jo v naglici že pregledal na morju in mislim, da jo bom z lahkoto prebudil!

Še enkrat je pregledal Julijo in poklical Elen, ter ji naročil, naj prinese suho obleko.

— Kam je potovala Julija? vpraša rdeči Krispino.

— To je pač lahko uganiti, odgovori pritlikavec Timbal, ki si je že opomogel. Gotovo je bila namenjena v Reggio, da bi tam poiskala Bandija, ki bi ji bil povedal, kje se nahajamo.

— Zakaj pa ni potovala s svojim možem? vpraša nenađoma doktor.

— To nam bo ona sama povedala! Morda pa je potovala s svojim možem.

— To je nemogoče, kajti sicer bi ga morali videti na kakšni fotografiji. Tega človeka poznam tako dobro, da bi ga spoznal med tisoči drugih!

— Tem boljše zanj, če se ni nahajal na parniku, pristavi Timbal.

Elen jih je poklicala.

Stopili so v sobo, kjer je Julija ležala preoblečena, toda še vedno nezavestna na postelji.

Doktor stopi k njej.

— Vsak trenutek se bo zbudila, kajti njeno dihanje je močnejše kakor je bilo prej!

Zares, nezavest je izginjala in ko so stopili tudi ostali tovariši k njeni postelji, se je naenkrat zbudila.

Pogled je vbisvel na doktorju, potem pa na ostalih. Takoj nato pa so se ji oči zopet zaprle, zdelo se je, da jim ne more verjeti, kakor da ni niti slutila, da jo je slučaj pripeljal med svoje ljudi.

— Kje sem?

To so bile prve Julijine besede, medtem ko je še bleda in silno utrujena ležala na postelji.

— Pri svojih ljudeh si, Julija, hčerka Giuseppa Musolina velikega! vzdikne Timbal in se prerine do njene postelje. Julija, pogled malo krog sebe, mi smo tukaj, tvoji zvesti, ki so te rešili iz morskih valov...

Julija krikne. Dvignila se je, kolikor so ji dopuščale moči in se zagledala v ljudi, ki so stali krog nje.

— Vi ste!... je dejala. O, Bog, kako si obrnil vse na dobro! Pridite bližje, vsi vi, katere ljubim, katerih nisem imela tam v mrzli Angliji... Nikdar več se ne bom ločila od vas, dragi moji...

Solze so se bleščale vsem moškim v očeh.

Tudi Julija je jokala in zopet je omahnila na postelj, solze pa so ji lile iz oči.

Zopet se je čez nekaj trenutkov dvignila in se zazrla v svoje ljudi.

— Kako ste vi prišli sem, to bom izvedela pozneje, spregovori Julija, sedaj pa poslušajte, kaj se je zgodilo z menoj... Ničesar več me ne veže z Anglijo...

Odločno je govorila — toda zopet so ji solze zalile oči.

Nihče od tovarišev si ni drznil kaj vprašati, niso hoteli pokazati, kako so se čudili Julijinim besedam.

— Zopet bom vaš vodja, kakor sem bila prej, tudi svojo kri bom dala za vas, če bo to treba...

Iz Anglije sem odpotovala proti Tarentu, odtam pa sem namerala s parnikom »Roma« v Reggio, da bi tam izvedela, kje se nahajate...

Nocoj pa je parnik radi napačnih signalov zadel na skalo in se potopil. Več sto ljudi je našlo smrt v morju — in morda sem jaz edina, ki sem odnesla celo glavo.

Sedaj sem zopet pri vas in kakor vidim, se vam v zadnjem času ni godilo ravno najboljše. Prisegam vam, da bo odslej boljše! Tukaj bomo ostali, kajti zdi se mi, da stanujete tukaj ob morju, kjer se bomo prav tako lahko branili kakor v planini!

— Tukaj smo v zazuščenem svetilniku, je govoril pritlikavec Timbal. Morski valovi nas obdajajo od vseh strani in nihče ne more k nam v stolp!

— Tem boljše, reče Julija, tedaj bomo ostali tukaj in si bomo prizadevali, da bi odtod vodili osvobojenje mojega očeta Giuseppea Musolina!

— Vodi nas zopet, kakor si nas vodila pred nekaterimi leti, Julija, reče Timbal z drhtečim glasom, prime Julijo za roko in ji jo stisne. Zvesti ti bomo kakor smo ti bili prej...

Dragi prijatelji, se obrne Timbal k ostalim, sledite mojemu zgledu, pokleknimo tukaj k Julijini postelji in ji prisezimo zvestobo do smrti!

— Pri Bogu v nebesih ti prisegamo, da ti bomo ostali zvesti in vdani — do zadnje kaplje krvi!

— Hvala vam, dragi prijatelji, jim reče mlada žena navdušeno. Morda bo napočil nekoč dan, ko bomo rekli, da ni bila ta prisega zaman — morda bo napočil trenutek, ko bomo lahko dokazali, da se ne bojimo, če bi bilo treba drug za drugega žrtvovati tudi srčno kri.

Pred katastrofo

Bilo je tisto noč, ko so prijatelji ugrabili Julijo morskimi valovi in jo rešili na svetilnik.

Okrog polnoči je prihitel mlad kmet po hribu navzgor pred hišo duhovnik vasice Bijanke, ki je ležala v bližini svetilnika.

S pestmi je udarjal po vratih hiše starega Karota. Po nekaterih minutah se odpre okno v prvem nadstropju in prikazal se je star duhovnik.

— Kdo me budi tako pozno ponoči? je vprašal stari duhovnik skozi okno.

— Vstanite, gospod, in pridite doli na obalo! Je klical mladenič. Tam spodaj se bori v bližini obale neki parnik z morskimi valovi!

— Ali govoriš resnico, Henriko?

— Resnico, prisegam pri vseh svetnikih! Pridite, vsa vas čaka na vas in moj oče me je poslal po vas!

Ni minilo dolgo in stari duhovnik se je pojavil na vratih.

Hitro sta z mladeničem prišla do obale. Tam je že čakala cela gruča ljudi, ki so opazovali ribiče, ki so odveslali, da bi videli, kaj se dogaja na morju.

— Tam pod svetilnikom Kape Spartiveto je zopet ponesrečil parnik, reče eden izmed kmetov duhovniku. Prav dobro smo slišali signale na pomoč.

— Mar jim ne moremo pomagati, prijatelji? vpraša duhovnik. Morda bi jim mogli dati kakšno znamenje, da se nahajajo na nevarnem mestu ob obali?

— To vedo oni sami boljše kakor mi, odgovori ribič, nevarnost obstoja ravno v tem, da veter ne dovoljuje parniku, da bi se vrnil na odprto morje, temveč ga zaganja sem proti skalam. Zvabitj bi jih morali na drugo stran.

— Predlog je zelo dober. Prinesite torej hitro drv, da bomo podnetili ogenj na obali!

Ti ubogi, toda plemeniti in pošteni ljudje so pohiteli ob obali, iskali so drv in kmalu so se zopet zbrali na mestu, kjer so naložili velik ogenj.

Ko je plamen plapolal visoko proti nebu, se je naenkrat duhovnik obrnil, prijel župana za roko in mu dejal:

— Ali vidite tam preko nad morjem plamen?

— To je najbrž znak s parnika?!

— Ne, ne, to ni znak s parnika, to je ogenj na starem svetilniku. To bo zvabilo parnik v tej smeri na skalovje in njegov pogin je zapečaten...

— Duhovi so na stolpu! so šepetali ljudje.

— Ne, bratje, to niso duhovi, reče duhovnik, to je delo lopovov, ki jih bo zadela božja kazen!

Oglasila sta se dva topovska strela.

— Nesrečni ljudje — naravnost v propast drvi! vzdahne stari duhovnik. Ah, mi pa jim ne moremo pomagati! Toda kljub temu moramo še čakati tukaj, morda se nam bo posrečilo vsaj koga rešiti, morda nam bo prineslo morje kakšnega človeka...

— Kdor pride pri tem vremenu v morje, je izgubljen!

Zopet je nastal mučen molk.

— Jutri zvečer ko bo veter ponehal, bom skušal dognati, kdo se že nekaj dni skriva tam v stolpu, reče mladi Henriko. Nadejam se, da me bodo moji prijatelji spremljali?

— Res je kar praviš, Henriko! mu odgovori nekaj ribičev, samih krepkih fantov.

— Morda pa bi bilo boljše, da bi o tem obvestili orožnike! reče stari župan.

— Ne, ne, odgovori mladi Henriko, boljše je, da mi sami to izvršimo! Če bomo delali tiho in v popolnem miru, bomo imeli mnogo več uspeha, kakor pa da bi bili v zvezi s policijo!

— Dobro, tedaj poskušajte jutri zvečer, mu je odobril stari duhovnik, tudi jaz vas bom spremljal! Mnogokrat sem hodil k staremu Lotsenu, ki je živel v starem stolpu, radi tega mi je vsaka najmanjša stopina tam okoli dobro znana in v marsičem vam bom lahko pomagal...

Po strašni noči je vstal prekrasen dan. Krog poldneva so se oblaki razmaknili in solnce je posijalo na modro morje, ki je ležalo zopet mirno.

V zgodnjem jutru je gledal stari duhovnik vasice Bijanke z daljnogledom skozi okno svojega stanovanja na morje, toda videti ni niti sledu kakštnem brodolomu.

Okrog poldneva pa je prišel stari duhovnik na obalo, kjer je našel Henrika z ostalimi kmeti.

— Ali ostanemo pri svojem dogovoru? vpraša starec.

— Da, gospod, odgovori mladenič. O tem sem se že dogovoril s svojimi prijatelji. Ko se bo zmračilo, se bomo vkrcali v dve ladji in odpluli proti svetilniku...

— To je nevarno podjetje, mladenič moj!

— Ah, toda jaz znam izredno dobro plezati, gospod!

— Toda stolp je gladko sezidan!

— Od nadstropja do nadstropja so majhna okenca, jaz pa bom plezal, je odgovoril Henriko. Prepričati se hočem, če biva kdo v stolpu. Samo po sebi je umljivo, da se ne bom boril proti njim, ki živijo tam, pa tudi pokazal se ne bom, če bo mogoče, tedaj pa — saj imamo vendar pri nas oblasti, ki bodo razbojnike polovile in strogo kaznovale.

— Ah, niti človeški, ni božji kazni ne bodo ušli! reče stari duhovnik.

Zvečer se je sešlo na obali deset krepkih tovarišev, vsi so bili mladi ribiči iz vasi, ki so obljubili, da bodo rešili tajno starega svetilnika.

Dobro so bili oboroženi, ko so se vkrcali na dve ladji.

Sprva je šlo vse dobro, ko pa so se komaj malo odmaknili od obale, je prvi čoln zgrabil tok in ga potisnil nazaj. Šele sedaj so videli, kako težko bo pritj do starega stolpa svetilnika. Vendar se niso mogli vrniti.

Po velikih naporih so pripluli na odprto morje, naenkrat pa jih tok ponesel nazaj in jih z veliko hitrostjo potegnil proti stolpu. Na njihovo presenečenje je tok ponehal v bližini stolpa, tako da se mu lahko mirno približali.

Pri neki skali so ustavili obe ladji in jih privezali k njej.

— Sedaj bom pa jaz poskusil svojo srečo, reče Henriko, k sreči smo se ustavili ravno pod oknom, da se bom lahko oprijel zanj.

— Boljše je, da ne storiš tega, mu reče stari duhovnik, ki se je bal za življenje mladeniča. Veš, odkar smo prispeli sem k temu stolpu mi je nekam tesno pri srcu. Zdi se mi, da preži zgoraj velika nesreča na nas!

— Ah, jaz se ne bojim! se je zasmel mladi ribič. Pri sebi imam samokres, če pa bi me ravno opazili, bom skočil v morje, pa me boste potegnili iz vode...

— Dobro torej, pojdi v imenu božjem! reče naposled duhovnik.

Henriko se je hitro pripravil k plezanju. Zavihtel se je na okno in nadaljeval odtod svojo pot ter izginil ostalim iz oči...

Naenkrat odjekne na stolpu strel, kateremu je sledil krik groze. In preden so mogli ostali v ladjah izvedeti, kaj se je zgodilo, je padlo s stolpa v morje telo v neposredni bližini ladje.

— On je! ... To je Henriko! ... je kriknil stari duhovnik.

Ostali mladeniči so se prestrašili.

Ne samo strah za Henrika, temveč tudi bojazen, da bi ne bili sami pobiti je obdržala duhovnika in ribiče, da se niso poslužili bega, s katerim bi se mogli rešiti.

Duhovnik je obrnil ladjo od skal k mestu, kjer je Henrikovo telo padlo v morje.

Prvemu strelu ni sledil več drugi, stolp pa je bil tako v temi, da niso mogli ničesar opaziti.

Ribiči so molčali.

— Tukaj plava nekdo! reče eden izmed ribičev in duhovnik je zagledal na vodi telo, ki se je bližalo ladji.

— To je Henriko! ...

Začeli so klicati svojega tovariša.

— Ali si ranjen, mladenič? vpraša duhovnik.

— Hvala Bogu, nisem, krogla je zgrešila, odgovori mladenič, toda pomagajte mi, da bom prišel na suho, kajti čutim, da se nad vodo ne bom mogel dolgo obdržati!

Tovariši so ga zgrabili, ga potegnili iz vode in položili v ladjo. Komaj pa je Henriko čutil, da je na varnem, se je onesvestil.

Vrnimo se k trenutku, ko je začel Henriko plezati po steni. Tu, di kot mornar je spadal mladi Henriko k najboljšim plezalcem.

Okna so bila precej oddaljena drug od drugega in Henriko se je moral vselej zagnati, da je skočil na višje okno, desetkrat se je moral tako zagnati.

Na vsakem oknu se je ustavil in se zazrl v notranjost, toda videti ni mogel ničesar.

Čim višje se je vzpenjal, tem nevarnejši in težji so postajali ti skoki.

Pri tem pa se je Henriko še bal duhov ali razbojnikov, o katerih je bil prepričan, da stanujejo v tem stolpu. Tema na eni strani in tista čudna tajinstvenost z druge strani sta povzročili, da se je Henriko bal plezati dalje.

Naenkrat pa je opazil, da je okno nad njim razsvetljeno. Ta najdba ga je navdala z novo močjo in novim pogumom. Splezal je do razsvetljenega okna, ko pa je bila njegova glava v višini okna, je opazil svetiljko, ki je razsvetljevala prostor. Prestrašil se je, kajti ni slutil, da je v stolpu toliko ljudi.

Za dolgo mizo je sedelo več ljudi, dve ženi sta bili med njimi in on je slišal kaj so se pogovarjali.

Zdajci pa se zdrzne...

Slišal je ime, katerega je poznal vsak otrok v Kalabriji in pred katerim je vsakdo trepetal, to pa je bilo ime Giuseppa Musolina. Lepa visoka žena ki je spregovorila to ime, ga je imenovala svojega očeta.

Ljudje, ki so bili zbrani tukaj, so se posvetovali o osvobojenju Giuseppa Musolina iz zapora.

Henriko je upal na veliko nagrado, če bi pokazal to razbojniško gnezdo policiji.

Že se je Henriko hotel vrniti zopet k svojim, ko je opazil, da se je nekdo izmed zbranih v sobi obrnil k oknu, na katerem je bil on, nezaupno ga je opazoval, kakor da bi nekaj slutil.

Naenkrat pa je majhni človek iztegnil svojo roko in v naslednjem trenutku je zagrmela puška.

Ravno ob Henrikovi glavi je zažvižgala krogla, ki mu je malo oprasnila obraz, pravočasno se je še umaknil, pri tem pa je izgubil ravnotežje in moral je skočiti.

Priplaval je na površje in njegovi tovariši so ga potegnili iz vode.

Medtem ko so ribiči hitro veslali da bi prišli iz močnega toka, se je duhovnik bavil z onesveščenim.

Kmalu se je Henriku zopet vrnila zavest, duhovnik pa, ki je komaj čakal na to, ga je hitro vprašal:

— Ali je kdo gori?

Henriko prikima.

— Torej žive ljudje v svetilniku?

— Seveda, odgovori Henriko, in še mnogo ljudi živi tam gori, toda ljudje, ki so nevarni! Ali ste slišali kedaj o Juliji hčerki velikega razbojnika Giuseppa Musolina?

— Seveda, pristavi hitro nekaj ribičev, ona je prav tako nevarna kakor njen oče!

— In ravno njo sem videl! nadaljuje Henriko. Julija Musolino se nahaja s svojimi tovariši in pomagači v starem stolpu. Še danes bom obvestil o tem policijo, da bo vedela, kje ji je iskati največje razbojnike Italije.

— To ti bo prineslo velikansko nagrado, mladenič, reče stari duhovnik. Kolikor vem, iščejo oblasti Julijo, ker je ona nevarna za vodom, v katerih je zaprt njen oče!

Kmalu so prispeli do obale, zadovoljni s svojo najdbo so poskali iz čolnov.

— Ko se zdani, bom takoj odšel na orožniško postajo in jo o tem obvestil, reče Henriko duhovniku, gotovo bodo zahtevali pomoč iz Reggija. Razbojniki so dobro oboroženi in prepričan sem, da se bodo branili do zadnjega vzdihljaja!

— Tako sede tam zgoraj, kakor miška v pasti! se je smejal stari duhovnik.

Obkoljeni

— Zakaj si vendar streljal, Timbal?

To so bile prve besede, ki so jih izgovorili v stolpu potem ko je Timbal streljal proti oknu, kjer je opazil neko glavo.

Peter, ki je to vprašal, je skočil s pritlikavcem k oknu. Timbal je oprl okno in se sklonil navzdol.

— Zdelo se mi je, da sem videl tukaj nekega človeka, reče pritlikavec, lahko pa je tudi mogoče, da sem se zmotil. Bodite tiho, zdi se mi, da slišim nekaj pod stolpom!

Oba sta v temi pazljivo prisluškovala. Ničesar ni bilo slišati, kajti stari duhovnik je ukazal v čolnu, naj molčijo.

— Najbrž ni bilo ničesar! reče Timbal.

Tudi Julija je medtem prišla k oknu in prisluškovala. Ko ni ničesar slišala, se je vrnila zopet nazaj.

— Če zares ni bilo ničesar, tedaj nas je ta strel izdal! je rekla Timbalu.

— Strela niso mogli slišati do vasi, jo je miril pritlikavec, na obali pa ni ob tem času nikogar več. Sicer pa bom prevzel nocoj stražo, kajti nekaj mi pravi, da ta zapuščeni svetilnik ni pravo mesto za nas!

— Hitro ga bomo zapustili, odgovori Julija, nam so namenjeni kalabrijski griči in doline, tam smo lahko mirni in brez skrbi! Stolp pa vidijo od vseh strani in če nas tukaj odkrijejo, tedaj nas bodo imeli kakor v pasti!

Najboljše bo, da bomo še jutri zvečer poskušali zapustiti ta stolp. Vse, kar imamo, bomo naložili na čoln in gledali bomo, da bi se izkrcali kje na nasprotni strani vasiče Bijanke.

— Tedaj moramo poskrbeti za večji čoln, je nadaljevala Julija čez nekaj trenutkov, sama bom odšla na obalo in priskrbela večji čoln, v katerem bomo imeli vsi prostora!

— Tudi jaz bom šel s teboj! reče Timbal.

Julija je prikimala.

S Timbalom sta odšla proti obali, da bi priskrbela čoln.

Prvikrat je Julija sedaj poskušala storiti kaj za svojo družino, toda srce se ji je krčilo od bolesti, ko se je spominjala Angleške in srečnih dni, ki jih je preživela z lordom Harryjem Darsijem.

Neštetokrat je v sanjah videla njegovo prekrasno pojavo. Mnogokrat je jokala pri misli, da ga ne bo nikoli več videla. Da, njegove strašne besede in mučna situacija, v kateri jo je zalotil, so jo ločile za vedno...

Kadar je Julija mislila na to, kako neusmiljeno jo je spodil od sebe, kako težke dni je preživela, odkar je odšla od njega, jo je navdajalo skoraj sovraštvo napram temu človeku. In vendar, brnila se je tega čuvstva.

Mar se ni lord prepričal na lastne oči, da je prelomila prisego zakonske zvestobe? Mar ni bil on prepričan, da je prišla v baronovo stanovanje z drugim namenom, kakor pa je bilo to v resnici?

Strašne dni je imela za seboj od trenutka, ko je zapustila svojega moža. Kakor blazna je blodila po londonskih ulicah, sama ni vedela, kam naj bi krenila.

Ni se več vrnila v lordovo palačo. Ko se je zdanilo, da je odšla k nekemu človeku, kateremu je prodala del svojega nakita za kar si je kupila potrebno obleko in vozni listek v Francijo. Takoj je odpotovala v svojo domovino, tolažila jo je zavest, da bo našla svojo

družino in v družbi ljubljenih tovarišev delala za osvobojenje svojega nesrečnega očeta.

In nesrečen slučaj jo je združil z njimi.

— Ali vidiš tam zemljo, gospodarica? jo zdrami naenkrat pritlikavec Timbal iz premišljevanja. Poznam tisto mesto, tam sem bil pred nekaterimi dnevi, ko sem prenašal življenjske potrebščine, tam se bova ustavila!

Julija mu je samo prikimala v znak odobravanja. Po nekaterih minutah sta se izkrcala.

— Tam na desni strani je vasica Bijanka, ji je šepetal Timbal, vidiš tam, kjer so prižgane lučice! To je siromašna vas, katere prebivalci imajo komaj svoj vsakdanji kruh!

— Kje bova našla čoln? vpraša Julija, kateri bi bilo najljubše, da bi se čimprej vrnila.

— Vidiš tam so ladje, izbrala bova eno, saj ni nikogar tam, kd bi jih čuval!

— Tega ne moreva vedeti, saj pride lahko ponoči sem kakšen ribič, odgovori Julija, radi tega morava biti zelo previdna!

Naenkrat pa je potegnila Julija Timbala k sebi in skrila sta se za grmovje.

— Kaj je? Ali si kaj slišala? vpraša pritlikavec.

— Tam spredaj so ljudje, reče Julija. Nerazumljivo se mi zdi, kaj delajo ribiči ob tem času tukaj?

— Ravno pri čolnih so, reče Timbal, morda nama bodo ti ljudje preprečili izvršitev najinega načrta. Poglej jih, kako sedijo na prevrnjenjem čolnu na obali!

Dva moža sta sedela nekaj korakov pred grmom, za katerim sta bила skrita Julija in Timbal, glasno sta govorila in nista slutila, da jima kdo prisluškuje.

— To je prekrasna misel! V tako kratkem času zaslužiti dvajset tisoč lir!

— Zares, je dejal drugi, starejši ribič, razen Henrika bi ne mogel nihče drugi tega izvršiti. Sedaj najbrž hiti k orožnikom in preden se bo zdanilo, si bo zaslužil velikansko vsoto. Tudi daleč ni to in pot je ravna. Če je policijski parnik iz Regigja v Palanki, tedaj pridejo lahko vsak hip.

Julija je takoj razumela vso nevarnost situacije.

Ta Henriko je bil gotovo človek, na katerega je streljal pritlikavec Timbal, ko ga je videl na oknu.

— Razen tega pa ne vedo oni tam ničesar! je pristavil mlajši ribič in pokazal proti stolpu.

— Ne verjamem tega, odgovori drugi, kajti Henriko je padel v morje, oni pa niso vedeli, če je mrtev ali živ. Na vsak način jih bomo presenetili prej, kakor pa bodo imeli časa, da bi pobegnili. Ha, ha, ha, ne bo minilo dolgo ko bo hčerko Giuseppa Musolina imela policija v rokah.

Julija je potegnila pritlikavca nazaj, da ju ribiča ne bi mogla slišati.

— Izgubljeni smo, Timbal! je zašepetala. Samo pogumen korak bi nas utegnil še rešiti!

— Res je, kar praviš, Julija, odgovori pritlikavec, ah, če bi ga bil zadel, bi ne mogel videti, kdo se nahaja tam gori v stolpu! Sedaj pa ne smemo izgubljati časa!

Enajst je! Če si prisvojiva dobro ladjo in se vrneva, tedaj bi potrebovali samo pol ure in vsi bi lahko pobegnili iz stolpa, policija pa ne bo vedela, v katero smer smo krenili.

— Tvoj načrt je dober, pripomni Julija, vendar ima veliko napako.

— In ta je?

— Kako si bova osvojila ladjo, ko pa sedita ribiča ravno na njej?

— Ah, na to pa res nisem pomislil v prvem trenutku.

Pritlikavec je premišljeval, tedaj pa se mu je zablistal nož v roki, odgovoril je kratko:

— Ti starega, jaz pa mladega!

Julija je zmajala z glavo.

Zakaj bi kri brez potrebe prelivala, reče Julija. Res je, nimam povoda, da bi delila milost svojim sovražnikom, toda prav dobro razumem položaj teh siromakov, ki se nadejajo, da bodo srečni, ko bodo dobili nagrado, ki je razpisana na mojo glavo. Dokler bova mogla, se bova izogibala prelivanja krvi!

— Kaj naj bi torej storila?

— Oba ribiča moramo zvabiti odtod, odgovori Julija. Ti boš odšel malo dalje ob obali, tam boš zaklical na pomoč, toda tiho, da se ne bosta prestrašila, prepričana sem, da bosta odhitela tja. Med tem časom bom jaz odvezala enega največjih čolnov, veslala bom proti mestu, kjer sva se vkrcala.

Načrt je bil dober.

Timbal je odšel, da bi izvedel svojo nalogo, hitel je proti mestu, odkoder je nameraval klicati na pomoč, Julija pa se je splazila čisto do čolnov.

Precej časa je minilo, preden se je oglasil iz teme ob obali slab klic na pomoč.

— Kaj je to? vpraša starejši ribič.

— Klic na pomoč! odgovori drugi. Ah, prijatelj, ali ga ne slišiš ponovno?

— Morda je kakšen siromak v nesreči, pojdi, hitiva mu na pomoč, reče starejši.

Izginila sta v smeri, odkoder je prihajalo klicanje.

Ko so koraki na prodnatih tleh umolknili, je Julija planila iz svojega skrivališča, odhitela je med čolne, izbrala je enega največjih, odmotala vrv in potisnila od obale.

— Kdo je vendar klical na pomoč, je dejal eden izmed ribičev. najbrž so bili to duhovi!

Julija je veslala proti mestu, kjer sta se s Timbalom vkrcala. Kmalu je slišala pritajen žvižg, Timbalov znak. V temi je videla malega človeka v čolnu.

— Ali si ti, Timbal?

— Sem, že veslam v našem čolnu, da ne bova izgubljala časa, odgovori pritlikavec.

V nekaterih minutah sta bila pod svetilnikom.

— Ali sta vendar prišla? ju sprejme Peter. Mislili smo že, da se vama je pripetila nesreča?!

— To sicer ne, toda nesrečno vest prinašava, odgovori Julija svojim ljudem.

Natančno jim je povedala, kaj sta slišala spodaj na obali, pripomnila je, da se nahajajo v veliki nevarnosti.

— Tedaj nam ne preostaje ničesar drugega, kakor da čimprej pobegnemo odtod! reče doktor.

— Tako je, odgovori Julija, kajti s kababinjerji se ne smemo spuščati več v borbo. Prepričana sem, da nas bodo tokrat napadli z veliko večjo silo. Bežimo torej iz tega stolpa, ki je kakor ustvarjen za nevarno past!

Hitro so se vsi lotili dela, vse stvari, ki so jih imeli, so prenesli v čoln, vendar so kljub vsej hitrosti, s katero so delali, izgubili s tem eno uro.

Naposled so se vkrcali v čoln.

— Potisnimo sedaj od obale! reče Julija, ko je zaklenila vrata stolpa.

Potisnili so se od obale, molčali so, kajti nihče ni smel pregovoriti besedice.

Ni minilo niti deset minut vožnje, ko je Timbal, ki je krmaril, naenkrat obrnil v drugo smer.

— Hitro k veslom, komur sta življenje in svoboda draga, z vsemi močmi veslajte k stolpu nazaj! zavpije Timbal.

Od vseh strani je bilo slišati glasove — italijanska policija je obkolila svetilnik od vseh strani.

Nočni duhovi

Zares, Julija je bila s svojimi tovariši obkoljena od vseh strani in beg iz svetilnika jim je bil onemogočen.

Henriko je prijavil slučaj oblastem, ki so z veseljem in z največjim zadovoljstvom poslale policijo, da bi ujela Julijo Musolino in njene tovariše.

Ko so slišali, da se v starem svetilniku nahaja dragocen plen, so poslali oficirja s tridesetimi karabinjerji na delo. Vodil jih je mladi ribič Henriko in že pred dvanajstimi urami so prispeli v Bijanko.

Še pred jutrom je hotela policija obkoliti stolp s čolni, da ji razbojniki ne bi pobegnili. Šest velikih čolnov je priplulo s policaji in obkolili so stolp.

Karabinjerji so dobili povelje, da se morajo mirno obnašati in če hočejo vzdržati na straži vso noč, morajo molčati kot ribe. Nekaj časa je bilo sicer tako, toda kmalu so začeli glasno govoriti v vseh čolnih.

Komandanti čolnov so si klicali posamezna povelja in čolni so prihajali vedno bližje stolpa in so tvorili krog njega strnjeno vrsto.

V največjem čolnu je bil Henriko s policijskim oficirjem. Henriko mu je pripovedoval, kako je plezal ponoči na stolp in kaj je skozi okno videl in slišal.

Oficir je bil strog človek in kot poveljnik karabinjerjev se je odlikoval po disciplini.

— Grom in peklo, kaj pripovedujete neprenehoma o strašnih dogodkih, kjer imajo duhovi glavne vloge! je zaklical oficir vojakom v svojem čolnu, ki so se šepetaje pogovarjali. Mislite rajši na to, da smo tukaj na straži!

Narod je postal res silno lahkoveren, ne govori o ničemer drugem kakor o prikaznih i duhovih in naši karabinjerji hodijo silno ne-

radi na takšne straže kakor je nocojšnja. Ha, ha, ha, prikazni so prav za prav.

Toda oficir ni končal stavka, prekinil ga je strašen krik ki se je izvil nekemu vojaku iz prsi.

— Grom in peklo — čemu kriči ta svojat?! zavpije gromko oficir, ki je pozabil na vso previdnost. Ah, kaj je to? Ljudje, kaj pomeni to?

Z izbuljenimi očmi je strmel oficir v smeri proti stolpu, kjer se je nekaj svetilo.

Tudi Henriko in ostali vojaki so vstali v čolnu, da bi videli čudo, — strašni kriki so prihajali iz ostalih čolnov.

— Sveta mati božja, varuj nas! so molili vojaki in se pobožno križali. Duhovi prihajajo iz starega stolpa. Bog nam naj bo milostljiv!...

— To je ladja duhov, tovariši, izgubljeni smo!... je tarnal oficir, ki se je doslej posmehoval bojazni svojih vojakov. Ah, naravnost k nam gredo!

V noči se je svetila ladja, prav tako pa so se svetile osebe, ki so se nahajale na njej.

Pri kljunu je stal visoko vzravnani duhovnik, oblečen v belo obleko. V iztegnjeni desnici je držal razpelo, ki je tudi žarelo, kakor da bi bilo iz ognja.

V ladjici je sedelo več strašnih oseb, ki so bile podobne pravim pošastem v belih oblekah, svetile pa so se, kakor da bi pravkar vstale iz pekla.

— Ladja duhov! so šepetali vojaki. Duhovi ponesrečenega parnika vstajejo iz morja.

Že je ladja prikazni plula mimo prve straže in nihče si ni upal dvigniti roke, nihče ni spregovoril besedice, vsi so bili kakor otrpli.

Nekateri od vojakov so popadali celo na kolena, kakor da bi pričakovali smrt.

Toda zgodilo se ni ničesar.

Še nekaj trenutkov so gledali ladjo pošasti na površju, tedaj pa je nenadoma ugasnila in za vedno izginila.

— Ali ste slišali?! Ali ni bilo to porogljivo smejanje? spregovoril oficir, ki si je prvi oddahnil po strašni nočni prikazni. Ah, že zopet se smejejo... Grom in peklo, razbojniki so nam pobegnili...

Oficir je začel preklinjati kakor divji.

— Za njimi! je zavpil jezo in žvižg je zaklical ostale čolne, od katerih nekateri niso niti opazili pošasti.

Minilo je nekaj minut in vsi čolni so bili pripravljeni k zasledovanju...

Srečna misel

Ne mogli bi si zamisliti obupnejšega položaja, kakor je bil takoj je Julija slišala, da je s svojimi tovariši od vseh strani obkoljena od karabinerjev.

Vse je bilo sedaj prepozno, obkoljeni so od vseh strani in beg jim je nemogoč.

— V pasti smo! je zaklel Peter, ki je sedel ob Juliji in veslal.

— Le nazaj k stolku! odgovori Julija. Tam se bomo lahko vsaj skrili za nekaj časa, branili se bomo, tukaj pa smo izpostavljeni največji nevarnosti... Karabinjerji nas lahko tukaj od vseh strani napadejo.

Vsi so veslali z vsemi močmi, ker so razumeli nevarnost, ki jim je pretila.

Že so prispeli do stolpa.

Julija je prva skočila iz čolna, vsi ostali so udarili za njo. Timbal je še dobro privezal čoln, potem pa je tudi on odšel v stolp.

— Kaj bomo storili sedaj? vpraša Timbal.

— Kaj — do zadnje kaplje krvi se bomo borili! reče prvi Peter Gavran.

— To je resnica, pripomni doktor, toda gledati moramo, da bi našli načina, da bi svoje napadalce odbili, ne da bi pri tem izpostavili svoje življenje!

— Težko bo to!... je mrmral rdečelasj Krispino. Ah, streljajmo na te pse, ki so nas obkolili!...

— Nikar! To bi bila velika napaka! reče Julija. Dokler ne bo policija zaslišala tistega mladega ribiča, ki nam je prisluškoval in se prepričala, da zares mi stanujemo tukaj na stolpu, dotlej nam ne prede še tako slaba.

Jutri zjutraj nas bodo gotovo napadli, tedaj pa se bomo lahko branili. Med tem časom pa premišlujte, morda se bo rodila katere-mu rešilna misel, da nam ne bo treba prelivati krvi, kar bi bilo le nam v škodo!

Julija je začela organizirati obrambo stolpa. Z njo je hodil neprenehoma, kakor senca, pritlikavec Timbal, da ji je povsod lahko pomagal.

Bila je ravno zaposlena s tem, da bi razdelila borce na gornjem delu, ko je stopil pred njo goreči menih.

— Kaj hočeš, prijatelj? ga vpraša Julija.

— Dovolj, hčerka Musolinova, da ti nekaj predlagam, morda si bomo lahko rešili življenje!

— Govori, kaj bi nam rad svetoval?

— Pojdita z menoj v klet stolpa...

— Zakaj? Ali si morda našel kakšen tajni hodnik, po katerem bi prišli iz tega stolpa na svobodo?

— Ne, toda le pojdita takoj z menoj, pokazal vama bom, kaj sem našel!

Julija in pritlikavec Timbal sta odšla z oorečim menihom v klet tega stolpa, ki je ležala pod morsko površino.

Tu so se nahajali veliki zaboji, mnogo sodov je bilo tukaj, bi so že kdo ve kako dolgo ležali v tem prostoru.

— Stopite k temu sodu, reče goreči menih navdušeno, in prečitajte, kaj piše na njem!

— Fosfor! prečita Julija glasno.

— Zakaj si naju privedel sem in zakaj nama kažeš ta sod? vpraša Julija po kratkem molku.

— Zato, ker bo to naša rešitev!

— Kako misliš to? sta se začudila Julija in Timbal.

— Poslušajte me, potem pa mi povejta svoje mnenje, odgovori goreči menih, moj načrt je sicer precej fantastičen in morda celo nemogoč! Toda mi nimamo drugega izhoda za rešitev, ta pot — ali nobena!

Poslušajte torej! Karabinjerji so, prav tako kakor ostali prebivalci te okolice, lahkoveren narod, ki se boji prikazni, ker jih smatra za nadnaravna bitja. Tudi starejši vojaki ostanejo prav tako lahkoverni kakor so bili v mladosti. Nocojsna noč pa je kakor ustvarjena za to, da jih prepričamo, da v resnici obstojajo tudi nadzemljiska bitja.

Ali se še spominata, kako sem nekoč fosfor ponoči uporabljal, kako sem si prisvojil njegovo svetlobo, da ste me nekaj časa smatrali za nadnaravno bitje?

Isto bomo storili tudi nocoj. Čoln, v katerem bomo pobegnili, bomo namazali s fosforjem, prav tako bomo storili z vesli, namazali pa se bomo tudi mi, tako da bomo podobni pravim duhovom. In trdno sem prepričan, da se nam bo posrečilo ljudi, ki so nas obkolili, na ta način preslepiti, prebili bomo vrsto, ki so jo napravili okrog nas!

— Načrt je precej predrzen in dobro je, da o njem še premišljujemo, reče Julija. Na ta način nas bodo mnogo prej opazili, kakor bi nas sicer!

— Nič ne de, odgovori goreči menih, ker bomo imeli s tem strah vojakov na svoji strani in s tem se bomo lahko okoristili. Le prepustite vse to meni, da bom vse po svoje uredil in obljubljam

vam, da ti vojaki in kmetje iz vasi še niso videli v svojem življenju strašnejšega prizora, kakor ga bodo videli nočoj!

— Prav ima, njegova misel je dobra, reče tudi pritlikavec Timbal. Kolikor neverjetnejši se nam zdi ta načrt, tem več je verjetnosti, da se nam bo obnesel. Naši nasprotniki bodo kar otrpnili od groze, ko nas bodo zagledali. Ko pa bomo enkrat mimo njih, se nam bo brez dvoma s hitrostjo veslanja posrečilo pobegniti.

Ko bomo precej daleč od njih bomo takoj pogasili fosfor, ostali bomo v temi, tedaj pa bomo lahko pobegnili kamor bomo hoteli!

Samo po sebi je umljivo, da bomo tako storili, pristavi čez nekaj trenutkov goreči menih, kajti potem nam ne bo več treba glumiti duhove. Prepričan sem, da bomo na ta način pobegnili, kajti že mnogokrat sem imel priliko opazovati lahkovernost kmeškega ljudstva in vojakov iz teh krajev, mnogokrat sem se že smejal njihovu strahu pred duhovi.

Julija mu ponudi roko.

— Tvoj predlog je sprejet! je dejala. Goreči menih — ti boš pripravil ladjo in vesla! Bog naj nam pomaga, da bi tvojo srečno misel tudi uresničili!

Minilo je nekaj minut in tovariši so se z mrzlično nestrpnostjo lotili dela.

In videli smo, da se je to podjetje popolnoma posrečilo, da so se z lahkoto prebili skozi strnjene vrste sovražnikov, pobegnili so, karabinjerje z ribiči pa so pustili, da so brez sledu blodili po morju.

Zopet v svojem gnezdu

Že cele tri dni je živela Julija s svojimi zvestimi tovariši v Musolinovi votlini.

Beg se jim je lepo posrečil.

V Musolinovi votlini so našli le več svobode in varnosti, kakor v izpostavljenem stolpu.

Preden je Julija spoznala mirno in veličastno življenje ob strani lorda Harryja Darsija sta bila ta votlina in svoboda v gorovju njen ideal, zdaj pa je popolnoma spremenila svoj značaj. Z vsakim trenutkom se je prepričala, da tako ne more dalje, da ni več zanjo življenje polno trpljenja, nevarnosti in surovosti...

In vendar, ona ni tega kazala svojim tovarišem. Delala se je prav tako srečno kakor je bila prej, ko ji je to življenje še ugajalo.

— Giuseppe Musolino je gotovo zopet v Porti Longoni, je dejal nekega dne pritlikavec Timbal popolnoma mirno, gotovo so ga tam zopet zaprli.

Ta okolnost, da drže v najstroži tajnosti mesto, kjer imajo Musolina zaprtega, nas ne bo več dolgo mučila in naj se ne imenujem več Timbal, če ne bom v najkrajšem času izvedel, če je zaprt u Porti Longoni in kje se nahaja!

— Ali se nameravaš zares izpostavljati tolikšni nevarnosti? ga je vprašala Julija.

— Zate in za tvojega očeta, Julija Musolino, mi ni nobena žrtev prevelika! odgovori pritlikavec. Daj mi dva dni časa in jaz bom odšel na delo.

Julija mu to odobri.

Proti večeru drugega dne se je Timbal vrnil. Že njegova vnajnost je izdajala, da je svojo nalogo dobro izvršil. Bil je izredno vesel.

Julija je v tem času sedela z doktorjem pred vhodom v Musolinovo votlino.

— Kaj si opravil, dragi prijatelj? mu je zaklicala in razburjeno odhitela k njemu.

— Izvedel sem samo dobro, samo dobro! ji je zagotavljal pritlikavec. Sedi mirno, hčerka Musolinova, tedaj pa ti bom vse povedal, kar sem izvedel!

Julija je sedla, pritlikavec pa je začel pripovedovati:

— Odšel sem v Porto Longono. Slučaj je hotel, da sem se v neki krčmi seznanil z nekim paznikom iz kaznilnice. Pila sva skupaj, jaz pa sem ga neprenehoma nalival, dokler ni obležal pri mizi! in že sem vedel, kaj je z Giuseppom Musolinom!

On se nahaja še vedno v Porti Longoni. Tu ga drže pod tujim imenom, pazijo pa ga vedno mnogo manj kakor prej, ker nihče ne ve, da je on v tem zaporu razen dveh paznikov, od katerih sem enega jaz upijanal.

— Tedaj se nam bo lahko rešiti človeka in doseči, da ne bo tako previden, reče Julija.

— Seveda ker izredno rad pije, odgovori pritlikavec Timbal, takšnega človeka pa je lahko pridobiti. Moral bi imeti samo gotovo in hitro delujoč strup, katerega bi mu stresel v vino in zmaga bi bila naša!

Z njim sem sklenil dobro prijateljstvo in povabil me je celo naj ga posetim v stanovanju, ki se nahaja baje ob zaporih. Gotovo me bo pogostil z vinom, če pa se mi bo tedaj posrečilo, da mu stresem dve, tri kapljice strupa v čašo, tedaj nam ne bo delalo po-

sebnih težkoč poiskati ključ, katerega nosi brez dvoma pri sebi, odšli bomo v kaznilnico in osvobodili Giuseppa Musolina!

— Toda kdo naj bi nam dal takšen strup s hitrim učinkovanjem, reče Julija zamišljeno. Doktor, ali nam ti lahko priskrbiš kaj takšnega?

— Pri roki nimam nobenih kemikalij, odgovori doktor, razen tega pa ne verjamem, da bi mogli najti strup, ki bi odgovarjal našim zahtevam.

— Ah, meni je prišlo nekaj drugega na misel, reče Timbal. Ne-daleč od tod se nahaja vas Luci, ki ima nekaj posebnega, po čemer se razlikuje od drugih vasi...

— Že vem, kaj boš povedal, vzklikne Julija, kajneda, ti misliš na čarovnico iz Lucija?

— Res je, jaz govorim o čarovnici iz Lucija, reče Timbal, ha, ha, ha, gotovo sta že oba slišala o njej?!

— Slišala sva, odgovori doktor, toda, da vama povem po pravici, nisem nikdar verjel tej ženi, nikoli nisem smatral za resnično, kar so pripovedovali o njej.

Pripovedujejo da vidi bodočnost in prerokuje ljudem usodo, da ume pripravljati posebne vrste napoje, ki dosežejo, da se človek zaljubi do blaznosti, pripovedujejo celo, da pripravlja strupe, ki sigurno delujejo in zdravi bolnike s samim dotikom roke...

— In še nekaj, pristavi Julija, pravijo, da je ona sama stara čez sto dvajset let.

— Jaz sem jo smatral za izmišljeno osebnost, reče doktor, in mislim, da niti ne obstoja!

Zdajci se Timbal zasmeje.

— Ali pa mi boste verjeli, ko vam jo bom pokazal? Favsta, čarovnica iz Lucije živi in je stara čez sto dvajset let, ona pripravlja čarodejne napoje in strupe ona seje lahko v človeška srca ljubezen, bolnike zna zdraviti, prerokovati zna celo bodočnost...

— Kako pa veš ti vse to, Timbal? ga vpraša doktor.

— Že sam sem jo videl in kar vidim s svojimi lastnimi očmi, temu pač lahko verjamem, kajneda?

— Res je, pristavi Julija. Misliš, da bom tudi jaz dobila strup, ki ga potrebujemo? Kajti jaz sama hočem oditi k njej in dobiti strup iz njenih rok!

Timbal in doktor se začudeno spogledata.

— Zakaj bi ti hodila sama? zamrmra pritlikavec. Boljše bi bilo, če bi jaz...

— Ne, ne, jaz sama bom odšla tja, ga prekine Julija, jaz sama nočem videti to redko ženo, o kateri sem slišala pripovedovati!

— Dobro, ko bo prva temna noč, bova odšla k njej, reče Timbal, odpeljal te bom čisto k njeni votlini, tam pa bom čakal, ko boš ti odšla k čarovnici.

— Zakaj pa ne bi odšel tudi ti z menoj?

— Ker stara čarovnica ne pusti nikogar k sebi v votlino, kdor ne pride sam, odgovori pritlikavec. Precej strahopetna je in hoče gledati samo v oči njemu, ki mu prerokuje.

— Od nje bom zahtevala strupa, reče Julija.

— Zato jo boš morala dobro nagraditi, ker je starka silno skopaa, razen tega pa zelo pametna!

— No, ne bom gledala na nekaj zlatnikov!

Na vhodu v votlino se je oglašila zdajci Elen, ki je klicala doktorja in Timbala k sebi. Ko sta ta dva izginila, je Julija omahnila na tla in si zakrila obraz z rokami.

Ko je pred nekaterimi trenutki pritlikavec Timbal omenil to čarovnico, ji je takoj prišlo na misel, da bi ji ta žena lahko povedala, če je njen Harry še živ in kje se nahaja, če zna prerokovati.

Takrat, ko je odpotovala iz Londona, je slišala, da bo odšel lord Harry Darsi na dvoboj z zapeljivcem svoje žene, na dvoboj na življenje in smrt. Konca tega dvoboja Julija ni pričakala.

Sedaj je ležala na tleh, strmela je v kalabrijsko gričevje, pri tem pa se je naenkrat zavedela, da so ji postali ti hribi, ki jih je prej tako ljubila, naenkrat popolnoma tuji.

In Julija, hčerka Giuseppa Musolina, pravega sina tega neba in teh planin je jokala ob spominu na srečne dni, ki jih je preživeła daleč od tod, v gozdovih ob Darsi Halu.

Kaj hrani še zanjo usoda? Kam neki jo bodo še povedla njena pota ...

Čarovnica in Lucija

Julija je premišljevala še celo uro, dokler ni tema legla na kalabrijske planine.

Naenkrat je začutila, da se ji je spustila neka roka na ramo. To je bil Timbal.

— Ali bova odšla, gospodarica? jo vpraša pritlikavec. Do vasi imava precejšnjo pot! —

— Takoj bom pripravljena, reče Julija, samo pregledati moram, če je v votlini vse v redu, vzela bom s seboj plašč, ker je noč precej hladna!

— Kako se je izpremenila! si reče Timbal na tihem. To ni več tista Julija, ki sem jo poznal nekoč, pred nekaterimi leti. Res je, še vedno je plemenita hčerka Giuseppa Musolina, toda drugačna je, kakor je bila!

Ona ne ve, da jo je tudi doktor opazoval in da jaz točno vem, kako stoji z njo! Ona ga še vedno ljubi! Čeprav ne vem, kaj je vzrok, da se je ločila od tega plemenitega in poštenega moža ta žena, ki je vredna vsega spoštovanja, vendar slutim, da se je moralo pripetiti nekaj strašnega.

Julija koprni k njemu, vse jo vleče k njemu, nazaj v njegovo naročje. Toda ona se bori, njen ponos jo sili, da noče priznati svoje ljubezni! Kako dolgo bo molčala, ne vem, toda dokler se nam ne bo zaupala kakor bratom, ji ne moremo pomagati...

— Pripravljena sem sedaj, reče Julija, ko se je s plaščem na roki vrnila iz votline.

Odšla sta, Timbal je hodil prvi.

Pot po gričevju je bila žalostna. Dolgo sta hodila drug poleg drugega molče.

Naenkrat pa se Julija ustavi in vpraša:

— Timbal, kaj si misli moja družina o mojem nepričakovanem povratku?...

— Ničesar, odgovori Timbal, katerega je to vprašanje prese-netilo. Vsi so veseli.

Julija je globoko vzdahnila, kakor da bi se še borila z nekim sklepom.

— Zaupati se ti moram, Timbal, je dejala naposled. Ti moraš biti prvi med mojimi zvestimi, ki bo vse izvedel! Moja tajna in moja bolest naj bosta tudi vaši! Ko pa boš slišal vzrok, zakaj sem se vrnila, mi boš povedal svoje mnenje!

Julija je začela pripovedovati. Ničesar ni skrivala, odkrito je povedala svojemu prijatelju vse, kar se je zgodilo v Londonu na plesu v brazilijanskem poslaništvu in pozneje v hiši italijanskega barona.

— Vem, da sem si s tem nakopala sum nezvestobe, je dejala popolnoma mirno, kakor da bi pričakovala obsodbo. Lahkomiselno sem delala, iz ljubezni napram svojemu očetu sem storila to neumnost, za katero se moram sedaj pokoriti — toda pri Bogu in pri vsem na svetu, Timbal, prisegam, da sem nedolžna!

Ko je Julija umolknila, je prijel Timbal njeno majhno desnico in pritisnil nanjo poljub.

— Žrtev si svoje otroške ljubezni! reče pritlikavec Timbal z

drhtečim glasom. Popolnomo ti vjerjamem, kajti Julija Musolino ne laže!...

Po teh besedah nista govorila več o tem, Timbal je pripovedoval svoji gospodarici, kako se je godilo družini med njeno odsotnostjo.

Zdajci pa se Timbal ustavi na neki vzpetosti.

— Ali vidiš tam tisto svetlobo, gospodarica?

— Po vsem izgleda, da je to neka vas!

— To je Luci, midva pa ne bova odšla v vas, temveč bova zavila na desno v dolino. Tam je votlina stare Favste.

Po ozki poti sta hodila dalje. Julija je drhtela, ne da bi vedela zakaj. To ni bil strah, temu je bila kriva negotovost, ki bi se ji morala razjasniti v najkrajšem času, hotela je izvedeti, če je lord Harry Darsi še živ in če se kesa, da jo je tako neusmiljeno pogнал od sebe.

Pritlikavec Timbal jo je pripeljal do skale, kjer je bil vhod v votlino.

— Zbogom, moj dragi prijatelj, reče Julija odločno, pričakuj me tukaj!

— Zbogom, gospodarica, odgovori pritlikavec Timbal in ji poljubi roko. Bodi hrabra in odločna, ne boj se, naj se zgodi notri karkoli!

Julija je odšla v votlino.

Hodila je po popolni temi, od trenutka do trenutka pa se je ustavljala in prisluškovala, če bi morda kaj slišala. Ničesar se ni oglasilo, samo netopirji so letali v mraku.

Radi previdnosti je držala roke pred seboj; ni minilo dolgo ko je zadela z roko v neko steno.

Na desni strani je našla nov hodnik, ki je vodil navzdol in napotila se je po njem. Bala se je že, da je zgrešila pravo pot, ko se je naenkrat ustavila, kajti zazdelo se ji je, da sliši neke korake.

Zgrabila je samokres, ki ga je nosila za pasom.

— Odstrani svojo roko z orožja, človeški stvor! se je oglasil nekdo v temi čisto pri njej. To je bil glas nekega starejšega človeka, ki je zvenel zamolklo, kakor iz groba. Spusti orožje, kajti kdor pride sem po svet, se mu ni treba ničesar bati!

In okrog Julije je bilo zopet vse mirno. Slišala ni ničesar več.

— Hodi desno in odpri vrata, na katera boš naletela! ponovi hripavi glas.

Julija je takoj ubogala, kajti komaj je čakala na trenutek, da bi zopet zagledala svetlobo. Hodila je desno in kmalu naletela na vrata, ki jih je odprla.

Ko je prestopila prag, so se vrata za njo zaprla. Bila je v lepo razsvetljenem prostoru. Za trenutek je obstala kakor očarana. Rdečkasto rumena svetloba ji je onemogočila, da bi se takoj orientirala.

Prispela je v okrogel prostor, v katerem so bili postavljeni čudni predmeti. V ozadju je bila stena, obložena z mrtvaškimi glavami, sredi prostora pa je stal trinožnik s kotlom, iz katerega se je dvigala raznobarvna sopara, ki je prav za prav razsvetljevala ta prostor.

Pogled je obvisel Juliji na lisjaku, ki je stal ob neki steni in kazal dolge in ostre zobe obiskovalcem stare čarovnice.

V bližini kotla je sedel na kosa lesa gavran, ki je krokal in se jezil, kakor da bi hotel Julijo spoditi iz prostora.

— Semkaj k meni, moj stari kamulus! se je oglasil zopet isti glas, ki je pokazal Juliji pot v votlino. Hitro sem, ali pa te bom kaznovala!

Julija je pogledala v smeri, odkoder je prihajal glas in zagledala je pojavo, ki se je prikazala, kakor da bi zrastle iz tal.

Stara suha žena je obstala pred Julijo. Najneprijetnejše na njej so bile velike izbuljene oči, ki so vprašujoče motrele Julijo. Sivi lasje in brezzobe čeljusti so jo delale še strašnejšo.

Stara čarodejka je opazovala Julijo in ni niti trenila z očesom. Še nikdar v svojem življenju ni mlada Musolinova hčerka čutila na sebi takšnih pogledov.

Čarovnica je prišepala čisto do Julije, pri tem se je naslanjala na svojo palico.

— Kaj bi rado, lepo bitje, tukaj v votlini pod zemljo? jo je vprašala s hreščečim gasom.

Juliji je bilo silno neprijetno.

— Zakaj ne odgovarjaš? pristavi čarovnica, ko si je Julija obotavljala. Pridi sem, pridi čisto h kotlu, da te bom boljše videla!

Čarovnica je prijela Julijo za roko in jo potegnila k sebi, pa je sedla h kotlu.

— Tako, sedaj lahko govoriva! je dejala starka. Hi, hi, hi, ali bi morda rada dobila od mene kakšen napoj, da bi koga očarala? Ne, tega ne verjamem, kajti sicer bi trepetala, ne bi stala tako mirno pred menoj! Ali bi rada videla v bodočnost?

Julija se odločno vzravna.

— Sedanjost bi hotela videti!

— Če bi ne vedela čisto gotovo, da stojim pred menoj mlada žena, bi se mi vsiljevala misel, da govori to moški, je dejala čarovnica začudeno. Prav tako si odločna kakor moški, moje lepo

dete! Dejala si, da bi rada videla sedanjost?! Povej mi torej, kaj želiš videti?!

Julija se je malo obotavljala, potem pa je spregovorila z drnčim glasom:

— Če je še živ on, ki ga ljubim?

— Hi, hi, kako drhti sedaj tvoj gla! zahrešči starka zopet in vstane. Prav maš, da vprašuješ po tistem, ki ga ljubiš!

In čarovnica se je obrnila h kotlu in se zagledala v njegovo notranjost.

— Izvedela boš vse, kar želiš, dete moje! Živi torej tisti, ki ga ljubiš — ali pa je mrtev?

Čarovnica je dvignila roke nad kotel, iz majhne stekleničice pa je stresla nekaj vanj. V kotlu je začelo pokati, skoraj neznosen dim je napolnil prostor in zakril vse, kar je bilo v njem.

Malo je manjkalo, da se Julija ni onesvestila, kajti para ji je porazno legala na prsi.

Med dimom in pred plamenom, ki je gorel pod kotlom pa je stala čarovnica in neprenehoma šepetaje nekaj izgovarjala.

Naenkrat pa je dim izginil kakor na povelje.

— On je živ! ... On je živ! ...

Julija je stala nekaj časa, kakor da bi ne verjela čarovničnim besedam, naenkrat pa je tudi ona vzkliknila:

— On je živ! ... On je živ! ... Vsemogočni Bog v nebesih hvala ti!

— Kaj bi še rada izvedela? vpraša čarovnica. Za suho zlato ti bom vse povedala ...

— Če me ljubi? vpraša Julija.

— Ljubi te! odgovori čarodejka. Pomiri se! Zakaj bi ne ljubil tako lepe in mlade žene? V tvojih očeh je nekaj dobrega in divjega obenem, kar cenijo moški kot posebno lepoto. Da, on te še ljubi in koprni po tebi! Bližje ti je kakor pa morda sama slutiš. Hi, hi, hi, kako si se zdrznila in kako si prebledela, golobica moja!

Da, stara Favsta ve vse, ona ve več, kako pa vi slutite! Sedaj pa izprašuj dalje, govori, vse moraš izvedeti, kajti mlada si, jaz pa imam mladost rada!

Julija se umakne.

Kaj pomenijo te skrivnostne starkine besede? Kaj je ona mislila s tem, ko je dejala, da je Harry bližje kakor pa sluti ona sama?!

In zopet se je spomnila na pravi vzrok svojega prihoda.

— Od tebe bi rada dobila sigurno in dobrodelujoči strup, se je obrnila k čarovnici z zamolklim glasom.

— Strup?!... se je starka vzravnala, začudeno je strmela v Julijo. Ti potrebuješ strupa?

— Da, strupa, toda za cilj, katerega mi bo sam Bog v nebesih oprostil, odgovori Julija.

— Strup služi vedno grehom, ki jih ne moremo odpuščati, pri-
stavi starka.

— In če hoče otrok uporabiti ta strup, da bi rešil očeta? vpraša Julija.

— Ti hočeš s tem strupom rešiti svojega očeta?

— Da...

Po teh besedah je stopila čarodejka h kotlu, v katerem je še vedno vrelo.

— Počakaj še nekaj minut, spregovori čarovnica, strup bom napravila pred tvojimi očmi, videla boš, kako ukazuje stara čarovnica Favsta naravnim silam.

Segla je z roko v lonec, ki je stal ob strani. Kaj je imela v rokah, Julija ni mogla videti, toda zdelo se je, da so bile to korenine različnih rastlin.

— Prepričana sem, da se mi bo posrečilo, reče starka, vse gre lepo...

Vrgla je korenine v kotel. V kotlu je vrelo, ob njem pa je sedela stara Favsta in pela nabožne pesmi, ki jih Julija ni razumela. Naposled ji je starka dala znamenje, naj pride k njej.

— Kar vprašaj me, kar bi želela izvedeti, je šepetala čarovnica, izkoristiti morava dragocene minute, dokler ne bo strup pripravljen!

— Ali bo moj oče osvobojen?

— Ti vprašuješ mnogo — zelo mnogo! Ti bi rada videla tudi v bodočnost! Toda navsezadnje, zakaj ti tega ne bi povedala, hčerka Giuseppa Musolina?!

Julija osupne, ko je starka spregovorila ime njenega očeta.

— Favsta? Odkod me poznaš? vpraša Julija začudeno. Govori, kdo ti je povedal, da sem hčerka Giuseppa Musolina?!

— Torej si le ti to, golobica moja, odgovori starka. Ha, ha, ha, torej se le nisem zmotila? Kdo drugi bi mogel tudi to biti, ki bi vse svoje življenje posvetil takšnemu cilju, kakor Julija Musolino?! Kdo drugi bi mogel zahtevati strup, da bi odstranil človeka, ki stoji očetu na poti v svobodo?!

Tvoje ime omenjajo tukaj v podzemlju prav tako, kakor gori na svetu in jaz te poznam kakor oni tam gori! Dobro mi došla, hčerka Giuseppa Musolina!

Ah, da, ti bi rada odgovor, se spomni čarovnica, toda tega odgovora ti ne morem takoj dati! Ali se dovolj pogumna, hčerka velikega Musolina?

— Mislim, da sem! odgovori Julija.

Starka se je smejala.

— Ti si sicer tako pogumna, da vstaneš proti ljudem, reče čarovnica, toda jaz te bom odpeljala k duhovom podzemeljskega sveta. Toda ne boj se ničesar, stara Favsta bo bdela nad teboj in te branila! Tam, kamor te peljem, ti bom dala odgovor na vprašanje, pridi torej, in videla boš podzemeljske duhove pri njihovem opraviilu!

Strašna kazen

Po teh besedah je starka vstala, odšla je v nasprotno stran sobe, vzela neko krzno in izginila skozi odprtino v steni.

Julija se je malo obotavljala. Stara čarovnica ji je bila odurna in ker je bila obdana z vsem nadzemeljskim, se je je Julija bala. Toda ves način njenega obnašanja napram njej in točno odgovarjanje na njena vprašanja, je navdalo Julijo s pogumom, da je odšla za njo.

Hodnik, po katerem sta hodili, je bil komaj meter visok in prav tako širok. Julija se je morala skloniti, da je lahko hodila za staro. Celo minuto sta hodili po tem hodniku.

Tedaj je postalo bolj svetlo in mlada žena se je lahko vzravala. Prispeli sta zopet v votlino iste velikosti, kakor je bila prva. Ta pečina pa je bila še skrivnostnejša kakor prva, bila je polna različnih kož in orodja, katerega Julija ni poznala.

Stara čarovnica je začela tukaj govoriti z neko tretjo osebo.

— Napolni steklenico s strupom in jo pripravi, je govorila starka, toda previdno, ne zamenjaj steklenice! Hi, hi, hi, saj si se že precej navadil, mladenič!

Mrmranje je bilo v odgovor starkinim besedam.

V votlini je bilo poltemno in Julija ni mogla razločiti obraza človeka, ki je stal pred Favsto.

— Ne godrnjaj, blaznež, mu reče Favsta, ne godrnjaj, temveč stori, kar je tvoja dolžnost! Ha, ha, ha, jaz te bom že naučila, pri meni boš imel življenje, kakršnega si zaslužiš...

— Najbrž kakšen blaznež! pomisli Julija.

— Na delo! zavpije čarovnica.

In obrnila se je k Juliji.

— Ti pa, hčerka velikega Giuseppa Musolina, pojdi za menoj! ... Ej, blaznež, čemu vpiješ? Zakaj si se tako zazrl v mojega gošta? ... Glej, da izgineš k delu ...

Julija je hodila za čarovnico. Starka je prišla gorečo bakljo, zamahnila je Juliji, da bi hodila ob njej po votlini. Zopet je dvignila kožo na tleh in Julija je zagledala hodnik, ki je vodil v skalnato notranjost.

Izginili sta v tem hodniku.

Nenadoma pa se je blaznež za njima divje vzravnal, brez zveze je izgovarjal:

— Julija ... hčerka Giuseppa Musolina ... Ona je, da, ona ... jaz ... jaz ... — Kako je lepa! Ne, jaz je ne smem ubiti ... Ah, zmaj prihaja! Zmaj! ... Izgubljen sem ... Na pomoč! ... Rešite me! ... Usmilite se me ... jaz hočem ...

Nesrečnež se je valjal po tleh, klical je na pomoč in bil z rokami in z nogami okrog sebe.

Blaznež je strašno tulil in kričal, kakor da bi ga preganjala kakšna pošast. Naposled se je le umiril in zajecjal:

— Danes mi ni ničesar storil ... Danes me je pustil v miru! Julijo Musolino sem videl! Ha, ha, ha, tudi zmaj hoče, da se maščujem svojim sovražnikom!

Ta nesrečnež je bil Vitor Garsi, nekdanji državni pravdnik in komornik lorda Darsija, morilec svoje ljubice, največji zločinec, ki je znorel, ker ga je pičila kača.

Tako se maščuje usoda ničvrednežem!

Kako je prišel Vitor Garsi sem?

Angleška vlada je naposled uvidela, da ji zblaznelega Italijana ni treba več čuvati in držati v zaporu, poslala ga je v Italijo, kjer so ga odpremili v umobolnico v Reggio.

Zdravniki so izjavili, da je njegova bolezen neozdravljiva, kajti strup kače je popolnoma upropastil njegove možgane. Lopov je bil torej obsojen na večno blaznost.

V blaznici je dobival silno hude napade in radi tega so morali uporabljati proti njemu tudi nasilna sredstva, da so ga pomirili.

Sprva se je obnašal čisto mirno, pozneje pa je ostal podel tudi v blaznici.

Kadar se mu je približal kateri izmed čuvarjev, da bi mu izročil hrano, je planil nanj in ga začel naravnost zverinski daviti. Radi tega je bilo paziti nanj silno naporno delo. Naposled so ga zaprli v popolnoma osamljeno celico in ga tako pazili.

Naenkrat pa se je njegova bolezen izpremenila. Zdelo se je, da mu je mnogo boljše, bil je čisto miren.

Ravnatelj blaznice v Reggiju je napravil veliko napako. Ukazal je namreč, naj Vitorja zopet premeste v celico, v katero so mu čuvarji prinašali hrano.

Nekega jutra niso našli blazneža več v celici, namesto njega pa je ležal na tleh mrtev eden izmed čuvarjev. Garsi ga je zadavil, vzел je od njega sveženj ključev, odklenil vrata in pobegnil.

Iskali so ga povsod, našli pa nikjer.

Medtem časom je zakrivil Garsi marsikak zločin. Po poljih so našli mrtve moške in žene, ki jih je blaznež Vitor Garsi podavil ali pomoril. V vsej okolici je nastala splošna zmeda radi tega, vendar ga oblasti niso mogle nikjer najti.

Tako je minilo celih osem dni.

V vasi Luci se je zgodil strašen umor, neki meščan je potoval ponoči k svojemu sinu v vas, drugo jutro pa so našli starca mrtvega na tleh z razbito glavo. Ko se je sredi noči oglasil klic na pomoč, so kmetje takoj odhiteli v tisti smeri, trdili so pozneje, da so spoznali blaznega Vitorja, ko je pobegnil.

Od tistega dne ga ni bilo nikjer več, kakor da bi se bil udril v zemljo. Razbojništva so prenehala, o njem ni bilo več slišati. Da zemlja je požrla blaznega Vitorja Garsija!

Ko je ubil zadnjega moža iz Lucija je pobegnil v gorovje. Čeprav je bil blazen, je slutil, da mu preti nevarnost in bežal je kakor zver.

Kako je prišel v votlino Favste, ni vedel nihče, toda gotovo je pobegnil sem, ker se je bal, da ga bodo ujeli, tu pa ga je našla čarovnica Favsta.

Tu je bil njen sluga.

Že se je navadil pripravljati zdravila in strupe, ko pa je slišal, da je čarovnica izgovorila ime Julije Musolino, je kljub svoji blaznosti spoznal, da je to tista Julija, kateri se mora maščevati.

— Osveta!... Osveta!... je vpil.

— Ubil jo bom! je mrmral blaznež, ko je hodil po temnem hodniku v prostor, kjer se je nahajal kotel. Ona bi rada strupa! Strupa hoče... Kaj hoče z njim?!

Ha, ha, ha, gotovo hoče odstraniti z njim katerega svojega sovražnika s sveta, da bi rešila svojega očeta!... Toda to se ne sme zgoditi, jaz ji bom to preprečil!

Prišel je do kotla in ugashil ogenj, ki je plapolal pod njim, tekočino pa je zlil v neko posodo.

— Strup, oster strup!... je mrmral blazni. Ah, ko bi ga mogel dati njej, njej, ki jo sovražim in katero bi najrajši upropastil... Ne, ona ga ne bo dobila, da bi umorila človeka, ki ji ni po volji...

Ha, tam je ljubavni napoj, jaz pa bom zamenjal steklenici, da starka ne bo tega niti opazila!

Vitor Garsi je vzel steklenico s strupom in jo postavil na mesto, kjer je vzel napoj.

— Tako, tudi blazni Vitor se zna maščevati! je godrnjal in odšel iz prostora.

— Zmaj prihaja!... Zmaj prihaja!... Na pomoč!...

Zopet je videl prikazen...

Podzemeljske sile

Vrnimo se k Juliji in k stari čarovnici, ki sta odšli po skainatem hodniku globlje v zemljo.

Julija se je odločila, da bo vse mirno poslušala in gledala, da se bo pokazala kot prava hčerka Giuseppa Musolina, da bo vsaki nevarnosti pogumno zrla nasproti.

Čarovnica je hodila pred njo, neprenehoma se je ostudno režala.

Ko je Julija hodila tako za ostudno čarovnico se ji je zdelo, da hodi daleč pod zemljo, da jo vodi starka v globoke kleti, iz katerih ne bo nikoli več prišla, da bi zagledala svetlobo dneva.

Zdajci pa se starka v hodniku ustavi in reče:

— Mar ničesar ne slišiš, Julija Musolino?

Julija je prisluškovala, zdelo se ji je sicer, da nekaj sliši, toda ni si mogla tolmačiti, kaj naj bi to bilo. Kakor da bi nekje v daljavi grmelo, se ji je zdelo.

V daljavi, ne to ni moglo biti grmenje, kajti nahajala se je globoko pod zemljo. Kako bi se moglo slišati sem grmenje? Toda kaj je bilo to?

— Počakaj malo, ljubo dete, več boš slišala in videla! reče čarovnica. Ha, ha, ha, videla boš podzemeljske duhove, poslušala boš njihove glasove. Toda hitiva, dolga je še pot, jaz pa moram nazaj, kajti tudi še drugi bi radi nocoj govorili s staro čarovnico Favsto!

Hodili sta vedno hitreje, pot pa se je vedno bolj strmo spuščala navzdol. In z vsakim korakom, ki sta ga napravili v notranjost zemlje, je postajalo grmenje vedno razločnejše.

Nihče ni vedel, kako je čarovnica našla to pot v notranjost zemlje, nihče ni vedel, kako so prišli sem ti hodniki, vsekani v trdo skalo.

Naenkrat je Julija čutila, da jo je nekdo zgrabil za ramo. Čarovnica jo je vlekla naprej. Zavila je vstran in obstala sta na mestu, odkoder so prihajali čudni glasovi.

Julija je za trenutek zanižala. Ko je odprla oči čez nekaj trenutkov, je zagledala pred seboj nepregledno votlino. Strašno grmenje se je razlegalo tukaj, Julija je mislila, da se podira svet. Skozi razpoke so prihajali iz zemlje strašni glasovi.

— Ali slišiš zemeljske duhove pri delu? vpraša čarovnica.

Julija ne odgovori ničesar.

— Vulkansko delovanje! si je dejala na tihem. Kaj bi moglo biti to drugega?!

— Ali slišiš podzemeljske duhove pri delu? ponovi starka in smehlja zmagoslavja ji še bolj spači obraz. Tam gori, kjer žive ljudje, bo vse uničeno...

Sedaj pa ti moram pojasniti, zakaj sem te pripeljala sem. Tam gori si me vprašala, če bo tvoj oče, ki je sedaj zaprt, kedaj osvobojen in dihal zrak svobode? Tudi stene njegovega zavora bo porušila strašna nesreča, ki se bo pripetila na svetu... Padli bodo in če bo po volji podzemeljskim duhovom, bo veliki razbojnik lahko odšel iz razvalin v svobodo, če ni sojeno, da bo našel svojo smrt v razvalinah...

— Žena, kaj vendar govoriš? Jo vpraša Julija začudeno. Pojasni mi boljše svoje besede!

— Sedaj veš že dovolj, celo preveč, ji odgovori čarovnica. Ne, več ti ne morem povedati, kajti sicer se bodo jezili oni, ki stanujejo tam spodaj. Ali ne slišiš, kako rohnijo, kako bi se radi iznebili okov, v katere jih je vklenila zemlja?!

Hi, hi, hi, ko se jim bo posrečilo osvoboditi se, gorje onim, ki se imenujejo ljudje...

— Ali pa mi lahko poveš, če bo prišel moj oče živ po tem potresu iz razvalin? vpraša Julija.

— Ti bi rada mnogo izvedela, odgovori stara čarovnica in zmigne z rameni.

Julija se ni strašila.

Stopila je k eni izmed razpok, iz katere so prihajali slabši glasovi kakor iz ostalih, zagledala se je v neizmerno globino. Videla pa ni ničesar drugega razen kroženja plinov, ki so silili na prosto, v notranjosti pa se je oglašalo bobnenje, kakor ga povzročajo samo najtežji stroji.

— Nikdar bi ne verjela, da leži moja domovina na takšnem zemljišču! reče Julija.

Pri tem pa je začutila, kako se je zadaj spustila na njeno ramo neka roka. To je bila čarovnica.

— Prizezi mi, hčerka Musolinova, da tam gori ne boš nikomur pripovedovala, kaj si tukaj videla! reče čarovnica.

— Če pa ne prisežem?

— Ozri se krog sebe, hčerka Musolinova, mar ne vidiš, da je iz te votline več izhodov?! Če te jaz ne odpeljem nazaj na zemljo, ne boš našla poti iz tega labirinta! Strašna smrt bi te čakala v tem slučaju, prisezi mi torej, sicer...

Čarovnica jo grozeče pogleda.

— Tedaj ti prisegam, da ne bom nikomur povedala niti besedice o tem, kar sem tukaj slišala in videla.

— Ali mi prisegaš pri življenju svojega očeta?

— Da, pri življenju svojega očeta! ... odgovori Julija z drhtečim glasom.

— Pojdiva tedaj nazaj!

Toda Julija jo je še zadržala.

— Povej mi, kedaj bo zadela svet ta nesreča?

— Če se ne motim, bodo slišali oni gori v treh mesecih, kaj se tukaj pri nas pripravlja!

— Čez tri mesece torej! je šepetala Julija tiho, ko je stopala za čarovnico. Čez tri mesece bo zadela moje nesrečno domovno velika nesreča!

Pot nazaj je bila še težja, ker sta morali po nekaterih mestih celo plezati.

Naposled sta prispeli v votlino.

— Kje neki tiči moj norec? je šepetala starka. Ah, tukaj leži na tleh... Kaj se mu je pripetilo?

Sklonila se je k njemu.

Julija se je unaknila in se obrnila proč, da bi ne gledala, kaj bo čarovnica storila z blaznežem.

— Zopet je dobil napad, reče čarovnica, poglej, tukaj drži tvojo steklenico v roki, hčerka Musolinova!

Čarovnica Fávsta je vzela blaznežu steklenico iz roke in jo ponudila Juliji.

— Sedaj pa moram oditi, ker me čakajo zunaj, se je Julija obrnila k starki.

— Le pojdi, golobica moja, samo pojdi, odgovori čarovnica. Tako mlada kri ni za takšno podzemeljsko življenje. Le pojdi na svetlobo solнца... Hi, hi, hi, čez tri mesece tako ne bo več sijalo...

Julija je potegnila denarnico z zlatniki iz žepa, vrgla jo je starki, sama pa se obrnila, da bi odšla.

— Ne hodi tukaj, pojdi sem, pokazala ti bom drug izhod, kjer boš prej zagledala svetlobo!

In potegnila je Julijo na drugo stran votline, dvignila je zaveso, za katero se je pokazal precej visok hodnik.

— Zbogom lepa Julija, je dejala čarovnica, le pojdi lepo naravnost in preden boš slutila, boš zunaj!

Julija je ubogala.

Komaj pa je napravila nekaj korakov, ko je že zagledala svetlobo, ki je prihajala od zunaj.

— Gospodarica — mislil sem že, da se ti je pripetila nesreča! je slišala pred seboj znan glas.

— Timbal — ti še vedno čakaš? vzklikne Julija, kajti pred njo je stal zares pritlikavec.

— Če bi ne prišla do tedaj, ko bi solnce prisijalo izza gora, bi bil vdrl v votlino k čarovnici...

— Marsikaj sem doživela tam spodaj, reče Julija, marsikaj mi je znano, česar vi nitj ne slutite...

Toda dalje ni govorila. Svojemu zvestemu spremljevalcu je pokazala samo steklenico s strupom.

Pritlikavec Timbal pa si ni upal Julije o čem izpraševati. Mislil je, da bo Julija to sama po sebi ob gotovi priliki storila, toda zmotil se je.

Julija je molčala.

Osveta blazneža

Komaj so se Julijini koraki oddaljili v kamenitem hodniku, že se je stara čarovnica vrnila k zblaznelemu, ki je še vedno ležal na tleh.

— Kmalu se bo prebudil! je zašepetala starka.

Zdelo se je, da ji ni bilo mnogo na tem, če blaznež živi ali no. Odšla je v drugi hodnik, kmalu pa se je ustavila.

— Kaj je to — zopet bom dobila gosta v svojo votlino?! je vzkliknila. Že se je začelo daniti, ob takem času po navadi ne dobivam gostov! To mora biti nekdo iz Reggija, gotovo kakšna žena, ki je prišla po ljubavni napoj!

Čarovnica se je sklonila in izginila je skozi odprtino v steni. In res, skozi odprtino iz reggijske strani je prišla neka ženska k čarovnici.

Bala se je, kajti vsak hip se je ustavljala.

— Strašno — k čemu sem se odločila! je govorila neznanka

v francoštini. Vendar, ni mi bilo treba tega storiti, toda zagotavljali so mi, da pripravlja čarovnica Favsta v tej votlini napoje, ki očarajo, tudi jaz moram uporabiti takšen napoj kot zadnje sredstvo, da si pribavim Harryjevo ljubezen. Čarovnica mi bo prodala to, četudi bi ji morala plačati za to vse svoje premoženje...

Če mi bo mogla zagotoviti njegovo ljubezen, tedaj bo njeno vse, kar imam! Kakšna sreča, da Edgardo o vsem tem še ničesar ne sluti.

Čitalci so gotovo že uganili, da je bila to Adrijana, soproga umetnika Edgarda Bernardija.

— On me še vedno ljubi do blaznosti — to vidim iz vsake njegove kretnje. Takoj je najel v Reggio lepo in malo vilo, ko sem izrazila svojo željo, pri tem pa revež niti ne sluti, da sem prišla v Reggio samo radi lorda...

Zdajci se je stara čarovnica oglasila, Adrijano je ta glas silno prestrašil.

— Ne boj se, odgovori čarovnica, dala ti bom vsega, česar si želiš, le vstopi!

In po nekaterih trenutkih se je pokazala pred to intrigantko ista svetloba, kakor jo je zagledala Julija. Toda njene oči so se te izpremenbe hitro navadile.

— Zopet lepa žena, je šepetala čarovnica, videti moram, česa si želi!

— Ali si ti čarovnica Favsta iz Lucija? vpraša Adrijana z drhtečim glasom.

— Jaz sem to, golobica moja, se je režala čarovnica, česa želiš od mene? Govori, in če ti bom mogla izpolniti tvojo željo, bom to storila!

— Slišala sem pripovedovati, da je v tvoji moči, da napraviš ljubavni napoj?

— Čemu ga potrebuješ?

Adrijana povesi glavo.

— Nekega moža ljubim in rada bi, da bi tudi on ljubil prav tako mene, odgovori sramežljivo.

Čarovnica jo začudeno pogleda. Že od prvega trenutka je bila prepričana, da je to žena, ki je prišla po strupa, da bi se otresla svojega moža ali pa katerega ljubimca.

— Če je na svetu mož, ki te ne ljubi, tedaj se mu vrži k nogam, morda ti bo to pomagalo!

— To sem že storila, toda on ljubi drugo...

Čarovnica se zareži.

— Hi, hi, hi, morda ona druga niti ni tako lepa kakor si ti, toda ti moški so pač norci!

— Ali mi moreš pomagati? vpraša Adrijana.

— Dala ti bom napoj, katerega mu moraš izročiti. Tam gori stoji steklenica, vzemi jo sama!

Adrijana je stopila k polici in vzela steklenico, katero ji je pokazala čarovnica.

— To mu daj spiti, reče zopet starka, v kakršnikoli tekočini, najboljše v vinu...

— Hvala ti — storila bom, kakor si mi svetovala, reče Adrijana.

— Ko bo popil vino, v katerega mu boš nalila ta napoj, moraš biti pri njem! Ko te bo zagledal, bo omahnil v tvoje naročje! Tedaj pa mu daj vse, ali slišiš, prav vse, ničesar mu ne brani, ujel se bo in nikdar več ne bo niti pomislil na to, da bi ljubil katero drugo!

— Čeprav bo precej težko, bom vendar storila, kakor si mi priporočala, odgovori Adrijana, gledala bom, da bo popil vino in da ga bom zapeljala!

— Ne, on mora popiti vino, ne da bi kaj slutil, pristavi čarovnica hitro, kajti sicer napoj ne bo deloval.

— Dobro — tudi tako bom storila!

— Tedaj ti je uspeh zagotovljen! se je režala čarovnica. Hi, hi, hi, tedaj mi boš hvaležna...

— Tu — vzamite to, reče soproga Edgarda Bernardija in ponudi čarovnici denarnico z zlatniki.

Hitro je zgrabila starka denarnico in vzkliknila:

— Deset tisoč lir! Ti si ugledna dama, draga moja, hi, hi, hi, drago plačuješ svojo ljubezen!

Adrijana se je hitro obrnila, da bi odšla, hitro je odmaknila zaveso in odšla skozi odprtino proti izhodu. Bila je razigrana, kakor še nikoli v življenju. Mislila je na trenutek, ko bo omahnila lordu Darsiju v naročje.

Tisto noč, ko je Adrijana mislila, da je za vedno ločila lorda Harryja Darsija od Julije, se je vrnila v dvorano in se odpeljala na to s svojim možem domov.

Naslednjega dne je Adrijana izvedela, da se bo lord dvobojeval z baronom, prav tako pa ji je nekdo povedal, da je Julija odšla od njega.

Adrijana je bila prepričana, da ji je sedaj pot odprta, toda strašno se je zmotila, kakor se je motil tudi Edgardo Bernardi, ki je bil prepričan, da mu je žena zvesta.

Večkrat je bil tej hinavski ženji slučaj naklonjen in tako je ne-

kega dne tudi slučajno izvedela, da je lord Darsi odpotoval v Italijo, da bi prosil Julijo odpuščanja. Sedaj je vedela, da se je lord rešil strašnega sumničenja svoje žene, kajti sicer bi ne bil odpotoval za njo, hoteč jo poiskati.

In vendar, Adrijana ni hotela zapustiti borbe. Odpotovala je za njim v Italijo.

V njenem možu se je zbudilo koprnjenje po domovini, posebno po oni noči, in Adrianin predlog, da bi odšla malo v Italijo, mu je bil naravnost dobro došel.

Komaj pa sta pripotovala v Rim in se nastanila v neki prekrasni vili, že je Adrijana izvedela, da je lord odpotoval dalje, da se mudi v Reggiju, da bi tam poiskal Julijo.

Bila je vsa divja, ker je mislila, da bo lorda izgubila za vedno, navsezadnje pa je zmagala njena energija...

Poiskusiti je hotela zadnje, čeprav bi jo stalo to glave! Počasi je prigovarjala Edgardu, da bi se naselila v Reggiju. Ničesar sluteči mož je popustil, ker tudi njemu samemu življenje v Rimu ni več tako ugajalo kakor nekoč.

Tako sta prispela v Reggio.

Naselila sta se v vili na mirnem kraju. Adrijana je hitro izvedela, da se je tudi lord naselil tukaj v neki vili ob samem morju. V njegovem spremstvu se je nahajal mladi grof Cecil Lajcester. Plemeniti prijatelj Harryjev je pustil nekaj časa svojo Editu samo, da bi bil lordu pri roki, ko bo iskal svojo milo Julijo.

Adrijana je uvidela, da je sedaj skrajni čas, da postavi vse na kocko.

Neka stara Italijanka ji je pripovedovala o čarovnici Favsti iz Lucija. Adrijana je takoj sklenila, da bo odšla k čarovnici po ljubezenski napoj, kot zadnje sredstvo, s katerim si je upala pridobiti lorda.

Tako je prišla v votlino k Favsti. Ko je zagledala zopet dnevno svetlobo in je parkrat vdihnila sveži zrak, si je zašepetala:

— Sedaj pa nazaj v Reggio, da se bom z novim sredstvom borila za ljubezen lorda Darsija! Borila se bom z orožjem, ki gotovo zadene, čigar moč ni odmerjena po naravnih zakonih, ki jih vsi poznamo, temveč je nadnaravna!

Ta razbojniška žena ni niti slutila, da ne nosi s seboj ljubavnega napoja, s katerim bi si bila pridobila lorda Darsija.

Slučaj je hotel, da je Adrijana dobila stekleničico, ki je bila pripravljena za Julijo in v kateri se je nahajal strup, ljubavni napoj pa je odnesla Julija.

To usodno zamenjavo je imel na vesti blazni Vitor — da bi

se maščeval Juliji in videli bomo, da je bilo to maščevanje zares strašno...

Guvernerjeva žena

Konte Spelterini, generalni guverner Kalabrije, je sedel v svoji delovni sobi, ki je bila naravnost kraljevski opremljena.

— Torioli, kaj moramo še rešiti? vpraša guverner svojega tajnika.

— Prosim, akti o vodnih napravah v Reggiju moraju biti še rešeni, odgovori ponižno mladi tajnik. Znano vam je, da je neko podletje začelo s temi vodnimi napravami na reki Monte Marenci in da so sosedne občine poslale guvernerstvu pritožbe v katerih...

— V katerih hočejo, da bi prepovedali te naprave, pristavi ekscelenca. Mar ni tako, moj mladi prijatelj?

— Tako je, ljudje pravijo, da so s tem prikrajšani v svojih pravicah, pristavi tajnik.

— Tedaj bomo poslali na občino Reggio, naj reši spor z ostalimi občinami, odloči konte Spelterini, generalni guverner. Kajne-da, za danes sva gotova?

— Ostale akte bom rešil sam, ekscelenca, odgovori tajnik. Guverner je to s smehljajem na ustnicah odobril.

— Storite to, Torioli, jaz vam bom zato hvaležen, kajti danes imam važne posle, ki se tičejo mojega privatnega življenja!

In guverner je odšel.

— Čudno, čudno... Kako se moški izpreminjajo! reče tajnik na tihem. In povsod je isti razlog — žena!

Kdo bi si bil pred kratkim časom mislil, da se bo guverner kedaj oženil in da bo najboljši uradnik kedaj tako nervozno poslušal predloge svojega tajnika!

— Ha, ha, ha, se je tajnik zopet od srca zasmeljal, privatne zadeve! Saj to mi pravi svako jutro in vselej vidim, da odide takoj v sobe svoje mlade žene. Vrag vedi — toda mala Francozinja ga je morala silno očarati!

Tajnik se je vrnil v svojo sobo.

— Kako je bilo doslej tukaj vse enostavno, je mislil, ko je sedel k svoji pisalni mizi. Živel smo v miru in delu, dolga potovanja in sijajne zabave so nam bile tuje in guvernerja bi ne bil nihče odvrnil od njegovega dela.

Danes pa revež ne ve, kako bi pripravil svoji ženi čim večji luksuz. Spoznal je Francozinjo Margareto v neki francoski družbi,

ona je hčerka bivšega oficirja, ni bogata, vendar je iz ugledne rodbine.

Toda, zakaj ne pridejo njeni starši nikdar sem? Zakaj nihče ne pripoveduje o njih?

Precej sumljivo se mi zdi to, toda kaj me nazadnje to briga?! Dobro mi je, odkar je zapihal nov veter v naši hiši. Guverner me pošilja namesto sebe k vladi, vse posle vodim sam, kar mi bo vse-kakor prineslo dobro karijero.

Guverner je bil visok, plečat in lep moški, radi tega je imel v svoji mladosti veliko srečo pri ženah. Kot najstarejši sin stare ple-miške rodbine je imel odlično vzgojo in mnogo denarja, kar je bilo glavno.

Še kot mladi uradnik je napravil lepo karijero, hitro je do-segel visok položaj, postal je generalni guverner Kalabrije. To je bila služba, polna odgovornosti.

Bil je star kakšnih štirideset pet let, ko je naenkrat izpremenil ves način svojega življenja.

Do tega časa je guverner potoval vsako leto, naselil se vselej v drugem kraju na deželi in se zabaval z ribolovom in z lovom na divjačino.

Nenadoma pa se mu je zahotelo odpotovati v Pariz, kjer se že dolgo ni mudil. Svojimi uradnikom ni povedal, kedar se bo vrnil, ker tega niti sam ni vedel.

Naenkrat pa je prišla brzojavka, ki je padla v hišo generalnega guvernerja kakor bomba.

Stari Alberto je ves zasopel prihitel k tajniku in mu javil, da se je guverner zaročil, da se bo v nekaterih dneh poročil in da pošilja slikarje in zidarje, da bodo vso hišo prenovili.

Napočil je tudi dan njegovega prihoda. Z železniške postaje ju je pripeljal avtomobil v prekrasno vilo, ki se je nahajala blizu obale. Ob guvernerjevi desnici je stopala dama z zakritim obrazom po vrtu, ki so ga vrtnarji lepo uredili.

Guverner je postal popolnoma drugačen človek odkar se je oženil. Vsakemu od svojih ljudi je stisnil desnico in jim predstavil svojo soprogo.

O guvernerjevi ženi so vedeli samo toliko, da je izredno lepa, da je iz Pariza, da se imenuje Margareta in da je hčerka nekega francoskega oficirja!

Nekega jutra je obiskal guverner svojo ženo.

— Ali hočeš jezdit z danes, dete? jo je vprašal.

— Rada bi — zakaj naj bi ne izkoristila tega prekrasnega dneva?! je odvrnila.

— Prav je, ukazal sem že, naj osedlajo konja!

— Takoj bom oblekla svojo jahalno obleko, kmalu bom gotova, ker sem že zajtrkovala!

Ni minilo dolgo in Margareta je prišla.

Konja sta čakala že zdavnaj osedlana in sta bila že nestrpna. Guverner je pomagal Margareti, da je skočila v sedlo, vzpodbola sta svoje konje in nato oddirjala iz mesta.

Dan je bil prekrasen in Margareta je uživala v čistem jutranjem zraku.

— Ali bova jezdila ob morju? vpraša mlada žena.

— Kakor hočeš, drago dete, odgovori guverner, povsod je lepo, tudi tukaj!

Jezdila sta mimo mnogoštevilnih vil aristokratov ob morski obali. Guverner je pozdravil nekega gospoda in neko damo, ki sta jezdila v nasprotni smeri v senci tako, da ju Margareta ni mogla dobro videti.

Naenkrat pa je skočil Margaretin konj vstran, mlada žena pa je z izbuljenimi očmi strmela v jezdeca, ki sta bila nekaj korakov oddaljena od nje.

Margaretine roke so se tresle od razburjenosti, njen konj pa se je vzpenjal na zadnje noge, kakor v šoli.

— Kaj ti je, Margareta, zakaj strmiš v onadva, s katerima sem se pozdravil? jo vpraša guverner. Mar ne poznaš umetnika Edgarda Bernardija in njegove žene?

— Ne, ne poznam ju! odgovori Margareta.

Guverner je videl, da to ni resnica, opazil je, da komaj premaguje solze.

— On je! je zašepetala razburjeno. Slutila sem, da ga bom srečala v Italiji!

Kako se časi izpremenjajo!

Mala pevka iz pariške četrti vidi sedaj Edgarda Bernardija, slavnega godbenika, kot kontesa Margareta Spelterini...

Karijera

Da, to je bila Margareta, mala pevka iz pariške četrti, kateri je postal Edgardo Bernardi nezvest in jo je zapustil, ko je našel Adrijano.

Margareta je napravila redko karijero, iz navadne pevke po nočnih lokalih je postala kontesa.

Bil je slavnosten večer. Edgardo Bernardi je igral na kon-

certu, pariška publika ga je proslavljala kot velezaslužnega umetnika. Tedaj je žel največji triumf v življenju.

Margareta ga je pričakovala, toda Edgarda ni bilo. Že se je zdanilo, solnce je že prisijalo. Margareta pa je še vedno sedela pri oknu male sobice in pričakovala.

Spoznala je, da je prevarana.

Ihtela je in žalovala, toda kmalu se je pomirila in ljubezen napram Edgardu se je izpremenila v sovraštvo. Vendar ga Margareta ni hotela obsoditi prej, dokler se ni prepričala o njegovi nezvestobi.

Toda Edgardo se ni več vrnil, zapustil jo je in odpotoval.

Pustil jo je v bedi in pomanjkanju, niti toliko ni imela za vsakdanji kruh.

Sicer bi ji ne bilo treba trpeti pomanjkanja, če bi se bila hotela zaupati kateremu mladeniču, ki so klečali pred njo in ki bi bili srečni, če bi jo mogli sprejeti k sebi, toda ona ni hotela nadaljevati življenja, ki je bilo združeno z bedo in s trpljenjem, ki ga je živel doslej v Quartier Lateinu.

Uvidela je sedaj, da ji je lajšala samo ljubezen do mladega Italijana težko življenje v tej četrti.

Prodala je vse, kar je imela. Z denarjem je poplačala dolgove, preselila se je iz te četrti in si najela majhno sobico pri neki pošteni ženi, vdovi. Sedaj je začela borba za obstanek, potrebovala je zaslužka, toda dobiti ga ni mogla.

Že je napočil čas, ko ni imela več ničesar in ko je ostala brez vsakega sredstva za življenje, ko ji je usoda poslala prijatelja, ki jo je obvaroval najhujšega.

Nekega jutra je srečal Gaston Botije, slavni igralec Margareto na cesti.

Ko je stari igralec opazil, je takoj prišel k njej in jo vprašal, če potrebuje pomoči starega prijatelja. Sprejela je njegovo pomoč, ker je tudi Edgardo napravil Botiju marsikatero uslugo, ko je imel še sredstev.

Botije ji je dal denarja, skrbel je zanjo kakor za svojega otroka. V posebno zadovoljstvo mu je bilo, da je smel skrbeti za Margareto. Tako sta živela skupaj nekaj tednov.

Naenkrat pa je igralca prevzela stara strast, začel je piti, po večerih je prihajal pijan domov, potem pa ni mogel po tri dni ničesar delati.

Tako jima je bil vzet zaslužek in Margareta se je zopet znašla tam, kakor je bila tedaj, ko jo je igralec srečal na ulici.

Nekega večera je odšla v Boulognski gozd, sedla je tam vsa

obupana na klopico ter bridko zaihtela. Tu je spoznala guvernerja. Približal se je mladi deklici, ki je ihtela in jo skušal potolažiti.

Naposled se mu je to posrečilo. Margareta je spoznala dobroto tega gospoda in odšla je z njim. Obnašal se je napram njej kakor pravi kavalir; takoj jo je odpeljal v svojo vilo in iz simpatije, ki jo je že tedaj gojil do nje, jo je obdal v prostrani hiši z vsemi udobnosti, kakor bi mogel to storiti samo pravi oče.

Vprašal jo je, če bi hotela odpotovati z njim v njegovo domovino in postati njegova žena, Margareta je seveda pristala, ker ni imela drugega izhoda in tako sta prišla v Reggio.

Guverner pa ni pripeljal samo nje iz Pariza. Ko sta se z Margareto mudila še v Parizu, je prišel neko jutro k njemu moški brez brk, predstavil se mu je in mu dejal, da je on doslej skrbel za Margareto kakor za svojega lastnega otroka.

Guverner je takoj poklical Margareto, ona pa je takoj spoznala starega Botija, katerega je pekla vest, da jo je pustil samo brez pomoči.

Margareta se je zavedala, da odpotuje v tujo državo, v kateri ne bo nikogar poznala in radi tega je sklenila, da vzame starega igralca s seboj.

Guverner, ki je bil pripravljen svoji mladi ženi izpolniti vsako željo, je vzel Botija k sebi v službo.

Ko pa sta sedaj jezdila ob obali, ni dobri človek niti slutil, zakaj se je Margareta tako razburila, ko sta srečala znana jezdeca. Margareta je bila prepričana, da je Edgardo popolnoma pozabil nanjo in nadejala se je, da bo odslej lahko mirno živela. Mislila je, da ga sovraži, v resnici pa ni bilo tako.

Čutila je, da Edgarda še vedno ljubi, da koprni po njem z vso svojo dušo, — on pa jo bo sedaj videl z guvernerjem in gotovo bo mislil, da se je poročila s tem plemenitim človekom samo zato, da bi mogla uživati sijaj in bogastvo. Smatral jo bo za vlačugo, ki prodaja svoja čuvstva!

Ah, Margareti je bilo pri duši, kakor da mora znoreti in sklenila je, da je Edgardo ne sme nikdar videti, da ne sme nikdar govoriti z njo.

— Sedaj pa se vrniva zopet domov! reče zdajci guverner svoji mladi ženi.

Ko sta se vračala, sta si ogledovala okolico, ki je bila prekrasna.

— Čigava je ta prekrasna vila ob morju? vpraša Margareta guvernerja, ko je pokazala na vilo.

Guverner pogleda tja, kamor je Margareta pokazala, potem pa odgovori:

— Dete moje, tukaj stanuje slavní umetník Edgardo Bernardi! Sicer pa sva malo prej jezdila mimo njega, z njim pa je bila njegova mlada žena. Tega umetnika sem spoznal pred tremi dnevi, pritožil se mi je radi nekih malenkosti, ki so mu jih povzročili uradniki na policiji.

Margareta se vgrizne v ustnico. Guverner pa je bil prepričan, da je umetnik in njegova žena ne zanimata.

— Kako dolgo živi že ta Bernardi tukaj v Reggiju? vpraša zdajci Margareta.

— Nekaj tednov! odgovori guverner. Zdi se, da se je naselil tukaj, da bi mogel v najlepšem miru živeti s svojo mlado ženo in da je celo nekoliko ljubosumen.

Malo je manjkalo, da Margareta ni zaihtela.

— Sicer pa bom prisiljen ta dva mlada človeka povabiti na svečanost v najini palači, nadaljuje guverner, in prepričan sem, da bosta vabilo sprejela.

Margareta ga je hotela prositi, naj ju ne vabi. toda morala je molčati.

Ko je bila pozneje sama v svojem budoarju, je omahnila na divan, zakrila si je obraz z rokami in bridko ihtela...

Vrtna zabava

Minili so trije dnevi.

Guvernerjev vrt so razsvetljevali tisočeri pisani lampijončki, drevje se je črtalo v morju luči.

Še lepši pa je bil vrt, ko so zvečer prišli vanj svečano oblečeni gostje, posebno dame s svojimi prekrasnimi toaletami, ki so dvignile ves sijaj.

Margareta je gledala samo svojega soproga in skozi te množice je stopala ob njegovi strani. Njen nastop je bil dostojanstven, kakor se to spodobi soprogi najmogočnejšega človeka v vsej Kalabriji.

Kako se je tresla, ko je mislila na trenutek, ko se bo morala prvikrat pokazati mnogoštevilni družbi, ko bo morala prvikrat opravljati dolžnosti visoke gostiteljice in ko bo prvikrat stopila pred Edgarda.

In vendar, vse to je opravila v miru, brez najmanjšega razburjenja. Mož jo je vodil po dvorani in jo predstavljal paru za pa-

rom. Obstala je tudi pred Edgardom — in ona ni prišla v zadrego, popolnoma ravnodušno mu je ponudila roko.

Njegove oči so se ustavile na njenem obrazu in Margareta je opazila, kako je vzdrtel, potegnil je svojo roko iz njene in se prijel za srce.

— Kaj vam je, signor Bernardi? vpraša guverner.

— Oprostite, vročina je v dvorani, odgovori Bernardi. Jaz pa nisem še tudi navajen tega podnebja, oprostite mi torej!

In začel je govoriti z Margareto, kakor da bi je ne poznal. Govorila sta o Parizu. Tudi Adrijana in guverner sta se vmešala v pogovor, pri tem pa Adrijana ni niti slutila, da je to tista Margareta, kateri je ugrabila sedanjega svojega moža.

Edgardu je kar vrelo iz prsi, večkrat je hotel Margareto zaklicati z njenim imenom, večkrat ji je skoraj rekel ti, toda paziti je moral nase.

Ni je mogel pogledati naravnost v oči, ona pa si je to njegovo obnašanje popolnoma krivo tolmačila.

— Trmast je, si je mislila na tihem, sovraži me, to sem videla iz njegovih pogledov! Kako je premeril mene, potem pa guvernerja, kakor da bi hotel izmeriti razliko v starosti med menoj in njim, kakor da bi užival v tem prepričanju, da nisva drug za drugega!

Ah, kako lepa je njegova mlada žena! Toda, ona se pretvarja — to sem takoj spoznala iz njenih oči, ki vedno ljubeznjivo gledajo, to so oči, v katerih spozna pameten človek takoj neodkritost!

Domišljevala sem si včasih, da takoj dobro spoznam značaje ljudi — ona ga ne ljubi!

Dejala mi je, da je bila v Parizu, da pa je dolgo let živela tudi v Rimu. Mar jo je ljubil že tedaj, ko sem bila še jaz z njim? Ah, tedaj je Edgardo lopov, ki je glumil samo komedijo in me potem upropastil!

Ah, in vendar se bom še borila — še enkrat bom poskušala, če si še morem pridobiti njegovo ljubezen!

Margareta se je zdrznila in odšla h gostom.

Ko je stopila iz zadnje sobe, iz salona, je obstala kakor prikovana. Slišala je govorico, v kateri so čestokrat omenjali njeno ime. Nehote je prisluhnila.

Gospod, ki se je zabaval z neko damo v salonu, je bil njen mož, guverner. Njemu nasproti pa je sedela Adrijana — lepa žena Edgarda Bernardija.

Margareti ni prišlo niti na misel, da bi postala na svojega moža ljubosumna.

Prisluškovala je dalje.

— Vi torej niste zadovoljni s svojo malo, dražestno ženico, ekscelenca? je slišala govoriti Adrijano.

— Zadovoljen sam prav za prav, odgovori guverner v vidni zadregi, toda saj veste — kako je, če je v starosti tolikšna razlika. Moja soproga gleda v meni bolj očeta, kakor pa moža, ki zahteva strastne ljubezni...

Margareta je čutila, kako ji je rdečica zalivala obraz. Prvikrat je slišala v tem trenutku, da se je guverner poročil z njo radi ljubezni, ona pa je našla pri njem zavetje, kakor otrok pri svojem očetu.

Guvernerjeve poglede in njegove laskajoče besede je vedno razumela drugače, kakor pa je to on hotel.

Toda, kako je vendar moglo priti do tega, da je guverner govoril s sebi docela tujo damo o čuvstvih, ki jih je zahteval od svoje zakonske žene?!

Že je začela sumiti o poštenem značaju svojega soproga. Toda kmalu se je prepričala, da nima vzroka da bi ga sumničila, ker je to govoril Adrijani samo radi tega, da bi si pomagal iz zadrege.

— Zakaj pa ste se tedaj obrnili name, ekscelenca? vpraša Adrijana in se zasmije.

— Vi ste žena iz sveta, signora, spregovori konte Spelterini, jaz pa nimam nikogar na svetu, ki bi ga vprašal za svet. Svetujte mi torej, signora, kaj naj bi storil, da bi se svoji ženi približal bolj, kakor sem se ji mogel približati doslej, jaz pa vam bom od srca hvaležen!

Adrijana se je smejala.

— Moški ste pa zares čisto posebna bitja, je dejala, za napad na žensko srce potrebujete cel načrt, ki vam ga daje žena po navadi sama v roke!

Vendar, dovolite, ekscelenca, da pomislim! Zares ne vem, kako bi mogli v ženskem srcu vzbuditi strast ljubezni, kakor vi to hočete! Toda počakajte, prekrasno misel imam... Kaj če bi poskušali s čarodejnim sredstvom?!...

— Mar obstoja na svetu sredstvo, ki navdaja ženo z ljubeznijo in strastjo? vpraša guverner. Ah, doslej sem mislil, da obstojajo napoji samo v bajkah...

— Motite se, ekscelenca, reče Adrijana, zatrdim vam lahko, da obstojajo takšna očarujoča sredstva!

Poglejte to...

In Adrijana mu je pokazala majhno stekleničico.

Guverner je vzel stekleničico, jo prinesel k luči in jo opazoval

— Kaj je v tej stekleničici? se je obrnil k lepi ženi, ki je zmagoslavno sedela njemu nasproti.

— To, o čigar obstoju dvomite, ekscelenca, odgovori Adrijana in se nasmehne.

Lahko bi vam povedala, kje si lahko priskrbite takšno sredstvo, je nadaljevala, vzela stekleničico in si jo hitro skrila v nedrija. Če vam je torej na tem, da si pridobite ljubezen in naklonjenost svoje žene...

Guvernerjeva odločna kretnja jo prekine.

— Niste me prav razumeli, signora, je dejal, nikdar, bi ne hotel dati svoji ženi sredstva, ki bi uničilo morda njeno zdravje, kajti ljubim jo nad vse.

Toda, kako je prišlo to sredstvo k vam? Ne vem, čemu bi ga potrebovala ena najlepših žena Italije?!

— To ne spada sem! odgovori Adrijana in hitro vstane.

— Res ne, reče guverner, saj uvidim, da mi ne preostaja ničesar drugega, kakor da se še nadalje z vso vztrajnostjo borim za ljubezen svoje žene!

Ponudil je Adrijani roko.

— Če vam je všeč, signora, vas odpeljem k ostali družbi, ji je dejal galantno, kajti bojim se, da bi mi moji gostje utegnili zameriti predolgo odsotnost. Oprostite mi, da sem vas tako dolgo zadrževal v razgovoru o sebi...

— Ekscelenca, zelo vesela sem bila, da sem lahko govorila z vami, mu odgovori Adrijana, jaz...

Margareta ni mogla več slišati, kajti odšla sta pri drugih vratih iz dvorane.

Stari prijatelj

Ko so se vrata za njima zaprla, se je Margareta hitro vzravala. Za trenutek je obstala neodločna, divje misli so ji hitele po glavi.

Toda ne zato, ker se je čudila svojemu možu, da je tako govoril z Adrijano, kar ji je bilo neprijetno, njo je mučilo nekaj popolnoma drugega.

Čemu potrebuje ta žena ljubavni napoj?

Zakaj je potrebovala soproga Edgarda Bernardija takšno sredstvo, s katerim je hotela doseči, da bi se možki vanjo do blaznosti zaljubili?

Margareta je bila prepričana, da dobro ve, kje tiči zajec. Misli-
slila je, da je dobila pojasnilo vsega strašnega, čigar žrtev je po-
stala v Parizu.

Brez dvoma je ta lepa žena ljubila Edgarda in s tem sred-
stvom si ga je gotovo pridobila še v Parizu in ga očarala.

— To je torej rešitev uganke, je šepetala. Ta nesrečnica si ga
je pridobila s pomočjo očarujočih sredstev, ona ga je torej omanila
tistega dne, dosegla je, da ni mogel misliti na lepoto ljubezni, ki jo
je zapustil in se vrgel njej v naročje.

Zopet je odšla v svoj budoar. V svežem zraku, ki je prihajal
skozi odprto okno, se je nekoliko pomirila.

— Čeprav je to sredstvo še tako ostudno, je šepetala Margare-
ta, se moram vendar proti tej nesrečnici boriti z istim orožjem. Do-
bro, ona mi ga je ugrabila s pomočjo tega napoja, ki je dosegel, da
je Edgardo začel oboževati njeno lepoto, — zakaj se ne bi poslužila
tudi jaz tega sredstva?

V tem trenutku je nekdo potrkal na vrata, ki so vodila v
hodnik.

— Kdo bi mogel to biti? se je vprašala Margareta začudeno,
hitro se je ozrla v zrcalo in ko se je prepričala, da je mirna, je
odločno zaklicala: naprej!

Vrata se odpro, na njih pa se pojavi močan človek v livreji
Spelterinove hiše.

— Ah, ti si, Botije! reče Margareta. Prihajaš kakor nalašč, ker
te ravno potrebujem!

Nekdanji igralec se je globoko priklonil in prišel bliže. V tem
kratkem času, odkar je bil v Spelterinijevi hiši, se je toliko popravil
in izpremenil, da bi ga kdo težko spoznal.

— Zakaj si prišel k meni? ga vpraša Margareta.

— Prošnjo imam do ekscelence, odgovori Gaston.

— In sicer?

— Prosil bi vas, ekscelenca, da bi bili nekaj minut to, kar ste
bili v Parizu — moja prijateljica!

Margareta ga začudeno pogleda.

— Še vedno sem tvoja prijateljica, Gaston, mu odgovori, stopi
k njemu in ga prime za roko. Sedaj pa povej, zakaj bi rad, da bi ti
bila prijateljica?

— Margareta, ali ste ga videli? vpraša Botije.

— Koga?

— Edgarda Bernardija!

— Videla sem ga, Gaston, reče Margareta in se hitro obrne, da
ne bi njen stari prijatelj opazil, kako težko ji je, da je on tukaj.

— Kakšen slučaj! reče starec. On stanuje tukaj, v tvoji bližini, Margareta!

— Kaj naj bi storila? je šepetala žena.

— Ali ga še ljubiš?

— Jaz... jaz...

— Ah, ti ga še ljubiš, nadaljuje bivši igralec in stopi čisto k Margareti. Ne, ne sramuj se tega! Ti ga ljubiš, jaz pa ti prisegam, da bom stopil pred njega in mu povedal, da si še vedno ista Margareta, kakršno je on tedaj tako sramotno zapustil v Parizu in odšel.

Ha, ha, ha, on me ni spoznal, on ni slutil, da je to njegov prijatelj Gaston, ki mu je vzel plašč z ramen. Torej njegova soproga je tista žena, ki...

— Ali poznaš ti to Adrijano, to Francozinjo? ga vpraša Margareta.

— Poznam jo, seznanil sem se z njo nekega večera v Parizu, ko sem bil pri vas na obisku in ravno odhajal iz vaše hiše, srečala me je in mi dejala — da je Edgardova sestra. Spustil sem se z njo v pogovor, izpraševala me je marsikaj in jaz sem ji povedal, kako silno še vidva ljubita....

— Tako, ona se je torej izdajala za njegovo sestro! ponovi Margareta. Ona je torej lagala...

— Vsekakor, kajti kakor ste videli, je postala njegova soproga, nadaljuje Botije. Toda sedaj sem trdno prepričan o tem, Margareta, da se ti bo posrečilo to rdečelaso tekmovalko odstraniti!

— O tem sem tudi jaz prepričana!

Gaston Botije je Margareto po teh besedah začudeno pogledal. Povdarek, s katerim je izgovorila to, je starega in vdanega slugo prestrašil.

— Kako misliš to, Margareta?

— Naj ti povem, Gaston, kako drži ta lepa žena Edgarda v svojih mrežah, odgovori Margareta. Poslušaj me, potem pa mi svetuj, kako naj bi se borila proti tej nesrečnici!

Margareta je povedala komorniku vse, kar je slišala v salonu.

— Samo s pomočjo tega ljubezenskega napoja se ji je posrečilo, da ga je zapeljala, je dejala naposled. In samo delovanju tega sredstva pripisujem nesrečo, da so mi odtrgali dragega.

— Res je, kar praviš, moja Margareta, reče Botije, ta žena ti je ugrabila Edgarda samo s pomočjo napoja. Edgardo je odšel za njo, ker ga je omamil ta strup, drugače bi si ne mogel tolmačiti njegovega odhoda.

Vendar, vprašala si me za sv... dob... dal ti bom tudi ta svet.

kolikor bo seveda v moji moči! Pomagal ti bom! Uporabi isto sredstvo, ki ga je ona uporabila proti tebi!

Vzklik radosti se je izvil Margareti iz prsi.

— Dejal si mi isto, kar sem si mislila tudi že sama od prvega trenutka, ko sem slišala o sredstvu, s katerim mi je bila ugrabljena življenska sreča! odgovori Margareta. Gaston, sedaj vidim, da obstoja med prijatelji tudi duševna sorodnost!

— Ali hočeš torej to storiti?

— Hočem, toda ne vem, kako naj bi začela!

— Zvabi sem Edgarda, reci mu, da hočeš z njim zadnjikrat govoriti, tedaj pa mu daj napoj, ki ga nosi ta žena pri sebi. Omahni! bo v tvoje naročje, ona rdečelasa žena pa bo za vedno pozabljena!

— Tvoj svet je dober, toda kako naj bi dobila ta napoj? Moja tekmovalka ga nosi na svojih prsih!

— Mora biti! je šepetal. Potem pa se je obrnil k Margareti in ji dejal jasno in odločno:

Tebi na ljubo, Margareta draga, bom storil še en zločin, toda ne zločin, kajti samo nebo bo blagoslovilo človeka, ki bo vzel tej nesrečnici sredstvo, s katerim je uničila dvoje življenje! Zanesi se name, moja Margareta, priskrbel ti bom napoj, naj stane kar hoče!

— Kako boš storil to in kedaj mi boš prinesel napoj? vpraša Margareta, prime njegovo roko in mu jo stisne v znak hvaležnosti.

— Ko bom mogel, morda še danes, ali pa jutri, kadar se mi bo nudila prava prilika. Toda še eno vprašanje, Margareta! Ali se ti lahko zanešes na svojo služkinjo?

— Nadejam se, da mi je deklica zvesta, kajti njeno mater sem rešila velike nesreče, ki ji je pretila, dala sem ji večjo vsoto denarja!

— Ali bo molčala, če bo videla, da si ti kriva?

— Bo, o tem sem prepričana!

— Prizadeval si bom, da bi Adriano zvabil z zabave in ji ugrabil stekleničico. Edgarda pa bom okrog polnoči pripeljal k tebi, stekleničico pa ti bom prinesel pred njegovim prihodom. Si me razumela?

— Razumela sem te, odgovori Margareta, načrt je dober, samo, kje naj bi bil ta sestanek?

— Tu gori, ne mogla bi si misliti primernejšega prostora za to, odgovori Botije, tvoj mož ne slutí ničesar in ne bo si drznil brez tvojega privoljenja pritj v to sobo!

— Ali bi ne bilo boljše, če bi Edgardu izročil nekaj vrstic od mene? vpraša Margareta.

— Prav imaš, ti misliš na stvari, katere sem jaz pozabil, reče nekdanji igralec. Hitro, napiši, kar ti bom narekoval!

Po nekaterih trenutkih je Gaston Botije odšel iz Margaretinega budoarja. V žepu je nosil njeno pisamce, v katerem je povabila Edgarda Bernardija, slavnega umetnika, okrog polnoči na sešatek v svoj budoar.

Razbojniški napad

Vrt, ki je pripadal vili generalnega guvernerja, je bil tako velik in lep, da je bil edini v vsem Reggiju, katerega je bilo vredno pogledati.

Park se je razprostiral do samega morja, krasne stopnice so vodile čisto do morskih valov, zadnji del pa, ki danes ni bil tako razsvetljen, se je razprostaril prece daleč. Drevoredi v tem delu so bili prazni. Naenkrat pa se je pojavil tukaj gospod v črni obleki, kakor so jih nosili guvernerjevi gostje.

Zdelo se je, da se ta človek izogiblje veselega vrvenja, da išče v samotni tolažbe.

To je bil Edgardo Bernardi. Zamišljeno je hodil iz drevoreda v drevored.

— Kako je mogla priti ona v to hišo? se je vprašal in se prijel z roko za vroče čelo. Kako je mogla ona, pevka iz Quartier Latina priti v to hišo in postati soproga tega človeka, ki so mi ga orisali kot popolnega plemiča, ki izhaja iz bogate in odlične rodbine!

Ne — to ni resnica! To ni moja mala Margareta, to ni ona, ki sem jo izdal in jo zapustil v Parizu! Vsaj malo bi se bila prestrašila, ko me je zagledala, prekrasna guvernerjeva soproga pa se ni niti zganila, ko mi jo je guverner predstavil.

Toda vendar, mar se ni pojavil krog njenih ustnic smehlaj, ko sem se zdrznil in umaknil pogled, da mi ni bilo treba gledati v njene oči! Kako čudno me je opazovala!

Ne, tako bi me ne bila mogla gledati žena, ki me ni poznala, ki ni bila vezana k meni z ničemer drugim, kakor z običajnim pozdravnim pogovorom.

Ona je bila, samo ona mora to biti!...

Margareta je v moji bližini! Postala je žena drugega, prišla je z guvernerjem sem v Italijo!...

Edgardo je bil silno razburjen.

Še vedno je ljubil Margareto, ljubil jo je veliko bolj, kakor ne-

koč in spoznal je sedaj, da se je samo v navalu strasti dal zapeljati po Adrijani.

Že zdavnaj se je prepričal, da ga Adrijana ne ljubi, da ga ni nikoli ljubila, da pa se je poročila z njim samo radi tega, da bi si zagotovila ogromno bogastvo.

Morda ga Margareta prav tako ljubi, kakor ga je nekoč, preden jo je zapustil?! Morda bi se dalo še vse popraviti, če bi ne bila oba vezana!

In Edgardo je bil pripravljen raztrgati svoje spone, če bi Margareta zahtevala to od njega. Toda zakaj se Margareta ni zmenila zanj, zakaj je odšla tako hladno mimo njega?

In ravno v trenutku, ko je Edgardo Bernardi premišljeval o tem, kako bi se zopet srečal z Margareto, je slišal za seboj neke korake.

Ustavil se je in čakal.

Iz teme je prišel k njemu človek, to je bil eden izmed slug v guvernerjevi hiši.

— Kaj želite, prijatelj? ga vpraša Bernardi.

Neka žena vam pošilja to pismo, je dejal Gaston Botije, čakal bom na odgovor.

Z drhtečo roko je prijel Edgardo pismo, takoj ga je odprl in prečital njegovo vsebino.

Takoj je spoznal Margaretino pisavo, od silne razburjenosti je komaj čital:

»Čeprav nisi tega vreden, moram vendar s teboj še nočjo govoriti! Če boš prišel okrog polnoči k stranskim vratom palače, te bo čakal sluga, ki ti bo izročil to pismo in kateremu daš lahko tudi odgovor, če boš prišel ali ne. Sluga je moj zaupnik, brez skrbi greš lahko z njim, vsako drugo pojasnilo ti bom dala sama!

Margareta»

Edgardo se je nekaj trenutkov obotavljal, potem pa je dejal slugi:

— Piscu tega pisma povejte v odgovor, da se strinjam z njega vsebino!

Ne da bi dalje čakal, se je sluga globoko poklonil in odšel.

Edgardo je obstal kakor okamenel. Čuvstva, ki jih je doslej tajil, so ga popolnoma prevzela.

— Ah, čez dobre tri ure bom vedel vse, srečen bom, ali pa naju bo smrt za vedno združila...

— Vse gre kakor namazano, je šepetal Gaston Botije zadovoljno, ko je dobil odgovor od Edgarda. Sedaj prihaja na vrsto napoj, ki ga nosi Adrijana v nedrjih.

Dober načrt imam! S to ženo bom kmalu gotov.

Prišel je v kuhinjo in naletel na prvega kuharja, ki je bil tudi Francoz, imenoval se je Dival.

Ko je zagledal Gastona, je zaklical:

— Pogledjte, to je edini, ki danes ničesar ne dela!

— Dovolj sem že danes delal, prijatelj, se je smejal Gaston, toda da se ne boste jezili, vam bom tudi jaz nekaj pomagal...

— Tako, tedaj vzemi to steklenico črnega vina, postavi jo s čašami na pladenj in pojdi ter ponujaj!

In dobri stari Dival se je še enkrat zasmejal Gastonu, medtem ko je on vzel čaše in steklenico ter izginil.

Če bi bil kuhar videl, kaj je Gaston storil, ko je odšel iz kuhinje, se ne bi smejal.

Ko je namreč Gaston prišel iz kuhinje, je postavil pladenj na kamen in si nalil v čašo črnega vina.

— Tako sedaj pa na delo, je šepetal. Ha, ha, odprla boš oči, ko se bom pokazal kot bebec!

Odšel je na vrt, med gosti je iskal Adrijano. Po dolgem času jo je zagledal in se počasi bližal gruči, kjer je bila Adrijana. Tu je Edgardo Bernardi posebno razpoloženo pripovedoval o nekem njenem doživljanju na potovanju po Ameriki.

Sluga z vinom se je približal, toda kakor bi trenil se je opotekel, čaša s črnim vinom, ki se je nahajala na robu pladnja, se je prevrnila in vino se je zlilo na dragoceno Adrijanino toaleta.

Vsi so začeli godrjati radi služabnikove nerodnosti, ubogi revež je stal blede med njimi, drhtel je po vsem telesu, samo Adrijana si je ohranila prisotnost duha.

— Ne žalostite se za to, prijatelj, mu je dejala mirno, to ne pomeni ničesar hudega. Edgardo, takoj bom odšla iz palače, toda že čez nekaj trenutkov se bom preoblečena vrnila.

— Vi ste zares neroden človek Gaston! mu je guverner jezno zaklical, ko je slišal, kaj se je zgodilo.

— Tisočkrat prosim oprostjenja, eksclenca, reče Gaston, delal se je, kakor da mu je silno žal, da se mu je moralo to primeriti, toda spotaknil sem se in opotekel, čaša pa, ki je stala na robu, se je prevrnila.

Guvernej se je obrnil k Edgardu, da bi se oprostil.

— Toda, prosim vas, eksclenca, odgovori Edgardo, ta malenkost vendar ni vredna, da bi se razburjali radi nje!

— Da, toda signora je morala radi tega zapustiti zabavo! reče guverner ježno.

— Čez nekaj minut se bo zopet vrnila, mu je veselo zatrjeval umetnik.

— Tedaj bom stavil dami na razpolago svojo kočijo, reče guverner.

Gaston Botije je stal čisto blizu.

— Gaston, da boste popravili svojo pogreško, poskrbite takoj za kočijo, ki bo odpeljala damo domov! se je guverner obrnil k svojemu komorniku.

Botije je ravno čakal na takšno naredbo.

— Vse gre kakor namazano, is je mislil na tihem in hitel po stopnicah za Adrijano, ki se je v garderobi že oblačila v svoj plašč. Sedaj prihaja na vrsto najtežje, sedaj moram hitro in pogumno delati!

— Signora, njegova ekselenca, gospod guverner me pošilja in prosi signoro, da bi za svojo vrnitev na svoje stanovanje uporabila njegovo kočijo!

— Ah, to vabilo mi prihaja kakor nalašč, prijatelj, odgovori Adrijana zadovoljno, torej hitite...

Gaston je odšel in ukazal, naj pripravijo kočijo, sam pa se je zaklenil v svojo sobo.

Našminkal si je obraz in si nataknil na glavo lasuljo, razen tega pa je vzel iz svojega kovčega staro in raztrgano obleko in jo zavil v papir. Navsezadnje si je posadil na glavo tudi staro čepico, ki mu je padala do ušes.

— Gotov sem! je Gaston zadovoljno šepetal in se pogledal v zrcalo. Tako, sedaj začne lahko komedija! Bog naj mi pomaga!

Skril je omot z obleko in ostalo pod plašč, odšel je iz palače skozi stranska vrata na vrt in na prostoru, kjer je vladala popolna tema, je skočil čez ograjo.

— Grom in peklo, že slišim drndanje koles, zagodrnja Gaston ježno. Če bom hitel, bom čez nekaj minut lahko tam; tako da mi še ostalo časa, da se preoblečem.

V temi je hitel proti morski obali.

Dirjal je, kolikor so ga nosile noge, dokler ni prispel do nekega mesta, kjer je morala mimo kočija z Adrijano in kjer se je razprostrl velik, toda popolnoma zapuščen park.

Ob tem času gotovo ne bo tam nobenega človeka.

S hitrimi skoki je bil za grmovjem, kjer si je v nekaterih trenutkih oblekel raztrgano obleko, potem pa je stopil iza drevja človek, katerega ne bi živa duša hotela srečati v tej samoti.

Gaston se je izborno maskiral. Kot staremu igralcu mu je bila to pač malenkost.

Tako je stal pripravljen in prisluškoval ropotanju kočije in nihče bi ga ne mogel spoznati.

— Ah, že prihaja! je vzdahnil. Sedaj mi Bog pomagaj! Sedaj ali nikoli!

Gaston se je skril za ogromno deblo drevesa, ko je kočija prispela mimo njega, se je z bliskovito naglico pognal proti njej, popolnoma neslišno je odprl vrata kočije, skočil vanjo in vrata za seboj takoj zaprl.

Ogromna postava se je spustila na Adrijano, ki je slonela na mehkih blazinah in dremala, toda preden je mogla zaklicati na pomoč, ji je Gaston zamašil usta.

— Niti besede, signora, kajti sicer si mrtva! je zašepetal neznanec z grozečim glasom in Adrijana je čutila, kako je njegova roka posegla v nedrija.

Adrijana je uvidela, da se ne more braniti. Sprva je mislila, da je to napad na njeno čast, toda že v naslednjem trenutku je čutila, kako je neznančeva roka potegnila iz nedrij tisto stekleničico z napojem.

In roka je takoj izginila.

— Kaj hočete s to stekleničico? Saj nima za vas nobene vrednosti! je zavpila Adrijana. Tukaj imate, vzemite moje bogastvo, moj denar, toda stekleničico mi pustite!

Sunil je od sebe Adrijanino roko, ki mu je ponujala denarja in svojo dragoceno ogrlico.

— Le obdržite si denar in zlato, lepa signora, reče razbojnik, jaz bom vzel samo to stekleničico, kajti vem, da vam vzamem s tem več, kakor denar in zlato!

Sedaj pa zbogom in ne drznite si klicati na pomoč, kajti sicer bo ves svet vedel, s kakšnimi sredstvi drži žena Edgarda Bernardija svojega moža pri sebi!

Dobila je močan udarec v prsi in omahnila nazaj na naslonjalo. Istočasno pa so se odprla vrata kočije in moški je izginil v temi za drevesi.

V kočiji pa je obsedela Adrijana z roko si je pritiskala na razburjeno srce.

— Kaj naj bi to pomenilo! je šepetala in ni smela klicati na pomoč. Torej živi nekdo v moji bližini, ki ve, da hočem s pomočjo ljubezenskega napoja navezati nekoga nase?! Tedaj živi nekdo, ki me

opazuje! In vendar se tolažim s tem, da nihče ne ve, koga sem hotela pritegniti k sebi s tem napojem!

Toda niti Adrijana, kakor tudi Gaston Botije in Margareta niso slutili, da v tej stekleničici ni napoj, temveč strup, ki ga je zamenjal Vitor Garsi...

Strašna nesreča

Čim bolj se je bližala polnoč, tem nestrpnejši je postajal Edgardo Bernardi, nervozno je pogledoval na uro, štel je minute, ko bo lahko stopil pred Margareto.

Guverner se je prav posebno zanimal za godbenika, ker je bil tudi sam ljubitelj glasbe, pogovarjal se je z njim o njegovi umetnosti, posebno o koncertih, ki jih je mladi umetnik dajal v Franciji in Ameriki.

Edgardo Bernardi si je moral priznati, da je bil guverner ljubeznjiv človek, toda ker je tako razburjeno pričakoval sestanka z Margareto, se je izogibal njegove družbe.

Hodila sta skupaj in se pogovarjala.

— Tri četrta na dvanajst! je šepetal Edgardo Bernardi. Če se ga sedaj ne odkrižam, bo javil sluga, ki me tam čaka, Margareti, da ne pridem.

— Ah, tam stoji lord Harrö Darsi! vzklikne nenadoma guverner. Kajneda signor Bernardi, saj me boste oprostili za nekaj minut — tako rad bi spregovoril nekaj besed z mladim in odličnim Angležem!

Guverner se prikloni in odide.

— Ravno še ob pravem času! vzdahne godbenik. Samo nekaj minut manjka še do polnoči!

Ozrl se je krog sebe in se prepričal, da ga nihče ne opazuje. Napotil se je proti stranskemu vhodu v palačo in izginil.

Ura je kazala polnoči.

Najrazličnejše misli so se križale v njegovi glavi — naenkrat pa je slišal korake, ki so se bližali vratom. In pojavil se je isti sluga, ki mu je prinesel Margaretino pismo.

— Ali ste vi, signor Bernardi? je vprašal sluga.

Edgardu se je zdel ta glas znan, toda ni se mogel domisliti, kje ga je slišal.

— Jaz sem! je odgovoril.

— Tedaj pojdite za menoj! odgovori sluga v livreji.

Sluga je prižgal majhno svetiljko in svetil godbeniku Bernardiju pot po stopnicah navzgor. Ne da bi bil spregovoril besedice je odpeljal sluga Bernarda v gornje nadstropje, odprl je neka vrata in ga odpeljal skozi elegantno urejeno kopalnico. Pred vrati, ki so vodila iz kopalnice v drugo sobo, se je sluga ustavil.

— Za temi vrati vas pričakujejo, gospod! reče sluga mirno. Izvolite vstopiti!

Sluga je ugasnil svetiljko, Edgardo pa je obstal pred vrati, za katerimi je bila Margareta.

Nekaj časa je prisluškoval pri vratih, slišati pa ni mogel ničesar. Navsezadnje je pritisnil na ključavnico. Vrata se odpro in obstal je na pragu prekrasnega budoarja.

Sredi sobe je stala Margareta, na sebi je imela prekrasno pisano toaleto od večera. Ko je stala tako z iztegnjenimi rokami, kakor da bi se branila pred človekom, ki je stal na vratih kot krivec s povešeno glavo, je bila podobna nadzemeljskemu bitju.

Edgardu se je zdela podobna boginji. Zdelo se mu je, da mora pasti pred to Margareto na kolena in jo prositi odpuščanja za vse, kar ji je storil.

— Vstopite, signor Bernardi! je slišal Margaretin glas, ki mu je tiho ukazoval.

Umetnika je streslo, ko je slišal ta glas. Zdelo se mu je, da ga je neka nevidna roka zgrabila za srce in ga stisnila, da mu je vse telo otrpnilo.

Nekaj trenutkov si je pomišljal, potem pa se je ponosno vzravnal. Njuni pogledi so se srečali.

— Poklicali ste me k sebi, signora, ji je dejal, govoril pa je francoski, ukažite mi, kar mi hočete, na razpolago sem vam!

Zaprl je vrata.

Ko se je radi tega moral obrniti, je slišal pritajeno ihtenje za seboj. To je bilo sredstvo, ki otopi tudi najtrši led krog moških src.

V tem trenutku je pogledal Margareto kakor nekoč, iz prsi pa se mu je izvil:

— Margareta! ... Margareta! ...

Razširil je roke, Margareta pa mu je omahnila v naročje.

Minilo je več minut, v budoarju pa ni nihče črnil besedice. Z zaupanjem, kakor majhno dete, je počivala Margareta na njegovih prsih, on pa jo je tako krepko stiskal k sebi, kakor da bi je nikdar več ne hotel izpustiti iz tega objema.

Naenkrat pa ga Margareta pahne od sebe.

— Margareta! je vzkliknil osuplo. Mar ti je žal, da si me poklicala k sebi?

— Edgardo, jaz sem žena drugega, je zajecljala. Pomisli — tudi ti nisi več svoboden...

Spustila se je po teh besedah v naslanjač, si zakrila oči z rokami in bridko zaihtela.

— Edgardo, oba si naju onesrečil, je jecljala med solzami, nikdar več ne bova tako zadovoljna in tako srečna! Kajti zakonske vezi naju vežejo, zvezana sva z drugimi ljudmi, jaz z guvernerjem katerega samo spoštujem, kakor bi spoštovala očeta ali brata, ti pa z ženo, ki jo ljubiš...

— Ne dalje, Margareta! zavpije Edgardo. Nobene besede več, če nočeš govoriti neresnice! Hotela si trditi, da ljubim to ženo — toda ne, ne in tisočkrat ne, prisegam ti, da je ne ljubim! Znořel sem tisto usodno noč, ko sem odšel z njo. Očarati me je morala...

Ah, zakaj strmiš tako začudeno vame? Da, jaz trdim, da me je očarala, s svojo izredno lepoto je preslepila moja čuvstva...

Silno je postajal razburjen, ko je tako govoril, vsaka mišica na njegovem obrazu je podrhtevala.

— Ne bom se vrnil več k njej! Ne, nikdar več je ne smem videti!

— Mar se čutiš tako slabega, da se ji ne upaš še enkrat pogledati v oči? reče Margareta. Vzravнала se je in ga tako čudno gledala.

— Da sem slab? se je Edgardo strašno zasmel. Ne, še premočnega se čutim — kajti trdno sem prepričan, da bi to podlo lažnjivko lahko ubil, če bi se še enkrat pojavila pred menoj!

Stisnil je pesti in jih grozeče dvignil proti oknu, skozi katerega je prihajalo vpitje z vrta.

Pomiril se je in omahnil na divan. Margerata je skočila k njemu.

— Kaj ti je? ga je vprašala s strahom in ga božala po čelu, na katerem so se pojavile velike znojne kaplje. Ali si bolan?

— Ne tako bolan, kakor ti misliš, Margareta, ji je odgovoril in jo potegnil k sebi. Ne, bolna je samo moja duša, ker je zastrupljena!

— Dala ti bom čašo vina, je rekla Margareta, Edgardo pa ni opazil, kako ji je glas pri tem drhtel. Počakaj, tam je vino, ki je raslo po gričevju Sicilije, dolg požirek ti bo prijal!

Odšla je in prinesla čašo vina.

Predtēm pa je Margareta stresla v čašo z vinom napoj, isti napoj, ki ga je prinesel Gaston Botije od Adrijane, — ki pa je bil v resnici strup.

— Pij, da boš ozdravel, ljubljeni! Je šepetala Margareta in sedla čisto k njemu.

Eddardo Bernardi je prinesel čašo k ustom, napravil je dva dolga požirka.

Naenkrat pa je spustil čašo, pogledal je Margareto, bil je bled, v njegovih očeh pa je ležal nerazumljiv strah.

— Margareta — kaj je bilo v vinu? vzdikne nesrečnež, Margareta... ah..., kakšne bolečine..., kako žge!...

Vrgel je čašo po tleh, da se je razletela na tisoč drobcev, sam pa je planil z divana, si odpel suknjo in raztrgal ovratnik, kakor da bi iskal zraka.

Toda zopet se je brez moči zgrudil na divan, njegove oči pa so sovražno gledale za njo, ki jo je ljubil in katero je še pred nekaterimi trenutki držal v objemu.

— Nesrečnica — kaj si storila! je spregovoril in jo strašno pogledal, njegov obraz pa je postajal smrtnobled. Kaj si storila z menoj? Ah... oči so se mi odprle! Na poti sem ti bil... vedel sem marsikaj, pa ti ni bilo po volji... radi tega sem moral zginiti s sveta!

Toda zmotila si se v svojem računu! Ha, kaj strmiš tako vame, kakor da bi me ne razumela, ničvrednica?!

Strašen krik se mu je izvil iz prsi, ležal je na divanu in umiral.

— Na pomoč!... Na pomoč!... On umira... on umira! je vpila Margareta in planila na umirajočega. Ah, ne goni me od sebe, Edgardo, ne preklinjaj me, prisegam ti, da nisem kriva te nesreče!

Zadnje svoje moči je uporabil umirajoči, da jo je pahnil od sebe.

Margareta pa je odhitela k oknu, kričala je v temo, v vrt poln gostov:

— Na pomoč!... Umor... Edgardo Bernardi umira tukaj gor! Na pomoč!

Zopet je planila k divanu in padla k umirajočemu. Prijela je njegovo roko in si jo pritisnila na ustnice. Edgardo ji iztrga svojo blede roko.

— Prokleta kača! Ženska, prokleta bodi — prokleta! Zastrupila si me, hladnokrvno si me umorila... Toda, ti ne boš srečna — moje truplo te bo obtožilo in te odvelo tja, kjer je tvoj prostor, na morišče!

Margareta je že slišala glasove, ki so se bližali njenemu budoarju.

Prvi, ki je prihitel na Margaretino klicanje na pomoč, je bil generalni guverner.

— Kaj pomeni to?... Kaj pomeni to klicanje na pomoč!... je

izpraševal guverner zasoplo in se oziral po sobi, da bi videl, čemu je klicala njegova žena na pomoč. Kaj se je zgodilo?

Z njimi je planil v sobo sluga orjaške postave. Gaston Botije se je vrgel k Margareti na telo ljubljenega človeka, ki se je boril s smrtjo.

— Prepozno je! pripetila se je strašna nesreča! je kriknil. Bog naj mu bo milostljiv — ta strašni zločin sem zakrivil jaz sam, nesrečnež!

V tem trenutku se je Edgardovo telo krčevito streslo, njegove oči pa so se zaprle za vedno, na njegovo truplo pa je omahnila lepa mlada žena.

Sladko je Margareta poljubljala blede ustnice ljubejnega moža, nesrečnega Edgarda Bernardija.

Zdajci pa so jo zgrabile neke roke in jo odtrgale.

— Signora, dolžni ste mi dati pojasnilo za vse to, kar se je tukaj zgodilo! je odjeknil strogi glas guvernerjev in ta, sicer tako mirni človek je trepetal od jeze, ker je slutil, kako strašna drama se je morala odigrati tukaj.

Margareta je vstala vsa bleda.

— Pojasnilo zahtevaš od mene, Julij? je spregovorila. Tu, tu leži blede in medlo pojasnilo! Ta človek, ki sem ga ljubila, je žrtev strašne pomote, jaz pa — jaz sem njegova morilka!

Guverner se zdrzne.

— Teda j nisi več moja žena, Margareta! je zavpil guverner vsaka njegova beseda pa je padala na Margaretino glavo kakor udarci težkega kladiva. Iz blata sem te dvignil k sebi, sedaj pa te peham zopet tja, kamor spadaš!

To-le, se je obrnil k služabnikom, ki so stali blede v sobi in se niso ganili, vzemite to ženo — potem pa jo odpeljite k policiji, da bo kaznovala morilko!

S strašnim krikom se je Margareta opotekla in nezavestna omahnila na tla poleg divana, na katerem je ležalo mrtvo truplo njenega ljubimca.

Pripetila se je strašna nesreča.

Strup, ki bi ga bil moral popiti lord Harry Darsi — je popil nesrečni Edgardo Bernardi! V njegovi nesreči je bila Darsijeva sreča.

Pri temničarju

Bilo je zvečer.

Po planinski cesti Kalabrije je vozila majhna kmetjska kočija z dvema potnikoma. Majhen človek, nerazvit možki, je sedel na

boku te kočije, podil je konje in si prizadeval, da bi vozili kar najhitreje, posebno, kadar je šlo navzdol.

— Čez pol ure bomo v Porti Longoni! je spregovoril kočijaž, ki ni bil nihče drugi kakor pritlikavec Timbal, preoblečen v južno-italijansko nošnjo, pri tem pa se je obrnil k lepi kmetici, ki je sedela pri njem. Samo glej, da se boš dobro vživela v svojo ulogo, gospodarica!

Julija, ki je sedela ob kočijažu, je prikimala in dejala svojemu tovarišu:

Pred zelo težko nalogo se nahajava, prijatelj, in zavedam se, da morava zbrati vse svoje sile, če hočeva priti iz te borbe kot zmagovalca!

— Tudi jaz mislim tako, odgovori Timbal- toda s ponosom trdim lahko o sebi, da sem storil, kar sem mogel storiti! Vse sem pripravil, kar je bilo potrebno, tako da ne more pasti na naju niti najmanjši sum.

Tisti ječar je pravi bebec in čudim se, da so takšnega človeka izbrali za čuvarja Giuseppu Musolinu. Kar osupnil sem, ko sem ga prvič videl v tisti gostilni, še sedaj se moram smejati njegovi neumnosti, kadarkoli ga vidim. Žal mi je, da bo plačal to s svojim življenjem!

— Ah, za osvobojenje mojega ljubljene očeta bi ne bilo škoda nobenega življenja! reče Julija. Sicer pa si mi pripovedoval, da je ta temničar pijanec in da se je že itak izpremenil bolj v žival...

— Res je to, pritrdi Timbal in zopet požene konje. Ta človek se tako napije, da ne more stati na nogah. Tem boljše za naju! Kajti tudi midva ga bova opijanila in ga skušala v tem stanju premagati! Saj veš kakšni ulogi sva prevzela!

Ti si moja hčerka, jaz pa sem star kmet iz okolice, kajti tako sem se tudi predstavil temničarju. Iz najinega pogovora je mož posnel, da imam doma zelo lepo hčerko in bi jo rad poročil z njim. Dejal mi je, da bi te rad videl in v to svrho me je povabil, naj te kakšen večer pripeljem k njemu.

To je za naju najboljša prilika, kajti tako bova najlažje prišla v kaznilnico, ko pa bova enkrat v kaznilnici, tedaj ne more pomagati Degrsiju nobena posvetna sila več, tedaj bova z njim hitro opravila...

— Tukaj v nedrjih nosim stekleničico, pristavi Julija, ki je bila v očarujoči kmetski obleki še lepša kakor sicer, ko bova enkrat pri Degrasiju, me le pusti, zanesi se name, saj vem, kaj moram storiti...

— Zdi se mi, da ne nameravaš Degrasija umoriti, reče Timbal, ki jo je radovedno gledal. Sicer pa, meni je vseeno! Ah, pogledj, tam je že videti kaznilniško poslopje! Pogledj, kako lep izgleda ta zemeljski pekel od zunaj!

Juliji so zalile solze oči ob misli, da je zaprt za temi zidovi njen nesrečni oče.

Julija je jokala, to pa je videl tudi Timbal. Nekaj dni jo je že neprenehoma opazoval in Julija se mu je zasmilila. Ta nesrečna žena je silno trpela, ker ni imela na svetu nikogar, ki bi ga ljubila. Mož jo je spodil od sebe, oče pa je padel v nesrečo, ostala je sirota na svetu.

Pritlikavec Timbal je imel Julijo, kot hčerko človeka, ki ga je oboževal, neopisno rad.

Poznal je njeno trpljenje in povečal bi ga bil lahko, če bi bil Juliji povedal, da se lord Harry Darsi mudi v Reggio. Pozabila bi bila na očetevo osvobojenje in se vrnila, ker bi se bala srečanja s človekom, ki ga je ljubila.

Timbal se je mudil pred kratkim po opravkih v Reggio in ko je hodil po parku ob morski obali, je zagledal lorda Harryja Darsija — in se prestrašil.

Sprehajal se je z nekim mladim gospodom in se z njim tiho pogovarjal in tako ga ni opazil, čeprav je pritlikavec stal začudeno v njuni bližini, tako da se je vsakdo ozrl za njim in pogledal njegov osupli obraz.

Hitro se je Timbal zavedel in se umaknil.

Takoj je vedel, da je lord prišel v Reggio, da bi poiskal Julijo. Brez dvoma se je kesal, da je tako neusmiljeno postopal z njo, ki jo je tako ljubil.

V času, ko je Timbal videl lorda Darija v Reggio, je pripravljaj vse za poizkus, da bi z Julijo osvobodila Giuseppa Musolina s pomočjo ječarja, preko katerega sta nameravala priti v kaznilnico.

Napočil je naposled tudi dan, ko sta Julija in Timbal potovala v Porto Longono, lord pa se je nahajal v bližini in je iskal svojo Julijo.

V tem trenutku so zavili Timbalovi konji skozi velika vrata v dvorišče kaznilnice.

— Ej, kaj iščete tukaj? je odjeknil surov glas in močne roke so zgrabile konje za vajeti. Mar ne veste, da se ne sme voziti tukaj, kakor v kakšno krčmo?!

Konje je zadržal čuvaj.

— Mar me ne poznate, dobri prijatelj? reče pritlikavec Timbal

in pozdravi mladega karabinerja. Jaz sem prijatelj Degrasijev, danes sem povabljen k njemu s svojo Marjetico!

Ko je čuvaj zagledal Marjetico, Julijo, je bil bolj prijazen in je pustil konje.

— Ah, vi ste ječarjev prijatelj? je dejal in tsopil h kočiji. Pa imate zares lepo hčerko, vražji človek!

— Ali vam ugaja? vpraša Timbal, ki je skočil s svojega sedeža. Poiskat grem svojega prijatelja Degrasija, vi pa se medtem lahko zabavate z mojo Marjetico!

Pomežiknil je Juliji in izginil skozi vrata, ki so vodila v kaznilnico.

Julija je razumela njegovo kretnjo, ljubeznjivo se je obrnila k mlademu karabinerju, katerega je nepopisna lepota mlade knietice popolnoma očarala.

— Ali ni tukaj tako žalostno in dolgočasno?! vpraša Julija da bi pričela pogovor.

— Žalostno je zares in še bolj dolgočanso, odgovori karabinjer veselo, da je Julija spregovorila. To je kaznilnica, v kaznilnici pa ne more biti prijetno!

— Kako se imenujete, prijatelj?

— Alfredo Keti, odgovori karabinjer presrečen in se še bolj približa kočiji.

— Ali ste že dolgo v Porti oLongoni?

— Ne, šele nekaj dni!

— Tako, tedaj to še ni dolgo; pristavi Julija. To pomeni torej, da je to vaše novo mesto, vse pa, kar nam je novo, nam po navadi ugaja!

— Tudi vi ste mi novi, gospodična! se je mladenič veselo šalil. Tudi vi mi ugajate!

Zdajci se vrne Timbal in prekine pogovor. Z njim je prišel visok in močan moški, bil je še mlad, toda pijača je povzročila, da je bil njegov obraz ovenel.

Stopil je h kočiji in premeril Julijo s pogledom, v katerem sta se odražala radovednost in dopadenje hkratu. Toda ti pogledi so se kmalu izpremenili v izraz strasti in nizkega poželenja.

— To je torej vaša hčerkica, prijatelj Teragoni? se je obrnil prišlec k preoblečenemu Timbalu, ki se mu je predstavil pod tem imenom. Za vruga — ta je pa zares lepa!

Toda izstopite, lepa signora, reče mož in ji ponudi roko, da bi ji pomagal pri izstopanju, z očetom bosta moja gosta, Degrasi pa vam bo dokazal, da vedo tudi tukaj v Potri Longoni, kaj je gostoljubnost! Pojdita z menoj v moje stanovanje, prijatelja! Geti pa bo

poskrbel, da vama bodo konje in kočijo spravili na lepo mesto in da ne bodo živalice stradale!

— Storil bom to, mojster Degrasi, odgovori karabinjer, čigar starešina je bil Degrasi, brez skrbi se zanesete name, vse bo v najlepšem redu!

— Za to uslugo pridi potem v moje stanovanje, da boš znaml večerjal, mu reče ječar, saj veš, da jaz sam kuham, veliko pa nimam, izbira je zelo mala!

S smehljajem na ustnicah in z žarečimi pogledi, ki so se od časa do časa ustavili na lepi kmetici, je Degrasi odpeljal gosta v svoje stanovanje.

Temničar je hodil tako zaupno ob Timbalu, kakor da bi bil ta že i zmladosti njegov prijatelj. Pritlikavec si je znal namreč pridobiti ječarja, hvalil ga je, to pa je ugajalo pijancu, ki se je smatral za izredno pametnega, čeprav je bil v resnici samo bebec.

— No, kako vam ugaja moja hčerka? je vprašal Timbal velikan, ko sta stopala po dolgih hodnikih, medtem ko je Julija nomenoma zaostala, da si ogleda ureditev kaznilnice.

— Vaša Marjetica je prekrasna deklica! je dejal temničar in si drgnil roke. Ha, ha, ha, morda pa se bo vaša želja izpolnila, da jo bom vzel za ženo!

— Tudi vi ste ji ugajali, reče Timbal; opazil sem to na njej, ko vas je prvič zagledala. No, saj bi se mi zdelo tudi čudno, če bi se Degrasi ne dopadel mladi ženi!

— Tako, sedaj smo v mojem stanovanju, reče velikan, ko je odprl neka vrata, tukaj stanujem že več kakor leto dni, odkar so me postavili za čuvarja tega prokletega razbojnika Giuseppa Musolina!

Julija se je zdrznila, ko je slišala, da je ta človek omenil nlenega ljubljeneega očeta.

— No, kako ti ugaja moje stanovanje, mala Marjetica? vpraša temničar, ko je Timbala in Julijo privedel v sobo. Ali bi rada vedno živela tukaj?

Julija se je v ulogo naivne kmetske deklice zelo dobro zamislila, samo smejala se je velikanu, rdečica ji je zalivala lica, odgovorila pa ni ničesar.

Degrasi je imel celo zbirko orožja in kazal ga je svojima gostoma in hvalil prednosti vsakega posameznega komada.

— Tako, sedaj pa moram pripraviti večerjo, je dejal naposled. sedita tukaj, draga prijatelja, kmalu bom zopet pri vama, tedaj pa bomo večerjali!

— Ne, Marjetica vam bo pomagala, pristavi Timbal in za-

mahne Juliji, da bi odšla. Pa se zares ne spodobi, da bi odšli vsi sami v kuhinjo in kuhali, ko pa imamo žensko tukaj!

Julija ga ni razumela.

Ko pa je temničar stopil k oknu, da bi ga zaprl, je Timbal izrabil to priliko in zašepetal Juliji:

— Zadrži ga v kuhinji čim dalje in mi daj znak, ko se bosta vračala, ker hočem čim dalje časa ostati tukaj sam!

Sedaj je vedela, kaj hoče pritlikavec. Že prej sta se dogovorila, da bi eden izmed njiju poiskal listine, ki so označevale, kje se nahaja Musolinova celica.

— Tedaj mi boš pomagala, mala Marjetica?! se obrne temničar k deklici.

— Zelo rada, odgovori Julija, dobro znam kuhati...

— Tedaj pojdi z menoj! reče velikan in jo odpelje.

Komaj sta zaprla vrata za seboj, že je pritlikavec planil s svojega sedeža in začel iskati po sobi. Pri oknu je zagledal veliko pisalno mizo in stopil k njej.

Hitro je potegnil sveženj ključev iz žepa in začel odpirati predal in naposled se mu je posrečilo, da ga je odprl.

Začel je premetavati papirje. Tukaj so bili neki računi in obvestila upravi kaznilnice. Naposled pa je našel velik omot, na katerem je bilo zapisano: Spisek mojih kaznjencev.

V mrzlični nestrpnosti je iskal ime človeka, radi katerega je prišel sem, toda imena ni našel.

Naenkrat pa je zagledal v prostoru, kjer bi moralo biti napisano ime, rdeč križec. Gotovo je bilo temničarju prepovedano napisati ime Giuseppa Musolina in radi tega ga je zaznamoval samo z rdečim križcem.

— Številka 26 pomeni torej, da se za temi vrati nahaja Giuseppe Musolino! je šepetal Timbal. Sedaj nama ne stoji več nobena stvar na poti — hitro in odločno morava delati, da bova tega lopovskega ječarja čimprej odstranila!

Spisek je spravil v svoj žep in zaklenil predal.

Komaj pa je vse pospravil, se je zunaj oglasil Julijin glas, da se s ječarjem vračata.

Minilo je nekaj trenutkov in vrata so se odprla.

Neprijetni gosti

Na pragu se je pojavil Degrasi, za njim pa je prišla Julija. Prinesla sta pribor za večerjo.

S vprašujočim pogledom je ošinila pritlikavca, ki je uporabil priliko, ko je pogrinjala mizo, da ji je zašepetal:

— Vse je v redu!

— Kaj pa šepetata? vpraša temničar, ki se je hitro obrnil. Sleherni pa na njunem mestu bi prišel v zadrego in se tako izdal, ta dva pa sta se takoj znašla.

Timbal se je hudomušno nasmehnil in odgovoril:

— Marjetico sem vprašal, kako ste ji ugajali!

— Lahko si mislim, kakšen je bil odgovor, odgovori temničar zadovoljno. Kajneda, mala Marjetica, midva se prav dobro razumeva?!

Pri tem je prijel Julijo za brado. Hčerka Giuseppa Musolina ni pozabila na ulogo, ki si jo je nadela, kajti sicer bi se bilo ječarju slabo godilo.

— Tudi jaz mislim, da ste ji ugajali! reče Timbal. V tem trenutku je nekdo potrkal na vrata.

— To je Geti, reče ječar in odhiti, da bi karabinjerju odprl vrata. Dobro mi došel, mladenič, in zabavaj moja gosta, sam se bom kmalu vrnil!

Mladi karabinjer je bil še precej prijeten človek. Pripovedoval je Juliji o svojih starših, ki jih je imel daleč v zgornji Italiji.

Juliji se je smilil ta mladi človek, ko je pomislila, da bo moral tudi on pasti kot žrtev, če bo ostal tukaj.

Zdajci se obrne Timbal h karabinjerju:

— Dragi Geti, ali bi mi hoteli storiti neko uslugo?

— Seveda, odgovori karabinjer, samo povjete mi, kaj bi radi, rad bi vam pomagal!

— Pojdite v kuhinjo in recite našemu gostitelju, naj ne pozabl prinesel starega vina iz kleti, katerega sva pila, ko sem bil zadnji-krat pri njem.

— Dober požirek — zanj bi storil vse! odgovori Geti in odide takoj v kuhinjo.

— Obvarovati ga morava zle usode! reče Timbal. Le pusti meni, Julija, bom že poskrbel za to, da se bo odstranil, ko bo prinesel vino, v katerega boš stresla strupa. Potem pa, ko se bom vrnil z njim, kajti tudi jaz bom moral oditi, tedaj ga bova z lah- koto premagala in pustila tukaj zvezanega.

Preden pa ga bodo našli zvezanega ob mrtvem truplu ječarjevem, ki si ne zasluži boljše usode, bova s tvojim očetom že daleč od Porto Longone.

— Dobro, ko boš odšel z mladim Getijem se bom hitro lotila dela, mu je obljubila Julija. Toda pomisli, da potrebujeva mnogo časa, preden bova prišla do mojega nesrečnega očeta, pred solničnim vzhodom pa morava že izginiti odtod.

— Ne boj se ... toda tiho, slišim ju, da prihajata ... Govoriva o čem drugem!

Ko sta prišla oba iz kuhinje, sta pritlikavec Timbal in Julija ogledovala puško na steni.

— Prekrasno orožje! reče Timbal in puško nežno pogladl.

— Ah, pustita sedaj orožje, zakliče ječar, pridita, sedaj bomo večerjali!

Sedli so k mizi. Zaupno so se pogovarjali v ječarjevi sobi, pri tem pa ni nobeden — niti orjaški ječar, ne karabinjer — slutil, da imata ta dva na videz nedolžna kmeta sestavljen razbojniški načrt, da pripravljata umor ječarja radi osvobojenja Giuseppa Musolina.

— Ali so tudi kaznjenci že dobili večerjo? vpraša Timbal.

— Da, že pred eno uro so dobili, kar jim gre, odgovori ječar. Ha, ha, ha, oni so pač bolj lačni kakor mi, kar pa je glavno, zadovoljni so z vsem, kar dobe.

— Italijanska vlada je odredila določeno vsoto za vzdrževanje vsakega obsojenca, pripomni pritlikavec Timbal, tako sem vsaj čital v časopisih!

Ječar in karabinjer sta se na ves glas zasmejala.

— Sicer je res tako, reče Degrasi, toda pomisliti morate, dragi prijatelj, skozi koliko rok potuje ta denar, preden ga izplačajo za hrano obsojencev! In na vsake roke se prilepi nekaj tega denarja. Po malem se ti prilepljeni delci nagromadijo in napravijo veliko vsoto, tako ostane zelo malo za obsojence. Pri tem se tudi meni čisto dobro godi, tudi jaz zaslužim precej ...

— Ali pa dovoljuje ravnatelj kaznilnice, da vi zaslužite pri tem, kar je namenjeno kaznjencem? Je izpraševal Timbal, ki je hotel ječarja dobro spoznati, da bi Juliji dokazal, da imata opravka z največjim lopovom.

— Naš ravnatelj, ne, on ne odobrava, da si kopičimo premoženje ob tem denarju, odgovori Degrasi, ker je naš ravnatelj bedak! Ves zaslužek si deliva s prvim kuharjem zavoda, določeno vsoto

pa dajem vsako leto tudi blagajniku državne kase v Reggiju, ker nam ta človek vselej javi, kedaj bo prišla inšpekcija.

— Mar se ne pritožujejo kaznjenci radi slabe hrane?

— Ne, ker so srečni, če jim sploh kakšno jed prinesemo, na razpolago pa imam tudi sredstva, da dosežem popoln molk. Če se kateri drzne pritožiti, ve kaj ga čaka!...

Ječar je pripovedoval vse to s ciničnim smehljajem na ustnicah, govoril je odkritosrčno, ker je smatral Timbala in Julijo za svoja najboljša prijatelja.

— Govorimo o čem drugem in ne o teh lopovih! reče Degrasi in porine krožnik od sebe. Ves dan imam opravka z njimi, sedaj pa naj bi imel niti pri jedi miru pred njimi?! Prinesel bom vina, to je boljše, — pijmo, da bomo veseli!

Vstal je in odšel proti vratom.

— Ne pozabite na tisto črno vino, ki sva ga zadnjikrat pila! mu zakliče Timbal.

Po nekaterih trenutkih se je vrnil Degrasi z dvema velikima steklenicama, ko pa je napolnil kozarce, je vzkliknil:

— Na zdravje lepe Marjetice!

Julija se je silila, da ga je ljubeznjivo pogledala.

Družba je bila veliko boljše razpoložena, kakor prej, ko niso videli vina pred seboj.

Posebno Degrasi je veliko pil.

Njegovi vroči pogledi so govorili o strasti, ki je divjala v njem. Primaknil se je s svojim stolom k lepi ženi, Julija pa se mu je spretno umaknila in skoraj bojazljivo pogledala pritlikavca Timbala.

Ali je njen tovariš popolnoma pozabil, radi česa sta prišla sem?

Julija je bila vsa rdeča od razburjenja, to pa jo je delalo še lepšo, kakor je bila že itak.

— Ti si tako lepa, Marjetica! ji je šepetal Degrasi, ko se je sklonil k njej tako nizko, da je čutila na svojih licih njegov dah, radi česar se je zdrznila.

Zakaj se mi umikaš, dete moje?! ... Usojeno ti je, da boš postala moja mala ženica, da boš uživala tukaj v tej hiši. Ha, ha, ha, v meni boš našla dobrega moža, s katerim boš lahko storila, kar boš hotela...

Grom in peklo, kaj delata onadva tam? se je začudil, ko je opazil, da je Timbal vstal in karabinjerju nekaj glasno pripovedoval. Za kaj gre prijatelja?

— On trdi, da z našega stolpa ni mogoče videti morja! reče karabinjer, katerega se je vino že precej prijel. Ah, ko bi imel ključce od stolpa, bi mu dokazal, da lahko tudi sedaj pri mesečini občudujemo morsko površino!

— Ha, ha, ha, radi česa se ljudje vendar prepirajo! reče ječar, ki je bil že pošteno pijan. Prav imaš, prijatelj Geti, s stolpa vidimo morje — celo ponoči!

— To ni resnica! zavpije Timbal. To je nemogoče! Stavim za kar hočete...

— Dobro je — za deset lir! predloži hitro Geti. Ha, ha, ha, to je gotov denar!

Brez pomišljanja je Timbal pristal. Če bi bil karabinjer predlagal tudi sto lir, bi bil Timbal sprejel.

— Sedaj pa mi morate posoditi ključce, mojster ječar! se obrne vojak k Degrasiju. Ha, ha, jaz bom dobil stavo!

— Ključa vam ne smem dati, odgovori ječar. Prvič, zapomnite si, jaz sem vesten uradnik in nikakor nočem dati tega svežnja ključev iz rok...

Z zmagoslavnim smehljajem na ustnicah se je obrnil k Juliji, da bi se pohvalil.

— Le dajte jima ključ, mu zašepeče Julija, midva se bova tudi brez njih dobro zabavala!

To je delovalo.

Malopridnež je razumel Julijo čisto drugače, kakor je ona to hotela. Prepričan je bil, da mu mlada žena pravi to radi tega, ker hoče ostati z njim sama.

— Če že mora biti, naj pač bo! je ječar komaj spregovoril, s težavo se je dvignil s stola in komaj odšel k veliki omari, iz katere je vzel sveženj ključev in jih izročil vojaku.

— Tu imaš in končajta svojo neumno stavo! je mrmral.

— Veselo zabavo! se je smejal pritlikavec Timbal jima, ki sta ostala v sobi. Svojo hčerko puščam vašemu varstvu, prijatelj Degrasi! Pazite lepo nanjo!

Timbal in karabinjer sta odšla, Julija pa je ostala sama v sobi z ječarjem.

Strašna isprememba

Julija se je zavedala, da je v tem trenutku tudi sama v nevarnosti. Vedela je, da bi bil ječar zmožen tudi nasilja, ko bi čutil, da je sam s slabotno žensko.

Prepričala se je, da nosi bodalo še vedno za pasom. Bila je pripravljena na ječarjev napad in niti za trenutek bi si ne pomišljala storiti z nožem, kar je za enkrat poverila strupu. Naj bi se bilo zgodilo karkoli, zanj ni bilo več poti nazaj.

Vendar je imela Julija to srečo, da je bil Degrasi tako pijan, da bi se ji ne mogel približati.

Sesedel se je v naslanjač.

— Pridi k meni, mala Marjetica, je spregovoril z neko samozavestjo, kakor da bi bil prepričan, da mu bo takoj prihitela v naročje.

— Popijva rajši vsak še po eno čašo vina! je predložila Julija veselo.

Ta predlog je Degrasiju zelo ugajal.

— Ti pa govoriš zares zelo pametno, golobica moja, je mrmral. Da ... še čašo vina bova popila ...

Prijel je svojo čašo.

Videl je, da je prazna in da si jo mora naliti. Nekaj časa se je sicer še obotavljal, nazadnje pa je le stopil v kot sobe, kjer je na omarici stala steklenica z vinom.

Komaj pa je ječar pokazal Juliji hrbet, že je segla z roko v nedrija, potegnila steklenico s strupom in zlila njeno vsebino v svojo čašo.

Julija je vedela, kaj ji je storiti.

Odstraniti je hotela tega Degrasija s pomočjo svoje lepote, s katero ga je hotela omamiti.

Med tem časom je Degrasi prinesel steklenico vina in hotel napolniti Julijino čašo.

— Kaj, ti nočeš več piti, mala Marjetica? se je začudil. Kaj pomeni to? Tvoja čaša je vedno polna!

Julija se je smejala.

— To čaško bova skupaj popila! Tu — vzemite jo in pijte!

Degrasi se ni branil.

Vzel je čašo in že je bila Julija prepričana, da je dosegla svoj cilj, ko je naenkrat odložil čašo.

— Ah, pa sem zares nedostojen, prav za prav nesramen! Je

dejal in se udaril z roko po čelu. Jaz pijem in ne ponudim tebi, lepa Marjetica, da bi ti prva pila!

Kar se tega tiče, so bili stari vitezi boljše vzgojeni, oni so dajali prednost svojim damam, da so one začele, sami pa so potem izpili vse do dna.

Pri tem je Juliji ponudil čašo.

Julija se je obotavljala.

Ne da bi bil kaj opazil?

Morda je videl njeno razburjenost in začel sumiti, da se pripravlja tukaj zločin.

Toda ne! Neumni in nedolžni smehljaj tega velikana je pričal, da ne misli ničesar hudega, kajti tako bi se ne smehljajal človek, ki bi kaj sumil.

— No — zakaj nočeš piti z menoj iz iste čaše, lepa Marjetica? Naprej, pij, golobica moja, jaz pa bom pil za teboj, kajti tako so delali tudi stari vitezi!

Julija se je stresla.

Nahajala se je v zelo nevarni situaciji, kajti Degrasiju bi bilo treba samo opaziti, da Julija noče piti iz te čaše in vse bi bilo izgubljeno!

Takoj bi se porodil v njegovi, četudi pijani glavi, sum. Če pa bi začel ta surovi človek sumiti, bi jo brez dvoma prisilil, da bi izpila vso vsebino.

Vzela je čašo.

Toda medtem ko je čašo držala z levico, je z desnico segla po nožu. Ječarjevo življenje je viselo v tem trenutku na tenki nitki.

Če bi se mu zdelo sumljivo v tem trenutku, ko je Julija na videz pila, v resnici pa je zlila nekaj kapljic vina na tla, bi bila Julija planila nanj brez pomiselka in mu zadala s svojim orožjem smrti sunek.

Julija je mislila na izvršitev svojega načrta, s sladkim smehljajem in koprnečimi pogledi pa je vedela Degrasija tako zaslepiti, da ni videl, da ni pila.

Zopet je izročila čašo ječarju.

— Tako, to je bilo prav! ... se je smejal velikan. Sedaj pijem na tvoje zdravje, sladka moja!

Dva dolga požirka in čaša je bila prazna.

Zadovoljen z usodo je treščil Degrasi čašo ob zid, da se je razletela na tisoč drobcev.

Julija je planila.

Pričakovala je, da bo strup začel vsak hip delovati. — Ali pa se je mogla zanesti na čarovnico?

Morda pa deluje ta strup počasi, da bolečine šele polagoma nastopajo, morda bi bilo dobro, da bi se pripravila na napad zastrupljenega!

Zopet je stisnila ročaj svojega noža in pobegnila v drugi kot sobe.

Degrasi se je smejal.

— Ali se me bojiš, lepa Marjetica? jo je vprašal s hreščečim glasom. Ha, ha, ha, in kljub temu bom prišel za teboj in te ljubim, kolikor se mi bo hotelo...

Planil je naprej.

Julija je videla, da se ji bliža, vendar ni hotela potegniti orožja. Zdajci je prišel ogromni moški čisto k njej in jo objel z obema rokama.

Julija je čutila, kako silno jo je stiskala, da se nikakor ni mogla braniti.

Če strup ne bo deloval, bo izgubljena!

Toda kaj pomeni to?!...

Zakaj je postajala ječarjeva strast vedno silnejša, zakaj jo je vedno bolj stiskal k sebi...

— Kako si lepa, moja mala Marjetica! ji je šepetal pijano. Ah, ko bi mogla ti samo slutiti, kako vroče te ljubim!... Pridi, lahko sva še srečna, dokler se onadva ne vrmeta s stolpa...

In zdelo se je, da je surova moč tega človeka postajala z vsakim trenutkom večja.

Dvignil jo je, kakor otroka in pritisnil svoje velike ustnice na njene.

Julija je uvidela, da je čarovničino sredstvo odreklo, zavedla se je, da se mora z odločnim dejanjem iztrgati iz objema tega orla-ka, če noče biti izgubljena.

Navsezadnje pa, saj bi z nožem dosegla isto, kakor s strašnim strupom!

Skušala je pahniti napadalca od sebe in se osvoboditi iz njegovih rok.

— Ti se braniš, mala Marjetica!... se je smejal ječar. Ha, ha, ha, mare ne vidiš, da si proti moji moči kakor mala mušica...

Po teh besedah jo je dvignil in si jo vrgel čez hrbet, kakor najlažji predmet.

Toda roke so ji ostale proste.

Mislila je že, da je zmagala.

— Pusti me! je zavpila.

Peklenski smeh ji je bil v odgovor.

Potegnila je nož.

Komaj pa je ročaj krepko stisnila, da bi zamahnila z njim, ko nenadoma...

Zopet je nesrečen slučaj hotel, da je bil načrt, ki si ga je Julija tako lepo zamislila za osvobojenje Giuseppa Musolina, uničen.

Vino je delovalo na ječarja.

V trenutku, ko je Julija zamahnila z nožem, se je opotekel in omahnil na tla.

Nož je odletel iz Julijine roke.

Julija je hotela hitro vstati, toda nesreča je hotela, da je bšla pod tem velikanom in se ni mogla niti ganiti, da bi izvršila svojo namero.

Zdelo se je, da je Degrasi opazil orožje, ki je odletelo njegovi žrtvi na tla.

In človek, ki je bil doslej pijan in popolnoma brez moči in volje, se je sedaj bliskovito vzravnal.

Postal je čisto drugačen.

Ozrl je, se stresel, kakor da bi se bil zavedel, in pokleknil je Juliji na prsa.

Zazrl se je v obraz žene, ki je ležala brez moči pred njim na tleh.

To pa niso bili več tisti pogledi kakor pred nekaterimi trenutki, v njih je bilo strašno sovraštvo in groza.

— Kdo si, ženska?! je zavpil. Govori resnico ali pa te zdrobim s temi svojimi pestmi. Gotovo si prišla k meni preoblečena, morda si hotela doseči kaj preko mojega trupla?

Ha, ha, ha, katerega mojih obsojencev si hotela osvoboditi... Sedaj mi je vse jasno — odstraniti si me hotela, da bi prišlo do ključev, s katerimi si hotela kaznjence osvoboditi...

Govori, ženska, ne streljaj me tako s svojimi očmi! je nadaljeval divje, dočim je z desnico zgrabil Julijine roke, z levico pa jo je stisnil za vrat. Govori... kaj si hotela tukaj?

Toda Julija je molčala.

Čutila je, da se ne bo mogla rešiti iz rok tega velikana, izročena mu je bila na milost in nemilost.

— Če nočeš govoriti, te bom zadavil! je kričal ječar, ki je bil posebno razburjen.

Cenjeni čitalci si lahko predstavljajo razburjenost, ki je prevzela ječarja, če vpoštevajo, da je popil ljubavni napoj, katerega je blazni Vitor Garsi iz želje po maščevanju zamenjal pri čarovnici s strupom.

Kajti strup, ki je bil namenjen zanj, je dobila Adrijana, z njim pa je uboga Margareta zastrepila umetnika Edgarda Bernardija,

svojega ljubimca.

Ječar je torej popil ljubavni napoj, ki sicer ni zastrupljen, vendar deluje tako, da se zbude vse strasti v človeku, ki ga popije.

Dokler vidi človek pred seboj ženo, plamti strast v njem z velikim ognjem.

Toda ko je ječar opazil, da ga je ta ženska nameravala umoriti je takoj izginilo vse koprnenje po njej, v lepi ženi je gledal svoje morilko in sovražstvo je raslo v njem, delovanje napoja je bilo strašno.

— Kača, zadavil te bom! je kričal kakor obseden.

Čeprav je Julija čutila, da jo je njegova roka vedno bolj stiskala za vrat, je molčala.

Še enkrat, zadnjikrat je poskušala, da bi se dvignila in pahnila tega velikana od sebe in se osvobodila, toda omahnila je brez moči zopet na tla.

Pred očmi se ji je stemnilo.

Primanjkovalo ji je zraka...

Orjaški človek jo je vedno bolj stiskal za vrat — tako je morala torej končati.

Še enkrat je odprla oči in v megli je zagledala pred seboj sliko ljubljenega človeka, radi katerega je tudi prišla v Porto Longone — videla je sliko Giuseppa Musolina.

Izgubila je zavest.

Zdajci je odjeknil pri vratih krik, z bliskovito naglico je planil pritlikavec Timbal v sobo, zgrabil je ječarja in ga treščil ob tla, da je nezavesten obležal...

Na očevu srcu — v bližini smrti

— Hitro, vstani, gospodarica! zakliče pritlikavec Timbal Julijo ko se je sklonil k njej. Hitro, — kajti vsak hip pridejo lahko vojaki tedaj pa sva izgubljena!

Julija je bila sicer pri zavesti, toda bila je tako slaba, da se ni mogla dvigniti.

Pri prvem poizkusu, da bi se dvignila, je zopet omahnila nazaj.

— Ne morem...

— Tedaj sva izgubljena! krične Timbal in pogleda ječarja, ki je ležal še vedno nezavesten na tleh.

— Reši se sam!

— Nikdar! Tega nočem storiti!

— Tedaj sva oba izgubljena!

— Umrta bova skupaj, gospodarica!

— Ne, Timbal, za mojega nesrečnega očeta se moraš še dalje boriti, reče Julija.

— Brez tebe ne napravim niti koraka iz te hiše! odvrne pritlikavec z vso odločnostjo.

— Timbal, če hočeš, še lahko pobegneš, potem pa začneš misliti tudi na mojo rešitev!

Toda pritlikavec se je obotavljal.

Če bi bil takoj pobegnil, bi se morda lahko še splazil iz kaznilnice in pobegnil v gorovje.

Nazadnje pa je bilo tudi res, da bi Juliji iz svobode lahko bolj pomagal, kakor pa če bi tičal tudi sam za zidovi kaznilnice.

Toda zvestoba je zmagala nad razumom.

— Samo s teboj bom bežal! vzklikne Timbal in dvigne Julijino telo ter odhiti proti vratom.

Nikogar ni bilo še v hodniku, ki bi mu oviral pot, pot v svobodo jima je bila še prosta.

Timbal je hitel dalje.

Pri vsej razburjenosti ni čutil teže Julijinega telesa, zdajci pa se je ustavil...

— Degrasi se je prebudil, sedaj je treba hiteti!

Razločno je slišal Degrasijev glas, ječar je klical svoje vojake na pomoč.

Timbal je že prispel v dvorišče kaznilnice.

Če bi hotel priti na svobodo, bi moral na vsak način doseči glavna vrata, preden bi se kaznilnica napolnila z vojaki.

Morda bi se mu to tudi posrečilo, toda spotaknil se je in pade! z Julijo.

— Beži! ... Beži! ... mu je klicala hčerka Giuseppa Musolina, toda junaški in zvesti zaveznik je ostal ob njej.

— Branil te bom s svojim lastnim telesom, hčerka velikega Giuseppa Musolina! je dejal. Počakaj — vsak hip bodo zasledovalci tukaj — tedaj pa bo začela borba na življenje in smrt!

Iz njegovih besed je Julija spoznala, da mora zbrati vse svoje moči in bežati, če se hoče rešiti, kajti v nasprotnem slučaju bi jo čakala tukaj smrt.

Vstala je.

Ko je stala tako naslonjena na svojega tovariša, je dvorišče že oživel.

Baklje so zagorele in veliko dvorišče kaznilnice je bilo mahoma razsvetljeno.

— Tam stojita!... Tam v bližini vrat, takoj ju boste imeli! sta slišala ukazujoči glas ječarjev. Ujeti jih morate, mrtva ali živa — imeti ju moram!

Niti Julija niti Timbal nista imela puške, vse svoje upe sta stavila v zvijačo.

Vojaki, bilo jih je kakšnih deset, so planili proti pritlikavcu in njegovi dozdevni hčerki.

Začela je strašna borba.

Julija in njen tovariš sta se zavedala, da je to odločilna borba in borila sta se kakor leva.

— Pogum, pogum, prijatelj! je klicala Julija, katero sta napadla dva karabinjerja, pred katerima se ni mogla braniti. Naprej — bojuj se, kajti boljše je umreti, kakor pa pasti tem ljudem v oblast!

In vendar borba je morala končati.

Vojaki so ju zgrabili za noge tako, da sta morala pasti. Julija je slišala trd padec na kamenita tla dvorišča, na to še pretresliv Timbalov krik in vse je umolknilo. Pritlikavec je kriknil kakor smrtno zadet.

Pri padcu je tudi Julija izgubila zavest.

Z zmagoslavnim smehlajem na ustnicah je ječar Degrasi zrl na ujetnika.

Pripovedoval je svojim tovarišem o vsem, kar se je zgodilo, pri tem pa je postavljaj sebe v svetlo luč, slikal se je kot popolnega junaka.

— Sedaj pa z njima v celico, kamor spadata! je ukazal naposled karabinjerjem.

Geti, ki je bil med njimi, je vprašal ječarja:

— V katero celico, Degrasi?

— To sta nevarna razbojnika, je odgovoril ječar, ko je nekaj trenutkov premišljeval, — najboljše je, da ju odvedete v celico števil. 27, kjer je zaprt razbojnik Giuseppe Musolino!

— — — — —

Ko se je Julija zbudila in se zopet zavedla, je videla v kakšnem položaju se nahaja.

Bila je v ječi.

Toda gotovo še nihče niti ne sluti, kolike važnosti je bil ta lov za italijanske oblasti.

Če bi vedeli, koga so ujeli, bi Julijo gotovo boljše čuvali, okovali bi jo bili.

Zdajci se odločno vzravna.

Spomnila se je Timbala. Kje neki se nahaja njen tovariš? Prisluškovala je. Slišala je vzdihovanje, ko pa je šla v tej smeri, je prišla do okna in zagledala še neko bitje, ki je ležalo na tleh.

To je bil Timbal. Ko je zagledal svojo gospodarico, se je skušal dvigniti, toda takoj je zopet omahnil.

Julija je pokleknila na tla k njemu in ko je videla, da je ranjen, ga je vprašala:

— Ali si težko ranjen?

Ne!

— Kaj ti je? Ali si dobil kakšno notranjo poškodbo? ga je Julija izpraševala v skrbah.

— Ne, ne, ne boj se... Povej mi, kje sva?

— V kaznilnici Porte Longone — v neki celici!

— Tedaj morava misliti na osvobojenje, gospodarica... Ah, v svojih prsih čutim strašne bolečine! je govoril zvesti Timbal, vsaka beseda ga je utrujala.

— Ali so v sosednih celicah ljudje?

— Ne vem! odgovori Julija.

— Tedaj morava to izvedeti, odgovori pritlikavec. Stopi k steni in potrka, morda bova na ta način izvedela, če imava koga v sosesčini!

Julija stopi k steni in začne trkati, sprva čisto tiho in previdno, potem pa vedno glasneje.

Nihče se ni oglasil.

— Potrka sedaj na levo steno! ji reče ranjeni tovariš.

Potrkala je.

— Ta stena ni tako debela, ker je zvok jasnejši! je dejala Julija takoj pri prvem udarcu.

Naenkrat pa je slišala dva zamolkla udarca z nasprotne strani stene.

— Nekdo nama odgovarja, reče pritlikavec Timbal, gospodarica, udari večkrat s pestjo in nesrečnež na oni strani bo vedel, da pričakujeva vesti.

Že je hotela ubogati Timbala, ko se je naenkrat začel na steni pred njo rušiti omet, drobcji so ropotali po tleh, dokler se ni zvalil na tla večji kamen.

— Človek iz sosedne celice si je napravil pot k nama! reče Julija zasoplo.

In zdajci se je na odprtini, ki je nastala v steni, prikazala moška glava.

Ko je Julija dobro pogledala to glavo, se je zdrznila in kriknila veselja.

— Oče! je kriknila in planila k odprtini. Oče, jaz sem ... jaz, tvoja hčerka!

Drugi krik radosti je odjeknil v sosedni celici in moški se je z gornjim telesom splazil skozi odprtini in razburjeno strme! v Julijo.

— Moja hčerka! ... Julija! ...

Več ni govoril Giuseppe Musolino, nemo se je splazil k Juliji v celico.

Julija je objela svojega ljubljenega očeta in ga poljubljala z vso nežnostjo odrasle hčerke.

Pritlikavec Timbal je zaječal, ko je hotel vstati, da bi bil priča sreči očeta, ki je našel ljubljeno hčerko.

Tako je minilo nekaj minut, ko se je Giuseppe Musolino iztrgal iz hčerkinega objema.

— Oče — ali si zares ti?!

— Jaz sem, moje drago dete, odgovori jetnik, kateremu je brada segala do prsi. Jaz sem, draga hčerka, jaz ... tvoj oče! Poglej me ...

In zopet sta se objela.

Giuseppe Musolino je s posebno srečo zrl na svojo hčerko, v njegovih očeh pa so se bleščale solze.

Ni več čutil teže verig, s katerimi so ga zvezali, pozabil je na vsa leta dolgega trpljenja.

Bil je srečen, da je zopet našel svojega otroka, da je zopet držal v objemu svojo edino hčerko.

In Julija?

Pozabila je na vso resnost položaja, v katerem so se nahajali. jokala se je in smejala obenem, kajti prepričana je bila, da se bo sedaj vse obrnilo na dobro, ker je slonela na prsih svojega očeta, po katerem je tako koprnela.

Obrnila se je k Timbalu.

Videla je svojega zvestega člana, ki se je kljub vsem bolečinam dvignil in se z roko naslanjal ob zid.

Desnico je iztegnil h Giuseppu Musolinu.

In čeprav se ga je Giuseppe po begu malo spominjal, mu je takoj stisnil desnico.

— To je moj zvest tovariš, ki me je hotel spremljati k tebi, dragi oče! reče Julija.

V Timbalovih očeh je zasijala radost.

Julijine besede so bile zanj najvišja čast.

— Hvala ti, dragi prijatelj, za zvestobo, ki si jo prisegel moji hčerki, mu reče Giuseppe Musolino. Siromak sem in nikoli ti ne bom mogel tega plačati, vendar vzemi to, prijatelj, to je edino, kar ti morem dati!

Objel je Timbala in ga poljubil na čelo kakor brata.

Timbal je ihtel.

Giuseppe Musolino ga je držal popolnoma v svojem naročju kakor slabotnega otroka.

— Težko je ranjen, oče! je govorila Julija. Borila sva se s karabinjerji in v tej borbi so ga podrli na tla, gotovo se je pri tem poškodoval!

— Resno je ranjen, saj je bil onesveščen! je menil Giuseppe Musolino, ko je pritlikavca ogledoval. Počakaj — odnesel ga bom tja na slamnjačo...

Odnesel je ranjenega v kot celice in ga nežno položil na slamnjačo, ki je ležala tam.

— Njegovo stanje je zelo slabo! reče Giuseppe Musolino po natančnejšem pregledu.

Timbal je ječal.

Julija je zaihtela.

— Midva, ljubljena hčerka, mu ne moreva pomagati! je dejal Musolino.

— Ali je njegovo življenje v nevarnosti? vpraša Julija v skrbah za svojega tovariša.

Musolino ne odgovori.

Julija je razumela ta molk in zavedela se je, da je njen prijatelj izgubljen.

Neprestano je ihtela.

Stopila je k njegovemu ležišču, sklonila se je nad ranjenca in solznimi očmi gledala, kako se je pritlikavec poslavljaj od tega sveta.

Musolino jo prime za ramo in reče:

— Povedal sem ti, draga hčerka, da mu ne moreva pomagati — misliva na sebe!

— Toda, oče, jaz mu moram pomagati! odgovori Julija s solznimi očmi in z neko trdo odločnostjo v glasu.

Giuseppe Musolino je na t enjene besede žalostno zmajal z glavo, tudi v njegovih očeh so se lesketale solze.

— Tukaj bi bila vsaka pomoč zaman, je dejal ganjeno.

Morda hoče usoda, da premine revež tukaj v strašni kaznilnici, z mogočno usodo pa se mi ljudje ne moremo boriti, ker smo pre-

slabi. Morda pa ga hoče Bog rešiti strašnega trpljenja, morda ga hoče obvarovati ječe v tem poslopju...

Te besede so Julijo dvignile.

Stopila sta k oknu, svetloba je padala na Julijin obraz, katerega je nesrečni oče ogledoval s pobožnostjo, kakor ogledujemo sveto podobo.

— Pripoveduj mi, drago dete, kako se ti je godilo od tedaj, ko sva s svojim prijateljem strmoglavila v morje? spregovori Giuseppe Musolino polglasno. Ah, tedaj sem bil prepričan, da sta oba izgubljena!

Ko sem priplaval na vrh, so me ponovno ujeli, okovali so me in me pripeljali nazaj v Porto Longono in nikakor se mi ni posrečilo izvedeti, kako se ti godi.

Julija je pripovedovala o vsem, kar je doživela od tistega dne, ko jo je parnik rešil smrti v morskih valovih in jo odpeljal v Ameriko.

Priznala je svojemu očetu tudi strašni dogodek s Harryjem v baronovi hiši tisto noč, ko jo je spodil od sebe.

Oče jo je nežno gladil po licu in laseh, stiskal jo je na svoje srce, kakor da bi ji s tem hotel nadomestiti, kakor da bi jo hotel odškodovati za vse krivice, katere ji je storil lord Harry Darsi.

Bridko je ihtela mlada žena na očetovih prsih.

— Potolaži se, ljubljena hčerka, jo je tolažil oče, ni še vse izgubljeno! Morda se bo še vse obrnilo na dobro!

Morda je tudi sam lord spoznal, da je nepravilčno postopal, ko te je v svojem strašnem razočaranju obsodil, da ti ni dovolil, da bi se opravičila, ko te je tako neusmiljeno pahnil od sebe. — gotovo se sedaj kesa tega!

Mož, ki iskreno ljubi svojo ženo, ji vedno verjame in vidi v njej svojega angela!

— Res je, kar praviš, oče, je ihtela Julija. Ah, neka slutnja mi pravi, da Harry ni daleč od mene, kakor sem to prej mislila...

Zdajci se izviije Timbalu vzdih iz prsi.

Oče in hčerka sta se zdrznila pri tem in stopila k ranjencu, skušal se je dvigniti, toda takoj je zopet omahnil.

Julija je nežno dvignila svojega prijatelja, naslonjen je bil na njene roke.

Naenkrat pa je krepko stisnil Julijino roko, kakor da bi se hotel posloviti od svoje gospodarice.

Z poslednjo močjo je potegnil njeno desnico k sebi. Julija ga je razumela, sklonila se je čisto k njemu.

— Lord Harry Darsi... on... on... je v...

Umolknil je, glava mu je omahnila, govorjenje mu je povzročalo silne bolečine.

Julija se je zdrzinla, slutila je najhujše, z grozo je zrla v umirajočega prijatelja.

— Timbal, prijatelj, rotim te, govori, kje je on? Kje bi ga mogla videti? ...

Zopet se je umirajoči nekoliko vzravnal.

— Lord je tu ... v ... Reggiju!

To so bile njegove zadnje besede, katerim je sledil samo še težek vzdih.

Iz ust mu je privrela kri. Telo mu je trepetalo, bled in otrpel je ležal na ležišču.

Mlaka krvi je bila na slami.

— To je smrt!

In Giuseppe Musolino je pokleknil ob ležišču, Julija pa je sledila njegovemu vzgledu.

Molila sta.

In razbojnik iz Kalabrijskih planin in njegova hčerka, kateri je usoda namenila trnjeva pota, kakor tudi njenemu očetu, sta molila k Bogu zanj, ki je v borbi za osvobodjenje svojega vodje izgubil življenje.

Timbal je bil mrtev.

— Prijatelj je rešen, hčerka moja, sedaj pa misliva na sebe! Še vedno se nahajava med zidovjem Porte Longone, vendar, če nama je sojeno, se bova rešila!

Na nevarnem zemljišču

Šele sedaj je Julija pomislila na položaj, v katerem sta se nahajala z očetom.

Zaprta sta bila sredi zidovja Porte Longone. In vendar — Julija je imela poleg sebe svojega očeta, vanj pa je zaupala, slutila je, da si bo vedel pomagati.

—Predvsem, dragi oče, mi povej, kako si mogel napraviti to odprtino v steni?

— To se je pripetilo na zelo nenavaden način, odgovori Giuseppe Musolino tako mirno, kakor bi se razgovarjal s svojo hčerko v kakšnem varnem prostoru. Pred nekaterimi tedni sem dobil v roke staro žlico. Temničar je nekega dne, ko je odnašal posodo, pozabil to žlico v moji celici.

Lotil sem se dela.

Vsak dan sem občudoval svojo vztrajnost, kajti delal sem po

dnevi in ponoči. K meni ni nikoli prihajal nadzornik in tako sem neprenehoma delal.

Omet sem skril z od svojo posteljo, kamenje pa sem skrbno naložil v odprtino in še danes ni slutiti nihče v Porti Longoni, da se Giuseppe Musolino spreha lahkó že tri dni iz celice v celico popoimoma nemoteno.

Ko si me danes potrkala, sem te takoj slišal in se tudi že v naslednjem hipu oglasil...

Julija se mu je čudila, ko je gledala kamenje, kajti bilo je treba mnogo truda, da se mu je posrečilo vse tako urediti, da tudi ona je občudovala očetovo vztrajnost.

— Ali se ti zdi to tako težko? vpraša Musolino.

Julija prikima.

— Jaz pa vem za nekaj, kar je še težje, odgovori Giuseppe Musolino zamolklo.

— Kaj pa je to?

— Kako bova pobegnila iz temnice?

Julija ni vedela odgovora.

— Vate zaupam, dragi oče! je odgovorila vdano.

— Vame?! vzdahne kaznjenec. Ah, tudi jaz sem tukaj popolnoma tuj, kajti jaz ne poznam naprav v tem zavodu, poznam samo svojo celico...

— In kaj misliš?

— Upajval!

— Oglejva si rešetke na oknu, morda je les strohnel! je predlagala Julija.

— Storil sem že to in spoznal sem, da je les trhel, odgovori Giuseppe Musolino in zadrži Julijo, da ni planila k oknu. O, vse to sem že ogledoval!

Če bi ne bila prišla danes s Timbalom, bi se Giuseppe Musolino sam lotil bega. Ne bo minilo dolgo, ko si bova lahko priborila svobodo!

— Zakaj torej odlašava? vpraša Julija.

Okno je bilo precej visoko. Potegniti sta morala posteljo pod okno, da sta ga lahko dosegla.

Stemnilo se je že.

Cel dan je bila Julija zaprta v Porti Longoni.

Ko je pogledala skozi okno navzdol, se je zgrozila, kajti bilo je od tal tako oddaljeno, da bi bila neumnost misliti na skok.

Z okna je bilo vedite drevje, velikanski gozd, ki se je razprostiral okrog Porte Longone.

— Skok v globino bi pomenil neizogibno smrt, hčerka moja! reče Giuseppe Musolino.

Julija prikima.

— Za beg bova torej potrebovala močno vrv! nadaljuje veliki razbojnik zamišljeno.

— Imava jo, odgovori Julija veselo. Pritlikavec Timbal si je privezal vrv okrog telesa, preden sva odšla iz votline, da bi te osvobodila.

Pritlikavca nista mogla pustiti v miru, kajti morala sta imeti vrv. —

To je bila vrv, ki je bila sicer precej tenka, vendar je bila tako dolga, da je dosegla do tal.

— Če ib ne bilo vaju, spregovori zopet Musolino, bi bil skočil na veje drevja, saj mi ni bilo več mnogo do življenja.

— Meni je do smrti ali pa do življenja, samo tega polovičarstva ne morem prenašati, življenje med temi zidovi ni življenje, vstajenje da svoboda — oh, kaj bi dal za njo?!...

Rešetke bova potegnili iz lesa. splazila se bova skozi odprtino in se spustila po vrvi, katero nama je zapustil umrli prijatelj, v globino.

Lotila sta se dela.

Julija je pridno pomagala očetu, odnašala je kamenje, ki ga je Giuseppe Musolino jemal izpod okenca.

Kaznjenec je delal sedaj z veliko večjo voljo, kakor doslej, kajti zavedal se je, da mora rešiti tudi svojo hčerko.

Ni delal samo za svoje lastno osvobojenje, temveč tudi za svobodo bitja, ki ga je ljubil nad vse na svetu — delal je za svojega otroka, za Julijo.

Že celi dve uri se je trudil, železo pa je še tako držalo, da ga ni mogel premakniti.

Tresel je rešetko in vlekel in hotel je s silo doseči svoj cilj, toda to je bilo nemogoče in moral je zopet podirati steno tako, da je jemal iz nje poedine kamne, da bi rešetko tako odstranil.

Delal je in delal, toda posebnega uspeha ni bilo, že je dvomil o svojem uspehu, toda Juliji ni hotel tega povedati, ker ni hotel zatreti njene hrabrosti.

Tri ure so že minile v neprestanem delu. In Giuseppe Musolino je zbral vse svoje moči in začel hitreje delati, kakor utopljenec, ki vidi, da je v zblizini obale — rešitve.

Na vseh straneh je že napravil odprtine, železje je razmajal, da je le še malo držalo.

Še enkrat je napel vse svoje orjaške moči, stresel je rešetko, strašen ropot je sledil temu dejanju.

Veliki razbojnik je držal železje v roki.

Julija se je morala premagati, da ni zavriskala od veselja.

Musolino skoči s postelje, na kateri je stal. Moral je za nekaj trenutkov sesti na posteljo, da si je oddahnil, kajti bilo je več dela, kakor pa je on prvotno mislil.

Lahko si mislimo, da dolgo suženjstvo, stradanje in pomanjkanje svežega zraka niso mogli ohraniti njegovih nekdanjih moči, s katerimi je razpolagal, ko je bil še v gori.

— Oče, jaz te občudujem! vzklikne Julija. Svobodna sva sedaj, kajti pot v svobodo nama je prosti, pot v svet, katerega oba tako zelo ljubiva!

Srečna bova zopet, ko bova pri ljudeh, ki so nama dragi! nadaljuje Julija z drhtečim glasom in stisne očetovo desnico.

— Le ne veseli se prehitro, draga hčerka, nisva še rešena! odvrne Giuseppe Musolino v skrbeh. Le poglej z okna v strašno globino! Ali boš tako pogumna, da se boš upala plezati po tanki vrvi v to globino?

— Ali me imaš za strahopetno? vpraša Julija.

— Ne!

— Če bi nazadnje tudi bila strahopetna, bi me tvoja prisotnost navdajala s hrabrostjo!

Julija stopi k oknu.

— Saj ni tako strašno, kakor se zdi človeku na prvi pogled, reče Giuseppe Musolino, prepričan sem, da ne bova niti čutila, da nama pri tem preti kakšna nevarnost! Vsaj jaz bom z najsvetlejšim upanjem prijel za to tanko vrvi, ki me bo prinesla v naročje novemu življenju!

Musolino je privezal vrv na železen žrebelj, ki je bil močno zabiti v steno, radi lažjega plezanja je napravil na njej nekaj vzljev, potem pa jo je spustil v globino.

— Sedaj pa naprej! je dejal Juliji.

— Ne, ne smem še zapustiti te celice, reče Julija mirno in stopi s postelje. Predvsem se moram posloviti od svojega prijatelja tam, z bogom mu moram reči!

V naslednjem trenutku je stala od Timbalovem truplu, sklonila se je k pritlikavcu in ga poljubila na čelo.

— Sedaj pa, draga hčerka, spusti se najprej ti po vrvi v globino, reče Musolino. Vsemogoči Bog naj ti pomaga in naj blagoslovi tvoj beg!

Preden je Julija storila tako, kakor ji je veleval oče, ga je objela in poljubila.

— Ne moreva vedeti, kaj nama bodo prinesli prihodnji trenutki, mu je šepetala nežno. Morda naju bodo zopet ločili! Če pa bi

se to zgodilo, tedaj bodi prepričan, dragi oče, da te bom vedno ljubila in da ne bom nikoli nehala delati za tvoje osvobojenje!

— Verjamem tvojim besedam, drago dete, reče Musolino, večkrat si to tudi že dokazala!

— Torej zbogom, ljubljeni oče, Bog naj ti pomaga!

Zavihtela se je na okno, splazila se je skozi odprtino in se pri-
jela za vrvi.

— Pomagaj mi, o Bog! je šepetala. Harry, tebe hočem še videti, zato sem storila ta korak!

Julijino telo je viselo na slabi vrvi med nebom in zemljo. P'ezala je in se polagoma spuščala v globino. Zopet je čutila, da je prava hčerka Giuseppa Musolina, da je rojena za to, da kljubuje nevarnostim.

Trdovratno je mižala, da bi ne pogledala v globino, ko pa se je slučajno ozrla navzdol, se je prestrašila.

Da, to je bila zares nevarna pot v svobodo, toda, ali ni bila tudi to ena poti usode, katere je usoda namenila nasrečni Juliji?! Vse je doslej srečno prestala, izognila se je vsega hudega, morda se ji bo pa tudi to posrečilo?!

Mesec je sijal in ob tej svetlobi je Julija visela ob steni. Do zemlje ji je manjkalo še kakšnih dvajset metrov.

Če bi se sedaj i pustila, bi bila izgubljena. Čutila je že, da se ne bo mogla več dolgo vzdržati na vrvi.

Radi neprestanega plezanja in prijemanja se ji je koža odrgnila, roke so krvavele.

Vendar pa se je zavedala, da je od teh nekaterih minut odvisno njeno življenje in vzdržala je.

Počasi se je spuščala vedno nižje.

Spustila se je na visoko drevo, kjer se je za hip ustavila, kmalu pa je ležala na tleh.

Čakala je.

Ko si je malo oddahnila, je takoj začela premišljevat, če bo tudi njen oče kos tej naporni poti iz visoke celice po tanki vrvi do tal splazil.

Nadejala se je uspeha, kajti Giuseppo Musolino je pri podiranju zidu dokazal, da je še tisti junak, ki so ga poznali v kalabrijskih planinah.

Julija se ni zmotila.

Po vrvi je plezal mnogo hitreje kakor Julija in po nekaterih trenutkih je že stal ob njej na tleh.

— Sedaj pa morava naprej! ji je dejal. Še naju čaka pot preko vrtnega zidu kaznilnice! Ko bova imela tudi njo za seboj, sva rešena!

Hitela sta skož noč.

— Pridi, draga hčerka! Sedaj bova odšla v Reggio, prepričan sem, da naju tam ne bodo iskali! On, ki te je pred nedavnim pahnil od sebe, ker te je osumil nezvestobe, on nama bo dal poleglo!

— Oče, jaz ne ...

Toda dalje ni mogla. Strašno bobnjenje jo je prekinilo, to je bil naravni pojav, ki je bil tako strašen, da so o njem govorili še pozni rodovi in ki je pomenil za Kalabrijo in Sicilijo strašen dogodek, dobo zase.

Zemlja se je tresla.

Julija in Musolino sta padla na tla, istočasno pa se je vse okrog njiu začelo podirati. Zidovje mogočne kaznilnice je grmelo na kup, praznina je zazijala od vseh strani.

Objeta sta oče in hčerka ležala na tleh.

Nesreča v Kalabriji

Po vsem širnem svetu so se raznesle vesti, ki so nastale tisto jutro po oni usodni noči, ko je strašna nesreča zadela Kalabrijo in Sicilijo.

Takšnega potreba še ni doživel svet. Razen tega je še morje opustošilo cele pokrajine.

Ogromni valovi so prihajali od morja in nosili s seboj vse, kar so dosegli na poti.

Zelo malo ljudi se je rešilo.

Bilo je ponoči.

Ljudje so še večinoma spali, ko se je okrog treh zjutraj pricerila ta strašna nesreča.

Hiše so se podirale, vse je bilo uničeno prej, kakor bi mogel kdo samo pomisliti na rešitev.

Kakor podero otroci hiše iz kock, tako je ta podzemeljska sila gospodarila z ogromnimi poslopji, vse je bilo porušeno, razvaline so pričale, da so se tod dvigala krasna poslopja.

Noben stolp ni ostal v Reggiju nedotaknjen, kajti njim se je godilo najhujše.

To jutro je brzojav ponesel po vsem kulturnem svetu vest o strašni katastrofi, ki je zadela bogato Sicilijo in romantično Kalabrijo in v vsakem plemenitem srcu se je zbudilo sočutje s tisoči nedolžnih, ki so pri tem izgubili življenje.

In povsod so zbirali darove, da bi pomagali revežem, ki so ostali brez vsega.

— Cecil, kaj je bilo to?

— Potres!

— Ne, ne, morje je prestopilo bregove in preplavilo ves Reggio. Moža, ki sta se tako pogovarjala, sta bila lord Harry Darsi in grof Cecil Lajcester, ki sta se nahajala v vrtu majhne vile v bližini morske obale.

Tukaj sta se izprehajala ravno v trenutku, ko se jima je začela zemlja majati pod nogami.

Slučaj je hotel, da je del zemlje, kjer se je nahajalo nekaj vil, med katerimi je bila tudi Darsijeva, ostal od potresa popolnoma nedotaknjen.

Bilo je izredno temno.

Lord Harry in grof Cecil Lajcester sta stala ob obali in sta gledala proti Reggiju.

— Cecil, jaz slutim nekaj strašnega! vzklikne lord Darsi razburjeno.

— Nikakor se ne moreva oceniti vse nesreče, odgovori grof Lajcester tudi razburjeno, toda najbrž se je pripetilo nekaj strašnega!

— Ali si slišal tisto strašno bobnenje?

— Sem!

— To je bilo bučanje morja, ki je preplavilo Reggio.

— Najbrž je bilo tako, kajti kakor si videl, se je naenkrat stemnilo — tudi valovi tega sicer tako mirnega morja so začeli divjati!

— Le poglej, tudi čez teraso je stopila voda...

In res, voda je preplavila teraso vrta, čeprav je potres pustil ta del.

Toda takoj se je voda umaknila.

— S kakšno silo je morala delovati šele na Reggio! je menil lord Darsi.

— Pa je res strašno, če zadene mesto takšna nesreča! reče njegov prijatelj. Pojdi, Harry da bova videla, kaj se je zgodilo mor-da bova komu še lahko pomagala!

Odhitela sta v hišo in po nekaterih trenutkih sta odjezdila skozi glavna vrata iz vrta.

Ko sta se odmaknila nekaj sto korakov sta se prepričala o strašnih posledicah potresa.

Že najbližje vile, mimo katerih sta jezdila, so tvorile cele grma-de razvalin. Od vseh strani so se oglašali obupni klici na pomoč.

Poskakala sta s vojih konjev in odhitela k prvi hiši, kjer sta nameravala začeti z reševanjem nesrečnih izpod razvalin toda tudi

z druge strani je prihajalo klicanje, ki je paralo srce in stresalo mozeg.

— Strašno! ... Strašno! ...

Mesto je bilo podobno ogromnemu pogorišču. Ta, sicer neustrašena moža, sta se naslonila na kup razvalin, obstala sta kakor okamenela ob pogledu na to strahoto.

In gledala sta pred seboj porušene zidove, kjer so bile pokopane množice živih.

Ljudje so hodili mimo obeh Angležev.

Ali pa so bili to ljudje?

Ne!

Kajti vsi oni, ki so se rešili, so bili podobni bolj blaznežem. Tarnali so in obžalovali tiste, ki so našli smrt pod razvalinami, še bolj pa nje, ki so tam živi pokopani in hiteli naprej — sami niso vedeli kam.

Del mesta, kjer sta se nahajala ta dva Angleža, je bil najuglednejši.

To je bil del, kjer so bile postavljene vile, v katerih so stanovali izključno le bogataši.

— Nesrečnežem morava pomagati! reče lord Harry Darsi odločno. Naprej, dragi Cecil, naprej, pojdiva v tole vilo, če bova še kaj rešila!

Privezala sta svoja konja in stopila k podrtinam, izpod katerih je prihajalo strašno klicanje na pomoč.

Z mrzlično nestrpnostjo sta se lotila dela.

Odstranjala sta predmete na tistih mestih, odkoder je prihajalo klicanje na pomoč.

Z mrzlično nestrpnostjo sta se lotila dela.

Odstranjala sta predmete na tistih mestih, odkoder je prihajalo klicanje.

To je bilo strašno delo.

Trupla so bila še topla, ko sta jih izkopala izpod razvalin, zdelo se je, da je v njih še življenja.

Toda prijatelja se nista mogla dolgo baviti s temi nesrečneži.

Komaj sta privlekla enega izpod razvalin, že sta začela z reševanjem drugega.

Po dveurnem trudapolnem delu sta plemnita človeka utrujena sedla na kamen.

— Jaz ne morem več! je zaječal Cecil Lajcester.

Tudi lord Darsi se mu je pridružil, čeprav je bil vztrajnejši. V zadnjem času je mislil samo na Julijo, o kateri je slutil, da je v njegovi bližini.

Ali je še živa?

Na vsak način pa se nahaja v življenski nevarnosti. O, ko bi le vedel, kje jo bo našel, bi takoj odhitel in jo na svojih rokah odnesel iz nesreče!

Toda, neka slutnja mu je govorila, da jo bo tukaj našel, morda je pa le ostala v Reggiju?

Morda je doživela katastrofo gori v planinah Kalabrije? Morda pa je ni niti več med živimi?!

Zdajci pa se lord, ki je sedel pri grofu Lajcestru na kaninu, prestrašeno zdrzne. Začudeno je gledal krog sebe.

— Streli! ... Kdo si drzne streljati ob tem času? vzklikne lord ježno.

Streli so prihajali iz smeri, kjer so stale vile, ki jih je potres pustil nepoškodovane.

— Hitro, prijatelj, v našem vrtu strelja nekdo! vzklikne lord. Kdo bi mogel tam biti?

Zdajci pa lord krikne kakor blazen.

— Ah, jaz slutim nekaj strašnega! ... Ta glas, ta klic na pomoč? ... Ona je — to je Julija!.

Lord Darsi je slišal glas neke žene, spoznal je ta glas, samo Julija je morala tam klicati na pomoč!

Oba mlada človeka sta odhitela proti hiši, odkoder sta pred kratkim prišla na svojih konjih.

Prihitela sta v vrt.

Zopet so odjeknili streli, prihajali so od obale. In ko sta prišla bliže, sta v mesečini zagledala nenavaden prizor.

Mlada, lepa žena se je borila z dvema moškinja, ki sta nosila uniformo italijanskih karabinjerjev.

— Julija ... ona je! ... vzklikne lord Darsi. Sedaj jo moram zopet rešiti!

Kakor bi trenil je bil pri vojakih, ki so zgrabili Julijo in jo hoteli podreti na tla.

Zares, to je bla Julija! Tudi ona je preživela katastrofo, ali ni bil to prst usode?

V noči sta odjeknila dva ostra strela in Julija je bila svobodna, kajti oba vojaka sta zadeta omahnila na tla.

— Harry — moj dragi Harry!

— Julija!

V teh dveh imenih je ležalo vse.

Omahnila sta drug drugemu v naročje.

— Da res je, kar pravi, dragi prijatelj! reče lord z drhtečim glasom, ki je pričal, kako silno se boji, da bi mu zopet ugrabili ljubljeni ženo. Bežati moramo!

— Moj oče, moj ubogi in nesrečni oče! krikne Julija in bridko zaihti.

— Kaj je z njim? vpraša lord.

— Osvobodila sem ga že bila, pa so naju karabinjerji po katas-trofi ujeli, odgovori Julija. Oče se ni niti skušal braniti ker je vedel, da bi ga tudi tako ujeli, postavil se je v mojo obrambo in tako sem pobegnila! Gotovo so ga preganjalci dobili in odvedli v zapor...

Lord je tolažil Julijo, ki jo je držal v svojem naročju.

— Pomiri se, dete moje, še ni vse izgubljeno, še mu lahko po-magava! Kajti dokler bova živela, si bova vedno prizadevala, da bi osvobodila Giuseppa Musolina!

Minilo je komaj pol ure od tega, ko se je čoln odtisnil od oba-le, kjer je stala lordova vila.

V čolnu je sedel lord Harry Darsi, v naročju pa je držal svojo milo Julijo.

Pri kljunu čolna, katerega je vozil star in izkušen ribič, je stal grof Cecil Lajcester in gledal razvaline nekdanj tako lepega mesta. Zdajci pa je v čolnu zaškripalo.

— Kaj je bilo, človek, vpraša lord ribiča.

— Signor, peljali smo se čez neko truplo, odgovori stari ribič z drhtečim glasom.

— Čez truplo?! se zgrozi lord in že se je pojavilo mrtvo telo na vodi.

Naenkrat pa je kriknil.

Ko pa ga je Julija vprašala, kaj se je zgodilo, je pokazal na mrtvo telo in dejal:

— Poglej tja, moja ljubljena Julija! Usoda gospodari z vsakim bitjem, usoda določa vsakomur svoja pota...

Preko mrtvega telesa nje, ki te je sovražila vse življenje in te preganjala plovemo nasproti novemu življenju, ki naju čaka na Darsi Halu!

In Julija je spoznala v mrtvem telesu — Adrijano od Šavane, lepo vdovo po umetniku Edgardu Bernardiju!

Usoda je storila čudež, da je uničila to zlobno ženo, Julijino sovražnico.

Naši prijatelji, ki so se rešili iz Reggija, so srečno pripotovali s parnikom v London in odtod na svoje posestvo, v Darsi Hal.

— — — — —

Minilo je pol leta.

Nekega dne je prinesel poštar v Darsi Hal neko pismo. Lepa gospodarica gradu je veselo vzkliknila, ko je spoznala iz naslova pisavo.

Lord Harry Darsi je prihitel na njen vzklik, ko pa je Julija odprla pismo, je tudi on veselo vzkliknil:

— Pismo od doktorja!.. Kaj piše?

In Julija je začela čitati:

Draga gospodarica!

Pred nekaterimi tedni sem izvršil tvoje naročilo in razpustil družino. Čeprav so bili ti ljudje tvoji nerazdružljivi zavezniki, so se vendar veselili, da jih je tvoj mož tako bogato obdaril, da bojo lahko začeli novo življenje. Vsi so poiskali novo domovino, ki jih bo preporodila, vsi so odpotovali v Ameriko. Sam jaz se še mudim tukaj v Reggiju, z menoj pa živi ona, s katero sva se zvezala za vsa življenja. Elen je postala moja žena in s sredstvi ki nama jih je dal tvoj mož na razpolago, nameravava začeti novo življenje.

Tudi jaz bom odpotoval v Ameriko, v domovino svoje Elen. Vem, da se boš čudila, draga gospodarica, da se še mudim tukaj, kjer mi gore tla pod nogami in kjer mi vsak dan prinese lahko propast, toda sklenil sem, da se moram pred svojim odhodom sestati z Giuseppom Musolinom, nesrečnim jetnikom Porte Longone.

Izpolnil sem to svojo obljubo in čez nekaj dni, ko boste dobili to pismo, bo prispelo tudi pismo od njega. Podkupil sem nekega temničarja, ki je odnesel pismo h Giuseppu Musolinu in mi obljubil, da bo prinesel odgovor. Ko bom dobil odgovor, ti ga bom takoj poslal.

Od tega temničarja sem izvedel, da je tvoj nesrečni oče precej slab.

Sedaj po zbgom, draga gospodarica! Če bova zdrava in živa vaju bova obiskala v Darsi Halu, ko bova potovala v Ameriko. Moram se bova naselila pozneje za stalno v Angliji, toda najprej mora biti vse pozabljeno, kajti ne verjamem, da bom mogel biti daleč od tebe srečen.

Še enkrat zbgom in mnogo pozdravov tvojemu možu od
vdanega

doktorja Emila Valenija.

Po treh dneh je poslal doktor Valeni iz Reggija obljubljeno pismo od Giuseppa Musolina.

Pismo se je glasilo:

Moje drago dete!

Osrečila si me svojim pismom še bolj pa sem srečen, da si mi dala priliko, da se tudi jaz tebe spomnim, ker smatram za potrebno, da vam enkrat sporočim, kako je z menoj. To ni več neustrašeni razbojnik Giuseppo Musolino, ki vam piše, to je starec — strt človek, ki je srečen, da je našel mir, čeprav za kaznilniškimi zidovi!

Sedaj ne postopajo z menoj več tako kakor prej, kajti zavedajo se, da sem starec brez moči, ne mučijo me več, mirno me pustijo. da živim v svoji celici, kamo mi sveti solnce. Toda kako dolgo bodo gledale moje oči še to svetlobo z neba?

Rotim te, dete moje, ne izpostavljal se več nevarnosti, ne prizadevaj si več, da bi me osvobodila! Jaz bi ti ne mogel niti slediti, tako slabega se počutim!

Pišesh mi, da pričakujeta s Harryjem bitja, i ko vajina kri, vajin otrok! Dobro torej, pri tem bitju, ki bo v najkrajšem času zagledalo luč sveta, te rotim, pazi nase in na svojega moža! Živi v sreči in miru v svojem gradu!

Giuseppe Musolino je srečen, če si ti srečna! In če ga navdaja zavest, da živiš s svojimi v miru in ljubezni, bo ta mir ugodno vplival tudi na ostanek njegovega življenja, čeprav ob končal med stenami ječe.

Bog naj vaju blagoslovi — moja roka je utrujena, ne zmaga več peresa. Dokler bom živ, bom molil za vas k Bogu, kakor sem tudi prepričan, da bo v vajinih srcih vedno prostora za ubogega jetnika v Porti Longoni, za nesrečnega Giuseppa Musolina!

Zbogom! Poljubljaj vaju

Giuseppe Musolino.

Julija je ihtela, njeno telo se je krčevito stresalo, omahnila je svojemu možu v naročje.

Spregovorila nista niti besedice, oba sta se zavedala, da sta šla mimo razpوتا v življenju.

Tudi sam kaznjenec v Porti Longoni zahteva od njiju, da ne storita ničesar več za njegovo osvobojenje, naj mislita nase in na svojo srečo.

Usoda je tako odredila, Julija pa je sklenila, da bo poslušala usodo in svojega očeta.

Tudi doslej je hodila po poteh, katerega ji je namenila usoda, ostala bo torej tudi sedaj na poti, kamor jo je vrgla usoda — ostalo bo pri svojem zvestem soprogu.

Nesrečna usoda staršev je imela za posledico nesrečno življenje otroka, sedaj pa se je tudi usoda usmilila Julije in jo obdarovala s srečo in lepim življenjem.

KONEC.

